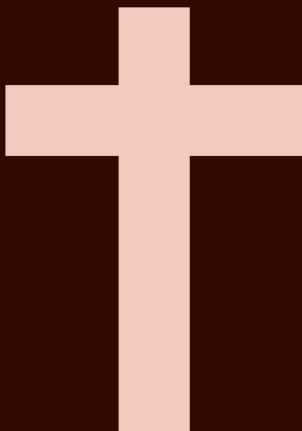

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cagua

Dios ã jáap naáwát tólih

New Testament in Cacia

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacia

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacia

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo 1
San Marcos 79
San Lucas 126
San Juan 206
Hechos 263
Romanos 329
1 Corintios 361
2 Corintios 391
Gálatas 413
Efesios 426
Filipenses 437
Colosenses 444
1 Tesalonicenses 451
2 Tesalonicenses 457
1 Timoteo 460
2 Timoteo 468
Tito 474
Filemón 478
Hebreos 480
Santiago 504
1 Pedro 512
2 Pedro 520
1 Juan 525
2 Juan 532
3 Juan 533
Judas 535
Apocalipsis 538

SAN MATEO

Dios wááih, Jesucristo, ā n̄owāji ī wātna

(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ā jumatjidih wā daácna caá. Jesucristo ā n̄owāji ī wāt nadih wā jwíih naóhbi pna caá. Ā n̄oiji jon jātih bóo David wāt jumni āt jum̄up wut jī. Caán ā jumat pínah jātih ā n̄oiji Abraham wāt jum̄nib̄at āt jum̄up wut jī.

² Abraham Isaac íip
āt jum̄up wut jī.

Isaacboó Jacob íip
āt jum̄up wut jī.

Jacobboó Judá ā déewājíh
ī íip āt jum̄up wut jī.

³ Judáboó ā weh chénewā
īt jum̄up wut jī.

Fares, Zara ít wāt jum̄up wut jī. Ī íin Tamar
mit wāt jum̄up wut jī.

Faresboó Esrom íip
āt jum̄up wut jī.

Esromboó Aram íip
āt jum̄up wut jī.

⁴ Aramboó Aminadab íip
āt jum̄up wut jī.

Aminadabboó Naasón íip
āt jum̄up wut jī.

Naasónboó Salmón íip
āt jum̄up wut jī.

⁵ Salmónboó Booz íip
āt jum̄up wut jī. Ā íin Rahab
mit wāt jum̄up wut jī.

Boozboó Obed íip
āt jum̄up wut jī. Ā íin Rut
mit wāt jum̄up wut jī.

Obedboó Isaí íip
āt jum̄up wut jī.

⁶ Isaíboó David íip
āt jum̄up wut jī.
David wut jīí judíowā
ī chah maáh
āt jum̄up wut jī.

Davidboó Urias wāt jum̄niji áadih jwáub áa jumat títimah, Salomóndih
āt weh jum̄up wut jī.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
āt jum̄up wut jī.

Roboamboó Abías íip
āt jum̄up wut jī.

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22

- Abíasboó Asa íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ⁸ Asaboó Josafat íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Josafatboó Joram íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Joramboó Uzías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ⁹ Uzíasboó Jotam íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Jotamboó Acaz íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Acazboó Ezequías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Manasésboó Amón íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Amónboó Josías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹¹ Josíasboó Jeconías ã déewãjĩh ĩ íip ãt jumup wut jĩ.
 Queét jum láa Israel baácdih moondíh míic mao yap yohnit, Babilonia
 baácdih moónboó queétdih ĩih baácna ĩt ub bejep wut jĩ.*
- ¹² Babilonia baácna ĩ juibíát túttimah,
 Jeconíasboó Salatiel dih
 ãt weh jumup wut jĩ.
 Salatielboó Zorobabel íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹³ Zorobabelboó Abiud íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Abiudboó Eliaquím íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Eliaquímboó Azor íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁴ Azorboó Zadoc íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Zadochoó Aquim íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Aquimboó Eliud íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁵ Eliudboó Eleazar íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Eleazarboó Matán íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Matánboó Jacob íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁶ Jacobboó José íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Joséboó María áa
 ãt jumup wut jĩ.

* 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

Mariaboó Jesús ín
mit jumap wut jĩ.

Jesúsboó Dios ā wahní Cristo ĩ niijní āt jumap wut jĩ.

¹⁷ Abrahamjidih jwĩ jengah jwĩhichah, práú Davidji jum láa jwĩ jengah péanachah, nihāt ĩ juménájĩh jumna, catorce poómp ĩt jumap wut jĩ.

Davidjidih jwĩ jwúub jengah jwĩhichah, práú Babilonia baácna judíowādih ĩ ub bej láa jwĩ jengah péanachah, nihāt ĩ juménájĩh jumna, catorce poómp ĩt jwúub jumap wut jĩ.

Babilonia baácna ĩ jumíbí láa jwĩ jwúub jengah jwĩhichah, práú Cristo ā cāc jum láa jwĩ jengah péanachah, nihāt ĩ juménájĩh jumna, catorce poómp ĩt jwúub jumap wut jĩ, páant muntih.

Jesucristo ā cāc jumāt (Lc 2.1-7)

¹⁸ Nin pah Jesucristo āt cāc jumap wut jĩ. Ā ín Mariaboó Joséjĩh téihya chéonih pínah mit jumap wut jĩ. ĩ téihya chéwat pínah jātĩh Túini Espiritu ā wēpatjĩh caántdih ā wudhdanachah, mit wudu jumap wut jĩ.* ¹⁹ Páant mi wudu jumachah jéihna, Joséboó yoobópdih chājni jumna, cāacwā ĩ encáhjeh, caántdih yohāt túāt ātĩh chājap wut yuh jĩ. ²⁰ Pánih jengah joí ũonit, ā oo jumachah, Dioih ángelboó caandĩh jígohnit, “José, Davidji jumna, Túini Espirituboó ā teo wāacatjĩh María mi wudu jumna caá. Pánihna, tíccanjeh caántjĩh ma téihya chéwéé. ²¹ Caánt newé weépdih mi túuhbipna caá. Caanjéh tigaá āĩh cāacwā iiguípna bejnit déejidih túi ubni ā jumtipna caá. Páant cāacwādih túi ubni pínah ā jumachah, Jesús ma wūt búudhdúp”, ángel Josédih āt niijíp wut jĩ.*

²² Jon jātĩh Dios naáwátidih naóh yapani nin ā daacátji pahjeh āt yapap wut jĩ:

²³ “Jáap wili wébít bid jumínih newé weépdih mi túuhbipna caá. Caandĩh ‘Emanuel’, ĩ niijbípna caá”, āt niij daacáp tajĩ. *(Is 7.14)*

“Emanuel”, niijná, “Dios jwĩjeéh ā jumna caá”, niij naóhna ĩt chājap wut jĩ.

²⁴ Dioih ángel caandĩh ā naáwát túttimah, ā niiját pahjeh José Mariadih āt téihya chéwep wut jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, mi weh jumāt pínah jātĩh, José mijeéh āt jumcap wut jĩ. Pánihna, caánt mi weép jumāt túttimah, Joséboó mi wúuhdih Jesús āt wūt búudhdúp wut jĩ.*

2

Yeó aáb jumáwúpmant moón Jesúsdiħ enedih ĩ jumáyāt

¹ Herodes Judea baácdiħ moón ĩ maáh jum láa, caán baácdiħ jumni Belén tútchidih Jesús āt cāc jumap wut jĩ. Ā cāc jumāt túttimah, cúiwādih bohénit yeó aáb jumáwúpmant moón jumóhnit, Jerusalén tútchina ĩt jumáyap wut jĩ. ² Pánih jumínit, caanjĩh moondĩh nin pah ĩt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Judíowā ĩ chah maáh pínah dedjĩh tigaá ā cāc jumāt? Yeó aáb jumáwúpmant jumna, chah iigní cúí ā jáap jígohochah enna, ‘Maáh ā cāc jumna caá’, jwĩ niij jéihyep jĩ. Páant ā jígohochah enna, caandĩh weñedih jumóhna caá jwĩ chājap, cúiwādih bohénit ĩt niijíp wut jĩ.

³ Páant, ĩ úubh joyát doonádih joinit, Herodesboó búdí āt jengah joyóp wut jĩ. Nihat Jerusalén tútchidih moonbát bíic yoobó búdí ĩt jengah joyóp

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

wut jī. ⁴ Pánihna, Herodesboó sacerdotewã ī maáta, Moisés ā wutattjidih bohénitdihbut āt bid wáacap wut jī. Páant ī míc wáac jaí beedéchah ennit, queétdih nin pah āt niíj wábh joyóp wut jī:

—¿Dedboo tígaa Cristo ā cāac jumat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit īt niíj daác jī? āt niíjip wut jī.

⁵—Judea baáčboó jumni Belén tútchidih Cristo ā cāac jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani āt niíj daacáp tajī:

⁶ ‘Judea baáčboó jumni Belén tútchimant judiowādh wutni pínah ā jāóhbiipna caá. Caán queétdih túi en daoni ā jumbipna caá. Pánihna, Belénboó ā cāac jumni pínah tútchi ā jumuchah, oboh jumni tútchi nihcan caá’, āt niíj daacáp tajī, (Mi 5.2)

Herodesdih īt niíjip wut jī.

⁷ Páant ī niíjāt túttimah, cāac wihchah, yeó aáb jāúwápmant moondíh Herodes āt jwáub bid bojop wut jī. Ā pebh ī jaibínachah ennit, débólih caán cúi ā jwíh jíghatjidih queétdih āt wábh joyóp wut jī. Páant ā wábh joyóchah, caán cúidih ī jwíh enatjidih īt naáwáp wut jī. ⁸ Páant ī naáwát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queétdih nin pah āt niíjip wut jī:

—Caandíh nī túi bidbi jwuhúú. Bid jaunít, weemdíh naáwádh nī jwáub jāúwápmant, weembút caandíh weñedih wá bejat pínah niíjná, āt niíjip wut yah jī.

⁹ Páant ā niíjíchah joinít, queét īt bejep wut jī. Páant ī bejehchah, yeó aáb jāúwápmant ī jwíh enni cúijeh mantíh queétdih āt jwáub waáwáp wut jī. Pánihna, wébít ā jumni muu cháh pohba caán cúi āt chāwáp wut jī. ¹⁰ Páant ā chāwáchah ennit, búdí īt weñep wut jī. ¹¹ Pánihna, wébít ā jumni muudíh waád jaibínit, caandíh beh wili bíicdih īt enep wut jī. Pánih ennit, wébítidih wēina, bódicha īt caj yoh ñajap wut jī. Pánih wēi péanit, ī ub jāóhni paihnadih wátnit, búdí júb jumni oro, túi chej jumni cáwat pínah, mirra wut jumni chej jumnidihbut caandíh īt wáhap wut jī. ¹² Caandíh wáh péanit, áwudih īt bejep wut jī. Pánih áonit, ī oo júmuchah, Dios queétdih nin pah āt niíj naáwáp wut jī: “Herodes pebhboó nī jwáub bejca bojoó”, āt niíjip wut jī. Páant ā niíjíchah joinítji jáanit, ĩh baácna jwáub bejna, bíih namáboó īt bejep wut jī.

Josewā Jesúsdi Egipto baáčboó ī numah jwei béjat

¹³ Páant ī jwáub bejat túttimah, José jwuh ā jwáub oo júmuchah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah āt niíj naáwáp wut jī: “Ma jáa bojoó. Bainídh ī mawat pínah niíjná, Herodes áih soldadowādh wahna caá ā chājap. Pánihna, bainídh, ā ĩndihbut Egipto baáčboó waícanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wā niíjāt pah bóo nī jum jwuhúú”, ángel Josédih āt niíjip wut jī.

¹⁴ Páant ā niíjíchah joinít, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainídh ā ĩn bíicdih José āt numah jwei béjep wut jī. ¹⁵ Caán Egipto baácna jaibínit, Herodes ā báadh jwuhat pah bóo caánboó īt jum jwuhap wut jī. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani nin ā daacátji pah āt yapap wut jī: “ ‘Egipto baáčboó jumni wā wáúdhidih wā bid bojbiipna caá’, Dios ā niíjip be”, āt niíj daacáp tajī.*

Herodes neoná weépdih ā mawat túttat

¹⁶ Cúiwádh bohénit bíih namáboó ī jwáub bejat doonádh joinít, Herodesboó búdí āt ĩjip wut jī. Pánih ĩjnít, Belén tútchidih moón neoná weépdih, caán tútchi jwéjdh moondíhbut āt mawat túttap wut jī. Cúiwádh bohénit débólih caán cúi ā jwíh jíghatjidih ī naáwáchah joinítji Herodes ā mawíhniiboó chéne jópchi dée ā bíbohatdih āt jéihyep wut jī. Pánih jéihna, chéne jópchi nump bíbohñit

* 2:15 Os 11.1

nihat neoná weépdih át mao yohat tútup wat jī. ¹⁷ Páant ã mawat tútuchah, Dios naáwát dih naóh yapani Jeremías ã daacátji pah át yapap wat jī.

¹⁸ “Ramá wāt jumni tútchidih moón búdí ñaacát dih i joiná caá. Búdí jīgahnit, ñaac juñát búdí ã yána caá. Raquel mi jaimená yaádh, judiowá ñi weha mána yaádh, ñi wehdih ñi mao yohochah ennit, búdí ñi ñaac jūiná caá. ñi weh ñi wihcatdih enna, ñi jīgahat ã yaicán niit”, át niij daacáp tajī. (*Jer 31.15*)

Joséwā Egipto baácmant ñi jwúub jūwát

¹⁹ Herodes ã wunat túttimah, Joséwā Egipto baácboó páantjeh ñt jum jwuhup wat jī. Pánih jumnit, biic chei José ã oo jumachah, Dioñ ángel caandih jígohnit, nin pah át jwúub niij naáwáp wat jī: ²⁰ “Wébitdih mawíhniitji maátaboó ñi wun beedáh bejep be. Pánihna, caandih ã ñinñi Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant mantih”, át niijp wat jī.

²¹ Páant ã niiját túttimah, jáanit, wébitdih ã ñi biicdih Israel baácboó át numah jwúub bejep wat yuh jī. ²² Obohjeéhtih, Herodes ã buudát túttimah, ã wúuh Arquelaboó Judea baác dih moondih át jwúub tút numá maáh waadáp wat jī. Páant ã jumát doonádih joinit, José caanná ã jwúub bejat pínahdih át um jenah joyóp wat jī. Pánih um jenah joinit, ã jwúub oo jumachah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát tútcap wat jī. Páant ã chāwát tútcach joinit, Judea baác dih yap bejnit, púú Galilea baácna ñt juibínap wat jī. ²³ Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wāt jumni tútchiboó ñt jumup wat jī. Caanná ñi jumachah, Dios naáwát dih naóh yapanit ñi daacátji pah Jesús át jumup wat jī. “Nazaret tútchidih bóo caá”, cācwā Dios ã wahnidih ñi niijbína caá”, ñt niij daacáp tajī.*

3

Juan Daabáni cācwādih ã bohéat

(*Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28*)

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cācwādih daabána át chājap wat jī. Judea baác dih muú wihcapboó ã pebhna juibínitdih Dios naáwát dih át bohé jwíhip wat jī. ² Nin pah queédih át niij naáwáp wat jī: “Ñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi tút numú! Nihat baác dih moondih Dios ã maáh jumatdih ã jútat pínah bahniñeh ã judhna caá”, át niijp wat jī.*

³ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani Isaiasboó Juan ã bohéat pínahdih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohé bína caá: ‘Jwí Maáh ã jūwát pínah jātih ñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih tút numnit, caandih ñi táí páñaá’, ã niijbína caá”, Isaiás át niij daacáp tajī. (*Is 40.3*)

⁴ Juaníh yégueh chóo camello wāt jumni nuñup yoócñih nóomnit, ñi yacni chóo wat jī. Áih juyáat tōp momo jiwi chóo tōp wat jī. Wúuc joowādih jeémpnit, belo macdihbut ãpí déebep wat jī.* ⁵ Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácmant, Jordán muj jwéemantbut dawá caandih joyódih ñi juibínap wat jī. ⁶ Pánih juibínit, ã bohénachah joinit, ñi yéj chājatdih Diosdih ñi naáwáp wat jī. Páant ñi naáwáchah joinit, Jordán mujboó Juan queédih át daabánap wat jī.

⁷ Dawá fariseowá, saduceowábut daabát tútudih ñi juibínachah ennit, Juan queédih nin pah át jíponih niijp wat jī: “ñi Maiwā panihnit yeejépwā jumna,

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15 * 3:4 2R 1.8

peéh chājat pínahdih ʔum jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chājatdih ñi cádahíhcat jíib Dios yeebdíh ʔ peéh chājachah, ñi jéih jweicán niít.* ⁸ Yéej chājatdih yoobópdih cádahñit, táiniboodíh chājat caá yeebdíh náahap. ⁹ Nin pah ñi niíj jenah joicá bojoó: ‘Jon jātíh bóo Abraham jwiít judíowā jwí ʔuo át jumap wut jí. Pánihna, ʔ juiená jumna, Dioíhwā caá jwí jumap’, ñi niíj jenah joicá bojoó. Yeebdíh nin pah wā niijná caá: Abraham juiená ñi jumachah yuhna, dedé pínah niican caá. Diosboó nin jee dáhnadih túut ʔumñit, Abraham juiená pínahdih ʔ jéih chājna caá. Abraham juiená ñi jumap nin oboh jumni jee dáhna ʔ nihat pahjeh tigaá.* ¹⁰ Nin pah ʔ jumna caá: Yeéb máa nah panihni ñi jumachah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ʔ jumap. Yeejép dahna quehñidih tib yoh bojñit, ʔih náatnadihbut ʔ pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, ʔih náatnadihbut ʔ cáo yohbipna caá. Páant ʔ cáwat pah caandíh jepahcannitdih iiguípna ʔ wahbipna caá.* ¹¹ Wā túttimah jūóhni wā chah wēpni caá. Páant ʔ jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niíj jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahñit, táiniboodíh ñi túut ʔumúchah, yeebdíh wā daabána caá. Páant wā daabáat panihni, caánboó yeebdíh Túini Espíritu ʔ wēpatdih búdí ʔ wāhbiipna caá. Caán ʔ wēpat tuu iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ʔ chājbipna caá, jwúub yéej chājihatdih ñi jenah joicát pínah niijná. ¹² Trigo teoni panihni caá. ʔih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobátidihjeh wuh wúúhboó júi yacñit, ʔih muúboó ʔ ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ʔ caóh cajni chóonaboodíh ʔ cáo yohbipna caá. Páant ʔ chājat pah wā túttimah jūóhni caandíh jepahñitdih ʔ túi ʔbbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguípna ʔ wahbipna caá. Caán iigát dedé ʔ noón dabcan niít”, Juan át niijíp wut jí.

Juan Jesúsdiñ ʔ daabáat
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumñiji bejñit, Juandih ʔ daabáat tútat túut niijná, Jordán mujna át dei juibínap wut jí. ¹⁴ Obohjeéhtih, daabáíhcan, nin pah Juan caandíh át niíj jepahap wut jí:

—Meémbóó chah wēpni jumna, weémboodíh ma daabána ʔta túi tagaá. Meemdíh daabáni pínah niican caá, Juan Jesúsdiñ át niijíp wut jí.

¹⁵ —Páant niicánjeh, weemdíh ma daabánaá. Pánih daabánit, Dios ʔihwádiñ ʔ chājat tútat pahjeh tigaá jwí chājbip. Páant jwí chājachah enñit, cáacwáboó Dios ʔ wahni wā jumatiñ i jéihbipna caá, Jesús át niijíp wut jí.

—Caán láa bácah, ʔ táimi nacaá, Juan át niíj jepahap wut jí.

¹⁶ Páant niíj jepahñit, Jesúsdiñ át daabánap wut jí. ʔ daabá péanachah, Jesús mujna ñuhñiji át aab ñúhup wut jí. Pánih aab ñúhñitjeh, Jesús ʔ enechah, jeá át jéweah bejep wut jí. Páant ʔ jéweah bejehchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhñit, caandíh át júi jaamáp wut jí. ¹⁷ Páant ʔ júi jaamáchah, “Nin wā wúúh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wut jí.*

4

Nemépwā i maáñ Jesúsdiñ ʔ yéejahat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

* **3:7** Mt 12.34; 23.33 * **3:9** Jn 8.33 * **3:10** Mt 7.19 * **3:17** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35

¹ Páant ã daabaát túttimah, Túini Espírítu Jesúsdi h muú wihcapboó át numah bejep wut jī, nemépwã ĩ maáh, Satanás, caandíh yeejép ã wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdi h túi uúbat túut niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcpac wut jī. Páni h jeémpan, Jesús muugúp wunna át chājap wut jī. ³ Páant ã muugúp wunachah enna, Satanásboó ã pebhna juibínit,

—Meém Dios wúh jumna, nin jee dáhnadi h ‘Pan dahna ma jumú’, ma niiji, át niijp wut yuh jī.

⁴—Páant wã chājcan niít. Dios naáwátdi h naóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

‘Jeémátdihjeh pohba ĩ jeéméchah, cāacwāh caoli h túi booni panihni ã jumcan niít. ĩh caoli h túi booni ã jumat pínah niijná, Dios naáwátdi h túi joyát caá náahap’, át niij daacáp taji, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdi h át niij jepahap wut jī.

⁵ Páant ã niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioi h tútchi”, ĩ niijná tútchina Satanás Jesúsdi h át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, Dioi h muú chah jap bóo jumni waoli beo nah yapatboó Jesúsdi h át űuhah túutp wut jī.

⁶ Páni h űuhah túutnit, nin pah át niij naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wúh jumna, meemdí h ã wapat pínahdi h jútat túut niijná, ninmant ma űaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ã niij daacátjidi h ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwádi h meemdí h ã en dawát túutbipna caá. Páni hna, queét meemdí h ĩ jípóni h teobipna caá, jee dáhboó mi h jí tcha ã buug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp taji, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdi h át niijp wut jī.

⁷—Páant wã chājcan niít. Dios naáwátdi h bi h naóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

‘Ni Maáh Dios ã niijátjidi h “¿Yoobópdih niít?” niij jéhi hna, caandí h űi chājat túutca bojó’, át niij daacáp taji, (Dt 6.16)

Jesús caandí h át niij jepahap wut jī.

⁸ Páant ã niij jepahat túttimah, jap bóo jéená Jesúsdi h Satanás át numah púh laab béjep wut jī. Caán jeejína púh laáb juibínit, ni hat cāacwã ĩ jumat yoobó Jesúsdi h át júutp wut jī. Dawá ĩh bií déedihbut át júutp wut jī. ⁹ Páni h júutnit, nin pah caandí h át niijp wut yuh jī:

—Wã pebh bódi cha caj yoh űajnit, weemdí h ma weñéé. Páant ma weñechah, ni hat nin tútchina ã jumati hbut meémboodi h wã wúhbi pna caá, Jesúsdi h át niijp wut jī.

¹⁰—Satanás, weemdí h ma cádah bejeé. Dios naáwátdi h naóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

‘Ma Maáh Diosdi h wéinit, ã wutatdi h ma jepahaá’, át niij daacáp taji, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdi h át niij jepahap wut jī.

¹¹ Páant ã niijí chah joinít, Satanás caandí h át cádahap wut jī. Páant ã cádahat túttimah, Dioi h ángelwáboó Jesús pebh juibínit, caandí h it teo wáacap wut jī.

Galilea baácdi h moondi h Jesús ã bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Túttimah, Juandi h nemat muúboó ĩ nemat doonádi h joinít, Jesús Galilea baácna át jwúub bejep wut jī.* ¹³ Caanjí h jumni ji Nazaret tútchimant bejnit,

* 4:1 He 2.18; 4.15 * 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

Capernaum tútchina át jwáibínáp wut jí. Caán tútchi Galilea ím jwéejdih Zabulón, Neftalí í jwáiménáíh baácji jumni tútchi át jumap wut jí. Caanná jwáibínit, Jesús át jumap wut jí.* ¹⁴ Páant á jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin á daacátji pah Jesús át yapap wut jí:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí í jwáiménáíh baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wut jumni baácidih dawá judíowá nihcannit í jumna caá.

¹⁶ Caanjíh moón dupánapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéih jwahcap taga. Pánih jéihcan, iiguípna bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios á wahni, yeh iigát panihni, á túi chájatdih jwáitnit, queétdih caandíh át jéihyanap taga buca”, Isaías át níj daacáp tají. (Is 9.1-2)

¹⁷ Caanná jumna, nin pah Jesús át níj naóh bohé jwíhip wut jí: **“Nihat baácidih moondíh Dios á maáh jumatdih á jwáitat pínah bahnijeh á judhna caá. Pánihna, ní yéej chájatdih cádahnit, túiniboodíh ní túut numá”**, át níjíp wut jí.*

Queéj jwáit maonitdih ájeéh Jesús á bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Túttimah, Galilea ímna dei jwáibí, páud bejnit, Simón, á úud Andrésjíh queéj jwáit maona, íih ñuodíh í yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wut jí. Simónboó Pedro í níjní át jumap wut jí. Pánih ennit, nin pah queétdih át níjíp wut jí:

¹⁹—**Weemdíh ní pej jum jwáuwá. Páant ní jwáuwáchah, yeebdíh wá bohébjpna caá. Páant wá bohénachah joinit, queejwáidih ní bidat pah, cáacwáboodíh bidnit, wíih doonáidih ní naóhbjpna caá, weemdíh jepahna, wíihwá í jumat pínah níjíná**, át níjíp wut jí.

²⁰ Páant á níjíchah joinítjeh, íih ñuonáidih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jí.

²¹ Pánih chibít wáup queétdih numah bejnit, Santiago á úud Juandihbut Jesús át enep wut jí. Queét í íp Zebedeo bícdih íih jááj chóodih cháudnit, íih ñuonáidih ámhna ít chájap wut jí. Pánih ennit, queét chénewáidihbut át bid bojop wut jí, caandíh í pej jumat pínah níjíná. ²² Páant á bid bojochah joiná, queétdih bícmantjeh nihat í tewatdih, í ípdihbut cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jí.

Dawá cáacwáidih Jesús á bohéát

(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, nihat Galilea baácidih moondíh Jesús á bohénitdih át numah bohé jwáibip wut jí. Jwáit judíowá jwá míc wáacat muná jumap pah waadnit, Dios á maáh jumap túini doonáidih át bohénap wut jí. Pánih bohéna, det wannitdihbut át boonanap wut jí.* ²⁴ Páant á chájat doonáidih nihat Siria baácidih moonbát ít jyoóp wut jí. Pánih joinit, dawá máchah wanat jumnit, búdí tubanít, nemép caolih jumnit, wáá wanat jumnit, jéih wálicannitdihbut ít wá jwáibínáp wut jí. Nihat í wá jwáibínitdih Jesús át boonanap wut jí. ²⁵ Páant á chájat doonáidih joinit, Galilea baácidih moón, Díez Túttchinadih moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácidih moón, Jordán muj conanaamánt moonbát dawá caandíh ít péé bejep wut jí.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios á wéi enatdih Jesús á bohéát
(Lc 6.20-23)

* 4:13 Jn 2.12 * 4:17 Mt 3.2 * 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

1 Dawá ã pebh ï juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó páuh laáb juibínit, Jesús caanjih át chúudap wat jï. Páant ã chúudachah, ã bohénitbut ã pebhna ït juibínap wat jï. 2 Páant ï juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át niij naóh jwíhip wat jï:

3 “Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih ã teo wáacbiḡna caá, Dios ã maáh jumapboó ï túi jumat pínah niijná.

4 “Det ï yéejatdih jġgahnit, bita ï yéejatdihbut jġgahnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih túi teo wáacnit, ï yéejatdih ã yohochah, ï jġgahat ã yaibíḡna caá.*

5 “Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, nin baác jáap ã jumuchah, queétdih maáta pínah ã waadábḡna caá.*

6 “Det nuugúp wun babhbíhnit panihnit yoobóḡdih chājat pínahdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Dios queétdih ã teo wáacbiḡna caá, caandih ï túi jepahat pínah niijná.*

7 “Det bitadih jġgah en teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Diosbut queétdih ã jġgah en teo wáacbiḡna caá.

8 “Det Diosdihjeh bidnit, yoobóḡdih jenah joinítidih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih ï enbiḡna caá.*

9 “Det bitadih miíc jūihñat túatcan, túi biícidih chājat túatnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ‘Wā weh caá’, queétdih ã niijbiḡna caá.*

10 “Det Dios ã náahat pah ï chājat jūib bitaboó queétdih yeejép ï chājachah yahna, caandih cádahcannitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó ï jumbiḡna caá.*

11 “Wūihwā ñi jumat jūib bita yeebdih ï jūihñuchah, yeejép ï chājachah, ï yee naóh yacachah, yeebdih wēi ennit, wā teo wáacbiḡna caá.* 12 Dios naáwátidih naóh yapanitjidih biíc yoobó yeejép ïtát chāj waáwáp tajġ. Pánihna, queétdih ï chājatji pahjeh bita yeebdihbut yeejép ï chājbiḡna caá. Oboghjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdih búdí ã túi chājbiḡna caá. Páant ã túi chājat pínahdih jéihnit, bita yeebdih yeejép ï chājachah yahna, ñi túi weñeé”, Jesús queétdih át niijíp wat jï.*

Núumni, jiiát panihnit Jesúhwā ï jumat

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijih ñipġ buiná caá, jeémát ã nuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wūihwāboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ñi túi teo wáacna caá, ï túi jumat pínah niijná. Oboghjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá. Páant ã buicáh, caandih yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwā jéihcanjeh, ï wid chūibiḡna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

14 “Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi túi chājachah ennit, bitabat biíc yoobó Dioh namáboó ï jéih bejna caá. Jeejġh jumni tátchidih dedé jāhat wihcah, nihat cáacwā ï túi enat

* 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20

* 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35

pah, yeéb ñi túi chājatdihbut nihat ī túi enna caá.* ¹⁵ Jiiát dahdih jiiñit, pamap dahjih cáacwā īpī páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó īpī jii cáagna caá, nihat muú diitboó jumñit ī túi enat pínah niijná.* ¹⁶ Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebbút bitadilh ñi túi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, ñi īp jeámant bóodih cáacwā ī wēi naóhbična caá”, queétdih Jesús át niijíp wat jī.*

Moisés ā wutatji

¹⁷ “Nindihbut yeebdih wā jéhyaat túutna caá: Moisés ā wutatjidih, Dios naawátlih naóh yapanit ī daacátjidihbut yohodih wā jūóhcan beé. Queét ī daacátjidih yooópdih cáacwādih jéhyanit, ī niijátji pah biíc yooó chājat túut niijná, wā jūúwáp be. ¹⁸ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jāap jātih, Moisés ā wutatji ā buudcán niit. Nihat ā daacátji pah ā yap beedáat pínah jātih, nin baác, jeábut ā buudcán niit.* ¹⁹ Ded biíc wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijni, bitadilhbut yap yohat túutni, Dios ā maáh jumapboó oboh jumni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā wutatdih túi jepahna, bitadilhbut jepahat túutni, Dios ā maáh jumapboó maáh ā jumbipna caá. ²⁰ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowábut ‘Dios ā wutatdih jwī túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ī túi chājan caá. Pánihna, Dios ā wutatdih yeebboodih queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ā maáh jumapboó ñi juibcán niit”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Íijat

(Lc 12.57-59)

²¹ “Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Cāacwādih ñi mao yohca bojóó. Ded cáacdi mao yohnidih peéh chājat ā jumbipna caá’, ī niijátjidih ñit joijí tagaá.* ²² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ded biíhdih íjna, cáacdi mao yohnidih ī peéh chājat pah, caandihbut peéh chājat ā jumbipna caá. Ded biíhdih jūihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ā niijátji jīb, peéh chājat túutni pehbboó ī ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépahca caá’, niijni iiguipna bejni pínah ā jumna caá.

²³ “Diosdih weñedih juibína, sacerdotedih nuúpdih ñi mao wáhat túutat pínah jātihbitjeh, biíh yeebdih ā íjatdih náhninit, nin pah ñi chājaá: ²⁴ Ñi wáhni pínah nuúpdih jwej jwáhnit, ā pebhna jwáub bej, ñi míc ámoohoó. ‘Páant wā chājatjidih wā jīgahna caá. Chéneji wā jwáub chājan niit, páant muntih. Pánihna, weemdi mao íj jenah joyátlih ma cádahaá’, ñi niijí. Páant ñi míc ámoah túttimah, Dioih muúná caandih weñedih ma jwáub bejeé, buca.

²⁵ “Biíhdih ma jīb buudáatdih bidnit, cáacwādih peéh chājat túutni maáh pebhna naóh yacadih meemdi ā ub bejchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chājat túutni pehbboó ñi juibíat pínah jātih, meemdi ā naóh yaccat pínah niijná, caanjih ñi míc ámoohoó. Páant ñi chājchah nihna, yeebdih āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacachah joinit, peéh chājat túutni boó meemdi nemat muúboó āta nemat túut tagaá. ²⁶ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jīb chāj beedáat pah bóo ñi jum jwáhbipna caá. Caán jīb chājat túutnidih jīb chāj péanit, ñi bacbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

* **5:14** Jn 8.12; 9.5 * **5:15** Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33 * **5:16** 1P 2.12 * **5:18** Lc 16.17 * **5:21** Ex 20.13; Dt 5.17

Bita weha mánajĩh yeejép chājcat

27 “Ñi naowādih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Bita weha mánajĩh yeejép ñi chājca bojoó’, ĩ niŷátjidih ñit joiŷi tagaá.*

28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded yad wilijĩh yeejép chājcan yahna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejép átát chāj péanap taga. Pánihna, yaddihbat biíc yoobó muntih ā yapna caá.

29 “Ma jéihyepmant bóo quíbjĩh en ñinahnit, yeejép chājna, caan dáhdih wāt yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdih ma wāt yohochah, caan dáhjuh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejép chājatdih cádahat caá náahap.*

30 “Míih jéihyepmant bóo téihyajiĩh yeejép chājna, caán téihyadih ma dúuc bóod yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadih ma yohochah, caán téihyajah āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajiĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih át niŷjíp wut jĩ.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi naowādih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Yaddih yohihna, ñi yohat pínah papélahdih wāhñit, caántdih ñi jéih yohna caá’, ĩt niŷjíp wut yah jĩ.* 32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ājeéh bóli biih newéjĩh yeejép mi chājat júbjeh, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yahna, ā yohat táttimah, biihjĩh mi jwáub áa jumna, caanjĩh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjĩh jwáub áa jumna, yeejép ĩ chājna caá”, Jesús át niŷjíp wut jĩ.*

Dep pah yoobópdih jwĩ naáwát pínah

33 “Jon jātih moondih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Dios ā enechah, wā niŷjít pah wā chājbipna caá. Páant wā chājcah, weemdih ā peéh chāja naáh”, niŷjínit, ñi niŷjít pahjeh chājat caá náahap’, ĩt niŷjíp wut jĩ.* 34 Obohjeéhtih, yeebboó ñi niŷjít pah chājĩhcan, Dios ā wūtjĩh niŷcánjeh, ‘weemdih peéh chājná’, niŷjná, biih wūtjĩhjuh ñipĩ niŷjná caá. Yoobópdih nin pah yeebdíh wā naóhna caá: ‘Jeá táini ā jumat pah, wā niŷjít biíc yoobó wā chājbipna caá’, ñipĩ niŷjná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niŷjná yahna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wūtdih niŷjít pahjeh muntih niŷjná caá ñi chājap.

35 ‘Nin baác táini ā jumat pah, wā niŷjít biíc yoobó wā chājbipna caá’, ñipĩ niŷjná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niŷjná yahna, nin baácđih moondih Dios maáh ā jumachah, ā wūtdih niŷjít pahjeh muntih niŷjná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tátchi táini ā jumat pah, wā niŷjít biíc yoobó wā chājbipna caá’, ñipĩ niŷjná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwĩ Maáh chah wēpni ā ñioni, caandih jwĩ weñat pínah tátchi, oboh jumni tátchi nihcah, biíc yoobó muntih niŷjná caá ñi chājap.*

36 ‘Wā báadhna, wā niŷjít pah yoobópdih wā chājbipna caá’, ñi niŷjíchah, biíc yoobó ā táican caá. Diosjeh yeebdih ā jéih báadhdat túutna caá. Caanjéh níih

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18 * 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4 * 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21 * 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12

waó yoócdih jéih baabána, á jéih jwáub eyana caá. Yeéb áihwá jumna, níih báhahjĩh niijná yahna, áih wátjĩh niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chájap.
 37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niiji: 'Páant wá chájip caá', niij, 'Páant wá chájcan níit', ñi niiji. Chah dawá jacna ñi niijichah, á táican caá", Jesús át niijíp wát jĩ.

Jwĩ peéh cháj jwáubacat
 (Lc 6.27-36)

38 "Ñi nuowádih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá. 'Bíih míih quíib dahdih á búuh mawat pahjeh, meembút caandih búuh mao jwáubanaá. Míih maó doóbbdih á daj mawat pahjeh, meembút caandih daj mao jwáubanaá', ít niijíp wát jĩ.* 39 Obohjeéhtih, weéamboó nin pah yeebdíh wá naóhna caá: Meemdíh yeejép chájnidih yeejép ma cháj jwáubaca bojóo. Ded meemdíh íjnit, míih jéihyepmant bóo púo tíibdih á mawachah, bíámantbut ma jútú, mawíhna, á jwáub mawat pínah niijná.* 40 Bíihboó ded pah ma chájatji jíb meemdíh á naóh yacachah, peéh chájat túutniboó míih camisadih meemdíh naóh yacnidih á wáhat túutachah, caandih wáhnit, ma dóni jih bóo chóodihbut ma wáhuá. 41 Bíihboó áih bíi déedih namá tacdih meemdíh á duo wáhat túutachah, meéamboó á juibíat pínahna ma duo wáhaá. 42 Ded á náahatdih meemdíh á wábhachah, ma wáhuá. Bíih meemdíh á wáihichah, caandih ma wayaá", Jesús át niijíp wát jĩ.

Jwútdih eníhcannitdih Jesús á oyat túutat
 (Lc 6.27-28,32-36)

43 "Ñi nuowádih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá: 'Ñijeéh jumnitdih ñi oyoo. Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih eníhcat caá náahap', ít niijíp wát jĩ.* 44 Obohjeéhtih, weéamboó nin pah yeebdíh wá naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi túi chájaa. Det yeebdíh yeejép í chájachah, Diosdih ñi wábhá, queétdih á túi chájat pínah niijná. 45 Pánih chájna, jwĩ íp jeámant bóo á weh ñi jumbipna caá. Diosboó nihat cáacwádih bíic yoobó á túi chájna caá. Yeejépwádih, túinitdihbut yeó á túi cháhat túutna caá. Á wútatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah á buugát túutna caá. Cáacwádih bíic yoobó Dios á túi chájat pah, yeebbút bíic yoobó ñi túi chájaa. 46 Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta í wábat túutni dinerodih wábhnitboó tubit yeejnit jumna yahna, páant í chájna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíihwáboó nihatdih oinit, bíic yoobó teo wáacat caá náahap. 47 Yeéb ñi déewádihjeh míic jwááhnit, ñi wéi naóh wábhachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yahna, bíic yoobó í chájna caá. Obohjeéhtih, yeebboó nihatdih ñi túi wéi jwááá. 48 Jeámant bóo jwĩ íp nihatdih túi chájni á jumat pah, á weh jumna, bíic yoobó yeebbút nihatdih túi chájnit ñi jumuu", Jesús át niijíp wát jĩ.*

6

Ded pah caá jwĩ túi chájat

1 "Dios túinidih á chájat túutachah jepahnit, 'Ñi enee! Dios á wútat pah wá túi chájna caá', bitadih ñi niijcá bojóo. Pánih bita í wéi enat pínahdihjeh bidna,

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21 * 5:39 Lm 3.30 * 5:43 Lv 19.18 * 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

Ī wēi naáwátjeh ñi túi chājat jīb wāát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdíh ā wāhcan niít.*

² “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi júutca bojoó. Túi chājnit pah jígohnitboó nihat ĩ wēi enatdih bidna, ded pah ĩ chājat pah ñi chājca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowá jwī míc wáacat muanáboó jumnitdihbut ĩpī wāhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wēi naáwát pínah niijná. Queétdih ĩ wēi naáwáchah, ĩ túi chājatji jīb dée ĩ bibohna caá. Diosboó ĩ túi chājatji jīb queétdih ā jwāub wāhcan niít. ³ Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biíh ma chéen yoobát ā jumachah yuhna, caandíh júutcanjeh, ma wūhú. ⁴ Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cāacwā ĩ encah yuhna, Diosboó ā enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chājatji jīb yeebdíh ā wāhbična caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Ded pah caá jwī uúbát
(Lc 11.2-4)

⁵ “Diosdih uúbhna, túi chājnit pah jígohnitboó nihat ĩ wēi enatdih bidna, ĩ uúbát pah yeéboó ñi uúbhca bojoó. Queétdih uúbhna, jwiít judíowá jwī míc wáacat muanáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih ĩ uúbhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wēi naáwát pínah niijná. Páant cāacwā ĩ wēi enatjeh caá ĩ uúbát jīb dée.* ⁶ Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih uúbát túut niijná, ñíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwī ĩp jwī jéih enca naáhdih ñi uúbú. Pánihna, cāacwā ĩ encah yuhna, jwī ĩpboó yeebdíh ennit, ā túi joibíčna caá. Pánih joinit, ñi uúbúchah, yeebdíh ā túi teo wáacbična caá.

⁷ “Dawá láa nin jacnājíhjih wā uúbúchah, Dios weemdíh ā túi jepahbična caá’, caandíh jéihcannitboó ĩ niíf jenah joiná yah caá. ⁸ Pánihna, queét ĩ uúbát pah ñi uúbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi uúbát pínah jātíh, jwī ĩpboó ded pah ñi náahatdih ā jéihna caá. ⁹ Pánihna, yeéboó nin pah jwī ĩpdih ñi niíf uúbú:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah túini ma jumachah, meemdíh jwī wēina caá. Ma wūt chah yáaat caá jwiít jwī náahna caá.

¹⁰ Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, ĩ jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit ĩ túi jepahat pah, nin baácdih moonbút ĩ jepaha naáh.

¹¹ Yeó jáap jumat pah jwī jeémát pínahdih ma wūhú.*

¹² Bitá jwiítidih ĩ yéej chājatdih jwī yohat pah, meembát jwī yéej chājatdih ma yohoó.

¹³ Nemépwā ĩ maáh jwiítidih ā yéejaíhichah, ma teo wáacá, jwī yéej chājcat pínah niijná. Páant jwī uúbúchah, meém jwī Maáh chah wēpni jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jumat pah nihat meemdíh ĩ wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jumuh nah’,

Diosdih ñi niíf uúbú.

¹⁴ “Bitá yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohochah ennit, jwī ĩp jeáboó jumnitbut yeéb ñi yéej chājatdih ā yohbična caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bitá yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohcah, jwī ĩpbut ñi yéej chājatdih ā yohcan niít”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwāhcan jwī uúbát

¹⁶ “Diosdih túi uúbát túut niijná, jeémp jwāhcan, jígahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaá túi chājnit pah jígohnitboó ĩpī chājap. Cāacwā queétdih ĩ wēi naáwátidih bidna, queét ĩh móotdih jígahni pah ĩ chājna caá. Páant ĩ chājachah,

* 6:1 Mt 23.5 * 6:5 Lc 18.10-14 * 6:11 Pr 30.8-9 * 6:15 Mr 11.25-26

jeémp jwähcannit ī jumatdih nihāt ennit, ‘Queét táinit caá’, ī niŷ wēina caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Cāacwā queétdih ī wēi naáwátjeh ī jeémp jwähcat jīb dée ā jumna caá. Diosboó queétdih ā wēi naóhcan niit. Queét ī chājat pah űi chājca bojoó. ¹⁷ Obohjeéhtih, yeebboó jeémp jwähcan, űiű móotdih tái chocnit, yeó jáap jumat pah űi tái míc ámohat pah űi chājaá. ¹⁸ Yeéb páant űi chājachah, űi jeémp jwähcatdih cāacwā ī jéihcah yuhna, jwī ípboó ā jéihbipna caá. Jwī íp, jwī jéih enca naáh, űijeéh jumnit, jeémp jwähcanjeh, űi wábáchah, ā enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwähcan, űi wábát jīb yeebdíh ā tái chājbipna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

*Jeáboó búdí jīb jumni panihnidih jwī bíbohat
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ “Nin baácboó jum jwähna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niŷ jenah joinít, bií déedih dawá űi wā ámohca bojoó. Nin baácboó jumni ā moopáh bejbipna caá. Biíh moópcannidih bitaboó ī nuumbípna caá. Pánihna, nin baácdiű bóo bií dée buúdní pínahjeh ā jumachah, caandíh űi en űinahca bojoó.* ²⁰ Obohjeéhtih, bií déedih űi en űinahat pah Dios ā weűat pínahdih tái jenah joí chājnit, búdí jīb jumni panihnidih jeáboó űi bíbohbiűna caá. Caán űi bíbohniűboó ā moópcan niit. Nuumnít ī jéih wā bejcan niit. Pánihna, caanná űi bíbohat pínah ā buúdcán niit. ²¹ Dios pehbboó űiű búdí jīb jumni panihni ā jumachah jéihnit, Dios ā weűat pínahdih űi tái jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh űiű búdí jīb jumndih bíbohniű, űi weűat pínahdihjeh űi jenah joibípna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

*Ded pah jwī jenah joyátdih jwī chājat
(Lc 11.34-36)*

²² “Jiát ā tái yeh iiguíchah, jwī tái jéih enat pah, Dios ā weűat pínahdih tái jenah joinít, táinidih űi chājbipna caá. Ded pah űi jenah joyátdihjeh űi chājbipna caá. Táinidih jenah joinít, táinidih űi chājbipna caá. ²³ Obohjeéhtih, táicannidih jenah joinít, yeejépdih űi chājbipna caá. Páant yeejépdih űi jenah joyóchah, tabit yeejép űi chājat ā jumbipna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

*Dinerodih búdí bidna, Diosboodíh űi jéih bidcat
(Lc 16.13)*

²⁴ “Ded Diosdih oini ā weűat pínahdih chājna, tabit pohba dinerodih ā jenah joicán niit. Obohjeéhtih, ded dinerodihjeh búdí jenah joiníboó Diosboodíh ā oican caá. Dinerojéhjeh wēini jumna, Diosboodíh ā náahcan niit. Pánihna, Diosdih, dinerodihbat bíc yoobó űi jéih bidcan caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

*Dios ā wehdih ā tái en dawát
(Lc 12.22-31)*

²⁵ “Nin pah yeebdíh wā jwáwā naóhna caá: űi jeémát pínah, űi babhat pínah, űi dawát pínah yéguehnadihbat űi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh űi tái jumat pínahboodíh űi bidíí. Páant űi bidichah, caán yeebdíh oina, űi jeémát pínah, űi dawát pínahdihbat ā wāhbipna caá, űi tái jumat pínah niijná. ²⁶ Jwébehwādih ded pah Dios ā en dawátdih űi jenah joyoó. Queét wápchi wiűcan, jeémát ī ámohat muunádiűbat ī bíbohcah yuhna, jwī ípboó queétdih tái en daoná, ī jeémát pínahdih āpí wāhna caá. űObohjeéhtih, jwébehwādih ā oyat chah yeebboodíh Dios ā oina caá! Pánih oiniű, yeebdíhbat ā tái en daobípna caá. ²⁷ Nindih űi tái jenah joyoó: Búdí náhni

* 6:19 Stg 5.2-3

dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán niút. Pánihna, búdí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

28 “Ñi dawát pínah yéguehnadihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdih ãpí teocan caá. 29 Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji ãih túini yégueh chóodih ðuonít, ã túi jíghat chah cháanaboó ã túi jíghona caá.* 30 Caán cháanadih Diosboó ã túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cáacwã ípí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni ã chãjna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah ã wãhat chah yeébbodih Dios yéguehdih ã wãhbiþna caá. Pánihna, caandih búdí jenah joicánjeh, Diosboodih ñi túi jenah joyoó. 31 Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. 32 Diosdih jéihcannitboó bíi déedih tabit ípí jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdih judhdatdih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdih ã teo wáacat pínahdih ñi túi jenah joyoó. 33 Bíi déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jumatdih bidnit, caandih ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini doonádih bitadih ñi naáwá, queéþbut caandih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ã wãhbiþna caá. 34 Cheibit dedé ã yapat pínahdih búdí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdih ã teo wáacipna caá. Buu ded pah ñi chãjatdihjeh jenah joyát caá náahap. Bíih yeó jáapdih bóo pínahdih tabit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdih en daonít, ã túi teo wáacipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

7

“Yeejép wã caá”, bitadih ñi jãihcat (Lc 6.37-38,41-42)

1 “Meém yeejép caá”, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdihbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niút. 2 Bitadih ‘Ápí túi chãjcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdihbut bíic yoobó ã niij enbiþna caá.* 3 Nin pah yeéþ ñipí chãjna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumuchah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéej chãjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdí quíib becát ã jumuchah yuhna, caandih ñi encan caá. Caandih ñi encat pah, búdí yeejép chãjna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chãj? 4 Yeebdih búdí quíib becát panihni ã jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdih wã pój yohbiþna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tabit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandih ma cádahaa’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéþ yeejép chãjnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chãjatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chãjatdihjeh ñi jenah joí? 5 Páant niijnít, túinit pah jíghonit í chãjat pahjeh manth yeebbút bíic yoobó ñi chãjna caá. Yeebdih búdí quíib becát panihnidih ñi jwíih pój yohat pah, ñi yéej chãjatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déeih bainí quíib becát panihnidih túi jéih enna, ñi jéih pój yohat pah, ã yéej chãjatdih ñi jéih cádahat túutbiþna caá.

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6 * 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7 * 7:2 Mr 4.24

6 “Mujjiowā panihnit yeejépwā Diosdih náahcannitdih áih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandih jói íjnit, yeebdih tubit yeejép ita chāj taga. Momo mawā panihnit, í náah chājnitdih Dioih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, jóihcan, búdí júb jamni jeé túbna dih momo mawā bepédih í wid chuñat pah, caán túini doonádih ita yoh tagaá”, Jesús át niijíp wut jī.

Diosdih jwī úbúchah, ā jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)

7 “Diosdih úbhna, ñi úbh cádahca bojoó. Páant ñi úbúchah, ded pah ñi úbát dih Dios yeebdih ā wáhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahca, ded pah ñi bidatdih yeebdih ā wáhbipna caá. Jēc panihnidih wuúmp mao cádahca, Dios ā wátbipna caá. ⁸ Det Diosdih túi úbhnit, í úbátjidih í bíbohpana caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwááhbipna caá. Det í wuúmp mawachah joinit, jēc panihnidih Dios queétdih ā wátbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi úbúchah, yeebdih ā jepahbipna caá.*

9 “¿Pan dahdih ñi wúh yeebdih ā úbúchah joinit, jee dáhboodih caandih ñita wéh taniít? Ñita wáhcana tagaá. ¹⁰ ¿Queejdih ā úbúchah, bucdih ñita wéh taniít? Ñita wáhcana tagaá. ¹¹ Yeéb yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih túinidih ñipí wáhcana caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yéejcani jumna, túini ñi wáhat chah caandih úbhnitdih ā wáhbipna caá.*

12 “Bita yeebdih í túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chājaá. Queét yeebdih í túi chājcah yuhna, yeéboó queétdih ñi túi chājaá. Páant tigaá Moisés ā wutatji, Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátjibut ā niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Baini jēc naáwát
(Lc 13.24)

13 “Jeáboó bejihna, Diosdih túi jenah joinit, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, ā weñat pínahdih ñi chājbipna caá. Pánih chājnit, baini jēc panihni ā jumachah yuhna, ā pebhna bejni baini namádih ñi jéih ñáan bejbipna caá. Obohjeéhtih búdí jēcdih waadnit, búdí namádih ñi bejchah, dedé buwat ā wihcana niít. Páant ā buocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, buadnit í jumbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, baini jēcdih waadná, baini namáboó ñi ñáan bejchah, túi jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pebhboó yeéb ñi bejihchah, ā buwachah yuhna, caandih túi jenah joinit jumna, ñi jéih buájá b ipna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pebhboó juibnit, páantjeh ájeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit túi jenah joinitjeh caán namáboó í jéih ñáan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Cāacwā ded pah í chājatdih ennit, ded pah í jumatdih jwī jéihyat
(Lc 6.43-44)

15 “Ñi túi chāja chaáh. ‘Dios naáwát dih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét túinit pah jíghna yuhna, í jenah joyátboó yeejép ā jumachah, yeebdih í yéejáh b ipna caá. ¹⁶ Queétdih beh enat túut niijná, ded pah í chājatdih ñi túi eneé. Yeejép í chājachah enna, yeejépwā í jumatdih ñi jéih b ipna caá. Í túi chājachah enna, túinit í jumatdih ñi jéih b ipna caá. Nin pah caá ā jumap: Ded óot nah iguñ pihana ápí quehcana caá. Mai bab nahbut bab dahna

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13 * 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31 * 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

āpī quehcan caá. ¹⁷ Túini nah túini dahna ā quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ā quehna caá. ¹⁸ Túini nah yeejép dahna ā quehcah, yeejép nahbut túini dahna āpī quehcan caá. ¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cāacwā īpī cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnitdih Dios ā yohbipna caá.* ²⁰ ‘Dios naáwátdih naóh yapani wā jumna caá’, níj yeenitdih nin pah űi beh enbipna caá: Ded pah ī chājatdih enna, yeenit ī jumatdih űi jéihbipna caá’, Jesús āt níijíp wut jī.*

*“Meemdíh wā jéihcan caá”, Jesús ā níiját
(Lc 13.25-27)*

²¹ “Dawá weemdíh ‘Maá’, níijnít jumna yuhna, jeáboó ī juibícan níit. Wā íp jeáboó jumni ā weñat pínahdíh chājnitjeh ā maáh jumupna ī juibibipna caá. ²² Péeni yeó jáapnadih wā íp ā maáh jumupna waádihnit, dawá weemdíh jepahcannitjibut nin pah ī níijbípna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátdih jwiit jwī naóh yapanap jī. Ma wēpatjīh nemépwādh jwī bacat túutap jī. Cāacwājeh ī jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj júutap jī’, ī níijbípna yuh caá. ²³ Obohjeéhtih, ‘¡Yeeddíh wā jéihcan caá! ¡Yeejép chājnitjeh űi jumna caá! Pánih jumnit, wā pebhna űi waád júóhca bojóó’, queétdih wā níj jepahbipna caá’, Jesús āt níijíp wut jī.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)*

²⁴ “Ded wā bohéatdih jói jepahna, muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Túi jenah joini jwumúp baácđih numah baád waadánit, áih jagápdih ā túi dodhdop be. ²⁵ Caán muúđih ā péaat túttimah, búdí mah júóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ā júúwúp be. Páant tubit ā johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ā áaccap be. ²⁶ Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, túi jenah joicánni muú chājni panihni caá ā jumup. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ā dodhdop be. ²⁷ Caán muúđih ā péaat túttimah, mah búdí júóh, muj daab béj, búdí johlitbut ā júúwúp be. Pánih búdí ā johochah, caán muú áacna, búdí ā yáanap be”, Jesús āt níijíp wut jī.

²⁸ Páant ā níj naáwáchah joiná, cāacwā it jói wáhi bejep wut jī. ²⁹ “Caán túi jéihni pah jwiitdih ā níj bohéna caá. Moisés ā wutatjídih bohénit páant ípī níj bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópđih tigaá maáh ā jumup”, it míic níijíp wut jī.*

8

*Bácah moópnidih ā booaat
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)*

¹ Páant níj naóh bohé péanit, Jesús jeé űaj yacapboó chéuđniji ā bohénitdih āt numah dei bejep wut jī. Á dei bejehah ennit, dawá ájeéh it pée bejep wut jī. ² Páant ī bejehah, bácah moópni jwááhnit, bóđicha caj yoh űajnit, nin pah āt níijíp wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, Jesúsđih āt níijíp wut jī.

³ —**¡Júu!** Wēinit meemdíh wā booana caá, caandíh teo jáhanit, āt níijíp wut jī.

Páant Jesús ā níijíchahjeh, ā moopát āt űuumáh bejep wut jī.

* 7:19 Mt 3:10; Lc 3:9 * 7:20 Mt 12:33 * 7:23 Sal 6:8 * 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32

4—Meemdih wā booaatjidih bitadiah ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naawádih ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ā ñuumátjidih ma júutá. Moisés ā wutáti pah sacerdotewā ī cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádih ma wáhuú, Díos meemdih ā booaatjidih ī jéihyat pínah niijná. Táltimah, ma déewájeéh ma jwáub jumuchah, ā táibipna caá,* Jesús caandih át wēp niijíp wut jī.

*Soldadowā ī maáhdih teo wáhnidih Jesús ā booaat
(Lc 7.1-10)*

5 Táltimah, Jesús Capernaum tútchina ā juibínachah, Romano cien soldadowā ī maáh ā pebh juibínit, nin pah caandih át niijíp wut jī:

6—Maá, weemdih ma teo wáacá. Weemdih teo wáhni búdí wánná, wíih muúboó ā lajna caá. Áih bácah jwioní ā jumuchah, búdí tabanit, ā jéih bejcan caá, Jesúsdih át niijíp wut jī.

7—Caandih booanadih wā bejmi caá, Jesús caandih át niijíp jepahap wut jī. 8-9—Obohjeéhtih, Maá, wíih muúná ma bejcah, ā túimi nacaá. Weem cháh wēpni ma jumuchah, ‘Wíih muúdih ma waád júúwú’, niijní dée nihcan caá. Ma naawáchahjeh, weemdih teo wáhni ā boobipna caá. Wā chah jumnit bita maáta weemdih ī wutna caá. Weembút soldadowádih wutni caá. Bíicdih ‘Ma bejeé’, wā niijichah, ápi bejna caá. Bíihdih ‘Ma júúwú’, wā niijichah, ápi júóhna caá. ‘Nindih ma chájaá’, wā niijichah, páant ā chájna caá. Weém wutni jumna, meembút wutni ma jumatdih wā jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdih teo wáhni ā boobipna caá, soldadowā ī maáh Jesúsdih át niijíp wut jī.

10 Páant ā niijichah jói wēniti, Jesús ájeéh péenitdih nin pah át niijíp wut jī: —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nin soldadowā ī maáh judío nihcan yuhna, Díosdih ā túi jenah joiná caá. Caandih teo wáhnidih wā booaat pínahdih át jéihyep taga. Weemdih caán ā túi jenah joyát pah, ded judío bíic yoobó jenah joinídh wā en jwuhcan caá. 11 Yeebdih wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, nihát baácdih moón Díosdih túi jenah joinit, jeáboó Díos ā maáh jumapna dawá ī juibíipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob bíicdih ī jeémpipna caá.* 12 Obohjeéhtih, judíowā Díos ā maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dupánapboó ā wahbipna caá. Caanná ā wahnitboó búdí jígahnit, íih maodíh ī néeh cháác juibíipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

13 Páant queédih niijíp péanit, soldadowā ī maáhdih nin pah át jwáub niijíp wut jī:

—Míih muúná ma jwáub bejeé. Meemdih teo wáhni booni ā jumna caá. ‘Jesús caandih ā boobipna caá’, ma niijíp jenah joyát pahjeh ā yapna caá, Jesús caandih át niijíp wut jī.

Páant ā niijichahjeh, áih muúboó jumni caandih teo wáhni át boonap wut jī.

*Pedro chudhdih Jesús ā booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)*

14 Páant niijíp péanit, Jesús ā bohénitdih át jwáub numah bejep wut jī, páant munth. Pánih bejna, Pedroíh muúná juibínit, ít waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wánná, mi ñajat chóobó mi ñajachah, Jesús át enep wut jī. 15 Pánih ennit, míih téihyadih ā teo jáhanachahjeh, pahat át dúucach bejep wut jī. Páant ā dúucachah joinit, caántboó ñah ñuhnit, Jesúsdih jeémát mit wáhap wut jī.

* 8:4 Lv 14.1-32 * 8:11 Lc 13.29 * 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

Dawá wənnitdih Jesús ā booaat

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Tōo ñáh jūáwúchah, dawá nemép caolih jənnitdih ĩ chéénwā Jesús ā jumni muú jóocmant ĩt ub jaibínap wat jĭ. Páant ĩ ub jaibínachah ennit, Jesús wā ĩt bac bejep wat jĭ. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemép wādh ĩ bac bejat tətutachahjeh, cāacwāih bācahmant ĩt bac bejep wat jĭ. Bitā tubúp chūúh nitdihbut Jesús āt booa beedánap wat jĭ. ¹⁷ Páant ā chājachah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ā niijátji pah āt yapap wat jĭ. “Jwĭ tubúp chūúát dih, jwĭ wənatdihbut jĭgah ennit, āt booa nap taga”, Isaías āt niij daacáp tajĭ.*

Biquína Jesús dih ĩ péelhat

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh ĩ jaí ñəhuchah ennit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niijíp wat jĭ:

—**Chóbe conanaáboó jwĭ chūúh bejjĭh**, āt niijíp wat jĭ.

¹⁹ Páant niijnít, jĕlitna ĩ dei bejehah, Moisés ā wətatjidih bohéni Jesús dih jwāáh nit, nin pah āt niijíp wat jĭ:

—Bohéni, deyoób ma bejehah, weembút majeéh wā bejmi caá, āt niijíp wat jĭ.

²⁰ —**Jia mujjiowā ĩih muú pínah ĩtnadih ĩ bíbohna caá. Jwébehwābut ĩih yécanadih ĩ bíbohna caá. Obohjéhtih, weémboó nihat cāacwā úud jeñé, wĭih muujéh pohba wā bíbohca caá. Pánihna, wājééh ma jūáwúchah, búdí bəwat meemdíhbut ā jumbipna caá**, Jesús caandĭh āt niij jepahap wat jĭ.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, bih jwəh nin pah āt niijíp wat jĭ:

—Maá, majeéh weembút wā bejmi caá. Obohjéhtih, wā bejat pínah jātih wā ĩp ā wənuchah, āih bācahdih wā yohat pínah niijná, ‘Ma chāo jwáhué’, weemdíh ma niijí. Ā wənuchah yoh péanit, majeéh wā bejbipna caá, āt niijíp wat jĭ.

²² —**Weemdíh náahcannit wənnit panihnit jumna, queétoó wənnitdih ĩ yoho naáh. Obohjéhtih, meémboó wājééh jumni pínah bəu ma jūúwá**, Jesús caandĭh āt niijíp wat yəh jĭ.

Búdí johlit nolihatdihbut ā yayáát

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Páant niij péanit, jĕlitboó dei jaibínit, búdí jāáj chóodih ā bohénitdih āt nəmah waadáp wat jĭ. ²⁴ ĩm dih ĩ chūúh bejehah, Jesúsboó āt əwah bejep wat jĭ. Pánihna, ĩim tac yoób ĩ bəug lājachah pohba, Jesús ā əwat pónih, búdí johlit āt jūúwáp wat jĭ. Páant búdí nolihat ā jumuchah, ĩt daábihip wat jĭ.

²⁵ —**Maá, jwĭt dih ma teo wáacá!** ¡Daabná caá jwĭ chājap! ĩt niij wəcəp wat jĭ.

²⁶ Páant ĩ niij wəcəchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wat jĭ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá**, āt niijíp wat jĭ.

Páant niijnít, ñah ñəh nit, johlit, nolihatdihbut jūih nit, **“Ma yayáá”**, āt niijíp wat jĭ. Páant ā niijíchahjeh, johlit nolihatbut biicmantjeh āt yayáh bejep wat jĭ.

²⁷ Páant ā yapachah, en wáhi bejnit, queétdjeh nin pah ĩt múic niijíp wat jĭ:

—**¿Dedé cāac tigaá nin? Ā naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ā yayáh bejna caá**, ĩt niijíp wat jĭ.

* 8:17 Is 53.4

Gadara baácdih moón nemép caolih jamnitdih Jesús ā booaat
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Páant ā yapat túttimah, Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jī. Caanná ít chúuh juibínachah, chéne neoná cáac yohopmant Jesúsdi h ít jwááh dei juúwáp wut jī. Queét nemép caolih jamnit, tabit tac behnit ít jamuchah, caanná cáacwā ipī bejcap wut jī. ²⁹ Pánihna, Jesúsdi h jwááh dei juibínit, nin pah ít níij űaacáp wut jī:

—¿Meém Dios wáúh, dépanih chājadi h juóh tiguaá ma chāj? ¿Dios ā peéh chājat pínah ā judh jwuhuchah yuhna, jātih jwiútdih peéh chājadi h juóhmit beé ma chājap? ít níijp wut jī.

³⁰ Yúppbit dawá momo muuwā bid jeémpna ít chājap wut jī. ³¹ Pánihna, queétdih ennit, nemépwa nin pah Jesúsdi h ít níijp wut jī:

—Jwiútdih bacat túutna, cot muuwādi h ma waadát túutú, ít níijp wut jī.

³² —**Júu, caán láa bácah űi bejeé,** Jesús queétdih át níijp wut jī.

Páant ā níijíchahjeh, queét cáacwāih bácahmant bacnit, muuwādi h nemépwa ít waadáp wut jī. Páant ít waadáchah, wépép űáo dei bej, ímna buég báah bejnit, muuwā ít chíic wan beedáh bejep wut jī.

³³ Páant ít yapachah enna, bádi úmnit, queét muuwājidi h en daonítboó íih tátchina ít űáo jweí jwáub bejep wut jī. Pánih űáo jwáub juibínit, muuwā ded pah ít yapatjidi h, nemép caolih jamnitdihbut ded pah Jesús ā booaatjidi h ít naóh peetép wut jī. ³⁴ Páant ít naáwáchah joinít, nihát caán tátchidi h moón Jesúsdi h enedi h ít bejep wut jī. Pánih juibínit, caandí h náahcan, íih baácmant Jesús wādi h ít jwáub bejat túutap wut jī.

9

Jéih yoocannidi h Jesús ā booaat
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Páant ít jwáub bejat túutuchah joinít, íih jāáj chóona waadni t, Jesús wā ít jwáub chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh bejnit, Jesús apí juibíni tátchina ít jwáub juibínap wut jī. ² Caanná ít juibínachah, caanjí h moón jéih yoocannidi h ā űajat chóojí h Jesús pebhna ít beo juibínap wut jī. “Jesús nindi h ā jéih boobapna caá”, ít níij jenah joyóp wut jī. Páant ít níij jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidi h nin pah Jesús át níijp wut jī:

—**Ma weñeé. Ma yéejatdi h meemdí h wā yohna caá,** át níijp wut jī.

³ Páant ā níijíchah joinít, biquína Moisés ā wutatjidi h bohénit nin pah ít níij jenah joyóp wut yah jī: “Diosjeh yéejatdi h ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh jamna yuhna, páant níijná, ‘Dios wā jamna caá’, níij yeena caá ā chājap”, ít níij jenah joyóp wut jī. ⁴ Páant ít níij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át níijp wut jī:

—¿Dépanih tiguaá páant yeejép űi jenah joí? ⁵ ‘Ma yéejatdi h wā yohna caá’, wā níijíchah joinít, weemdí h jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, űi níij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘űah űuhnit, ma yáac chūi bejeé’, wā níijíchah, caán ā bejchah ennit, wā níiját yoobópdih ā jamatdi h űi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bíbohathidibut űi jéihbipna caá. ⁶ Weém nihát cáacwā úud jeñé, nin baácdih moondi h jéih booanít, í yéej chājatdi hbut wā jéih yohna caá. Pánih tibéé Dios weemdí h ā wah deyanap jī, cáacwā í yéejatdi h wā yohat pínah níijná. Pánihna, caán wépatdi h wā bíbohathidih yeéb űi jéihyat pínah níijná, nin pah wā chāj jéutbipna caá, át níijp wut jī.

Páant níij péanit, jéih yoocannidi h nin pah át níijp wut jī:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, miih muúboó ma jwúub bejeé, át niijíp wut jī.

⁷ Páant ā niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, áih muúboó át jwúub bejep wut jī. ⁸ Páant ā boanachah ennit, cācwā ï en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdi h búdí wēpat ā wáhatdih jéihnit, Diosdih búdí ït wēi naáwáp wut jī.

Jesús Mateodih ā jūúwát tútat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénitdih át jwúub numah jib bejep wut jī. Pánih bejnit, caanmánt jūóhnit, weém Mateo pebh ï juyóp jī. Romanowā ï maáta ï uúbat túatni dinerodih uúbh wáhi wā jumap jī. Pániha, caán láa wíih tewat tólihboó wā chūudap jī. Caanjīh wā chūudachah ennit, nin pah weemdíh Jesús ā niijíp jī:

—Wájeéh ma péé jūúwá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ájeéh wā bejep jī.

¹⁰ Túttimah, Jesús wádhíh wíih muúboó numah jeémédih wā bejep jī. Weem páh dawá dinerodih uúbh wáhnitdih, bita “Yeejépwā caá”, ï niijnítidihbat wā numah jeémép jī. ¹¹ Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowā jwiít Jesús ā bohénitdih nin pah ï niij jáihñap jī:

—¿Dépanih tigaá ñíh bohéni dinerodih uúbh wáhnit, yeejépwā chājnit bícdih ā jeémp? ï niijíp jī.*

¹²⁻¹³ Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowádhíh nin pah ā niij jepahap jī:

—Tubúp chūúhcannit cohnidih ïpí bidcan caá. Wánnitjeh caá caandíh ï bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ïpí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih jīgahnit, wā túat nuúmíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ï bidip. ‘Jwiít yeejépwā caá’, niij jenah joinítidihjeh teo wáacadih wā jūúwáp be, ï yéej chájatdih cádahnit, túniboodíh ï túat nuumát pínah niijná. Dios naáwátidih naóh yapani ā niij daacátjidih yeebdíh jéihyat caá náahap. ‘Nuúhpwádhíh ñi mao cáo wáhatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih ñi jīgah en teo wáacatdih caá yeebdíh wā náah yacap”, Dios ā niijná caá’, át niij daacáp taji.* Caán ded pah ā daacátjidih jéihyat túat niijná, ñi jwúub bohénaá. Caán ā daacátji pah, jīgah ennit, weém cācwádhíh teo wáacadih wā jūúwáp be, ā niijíp jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi h uúbh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Túttimah, Juan Daabáni ā bohénitboó jwí pebh joinít, nin pah Jesúsdi h niij uúbh joyóp jī:

—Jwiít Juan ā bohénit, jwí nuowā ï wutat pah jwípí jeémp jwuhcan caá. Fariseowábat bíic yoobó ïpí chájna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ï jeémp? Jesúsdi h niijíp jī.

¹⁵ —Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit bícdih ā jum jwuhachah, jīgahcan, ïpí túi wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ï ub bejat túttimah, jīgahnit, ïta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jamna caá. Pánihat pah tigaá wā bohénit wájeéh jamna, wéinit, páantjeh ï jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh ï ub bejat

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

táttimah, wā bohénitjééh wā wihcah, caán láa jġahnit, ĩ jeémp jwāhcan niít, Jesús queétdih ā niijíp jġ.

¹⁶ Páניהna, ded pah jwġ nuowā ĩ wutatji áih jáap bohéátjġh fariseowā ĩ widihichah enna, Jesús queétdih nin pah ā jwāub niġ bohénap jġ: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġh máa yégueh chóodih nah wai búúhdhat ā náahcan caá. Páant ĩi chājachah nihna, caandġh ĩi chocat táttimah, jġnt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwġ nuowā ĩ naáwátjġdih wġih jáap bohéátjġh wid naóhcat caá náahap. ¹⁷ Páניהhat dée, pah jwāhcan ĩi iguġh macdih nuġúp chóojġh ĩ chānjġi máa wuh wūúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ĩi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wūúh jéih yáuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah áta búúhd tagaá. Páניהna, jáap macdih, jáap wuh wūúhboó yáacat caá náahap. Páant ĩi yáacachah, iguġh mac, caandġh yáacni chóobut ā tái jumġipna caá. Páניהhat pah, wġih jáap bohéát jwġ nuowā ĩ naáwátjġjġh wid naóhcat caá náahap”, ā niijíp jġ.

*Áih yégueh chóodih juġ, teonih, jairo nuúmdġihbut Jesús ā booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Wġih nuúboó páantjeh jwġ jumāchah, jwiít judiowā jwġ múic wáacat muúdh en daonít ĩ maáh ā waád juýúp jġ. Waád juínit, Jesús pebh bóđicha caj yoh ĩajnit, nin pah ā niijíp jġ:

—Wā nuúm jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut niijná, wājeéh ma juúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwāub boobipna caá, Jesúsđih ā niijíp jġ.

¹⁹ Páant ā niijġchah joinít, Jesús wġih nuúboó jeémp chāúdnġi, ĩah ĩuhnit, ájeéh ā bac bejep jġ. Jwiít ā bohénitbut ĩjeéh jwġ bejep jġ. ²⁰⁻²¹ Pánih bejnit, namáđih jwġ bejchah, cāacwā cātġh biġh wġih wānnih mit jumāp tajġ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wānnih, “Jesúh yégueh chóodihjeh juġbí teona, wā boobipna caá”, mit niġ jenah joyóp wut jġ. Páant niġ jenah joinít, Jesús táahmant juóhnit, áih yégueh chóo yapatbitdih mit juġ tewep tajġ. ²² Páant mi juġ tewatdih jéihna, tac pūúhd ennit, Jesús caántdih nin pah ā niijíp jġ:

—Nuúmá, ma weñeé. Weemđih túi jenah joinít, ma boona caá, ā niijíp jġ.

Páant ā niijġchahjeh, mit boonap tajġ.

²³ Táttimah, jwiít Jesús biúđdih maáđh muúná jwġ waád juġbġnap jġ. Pánih waád juġbġnit, chío póojnitdih, dawá ĩaác juínitdihbut jwġ enep jġ. ²⁴ Páant ĩ juġúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jġ:

—Yeéb ĩi bac bejeé. Mi wāncan caá. Šona caá mi chājap, ā niijíp jġ.

Páant ā niijġchah joinít, “Nih yána caá ā chājap”, niijnit, cāacwā caandġh ĩ dehwep jġ. ²⁵ Páניהna, queét ĩ bac bejat táttimah, wānnih pebhna waad béjnit, miġh téihyadih Jesús át tewep wut jġ. Páant ā tewechahjeh, boonit, mit ĩah ĩuhāp wut jġ. ²⁶ Jóocmant ĩuhnit caántdih ā booaat doonáđih joinít, caán táčhidih moondġh ĩt naóh peetép tajġ.

Chénewā jéih encannitdih Jesús ā booaat

²⁷ Caanjġh jumnitji jwāub jġibidih jwġ bejchah, chénewā jéih encannit neoná jwiútdih pée bejnit, nin pah ĩ niġ ej ĩaácáp jġ:

—ġDavid juima, Dios ā wāhni, jwiútdih ma jġgah eneé! ĩ niijíp jġ.

²⁸ Páant ĩ niġ ej ĩaácáchah, jwiít Jesús biúđdih biġh muúboó jwġ waad béjep jġ. Páant jwġ waad béjchah, queét jéih encannitbut ĩ ĩuún waád juýúp jġ. Páant ĩ waád juýúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jġ:

—Jwiútdih ā jéih booami nacaá?, ¿weemđih ĩi niġ jenah joġ níit? ā niijíp jġ.

—Páant tigaá jwī níj jenah joyóp, caandíh ī níj jepahap jī.

²⁹ Páant ī níj jepahachah joinít, ñih quíibdíh teo jáhanit, nin pah ā niijíp jī:

—‘Páant ā chājbipna caá’, ñi níj jenah joyát pahjeh tigaá wā chājbip, ā niijíp jī.

³⁰ Páant ā niijíchahjeh, ī jéih enep jī, buca. Pánih boonanit, Jesús nin pah queétdih ā jwáub niijíp jī:

—Weém buutéh yeebdíh wā booaatdih bitadih ñi naóhca bojóo, ā niijíp jī.

³¹ Páant ā niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ā booaatjidih nihat pehbhoó ñi naóh peetép tajī.

Jéih wéhecannidih Jesús ā booaat

³² Páant ī bac bejehah, Jesús pebh nemép jumnidih bita ī ñahwat ub waád juyáp jī. Caán nemép caandíh át jéih wéheat tútucap tajī. ³³ Páant ī ub juyáchah ennit, Jesús nemépdih ā bacat tútucap jī. Páant ā bacat tútuchahjeh, jéih wéhecanniji ā jwáub wéhenap jī. Caandíh ennit, nihat ī en wáhi bejep jī.

—iNin pah yapatdih nihat jwiít Israel baácđih moón jwípi encan jī! ī míic niijíp jī.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowā mácah ī míic níj wéhenap jī.

—Nemépwā ī maáh ā wépatjñh caá nemépwáđih ā bacat tútucap, ī míic niijíp jī.*

Jesús cāacwāđih ā jġgah enat

³⁵ Pánihat túttimah, nihat botoni tútchina, dahwani tútchinadihbut bohé jibidih bejna, Jesús jwiítđih ā namah bejep jī. Tútchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judiowā jwī móic wáacat munná waadnit, Jesús āpi bohénap jī. Dios ā maáh jumat túini doonáđih naóhñit, nihat caanjñh moón tabáp chāúhñitdihbut āpi boonanap jī.* ³⁶ Pánih bejna, dawá cāacwā ovejawáđih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit ī jumachah ennit, Jesús queétdih búđi át jġgah enep jī.* ³⁷ Pánih jġgah ennit, jwiít ā bohénitdih nin pah ā niijíp jī:

—Jóo dajat láa búđi tewat ā jumachah yuhna, teonitboó daocánnitjeh ī jumna caá. Pánihat pah, túini doonáđih joinít pínah dawá ī jumachah yuhna, queétdih naóhñit pínahboó daocánnitjeh ī jumna caá. ³⁸ Pánihna, túini doonáđih chah dawá bohénitdih ā wahat pínah niijná, Diosđih ñi uábu, ā niijíp jī.*

10

Jesús doce ā naáwát tútñit pínah ī wātna

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Túttimah, jwiít doce ā bohénitdih bid bojnit, nemépwáđih bacaat pínah wépat, nihat wannitdih booaat pínah wépatdihbut jwiítđih ā wáuhap jī.

² Nin caá jwiít Jesús ā bohénit, ā naáwát tútñit pínah jwī wūt: Simón ā jumap jī. Caandíh Pedro Jesús ā wūt búúdhdap jī. Á úud Andrésbut ā jumap jī. Santiago, ā úud Juanjñhbut ī jumap jī. Queét chénewā Zebedeo weh ī jumap jī. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwī jumap jī. Weémboó Romanowā ī maáta ī uábát tútñi dinerodih uúbh wáñni wā jumap jī. Biñh Santiago, Alfeo wáuhbut ā jumap jī. Tadeo, Lebeo ī níj wūt búúdhñitbut ā jumap jī. ⁴ Biñh Simón, Celote wūt jumni poómpđih bóobut ā jumap jī. Judas Iscariote, Jesúsđih eníhcannitdih duó wáini pínahbut ā jumap jī.

* **9:34** Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * **9:35** Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * **9:36** Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * **9:38** Lc 10.2

*Jesús doce ã bohénitdih ã wahat
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wāh, biih tátchinaboó wahna, ded pah jwī chājat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ã níj naáwáp jī: “Judíowā nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria baácboobút ñi bejca bojoó. ⁶Diosdih jéihcannit jumna, buudnit ovejawā panihnit ī jumachah, judíowā pehbboojéh ñi bejeé. ⁷ ‘Dios maáh ã jumadidih ã jútat pínah bahnijeh ã jüdha caá’, queédidih ñi níj naáwá. ⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubáp chūúhñit, wanah bejnitdihbut ñi booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwādih ñi bacanaá. Páant ñi chājat pínah wēpatdih yeebdih wā wāhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdih wā wāhat pah muntih, yeebbút biíc yoobó jíib náahcanjeh cáacwādih ñi teo wáacá.

⁹ ‘Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca bojoó. ¹⁰ Wāh wuáh, túat numát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi duo béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdih ī numah jeémpbipna caá. Ñi duoní chóo ã moopóchah, queéтбоó ñi túat numát pínah chóodihbut ī wāhbiipna caá. Queédidih ñi teo wáacat jíib, páant caá yeebdih ī chājbiipna caá.*

¹¹ “Caán tátchina juibínit, caán tátchidih jum jwahna, yeebdih wēi jwāáhñitih muudihjeh ñi chāo jwāhuú. ¹² Íih muuná waad béjnit, ‘Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh’, caán muudih moondih ñi níijí. ¹³ Páant ñi níijíchah, táinit ī jumat jíib, Dios ã túyat íjeéh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit ī jumachah, páant ñi níijíchah yehna, Dios ã túyat íjeéh ã wihcan níit. ¹⁴ Yeebdih náahcan, ī jóihcāh, caán muumánt ñi bac bejeé. Bac bejnit, queédidih Dios ã yohat pínahdih jútat túat níijná, níih zapatosdih too dugnit, caán jumni becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tátchidih moón yeebdih ī náahcāh, biíc yoobó muntih queédidihbut ñi chāj júatú.* ¹⁵ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdih Sodoma tátchidih moón, Gomorra tátchidih moondihbut Dios búdí ã peéh chājbiipna caá.* Obohjeéhtih, queédidih ã peéh chājat chah, yeebdih náahcannitboodih ã peéh chājbiipna caá”, jwiítidih ã níijj jī.*

Jesúhwādih bita yeejép ī chājat pínah

¹⁶ “¡Weemdih ñi túi joyoó! Yeéb ovejawā panihnitdih jiwā panihnit pehbboó wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ñi túi yap náhninaá.* ¹⁷ ¡Ñi túi chāja chaáh! Yeebdih eníhcannit ñi maátadih ī wāhbiipna caá. Jwiít judíowā jwī míic wáacat muéboó waadnit, yeebdih ī páibipna caá. ¹⁸ Wíihwā ñi jumat jíib, caán tátchinadidih moón ī maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhñabut yeebdih ī ub bejbipna caá. Caanná ñi ub bejchah, queét maátadidih, judíowā nihcannit maátadidihbut wíih táini doonádih ñi naóhbipna caá. ¹⁹ Páant maátadidih ī wāhachah, ‘Ded pah wā níiját pínahdih wā jéihcan níit’, ñi níj jenah joicá bojoó. Yeebdih ī wābh joyóchahjeh, ñi níiját pínahdih Dios yeebdih ã jéihyabipna caá. ²⁰ Páant ã jéihyanachah, queédidih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjñih ñi jepahcan níit. Dios jwī íp ã jenah joyátidih Túini Espirituboó yeebdih ã naáwát túatbiipna caá.*

* **10:10** 1Co 9.14; 1Ti 5.18
* **10:16** Lc 10.3

* **10:14** Hch 13.51

* **10:15** Gn 19.24-28; Mt 11.24

* **10:15** Lc

10.4-12 * **10:20** Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15

21 “Caán láa, det wíhwā ī jumat jīb, biíc weh jumna yuhna, maátadih naóh yacnit, ā déedih ā mao yohat tūtbiḡna caá. Ī mána Ī wehdih, Ī wehboó Ī mánadihbut Ī mao yohat tūtbiḡna caá.* 22 Pánihna, yeéb wíhwā ñi jumat jīb, nihat yeebdíh Ī eníhcan níit. Páant Ī eníhcah, yeebdíh yeejép Ī chājachah yuhna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeebdíh wā táu abbipna caá, wā íp pehbboó ñi táu jumat pínah níijná.* 23 Wíih túini doonádih ñi naáwát jīb, biíc tútchidih moón yeebdíh Ī yéej chājachah, biíh tútchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ñi naáwá. Yoobópdiḡ yeebdíh wā naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tútchinadiḡ moondíh ñi naóh beedaát pínah jātih, weém nihat cācwā úd jeñé nin baácboó wā jwáub dei jāóhbiḡna caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wūhniḡbut ā maáh chah nihcan caá.* 25 ‘Ded pah weemdíh bohénidih ā yapat pah muntih weemdíhbut ā yapbiḡna caá’, jáap jéihnidih níj jenah joyát caá náahap. Teo wūhniḡbut ‘Ded pah wā maáhdih ā yapat pah muntih weemdíhbut ā yapbiḡna caá’, níj jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wā maáh chah jumna, caandíh yeejép ā yapat pah weemboodíh ā yapcan níit’, níj jenah joicát caá náahap. Weém muú mínah panihni, yeébboó wā pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cācwā weemdíh ‘Beelzebú caá’, níijná, yeéb wíhwādiḡbut biíc yoobó yeejép Ī níjbiḡna caá”, Jesús jwíutdih ā níjíp jī.*

*¿Deddiḡ tigaá úmca náah?
(Lc 12.2-7)*

26 “Buu láa cācwādiḡ wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, joíhcan, bita Ī encah, yeebdíh yeejép Ī chājbiḡna caá. Pánih yeejép Ī bih chājachah yuhna, túttimah nihat Ī táu jéihbiḡna caá. Yeebdíh yeejép chājnitdih ñi úmca bojoó.* 27 Pánihna, buu ded pah yeebdíhjuh wā bohéatdih túttimah dawá cācwā cátiḡ úmcanjeh ñi naáwá. 28 Cācwā yeebdíh maona, níih bácahdihjuh Ī mao yohna caá. Obohjeéhtih, níih caoliḡdih Ī jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíniḡdih ñi úmca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úmca náahap. Caanjéḡ tigaá níih bácahdih, níih caoliḡdihbut iiguíḡna ā jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwābit bainíbitjeh Ī jīb jumuchah yuhna, biícbitdih Dios ā buúdaḡan caá. Dios ā wutcah, caanbít ā wuncan níit. 30 Níih waó yoócnaḡdih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumatdiḡbut ā táu jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ā táu jéih en daoná caá. 31 Jwébehwādiḡ ā oyat chah, yeéboodíh ā oina caá. Pánih oinit, ā en dawátdih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ā níjíp jī.

*“Weém Jesúh caá”, úmcanjeh, níjít
(Lc 12.8-9)*

32 “‘Weém Jesúh caá’, ded bitadiḡ ā níjíchah, weembát caandíh ‘Caán wíih caá’, wā íp jeáboó jumnidih wā níjbiḡna caá. 33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, ‘Weém Jesúh nihcan caá’, bitadiḡ ā níjíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembát wā ípdih wā níjbiḡna caá”, Jesús ā níjíp jī.*

*Jesús cācwādiḡ chéne poómp ā chājat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

* **10:21** Mr 13.12; Lc 21.16 * **10:22** Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17 * **10:24** Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20 * **10:25** Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * **10:26** Mr 4.22; Lc 8.17 * **10:33** 2Ti 2.12

34 “¿Ded pah tigaá yeéb weemdíh ñi niúj jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihát cáacwā táí biíc dih í jumbipna caá’, ¿ñi niúj jenah joí niít? Obohjeéhtih, pánihcán caá. Cáacwā wā bohéátdih í joyát túttimah, biquína wā naáwátdih í táí wēi joyóchah, bitaboó caandíh jepahcán, queétdih í en jaihbiipna caá. 35 Biquína behnit wā naáwátdih í táí joyát jib í weh queétdih í enihcán niít. Behnit yaádh wā naáwátdih í táí joyát jib í weh yata queétdih í enihcán niít. Í chudhna yaádh wā bohéátdih í táí joyát jib, í weh áana yaádh queétdih í enihcán niít. 36 Ded weemdíh jepahnidih á déewā yoobát í eníhbian nacaá.*

37 “Ded weemdíh á oyat chah á mánadih, á wehdih oina, wíih nihcán niít. 38 Pánihna, cruzboó wunna, yeejép wā yapat pínah pah, ded wíih á jumát jib yeejép á yapbiipna caá. Pánih yeejép yapatdih éumnit, jweiná, wíih nihcán niít.* 39 Ded weemdíh táí jenah joicán, bíí déedih en ñinahnit, á náahatdihjeh chájna, iiguipna á bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínahdih jenah joicánjeh, wā weñat pínahdih chájniboó páantjeh wájeéh á táí jumbipna caá”, Jesús á niújip jī.*

Jwíitdih jīb wāhat panihni

(Mr 9.41)

40 “Det yeéb wíihwādh táí náahna, weemdíhbut í náahna caá. Pánihna, weemdíh táí náahni weemdíh wahnidihbut á náahna caá.* 41 Dios naáwátdih naóh yapani á tewat jib Dios caandíh á táí chájbipna caá. Á naáwátdih naóh yapani á jumuchah enna, ded caandíh táí náahna, naóh yapanidih á táí chájat pah Dios caandíhbut biíc yoobó á táí chájbipna caá. Ded táini á jumát jib, Dios caandíh á táí chájbipna caá. Táini á jumachah ennit, biíhboó caandíh táí náahna, táinidih Dios á táí chájat pah, caandíh náahnidihbut biíc yoobó á táí chájbipna caá. 42 Ded wíih moh yéjni á jumuchah enna, caandíh á babhbat pínah, bainí mahjeh á wāhuchah yuhna, á teo wáacatbit jib, Dios caandíhbut á táí chájbipna caá”, Jesús jwíitdih á niújip jī.

11

Juan Daabáni á wábh joyát túttat

(Lc 7.18-35)

1 Páant jwíit á bohénitdih á naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinadih moondíh Jesús áih táini doonádih bohénadih á bejep jī. Jwíitbut biíh tútchinadih moondíh bohénadih jwí bejep jī. 2 Pánih bejnitji jwí jwáwb juyúchah, Jesús ded pah á chájat doonádih Juan Daabáni nemat muúboó jumni át joyóp tají. Pánih joiníji á bohénitdih Jesús pebhna át wahap tají, caandíh í wábh joí enat pínah niijná. 3 Páant á wahachah, jwí pebh jwinít, nin pah Jesús dih í niúj wábh joyóp jī:

—Juan jwíitdih nin pah á niúj wábh joí enat túttat be: “Wā túttimah biíh á jwáwbipna caá”, ¿wā niijníji niít meém? ¿Wā niijníji ma nihcáh, biíhdih páñat náah niít?” á niújip be, Jesús dih í niújip jī.

4 Páant í niúj wábh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah á niúj jepahap jī: —Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbut Juandih nin pah niúj naáwádh ñi beje: 5 ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcannitjidihbut á booana beé. Bácah moópntiji, wanah bejnitjidih yah baca á booana beé.* Moh yéjnitdih á

* 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20 * 11:5 Is 35.5-6

tái ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.* ⁶ Pánihna, “Ded weemdíh tái jenah jói cádahcannidih Dios ã wëi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih níj naáwádih ñi bejeé, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwádih ï jwúb bejep jĩ. Páant ï jwúb bejehah, Juan ded pah ã jumatdih dawá jwíjeéh péenitdih Jesús nin pah ã níj naáwáp jĩ: “¿Dedéidih enedih bej tigeá ñipí chãj, muá wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yilip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ï naáwáchah yuhna, caánboó jweéchanjeh, yoobópdih ãpĩ naáwáp wat jĩ. ⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonít maátáih muúboó ïpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ⁹ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátidih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigeá Juan ã jumap. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰ Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt níj naóh daacáp tajĩ:

‘Á wááhndih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwátidih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cãacwã ï jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, ãt níj daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bitá chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniboó Juan chah ã jumbipna caá.

¹² “Juan ã bohé jwíih láa buu láana, Dios ã maáh jumapboó dawá ï waadát pínahdih búdí ï bidna caá. Pánih bidna, Diosdih tái jenah joinít, yeó jáap jumap pah chah dawá waadná caá ï chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ï waadátidih újnit, queétdih ï jáhna yuh caá. ¹³ Juan ã júúwát pínah jãtíh, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitboó daácna, Moisésbut daácna, Dios ã maáh jumap pínahdih ït naóh daacáp tajĩ. Juanbut caandíhkeh muntíh ã naóh bohénap be.*

¹⁴ ‘Dios ã wahni ã júúwát pínah jãtíh, Elías panihni ã júóhbirna caá’, jon jãtíh ï niijná tigeá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tigeá Juan ã niijná Elías panihni ã jumap’, yeebdíh níj jenah joyát caá náahap.* ¹⁵ ¿Ded molít jumna, ã tái joyó naáh!

¹⁶ “Буиу láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúndnit, nin pah ïpĩ níj múic júihna caá: ¹⁷ ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeébbóó ñi búúdhican beé. Wannítidih jwí júi tíhwichah yuhna, ñi júi wáaquihcan beé’, ï níj múic júihna caá. ¹⁸ Páant ï chãjat pah, yeebbát bíic yoobó ñipí chãjna caá. Juan Daabáni cãacwãjeéh jeémpcan, poonídihbut ãpĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjcah enna, ‘Nemép caolíh jumni caá’, níj júihnit, ã bohéátidih ñi jóihcap jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, weém, nihat cãacwã úúúd jeñé, cãacwãjeéh jeémpnit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjachah ennít, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jumap. Romanowã ï úúúbat túúútni núodih úúúbh wãhnit, yeejép chãjnit bíicdih ãpĩ pej jumna caá’, níj júihnit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant níj júihna, wébít pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã watat pah wã tái chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbirna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

*Bíih tútchinadih moón ï jepahcat
(Lc 10.13-15)*

20 Túttimah, biñh tútchinadih moón caandíh í jepahcatji jíb, Jesús queétdih á jüihñup jí. Caán tútchinadih moón biñh tútchina chah Dios á wēpatjīh Jesús á chāj júutup yuh jí. Páant á chāj júutuchah yuhna, í yéejatdih í cádahcap jí. Páant í cádahcatji jíb nin pah queétdih á niúj jüihñup jí: ²¹ “*¡Corazín tútchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ¡Betsaida tútchidih moonbút yeejép ñi yapbipna caá! Níih tútchinadih Dios á wēpatjīh búdí wā chāj júutup yuh be. Páant á wēpatjīh wā chāj júutuchah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbút í yéejatdih cádahnit, táiniboodíh íta túut nuum tagaá. Jíghana dawát chóo ðuonít, í Jíghatdih júutna, tuu jōóhīh íta míic waáh tagaá.*” ²² Nin pah yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapdih Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbut á peéh chājat chah yeébbodíh búdí á peéh chājbipna caá. ²³ Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwí jumna caá’, çñi míic niúj jenah jói níit? Páant niúj jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá. Níih tútchidih Dios á wēpatjīh dawá láa wā chāj júutuchah yuhna, yeéb weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tútchidih Dios á wēpatjīh páant wā chāj júutuchah nihna, caán tútchidih moón í yéejatdih íta cádah tagaá. Páant í cádahachah, caán tútchi páantjeh áta jum tagaá.” ²⁴ Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapdih Dios Sodoma tútchidih moondíh á peéh chājat chah yeébbodíh búdí á peéh chājbipna caá”, Jesús á niijíp jí.*

*“Wā pebh ñi choó jüúwá”, Jesús á niiját
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwí ípdih á niúj wúbup jí: “Paá, meém nihat baácđih moón, nihat jeádih moondíhbut í maáh ma jumachah, meemdíh búdí wā wéina caá. ‘Jwiít táí jéihnit caá’, niijnítdih wā bohéatđih ma beh joyát túutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwahcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chājachah, ‘Táina caá, Paá’, meemdíh wā niijná caá. ²⁶ Páant tigaá, Paá, mapí wēi chājap”, á niijíp jí.

²⁷ Páant niúj wúbh péanit, cáacwāboodíh nin pah Jesús á niúj naáwáp jí: “Dios wā íp nihat á wēpat bíic yoobó weemdíhbut á wūhup be. Ded pah wā jumatđih wā ípjuh caá á jéihyep. Biñh jéihni wiħcan caá. Pánihna, ded pah wā íp á jumatđihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñionitđihbut wāpí bohéna caá. Jwiítjuh caá caandíh jwí jéihyep.” ²⁸ Yeéb nihat teo wēejnit, chodóp ðuonit panihnit wā pebh ñi jüúwá. Páant ñi jüúwáchah, yeebdíh wā chooát túutbipna caá. ²⁹ Weém bíicđih táí bejnit, wā naáwátđih jenah joinít, ñi wēi jepahaá. Weém cáacwāđih jíghah ennit, oboh jumni pah queétdih táí teo wáacni wā jumna caá. Páant wā jumatđih en yacnit, wā naáwátđih táí jenah joiná, táí choonít panihnit ñi jumbipna caá.” ³⁰ Pánih choonít jumna, wā weñat pínahđih ñi chājachah, yeebdíh á buocan níit. Búdí chodat panihnidih dawát túutcan, ñi buujáca naáhđih yeebdíh wā wutcan níit”, á niijíp jí.

12

*Chooát yeó jáapdih Jesús á bohénit trigodih í wúcc jeémát
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)*

* **11:21** Is 23.1-18; Ez 26.1–28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * **11:23** Is 14.13-15 * **11:23** Gn 19.24-28 * **11:24** Mt 10.15; Lc 10.12 * **11:27** Jn 3.35 * **11:27** Jn 1.18; 10.15 * **11:29** Is 30.15; Jer 6.16

¹ Biñh chooát yeó jáapdih Jesús jwiít dih bohé bejna, trigo wáapdih ā numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ā bohénit nuugúp wunna, trigodih jwī úc jeémép jī.* ² Páant jwī úcuchah enna, jwījeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesús dih nin pah ī niij jūihñup jī:

—Jwiít dih ma joi jwáhuá. ¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ī teo? Pánih teona, Dios ā wutatdih yap yohna caá ī chājar, ī niijíp jī.

³⁻⁴ Páant ī niijíchah joinít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queét fariseowā dih nin pah ā niij bóod chuñup jī:

—Davidji ā pej jumnitjīh nuugúp wunna, Dioih munná waadnít, sacerdotewā Diosdih ī wahniji pandih ít jeémép wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ī jeémát pínah át jumup wut jī. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wut jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwát dih ī daácní nuódih ñi bohécannit jī? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úc jeémpna, wā bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá.* ⁵ Nindihbut ñi náhninaá: Dioih muúboó teonit sacerdotewā jwī chooát yeó jáapdih ipí choocán caá. Páant ī choocán yuhna, Dios ā wutatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ā wutatjidih ñi bohécannit jī?*

⁶ Yeebdíh nin pah niij naóhna caá wā chājar: Dioih muúdíh wēina, caán muúboó teonit ī choocáh enna yuhna, ‘Á túina caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, caán muúdíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap. ⁷ Dios naáwát nin pah ā niijná caá: ‘Nuñupwā dih mao cáo wūhat wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jīgah en teo wáacat caá wā náahap’, Dios ā niijná caá.* Páant ā niijátjidih beh joiná nihna, wā bohénitdih ñita jūihcan tagaá. Queét caandíh úc jeémpna, yap yohna ī chājcan caá. Pánihna, queétdih ñi jūihñat ā táican caá. ⁸ Nihat cáacwā úud jeñé, weemjéh tigaá chooát yeó jáapdih cáacwā ded pah ī chājat pínahdih wutni wā jumna caá, Jesús ā niijíp jī.

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Páant niij péa, bejnit, jwī míc wáacat munná jwiít dih Jesús ā numah waád juibínap jī. ¹⁰ Caanjīh téihya ágahni ā jumup jī. Pánihna, fariseowāboó Jesús dih naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah ī niij uúbh joyóp jī:

—¿Ma jenah joyóchah, jwī chooát yeó jáapdih Dios ā booaat túut níit? ī niijíp jī.

¹¹ —¿Ñíih oveja íitboó ā buug yácachah ennit, ñita jwáub ubcan taniit?*

¹² Obohjeéhtih, oveja chah caá cáacboó ā jīb jumup. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cáacwā dih Dios ā teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

¹³ Páant niij péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ā niij wutup jī:

—Míih téihyadih ma yoo dawwá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadih ā yoo dawáp jī. Páant ā yoo dawáchahjeh, áih téihya ā táyah bejep jī. ¹⁴ Páant Jesús ā boanachah ennit, fariseowā ī íj bac bejep jī. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesús dih ī mao yohat túutat túut niijná, ít míc wéhenap wut jī.

Jesús ded pah ā jumat pínahdih Isaías ā daacátji

* **12:1** Dt 23.25 * **12:3-4** 1S 21.1-6; Lv 24.9 * **12:5** Nm 28.9-10 * **12:7** Os 6.6; Mt 9.13 * **12:11** Lc 14.5

15 Pánihna, fariseowā caandih ī mao yohihatdih jéihna, Jesús jwiítidih biáboó ā numah bejep jī. Páant jwī bejehah ennit, dawá jwiítidih ī péenap jī. Páant ī péenachah, nihát ī ub jüöhñit wannitidih Jesús ā boonanap jī. 16 Pánih boonanit, ded pah ā chājatdih bitadih ā naáwát túutcap jī. 17 Queétdih booana, jon jātih Isaías nin pah ā daacátji biíc yoobó ā chājap jī:

18 “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Nin wā wahni, wā oini, weemdih ā túi teo wūhachah, búdi wā wēina caá. Caandih Túini Espiritudih wā wūhbična caá, wā wēpat biíc yoobó caanbút ā bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wā chājat doonádih nihát baácdih moonádih ā naóhbična caá.

19 Pánih naóhna, míic jüihcan, bitadih íjacan, túinijeh ā naóhbična caá.

20 Moh yéejnit panihnitdih jüihcanjeh, ā túi teo wáacbična caá. Bitá jīgahnitdihbut ā weñabipna caá. Pánih jumna, cāacwā ī míic yéej chājatdih ámohñit, túinijeh ā chājat túutbična caá.

21 Āih túini doonádih joinit, nihát baácdih moón caandih ī túi jepahbična caá. Páant ī túi jepahachah, queétdih ājeéh ā túi jumát túutbična caá’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 42.1-4)

*“Nemép ā wēpatjīh Jesús ā booana caá”, ī niiját
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

22 Biih yeó jáap nemép jumnidih jwī pebhna cāacwā ī ub juyáp jī. Nemépwā caandih enat túutcan, ít wéheat túutcap tajī. Páant ī ub juyúchah, Jesús caandih ā boonanap jī. Páant ā boonanachahjeh, ennit, ā wéhenap jī. 23 Pánihatdih ennit, nihát ī wáhi bejep jī. Pánih wáhinít, “¿Nin David juima, Dios á wahni, jwī maáh pínahna níit?” ī míic niij wábh joyóp jī.

24 Obohjeéhtih, páant ī niijíchah joinit, fariseowāboó nin pah ī niijíp jī: “Nihcan caá. Nemépwā ī maáh Beelzebú ā wēpatjīhjah caá nemépwádih ā bacanap”, ī míic niijíp jī.*

25 Páant ī niij jenah joyátidih jéihñit, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī: “Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míic maona, íta wan beedáh bej tagaá. Det tátdhidih moón biícwá yuhna, míic maona, queétdih íta jweí peét bej tagaá.

26 Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh áihwádih ā bacanachah, biíc yoobó mantih áta yap tagaá. 27 Obohjeéhtih, ‘nemépwádih bacanit, ī maáh ā wēpatjīh ā watna caá’, ñi niiját yoobópdih ā jumuchah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ā wēpatjīh tigaá ípī baca? Páant ī bacanachah ennit, ‘Í túi chājna caá’, ñipī niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Á túi chājcan caá’, ñi jéih niijcán caá. 28 Dios ā wēpatjīh nemépwádih wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat ñi cātīh ā jumna caá.

29 “Nin pahbut ā jumna caá: Wēpép newéih muuná ded nuúmíhna yuhna, ā jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéó péanit, áih bií déedih ā jéih ubna caá”, Jesús á niijíp jī. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chājap wat jī: Nemépwā ī maáh wēpép ā jumuchah yuhna, Jesúsboó caandih चाह wēpni jumna, ā jéih yap yohna caá.

30 “Ded wājeéh teocanni, weemdih en jüihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhñitdih ñuun yóhna caá ā chājap.*

31-32 “Nin pah yoobópdih yeeddih wā naóhna caá: Det yéej chājna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ī jwúub túut nuumúchah, Dios ī yéejatdih ā yohbična caá. Det weém nihát cāacwā áud jeñédihbut yeejép wéhenit, ī túut nuumúchah,

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40

yeejép ĩ wéheatjidih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espíritubodíh yeejép ĩ wéhenachah, ĩ yéejatdih ā yohcan níit. Páant ĩ yéej chājatdih quíib bũdcán, Dios queétdih iiguírna ā wahbipna caá”, Jesús queétdih ā níijíp jĩ.*

*Máa quehe ded pah ā jummat naáwát
(Lc 6.43-45)*

³³ “Ded máa nah túini dahna ā quehechah ennit, túini nah ā jummatdih níi jéihna caá. Obohjeéhtih, biih nah táicanni ā quehechah ennit, caan nah yeejép ā jummatdih níi jéihna caá. Pánihat pah, cáac ded pah ā jummatdih jéihhna, ā chājatdih enat caá náahap.* ³⁴ Yeéb maiwā panihnit tabit yeejépwā jumna, yooópdihi níi wéhecan caá.* Cáacwā ded pah ĩ jenah joyát pah biíc yooób ĩpĩ wéhena caá.* ³⁵ Pánih jumna, ded túi jenah joini āpĩ túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jenah joiniboó yeejép āpĩ wéhena caá. ³⁶ Pánihna, Dios ā peéh chāj láa ded yeejép wéhenidih ā peéh chājbipna caá. ³⁷ Túi wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ā níijbípna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéhenibodíh ‘Meemdíh peéh chājat ā náahna caá’, ā níijbípna caá”, Jesús queétdih ā níijíp jĩ.

*Jwiit cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Jesúsdihi ĩ chāj júutat túutat
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)*

³⁸ Biih láa muú díitboó jwĩ jumuchah, biquína fariseowā, Moisés ā watatjidih bohénitjĩh waád junít, nin pah Jesúsdihi ĩ níijíp yah jĩ:

—Bohéní, jwiit cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ma chāj júutú, meém Dios ā wahni yooópdihi ma jummatdih jwĩ jéihyat pínah níijná, ĩ níijíp jĩ.*

³⁹ Páant ĩ níijíchah joinít, Jesús queét maátadihi nin pah ā níj jepahap jĩ:

—Yeéb yeejépwā Diosdihi náahcannit níi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjĩh ĩpĩ chāj júutat túutna yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wā chāj júutcan níit. Dios naáwátdih naóh yapani Jonásjidih Dios ā wēp chājat pah mũntih weemdíhbut chājnít, ā wēpat yeebdíh ā júutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat júutat ā jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánihna, Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, biíc peihcanni yeó jáap áih wudah díitboó át jumup wut jĩ. Pánihat pah weém nihát cáacwā úud jeééboó wũnnít, jeé íitboó ĩ yohat túttimah, biíc peihcanni yeó jáap caánboó wā jumbipna caá. Pánihat túttimah, wā jwúub boo pud júúwúchah, Jonás ā yapatjidih náhninit, Dios ā wēpatdih níi jéihbipna caá.* ⁴¹ Jonás Nínive tútchidih moonjídih Dios queétdih ā peéh chājat pínah doonádihi ā naáwáchah, ĩ yéejatdih cádahnit, it túut nuám beedép wut jĩ. Pánihna, cáacwádihi ā peéh chājat yeó jáapdihi queét Nínive tútchidih moondíh Dios ā peéh chājcan níit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wā jumup. Páant wā jumuchah yahna, yeéboó weemdíh níi jepahcan caá. Páant níi jepahcat jíb Dios yeebdíh búdí ā peéh chājbipna caá.* ⁴² Chóop yapapboó jumni baácdih moón ĩ maáh wili maáh Salomón túi jéihni ā jummat doonádihi joinít, ā naáwátdih joyát túut níijná, yáúpmanit mit júúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ā jummat chah weémboó wā jumna caá. Páant wā jumuchah yahna, yeéboó weemdíh níi joíhcan caá. Páant níi joíhcat jíb cáacwádihi ā peéh chājat yeó jáapdihi Dios yeebdíh búdí ā peéh chājbipna caá, Jesús ā níijíp jĩ.*

* **12:31-32** Lc 12.10 * **12:33** Mt 7.20; Lc 6.44 * **12:34** Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7 * **12:34** Mt 15.18; Lc 6.45 * **12:38** Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16 * **12:39** Mt 16.4; Mr 8.12 * **12:40** Jon 1.17 * **12:41** Jon 3.5 * **12:42** 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

*Bacaniji nemép ded pah ã jwúub waadát**(Lc 11.24-26)*

⁴³ “Nemép ì bacaniji, muú wihcapboó jibna, ã jumat pínah bíih muu pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, ã jéih bid juicán caá. ⁴⁴ Pánih bid juicán, ‘Weemdíh ì bacaniji muuná wã jwúub bejbipna caá, páant muntih’, ã míic níij jengah joiná caá. Páant níij jengah joinít, ã jwúub juí enechah, ãih muují táí tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cáacboó ã túut numcáh, ãih jêc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá. ⁴⁵ Páant ã jumuchah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép ì wutuchah, ì waadni cáac chah yeejép chãjni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwãdih ã yapbipna caá”, Jesús cáacwãdih ã níijíp jì.

*Jesús ã déewã caandíh ì bidat**(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandíh míic wéheat túut níijná, ã ín ã úudwã bíicdih jóocmant ìt juyúp wat jì. ⁴⁷ Páant ì juyúchah ennit, jwíjéeh jumni Jesúsdih nin pah ã níijíp jì:

—Ma eneé! Meemdíh míic wéheat túut níijná, ma ín ma úudwã bíicdih jóocmant ì pãina caá, ã níijíp jì.

⁴⁸ —Ma níiját táina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wã ín? ¿Det tigaá wã úudwã? ã níijíp jì.

⁴⁹ Páant níijnít, jwiít ã bohénitdih jéutnit, nin pah ã níijíp jì:

—Nit caá wã ín, wã úudwã panihnit. ⁵⁰ Det wã íp Dios ã náahat pah chãjnitjeh wã úud, wã jwan, wã ín panihnit ì jumna caá, ã níijíp jì.

13*Waáh momni naáwát**(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú díitboó jumni ã bac bejep jì. Pánih bac bejnit, ím jwéejna jwiít dñih ã numah dei bejep jì. Pánih dei bej, caanná juibínit, jwí chãudup jì. ² Páant jwí chãuduchah ennit, dawá cáacwã ã pebh míic wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnit, ã chãudup jì. Jwiítboó bita bíicdih jwí ñuhup jì.* ³ ã jengah joyátjìh queétdih bohéna, nin pah ã níij naáwáp jì:

“Bíic newé, waáh momodih ã bejep be. ⁴ Páant ã waáh bojochah, biquí túbna namádh ã buug ñájar yuh be. Obohjeéhtih, waicanjeh jãóhnit, jwébehwã caán túbndih ì jeemp beedánap be. ⁵ Bíih túbna jeejìh yewéni baác jumupboó ã buug ñájar be. Pánih buug ñájnít, waicanjeh ã chíih júúwúp yuh be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó tubít ã chãhachah, ñeh bainjeh jumna, ã díib téhah bejep be. ⁷ Bíih túbna nemép óot cáth ã buug ñájar be. Pánih buug ñájnít, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejchah, momniboó manahnit, ã wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, bíih túbna táini baácboó ã buug ñájar be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã túí quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadh cien túbna, bíih wawánadh sesenta túbna, bíih wawánadh treinta túbna ã jumup be. ⁹ ¿Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” queétdih ã níijíp jì.

*ã bohénit beh joicán, Jesúsdih ì úubh joyát**(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

* 13:2 Lc 5.1-3

10 Páant ã niiját túttimah, jwiít ã bohénit ã bohéatdih beh joicán, ã pebhna juibínit, nin pah jwí niij úabh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá cāacwādh bohéna, ma jenah joiní naáwátjīhjih mapī bohé? jwí niijíp jī.

11 Páant jwí niijichah joinít, Jesús nin pah jwiítidih ã niij jepahap jī:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihah cāacwādh ã teo wāacat pínah dooná, jwí déewá jon jātih moondíh ã jéihya jwahca naáh doonádih **βυβ** yeéb wā bohénitdih Dios ã jéihyaat túttna caá. Obohjeéhtih, bitadh páantjeh ã jéihya jwahcan caá. 12 Det caán doonádih táí joinítidih चाह ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det táí joicánnitboodih bainí í jéhyatdih ã **δύε** wáyat pah ã chājbipna caá.*

13 Cāacwā quíib whcannit dée, ded pah í enatdih í beh encan caá. Molít whcannit dée, í joiná yuhna, í jéih beh joicán caá. Páant í jumatdih jéihna, wā jenah joiní naáwátjīhjih queétdih wā bohéna caá. 14 Jon jātih Isaías ã daacátji pah caá í jumap.

‘Nin pah caá Dios ã niijíp: “Wā naáwátidih maatápdih joiná yuhna, caandih ñi beh joicán niít. Ded pah wā chājatdih enna yuhna, ñi beh encan niít.

15 Ded pah wā naáwát, wā chājatdihbut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdh jóihcan, ñíih molítidih ñi nem teona caá. Wā chājatdih eníhcan, ñi quíib úona caá. Páant ñi chājcan, níh enna, táí joiná, táí beh joinít ñita jum tagaá. Pánih táí beh joinít jumna, tút **πυμν**ít, weemdh ñita bid tagaá. Páant weemdh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípná ñi bejat déedih wāta táí **αβ** tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihíhnt jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh ã wéi enna caá. 17 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. **βυβ** ñi enatdih jon jātih moón Dioíhwā, Dios naáwátidih naóh yapanitbut búdí eníhna yuhna, í encap jī. **βυβ** ñi joyátidihbut búdí jóíhna yuhna, í joicáp jī”, Jesús jwiítidih ã niijíp jī.*

*Waáh momni naáwátidih Jesús ã beh joyáat
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)*

18 “Waáh momni naáwátidih beh joyát tút niijná, nindih wā naáwáchah, ñi táí joyoó. 19 Wíih táini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biqúina joinít namáboó **βυβ**g ñájni panihni í jumna caá. Caandih joiná yuhna, beh joicán, í jepahcan caá. Pánihna, caandíh í joyát túttimahbitjeh, nemépbó jóóhnt, jwébehwā caán tíbnadh í jeémát pahjeh, queét í joyátjidih ã quíib **βυδ**ána caá. 20 Bitá joinítboó, jeejéh yewéni baácidih **βυβ**g ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, búdí í wéi jwahna yuh caá. 21 Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíihwā í jumat jīb bita queétdih í yéej chājachah, waícanjeh wíih táini doonádih í cádahna caá. 22 Bitá joinítboó nemép ótna cātíh **βυβ**g ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, í jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baácidih bóodih búdí jenah joinít, bíí déedihbut búdí í bidna caá. Páant í jenah joyóchah, í joiní táini dooná pácahi panihni íh caolíhboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, táiniboodíh í jéih chājcan caá. 23 Obohjeéhtih, bitaboó wíih táini doonádih joinít, táini baáboó **βυβ**g ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, táí beh joinít, í táí jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios ã náahat pahjeh

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

* 13:17 Lc 10.23-24

Ī tái chājna caá. Biquína, cien túbna ã quehat pah, chah táini yoobát Ī chājna caá. Bitá, sesenta túbna ã quehat pah, táini Ī chājna caá. Bitaboó, treinta túbna ã quehat pah, nump táini Ī chājna caá”, Jesús jwiít dih ã niijp jĭ.

Trigo cātĭh yeejép yĭlip ã chĭihat naáwát

²⁴ “Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá: Wápchi mínah ãih wápchiboó trigodih ã momop yah be. ²⁵ Oboheéhtih, caán, nihat ájeéh moonbát Ī ũwat pónih, caandĭh enĭhcanniboó ãih wápchina jwinít, ã momatji cātĭh yeejép yĭlipdih ã momop be. Mom péanit, ã bejep be. ²⁶ Túttimah, trigo chĭihnit, ã jáap quehe jūúwúchah, yeejép yĭlip ã jumatdihbut teo wāhnit Ī enep be. ²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah Ī niij ũbĭh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yahna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép yĭlipbut ã chĭih?’ Ī niijp be. ²⁸ ‘Weemdĭh enĭhcanni caandĭh át momop taga’, ã niij jepahap be. ‘¿Caán jāoni yĭlipdih jwĭ wai yóh jĭih?’ Ī niij ũbĭh joyóp be. ²⁹ ‘Ni wai yóhca bojóó. Caandĭh wuiná, trigodihbut ũita wai yóh tagaá. ³⁰ Trigo yĭlip biíc dih ã beh jwuhu naáh. Caán trigo ã behechah, yeebdĭh nin pah wā niijbĭpna caá: “Yeejép yĭlipdih ũi jwĭih wuyúá. Pánih wai, nah chéop péanit, caandĭh ũi cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodĭh ũi bóod ũbúá. Pánih bóod ũb beedánit, caandĭh wā ámohat munná ũi ámohoó”, wā niijbĭpna caá’, caandĭh teo wāhntidih wápchi mínah ã niijp be”, Jesús ã niijp jĭ.

*Mostaza tĭib naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)*

³¹⁻³² “Dios ã maáh jumat nin pahbut ã jumna caá: Mostaza tĭib cáo tĭibih pah bóo ã jumna caá. Pánih baini tĭibih jumna yahna, caandĭh Ī momochah, chĭihna, ã táí behna caá. Páant ã behechah, ãih cācanaboó dawá jwébehwā ĩpĭ jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwā daocánnit jwĭih jumnitji, túttimah Ī dao béjbĭpna caá”, Jesús ã niijp jĭ.

*Pan paáani naáwát
(Lc 13.20-21)*

³³ “Dios ã maáh jumat pan paáani panihni ã jumna caá. Pandih chājĭhna, yad wili trigo ojdiĭh pamapdih yacnit, mahjĭh wid, caandĭh paáani pĭnahdihbut mipĭ táí widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã táí paabĭpna caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat doonádih joinít, cācwā Ī túnt nūumbĭpna caá. Queét joinítboó bitadĭh Ī jwúub naáwáchah, dawá joinít, queétbut Ī túnt nūumbĭpna caá”, Jesús jwiít dih ã niijp jĭ.

*Jesús ã jenah joini naáwátjĭhjih cācwā dih ã bohéát
(Mr 4.32-34)*

³⁴ Cācwā dih bohéna, ã jenah joini naáwátjĭhjih Jesús āpĭ bohénap jĭ. ³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwát dih naóh yapani nin ã daacátji pahjeh biíc yoobó āpĭ bohénap jĭ:

“Nin pah Dios ã niijná caá: ‘Wā jenah joini naáwátjĭh wā bohébiĭpna caá. Nin baác dih wā chājat túttimah, cācwā dih wā naóh jwuhca naáhdih wā naóhbĭpna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tajĭ. (Sal 78.2)

Trigo cātĭh yeejép yĭlip naáwát dih ã beh joyáát

³⁶ Pánih naóh péanit, jāáj chóodih chūudniji aáb jūóhnit, caandĭh joinít dih “Jwĭ bejna caá”, niijnít, munná Jesús jwiít dih ã nūmah jwúub aab béjep jĭ. Pánih munná aab juibínit, jwiít caandĭh nin pah jwĭ niijp jĭ:

—Trigo cātīh yeejép yílip chíihat naáwátjīh ma bohénachah, jwī beh joicán beé. Pánihna, jwíitdih ma jéihya naáwá, jwī niijíp jī.

³⁷ Páant jwī niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niij jephahap jī:

—Weém, nihat cāacwā úud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ā wahni jumna, trigodih momni panihni wā jumna caá. ³⁸ Nin baac wápchi panihni, Diosdih jephahap trigo panihnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáhdih jephahapboó trigo cātīh chíihni yeejép yílip panihni ī jumna caá. ³⁹ Nemépwā ī maáh wápchi mínahdih enihcanni yeejép yílipdih momni panihni caá. Caán trigo ā behechah, ī bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwā caán trigodih yeejép yílipdihbut bóod ubnit panihnit ī jumna caá. ⁴⁰ Trigodih ubnit, yeejép yílipboodih ī wuí cáwat pah péeni yeó jáapdih nemépihwādih iiguípboó ī yohbipna caá. ⁴¹ Weém nihat cāacwā úud jeñé, wíih ángelwādih nin baacboó wā wahbipna caá, wíih cāacwā cātīh yeejép chájnít, yéej chájat túntitdihbut ī ub bejat pínah niijná. ⁴² Pánih ub bejnít, queétdih iiguípboó ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétdjeh ī míc néeh cháác jūibípna caá. ⁴³ Dioíhwāboó jwī íip Dios bíicdih ā maáh jumapboó ī jumbipna caá. Caanjīh jumna, yeo páh túi yeh iigní panihnit, maáta ī jumbipna caá. *;Ded molít jumna, ā tái joyó naáh! Jesús jwíitdih ā niijíp jī.

Búdí jīb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ “Dios ā maáh jumat wápchioboó búdí jīb jumnidih ī baad bíhni panihni ā jumna caá. Bíic newé caán wápchi mínahdih teo wáhna, caán búdí jīb jumnidih bid junít, búdí wéina, ā jwúub bihip be, páant mantih. Pánihna, caandíh búdí náahna, áih bíi déedih jīb cháj beedánit, caán jībīh wápchidih ā jīb chájar be. ‘Buu caán wápchi wíih ā jumachah, caánboó wá bid juníjibut wíihjeh ā jumna caá’, wéinit, ā míc niijíp be. Dios ā maáh jumapboó ní waadát pínah caán búdí jīb jumni panihni ā jumna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Búdí jīb jumni perla wāt jumni naáwát

⁴⁵ “Dios ā maáh jumat nin panihnibut ā jumna caá. Búdí jīb jumni jeé tíib dée perlas wāt jumni tíibnadh jīb chájniboó chah jīb jumni perlas tíibnadh nihat pehbboó ā bid bejep be. ⁴⁶ Chah búdí jīb jumni tíibdih bid junít, caandíh jīb chájhna, nihat áih bíi déedih jīb cháj wáhdih ā bejep be. Pánih jīb cháj wáhd beedánit, caán búdí jīb jumni tíibdih ā jīb chájar be. Caán tíibdih búdí ā náahat pah, Dios ā maáh jumapboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús ā niijíp jī.

Ñúó naáwát

⁴⁷ “Dios ā maáh jumat nin pahbut ā jumna caá. Cāacwā queejwādih júut maona, ñúodíh ī yoh báahanachah, queejwā jumat yoobó ípī chūúhna caá. ⁴⁸ Páant dawá ī chūúchah, nihat queejwādih ím jwéjna ub ñáan jūibínit, táinitdihjeh ī ñíona caá. Pánih ñíonit, íih wahnaboó ípī mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeempca naáhwāboodih ípī yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Pánihat pah, péeni yeó jáapdih ángelwāboó cāacwādih ī ñíobipna caá. Yeejépwādih ñíonit, iiguípna ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétdjeh ī míc néeh cháác jūibípna caá”, Jesús jwíitdih ā niijíp jī.

Máa bohéat, jáap bohéat

⁵¹ Páant niij péanit, Jesús jwíitdih nin pah ā niij wáhh joyóp jī:

—¿Butéh wā bohéatdih ní beh joinít beé? ā niijíp jī.

* 13:43 Dn 12.3

—Jwī beh joiná beé, caandíh jwī niǵ jepahap jǐ.

⁵² Páant jwī niǵ jepahachah joinít, jwiít dih nin pah ā jwáub niǵ naáwáp jǐ:

—**Det Moisés ā wutatjidih bohénit Dios ā maáh jumatdihbut bohéna, máadih, jáapdihbut cáacwādih í jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá í jumap. Caán, bitadih teo wáacat táut niijná, áih muúdíh jumni táinidih ub bacanit, jáapdi, máadihbut queétdih ā jéih wáhna caá, Jesús jwiít dih ā niǵip jǐ.**

Nazaret tátchiboó í bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Páant ā jenah joiní naáwát najíh bohé péanit, Jesús jwiít dih ā numah bejep jǐ. ⁵⁴ Pánih bejnit, ā behni tátchina jwī jwibínap jǐ. Caanná jwibínit, jwiít judíowā jwī múic wáacat muúná waadní, caanjíh jumnit dih ā bohénap jǐ. Páant ā bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah í múic niǵ wáuh joyóp jǐ:

—¿Dedmant tigaá nin bohéat dih át joí? ¿Dépanih tigaá ā túi jéih beedá? Dios ā wépatjíh jwiít cáacwā jwī chájca naáhdih ápi chájna caá. ⁵⁵ ¿Nin máa teoni wáúh nihcan niít? ¿Á íin María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ā úudwā nihcan niít? ⁵⁶ ¿Yad jupuna yaádh nin tátchidih jwíjeéh jumnit nihcan niít? Pánihna, jwiít jwí jumat pahjeh jumni tigaá ā jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéat dih dee tigaá át joí? í niǵip jǐ.

⁵⁷ Páant niǵ jenah joinít, íjna, caandíh í náahcap jǐ. Páant í náahcat dih enna, nin pah queétdih Jesús ā niǵip jǐ:

—**Dios naáwát dih naóh yapanidih bita ípi wéi joiná caá. Páant í wéi joyóchah yuhna, áih tátchidih moón, ā déewáboó caandíh ípi joíhcan caá. Pánihna, ninjǐh wā behechah ennitji, weemdíh ní joíhcan caá, ā niǵip jǐ.***

⁵⁸ Caandíh í joíhcan enna, caán tátchidih Dios ā wépatjíh daocánni láajeh Jesús ā cháj jútup jǐ.

14

Juan Daabáni ā wánat

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Caán láa Herodes, Galilea baác dih moón í maáh, Jesús ded pah ā chájat doonádih át joyóp wut jǐ. ² Pánih joinít, caandíh teo wáuhnit dih nin pah át niǵip wut yuh jǐ: “Wā maoniji Juan Daabáni át jwáub boo pud júoh tagaá. Pánih jwáub booni jumna, jwiít cáacwā jwí jéih chájca naáhdih át chájap taga”, át niǵip wut jǐ. Jesús dih “Juan tigaá”, át niǵ jenah joyóp wut yuh jǐ.

³⁻⁵ Juandih ā mao yohat táutat pínah játih, Herodes ā úud Felipe áadih át bíbohóp wut jǐ. Páant ā chájat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodes dih nin pah át niǵ júihñep wut jǐ: “Ma úud áadih déuc wái áa jumna, Dios ā wutat dih yap yohna caá ma chájap”, át niǵip wut jǐ.*

Páant ā niǵát jíib Herodes caandíh át mao yohíhip wut yuh jǐ. Obohjeéhtih, “‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani ā jumna caá’, judíowā í niǵ jenah joiná caá. Pánihna, caandíh wā mao yohat táutuchah, queét weemdíh íta íj tagaá”, niǵ jenah joinít, queétdih át úumap wut jǐ. Pánih úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandíh teonit, chéwat táutnit, nemat muúboó át nemat táutup wut jǐ. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant át chájap wut jǐ.* ⁶ Pánihat túttimah, Herodes á cáac jumni yeó jáapjidih náhnit, numah jeémát át chájap wut jǐ. Pánih chájnit, caanjíh jumnit í nechah, ā aá nuám mit eo jútup wut jǐ. Páant

* 13:57 Jn 4.44 * 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

mi eo jéutuchah enna, Herodesboó búdí át weñep wat jī. Pánih wēinit, caántdih nin pah át niijíp wat jī:

7—Dios ā enechah, meemdih yoobópdihi wā naóhna caá. Dedé ma náahatdih weemdih ma wúbúchah, meemdih wā wūhbična caá, caántdih át niijíp wat jī.

8 Páant ā niijíchah joinít, mi ín ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wat jī.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wūhuú, caán ā wunatdih wā jéihyat pínah niijná, mit niijíp wat jī.

9 Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí át jīgahap wat yah jī. Obohjeéhtih, caanjih míc wáacnitdih tícnit, “Meemdih wā wūhcan níit”, caántdih át jéih niijcáp wat jī. 10 Pánihna, Juaníh wao dáhdih át dúuc bóodat tútup wat jī, buca.

11 Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, it ub júúwáp wat jī. Pánih ub júóhnit, Herodías nuemdih í wūhuchah, caántboó mi índih mit teo yapanap wat jī.

12 Páant í chājat túttimah, Juan ā bohénitji júóhnit, áih bácahjidihi ubnit, cáac yohop ítboó it yohop wat jī. Pánih yoh péanit, queét júinit, Jesúsdihi naáwádh í júyáp jī.

Cinco mil cáacwádh Jesús jeémát ā wāhat
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Páant í niijní doonádh joí péanit, jááj chóona waadnit, cáac wihcapboó Jesús jwiítidih ā numah chúuh bejep jī. Jwiít Jesús bíicdihi jwí chúuh bejat doonádh joinít, caandih jwááat tút niijná, dawá íih tútchinamant júóhnit, íim jwéemant ít páud bejep tají. 14 Jwiít jwí chúuh júibiát pínah játih, queét ítát júibínaj tají. Pánihna, dawá cáacwā í páñachah ennit, Jesús queétdih át jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, í ub júóhnit wunnitdih ā boonanap jī. 15 Cheyeh jumuchah, jwiít ā bohénit caandih nin pah jwí niijíp yah jī:

—Cheyeh caá. Nin pehbhit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yuápbít jumni tútchina ma wahaá, jeémátidih í jíib chājat pínah niijná, jwí niijíp jī.

16 —Í bejca bojo naáh. Yeebjéh queét í jeémát pínahdih níi wūhuú, Jesús jwiítidih ā níij jepahap jī.

17 —Obohjeéhtih, bíicjih bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá, jwí niijíp jī.

18 —Caán níi bíbohndih weemdih níi ub júúwá, ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, ub júóhnit, caandih jwí wūhup jī. Páant jwí wāhat túttimah, yílipboó cáacwádh í chúudat tútup jī. Páant í chúuduchah, bíicjih bóo téihya pan dahna chéne queejwádhíbut ubnit, chéi ennit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ā niijíp jī. Páant níij péanit, pan dahna, queejwá bíicdihi jwiítidih ā daj wūhup jī. Páant ā daj wūhuchah, jwiítboó níhat cáacwádh jwí pááap jī.

20 Páant jwí páááchah, níhat í túi jeémp wad jumap jī. Pánihna, í judh jeémpnidih doce wāhna jwí ub yac yáwanap jī. 21 Caandih jeémpnit neonádhíjeh jwí jenah enechah, cinco mil í jumap jī. Yaádh, í wehbut í jeémép jī.

Jesús íimjih ā yáac cháí bejat, Pedrobú ā bejat
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Páant jwí jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chúuh bej páñat tútup jī. Pánih chúuh bejat tútunit, cáacwádhíbut íih tútchina át jwúub bejat tútup wat jī. 23 Pánih wah péanit, ā ípdih wúbát tút niijná, jeéboó át páuh laab bejep wat jī. Pánih páuh laab béjnit, tóo níh júúwúchah, bíicjeh caánboó

āt jum jawahap tajī. ²⁴ Caánboó Jesús ā jumat pónih, ím tac yoób jwiítboó jwí bueg lájachah, jwí wawápmant johlit, nolihatbut búdí ā jüúwúchah, maatápdih meenná yuhna, jwí jéih bejcap jī. ²⁵ Pánihna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá bojat pínah jätih, Jesús jwí pebhna ímjih ā yáac chüi jüúwáp jī. ²⁶ Jwí pebhna ā jüúwúchah ennit, búdí jwí úmmap jī.

—¡Cāaquíl dadah caá! jwí níj ñaacáp yuh jī.

²⁷ Páant jwí úmmapchah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ā níjíp jī:

—¡Weemjéh tigaá! ¡Weemdíh ñi en úmca bojoó! ā níjíp jī.

²⁸ Páant ā níjíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā níjíp jī:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chüi bejat túutú, ā níjíp jī.

²⁹ —Ma jüúwá, Jesús ā níj jepahap jī.

Páant ā níjíchah joinít, Pedro jāáj chóodih jumni jī ímjih dei ñuhnit, Jesús pebhna ā yáac chüi bejper yuh jī. ³⁰ Obohjeéhtih, johlit nolihatbut búdí ā jumachah enna, āt úmmap jī. Pánih úmna, daab béjnajeh, Jesús dih nin pah ā níj ejep jī:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ā níjíp jī.

³¹ Páant ā níjíchahjeh, áih téihyadih teonit, Jesús caandíh ā wái ñahanap jī.

—¡Bainjeh wá wēpatdih ma jehah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma táí jehah joicán? Pedrodih ā níjíp jī.

³² Páant ā níjít tättimahjeh, jāáj chóona queét í waadáp jī. Páant í waadáchahjeh, johlit ā yayáh bejper jī. ³³ Páant ā yapachah ennit, jwiít ā bohénit Jesús dih jwí wēi naáwáp jī.

—¡Yoobópdih meém Dios wüüh tigaá ma jummap! jwí níjíp jī.

Genesaret baácdih moón wannitdih Jesús ā booaat

(Mr 6.53-56)

³⁴ Pánih ímdih chúuh bejnit, Genesaret wät jumni baácna jwí chúuh juiáináap jī. ³⁵ Páant jwí juiáináachah, caán baácdih moón Jesús dih beh ennit, caán tütchinadih moondíh ā juyát doonádh ít wahap tajī. Pánihna, caán doonádh joinít, dawá í chéenwá tabúp chüühnitdih Jesús pebhna í wá juyáp jī. Pánih wá juiánit, nin pah Jesús dih í níjíp jī:

³⁶ —Míih yégueh chóodihjeh nit wannitdih ma tewat túutú, í níjíp jī. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jī.

15

Cāacwā ded pah í míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

¹ Tättimah, Jerusalén tütchidih moón fariseowá, Moisés ā wutatjidih bohénit bíicdih, Jesús pebhna juiánit, caandíh nin pah í níj wáuh joyóp jī:

² —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwí ñowá í wutatji pah í chājcan? Jwiít jwípí téih chocat pah, queét í jeémát pínah jätih í téih choccan caá, í níjíp yuh jī.

³ Páant í níjíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā níj wáuh joí jwáubanap jī:

—¿Yeébbóó dépanih tigaá Dios ā wutatdih jepahcan, jwí ñowá í wutatboodíh jeh ñi jepah? ⁴ Nin pah caá Dios ā wutep: ‘Ñi mánadih táí wēinit, ñi teo wáacá.* Pánihna, ded ā mánadih yeejép ā níjíchah, cāacdíh mao yohnidih peéh chājat pah muntih caandíhbut peéh chājat ā jumbipna caá’, Dios āt

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16

nijíp tají.* ⁵ Obohjeéhtih, páant ã nijíchah yahna, yeéboó ded ã mánadih teo wáaquhndih nin pah caá ñipí nij wutap: ‘Ma mánadih teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodih ma wáhuú’, ñipí nij wutna caá. ⁶ Pánih wutna, ã mánadih ñi táí chājat túutcan caá. Pánih chājat túutcan, Dios ã wutatdih jepahat túutcanjeh, jwí ñuwā ã wutatjiboodih caá ñi jepahat túutap. ⁷ ‘Jwiít táínt caá’, nijná yahna, cācwā ã encapboó yeé yeejép chājnit caá. Dios naáwát dih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumatdih yoobópdih át nij daacáp tají:

⁸ ‘Dios nin pah ã nijná caá: “Nit weemdih táí wēi naóhna yahna, yoobópdih ã jepahcan caá.

⁹ Pánihna, weemdih ã wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. ã jengah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ã wutat’, ã nij yee naóh bohéna caá”, Dios ã nijná caá’, Isaías át nij daacáp tají, *(Is 29.13)*

Jesús ã nijíp jī.

¹⁰ Páant nij péanit, caanjīh jumnitdih ã pebhna jūwát túutnit, queédih nin pah ã nij bohénap jī:

—Nin wā naáwát dih ñi táí joyoó. ¹¹ Dios ã enechah, ñi jeémát yeebdih ã yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ñi nijátboó yeebdih ã yéejana caá, ã nijíp jī.

¹² Páant ã niját túttimah, jwiítboó caandih nin pah jwí nijíp jī:

—Páant ma nijíchah joinít, queét fariseowā bádí ã íjna beé, jwí nijíp jī.

¹³ —Obohjeéhtih, queét fariseowā wā íp Dios ã momca naáh panihnit ã jumuchah, queédih ã yoh beedábipna caá. ¹⁴ Pánihna, queédih páantjeh ñi enah bojó. Queét jéih encannit pah Diosdih ã jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, bita jéih encannit panihnitdihbat ã bohéna yah caá. Pánih jéih encannit míc jumna, ítdih ã buug yácat pah, queét nihát iiguípna ã bejbipna caá, jwiít dih ã nij jepahap jī.*

¹⁵ Páant ã nijíchah joinít, Pedroboó nin pah ã nijíp jī:

—Jwiít dih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ã nijíp jī.

¹⁶ —¿Yeebbát páantjeh ñi beh joi jwáhcana níit? ¹⁷ Dedé ñi jeémátji níih wudah díitboó jumnijidih ñipí jont yohna caá. Caán níih caolihdih, ñi jengah joyát dihbat chūhcan, Dios ã enechah, yeebdih ã jéih yéejacan caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jengah joyát pah ñi nijíchah, caán caá Dios ã enechah, yeebdih ã yéejanap.* ¹⁹ Nindih ñi táí náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ñi áa nihcannitjīh yeejép chājat, ñuwát, yeeat, yeejép míc niját pínahdihbat ñipí jengah joiná caá. ²⁰ Páant ñi jengah joyátjeh caá, Dios ã enechah, yeebdih ã yéejanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchahbat yeebdih bíic yoobó ã enna caá, ã nijíp jī.

Judío nihcannih Jesús dih mi jepahat *(Mr 7.24-30)*

²¹ Páant nij bohé péanit, Jesús Tiro tútchi, Sidón tútchi jumni baácna jwiít dih ã ñumah bejep jī. ²² Caáná jwí juibínachah, caán baác dih bóli Jesús pebh jūnit, nin pah mi nijí ñaacáp jī:

—David jūima, Dios ã wahni, weemdih ma jīgah eneé! jwā ñuwát dih nemép jumna, caánt dih bádí ã moh yéejana caá! mi nijíp jī.

* 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9 * 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

²³ Páant mi niijíhah joiná yahna, caántdih ã jepah jawhcap jĩ. Páant ã jepahcatdih enna, jwiit ã bohénitboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páantjeh jwiitdih mi ñaac péenachah, ma jawáub bejat táutú, jwĩ niijíp jĩ.

²⁴ —**Judíowã buundnít ovejawã panihnit i jumuchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ã wahap jĩ,** Jesús jwiitdih ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíhah joinit, caánt judío nihcannihboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jĩ:

—¿Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jĩ.

²⁶ —**Wébit i jeémát pínahdih ubnit, ñih mujjiowádh jwĩ wáhuchah, ã táican caá. Pánihat pah judíowã i jeémát panihnidih biíh baácdih moondíh wã wáhuchah, ã táican caá,** Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

²⁷ —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét i jeémp jéenanidih mujjiowá ñpĩ jeémpna caá, mi niij jepahap jĩ.

²⁸ —**Meéambo weemdíh táí jenah joiníh ma jumuchah, ma niiját pah wã chájna caá,** Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíhahjeh, mi nuém mit boonap wat jĩ.

Jesús dawá cāacwādh ã booaat

²⁹ Pánihat túttimah, Jesús jwiitdih caanmánt Galilea íim jwéejna ã numah dei bejep jĩ. Caanná dei juibínit, íim jwéejdih jumni jeená ã numah páuh laab béjep jĩ. Pánih páuh laab juibínit, bíicdih jwĩ chúudup jĩ. ³⁰ Páant jwĩ chúuduchah enna, dawá cāacwã Jesús pebhna íit jūéwup tajĩ. Pánih jūóhna, í chéenwã wannitdih í jui jwejep jĩ. Queét nihat mácah wnat jumnit i jumup jĩ. Jéih bejcannt, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wnat jumnitbut i jumup jĩ. Páant i jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ã boonap jĩ. ³¹ Páant ã booaachah, jéih wéhecannitji i wéhenachah joinit, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha i jumuchah ennit, jéih bejcanntji i bejchah ennit, jéih encannitji i enechah ennit, cāacwāboó búdí i en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiit judíowã jwĩpĩ wéini Dios búdí ã wēpatjĩh jwiitdih ã táí teo wáacna caá”, i niij wéi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cāacwādh Jesús jeémát ã wāhat

(Mr 8.1-10)

³² Pánih booa péanit, Jesús jwiitdih ã pebh jūéwát táutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Queét jwíjeéh bíic peihcanni yeó jáap i jumuchah, ñih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit i jumuchah, queétdih búdí wã jígah enna caá. ‘Queét nuégup wan buagná’ niijná, queétdih ñih muñnáboó wã jawáub bejat táutcan niit, ã niijíp jĩ.**

³³ —¿Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá i jumuchah, dedboo tígáá i jeémát pínahdih jwĩ jíb cháj bií? Jesúsdihi jwĩ niij wábh joyóp jĩ.

³⁴ —¿**Déboi pan tígáá ñi bíboh?** Jesús ã niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwábit, páant bóojeh jwĩ bíbohna caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.

³⁵ Páant jwĩ niijíhah, Jesús cāacwādh ã chúudat táutup jĩ. ³⁶ Páant i chúudat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwábit bíicdih ubnit, **“Táina caá, Paá”**, Diosdih niij péa, jwiitdih ã daj wáhup jĩ, cāacwādh jwĩ pááat pínah niijná. ³⁷ Páant queétdih jwĩ pááat túttimah, i túi jeémp wud jumup jĩ. Páant i jeémp péanachah, i judh jeémpnidih ubnit, siete wáhdih jwĩ ub yac yáwanap jĩ. ³⁸ Caandíh jeémpnit neonádhjeh jwĩ jenah enechah, cuatro mil i jumup jĩ. Yaádh, i wehbut i jumup jĩ. ³⁹ Páant i jeémp péanachah, Jesús queétdih ñih

muanáboo ã jwúub bejat túutap jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnít, Mágdala tútchi jumni baácna jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowã, saduceowãbut Dios ã wêpatjĩh Jesúsdih ã chãjat túutat
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Biĩh láa fariseowã, saduceowã biíc dih Jesús pebhna ã juibínap jĩ. Cãacwã ã jéih chãjca naáhdih Jesúsdih ã chãjat túutap yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.* ² Páant ã wutuchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ: “Yeó ã buug yácna, jeá duuni ã jumuchah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. ³ Baáb jéenna, mah tólihna duuni ã jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Ded pah jeá ã jumatdih túi beh enna yuhna, Dios ã wêpatjĩh wã chãj júutatboodĩh ñi beh encan caá. ⁴ Bũũ láa moón yeejépwã, Diosdih náahcannih, Dios ã wêpatjĩh wã chãjatdih ã enĩhna yuh caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwáhdih naóh yapani Jonás ded pah ã yapatjidih ñitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ã wêpatjĩh caandĩh ã chãjatji pahjeh muntih ã jwúub chãjbiipna caá, weém ã wahni wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná”, ã niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiít dih ã jwúub numah bejep jĩ.

Fariseowã, saduceowã yeejép ã bohéat
(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, íimdih chúuh bejna, jwĩ jeémát pínah pandih ubat jwĩt quíib buudúp tajĩ. ⁶ Páant jwĩ chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—ñi túi chãja chaáh! Fariseowã, saduceowãbut ã bohéat pan paáat panihni caá. Páant ã bohéat yeedĩh ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.*

⁷ Páant ã niijchah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwĩ míic niijíp jĩ:

—Pandih jwĩ ub júóhcah enna, jwiít dih páant ã niijná caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

⁸ Páant jwĩ míic niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá pan ã wihcatdih ñi náhni dahwa? ¿wã wêpatdih bainjeh caá ñi jenah joyóp! ⁹ ¿Pántjeh ñi jéih jwahcan níit? ¿Cinco mil neoná yaádh biíc dih cinco pandihjeh wã pãáátjidih ñi náhnican níit? ¿Í judh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihtub ñi náhnican níit? ¹⁰ ¿Bũũ siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biíc dih wã wáhatdihbut ñi náhnican níit? ¿Débóí wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican níit? ¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wã niijchah, ¿dépanih tigaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wã chãjcan caá. Fariseowã, saduceowãbut ã bohéat pan paáat panihni ã jumuchah, ñi túi chãja chaáh. ã bohéat yeedĩh ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niij naáwáchahna, jwiít jwĩ beh joyóp jĩ buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ã chãjcap jĩ. Páant niijná, “fariseowã, saduceowãbut ã bohéatdih ñi joicá bojoó”, niijná ã chãjap jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro ã niiját
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipino wát jumni tútchina bejni namáboo bejnit, Jesús jwiít ã bohénit dih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Weém nihát cãacwã úud jeñédih ded pah tigaá bita ã niij? ã niijíp jĩ.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16 * 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1–2.10 * 16:6 Lc 12.1

* 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38

14—Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, níj, bita ‘Elías nacaá’, níj, bita ‘Jeremías, Dios naáwátidih biíh naóh yapani nacaá’, ípí níj ná caá, caandíh jwí níj jepahap jī.*

15—**Queét páant í níjíchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi níj jenah joi?** jwiítidih ā níjíp jī.

16—Meém Cristo, Dios ā wahni caá. Dios báadhni wáéh yoobát caá, Pedroboó ā níj jepahap jī.*

17—Simón, Jonás wáéh, meemdíh wā wēina caá. Cāacwā meemdíh ít naóhcap taga. Dios wā íp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga. 18 Pánihna, meemdíh nin pah wā níj naóhna caá: Meém Pedro wāt jumni caá. (Pedro níj ná, jee dáh níj ná ā chājap jī.) Nin jeejíh búdí muú wā chājat panihni dawá wíh wā pínahdih wā chājbipna caá. Queét dawá í jumuchah, nemépwā queédidih jéih yap yohcan, queét iiguípna í bejcan níit. 19 Dios ā maáh jumapdih bóo llave panihnidih meemdíh wā wāhbiipna caá. Páant wā wāhni panihnijíh, cāacwādih wíh táini doonádih naóhni, weemdíh jepahnitdih Dios ā maáh jumapna wāt waadaát pah ma chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih nemat pah ma chājbipna caá,* Jesús Pedrodih ā níjíp jī.

20 Páant níj péanit, jwiítboodíh nin pah ā níjíp jī: “ ‘Nin Jesús Dios ā wahni Cristo caá’, bitadih ñi níj naóh jwahca bojó”, ā níjíp jī.

*Á wñnat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 8.31–9.1; Lc 9.22–27)*

21 Páant ā níj át túttimah, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā níj naóh bohé jwíhip jī:

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdíh bejat caá náahap. Caanná jwí jwabínachah, jwí maáta, sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjídih bohénitbut weemdíh yeejép í chājbipna caá. Pánih chājnit, weemdíh í mao yohat tútbitipna caá. Páant tigaá weemdíh yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant í mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwáub boo pud jáóhbiipna caá, jwiítidih ā níjíp jī.

22 Páant ā níjíchah joinít, Pedroboó Jesúsdi h chibít yuárbbit numah bejnit,

—Maá, ma níj át pah yapcan, meemdíh queét í mao yohca bojo naáh! át níjíp wut yuh jī.

23 Páant ā níjíchah joinít, Jesús tac púud ñahnit,

—Pánih naóhna, Satanás ā náahat pah naóhna caá ma chājap. Cāacwā í jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ā jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ā náah yacat pah wā chājat pínahdih ma jáhíhna caá, át níjíp wut jī.

24 Páant níj péanit, jwiítboodíh nin pah ā níj naáwáp jī:

—Ded wíh jumíhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodíh chājat caá náahap. Wíh ā jumat júb yeejép yapna yahna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.* 25 Ded weemdíh jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandíh yeejép í chājachah yahna, páantjeh wájeéh ā jumbiipna caá.* 26 Cāac nin baácboó jum jwahna, dawá bií déedih bíbohna yahna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihát ā bíbohát dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ā jéih júb

* 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23 * 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

chāj baccan niit. ²⁷ Weém nihat cāacwā úud jeñé wā íp ā yeh iigátjīh āih ángelwā biícđih nin baácboó jwúub dei júóhnit, * nihat cāacwā ded pah ī chājatji jíib wā jíib wāhbiḡna caá. Túi chājnitjidih wā túi chājbiḡna caá. Obohjeéhtih, túi chājcanitjiboodih wā peéh chājbiḡna caá. * ²⁸ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh űuhnit űi wanat pínah jātih, weém nihat cāacwā úud jeñé chah maáh wā jamatđih űi enbiḡna caá, Jesús ā niijíp jī.

17

*Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā űuhat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹ Seis yeó jāap túttimah, Pedro, Santiago, ā úud Juan queét biíc peihcannit-dihjeh jap bóo jeená Jesús ā numah púuh laab béjep jī. ² Caanná ī púuh laáb juibíat túttimah, ī enechah, ā jígoat āt túat numúp wat jī. Āih móot yeó ā yeh iigát pah yeh íg, āih yéguehbat biíc yoobó túi baabní āt yeh iiguíp wat jī. ³ Páant ā yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasji biícđih Jesús pebh jígohnit, caandih ít míc wéhenap wat jī. ⁴ Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsđih nin pah āt niijíp wat yuh jī:

—iMaá, ninjīh jwī jumuchah, ā túina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni muu dáhna jwī chājbiḡna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahđihbat jwī chāj wāhbiḡna caá, āt niijíp wat jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, túi yeh iigni mah pōh panihni queéđih āt dei juyúp wat jī. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios āt niijíp wat jī: “Nin wā wūh wā oini caá. Caandih búdí wā wēina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandih űi túi joyoó”, āt niijíp wat jī.*

⁶ Páant ā niij wéhenachah joinit, úumna, ā bohénit ít páah yoh űajap wat jī. ⁷ Páant ī páah yoh űajachah ennit, Jesús ī pebhna juí, queéđih teo jāhanit,

—űi űah űuhú. Butéh űi ennidih, űi joinidihbat űi úumca bojoó, āt niijíp wat jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinit, űah űuhna, Jesúsđihjeh ít enep wat jī. Bitā ī ennitjiboó ít wihcap wat jī.

⁹ Túttimah, jeemánt dei júóhna, Jesús queéđih nin pah āt niij watap wat jī:

—Butéh űi enatjidih bitadih űi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cāacwā úud jeñé, wunniji wā jwúub boo pud júúwát túttimah, caandih bitadih űi naáwáchah, ā táibiḡna caá, āt niijíp wat jī.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinit, queét biíc peihcannit caandih nin pah ít niij úabh joí enep wat jī:

—‘Dios ā wahni, ā júúwát pínah jātih, Elíasboó ā júóhbiḡna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípī niij bohéna caá. ¿Dépah niijih tigaá queét páant ī niij? ít niij úabh joyóp wat jī.*

¹¹ —Yoobópdih tigaá ī niij naáwáp. Elíasđih Dios ā jwíh júúwát túutap jī, nihatđih ā ámohat pínah niijná. ¹² Páant niijnit, nin pah yeebdih niijná caá wā chājap. Elías wáat juí péanap be. Páant ā juyúchah yuhna, yeebdih bohénit caandih ít beh encap jī. Pánih beh encan, ded pah ī náahat pahjeh caandih ít chājap taga. Páant ī chājat pahjeh muntih, weemđihbat ī chājbiḡna caá. Páant

* **16:27** Mt 25.31 * **16:27** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * **17:10** Mal 4.5

Ī chājchah, weém nihat cāacwā úd jeñé, yeejép wā yapbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

¹³ Páant ā niij naáwáchah joinít, “Elías”, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ā chājap”, niijnít, queét ĩt beh joyóp wut jī.

*Wáa wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Pánih míic wéhe dei jūóhnit, jeé ñaj deyepboó Jesús bíic peihcannit ā pej jumnit bíicdih ā jwúub dei juyáp jī. Páant ĩ jwúub dei juyáchah, dawá cāacwā cātíh jūóhnit, bíic newé Jesús pebh joinít, ā bódicha caj yoh ñajap jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdih ā niij naáwáp jī:

¹⁵ —Maá, wā wúúhdih ma jġgah eneé. Caandih wáa wunat ā ñahachah, yeejép āpĭ yapna caá. Dawá láa tuu cúutboó āpĭ buug cáona caá. Bíih láa mujboó āpĭ daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandih ĩ booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandih wā ub juyáp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandih ĩ jéih boocap be, ā niijíp jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Yeeb yeejépwā weemdih jenah joicánnit ĩi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdih túi jenah joicán, ĩi tac buugábi? Wā pebh caandih ĩi ub jūúwá, ā niijíp jī.

¹⁸ Páant ā niijíchah joinít, Jesús pebh ā wúúhdih ĩ ub juyáp jī. Páant ĩ ub juyáchah, caandih wunat túutni nemépdih Jesús ā bacat túutap jī. Páant ā wutachahjeh, ā bacachah, wunnijiboó ā túi boonap jī.

¹⁹ Páant ā yapat túttimah, jwiit ā bohénit míicjeh jumna, Jesúsdih nin pah jwĭ niij úubh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá jwiitboó caán nemépdih jwĭ wutachah yuhna, āt baccan? jwĭ niijíp jī.

²⁰ —Wā wēpatdih yeebdíh wā wúhachah yuhna, caandih náhnican, weemdih ĩit túi jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Mostaza túbih ā jumat pah, yeéb Díos ā wēpatdih bainíjeh ĩi túi jenah joiná yuhna, nin pah ĩi jéih chājipna caá: Nin jeedíh ‘Conboó ma bejeé’, ĩi niijíchah, ā bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, nihtdih ĩi jéih chájna caá.*

²¹ Obohjeéhtih, pánihi nemépdih ĩi bacaat túut niijná, Diosdih búdí úubát caá náahap. Pánih úubhna, jeémp jwuhcan, Díos ā wēpatdih chah ĩi túi jenah joibipna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwáidihbut ĩi jéih bacat túutbipna caá, jwiitdih Jesús ā niijíp jī.

*Jesús ā wunat pínahdih ā jwúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Galilea baáčboó Jesús bíicdih jwĭ bejchah, caán jwiitdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—Weém nihat cāacwā úd jeñédih cāacwā teonit, bitadih ĩ wúhbipna caá.

²³ Páant ĩ wúhat túttimah, queétboó weemdih ĩ mao yohbipna caá. Páant ĩ maoniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbipna caá, ā niijíp jī.

Páant ā niij naáwáchah joiná, búdí jwĭ jġgahap jī.

Jesús queejġh jacmant dinerodih ā bidat túut

* 17:12 Mt 11.14 * 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

24 Capernaum tátchina jwĩ jwibínachah, Dioih m̄uádih ī en dawát jīb ubnitboó Pedro pebhna jwibínit, caandih nin pah īt niij úabh joyóp wut jī:

—¿Yeebdih bohéniboó Dioih m̄uádih en dawát jīb pinahdih ā jīb chājcan niit? īt niijjip wut jī.*

25 —Ā jīb chājbpina caá, Pedro āt niij jepahap wut jī.

Páant ā niiját túttimah, jwĩ jumni m̄uáná Pedro ā waadáchah, Jesúsboó caandih nin pah ā niij úabh joyóp jī:

—¿Simón, dépah tigaá ma niij jenah joi? ¿Nin baácdih moón ī maáta detboodih tigaá ī jīb ub, ma jenah joyóchah? ¿Īih baácdih moondih niit? ¿Biĩh baácdih moónboodih niit ī jīb ubap, ma jenah joyóchah? Pedro dih ā niijjip jī.

26 —Biĩh baácdih moondih tigaá ĩpĩ jīb ubap, Pedro ā niij jepahap jī.

—Pánihna, maáta ĩh baácdih moónboodih ĩpĩ jīb ubcan caá. 27 Páant ī jīb ubcah yahna, queét jīb ubnitdih ĩjahcan, jwĩ jīb chājbpina caá. Īmboó queej wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejdih ubnit, āih jacna dinero júdu dih ma bid jwibína caá. Caán júdu jwiit chénewāih jīb pinahdih ubnit, jwĩ jīb buadáatdih jīb chājadih ma bejeé, Jesús Pedro dih ā niijjip jī.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Caán láa jwiit ā bohénit Jesús pebh jwibínit, nin pah caandih jwĩ niij úabh joyóp jī:

—¿Dios ā maáh jumapboó jwĩjeéh jumni déhe tigaá jwĩ maáh panihni ā jumbi? jwĩ niijjip jī.*

2 Páant jwĩ niijíchah joinit, Jesús wébít dih jūúwát túutnit, caandih jwĩ cātih ā ñahat túutap jī. Páant ā ñahuchah, jwiitdih nin pah ā niij naáwáp jī:

3 —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ñi jenah joyát dih túut n̄uammnit, wébít oboh jumnit ī jenah joyát pah jenah joinit, Dios ā maáh jumapboó ñi jéih waadbípna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios ā maáh jumapboó ñi jéih waadcán niit.* 4 Pánihna, det wébít ī jenah joyát pah jenah joinit, Dios ā maáh jumapboó chah wutnit ī jumbipna caá. 5 Det wĩhwā jumna, wā wutat pah bita nin wébít panihnidih wēi jwāáhnit, weemdíhbat ī wēi jwāáhna caá, Jesús ā niijjip jī.

Jwĩ yéej chājat túutat ā tobohat

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinidih ded ā yéej chājat túutatjī jīb, Dios caandih yeejép pohba ā peéh chājbpina caá. Pánihna, caandih ā yéej chājat túutat pínah jātih, āih butdih búdí jeé júdujīh chéo búudhnit, búdí m̄ajna caandih ī yohochah, āta túi taga. Páant ī chājachah, caán wébít panihnidih ā yéejach nihna, Dios páant bóo pohba caandih āta peéh chājcan taga. 7 Ded bitadih yéej chājat túutnidih Dios búdí ā peéh chājachah, túbit yeejép ā yapbipna caá. Bitadih yéej chājat túutnit páantjeh ī jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétboó yeejép yoobát ī yapbipna caá.

8 “Míih téihyajīh, jítchajīh yéej chājna, caandih ma bóod yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaha. Caandih cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná ĩgát ā dūbcan niit. Caandih ma yohochah nihna, caan dáhjuh āta buud tágaá.

* 17:24 Ex 30.13; 38.26 * 18:1 Lc 22.24 * 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

Meémbóo pánihi cólohjeh jamna yuhna, túttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh bóod yohcan nihna, chénat pah dahjìh iiguípna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.* ⁹ Pánihat pah muntih, míh quíibjìh ennit, yéej chājna, caan dáhdih ma wāt yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ā dābcan níit. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhjuh āta bueđ tágaá. Biícjìh quíib wíhcan yuhna, túttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, míh quíib chénat pah dahjìh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús ā niijíp jì.*

*Bueđní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ “Nin wébit panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Queét wébitdih ded pah í yapachah Diosdih naáwát túut niijná, queétdih en daonít ángelwā wā íp pebhna ípí bejna caá.* ¹¹ Weém nihat cáacwā úud jeñé, nin baácđih moón yeejép chānit, iiguípna bejnit déedih táí úbudih wā jeúwáp jì. ¹² Queét iiguípna bejnit, bueđníit ovejawā panihnit í jamna caá. Pánihnit í jamuchah, nin wā naáwátđih ñi táí jenah joyoó: Cien ovejawāđih bíbohni bíic oveja ā bueđúchah ennit, ¿ded pah tígáá ā chājbi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bitá noventa y nueve ovejawāđih í jeémát yílip jamupboó jwejnit, caán bueđníđih bididih ā bejbipna caá. ¹³ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán bueđníđih ā bid jayúchah, ā jwejnit noventa y nuevedih ā weñat chah caán ā bid juniboodíh ā wéibipna caá. ¹⁴ Pánihat pah wā íp jeáboó jamni nin oboh jamni panihni bueđníit í jamatdih ā náah yaccan caá”, Jesús ā niijíp jì.*

*Bitá Jesúhwā meemđih í yéej chājachah, ded pah chāja
(Lc 17.3)*

¹⁵ “Ded weemđih jepahni meemđih ā yéej chājachah, míc ámohat túut niijná, bita í joicáboó caandíh míc wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ā jepahachah, ñi jwúb míc pej jumbipna caá, páant muntih.* ¹⁶ Obohjeéhtih, meemđih ā jepahcah bácah, Dios ā watat pah, bita chénewāđih ma numah bejeé, queét í joyóchah, caandíh míc wéheat túut niijná.* ¹⁷ Yeéb bíic peihcannitdih ā jepahcah enna, wíhwā nihat ñi míc wáacapna caandíh ñi numah bejeé, ā yéej chājatdih ma naáwáchah, queét nihat í joyát pínah niijná. Pánihna, míc wáacnitdihbat ā jepahcah enna, Diosdih náahcan, ā yéejatdih cádahícat peéh, caandíh ñi pej jam cádaaá.

¹⁸ “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded ā yéej chājatdih cádahcat jíib, ‘Meém yéejatdih yohcanni ma jamna caá’, yeéb wíhwā ñi niijíchah, Diosbat caandíh bíic yoobó ā niijípna caá. Ded ‘Wā yéej chājatdih jígahnit, wā cádahna caá’, niijníđih ‘Meém yéejatdih yohni ma jamna caá’, ñi niijíchah, Diosbat caandíh bíic yoobó ā niijípna caá.*

¹⁹⁻²⁰ “Chénewā, bíic peihcannit wíhwā ñi míc wáacachah, ñijeéh wā jamna caá. Pánihna, det chénewā Diosdih ñi úbát pínahdih bíic yoobó ñi jenah joyóchah, wā íp jeáboó jamni ñi úbát pah ā chājbipna caá”, Jesús jwiítđih ā niijíp jì.

²¹ Páant Jesús ā niijíchah joiníji Pedro ā pebh juibínit, nin pah caandíh ā niijíp jì:

* 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15

* 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23

—¿Maá, wā dée dawá láa weemdíh ã yéej chājachah, débóí láa tiguaá caán ã yéej chājatdih wā íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã náah niit? ã niúj wábh joyóp jī.

²² —¡Ma joyoó! Bíh meemdíh dawá láa ã yéej chājachah yuhna, siete láajeh íj cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéej chājachah yuhna, meéamboó caandíh ma jwábh náhnica bojoó, Pedro dih Jesús ã niúj jepahap jī.*

Teo wāhni bíh ã jīb bñdáátdih ã quíib bñdcát naáwát

²³ “Bita í yéej chājatdih quíib bñdát dih jenah joinít, nin wā naáwát dih ñi túi jenah joyoó: Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá. Bíc baácdih moón í maáh ã pebh moón caandíh í jīb bñdánachah, í jīb bñdáátdih ã jīb chāj beedáát tútup be. ²⁴ Í jīb bñdáátdih ã jenah enechah, bíc caandíh teo wāhni boó búdí yoobát ã jīb bñdánap be. Búdí ã jīb bñdáátdih jéhnit, caandíh ã pebh ã bid bojop be. ²⁵ Æ jéih jīb chājcah enna, ã maáhboó caandíh, yad, ã weh, nihat áih bí dée bícdih bitaboodíh ã jīb chājat tútup be, queét í jīb jīh ã jīb bñdáátdih ã jīb chājat tút niijná. ²⁶ Páant ã jīb chājat tútuchah joinít, caán búdí jīb bñdáníboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã wábh be. ‘Maá, weemdíh jīgah ennit, ma pái jwáhuá. Meemdíh wā jīb bñdáátdih wā jīb chāj beedábipna caá’, ã niúj be. ²⁷ Páant ã niúj wábhchah joinít, caandíh jīgah ennit, ‘Weemdíh ma jīb bñdáát ã jumna naáh’, ã maáh caandíh ã niúj be.

²⁸ “Páant ã niúját túttimah, búdí jīb bñdáníjiboó bac bejnit, bíh caán bícdih í maáhdih teo wāhni dih ã jwááap be. Pánih jwááhnit, caánboodíh bainí ã jīb bñdáátdih íjnit, áih but nahdih jōp teonit, ‘Í Weemdíh ma jīb bñdáátdih waácanjeh ma jīb chājaá!’ caandíh ã niúj be. ²⁹ Páant ã niújchah joinít, caán bainí jīb bñdáníboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh búdí ã wábh be. ‘Weemdíh jīgah ennit, bainí ma pái jwáhuá. Meemdíh wā jīb bñdáátdih wā jīb chāj beedábipna caá’, ã niúj yuh be. ³⁰ Obohjeéhtih, páant ã niúj wábhchah yuhna, caandíh jīgah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wāhni dih nemat meéamboó ã nemat tútup be. Æ jīb chāj beedánachahna, caandíh áta baca tagaá.

³¹ “Pánihna, búdí jīb bñdáníjini bainí jīb bñdánídih páant ã chājachah enna, íjnit, bita teo wāhni boó í maáhdih naóh yacadih í bejep be. ³² Páant í naóh yacachah joinít, í maáh í naóh yacni dih bid bojnit, nin pah caandíh ã niúj jūihñup be: ‘Í Meém yeejép pohba caá! Meém weemdíh búdí ma wábhchah, ‘Búdí ma jīb bñdáátdih ã jumna naáh’, wā niúj yuh be. ³³ Obohjeéhtih, meemdíh páant wā niújchah yuhna, bac bejnit, meemdíh bainí jīb bñdánídih meéamboó mat jīgah encap wut be. Ma jīb bñdáátdih wā náhnica pah mantih, caánboó meemdíh ã jīb bñdáátdih ma náhnica, áta túi tagaá. ¿Dépanih tibeé caandíh jīgah encanjeh, páant ma chāj?’ ã maáh caandíh ã niúj be. ³⁴ Páant niújnit, búdí íjnit, nemat meéamboó caandíh ã nemat tútup be. Æ jīb chāj beedánachahna, áta baca tagaá.

³⁵ “Caan páh tiguaá Dios yeedbíh ã chājipna caá. Yeéb nihat ñi déewā yeedbíh yeejép í chājatjidi h ñi quíib bñdcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéej chājatjidi hbut bíc yoobó ã quíib bñdcán niit”, Jesús jwiútdih ã niúj jī.

19

*Í weha mána yaáhdih í yohcat
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

* 18:22 Lc 17.3-4

1 Páant niŷ naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniji Judea baácna Jesús jwiít dih ā namah bejep jī. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih cháuh bejnit, conanaamánt jwī juibínap jī. 2 Pánih caanná juibínit, jwī jib bejchah, dawá cāacwā jwiít dih ī péenap jī. Páant ī péenachah ennit, ŷeéh bejnit wannitdih Jesús ā boonanap jī.

3 Páant jwī bejchah, jwiít dih jwāáh nit, biquína fariseowā nin pah Jesús dih ī niŷ uúbh joyóp jī, ded pah ā jepahachah joinít, caandíh naóh yacat túut niŷná: —¿Jwī weha mána yaáhdhíh jwī yohochah, áta túi taniít? ¿Dios ā wutatboó páant niít ā chājat túutap, ma jenah joyóchah? ī niŷ uúbh joyóp jī.

4 —¿Moisés nin pah ā niŷ daacátjidih ŷi bohé jwuhcannit jī? ‘Dios biíh mah nin baác dih chājni newé yaddihbat át chājap wat jī’, át niŷ daacáp tajī.* 5 Páant niŷ daácnit, nin pahbat át jwúub niŷ daacáp tajī: ‘Páant ā chājachah, newé ā mánadih cádahnit, yadjíh biíc dih ā jum bipna caá. Pánih jumna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ī jumap’, át niŷ daacáp tajī.* ¿Páant ā niŷ daacátjidih ŷi bohé jwuhcannit jī? 6 Páant ā daacátji pah queét chénewā jumnitji biíc bácah pah ī jumna caá. Pánihna, ī téi hya chéwechah, Diosjeh tigaá queétdih biíc dih ā jumat túatna caá. Páant biíc dih ā chājachah, queétjeh ī míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih ā niŷ jip jī.

7 Páant ā niŷ jichah joinít, queét fariseowā nin pah ī jwúub niŷ uúbh joyóp jī, páant mantih:

—Meém páant ma niŷ jichah yuhna, Moisésjeh nin pah át niŷ daacáp tajī: ‘Majeéh bólidih yohihna, “Meém ma túicat enna, meemdíh wā yohna caá”, niŷ daácnit, caánt dih ŷi wúhuá. Páant niŷ daác wúh nit, majeéh bólidih ma yohochah, ā túina caá’, Moisés át niŷ daacáp tajī.* ¿Páant ma niŷ jichah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant át niŷ daácji? ī niŷ jip yuh jī.

8 —ŷi nuowā Dios dih ī yap yohochah enna, Moisés nin pah át niŷ daacáp tajī ‘ī weha mánadih yohna, páant tíi ī chāj dáhwa naáh’, át niŷ daacáp tajī. Páant ā niŷ jichah yuhna, biíh mah pohba páant át niŷ cap tajī. 9 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded ájeéh bólidih yohna, biíh jīh mi yeejép chājchah yuhna, biíh wilidih jwúub áa jumna, caántjeh yeejép chājna caá ā chājap. Pánihna, ā yohnihjidih áa jum nibat caántjeh yeejép ā chājna caá, Jesús queétdih ā niŷ jip jī.*

10 Páant ā niŷ jichah joinít, jwiít ā bohénit caandíh nin pah jwī niŷ jip jī: —Páant newé yadjíh ī míc yohat ā túicah, áa wihcah áta túi tagaá, jwī niŷ jip jī.

11 —Yeéb ŷi niŷ jip pahjeh tigaá ā jumap. Dios biquína ā ŷi nitdihjeh ā áa jumat túutcan caá. 12 Biquína neoná yaáhdhíh náahcannit pínah ī cāc jumna caá. Bitadih ŷi quehli túbadih ī ŷib yohochah, yaáhdhíh náahcannit ī jumna caá. Bitaboó Dios dih teo wúh nit jumat túut niŷná, yaáhdhíh ī bidcan caá. Pánihna, ded túi joiní jumna, Dios dih teo wúhat túut niŷná, páant tigaá jumat náahap, Jesús jwiít dih ā niŷ jip jī.

*Jesús wébít dih ā uúbat
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

13 Páant jwiít dih ā naawát túttimah, Jesús queétdih ā teo jáha uúbat pínah niŷná, cāacwā ī wehdih ā pebhna ī ub juyáp jī. Páant ī ub juyúchah ennit, jwiít ā bohénitboó queétdih jwī jípónih jūihñap jī.

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

14 Páant jwī jāihñuchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Wébit wā pebh ī jūáwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébit caá túi jenah joinít ī jumup. Pánihna, Dios ā maáh jumupna waadníboó nit wébit ī jenah joyát pah jenah joinít ī jumna caá, ā niijíp jī.

15 Páant niijnít, queét wébit dih ā teo jāha úábáp jī. Pánih úábh péanit, jwiít dih ā jwáub numah bejep jī.

*Dawá bí dée bíbohni Jesús dih ā úábh joyát
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

16 Páant jwiít dih ā numah bejchah, bíic newé Jesús pebh joinít, nin pah caandíh ā niij úábh joyóp jī:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá túinidih wā chājbi? ā niijíp jī.

17 —¿Dépanih tigaá túi chājat pínahdih weemdíh ma úábh joí? Diosjeh caá túini. Páantjeh Diosjeéh jumíhna, ā watat pah ma chājaá, caandíh Jesús ā niij jepahap jī.

18 —¿Ded watatdih niij tigaá ma chāj? ā niij jwáub úábh joyóp jī.

—Cāacwádh ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijh ma yéej chājca bojoó. Ma numcá bojoó. *Ma yeeca bojoó. 19 Ma mánadh ma túi chājaá. *Meemjéh ma míic oyat pah bitadibhat ma oyoó. *Nin watatdih jepahat caá náahap, Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

20 —Caán watatdih weém wāpī yap yohcan caá. ¿Diosjeéh túi jumat túut niijná, ded panihat tigaá weemdíh páantjeh ā judh? Jesús dih ā jwáub niij úábh joyóp jī.

21 —Meém yéejat wihcanni jumíhna, nihát míih bí déedih jíib chāj wāhúdh ma bejeé. Pánih jíib chājnit, nihát ma jíib teonidih moh yéejnitdih ma jwáub wāhú. Páant ma wāhuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah túini míih pínah Dios pebhboó ā jumbipna caá. Pánih queétdih wāh péanit, wājeéh ma jūáwá, Jesús caandíh ā niijíp yeh jī.

22 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, dawá bí déedih bíbohni jumna, áih bí déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ā jīgahap jī. Pánih jīgahnit, jepahcanjeh, ā jwáub bejep jī.

23 Páant ā bejchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Yooóp dih yeebdíh wā naóhna caá. Ded dawá bí déedih bíbohni Dios ā maáh jumupboó ā bejihichah yuhna, caandíh ā buona caá. 24 Camelloboó awí íitbitdih ā yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bí déedih bíbohni Dios ā maáh jumupboó ā waádihichah yuhna, búdí ā buona caá, ā niijíp jī.*

25 Páant ā niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesús dih jwī niijíp jī:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ā jumupboó ded ā jéih waadcán níit, jwī niijíp jī.

26 —Cāacwā ded pah ī jenah joyátjīhéh ī túi chājíhna yuhna, Dios pebhboó ī jéih bejcan níit. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ā túi ubup. Caanjéh tigaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá, jwiít dih ā niijíp jī.

27 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, weemdíh ma joi jwáhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihatdih jwí cádahap jī. ¿Páant jwí chājat jīb, dedédih tigaá jwiitdih ma wāhbi? ā niijp jī.

28 —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihát jáap míc ā túut nuumbipna caá. Caán láa weém nihát cáacwá úud jeñé, jeáboó maáh wā jumbipna caá. Páant maáh wā jumachah, yeéb wā bohénitboó judiówá doce poómpnadih wājeéh wutnit űi jumbipna caá.* 29 Ded weemdíh teo wūhat túut niijná, āih muú, ā mána, ā déewā, ā weh, āih wāpchidih yuh buca ā cádahachah, Diosboó caandíh chah ā jwúub wāhbiipna caá. Pánih cádahnit, weemdíh teo wāhnitboó Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. 30 Obohjeéhtih, nin baáboó dawá maáta panihnitji Dios pebhboó oboh jumnit ī jumbipna caá. Nin baáboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús jwiitdih ā niijp jī.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

1 “Dios ā maáh jumát nin pah ā jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh āih iguíhadih teo wāhnit pínahdih bididih ā bejep be. 2 Pánih bejnit, jwāáhna, queétdih nin pah ā niijp be: ‘Wíih iguíhadih űi teo wāhat jīb jwípī jīb chājat pah yeebdih wā wāhbiipna caá’, ā niijp be. Páant ā niijíchah joinit, tewedih ī bejep be. 3 Las nueve dée, jīb chājat tóliha pebhboó ā bejep be. Pánih bejnit, bita caanjīh űuhnitdih ā enep be. 4 Pánih ennit, queétdihbat nin pah ā niijp be: ‘Yeebbat wíih iguíhaboó tewedih űi bejeé. Teo cádahat horadih űi tewat jīb wā wāhbiipna caá’, queétdih ā niijp be. 5 Páant ā niijíchah joinit, queétdih tewedih ī bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita űuhnitdih jwāáhnit, bíic yoobó queétdihbat ā niijp be. Las tres dée bita űuhnitdih jwāáhnit, bíic yoobó queétdihbat ā niijp be. 6 Las cinco dée bita űuhnitdih jwāáhnit, nin pah queétdih ā niijp be: ‘¿Dépanihna nihát yeó jáap teocan, űuh tigaá űi chāj?’ ā niijp be. 7 ‘Jwiitdih tewat wutni ā wihcan caá’, ī niijp jepahap be. Páant ī niijíchah joinit, iguíha mínah queétdih nin pah ā niijp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, űi teobi jwáhuú’, queétdih ā niijp be.

8 “Cheyeh caán iguíha mínah caandíh teo wāhni maáhdih nin pah ā niijp be: ‘Queét teonitdih jūúwát túatnit, ī tewat jīb ma wāhuú.* Pée jwinitdih ī tewat jīb ma jwíih wāhuú. Páant queétdih ma wāhat túttimah, ī jātih jwinitdih ma wāhuú. Pánih queétdih jīb chāj péa, bita ī jātih jwinitdih ma wāhuú. Queétdih wāh péa, bita ī jātih jwinitdihbat ma wāhuú. Queétdih wāh péa, waóh jwinitdih ma jīb wāhuú’, ā niijp be. Pánihna, ā niiját pah queétdih ā jīb chājap be. 9 Las cinco dée tewedih jwinitdih nihát yeó jáap ī tewat jīb pah bóo ā wāhup be. 10 Queét nihát teonitdih bíic yoobó ā wāhup be. Queét waóh tewedih jwinitboó ‘Jwiitdih chah ā jīb wāhbiipna caá’, ī niijp jenah joyóp yuh be. Obohjeéhtih, queétdihbat bíic yoobó ā wāhup be. 11 Queétdih bíic yoobó míc ā jīb chājachah enna, caandíh búdí ijnit, nin pah ī niijp jūihñup be: 12 ‘Jwiitboó nihát yeó jáap, tubit ā chāhachah, búdí jwí tewechah, queét pée jwinitboó bíic horabitjeh ī tewechah yuhna, jwiit nihát dīh bíic yoobó ma jīb wāhat, ā táican caá’, caandíh ī niijp be. 13 Páant ī niijp jūihñuchah joinit, nin pah bíic űjeéh jumnidih ā niijp be: ‘Meemdíh wā niijátji pah tigaá wā jīb chājap. űi tewat jīb wāhnit,

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30

* 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15

meemdíh wā yeecan caá. ¹⁴ Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wā náahat pahjeh queét baini teonitdihbut meemdíh wā wāhat biíc yoobó wā jíib wāhup be. ¹⁵ Ded pah wíih dinerojih chājna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jígah ennit, búdí wā jíib wāhachah enna, ¿yeéboó íj niít, páant ñi niijíp?” iguíha mínah queétdih ā niijíp be.

¹⁶ “Pánihat pah tigaá det waóhnitji péenit í jumbipna caá. Péenitjiboó waóhnit í jumbipna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jí.*

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naáwát

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Páant niij péenit, dawá cāacwā jwíjeéh í péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádh jwí bejep jí. Pánih bejna, chibít yuúp jwiítidih numah waóh bejnit, jwiítidihjeh nin pah Jesús ā niij naáwáp jí:

¹⁸ —Jerusalén tútchina bejna caá jwí chājap. Caanna jwí juibíat túttimah, weém nihat cāacwā úd jeñédih eníhcanniboó sacerdotewā í maátadh, Moisés ā wutatjidih bohénitdihbut ā duó wáibipna caá. Páant ā duó wáyachah, weemdíh teonit, í mawat tútbitipna caá. ¹⁹ Pánih mawat túatnit, judiówā nihcannitdih í jwáub wāh yapabipna caá. Queétdih weemdíh deohnit, í pañat túttimah, cruzboó í péoh dodh mao yohbipna yah caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā íp weemdíh ā jwáub boobipna caá, ā niijíp jí.

Santiagowā íin Jesúsdih mi úbát

(Mr 10.35-45)

²⁰ Pánihat túttimah, Zebedeo ā weh ínboó mi weh biícidih Jesús pebh junít, caandíh úbát tút niijná, mi bódicha caj yoh ñajap jí. ²¹ Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ā niij úbáh joyóp jí:

—¿Ded pah wā chājatdih tigaá ma náah? ā niijíp jí.

—Maáh waadná, nit chénat pah wā weh meém biícidih í wutat pínah niijná, biíc ma jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih wáyámant bóo bawámant ma chúdat tútú, mi niijíp jí.

²² —Ded pah ñi úbátdih ñi jéihcan caá. Ded wā maáh jumapboó jumíhni, weemdíh yeejép ā yapat pínah, biíc yoobó caandíhbut ā yapachah yahna, weemdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wā maáh jumapboó wájeéh ā wutbipna caá. ¿Yeébíhbut páant yeejép ā yapachah yahna, ñi cádahbican naniít? mi wehdih Jesús ā niijíp jí.

—Jwí cádahcan niít, í niij jepahap jí.

²³ —Yoobópdih yeébdíh wā naóhna caá. Yeejép wā yapat pah yeébut biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wájeéh watnit pínahdih weémboó wā jéih ñiocan caá. Wā ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih ā niijíp jí.

²⁴ Páant í niij úbáchah joinít, jwiít diezboó queétdih jwí íjip jí. ²⁵ Páant jwí íjatdih ennit, Jesús jwiít nihatdih ā míc wáacat tútup jí. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiítidih ā niij naáwáp jí:

—Judiówā nihcannit í maátaboó íih cāacwádh tubit watnit í jumatdih ñi túi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét watnit í jumap pah yeéb ñi jumca bojó. Yeéboó maáta jumíhna, bitadhí túi teo wáacnit ñi jumú. ²⁷ Waóhnit jumíhna, teo wáhnit pah jumap caá náahap. ²⁸ Weém nihat cāacwā úd jeñéboó cāacwā weemdíh í teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wā jóhcap jí. Obohjeéhtih,

* **20:16** Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30 * **20:26** Lc 22.25-26 * **20:27** Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

cāacwādh teo wáacat túut niijná, queét iiguipna ĩ bejat déedih wan wāhūdh wā jūwáp be, Jesús ā niijíp jī.*

*Jesús chénewā jéih encannitdh ā booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Jwiit Jerusalén tátchina bejna, Jericó tátchidih jwī chóop yap bejep jī. Páant jwī chóop yap bejehah, dawá cāacwābut jwiitdh ĩ péenap jī. ³⁰ Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewā jéih encannit namá jwéejdh ĩ chūudchah, jwī enep jī. “Jesús, Nazaret tátchidih bóo caá ā yap bejep”, bita ĩ niijíchah joinít, nin pah ĩ niij ñaac ejep jī:

—¡Maá, David juima, Dios ā wahn jwiitdh ma jġah en teo wáacá! ĩ niijíp jī.

³¹ Páant ĩ niij ñaacáchah joinít, cāacwāboó queétdih jūihnit,

—¡Páant bóojeh! Ñi ñaac cádahaá, ĩ niijíp yah jī.

Obohjeéhtih, páant ĩ niij jūihñachah yahna, queétdhóo joicánjeh, chah ĩ ñaacáp jī:

—¡Maá, David juima, Dios ā wahn jwiitdh ma jġah en teo wáacá! ĩ niijíp jī.

³² Páant ĩ niij ñaacáchah joinít, Jesús chāo ñáh, ā pebhna jūwát túatnit, queétdih nin pah ā niijíp jī:

—¿Ded pah wā chājatdh tiguaá ñi náah? ā niijíp jī.

³³ —Maá, jéih enatdh caá jwī náahap, ĩ niijíp jī.

³⁴ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih jġah ennit, ĩh quíbdih ā teo jāhanap jī. Páant ā teo jāhanachahjeh, ĩ yoób enep jī, buca. Pánih ennit, caandih ĩ péenap jī.

21

*Jesús wā Jerusalénna ĩ waadát
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Jerusalén tátchina toáh juibínit, Olivo wāt jumni pácahi jumni jeéboó jwī juibínap jī. Pánih juibí, púuh laab béjna, Betfagé wūt jumni tátchibitdh jwī toáh juibínap jī. Caanná juibínit, Jesús chénewā jwījéeh jumnitdh caán tátchina ā wahap jī. ² Pánih wahnit, nin pah queétdih ā niij wutap jī:

—Con tátchina waadnit, burroma mi wūáh biicdh ĩ enbipna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdíh ĩ ub jūóh wāhūú. ³ Páant ĩ ub jūwúchah ennit, cāacwā yeeddh ĩ wūbh joyóchah, nin pah ĩ niij jepahaá: ‘Jwī maáh queétdih ā náah jwuhap be. Péanit, queétdih ā jwúubabipna caá’, ĩ niijí, Jesús ā niijíp jī.

⁴ Páant ā yapat pínahdh Dios naáwátdih naóh yapani Zacaríasji nin pah āt niij daacáp tají:

⁵ “Jerusalén tátchidih moondíh nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdíh nin pah ā niiját túutap be: “Ñi eneeé, ĩ Maáh ĩ pebhna ā jūóhna caá. Caán oboh jumni pah burro wūhjh chūudni ā jūóhbiipna caá”, Jerusalén tátchidih moondíh ma niijí’, weemdíh ā niijíp be”, Zacarías āt niij daacáp tají. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ā wahnitboó bejnit, ā niijátji pah ĩt chājap wat jī. ⁷ Burroma, mi wūáh biicdh ĩ ub juyúchah, jwīh jih bóo yégueddh tóo dagnit, burromajih mi wūhjhbut jwī cáagap jī. Páant jwī cágat túttimah, Jesús caán burro wūhjh ĩ púuh laab chūudap jī. ⁸ Pánih chūudnit, Jerusalén tátchina jwiitdh ā numah

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

bejep jī. Páant ā bejehah ennit, dawá cāacwā ūh jih bóo yéguehdih tóo dugnit, Jesúsdih wēina, namáboó ī jwej waáwáp jī. Bitaboó ī bóodniji táam núonadih ubnit, queébtat Jesúsdih wēina, namáboó ī jwej waáwáp jī. Páant ī jwejniji chóona, núonajih Jesús ā bejep jī. ⁹ Páant Jesús ā bejehah, ā waáwápmant moón, ā méimant péenitbat caandih wēinit, bícdih nin pah ī níj ūaacáp jī:

—¡David juma, Dios ā wahní, jwiítidih ma táu ubuá! ¡Meém jwī maáh pínahdih búdí jwī wēina caá! ī níj wēi ūaacáp jī. *

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina jwī waadáchah, caanjīh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah ī níj míc ubh joyóp jī:

—¿Nin déhe tiguaá? ī níjíp jī.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tútchidih bóo, Dios naáwátidih naóh yapani caá, bita queétdih ī níj jepahap jī.

Jesús Dioh munná ā waadát

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

¹² Jerusalén tútchina waadnít, Dioh munná jóocmant bóo juhhdih Jesús jwiítidih ā numah waad bejep jī. Pánih waad béjnit, caánboó jīb chājnitdih ā ūun yóh bacanap jī. Dinerodih tút nunnít ī cáagat naanádih ub yoh āacanit, jopwádih jīb chājnitih chúdat naanádihbat ā ub yoh āacanap jī. ¹³ Pánih ub yoh āacanit, Jesús nin pah queétdih ā níj jūihñap jī:

—Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī: ‘Wīh mū cāacwā weemdih ī ubát pínah mū caá’, Dios ā níjíp be’, it níj daacáp tajī. *Obohjeéhtih, cāacwā Diosdih ubúdidih ī juyáchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit, nunná caá ūi chājap. Pánih nunnít, Dioh mūdidih yéjanit, nunnít ī jumat pínah mū chājna caá ūi chājap, ā níjíp jī.

¹⁴ Páant Dioh mūdidih Jesús ā jumat pónih, dawá jéih encannit, wúhat nahjīh bejnitbat ā pebhna ī juyáp jī. Páant ī juyáchah ennit, queétdih ā boonanap jī.

¹⁵ Obohjeéhtih, queétdih ā boonachah ennit, caanjīh jumnit sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbat Jesúsdih búdí ī íjip jī. Jwījeéh péenit wébítboó “¡David juma, Dios ā wahní, jwiítidih táu ubni pínah, meemdih búdí jwī wēina caá!” ī níj ūaac cádahcah joiná, chah ī íjip jī. ¹⁶ Pánih íjnit, Jesúsdih nin pah ī níj jūihñap jī:

—Meemdih páant ī níj ūaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant ī níjca bojo naáh, Jesúsdih ī níjíp jī.

—Wā joiná caá. Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ā níj daacátjidih yeéboó ūi bohécannit jī?

‘Wébítidih, bita ī túhnhitdihbat meém ma wēi naáwát túttna caá’, Diosdih wēinit, David āt níj daacáp tajī, *(Sal 8.2)*

Jesús queétdih ā níj jūihñap jī.

¹⁷ Páant níj péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwiítidih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejna, Betania tútchidih juibínit, caan chéi caanjīh jwī áwap jī.

Higuera nahdih Jesús ā wunat tútat

(Mr 11.12-14,20-26)

¹⁸ Cheibit bóo yeó jáapdh, Betania tútchiboó ūonitji Jerusalén tútchina jwúb bejna, Jesúsboó āt nuugúp wunap tajī. ¹⁹ Pánih nuugúp wunna, namá jwéjdih lajni higuera nahdih ennit, áh quehedih jeémihna, caan náh pebh

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

enedih ã bejep yuh jĩ. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájah pohba ã jamup jĩ. Páant ã quehcatdih enna,

—¡Ma jawúb quehcan niít! caan náhdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, áih náona ã diib téhah bejep jĩ.

²⁰ Páant ã wanúchah ennit, jwiít ã bohénitboó jwí en wáhi bejep jĩ.

—¿Dépanih tígaa waícanjeh ã wanah bej? Jesúsdiuh jwí niij úabh joyóp jĩ.

²¹ —Yoobópdiuh yeebdíh wã naóhna caá. Dios ã wēpatdih tui jenah joiná, nin nahdih wã chājat pahjeh muntih yeebbát ñi jéih chājbipna caá. Páant wã chājat chahbut ñi jéih chājbipna caá. Con jeedih ‘Conmant bejnit, búdí mujna ma buég báahá’, ñi niijíchah, ñi wutat pah ã yapbipna caá.* ²² Diosdih tui jenah joinit, ded pah caandih ñi úabát pah ã chājbipna caá, Jesús jwiítidih ã niij jepahap jĩ.

Jesús ã wēpat

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Pánih bejna, Jerusalén táтчina juibí, Dioih mūdih waad béjnit, Jesús cáacwādiuh ã jwúb bohénap jĩ. Páant ã bohéat pónih, sacerdotewá ã maáta, jwiít judiowá jwí maátabut ã pebh jwinít, nin pah caandih ã niij úabh joyóp jĩ:

—¿Deih wēpatjih tibeé jwíin páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ã wut? ã niijíp jĩ.

²⁴ —Yeebdíh wã jwíuh úabh joibírna caá. Weemdíh ñi tui jepahachah, weembát yeebdíh wã jepahbipna caá. ²⁵ Juan Daabánidih ¿déhe tígaa át wutji? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwāboó niít caandih it daabáat táutjip? yeéb ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ã niij úabh joyóp jĩ.

Páant ã niij úabh joyóchah joinit, queétjeh nin pah it múic niijíp wut jĩ: “¿Ded pah tígaa jwí niij jepahbi? ‘Dios caá Juandih át wutjip taga’, jwí niijíchah, ‘Páant ã jamúchah yahna, ¿dépanih tijí caandih ñi jepahcan?’ jwiítidih ã niij juihbirna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naawátidih naóh yapani yoobát ã jamup jĩ’, ã niij jenah joiná caá. Páant ã niij jenah joyóchah, ‘Cáacwājeh caandih it daabáat táutjip taga’, jwí niij jepahachah, jwiítidih búdí ã ijbipna caá’, it múic niijíp wut jĩ. ²⁷ Pánih múic wéhe péanit, nin pah Jesúsdiuh ã niij jepahap jĩ:

—Jwiít jwí jéihcan caá, ã niijíp jĩ.

—Caán láa báchah weemdíh watnidih weembát yeebdíh wã naóhcan niít, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Biic newé ã weh ded pah ã chājat naawát

²⁸ Páant niij péanit, jwí maátadiuh Jesús nin pah ã jwúb niij naawáp jĩ:

—Nin wã naawátidih ¿ded pah ñi niij jenah joi? Biic newé chénewá ã weh ã jamup be. Pánihna, biic yeó jáap ã ípboó weép jeñédih, ‘Wúuhú, buu wíih iguñhboó tewedih ma bejeé’, ã niijíp be. ²⁹ ‘Wã bejcan caá’, ã niij jepahap be. Páant niijná yahna, jwúb jenah joinit, tewedih ã bejep be. ³⁰ Táttimah, ã úaddihbut biic yoobó ã niijíp be. ‘Wã bejmi caá’, ã niij jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant niijná yahna, ã bejcap be. ³¹ ¿Ded tígaa ã ípdih ã tui jepah? Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Weép jeñéboó ã tui jepahap be, queét ã niij jepahap jĩ.

—Yoobópdiuh yeebdíh wã naóhna caá. Romano maátadiuh náó úabh wáhnit, deoh nah jumnit yaádh biicdih yeéb jātih Dios ã maáh jumatdih ã waadná caá. ³² Juan Daabáni cáacwādiuh bohénadiuh joiná, ded pah ñi tui chājat pínadiuh

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

yeebdih át naáwáp tají. Páant ā naáwáchah yuhna, yeebboó caandih ñit jepahcap tají. Obohjeéhtih, queét náo wábh wáhnit, deoh nah jumnit yaádhbat ít táí jepahap tají. Páant í jepahachah enna yuhna, yeebboó táut nnaámihcan, ñit jepahcap tají, Jesús queétdih ā niijíp jī.*

*Jiwá iguihadih yeejép teo wáhnit naáwát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)*

33 “Nin biíh wā naáwát pínahdih ñi táí joyoó. Biíc newé jiwá iguihdih ā momop be. Pánih mom péa, wáihyat júwdih chāj péa, iguihdih í búuh chañat pínah mūdihbat ā chājap be. Pánih chāj péa, caán iguihadih í táí en dawát pínah niijná, jap bóo mūdihbat ā chājap be. Páant nihatdih chāj péa, bitadih en dawát táutnit, biáboó jib jwéhudih ā bejep be.* 34 Túttimah, iguih ei láa, áih iguih jibdih í wábat pínah niijná, iguiha mínah caandih teo wáhnitdih áih iguihana ā wah bojop yuh be. 35 Obohjeéhtih, caandih teo wáhnit caanná í juibínachah, biíc dih pūi, biíhdih mao yoh, biíhdih jeejīh í yoh mawap be. 36 Pánihat túttimah, bita caandih teo wáhnitdih áih iguihaboó ā jwúub wahap be, páant muntih. Chah dawá ā wahachah yuhna, queét en daonít biíc yoobó muntih queétdihbat yeejép í chājap be.

37 “Túttimah, ‘Wā wáúhdih caá í jepahmi dée caá’, niijnít, caandih ā wahap be. 38 Páant ā wahachah yuhna, caandih ennit, en daonítboó nin pah í míic niijíp be: ‘Iguiha mínah ā wanat túttimah, nin ā wáúhboó ā táut nnaumbipna caá’. Pánihna, caandih jwí mao yohochah, iguiha jwíih ā jumbipna caá’, queéjtjeh í míic niijíp be. 39 Páant niij, ā wáúhdih teonit, iguihamant ub bac bejnit, í mao yohop be.

40 “Páant í chājat doonádih joinít, iguiha mínahboó áih iguihana jwúub joinít, ¿queétdih ded pah tigaá ā chājbi?” Jesús queétdih ā niij wábh joyóp jī.

41 Páant Jesús ā niijíchah joinít, queét caandih nin pah í niij jepahap jī:
—Queét yeejépwádh peéh chājna, ā mao yohat táutbipna caá. Túttimah, bitaboodih áih iguihadih ā en dawát táutbipna caá, áih iguihdih caandih í táí dic wáhat pínah niijná, í niijíp jī.

42 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah ā jwúub niijíp jī:
—Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ā niij daacátjidih zyeebboó ñi bohécannit beé?

‘Múú teonit táini jee dáhnadih ñionit, í náahcanni dahdih í yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét í yohni dahdihjeh tigaá Dios ā ñiwip. Caandih ñionit, áih muu pánihndih chājna, caán mūdih ā táí jenah enat táut niijná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiitboó caandih búdí jwí wēina caá’, át niij daacáp tají. (Sal 118.22-23)

43 Páant ā nihat pah tigaá yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Dios áihwá pínah yeebdih ā jwíih ñionitji ñi jumachah yuhna, weém Dios ā wahnidih ñi náahcah, bita weemdhí túí jepahnit pínahboodih ā ñiobipna caá, páantjeh ájeéh í jumant pínah niijná. 44 Pánihna, weemdhí jepahcannitboó caán jee dáhdih tóoc buugnít panihnit í jumbipna caá. Weemdhí í jepahcatji jíb caán jee dáh ā néehat pah, peéh chājna, iiguipna Dios queétdih ā wahbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

45 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewá í maáta, fariseowābut “Jwiitdih niijná caá ā chājap”, ít niij jéihyep wut jī. 46 Páant niij jéihnit, caandih ded pah

Ī tewat pínahdih ĩt bidip wat yuh jĭ. Obohjeéhtih, cāacwā caandĭh “Dios naáwátđih naóh yapani caá”, ĩ niĭj jenah joyóchah jéihnit, queéđđih úumna, tewĭhna yahna, ĩt jéih teo jwahcap wat jĭ.

22

Téihya chéona ā numah jeémát pínah naáwát
(Lc 14.15-24)

¹ Páant ā niĭját tátđimah, Jesús nin ā jenah joinĭ naáwátjĭh queéđđih ā jwáub niĭj naóh bohénap jĭ:

² “Dios ā maáh jummat nin pah caá ā jumap: Maáh wáuh ā téihya chéwat túnt chājachah, ā ĩp ā numah jeémát pínahdih ā chājap be. ³ Pánih ámoh péanit, ā numah jeémpnit pínahdih júúwát túntna, caandĭh teo wáhnidih ā wahap yuh be. Obohjeéhtih, caandĭh ĩ jepahcap be. ⁴ Tátđimah, bita caandĭh teo wáhnitdihbut wáhnit, ‘Ā numah jeémát pínah momo jĭwiwā, ā in débehanitdih mao puubnit, nihatđih ámoh péa, yeebđĭh ā júúwát túntap be’, wā bidnitdih ĩni niĭj naáwá. ⁵ Páant ā wutachah joinĭt, ĩ bejep yuh be, páant muntĭh. Obohjeéhtih, páant ĩ niĭjchah yahna, queéđbut ĩ joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biíc áih wápchiboó bej, biĭh ā tewat múboboó ā bejep be. ⁶ Bitaboó queéđ ĩ naáwáchah joĭhcan, yeejép pūnit, queéđđih ĩ mao yohop be. ⁷ Páant ĩ chājat doonáđih joinĭt, báđĭ ĩjnit, maáhboó áih soldadowáđih ā wahap be, queéđđih mao yoh beedánĭt, ĩh tátchidihbut ĩ cáwat pínah niĭjná. ⁸ Pánihat tátđimah, bita caandĭh teo wáhnitdih nin pah ā niĭjap be: ‘Wā wáuh ā téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cāacwáđih wā bidichah yahna, queéđ yeejépwā ĩt jepahcap taga. ⁹ Pánihna, tátchi tac yoób jumni júuhna bejnit, det ĩni jwááhnitdih ĩni numah júúwá’, queéđđih ā niĭjap be. ¹⁰ Páant ā niĭjchah joinĭt, bejna, biquína táĭ chājnitdih jwááh, bita táĭ chācannitdihbut jwááhnit, nihatđih ĩ numah jwáub júúwáp be. Pánihna, ĩ maáĭh mūnā jwáub juibĭnit, ā numah jeémát tólihđih ĩ yáwap yuh be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queéđ jūnitdih enedĭh jūiná, téihya chéwechah enna ĩ dawát chóodĭh biíc newé ā duocáh, ā enep be. ¹² Pánih ennit, ‘¿ĭin wáúá, dépanih tibeé wā dawát túntni yégueh duocán yahna, ma waád júóh?’ caandĭh ā niĭjap be. Páant ā niĭjchah joinĭt, caánboó ā jéih jepahcap be. ¹³ Páant ā jepahcah enna, maáh caandĭh teo wáhnitdih nin pah ā niĭjap be: ‘Chéonit, caandĭh ĩni ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemđĭh ā jepahcat jĭh, dapúnapboó ĩni yohoó, wā pebh ā jumcat pínah niĭjná. Caánboó jumnit, tubit jĭgahna, ĩh maonáđih néeh chāác jūnit ĩ jumbipna caá’, caandĭh teo wáhnitdih ā niĭjap be.*

¹⁴ “Buu wā naáwát pah, dawá cāacwā wĭih túini doonáđih joinĭt yahna, daocánnitjeh ĩ jepahna caá”, Jesús ā niĭjap jĭ.

Romano maáta ĩ úúbat túntni dinero júđu
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant ā niĭjchah joinĭt, ĩjna, Dioĭh mūmánt bac bejnit, fariseowā nin pah ĩt múic niĭj úúbh joyóp wat jĭ: “¿Ded pah tigaá caandĭh jwĭ niĭj úúbh joibĭ, mácah ā jepahachah, caandĭh naóh yacat túnt niĭjná?” ĩt múic niĭjap wat jĭ. ¹⁶ Páant niĭjnit, biquína ĩjeéh jumnit, Herodes ā jūimenáđih maáh waadáhnitdihbut Jesús pebhna ĩt wahap tajĭ, Jesúsđih ĩ úúbh joyát pínah niĭjná. Páant ĩ wáhnitboó waád jūnit, nin pah Jesúsđih ĩ niĭjap jĭ:

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chãjat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cãacwã í niijíchah, maáta í jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátidih jwiítidih ma naáwá. ¿Roma baácdih moón í maáh César ã úbát túatni núodih caandih jwí wáuhchah, ã táí níit? í níj úabh joyóp yuh jí.

¹⁸ Páant í níj úabh joyóchah, í yeeatdih jéihnít, nin pah queétdih ã níj úabh joí jwúubanap jí:

—Yeéb yeenít, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat túat? ¹⁹ Césardih ñi wáhat pínah júddih weemdíh ñi júutú, ã niijíp jí.

Páant ã niijíchah joinít, bíic júddih caandih í jéutap jí.

²⁰ —¿Caán júddih deih móot, deih wüt tigaá ã jum? queétdih ã níj úabh joyóp jí.

²¹ —Cesaríh móot, áih wütbat ã jumna caá, í níj jepahap jí.

—Caán láa bácah caán júdu Césarih pínah caá. Pánihna, áih pínah ã jumuchah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wáhuá, queétdih ã niijíp jí.

²² Páant ã níj jepahachah, í joí wáhi bejep jí. Pánih joí wáhi bejnít, í bac bejep jí.

*Cãacwã í jwúub boo pud júúwát
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Páant queét í bac bejat túttimah, biquína saduceowã jwuh, Jesúsdiuh úabh joyát túat niijná, caán munná mantih í waád juyáp jí. Queét saduceowã “Cãacwã wunna, í jwúub boo pud júóhcan níit”, niijnít í jumap jí.* ²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiuh í niijíp jí:

—Bohéní, nin pah Moisés át níj bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wiicanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, jwiítidih Moisés át niijíp tají.*

²⁵ Bíic weh sietewã í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wiicanjeh ã wunap be. Pánihna, ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wiicanjeh caanbút ã wunap be. ²⁶ Páant mícjeh queét nihat í buúd beedép be. ²⁷ Páant mi weha mána í wun beedát túttimah, í áajibat mi wunap be. ²⁸ Pánihna, queét nihat í áa jumnihji, nihat cãacwã í jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? Jesúsdiuh í níj úabh joyóp jí.

²⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã níj jepahap jí:

—¡Dios naáwátidih jéihcan, ã wēpatdihbat jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá! ³⁰ Wunnitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwã pah áa wiicannit í jumbipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, wunnitji í boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatidih náah yacna, nin pah wã naóhna caá. ¿Moisésdih Dios nin pah ã niijátjidih ñi encannit jí? ³² ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá’, át níj naáwáp wut jí. Queét í wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wut jí. ‘Í Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhnit í jumatiuh jwí jéihna caá. Dios báadhnitdihjeh maáh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wunnitji í

* 22:23 Hch 23.8 * 22:24 Dt 25.5

jwáub boo pud jüóhcan níít', níj jengah joiná, yoobópdih ñi jengah joicán caá, Jesús ã níijíp jī.*

33 Páant ã níijíchah joinít, nihát cāacwā ã bohéatdih ī joí wáhi bejep jī.

*Chah jengah joyát wutat
(Mr 12.28-34)*

34 Páant Jesús saduceowādh ã táí jepahachah joinít, fariseowāboó ī míc wéhenap jī. **35** Pániñ míc wéhe péanit, bíic ĩjeéh jumni, Moisés ã wutatjidih táí jéihniboó caandih nin pah ã níj úabh joyóp yah jī:

36 —¿Bohéní, Dios jwiitdih ã wutat deddih tigaá chah jengah joyát náah? ã níijíp jī.

37 —Nin wutat caá chah ã jumap. 'Diosdih chah jengah joí, táí jepahnit, wéinit, caandih búdí ñi oyoó', Moisés át níj daacáp tajī.* **38** Caán wutatji caá jwíh jumni. **39** Caán wutat pahjeh muntih, nin bíih wutatbat bíic yoobó ã jumna caá: 'Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbat búdí ma oyoó', át níj daacáp tajī.* **40** Pániñna, Diosdih oinit, bitadihbat oinit, Dios ã náahat pah ñi chājbipna caá. Pániñ chājnit, nihát Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī níijátjidihbat ñi táí jepahbipna caá, Jesús queétdih ã níijíp jī.*

*¿Ded juma tigaá Cristo?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)*

41 Páant níj péanit, Jesús jwuh caanjīh jumnit fariseowādh nin pah ã níj úabh joyóp jī:

42 —¿Dios ã wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jengah joí? ¿Ded juma tigaá? queétdih ã níijíp jī.

—David juma caá, ī níj jepahap jī.

43 —Páant ã jumachah yahna, ¿Dépanih tigaá Túini Espiritu nin pah caandih ã naáwát túutachah, Davidjiboó caandih 'Maá', át níijíp?

44 'Wā Maáhdih Dios nin pah ã níijíp be: "Wā jéihyepmant bóo búwámant ma chúudú. Pániñ chúudnit, nihátidih ma wutachah, meemdh en jühnitdih wā yap yohat túutbipna caá", ã níijíp be', Davidji át níj daacáp tajī. (Sal 110.1)

45 Páant níj daácnit, Davidji Cristodih 'Maá', át níijíp wut jī. Páant ã níijíchah yahna, ¿dépanih tigaá Cristo David juma át jumji? Jesús queétdih ã níj úabh joyóp jī.

46 Páant ã níj naáwáchah joinít, nihát ī jwáub úabh joíñna yahna, ī úabh joí cádahap jī.

23

*Fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénitbat ī táicat
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

1 Páant níj péanit, caanjīh jumnitdih, jwiít ã bohénitdihbat Jesús nin pah ã níj naáwáp jī: **2** "Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowābat caán ã wutatdih chah táí jéihnit jumna, yeebdih ī wutna caá. **3** Páant yeebdih ī wutachah, ī níjít pahjeh chājat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ī níj bohéna yahna, ĩpī chājcan caá. Páant ī táí chājcatdih yeebboó ñi en yacca bojó. **4** Queét yeebdih búdí wái náah jumnidih chājat túutna, bainibitjeh ñi yapachah ennit, yeebdih jġah encanjeh, ĩpī peéh chājna caá. **5** Ded pah chājna, cāacwā ī wēi enat

* **22:32** Ex 3.6 * **22:37** Dt 6.5 * **22:39** Lv 19.18 * **22:40** Lc 10.25-28

pínahdihjeh Ip̄i bidna caá. Dios naáwátdih ī daádni n̄onabit āih ūtna yacnit, īih móot chah, īih maj nahboobút bádí b̄wá j̄umni t̄õp̄ih Ip̄i nah chéona caá. Ūb̄bhna d̄uwát ch̄óona ā yapat waanadih maát̄ni Ip̄i ch̄ājat t̄útna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih t̄úí jepahnit caá’, niijnít, c̄ācwā ī t̄úí w̄ēi enat p̄inah niijná.* 6 Numah jeémép̄oó bejnit, waáwáp̄na ch̄áudnit, Ip̄i w̄ēina caá. Jw̄i m̄ic wáacat māúboó bejnit, c̄ācwā ī t̄úí enep̄oó Ip̄i ch̄áudna caá. 7 T̄útd̄i tacboó b̄ií d̄éedih j̄iib ch̄ājat j̄uá̄hna ī bejchah, c̄ācwā queétdih w̄ēinit, maj teonit, ‘Ma j̄uóh, Bohéni’, ī niij̄ w̄éub̄chah joinít, Ip̄i w̄ēina caá.

8 “Obohjeéhtih, ‘Bohéni’, yeébb̄oó c̄ācwādh̄ih ñi niiját t̄útna bojoó. Weemjéh caá yeed̄ih bohéni. Yeéb̄ nihat biíc yoobó j̄umna, ‘Bohéni’, c̄ācwādh̄ih ñi niiját t̄útnachah, ā t̄úican caá. 9 Pánihat pah, c̄ācwā m̄icjeh ‘T̄úini Paá’, ñi niijáchah, ā t̄úican caá. Dios, jeáboó j̄umnijeh, ñi īp̄ t̄úini yoobát ā j̄umna caá. 10 Pánihat pah m̄untih, yeéb̄ m̄icjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojoó. Weém, Dios ā wahni Cristojeh, ñi maáh wā j̄umna caá. Pánihna, c̄ācwā m̄icjeh páant ñi niijáchah, ā t̄úican caá. 11 Ded maáh j̄umh̄na, yeed̄ih teo w̄ahni ā j̄um̄ naáh.* 12 Caanjéh m̄ic maáh waadánidih Dios oboh j̄umni ā ch̄āj̄bipna caá. Obohjeéhtih, teo w̄ahni panih̄nibood̄ih Dios maáh ā waadábipna caá”, Jesús ā niij̄p̄ j̄i.*

13 Páant niij̄ péanit, nin pah fariseowā, Moisés ā watatjidih bohénitdihbut Jesús ā niij̄ j̄ūh̄ñap̄ j̄i:

“¡Yeéb̄ Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb̄ fariseowābut bádí yeejép̄ ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tabit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Dios ā watatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ā maáh j̄um̄ap̄oó c̄ācwā ī j̄éih waadcán caá. Pánih bohénit, yeéb̄j̄ehbut waadcán, queé̄ ī waádihichah yuhna, ñip̄i j̄āhna caá.

14 “¡Yeéb̄ Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb̄ fariseowābut bádí yeejép̄ ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tabit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Diosdih t̄úí maatápdih w̄ébhna yuhna, éemp̄ w̄annit̄ih m̄uunádih ñip̄i d̄éuc wáina caá. Pánih yeenit ñi j̄umat j̄iib bádí peéh̄ ch̄ājat yeed̄ih ā j̄umbipna caá.

15 “¡Yeéb̄ Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb̄ fariseowābut bádí yeejép̄ ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tabit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Yúup̄ j̄ib bejnit, dawá c̄ācwādh̄ih ñip̄i bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh ī t̄útn̄ n̄um̄át p̄inah niijná. Páant ī t̄útn̄ n̄um̄áchah, yeejép̄ ñi ch̄ājat chah queétdih ñi ch̄ājat t̄útna caá.

16 “¡Yeéb̄ bohénit, bitadih waóhna, j̄éih encannit panihnit ñi j̄umna caá! Yeena, nin pah ñi niij̄ bohéna yuh caá: ‘ “Dioih̄ muú t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah yuhna, dedé p̄inah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioih̄ muúdh̄ j̄umni oroboó t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah, ñi niiját̄i pahjeh ch̄ājat caá náahap̄’, ñip̄i niij̄ bohéna yuh caá. 17 ¡Yeéb̄ jenah joicánnit, j̄éih encannit panihnit ñi j̄umna caá! ¿Ded̄ t̄igaā chah ā j̄um̄? ¿Dioih̄ muú chah niit̄? ¿Caán̄ muú d̄iit̄boó j̄umni oroboó niit̄ chah ā j̄um̄ap̄? Caán̄ muú d̄iit̄boó oro j̄umna, Dioih̄ caá ā j̄um̄ap̄. Obohjeéhtih, biih̄ pehb̄boó j̄umna, Dioih̄ āta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioih̄ muú ā j̄umna caá. 18 Yeéb̄ nin pahbut ñip̄i niij̄ bohéna yuh caá: ‘ “Dioih̄ muúboó j̄umni nūúpdih̄ mao cáo w̄ahat naá t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah yuhna, dedé p̄inah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Ī mao cáo w̄ah̄nibooó t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā

* 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

* 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá. ¹⁹ ¡Yeéb jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Diosdih cáo wāhni niit chah ā jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ā jum? Caán naajih ñi cáagna, Diosdih ñi wāhuchah, āih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wāhni āta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ā jumap. ²⁰ Páant ā jumachah, ¡Jwí cáagat naá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá’, niijnít, caán naá caanjih ñi cáagnibut ā túyatdih ñi jenah joiná caá. ²¹ Pánihat pah, Dioih muú ā túyatdih jenah joiná, āih muú diitboó jumni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá. ²² ¡Jeá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá’, niijnít, Dios maáh jumna ā chāudatdihbut jenah joinít, Dios, caanjih chāudni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

²³ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohna, biic náodih Diosdih ñipí wāhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wāhna yuhna, biih ā wutatna chah jenah joyát pínah ā jumachah yuhna, caandih ñipí joyáh bojna caá. Cáacwādhíh táí chājatboodih ñi jenah joicán caá. Queédih ñipí jǵah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutat pah, chej jumni náonadih caandih wāhna, ā túina caá. Obohjeéhtih, biih ā wutatdihbut jepahat caá náahap. ²⁴ ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi wutatdih, oboh jumni ā jumachah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ā wutatboodih ñipí jepahcan caá.

²⁵ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiumantjeh ñipí chocna caá, ā túi jǵohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diitboó búdi queí ā jumna caá. Caan pámap jiumantjeh ñi chocat pah, yeebbát biic yoobó ñi jumna caá. Túi jǵohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājnit, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ²⁶ ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyát dih túat ñuamnít, túiniboodih ñi chājaá. Pánih chājna, yoobópdih táinit ñi jumbipna caá.

²⁷ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo muu dáhnabit túi baabni chítahjǵh í ñáini panihnit ñi jumna caá. Cáacwā caán yohopdih í enechah, túi jǵohni ā jumna caá. Páant jiumant túini ā jǵohochah yuhna, í yohni bácahji ā moopátdih queét í jéih encan caá.* ²⁸ Páant ā nihat pahjeh mun tigaá yeebdih cáacwā í enechah, túinit pah ñipí jǵohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdi yeeat jum yapna, yeejép ā jumachah, moópni dée pah caá ñi jumap.

²⁹ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Tubit yeenit jumna, Dios naáwát dih naóh yapanitji, túi chājnitjidihbut ñi oyatdih jútat túat niijná, queédih í yohopjidih ámohnit, túini ñipí chājna yuh caá. ³⁰ Pánih chājnit, nin pah ñipí niijná caá: ‘Jon jǵatih jwí ñuwā í chājatji

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34

* 23:23 Lv 27.30

* 23:27 Hch 23.3

pah jwiitboó jwíta chājcan tagaa. Dios naawátidih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwíta mao yohcan tagaa', ñipī niijná yuh caá. ³¹ Obohjeéhtih, Dios naawátidih naóh yapanitdih mao yohnit ī jaimená jamna, biíc yoobó tiguaá ñi chājap. ³² Pánihnit ī jaimená jamna, ñi nuowā ī yéej chājatji pahjeh mantih ñi chāj péanaá.

³³ “jYeéb maiwā pah yeejépwā ñi jamna caá! Pánihna, ñi yéej chājatdih ñi táut nuumcátji jíb, Dios yeebdíh peéh chājna, iiguipna ā wahachah, ñi jéih jweicán niit.* ³⁴ Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wā chājap: Dios naawátidih naóh yapanitdih, bita āih túini doonádih túi jéihnitdih, bita ā naawátidih bohénit pínahdihbut yeebdíh wā wahbipna caá. Páant wā wahachah yuhna, yeebboó biquinadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi múic wáac juyápbóo páinit, tútchimant bacanit, queétdih mawat táut niijná, ñi ñuén péebipna caá. ³⁵ Pánih chājna, jon jātih jumnit túi chājnitjidih ī mawatji jíb yeebboodíhbut Dios ā peéh chājbiipna caá. Pánihna, túi chājni Abeljidih Caín ā mawatji jíb páúúú Zacaríasjidih ñi nuowā ī mawatji jíb tiguaá yeebboodíh Dios ā peéh chājbiipna caá. Caán Zacarías Berequíasi wáúh át jumap tajī. Dioih muú jwáhbóo jamni nuhúpdih mao cáo wáhat naa pébh ā jumuchah yuhna, caandih it mawap tajī.* ³⁶ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét nihatdih ī mawatji jíb buú láa moondíhbut Dios ā peéh chājbiipna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Jerusalén tútchidih moondíh Jesús búdí ā oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjih jumnitdih nin pah ā jwáub niij naawáp jī:

“jYeéb Jerusalén tútchidih moondíh búdí wā jīgahna caá! Dios naawátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ā wah bojnitdihbut jeejih yohnit, yeéb ñipī maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó it chājap wut jī. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh búdí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumap táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi náahcan caá.* ³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buú ñíh tútchidih Dios ā wap cádahbipna caá. ³⁹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwáub encan niit. Tútimah bóo láa nin baácna wā jwáub dei jwáwáchahjeh, weemdíh ñi jwáub enbipna caá. Pánih ennit, ‘jDios ā wahni, meemdíh búdí jwī wēina caá!’ ñi niijbipna caá”, Jesús queétdih ā niijíp jī.*

24

Dioih muúdh bita iyohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioih muumánt Jesús jwiitdih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Dioih muúdh wēi enna, ā túi jígohatdih Jesúsdih jwī naawáp yuh jī.

² Obohjeéhtih, páant jwī naawáchah joinit, nin pah jwiitdih ā niijíp jī:

—Caandíh ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wēinidih ī boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ā wihcan niit, ā niijíp jī.

Péni yeó jáap jātih ded pah ā yapat pínah

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij múic wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwī chājap jī. Pánih bejna, caán jeená páuh laáb juibínit, Jesús ā chúudap jī. Páant ā

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7 * 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 23:37 1R 19.10; Jer 2.30 * 23:39

cháuduchah ennit, jwiítboó ã pebh jwáibínit, nin pah caandíh jwí níj wááb joyóp jĩ:

—Maá, jwiít dih ma naáwá. ¿Débólíh tígáá ma níj át pah ã yapbi? ¿Meém ma jwááb dei jwáwát pínah játi h, péeni yeó jáap játi hbut ded pah ã jwí h yapachah tígáá jwí enbi? jwí níjíp jĩ.

⁴ —Yeéb ñi túi chája cháah. Bitá í yeeatdih ñi joicá bojóo. ⁵ ‘Weém Cristo caá’, níj yeenit, dawá í jwóhbi pna caá. Páant í níj yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant níjní tboodíh dawá í péebi pna caá. ⁶ Pebhbit jumnit í míc mawat, ywáp jumnit í míc mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Páni h joiná yuhna, caandíh búdí ñi úum jenah joicá bojóo. Páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ã judh jwuhbi pna caá. ⁷ Caán láa bíc baác di h moón bíi h baácna bejni t, í míc maobipna caá. Nihat baácboó búdí míc mawat ã jumbi pna caá. Dawá pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut ã jumbi pna caá. ⁸ Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah ã judh jwuhbi pna caá.

⁹ ‘Túttimah, bita yeebdí h teonit, maátadi h í wuhbi pna caá, yeejép í chájat pínah, í mao yohat pínahbut níj ná. Wíihwá ñi jumát jíib, nihat baác di h moón yeebdí h í ení h bican nacaá.’ ¹⁰ Caán láa, wíihwá jumna yuhna, dawá weemdí h í cádahbi pna caá. Páni h cádahnit, bita wíihwá di h ení h can, maátadi h í naó h yabi pna caá, queétdi h í peé h chájat pínah níj ná. ¹¹ ‘Weém Dios naáwátdi h naó h yapani wá jumna caá’, níj yeenit dawá í jumbi pna caá. Ded pah í yee naáwá chah joinít, dawá queétdi h í jepahbi pna caá. ¹² Caán láa cáacwá chah yeejép í chájbipna caá. Páni h yeejép chájni t, dawá bitadi h í oi cádahbi pna caá. ¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdí h cádahcanniboó wájeé h páantjeh jeáboó ã jumbi pna caá.* ¹⁴ Páni hna, Dios ã maáh jumát doonádih nihat baác di h moondí h naáwát caá náahap. Páant naáwát túttimah, péeni yeó jáap ã jwóhbi pna caá.

¹⁵ ‘Bitá í pápnidih Diosdih weñat muú díitboó jwejni t, cáacwá caánboodí h weñaat túutna, caán muú ã túyatdi h í yéejanachah, ñi enbi pna caá. Dios naáwátdi h naó h yapani Danielji páant ã yapat pínahdi h át daacáp tají. Caán ã daacátjidi h ennit, ñi túi beh joyoo.* ¹⁶ Caanjí h yeejép í pápni ã jumachah ennit, Judea baácboó jumnit jeáboó í jweí páuh laab béje naáh. ¹⁷ Caán láa cáacwá tubit yeejép í yapachah, waícanjeh í jweí náo páuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíi déedih úbudih waadcánjeh, yoo bópdih í jweí béje naáh. ¹⁸ Wápchiboó jumni áih yéguenhadi h úbudih ã jwááb bejca bojo naáh.* ¹⁹ Caán láa wudu jumnit, weh túuhnitbut í jweyé chah, queét yaáhdhi h chah ã buobipna caá. ²⁰ Nin pah Diosdih ñi níj wááb: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapdi hbut páant yeejép ã yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah níj ná’, ñi níj í. ²¹ Caán yeó jáapnadi h cáacwá tubit yeejép í yapbipna caá. Nin baác di h Dios ã chájat túttimah, cáacwá yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadi h chah yeejép pohba í yapbipna caá.* Páant yeejép yapat túttimah, bíc yoo bó ã jwááb yeejép yapcan níit. ²² Páni hna, tubit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã chájbipna caá, ã níonitboó í jéi h buájáat pínah níj ná. Páant ã chájcáh ni hna, ded áta buájáat tagaa.

²³ ‘Caán láa det yeebdí h ‘Ñi eneé. Nínj h caá Cristo ã jumap’, í níj í chah, bitabú ‘Conj í h caá Cristo ã jumap’, í níj í chah, ñi joyáh bojóo. ²⁴ Caán láa dawá

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

yeenit i jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niij yeenitbut i jumbipna caá. Queét úum náah jumnidih i chāj jumbipna caá, cāacwā i en wáhi bejat pínah niijná. Páant i chājatdih ennit, Dios ā nīonitboó i yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh i péeat pínahdih i náahbipna caá. ²⁵ Páant ā yapat pínah jātih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih ni túi jéihyat pínah niijná. Páant wā naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih ni joicá bojoó. ²⁶ Pánihna, caán láa ‘Muú whicapboó Cristo tiguaá ā jumup’, det yeebdih i niijíchah yuhna, caanná enedih ni bejca bojoó. ‘Caán muú díitna jumni tólihboó ā jwei níuhna caá’, i niijíchah yuhna, ni joyáh bojoó. ²⁷ Yeó aáb júúwúpmant ā buug yácapna wedóat ā yeh iigát ā jigohochah, nihát cāacwā i jéih enat pah, weém, nihát cāacwā úud jeñé, wā jwúub dei júúwúchah, nihát i enbipna caá. ²⁸ Jóopwā wanni bácahjidih ā jumatdih jéihnit, caanjih ípí wáac juniná caá. Pánihat pah wíihwā wā jwúub dei júúwúchah ennit, wā pebh i wáac juibípna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

Nihat cāacwā úud jeñé ā jwúub dei júúwát

(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

²⁹ “Caán láa cāacwā yeejép i yapat túttimah, yeó, widhbut ā túi yeh iigán níit. Páant ā túnt nuumáchah, jeá ā méménachah, cáiwā i yúug jéen bejbipna caá.* ³⁰ Páant ā yapachah, weém nihát cāacwā úud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdí wēpatjīh, túi yeh iigni wā jwúub dei júúwúchah, nihát baácdih moón weemdih i enbipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, i juibípna caá.* ³¹ Páant wā dei júúwát pónih, póojat nah búdí ā yáanachah, wíih ángelwátdih nihát baácboó wā wahbipna caá, wā nīonitdih i ub wáacat pínah niijná.

³² “Higuera nah ded pah ā jumatdih ni túi náhninaá. Caan náh jáap wawá ā jumuchah ennit, jópchi ā tóah júúwátdih ni jéihna caá. ³³ Páant ā jumap pah, nihát wā niijátji biíc yoobó ā yapachah enna, wā jwúub dei júúwát pínah bahni ā judhdadidih ni jéihbipna caá. ³⁴ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nihat wā niijátji pah ā yapat pínah jātih, caán láa moón i buúdcán níit. ³⁵ Nin baác, jeábut ā buúdcáchah yuhna, wā naáwátboó ā buúdcán níit. Nihat wā niijátji pahjeh wā péabipna caá.

³⁶ “Obohjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihát i jéihcan caá. Cāacwā, ángelwā, weem yáh buca nihát jwí jéihcan caá. Wā íp Diosjeh caá caandih ā jéihyep.

³⁷ “Noé jum láa cāacwā ded pah i jumatji pahjeh mun tiguaá wā jwúub dei júúwúchah, biíc yoobó i jumbipna caá.* ³⁸ Pobyit ā júúwát pínah jātih cāacwā jeémp babhnit, téihya chéonit, i wehdih téihya chéwat túutna ít chājap wat jī. Noéboó jááj chóona ā waadáchah, ípí jumap pah, páantjeh ít jumup wat jī. ³⁹ Pánih jumna, pobyit ā júúwúchah, queét nihát i wan beedáat pínahdih ít jéihcap wat jī. Pánihat pah biíc yoobó mantih wā jwúub dei júúwúchah, cāacwā i jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánih jumnit, chéne neoná íih wápchi pínahdih i tewat pónih, weemdih jepahnidih ángelwā i ub bejchah, bíihboó ā chāóbipna caá. ⁴¹ Chénewā yaádh biícidih i tewechah, weemdih jepahnidih i ub bejchah, weemdih jepahcannihboó mi chāóbipna caá.

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13

* 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24

42 “Páant ã yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jwúub dei jüöhni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jumat pah túi páinit ñi jumúú. 43 Nin wã naawátidih ñi túi jenah joyoó: Numni dedé hora ã waadát pínahdih jéihna, muú mínahboó áta túi en dao tágaá, ã jéih waadcát pínah niijná. 44 Pánihat pah weém, nihat cáacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei jüúwáchah, yeebbát biíc yoobó túi páinit jumat caá náahap”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

*Túí teo wáhní, túí teo wáhcanni naáwát
(Lc 12.41-48)*

45 “Biíc teo wáhní túi jenah joiní, ã maáhdih túi jepahni ã jumup be. Páant ã jumuchah ennit, ã maáh ã bejat pínah jätih, nihat bita caandíh teo wáhnit í maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét í jeémát pínahdih yoobópdihi ã wáhat pínah niijná. Pánihi maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhup be. 46 Pánihi bejniji áih muuná ã jwúub juyúchah, caandíh teo wáhní ã wutatji pah ã chájachah ennit, caandíh bádi ã wëibipna caá. 47 Yoobópdihi yeebdíh wã naóhna caá. Caandíh wëinit, nihat ã bíbohadihi en daoní maáh ã waadábipna caá. 48 Obohjeéhtih, biíh caandíh teo wáhní táicanni jumna, nin pah áta niij jenah joi tágaá: ‘Wã maáh maatápdih jígohcan, buutéh ã jwúub jüöhcan niít’, niij jenah joinít, 49 bita teo wáhnitidih páinit, babh máihnit biícdihi áta jeémp babh máih tagaá. 50 Pánihihna, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadihi ã maáhboó ã jwúub juibírna caá. 51 Pánihi jwinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tabit ã päibipna caá. Pánihi päi péanit, túi chájnihi pah jígohnit biícdihi, iiguipna ã wahbipna caá. Caánboó jumna, tabit jíghnit, maonádih í míc néeh cháac juibírna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

1 “Péeni yeó jáapdihi Dios ã maáh jumat nin pah ã jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei íih jiiát páhanadihi ubnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ã jüöhni pínah horadihi jéihcanjeh, caandíh páñadihi í bac bejep be.* 2 Biícjílí bóo téihya jenah joicánnit yaádh í jumup be. Bitá biícjílí bóo téihya túi jenah joinít yaádh í jumup be. 3 Pánihihna, jenah joicánnit yaádh íih jiiát páhanadihjeh pohba í ubup yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, í jwúub puhwat pínahboodíh í ub bejcap be. 4 Bitá túi jenah joinít yaádhboó íih jiiát páhana ã yíi beedéchah, í jwúub puhwat pínah yíidihbat í ubup be. 5 Téihya chéoni pínah ã jígohcah enna, quíib chei ã jüúwáchah, queét nihat í úwah bejep be. 6 Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jüúwáchah, ájeéh jüöhnit í wëi ejaat ã yáanap be: ‘Íñi joyoó, téihya chéoni pínah ã jüöhna caá! ícaandíh wëi jwááádih ñi jüúwá!’ Í niij wëi ejep be. 7 Páant í niij wëi ejechah joiná, túi jenah joinít yaádh íih jiiát páhanadihi í jwúub yíi puhwup be, ã túi iigát pínah niijná. 8 Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó túi jenah joinítidih nin pah í niij úubup yah be: ‘Jwíih jiiát páhana dúbna caá ã cháhap. Pánihihna, ííih yíidih jwiítidihbat ñi wáhuú’, Í niijíp yah be. 9 ‘Jwíih yíi nihatidih ã juibícan niít. Yíi bíbohnitidih yeebjéh jíib chájadihi ñi bejeé’, túi jenah joinít queétdih í niij jepahap be. 10 Páant í niijíchah joinít, yíi jíib chájadihi í bejep be. Páant í bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyáp be. Páant ã juyáchah ennit, íih jiiát páhanadihi jiiínit, túi jenah joinít

* 24:44 Lc 12.39-40 * 25:1 Lc 12.35

yaádh caandíh jwááádíh í bejep be. Caandíh jwááhñit, ã téihya chéona numah jeémátđih jeémát túut niijná, ájeéh í waad béjep be. Nihat í waad beedéchah ennit, teo wáhnitboó jéđđih í nemep be. ¹¹ Páant í nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwááb jwinít, '¡Maá, jwiítđihbut ma wát júúwú!' Í niij ejep yah be. ¹² Obohjeéhtih, 'Yeebdíh wá jéihcan caá', téihya chéoni queét yaádhđih á niij jepahap be.*

¹³ "Yeebbát queét táí jenah joinít yaádh panihñit ñi jumáú. Wá jwááb dei júóhni yeó jáapđih, caán horadihbut jéihcan, íih jíát páhanadih túí ámohñit, yíđihbut táí bíbohñit, í páñat pah, yeebbát táí jenah joinít, téinijeh chájñit, weemđih ñi páñaá", Jesús jwiítđih á niijíp jí.

Dinero júđuna naáwát (Lc 19.11-27)

¹⁴ "Dios á maáh jumat nin pahbut á jumbipna caá: Biíc newé biáboó jibidih á bejat pínah játih, caandíh teo wáhnitđih á bid wáacap be. Páant í wáac juyúchah, dinero júđunadih queétđih á wáhap be, í jíib tewat pínah niijná. ¹⁵ Pánih wáhna, biícđih biícjñh bóo téihya júđu á wáhap be. Biíhđih chéne júđu á wáhap be. Biíhboodíh biíc júđujuh á wáhap be. Pánih wáhna, chah jéihñidih chah á wáhap be. Pánih queétđih wáh péanit, biíh baáboó jibidih á bejep be. ¹⁶ Páant á bejat túttimah, biícjñh bóo téihya júđu bíbohni jíib chájadih á bejep be. Pánih jíib chájna, biíh biícjñh bóo téihya júđu á jwááb jíib tewep be. ¹⁷ Chéne júđu bíbohñit jíib chájñit, biíh chéne júđu á jwááb jíib tewep be. ¹⁸ Obohjeéhtih, biíc júđu á wáhniboó caán júđudih páantjeh á baad jwéjep be.

¹⁹ "Í maáh bejniiji maatápđih jígohcan, biíh yeó jáap áih munáá á jwááb juyúp be. Pánih jwááb jwinít, ded pah í jíib tewatjidih queétđih á wábh joyóp be. ²⁰ Páant á wábh joyóchah joinít, biícjñh bóo téihya júđu á wáhniji á jíib tewatjidih wá wáhnit, nin pah á maáhdih á niijíp be: 'Maá, ma eneé. Weemđih biícjñh bóo téihya júđu ma wáhnijñh jíib chájñit, biíh biícjñh bóo téihya júđu wá jwááb jíib tewep be', á niijíp be. ²¹ 'Ma túi teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant baini meemđih wá wáhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túi weñat pínah niijná', á maáh caandíh á niijíp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júđu á wáhnijiboó á maáhdih nin pah á niijíp be: 'Maá, ma eneé. Weemđih chéne júđu ma wáhnijñh jíib teonit, biíh chéne júđu wá jwááb jíib tewep be', á maáhdih á niijíp be. ²³ 'Ma túi teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant baini meemđih wá wáhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, meemđih dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túi weñat pínah niijná', á maáh caandíhbut á niijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, biíc júđu á wáhnijiboó á maáhdih nin pah á niijíp be: 'Maá, meém úum náah jumni ma jumatđih wá jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih wátnitjeh, í tewat jíib mapí bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jumatđih jéihñit, meemđih úumna, ma wáhní júđuđih páantjeh wá baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahđih ma bíbohoó', á maáhdih á niijíp yah be. ²⁶ 'Meém yeejép tewíhcanni ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih wátnitjeh í tewat jíib wá bíbohadih ¿ma jéihñit beé? ²⁷ Pánih jéihna, cáacwá íih núo ámohopboó ma jwejechah, áta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah á jíib aab béjechah, chah wáta bíboh tagaá', á maáh caandíh á niijíp be. ²⁸ Páant caandíh júih péanit,

* 25:12 Lc 13.25

bitadih nin pah ā niijp be: ‘Caán ā bíbohni júdudih dúuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohnbodíh ñi wáhuú. ²⁹ Ded ā bíbohathíh ā tui chājachah ennit, caandíh chah í wáhuachah, chah búdí bíbohni ā jumbipna caá. Oboghéhtih, ded bainí bíbohni “Weém wā bíbohcan caá”, niijníboodíh ā bíbohathíh í dúuc wáibipna caá.* ³⁰ Pánih dúuc wái péanit, caán yabh teonidih úb bac bejnit, dúpánapboó ñi yohoo. Caanná jumnit, íih maonádih í múic néeh chāac júbipna caá, í maáh ā niijp be”, Jesús jwíitdih ā niijp jī.*

Peéh chājat pínah

³¹ “Weém nihath cáacwā úud jeñé, tui yeh iigátjīh nihath ángelwā bíicdih wā jwúub dei júóhbi na caá. Pánih júóhni, maáh waadná, tui yeh iiguipboó cháudni, wā wutbi na caá.* ³² Páant wā chúuduchah, ángelwā nihath cáacwádih wā pebhna í úb júóhbi na caá, ded pah í chājatjī júb wā naawát pínah niijná. Páant í úb juyúchah ennit, chéne poomp queédih wā ñiobi na caá. Ovejawádih en daoní áih ovejawā cabrawā bíicdih í jumuchah ennit, queédih ā ñiwat pahjeh weembát cáacwádih wā ñiobi na caá. ³³ Pánih ñiona, ovejawā panihni tainitdih wā jéihyemant bóo búwámant wā ñuhath túbipna caá. Cabrawā panihni yéejnitdih wā wáyámant bóo búwámant wā ñuhath túbipna caá. ³⁴ Pánih ñio péanit, weém nihath cáacwā í maáh wā jéihyemant bóo búwámant ñuhnitdih nin pah wā níj naóhbi na caá: ‘Yeéb wā íp ā wēi ennit ñi júúwá. Nin baácíh ā chāj láa ájeéh wutni ñi jumat pínahdih jenah joinit, búu láa yeebdíh maáta ā waadána caá. ³⁵ Weém wā nuugúp wunuchah, yeéboó weemdíh jeémát ñi wáhuap jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wáhuap jī. Ñi pebh wā jib bejchah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi tui wēi jwááap jī. ³⁶ Yégueh wihcanni wā jumuchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jī. Tubúp chāúhni wā jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jī. Nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh enedih ñi juyáp jī’, tainitdih wā niijbipna caá.* ³⁷ Páant wā níj naawáchah joinit, queét weemdíh nin pah í níj úubh joibipna caá: ‘Maá, débólih tijí meém ma nuugúp wunuchah, jeémát jwí wáh? ¿Débólih tijí meemdíh ā taca jootóchah, babhbat jwí wáh? ³⁸ ¿Débólih tijí meemdíh beh encan yuhna, jwí tui wēi jwááh? ¿Débólih tijí yégueh ma wihcah enna, jwí yégueh yac? ³⁹ ¿Débólih tijí ma tubúp chāúúchah, meemdíh enedih jwí juibí?’ weemdíh í níj úubh joibipna caá. ⁴⁰ Páant í níj úubh joyóchah joinit, weém queédih nin pah wā níj jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíh cáacwájeéh jumni, oboh jumni ā jumuchah yuhna, caandíh yeéb pánih chājna, weemdíh tijí páant ñi chājap’, queédih wā niijbipna caá.*

⁴¹ “Páant tainitdih níj péanit, wā wáyámant bóo búwámant ñuhnitboodíh nin pah wā niijbipna caá: ‘Dios ā peéh chājnit pínah caá yeéb ñi jumap. Wā pebh chāocánjeh, iiguipna ñi bejeé. Nemépwā í maáh bíicdih caán iiguipboó í jumat pínahdih Dios ā chājap jī. Pánihna, caandíh jepahnitbat ájeéh í bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ā noón dubcan níit. ⁴² Weém wā nuugúp wunuchah, yeéboó jeémát ñi wáhuap jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wáhuap jī. ⁴³ Weemdíh jéihcanni, wēi jwááhcan, páantjeh ñi enah bojop jī. Yégueh moh yéejni wā jumuchah enna yuhna, weemdíh ñi yégueh yacap jī. Wā tubúp chāúúchah, nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh ñi en daocáp jī’, yeejépwádih wā niijbipna caá. ⁴⁴ Páant wā niijchah joinit, queét weemdíh nin

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

* 25:36 He 13.3

* 25:40 Ez 18.7

pah ī niŋ ũbh joibípna caá: ‘Maá, ma nũgáp wunuchah, meemdíh ā taca jootóchah, jwī jéihcanni ma jumuchah, yégueh ma moh yéjechah, ma tubúp chũúchah, nemat muúboó ma jumuchah, zébólíh tijī jwiítboó meemdíh jwī teo wáaccan?’ weemdíh ī niŋ ũbh joibípna caá. ⁴⁵ Páant ī niŋ ũbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wā niŋ jephahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíih cáacwájeéh jumni, oboh jumnidih yeéb űi teo wáaccan, weemdíh tijī páant űi teo wáaccap jī’, queéť yeejépwádh wā niŋbípna caá.* ⁴⁶ Queétdih Dios ā peéh chājachah, iiguipboó páantjeh ī jumbipna caá. Queéť táinitboó wā íp bíicdih ā pehbboó páantjeh ī jumbipna caá’, Jesús jwiít dih ā niŋjíp jī.*

26

Jwiít judíowā jwī maáta Jesús dih ī mawíhat
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant niŋ péanit, nin pah Jesús jwiít dih ā jwúub niŋ naáwáp jī:

² —Oveja wáúhdih jwī jeémát yeó jáap, Pascua ī niŋjní, chéne yeó jáap ā judhdatdih űi jéihna caá. Caán yeó jáapdih weemdíh eníhcannitboó teonit, weém nihát cáacwā úud jeñédih bitadh ī wáhbipna caá, weemdíh cruzboó péoh dodhnit ī mao yohat pínah niŋjná, ā niŋjíp jī.*

³ Táltimah, sacerdotewā ī chah maáh, Caifás wát jumni pebhna bita jwī maáta bíicdih íť míc wáacap wat jī. ⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesús dih teonit, ī mawat táutat pínahdih nin pah íť niŋ míc wéhenap wat jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadh, dawá cáacwā ī jumuchah, Jesús dih jwī tewat táutuchah, nihát tubit íta íj tagaá. Pánih íjnit, jwiít dih íta míc mao tagaá. Pánihna, ī encah, jwī tewat táutáp, íť míc niŋjíp wat jī.

Yad wili miúh chej jumniŋh Jesús dih mi puhwat
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queéť Jerusalén táťchiboó ī míc wéheat pónih, jwiít Betania táťchiboó jumna, bácah moópni Simóníh muaná jeémpna jwī chājap jī. ⁷ Páant jwī jeéméchah, bíic yad wili táí chej jumni bádí jíib jumni yí quiútdih mi ũb waád juyáp jī. Caán quiúť alabastro ī niŋjní jeejíl ĩ chājni quiúť ā jumap jī. Pánihna, Jesús pebh joinít, caán yíjíl ĩh wao dáhdih mi puhwap jī.* ⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít ā bohénitboó jwī íjip jī. Pánih íjnit, nin pah jwiítjeh jwī míc niŋjíp jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí bádí jíib jumnidih páant mi puoh peéť?

⁹ Caandíh jíib chāj wáhnit, mi jíib teonidih moh yéejnitdih mi wáhuchah, chah áta táí taga, jwī niŋjíp jī.

¹⁰ Páant jwī míc niŋjíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niŋ naáwáp jī:

—¿Dépanih tigaá caántdih páant űi niŋ jūih? Weemdíh caántboó mi táí chājna caá. ¹¹ Moh yéejnit űijeéh páantjeh ī jumbipna caá. Débólíh teo wáaquíhna, queétdih űi jéih teo wáacbípna caá. Obohjeéhtih, weémboó űijeéh nin baácboó bahnbít wā jum jawáhbipna caá.* ¹² Pánihna, wanníh bácahdih jwípi puhwat pah, weemdíh chej jumni yíjíl puohna, wā wunuchah weemdíh ī yohat pínahdih mi ámohna caá. ¹³ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat baácboó

* 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2 * 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 26:7 Lc 7.37-38 * 26:11 Dt 15.11

wīh túini doonádih naóhna, nint buu weemdih mi chājatjidihbut ī naóhbična caá. Páant ī naáwáchah joinít, caántdih dawá ī náhnibipna caá, Jesús ā niijíp jī.

*Judas Jesúsdiḥ ā duó wáyat pínahdiḥ ā naáwát
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)*

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, jwījeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewā ī maáta pebhna bejnit, nin pah āt niijíp wut jī:

¹⁵—Jesús pebhna yeebdih wā duó wáyat pínah jīb ḥdébóo ṅi wāhbi? āt niijíp wut jī.

—Páant jwiítidih ma duó wáyachah, treinta platajih ī chājniji júdanadiḥ jwī wāhbična caá, wēinit, īt niijíp wut jī.*

Páant niijnít, Judasdiḥ īt jīb chājap wut jī. ¹⁶ Páant ī jīb wāhniidiḥ ubnit, Judasboó débólih queétdih ā duó wáyat pínahdiḥ āt jenah joyóp tajī.

*Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

¹⁷ Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwīih waadni yeó jáapdiḥ jwiít Jesúsdiḥ nin pah jwī niij úabh joyóp jī:

—ḥDed muáboo tígaá Pascua jeémátdih jwiítidih ma numah jeémpbi? ḥDedboo tígaá jeémát jwī chājbi? jwī niijíp jī.

¹⁸—Jerusalén tútchina ṅi bejeé. Caanna juibínit, bíc newédih jwāāhniḥ, caandih nin pah ṅi niijí: “Wā wunat pínah bahniḥ ā judhna caá. Pánihna, míh muáboo Pascua jeémátdih wā bohénitdih wā numah jeémpbična caá”, Bohéni ā niijná be’, caandih ṅi niijí, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, biquína jwījeéh jumnit ī bejep jī. Caanna juibínit, ī jwāāhni newé ā waoh bejni muaná waadni, jwiítidih Jesús ā numah jeémát pínahdiḥ īt chājap tajī.

²⁰ Túttimah, tōo ṅáh jūáwáchah, Jesús jwiítidih caán muaná numah waadni, Pascua jeémátdih bícdih jwī jeémép jī. ²¹ Páant jwī jeémát pónih, Jesús jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weemdih eníhcannitdih duó wáini pínah ṅi cātih ā jumna caá, ā niijíp jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihat biquínajeh caandih nin pah jwī niij úabh joyóp jī:

—ḥWeém nihcan níit? jwī niijíp jī.

²³—Pandih weém bícdih neéh jeémpni weemdih eníhcannitdih duó wáini pínah ā jumna caá.* ²⁴ Páant yeejép wā yapat pínahdiḥ jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani āt daacáp tajī. Pánihna, weém nihat cācwā úad jeé caán ā daacátji pahjeh yeejép wā yapbična caá. ¡Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitdih duó wáiniji yeejép pohba ā yapbična caá! Caán ā cāc jumcah, chah āta túi tagaá, jwiítidih ā niijíp jī.

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, Judas, caandih eníhcannitdih duó wáini pínah, Jesúsdiḥ nin pah ā niijíp jī:

—ḥMaá, weém nihcan níit? ā niijíp jī.

—Ma niiját pah meemjéh tígaá, Jesús caandih ā niij jepahap jī.

²⁶ Páant ā niiját túttimah, Jesús pandih ubnit, “Túina caá, Paá”, niij, caandih dajnit, jwiítidih ā wāhḥap jī.

—Nin pan wīh bácah panihni caá. Caandih ṅi jeémé, ā niijíp jī.

* 26:15 Zac 11.12 * 26:23 Sal 41.9

²⁷ Páant niij péanit, jiwá iguñh mac jumni pamapdih ubnit, “Túina caá, Paá”, niijnít, caandíhbut jwiít dih ā wāhup jī.

—Yeeb nihat nindih ñi babhbaá. ²⁸ Nin wñih meép panihni caá. Wñih meépñih ī yeejat jīb buudáátdih jīb chājna, dawá cāacwādh wā wun wāhhipna caá, Dios biíc dih ī tái jumt pínah niijná.* ²⁹ Yeebdih yoobóp dih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwahna, jiwá iguñh macdih wā jwáub babhcan niít. Táltimah, wā líp biíc dih maáh jumnajeh, yeebdih wā jwáub numah wēi babhhipna caá, jwiít dih ā niijíp jī.

*Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³⁰ Páant ā niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdih jwī wēi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén tútchimant ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádih ā numah bejep jī. ³¹ Pánih bejna, nin pah jwiít dih ā niij naáwáp jī:

—Buu cheijeh yeeb nihat umna, weemdih ñi cádahhipna caá. Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: ‘“Ovejawádh en daonídh wā mawachah, nihat ovejawā ī jweí peét bejbipna caá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani āt niij daacáp tajī.* Pánihna, weemdih ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá. ³² Obohjeéhtih, weemdih ī mao yohochah yuhna, Dios weemdih ā jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdih wā waóh bej páibipna caá, ā niijíp jī.*

³³ —Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp yah jī.

³⁴ —Yoobóp dih meemdih wā naóhna caá. Buu cheijeh mujbai ā ewat pínah jātih biíc peihcanni láa ‘¡Caandih wā jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús caandih ā niijíp jī.

³⁵ —Majeéh weemdihbut ī mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niít, Pedro chah ā jwáub niijíp jī.

Jwiít nihatbut biíc yoobó jwī niijíp yah jī.

*Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā ubát
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Olivo jeená púh laab béjnit, Getsemaní ī niijni pácahi jumapna jwī juibínap jī.

—Conboó Diosdih ubádh wā bej jwahachah, ninñih ñi chéud páñaá, Jesús jwiít dih ā niijíp jī

³⁷ Páant niij péanit, Pedrodih, Zebedeo ā weh chénat pahdihbut yuápbit ā numah bejep jī. Pánih bejnit, ded pah ā yapat pínahdih búdi jenah joinít, āt jīgah jwíhip wat jī.

³⁸ —Tubít jīgahnit, wanni pah caá wā jumap. Pánihna, yeebbát uocanjeh, ninñih ñi ubh páñaá, queétdih āt niijíp wat jī.

³⁹ Páant niij péanit, chibít yuápbit bej, baácboó páah yoh ñajnit, “Paá, ma náahna, weemdih ma wunat táutca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wāhhipna caá”, Jesús Diosdih āt niijíp wat jī.

⁴⁰ Páant niij ubh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ā bohénit ī páñapboó āt jwáub juyúp wat jī. Páant ā jwáub juí enechah, áona it chājap wat jī.

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 26:31 Zac 13.7 * 26:32 Mt 28.16

—¿Pedro, biíc horabit ñocanjeh, ma noón páicannit beé? ⁴¹ Túi jáanit, Diosdih yeebdíh uúbát caá náahap, yéej chājat jenah joyát dih ñi yap yohat túut niijná. Túi chājihna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant ñi jéih buujácan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴² Páant niij péanit, jwúub uúbú dih bejnit, nin pah át niijíp wut jī: “Paá, cāacwādih wā wan wāhat pínahdih ma náah yacachah, wā yeejép yapihcchah yuhna, ma náahat pah weemdíh ā yapa naáh”, Diosdih át niijíp wut jī.

⁴³ Pánih uúbh péanit, biíc peihcannit páinit pebhboó ā jwúub juyá chah, jwúub ñona it chājap wut jī. Tabit quíib chei jamuchah, it jwúub ūwah bejep wut jī. ⁴⁴ Páant ī ūwachah ennit, jwúub uúbú dih át bejep wut jī. Pánih bejnit, biíc yoobó át uúbáp wut jī. ⁴⁵ Pánih uúbh péanit, ā bohénit pebhna jwúub jwinít, nin pah át niijíp wut jī.

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niit ñi chājap? Páant bóojeh tigaá. Butéh yeejépwā weemdíh tewedih jwiná caá ī chājap. ⁴⁶ Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwā ī páñapboó jwí bejjīh. Weemdíh enihcannitdih duó wáini ā jwiná caá, queétdih Jesús át niijíp wut jī.

Jesús dih enihcannit caandíh ī tewat
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Páant ā niijíchahjeh, ā bohéniji Judas ā juyáp jī. Judasjeeh dawá cāacwābut ī juyáp jī. Íbat naaná, máa quíitnadihbut ī bíbohóp jī. Sacerdotewā ī maáta, bita jwí maátatub queétdih it wahap tajī, Jesús dih teonit, ī pebhna ī ub bejat pínah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna ī jūwát pínah jātih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wā uúbhndih ñi teweép”, át niijíp wut jī. ⁴⁹ Pánihna, jwí pebhna jwinít, Judasboó Jesús pebh ā juyáp jī.

—¿Ma jam, Bohéní? niij uúbhniit, Jesús íh páo tíbdih ā nomóp jī.

⁵⁰ Páant ā niij uúbú chah enna, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Wā chéen, ma jenah joyátji pah ma chājaá, ā niijíp jī.

Páant Judas ā uúbú chah ennit, Jesús dih tewedih jāóhniit caandíh ī tewep jī. ⁵¹ Páant ī tewechah ennit, biíc jwíjeeh jamniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewā ī maáhdih teo wáhníh moli chóodih ā dúuc bóod yohóp jī. ⁵² Páant ā dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Míh íbat naadíh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajīh míc maonitboó íbat naajīh ī wanbipna caá. ⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wā íp ā teo wáacatdih wā uúbú chah, cien mil ángelwādih āta wah taga, weemdíh ī ub bejat pínah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant ā chājachah, ā naáwát dih naóh yapanit ī niij daacátji pah āta yapcan tagaá. Pánihna, wā íp weemdíh ā náah yacat pah, jon jātih ī niij daacátji pahjeh tigaá weemdíh yapat náahap, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandíh tewedih jwinítboodíh nin pah ā niijíp jī:

—¿Nuumnídih tewat pah íbat naaná, máa quíitnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ñi jāóhniit beé? Yeó jáap jamat pah Dioih muúboó ñijeéh wā jamuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapanit ī daacátji pah buu weemdíh yapat ā náahna caá, ā niijíp jī.

Páant ā yapachah enna, jwiit nihat ā bohénit jwí jweí peét bejep jī.

Judíowā ī maáta Jesús dih ī uúbh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

* 26:55 Lc 19.47; 21.37

57 Jesúsdih teonitboó sacerdotewā ī maáh Caifáih munná ĩt ub waad béjep wut jī. Jesúsdih naóh yacat túut niijná, áih muúboó jumni múic wáacat tólihboó sacerdotewā ī maáh, caandih nump jumnit maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita jwī maátabut ĩt múic wáac juibínap wut jī. 58 Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuúpjeh āt en péenap wut jī. Pánihna, sacerdotewā ī maáh muú wáihyat júduboojéh āt waád juibínap wut jī. Pánih waád juibínit, ded pah Jesúsdih ĩ chájachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cúat jwéejdih, muúdh yat wapnit biíc dih, āt mée chúdup wut jī.

59 Sacerdotewā ī maáta, nihāt bita maáta biíc dih Jesúsdih mao yohāt túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih ĩt bidip wut jī. 60 Obohjeéhtih, dawá yee naóh nit ĩ jumachah yuhna, chénewā biíc yoobó niijnít dih ĩt bid juicáp wut jī. 61 Maatápdih ĩ bidat túttimah, chénewā waád juibínit, nin pah ĩt niúj yee naóh yacap wut yah jī:

—Caán nin pah ā niijíchah, jwī joyóp be: ‘Dioih muúdh wā yoh beedábipna caá. Pánih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú wā cháj péabipna caá, páant muntih’, ā niijíp be, ĩt niijíp wut yah jī.*

62 Páant ĩ niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh ñah ñahnit, Jesúsdih nin pah āt niúj úabh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá queédih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej cháj, meemdih páant ĩ niúj naóh yacachah? āt niijíp wut jī.

63 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh nin pah caandih āt niúj úabh joyóp wut jī:

—Meemdih wā wutna caá. Dios ā enechah, yoobópdih jwiít dih ma naáwá. ¿Meém Dios wáuh, ā wahni Cristo níit ma jumap? āt niijíp wut jī.

64 —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. **Yeéb nihādih nin pah wā naóhna caá: Weém nihāt cáacwā úd jeñé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant chúdnit, wā wutachah, mah tólihjih wā jwúub dei júwúchahbut, ñi enbipna caá.** Jesús queédih āt niijíp wut jī.*

65 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh bádi āt íjip wut jī. Ā íjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih āt yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnit dih nin pah āt niijíp wut jī:

—Nin newé ‘Weém Dios wáuh caá’, ā niúj yeenachah, yeéb nihāt ñi joiná beé. Pánihna, bita ĩ naáwát dih jwī náahcan caá. 66 ¿Yeéboó ded pah tigaá ñi niúj jenah joi? queédih āt niijíp wut jī.

—Caandih peéh mao yohāt caá náahap, ĩt niúj jepahap wut jī.*

67 Páant niijnít, Jesúdh móot dih coi jáhanit, téihyáih ĩt póocop wut jī. Bitabut téihyáih áih móot dih ĩt mawap wut jī.* 68 Pánih maonit, nin pah caandih ĩt niúj deoh naáwáp wut jī:

—Dios ā wahni Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdih mao? ĩt niijíp wut jī.

Pedro ā yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

69 Páant ĩ chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā mée chúduchah, teo wáhnih ā pebh juibínit, nin pah mit niúj úabh joyóp wut jī:

—¿Meembát Jesús Galilea baácdih bóojeéh péeni nihcan níit? mit niijíp wut jī.

* 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

70 —Ājeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tígaá ma chāj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jī.

71 Páant niijnítjeh, tau cúat jwěejmant bejnit, jēcna át jwei bėj űuhap wut jī. Páant caánboó ā jwei űuhuchah, biih wili jwuh caandih mit enep wut jī. Pánih ennit, caanjīh jumnitdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jumni caá, mit niijíp wut jī.

72 —Dios ā enechah, yoobópdih wā naóhna caá. ¡Ma niijni newédih wā jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yuh jī.

73 Páant ā niiját túttimah, caanjīh űuhnitboó Pedro pebh bejnit, —Yoobópdih meém ĩjeéh péeni man tigaá. Míih wéheat Galilea baácđih moón ĩ wéheat pah caá ā jumap. Nihat caandih pej jum bejnit Galilea baácđih moón ĩ jumuchah, meembát ĩjeéh jumni man tigaá, ĩt niijíp wut jī.

74 —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. ¡űi niijnídih weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcah, ¡Dios weemdih ā peéh chāja naáh! át niijíp wut yuh jī.

Páant ā niijichahjeh, majbai át ewep wut jī. 75 Páant ā ewechah joinít, **“Majbai ā ewat pínah jātih, biíc peihcanni láa ‘Caandih wā jéihcan caá’, ma niijbípna caá”**, Jesús ā niijátjidih át náhninap wut jī. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át juñap wut jī.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsđih ĩ ub bejat (Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Túttimah, baáb jéenechah, sacerdotewā ĩ maáta, jwiít judíowā jwī maáta biícđih míic wáacnit, Jesúsđih ĩ mawat tútat pínahđih ĩt míic wéhenap wut jī.

2 Pánih míic wéhe péanit, Jesúsđih chéonit, Maáh Pilato pebhna ĩt wahap wut jī. Pilato Romano maáta ĩ maáh waadáni jumna, jwíih baácđih moondih wutni ā jumap jī.

Judas Iscariote ā wunat

3 Judas, Jesúsđih eníhcanitdih duó wáinijiboó, caandih ĩ mao yohat pínahđih jéihnit, búdí át ĩgahap wut jī. Pánih ĩgahnit, ĩ jīb wáhniji treinta júđunadih sacerdotewā ĩ maáta, jwī maátadihbut át jwáubaihip wut yuh jī. 4 Pánih jwáubaihnit, nin pah queéđih át niijíp wut yuh jī:

—Weém wā táı chājcap be. Yeebđih wā duó wáiniboó yoobópdih yéej chājcanni át jumap taga, át niijíp wut jī.

—Meemjéh tigaá páant mat náhap taga. Pánihna, jwíih pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ĩt niij jepahap wut jī.

5 Páant ĩ niijichah joinít, Judasboó ĩ wáhni júđunadih Dioih muúboó át yoh waadá bojop wut jī. Pánih yoh waadá péanit, biáboó bejnit, át míic jōp wái wunap wut jī.

6 Páant ā yoh waadá bojniji júđunadih ubnit, nin pah sacerdotewā ĩ maáta ĩt míic niijíp wut jī:

—Nin júđuna, cācđih mawat náahna, jwī jīb wáhni beé. Páant ā jumuchah, Dioih muúboó jwī jéh jwejcan caá, ĩt niijíp wut jī.

7 Páant niij míic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chājniih baini baácđih ĩt jīb chājap wut jī, biámant moón caán tútchina jib junít ĩ wunuchah, ĩ yohat pínah niijná. 8 Páant ĩ chājachah, caán baácđih **“Meép jumni baác”**, jwiít jwípī niijná

caá.* ⁹ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit Jeremíaswã nin pah ít niij daacáp tají: “Judíowã í maáta caandíh í mawat pínah jíib treinta platajñh í chājñji júđunajeh ã jumup jí. ¹⁰ Páñihna, caán jíibjñh wáam dah chājññih baácđih Dios weemdíh ã wutat pah ít jíib chājap tají”, ít niij daacáp tají.*

*Maáh Pilato Jesúsdih ã úabh joyát
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)*

¹¹ Páant ã chājat pónih, sacerdotewã Jesúsdih í ub jaibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah át niij úabh joyóp wut jí:

—¿Meém yoobópđih judíowã í maáh níit? át niijíp wut jí.

—**Ma niiját pah tigaá,** Jesús át niij jepahap wut jí.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewã í maáta, jwí maáta biícđih caandíh í jwáub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queéđtih át jepahcap wut jí. ¹³ Páant ã jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut jí:

—Páant meemdíh í niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queéđtih ma jéih jepahcan níit? át niijíp wut jí. ¹⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, dedé í naóh yacatđih Jesús át jepahcap wut jí. Páant ã jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át jói wáhi bejep wut jí.

*Jesúsdih í mao yohat tútat
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Pascua jumap pah Maáh Pilato biíc cãac nemat muáboó jumni, cãacwã í bacaat túatnidiñh ãpí bacanañ wut jí. ¹⁶ Caán láa búdí yéej chājñi, chah wút yáani, Barrabás wút jumni, nemat muáboó át jumup wut jí. ¹⁷ Páñihna, dawá cãacwã ã pebhna í jaibínachah enna, Pilato queéđtih nin pah át niij úabh joyóp wut jí:

—¿Deddiñh tigaá yeebđih wã baca wãh bíi? ¿Barrabásdih ñi náah níit? ¿Jesús, Dios ã wahni Cristo í niijnidiñh níit ñi náahap? át niijíp wut jí. ¹⁸ Dawá cãacwã Jesúsdih í weñechah, sacerdotewã í maátaboó caandíh túbít újna, caandíh ít mawat túatup wut jí. Páñihatđih jéihñit, Pilato cãacwãdih páant át úabh joyóp wut jí.

¹⁹ Pilato peéh chājat pínahdih naóhni chúwdatđih ã chúwdat pónih, ájeéh bóli papélah néojñh caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jí: “Buu chei oo júmna, caandíh búdí úum náah jumniđih wã oo jumup be. Caánboó yéej chājcanñi caá. Páñihna, ma mawat túatca bojoó”, mit niijíp wut jí.

²⁰ Cãacwã Jesúsdih í náahachah yuhna, sacerdotewã í maáta Barrabásdih bacaat túatñit, Jesúsbodíh ã mao yohat tútat pínah niijná, queéđtih ít jac wutup wut jí. ²¹ Túttimah, cãacwãdih Pilato nin pah át jwáub niij úabh joyóp wut jí:

—¿Deddiñh tigaá wã bacaat pínahdih ñi náah? át niijíp wut jí.

—¿Barrabásdih ma bacaat túatú! cãacwã ít niij jepahap wut jí.

²² —¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ã wahni Cristo ñi niijníđih ded pah tigaá wã chājbi? át niijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túatú! niñat ít niij jepahap wut jí.

²³ —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túatú! chah ít niij ñaacáp wut jí.

²⁴ Páant ĩ niĳ ñaacáchah joinít, queédih jéih yap yohcan, chah ĩ ĩjatdihbut enna, mah pamapdih ubnit, nihat ĩ enechah, át téih chocop wut ĳi. Pánih téih chocnajah, queédih nin pah Pilato át niĳip wut ĳi:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ñi mawat túutap. Páant ñi wutat ĳiib yeebdíhjah peéh chājat ā jumá naáh. Weémboodih peéh chājat ā wihcan niit, cāacwādh át niĳip wut ĳi.*

²⁵ —ĳCaandih mawat ĳiib ĳwiitdih, ĳwĳ ĳuimenádihbut caán peéh chājat ā jumá naáh! nihat cāacwā ĳi niĳip wut ĳi.

²⁶ Páant ĩ niĳát túttimah, ĳ wutat pah Barrabásdih át bacaat túutap wut ĳi. Obohjeéhtih, Jesúsboodih āih soldadowādh át ub bejat túutap wut ĳi, caandih pānit, cruzboó péoh dodhniit, ĳ mao yohat pínah niĳná.

Soldadowā Jesúsdiĳ yeejép ĳ deoh naáwát

²⁷ Pánih ub bejnit, Pilatoih muá diitna Jesúsdiĳ ĳt ub waad béjep wut ĳi. Pánih ub waad béjnit, caanjih wapnit soldadowā Jesús pebh ĳt ñah páuda bojop wut ĳi. ²⁸ Pánih ñuhna, Jesúsuh yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, maáh ā dawát pah ĳgohni ðuani chóodih caandih ĳt yacap wut ĳi. ²⁹ Maáh ā ðuwát júdu pah chājnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsuh wao dáhdih ĳt yacap wut ĳi. Maáh ā wēpat pah ā jútat pínah máa doóbdih āih jéihyepmant bóo téihyājih ĳt tewat túutap wut ĳi. Pánih chāj péanit, maáhdih ĳpĳ chājat pah ā pebh ĳt bóodicha caj yoh ñajap wut ĳi. Pánih bóodicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih ĳt niĳ dehwep wut ĳi:

—ĳMa túi jumá, júdíowā ĳ maáh! ĳt niĳip wut ĳi.

³⁰ Páant niĳ deoh, caandih coi jāhana, ā bíbohni máa doóbdih ĳwáub ubnit, caán doóbhjēh āih wao dáhdih dawá láa ĳt puñap wut ĳi. ³¹ Pánih deoh naóh péa, ĳ yacniĳi yéguehdih tóo dugnit, āih yéguehdihjeh ĳt ĳwáub yacap wut ĳi, páant muntih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhniit, mao yohat túut niĳná, caandih ĳt ub bac bejep wut ĳi.

Jesúsdiĳ cruzboó péoh dodhniit, ĳ mawat (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² ĳ mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácdih bóodih ĳt ĳwááap wut ĳi. Pánih ĳwááahniit, caandih Jesúsuh cruzdih ĳt bewat túutap wut ĳi.

³³ Pánih bejnit, Gólgota wut jumapna ĳt ĳuibínap wut ĳi. “Gólgota”, niĳná, “Wao ĳidíp jeé”, niĳná ĳt chājap wut ĳi. ³⁴ Pánih caanná ĳuibínit, biĳniĳih widnit, ĳ ub bejni ĳiwá iguĳ macdih Jesúsdiĳ ĳt tóihyop wut yah ĳi. Obohjeéhtih, baini déeb joinítjeh, át babhcap wut ĳi.

³⁵ Caandih cruzboó ĳt péoh dodhdop wut ĳi. Pánih péoh dodh péanit, āih yégueh chóojidih “¿Deh tigaá ā ĳumbi?” miic niĳniit, tíhwat júðnabitjēh ĳt yoh tíhwip wut ĳi.* ³⁶ Pánih chāj péanit, pái chúndnit, caandih ĳt wapap wut ĳi, bita caandih ĳt ub bejcat pínah niĳná. ³⁷ “JESÚS JUDÍOWĀ ĳ MAÁH CAÁ”, bita ĳt niĳ daácniĳi naadh Jesús wao cháh cruzdih soldadowā ĳt nah péoh búudhdop wut ĳi.

³⁸ Chénewā ñuamnídihbut mao yohat túut niĳná, biĳh cruznadih Jesús pebh ĳt péoh dodhdop wut ĳi. Biícđih ā jéihyepmant bóo búwámant, biĳhdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhniit, queét tac yoób Jesúsdiĳ ĳt péoh dodhdop wut ĳi. ³⁹⁻⁴⁰ Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdiĳ nin pah yeejép ĳt niĳ deoh naáwáp wut ĳi:

* ^{27:24} Dt 21.6-9 * ^{27:35} Sal 22.18

—¡Eneéh buca! ¿Dioih muúdh yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muúdh jwúub chājni pínah níit? Pánihni jumna, Dios wúuh yoobát jumna, wuncat túut niijná, caán í péoh dodhdopmant meemjéh ma dei júúwá, ít niijíp wat jī.*

⁴¹ Sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwī maátabut biíc yoobó ít deoh naáwáp wat jī.

⁴²—Bitadhí túi teo wáacni jumna yahna, caanjéh ā jéih míic teo wáaccan caá. ‘Judíowā í maáh caá’, niijná, caán míicjeh ā dei júúwáchah enna, caandíh jwī jepahbipna caá. ⁴³ ‘Weém Dios wúuh caá. Caandíh wā túi jenah joiná caá’, ā niiját jīb, Dios caandíh oina, ā túi ubu naáh, ít niijíp wat jī.*

⁴⁴ Ájeéh í péoh dodhniit nūmnítbut biíc yoobó caandíh ít deoh naáwáp wat jī.

Jesús ā wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Jesús cruzboó í péoh dodhni ā ñuhachah, yeó jáap tac yoób ā dupúáh bejep jī. Nihat baác dupáni, biíc peihcanni horas túttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jī, páant muntih. ⁴⁶ Páant ā jwúub baabát pínah játihbit, Jesús nin pah át wēp níj ñaacáp wat jī: “**Elí, Elí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?” Jesús át níj ñaacáp wat jī.*

⁴⁷ Páant ā niijíchah joinit, biquína caanjíh ñehnit nin pah ít míic niijíp wat jī: —Dios naáwát dih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā chājap, ít niijíp wat jī.

⁴⁸ Biíc íjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chái déedih ubnit, bijni jiwá íguíh macdíh báah, máa doóbh yapatdih chéó búadh, júut ñahanit, Jesús dih át wái nomat túutup wat yah jī.* ⁴⁹ Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah ít niijíp wat jī:

—¡Á jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā júúwáchah, jwī en jwah jíih, ít niijíp wat jī.

⁵⁰ Páant í niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wat jī. ⁵¹ Páant ā wunachahjeh, Dioih muú díitboó í jáh yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wat jī. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wat jī.* ⁵² Pánihichah, cāacwáih bácahjidih í yohopji jeéboó ā búuh bejchah, Diosdih jepahnitji jwúub boo pud júóhniit, dawá ít bacap wat jī. ⁵³ Pánihna, Jesús ā boo pud júúwát túttimah, Jerusalén táchina í jwúub waad béjchah, dawá queédih ít enep wat jī.

⁵⁴ Páant baác méméatdih nihat bíih ā yapachah enna, Jesús dih wapnit soldadowā í maáh, ájeéh jumnitbut búdí úmnit, nin pah ít míic niijíp wat jī:

—¡Yoobópdih nin Dios wúuh tigaá át jumap! ít niijíp wat jī.

⁵⁵ Chibít yúupbit dawá yaádhbut ít en ñuhup wat jī. Queét yaádh jwiit bíicdih Galileamant jéóhniit, Jesús dih teo wáacnitji ít jumap wat jī. ⁵⁶ Íjeéh jumnit, Mágda táchidih bóli María, bíih wili Mariábat mit jumap wat jī. Caánt José, ā úd Santiago í ín mit jumap wat jī. Bíih wili Zebedeo ā weh ín mit jumap wat jī. Queét biíc peihcannit yaádh ít jumap wat jī.*

Jesúh bácahjidih ā yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

* **27:39-40** Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19 * **27:43** Sal 22.8 * **27:46** Sal 22.1 * **27:48** Sal 69.21 * **27:51** Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 * **27:56** Lc 8.2-3

⁵⁷ Jesús ā wənat túttimah, caan chéyeh tōo ñáh jüúwát pínah jātih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdih jepahni, āih bācahjidih əb deyanit, yohat túut niijná, cruzboó āt jwibínap wut jī. ⁵⁸ Caanjīh jəmniiji Pilatodih əúbúdih āt bejep wut jī. Páant ā əúbúchah joinít, Jesúsdih bācahjidih Pilato āih soldadowādih caandíh āt wəhat túutəp wut jī. ⁵⁹ Páant ā jepahachah joinít, José cruz jəməpna jwúb jwibínit, Jesúsdih bācahjidih əb deya, lino wāt jəmni quei wíhcanni yégueh chóojīh āt pinip wut jī. ⁶⁰ José ā wənuchah, caandíh ī yohat pínah jeé ítdih ātāt baadát túutəp wut jī. Caán ítdihjeh Jesúsdih bācahjidih āt yohop wut jī. Páant ā yohat túttimah, caandíh nemat túut niijná, caán ítdih waadápboó búdí jeé júdudih tōo pütú bejnit, caán ítdih āt nemep wut jī. Pánih nem péanit, āih məná āt jwúb bejep wut jī. ⁶¹ Páant ā chājachah, Mágdala tútchidih bóli María, bih Mariabut caandíh ā yohatji jeé ít pebh īt en chúudəp wut jī.

Jesúh bācahjidih ā yohniji ítdih soldadowā ī wapat

⁶² Ā wənniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwīpī əmohni yeó jáap ā jəməp jī. Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, fariseowəbut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah īt niij əúbəp wut jī:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwījeéh jəm jwəhna, ‘Wənna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúb boo pud jūóhbična caá’, ā niijátjidih jwī náhnina caá.*

⁶⁴ Pánihna, caandíh ī yohopji jeé ítdih biic peihcanni yeó jáapna ā nematdih míh soldadowādih ma táí wapat túutú, ā bohénit āih bācahjidih ī nəmcat pínah niijná. Pánih nəmnit, cācwādih ā boo pud jüúwátidih īta naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ā jwíih yeeatji chah ī pée yee naáwát āta jəm tagaá, Pilatodih īt niijíp wut jī.

⁶⁵ Páant ī niijíchah joinít, Pilato nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Biqúina soldadowādih numah bejnit, yeebjéh ñi jéihyat pah caán ítdih nemnit, queédih ñi táí wapat túutú, Pilato āt niijíp wut jī. ⁶⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowādih numah bej, caán ítdih José ā nemniiji jeé júdudih bəujcán nah chéonit, soldadowādih ít wapat túutəp wut jī. Pánih chāj péanit, queét maáta ít jwúb bejep wut jī.

28

Jesús ā boo pud jüúwát (Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judiowā jwī chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, bih wili Mariabut Jesúsdih bācahdih José ā yohopji jeé ítboó enedih ít bejep wut jī. ² Páant caanná ī jwibínachah, Dioih ángel jeámant ā dei jüúwúchah, baác búdí āt méménap wut jī. Pánih dei jūóhnit, José ā nemniiji jeé júdudih pütú dodhnit, caanjīh āt chúudəp wut jī. ³ Caán ángel wedoát pah jigohni ā jəmuchah, āih yéguehbat táí yeh iigni āt jəməp wut jī. ⁴ Pánihna, caandíh enna, caán jeé ítdih wapnit soldadowā búdí əmna, yéménit, wənnit pah īt bəug ñájap wut jī. ⁵ Caanjīh chúudni ángel queét yaádhdih nin pah āt niijíp wut jī:

—İñi əmca bojó! Cruzboó ī péoh dodh mao yohniji Jesúsdih ñi bidatdih wā jéihna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ninjīh ā wíhcan caá. Ā niijátji pah jáantjeh ā boo pud jüúwáp be. Ā lajapjiboó ñi en jüúwá. ⁷ Caandíh en péanit, waícanjeh ā

* 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

bohénitjidih nin pah ñi niŷ naóhbi jwahuú: ‘Jesús át boo pud júúwúp tabeé. Galilea baácna yeebdíh waóh bej páina caá ā chājap. Caanná bejnit, caandíh ñi enbipna caá’, queétdih ñi niŷi. Páant beé yeebdíh niŷ naáwádih wā júúwúp be, ángel queét yaáhdhíh át niŷíp wut jī.

⁸ Páant ā niŷíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít ñáo jwúub bejep wut jī. Pánih ñáo jwúub bejnit, úmna yuhna, búdí wēnít, ā bohénitjidih naáwádih ít bejep wut jī. ⁹ Páant í bejchah, Jesús jwah queét yaáhdhíh át jíghop wut jī.

—*¿Ñi jāóhca beé?* át niŷíp wut jī.

Páant ā niŷíchah joinít, áih jíitcha pebh páah yoh ñajnit, áih wáudih pin teonít, caandíh ít weñep wut jī. ¹⁰ Páant í chājachah enna, queét yaáhdhíh nin pah át niŷíp wut jī:

—*Ñi úmca bojóó. Wā úudwā panihnitdih nin pah ñi niŷ naóhbi jwahuú: ‘Waícanjeh nin tátchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiŷ ñi jwááhbiŷna caá’, queétdih ñi niŷi, Jesús át niŷíp wut jī.*

Wapnit soldadowā ded pah í yapatjidih í naáwát

¹¹ Queét yaádh tátchina í jwúub bejat pónih, biquína caán ítídh wapnit soldadowáboó sacerdotewā í maáta pebhna ít bejep wut jī. Í pebhna juibínít, ded pah í yapatjidih queétdih ít naáwáp wut jī. ¹² Páant í naáwáchah joinít, caán ā yapatjidih míic wéheat túut niŷiná, jwí déewā maátadihbat ít míic wáacat túutup wut jī. Pánih míic wéhe péanit, queét soldadowādih búdí ít jíib chājap wut jī, ded pah ā yapatjidih yoobópdiŷ í naóhcat pínah niŷiná. ¹³ Pánih jíib chājnit, nin pah queétdih ít niŷ wutup wut jī:

—Bitadih nin pah ñi niŷi: ‘Chei jwí úwat pónih, ā bohénitjiboó jāóhnit, áih bácahjidih ít nuumúp tabe’, ñi niŷi. ¹⁴ Páant ā yapatji doonádih Maáh Pilato ā joyóchah, jwiítboó caandíh jwí ámoh naóhbiŷna caá, yeebdíh ā peéh chājcat pínah niŷiná, soldadowādih ít niŷíp wut jī.

¹⁵ Páant í niŷíchah joinít, í jíib chājatdiŷ ubnit, í niŷátji pah soldadowā ít naóh peetép wut jī. Páant í niŷ naáwáchah joinítji, buu láabut páantjeh niŷat jwí déewā í yee naáwátjidih ípí jengah joiná yuh caá.

Jesús ā bohénitjidih ā pée wutat

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tátchina juibínít, Jesús ā niŷát túutatji pah jwiít ā bohénitjidih í naóh yapanap jī. Páant í naóh yapanachah joinít, jwiít once ā bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiítidih ā bejat túutniŷi jeená jwí juibínap jī.*

¹⁷ Pánih caanná juibínít, Jesúsdiŷ ennit, Dios wáúh ā jumatdiŷ jéihna, caandíh jwí weñep jī. Oboghjeéhtih, biquína jwíjeéh jumnit “¿Yoobópdiŷ Jesúsdiŷ niŷ?” ít niŷ jengah joi jwáuhap tají. ¹⁸ Jwí pebh joinít, Jesús nin pah jwiítidih ā niŷíp jī:

—*Nihat wēpatdiŷ wā íp weemdíh ā wáuhup be. Páant ā wēpat wáhni jumna, niŷat jeáboó jumnit, niŷat nin baácboó jumnitdiŷbat wutni wā jumna caá. ¹⁹ Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Wíih túini doonádih niŷat baácdih moondíh ñi túi naáwá, jepahnit, weemdíh í túi péeat pínah niŷiná. Páant í jepahachah ennit, wā íp ā wēpatjíl, wā wēpatjíl, Túini Espiritu á wēpatjílbat queétdih ñi daabánaa.* ²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi túi bohénaa, yeebdíh niŷat wā wutatjidih queétdih í jepahat pínah niŷiná. Páant*

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

ñi chājachah, yeó jáap jumat pah púú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wã jambipna caá. Páant wã naáwátidih ñi táí náhninaá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.
Páant bóojeh tigaá weém Mateo wã daacát.

SAN MARCOS

Juan Daabáni ā bohé jwíhat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjĥ Dios wáúh Jesucristo, ded pah ā chājatjidih, āih túini doonáidihbut wā naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ā chājat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji át daacáp tajĥ. Páant ā niĥ daacátji pahjeh tih Jesúh túini dooná át jwíhip tajĥ.

² Nin pah Malaquías, Isaíasjĥ ĩt niĥ daacáp tajĥ:

“Ā wáúhdih Dios nin pah ā niĥná caá: ‘Ma jātih meemdih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ā niĥ űaác bohébiĥna caá: “Jwĥ Maáh ā jūúwát pínah jātih űi yéej chājatdih cádahnit, túiniĥoodih túut nuumnít, caandih űi túi páñaá”, ā niĥbíĥna caá’, ā wáúhdih Dios ā niĥná caá”, ĩt niĥ daacáp tajĥ. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswā ĩ niĥ daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cāacwādhĥ át niĥ naóh bohénap wat jĥ: “űi yéej chājatdih cádahnit, túiniĥoodih űi túut nuumnú. Pánih túut nuumnít, űi daabáát túutú. Páant űi chājachah ennit, Dios űi yéejatdih ā yohbipna caá”, át niĥjĥ wat jĥ. ⁵ Nihat Judea baácđih moón, Jerusalén tútchđih moonbát caandih joyát túut niĥná, ā pebhna ĩt juibínap wat jĥ. Pánih joinít, Diosđih ĩ yéejatdih ĩ naáwáchah, Juan Jordán muĥboó queéđih át daabánap wat jĥ.

⁶ Juanĥ yégueh chóo camello wāt jumni nuñĥp yoócĥĥ nóomnit, ĩ yacni chóo wat jĥ. Āih juyáát tĥp momo jwi chóo tĥp wat jĥ. Wáúc joowāđih jeémpnit, belo macđihbut āpĥ déebep wat jĥ.* ⁷ Juan cāacwāđih bohéna, nin pah āpĥ niĥ naáwáp wat jĥ: “Wā túttimah jūóhni wā chah wĥpni caá. Páant ā jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niĥ jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebđih mahjĥjeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā daabáát panihni caánboó yeebđih Túini Espĥritu ā wĥpatdih búđi ā wāhbipna caá”, át niĥjĥ wat jĥ.

Juan Jesúsdih ā daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cāacwāđih ā daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ā pebhna át juibínap wat jĥ. Páant ā juibínachah, Juan caandihbut Jordán muĥboó át daabánap wat jĥ.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús muĥna űuñniĥi át aab űúhĥp wat jĥ. Pánih aab űúhnitjeh, Jesús ā enechah, jeá át jéweah bejep wat jĥ. Páant ā jéweah bejehchah, jop pah jíghni Túini Espĥritu jeámant dei jūóhnit, caandih át jui jaamáp wat jĥ. ¹¹ Páant ā jui jaamáchah, “Meém wā wáúh, wā oini caá. Meemdih búđi wā wĥina caá”, Dios jeámant át niĥjĥ wat jĥ.*

Nemépwā ĩ maáh Jesúsdih ā yéejathat
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandih ā daabáát túttimah, Túini Espĥritu Jesúsdih muú wihcapboó át numah bejep wat jĥ. ¹³ Páant ā numah bejehchah, caánboó cuarenta yeó jáap

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22

Jesús át jumap wut jī. Páant ā jumuchah, nemépwā ī maáh, Satanás, Jesúsdiĥ ātiĥ yeejép chājat tútup wut yuh jī. Pániĥna, Jesús muá wihcapboó nañápwā bíicdiĥ ā jumuchah, ángelwā caandih ĩt táí en dawáp wut jī.

*Jesús Galilea baácboó ā bohé jwíthah
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)*

¹⁴ Juandih nemat muáboó ĩ nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ā maáh jumat táini doonádih naawádih át bejep wut jī: ¹⁵ **“Nihat baácdiĥ moondih Dios ā maáh jumatdiĥ ā jútat pínah bahniĥ ā jwdhna caá. Pániĥna, táini doonádih joinit, ñi yéj chājatdiĥ cádahnit, táiniboodih ñi tút nnumá”**, cáacwādih āpī niĥ naóĥ bohénap wut jī.*

*Queéj júat maonitdiĥ ājeéh Jesús ā bejat tútat
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)*

¹⁶ Páant niĥ bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjĥ queéj júat maona, ĩih ñuodih ĩ yoh báhanachah, Jesús át enep wut jī. Pániĥ ennit, nin pah queétdih át niĥjíp wut jī:

¹⁷ —**Weemdiĥ ñi pej jum júúwá. Páant ñi júúwáchah, yeebdiĥ wā bohébiĥna caá. Páant wā bohénachah joinit, queejwádih ñi bidat pah, cáacwāboodih bidnit, wíih doonádih ñi naóĥbiĥna caá, weemdiĥ jepahna, wíihwā ĩ jumat pínah niĥná, át niĥjíp wut jī.**

¹⁸ Páant ā niĥjíchah joinítjeh, ĩih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ĩt bejep wut jī.

¹⁹ Chibít yúap queétdih numah bejnit, Santiago, ā úud Juandihbut Jesús át enep wut jī. Queét ĩ ĩp Zebedeo bíicdiĥ ĩih jááj chóodih cháudnit, ĩih ñuonádih ámoĥna ĩt chājap wut jī. ²⁰ Pániĥ ennit, Jesús queétdih át bid bojop wut jī. Páant ā bid bojochah joiná, bíicmantjeh ĩ ĩpdih, caandih teo wāhniĥ bíicdiĥ jááj chóomant cádahnit, queétdih Jesúsjeéh ĩt bejep wut jī.

*Judíowā ĩ míc wáacat muáboó nemép caolih jumnidih Jesús ā booaat
(Lc 4.31-37)*

²¹ Túttimah, Jesús wā Capernaum tútchina ĩt bejep wut jī. Caanná juibínit, jwiít judíowā jwí chooát yeó jáapdiĥ Dios naawát diĥ bohéát tút niĥná, jwí míc wáacat muáboó Jesús wābut ĩt waadáp wut jī. Waadniĥ, caanjĥ míc wáacnit diĥ Jesús át bohénap wut jī. ²² Pániĥ bohéna, Moisés ā wutatjidiĥ bohéniĥ chah Jesús át wēp naawáp wut jī. Páant ā wēp naawáchah joinit, cáacwāboó ĩt joi ñúĥap wut jī.* ²³ Cáacwā cátiĥ nemép caolih jumniĥ ñuhniĥ, nin pah Jesúsdiĥ át niĥ ñaacáp wut jī.

²⁴ —¿Jesús, Nazaret tútchidiĥ bóo, ded pah jwiít diĥ ma chājbi? ¿Meém jwiít diĥ bacanadiĥ ma jáóhniĥ beé? ¿Bacanit, jwiít diĥ ma mao yohmi níit? Meemdiĥ jwí táí jéihna caá. Meém caá Dioíĥ Táini, át niĥjíp wut jī.

²⁵ —**¡Ñi laiĥca bojóo! ¡Caán newémant ñi bac bejeé!** Jesús queét nemépwá diĥ át niĥjíp wut jī.

²⁶ Páant ā niĥjíchah joinítjeh, nemépwā caán newé diĥ tabit méméaniĥ, ñaacna, áih bácaĥmant ĩt bac bejep wut jī. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, cáacwā búdi ĩt joi ñúĥap wut jī.

—¿Ded jáap naawát tigaá nin? ¿Maáh yoobát pah ā wēp naóĥna caá! ¿Ā wutachah joinit, nemépwā yuh buca jepahniĥ, ĩ bac bejna caá! queétdjeh ĩt míc niĥjíp wut jī.

* 1:15 Mt 3.2 * 1:22 Mt 7.28-29

²⁸ Páant ã chãjatji doonádih joinít, waícanjeh Capernaum tútchidih moón, nihát Galilea baác dih moonbát ít míc naóh peetép wut jĩ.

Simón chũdh dih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mũmánt Jesús wã bac bejnit, Simónih mũnã ít jwibínáp wut jĩ. Simón, ã úd Andrésjĩh muú monó wut jĩ. Pánihna, ìh mũnã Jesús, Juan, Santiagodihbat, ít ñamah waadáp wut jĩ.

³⁰ Simón chũdh bádí pahat wũnna, mi ñajat chóboó mit ñajap wut jĩ. Jesús wã í waadáchah, mi wunatdih caandíh ít naáwáp wut jĩ. ³¹ Páant í naáwáchah joinít, Jesús mi pebh jwibínit, caántdih át wái pud chũud jwejep wut jĩ. Páant ã chãjachahjeh, pahat át dũucah bejep wut jĩ. Páant ã dũucah bejehchah, queétdih jeémát mit wũhap wut jĩ.

Dawá wũnnitdih ã booaat

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Tõo ñáh jũúwúchah, dawá Jesús pebh jwibínit, wũnnitdih, nemép caolih jumnitdihbat ít ub jwibínáp wut jĩ. ³³ Nihat caán tútchidih moón caán muú jéc pebh ít wáac jwibínáp wut jĩ. ³⁴ Dawá wũnnitdih booaat, dawá nemép wádihbat Jesús át bacat túutap wut jĩ. Pánih bacat túutna, nemép wá caandíh í jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baáboó ã bohé jibat

(Lc 4.42-44)

³⁵ Chei buugjéh jáanit, chibít dupá jwuhuchah, cãac wihcapboó Jesús Diosdih úbúdíh át bejep wut jĩ. ³⁶ Túttimah, ã wihchah ennit, Simón wã caandíh ít bid bejep wut jĩ. ³⁷ Pánih bidna, caandíh jwááh nit, nin pah caandíh ít niijíp wut jĩ:

—Nihat cãacwã meemdíh bidna beé, í chãjap be, ít niijíp wut jĩ.

³⁸ —**Nihat tútchidih moondíh túini doonádih naáwádih wã jũúwáp be. Chóbe ninjĩh jeh bóo tútchinadíh jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh jumnitdihbat túini doonádih weemdíh naáwát caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

³⁹ Pánih bej, nihát Galilea baáboó jib, jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mũnã jumát pah waadní, Jesús át bohénáp wut jĩ. Pánih bohéna, nemép wádih ã bacat túutuchahjeh, cãacwáih bácahmant ít bac bejep wut jĩ.*

Bácah moópni dih Jesús ã booaat

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Bíic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át jwibínáp wut jĩ. Pánih jwibína, bódícha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booaana caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, caandíh bádí jĩgah enna, teo jáhanit,

—**jũú! Wéinit, meemdíh wã booaana caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã moopát át ñũmáh bejep wut jĩ. ⁴³ Páant ã ñũmáchah, sacerdotewã í pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yuh jĩ:

⁴⁴ —**Meemdíh wã booaatjidih bitadíh ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádih ma bejeé. Caanná jwibínit, míh bácah ã ñũmátjidih ma jáutú. Moisés ã wutajti pah sacerdotedih ma wũhúú, booni ma jumatdih nihát í jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jĩ.

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

45 Páant ã niijíchah yuhna, nihat ã jwááhnitdih át naáwáp wut jī. Páant ã naáwáchah joinít, chah dawá Jesúsdi henedih ípī juibínap wut jī. Tubit dawá í jamúchah, tátchina Jesús át jéih waadcáp wut jī. Pánihna, daocánnit í jamapboojéh ápī jamap wut jī. Obohjeéhtih, caánboó ã jamúchah yuhna, dawá biih tátchinadi h moón Jesúsdi henedih ípī juibínap wut jī.

2

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Daocánni yeó jáap táttimah, Jesús wā Capernaum tátchiboó ít jwáub juibínap wut jī. Ápī juibíni mūudih ã jwáub juibínachah, ã jumat doonádh joinít, cāacwā ít míc naáwáp wut jī. 2 Páni h caán doonádh joinít, dawá caán ã jamni mūuná ít juibínap wut jī. Jéc yehmant ít ñah péenap wut jī. Páni h juibínitdih Jesús Dioi h táni doonádh át naáwáp wut jī.

3 Jesús queétdih ã naáwát pónih, chéne na míc neoná jéih yoocannidih ít beo juibínap wut yah jī.

4 Obohjeéhtih, Jesús ã jamni mūuná juibínit, dawá í jamúchah enna, Jesús pebh ít jéih waád juibícap wut jī. Páni h jéih waadcán, jéih yoocannidih mūú chah bóo coahna beo púah laab béjnit, ít ít chājap wut jī. Páni h ít chāj péanit, jéih yoocannidih ã ñajni chóojih Jesús pebh ít cádah deya bojop wut jī.

5 Í cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwī chéendih ã booaipna caá”, í níj jengah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át níjíp wut jī:

—**Ma yéejatdih wā yohna caá**, át níjíp wut jī.

6 Páant ã níjíchah joinít, caanjih chūudnit Moisés ã wutatjdih bohénitboó íh caolihjihneh nin pah ít níj jengah joyóp wut yah jī: 7 “Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cāacjeh páant níjíná, ‘Dios wā jamna caá’, níj yeena caá ã chājap”, ít níj jengah joyóp wut jī.

8 Queét páant í níj jengah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át níjíp wut jī:

—**Yeéb páant ñi níj jengah joyát ã túican caá.** 9 **‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā níjíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi níj jengah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chāi bejeé’, wā níjíchah, caán ã bejchah ennit, wā níjít yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Páni h jéihna, yéejat yohat wēpat wā bíbohathidibut ñi jéihbipna caá.** 10 **Weém nihat cāacwā úud jeñé, nin baácdih moondih jéih boonanit, í yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah níjíná, nin pah wā chāj jéutbipna caá, át níjíp wut jī.**

Páant níj péanit, jéih yoocanniboodih nin pah át níjíp wut jī:

11 —**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míc mūúboó ma jwáub bejeé**, át níjíp wut jī.

12 Jesús páant ã níjíchahjeh, caán newé át ñah ñuhap wut jī, buca. Ñah ñuhnit, ã ñajat chóodih ubnit, át bac bejep wut jī. Páant ã bac bejchah, nihat ít en wáhi bejep wut jī. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēinit, nin pah queétjeh ít míc níjíp wut jī:

—**En yah buca! Búdí náhnat pínahdih bu jwī enna caá. Játih pánihatdih jwī en jwuhcan jíí, ít míc níjíp wut jī.**

Jesús Levídh ã jūúwát túutat (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Túttimah, ím jwěejdih Jesúswā ít jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míc wáac juyúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wut jī. 14 Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáúhdih ā tewat tólihdih ā chéúduchah, át enep wut jī. Leví, jwí dée jumna yahna, Romanowā maáta í wábat túatni dinerodih wábh wáhni át jumap wut jī. Caandih ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jī:

—Wájeéh ma pée jūáwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jī.

15 Túttimah, Levíboó áih munná numah bejnit, Jesúswádhíh át numah jeémép wut jī. Páant ā numah jeéméchah, caán ā nihah pah dawá dinerodih wábh wáhni, bita “Yeejépwá caá”, í niijnítbut, Jesúswájeéh bejnit, queét bíicdih ít jeémép wut jī. 16 Páant queét bíicdih Jesúswā í jeémép chéúduchah, Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowā queétdih ít enep wut jī.

—¿Dépanih tigaá yeejépwá, dinerodih wábh wáhni bíicdih Jesús ā jeémép? ā bohénitdih ít niij wábh joyóp wut jī.

17 —Tubúp chéúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wánnitjeh caandih í bidna caá. Pánihat dée “Weém yéejat wihcanni caá”, niijjenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, “Wá yéejatdih cádahnit, wá túat nuúmihna caá”, niijjenah joinítboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Pánihna, “Yeejépwá caá jwiít”, niijjenah joinítjeh teo wáacadih wá jūáwáp be, í yéej chájatdih cádahnit, táiniboodih í túat numát pínah niijná, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Jeémép jwuhcatdih Jesúsdih í wábh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Caán láa Juan ā bohénit, fariseowábut jwí nuowā í wutat pah ít jeémép jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, queét í jeémép jwuhcah yahna, Jesúswā páantjeh ít jeémép wut jī. Páant í jeéméchah ennit, biquína Jesúsdih nin pah ít niij wábh joyóp wut jī:

—Juan ā bohénit, fariseowā í bohénitbut, í jeémép jwuhcan caá, Dios queétdih ā wéi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémép? Jesúsdih ít niijíp wut jī.

19 —Nin pah caá á jumap: Téihya chéoni ā numah jeémépni bíicdih ā jum jwuhchah, jīgahcan, ípí táí wéi jeémepna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwuhna, wá bohénit í táí wéi jeémepna caá. 20 Obohjeéhtih, bita caandih í wá bejat túttimah, ā chéénwá jīgahni, í jeémép jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdih í wá bejat túttimah bácah, wá bohénitjeéh wá wihcah, queétdih í jeémép jwuhcan níit, Jesús át niij jepahap wut jī.

21 Ded pah jwí nuowā í wutatjé áih jáap bohéátjīh fariseowā í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwáub niij bohénap wut jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah teo wáí búúhdhat ā náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jíint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowā í naáwátjé wíh jáap bohéátjīh widcat caá náahap. 22 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúáp chóojīh í chájniji máa wuh wáúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wáúh jéih yáuhcan, áta yewah jéap tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah áta buud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wáúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandih yáacni chóobut ā táí jumbipna caá. Pánihat pah wíh jáap bohéát jwí nuowā í naáwátjīh widcat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jī.

*Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigo quehedih ï ùuc jeémát
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Biic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wat jï. Pánih bejna, ã bohénit trigodih ït ùuc jeémp bejep wat jï.* ²⁴ Páant ï ùucuchah enna, ïjeéh bejnit fariseowã ïjnit, nin pah Jesúsdi ït niíj jáihñup wat jï:

—Jwiitdih ma joi jwáhuú. ¿Dépanih tigaá jwï chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénitboó ï teo? Pánih teona, Moisés ã wutatjidih yap yohna caá ï chãjap, ït niijíp wat jï.

²⁵⁻²⁶ Páant ï niijichah joinit, “Wã bohénit ï yap yohcan caá”, niiját téut niijná, Jesús queétdih nin pah át niíj bóod chuñup wat jï:

—Davidji ã bohénit biicdih nuugúp wunna, Dioh muná waadnit, sacerdotewã Diosdih ï wãhniji pandih át jeémép wat jï. Pánih jeémpna, ã pej jumnitdihbat át wãhup wat jï. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ï jeémát pínah át jumap wat jï. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wat jï. Caán láa Abiatar wüt jumni sacerdotewã ï maáh át jumap wat jï. ¿Davidwã páant ï chãjatjidih Dios naáwátidih ï daácní núodih ñi bohécannit jïi? Caán pandih ï jeéméchah yahna, Diosboó ‘Ñi táí chãjcan beé’, át niijcáp tajï. Pánihat pah, bæ nin trigodih ùuc jeémpna, wã bohénitbat Diosdih ï yap yohcan caá, Jesús át niijíp wat jï.

²⁷ Páant niijnít, nin pah Jesús queétdih át jwáub niijíp wat jï:

—Dios chooát yeó jáapdih cãacwãdih ã jwejep jï, teo chuñit, ï chooát pínah niijná. Caán yeó jáapdih dawá wutatnadih ï jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ã teo wáacat pínahdihjeh át jenah joyóp tajï. ²⁸ Pánihna, weém nihat cãacwã ùud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ï chãjat pínahdih wã jéih wutna caá, át niijíp wat jï.

3

*Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Jwï míc wáacat muná juibínit, Jesús wã ït waad béjep wat jï. Caán muudíh téihya ágahnibut át jumap wat jï. ² Caán muudíh jumnitboó Jesúsdi ït en ñunup wat jï. Chooát yeó jáapdih yahna, Jesús téihya ágahnidih ã boooanachah, eníhna ït chãjap wat jï, caandih naóh yacat téut niijná. ³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús át niijíp wat jï:

—Ñah ñuhnit, wã pebhna ma jáúwá, át niijíp wat jï.

⁴ Páant niijnít, caán muudíh jumnitboodíh nin pah át niíj úabh joyóp wat jï:

—Ñi jenah joyóchah, ¿jwï chooát yeó jáapdih Dios jwiitdih ded pah tigaá ã wat? ¿Táí chãjatdih niit ã watup? ¿Yeejép chãjatdih niit ã watup? ¿Cãacdi ã booaat téut niit? ¿Cãacdi ã mao yohat téut niit? queétdih át niijíp wat jï.

Páant ã niijichah joinit, queét ït jéih jepahcap wat jï. ⁵ Páant ï jepahcah enna, cãacwãdih ï jïgah encatdih jéhnit, Jesús queétdih át ïjip wat jï. Queétdih ïjna yahna, búdí át jïgahap wat jï. Pánih jïgahnit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wat jï:

—Míih téihyadih ma yoo dúwú, át niijíp wat jï.

Páant ã niijichah joinit, áih téihyadih át yoo dúwúp wat jï. Páant ã yoo dúwúchahjeh, áih téihya át táyah bejep wat jï. ⁶ Páant Jesús áih téihyadih

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

ã booanachah ennit, fariseowã ït ïj bac bejep wat jï. Pánih ïj bac bejnit, Herodeih cãacwã biíc dih míc wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesús dih jwï jéih mao yohbi?” queétjeh ït míc niijp wat jï.

Dawá cãacwã ïm jwëejdih ï jumat

7-8 Jesús ã bohénit biíc dih ïm jwëejdih ït jwáub bejep wat jï. Páant ï bejehah enna, Galilea baác dih moón dawá queétdih ït péé bejep wat jï. Ded pah ã wëp chãjat dooná dih joinít, Judea baác dih moón, Jerusalén tátchidih moón, Idumea baác dih moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wát jumni tátchidih moón, caan pébh jumni Sidón wát jumni tátchidih moonbát dawá ã pebhna ït juibínap wat jï. 9-10 Dawá jumna, Jesús pebh ït túi yáo ñuh juibínap wat jï. Dawá wannitdih ã booanachah enna, bita wannitbut Jesús dih chãúhñit, búdí ït míc tóonap wat jï. Páant ï míc tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjïh ñajni jááj chóodih át too deya pahaat túutap wat jï, caán chóodih waad páhñit, queétdih bohéat túut niijná.*

11 Jesús dih ennit, nemép caolih jumnitboó ïpï páah yoh ñajap wat jï. Pánih páah yoh ñajnit, nin pah ït niij ñaacáp wat jï:

—¡Meém Dios wáuh caá! ït niijp wat jï.

12 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah ãpï niij wutap wat jï:

—Dios wáuh wá jumatdih bitadih ñi naóhca bojóó, át niijp wat jï.

Jesús doce ã naawát tútnit pínahdih ã ñíwat
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Jeéboó péuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna át bejat túutap wat jï. Á bejat túutachah joinít, ã pebhna ït juibínap wat jï. 14 Doce ã naawát tútnit pínah biíh tátchinaboó wahna, áih túini dooná dih naóh jibnit pínahdih át ñíwip wat jï. 15 Pánih ñíonit, nemép wá dih ï bacaat pínah wëpatdihbut queétdih át wáuh wat jï. 16-19 Jesús nit docewá dih át ñíwip wat jï: Simón, Santiago, ã úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wáuh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit ït jumap wat jï. Pánihna, Jesús Simóndih Pedro át wát búudhdap wat jï. Santiago, ã úud Juanjïh Zebedeo weh ït jumap wat jï. Queét waícanjeh ïjñit ï jumachah enna, queétdih Boanerges Jesús át wát búudhdap wat jï. “Boanerges” niijná, “Énoh panihñit”, niijná át chãjap wat jï. Judas Iscariote Jesús dih eníhcannitdih duó wáini pínah át jumap wat jï. Pánih queétdih ñío péanit, Jesús doce ã naawát tútnit pínahdih át numáh jwáub dei bejep wat jï.

“Nemép ã wëpatjïh Jesús ã booana caá”, ï niiját
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Jwáub dei bejnit, Jesús ã bohénit biíc dih munná ït waad béjep wat jï. Páant ï waadát túttimah, dawá cãacwã míc wáac juibína, caan munná ït yáwap wat jï. Páant ï míc wáac juibínachah ennit, Jesús wá ït jéih jeémcpap wat jï. 21 Pánihna, dawá ï míc wáacat dooná dih joinít, caán munná juibínit, Jesús ã déewã caandih wapát túut niijná, ït ub bejihp wat yuh jï. “Jesús déhena caá ã chãjap”, queét ït niijp wat jï.

22 Biquína Moisés ã wutatjdih bohénit Jerusalén tátchimant dei juibínitboó nin pah ït míc niijp wat jï: “Nemép wá ï maáh Beelzebú ã wëpatjïhjah caá nemép wá dih ã bacat túutap”, ït niijp wat jï.*

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3 * 3:22 Mt 9.34; 10.25

²³ Páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī: “Nemépwā mícjeh ípí míc bacacan caá. Nemépwā ī maáh ā wēpatjīh nihcan, Túini Espíritu ā wēpatjīh queétdih wā bacana caá. ²⁴ Nin pah ā jumna caá: Det biíc baácđih moonjéh yuhna míc maona, queét nihát ita wun beedáh bej tagaá. ²⁵ Pánihat pah, biíc yoobó, biíc mæđđih moonjéh yuhna, míc maona, ita tawé peét bej tagaá. ²⁶ Satanás, nemépwā ī maáh áihwáđih bacana, biíc yoobó muntih páant ā yapachah, ā wēpatbut áta buud tagaá.

²⁷ “Nin pahbut ā jumna caá: Wēpép newéih mæná ded nuúmihna yuhna, ā jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéó péanit, áih bíí déedih ā jéih ubna caá.

²⁸ “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det yéj chájna, Diosđih yeejép wéhena yuhna, ī jwáub táut nuumáchah, Dios ī yéjeadđih ā yohbipna caá. ²⁹ Páant ī yéjeadđih ā yohochah yuhna, Túini Espíritubodđih yeejép ī wéhenachah, caandíh bácah ā noón quíib buudcán niít. Páant ī niijátji jíib, peéh chájat páantjeh ā jumbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

³⁰ Jesús Túini Espíritu ā wēpatjīh nemépwáđih ā bacanachah yuhna, “Caán nemépwā ī maáh ā wēpatjīh nemépwáđih ā bacana caá”, Moisés ā wutajđih bohénit ī niijíchah joinít, Túini Espíritudih ī yéj wéheatji jíib Jesús queétdih páant át niij naáwáp wut jī.

*Jesús ā déewā caandíh ī bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)*

³¹ Páant ā naáwát pónih, Jesús ā ín ā úudwā biícđih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, jóocmant páinit, Jesúsđih ít bid baca bojat táutap wut jī. ³² Pánihna, ā pebh chéudnitboó caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—Ma ín, ma úudwā biícđih jóocmant meemđih bidna wuút ít chájap, ít niijíp wut jī.

³³ —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā ín? ¿Det tigaá wā úudwábut, yeéb ní jenah joyóchah? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

³⁴ Páant niijnít, ā pebh chéudnitđih júutnit, nin pah át niijíp wut jī:

—Nít caá wā ín panihnit, wā úudwā panihnitbut ī jumap. ³⁵ Pánihna, ded Diosđih táí jepahni wā úud, wā jwan, wā ín panihni ā jumna caá, át niijíp wut jī.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Pánih bohé péanit, bac bej, ím jwéjđih dei juibí ñuhnit, Jesús cáacwáđih át jwáub bohénap wut jī. Pánih bohénit, dawá ā pebh ī juibí ñuhuchah, ímdih pahni jááj chóodih Jesús át waad páhap wut jī. Queét ím jwéjđih ít túi yáo ñuhap wut jī.* ² Pánih waad páhnit, dawá ā jenah joiní naáwátñajīh bohéna, Jesús nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jī:

³ “íNin naáwátđih ní túi joyoo! Biíc newé waáh momodih ā bejep be. ⁴ Páant ā waáh bojochah, biquí tíibna namáđih ā buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh júóhnit, jwébehwā caán tíibnadih ī jéemáh bojop be. ⁵ Bíih tíibna jeejīh yewéni baác jumapboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ā chíih júúwáp yuh be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó tabit ā cháhachah, ñeh bainjeh jumna, ā diib téhah bejep be. ⁷ Bíih tíibna nemép óotna cátīh ā buug ñájap

* 3:29 Lc 12.10 * 4:1 Lc 5.1-3

be. Pánih bueg ñájnít, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejehchah, momniboó mánahna, ã quehcap be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tíibna túini baácboó ã bueg ñájap be. Pánih bueg ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíib, biíh wawánadih sesenta tíib, biíh wawánadih cien tíib ã jumap be”, cãacwãdih át niijíp wat jĩ.

⁹ Páant niij péanit, “¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Ã bohénit beh joicán, Jesúsdih ã wãbh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Queét joinítji ã jwáub bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biícđih caandíh nin pah ít niij wãbh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá cãacwãdih bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? caandíh ít niijíp wat jĩ.

¹¹ —Dios jwĩ Maáh yooabát jumna, nihah cãacwãdih ã teo wáacat pínah dooná, jwĩ déwã jon játih moonđíh ã jéihya jwuhca naáh doonáđih bueg yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ã jéihya jwuhcah, wã jenah joiní naáwátjĩhjah queétdih wãpĩ bohéna caá. ¹² Pánihna, wã chãjatdih enna yuhna, ã beh encan caá. Wã naáwátđih joiná yuhna, ã beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, ã yéejatđih cádahcan, wã pebh ã tac páud jũóhcah, ã yéejatđih wã yohcan niít,* Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Waáh momni naáwátđih ã beh joyáát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ “Yeéb butéh wã naóhndih beh joicán, biíh wã naáwát pínahdihbut ñi beh joicán niít”, Jesús ã bohénitdih át niijíp wat jĩ.

Túttimah, ã jenah joiní naáwátđih ã jéihyat pínah niijná, queétdihjah nin pah át jwáub niij naóh bohénap wat jĩ: ¹⁴ “Wĩih túini doonáđih naóhni, waáh momni panihni caá. ¹⁵ Biquína joinít namáboó bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh ã joyát túttimahbitjeh, Satanás jũóhnit, jwébehwã caán tíibnadih ã jeémát pahjeh, queét ã joyátjidih ã quíib buegdána caá. Páant ã quíib buegdánachah, ã joyátjidih náhnican, ã jéih jepahcan caá. ¹⁶ Bita joinítboó jeejĩh yewéni baácđih bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, búdí ã wéi jwuhna yuh caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ã jumna caá. Yeejép ã yapachah, wĩihwã ã jumat jíib bita queétdih ã yéej chãjachah, waicanjeh wĩih túini doonáđih ã cádahna caá. ¹⁸ Bita joinítboó nemép óotna cãtĩh bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, ã jepahna yuh caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, nin baácđih bóodih búdí jenah joinít, dinerodih, bií déedihbut búdí ã bíbohíhatdihjah ã jenah joiná caá. Páant ã jenah joyóchah, ã joiní túini dooná pácahi panihni ã caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túiniboodĩh ã jéih chãjcan caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bitaboó wĩih túini doonáđih joinít, túini baácboó bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joiná, túi jepahnit, túinidih ã jéih chãjna caá. Queét treinta tíibna ã quehat pah ã jumna caá. Bita túi jepahnit, búdí túi chãjna, sesenta tíibna ã quehat pah ã jumna caá. Bita túi jepahnit, chah búdí túi chãjna, cien tíibna ã quehat pah ã jumna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

* 4:12 Is 6.9-10

21 Páant niŷ péanit, nin pah queédih át jwáub niŷ naóh bohénap wut jŷ: “Wá bohéat jiát panihni caá. Jiát dahdih jŷ péanit, wáam dahjŷh ŷipŷ páah jweŷcan caá. Caan dáhdih cháudat páha nampboobát ŷipŷ jŷ jweŷcan caá. Obohjeéhtih, á túi yeh iŷgát pínah niŷná, japboó ŷipŷ jŷ cáagna caá.* 22 Jiát dah á yeh iŷgúchah jwŷ túi enat pah, játiŷ ŷ beh joicátjidih túttimah cáacwá ŷ jéihbipna caá.* 23 ŷDed molít jumna, á túi joyó naáh! 24 Páant ŷi túi jepahachah ennit, Dios yeebdŷh á túi teo wáacbipna caá, chah ŷi beh joyát pínah niŷná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ŷi joyáh bojochah enna, yeebdŷh á teo wáaccan niŷ. Páant á teo wáaccah, ŷi beh joicán niŷ.* 25 Ded túi jepahni túi beh joini á jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanniboó ‘Baini wá beh joiná caá’, niŷná yuhna, beh joicáni á jumbipna caá”, át niŷjip wut jŷ.*

Trigodih momat naáwát

26 “Dios á maáh jumat, trigodih momat panihni caá. 27 Mom péanit, chei jumat pah ŷo, yeó jáap jumat pah ápŷ jáana caá. Páant á chájat pónih, á jéihchah yuhna, á momni á behna caá. 28 Baácboó momnidih Diosjeh á behana caá. Páant á behanachah, caán pínah á jwŷih chíihna caá. Caán á behechah, áih wawá pínah ápŷ yabacna caá. Caán wawá behnit, á búuhuchah, áih quehena á jíghna caá. 29 Caandŷh ub láa caan quéhena á behechah ennit, cáacwá ŷipŷ bóod ubna caá.* Á momni ded pah á behatdih á beh joicát pah, cáacwá ded pah Diosdih ŷ jepahatdihbat ŷi jéih beh joicán caá”, Jesús át niŷjip wut jŷ.

Mostaza tíb naáwát

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 “¿Dios á maáh jumat ded pahna tigaá, ŷi jenah joyóchah? ¿Caandŷh ŷi jéihyat pínah niŷná, dedédih jenah joinit tigaá caandŷh wá naóhbi? 31 Mostaza tíb ded pah á jumatdih wá naáwáchah, caandŷh ŷi beh joibipna caá. Caán tíb cao tibiŷ pah bóo á jumna caá. 32 Pániŷ baini tibiŷ jumna yuhna, caandŷh ŷi momochah, chíihna, á túi behna caá. Páant á behechah, áih cácanaboó jwébehwá yeó cháhatdih ŷipŷ jweŷ jaamná caá. Pániŷat pah tigaá Dios á maáh jumat. Áihwá daocánnit jwŷih jumnitji, túttimah ŷ dao béjipna caá”, Jesús át niŷjip wut jŷ.

Naáwátnejŷeh á bohéat

(Mt 13.34-35)

33 Caán dée naáwátnejŷh cáacwá ŷ jéihyat pah bóo Jesús queédih ápŷ bohénap wut jŷ. 34 Naáwátna á wihchah, queédih ápŷ bohécap wut jŷ. Obohjeéhtih, á bohénitdihjeh á bohéatjidih Jesús ápŷ jwáub naáwáp wut jŷ, ŷ túi beh joyát pínah niŷná.

Búdi johlit nolihatdihbat Jesús á yayáát

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Pániŷ cáacwádih bohé péanit, tóo níáh jüúwáchah,

—**Chóbe imdih jwŷ cháuh bejjŷh**, Jesús á bohénitdih át niŷjip wut jŷ.

36 Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, á bohénit bíicdih, caandŷh joinitdih ŷt éemp cháuh bejep wut jŷ. Bitabut bíih jááj chóonajŷh ŷjeéŷ ŷt cháuh bejep wut jŷ. 37-38 Páant ŷ cháuh bejchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, át áwup wut jŷ. Páant á áwat pónih, búdi johlit nolihatbat át jüúwáp wut jŷ. Búdi

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2 * 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 jl 3.13

nolihat ã jumuchah, ñih jãáj chóo ãt daábíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jáacáp wut jĩ.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ñt niúj wucup wut jĩ:

—Bohéni, daabná caá jwĩ chãjap. ¿Jwĩ chíic wunat pínahdih ma úumcan níit? ñt niúj ñaacáp wut jĩ.

³⁹ Páant ñ niúj wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** ãt niúj jũihñap wut jĩ.

Páant ã niijichahjeh, johlit, nolihatbut biícantjeh ãt yayáh bejep wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niiját táttimah, ã pej jumnitdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum?** **Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** ãt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétoó nin pah ñt múic niijíp wut jĩ:

—¿Dedé cáac tigaá nin? Æ naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ñt niijíp wut jĩ.

5

Gadara baácdih bóo nemépwã jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayániji Æ bohénit biíc dih Gadara baácna ñt chúuh juibínap wut jĩ. ² Pánih chúuh juibínit, Jesús wã ñ aab béjehchah, cáac yohopmant nemépwã jumni newé Jesús dih ãt jwãáh dei bejep wut jĩ. ³ Caán newé cáac yohopboó jeé ñitna ãpĩ jumap wut jĩ. Cáacwã caandíh chéona yuhna, ñt jéih teocap wut jĩ. ⁴ Dawá láa ñtah tópjih ãih téihya colóhnadilh ñ chéwechah yuhna, ãpĩ ráud wái daj yohop wut jĩ. Æih jítcha colóhnadilhbut ñtah tópjih ñ chéwechah yuhna, ãpĩ daj mao yohop wut jĩ. Pánih wépní ã jumuchah, cáacwã caandíh ñt jéih teocap wut jĩ. ⁵ Cáac yohop jeé ñitnaboó chei jumap pah, yeó jáap jumap pahbut caán múicjeh jee dáhjih ãpĩ múic mao ñaacáp wut jĩ.

⁶ Pánihna, Jesús yuúp ã jũúwúchah ennit, caandíh ãt jwãáh ñáo dei juibínap wut jĩ. Jesús pebh juibínit, ã wépatdih jéihna, ãt bóbdicha caj yoh ñajap wut jĩ.

⁷⁻⁸ Páant ã chãjachah enna,

—**¡Nemépwãá, nin newémant ñi bac bejeé!** Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijichah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã ñt niúj ñaacáp wut jĩ:

—Jesús, Dios chah wépní wúuh ¿Dépanihat túut tigaá jwiít dih páant ma chãj? Dios Æ enechah, meemdíh jwĩ wúbhna caá. Jwiít dih ma peéh chãjca bojoó, Jesús dih ñt niijíp wut jĩ.

⁹ —**¿Dedé tigaá ma wút jum?** Jesús ãt niijíp wut jĩ.

—Dawá caá jwiít jwĩ jumap. Pánihna, Legión caá wã wút, Jesús dih ãt niijíp wut jĩ. “Legión” niijná, “Dawá” niijná ãt chãjap wut jĩ.

¹⁰ —Jwiít dih biíh baácboó ma wahca bojoó, nemépwã ñt niijíp wut jĩ.

¹¹ Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo muuwã ñ bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwã Jesús dih ñt niijíp wut jĩ:

¹² —Queét muuwã dih jwiít dih ma waadát túutá, ñt niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ñi waad béjeé bácah,** Jesús ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijichahjeh, caán newéih bácah mant bac bejnit, muuwã dih ñt waadáp wut jĩ. Páant ñ waadáchah, ñimna ñáo dei bej, buúg báahnit, muuwã ñt chíic wunap wut jĩ. Dos mil muuwã ñt wunap wut jĩ.

14 Páant ī buúg báah chíic wunuchah ennit, queétdih en daonítji íih tátchiboó ít jweí jwúub bejep wut jī. Jweí jwúub bejnit, nihát ī jwááhnitdih ít naáwáp wut jī. Queét ī jumni tátchidih jwúub juibínit, caánboobát ít naóh peetép wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, caán tátchidih moón Jesús ded pah ā chājatjidih enedih ít bejep wut jī. 15 Jesús pebh juibínit, nemépwā jumniji caánboó túinjeh ā chúudchah, ít enep wut jī. Pánih chúudna, yéguéh daonít, táí jenah joinít át jumap wut jī, buca. Obohjeéhtih, queét juibínitboó caandíh enna, búdí ī úumap wut jī. 16 Jesús ā chājatjidih ennitji jáap juinítboodíh Jesús ded pah nemépwādih bacat tútnit, mawādih ā waadát tútatjidihbut ít naáwáp wut jī. 17 Caán doonádih joinít, Jesúsdi h náahcan, caán baácdih moón íih baácmant Jesúswādih ít jwúub bejat tútup wut jī.

18 Jesús wā jááj chóodih ī waadáchah, nemépwā jumniji nin pah át niijíp wut yuh jī:

—¿Majeéh weembát wā bej jīh? át niijíp wut jī.

19 —**Wājeéh ma juúwáchah, áta táí ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdíh jgah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewādih naáwát tút niijná, ī pebhna ma jwúub bejeé,** Jesús caandíh át niij jepahap wut jī.

20 Páant ā niij jepahachah joinít, jwúub bejna, nemépwā jumniji ā déewādih át naáwáp wut jī. Chénat Pah Téihya Tútchi wut jumni baácbóó Jesús ded pah ā chājatjidih nihátidih naóh jibidih át bejep wut jī. Páant ā naáwáchah joi níhñit, nihát Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī.

Áih yéguéh chóodih juí, teonih, Jairo nnumdíhbut Jesús ā booaat (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Túttimah, Gadara baácmant Jesús wā ít jwúub chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh bejna, íim jwéjdih ī nían juibínachah, dawá Jesúsdi h enedih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdi h ít wáac níuh páuda bojop wut jī. 22 Páant ī níuh páuda bojochah, queét cātíh Jairo Jesús pebh át juibínap wut jī. Jairo jwiít judíowā jwí múic wáacat mawdíh en daonít maátajeéh jumni wut jī. Jesús ā wēpatdih jéihñit, áih jítcha pebh páah yoh níajnit, nin pah át niijíp wut jī:

23 —Wā num mi wunat tút chājachah ennit, ma pebh wā juúwáp be. Caántdih teo jáha booaat tút niijná, wíh muná wājeéh ma juúwá, át niijíp wut jī.

24 Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep wut jī. Páant ī bejchah, cáacwābut íjeéh ít bejep wut jī. Páant cáacwā cātíh ā bejchah, dawá caandíh tabit ít too péenap wut jī. 25 Cáacwā cātíh bíih wili wunnihbut mit jumap wut jī. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih mit jumap wut jī. 26 Dawá cohnit caántdih ítih cohóp wut yuh jī. Obohjeéhtih ī cohochah yuhna, chah mit tubanap wut jī. Nihat míih dinero ī cohat jíib wāhna yuhna, mit boocap wut jī. Chah yeejép wut jī mi wunat. 27-28 Pánihna, cáacwā Jesúsíh doonádih ī múic wéhenachah, mitát joyóp wut jī. Joinít, caántjeh nin pah mit niij jenah joyóp wut jī: “Jesúíh yéguéh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niijíp wut jī. Páant niij jenah joiná, cáacwā cātíh Jesús táahmant juibínit, áih yéguéh chóodih chahbitjeh mit juibí tewep wut jī. 29 Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayátdih míih bácahíh mit joyóp wut jī. 30 Páant mi juibí tewechah, ā booaat wépat caántdih ā chúúátdih Jesúsbut át joyóp wut jī. Pánih joiná, cáacwā cātíh táap páud níhñit, nin pah át niijíp wut jī:

—¿Déhe tígáá wíh yéguéh chóodih ā juí teo? át niijíp wut jī.

31 —¿Páant, dawá cāacwā meemdih ī tóo péenachah jéihna yahna, páant ma niij wábh joí? ā bohénitboó Jesúsdi ih īt niijíp wat jī.

32 Obohjeéhtih, yéguéh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús āt en bidip wat jī. 33 Pánihna, mi booadtih jéihnit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wat jī. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesúsdi ih táu yooobpdi hjehtih mit naáwáp wat jī. 34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih āt niijíp wat jī:

—**Nuumá, wā wēpatdih táu jenah joiná, ma boona be. Wēnit, ma bejeé. Caán wanat meemdih ā jwáub jéohcan níit, páant mantih,** āt niijíp wat jī.

35 Jesús caántdih páant ā niijíchahjeh, Jairoíh muumánt bejnit, ā déewā ā pebh īt juibínap wat jī.

—Jáantjeh ma nuúm mi wanah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat táutá, Jairodih īt niijíp wat jī.

36 Obohjeéhtih, ī niijátdih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairodih āt niijíp wat jī:

—**¡Ma úmca bojoó! ¡Wā wēpatdih páantjeh ma táu jenah joyoó!** āt niijíp wat jī.

37 Táttimah, ājeéh péenitdih “**Ninjīh ñi páñaá**”, niijnít, Jesús Jairojeéh āih muuná īt béjep wat jī. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úd Juan, queét biíc peihcannitdihjeh āt numah bejep wat jī. 38 Jairoíh muuná juibínit, wannihdih dawá tabit ñaac jünitdih āt enep wat jī. 39 Pánih enna, caán muudih waadnit, queétdih nin pah āt niijíp wat jī:

—**¿Dépanihna tabit ñaac jái tígáá ñi chāj? Nint wébít wannih nihcan caá. Hona caá mi chājap,** āt niijíp wat jī.

40 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, caandíh īt dehwep wat jī. Páant ī dehwechah, queét nihatdih Jesús āt bacat táutap wat jī. Páant ī bac bejehchah, Pedro, Santiago, Juan, wannih mi manadihbat wébít mi lajni tólihbóo āt numah waad béjep wat jī. 41 Pánih waad juibínit, miíh téihyadi h teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih āt niijíp wat jī. Páant niijná, “Bainihmaá, ma ñah ñuhú”, niijná āt chājap wat jī.

42 Páant ā niijíchahjeh, ñah ñuhnit, mit yáac chāi bejep wat jī. Caánt doce jópchi mit bíbohóo wat jī. Páant mi booadtih ennit, caán tólihdih ā numah waad béjnit búdí īt joi ñuhap wat jī. 43 Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booadtih naáwát táutcan, jeémátdih āt wáhat táutap wat jī.

6

Nazaret tátchidih moón Jesúsdi ih náahcap (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jairoíh muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénit biícdi h ā behni Nazaret tátchina āt jwáub juibínap wat jī. 2 Pánih juibínit, chooát yeó jáapdi h jwí míc wáacat muudih Jesús wā īt waad béjep wat jī. Pánih waad béjnit, Jesús caanjīh jumnitdih āt bohénap wat jī. Páant ā bohénachah, dawá caandih īt joí wáhi bejep wat jī. Pánih joí wáhi bejnit, nin pah īt míc niij wábh joyóp wat jī:

—¿Jesús dedjīh tígáá, nin bohéátdih āt joijí? ¿Ded pah tígáá ā táu jéih beedá? Pánih jéihnit, jwíit cāacwā jwí jéih chājca naáhdih āpī chāj jútna caá. 3 Maa teonijeh caá. María wáuh ā jumachah, Santiago, José, Judas, Simón ā úd wā īt jumna caá. Á jwanna yaádhbat jwí pebh īt jumna caá. Caán jwíit panihni mun tígáá ā jumap, īt míc niijíp wat jī.

Páant niijnít, ded pah ā jumatdih jéihcanjeh, caandíh īt náahcap wat jī. 4 Páant ī náahchah ennit, Jesús nin pah queétdih āt niijíp wat jī:

—Dios naawátdih naóh yapanidih cáacwā ípī wēina caá. Páant í weñechah yuhna, áih tútchidih moón, á déewā, áih mūdih jumnitboó, caandih ípī wēican caá. Pánihna, ninjīh behni wā jumuchah, weemdih ſi náahcan caá, át niijíp wut jī.*

⁵ Caán tútchidih jumna, Jesús Dios á wēpatjīh át jéih chāj jútcap wut jī. Pánih chājcan yuhna, biquína wunnitdih teo jáhanit át boonanap wut jī. ⁶ Caanjīh moón caandih í jepahcah, át en wáhi bejep wut jī. Pánihna, caan pébh jamni tútchinadih Jesúswā bohénadih ít bejep wut jī.

Jesús doce á bohénitdih á wahat
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce á bohénitdih á pebh bid bojnit, á wēpatdih queétdih wáhna, chénewā, chénewā, chénewā múic Jesús át wahap wut jī, bíih tútchinadih moondih teo wáacnit, nemépwádh í bacat tútat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Bíí dée, pan, wuh wúáh, dinerodih úbcan, ſi loh caját nahdihjeh pohba ſi úb bejeé. ⁹ ſi tút nūmát pínah yégueh, zapatosdihbut ſi úb bejca bojó. ¹⁰ Páant ſi bejehah, ſi jaibíni tútchinadih moón yeebdih áwat tólih í wúhuchah, caán mūdihjeh ſi chāo jwáhuú. Caán tútchimant bejnajah, caán mūdih ſi cádah bejeé. ¹¹ Ded tútchidih moón yeebdih náahcan, í jóíhcah, caán tútchidih yap bejna, ſi h zapatosdih bóo becchidih ſi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios á yohat pínadh í jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moonbút tabit yeejép chājnit í jumuchah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdih náahcannitjiboodih chah péeh chājat á jumbipna caá, át niijíp wut jī.*

¹² Pánihna, queétd doce á wahnitboó Jesúh táini dooná naawádh ít bejep wut jī, cáacwā í yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih í tút nūmát pínah niijná. ¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwádh bacat tútnit, wunnitdihbut yíjīh náí, úbhnit, ít boonanap wut jī.*

Juan Daabánidih í mawat
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús á bohénit í bohé jibichah, ded pah Jesús á chājat doonádh dawá ít joyóp wut jī. Maáh Herodesbut át joyóp wut jī. Pánih joinit, “Juan Daabáni á wunat túttimah, át jwáub boo pud jóoh níit át chājap? Pánih boo pud jóohni jumna, jwiit cáacwā jwí jéih chājca naádhíh á jéih chājna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tígaa”, át níj jenah joyóp wut yah jī.

¹⁵ Bita “Elías caá”, níj, bitabut “Jon jātih Dios naawátdih naóh yapani dée á jumna caá”, ít niijíp wut yah jī.*

¹⁶ Páant í niijíchah joinit, Herodesboó

—Juanjidih waó wā bóod yohat tútniji át jwáub boo pud jóoh tagaa, át niijíp wut jī.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih í mawat pínah jātih, Herodes á úd Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wut jī. Páant á dúuc wái áa jumap péeh Juan caandih nin pah át níj jūhñup wut jī: “Ma úd áadh dúuc wái áa jumna, Dios á wutatdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wut jī. Páant á niiját péeh yad Herodías Herodesdih nemat mūáboó Juandih mit nemat tútup wut jī. Páant

* 6:4 Jn 4.44 * 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14 * 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

mi wutatdih jepahnit, Herodes caandih chéwat túutnit, nemat nuúboó át nemat túutap wut jī.*

19 Herodías Juandih tabit eníhcan, mit mao yohat túutíhip wut yuh jī.

20 Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwátidih naóh yapani á jumna caá”, niú jenah joinit, Dios á peéh chājatdih úumna, caandih át mao yohat túutcap wut jī. Ded pah á táí chājat pínahdih Juan caandih á naáwáchah, Herodes búdí át jenah joyóp wut jī. Pánih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandih ápi táí wēi joyóp wut jī. 21 Páant á wēi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandih wā mawat túutbi”, páantjeh mit niú jenah joyóp wut jī. Páant mi niú jenah joyóchah, á cáac jumat yeó jáapdih wēina, mi áa Herodes áih cáacwādih míc wáacat túutnit, búdí át numah jeémép wut jī. Caán nump jumnit maáta, áih soldadowā maáta, Galilea baácdih moón maátabut, á numah jeémátidih enedih ít juibínap wut jī. 22 Biícidih í jeéméchah, Herodías nuúboó queétdih mit eo júutap wut jī. Páant mi eo júutachah ennit, Herodes, á bid bojnitbut, búdí ít weñep wut jī.

—Dedé ma náahatdih weemdih ma úúbúchah, meemdih wā wāhbična caá.

23 Dios á enechah, yooópdi meemdih wā naóhna caá. Ma úúbát pah bóo tac yoób wā maáh jummatdih meemdih wā wāhbična caá, mi íbi Herodes caántdih át niújip wut jī.

24 Páant á niújíchah joinit, mi íin pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niú úúbh joyóp wut jī:

—¿Dedé déedih tigaá wā úúbhbi? mit niújip wut jī.

—Juan Daabánih wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdih í wāhna naáh, mi nuúmdih mit niú jac wutap wut jī.

25 Páant mi niú jac wutachah joinit, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandih mit niújip wut jī:

—Juan Daabánih wao dáhdih dúuc bóodnit, caán á wunatdih wā jéihyat pínah niújina, pamapjih cáagnit, weemdih í wāhna naáh, mit niújip wut jī.

26 Páant mi niújíchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jígahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, cáacwā í enechah, “Dedé ma náahatdih meemdih wā wāhbična caá”, átát niújip wut jī. Pánihna, á niújítjidih cáacwā í joyóchah, tíčna, “Meemdih wā wāhcan niú”, caántdih át jéih niújcap wut jī. 27 Biícmantjeh Juaníh wao dáhdih dúuc bóodat túutnit, soldadodih át úb júúwát túutap wut jī. 28 Páant á wutachah joinákeh, bejnit, áih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át úb júúwáp wut jī. Pánih úb júúhnit, Herodías nuúmdih át wāhup wut jī. Páant á wāhuchah, áih wao dáhjidi teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jī.

29 Pánihna, caandih í mawatji doonádih joinit, áih bácahjidi úbudih juibínit, Juan á bohénitji cáac yohopboó ít yohop wut jī.

*Cinco mil cáacwādih Jesús jeémát á wāhat
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

30 Jesús á wah bojnitji á pebh jwáub juibínit, ded pah í chājatjidih, táini dooná í naáwátjidihbut Jesúsdi át naáwáp wut jī.

31 Túttimah, queét í jumapboó dawá cáacwā jwíh juibínitji bita í juibínachah, ípi náhaw jwáub bejep wut jī. Páant dawá í jumachah, Jesús wā ít jéih bid jeémpcap wut jī. Pánihna, á bohénitdih biáboó át numah bejep wut jī.

—Chóbe cáac wihcapboó jwí choo jwáhjīh, queétdih át niújip wut jī.

* 6:17-18 Lc 3.19-20

³² Páant ã niijichah joinít, queét jááj chóodih waadnít, cáac wihcapboó ït cháuh bejep wat yah jĩ. ³³ Obohjeéhtih, queét ï cháuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, ïim jwéejdih ït ñuún ñáo púud bejep wat jĩ. ïim pebh bóo tútchidih moonbút ït ñuún ñáo púud bejep wat jĩ. Pánihna, Jesús swá ï juibíat pínah játih queétboó ïtat juibínah wat jĩ. Jesús swá ï cháuh juibínachah, dawá queétdih ït pái ñahap wat jĩ. ³⁴ Queétdih bohéni ã wihcah, en daoní wihcanni ovejawá panihnit ï jamatdih ennit, Jesús queétdih búdí ãt jĩgah enep wat jĩ. Jĩgah ennit, queétdih ãt túi bohénah wat jĩ.* ³⁵ Cheyeh ã jamuchah, ã bohénit Jesús dih nin pah ït niijíp wat yah jĩ:

—Cheyeh caá. Ninjĩhbitjeh tútchi wihcan caá. ³⁶ Pánihna, nitdih pehbbit jamni tútchinadih ma wahaá, ï jeémát júb chájat pínah niijná, ït niijíp wat jĩ.

³⁷ —**Yeebjeh queétdih jeémát ñi wáhuú**, Jesús queétdih ãt niij jepahap wat jĩ. —Páant, ocho widh tewat júbjĩh jeémátdih jwĩ júb chájachah yahna, queét nihadnih áta juicán tagaá, Jesús dih ït niijíp wat jĩ.

³⁸ —**¿Débói pan dah tigaá ã jam?** **Jéihyat táut niijná, ñi bidbi jwáhuú**, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

Páant ã bidat táutnitji jwáub joinít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut ã jamna caá, ït niijíp wat jĩ.

³⁹ —**Cáacwádh can túi jaihni ylipdih ñi cháudat táutú. Biic poómp ninboó, biih poómp canboó, biih poómp conboó, ñi cháudat táutú**, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijichah joinít, nihadnih ït cháudat táutap wat jĩ. Biquí poómpna cincuenta, biih poómpna cien, nihát ï dawát yoobó páant ït cháud peetép wat jĩ. ⁴¹ Túttimah, caán biícjĩh bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhbut ubnit, Jesús jeáboó ãt chéi enep wat jĩ. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”**, Dios dih ãt niijíp wat jĩ. Pánih uábh péanit, pan dahnadih ãt dajap wat jĩ. Dajnit, nihát cáacwádh ã bohénitdih ãt jwáub daj wáhat táutap wat jĩ. Túttimah, queejwádhbut ï wáhat pínah niijná, ãt daj wáhap wat jĩ.

⁴² Páant ï wáhuchah, jeémpnit, nihát ït túi wad jamap wat jĩ. Nihát ï tái wad jamuchah, páantjeh ï judh jeémpni ït bíbohóp wat jĩ. ⁴³ Páant ï judh jeémpni pan, queéj déepjĩh doce wáhnadnih ã bohénit ït ub yac yáwanap wat jĩ. ⁴⁴ Queejdih pandihbut jeémpnit neonájeh cinco mil ït jamap wat jĩ. Yaádh, ï wehjeéh चाह ït jamjip tagaá.

*Ímjih Jesús ã yáac cháui bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)*

⁴⁵ Páant ï jeémp péanachah, jááj chóona waadát táutnit, Betsaida tútchina ã játih Jesús ã bohénitdih ãt cháuh bej páñat táutap wat jĩ. Páant ï cháuh bejchah, caandih joinítjdih jwáub bejat táutnit, ⁴⁶ caanjéh jeéboó Dios dih uábdih ãt páuh laab béjep wat jĩ. ⁴⁷ Túttimah, cheina ã bohénit ïim tac yoob ï cháuh bejchah, Jesús biícjeh caánboó uábhna, ãt cháo jwáhap wat jĩ. ⁴⁸ Pánih uábhna, queétdih ãt en cháuh bojop wat jĩ. ï wawápmant queétdih johlit búdí ã júúwáchah, ã bohénit ï meenná yahna, ï wép bejcatdih ãt enep wat jĩ. Pánihna, baabát pínah játihbit, ï pebh bejna, ímjihjeh Jesús ãt yáac cháui bejep wat jĩ. Pánih bejna, queétdih átih yap bejihp wat yah jĩ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Obohjeéhtih, ã yap bejihchah yahna, caán ímjih ã bejchah enna, “Wanníh caolih caá”, niij jenah joí, en wáhi bejnit, queét tubit ït ñaacáp wat jĩ. Páant ï en wáhi bejchah ennit,

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

—*¡Weemdih ñi en éumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá!* Jesús át niijíp wut jī.

⁵¹ Páant niij péanit, Ijeéh jǎáj chóona át waadáp wut jī. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayáh bejehah ennit, queéтбоó ít joi ñáhp wut jī. ⁵² Jesús nihát ā wēp chǎj júatjatjidih enna yuhna, í tǎi beh joicátji jíib, dawá pandih ā jígoaatjidihbut ít beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ít joi ñáhp wut jī.

Genesaret baácđih moón wǎnnitdih ā booaat
(Mt 14.34-36)

⁵³ Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jǎáj chóodih caán jǎlitdih ít chéo pahanap wut jī. ⁵⁴ Pánih chéo pahanit, jǎáj chóomant í aab béjehahjeh, cáacwáboó Jesúsđih ít beh enep wut jī. ⁵⁵ Pánih beh ennit, nihát íih mǎnnáboó ñáo aab béjnit, wǎnnit í ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna ít ab dei bejep wut jī. Jesús ā jumát doonáđih joinít, nihát caanná ít bejep wut jī.

⁵⁶ Ded í juibíni tútchinaboó, dahwani tútchidih moón, botoni tútchinadih moonbút, bíi dée í jíib chǎjat mǎú jóocmant bóo yoahdih í chéenwǎ wǎnnitdih ípí ab juibí jwejep wut jī. Páant í juibí jwejnitboó Jesúsđih yégueh chóodih tewíhna, caandih búdí ít wǎbúp wut jī. Pánihna, det wǎnnit caandih teonitboó ít boonap wut jī.

7

Cǎacwǎ ded pah í míc yéjeaat
(Mt 15.1-20)

¹ Jerusalén tútchimant bejnit, Moisés ā watatjidih bohénit, fariseowábut Jesús pebh ít míc wáac juibínap wut jī. ²⁻⁴ Jwí ñuowǎ í watatji pahjeh, jeémát pínah jǎtíh fariseowǎ, nihát bita jwí déewábut jwípí téih chocop jī. Bíi dée jíib chǎjadíh bejnitji mǎnná jwǎub juibínit, í watatji pahjeh téih choccan, jwípí jeémcap jī. Pamapna, pǎabátna, jwí lajatjinadihbut jwípí chocop jī. “Dios páant caá ā náahap”, niij jenah joinít, jwí ñuowǎ dawá bíih í watatjidihbut jwípí chǎjap jī. ⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh í jeéméchah ennit, fariseowǎ Jesúsđih nin pah ít niij wǎbh joyóp wut jī:

—Jwí ñuowǎ í watatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh í jeémpana caá. ¿Dépanih tigaá caandih í jepahcan? Jesúsđih ít niijíp wut jī.

⁶ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—*‘Jwiít túínit caá’, niijná yuhna, cáacwǎ í encapboó yeéb yeejép chǎjnit caá. Dios naáwátđih naóh yapani Isaiásji ded pah ñi jumátđih yoobópdih át niij daacáp tají:*

‘Dios nin pah ā niijná caá: “Nit weemdih túi wēi naóhna yuhna, yoobópdih í jepahcan caá.

7 Weemdih wǎbhna yuhna, í yee wǎbhna caá. Í jenah joyátjeh watnit, ‘Nin pah caá Dios á watat’, ípí niij yee naóh bohéna caá”, Dios ā niijná caá’, Isaiás át niij daacáp tají. (Is 29.13)

⁸ Páant ā niij daacátji yoobópdih tigaá. Dios ā watatđih yap yohnit, ñi ñuowǎ í watatboodíhñeh ñi chǎjna caá. ⁹ Pánih chǎjnit, Dios ā watatđih cádahna, ñi déewá í watatboodíh ñi jepahna caá. ¹⁰ Dios Moisésđih nin pah át niij naáwát tútup tají: *‘Ñi mánadih oinit, ñi túi chǎjaá. Ded ā mánadih yeejép naóhniđih peéh mao yohat ā jumbipna caá’, át niijíp tají.** ¹¹ Páant Moisésji ā niiját pah, ded ā mánadih ā teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ñi teo wáacat tútcan caá. *Á*

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

mánadìh ã wāhat déejidìh Diosboodìh ñi wāhat túutna caá. ¹² Pánìh bohéna, ã mánadìh caandìh yeéb ñi túi chājat túutcan caá. ¹³ Jwī déewā ī wutatdìh jepahna, Dios ã wutatboodìh yap yohna caá ñi chājap. Dawá biìh ñi wutat pahjeh chājat túutna, Dios ã wutatdìh ñipī yap yohat túutna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.

¹⁴ Páant fariseowādìh niij péa, bita ājeéh péenitdìh ã pebh bid bojnìt, nin pah ãt niijíp wut jī:

—Yeéb nihāt wā naawátidìh túi joinít, ñi beh joyoo. ¹⁵ Dedé jeémát ñìih jacidìh ã waadáchah, ñi téih chochochah, ñi téih chocchahbút, Dios yeebdìh biíc yoobó ã enna caá. Obohjeéhtìh, ñi yéej wéheatboó ñìih jacmant ã bacachah joiná, ‘Caán yeejép cāac caá’, ã niij enna caá. ¹⁶ ;Ded molít jumna, ã táì joyoo naáh! Jesús ãt niijíp wut jī.

¹⁷ Páant niij péanit, Jesúswā munná ìt waad béjep wut jī. Pánìh waád juibínìt, ã bohénìt ã naawátjidìh ìt uúbh joyóp wut jī. Páant ì uúbh joyóchah joinít, Jesús nin pah queédìh ãt niij jepahap wu jī:

¹⁸ —¿Páantjeh yeéb ñi beh joi jwáhcan niit? Ñìih jacidìh waadnít, ñìih jeémátboó ñi jenah joyátidìh ã jéih yéejacan caá. ¹⁹ Dedé ñi jeémátjì ñìih wudah diitboó jumnijidìh ñipī jont yohna caá. Caán ñìih caolìhdìh, ñi jenah joyátidìhbút chāhcan, Dios ã enechah, yeebdìh ã jéih yéejacan caá, ãt niijíp wut jī.

Páant niijná, “Nihat jeémát táini caá”, niijná ãt chājap wut jī.

²⁰ Nin pahbút ãt jwúub niij naawáp wut jī:

—Ñi yéej wéheatboó ñìih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ã jumatdìh ã jútna caá. ²¹⁻²² Pánìh yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjìh yeejép chājna, biì déedìh nunná, cāac mao yohna, bitaìh biì déedìh tubit en ñinahna, bitadìh yéejajìh jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdìh wéhena, biìh cāac ã jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, ‘Weém chah jéihni wā jumna caá’, niij jenah joiná, túi jenah joicannitbút ñi jumna caá. Páant yéej chājat ñi jenah joyátmant ã juóhna caá. ²³ Páant yeejépdìh ñi jenah joyóchah ennit, ‘Queét táicannit caá’, Diosboó yeebdìh ã niij enna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.

Judío nihcannih Jesúsdìh mi jepahat (Mt 15.21-28)

²⁴ Tiro tútchì, Sidón tútchì pebh juibínìt, caanjìh jumni munná Jesúswā ìt waadáp wut jī. Caán munnáboó ã jumatdìh bitadìh ãt naawát túutcap wut yuh jī. Obohjeéhtìh, ã naawát túutcah yuhna, ã jumatdìh jéihnit, dawá ì juibínachah, queédìh ãt jéih jweicáp wut jī. ²⁵ Caán tútchidìh biíc yad wili mi nunnábit nemép jumnih mit jumap wut jī. Pánìhna, Jesús ded pah ã chājat doonádìh joi, caanjìh ã jumat doonádìhbút joinít, ã pebhna mit juibínap wut jī. Pánìh juibínìt, Jesúsdìh wēina, ãìh jitcha pebh mit bódìcha caj yoh ñajap wut jī. ²⁶ Caánt Siria baác Fenicia wāt jumni tútchidìh bóli, Griega wili mit jumap wut jī. Pánìhna, Jesús pebh bódìcha caj yoh ñajnit, mi nunnámdìh jumni nemépdìh ã bacat túutat pínahdìh mit uúbháp wut jī.

²⁷ Páant mi uúbháchah joinít, nin pah Jesús caántdìh ãt niijíp wut jī:

—Wébit ì jeémát pínahdìh ubnit, ììh mujjiowādìh jwī jwìih wāhuchah, ã táican caá. Pánìhat pah, judíowā ì jeémát panìhni biìh baácdìh moondìh wā jwìih wāhuchah, ã táican caá, ãt niijíp wut jī.

28 —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mǝjjiowǝ jeémát cáagat naá nǝmpǝnǝnit, wébit í jeémpǝjeenanidih ípǝ jeémpna caá. Pánihna, biih baácdih bóli wǝ jumachah yuhna, weemdíhbat ma teo wáacachah, á túina caá, Jesúsdih mit niij jephahap wut jí.

29 —Páant ma niij jephachah, ma nǝamdíh jumniiji nemép wǝát bac bejna caá. Enedih ma bejeé, Jesús caántdih át niijíp wut jí.

30 Páant á niijichah joinít, miih mǝuná jwǝub juibínit, mi nǝamdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jí.

Wéhecan, joicánnidih Jesús á booaat

31 Jesús wǝ Tiro tútchi jumni baácmant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwǝub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wǝt jumni pebhboó ít juibínap wut jí. 32 Páant í juibínachah, biic newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwǝ ít ub juibínap wut jí, caandíh á booaat pínah niijná.

33 Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús át numah bejep wut jí. Pánih bejnit, newéih molitdih Jesús áih téih tíibjǝh chibít át taj waadánap wut jí. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíibdih cói cáagnit, newéih nuúcdih át teo jáhanap wut jí.

34 Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéna bojnit, “¡Efatá!” át niijíp wut jí. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wǝtaá!” niijná át chǝjap wut jí. 35 Páant á niijichahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbat á wilahachah, át túi jéih wéhenap wut jí. 36 Páant á chǝjatjidih ájeéh péenitdih Jesús át naáwát tútchap wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant á naáwát tútchah yuhna, queétoó chah ít naóh peetép wut jí. 37 Páant í naáwáchah joinít, cáacwǝ ít joí wǝhi bejep wut jí. “Nihatdih caán á túi chǝjna caá. ¡Jéih joicánnidih á joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbat á wéheat túttna caá!” ít niijíp wut jí.

8

Cuatro mil cáacwǝdih Jesús jeémát á wǝhat (Mt 15.32-39)

1 Biih yeó jáap dawǝ cáacwǝ Jesús pebh ít múic wáac juibínap wut jí, páant muntih. Páant ájeéh jumna, jeémát beednit í jumachah enna, Jesús á bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih át niijíp wut jí.

2 —Queét jwǝjeéh biic peihcanni yeó jáap í jumachah, íih jeémát á beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumachah, queétdih búdi wǝ jǝgah enna caá. 3 Bita íjeéh jumnit yuúp juóhnitji ‘Queét nuúgǝp wǝn buúgná’, niijná, íih mǝunáboó wǝ jwǝub bejat tútcan niit, át niijíp wut jí.

4 —Obohjeéhtih, ninjǝh tútchi wihcapboó jumna, queét dawǝ í jumachah, ¿dedboo tigaá í jeémát pínahdih jwǝ jǝib chǝjbi? Jesúsdih ít niijíp wut jí.

5 —¿Déboi pan dah tigaá ñi bíboh? queétdih át niij yúbh joyó p wut jí.

—Siete dah caá, ít niij jephahap wut jí.

6 Cáacwǝdih baácbóo chúdat túttnit, siete pan dahdih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih Jesús át niijíp wut jí. Páant niij péanit, caan dáhnadih dajnit, á bohénitdih wǝhnit, cáacwǝdih át pááat tútup wut jí. Páant á wutachah, á bohénitboó cáacwǝdih pandih ít pááap wut jí. 7 Biquína queejwǝdihbat ít bíboh wut jí. Pánihna, “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnit, queejwǝdihbat át pááat tútup wut jí. 8 Í pááh péanachah, jeémpna, queét ít túi wud jumap wut jí, buca. Í juǝh jeémpnidih siete wǝhna ít ub yac yáwanap wut jí. 9 Queét

jeémpnit neonádihjeh ī jenah enechah, cuatro mil īt jumap wat jī. ¹⁰ Páant ī jeémp péanachah, Jesús cáacwādhīh āt wah jwáubanap wat jī. Pánih wah jwáuba péanit, ā bohénit biícđih jāáj chóodih āt waadáp wat jī. Waadnít, Dalmanuta wāt jumni baácna īt chúuh bejep wat jī.

Fariseowā Dios ā wēpatjīh Jesúsdih ī chāj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Páant ī chúuh juibínachah, fariseowā Jesúsdih jwāáhñit, caanjīh īt míc wéhenap wat jī. Dios ā wēpatjīh Jesúsdih īt chāj júutat túutat wat yuh jī, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.* ¹² Páant ī watuchah joinít, Jesús ijñit, caolih juí jéna bojñit, nin pah āt niijp wat jī:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ā wēpatjīh chāj júutatdih ñi enih? Yoobópđih yeebđih wā naóhna caá. Buu jumnitdih Dios ā wēpatjīh weém wā chāj júutcan niút, āt niijp wat jī.*

¹³ Páant niij péanit, ā bohénitdih jāáj chóona namah jwáub waadnít, bitadih īt yoh chúuh bejep wat jī.

Fariseowā, Herodesbut yeejép ī bohéatdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Pánih jwáub chúuh bejñit, ā bohénit ī jeémát pínah pandih īt quíib buedáp wat jī. Biíc pan dahjeh caán jāáj chóoboó āt jumap wat jī. ¹⁵ Ī jeémát pínahdih tabit ī jenah joyóchah jéññit, Jesús queéđđih nin pah āt niij naáwáp wat jī:

—Īñi túi chāja chaáh! Fariseowā, Herodesbut ī yee bohéat yeebđih ā tobogna caá. Ī yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat nihah pan pínahdih ā chāúhna caá. Páant ā chāúat pah, det ī yee bohéatdih joinít ī yeej bejna caá. Pánihna, Ī yee bohéatdih ñi túi chāja chaáh, āt niijp wat jī.*

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, “Pandih jwī ub júóhcah enna, páant niijná caá ā chājap”, ĩt míc niijp wat yuh jī.

¹⁷ Páant ī míc niijíchah jéññit, Jesús queéđđih nin pah āt niij úubh joyóp wat jī:

—¿Dépanih tigaá yeéb pandih tabit ñi jenah joi? Caandih tabit jenah joinít, ded pah wā naáwátđih ñi beh joi jwáhcan caá. ¹⁸ Pánih tabit jenah joiná, quíib ñi bíbohna yuhna, molít jumna yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁹ ¿Cinco pan dahbitjīh cinco mil neonádih wā wāhatjīdih ñi náñican niút? ¿Ī judh jeémpnidih débói wuh tijí ñi ub yac yáwa? āt niijp wat jī.

—Doce wuh jī, ĩt niij jepahap wat jī.

²⁰ —Weém siete pan dahdih cuatro mil cáacwādhīh wā wāhat túttimah, ¿débói wuh tijí ĩ judh jeémpnidih ñi ub? Jesús āt niijp wat jī.

—Siete wuh jī, ĩt niij jepahap wat jī.

²¹ —¿Pánih enna yuhna, páantjeh wā wēpatđih ñi túi jenah joicán niút? Jesús queéđđih āt niijp wat jī.

Jéih encannidih Jesús ā booaat

²² Queét Betsaida tútchina ĩ chúuh juibínachah ennit, cáacwā jéih encannidih Jesús pebh ĩt ub juibínap wat jī.

—Caandih teo jāhanit, ma booaaná, Jesúsdih tabit ĩt niij úubáp wat jī.

* **8:11** Mt 12.38; Lc 11.16 * **8:12** Mt 12.39; Lc 11.29 * **8:15** Lc 12.1 * **8:18** Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

²³ Jéih encannidih áih mujmant teonit, tútchi jwéejboó caandíh Jesús át wái bejep wut jī. Caanná numah juibínit, áih téih tíbnadih coi cáagnit, caán newéih quíbnadih át teo jáhanap wut jī.

—¿Ma enechah, jígoh níit? Jesús caandíh át níj wéibh joyóp wut jī.

²⁴ —Cāacwādih wā enna yuh caá. Obohjeéhtih, wā enechah, queét máa nahna bejni pah caá í jígohop, át níj jepahap wut jī.

²⁵ Páant ā níjíchah joinit, Jesús áih quíbnadih át jwáub teo jáhanap wut jī, páant muntih. Páant ā jwáub teo jáhanachah, nihatdih át túi enep wut jī, bāca.

²⁶ Pánihna, Jesús caandíh áih muná wah bojnit, nin pah át níjíp wut jī:

—Tútchiboó jwáub bejcanjeh, butéh meemdíh wā chājatjidih bitadih ma naóh peétca bojóó, át níjíp wut jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahní caá”, Pedro Jesúsdi h ā níját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jesús ā bohénit bícdih Cesarea Filipino wut jumni tútchi pebh jumni tútchinaboó ít bejep wut jī. Pánih namádih bejnit, Jesús ā bohénitdih nin pah át níj wéibh joyóp wut jī:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cāacwā í níj? át níjíp wut jī.

²⁸ —Biquina ‘Juan Daabáni nacaá’, níj, bita ‘Elías nacaá’, níj, bita ‘Dios naáwátdih naóh yapanit bícdih bóo nacaá’, í níjíná beé, ā bohénit caandíh ít níj jepahap wut jī.*

²⁹ —Queét páant í níjíchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ní níj jenah jói? queétdih át níjíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahní caá, Pedroboó át níj jepahap wut jī.*

³⁰ —Weemdíh ‘Caán Cristo caá’, bitadih ní níj naóh peét jwahca bojóó, Jesús queétdih át níjíp wut jī.

Á wwnat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jesús queétdih nin pah át níj naóh bohé jwíhip wut jī: “Weém, nihat cāacwā úd jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwí nuowā, sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdíh í mawat tútbpina yuh caá. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo pud jūóhbpina caá”, át níjíp wut jī.

³² Páant níj naóhna, í túi beh joyátjeh queétdih ā naáwáchah, Pedroboó chibít yuúpbít caandíh numah juibí ñuhnít, páant át níját tútcap wut jī. ³³ Páant ā níját tútcah joinit, Jesús ā bohénitdih tac púud ennit, Pedrodih nin pah át níj jūihñup wut jī:

—Satanás ā náah yacat pah wéhena caá ma chājap. Ma jenah joyát cāacwā í jenah joyátjeh caá. Dios ā jenah joyát nihcan caá, Pedrodih át níjíp wut jī.

³⁴ Páant níj péanit, cāacwādi h, ā bohénit bícdih ā pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih át níj naóh bohénap wut jī:

—Ded wājeéh pééhna, ded pah caanjéh ā wēi chājíhatdih cádahnit, weém wā weñat pínahboodíh caá chājat náahap.* ³⁵ Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā weñat pínahboodíh chājni, wā bohéátdih táí jenah joinit, yeó jáap jumant pah wājeéh ā túi jumbipna caá.*

* **8:28** Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * **8:29** Jn 6.68-69 * **8:34** Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * **8:35** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

36 Nin baácdih jumni dawá bií déedih bíbohna yuhna, iiguírna ā bejehchah, ā bíbohahji caandih dedé pínah nihcan niít. 37 Áih caolih iiguírna ā bejehchah, ded pah tigaá áih caolihjidih āta jwáub júb chāj baca. 38 Buu yeejépwā, Diosdih náahcannit, í weñat pínahdihjeh chājnit í jumna caá. Páant queét yeejépwā í joyóchah, biquína weemdih, wā bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandih wā jéihcan caá’, í niijbípna caá. Pánihna, weém nihat cáacwā úud jeñé, túinit ángelwā bíicdih, wā íp ā yeh iigátjĩh jwáub dei jüöhna, queét weemdih í tíic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queét dih wā jéihcan caá’, weembút wā niijbípna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

9

1 Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih át jwáub niij naáwáp wut jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biquína yeéb ninjĩh jumnit ñi wanat pínah jātĩh, Dios nihat maáh jumna, ā wēpatdih ā jéutachah, ñi enbipna caá, át niijíp wut jĩ.

*Dios ā yeh iigátjĩh Jesús ā ñihat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

2 Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús át namah púuh laab béjep wut jĩ. Caanná í púuh laab juibíat túttimah, í enechah, ā jígohat át túut nuumáp wut jĩ. 3 Áih yégueh chóo túi baáb yeh iigní át jígohop wut jĩ. Nin baácdih moón yégueh chocnit, pánih tái baabní í jéih choccan caá. 4 Páant ā yeh iiguíchah, Elías, Moisésji bíicdih Jesús pebh jígohnit, caandih í míic wéhenachah, queét bíic peihcannit ā bohénit ít enep wut jĩ. 5-6 Páant í jígohochah ennit, queét tubit ít úumap wut jĩ. Pánih úumna, ded pah ā niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesús dih át niijíp wut yah jĩ:

—¡Maá, jwiit ninjĩh jwí jumachah, ā táina caá! Bíic peihcanni muu dáhna jwí chājbipna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahdihbut jwí chājbipna caá, át niijíp wut yah jĩ.

7 Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih át dei juyáp wut jĩ. Páant ā dei juyáchah, caanmánt Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Nin wā wáuh, wā oini caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandih ñi túi joyoo”, át niijíp wut jĩ.* 8 Páant ā niij péanachah, Pedrowā jwáub enna, Jesús dihjeh ít enep wut jĩ. Í ennitjiboo ítát jwáub baúdáh bejep wut jĩ.

9 Pánihna, jeemánt jwáub dei bejnit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Butéh páant ā yapatdih bitadih ñi naóh jwáhca bojóo. Weém, nihat cáacwā úud jeñé, wanniji wā jwáub boo pud jüúwát túttimah, caandih bitadih ñi naáwáp buca”, át niijíp wut jĩ.

10 Pánihna, ā niijátji pahjeh queét í enatjidih bitadih ít naóh jwáhcap wut jĩ. Queétjeh nin pah ít míic niij wáuh joyóp wut jĩ: “Wanniji wā jwáub boo pud jüúwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tigaá páant ā niij?” Ít míic niijíp wut jĩ.

11 Páant niij míic wéhenit, Jesús dih nin pah ít niij wáuh joyóp wut jĩ:

—‘Cristo, Dios ā wahni, ā jüúwát pínah jātĩh, Elías ā jwíh jüöhbiipna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípí niijná caá. ¿Ded pah niij tigaá páant í niij? caandih ít niijíp wut jĩ.*

12-13 —Yoobópdih tigaá. Elías jwíh jüöhni, nihatdih ámohni ā jumna caá. Dios naáwát dih naóh yapanit í naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwā

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

úud jeñé, dawá láa yeejép wā yapbipna caá. Bita weemdíh náahcan, yeejép ĩ chājbipna caá. ¿Páant ĩ niij daacátjidih yeéb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindih yeebdih wā naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wāát jui péana beé. Páant ā juyáchah, queét ĩ náahatji pahjeh caandih yeejép ĩt chājap wut jī. Páant jī caandihbut ĩt niij daacáp taji, Jesús queétdih āt niijp wut jī.

*Wāá wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

14 Páant ā niiját túttimah, jeejiboó jumnitji jwáub dei bejna, dawá cāacwā ā bohénit pebh ĩ jumuchah, Jesús wā ĩt enep wut jī. Moisés ā wutatjidih bohénitboó ā bohénit biíc dih míc jūih ñaácna ĩt chājap wut jī. 15 Pánihna, Jesús wā ĩ dei juibínachah, nihát caandih wēi ennit, Jesús dih jwāáádih ĩt náó ñah bejep wut jī. 16 Á pebh ĩ juibínachah, nin pah queétdih Jesús āt niij úabh joyóp wut jī:

—¿Dépanih yeéb míc jūih ñaác tibeé ñi chāj? āt niijp wut jī.

17 Páant ā niij úabh joyóchah joinít, cāacwā cātih ñuhni nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Bohéní, wā wāúh nemép jumnidih meemdíh wā úb jūúwáp yuh be. Nemépboó caandih déheanit, āpī wéheat túutcan caá. 18 Wā wāúhdih déheat ā jūúwúchah, baácboó buggnít, maojīh nah chāácnit, āpī jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tūbit āpī bacna caá. Páant ā jumuchah, ma pej jumnitdih nemépdih wā bacaat túutap yuh be. Obohjeéhtih, queét ĩ jéih bacacap be, Jesús dih āt niijp wut jī.

19 —Maatápdih yeebdih wā bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi táí jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébít dih ma úb jūúwá, Jesús queétdih āt niijp wut jī.

20 Páant ā niijíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ĩt úb bejep wut jī. ĩ úb juibínachah, Jesús dih ennit, nemépboó wébít dih baácboó namah buggúchah, āt ñaj tápúnap wut jī. Páant ā ñaj tápúnachah, jacmant moj chej búdí āt bacap wut jī.

21 —¿Débólíh maatápdih tigaá nin wébít páant āpī jum? Jesús behedih āt niij úabh joyóp wut jī.

—Wébítjeh ā jumuchah, ā jwihip be. 22 Nemépboó caandih tūú cūutboó namah buég cáwíhnit, mujboobút namah buég báahnit, dawá láa ā mao yohíhip jī. Ma jéihna, jwiitdih jīgah ennit, ma teo wáacá, Jesús dih āt niijp wut jī.

23 —Weemdíh ma táí jenah joyóchah, Dios nihát táí jéihni meemdíh ā teo wáacbipna caá, Jesús caandih āt niijp wut jī.

24 —Meemdíh wā táí jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wā táí jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, āt niijp wut jī.

25 Dawá queét pebhna náó ñah bejnit, ĩ míc wáac juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—Meém wéheat túutcanni, joyát túutcanni nemép nin wébít dih jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandih ma jwáub tac buggáca bojoó, āt niijp wut jī.

26 Páant ā niij jūihñuchah joinít, ñaácnit, wébít dih baácboó jwáub namah buggnít, ñaj tápúánit, nemép āt bac bejep wut jī. Páant ā chājachah, wébítboó wunni pah āt ñajap wut jī. “Caán ā wunah bejna caá”, dawá ĩt niijp wut yuh jī. 27 Páant ĩ niijíchah yuhna, Jesúsboó caandih áih muj nahdih āt teo wái ñahanap wut jī. Páant ā teo wái ñahanachah, wébít āt ñah ñuhap wut jī.

28 Táltimah, Jesúswā muúboó ī waád jwabínachah, bita wihcah, ā bohénitjeh caandih nin pah īt niij wábh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá jwiitboó caán nemépdih jwī jéih bacacan? īt niijíp wut jī.

29 —Pánihi **nemépdih yohíhna, jeémp jwahcanjeh, Diosdih búdi wúbát caá náahap**, Jesús queétdih āt niij jepahap wut jī.

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáwb naáwát

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Táltimah, ī jumniji tátchimant Galilea baácna Jesúswā īt bejep wut jī. Capernaum tátchina bejni namádih bejna, Jesús ā bohénitdih āt bohé bejep wut jī. Pánih queétdih bohé bejna, ā bohénitdihjeh ā táí bohéat túut niijná, dedboó ī bejat pínahdih bita ī jéhyatdih āt náahcap wut jī. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih āt niij naáwáp wut jī:

—Weém nihat cāacwā úd jeñédih teonit, jwī déewā bitaboodih ī wāhbična caá. Páant ī wāhchah, weemdih ī mao yohbična yah caá. Obohjeéhtih, ī mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap táltimah, wā jwáwb boo pud jūóhbična caá, páant muntih, āt niijíp wut jī.

32 Páant ā niijíchah joiná yahna, queét īt táí beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, úmna, īt jwáwb wábh joicáp wut jī.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baácnih bejna, Jesúswā Capernaum tátchiboó īt jwabínap wut jī. Pánih jwabínit, ā chéenwáih muúdi waadnít, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij wábh joyóp wut jī:

—**Namáboó jūóhniit**, ¿Dedédih míc wéhe tibeé ñi chāj? āt niijíp wut jī.

34 Páant ā niijíchah joinít, īt jepahcap wut jī. Namádih bejna, nin pah queétjeh īt niij míc wéhenap wut jī: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wā jumna caá”, īt míc niijíp wut jī.* 35 Páant ī míc niijátjidih tícna, Jesúsdih īt jepahcap wut jī. Páant ī jepahcah ennit, jwabí cháudnít, ā bohénitdih bid bojnít, nin pah queétdihjeh āt niij naáwáp wut jī:

—**Ded waóhni jumíhna, péeni jumat caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihadnih teo wāhni jumat caá náahap**, āt niijíp wut jī.*

36 Páant niijnít, wébítidih bid bojnít, queét cātih āt ñuhāt túutap wut jī. Ñuhāt túutnít, caandih pin teonit, Jesús nin pah queétdih āt niijíp wut jī:

37 —**Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, biíc nin panihni wébítidih wēi jwāáhna, weemdihbut ā wēi jwāáhna caá. Pánih weemdih wēi jwāáhna, wā íp, weemdih wahnidihbut ā wēi jwāáhna caá**, āt niijíp wut jī.*

“Ded jwiitdih en jāihcanni jwiitdih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját

(Lc 9.49-50)

38 Táltimah, Juan Jesúsdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī enechah, biíc newé ma wēpatjih nemépwádhī ā bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ā nihcah, caandih páant jwī chājat túutcap be, āt niijíp wut jī.

39 Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Páant caandih ñi niijcá bojoó. **Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, wā wēpatjīh chāj júatna, táltimah weemdih yeejép ā jéih niijcán niit.** 40 **Ded**

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

jwiít dih en jũihcanni jumna, jwĩjeéh ã jumna caá.* ⁴¹ Yoobóp dih yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã ñi jumat jib, ded yeebdíh ã táí teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ã táí chãjbipna caá. Ñi babhbat pínah mahbitdihjeh yeebdíh ã wũhachah, páant ã chãjat jib caandíhbut Dios ã táí chãjbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Bitadih jwĩyéej chãjat túutachah, jwiít dih búdí peéh chãjat ã jumat (Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² “Ñin wébít panihni weemdíh táí jenah joinidíh ded yeejép ã chãjat túutatji jib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Caán ã yéej chãjat túutat pínah jãtíh, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéó búudhñit, búdí majna caandíh ã yohochah, ãta táí tagaá. Páant ã chãjachah, caán wébít panihnidíh ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh ãta peéh chãjcan tagaá. ⁴³⁻⁴⁴ Ñíih téihyajĩh yeejép chãjna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Yeéboó panihni cóloh jumna yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajĩh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéej chãjatdih cádahat caá náahap.* ⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yoobó ñíih jitchajĩh yeejép chãjadih bejna, caán jitchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá. Ñíih jitchadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Yeéboó panihni cólohjuh jumna yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah jitchajĩh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. ⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yoobó ñíih quíibjĩh ennit, yeejép chãjna, caan dáhdih ñi wãat yohat pah caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá.* Caán quíibdih ma yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Pánihna, biíc bawá quíib wihcanni yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah quíibjĩh iiguípna ñi bejchah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹ “Ñin baác dih jum jawhna, nihat cãacwã yeejép yapat caá náahap, ã yéej chãjatdih cádahnit, túinijeh ã túut nuumát pínah niijná. Jwĩ jeémátdih núumni ãpĩ náahna caá, ã táí nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cãacwãdihbut yeejép yapat ã náahna caá, túut nuumñit, ã táí chãjat pínah niijná. ⁵⁰ Núumni buiná, jeémátdih ã táí nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwũub buyácan caá. Pánihna, ñi jeémátdih núumniñih ñi táí buyát pah, yeéb bitajeéh biíc dih ñi táí jumat túut niijná, túinijeh ñi chãjá”, Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.*

10

Íweha mánadih ã yohcat (Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Capernaum tútchimant bejnit, Judea baácna juibínit, Jordán muj conanaáboó Jesús wã ã chũh juibínachah, dawá Jesús pebh ãt míc wáac juibínap

* 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23 * 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48

Is 66.24 * 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

wut jī, páant muntih. Páant ā pebh ī míc wáac juibínachah ennit, āpī bohéatji pahjeh muntih āt jwáub bohénap wut jī. ² Páant ā bohéat pónih, fariseowābut ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdiḥ nin pah ít niij wáub joyóp wut jī, ded pah ā jepahatdiḥ joinít, caandíh ī naóh yacat túut niijná:

—¿Jwī weha mána yaádhdiḥ jwī yohochah, ā túimi naniit? ¿Dios ā wutatboó páant niit ā chājat túutap, ma jengah joyóchah? ít niijip wut jī.

³ —¿Ded pah tigaá Moisés āt niij wutji? Jesús queétdiḥ āt niij wáub joí jwáubanap wut jī.

⁴ —“Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma túicat enna, meemdiḥ wā yohna caá”, niij daácnit, caántdiḥ ñi wūhuá. Páant niij daác wáhnit, majeéh bólidih ma cádahachah, ā táina caá’, Moisés āt niij daacáp tajī, fariseowā ít niij jepahap wut jī.*

⁵ —Diosdiḥ ñi ñowā ī jepahíhcah enna, páant Moisés āt niij daacáp tajī.

⁶ Páant ā niij daacátji ā jumuchah yuhna, jon jātih nin baácdih chājnit, newé yad biícdih Dios āt chājap wut jī.* ⁷ Pánih biícdih ā chājachah, newé ā mánadiḥ cádahnit, yad biícdih āpī jumna caá. ⁸ Queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ī jumap.* ⁹ Pánihna, Dios queétdih biíc bácah panihnit ā chājachah, queétdih míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih āt niijip wut jī.

¹⁰ Páant ā niiját túttimah, mawáboó jumna, páant ā naawátjidiḥ ā bohénit caandíh ít wáub joyóp wut jī. ¹¹ Páant ī wáub joyóchah, nin pah queétdih āt niij jepahap wut jī:

—Ded ájeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwáub áa jumna, ā yohnidih yeejép ā chājna caá. ¹² Yad wilibut newédiḥ yohnit, biíhdih jwáub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chājna caá, Jesús āt niijip wut jī.*

Jesús wébítidih ā wábat

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwā ī wehdih ā teo jáha wábat pínah niijná, Jesús pebhna ī mána ít wá juibínap wut yuh jī. Oboheéhtih, ā bohénitboó queétdih ennit, ít jípónih jūihñap wut jī. ¹⁴ Páant ī jūihñuchah ennit, Jesús íjnit, ā bohénitboodih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—Wébit wā pebh ī júáwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébit caá túi jengah joinít ī jumap. ¹⁵ Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébit ī jengah joyát pah jengah joinít ī jumna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nitbit Diosdiḥ ī náahat pah yeeb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan niit, āt niijip wut jī.*

¹⁶ Páant niij péanit, wébítidih wá túuh teo jáhanit, nin pah Diosdiḥ āt niij wáubap wut jī: “Nitbitidih ma túi teo wáacá, Paá”, āt niijip wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdiḥ ā wáub joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wā namádiḥ ī bejchah, biíc newé náo ñah bej, Jesús pebh bódiḥa caj yoh ñajnit, caandíh wéina, nin pah āt niij wáub joyóp wut jī:

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? āt niijip wut jī.

* **10:4** Dt 24.1-4; Mt 5.31 * **10:6** Gn 1.27; 5.2 * **10:8** Gn 2.24 * **10:12** Mt 5.32; 1Co 7.10-11

* **10:15** Mt 18.3

18 —¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemdih ma niŋ? Diosjeh caá táini. 19 Dios ā wətatdih ma jéihna caá. ‘Cāacdih ma mao yohca bojóó.* Ma áa nihcanni-hjīh ma yéej chājca bojóó.* Ma nuaꞤcaá bojóó.* Ma yeeca bojóó.* Bitadih yee naóhñit, ĩh bií déedih ma ubca bojóó. Ma mánadih táinijeh ma chājaáp’, *Dios ā niijíp jī. Caán ā wətatdih jepahat caá náahap, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

20 —Bohéní, wébit jumna, wā yap yohcatji pah, buubut biíc yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdiĥ āt niijíp wut jī.

21 Páant ā niijíchah joí, en jāhanit, Jesús caandih āt oyop wut jī.

—Diosjeéh ma túi jumat pínah, bainí caá meemdih ā judhdap. Nihat míih bií déedih jīb chājadiĥ ma bejeé. Pánih jīb chājnit, caán jībdiĥ moh yejnitdih ma wūhuú. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohātji chah táini míih pínah Dios pehbhoó ā jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wājeéh ma pée jūwá, Jesús āt niijíp wut yah jī.

22 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, āih bií déedih jīb chāj wāhíhcan, búdí āt jīgahap wut jī. Pánih jīgahñit, jepahcanjeh, āt jwúub bejep wut jī.

23 Páant ā jwúub bejehchah, ā bohénitdih tac púud ennit, nin pah Jesús queétdih āt niijíp wut jī:

—jDawá bií dée bíbohñit Dios ā maáh jumapna ĩ waadát ā buona caá! āt niijíp wut jī.

24 Páant ā niijíchah joinit, queétdih ĩt joí wáhi bejep wut jī. Páant ĩ wáhi bejehchah ennit, queétdih Jesús nin pah āt jwúub niŋ naáwáp wut jī:

—Némewáá, det Diosdih túi jenah joicán, ‘Nihat wíih bií déejīh wā táí yapbipna caá’, niŋ jenah joinit, Dios ā maáh jumapna ĩ jéih waadcán caá.

25 Camelloboó awí ĩtbitdih ā yabac bejihichah nihna, āta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií dée bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waádíhichah yahna, búdí ā buona caá, āt niijíp wut jī.*

26 Páant ā niijíchah joinit, chah wáhi bejna, queétdih nin pah ĩt míic niijíp wut jī:

—Páant ā niijíchah bácah, Dios ā jumapboó ded ā jéih waadcán niit, ĩt niijíp wut jī.

27 —Cāacwā ded pah ĩ jenah joyátjīhjih ĩ táí chājīhna yahna, Dios pehbhoó ĩ jéih bejcan niit. Diosjeh iiguipna bejnit déedih ā táí ubna caá. Caanjéh tigaá nihadih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ā wíhcan caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

28 —Maá, weemdih ma joi jwúhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihadih jwí cádahap jī, Pedroboó āt niijíp wut jī.

29-30 —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det wíih táini doonádih jepahñit, wā weñat pínahdih chājat túut niijná, nihat ĩh bií déedih cádahñit, páant ĩ chājat jīb búdí táinidih ĩ bíbohñit caá. ĩh muanádih, ĩ úudwádih, ĩ mánadih, ĩ weha mána yaádhdiĥ, ĩ wehdih, ĩh wápchidih yah buca cádahñit jumna, nin baácboó jum jwahna, chah dawá ĩ bíbohñit caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yahna, yeejépbət ĩ yapbipna caá. Túttimah bóo láabut páantjeh Dios biícđih ĩ jumbipna caá. 31 Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwahñit, dawá cáacwā búdí bií dée bíbohñitji, Dios pehbhoó moh yéejnit ĩ jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó

* 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17 * 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19 * 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20 * 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 10:25 Pr 11.28

dawá moh yéejnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

*Jesús ā wunat pínahdih ā jwúub naáwát
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ā bohénitdih át numah aab béjep wut jī. Caán tútchina ā numah bejchah ennit, ā bohénitboó īt wáhi bejep wut jī. Bitá ījeéh péenitbut bádí īt úmup wut jī. Pánihna, Jesús doce ā bohénitdihjeh bitadīh yúúpbit numah bejnit, ded pah cācwā caandīh ī chājat pínahdih queédih át jwúub naáwát wut jī: ³³ “**Jerusalén tútchina aab béjna caá jwī chājap. Caanná jwī juibíat túttimah, weém, nihat cācwā úd jeñédih caanjīh moón ī teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit biícđih ī wāhđipna caá. Pánih wāhđit, judiowā nihcannitboodīh ī jwúub wāh yapabipna caá, weemđih ī mao yohat pínah niijná.** ³⁴ Páant ī mao yohat tútuchah, queétboó deoh naóh, mao mácjīh coí jāhanit, weemđih ī pūibipna caá. Páant ī chājat túttimah, weemđih ī mao yohđipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jāap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhđipna caá, páant muntih”, át niijíp wut jī.

*Santiago, Juanjīh Jesúsđih ī úúbh joyát
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Páant Jesús queédih ā niij náoh péanachah, Zebedo weh Santiago, Juanjīh Jesús pebhna juibínit, caandīh nin pah īt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī niiját pah jwiítđih ma chāj wāhúú, īt niijíp wut jī.

³⁶ —¿Ded pah wā chājat tigaá yeéb űi náah? Jesús queédih át niij úúbh joyóp wut jī.

³⁷ —Nihat cācwā ī maáh waadná, meém biícđih jwiítđihbut ma chúdat tútú, majeéh maáta jwī jumat pínah niijná. Weemđih ma jéihyemant bóo buwámant chúdat tútú, wā úudboodīh wáyámant bóo buwámant ma chúdat tútú, Jesúsđih át niijíp wut jī.

³⁸ —Ded pah yeéb yeejép űi yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemđih űi niij úúbhna caá. ¿Buu weém yeejép wā yapat pínahdih biíc yoobó yeebbát yeejép yapnit, űi jéih buujámi naniút? queédih át niij úúbh joyóp wut jī.*

³⁹ —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwī jéih buujámi nacaá, īt niij jepahap wut jī.

—Weém yeejép wā yapat pahjeh yeebbát yeejép űi yapbipna caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah űi jumachah yuhna, wājeéh chúadnit pínahdih wā jéih űiocan caá. Caandīh wā ípboó átát ámoh jwey péa tagaá. Pánihna, caán ā űionitjeh wā jéihyemant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut ī chúđđipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.

⁴¹ Santiago Juanjīh ī úúbátjidih joinít, bita ā bohénitboó queédih īt íjip wut jī.

⁴² Páant ī íjichah ennit, nihat queédih bid bojnit, Jesús nin pah át niij naáwát wut jī:

—Diosđih jéihcannit maátaboó íih cācwāđih watna, nihat jéihnit dée pah queédih ípí wēp watna caá. ⁴³ Yeébbóó páant űi jumca bojoó. Obohjeéhtih, űijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondīh teo wāhđi panihđi jumat caá náahp.* ⁴⁴ Ded nihatđih watíhna, bitadīh teo wāhđi ā jumú naáh.*

⁴⁵ Weembát oboh jumni panihđi wā jumna caá. Pánih jumna, weém nihat

* **10:31** Mt 20.16; Lc 13.30 * **10:38** Lc 12.50 * **10:43** Lc 22.25-26 * **10:44** Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

cāacwā úd jeñé jumna yuhna, nin baáčboó jǎohna, cāacwā weemdih ī teo wāhatdih wā bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadih wā jǎuwáp be. Dawá ī yéijat jīb iiguǎna bejnit déejidih táí ubat túnt niijná, queétdih wan wāhadih wā jǎuwáp be, Jesús át niijíp wat jī.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ā booaat

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús ā bohénit bíicdih Jericó tátchiboó īt juibínap wat jī. Juibínit, ī waad yábac bejchah, queétdih dawá īt péenap wat jī. Páant ī yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wāt jumni, namá jwéejdih dinero wábh chǎudna át chǎjap wat jī. Caán Timeo ā wǎáh wat jī.

⁴⁷ Pánih chǎudnit, Jesús wā ī yap bejchah joinít, Bartimeo nin pah át niúj ej jwíhip wat jī:

—Jesús, David juima, Dios ā wahní, weemdih ma jǐgah en teo wáacá! át niúj ejep wat jī.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ā niúj ejchah joinít, cāacwā caandih īt jǎihñep wat jī:

—Pánih ejcan, ma laiha bojoó, īt niijíp wat yuh jī.

Obohjeéhtih, páant ī niúj jǎihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wépép át ejep wat jī.

—iDavid juima, Dios ā wahní, weemdih ma jǐgah en teo wáacá! át niijíp wat jī.

⁴⁹ Bartimeo páant ā niúj ejchah joinít, bejna yuhna, chǎonít, nin pah Jesús át niijíp wat jī:

—Caán ā jǎuwá naáh, át niijíp wat jī.

—Ma weñeé. Ma ñah ñahwá. Meemdih ‘Jǎuwá’, ā niijná caá, caandih īt niijíp wat jī.

⁵⁰ Páant ī niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chódih ub yoh jéena, ñah ñahnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wat jī.

⁵¹ Páant ā pebhna juibínachah, Jesús caandih nin pah át niúj wábh joyóp wat jī:

—¿Dedé dée tiguaá meemdih wā chǎjbi? át niijíp wat jī.

—Bohéní, búdí wā eníhna caá, át niúj jepahap wat jī.

⁵² —Ma bejeé. Weemdih ma táí jenah joyát jīb enni ma jumna caá, Bartimeodih át niijíp wat jī.

Jesús páant ā niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wat jī, bāca. Pánih ennit, Jesús ā bejchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wat jī.

11

Jesús wā Jerusalénna ī waadát

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimant bejnit, Jesús ā bohénit bíicdih Jerusalén tátchina īt bejep wat jī. Caán tátchidih ī juibíat pínah jǎtih, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbhit īt juibínap wat jī. Olivo dah jeé páujdih bóo tátchina wat jī. Caánboó juibínit, chénewā ā bohénitdih caán bainí tátchina Jesús át wahap wat jī.

² —Con pehbhit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wǎuhdih ñi enbipna caá. Cǎacdih duo jwáhcanni caá. Caandih ñi wataáp. Watnit, ñi ub jǎuwá. ³ Bitá ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tiguaá caandih ñi wat?’

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

ĩ niijíchah, 'Jwĩ Maáh caandih ã ub jwuhat tũtup be. Æ náahatdih chãj péa, ã jwúababipna caá', queédih ñi niiji, Jesús at niijíp wat jĩ.

4 Jesús páant ã niijíchah joinit, it bejep wat jĩ. Juibinit, jęc pebh chéoni, namáboó ñahni, burro wúúhdih it enep wat jĩ. Ennit, caandih it watap wat jĩ. 5 Caan pébh en ñahnit, nin pah it niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá caandih ñi wat? It niijíp wat jĩ.

6 Páant i niij wúbh joyóchah joinit, Jesús ã niijátji pah queédih it jepahap wat jĩ.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, it niijíp wat jĩ. Páant i niijíchah joinit, Jesús ã páñapboó it ub bejep wat jĩ. 7 Pánih ub juibinit, iih jih bóo yégueh chóodih too dagnit, burrodih it cáagap wat jĩ. Cáag péanachah, burrodih púuh laabnit, yéguehjih Jesús at chúudup wat jĩ. Pánih chúudnit, Jesús wã Jerusalén tãtchina it bejep wat jĩ. 8 Dawá cáacwã iih jih bóo yégueh chóodih namáboó it jwey waáwáp wat jĩ. Bitabut tãtchi jwéjdh i bóodniji táam núonadih ub jáóhni, namáboó it jwey waáwáp wat jĩ. Iih yégueh, táam núonadihbut namáboó jwey waóhna, Jesús i maáh pínah ã jumatdih júutna it chãjap wat jĩ. 9 Páant Jesús wã i bejchah, ã waáwáp mant, ã méimant péenitbut nin pah it niij ejep wat jĩ:

—¡Diosdih jwĩ wēi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judiowádh teo wáacni pínah ã túi jum naáh!* 10 Jwĩ nuo David ã maáh jumati pah nin jáóhni ã jwúub maáh jumbipna caá. ¡Táina caá ã maáh jumati pínah! ¡Táina caá, Paá! ¡Méem caá mat wahap! niijná it chãjap wat jĩ.

11 Pánih bejna, Jesús wã Jerusalén tãtchina juibinit, Dioih muaná it waad béjep wat jĩ. Pánih waad bénit, Jesús nihatdih at táoh en jibip wat jĩ. Táoh en péanit, too ñáh juúwúchah, Betania tãtchina Jesús doce ã bohénit bícdih úwudih it jwúub bejep wat jĩ.

Jesús higuera nahdih ã wnat tũtat (Mt 21.18-19)

12 Tãttimah bóo yeó jáapdh queét Betania tãtchidih ñonitji Jerusalén tãtchina it jwúub bejep wat jĩ. Pánih bejnit, nuugúp wanna, higuera túi wawá jumni nahdih yúup en bojnit, Jesús ãih quehdih bididih at bejep wat jĩ. 13 Obohjeéhtih, túini wawá jumna yahna, quehcat láa ã jumuchah, ãih quehe at wihcap wat jĩ. 14 Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih at niijíp wat jĩ:

—¡Ma quehcah, cáacwã míh quehdih i jwúub jeémpcan niit! at niijíp wat jĩ.

Caan náhdih páant ã niijíchah, ã bohénit it joyóp wat jĩ.

Jīb chãjnitdih Dioih muanánt Jesús ã jūih ñūun bácaat (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Páant niij péanit, Jerusalén tãtchina it bejep wat jĩ. Caaná juibinit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih it jwúub waad béjep wat jĩ. Pánih waad bénit, bí dée jīb chãjnitdih Jesús at jūih ñūun bácanap wat jĩ. Dinero tãt nuumnit cáacwáih cáagat naanádih, jopwádh jīb chãjnitih chúudat naanádihbut at ub yoh áacanap wat jĩ. 16 Pánihna, bí déedih jipónih ub yabac bejnitdih Jesús at jūih jwúuba bojop wat jĩ.

17 Pánih jūih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah at niij bohénap wat jĩ:

* 11:9 Sal 118.25-26

—Dios naáwátdih naóh yapani jon játih nin pah át niij daacáp tají: “Wíih muú nihát baácmant moón weemdih úbát pínah muú caá”, Dios á niijíp be’, át niij daacáp tají.* Obohjeéhtih, cāacwā Diosdih úbátdih í juyáchah yahna, yeebboó queétdih yeenit nūmná caá ñi chājap. Pánih chājnit, Dioih mūtdih yéejana, nūmnit í jumat pínah muú chājna caá ñi chājap,* Jesús queétdih át niijíp wut jí.

18 Páant Jesús á niij bohéatdih joinít, dawá cāacwā búdí ít joí wáhi bejep wut jí. Í joí wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut cāacwāboó queétdih cádahnit, Jesúsboodih í jwúub péeat pínahdih ít úmup wut jí. Jesús Dioih mūtdih páant á niijíchah joinít, caandih úmna, nin pah ít múic niijíp wut jí: “¿Ded pah tigaá caandih jwí jéih mao yohbi?” ít niijíp wut jí.

19 Tōo ñáh jūwúchah, Jesúsawá Jerusalén tútchimant ít jwúub bac bejep wut jí, páant muntih.

Higuera nah á wunat (Mt 21.20-22)

20 Tátimah bóo yeó jáap, Jerusalén tútchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih ít enep wut jí. Caan náh átát wunah bejep wut jí. 21 Caan náh á wunatdih ennit, Jesús á niijátjidih náhninit, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jí:

—¡Bohéni, ma eneé! Higuera nah ma wunat túttni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijíp wut jí.

22 —Dios á wēpatdih ñi túi jenah joyoó. 23 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Diosdih túi jenah joinít, ‘Weém wā úbát pahjeh á yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pahjeh á yapbipna caá. Dios á wēpatdih túi jenah joiná, nin jeedih búdí mujna ñi bejat tútuchah, ñi niiját pahjeh á yapbipna caá.* 24 Nin pah yeebdih wā jwúub naóhna caá. Diosdih úbhna, ‘Wá úbát pahjeh tigaá weemdih á wūhup’, niij jenah joinít, ñi úbátdih ñi bíbohbi na caá. 25 Obohjeéhtih, Diosdih ñi úbát pínah játih, yeebdih bita yeejép í chājatjidih ñi íj yayaá. Páant ñi íj yayáchah ennit, yeebboó ñi yéej chājatdih jwí íp jeáboó jumribat á íj yaibipna caá.* 26 Obohjeéhtih, yeebdih yeejép chājnitdih ñi íj yaicáh ennit, jwí íp jeáboó jumni bíic yoobó ñi yéej chājatdih á íj yaicán níit, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Jesús á wēpat (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Páant niij béjna, Jerusalénna Jesúsawá ít juibínap wut jí. Pánih juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih ít táoh enep wut jí, páant muntih. Páant Jesús á táoh enechah, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, jwiit judiowádh wahónit bíicdih á pebh juibínit, 28 nin pah caandih ít niij úbh joyóp wut jí:

—¿Deih wēpatjih tibeé jwíin páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant á wut? ít niijíp wut jí.

29 —Yeebdih caá wā jwíih úbh joibíp. Weemdih ñi túi jepahachah, weembát ñi úbh joyátdih wā jepahbipna caá. 30 ¿Juan yeebdih á daabánachah, déhe tibeé caandih át daabáat tútjji? yeeb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cāacwāboó níit caandih ít daabáat tútjji? ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

* 11:17 Is 56.7 * 11:17 Jer 7.11 * 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2 * 11:25 Mt 6.14-15

³¹ Páant ā niijíhah joinít, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jī: “¿Ded pah tigaá jwī niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutap tajī’, jwī niijíhah, ‘Páant ā jumuchah yuhna, ¿dépanih tijī caandih ñi jepahcan?’ jwiitdih ā niij jūihbipna caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ā jumap jī’, ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyóhah, jwiitboó ‘Cāacwājeh caandih ít daabáát táutjip taga’, jwī niij jepahchah, queét jwiitdih ī ijbipna caá”, ít míc niijíp wut jī. Pánihna, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwiit judíowādh waóhnitbut cāacwādh ít úumap wut jī. ³³ Pánih úumnit, Jesúsdih nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Juandih daabáát táutnidih jwī jéihcan caá, ít niijíp wut jī.

—Caán láa báchah weemdh wutnidih weembát yeebdih wā naóhcan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

12

Jiwá iguúhadih yeejép teo wāhniit naáwát

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ā jenah joiní naáwátjīh cāacwādh át niij bohénap wut jī: “Biic newé jiwá iguúdh ā momop be. Mom péanit, wáihyat júaduh chāj péa, caán iguúdh ī búuh chuñat pínah muúdhbut ā chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo muúdhbut ā chājap be, caán iguúh wáapdh ī en dawát pínah niijná. Caandih chāj péa, bitadh en dawát táutnit, caán biih baácboó jib jwuhadh ā bejep be.* ² Táltimah, iguúh ei láa caandih teo wāhniidih áih iguúh wáapna ā wah bojop yah be, áih iguúh jibdh ā wúbát pínah niijná. ³ Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguúhadih en daonitboó caandih teonit, ī maáhdih jib wahcanjeh, ī pái ñuun yóh jwáuba bojop be. ⁴ Táltimah, iguúha mínah biih caandih teo wāhniidih ā jwáub wahap yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, ā juibínachah, caandihbut yeejép niijnít, áih wao dáhdih ī dáuc mawap be. ⁵ Páant ī chājat táltimah, biíhdih ā wah bojochah, wápchi en daonít caandih ī mao yohop be. Dawá bitadhbut ā wahachah, biquínadh mao yohnit, bitadh ī yeejép chājap be.

⁶ “Caán iguúha mínadh ā wúuh, búdí ā oinijeh ā judhdap be. Pánihna, ā wúuh ā oinidih ā wahap be, buca. Pánih wahnit, nin pah ā niij jenah joyóp yah be: ‘Wá wúuhboódh ī táí chājbipna caá’, ā niijíp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonitboó queétjeh nin pah ít míc niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wúuh caá. Caandih jwī mao yoh jīh, behe ā wənat táltimah, nin jwíh wáap ā jumat pínah niijná’, queétjeh ī míc niijíp yah be. ⁸ Páant niijná, caandih mao yohnit, wápchi jwéjboó áih báchajidih ī yohop be.

⁹ “¿Wápchi mínah jwáub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonít dih ā chājbi? Nin pah queétdih ā chājbipna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodih caán wápchidih ā en dawát táutbipna caá. ¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátjidih yeéb ñi bohécannit jī? Nin pah át niij daacáp tajī:

‘Muú teonit táini jee dáhnadh ñíonit, ī náahcanni dahdh ī yohop yah be.

Obohjeéhtih, caán ī yohni dahdhjeh tigaá Dios ā ñiwip. Caandih ñíonit, áih muu pánihnidih chājna, choójboó caan dáhdih ā jwíh jwejep be, caán muúdh táí jenah enat táut niijná. Caán jee pánihni Dios ā wahní pínah Cristo tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiitboó caandih búdí jwī wéina caá’, át niij daacáp tajī”,

(Sal 118.22-23)

* 12:1 Is 5.1-2

Jesús queétdih át niijíp wat jī.

¹² Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, jwiít judiowā jwī maáta biíc dih nin pah ít niij jenah joyóp wat jī: “Jesús iguihadih en daonít naawátjīh jwiít dih jūihna caá ā chājap”, ít niijíp wat jī. Páant niij jenah joinít, Jesús dih ít tewíhip wat yah jī. Obohjeéhtih, cáacwādih úmnnit, caandih teocanjeh, ít bejep wat jī.

Romano maáta ī úbát túttni dinero júdu
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Pánih bejniti fariseowā ī maátaboó biquína ījeéh moondih Herodesjeéh moondihbat, Jesús pebhna wahna, caandih ít úbhh joyát tútup wat jī, Jesús mácah ā jepahachah, caandih naóh yacat tút niijná. ¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandih nin pah ít niij úbhh joyóp wat yah jī:

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiít dih ā chājat tútatdih yoobópdih ma bohéátdih jwī jéihna caá. Ded pah cáacwā ī niijíchah, maáta ī jumuchah yahna, úmcanjeh yoobópdih mapī naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwī úbhh joyátdih ma jepahaá: ¿Roma baácdih moón ī maáh César ā úbát túttni núodih caandih jwī wāhuchah, ā túi niit? ít niijíp wat jī.

¹⁵ Páant ī niij úbhh joyóchah, ī yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wat jī:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah űi jepahat tút? űi bíbohni dinero júdu dih weemdíh űi wāhúú, wā en jwahat pínah niijná, át niijíp wat jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, caandih biíc júdu ít wāhup wat jī. Páant ī wāhuchah, caán júdu dih ennit,

—¿Nin júduboó deih móot, deih wāt tigaá ā jum? queétdih át niijíp wat jī.

—Césarih móot, áih wūtbut ā jumna caá, ít niij jepahap wat jī.

¹⁷ —Caán láa bácah nin júdu Césarih pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumuchah, caandih wāhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah ā jumuchah, Diosboodih űi wāhúú, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant ā niij jepahachah, ít joí wáhi bejep wat jī.

Cáacwā ī jwúub boo pud júúwát
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Páant queétdih ā jepahat túttimah, biquína saduceowā jwah Jesús pebh ít juibínap wat jī. Queét saduceowā “Cáacwā wanna, ī jwúub boo pud júúhcan níit”, niijnít ī jumap jī.* ¹⁹ Páant niij jenah joinít, nin pah Jesús dih ít niijíp wat jī:

—Bohéní, nin pah Moisésji át niij bohénap tajī: “Weép jeñé weh wihcanjeh ā wunuchah, ā úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat náahap. Pánihna, ā úudboó áa wih jwahcanni ā jumuchah, éemp wunnihdih ā bíboho naáh, ā úud jeñé báadhda weh pah ī weh jumat pínah niijná”, Moisésji át niij daacáp tajī.* ²⁰ Biíc weh sietewā ī jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ā wunap be. ²¹ Á úudboó weép jeñé áajidih ā jwúub áa jumap yah be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát ā wunap be. Túttimah bóobat weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yahna, caanbát weh wihcanjeh ā wunap be. ²² Páant mícjeh queét nihát ī búud beedép be. Páant mi weha mána ī wan beedát túttimah, ī áajibut mi wunap be. ²³ Pánihna, queét nihát siete ī áaji, nihát ī jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesús dih ít niij úbhh joyóp wat jī.

* 12:18 Hch 23.8 * 12:19 Dt 25.5

24 Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jī:

—Dios naawátdih jéihcan, ā wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá. 25 Wānnitji ī jwáub boo pud jūwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ī jumbipna caá. 26 Obohjeéhtih, wānnitji ī boo pud jūwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá: Moisésji úgní chálihdih ā enatjidih nin pah át niij daacáp taji: ‘Dios nin pah weemdih ā niijp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá”, ā niijp jī’, Moisés át niij daacáp taji.* 27 Í wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijp wut jī. ‘Í Maáh caá’, ā niijátjidih joinít, báadhnit ī jumatdih jwí jéihna caá. ¡Dios báadhnitdihjen maáh ā jumna caá! Pánihna, ‘Wānnitji ī jwáub boo pud jūóhcan níit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijp wut jī.

*Chah jenah joyát watat
(Mt 22.34-40)*

28 Moisés ā watatjidih bohénitjeéh jumni Jesúswā pebh juibínit, ī míc wéhenachah, át joyóp wut jī. Jesús ā táí jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijp wut jī:

—¿Dios jwíútdih ā watat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijp wut jī.

29 —Nin watat caá chah ā jumap: ‘Yeéb judíowā nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, biícjeh tigaá ā jumap. 30 Páant ā jumuchah, chah jenah joí, táí jepahnit, wēinit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp taji.* 31 Caán watat namp, nin biíh watat ā jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadidibut búdí ma oyoó’, át niij daacáp taji.* Caán chéne watatna nihat biíh watatnadidih chah jenah joyát pínah ā jumna caá, Jesús caandíh át niijp wut jī.

32 —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijp. Dios biícjeh tigaá báadhni. Biíh wihcan caá.* 33 Páant ā jumuchah, caandíh chah jenah joí, táí jepahnit, wēinit, oyat caá jwíútdih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadidibut oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwí weñechah, ā táina caá. Páant ā týuchah yuhna, Diosdih, cáacwádidibut jwí oyat caá chah ā náahap. Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdih át niijp wut jī.*

34 —Dios ma maáh ā jumat pínah bainí caá meemdih ā jadhup, Moisés ā watatjidih bohénidih Jesús át niijp wut jī.

Páant ā niijíchah joí úmnnit, bita ít úbhh joicáp wut jī.*

*¿Cristo déhe ā juma tigaá?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

35 Dioih muúdíh waadnit, Jesús nin pah át niij bohénap wut jī:

—‘Dios ā wahni pínah Cristo David juma ā jumbipna caá’, Moisésji ā watatdih bohénit ī niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ī chá? 36 Davidjijeh Táini Espiritu ā wutachah, nin pah át niij daacáp taji: ‘Diosboó wā Maáhdih nin pah ā niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo búwámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdih en jühnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā niijná caá’, Davidji át niij daacáp taji. (Sal 110.1)

37 Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijp wut jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿ded pah tigaá Cristo David juma át jumji? Jesús queétdih át niij úbhh joyóp wut jī.

* 12:26 Ex 3.6 * 12:30 Dt 6.4-5 * 12:31 Lv 19.18b * 12:32 Dt 4.35 * 12:33 Os 6.6

* 12:34 Lc 10.25-28

Páant ã niij bohénachah, dawá caandih ít táí wēi joyóp wut jī.

Moisés ã watatjidih bohénit ī táicac
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúb niij naóh bohénap wut jī: “**Moisés ã watatjidih bohénit ī yéej chājatdih ñi táí eneé. Páant queét ī chājat pah ñi chājca bojoó. Queét maátni yégueh táini chóo ðuonít, cāacwā ī enepdih īpī táoh jib bejna caá. Bii dée jīb chājapboó bita queétdih táí wēi jwāáh uábatdih īpī náahna caá.** ³⁹ **Jwiít judiowā jwī bohéat mūudih waáwápboó īpī chúdna caá, nihat queétdih ī táí wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobát bejnit, waáwápboó mícjeh chúdna, īpī wēina caá.** ⁴⁰ **Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádih munnádh īpī dúuc wáina caá. Páant queét yaádhdh dūuc wáina yuhna, cāacwā ī enepdih Diosdih maatápdih īpī uábhna caá, queétdih ī wēi enat pínah niijná. Páant ī chājat jīb Dios queétdih búdí ã péeh chājipna caá”, Jesús át niijp wut jī.**

Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Judiowā ī wāhni dinero ámoht pah pebh Jesús át chúdup wut jī. Pánih chúdna, cāacwā caan páihdh dinero ī yacachah, át enep wut jī. Caán dinero Dioih mūudih ī ámohochah, ī jīb chājat pínah át jumap wut jī. Dawá bíi dée bíbohni caan páihdh búdí dinero ít yacap wut jī. ⁴² Obohjeéhtih, éemp wunnih moh yéejnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júdna cobrejīh ī chājnijidih mit yacap wut jī. Caán júdna nump baini jīb jumni át jumap wut jī. ⁴³ Caán júdnadh mi yacachah ennit, ã bohénitdh ã pebhna jūwát táutnit, nin pah Jesús queétdih át niijp wut jī:

—**Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nint éemp wunnih moh yéejnihboó bita nihat ī wāhat chah mi wāhap be.** ⁴⁴ **Bitá dawá bíi dée bíbohni, búdí ī wāhachah yuhna, queétoó páantjeh búdí ī bíbhna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihat mi jeémát pínadh mi jīb chājat déejibitdh mi wāh beedánap be, át niijp wut jī.**

13

Dioih mūudih bita ī yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioih mūumánt ī bac bejchah, bíic ã bohéni nin pah át niijp wut jī:

—jBohéni, ma eneé! Nin muú búdí jee dáhnajīh ī chājni tztúini muú nihcan níit? át niijp wut jī.

² —**Táttimah, jwiít judiowādh eníhcannit jainít, nin jwī enni búdí muú, nin jee dáhnadhbut, ī yoh beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan níit, Jesús caandih át niijp wut jī.**

Péeni yeó jáap jātīh ded pah ã yapat pínah
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Táttimah, Jesús wā Olivo jeená pūah laab béjnit, Dioih muú ã táí jígohopboó ít juibinap wut jī. Caaná juibínit, Jesús yuúpbít ã chúduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ã pebh juibínit, nin pah caandih ít niijp wut jī:

⁴ —**Ma naáwá jwiítidh. ¿Débólīh tigaá meém ma niiját pah ã yapbi? ¿Péeni yeó jáap jātīh ded pah tigaá ã jwīh yapachah, jwī enbi? ít niij uábh joyóp wut jī.**

5—Yeéb ñi táí chāja chaáh. Bitá ĩ yeeatdih ñi joicá bojoó. 6 ‘Weém Cristo caá’, nijf yeenit, dawá ĩ jūóhbiḡna caá. Páant ĩ yeenachah joinít, Diosdih cádahna, táut nūmmnít, páant niijnítboodíh dawá ĩ péebipna caá.

7 ‘Pebhbit jumnit ĩ míc mawatdih, yéep jumnit ĩ míc mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Pániḡ joiná yuhna, caandíh bádí ñi jenah joicá bojoó. Páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā judh jwuhbipna caá. 8 Caán láa biíc baácđih moón biíh baácđih moonjĩh ĩ míc maobipna caá. Nihat baácboó bádí míc mawat ā jumḡbipna caá. Dawá pebhboó nūgúp láa, baác méméatbut ā jumḡbipna caá. Páant ā yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép ĩ yapat pínah ā judh jwuhbipna caá.

9 ‘Páant ā yapachah ennit, yeebjéh ñi táí chāja chaáh. Bitá yeebdíh teonit, maátadih ĩ wūhchah, jwiít judiowā jwī míc wáacat muúboó ĩ pūibipna caá. Páant ĩ chājachah, wūhwā ñi jumát jíib, táтчidih moón maátadih, queét chah maátadihbut bitá yeebdíh ĩ naóh yacḡbipna caá, ĩ peéh chājat pínah niijná. Páant queét pebh ñuhnit, wĩih táini doonádih queéđđih ñi naóhbiḡna caá. 10 Péeni yeó jáap jātiḡ táini doonádih nihat baácđih moonđíh naóh bohéat caá náahap. 11 Yeebdíh peéh chājat táutni pebhna ĩ ub bejechah, ‘¿Caandíh ded pah wā naóhbi?’ ñi niijf jenah joicá bojoó. Caanná ñi jumuchahjeh, ñi naáwát pínahđih Táini Espirituóboó yeebdíh ā jéihyabipna caá. Páant ā niijátđih joinít, ñi naóh yapanaá. Pániḡ naóhna, ñi jenah joyátjĩh jeh ñi niijcán niít. * 12 Caán láa biíc ā úuddih, biíhboó ā úud jeñéđih mao yohat táutna, ĩ wūhbiḡna caá. ĩ ĩp ā wehdih, ĩ wehboó ĩ mánadihbut mao yohat táutna, ĩ wūhbiḡna caá. 13 Pániḡhna, wĩihwā ñi jumát jíib nihat yeebdíh ĩ eníhcan niít. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdíh ñi cádahcah, péeni yeó jáapđih yeebdíh wā táí ubbipna caá.*

14 ‘Bitá ĩ pāpnidih Diosdih weñat muú díitboó jwejnit, cáacwā caánboodíh weñat táutna, caán muú ā túyatđih ĩ yéejanachah, ñi enbipna caá. Diosdihjeh cáacwā ĩ úubát muú ā jumuchah, caán pāpnidih caánboó jwejcát caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji, caandíh át naóh daacáp taji.* Caán ā daacátjidiḡ ennit, ñi táí beh joyoó. Caanjĩh yeejép ĩ pāpni ā jumuchah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó ĩ jweí púuh laab béje naáh. 15 Caán láa cáacwā tabit yeejép ĩ yapachah, waícanjeh ĩ jweí náo púuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnit, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ā jweí béje naáh. 16 Wápchiboó jumni áih yéguenadih ubudih ā jwúub bejca bojo naáh.* 17 Caán láa wudu jumnit yaáđh, ĩ wehdih táuhnitbut ĩ jweyechah, queét yaáđhđih chah ā buobipna caá. 18 Nin pah Diosđih ñi niijf úubá: ‘Mah noój láa ā jumuchah, páant yeejép ā yapca bojo naáh’, caandíh ñi niijf. 19 Caán yeó jáapnadih cáacwā tabit yeejép ĩ yapbipna caá. Nin baácđih Dios ā chājat táttimah, cáacwā yeejép ĩ yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba ĩ yapbipna caá. Páant yeejép ĩ yapat táttimah, ĩ jwúub yeejép yapcan niít.* 20 Tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ā jweí jwuhbipna caá, ā ñionitboó ĩ jéih buujáát pínah niijná. Páant ā chājcah niḡhna, ded áta buujácan tagaá.

21 ‘Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneé. Ninjĩh caá Cristo ā jumup’, ĩ niijíchah, ‘Conjĩh caá Cristo ā jumup’, bitabut ĩ niijíchah, ñi joyáh bojoó. 22 Caán láa dawá

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

yeenit ī jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niŷ yeenit, ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niŷ yeenitbut ī jumbipna caá. Cāacwā ī en wáhi bejat pínah niŷná, ūm náah jumnidih ī chāŷ jéutbipna caá. Páant ī chāŷatdih ennit, Dios ā űionitboó ī yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ī péeat pínahdih ī náahbipna caá. ²³ Páant ā yapat pínah jātih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih űi túi jéhyat pínah niŷná. Páant wā naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih joicát túut niŷná, űi túi chāŷa chaáh”, Jesús āt niŷjíp wut jī.

*Nihat cāacwā ūud jeñé ā jwúub dei jūúwát pínah
(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)*

²⁴ “Caán láa cāacwā yeejép ī yapat túttimah, yeó, widhbut ā túi yeh iigcán niŷt. ²⁵ Pánih túut nūmná, jeá ā méménachah, cúiwā ī yúug jéen bejbipna caá. ²⁶ Páant ā yapachah, weém nihat cāacwā ūud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdí wēpatjīh, túi yeh iigni wā jwúub dei jūúwáchah, nihat cāacwā weemdih ī enbipna caá. ²⁷ Pánih dei jūóhna, wīih ángelwādih nin baácboó wā wahbipna caá, nihat pehbboó wā űionitdih ī ūb wáacat pínah niŷná.

²⁸ “Higuera nah ded pah ā jumatdih űi jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ā jumachah ennit, jópchi ā jūúwátdih űi jéihna caá. ²⁹ Páant ā jumat pah, nihat wā niŷjátŷi ā yapachah enna, wā jwúub dei jūúwát pínah bahni ā judhdaditbut űi jéihbipna caá. ³⁰ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán láa moón ī wnat pínah jātih, wā niŷjátŷi pah bíic yoobó ā yapbipna caá. ³¹ Nin baác, jeábut ā bueđúchah yahna, wā naáwátboó ā bueđcán niŷt. Nihat wā niŷjátŷi pahjeh wā péabipna caá.

³² “Obóhjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horaditbut nihat ī jéihcan caá. Cāacwā, ángelwā, weem yúh buca nihat jwī jéihcan caá. Wā íp Diosjeh caá caandih ā jéihyep.*

³³ “Pánihna, yeebbát caán yeó jáapdih jéihcannit jumna, weemdih túi páinit jumt túut niŷná, jáanit pah Diosdih űi túi ūúú. ³⁴ Ded pah páinit űi jumt pínahdih nin naáwátjīh wā bohébipna caá: Múú mínah yúúp ā jīb bej jwahat pahjeh tigaá. Á bejat pínah jātih, ā pehb moondih áih muedih ā túi en dawát túutur be. Biquínadih ā tewatdih ā jwejep be. Jécdih wapniboodih ā jwúub jūúwát pínahdih ā túi páñat túutur be. ³⁵ Yeebbát űi túi jenah joí páñaá. Múú mínah ā jwúub jūúwáchah, queéť ī jéihcat pah, weém űi Maáh wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáapdih yeebbát űi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wāta dei juyúp tagaá. ³⁶ Páant wā jwúub dei jūúwát pínahdih jéihcan, wā wutatdih páantjeh űi chāŷaá. Pánih chāŷnit, báadhdajeh wā jwúub dei juyúchah, űonit pah űi jumcan niŷt. ³⁷ Pánihna, yeebdih wā niŷját pah muntih, nihatitbut naóhna caá wā chāŷap: ¡Jáanit pah, túi teo páinit űi jumúú!” Jesús queétdih āt niŷjíp wut jī.

14

*Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wnatjidih bohénit bíicdih Jesúsdiŷ ī mawíhat
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)*

¹ Oveja wūhdih jwī jeémát yeó jáap, Pascua ī niŷjní,* chéne yeó jáap jātih paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna āt jumur wut jī. Sacerdotewā ī maáta,

* **13:24** Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 * **13:25** Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * **13:26** Dn 7.13; Ap 1.7 * **13:32** Mt 24.36 * **13:34** Lc 12.36-38 * **14:1** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

Moisés ā wətatjidih bohénitbut Jesúsdi h mawíhna, caandíh ít tewat túutíhip wət jī. Cāacwā ī encah, caandíh ít tewat pínah niijná, nin pah ít míc niij wéhenap wət jī:

²—Pascua yeó jáapnadih, dawá cāacwā ī juməchah, Jesúsdi h jwī tewat túutəchah, nihat tabit ita íij tagaá. Pánih íjnit, jwiítidih ita míc mao tagaá. Pánihna, cāacwā ī encah, jwī tewat túútəp, ít niijíp wət jī.

*Yad wili chej jumniíh Jesúsdi h mi puhwat
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)*

³Queét Jerusalén tútchiboó ī míc wéheat pónih, Jesús wā Betania tútchiboó bácah moópni Simóníh munná jeémpna ít chājar wət jī. Páant ī jeémát pónih, bíic yad wili túi chej jumni quítidih mit əb waád juibínap wət jī. Caán alabastro jeejīh ī chājni quít díftna nardo ī niijní chej jumni yíi át juməp wət jī. Caán yíi búdí jíb jumni át juməp wət jī. Pánihna, caán quít yapatdih dajnit, Jesúsdi h wao dáhdih mit puhwəp wət jī.* ⁴Páant mi puhwəchah ennit, biquína caánboó jumnit ít íjip wət jī. Pánih íjnit, nin pah ít niijíp wət jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yíi búdí jíb jumnidih páant mi puoh peét? ⁵Caandíh mi jíb chāj wāhna, āta túi tagaá. Pánih jíb chājna, bíic jópchi tewat jíb pah bóo mita jíb tewep tagaá. Caán jíbdi h moh yéejnitdih mita jéih wāh tagaá, ít niijíp wət jī. Páant niijnít, queét caántdih ít jūihñəp wət jī.

⁶Páant ī niij jūihñəchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij naáwəp wət jī:
—Páant caántdih ni niijcá bojoó. Weemdíh caánt mi túi chājna caá. ⁷Moh yéejnitboó ni jeéh páantjeh ī jumbi pna caá. Débólih ni teo wáaquíhna, queétdih ni jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ni jeéh nin baácboó bahni bit wā jum jwahbipna caá.* ⁸Nint mi bíbohat pah bóo weemdíh páant mi chājna caá. Wənníh bácahjidi h jwíi puhwat pah, weemdi h chej jumni yíijih puohna, ī yohat pínahdi h mi á mohna caá. ⁹Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Ni hat baácboó wíih túini doonádi h naóhna, nint buə mi chājatjidihbut ī naóhbi pna caá. Páant ī naáwəchah joinít, caántdih dawá ī náhni bi pna caá, Jesús át niijíp wət jī.

*Jesúsdi h eníhcannitdih ā duó wáyat pínahdi h Judas ā naáwət
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)*

¹⁰Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdi h eníhcannit sacerdotewā ī maátadi h ā duó wáyat pínahdi h naáwádi h át bejep wət jī.

¹¹Caandíh joinít, maáta ít weñep wət jī. Pánih wéinit,
—Meemdíh dinero jwī wāhbi pna caá, queét Judasdi h ít niijíp wət jī. Pánihna, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáyat túut niijná, Judas át jenah joi bídi p wət jī.

*Jesús ā bohénit bíicdi h ā pée jeémát
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

¹²Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwíih waadni yeó jáap, oveja wehdih jwī mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandíh nin pah ít niij wəb h joyóp wət jī:

—¿Ded məúdi h tigaá Pascua jeémát di h jwiítidih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwī chājbi? Jesúsdi h ít niijíp wət jī.

¹³Páant ī niijíchah, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah át niijíp wət jī:

* 14:3 Lc 7.37-38 * 14:7 Dt 15.11

—Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná ñi jaibínachah, wáam dahjĩ mah beoni yeebdĩh ã jwááhbična caá. Caandih péenit, ded muúdh ã waadáchah, yeebbát ñi péé waadá. ¹⁴ Waadnit, caán muú mínahdih nin pah ñi niij úabh joyó: “¿Dedboo tígaá wã bohénit biícđih Pascua jeémátđih wã numah jeémát pínah tólih ã jum?” Bohéni ã niijná be’, ñi niijí muú mínahdih. ¹⁵ Páant ñi niijíchah joinit, nihát jwĩ náhat jum beedni búdí chah bóo tólihđih ã jútbična caá. Caán tólihboó jwĩ jeémát pínahđih ñi chãjáa, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinit, Jerusalén tútchina ãt bejep wut jĩ. Caanná jaibínit, nihát Jesús ã niijátji biíc yoo bó ãt jwáááp wut jĩ. Queéđđih ã júttni tólihđih waadnit, Pascua jeémát pínahđih ãt chãjap wut jĩ. Nihát chãj péenit, Jesús ã páñapboó ãt jwúub bejep wut jĩ. ¹⁷ Tõo ñáh júuwúchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ã bohénit biícđih caán chah bóo tólihna waád jaibínit, Pascua jeémátđih queéđđih ãt numah jeémép wut jĩ.

¹⁸ Páant ã jeémát pónih, Jesús queéđđih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Yeebdĩh yoo bóđđih wã naóhna caá. Weemđih eníhcannitđih duó wáini pínah ñi cáťh ã jumna caá. Caánboó wãjeéh jeémpni caá, ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁹ Páant ã niijíchah joinit, búdí náhni dahwanit, nihát biquínajeh nin pah Jesúsđih ãt niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿Weém nihcan niit? ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ —Biíc ñijeéh jumni, pandih weém biícđih neéh jeémpni caá.* ²¹ Páant yeejép wã yapat pínahđih jon jãťih Dios naáwátđih naóh yapani ãt daacáp tajĩ. Pánihna, weém, nihát cáacwã úud jeñé, caán ã daacátji pahjeh yeejép wã yapbična caá. ¿Obohjeéťh, weemđih eníhcannitđih duó wáini yeejép pohba ã yapbična caá! Caán ã cáac jumcah, chah ãta túi tagaá, Jesús queéđđih ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinit, Jesúsđih eníhcannitđih duó wáini pínah ãt bac bejep wut jĩ.

²² ã bac bejat túťtimah, queéť páantjeh ã jeéméchah, Jesús pandih ubnit, “**Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá**”, Diosđih niij péenit, ã bohénitđih ãt daj wáhp wut jĩ.

—¿Dáa, ñi jeémé! Nin pan wíih bácah panihni caá, ãt niijíp wut jĩ.

²³ Túťtimah, jiwá iguĩh mac jumni babhbat dahđih ubnit, “**Nin babhbat ma wáhatbat túina caá, Paá**”, niij péenit, queéđđih ãt wáhp wut jĩ. Páant ã wáhpchah, queéť nihát ãt babhbat wut jĩ. Páant ã babhbachah, queéđđih nin pah ãt jwúub niijíp wut jĩ:

²⁴ —**Nin babhbat wíih meép panihni caá. Nin babhbatđih yeebdĩh wã wáhat pah, wíih meépđih yohnit, wã wan wáhpbična caá, dawá cáacwã Dios biícđih ã túi jumát pínah niijná.*** ²⁵ Yeebdĩh yoo bóđđih wã naóhna caá. Nin baácboó jum jwahna, jiwá iguĩh macđih wã jwúub babhcan niit. Túťtimah, Dios maáh ã jumapboó wã jwúub babhbična caá, ãt niijíp wut jĩ.

*Pedro ã yeeat pínahđih Jesús ã naáwát
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

²⁶ Pascua jeémátđih jeémp péenit, Diosđih ãt wēi ewep wut jĩ. Pánih eo péa, bac bejnit, Ólivo jeená bejni namána ã bohénitđih Jesús ãt numah bejep wut jĩ.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queéđđih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

* **14:18** Sal 41.9 * **14:20** Sal 41.9 * **14:24** Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jãtíh Dios naáwátdíh naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tají: “Ovejawádh en daonídh wã maobipna caá. Páant wã mawachah, nihat ovejawã ĩ jweí peét bejbipna nacaá”, Dios ã niijná caá, naóh yapani át niŷ daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wã jéihna caá. ²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh ĩ mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ã jwúb booaat táttimah, Galilea baácna yeebdíh wã waóh bej páibipna caá, át niijíp wut jĩ.*

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wut yuh jĩ:

—Queét nihat ĩ cádahachah yuhna, weémboó wã cádahcan níit, át niijíp wut jĩ.

³⁰ —Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Bũ cheijeh mujbai chéne ã ewat pínah jãtíh biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wã jéihcan caá!’ ma niŷ yeebipna caá, Jesús Pedrodh át niijíp wut jĩ.

³¹ —Majeéh weemdíhbat ĩ mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niijcán níit, Pedro Jesúsdh chah át jwúb niijíp wut yuh jĩ.

Queét nihatbut biíc yoobó ĩt niijíp wut jĩ.

*Getsemani pácahi jumapboó Jesús ã úbát
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)*

³² Táttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemani ĩ niijní pácahi jumapna Jesús wã ĩt juibínap wut jĩ.

—Diosdih wã úbát pónih, ninjĩh ñi cháud páñaá, Jesús ã bohénitdh át niijíp wut jĩ.

³³ Páant niŷ péanit, yuúpbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbat Jesús át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, cáacwádh ã wun wáhat pínahdih búdí jenah joinít, át jĩgah jwíhip wut jĩ.

³⁴ —Tubít jĩgahnit, wunni pah caá wã jumap. Pánihna, yeebbát ũocanjeh, ninjĩh ñi úbh páñaá, queétdih át niijíp wut jĩ.

³⁵ Páant niŷ péanit, chibít yuúpbít bej, baácboó páah yoh ñajnit, ³⁶ “Paá, meém nihatdih jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdíh ma wunat tútca bojoó! Obohjeéhtih, weém wã wuníhchah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wáhbipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant niŷ úbh péanit, biíc peihcannit ã bohénit ĩ páñapboó Jesús át jwúb bejep wut jĩ. Páant ã jwúb juibí enechah, ũona ĩt chãjap wut jĩ.

—¿Ma ũo níit, Simón? ¿Biíc horabítjeh ũocanjeh, ma noón páicannit beé?

³⁸ Tái jáanit, yeebdíh Diosdih úbát caá náahap, yéj chãjat jenah joyátdih yap yohat tút niijná. Tái chãjĩhna yuhna, jáacan, úbhcan, páant ñi jéih bujácán níit, Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁹ Páant queétdih niŷ péa, jwúb bejnit, ã jwíh úbátjĩ pahjeh mantíh biíc yoobó át jwúb úbap wut jĩ. ⁴⁰ Pánih úbh péa, biíc peihcannit páinit pehbóó ã jwúb juibínachah, jwúb ũona ĩt chãjap wut jĩ. Tubít quíib chei jumachah, ĩt jwúb ũwap wut jĩ. Jesús queétdih ã wacachah, tícna, caandíh ĩt jéih jepahcap wut jĩ. Táttimah, jwúb úbúdh bejniji, páinit pehbóó Jesús át jwúb juibínap wut jĩ. ⁴¹ Biíc peihcanni láa úbhnit, páinit pehbóó át jwúb juibínap wut jĩ.

—¿Yeéb páantjeh ũonit, choó níit ñi chãjap? ¡Páant bóojeh tigaá! Butéh yéejnit weemdíh tewedih juná caá ĩ chãjap. ⁴² Ñi jáa bojoó. Chóbe. Weemdíh eníhcannitdh dúo wáini ã juná caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jesúsdih eníhcannit caandíh í tewat
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Páant Jesús ā niijichahjeh, ā bohéniji Judas āt juibínap wut jī. Judasjeéh dawá ít juibínap wut jī. Íbat naaná, máa quiítnadihbut ít bíbohoh wut jī. Sacerdotewá í maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, jwiít judíowádih waóhnitbut queétidih ít wahap wut jī, Jesúsdih teonit, í pebhna í ub bejat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús pebh í bejat pínah játih, Judas ájeéh bejnit pínahdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wā úúbhndih ní teweép. Teonit, ní cátih ní ub bejeé, ā jweicát pínah niijná”, āt niijíp wut jī.

⁴⁵ Pánihna, Jesúswá pebhna juibínit, Judas Jesús pebh āt juibínap wut jī.

—¿Ma jum, Bohení? niij úúbhnit, Jesúh páo tíbdih āt nomop wut jī. ⁴⁶ Páant Judas ā úúbhchah ennit, Jesúsdih tewedih jáóhnit caandíh ít tewep wut jī.

⁴⁷ Obohjeéhtih, pebhbit níhni Jesús ā bohéniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewá í maáhdih teo wáhníh moli chóodih āt dáuc bóod yohop wut jī. ⁴⁸ Caandíh tewedih juibínitdih nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—¿Núúmnídh tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ní jáóhnit beé? ⁴⁹ Yeó jáap jumat pah Dioíh múúboó níjeéh wā jumachah yuhna, weemdíh ní teocap be. *Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátji pahjeh búu weemdíh ā yapa naáh, āt niijíp wut jī.

Pánihna, Jesúsdih teonit, ít ub bejep wut jī. ⁵⁰ Páant í teo bejchah enna, nihat ā bohénit caandíh ít éemp jwei béjep wut jī.

⁵¹ Obohjeéhtih, weémbó jáap behni, úoniji wíih níajapdih bóo chóójihjeh míic bainit, Jesúswá í bejat táttimah wā níún péenap jī. Páant wā níún péenachah ennit, Jesúsdih teonitboó weemdíhbut í tewep yuh jī. ⁵² Obohjeéhtih, páant í tewechah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wā náo jwei béjep jī.

Judíowá í maáta Jesúsdih í úúbh joyát
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Pánih Jesúsdih ub bejnit, sacerdotewá í maáih múúná ít ub waad béjep wut jī. Áih múúboó jumni míic wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewá í maáta, jwiít judíowádih waóhnit, Moisés ā watatjidih bohénitbut juibínit, Jesúsdih naóh yacat túut niijná, queét nihat ít míic wáacap wut jī. ⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuápjuh āt níún péenap wut jī. Pánih níún péenit, sacerdotewá í maáih múú wáihyat júduboojéh āt waád juibínap wut jī. Pánih waád juibínit, Pedro túu cúut jwéejdih, múudíh wapnit bíicdih, āt méé cháudap wut jī.

⁵⁵ Sacerdotewá í maáta, nihat bita maáta bíicdih wáac juibínit, “Jesús yeejép chájna beé”, niijnítdih bidna ít chájap wut jī. Jesúsdih peéh mawíhna, chénewá bíic yooobó naóhntidih bidna ítih chájap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wut jī. ⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah míic ít naáwáp wut jī. ⁵⁷ Biquína ñah níhntit, nin pah ít niij yee naáwáp wut jī:

⁵⁸ —Nin pah ā niijíchah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioíh múú cáacwá í chájnijidih wā yéja beedábipna caá. Bíic peihcanni yeó jáap táttimah jáap múú, cáacwá í chájca naáh múudíh wā chájipna caá’, ā niijíp be, ít niijíp wut jī.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míic ít niijíp wut jī.

⁶⁰ Sacerdotewá í maáh cáacwá cátih ñah níhntit,

* 14:49 Lc 19.47; 21.37 * 14:58 Jn 2.19

—¿Dépanih tiguaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chäj, meemdih páant ī niij naóh yacachah? Jesúsdiĥ át niijíp wat jī.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wat jī. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā ī maáh

—¿Meém Dios ā wahnī níit? ¿Dios, jwī wēini, ā wūáh níit? Jesúsdiĥ át jwúub niijíp wat jī.

⁶² —Páant ma niiját yoobópdih tiguaá. Weém niĥat cāacwā úud jeñé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo bəwámant cháudnit, wā watuchah, űi enbipna caá. Mah tólihñajih wā jwúub dei jūwáchahbut űi enbipna caá,* Jesús át niij jepahap wat jī.

⁶³ Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh búdí át ĩijip wat jī. Ā ĩijat júttna, āih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wat jī. Pániĥ yeo wáinit,

—¿Dépanih tiguaá bita naóhñit pínah jwíta bid? ⁶⁴ ‘Weém caá Dios wūáh’, Jesúsjeĥ ā niijíchah, yeéb niĥat űi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tiguaá caandih űi niij jenah joí? Ājeéh ĵamnitdih át niijíp wat jī.

—Caandih peéh mao yohat caá náahap, queét niĥat ĩt niijíp wat jī.*

⁶⁵ Páant niijnít, biquína Jesúsdiĥ ĩt coí jāha jwíhip wat jī. Coí jāhanit, quíib nem chéu póocnit,

—Dios wūáh ĵamna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdih mao? ĩt niij deoh naáwáp wat jī.

Túttimah, Dioih mūudih wapnit soldadowādih ī wāhuchah, queétbody Jesúsdiĥ ĩt puñap wat jī.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant ĩ chäjat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā mée cháuduchah, sacerdotewā ī maáhdih teo wāhñih mit ĵuibínap wat jī. ⁶⁷ ĵuibínit, Pedro tūu cáutdih ā mée cháuduchah ennit,

—¿Meembút Jesús Nazaret tútchimant bóojeéh péeni niĥcan níit? mit niij wūáh joyóp wat jī.

⁶⁸ —Ījeéh péeni niĥcan caá. Caán ma niijní Jesúsdiĥ wā jéihcan caá. ¿Ded pah niij tiguaá ma chäj? Pedro át niij yee jepahap wat jī.

Páant niijnítjeh, tūu cáut jwéejdih cháudñiji bejnít, jécna át jwei bėj űñħap wat jī. ⁶⁹ Páant caánboó ā űñħuchah, teo wāhñih Pedrodih mit jwúub enep wat jī. Pániĥ ennit, mi pebh en űñħnitdih nin pah mit jwúub niijíp wat jī:

—Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niijíp wat jī.

⁷⁰ —Niĥcan caá. Weém ājeéh péeni niĥcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wat jī.

Túttimah, bita caanjīĥ en űñħnit jwuh

—Ājeéh péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdih moón míicjeh caá. Meembút Galilea baácdih bóo ma ĵamna caá. Pániĥna, meembút ājeéh péeni nacaá, Pedrodih ĩt niijíp wat jī.

⁷¹ —Weém yeeni niĥcan caá. Túi yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ĩűi niijní newédih wā jéihcan caá! ĩPáant yoobópdih wā naóhcaĥ, Dios weemdih ā peéh chāja naáh! Pedro át jwúub niij yeenap wat jī.

⁷² Páant ā niijátjeéhjeh, mājbaí át jwúub ewep wat jī. Páant ā jwúub ewechah joinít, ‘Mājbaí chéneji ā ewat pínah jātih ‘Caandih wā jéihcan caá’, meém bíic

* 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

peihcanni láa ma niijbína caá”, Jesús ã niijátjidih Pedro ãt náhninap wut jĩ. Pánih náhninit, Pedro búdí ãt juñúp wut jĩ.

15

*Maáh Pilato Jesúsdiñ ã uúbh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)*

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewã ã maáta, jwiít judiowã jwĩ maáta, Moisés ã wutátjidih bohénit, bita maátatab ãt míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih míc wáac juibínit, Jesúsdiñ ded pah ã chãjat pínahdih ãt míc wéhenap wut jĩ. Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdiñ ãt chéwat tútup wut jĩ. ã chéu péaat túttimah, maáh Pilato pehbóo ãt ub bejat tútup wut jĩ. Pilato, Roma baácđih bóo, Judea baácđih moondih wutni ãt jumup wut jĩ. ² Páant ã ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdiñ nin pah ãt niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópđih judiowã ã maáh niit? ãt niijp wut jĩ.

—**Ma niiját pah tigaá**, Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

³ Pánihna, sacerdotewã ã maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdiñ yeejép ãt naóh yacap wut jĩ.

⁴ Páant ã naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdiñ ãt niijp wut jĩ:

—¿Páant meemđih ã naóh yacachah joiná yuhna, ma jéih jepahcan niit? ãt niijp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús ãt jwáub jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcatđih ennit, Pilato búdí ãt wáhi bejep wut jĩ.

*Jesúsdiñ ã mao yohat tútat
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowã queét judiowãdih ã maáh jummatđih íjnit, biquína judiowã Romanowãdih ãt míc mawap wut jĩ. Pánih míc maona, cãacwãdih ãt mao yohop wut jĩ. Páant ã mawachah, ã teonitji nemat muúboó dawá ãt jumup wut jĩ. Barrabás wut jumribut íjeéh nemat muúboó ãt jumup wut jĩ. Pascua jummat pah Pilato biic cãac nemat muúboó jumni, cãacwã ã bacaat túatnidih apĩ bacapan wut jĩ. ⁸ Pánihna, cãacwã Pilato pebh juibínit, biic nemnidih ã bacaat pínahdih ãt uúbup wut jĩ.

⁹ Páant ã uúbhúchah joinít, Pilato queéđđih nin pah ãt niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judiowã ñi maáhdih wã baca wãh jĩh? ¿Caandih niit ñi náahap? ãt niijp wut jĩ.

¹⁰ Dawá cãacwã Jesúsdiñ ã weñechah, sacerdotewã ã maátaboó caandih túbit íjna, ãt mawat tútup wut jĩ. Pánihna, queét Jesúsdiñ ã íjatđih jéihnit, cãacwã ã weñatđihbut jéihnit, Pilato queéđđih páant ãt uúbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Obohjeéhtih, cãacwã Jesúsdiñ ã náahachah yuhna, sacerdotewã ã maátaboó queéđđih jac wutnit, Barrabásboodih ã bacaat pínahdih ãt jepahat tútup wut jĩ.

Páant ã jac wutuchah joinítji,

—¿Barrabásđih caá jwĩ náahap! ¿Caandih jwiitđih ma baca wãhuú! Pilatodih cãacwã ãt niij jepahap wut jĩ.

¹² —¿Yeéb judiowã ‘jwĩ maáh’, ñi niijníđih dedé tigaá wã chãjbi? Pilato ãt niijp wut jĩ.

¹³ —¿Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ãt niij ñaacáp wut jĩ.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá ã yéejatji, páant ñi niijíchah? Pilato ãt niij uúbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah ìt jwáub níj ñaacáp wut jì.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túutú! ìt níijíp wut jì.

¹⁵ Pánihna, cāacwā caandíh ì ijicat pínah níijná, Pilato Barrabásdih queédih át baca wáhpup wut jì. Pánih bacanit, soldadowādih momo jiwi chóo coóh jəmni tōpnajíh Jesúsbodíh át puñat túutap wut jì. Pánih puñat túutñit, Pilato caandíh át ub bejat túutap wut jì, cruzboó péoh dodhñit, ì mao yohat pínah níijná.

¹⁶ Páant ā ub bejat túutuchah joinít, Pilatoíh mué dítna Jesúsdih ìt ub waad béjep wut jì. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowā ìt míc wāacap wut jì. ¹⁷ Pánih míc wāacnit, Jesúh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ā duwát pah jíghni dūni chóodih caandíh ìt yacap wut jì. Maáh ā duwát júdu pah chājnít, oot pihdih péeb wao péanit, Jesúh wao dáhdih ìt yacap wut jì.

¹⁸ Maáhdih ìpī chājat pah Jesúsdih nin pah ìt níj deoh naáwáp wut jì:

—¡Ma táí jəmúú! ¡Meém caá judíowā ì maáh! ìt níj deoh naáwáp wut jì.

¹⁹ Pánih deoh naóhñit, máa doóbhjíh áih wao dáhdih maonit, ìt coí jāhanap wut jì. Pánih mao coí jāhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh ìt bódiha caj yoh ñajap wut jì. ²⁰ Páant níj deoh naóh péanit, dūni chóodih too dugnit, áih yégueh chóodihjeh ìt jwáub yacap wut jì. Pánih yacnit, ìt ub bac bejep wut jì, cruzboó péoh dodhñit, ì mao yohat túut níijná. Pánih ub bejna, áih cruzdih bewat túutñit, ì mao yohat pínah jeéboó caandíh ìt ub bejep wut jì.

*Jesúsdih cruzboó péoh dodhñit, ì mawat
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

²¹ Ì mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácđih bóodih ìt jwāáap wut jì. Simón Jerusalén tútchiboó juibína át chājap wut jì. Caán Simón ā wehboó jwíjeéh jəmñit Alejandro, Rufojíh ì jəmna caá.* Pánihna, queét ì íip Simóndih jwāáhñit, soldadowā caandíh Jesúh cruzdih ìt bewat túutap wut jì.

²² Pánih bejnit, Gólgota wūt jəmupna ìt juibínap wut jì. “Gólgota” níijná, “Wao íidíp jeé”, níijná ìt chājap wut jì. ²³ Pánih caanná juibínit, mirra wūt jəmni macjíh widnit, ì ub bejni jiwá iguáh macđih Jesúsdih ìt tóihyop wut yuh jì. Obohjeéhtih, caan mácdih Jesús át babhcap wut jì. ²⁴ Túttimah, cruzboó Jesúsdih ìt péoh dodhdop wut jì. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deíh tígaa ā jumbi?” míc níijnít, tíhwat júdunabitjíh soldadowā ìt yoh tíhwp wut jì.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó ā jəmúchah, Jesúsdih cruzboó ìt péoh dodhdop wut jì. ²⁶ Ā yéejatđih naóhna, cruzboó áih wao cháh, nin pah ìt níj daác búhdhup wut jì. “JUDÍOWĀ Ì MAĀH”, caán naadíh ìt níj daacáp wut jì. ²⁷ Chénewā nūmnítđihbat bíih cruznadih Jesús pebh ìt péoh dodhdop wut jì. Bícdih ā jéihyepmant bóo búwámant, bíhdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhñit, queét tac yoób Jesúsdih ìt péoh dodhdop wut jì. ²⁸ Jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani ā daacátji bíic yoobó Jesús át yapap wut jì: “ ‘Wutatđih yap yohnitjééh jəmni caá’, cāacwā caandíh ì níj jengah joibípnā caá”, át níj daacáp tajì.*

²⁹ Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdih nin pah yeejép ìt níj deoh naáwáp wut jì.*

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18 * 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25

—¡Eneéh buca! ¿Dioih m̄udih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán m̄udih jw̄ub ch̄ajni p̄inah niit?*

³⁰ Pánihni jumna, ¡caán ĩ péoh dodhdopmant meemjéh ma dei j̄úwá! ĩt niijíp wat j̄i.

³¹ Páant ĩ niiját pah sacerdotewā ĩ maáta, Dios ā watatdih bohénitbat biíc yoobó caandih nin pah ĩt niij deoh naáwáp wat j̄i:

—Caán bitadih túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéih m̄ic teo wáaccan caá. ³² ‘Judíowā ĩ maáh caá’, niijná, cruzmant ā dei j̄úwúchah enna, caandih jw̄i jephahbipna caá, ĩt niijíp wat j̄i.

Ájeéh ĩ péoh dodhnitbat yeejép ĩt niijíp wat j̄i.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesús cruzboó ĩ péoh dodhni ā ñuhuchah, yeó jáap tac yoobó ā dupúáh bejep j̄i. Nihat baáboó dupú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ā jw̄ub baáb jw̄ub bejep j̄i, páant muntih. ³⁴ Páant ā jw̄ub baabát p̄inah j̄atihbit, Jesús nin pah át niij w̄ep ñaacáp wat j̄i: “**Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿W̄ih Dios, w̄ih Dios, dépanih tigaá weemdh̄i ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wat j̄i.*

³⁵ Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjih̄i ñuhnit,

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā ch̄ajap, ĩt m̄ic niijíp wat yuh j̄i.

³⁶ Biíc ĩjeéh jum̄niboó ñáo ñah bejnit, páab ch̄ai déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búadh, j̄unt ñahanit, Jesúsdiĥ át wái nomat túttup wat yuh j̄i.* Pánih wái nomat túttnit, caanjéh nin pah át m̄ic niijíp wat j̄i:

—¡Á jum̄ naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā j̄úwúchah, jw̄i en jw̄uh j̄ih, át niijíp wat j̄i.

³⁷ Páant ā niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wat j̄i. ³⁸ Páant ā wunuchahjeh, Dioih m̄uá díitboó ĩ j̄ah yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át ch̄awáp wat j̄i.* ³⁹ Caán ā wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldadowā ĩ maáh nin pah át niijíp wat j̄i:

—Yoobópdih nin Dios wáuh ta tigaá”, át niijíp wat j̄i.

⁴⁰ Chibit yúppbit biquína yaádh Jesúsdiĥ ĩt en ñuhup wat j̄i. Queét yaádhjeéh Mágdala tútchidih bóli María mit jum̄up wat j̄i. Biíh wili Mariabat mit jum̄up wat j̄i. Caánt José, ā úud Santiago ĩ ĩin mit jum̄up wat j̄i. Biíh wili Salomébat mit jum̄up wat j̄i. ⁴¹ Jesús Galilea baáboó ā jum̄ jw̄uhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit ĩt jum̄up wat j̄i. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ā bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbat ájeéh ĩt péenap wat j̄i.*

Jesúh bácahjidiĥ ĩ yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jw̄i chooát yeó jáap j̄atih bóo, jw̄i chooát p̄inahdih jw̄i ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunup wat j̄i. Caan chéyeh t̄o ñáh j̄úwát p̄inah j̄atih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúh bácahjidiĥ Pilatodih úbúdiĥ át bejep wat j̄i. Caán José jw̄it judíowā jw̄i maátajeéh ā jum̄uchah, caandih bita maáta ĩp̄i túi joyóp wat j̄i. Dios ā maáh jum̄at p̄inahdih túi páini át jum̄up wat j̄i. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúh bácahjidiĥ úbúdiĥ át bejep wat j̄i, jw̄i chooát yeó jáap ā waadáchah, áih bácahji páantjeh cruzboó ā ñuhcat p̄inah niijná. ⁴⁴ Jesús

* **15:29** Mr 14.58; Jn 2.19 * **15:34** Sal 22.1 * **15:36** Sal 69.21 * **15:38** Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

* **15:41** Lc 8.2-3

jãtìh ã wunat doonádih joinít, Pilato ãt joí wáhi bejep wat jì. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowã ì maáhdih ãt bid bojop wat jì. Æ pebh ã jwibínachah, nin pah caandìh ãt niúj úbh joyóp wat jì:

—¿Jesús wãát wunah bejnit beé? ãt niújip wat jì.

—Wãát wunah bejna beé, soldadowã ì maáh ãt niúj jepahap wat jì.

⁴⁵ Páant ã niúj jepahachah joinít, Pilato ãih soldadowãdih Jesúh bácahjidih ub deyanít, Josédih ãt wáhat túutap wat jì. ⁴⁶ Páant ã niúját joinít, túi baabni yégueh chóodih júb chãj, cruzna jumapboó jwúub bejnit, Josédih Jesúh bácahjidih ì ub deya wáhuchah, ãt ubup wat jì. Pánih ubnit, caán yéguehjìh pin péanit, jeedìh ì baadnjíh íitboó caandìh ãt yohop wat jì. Yohnit, búdí jeé júduh tóo pátú bejnit, caán íitdih ãt nemep wat jì. ⁴⁷ Páant ã yohochah, Mágdala tátchimant bóli María, biíh wili Mariabut ìt enep wat jì. Caánt María biíh José ìn mit jumap wat jì.

16

Jesús ã boo pud jüúwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiít judíowã jwí chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jüúwúchah, bíic peihcannit yaádh chej jumnidih júb chãjadih ìt bejep wat jì, Jesúh bácahjidih ì ñãñat pínah niijná. Mágdala tátchimant bóli María, biíh wili María Santiago ìn, Saloméjìh, queét bíic peihcannit yaádh júb chãjadih ìt bejep wat jì. ² Táttimah yoho yeó jáap baáb jeénechah, chej jumnidih ubnit, queét yaádh Jesúh bácahdih yohopji jeé íitboó ìt bejep wat jì.

³ —¿Déhe tígáa jwiítidih jeé júduh ì pátú yoh wáhbi? queétjeh ìt niúj míic wéhe bejep wat jì.

⁴ Pánih jwibína, José ã nemniji jeé júdu caán íit jwéjdih ã ñuhuchah ìt enep wat jì. Caán búdí júdu ã jumuchah, cáacwã ì tóo pátú dodhdát pah ãt lajap wat jì. ⁵ Pánihna, caán íitdih waád jwibínit, jáap behni pah jíghni ángeldih ìt enep wat jì. Caán ángel túi baabni yégueh chóo duonít, ì jéihyepmant bóo buwámant ãt chãudap wat jì. Caandìh ennit, búdí ìt úmup wat jì.

⁶ Páant ì úmuchah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah ãt niújip wat jì: —¿Ñi úmca bojó! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tátchidih bóo cruzboó ñuhnit, wunnijidih bid niít ñi chãjap? Obohjeéhtih, ninjìh ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jüúwup be. Caandìh ì cáagatjidih ñi eneé. ⁷ Úmcanjeh, ã bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. Jáantjeh ã naáwátji bíic yoobó Jesús yeebdíh Galilea baácna ã waóh bej páina caá. Caánboó caandìh ñi jwãáhbipna caá, ã bohénitdih ñi niújí, ángel ãt niújip wat jì.*

⁸ Páant ã niújíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé íitmant ìt ñáo jwúub bejep wat jì. Ñáo jwúub bejnit, úmna, méménit, bitadìh ìt naóhcap wat jì.

Mágdala tátchidih bóli Mariadìh Jesús ã jíghat

(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap táttimah, Jesús boo pud jüóhni Mágdala tátchidih bóli Mariadìh ãt jwíh jíghop wat jì. Caánt siete nemépwã jumnihjidih Jesús ã boonih mit jumap wat jì. ¹⁰ Jesús ã bohénitji caandìh ì jwúuchah, Mariabóo caandìh mi enatjidih queétdih naáwádih mit jwibínap wat jì. ¹¹ “Cristo ãt jwúub

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

boo pud jōoh tabeé. Caandih weém wā enna be”, queédih mitih niijíp wut yah jī. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yuhna, it joyáh bojop wut jī.

*Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jígohat
(Lc 24.13-35)*

¹² Táltimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji mūú wihcapboó ī jib bejehah, Jesús queédih āt jígohop wut yah jī. Obohjeéhtih, mácah ā jígohochah, jwíih beh encan yuhna, táttimah, caandih it beh enep wut jī. ¹³ Pánih beh ennitji jwúub bejnit, ī chénewādih Jesús dīh ī enatjidih it naáwáp wut yah jī. Obohjeéhtih, páant ī naáwáchah yuhna, queédihbut it joyáh bojop wut jī.

*Āih táini doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naáwát tútat
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ Táltimah, once ā bohénitji ī jeéméchah, queédih Jesús āt jígohop wut jī. Caán ā naáwátjidih táí jenah joicán, jwúub booni bitadīh ā jígohatdih ī naáwáchah yuhna, ī joyáh bojatji jīb queédih āt jūihñup wut jī. ¹⁵ Pánih jāih péanit, queédih nin pah āt niijíp wut jī: **“Nihat baácboó wíih táini doonádih nihat cāacwādih naáwádih nī bejeé.”** ¹⁶ **Weemdīh jepahnit, daabáát tútnit, iiguípna ī bejat déejidih Dios ī yéejatdih ā yoh wāhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdīh jepahcannitdih Dios ā peéh chājachah, iiguípna ī bejbipna caá.** ¹⁷ **Det weemdīh jepahnitboó wā wēpatjīh nin pah ī chājipna caá: Nemépwā cāacwāih bácahmant jumnitdih ī bacat tútbipna caá. Mácah wéheatjīh ī wéhebipna caá.** ¹⁸ **Maidih ī tewecehah, ī chāacáchah yuhna, dedé ebépdih ī babhbachah yuhna, queédih ā chūáhcan níit. Wannitdih ī teo jāha wúbúchah, ī táí boobipna caá”,** āt niijíp wut jī.

*Jesús jeáboó ā pūuh laab béjat
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Páant niij naóh péanit, jwī Maáh Jesús jeáboó āt pūuh laab béjep wut jī. Pánih pūuh laab juibnit, maáh waadná, Dios ā jéihyemant bóo bawámant āt chūudup wut jī.* ²⁰ Pánihna, Dios cāacwādih ā táí ubat pínah doonádih Jesús ā bohénitji nihat pehbboó naáwádih it bejep wut jī. Pánih naóhnit, jwī Maáh queédih ā teo wáacachah, ā wēpatjīh cāacwā ī jéih chājca naáhdih it chāj jútup wut jī. Páant ī chāj jútuchah, ā naáwát dīh jointboó, “ī naáwát yoobópdih caá ā jumup”, niijnit, Dios dīh it táí jepahap wut jī.

Páant bóojeh tīgáá weém Marcos wā daacát.

* 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Å daác jwíhat

¹ Wā dée Teófilo, weém Lucas meemdíh bainí wā naóh daác bípna caá. Jwí cātih Jesús ā chājatjidih dawá cācwā ĩt daác jwíhip tají. ² Jesús ā cāc jumni yeó jáapdih púú ā péani yeó jáapna ājeéh jumnitji, ded pah ā chājatdih ennitji, ā naáwátidihbut joinítji, jwítdih ĩ bohénap jī. ³ Páant ĩ bohéatdih joiníji weembát buu wā jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wā daác wāhuchah, ā táibipna caá”, wā niú jenah joyóp be.* ⁴ Páant niú jenah joinít, meemdíh wā daác wahna caá, ma joiníji doonádih táí yoobópdih ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ā cāc jumt pínahdih ángel ā naáwát

⁵ Jesucristo ā cāc jumt pínah jātih, Herodes Judea baác dih moón ĩ maáh jum láa, Zacarías wāt jumni sacerdote āt jumap wāt jī. Caán Abías wāt jumni sacerdotewā poómpdih bóo wāt jī. Yad Elisabetbut Aarón juma mit jumap wāt jī.* ⁶ Queét chénewā Dios ā enechah, nihat ā wutatjidih táí jepahnit ĩt jumap wāt jī. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wāt jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ĩt chājap wāt jī.

⁸ Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih mūudih űahwat en daonít pínah ĩt túut nūmúp wāt jī. ⁹ Biíc yeó jáapdih sacerdotewā ĩpĩ chājat pah, Zacaríasdih ĩt űiwip wāt jī, Dioih mūudih waadnit, chej jumnidih ā cáwat pínah niijná. ¹⁰ Chej jumnidih ā cáwat horadih waad béjnit, ā cáwachah, táahmant bóo tólihdih dawá cācwā Diosdih uábh páina ĩt chājap wāt jī. ¹¹ Zacarías chej jumnidih ā cáwachahjeh, Dios ā wahni ángel āt jígohop wāt jī. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant āt űuhup wāt jī. ¹² Pánihna, Zacarías caandih en wáhi bejnit, búdí āt űumup wāt jī.

¹³ Páant ā űumuchah ennit, ángel caandih nin pah āt niú naáwáp wāt jī:

—Zacarías, ma űumca bojóo. Ma uúbatdih Diosboó āt joiná wāt be. Yeebdih ā táí chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wāt búudhdúp. ¹⁴ űi wúh ā cāc jumuchah enna, búdí űi wēibipna caá. Dawá cācwābut biíc yoobó ĩ wēibipna caá. ¹⁵ Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan niít. Ā űioni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidihbut ā babhcan niít. Beh wiliúh wudah dítmah jum jwáhna, Túini Espírítu ā wēpatdih ā bíboh bípna caá.* ¹⁶ Ma wúh behna, dawá quíib buudnit judíowádih Diosdih ā jwúub jepahat túut bípna caá. ¹⁷ Dios ā wahni ā júúwát pínahdih naóh waóhni pínah ā jumbipna caá. Dios ā wēpat búdí bíbohna, Elíasji ā wēp naáwátji pah muntih ma wúhbut biíc yoobó wēp naóhni ā jumbipna caá. Páant ā naáwáchah joinít, behnitboó túut nūmnít, ĩ wehdih ĩ táí oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut nūmnít, táí chājnit ĩ jenah joyát pah muntih ĩ jwúub jenah joibípna caá. Pánihna, Cristo ā júúwát pínah jātih, cācwā túut nūm páinit ĩ jumbipna caá, caandih ĩ táí jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih āt niijp wāt jī.*

¹⁸ Páant ā niijchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah āt niú uábh joyóp wāt jī:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wā jéihbi? Weém behe caá. Wājeéh bólibut beh wili caá, āt niijp wāt jī.

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6

19 —Weém Gabriel, Diosdih teo wāhni caá. Weém ājeéh jumndih ā wahap be, nin táini doonádih meemdih wā naáwát pínah niijná.* 20 Wā naáwát dih ‘Yoobópdi nihcan caá’, ma niij jenah joyát jīb, meém jéih wéhecanni ma jum jwāhbipna caá. Wā niiját pah ā yapachahjeh, ma jwāub wéhebpna caá, páant mantih, ángel caandih át niijíp wut jī.

21 Zacarías maatápdih ā jígohcah, tāhmant bóo tólihdih uébh páinitboó it náhni dahwanap wut jī. 22 Pánihna, jwāub bac jūóhni, jéih naóhcanjeh, queétdih āih téihyajīh át jenah jéut naáwáp wut jī. Ā jéih wéhecah ennit, “Oo júmat déedih át en tagaá”, it niij jéihyep wut jī.

23 Túttimah, Zacaríaswā ī teo péanachah, āih muáboó át jwāub bejep wut jī.

24 Páant ā jwāub bejat túttimah, ājeéh bóli Elisabet mit wadu jumap wut jī. Wadu jumnit, biicjīh bóo téihya widh mit míc jéutcap wut jī.

25 Pánih wadu jum wēina, nin pah mit míc niijíp wut jī, “Weém weh wihcannihji tíc náah jumnihdih jīgah ennit, Dios weemdih át teo wáacap taga. Weemdih newé weép át wūháp taga, cáacwā weemdih yeejép dooná ī jwāub naóhcát pínah niijná”, mit niijíp wut jī.

Dioh ángel Mariádih ā naáwát

26 Elisabet seis widh mi wadu jumachah, Mariádih naáwát náahna, Dios āih ángel Gabrieldih át jwāub wahap wut jī. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tútchidih juibínit, María pebhna át juibínap wut jī. 27 María neonájeéh jum jwāhcannih José áa pínah wut jī. José Davidji juma wut jī. Caán David judíowā ī chah maáh át jumap wut jī.*

28 Gabriel Mariádih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wut jī.

29 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinit, María búdi mit joí wáhi bejep wut jī. Pánih joí wáhinít, caántjeh nin pah mit míc niij uébh joyóp wut jī: “¿Ded pah ā nihát pínahdih niij tígáá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wut jī.

30 Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¿Ma úmca bojó, María! Dios meemdih búdi ā wēi enna caá. 31 Ded pah meemdih yapat pínahdih naáwádih wā jūóhna caá. Meém wadu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ā cáac jumachah, Jesús ma wāt báudhdáp.* 32 ‘Dios chah wēpni wūéh caá’, caandih ī niijbipna caá. David juma jumna, David maáh ā jumátji pah Dios caandih maáh ā waadábipna caá.

33 Pánihna, ma wūéh nihát judíowádih maáh ā jumbipna caá. Nihat bitadibut maáh ā jumachah, jwāub táut nuumní pínah ā wihcan niit, át niijíp wut jī.*

34 Páant ā niijíchah joinit, María ángeldih nin pah mit niij uébh joyóp wut jī:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígáá wā wadu jumbi? mit niijíp wut jī.

35 —Táini Espiritu meemdih ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wadu jumbipna caá. Pánihna, ma wūéh táini, yéjet wihcanni ā jumbipna caá. ‘Dios wūéh caá’, caandih ī niijbipna caá. 36 Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wadu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Bū biic peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumát pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji bū wadu caá būca. 37 Dios nihát jéihni dedé ā būwacan caá, ángel Mariádih át niijíp wut jī.*

* 1:19 Dn 8.16; 9.21 * 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

38 Páant ã niijíchah joinít, María caandíh nin pah mit niij jepahap wut jī:
—Weém Dioíh wili caá. Ma niijátji pah weemdíh ã yapa naáh, mit niijíp wut jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwúub bejep wut jī.

María Elisabetdíh enedih mi bejat

39 Ángel páant ã niiját túttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jī. Caánt mijeéh bóo Zacaríasíh Judea baác jeé cátih bóo tútchidih ít jumup wut jī. 40 Pánihna, íih muaná waád juibínit, Elisabetdíh mit wúbáp wut jī. 41 Caántdih mi wúbáchah joinítjeh, Túini Espírítu mi weépdih ã weñanachah, tubit át wálinap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbat Túini Espírítu bádí át weñanap wut jī. 42 María mi wúuh pínahdih ã jéihyanachah, bádí wēinit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihat yaáhdih en beedánit, meemdíh wēi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wúuhdihbat ã túi chājbipna caá. 43 Oboh jumnih wā jumachah yuhna, wā Maáh íin pínah weemdíh enedih ma juyáchah, bainí wā wēican caá. 44 Ma wíhenachajeh, wā weép wēina, ái wēp wálinap be. 45 Pánihna, Dioíh ángel ã naáwátji pahjeh ã yapat pínahdih jenah joiná, meemdíh ã túi chājachah, bainí ma wēican níit, mit niijíp wut jī.

46 Páant mi niijíchah joinít, Maríabat nin pah mit wēi niij naáwáp wut jī:
“Jwí Maáh Diosdih bádí wā wēina caá.

47 Caán weemdíh túi ubnidih bainí wā wēican caá.*

48-49 Caandíh oboh teo wúhnh wā jumachah yuhna, jīgah ennit, weemdíh át teo wáacap taga. Dios wēpni, túini yoobát jumna, weemdíh chah túini át chājap taga. Páant ã chājachah jéihnit, nihat cāacwā, buu jumnit, túttimah jumnitbat ‘Caántboó Dios ã chah túi chājnih wut jī’, weemdíh í niijbípna caá.

50 Det caandíh jepahnitdih jīgah ennit, āpí teo wáacna caá. Jon jātih jumnit, buu jumnitdihbat teo wáacnit, páú túttimah jumnitdihbat ã teo wáacbipna caá.

51 Ded pah náahna, ã wēpatjīh āpí chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítidih teo wáacnan, bádí ã wēpatjīh át wah peetép wut jī.

52 Yeejépwā í maáh wēpatdih át dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítidih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

53 Moh yéejnitdih túinidih át wúhup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohnitboodíh wúhcanjeh, bíáboó át wahap wut jī.

54 Jwíit caandíh teo wúhnh judíowádih jīgah ennit, át teo wáacap wut jī.

55 Bíic yoobó mantih jwí nuo Abraham ã jwimenádih jīgah ennit, át teo wáacap wut jī. Pánih jīgah ennit, ã teo wáacat pínahdih jwí nuowājidih át naáwáp wut jī”, * María mit niij wēi naáwáp wut jī.*

56 Pánih juibínihji Elisabetjeéh bíic peihcanni widh mit jum jwuhup wut jī. Túttimah, míih tútchina mit jwúub bejep wut jī.

Juan Daabáni ã cāac jumat

57 María mi jwúub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumup wut jī. Newé weépdih mit túhup wut jī. 58 Míih muu pébh jumnit mi déewābat Dios caántdih

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9

jġgah ennit ã teo wáacat doonádih joinít, mijeéh búdí ít weñep wut jġ. ⁵⁹ Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewádih caandih quehli nah yapat chóodih ít bóodat túutap wut jġ. Páant judíowã ĩpġ chājap wut jġ. Caandih beheéh wätjeh ít búudhdíhip wut yah jġ.* ⁶⁰ Obohjeéhtih, páant ĩ niijíchah joinít, ã ĩnboó nin pah mit niijíp wut jġ:

—Zacariás nihcan caá. Juan caá ã wüt pínah, mit niijíp wut jġ.

⁶¹ —Obohjeéhtih, ñi déewã poómpdih Juan wät jumni ã wihcan caá, cāacwã caántdih ít niijíp wut jġ.

⁶² Páant niij péanit, queét Zacariásdih téihyajġh ít jútutap wut jġ, “¿Dedé tiguaá wüt ma búudhbi?” niijná. ⁶³ Páant ĩ jútutachah ennit, Zacariás áih téihyajġh daacát naadáh jút wúbhnit, “Juan caá ã wüt”, át niij daacáp wut jġ. Páant ã daacáchah en wáhi bejnit, queét nihát ít joí yai ñáh bejep wut jġ. ⁶⁴ Pánih daácnejeh, wéhacanniji át jwúb wéhenap wut jġ, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jġ. ⁶⁵ Pánihna, nihát ĩ pebh jumnit búdí ít wáhi bejep wut jġ. Páant ã yapat doonádih joinít, nihát cāacwã, Judea baácboó jumni jeé cātih jumni tútchinadih moón ít míc wéhenap wut jġ. ⁶⁶ Pánih míc wéhenit, Dios caandih ã túi chājachah jéihnit, “¿Caán wébít ded pah chājni pínahna tigaá?” búdí ít niij jenah joyóp wut jġ.

Zacariás Diosdih ã wēi naáwát

⁶⁷ Túini Espírítu Zacariásdih ã weñanachah, ã wēpatjġh nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jġ:

⁶⁸ “Jwiít judíowã jwġpġ wēini Diosdih búdí wã wēina caá! Jwiít áih cāacwádih teo wáacadih jéóhnit, chéonit panihnit jwġ jumcat pínah niijná, nemépwã ĩ maáh ã wēpatdih ã dáucbipna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanitji nin pah ít niij daacáp tajġ: ‘Diosdih teo wühni David juma chah wēpni jumna, jwiít áihwádih teo wáacnit, iiguípna jwġ bejat déedih túi wbní pínahdih Dios ã wahbipna caá,

⁷¹ jwiítidih enihcannit ĩ wēpatdih ã dáucachah, jwġ túi jumat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwġ ñowádih ã naáwátji pahjeh muntih, jġgah ennit, jwiítidih ã teo wáacbipna caá. Nin pah jwġ ñeo Abrahamjidih át niijíp wut jġ:

⁷⁴ “Ma jaimenádih enihcannit ĩ wēpatdih wã dáucbipna caá, úmcanjeh, weemdih ĩ weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baácboó jum jwühnit, wã enechah, túinitjeh wühwã ĩ jumbipna caá”, Abrahamdih át niijíp wut jġ, Dios naáwátidih naóh yapanit ít niij daacáp tajġ”, Zacariás Diosdih át niij wēi naáwáp wut jġ.

⁷⁶ Diosdih páant niij péanit, ã wühhdih jwah nin pah át jwúb niij naáwáp wut jġ:

“Wühá, jwġ Maáh jwiítidih túi wbní pínah ã jüwátidih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, meemdih ĩ niijbipna caá.*

⁷⁷ Jwiít áihwádih jwġ yéejatdih yohnit, iiguípna jwġ bejat déedih ã túi wbat pínahdih ma naóhbipna caá.

⁷⁸ Jġgah en teo wáacnit, jwiítidih túi wbní pínahdih Dios jeámant ã wahbipna caá, baabát panihpboó jwġ jumat pínah niijná.

⁷⁹ Wunatdih úmna, dupúát panihpboó jumnitdih jiiát déedih ã wühbipna caá, túini namádih ĩ jí en bejat pínah niijná”,* Zacariás át niij wēi naáwáp wut jġ.

⁸⁰ Pániha, Zacarías wūáh át behep wut jī. Dios ā túi teo wáacachah, caolih júutihni, caandíh túi jepahni át behep wut jī. Pánih behnit, judíowādhíh ā bohéat pínah játih muú wihcapboó át jumap wut jī.

2

Jesucristo ā cāac jumat (Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jumap pínah játih, Cirenio Siria baácdih moón ī maáh jum láa, César Augusto Roma tútchimant jumna, nihat baácdih moondíh wutni át jumap wut jī. Démoón cāacwā ī jumatdih jéihyat túut niijná, nihat cāacwādhíh íih wūtnadhíh át daacát túutap wut jī. Caandíh náahna, nihat cāacwādhíh ā daádni náodíh át wahap wut jī. Páant ā chājat túutni yeó jáap ī jwíih wūt daacát yeó jáap wut jī. ³ Páant ā wutachah joinít, nihat cāacwā ī nuowāji ī cāac jumni tútchina yoobó wūt daacádih íit bejep wut jī. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjīh íit bejep wut jī. María wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tútchimant, púú Judea baác Belén tútchina mit bejep wut jī. Belén tútchidih Davidji át cāac jumap wut jī. Pániha, David jumna, José yadjih Belén tútchina wūt daacádih íit bejep wut jī.

⁶⁻⁷ Queét chénewā Belén tútchiboó jubínit, dawá cāacwā ī jumachah, úwat muuná ā yáwachah, momo jiwíwā úwat tólihboó Joséwā íit úwap wut jī. Caánboó jumna, María mi jáap bácahdih bóodih mit weh jumap wut jī. Pánih weh jum péanit, mi wūáhdih yéguéhjīh táí pin bojnit, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jī.

Ovejawādhíh en daonít Jesúsdih enedih í bejat

⁸ Páant mi weh jumni chei, Belén tútchi jwéejdih ovejawādhíh en daonít íih ovejawādhíh en daoná íit chājap wut jī. ⁹ Páant ī en dawáchah, Dioíh ángel queétdih át jígohop wut jī. Pánih jíghnit, búdí ā yeh íguíchah ennit, búdí íit úwap wut jī.

¹⁰ Páant ī úmūchah ennit, ángel queétdih nin pah át níj naáwáp wut jī: “íNi úmca bojoó! íNi joyoó! Búdí níi weñat pínah túini doonádih yeedíh naáwádih jūóhna caá wā chājap. Caán doonádih joinít, nihat cāacwābut búdí ī wēibipna caá. ¹¹ Butéh Davíih tútchidih cāacwādhíh túi ubni pínah ā cāac jumap be. Caán Dios ā wahni Cristo, nihat cāacwā ī maáh pínah caá. ¹² Wā níijnídh níi bid jayúchah, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih yéguéh chóojīh pin bojni, ā lajbipna caá”, át níijp wut jī.

¹³ Ángel queétdih páant ā níijchahjeh, dawá ángelwā ájeéh jíghnit, Diosdih nin pah íit níj wēi naáwáp wut jī:

¹⁴ “íNihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih íi weñe naáh! íNin baácbóó ā oinit í túi jumna naáh!” íit níijp wut jī.

¹⁵ Ángelwā queétdih páant níj naóh péanit, Dios ā jumapboó íit jwúub bejep wut jī. Í jwúub bejat túttimahbitjeh, ovejawādhíh en daonít nin pah íit múic níijp wut jī:

—Chóbe, Belén tútchina Dioíh ángel jwíitdih ā níjítidih enjīh, íit níijp wut jī.

¹⁶ Páant níijnít, Belén tútchina wēpép caandíh enedih íit bejep wut jī. Pánih bej, caanná jubínit, María, José, wébitdihbut íit enep wut jī. Wébit momo jiwíwā jeémát yacat paihdih át lajap wut jī. ¹⁷⁻²⁰ Pánih bid joinít, ángel ded pah ā níjítidih Mariawādhíh íit naóh yapanap wut jī. Pánih en péanit, íih ovejawā pehbboó íit jwúub bejep wut jī. Pánih bejnit, ángel queétdih ā níjítj pahjeh

ennitji Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī. Nihat í jwāáhnitdihbut ít naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinít, cáacwā ít joí wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébítidih páant í niijátjidih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jī.

Dioih m̄uúboó Jesúsdi h̄ ub bejat

²¹ Jesús ā cáac jum̄niji ocho yeó jáap táttimah, sacerdotewādih āih quehli nah yapat chóodih ít bóodat tútup wut jī. Páant judowā ípí chājap wut jī.* Pánih bóod péanit, ā ín wudu jum̄at pínah jātih ángel ā niijátji pahjeh caandih Jesús ít wūt búhdhup wut jī.*

²² Bíic widh táttimah, Moisés ā wutatji pah chāj péanit, mi wāhdih Diosdih wāhat túat niijná, Jerusalénna ít ub bejep wut jī. ²³ Pánih wāhñit, Dios nin ā wutatjidih ít jepahap wut jī: “Jáap bácahdih bóo newé weép ā jum̄achah, weemdh̄ ñi wāhuú. Caán wāih, weemdh̄i teo wāhni pínah caá”,* Dios át niij wutup tajī. ²⁴ Pánihna, Jerusalénna Dioih m̄uúdh̄i j̄ubí, jopwādih j̄ib chājñit, sacerdotewādih ít wāhup wut jī, Diosdih í cáo wāhat pínah niijná. Pánih chājñit, Dios nin ā wutatjidih ít jepahap wut jī: “Chénewā jopwādih ñi wāhuú weemdh̄i, jáap bácahdih bóodih túat n̄uunná”, Dios át niij wutup tajī. Pánih chājna, í weh jum̄at táttimah, nihat Dios ā wutatjidih ít chāj péanap wut jī.*

²⁵ Caán láa Dios naáwátidih túi jepahni, Simeón wāt jum̄ni, Jerusalén t̄tchidih át jum̄up wut jī. Caán Diosdih túi wēni jum̄na, Dios ā wāhni judiowādih túi ubni pínahdih páina át chājap wut jī. Caandih Túini Espiritu ā wēpat búdí át jum̄up wut jī. ²⁶ Pánih jum̄na, nin pah caandih átát niij jéihyanap wut jī: “Ma wanat pínah jātih Dios ā wāhni Cristo, āih cáacwādih túi ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, át niijip wut jī. ²⁷ Pánihna, caandih Dioih m̄uunná Túini Espiritu át bejat tútup wut jī. Joséwā Jesúsdi h̄ ub waad béjehah, Dios ā wutatji pah chājat túat niijná, Simeón queétdih át jwāáap wut jī. ²⁸ Pánih jwāáhnit, Túini Espiritu caandih ā jéihyanachah, wébítidih át ub túhup wut jī. Ub túhñit, nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī:

²⁹⁻³⁰ “Maá, meém ma niijátji pahjeh míih cáacwādih túi ubni pínahdih ma wāhñidih buu wā enna caá. Weém, meemdh̄i teo wāhni, buu wā wunuchah, ā táibipna caá, buca.

³¹ Nihat cáacwā í enechah, meém nindih mat wahap taga, cáacwā iiguipna í bejat déedih ā túi ubat pínah niijná.

³² Nin tigaá nihat judiowā nihcannitdih ded pah Dios ā jum̄atdih ā jéihyabipna caá. Páant ā jéihyanachah, judío ā jum̄achah jéihñit, bitaboó míih judiowādih í túi wēibipna caá”,* Simeón át niijip wut jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, Joséwā búdí ít wēi jenah joyóp wut jī. ³⁴ Táttimah, Simeón queétdih wēnit, “Dios yeebdih ā túi chāja naáh”, niijnít, Maríadih jwuh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátidih ma túi joyoó. Nin wébít Dios ā wāhni caá. Dawá judiowā caandih í náahcatji peéh í buudbipna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judiowā caandih náahñit, í túi jumbipna caá. Caán Dios ā weñat pínahdih jéihyani ā jum̄achah yuhna, dawá caandih yap yohñit, yeejép í naóhbipna caá.

³⁵ Nihat cáacwā ded pah í jenah joyátidih jéihyani pínah Dios nin wébítidih át wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jīgahbipna caá, Simeón caántdih át niijip wut jī.

* **2:21** Lv 12.3 * **2:21** Lc 1.31 * **2:23** Ex 13.2,12 * **2:24** Lv 12.6-8 * **2:32** Is 42.6; 49.6; 52.10

36 Caanjth beh wili Ana wūt jumnihbat mit jumap wat jī. Caántbat Dios naáwátdih naóh yapanih wat jī. Caánt Fanuelji nuám, Aserji juimená poómpdih bóli wat jī. Caánt jáap beh tóahnih jumna, mit áa jumap wat jī. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih bíbohñit, mijeeh bóo át éemp wunap wat jī. 37 Páñih éemp wunnih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohñit, Dioih muá díitboó mipī jumap wat jī. Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbat jeémp jwuhcan, Diosdih mipī wēi wábh jáanap wat jī. 38 Caán horadidh pohba Joséwā pebhna mit juibínap wat jī. Páñih juibí, Jesúsdiñ enna, Túini Espíritu á jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wat jī. Dios á wahni, queétdih táí ubni pínahdih judíowá ipī páñap wat jī. Páñihna, Jesús í bidni á jumatdih niñat queét páñitdih mit naáwáp wat jī.

Nazaret tútchiboó í jwáub bejat

39 Joséwā niñat Dios á wutatji pah chāy péa, jwáub bejñit, Belén tútchidih ít jum jwuhap wat jī. Túttimah, Galilea baác í jumñiji Nazaret tútchina ít jwáub bejep wat jī.* 40 Í wáuh táí behñit, caolih júatíhñijeh jumna, Dios á weñat pínahdih át táí jéihyep wat jī. Páñihna, Dios caandíh táí wēi enñit, búdí át teo wáacap wat jī.

Jesús doce jópchi á bíbohchah, Dioih muá caandíh í numah bejat

41 Oveja wáuhdih í mao jeémát yeó jáap, Pascua í niñjní, paacáñni pandihbat í jeémp wēi láa, Dios á wutatjidih jepahñit, niñat judíowá jópchi jumat pah, Jerusalén tútchidih ipī míic wáac juibínap wat jī. Jesús máñabat jópchi jumat pah Jerusaléna ipī aab bejep wat jī.* 42 Jesús doce jópchi bíbohñit, caanbat á máñajeéñ át bejep wat jī. 43 Páñih juibínit, í wēi jeémát á beedéchah, í chéenwá bíicdih Joséwā Nazaret tútchina ít jwáub dei bejep wat jī. Obohjeéhtih, á mána í jéihchah yahna, Jesús Jerusalénboojéñ át chāwáp wat jī. 44 “Dawá jwí bejchah, jwí wáuh jwí déewájeéñ á jumna nacaá”, ít niñ jengah joyóp wat jī. Páñit niñ jengah joiná, niñat yeó jáap bejñit, cheyeh caandíh ítih bidip wat yah jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wat jī. 45 Páñih bid juicán, Jerusalén tútchina bididih ít jwáub bejep wat jī.

46 Jerusaléna jwáub juibínit, caanná í wáuhdih búdí ít bidip wat yah jī. Chéne yeó jáap táí bid, bíih yeó jáapdih ít bid juyáp wat jī, buca. Dioih muá díitna Moisés á wutatjidih bohénit cáñih chúdnit, queétdih joiná, wáuh joí enna át chāyap wat jī. 47 Beh joinít, á táí jepahachah, niñat caandíh joinít búdí ít joí wáhi bejep wat jī. 48 Páñihna, á mána Dioih muáñ wáad juibínit, caanná behñitjeéñ á chúdnach enñit, queétdih búdí ít wáhi bejep wat jī. Páñit á chājachah enñit, á íñ nin pah mit niñ wáuh joyóp wat jī:

—¿Wáuhá, dépanih tígáá jwiútdih páñat ma niñ chāy? Ma joyoó, ma íbijñh meemdíh búdí jwí bidip be. Meemdíh bid juicán, búdí jwí náñni dahwanap be, mit niñjip wat jī.

49 —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi bid? ¿Wá ípíh muáboó á náahatdih chājñi wá jumatdih ñi jéihcannit beé? Jesús queétdih át niñ jepahap wat jī.

50 Obohjeéhtih, ded pah á niñjítidih ít beh joicáp wat jī.

51 Caandíh bid juinít, Nazaret tútchina ít numah jwáub dei bejep wat jī. Caanná jwáub dei juibíniji behna, á máñadih áñi táí jepahap wat jī. Obohjeéhtih, beh wili niñat páñit á chāyatjidih búdí mipī jengah joyóp wat jī.

* 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

52 Jesús túi jéhnijeh át behep wut jī. Páant ā jumuchah, Dios caandih búdí át wēi enep wut jī. Cāacwābut biíc yoobó caandih ít weñep wut jī.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátdih ā naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Túttimah, Zacarías wūéh Juan behna, muú wihcapboó ā jumuchah, Dios caandih át jwíh naáwát túttup wut jī. Caán láa Roma tútchidih moón ī maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumup wut jī. Poncio Pilato Judea baácdih moón ī maáh át jumup wut jī. Herodes Galilea baácdih moón ī maáh át jumup wut jī. Á úd jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón biícidih ī maáh át jumup wut jī. Lisaniás Abilinia baácdih moón ī maáh át jumup wut jī. Páant ī maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewā ī maáta ít jumup wut jī. 3 Caán láa, Juan muú wihcapboó ā jumuchah, Dios caandih át naáwát túttup wut jī. Pánihna, Dios ā naáwát túttuchah joinit, Juanboó Jordán muj pebh dei juibnit, át táoh naóh jibip wut jī. Nin pah āpī níj naóh bohénap wut jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuuméchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Páant ñi chājachah, yeebdih wā daabátipna caá, ñi yéejat yohat jūtat pínah níjñá”, cāacwādih át níjip wut jī.

4 Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ā chājat pínahdih át níj naóh daacáp wut jī.

“Dios naáwátdih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ā níj ñaac bohétipna caá: ‘Jwí Maáh ā júúwát pínah jātih ñi yéej chājatdih cádah, túiniboodih túut nuumnit, caandih ñi túi páñaá.

5 Det jīgah náah jumnitdih ā teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihát jéihni, dedé weemdih júhdhat wihcan caá”, níj jenah joinitdih ī wēpatdih jwí Maáh ā dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinit ī jenah joyátdih ā yoobátipna caá.

6 Pánihna, nihát cāacwā yoobópdih ī jenah joibipna caá, iiguipna ī bejatji déedih Dios ā túi ubatdih ī jéihyat pínah níjñá’, ā níj naóh tipna caá”, Isaías át níj daacáp wut jī. (Is 40.3-5)

7 Dawá cāacwā Juan pebhna ít juibínap wut jī, queétdih Juan ā daabáat pínah níjñá. Á pebhna juibínitdih nin pah āpī níj naáwáp wut jī: “¡Yeéb yeena caá ñi chājap! ¡Mawā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úm jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chājatdih ñi cádahícat jib, Dios yeebdih ā peéh chājachah, ñi jéih jweicán níit. 8 Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodih túut nuumát caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wēi enep wut jī. Pánihna, ā juimená jwí jumuchah, jwiítdihbut ā túi wēi enna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennit, ā wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ā juimená pah nin jee dáhnadih ā jéih túut nuumná caá.* 9 Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ā en daoná caá. Biquí nahna yeejép ā quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah mántih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdihbut iiguipna ā wahbipna caá”, Juan át níjip wut jī.*

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4 * 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19

10 Páant ā niijíchah joinít, cāacwā Juandih nin pah ít niij wáabh joyóp wut jī:
—¿Ded pah tigaá jwī túut nuumbí? ít niijíp wut jī.

11 —Ded chéne yéguéh chóo bíbohni yéguéh wihcannidih ā wāhū naáh. Jeemát bíbohni but jeemát wihcannidih ā wāhū naáh, queétdih át niij jepahap wut jī.

12 Romanowā maáta ī wábat túutni dinerodih wáabh wāhni but daabáát túut niijná, Juan pebhna jábíni, nin pah ít niij wáabh joyóp wut jī:

—¿Bohéní, jwíwboó ded pah tigaá jwī túut nuumbí? ít niijíp wut jī.*

13 —Ñi maáta ī wutat pah bóojeh ñi wábur. Chah ñi wábatdih ñi cádaahaá, queétdih át niijíp wut jī.

14 Biqúina soldadowábut caandih nin pah ít niij wáabh joyóp wut jī:

—¿Jwíwbut ded pah tigaá jwī túut nuumbí? ít niijíp wut jī.

—Bíh pah bóonadih en ñinahni, ñi dúuc wáica bojóo. Dawá láa núo náahna, cāacwáadih yee naóh émanih, nemat muúboó bejihcan ī jīb chājatdih ñipī wutna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádaahaá. Ñi tewat jībdi hēh wēini, ñi tewéé, át niijíp wut jī.

15 Nihat judíowā Dios ā wahni queétdih túi ubni pínahdih ít bidip wut jī. Pánihna, Juan páant ā niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wut jī: “¿Nin Dios ā wahni jwī páini naniít?” ít niijíp wut jī. 16 Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Weém yebdíh mahjīhēh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jūóhni, chah wēpni ā jumna caá. Páant ā jumchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Caánboó mahjīh daabáát panihni, yebdíh Túini Espíritu ā wēpatdih búdí ā wāhbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihni jīh ñi yéejatdih cáwat pah ā chājipna caá, jwáub yéej chājihatdih ñi jenah joicát pínah niijná. 17 Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán tíbna yoobát dihēh wāh wáwhboó jái yacnit, áih muúboó ā amohbipna caá. Obohjeéhtih, ā caóh cajni chóonaboodih ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah, wā túttimah jūóhni caandih jepahni dīh ā túi wbbipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguírna ā wahbipna caá. Caán iigát dedé ā noón dabcan niít”, át niijíp wut jī.

18 Páant niijnít, bíh naawátjīh but Juan cāacwáadih apī bohénap wut jī, túut nuumnít, iiguírna ī bejcat pínah niijná. 19 Galilea baácđih moón ī maáh Herodes ā úd Felipe áa Herodíasdih ā dúuc wái áa jumatji peéh Juan át jūihñup wut jī. Nihat bíh yeejé ā chājatjīdih but át jūihñup wut jī. 20 Páant ā niij jūihñatji jīb Herodes Juandih joíhcan, át nemat túutap wut jī. Pánih chājna, chah át yoób yéej bejep wut jī.*

Juan Jesúsdi h ā daabáát (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Nemat muúboó Herodes ā nemat pínah jātih, Juan cāacwáadih ā daabánachah, Jesúsbut ā pebhna daabáát túutdih át jūibínap wut jī. Páant ā daabáát túttimah, Jesús Diosdih ā wábhchah, jeá át jéweah bejep wut jī. 22 Páant ā jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhni, caandih át jui jaamáp wut jī. Páant ā jui jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdi h nin pah át niij naawáp wut jī:

—Meém wā wáwh, wā oini caá. Meemdíh búdí wā wēina caá, át niijíp wut jī.*

* 3:12 Lc 7.29 * 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * 3:22 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

Jesús ã n̄owã ã w̄t
(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espiritu ã dei j̄úwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohñit, cãacwãdih ãt bohé jw̄ihip wut j̄i.

Nit wut j̄i Jesús ã n̄owã: “José ã w̄úh caá”, cãacwã ãt niij jenah joyóp wut yuh j̄i.

José Elí ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁴ Elíboó Matat ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatboó Leví ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Levíboó Melqui ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Melquiboó Jana ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Janaboó José ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁵ Joséboó Matatías ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatíasboó Amós ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Amósboó Nahúm ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Nahúmboó Esli ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Esliboó Nagai ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁶ Nagaiboó Maat ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Maatboó Matatías ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatíasboó Semei ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Semeiboó Josec ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Josecboó Judá ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁷ Judáboó Joanán ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Joanánboó Resa ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Resaboó Zorobabel ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Zorobabelboó Salatiel ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Salatielboó Neri ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁸ Neriboó Melqui ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Melquiboó Adi ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Adiboó Cosam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Cosamboó Elmadam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Elmadamboó Er ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
²⁹ Erboó Josué ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Josuéboó Eliezer ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Eliezerboó Jorim ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Jorimboó Matat ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³⁰ Matatboó Leví ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Judáboó José ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³¹ Eliaquimboó Melea ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³² Natánboó David ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Davidboó Isaí ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Isaíboó Obed ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³³ Naasónboó Aminadab ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Aminadabboó Admin ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.

Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Isaacboó Abraham ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Abrahamboó Taré ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Ragaubooó Peleg ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Arfaxadboó Sem ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Semboó Noé ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Noéboó Lamec ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 37 Lamecboó Matusalén ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Matusalénboó Enoc ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enocboó Jared ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Jaredboó Mahalaleel ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Mahalaleelboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 38 Cainánboó Enós ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enósboó Set ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Setboó Adán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.

Adánboó Dios wáúh,
 ā jwíih chājniji,
 āt jumap wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdih ā yéejahat
 (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹⁻² Juan Jesúsdih ā daabánachah, Táini Espíritu caandíh ā yáwachah, Jesús Jordán majmant āt jwúub aab béjep wut jī. Jwúub aab béjnit, Táini Espíritu caandíh muú wihcapboó āt namah bejep wut jī. Caánboó cuarenta yeó jáap ā jumuchah, Satanás, nemépwā ī maáh, caandíh ātih yeejép chājat túutap wut yuh jī. Páant bóí yeó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpcan, nuugúp wanna āt chājap wut jī.

³ Páant ā nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah āt niúj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wáúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma niíj, āt niíjip wut jī.

⁴—**Páant wā chājcan niít. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:**

‘Jeemát dihjeh pohba ī jeéméchah, cāacwāih caolih táí booni panihni ā jumcan niít’, āt niúj daacáp tajī, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih āt niúj jepahap wut jī.

⁵ Páant ā niúj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdih Satanás āt namah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejina páuh laáb juibinit, nihat cāacwā ī jumap yoobó Jesúsdih āt júutap wut jī. Nihat bíicdih űaáp jígoh, āt buudáh bejep wut jī. ⁶ Pánih júutnit, nin pah caandíh āt niíjip wut yuh jī:

—Nihat baáboó jumnit ī maáh wépat weemdíh wāhniji caá. Ded wā wāhíhndih wā jéih wāhna caá. ⁷ Pánihna, meém bódicha caj yoh űajnit, ‘Meém nihatdih chah maáh caá’, weemdíh ma niíjichah joinít, nihat ī maáh wépatdih meemdíh wā wāhbična caá. Nihat míih pínah ā jumbična caá, Satanás Jesúsdih āt niíjip wut jī.

⁸—**Páant wā chājcan niít. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:**

‘Ma Maáh Diosdihjeh wéinit, ā wutatdihjeh ma jepahaá’, āt niúj daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih āt niíjip wut jī.

⁹ Páant ā niíjāt túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh muúboó Satanás Jesúsdih āt namah bejep wut jī. Dioíh muú jap bóo muú wát jī. Caanná namah juibinit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdih āt űuhat túutap wut jī. Pánih űuhat túutnit, nin pah āt niúj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wáúh jumna, meemdíh ā wapat pínahdih júutat túut niíjná, ninmant ma űaáp jéen bejeé. ¹⁰ Davidji nin pah ā niúj daacátjdih ma túí náhninaá:

‘Dios áih ángelwādh meemdíh ā en dawát túutbična caá.

¹¹ Pánihna, meemdíh ī jípónih teobipna caá, jee dáhboó míih jíicha ā buug lácjat pínah niíjná’, āt niúj daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás caandíh āt niíjip wut jī.

¹²—**Páant wā chājcan niít. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani āt niúj daacáp tajī:**

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidih “¿Yoobópdih niit?” niij jéihíhna, caandíh ñi chájat tútca bojoó’, át niij daacáp tají, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niij jepahap wut jì.

¹³ Pánih yee naóh péanit, Satanás Jesúsdi h cádah jwúub bejnit, ã jwúub yéjeaat pínah yeó jáapdi h át páñap wut jì.

Galilea baácđih moondíh Jesús ã bohé jwíhát
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ã chájat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdí ã wēpatjìh át táoh bohé jwíhip wut jì. Páant ã bohéat doonádih cáacwá ì naóh peetép wut jì. ¹⁵ Páni h táoh bohénit, judiowá ì bohéat munná waadni t, queétdih ãpí bohénap wut jì. Páant Dios naáwátdih ã bohénachah, ni h at caandíh joinít ìt wēi naáwáp wut jì.

Nazaret tútchiboó Jesús ã jwúub juibíát
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Páni h bohé jibnit, Nazaret, ã behni tútchina át jwúub juibínap wut jì. Páni h jwúub juibínit, judiowá ì chooát yeó jáapdi h, ãpí chájat pah caanbát ì míc wáacat munná át waadá p wut jì. Páni h waád juibí chúudni j ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát tút niijná, naóhni t ì ñuhapna át juibí ñuhap wut jì. ¹⁷ Caanjìh ã juibí ñuhuchah, Isaías ã daácni tóli h jidi h ìt wuhap wut jì. Páni hna, caán tóli h di h pah teonit, ã naáwát pínah di h bid jainít, nin pah át niij en naáwáp wut jì:

¹⁸ **“Wá Maáh Dios Túini Espíritu ã wēpatdi h weemdí h búdí ã wuhap be, cáacwá di h wá teo wáacat pínah niijná. Páni h wá hni t, jìgah náah jumni t panihni tdi h áh túini dooná di h ã naáwát tútup be. Chéonit panihni tdi h ã watat pínah dooná di hbut ã naáwát tútup be. Jéih encanni tdi h ã booa t tútup be, ì jéih enat pínah niijná. Ni h at cáacwá wéicanni t, yeejé p yapni tdi hbut ã teo wáacat tútup be.**

¹⁹ Páni hna, **‘Buu jwuh caá, Dios jìgah enni t, cáacwá di h búdí ã teo wáac jwíhbi pna caá’, weemdí h ã niij naáwát tútup be, Isaías át niij daacáp tají”,** (Is 61.1-2a)

Jesús át niijíp wut jì.

²⁰ Páni h en naóh péanit, caán tóli h di h jwúub nah teo, sacerdotedi h jwúubanit, át jwúub chúudap wut jì. Páant ã chájachah, ni h at caánboó jumni t ìt en ñuunú p wut jì.

²¹ Páni h chúudni t, Jesús queétdih nin pah át niij bohé jwíhip wut jì:

—Páant ã niij daacátji buu caá buca ñi cáti h ã yapap. Weemdí h caá páant át niij daácjip taga, át niijíp wut jì.

²² Páant ã túi naáwáchah joinít, ni h at caandí h wēi naóhna yuhna, búdí ìt wáhi bejep wut jì. Páni h wáhi bejnit, nin pah ìt míc niij uébh joyóp wut jì:

—¡Joyó buca! ¿Nin José wá h jeh ni h can niit? ìt míc niijíp wut jì.

²³ Páant ì míc niij uébh joyóchah joinít, nin pah Jesús queétdih át jwúub niij naáwáp wut jì:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc niiját pah weemdí h ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum tútchiboó ma wēp chájat pah muntih ninjì h ma behni tútchiboobát biíc yoobó ma chájaa, Dios weemdí h ã wahatdi h jwí jéihyat pínah niijná’, weemdí h ñi niijná yuh caá. ²⁴ Obohjeéti h, ñi joyoó. Ded Dios naáwátdih naóh yapanidi h ã pebh jumni tboó ipí joi h can caá. Páni hna, yeéb weemdí hbut

biic yoobó ñi jóíhcan níit.* ²⁵ Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, biic peihcanni jópchi táí beéd, biih jópchi tacdih mah buegcán, nuugúp láa, Israel baáčboó dawá éemp wunnit yaádh it jumap wat yuh jī.* ²⁶ Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, biih baáčdih bóli éemp wunnihdih teo wáacat táut niijná, Dios Elíasdih át wahap wat jī. Pániha, Sidón tátchi pebh Sarepta tátchibitdih bólidihjeh át teo wáacap wat jī.* ²⁷ Dios naáwátdih biih naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baáčboó dawá báac moópniit it jumap wat yuh jī. Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat táutcan, Naamán Siria baáčdih bóodihjeh Eliseodih át booaat táutap wat jī.* Páant caán láa ī jepahcat pah, bue yeebbút weemdih ñi jepahcan níit, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, nihat caanjīh chúdnit tubit it ijip wat jī. ²⁹ Pánih íj ñah ñuh, Jesúsdihtonit, ī míic wáacat muumánt caandih it wái bac bejep wat jī. Nazaret tátchimant wái bac bejniit, tátchi jwéjdih bóo jeé túlhna it ab bejep wat jī, caandih too yoh yac bojat táut niijná. ³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queé cātih tac púud ñuhnit, biáboó át bejep wat jī.

Judiowā ī míic wáacat muúboó nemép jumndih Jesús ā booaat

(Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tátchimant Jesúsdihtonit ī bacaat túttimah, Capernaum tátchina át dei bejep wat jī. Capernaum tátchibat Galilea baáčdih bóo tátchi wat jī. Capernaum tátchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judiowā ī míic wáacat muuná át juibínap wat jī. Caán muudih waád juibínit, caanjīh jumndih Dios naáwátdih át bohénap wat jī. ³² Pániha, ā wép bohénachah, búdi it jói wáhi bejep wat jī.*

³³ Caanjīh chúdnit biicdih, nemép jumnibat át jumap wat jī. Pániha, Jesús ā bohénachah joinít, nin pah át níj ñaacáp wat jī:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tátchidih bóo jwiitdih tac buegáca bojóo! ¿Jwiitdih dedé tigaá ma chájbi? ¿Yoh bacanadihtonit beé ma juúwáp? Weém meemdih wá jéihna caá. Dios ā wahni, chah táini caá meém, Jesúsdihtonit át níj ñaacáp wat jī.

³⁵ —¡Ma laihca bojóo! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé! Jesús nemépdih át niijíp wat jī.

Páant ā níj wutuchah joinít, cáacwā cātih nemépboó caandih duó buegnit, át bac bejep wat jī. Pánih duó buegná yuhna, caán newédih át yéecap wat jī.

³⁶ Páant Jesús ā chájatdih nihat cáacwā búdi it en wáhi bejep wat jī.

—¡En yuh buca! ¡Á naáwát wépép caá! ¡Á naáwáchahjeh, nemépwā yuh buca caandih ī jepahna caá! it míic niijíp wat jī.

³⁷ Jesús páant ā chájatdih nihat Capernaum tátchi pebh jumnit it míic naóh peetép wat jī. Búdi át wút yáanap wat jī.

Simón Pedro ā chudhdih Jesús ā booaat

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ā chájat túttimah, judiowā ī míic wáacat muumánt Jesús wá it bac bejep wat jī. Bac bejniit, Simónih muuná it juibínap wat jī. Caanná ī waád juibínachah, mi índih tubit ā pahachah, Simón áa Jesúsdihtonit mit naáwáp wat jī. Páant tubit ā pahachah, mit lajap wat jī. “Caántdih ma booaaná”, caán muudih jumnit Jesúsdihtonit it niijíp wat jī. ³⁹ Páant ī niijíchah joinít, Jesús mi pebh juibi

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16 * 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

ñahnit, **“Ma yayaá”**, pahatdih át niijíp wut jī. Páant ã niijíchahjeh, pahat át dúucup wut jī. Páant ã dúucuchah, ñah ñahnit, ī jeémát pínahdih mit cáagap wut jī.

Dawá wunnitdih Jesús ã booaat

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tõo ñáh jüwúchah, dawá tubúp chüñnitdih Jesús pebhna it ub juibínap wut jī. Dawá máach wunat queétdih át jumap wut jī. Nihat ī ub juibínit wunnitdih Jesús át teo jáha booanap wut jī. ⁴¹ Dawá nemépwádhbut át batutap wut jī. Páant ã bacat túutuchah,

—ī Meém Dios wúúh caá! tubit it niij ñaacáp wut yuh jī.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih jaihnit, **“Dios ã wahnī caá”**, át niiját túutcap wut jī.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jibat

(Mr 1.36-39)

⁴² Daa jüwúchah, ã ípdih wúbát túut niijná, Jesús cáac wihcapboó át bejep wut jī. Obohjeéhtih, cáacwá caandih bid bejnit, it jwááap wut jī. Jwááhnit, caandih ījeéh jumat náahna, it chāwát túutap wut yuh jī.

⁴³ —**Ñijeéh wá jéih chāocán caá. Biíh tútchinadih moondíhbut Dios ã maáh jumat doonádih weemdih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdih ã wahap be**, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴⁴ Pánihna, nihat Galilea baácboó jib bejnit, judiowá ī míc wáacat munná waadnit, Jesús ãpī bohénap wut jī.

5

Queéj júut maonitdih ájeéh Jesús ã bejat túutat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Biíh yeó jáap, Jesús Genesaret íim jwéejdih ñahnit, dawá cáacwádhī Dios naáwátidh naóhna át chājap wut jī. Caán ã bohéátidh búdí joíhna, Jesúsidh it too péenap wut jī. ² Páant tubit caandih ī tóonachah, Jesús chéne búdí jááj chóonadih át enep wut jī. Caanjīh queéj júut maonit ī aabní chóona át pahap wut jī. Queét īih jááj chóona pebh īih ñuonádih chocna it chājap wut jī. ³ Pánihna, bíc chóodih Jesús át waadáp wut jī. Caán chóo mínah Simón wut jī ã wūt. Caán chóodih waadnit, **“Weemdih chibít ma too páud baca pahanáa”**, át niijíp wut jī. Páant ã too páud baca pahanachah, Jesús caán chóodih chúudnit, cáacwádhī át bohénap wut jī.*

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih át niijíp wut jī:

—**Íim tac yoób páud bac bejnit, queejwádhī mawat túut niijná, ñíih ñuonádih ñi yoh báahanaá**, át niijíp wut jī.

⁵ —Bohénī, nihat chei jwī júut mawachah yuhna, queejwá ī wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah joinít báach, jwīih ñuonádih jwī yoh báaha enmi caá, Simón át niijíp wut jī.*

⁶ Páant niij péa, íim tac yoób páud bac bejnit, īih ñuonádih it yoh báahanap wut jī. Páant ī yoh báahanachah, dawá yoobát queejwá waadná, īih ñuonádih boloh wáina it chājap wut jī.* ⁷ Páant ī boloh wáyachah ennit, ī pej jumnit queét pebh pahnitdih Simón át ejep wut jī: **“Íjwiítidh ñi teo wáac jüwúh!”** át niijíp wut jī.

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6

Pánih teo wáacadih juibínit, chénat pah chóo queejwádh it ub yac yáwanap wut jī. Dawá queejwá jumna, iih jááj chóona át daábíhip wut jī.

8-10 Páant dawá queejwádh ennit, Jesús ā wēpatdih jéihna, Simón búdí át úmup wut jī. Pánih úmna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdihi nin pah át niijíp wut jī:

—Maá, meém chah wēpni, túini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Pánihna, meemdíh wā úmúchah, biáboó ma bejeé, át niijíp wut jī.*

—**¡Ma úmca bojoó! Búu meém queejwádh bid jwáhi caá. Obohjeéhtih, meemdíh wā túnt nūmúchah, queejwádh ma bidat pah muntih, cáacwáboodih bidnit, wíih doonádih ma naóhbipta caá, weemdíh jepahna, wíihwá i jumat pínah niijná,** Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Simón ā úmat bíic yoobó ā pej jumnitbut it úmup wut jī. Santiago, Juan wut jī ā pej jumnit. Queét chénewá Zebedeo weh wut jī. 11 Pánihna, jwúb ñáan juibínit, queét nihát iih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh it bejep wut jī.

Bácah moópnihi Jesús ā booaat

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Jesús bíih tátchiboó ā jumúchah, bácah moópni ā pebh át juibínap wut jī. Pánih juibíni Jesúsdihi ennit, ā wēpatdih jéihna, páah yoh ñajnit, nin pah át niij wúbup wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booaana caá, át niijíp wut jī.

13 Páant ā niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jáhanit,

—**¡Júu! Wéinit, meemdíh wā booaana caá,** át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, moopát nihát át ñumáh bejep wut jī. 14 Pánihna, Jesús caandíh nin pah át wēp niij naáwáp wut yuh jī:

—**Bitadihi naóhcanjeh, sacerdotedihi míih bácah ā jwúb ñumátadihi júutadihi ma bejeé. Moisés ā wutatji pah sacerdotewá i cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuá, Dios meemdíh ā booaatjidihi i jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jī.

15 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cáacwádh át naóh peetép wut jī. Páant Jesús ā chájat dooná chah át wut yáanap wut jī. Caán doonádih joinít, ā naáwátadihi joyát túnt niijná, i wunatdihi but ā booaat pínah niijná, dawá ā pebhna ípí wáac juibínap wut jī. 16 Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó, ā ípdihi wúbádh apí bejep wut jī.

Jéih yoocannidihi Jesús ā booaat

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Bíih yeó jáap Jesús cáacwádh ā bohénachah, fariseowá, Moisés ā wutatjidihi bohénitbut it joí chúdup wut jī. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tátchimantbut bejnit, ítát juibínap wut jī. Jesús ā bohénachah, dawá joiná it chájar wut jī. Dios cáacwádh booaat wēpatbut Jesúsdihi búdí át jumup wut jī. 18 Páant ā bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidihi ā lajat chóojih Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wut yuh jī. 19 Obohjeéhtih, dawá mūdih i yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh it beo púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab juibínit, biquína jeé naanádih ub jwej, íit chájnít, jéih yoocannidihi ā lajat chóojih Jesús pebh it cádah deyanap wut jī. 20 Pánihna, caán ā booaat wēpatdih i jenah joyátadihi jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidihi nin pah át niijíp wut jī:

* 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5 * 5:14 Lv 14.1-32

—**Ma yéejatdih wā yohna caá**, át niijíp wat jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut íjnit, queétjeh nin pah ít niij jengah joyóp wat jī: “¿Dedé cáac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cáacjeh jumna yahna, ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chājap”, queétjeh ít niij jengah joyóp wat yah jī.

²²⁻²⁴ Páant í niij jengah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niij jengah joi? ‘**Ma yéejatdih wā yohna caá**, wā niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yahna, ‘**Yeeni caá**’, ñi niij jengah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘**Ma ñah ñuhúú**. **Ma ñajatdih úbnit, ma yáac chāi bejeé**’, wā niijíchah, caán ā bejehach ennit, wā niiját yoo bópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bibohatdihbut ñi jéihbipna caá. Weém nihat cáacwá úud jeé, Dios ā wahni nin baácđih moondih jéih boonanit, í yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj jútupna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jī:

—**Ma ñah ñuhúú**. **Ma ñajat chóodih úbnit, míh muúboó ma jwúub bejeé**, Jesús caandih át niijíp wat jī.

²⁵ Páant ā niijíchahjeh, nihat í enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ā ñajat chóodih úbnit, áih muúboó át jwúub bac bejep wat jī. Pánih bejnit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wat jī.

²⁶ Páant ā bac bejehach, nihat en wáhi bej, búdí jengah joinít, queébtut bíic yoo bó Diosdih ít wēi naáwáp wat jī.

—¡En yah búca! Búdí náhnat pínahdih buu jwí enna caá, ít múic niijíp wat jī.

Jesús Levídih ā jūúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wā caán tútchidih jumnitji bac bejnit, bíih tútchina ít bejep wat jī. Caán í bejni namá jwéejdih Levi wát jumni ā tewat tóliboó át chúudup wat jī. Caán Romanowā maáta í uúbat túutni núodih uúbh wáhnit át jumup wat jī. Pánihna, Levídih ennit, nin pah caandih Jesús át niijíp wat jī:

—**Wájeéh ma pée jūúwá**, át niijíp wat jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wat jī.

²⁹ Pánihat túttimah, Levi áih muúboó Jesús wádhí át numah jeémép wat jī. Caán ā nihat pah dawá núodih uúbh wáhnitdih, bita ā chéenwádhíbut át numah jeémép wat jī. ³⁰ Páant Jesús wā íjeéh í jeéméchah ennit, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut queétdih ít íjip wat jī. Íjnit, Jesús ā bohénitdih nin pah ít niij jáihñup wat jī:

—¿Dépanihna queét dinero nuumnítjeéh, yéej chājnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi chāj? Ít niijíp wat jī.*

³¹ Páant queétdih í niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah át niij jepahap wat jī:

—**Tubúp chāúhcannit cohnidih ípí bidcan caá**. **Wannitjeh caá caandih í bidip**. ³² Pánihat pah ‘**Weém yéejat wihcanni caá**’, niij jengah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘**Wá yéejatdih jígahnit, wā túut nuúmiha caá**’, niij jengah joinít caá teo wáacni pínahdih í bidip. Pánihna, ‘**Yeejépwá**

* 5:30 Lc 15.1-2

caá jwiít', niŋ jenah joinítidihjeh teo wáacadih wā jūúwáp be, í yééj chājatdih jġahnit, táiniboodíh í túút nuumát pínah niijná, Jesús át niijíp wut jġ.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdiħ í uúbh joyát

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ā niiját túttimah, queét Jesúsdiħ nin pah ít jwúub niŋ uúbh joyóp wut jġ:

—Dios ā wutat pah jwī nuowā ĩpī jeémp jwuhcap jġ. Juan ā bohénitbut, fariseowā ĩ bohénitbut páant ĩ chājna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ĩ jeémp? Ít niŋ uúbh joyóp wut jġ.

³⁴ —Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit biícđih ā jum jwuhchah, jġahcan, ĩpī túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wājeéh jum jwuhna, wā bohénit í túi wēi jeémpna caá. ³⁵ Obohjeéhtih, bita caandíh ĩ ub bejat túttimah, ā chéenwā jġahnit, ĩ jeémp jwuhcan niít. Pánihat pah bita weemdíh ĩ ub bejat túttimah bácah, wā bohénitjeéh wā wihcah, queéťbut ĩ jeémp jwuhcan niít, Jesús queétdih át niŋ jepahap wut jġ.

³⁶ Ded pah jwī jeémp jwuhcatdih jwī nuowā ĩ wutatdih, āih jáap bohéátjġih fariseowā ĩ widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niŋ bohénap wut jġ:

—Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġih máa yégueh chóodih nah wai búudhdát ā náahcan caá. Páant ĩi chājachah nihna, caandíh ĩi chocat túttimah, jġint bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá, jwī nuowā ĩ naawátjidih, wġih jáap bohéátjġih wid naóhcat caá náahap. ³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguġh macđih nuńáp chóojġih ĩ chājniji máa wuh wuúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ĩi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta buud tagaá. ³⁸ Pánihna, jáap macđih, jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ĩi yáacachah, iguġh mac, caandíh yáacni chóobut ā túi jumbipna caá. ³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguġh macđih ā babhbat túttimah, pah jwuhcanni macđih babhbġhcan, ‘Máa mac chah táini beé’, ā niijbġpna caá. Pánihat pah cāacwā wā jáap bohéátđih náahcan, ‘Jwī nuowā ĩ bohéátjġiboó chah ā túyap be’, ĩ niijbġpna caá, Jesús queétdih át niŋ jġap wut jġ.

6

Chooát yeó jáapđih ded pah ĩ chājat pínahđih Jesús ā bohéát

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Biíc chooát yeó jáapđih Jesús ā bohénitđih bohé bejna, trigo wáapđih át numah chóop yap bejep wut jġ. Pánih bejna, ā bohénit trigodih úcđnit, āih chóodih jēqué yohnit, ít jeémp bejep wut jġ.* ² Páant ĩ chājachah ennit, biquína ĩjeéh bejnġit fariseowā ĩjnġit, Jesúsdiħ nin pah ít niŋ jūihńap wut jġ:

—¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapđih yuhna, ma bohénit ĩ teo? Pánih teona, Dios ā wutatđih yap yohna caá ĩ chājar, ít niijíp wut jġ.

³⁻⁴ Páant ĩ niijchah joinít, “Wā bohénit ĩ yap yohcan caá”, niiját túút niijná, Jesús queétdih nin pah át niŋ jepahap wut jġ:

—Davidji ā bohénit biícđih nuugúp wunna, Dioġh muuná waadnit, sacerdotewā Diosđih ĩ wāhnġi pandih át jeémép wut jġ. Pánih jeémpna, ā bohénitđihbut át wāhup wut jġ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ĩ jeémát pínah át jumap wut jġ. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát tútcap wut

* 6:1 Dt 23.25

jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwátdih ī daacni néodih nī bohécannit jīi? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Nī túi chājcan beé’, át niijcáp tajī. * Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbat Diosdih ī yap yohcan caá. * ⁵ Weém, nihát cāacwā úd jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ī chājat pínahdih wā jéih watna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Biñ chooát yeó jáapdih Jesús judíowā ī míc wáacat munná waadnít, ā bohénachah, caandíh joinít cāacwā cātíh téihya ágahni át jumup wat jī. Áih jéihyepmant bóo maj nah át ágahap wat jī. ⁷ Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowábat Jesúsdiñ it en ñunnup wat jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ā booaachah, caandíh naóh yacat túut niijná, eníhna it chājap wat jī. ⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant ī jenah joyátdih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wat jī:

—Ñah ñahnit, nit cātíh ma juí ñahwá, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, ñah ñahnit, queét cātíh át juibí ñahup wat jī. ⁹ Pánihna, caandíh naóh yaquíhntidih nin pah át niij úubh joyóp wat jī:

—Yeéb nī jenah joyóchah, ¿jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiátdih ded pah tígaa ā wat? ¿Túí chājatdih niit ā wutap? ¿Yeejép chājatdih niit ā wutap? ¿Wunnidih ā booaat túut niit? ¿Cāacdiñ ā mao yohat túut niit? Jesús queétdih át niijíp wat jī.

¹⁰ Páant niijnít, ī jepahatdih páina, Jesús queét nihátidih át en behep wat jī. Í jepahcah ennit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wat jī:

—Míih téihyadiñ ma yoo dawwá, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadiñ át yoo dawwup wat jī. Páant ā yoo dawwúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wat jī.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdiñ naóh yaquíhntiboó caandíh ā booaatdih ennit, búdí it íjip wat jī. Pánih íjnit, nin pah it míc niij úubh joyóp wat jī: “¿Ded pah tígaa caandíh chājat náah?” it míc niijíp wat jī.

Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih ā níwat
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Pánihat túttimah, biñ yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wáábúdiñ át bejep wat jī. Nihat chei át wábh daa jáuwup wat jī. ¹³ Daanachah, ā naáwátdih joí péenitdih bid bojnit, doce ā bohé bejnit pínahdih át níwip wat jī, áih doonádiñ naóhnit ī jumat pínah niijná. ¹⁴ Nit wat jī ā ñionit: Simóndih ñionit, Pedro ā wát át búudhdup wat jī. Simón úd Andrésdiñbat át níwip wat jī. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomásdiñbat át níwip wat jī. Biñ Santiago Alfeo wáúhdih ñío, biñ Simón Celote poómpdih bóodiñ ñío, ¹⁶ Judas biñ Santiago wáúhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsdiñ eníhcannitdih dawá wáini pínahdiñbat át níwip wat jī.

Dawá cāacwádiñ Jesús ā bohéat
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Pánih ñío péa jwáub dei jáóhnt, jeé ñaj yacapboó át chāo ñúhup wat jī. Páant ā chāo ñúhupboó ā naáwátdih dawá joí péenit jum, dawá bitabat it jumup wat jī. Queét jumnit Judea baácdiñ moón, Jerusalén tátchidih moón, búdí maj jwéjdiñ jumni Tiro tátchi, Sidón tátchidih moonbát it juibínup wat jī, ¹⁸ Jesús

ã bohénachah joyát túut niijná, ï wənatnadihbut ã booaat pínah niijná. Nemép jamnitbut ït juibínah wut jï, nemépwādh ã bacat túutat pínah niijná. ¹⁹Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsdiñ ït juibí tewhíhip wut jï. Caandíh ï juibí teonitdih ã wēpat ã chūúúchah, nihat ït boonap wut jï. Pánihna, wənnitjibut, nemép jamnitjibut ït túi jamap wut jï, buca.

*Dioñ cāacwā ded pah ï jamat pínahdih ã bohéat
(Mt 5.1-12)*

²⁰Jesús ã bohénitdih ennit, nin pah queétdih ãt niñ bohénap wut jï:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacipna caá, Dios ã maáh jamurboó ñi túi jamat pínah niijná.

²¹“Yeéb buu nuugúp wənnit panihnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacipna caá, wud jamnit pah ñi túi jamat pínah niijná.

“Buu yeéb jünitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacipna caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²²“Weém nihat cāacwā úud jeñédih ñi jepahat jüib bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhñit, ïh poómpant ï bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacipna caá. ²³Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jüib Dios pehbóo ñi juibínachah, táinidih ã wāhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahñit, bádí ñi weñé. Pánih chājñit ï nuowābut Dios naáwátidih naóh yapanitjidiñ bíic yoobó yeejép ït chājap wut jï. Páant queétdih ã yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñé.*

²⁴“Obohjeéhtih, yeéb dawá bíi dée bíbohñit, Dios ã teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácboó jamna pohba ñi wēina yuh caá. Túttimah, Dios ã peéh chājachah, bádí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵“Bita yeebbút buu dedé ñi náahatdih bíbohñit, wud jamnit panihnit ñi jamna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ã peéh chājachah, tub nuugúp wənnit panihnit, bádí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínahdihjeh chājñit, buu bádí wēi jwəhñitji, Dios ã peéh chājachah, bádí ñi juibípa caá.

²⁶“Diosdih jepahcannitboó yeebdíh ï túi wēi naáwáchah, ïñi túi chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih ï nuowābut ‘Dios naáwátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhñitboodíh ïpí túi wēi naáwáp wut jï. Pánihna, ñi túut nuumcáh, Dios yeebdíhbut ã peéh chājipna caá”, Jesús queétdih ãt niñjip wut jï.

*“Yeebdíh eníhcanitdih ñi túi oyoó”, Jesús ã niñ bohéat
(Mt 5.38-48; 7.12)*

²⁷“Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinitdih nin pah wā naóhna caá: Yeebdíh eníhcanitdih oinit, ñi túi chājaá. ²⁸‘Meemdíh yeejép ã yapa naáh’, yeebdíh niijnitdih, ‘Dios meemdíh ã túi chāja naáh’, ñi niñ jwúubanaá. Yeebdíh yeejép chājñitdih, Diosdih ñi uábá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná. ²⁹Yeebdíh ïjñit, bíic buwá páo tíbdih maonidih, bíih buwámantbut ñi júutú, mawíhna, ã jwúub mawat pínah niijná. Níih cúbah jweyát chóodih dúuc wáinidih, ã náahachah, níih japih bóo chóodihbut ñi wūhú. ³⁰Ded moh yéejni ã náahatdih ã uábáchah, ñi wūhú. Ded níih bíi déedih dúuc wáinidih, ñi jwúubaat túutca bojoó. ³¹Bita yeebdíh ï túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chājaá. Queét yeebdíh ï túi chājcah yuhna, yeébbóo queétdih ñi túi chājaá.*

* 6:22 1P 4.14 * 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 6:31 Mt 7.12

32 “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ípí oi jwúubana caá. Pánihna, queét í oyat chah yeebbodóh bitadíh oyat caá náahap. 33 Yeebdíh túi chājnitdihjeh ñi túi chāj jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó í chājna caá. 34 ‘Wá wayát pah bóo ā jwúubabipna caá’, niǵ jenah joínit, núodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwā yuhna, bitadíh páant ípí wainá caá. 35 Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih ñi oyoó. Í túi chāj jwúubaat pínahdih bidcanjeh, túinidih ñi chājjaá. Núodih náahnit í wáábúchah, í jwúubaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumachah, ‘Ma túi chājna beé’, niǵnit, caánboó yeebdíh túini ā wáuhbipna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niǵcannitdih, yeejépwā chājnitdihbut Diosboó ā túi chājna caá. Páant ā chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdíh ā wutna caá. 36 Dios jwí lip yeebdíh jǵah ennit, ā teo wáacat pahjeh muntih, yeebbát bitadíh jǵah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niǵjip wat jǵi.

*“Yeejépwā caá”, bitadíh niǵ jǵihcat
(Mt 7.1-5)*

37 “ ‘Meém yeejépwā caá’, bitadíh ñi niǵcá bojoó. Páant ñi niǵcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejépwā caá’, ā niǵcán niít. Bitá í yéj chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ñi niǵcá bojoó. Páant ñi niǵjichah nihna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó āta niǵ tágaá. Bitá í yéjatdih ñi náhnica bojoó. Páant ñi náhnica, Diosbut ñi yéjatdih ā náhnican niít. 38 Bitadíh ñi túi wáuhú. Ñi túi wáuhúchah, Diosbut yeebdíh ā túi wáuhbipna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée ā wáuhbipna caá. Ded pah yeéb bitadíh ñi wáhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdíh ā wáuhbipna caá.

39 “Jéih encanni bíh jéih encannidih ā duó wáyachah, íit jumapboó bejna, queét chénat pah bíicdih í buug yácbipna caá* 40 Jáap bohéni caandíh bohéni chah ā jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihát ā jéihyat pínahdih ā bohé péanit, caandíh bohénidih biíc yoobó ā jéihbipna caá. Pánihna, yeéb bitadíh duó wáuhna, wá naawátidih jwíh túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niǵjná. Pánihna, wá naawátidih túi jéihnit, wá bohéat pah muntih bitadíhbut ñi túi jéih bohébipna caá.*

41 “Nin pah yeéb ñipí chājna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ā jumachah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ā jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ā yéjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ā jumachah yuhna, caandíh ñi jéih encan caá. Caandíh ñi jéih encat pah, búdí yeejépwā chājna yuhna, ñi múic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chāj? 42 Yeebdíh búdí quíib becát panihni ā jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdíh wá póoj yohbipna caá’, ñipí niǵjná caá. Pánihat pah, búdí yéj chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejépwā chājna caá ma chājar. Caandíh ma cádaahá’, ñipí niǵjná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejépwā chājnit jumna yuhna, búdí ñi yéj chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéj chājatdihjeh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwā, ñi yéj chājatdih jwíh cádahat caá náahap. Páant ñi túit numát táttimah, ñi dée ā yéjatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá”, Jesús át niǵjip wat jǵi.

*Máa quehe ded pah ā jumcat
(Mt 7.17-20; 12.33-36)*

* 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

43 “Ded túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut túini dahna ãpĩ quehcan caá 44 Pánihna, ded pah máa nahna ã jummatdih jéihíhna, áih quehe dahnadih enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wüt jumni dahnadih ñipĩ bidcan caá. Ei náhdih iguĩh ñipĩ bidcan caá.* 45 Pánihat dée pah túini cáac ã táí jenah joyát júb, túinijeh ã naóhbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ã jenah joyát júb, yeejépjuh ã wéhebipna caá. Pánihna, cáac ded pah ã jenah joyát bíic yoobó ã naóhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Chéne m̄uú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)

46 “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdih niijná yuhna, wã wutatdih ñi jepahcan? 47 Ded wã bohéát dih joinít, jepahna, nin pah ã jumna caá: 48 M̄uú chãj pooni panihni ã jumna caá. Túí jenah joiní jwumáp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ã túí dodhdop be. Pánih chãj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, áih m̄uú túí chãjni jumna, ã mónócap be. 49 Obohjeéhtih, ded wã bohéát dih joiná yuhna, jepahcanni túí jenah joicánni m̄uú chãjni panihni caá ã jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be. Pánihna, caán m̄uú díh ã péaat túttimah, muj ã jwíh daabáchah, áih m̄uú túí chãjni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, ã boto peetáh bejep be”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

7

Soldadowã í maáhdih teo wãhñidih Jesús át booaat
(Mt 8.5-13)

1 Páant cáacwãdih bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jĩ. 2 Romano cien soldadowã í maáh Capernaum tútchidih át jumap wut jĩ. Caandih teo wãhni ã oini búdí wunna át chãjap wut jĩ. 3 Pánihna, Jesús ã juibíat doonádih joinít, judíowã í maátadh Jesús pebhna át wahap wut jĩ, caandih teo wãhñidih boonadh í bejat pínah niijná. 4-5 Páant ã wahachah, judíowã í maáta Jesús pebhna juibínit, búdí wãbhna, nin pah ít niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít dih wahni túini caá. Jwiít judíowãdih túí oinit, jwí múic wáacat m̄uú díh chãjat pínah dinero ã wuhap jĩ. Páant ã túí chãjat júb, caandih ma teo wáac júúwá, ít niijíp wut jĩ.

6-7 Páant í niijíchah joinít, Jesús íjeéh át bejep wut jĩ. Pánih bejnit, cien soldadowã í maáh pebhna í tóah juibínachah, caán bita ã chéenwãdih wahnit, nin pah át niij naáwát túutap wut jĩ: “Maá, weem cháw wēpni ma jumachah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíh m̄uú díh ma waád júúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdih wã tac buugáihcan caá. Pánihna, yuúpmahjeh jumna, ma wēpatjeh weemdih teo wãhñidih ma booanaá. 8 Wã chah jumnit bita maáta weemdih í wutna caá. Weembút soldadowãdih wutni caá. Bíicdih ‘Ma bejeé’, wã niijíchah, ãpĩ bejna caá. Bíihdih ‘Ma júúwá’, wã niijíchah, ãpĩ júúhna caá. ‘Nindih ma chãjaá’, weemdih teo wãhñidih wã niijíchah, ãpĩ chãjna caá. Pánihna, ma wutat wēpatdihbut wã túí jéihna caá. Ma wutachahjeh, weemdih teo wãhni ã boobipna caá”, cien soldadowã í maáh ã chéenwã Jesús dih ít niij naóh yapanap wut jĩ.

9 Páant í niijíchah joinít, caán soldadowã í maáh “Jesús caandih ã boobipna caá”, ã niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús búdí át weñep wut jĩ. Pánih wēnít, ájeéh péenit dih tac púud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

* 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

—Caán soldadowā ī maáh judío nihcan yahna, weemdih ā tái jenah joyát yeéb judiowāboodih ā yapna caá, āt niijíp wat jī.

¹⁰ Pánihna, soldadowā ī maáh ā wahnitji áih mæudih ī jwáub juibínachah, caandih teo wáhni booni átát jamap wat jī.

Éemp wannih mi wáuhjidih Jesús ā booaat

¹¹ Tátimah, Naín wūt jamni tátchina Jesús wā it bejep wat jī. Dawá cāacwābut ijeéh it péenap wat jī. ¹² Pánih bejnit, Naín tátchi jéc pebh ī toáh juibínachah, caán tátchidih moón wanni bácahjidih yohat túut niijná, caandih ī ub bac jūúwáchah, Jesús wā queédih it jwááap wat jī. Beh willi éemp wannih mit jamap wat jī. Mi wáuh bíc jamni āt wænap wat jī. Dawá cāacwābut mijeéh it ñæun bác jūúwáp wat jī. ¹³ Páant ī jūúwáchah ennit, Jesús caántdih jīgah ennit, nin pah āt niijíp wat jī:

—Ma jāicá bojoó, āt niijíp wat jī.

¹⁴ Páant niijnít, wanni áih bácahji lajni naadih ā tewechah, caandih beonit it chāo ñáhp wat jī. Pánih teonit, “iNémé, ma boo pud jūúwá!” wannidih āt niijíp wat jī.

¹⁵ Páant ā niijíchahjeh, wanni jwáub boo pud chúadnit, āt wéhenap wat jī. Páant ā boonachah, Jesús beh wilidih nin pah āt niijíp wat jī:

—Dáa, ma wáuh ā jwáub boona caá, páant mantih, āt niijíp wat jī.

¹⁶ Páant ā boonachah enna, nihat cāacwā wáhi bejnit, Diosdih búdí it weñep wat jī.

—Dios naáwádih wép naóh yapani āt jui tágaá. Dios jwiít áih cāacwádih teo wáacadih āt jui tágaá, it míc niijíp wat jī.

¹⁷ Páant ā chājatji doonádih nihat Judea baác, pehbbit jamni baácnaidihbut it naóh peetép wat jī.

*Juan Daabáni ā uúbh joyát tútat
(Mt 11.2-19)*

¹⁸ Jesús páant ā chājatji dooná Juan Daabánidihbut āt juibínap wat jī. Caán nemat mæúboó ā jamachah, ā bohénit caandih it juibí naáwáp wat jī. ¹⁹ Páant ī naáwáchah joinít, chénewā ā bohénitdih Jesús pebhna āt wahap wat jī. “¿Meém Dios ā wahni, jwiít judiowā jwī páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” queédih āt níj uúbh joyát tútat wat jī.

²⁰ Páant ā niijíchah joinít, Jesús pebhna it bejep wat jī. Caanná juibínit, Jesúsdih nin pah it niijíp wat jī:

—Juan Daabáni jwiítidih wahnit, nin pah ā níj uúbh joyát tútat be: ‘¿Meém Dios ā wahni, jwiít judiowā jwī páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?’ jwiítidih ā niiját tútat be, Jesúsdih it niijíp wat jī.

²¹ Í juibínachahjeh, Jesús dawá cāacwádih booana āt chājap wat jī. Nemép jamnitdihbut booa, dawá jéih encannitdihbut āt boonap wat jī. ²² Juan ā wahnit ī niijíchah joinít, nin pah Jesús queédih āt níj jepahap wat jī:

—Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwádih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicannitji, jéih bejannitjidihbut ā booana beé. Bácah moópntji, wanah bejnitjidih yah bæca ā boonap be.* Moh yéejnitdih ā tái ubat pínah doonádihbut naóhna ā chājap be.* ²³ “iDed weemdih tái jenah joí cádahcanidih Dios ā wéi enna caá!” Jesús ā niijíp be’, Juandih níj naáwádih ñi bejeé, Jesús queédih āt niijíp wat jī.

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1

24 Juan ã wahnitji ĩ jwúub bejat túttimah, Juan ded pah ã jumatdih cāacwādih nin pah Jesús ãt niĵ naáwáp wut ĵi: “¿Dedédih enedih bej tigaá ĵipĵi chāĵ, muá wihcapboó bejna? ¿Ĵiwi jeémp yĵip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ĵi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcán beé. Det biáboó ĩ naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcánjeh yoobópdiĵ ãpĵi naáwáp wut ĵi. 25 Pániĵ jumnidih bidcan, ¿táini yégueh ðuonídih enedih ĵi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh ðuonít, dawá biĵ dée bíbohniĵ, maátaiĵ muáboó ĵpĵi jumna caá. Juanboó queét pah nihcán beé. 26 Pániĵ jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátidih naóh yapanidih enedih bejnit beé ĵi chāĵ? Páant tigaá Juan ã jumap. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá. 27 Juan ã jwúih naóh waáwát pínahdih jon jātih nin pah ĵt niĵ naóh daacáp tajĵ:

‘Á wáúhdih Dios nin pah ã niĵĵp be: “Ma jātih wā naáwátidih naóh waóhni pínahdih wā wahĵipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah niĵná”, Dios ã niĵĵp be’, ãt niĵ daacáp tajĵ. (Mal 3.1)

28 “Yoobópdiĵ yeebdíĵ wā naóhna caá. Nihat bitá chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniĵiboó Juan chah ã jumĵipna caá”, Jesús queétdih ãt niĵĵp wut ĵi.

29 Juandih ĩ nemat pínah jātih, ã bohéatdih joinít, nihat cāacwā, Romano maáta ĩ úúbat túutni núodih úúbh wáhnitbut, Juandih ĵtát daabáát túutap wut ĵi. Páant Diosdih jepahniĵ ĩ jumuchah, Jesúsboó ã niĵíchah joinít, “Dios ã wutat yoobópdiĵ caá”, ĵt niĵĵp wut ĵi. 30 Obohjeéhtih, fariseowā, Moisés ã wutatjidiĵ bohénitbut, Juandih daabáát túutcan, Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ĵt náahcap wut ĵi.*

31 Páant ĩ jumatdih jéhnit, Jesús nin pah ãt jwúub niĵ naáwáp wut ĵi: “Buu láa moón weemdíĵ jepahcannit, nin pah ĵi jumna caá: 32 Yoahdih tíohniĵ wébít pah caá ĵi jumap. Tíoh cháúdnit, nin pah ĵpĵi míic niĵ júihna caá: ‘Ĵwĵi pelat póoĵ tíhwichah yuhna, yeebboó ĵi búúhdihcan beé. Wúnnitdih jwĵi jái tíhwichah yuhna, ĵi jái wáaquíhcán beé’, ĩ míic niĵ júihna caá. 33 Páant ĩ chāĵat pah, yeebbút biíc yoobó ĵipĵi chāĵna caá. Juan Daabáni cāacwājeéh jeémpan, poonidihbut ãpĵi babhcap ĵi. Páant ã chāĵchah enna, ‘Nemép jumni caá’, niĵ júihniĵ, ã bohéatdih ĵi jepahcap ĵi. 34 Obohjeéhtih, weém, nihat cāacwā úud jeñé cāacwājeéh jeémpanit, wāpĵi babhna caá. Páant wā chāĵachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpani, máihni caá ã jumap. Romanowā ĩ úúbat túutni núodih úúbh wáhnit, yeejép chāĵnit biícdiĵ ãpĵi pej jumna caá’, niĵ júihniĵ, weemdíĵbut ĵi jepahcan caá. Páant niĵ júihna, wébít pah caá ĵi jumap. 35 Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wā táí chāĵachah enna, ã jenah joyát yoobópdiĵ ã jumatdih ĵi jéhibpna caá”, Jesús queétdih ãt niĵĵp wut ĵi.

Yad wili chej jumniĵih Jesúsdiĵ mi puhwat

36 Biĵ yeó jáap biíc fariseo, Simón wūt jumni, Jesúsdiĵ ãt numah jeémép wut ĵi. Áih muúná ĵuibnit, Jesús ájeéh ãt jeémép wut ĵi. 37 Simóníĵ muúdiĵ Jesús ã jumat doonádiĵ joinít, queét ĩ jeéméchah, caán tátchidiĵ bóli, deoh nah jumnih, táí chej jumni yĵi quíitdih mit úb waád ĵuibínap wut ĵi. Caán quíit alabastro ĩ niĵniĵ jeeĵĵi ĩ chāĵni quíit ãt jumap wut ĵi. 38 Pániĵ úb waád ĵuibnit, Jesús pebh bódiĵca caj yoh ĵajnit, caandih mi oyat júutna, áih jíthcanadiĵ míih quíib macĵih jái chócnit, míih waó yoócĵih mit jóp wiwip wut ĵi. Pániĵ chāĵ péa, áih jíthcanadiĵ nomnit, mi úb jéohni táí chej jumni yíidiĵ puohniĵ, mit nááĵap

* 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

wut jī.* ³⁹ Páant mi chājachah ennit, Jesúsdiḥ n̄mah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niḥ jenah joyóp wut jī: “Nin newé Dios naáwátdih naóh yapani jumna, caandíh teonih yeejép mi jumatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caántdih áta tewat t̄utcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ā chājcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niḥ jenah joyóp wut wuh jī. ⁴⁰ Páant ā niḥ jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús caandíh át niḥjíp wut jī:

—Simón, meemdíh bainí wā naáwát t̄ut caá, ded pah mi chājatdih ma jéihyat pínah niḥjná, át niḥjíp wut jī.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandíh át niḥjíp wut jī.

⁴¹ —Biíc newédih chéne neoná dinerodih ī wayáp be. Biícboó chéne jópchi ā tewat jíbdiḥ pohba waí, biíhboó chéne widh ā tewat jíibitdih ā wayáp be. ⁴² Queét chénat pah ī wayátjidiḥ ī jéih jíib chājchah ennit, queétdih wáhniboó ‘Jum̄ naáh. Ni jíib chājchah, ā táina caá’, queét chénat pahdiḥ ā niḥjíp be. Páant ā chājachah, ¿ded tigaá caandíh chah ā oibi? Jesús Simóndih át niḥjíp wut jī.

⁴³ —Búdí náo wainíboó caandíh chah ā oibipna caá, Simón át niḥ jepahap wut jī.

—Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandíh át niḥjíp wut jī.

⁴⁴ Páant niḥjnit, yad wilidih júat jāhanit, Simóndih nin pah át jwáub niḥ naáwáp wut jī:

—Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wā jum̄chah nihna, míih m̄náná wā waád juyáchah, wíih jítchanadiḥ wā chocat pínah niḥjná, mah weemdíh mata wāh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadiḥ míih quíib macjīh jāi chócnit, míih waó yoócjīh mi jōp wiwip be. ⁴⁵ Wā juyáchah, meém weemdíh páo túbdiḥ nomcanjeh, ma táí wábhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdíh mi oyat júatna, wíih jítchanadiḥ mi nom cádahcan caá. ⁴⁶ Wā juyáchah, wíih wao dáhdih yíjīh puoh jāha náicanjeh, ma táí wábhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadiḥ táí chej jum̄ni yíjīh puohnit, mi náāp be. ⁴⁷ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Búdí mi yéej chājatjidiḥ Dios át yoh wāh tagaá. Páant ā chājatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wā yéej chājap jī’, niḥ jenah joinít, ā yéejat yohat wábhniboó bainíjeh Diosdiḥ ā oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niḥjíp wut jī.

⁴⁸ Caandíh páant niḥj péanit, caántdih jwuh nin pah át jwáub niḥjíp wut jī:

—Meém yéejat yohnih caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Weemdíh ma táí jenah joyát jíib, ma yéejat peéh iiguírna ma bejatji déedih, meemdíh Dios át táí wá tagaá. Pánihna, táí wéinit, ma bejeé, át niḥjíp wut jī.

Páant ā niḥjichah joinít, ájeéh jeémpnit nin pah queétdih it míc niḥ wábh joyóp wut jī:

—¿Dedé newéna tigaá nin? ¡Yéejat yohat wēpatbut ā bíbohna caá! It míc niḥjíp wut jī.

8

Jesús wádiḥ biquína yaádh ī teo wáacat

¹ Túttimah, Jesús t̄tchina yoobó cáacwádiḥ át táoh bohé jibip wut jī. Dios ā maáh jum̄at doonádiḥ át naáwáp wut jī. Doce ā bohénitbut ájeéh it jib bejep wut jī. ² Biquína yaádhbut íjeéh it pej̄jum̄ bejep wut jī. Jesús ā boonanit yaádh, nemép jum̄nitdih ā boonanitbut it jum̄up wut jī. María, Mágdala t̄tchidih bólidih siete nemép wádiḥ Jesús ā bacat t̄ttn̄ihji jum̄, ³ Juana, Maáh Herodesdiḥ teo wáhni

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

Chuzá áabut jam, Susana wüt jamnihbut mit jamup wat jī. Dawá bita yaádhbut ĩjeéh ĩt pej jam bejep wat jī. Queét yaádh ĩih dinerojĭh Jesúswádih ĩt teo wáacáp wat jī.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Biíc yeó jáap dawá cáacwā ĩ jamni táttchinamant bejnit, caandih enat túut niijná, Jesús pebhna ĩt jaibínáp wat jī. Dawá páant ĩ wáac jaibínachah ennit, á jenah joiní naáwátjĭh queétdih bohéna, Jesús nin pah átt niij naáwáp wat jī: ⁵ “Biíc newé waáh momodih á bejep be. Páant á waáh bojochah, biquí tíbna namádih á buug ĩájap be. Namádih buug ĩájni tíbnadih cáacwā ĩ néeh chañup be. Biíh tíbnadih jwébehwā jūóhnit, ĩ jeémp beedánáp be. ⁶ Biíh tíbna, jeejĭh yewéni baác jamupboó á buug ĩájap be. Buug ĩájnit, chíih jūóhna yuhna, mac á jōpah bejchah, á wunah bejep be. ⁷ Biíh tíbna nemép óot cātĭh á buug ĩájap be. Pánih buug ĩájni á chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandih á chíih yap bejchah, momniboó mánahnit, á wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tíbna táini baácboó á buug ĩájap be. Pánih buug ĩájna, chíihnit, á túi quehep be. Pánih quehnit, wawána jumat pah cien tíbna á quehep be”, Jesús queétdih átt niijp wat jī.

Caán naáwátjĭh bohé péanit, “¡Ded molit jumna, á túi joyó naáh!” átt niij ej ĩaacáp wat jī.

*¿Dépanih tigaá á jenah joyátjĭh átt naóhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Páant naáwátjĭh á bohénachah joiná yuhna, beh joicán, á bohénit á bohéatjidih ĩt wábh joyóp wat jī.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiútdih ma chāj? ĩt niij wábh joyóp wat jī.

¹⁰ Páant ĩ niijchah joinít, Jesús nin pah átt niij jepahap wat jī:

—Ded pah Dios maáh á jumatdih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdíhjuh wā naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjĭhjuh wápĭ bohéna caá, weemdih enna yuhna, ĩ beh encat pínah, wā naáwáchah joiná yuhna, ĩ beh joicát pínah niijná. Weemdih ĩ jepahíhcat jīb páant ĩ jumna caá,* queétdih Jesús átt niijp wat jī.

*Waáh momni naáwátidih Jesús á beh joyáát
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)*

¹¹ Túttimah, waáh momni naáwátjidih ĩ beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih átt jwúub niijp wat jī: “Nin pah niij naóhna wā chājap be: Waáh momni tíbna Dios naáwát panihni caá. ¹² Biquína joinít namáboó buug ĩájni panihni caá. Dios naáwátidih ĩ joyóchahjuh, nemépwā ĩ maáh ĩ joyátjidih á jenah joyát táutcan caá, jepahcanjuh ĩguúpna ĩ bejat pínah niijná. ¹³ Bita joinít jeejĭh yewénibit baácboó buug ĩájni panihni caá. Dios naáwátidih joiná, ĩ túi wēi jwuhna yah caá. Obohjeéhtih, ĩih caolihboó ĩeh jáap choo bejni panihni á jumachah, bitaboó queétdih deohnit, ĩ yéej chājat túutuchah, Diosdih jepah cádahnit, ĩ jwúub yéej chājna caá. ¹⁴ Bita joinítboó nemép óotna cātĭh buug ĩájni panihni ĩ jumna caá. Dios naáwátidih joinít, ĩ jepahna yah caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ĩ chājat pínahdih queét tabit ĩ náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohátidihjuh ĩ wéina caá. ĩ weñat pínah chājatdihjuh ĩ jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátidih jenah joicánjuh,

* 8:3 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

* 8:10 Is 6.9-10

queétdih behat dée wihcan caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita joinítboó túini baácdih buug ñájni panihni caá. Dios naáwátdih túi joinít, jwúub náhnina, caandíh í cádahcan caá. Pánih jumna, Dios á náahat pah ípí táí chájna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Jiiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “Wá bohéat jiiát panihni caá. Ded áih jiiát dahdih jii péanit, púubát dahjīh ápí páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúwdat páha numpboobát ápí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, japboó ápí jii cáag jwejna caá, á yeh iiguíchah, nihat waadnít í túi enat pínah niijná.* ¹⁷ Caán á yeh iiguíchah, dedé í bihniji á jígohbipna caá. Dedé í bih chájatjidihbut nihat cáacwá í enbipna caá. Wá naáwátdih í bohénachah, cáacwá ded pah íih caolih á jumatdih á jéihyana caá.*

¹⁸ “íÑi túi chája chaáh! Ded pah wá naáwátdih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wá naáwátdih túi joiní á jwúub náhninachah, Dios caandíh चाह á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yahna, á jwúub náhnicah, á jwíh joyátjidih Dios á dúuc wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Jesús íin, á úudwābut caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Caán láa Jesús íin á úudwābut á pebhna ítih juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih, dawá cáacwá í jumachah, Jesúsdiht ít jéih jwáahcap wut jī. ²⁰ Pánihna, bita caanjīh jumni Jesúsdiht nin pah át niijíp wut jī:

—Ma íin ma úudwābut meemdíh bidnít, jóocmant í pái ñehna caá, át niijíp wut jī.

²¹ —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnít wá déewá yoobát í jumna caá. Dios naáwátdih wá bohénachah, joi jepahnít wá íin panihnít, wá úudwá panihnítbut í jumna caá, Jesús caandíh át niijíp jepahap wut jī.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús á yayaá
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Bihí yeó jáap Jesús á bohénitdih jááj chóodih numah waadnít,

—Chóbe conanaáboó ímdih jwí chúuh bejjīh, át niijíp wut jī.

Páant niijnít, ít chúuh bejep wut jī. ²³ Páant í chúuh bejchah, Jesúsboó át úwup wut jī. Á úwat pónih, búdí johlit át juúwup wut jī. Pánih búdí nolihat á jumachah, íih jááj chóo át daábíhip wut jī. ²⁴ Páant á tobohochah, á bohénit Jesús pebh juibí wucnit, caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—íBohéní, Bohéní, daabná caá jwí chájap! íjwí buúdbípna caá! caandíh ít niijíp wut jī.

Páant í niijíp wucachah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbut “Ma yayaá”, át niijíp wut jī.

Páant á niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh át yayah bejep wut jī.

²⁵ —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi táí jenah joicán? Jesús á bohénitdih át niijíp wut jī.

Páant á yayánachah en wáhi bejnit, búdí ít úumap wut jī. Pánih úumna, búdí jenah joinít, queétdjeh nin pah ít múic niijíp wáhh joyóp wut jī:

—¿Dedé cáacna tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut á yayah bejna caá, ít múic niijíp wut jī.

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

Gadara baácdih bóo nemép jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Páant ã yapat túttimah, Gadara baácboó Jesús wã ìt chúuh juibínap wut jì. ²⁷⁻²⁹ Caanná chúuh juibínit, Jesús wã ì aab béjehah, caán tútchidih bóo nemép jumni Jesús dih ãt jwááh dei jüwúp wut jì. Caán maatápdih yégueh duocán, maudih jéih jumcanjeh, cáac yohopboó ápi jumap wut jì. Maatápdih nemép wã caandih ìt déheanap wut jì. Páant ì déheanachah, cáac wã áih téihya colóhnadih, áih jítcha colóhnadihbut ìtah tópjìh ìt chéwep wut jì. Pánih chéonit, nemat muúboó ìtih nemep wut yah jì. Obohjeéhtih, ì chéwatjidih píud wái daj yohnit, queét nemép wã muú wihcapboó caandih ìt numah jwei bác bejep wut jì. Pánihna, Jesús wã dih jwááh dei juibínit, nemép wã dih Jesús ã bacat tútuchah joinít, Jesús dih nin pah ìt níj ñaacáp wut jì:

—Jesús, Dios चाह wèpni wááh, dépanihat tút tigaá weemdíh páant ma chãj? ¿Weemdíh ma peéh chãjca bojoó! ãt níj ñaacáp wut jì.

³⁰ Páant ã níj ñaacáchah joinít,

—¿Dedé tigaá ma wüt? Jesús caán nemépdih ãt níjíp wut jì.

Páant ã níjíchah joinít, dawá nemép wã jumna, nin pah ãt níj jepahap wut jì:

—‘Dawá’ caá wã wüt. ³¹ ¡Búdí iigné íitboó jwiútdih ma wahca bojoó! ìt níj wèp wúbap wut jì. ³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo muuwã ì bid jeéméchah ennit, —jwiútdih queét muuwã díitna ma wahaá, nemép wã Jesús dih ìt níjíp wut jì. Páant ì níjíchah joinít, Jesús queétdih ãt bejat tútup wut jì. ³³ Páant ã bejat tútuchahjeh, nemép wã newéih bácahmant bac bejnit, muuwã dih ì waadáchah, ñáo dei bej, buug báhnit, muuwã ìt chíic wan beedáh bejep wut jì.

³⁴ Páant ã yapachah ennit, muuwã dih en daonítjiboó ìih tútchina ìt jwei jwúb bejep wut jì. Jwei jwúb bejna, ì jwááhnitdih naóhnit, ìih tútchidih moondíhbut páant ã yapat doonádih ìt naáwáp wut jì. ³⁵ Páant ì naáwáchah joinít, cáacwáboó ìih tútchimant Jesús ã chãjatjidih enedih ìt bejep wut jì. Pánih bej, Jesús wã ì jumapna juibínit, nemép wã jumni jì yégueh duó, túinijeh jenah joinít, Jesús pebh ã chãuduchah enna, búdí ìt úmup wut jì. ³⁶ Jesús nemép wã jumnidih ã boanachah ennitjiboó, jáap jainít dih ded pah ã yapatjidih ìt naáwáp wut jì. ³⁷ Páant ì naáwáchah joinít, nihat Gadara baácdih moón búdí úmunit, ìih baácmant Jesús dih ìt jwúb bejat tútup wut jì. Páant ì bejat tútuchah joinít, Jesús wã ìih jááj chóona ìt jwúb dei bejep wut jì. ³⁸ Páant ì jwúb dei bejehah, nemép wã jumni jiboó Jesús dih búdí átih pej jumíhip wut yah jì.

³⁹—Wájeéh ma jüwúwachah, áta túi ta yah caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jgah ennit, ded pah wã teo wáacatjidih ma déwãdih naáwát tút níjná, ì pehbóo ma jwúb bejeé, Jesús caandih ãt níjíp wut jì.

Páant ã níjíchah joinít, nemép wã jumni jì jwúb bej, nihat áih tútchidih moondíh caandih Jesús búdí ã teo wáacatjidih ãt naóh peetép wut jì.

Áih yégueh chóodih juí teonih, Jairo nummdihbut Jesús ã booaat

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wã ì jwúb chúuh juibínachah, dawá múc wáac pánit cáacwã wènit, queétdih ìt jwááap wut jì. ⁴¹ Jairo wüt jumni, judíowã ì múc wáacat muudih en daonít ì maáh, Jesús pebh ãt juibínap wut jì. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús áih muúboó ã bejat pínahdih búdí ãt wúbap wut jì.

42 Æ nuúm biíc wilijeh wut jī. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wunuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesúsdih áih muúná át bejat túutup wut jī. Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ā bejehah, dawá cācwā caandih ít too néeh péenap wut jī.

43 Pánihna, queét cātíh biíh wili mácanihat panihat wunnihbat mit jumap wut jī. Doce jópchi caán wunatdih mi bíbohochah, í cohochah yuhna, át yaicáp wut jī. 44 Pánih jumna, Jesúsíh yégueh chóo yapat waadih tãahmant mi juibí tewechahjeh, mi mácanihat panihat wunat át yayáh bejep wut jī. 45 Páant mi tewechah, Jesús cācwādih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—**¿Déhe tigaá wíih yéguehdih jai teoni?** át niijíp wut jī.

—Weém meemdih wā teocan beé, nihat ít niijíp wut jī.

—Páant Bohéní, dawá meemdih í too néeh péena caá, Pedroboó át niijíp wut jī.

46 Páant ā niijíchah joinít, Pedrodih nin pah át jwúub niijíp wut jī:

—**Obohjeéhtih, wanni weemdih jai tewechah, booaat wēpat wíih bácahmant ái bejep be,** Jesús át niijíp wut jī.

47 Páant ā niijíchah joinít, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nihat cācwā í enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booatjidih caandih mit naáwáp wut jī. 48 Páant mi naáwáchah joinít,

—**Némá, weemdih táí jenah joiná, mat boonap tagaá. Humcanjeh, wēnit ma jwúub bejeé,** Jesús caántdih át niijíp wut jī.

49 Páant ā niijíchahjeh, Jairoíh muumánt bej, Jesús wā pebhna juibínit, Jairoboodíh nin pah át niijíp wut jī:

—Jáantjeh ma nuúm mi muujáh bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwúub bejat túutú, Jairodih át niijíp wut yah jī.

50 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít,

—**Ma umca bojoó. Wā wēpatdih ma táí jenah joyóchah, ma nuúm mi boobipna caá,** Jesús Jairodih át niijíp wut jī.

51-53 Túttimah, Jairoíh muúná juibínit, í játih juibínitji wunnihdih búdí jīgahnit, í juúachah, Jesús át enep wut jī.

—**Ñi jái cádaaá. Caánt wunnih nihcan caá. Hona caá mi chājap,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, mi wunatdih jéihnit, caandih ít dehwep wut jī. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoíh muudíh waadnit, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át chāwát túutup wut jī. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wunnihji mi mánadih pohba ájeéh át waadát túutup wut jī.

54 Pánih waadnit, Jesús wunnihíh téihyadih teonit,

—**jBainíhmaá, ma ñah ñuhú!** caántdih át niijíp wut jī.

55 Páant ā niijíchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñuhup wut jī. Mi jwúub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wáhat túutup wut jī. 56 Páant ā boonachah, mi mána búdí ít en wúhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús át naáwát túutcap wut jī.

9

*Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)*

1 Biíc yeó jáap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit, nemépwādih í bacaat pínah, wunnitdihbat í booaat pínah niijná, ā wēpatdih queétdihbat

āt wāhap wut jī. ² Pánih wāh péanit, queétdih āt wahap wut jī, Dios ā maáh jumatdih ī naáwáchah, cāacwā ī jepahat pínah, cāacwādhbut ī boopat pínah niijná. ³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Bejna, dedé bíí déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh cajat nah, wuh wāuh, jeémát, dinerodih yah bāca ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjeh ñi dwo béjeé. ⁴ Caán tátchidih moondíh bohéna, ded ñi jwíh waadni mæúdhjeh ñi ūwú. Caanjíh moondíh bohé péanitjeh caán mæúdh ñi cádah bejeé. ⁵ Det tátchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih ī joíhchah, bac bejna, ī enechah, queétdih Dios ā yohat pínahdih ī jéihyat pínah niijná, ñíh zapatosdih tóo dugnit, becchídih ñi péoh mao jéenanaá, āt niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijíchah joinít, nihat tátchibitna yoobó ít bejep wut jī. Pánih juibínit, Dioíh táini doonádih nihat cāacwādh naóhni, wænnitdhbut ít boopan wut jī.

*Maáh Herodes tæbit ā ūmat
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)*

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ā bohénitbut ded pah ī chājat doonádih jwáub joiná, bédí āt ūmup wut jī. “Juanji āt jwáub boo pud jóoh tagaá”, biquína niij, ⁸ “Elías āt jwáub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwátdih bíih naóh yapaniji āt jwáub boo pud jóoh tagaá”, bitabat ít niijíp wut yah jī.*

⁹ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó nin pah āt niijíp wut jī: —Weemjéh tijí Juandíh wā waó bóod yohat tæutap jī. ¿Pániha, deíh doonádih tigaá wā jwáub joí, páant mæntih? āt niijíp wut jī. Páant niijnít, Herodes Jesúsdi h tæbit āt eníhip wut jī.

*Cinco mil cāacwādh Jesús jeémát ā wāhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ Táltimah, Jesús ā wahnitji ā pebhna jwáub juibínit, ded pah ī chājatjidi h caandíh ít naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, ā bohénitjéh jumíhna, cāacwādh āt cádah bejep wut jī. Pánih cádah bejni, Betsaida tátchina ít bejep wut yah jī. ¹¹ Obohjéhtih, cāacwāboó ī bejatdih jéihni, queétdih ít ñæun béjep wut jī. Í ñæun jwááachah, Jesús queétdih wéini, Dios ā maáh jumatdih āt bohénap wut jī. Wænnitdhbut āt boopan wut jī.

¹² Cheyeh doce ā bohénit nin pah Jesúsdi h ít niijíp wut yah jī:

—Nin pebhbit tátchinaboó nitdih ma bejat tæutú, ī ūwat tólih pínah, ī jeémát pínahdhbut ī bidat pínah niijná. Ninjíhbitjeh pohba mæuná ā wihcan caá, ít niijíp wut jī.

¹³ —Yeebjéh queétdih jeémát ñi wāhú, Jesús āt niij jepahap wut jī.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwábitdhjeh jwí bíbhna caá. ¿Queét ī jeémát pínahdih jib chājadi h jwí bejmi naniít? ā bohénit ít niij ūbh joyóp wut jī.

¹⁴ (Cinco mil neonájuh ít jumup wut jī. Yaádh ī weh bíicdi h chah ít jumup wut jī.)

—Cāacwā poómp jumap pah cincuenta ñi cháudat tæutú, ā bohénitdh Jesús āt niijíp wut jī.

¹⁵ Páant ā niijíchah joinítjeh, queétdih ít cháudat tæutap wut jī. ¹⁶ Páant ī cháudachah, Jesúsboó cinco pan dahnadi h, chéne queejwádhbut ūbnit, chéi ennit,

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

—**Nin pandih, queejwādhbut ma wāhat túina caá, Paá,** ā ípdih āt niijíp wut jī.

Páant niij péanit, pan dahnadih queejwādhbut dajnit, cāacwādh ī pááat pínah niijná, ā bohénitdih āt wāhup wut jī. ¹⁷ Pánihna, nihat ít túi jeémp chūúup wut jī. Í jadh jeémpnidih doce wūhdih ít ub yac yáwanap wut jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro Jesúsdih ā niiját
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Bihh láa Jesús Diosdih wābh péanit, ā bohénitdih nin pah āt niij wābh joyóp wut jī:

—**¿Weemdih ded pah tigaá cāacwā ī niij?** āt niijíp wut jī.

¹⁹ —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jātih Dios naáwātdih naóh yapaniji āt jwāub boo pud jāóh tagaá’, bitabut ī niijná beé, Jesúsdih ít niij jepahap wut jī.*

²⁰ —**Queét páant ī niijíchah joiná, ¿yeébbóo ded pah tigaá ñi niij jengah joí?** queédih āt niijíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahni caá, Pedroboó āt niij jepahap wut jī.*

Á wunat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Páant Pedro ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah āt jwāub niij naáwáp wut jī:

—**Dios ā wahni wā jumat doonádih bitaboodih ñi naóhca bojoó.** ²² Weém nihat cāacwā wūd jeénédh tūbit yeejép yapat caá náahap. Jwī maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdih náahcan, ī mao yohat tūwtbipna yah caá. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwāub boo pud jāóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdih náahap, Dios ā jengah joyátjidih biíc yoobó ā yapat pínah niijná, āt niijíp wut jī.

²³ Túttimah, queét nihatdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—**Ded wīh jumíhna, ā weñat pínahdih jengah joicán, wā weñat pínahboodih jengah joinít, ā jepaha naáh.** Bita caandih ī wēi encah yahna, caandih tūbit yeejép ī chājachah yahna, ī mao yohíhichah yahna, weemdih jepah cádahcat caá náahap.* ²⁴ Ded ā weñat pínahdihjeh jengah joí chājni iiguípna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodih chājni, ā buudcán niit.* ²⁵ Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, búdí dinero ā bíbohochah yahna, caandih dedé pínah nihcan caá. Wā weñat pínahdih ā chācatji jīb, iiguípna ā bejbipna caá. ²⁶ Pánihna, weém maáh jumna, wā íp ā yeh iigátjīh, āih túinit ángelwā ī yeh iigátjīhbut jwāub dei jāóhna, ded weemdih náahcan, wā naáwātdihbut joihcannidih wā wēpatjīh wā yohbipna caá. ²⁷ Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñuhnit ñi wunat pínah jātih, Dios ā maáh jumatdih ā júutachah, ñi enbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñuhhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Biíc semana túttimah, Diosdih wābát túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús āt numah pūuh laab béjep wut

* **9:19** Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8 * **9:20** Jn 6.68-69 * **9:23** Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24

* **9:24** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

jī. ²⁹ Caanná ĩ páuh laáb juibínit, Jesús ā wúbúchah, ā jígohat āt túut nuumúp wut jī. Āih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, āih yéguēhbut biíc yoobó túi baabní āt yeh iiguíp wut jī. ³⁰ Páant ā yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđih ā pebh ĩt jígohop wut jī. ³¹ Queéťbut Jesús biíc yoobó ĩt yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Dios ā jenah joyátjidih biíc yoobó ā yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tátchiboó ā wunat pínahđih ĩt miíc wéhenap wut jī. ³² Páant ā yapachah, Pedro ā chéenwā biícđih chunnít jumna, queéťđih quíib chei āt jumap wut jī. Obohjeéťtih, jwúub jáanit, Jesús búdí ā yeh iiguíchah, ā pebh űuhnitđihbut ĩt enep wut jī. ³³ Pánih űuhnitji ĩ jwúub buúd jūwúchah, Pedro Jesúsđih nin pah āt niijíp wut jī:

—ĭBohéní, ninjĭh jwĭ jumachah, ā táina caá! ĭBiíc peihcanni mēu dahnadih, miih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahđihbut jwĭ chāj jĭh? āt niijíp wut yuh jī. Páant niijná, āt jenah joicáp wut jī.

³⁴ Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queéťđih āt dei juyáp wut jī. Páant ā dei juyáchah, búdí ĩt úmāp wut jī. ³⁵ Mah pōh cāťih Dios queéťđih nin pah āt niijíp wut jī:

—Nin wā wūh, wā oini caá.* Ā naawáchah, caandĭh űi túi joyoó, Dios queéťđih āt niijíp wut jī.*

³⁶ Páant ā niiját túttimah, Pedrowā jwúub enna, Jesús biícjeh ā űuhuchah, ĩt enep wut jī. Páant ĩ enatjidih bitadih ĩt naoh jwahcap wut jī.

Wāá wunat jumnidih Jesús ā booať

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Cheibit Jesúswā ĩ jwúub dei juibínachah, dawá cāacwā caandĭh ĩt jwāáap wut jī. ³⁸ Páant ĩ jwāáachah, queéť cāťih biíc newé Jesúsđih ejnit, nin pah āt niij wúbup wut jī:

—Bohéní, meemđih wā wúbhna caá. Wā wūh biíc jumnidih jĭgah ennit, ma teo wāacá. ³⁹ Dawá láa nemép caandĭh āpĭ déheana caá. Pánih déhe buug űájnit, tūbit mémé űaácnit, chāi biđ űajnit, āpĭ jac moj chej bac űaj bejna caá. Pánih chājna, wā wūhđih dedé ā noón yaicán caá. Pánihna, āih bācadih tūbit yéejana caá ā chājar. ⁴⁰ Páant ā chājachah, nemépđih ĩ bacaat pínah niijná, ma bohénitđih wā wúbup yuh be. Obohjeéťtih, queéťboó caandĭh ĩ jéih bacacap be, Jesúsđih āt niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, Jesús queéť nihatđih nin pah āt niij jūhıap wut jī:

—ĭYeéł yeejépwā weemđih jenah joicánnit űi jumna caá! ĭDébólih tiguaá weemđih túi jenah joicán, űi tac buugábi? āt niijíp wut jī. Páant niijnít, —Ma wūhđih wā pebhna ma ub jūwú, behedih āt niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinít, ā wūhđih Jesús pebhna ā ub jūwúchah, nemépboó déhea ub yoh buugánit, tūbit caandĭh āt méméanap wut jī. Páant ā chājachah ennit, Jesús nemépđih āt jūih bacanap wut jī. Pánih baca péanit,

—Dáa, ma wūh ā túi boona caá buca, behedih āt niijíp wut jī. ⁴³ Páant ā bacaatđih ennit, Dios ā wēpatđih nihāt cāacwā ĩt en wūhí bejep wut jī.

Jesús ā wunat pínahđih ā jwúub naawát

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépđih ā bacaatjidih cāacwā búdí ĩ jenah joyóchah, Jesúsboó ā bohénitđihjeh nin pah āt niij naawáp wut jī:

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18

44 —**Ñi túi joyoó. Weém yeebdíh bainí wā naáwát túut caá. Weém nihat cāacwā úd jeñédih cāacwā teonit, bitadilh í wāhbična caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.**

45 Páant ā niijíchah joiná yahna, Dios queétdih ā beh joyát túutcah, ít túi beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, í jwáub uúbh joyátji déeji ít tíquip wut jī.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Páant Jesús ā niiját túttimah, ā bohénitboó nin pah queétjeh ít míc niijíp wut jī: “¿Déhe tigaá jwí cātíh jwí maáh panihni?” ít míc niij jūihñap wut jī.*

47 Páant í míc niij jūihñatdih jéihnit, bíic wébít dih Jesúsboó ā pebh át wái boj dodhdop wut jī.

48 —**Det wíh wā jumna, nin wébít panihni, oboh jumndih wēi jwááhnit, weemdíhbut wēi jwááhnit caá. Det weemdíh wēi jwááhnit, weemdíh wahni-jidihbut wēi jwááhnit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh jumni boó ñi maáh panihni ā jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.***

“Ded jwít dih en jūihcanni jwít dih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját

(Mr 9.38-40)

49 Páant ā niijíchah joinít, Juanboó Jesús dih nin pah át niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí enechah, bíic newé ma wēpatíh nemépwádh ā bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ā nihcah, caandíh páant jwí chájat túutcap be, át niijíp wut jī.

50 —**Páant caandíh ñi niijá bojoó. Ded yeebdíh en jūihcanni jumna, ñijeéh ā jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.**

Samaria baácdih moón Jesús dih í náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó ā púh laab béjat yeó jáap pínah toáh jūúwáchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jenah joyóp wut jī. 52 Páant niij jenah joinít, biquína ā bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina í úwat pínah pebhboó í ámoh páñat pínah niijná, í jātíh át wah waáwá bojop wut jī. 53 Obohjeéhtih, caán tútchiboó í jūibínachah yahna, Jerusalén tútchina Jesús ā bejat doonádih joinít íjina, caán tútchidih moón caandíh ít náahcap wut jī. 54 Páant í náahcat doonádih joinít, Jesús ā bohénit Santiago Juanjīh nin pah Jesús dih ít niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Maá, meemdíh í náahcatji peéh, queét í iig beedáat pínah niijná, jeámant iigátdih jwí dei jūúwát túut jíih? ít niijíp wut yah jī.*

55 Páant í niijíchah joinít, Jesús tac páud ennit,

—**Yeéb íjnit, ñi peéh chájíhchah, ā túcan caá. 56 Weém, nihat cāacwā úd jeñé cāacwádh yohat túut niijná, nin baácboó wā dei jūóhcap jī. Obohjeéhtih í yéjat peéh iiguipna í bejat déejidih queétdih túi abat túut niijná, wā dei jūúwáp jī, Jesús queétdih át niij jūihñap wut jī.**

Páant niijnit, bíih tútchina ít bejep wut jī.

Biquína Jesús dih í pééhat

(Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wā namáboó í bejchah, bíic íjeéh péeni Jesús dih nin pah át niij náawáp wut jī:

—Deyoób ma bejchah, weembút majeéh wā bejmi caá, át niijíp wut jī.

* 9:46 Lc 22.24 * 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:54 2R 1.9-16

58 —Jia mǎjjiowǎ fih mué pínah ítnadih í bíbohna caá. Jwébehwǎbut fih yécanadih í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém nihat cǎacwǎ úud jeñé wíih mujéh pohba wǎ bíbohcan caá. Pánihna, wǎjeéh ma júúwǎchah, búdí bawwat meemdíhbut á jumbipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jí.

59 Páant í bejchah, Jesús biih íjeéh péeniboodíh

—Wǎjeéh ma júúwǎ, át niijíp wut jí.

—Wǎ bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wǎ bejat pínah játih wǎ íp á wanuchah, áih bácahdih wǎ yohat pínah niijná, ‘Ma chǎo jwǎhúú’, weemdíh ma niijí. Á wanuchah, yoh péanit, majeéh wǎ péebipna caá, át niijíp wut jí.

60 —Weemdíh náahcannit wannit panihnit jumna, queét wannitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wǎjeéh jumni pínah buu ma júúwǎ. Wíih tewatboodíh chah jenah joinit, Dios maáh á jumat dooná, bitadih naawádih bejat caá meemdíh náahap, Jesús caandíh át niijíp wut yah jí.

61 Páant í bejchah, biih íjeéh péenibut nin pah Jesúsdih át niijíp wut yah jí:

—Maá, majeéh wǎ bejmi caá. Obohjeéhtih, wǎ bejat pínah játih ‘Wǎ bejna caá’, wǎ pebh moondíh wǎ niijí babhbat pínah niijná, weemdíh ma wahaá. Pánih chǎj péanit, majeéh wǎ péebipna caá, át niijíp wut jí.*

62 —Ded wǎ watni tewatdih teo jwíihna yahna, á weñat pínahdih jwǎub jenah jói chǎjnit, Diosdih teo wǎhni pínah á jéih jumcan caá, Jesús caandíh át niijíp wut jí.

10

Jesús setenta y dos á bohénitdih á wahat

1 Táltimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ájeéh péenitdih níonit, át wahap wut jí. Pánih wahna, á bejat pínah tútchinadih á játih í naóh waawát pínah niijná, chénewǎ míic át wahap wut jí. ² Queétdih á wahat pínah játih, nin pah át niijí naawáp wut jí: “Wíih doonádih jepahnit pínah dawá í jumna yah caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhnit í jumachah, queét jepahíhnit í joi jwǎhcan caá. Pánihna, yeéboó Diosdih ní uúbú, chah dawá naóhnit pínahdih á wahat pínah niijná.* ³ Pánihna, naawádih ní bejeé. Bejnit, nin pah ní túi jenah joyoo: Diosdih jepahcannit, jiwǎ cǎtih owejawádih wahat pah, yeebdíh wǎ wahna caá.* ⁴ Pánih bejna, dinerodih ubcan, wǎh wǎúhdihbut ubcan, biih zapatosdihbut ubcanjeh, wépép ní bejeé. Dawá cǎacwádih túi naawát túut niijná, deddih jwǎáh uúbhna, chǎocánjeh, bejat caá náahap. ⁵ Ded ní jwíih waadni muúdh moondíh ‘Dios á túyat níjeéh á jumna naáh’, ní niijí. ⁶ Túinit jumna, páant ní niijíchah joinit, í túi jepahbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jumna, páant ní niijíchah yahna, í jepahcan níit. Páant í jepahcah, caán muúdh moondíh Dios á túyat á wihcan níit. ⁷ Yeebdíh jwíih jepahnitjeéh ní jum jwǎhúúp. Queét yeebdíh jeémát, babhbatdihbut í wǎhuchah, ní túi jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah, queétboó ní teo wáacat jíib jeémát babhbat í wǎhuchah, á túina caá. Caán tǎtchidih moondíh ní bohé jwǎhna, ní jwíih juibíni muúdhjeh ní jum jwǎhúúp.* ⁸ Ded tǎtchidih ní juibínachah, yeebdíh jepahnit, dedé jeémátidih í wǎhuchah, ní túi jeémé. ⁹ Caán tǎtchidih moón wannitdih boonanit, queétdih nin pah ní niijí: ‘Dios yeebdíh búdí caá á bidip, áihwǎ ní jumat pínah niijná. Wannitdih á boana, Maáh jumna á wépatdih yeebdíh á júutna caá. Páant á wépatdih jéihnit, ní

* 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16 * 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18

yéejatdih cádahna, táiniboodíh táut nuumnít, caandíh ñi jepahaá', queétdih ñi niijí. ¹⁰ Obohjeéhtih, ded tútchidih jaibí, bohéna, wannitdih ñi booanachah yuhna, i jepahcah, tih namádih bejnit, nin pah queétdih ñi niijí: ¹¹ 'Dios maáh jumna, á wēpat yeebdíh á júutachah yuhna, yeébbó caandíh ñi jepahcap jī. Pánihna, ñíh tútchi becchídih jwíih jítchamant jwī pit yohna caá. Páant jwī chājat pah, ñi jepahcatji jīb Dios yeebdíhbat á yohbipna caá', ñi niijí.*
¹² Yeébbó nin pah wā níjádíh ñi túi náhninaá: Sodoma tútchidih moonjí tabit yeejép chājnit ít jumap wat jī. Obohjeéhtih, queétdih Dios á peéh chājat chah, á peéh chājat pínah yeó jáapdih ñi bohéatdih jepahcannitboodíh á peéh chājipna caá", Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Bíh tútchidih moón i jepahcat
 (Mt 11.20-24)

¹³ "Yeéb Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbat Dios bádí á peéh chājipna caá! Weém ñíh tútchinadíh jumna, Dios á wēpatjīh bádí wā teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jī. Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbat Dios á wēpatjīh páant wā teo wáacachah nihna, queéttóó jáantjeh i yéejatdih bádí jūinít, ita táut nuum tágaá.* ¹⁴ Pánihna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbat Dios á peéh chāj láa, Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbat chah á peéh chājipna caá. ¹⁵ Yeéb Capernaum tútchidih moondíhbat peéh chājna, maáta paníhñit chājanjeh, yeebdíh moh yéejnit Dios á chājipna caá.*

¹⁶ "Ded yeebdíh joí jepahni, weemdíhbat jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh jepahcanni, weemdíhbat jepahcanni caá. Weemdíh jepahcanni, wā íp weemdíh wahnidíhbat jepahcanni caá", át niijíp wat jī. Páant á niij péanachah joinít, á wahnitboó ít bejep wat jī.*

Setenta y dos Jesús á wahnitji i jwáub juyát

¹⁷ Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús á wahnitji á pebhna ít jwáub jaibínap wat jī. Pánih jwáub jaibínit, nin pah Jesúsdih ít niijíp wat jī:
 —iMaá, ma wēpatjīh jwī wutachah, nemépwā yuh buca jepahñit, ít bac bej tagaá! ít niijíp wat jī.

¹⁸ —Japmant wedoát pah á bejchah, nemépwā i maáh á buág jéen jūáwúchah, wā enep jī. ¹⁹ jÑi joyoó! Wā wēpat yeebdíh wáát wáhpur be, maiwádih, déowádihtut jwááhñit, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwā i maáh á wēpatjīh yeejép á chājat déedih jáhat wēpat wā wáhpur be. Páant wā wáhpur, áih nemépwā yeebdíh i jéih yéejacan níit.* ²⁰ Pánihna, nemépwádihtut yeéb ñi wutachah, i jepahatdih ennít, bádí ñi wéina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah bádí ñi weñat pínah pohba: Yeéb Dioíhwá á pehbó bejnit pínah ñi jumachah, áih papélah tólih paníhñitboó ñi wátna daácní á jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Jesús á weñat
 (Mt 11.25-27)

²¹ Páant niij péanit, Jesús Túini Espíritu á wēpatjīh bádí wēinit, Diosdih nin pah át niijíp wat jī: "Paá, meém nihat baácdih moón i maáh, nihat jeádih moonbát i maáh ma jumachah, meemdíh bádí wā wéina caá. Jwíit túi jéihñit

* **10:11** Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51

* **10:12** Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24

* **10:13**

Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4

* **10:15** Is 14.13-15

* **10:16** Mt 10.40; Mr

9.37; Lc 9.48; Jn 13.20

* **10:19** Sal 91.13

caá', niijnítidih wā bohéatidih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodih mapí jéihyanap be. Páant mapí wēi chājna caá", ā lípdih át niijíp wut jī.

²² Páant ā lípdih niij wáubh péanit, ā pébh joi níuhnitidih nin pah át jwáub niij naawáp wut jī: "Dios, wā líp nihát ā wēpat biíc yoobó weemdíhbat ā wáuhap be. Ded pah wā jumatdih wā lípbeh caá ā jéihyep. Biíh páant jéihni ā wihtan caá. Ded pah wā líp ā jumatdihbat weemjéh caá wā jéihyep. Det wā níonitdihbat caandih wāpí bohéna caá. Pánihna, jwíítjeh caá caandih jwí jéihyep", át niijíp wut jī.*

²³ Páant cāacwādh naóh péanit, ā bohénitdih tac páud ennit, queétdihjeh nin pah át niijíp wut jī: "Yeéb wā wēpatdih ennit, Dios weemdíh ā wahatjidih ní tui jéihna caá. Pánihna, bitabú páant wā jumatdih jéihnit, queébtú tui wéanit í jumna caá. ²⁴ Ní jenah joyoó. Jon jātíh Dios naawátidih dawá naóh yapanitjí, dawá maátajibut yeéb ní ennidih búdí eníhna yuhna, í encap wut jī. Ní joinidihbat búdí joíhna yuhna, í joicáp wut jī", át niijíp wut jī.

Samaría baácđih bóo ā tui chājat naawát

²⁵ Biíh láa, Moisés ā watatjidih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh át juibínap wut jī. Pánih juibínit, nin pah át niij wáubh joyóp wut jī:
—¿Bohéní, Dios pebhna bejéhna, ded pah wā chājbi? át niijíp wut jī.

²⁶ —¿Moisés ded pah tigaá át niijjí? Caandih enna, ¿dépah tui mapí niij jenah joí? Jesús át niijíp wut jī.

²⁷ —'Diosdih chah jenah joí, tui jepahnit, wēina, caandih búdí ní oyoó.* Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadidihbat búdí ma oyoó',* Moisés át niij daacáp tají, át niijíp wut jī.

²⁸ —Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chājnit, wunna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandih át niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā watatjidih bohéni ā tui chājatdih júatat táut niijná, nin pah át jwáub niij wáubh joyóp wut jī:
—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tigaá wā oibi? át niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, nin ā jenah joiní naawátjéh Jesús át niij naóh bohénap wut jī:

—Biíc newé Jerusalén tátchimat Jericó tátchina ā dei bejehchah, namá tacđih numnít cāacwā caandih jwāáhmit, nihát áih bií dée, ā duoní chóodidihbat dúuc wáyat táut niijná, í wan mao jwejep be. Páant í wan mao jwejni namáboó ā ñajap be. ³¹ Páant í chājat túttimah, biíc sacerdote caán namádih dei bejna, í wan mao jwejnijidih ā enep yah be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chāocánjeh, ā bóod páud yap bejep be. ³² Túttimah, Leví ā jui mená poómpdih bóobut ā bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chāocánjeh, caanbút ā bóod páud yap bejep be. ³³ Obohjeéhtih, páant í yap bejat túttimah, ní enihcanni Samaría baácđih bóo caán namádihjeh muntih ā dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandih ā jġah enep be. ³⁴ Pánih jġah ennit, ā pebh juibínit, yíi, iguúh mac biícđih áih yahwítnadih ā cohóp be. Coh péanit, yégueh chóojéh ā chéwep be. Chéo péanit, caandih duoníji burrodih úb táuh cáagnit, úwat tólihna jumni munná ā numah bejep be. Caanná úb juibínit, nihát chei ā en dao dáa júúwáp be. ³⁵ Cheibit, úwat muú mínahdih caandih ā

* 10:22 Jn 3.35; 10.15
22.35-40; Mr 12.28-34

* 10:27 Dt 6.5

* 10:27 Lv 19.18

* 10:28 Lv 18.5

* 10:28 Mt

en dawát pínah niijná, ã jíb chãjap be. Pánih jíb chãjnit, nin pah caandih ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuá. Caandih ma en dawát pínah jíb wã wũhna caá. Pánihna, chah ma jwáub jíb náahachah, jwáub junít, wã jwáub jíb chãj jãhabipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo mué mínahdih ã niú naawáp be, Jesús ãt niú bohénap wut jĩ.

³⁶ Páant niú naóh bohé péanit, Moisés ã wutatjidih bohénidih nin pah ãt niú úbh joyóp wut jĩ:

—Queét biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jum? ãt niijíp wut jĩ.

³⁷ —Caandih jĩgah en teo wáacni ã túi oyop be, ãt niú jepahap wut jĩ.

—Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdih enhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandih ãt niú naawáp wut jĩ.

Martawãjeéh Jesús ã jumát

³⁸ Táltimah, Jesúswã Jerusalén tátchina bejnit, bainí tátchidih ãt juibínap wut jĩ. Í juibínachah, caán tátchidih bóli, Marta wut jumnih, Jesúswãdih miih muáboó mit chão jwáhat túatap wut jĩ. ³⁹ Mi jwan, María wut jumnihbat mit jumap wut jĩ. Mariabóo Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí chúudap wut jĩ.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martabóo yójah jeémát teona, mit íjip wut jĩ. Pánih íjnit, Jesús pebh juibínit, nin pah mit niijíp wut yuh jĩ:

—Maá, wã jwan weemdih mi teo wáaccach, weém biíc wilidihjeh wái náah jumni tewat ã jumna caá. ¿Páant mi teo wáaccach, weemdih ma jĩgah encan niít? Weemdih ma teo wáacat túutú, Marta mit niijíp wut jĩ.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoo! Dawá tewatnabitdih meém tubit jenah joinít, ma mic íjana caá. ⁴² Obohjeéhtih, wã bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariabóo chah túinidih mi níwichah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih déuc wáican niít, Jesús Martadih ãt niijíp wut jĩ.

11

Ded pah caá jwí úbát (Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Biíh yeó jáap Jesús ã ípidih ã úbúchah, ã bohénitbat ãt jumap wut jĩ. Páant ã úbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í úbát pínahdih ãt bohénap wut jĩ. Caán ã bohéat pah muntih jwiítidihbat ma bohénaá, ãt niijíp wut jĩ.

² Páant í niijichah joinít, nin pah queédih ãt niú jepahap wut jĩ:

—Yeé Diosdih úbhna, nin pah ñi niú úbú:

‘Paá, meém chah táini ma jumachah, meemdih jwí wéina caá. Ma wut chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéihnit, nihat cãacwã í jepaha naáh.

³ Yeó jáap jumát pah jwí jeémát pínahdih ma wũhuá.*

⁴ Bita jwiítidih í yéej chãjatdih jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéej chãjatdih ma yohoó. Nemépwã í maáh jwiítidih ã yéejalichah, ma teo wáacá, jwí yéej chãjcat pínah niijná’,

Diosdih ñi niú úbú, ã bohénitdih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

⁵ Páant niijnít, ded pah í úbát pínahdih nin pahbat ãt niú naóh bohénap wut jĩ:

* 10:39 Jn 11.1 * 11:3 Pr 30.8-9

—Ded chei tac yoób ã dée pebhna bejnit, ‘Némé, baini jeémátdih weemdih ma wūhū. ⁶ Wā chéen yuúp jāohni ã juyúchah, caandih wā wūhat pínah jeémát wā bíbohcan caá’, ã niijchah, ⁷ ã dée muú dítmant nin pah ã niij jepah bacacan niit. ‘Weemdih tac buugáca bojoó. Jáantjeh jęc nem péanit, wā wehdih wāat numah ũwup be. Meemdih jeémát wūhat déedih, queétdih wā wuquihcan caá’, ã dée úbhnidih ã niij jepahcan niit. ⁸ Yeebdih wā naóhna caá. Æ dée tíccanjeh ã úbúchah, jāanit dedé ã náahatdih ã wūhípna caá. ⁹ Pánihna, nindih ñi táí náhninaá: Tíccanjeh ñi úbúchah, ded pah ñi úbáttdih Dios yeebdih ã wūhípna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdih ã wūhípna caá. Jęc panihnidih wuúmp mao cádahcah, Dios ã wātípna caá. ¹⁰ Det Diosdih táí úbhnit, ì úbáttdih ì bíbohípna caá. Det Diosdih bidnit, caandih ì jwááhípna caá. Det ì wuúmp mawachah joinit, jęc panihnidih Dios queétdih ã wātípna caá. ¹¹ ¿Ñi wūh yeebdih queejdih ã úbúchah, bucdih ñita wāh taniit? Ñita wūhcan tagaá. ¹² ¿Mujbai típdih ã úbúchah, dúodih ñita wāh taniit? Ñita wūhcan tagaá. ¹³ Yeéb cácwā yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipi wūhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Túini Espíritu ã waadát pínahdih ì úbúchah, ñi íp jeáboó jumni caandih ã waadát túutbípna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.*

*“Nemépwā ì maáh ã wēpatjīh Jesús ã booana caá”, ì niiját
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Biñ yeó jāap bíic newé wéheat túutcanni nemép jumni Jesús pebh ãt juibínap wut jī. Páant ã juibínachah, Jesús caán nemépdih ãih bácahmant ãt bacat túutap wut jī. Páant ã bacat túutuchah, caán newé ãt jwáub behenap wut jī, páant muntih. Páant ã jwáub wéhenachah joinit, nihát en wáhi bejnit, búdi ìt jengah joyóp wut jī. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ìt niij naáwáp wut jī: “Nemépwā ì maáh, Beelzebú wut jumni, ã wēpatjīh caá Jesús nemépwādih ãpi bacat túutap”, ìt niijíp wut yah jī.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios ã wēpatjīhjih nit ã yoób chājap”, niijná, biñ ã wēp chāj júutatdih ìtih bidip wut yah jī.* ¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú ã wēpatjīh nemépwādih ã bacat túutna caá”, ì niij jengah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jī:

“Det bíic baácdih moonjéh yuhna míic maona, ìta wun beedáh bej tagaá. Ded táchidih moón bíicwā yuhna, míic maona, queébtut ìta jwéi peét bej tagaá. ¹⁸ Pánihna, Satanás, nemépwā ì maáh ãihwādih ã bacanachah, bíic yoobó muntih ãta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, ãihwādih wāta bacacan tagaá. Ñi naóh yacat yoobópdih nihcan caá. ¹⁹ Nemépwādih bacanit, ì maáh Beelzebú ã wēpatjīh wā wutuchah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ã wēpatjīh tígá ìpi baca? Páant ì bacat túutuchah ennit, ‘Í táí chājna caá’, ñipi niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Æ táí chājcan caá’, ñi jéih niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjīh nemépwādih wā bacanachah, Dios ã maáh wēpat ñi cátiñ ã jumna caá.

²¹ “Wēpép newé nihát ãih tua nah déenadih bíbohni ãih muúdiñ ã wapachah, nihát ãih bíi dée ã táí jumbípna caá. ²² Obohjeéhtih, biñ caán चाह wēpniboó jaí míic mao yap yohnit, nihát ã wēp ñuhát tua nah déenadih dúuc wái, bíi déedihbat dúuc wáinit, ã pej jumnitdih ã pāáhípna caá. Pánihat pah weém

* **11:13** Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15 * **11:15** Mt 9.34; 10.25 * **11:16** Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

chah wēpni jumna, nemépwā ī maáhdih wā jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwádih wā dúuc wáibipna caá, wíhwā ī jumat pínah niijná.

23 “Ded wájeéh teocanni, weemdih en jūihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhndih ā ñuun yóhna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúub waadát
(Mt 12.43-45)

24 “Nemép ī bacaniji muú wihcapboó jibna, ā jumat pínah biih muu pánihndih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid juicán, ‘Weemdih ī bacaniji muuná wā jwúub bejbipna caá, páant muntih’, ā múic niij jenah joiná caá. 25 Páant niij jenah joinít, ā jwúub juí enechah, áih muuji túi tóodh ámohni panihni ā jumna caá. Obohjeéhtih, caán cāacboó ā túut nuumcáh, áih jéc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá. 26 Páant ā jumachah ennit, nemépwā bita siete ā chéenwā chah yeejép wutndih bid wáacnit, queétdih ā numah waadná caá. Páant yeejép ī wutuchah, ī waadni chah yeejép ā jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

27 Jesús páant ā niiját pónih, cāacwā cātih jumnih nin pah mit niij ejep wut yuh jī:

—jMeemdih weép jum noma behanih mi wēina nacaá! mit niij ejep wut jī.

28 —Obohjeéhtih, Dios naáwát dih joí jepahnitboó mi weñat chah ī wēina caá, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

Cāacwā Jesús ā wēpatdih ī júutat túutat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Páant ā bohénachah, chah dawá cāacwā Jesús pebh ī múic wáac juibínachah, nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jī: “Yeéb buu láa moón túbit yeejépwā ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjīh ñipí chāj júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā chāj júutan niit. Jonásjidih Dios ā wēp chājat pahjeh muntih weemdihbat chājnit, ā wēpat yeebdih ā júutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat júutat ā jumbipna caá.* 30 Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandih jwúub ub bacanit, Nínive tútchidih moondih át wahap wut jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinít, Dios caandih ā wahatjidih queétdih át jéihyep wut jī. Páant ā yapatji pah muntih weém nihát cāacwā úd jeñé wunnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúub boo pud juúwáchah, Dios weemdih ā wahatjidih yeebbút ñi jéihbipna caá. 31 Jon jātih Salomónji ā túi jéihyat doonádih joinít, Sabá baácdih moón ī maáh willji, yuúp miuh baácmant ā naáwát dih joyódih mit juibínap wut jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wā jumachah yuhna, yeéboó weemdih ñi joíhcan caá. Pánihna, Dios nihát cāacwā ī yeejatji peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb biicdih ñuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yachipna caá: ‘Wā joiniji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumachah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandih ñi jepahcan?’ mi niijbipna caá.* 32 Jonásji Nínive tútchidih moondih Dios naáwát dih ā naóh yapanachah, queétdih ī yeejatdih búdí jūinít, it túut nuumáp wut jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjīh wā jumachah yuhna,

* 11:23 Mr 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

weemdih jóihcan, yeéboó ñi túat nuumcáp be. Pániha, ñi túat nuumcátji jíb, peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tátchidih moonjí yeéb bíicdih ñuhnit, queébtut yeedih í naóh yacbipna caá”, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

Jesús jiiát déedih ā bohéat
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jiiátdih jiiit, jāh cáagcan, pamap dahjīhbut āpī páah jweican caá. Obohjeéhtih, caandih japboó āpī jii cáagna caá, nihat caán tólihboó waadnit í táí enat pínah niijná.* ³⁴ Ñiíh quíib dahna ñiíh jiiát dah panihni caá. Ā táí jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi táí enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúát dée ā jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶ Pániha, ñiíh quíib dah panihni ā túyuchah, wā naáwátidih táí jenah joinít, táinidihjeh ñi chājipna caá. Obohjeéhtih, ā táicah, wā naáwátidih jenah joicán, yeejépbodih ñi chājipna caá. Pániha, jīi táí chāja chaáh! Wā naáwátidih táí jenah joinít ñi jepahaá”, át niijíp wut jī.

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut í táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queédih ā naóh péanachah, bíic fariseo Jesúsdiíh āih muúboó numah jeémédih át bejep wut jī. Caanná waád juibínit, í jeémát túat niijná, Jesús wā ít juibí chūudap wut jī. ³⁸ Dios queédih ā táí wēi enat pínah niijná, queét judiowā í jeémát pínah jātih í nuowā í wutatji pah ipī téih chocop wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnit, queét í wutatji pah téih choccanjeh ā jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboó búdí át en wáhi bejep wut jī. ³⁹ Páant ā en wáhi bejehach ennit, Jesús nin pah caandih át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb fariseowā ñiíh pamapnadih, ñiíh babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipī chocna caá, ā táí jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diítboó búdí quei ā jumna caá. Caan pámap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeébút bíic yoobó ñi jumna caá. Ñi táí jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pinahdihjeh chājnit, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ⁴⁰ ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jiiimant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pamap diítboó dée, jwíih caolihdihbut chājni niican niit? Pániíh chājnit, jwiítidih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pániha, pamap diítboobút chocat pah, ñiíh caolihdih túat nuumnit, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pániíh chājnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ā enechah, ñi táí jumbipna caá.

⁴² “¡Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohniit, bíic núodih caandih ñipī wáhna yuh caá. Obohjeéhtih, pániíh wáhna yuhna, bíih ā wutatnadih ñipī joyáh bojna caá. Cáacwáidih táí chājatboodih ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñipī jenah joicán caá. Dios ā wutat pah, chej jumni núonadih caandih ñi wáhuchah, ā táina caá. Obohjeéhtih, bíih ā wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “¡Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Jwiít judiowā jwí míc wáacat muúboó waád juibínit, waáwápna ñipī chūudna caá, nihat cáacwá yeedih í wēi enat pínah niijná. Tátchi tacboó bíí dée jíb chājat juúhna bejnit, cáacwá yeedih í wēi jwááatdih ñipī náahna caá.

⁴⁴ “¡Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cáacwá baác diítboó jéih en waadácan, caán tacchianajih

* 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16 * 11:42 Lv 27.30

yáac cháí bejna, í yohniji yagáp á jumatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cáacwá ñi bohéatdih joinít, ñiíh caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép á jumatdih í jéihcan caá”, Jesús queét fariseowádih át niij jáihñap wut jí.

⁴⁵ Páant fariseowádih Jesús á niij jáihñachah joinít, Moisés á wutatjidih túi jéihni jwuh nin pah Jesúsdi h át niijíp wut jí:

—¿Bohéni, queétdih páant niij jáihna, jwiítidihbat jáih niít ma chájap? át niijíp wut jí.

⁴⁶ Páant á niijíchah joinít, Jesús queét Moisés á wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah át jwúub niij jáihñap wut jí:

—íYeebbút búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáacwádih búdí wái náah jumnidih chájat túutna, bainíbtjeh í yapachah ennit, queétdih jíghah encanjeh, búdí ñipí peéh chájna caá.

⁴⁷ “íYeéb Moisés á wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwát dih naóh yapanitjidih ñi nuowá ít mao yohop wut jí. Pánihna, queétdih ñi weñat jútat túut niijná, íih tacchianadi h ñi túi ámohna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, páni h chájna yuhna, í bohéatjidih ñi jepahcan caá. Páni h jepahcan, ñi nuowá í chájatji bíic yoobó ñi chájna caá.

⁴⁹ “Dios, nihát jéihni jumna, nin pah át niij naáwáp wut jí: ‘Weém wá naáwát dih naóh yapanit pínahdih, wá naáwát dih bohénit pínahdihbat cáacwádih wá wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cáacwáboó biquína queétdih í mao yohbipna caá. Bitadihbat yeejép í chájbipna caá’, Dios át niijíp wut jí. ⁵⁰⁻⁵¹ Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitdih í mao yohatji peéh yeéb buu láa moondí h caán waó jíib á jumbipna caá. Jwiíh mao yohni Abeldih á mao yohatji jíib, páú sacerdote Zacaríasdi h, Dioíh muú coah tac yoób í mao yohatji jíibbut, yeéb buu láa moondí h Dios á peéh chájbipna caá. Queét í jepahcatji pahjeh, yeéb bíic yoobó weemdi h ñi jepahcatji jíib yeebdi hbat á peéh chájbipna caá.*

⁵² “íYeéb Moisés á wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiít Dios á wutatdih bohénit caá’, niijná yuhna, á naáwát dih cáacwá í jéihyat déedih ñi jáhna caá. Páni h jáhna, Dios pebhboó ñi wát waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ñi wát waadacán caá. Páni h chájna, yeebbút waadacán, queétdihbat ñi waadát túatcan caá”, Jesús queétdih át niij jáihñap wut jí.

⁵³⁻⁵⁴ Queétdih páant niij jáih péanit, Jesús át bac bejep wut jí. Páant á bac bejehah, fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénit bíicdi h Jesúsdi h naóh yacat túut niijná, yeejép á jepahachah jóihna, tubit caandí h ít úúbh jói ñuún pée bac bejep wut jí.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

¹ Páant á bohéat pónih dawá cáacwá Jesús pebh míic wáac jaibínit, í míic too néeh cháí bejehah, Jesús á bohénitdih nin pah át niij naóh bohénap wut jí: “íYeéb ñi túi chája chaáh! Fariseowá í jenah joyát pah ñi jenah joicá bojó. ‘Weém túinjeh caá’, í niijíchah yuhna, íih caolih yeejép á jumna caá. Páant í jumat pah yeéboó ñi jumca bojó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni á jumna caá. Jwíh jíghocanni á jumachah yuhna, túttimah á jumatdih nihát í jéihbipna caá.* ² Pánihat pah, ded pah caolih diítboó jumna, jwíh jíghocan yuhna, túttimah á jíghobipna caá. Ded ñi bih chájnidi hbat túttimah cáacwá

* **11:50-51** Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * **12:1** Mt 16.6; Mr 8.15

ī jéihbipna caá.* ³ Ded pah dupánapboó ñi niijátjidih baabápboó cāacwā ī joibípna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjidih, táttimah dawá ī míic wáacapboó ī jwáub wēpép naóh yapabipna caá, át niijíp wut jī.

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

⁴ “Wā chéénwāá, yeebdíh nin wā naáwátidih ñi túi náhninaá: Ñíih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ī chājat táttimah, yeebdíh chah yeejép ī jéih chājcan niit. ⁵ Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wā naóhna caá. ¡Diosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ñi wanat táttimah, yeebdíh peéh chājna, iiguípna ā jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíjhéh caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ā quíib buudcán niit. Cinco jwébehwáidh chéne júdubit yeéb ñipí jíib teona caá. Botonit ī jamuchah yuhna, Diosboó bíic jwébehidhéh ā quíib buudcán niit. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwā chah yeebdíh Dios ā oina caá. Búdí oinit, ñíih waó yoócnaheh débóí ā jamatdih Dios ā túi jéihna caá. Páant ā oyatdih jenah joinit, ñi náhni dahwaca bojoó”, át niijíp wut jī.

*“Weém Jesúh caá”, úumcanejh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúh caá’, ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wā niijbípna caá. ⁹ Obohjeéhtih, cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúh nihcan caá’, ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcan caá’, wā niijbípna caá. ¹⁰ Ded weém nihat cāacwā úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ā túut nuuméchah, yeejép ā wéheatdih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép wéhenit, ā jéih túut nuumcát jíib, Dios ā yeejatdih ā yohcan niit.*

¹¹ “Wíihwā ñi jumat jíib cāacwā yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míic wáacat muúboó, peéh chājat túutnit pehbboó, bita ñi maáta pehbboobút ī ub bejéchah, ‘¿Ded pah wā niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná ñi juibínachah, Túini Espírituboo ded pah ñi jepahat pínahdih ā jéihyabipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Dawá bíi dée bíbohah ā tobohah

¹³ Páant ā niij naóh péanachah, ī cātíh jumni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī: —Bohéni, jwí íp báadhda áih bíi dée jwíitdih ā wáuhachah yuhna, wā úud jeñé nihadidh ubnit, wíih pínahdih ā wáuhcap jī. Páant ā chājachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wáhat túutú, át niijíp wut yuh jī.

¹⁴ —Weém bíi déedih pāáhni maáh nihcan caá. Pánih chājat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús át niij jepahap wut jī.

¹⁵ Páant caandíh niijnit, nihat ájeéh péenitdih nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—¡Ñi túi chāja chaáh! Dawá bíi déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bíi dée bíbohna, wā túi jumbipna caá’, ñi niijná yah caá. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohah jíib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niij naóhniit, ī túi beh joyát pínah niijná, nin ā jenah joini naáwátjīh át jwáub bohénap wut jī: “Bíic newé dawá bíi dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi ā nuomochah, dawá ā quehep be. ¹⁷ Dawá ā quehechah ennit, nin pah ā míic

* **12:2** Mr 4.22; Lc 8.17 * **12:10** Mt 12.32; Mr 3.29 * **12:12** Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wā chājbi? Wīih pácahi wā ámohat pínah muú bainí ā jumuchah, ā yáo yapbipna caá. ¹⁸ Nin pah wā chājbiipna caá: Caandíh ámohat muunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah muunádih wā chājbiipna caá. Pánih chājnit, nihát wīih pácahidih, wīih bíí déedihbut wā ámohbipna caá. ¹⁹ Pánih ámoh péanit, nin pah wā míic niijbípna caá: “Dawá jópchina túi jumát táut niijná, dawá bíí déedih buu wā bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wā wēibipna caá”, wā míic niijbípna caá’, caán newé ā niij jenah joyóp yah be. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah ā niijíp be: ‘Jenah joicánniabe! Buu cheijeh ma wunuchah, míih caolih ā buudbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihát ma ámohniji bíí dée deih pínah tigaá ā jumbi? Meémboó caandíh ma jéih ub bejcan níit’, Dios caandíh ā niijíp be. ²¹ Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bíí déedih en ñinah ub jwejnít, Dios ā weñat pínahdih bidcanjeh, buadni ā jumbipna caá”, Jesús cáacwādih át niijíp wat jī.

*Dios áihwādih ā túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

²² Páant niij péanit, nin pah ā bohénitboodíh át jwáub niij naóh bohénap wat jī: “Ded pah ñi jumátidih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguedihbut, ñi náhni dahwaca bojoó. ²³ Caandíh bidat chah Diosdih túi bíicdih ñi jumát pínahboodíh ñi bidíí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ā wāhbiipna caá, ñi túi jumát pínah niijná. ²⁴ Jwébehwādih ñi jenah joyoó. Queét íih jeémát pínahdih ípī momcan caá. Íih jeémátidih ámohat pínah muuná ípī bíbohcan caá. Pánihnit í jumuchah yahna, Dios queédih í jeémát pínahdih ápī wāhna caá. Jwébehwādih oina, ā en dawát chah, yeebdíh oinit, Dios ā túi en daoná caá. ²⁵ Yeéb búdí náhni dahwana yahna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih táut nuumcán níit. ²⁶ Pánih jéih táut nuumcán, búdí ñi náhni dahwana yahna, bíih pínahdihbut ñi jéih táut nuumcán níit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah níhcan caá. ²⁷ Cháanadihbut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ā túi jígohat pínahdih ápī teocan caá. Pánih teocan yahna, Maáh Salomónji áih túini yéguéh chóo duonít, ā túi jígohatji chah, cháanaboó ā túi jígohna caá.* ²⁸ Caán cháanadih Dios ā túi jígohat túatna caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ípī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yahna, Dios caán cháanadih túi jígohni ā chājna caá. Caán cháanadih túini yéguéh dée pah ā wáhat chah, yeéboodíh Dios yéguedih ā wāhbiipna caá. Pánihna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó. ²⁹ Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tabit náhni dahwa joi bídca bojoó. ³⁰ Nihat Diosdih jéihcannit bíí déedih tabit ípī náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh judhdadidih ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ā teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojoó. ³¹ Pánihna, bíí déedih ñi bidat chah, Dios ā maáh jumátidih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitadidihbut ñi naáwá, queébt caandíh í jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihát ñi náhatidih ā túi wāhbiipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Jeáboó búdí jīb jumni panihnidih jwī bíbohát
(Mt 6.19-21)*

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

32 “Yeéb wíhwa daocánnit jumna yahna, Diosdih táí jenah joinít, ñi úmca bojóó. Páant ñi táí jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdíh búdí oinit, wēnit, táinidih ā wāhbipna caá. Pániha, yeebdíh ā pebhboó ā ub bejbipna caá, ājeéh ñi táí jumat pínah niijná. 33 Níih bíí déedih jíib chāj wāhna, caán jíibdih ubnit, tabit moh yéjnitdih wāhat caá náahap. Páant ñi chājatjí jíib, Dios ā jumapboó ñi juibnachah, yeebdíh táini yooátdih ā wāhbipna caá. Páant ā wāhni pínah ā buúdcán níit. Ded numni caandíh ā jéih numcán níit. Pólohwbāt í jéih jeémp yéejacan níit. 34 Pániha, Dios pebhboó níih búdí jíib jumni panihni ā jumachah, Dios ā weñat pínahdih ñi táí jenah joibipna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh níih búdí jíib jumnidih bíbohni, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jesúsdihtáí jenah joí páñat

35 “Weemdíh ñi jenah joyátdih ñi táí míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin baini naáwátdih yeebdíh wā naóhna caá.* 36 Bíic newé ā chéenihtéihya chéwat weñatdih numah jeémédih ā bejep be. Páant ā bejat túttimah, chei ā jwáub juyát pínahdih páina, jécdih wēpép í jéih wátadih bejat túnt niijná, caandíh teo wāhniwbóó íih yéguhe chóodih wái aabá chéonit, íih jíiát dahnadihbat í jíí cáag páina caá. Páant í chājat pah, wā jwáub dei jūáwát pínahdih yeebbút ñi jenah joyátdih ñi táí míc ámoh páñaá.* 37 Í maáh ā jwáub juyáchah, caandíh teo wāhni táí páinit, búdí í wēibipna caá. Yooópdiht yeebdíh wā naóhna caá. Páant í táí páñat jíib, í maáhboó teo wāhni í dawát dée chóodih dawé péa, queétdih chūdat tútntit, jeémát ā wāhbipna caá. 38 Chei tac yooó, daa jūáwáchah, caán ā juyáchah yahna, táí páina, queé baini í wēican níit. 39 Nin bíih baini naáwátdihbt yeebdíh wā naóhna caá: Nindihbat ñi táí jenah joyóó. Débólíh numni cáac numúdiht ā juyát pínahdih mué mínahboó jéihna, numni ā jéih waadcát pínah niijná, táí jáanit, áih muédiht áta táí wap tagaá. 40 Pánihat pah, weém, nihát cáacwā úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwáub dei jūóhbipna caá. Pániht jéihcan, weemdíh táí jwááat túnt niijná, ñi jenah joyátdih táí túnt num páñat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jí.*

Táí teo wāhni, táí teo wāhcanni naáwát (Mt 24.45-51)

41 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdiht át níj wábh joyóp wut jí:
—Maá, páant níj naóhna, ¿jwíih pínahjeh níit? ¿Nihat cáacwáih pínah níit? át niijíp wut jí.

42 Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjéh queétdih Jesús át jwáub bohénap wut jí: “Bíic teo wāhni táí jenah joinít, ā maáhdih táí jepahni ā jumap be. Páant ā jumachah ennit, ā maáh ā bejat pínah játiht, nihát bita caandíh teo wāhni í maáh pínah caandíh ā waadánap be, queé í jeémát pínahdih yooópdiht ā wāhat pínah niijná. Pániht waadá péanit, bíih baácboó ā bejep be. 43 Pániht bejniji áih muaná ā jwáub juyáchah, caandíh teo wāhni ā wutajti pah ā chājachah ennit, caandíh búdí ā wēibipna caá. 44 Yooópdiht yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wēnit, nihát áih bíí déedih en daoní maáh ā waadábipna caá. 45 Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wāhni táí jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jíghcan, buutéht ā jwáub jūóhcan níit’, níj jenah joinít, bita teo wāhniht neoná yaáhdihbt páinit, ā jeémp babh máihñap be. 46 Á náhnicanni yeó jáap, ā

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44

pāicanni horadih ā maáhboó ā jwúub juibípna caá. Pánih jwinít, caandih ā jepahcatji peéh, tabít ā pūibípna caá. Pánih pūi péanit, Diosdih jepahcannít bíicdih iiguípna ā wahbípna caá. ⁴⁷ Pánihna, ded teo wūhni ā maáh ā weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, ā maáhdih jepahcah, ā maáh caandih peéh chājna, búdí ā pūibípna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wūhniboó ā maáh ā weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ā chājachah, ā yéej chājat jīb búdí āta peéh chāj tagaá. Obohjeéhtih, ā túi jéihcatdih ennit, caandih peéh chājna yuhna, nump ā pūibípna caá. Pánihna, deddih túi chājat pínahdih Dios búdí ā jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwā búdí wutat wēpatdih ī wūhuchah, táinijeh wutat caá caandih náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jesús cáacwādhí chéne poómp ā chājat
(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéej chājnitdih peéh chājna, iiguípna ā yohat pínah niijná, nin baácboó wā dei jūwáp jī. jātih páant ā chājachah nihna, wāta wēi tagaá! ⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā peéh chājat pínah jātih, weémboó búdí yeejép wā yapbípna caá. Pánih yeejép wā yapat pínahdih jéihnit, tabít wā jgahna caá.* ⁵¹ ¿Ded pah weemdih ñi niij jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, niihat cáacwā túi bíicdih ī jumbípna caá’, ¿ñi niij jenah joí niit? Obohjeéhtih, páant ā nihcan niit. ⁵² Cáacwā wā naáwátidih ī joyát túttimah, bíicwākeh jamna yuhna, bíic peihcannit weemdih jepahnitdih chénewā jepahcannitboó ī míic jūihbípna caá. ⁵³ Behe ā wūáhdih ā jūihñuchah, ā wūáhbút behedih ā jūihbípna caá. Beh wili mi nūumdih mi jūihñuchah, mi nūumbút beh wilidih mi jūihbípna caá. Beh wili mi wūéh áadih mi jūihñuchah, mi wūéh áabút mi chūhdih mi jūihbípna caá. Biquína weemdih ī jepahachah, biquína ī jepahcat jīb páant tabít ī míic jūihbípna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*Ded pah ā yapat pínahdih ī beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Páant ā bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús jjeéh péenitdih jwuh āt jwúub niij naáwáp wut jī: “Yeéboó yeó dei bejempant mah tólihna ā jūwúwachah enna, ‘Mah buugát túnt caá’, ñipī niijná caá. Ñi niiját pah āpī buugná caá. ⁵⁵ Mah buugáp buwámant johlit ā jūwúwachah enna, ‘Cháih chāhat túnt nihcan caá’, ñipī niijná caá. Ñi niiját pah tabít āpī chāhna caá. ⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwā, ‘Wā jéih beedána caá’, niij jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumup. Baácidih, jeádihbút ennit, ded pah ā yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wā chājatdih ennit, wā naáwátidih joiná yuhna, ded pah túttimah ā yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cáacwādhí āt niijíp wut jī.

*Yeebdih enihcannitjīh míic ámohat
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ “Ded pah ñi chājat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi túi chājāa. ⁵⁸ Yeebdih naóh yacni peéh chājat túttni pehbóó ā numah bejechah, ‘¿Majeéh túi jumát túnt niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ caandih ñi niijí, yeebdih peéh chājat túttni pebhna ā ub bejcat pínah niijná. Páant caanjīh ñi míic ámohcah, peéh chājat túttniboó yeebdih nemat mūúboó ā nemat tútubípna caá. ⁵⁹ Páant ā nemechah, nihat ñi jīb buudáátidih ñi jīb chāj péaat pínah jātih, yeéb ñi baccan niit. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jumát túnt niijná, ded pah tigaá wā

* 12:50 Mr 10.38 * 12:53 Mi 7.6

chājbi?’ niijnít, caandíh ñi jepahaá, yeebdíh ã peéh chājcat pínah niijná”, Jesús át niijíp wut jĩ.

13

Yéej chājatdih cádahnit, túut nuumát

¹ Caán láa biquina Jesúsdih joinít nin pah caandíh ít niij naáwáp wut jĩ: —Galilea baácđih moón Jerusalén tútchidih Dioih muúboó ovejadih cáo wáhnit, Diosdih í wéi uúbúchahjeh, Pilatoboó queéđdih át mawat túutap wut jĩ. Pánih maonit, oveja meép, cáacwá í maonitj meépjih ít widip wut jĩ. ¿Ded panih tigaá páant ít yap? queéđ Jesúsdih ít niij uúbh joyóp wut jĩ.

² Páant í niij uúbh joyóchah joinít, nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niij jenah joí? ‘Páant queéđ tabit yeejép yapna, nihát bita Galilea baácđih moón í yéejat chah níit ít yéej chājap’, ¿yeeb ñi niij jenah joí níit? ³ Nihcan caá. Dedé yéejatdih bíic yoobó Dios ã peéh chājbična caá. Yeebboó ñi yéejatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut nuumcátj jíb ã peéh chājachah, yeebbát iiguípna ñi bejbipna caá. ⁴ Nindihbat ñi túi jenah joyoo: Siloé wut jamni jap bóo muú áac jéennit, dieciocho cáacwáđih át tájap wut jĩ. ‘Pánih wanna, bita Jerusalén tútchidih moón í yéejat chah ít yéej chāj tagaá’, ¿ñi niij jenah joí níit? ⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeeb ñi yéejatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut nuumcán, yeebbát wanna, iiguípna ñi bejbipna caá, queéđdih át niijíp wut jĩ.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶ Páant niij péanit, nin naáwátjih queéđdih át jwúub bohénap wut jĩ: “Bíic newé áih wápchiboó higuera wút jamni nah ã jumap be. ‘Caan náh ã quehna nacaá’, niijnít, dididíh ã bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh ã quehcah, ã bid juicáp be. ⁷ Pánih bid juicán, áih wápchidih teo wáhnidih nin pah ã niijíp be: ‘Weemdíh ma joyoo. Bíic peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wá bidip yah caá. Obohjeéhtih, ã quehcan caá. Páant ã quehcat jíb ma tib yohoó. Nin nah wíih wápchidih ã jumachah, biíh nahđih wá jéih momcan caá. Á wihcah, biíh nahđih momnit, caan náh quehedih wáta jeémp tagaá’, caandíh teo wáhnidih ã niijíp be. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, caandíh teo wáhni nin pah ã niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ã jum jwuh naáh. Nin nah púaj yehmant baád púnda péanit, nuñúp jónópđih wá yacbična caá, míih higuera nah ã quehat pínah niijná. ⁹ Páant wá chájat túttimah, ã quehmi dée caá. Á quehcat ennit bácah, weemdíh ma yoób tib yohat tútú’, ã maáhdih ã niij jepahap be. Pánihat pah, yeebboó ñi túut nuumát pínahđih Dios ã páina caá. Maatáđđih ã páina beé. Pánihna, ñi túut nuumcát ennit bácah, yeebdíh ã yoób peéh chājbična caá’, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Judíowá ĩ chooát yeó jáapđih wannihđih Jesús ã booať

¹⁰ Biíh láa judíowá ĩ chooát yeó jáapđih í míic wáacat muúđih Dios naáwátđih Jesús át naóh bohénap wut jĩ. ¹¹ Caanjíh nemép jamnih mit jumap wut jĩ. Nemépboó dieciocho jópchi caántđih ã jumachah, caántboó chóyó bejnihjeh mit jumap wut jĩ. ¹² Páant mi jamatđih ennit, Jesús caántđih át juúwát túutap wut jĩ.

—Némá, meemdíh wá booana caá, át niijíp wut jĩ.

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13

13 Páant niijnít, caántdih ã teo jáhanachahjeh, yoobópdih mit ñuhap wat jĩ. Pánih boonit, Diosdih búdí mit wēi naáwáp wat jĩ.

14 Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdih caántdih ã booaat peéh, judíowã ĩ míic wáacat mūúdih en daoní maáhboó át ĩjip wat jĩ. Pánih ĩjnit, caánboó míic wáacntdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Biíc semanadih seis yeó jáap jwĩpĩ teona caá. Pánihna, yeéb tabúp chūúhñit booaat túutúdih jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihjih ñi jūúwá. Jwĩt jwĩ chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojoó, át niijíp wat jĩ.*

15 Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij jūihñap wat jĩ:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjéhubt chooát yeó jáapdih yuhna, ñiñ jiwidih, burrodihbut ĩ jeémát tólihmant watnit, mah ĩ babhbat pínah niijná, ñipĩ wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tigaá ñi chājap. 16 ĩNint Abrahamji ã jumadih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée át bíbohob be. Páant ã chéonidih chooát yeó jáapdih wá watachah, ã táican niit? át niijíp wat jĩ.

17 Páant ã niijíchah joinít, tícnit, queét ĩt jepahcap wat jĩ. Pánihna, nihat cāacwã Jesús ã wēp chājatdih ennit, búdí ĩt weñep wat jĩ.

Mostaza tíib naáwát

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Nin naáwátjĩh cāacwādih Jesús át jwúub bohénap wat jĩ: “¿Dios ã maáh jumát ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá, wá naóhbi? 19 Mostaza tíib ded pah ã jumadidih jenah joinít, Dios ã maáh jumadidih ñi beh joibípna caá. Caán tíib cāo tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni ãih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. Ā momat túttimah, chíihna, búdí nah ã behep be. Páant caan náh ã behechah, ãih cācanaboó jwébehwã ĩ jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumát. Āihwã daocánnit jwíih jumnitji, túttimah ĩ dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Pan paááni naáwát

(Mt 13.33)

20 “¿Dios ã maáh jumadidih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandih wá naóhbi? 21 Pan paáát ded pah ã jumadidih wá naáwáchah, caandih ñi beh joibípna caá. Pandih chājihna, yad wili trigo ojdih pamapdih yacnit, mahjĩh wid, caandih paááni pínahdihbut mipĩ tái widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã túi paabípna caá. Páant ã jumát pah Dios ã maáh jumát doonádih joinít, cāacwã ĩ túut nuumbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadidih ĩ jwúub naáwáchah, dawá joinít, queébtut ĩ túut nuumbípna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Bainí jēc naáwát

(Mt 7.13-14,21-22)

22 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbut Jesús Dios naáwátidih naóh bejna át chājap wat jĩ. 23 Páant ã bejechah, biíc newé caandih nin pah át niij úúbh joyóp wat jĩ:

—¿Maá, daocánnitjeh niit iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi úbnit pínah ĩ jumap? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjĩh Jesús át jwúub bohénap wat jĩ:

24 —Yeéb dawá Dios ã jumapboó ñi waádihna yuh caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahilcan, ñi jéih waadcán caá. Bainí jēc panihnidih waádihna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátidih bidna, ñi yéejatdih

* 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

cádahnit, Diosboodih ñi tái jepahaá. ²⁵ Ñi beh joyát pínah niijná, muú mínah ded pah á jumatdih wá naóhbična caá. Chei caán muú mínah áih jēcdih á nemna caá. Páant á nemat túttimah, yeéboó caán jēcdih juibi, wuúmp maonit, nin pah ñi niij ejbična caá, ‘Maá, jēcdih ma wát juúwú’, ñi niijichah, muú mínahboó diútmant nin pah á niij bácabipna caá. ‘Dedmant ñi juúwátidih wá jéihcan caá. Yeéb wá jéihca naáhwádih wá wátcan caá’, á niijbipna caá. ²⁶ Páant á niijichah joinit, yeéboó nin pah ñi jwúub niijbipna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwí babháp jī. Jwíih tútchiboó jumna, ma naáwátidih jwiútidih ma bohénáp jī’, ñi niij ejbipna yuh caá. ²⁷ Yeéb páant ñi niijichah yuhna, caánboó nin pah á jwúub niij jepahbična caá, ‘Obohjeéhtih, yeebdih yoobópdih wá jéihcan caá. Pánihna, nihat yéejnit jumna, wá pebh juóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, muú mínah á niijbipna caá. Páant á niiját pah Dios yeebdih á niijbipna caá.* ²⁸ Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó í jumachah ennit, yeéboó jéih waadcán, tubit jīgahna, ñih maodih ñi néeh cháác juibipna caá. Pánih jīgahna, jóocmantjeh ñi cháobipna caá.* ²⁹ Caán láa nihat baácdih moón Dioihwá á pebhboó í juibínachah, caánboó queétdih á numah jeémpbipna caá.* ³⁰ Nin baácboó oboh jumnitji Dios á jumapboó maáta í jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit í jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

Jerusalén tútchidih moondih Jesús búdi á oyat

(Mt 23.37-39)

³¹ Páant á niij péanachahjeh, biquína fariseowá Jesús pebhna juibínit, nin pah ít niijíp wut jī:

—Herodes meemdih á mawih páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandih ít niijíp wut jī.

³² Páant í niijichah joinit, nin pah queétdih át niij jepahap wut jī:

—Nin pah caán yeejépehdih niij naáwádih ñi bejeé: ‘Jesús nemépwádih baca, wánnitdihbut booana caá á chájar. Búu yeó jáap, cheibitbut páant á chájbipna caá. Pánihna, cheibit daani á teo péabipna caá’, Herodesdih ñi niijí. ³³ Búu bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tútchina wá juibíbipna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitjidih caán tútchidih mícjeh ípí mao yohop wut jī. Pánihna, caán tútchina wá juibínachah, weemdihbut í mao yohbipna caá.

³⁴ ‘Yeéb Jerusalén tútchidih moondih búdi wá jīgahna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita á wah bojnitdihbut jeejih yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó ít chájar wut jī. Pánihnit ñi jumachah yuhna, yeebdih búdi wá oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wá pebh yeebdih wá jumat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ñi náahcan caá. ³⁵ Páant ñi náahcat peéh, búu ñih tútchidih Dios á wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Ninboó weemdih ñi jwúub encan niit. Túttimah bóo láa nin baácsna wá jwúub dei juúwáchahjeh, weemdih ñi jwúub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios á wahni, meemdih búdi jwí wéina caá’, weemdih ñi niijbipna caá’,* Jesús át niijíp wut jī.

* 13:27 Sal 6.8 * 13:28 Mt 22.13; 25.30 * 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31

* 13:35 Sal 118.26

14

Bácah chalanidih Jesús ā booaat

¹ Bihl chooát yeó jáapdih fariseowā ī maáh āih munná Jesúsdih numah jeémédih át bejep wut jī. “¿Ded pah caá ā chājbi?” niijná, caán mūdih moón caandihjeh it tái en ñunúp wut jī. ² Caán mūdih, bácah chalani át jumap wut jī. ³ Caandih ennit, Moisés ā wutatjidih bohénitdih, fariseowāidibut nin pah Jesús át niij úbh joyóp wut jī:

—¿‘Chooát yeó jáapdih tabúp chūhñitdih ñi booanaá’, Moisés át niijnít jī? át niijíp wut jī.

⁴ Páant ā niijichah yahna, queét it jepahcap wut jī. Ī jepahcat ennit, Jesús wunnidih teo jáha booanit, át jwúb bejat túutap wut jī. ⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowāidih át jwúb úbh joí jūhñup wut jī.

—Jwí chooát yeó jáapdih ñi wúh, ñih momo jiwibut ítna ā buug yác bejchah, yeéb ñita ub púh laabácan taniít. ¿Páant ñi chājat, tewat nihcan níit? át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijichah, ded pah it jepahcap wut jī.

Téihya chéwat numah jeémát naáwát

⁷ Jesús fariseoíh munná waadnit, bita ā numah jeémpnit pínahboó waád juibínit, waawápna ī chúdat pínahdih ī ñiwichah, Jesús át enep wut jī. Páant ī ñiwichah ennit, queét nihatdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

⁸—Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdih yeebdih ā bid bojochah, caanná juibínit, waawápna ñi chúdca bojoó. Páant ñi chúdachah nihna, ñi chah maáh ā juyúchah, ⁹ ‘Ma chúdni páhadih nindih ma chúdat tútú’, yeebdih ā niijbipna caá. Páant ā niijichah joinít, jwéjboó juibí chúdna, ñita tíic tagaá. ¹⁰ Obohjeéhtih, mué mínah yeebdih ā bid bojochah, jwéjdih bóo páhadih ñi juibí chúdap. Yeéb páant ñi chúdachah ennit, ‘Waawápboó ñi chúd jūwú’, mué mínah yeebdih ā niijbipna caá. Pánihna, yeéb waawápboó ñi bejchah, bita ā bid bojnit yeebdih ī tái wēi enbipna caá.* ¹¹ Ded caán mícjeh ‘Weemdhí dedé judhdát wihcan caá’, niijnídh Dios moh yéejni ā chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodih Dios maáh ā waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ñi waadáca bojoó. Diosjeh maáta pínahdih ā jéih waadána caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús át niijíp wut jī.*

¹² Páant niij péanit, Jesús mué mínahboodih nin pah át jwúb niij naáwáp wut jī:

—Ma numah jeémihna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohñitdih, ma déewādh, ma pej jumnitdihbut ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma tái chājat jīb, queétdih meemdhí bíic yoobó ī numah jeémpbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, bitadh ma numah jeémihna, moh yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitdihbut ma bidíp. ¹⁴ Queétdih meemdhí bíic yoobó ī jéih numah jeémpcan níit. Páant ma tái chājatjīb, ténit ī boo pud jūohni yeó jáapdih Diosboó meemdhí ā tái chājbipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jī.

Búdí numah jeémát naáwát

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Páant ā niijichah joinít, bíic íjeéh chúdni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī: —Dios pehbhoó ded ā numah jeémpni búdí ā wēibipna caá, át niijíp wut jī.

* 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7 * 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

16—Búdí numah jeémát chājni dawá cāacwādhī ā bidip be. Páant ā bidichah joinít, queét nihat ī túi wēi jepah jwahap be. ¹⁷ Caán ā yoób numah jeémát yeó jáapdhī queétdih naáwát náahna, caandih teo wūhndih wahnit, ‘Nihat jwī jeémát pínahdhī ámoh péanit, yeebdih ā bidip be, buca’, ā niy naáwát túutap be. ¹⁸ Caandih teo wāhni páant ā niy naáwáchah joinít, queét ī jumat yoobó nin pah ī niy jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdhī jīb chāj péanit, caandih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, ā jwíh bidni ā niijp be. ¹⁹ Biíhbat nin pah ā niy jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biícjīh bóo téihya máha jiwíwādhī wā jīb chājap be. Pánih jīb chājniji queétdih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, caanbút ā niijp be. ²⁰ Biíhbat nin pah ā niijp be: ‘Weém butéh wā téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wā jéih bejcan caá’, ā niijp be. ²¹ Páant ī niijchah joinít, caandih teo wāhni ā maáh pebhna jwáub joinít, queét ī niijátjidih ā jwáub naóh yapanap be. Páant ā naáwáchah joinít, ā maáhboó tabit íjnit, nin pah ā niijp be: ‘Tátchi tac yoób búdí namánadih, bainí namánadihbat bejnit, moh yéejnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio whcannitdihbat jwááhnit, waícanjeh ma ub jūéwáp’, ā niijp be. ²² Pánih naáwádhī bejniji jwáub joinít, ‘Maá, ma niijátji pah wā chājap be. Páant wā chājach yuhna, páantjeh chúdat ā judhna caá’, ā niijp be. ²³ Páant ā niijchah joinít, ā maáh caandih ā jwáub watap be. ‘Tátchi jwéejboó búdí namánaboó bejnitdhī, bainí namánaboó bejnitdihbat ma jūéwát túutú, chúdatnadih ī túi yáwat pínah niijná. ²⁴ Meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Queét wā jwíh bidnitboó wā numah jeémátidih ī jeémpan niít’, ā niijp be. Pánihat pah, Dios áihwá pínahdhī ā bidichah yuhna, det ī weñat pínahdhíjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh ī jumcan niít. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ā pehbboó ájeéh ī jumbipna caá, Jesús át niijp wat jī.

Jesúsjeéh jwī jumíhichah, ā bwat
(Mt 10.37-38)

²⁵ Biíh láa dawá cāacwā Jesúsjeéh it bejep wat jī. Pánihna, Jesús queétdih tac páud ennit, nin pah át niy naáwáp wat jī: ²⁶ ‘Ded wā bohéni jumíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdih, ā índih, ā áadih, ā wehdih, ā déewādhī, ā déewā yaáhdhíhbat ā oyat chah weémboodih oyat caá náahap. ²⁷ Ded wājeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ā weñat pínahdhī jenah joicát caá náahap. Pánih chājna, wíh ā jumat jīb yeejép yapna yuhna, weemdih cádahcat caá náahap. ²⁸ Nindihbat ñi jenah joyoó: Mué teoni jap bóo muúdhī ā chājat pínah jātih, ā jīb juyátdih jéihyat túut niijná, caán mué jīb pínahdhī ā jwíh jenah enna caá. ²⁹ Á jīb pínahdhī ā jwíh jenah encan, áih muúdhī ā jéih péacah enna, bitaboó caandih ī deohbipna caá. ³⁰ ‘Nin pohba áih muúdhíh teona, át péa tagaá’, ī niy deohbipna caá. ³¹ Nindihbat ñi jenah joyoó: Maáh biíh maáhjīh ī míc mawat pínah jātih, nin pah ā niy jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowā bíbohnt, caánboó veinte mil soldadowā ā bíbohochah, jwī míc maona, wāta jéih buáj taniít?’ ā niy jenah joiná caá. ³² Páant niy jenah joinít, ā buájat pínahdhī jéihna, biíh maáh áih soldadowājīh míc mawadhī jūóhnt, yuúpjeh ī jam jwahchah, ‘Jwī míc maoca boj jīh’, niiját túutnit, caandih teo wāhndih ā wah bojipna caá. ³³ Pánihna, wíhwā jumíhna, weemdih ñi jepahat pínah

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

jātih, ‘Nihat wā yéej chājatdih wā cādahbipna caá. Wíih bíi déedih jenah joicán, Jesúsboodíh jenah joiná, caandíhjuh wā jepahbipna caá. Páant wā jepahat jíb, yeejép yapna yuhna, caandíh wā cádahcan níit’, níj jenah joyát caá náahap. Páant níj jenah joinít jumna, wíihwā ñi jéih jumbipna caá’, Jesús queétdih át níijíp wut jī.

Buicánni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Páant níj naóhñit, nin bíih naáwátjīh Jesús queétdih át jwáub bohénap wut jī, ã jwíih naáwátidih ī beh joyát pínah níijná: “Núumni buiná, jeémátidih ã tái nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwáub buyácan caá. ³⁵ Pánih buicánni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjeh caá náahap. Caán ã nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwátidih táí joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” Jesús át níijíp wut jī.

15

Buudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)

¹ Bíih yeó jáapdih dawá cāacwā, Romanowā ī maáta ī uúbát tútnit dinerodíh uúh wáñnit, bita Moisés ã wutatjídih jepahcannit “Yeejépwā”, níijnítbut Jesúsdiñ joyódiñ īt juibínap wut jī. ² Páant ī juibínachah ennit, fariseowā, Moisés ã wutatjídih bohénitbut íjñit, queétjeh nin pah īt múic níijíp wut jī:

—Nin newé yeejépwádiñ táí wēi jwāáñnit, íjjeéh āpī jeémpna caá, īt níijíp wut jī.*

³ Páant ī níijíchah jéihñit, Jesús nin naáwátjīh queétdih át bohénap wut jī: ⁴ “Cien ovejawádiñ bíbohni, bíic oveja caandíh ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chājbi? yeéb ñi jenah joyóchah. Bita noventa y nueve ovejawádiñ ī jeémát yilip jumapboó jwejnít, caán buudnídiñ bididih ã bejbipna caá. Pániñna, caandíh bid júnitna, ã cādahbipna caá. ⁵ Caandíh bid jui wēina, áih daadjih mao cáagnit, áih munná ã ub jwáub bejbipna caá.* ⁶ Pánih ub jwáub juibínit, ‘Wíih oveja buudnídiñ wā bid juyáp be. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac jūáwú’, níijnít, ã pebh jumnitdih, ã déewádiñbut ã bid wáacbipna caá. ⁷ Páant ã weñat pah, ded bíic cáac ã yéejatdih cádahñit, ã túut nuumúchah, Dios pebhboó jumnit búdí ī wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihñit ‘Weemdíh yéejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wāta túut nuum?’ níj jenah joinít Dios pebhboó jumnit ī wēican níit’, Jesús át níijíp wut jī.

Buudní dinero júdu naáwát

⁸ “Diez dinero júdu bíbohñih bíic júdu caántdih ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá mi chājbi? Jiiát dahjīh jiiñit, munníh mi táí tóodh bid beedábipna caá. Caán júduñih bid júnitna, mi cādahbipna caá. ⁹ Caán júduñih bid júnit, ‘Weemdíh buudní dinero júduñih wā bid júná beé. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac jūáwú’, níijnít, mi pebh jumnitdih, mi déewádiñbut mi bid wáacbipna caá. ¹⁰ Yoobópdiñ yeebdíh wā naóhna caá. Páant mi weñat pah, bíic yéejni ã yéejatdih cádahñit, táiniboodíh ã túut nuumúchah, Dioñ ángelwábut búdí ī wēibipna caá”, Jesús át níijíp wut jī.

Buudní ã wáuh naáwát

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

11 “Biic newé chénewā ã weh jumap be. 12 Hudyiboó ã ípdih nin pah ã niijp be: ‘Wanna, meemdíh wā wāhbipna caá’, ma niijnídi h baa ma wāhuú, Paá’, ã niijp be. Páant ã niijchah joinít, ã íp ãih bií déedih ã wehdih ã pāáap be. 13 Daocánni yeó jáap túttimah, hudyiboó nihát ãih bií déedih ubnit, yuúp biíh baáboó jibidih ã bejep be. Caán baáboó jumna, cheha náahdih jíb chāj, yaadh metat jíb wāh, numah jeémát jíb wāh, búdí ã jíb chājp be. Pánih jíb chājna, ãih dinerodih ã yoh beedánap be. 14 Páant ã yoh beedáat túttimah, caán baáboó jeémát wihcah, nuugúp láa ã jumap be. Caanbát nuugúpjíl diib wánna ã chājp be. 15 Páant jeémát ã wihcah, tewat bididih ã bejep be. Páant ã bid bejchah, biic newé caandíh í náah jumni tewat wāhnit, ãih momo muuwā jumni wáihyat júduboó caandíh ã wahap be, queétdih jeémát ã wāhat pínah niijná. 16 Pánih queétdih inna, queét muuwādi h wāhni jeémát di h búdí ã jeémíhip yah be. Obohjeéhtih, ã maáh caandíh ã jeémát tútcah, bitabut caandíh dedé jeémát í wāhcap be. 17 Páant ã yapat túttimah, ã jwáub náhninap be, ‘Nihat wā ípdih teo wāhnit jeémát bíboh, í judh jeémpni jeémátbut apí jumna beé. Obohjeéhtih, nin baáboó jumna, weemdíh jeémát wihcah, wanna caá wā chājp. 18 Pánihna, wā íp pebhna wā jwáub bejbipna caá. Caanná jwáub juibínit, wā ípdih nin pah wā niijbípna caá: “Diosdih búdí wā yéej chājna beé, Paá. Meemdíhbut wā yéej chājna beé. 19 Pánihna, j’Wāuhú’, baa weemdíh ma niijcá bojoó’ Meemdíh teo wāhni h wā jumnipna caá”, wā ípdih wā niijbípna caá’, caán mícjeh ã níj, jenah joyóp be. 20 Páant níj jenah joinít, ã íp pebhna ã jwáub bejep be.

“Pánih jwáub bejna, ã ípíh muudíh ã toáh bejchah, ã ípboó caandíh yuúpmah ã jwāáh enep be. Pánih jwāáh enna, ãih caolihjíl búdí jgahnit, ã wāúhdih jwāáadi h ã náa nah bejep be. Jwāáhnit, caandíh búdí wēina, ã pin tewep be. 21 Páant ã pin tewechah, ã ípdih nin pah ã níj naáwáp be: ‘Diosdih búdí wā yéej chājp be, Paá. Meemdíhbut wā yéej chājp be. Pánihna, “Wāuhú”, weemdíh ma niijcá bojoó’, ã niijp be. 22 Obohjeéhtih, páant ã niijchah yahna, ã ípboó caandíh teo wāhnit di h nin pah ã níj watap be: ‘Wáicanjeh túini yégueh chóodih ub júóhnit, wā wāúhdih ní yacaá. Túini téihya yacat júdu di h ãih téih tíbdihbut ní yacaá. Áih jítchadi hbut túini zapatos ní yacaá. 23 Jwí túi in débehani momo jiwí wāúhdih ub júóhnit, ní mawaáp. Mao péa, quíbh péanit, ní puubú. 24 “Wā wāuh ã wunah bejna nacaá”, wā níj jenah joyóp yah be. Buudní déeji baa ã túi jwáub juiná caá, buca. Búdí wēinit, chóbe jeémpjíl’, caandíh teo wāhnit di h ã niijp be. Pánihna, queét nihát búdí wēinit, í jeémép be.

25 “Obohjeéhtih, uadyi ã jwáub juyáchah, weép jeéñoó momo jiwíwā jumni wáihyat júduboó ã jumap be. Pánihna, ã ípíh muudíh toáh bejna, í wēi ewechah, ã joyóp be. 26 Pánih joinít, teo wāhni di h nin pah ã níj uúbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í chāj?’ ã niijp be. 27 Páant ã níj uúbh joyóchah joinít, teo wāhni caandíh nin pah ã níj jepahap be: ‘Ma uú ã jwáub juiná beé. Á túi juyáchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wāúhdih ã mawat tútup be. Pánih maonijidih jwí puúb péanachah, numah jeémp wēi eona caá í chājp’, caandíh ã niijp be. 28 Páant teo wāhni ã níj naáwáchah joinít, weép jeé ã ípdih tabit ã íjip be. Íjnit, ã waadíhcap be. Páant ã waadíhcah enna, ã ípboó bac bejnit, “Wāuhú, ma waád júúwú”, caandíh ã niijp yah be. 29 Obohjeéhtih, ã ípdih nin pah ã níj jepahap be: ‘Maatápdi h meemdíh búdí teo wāhni, ma naáwáchah wā yap yohcah yahna, wā pej jumnit di h wā numah jeémát déedih cabra wāhbit di h weemdíh mapí wāhcan beé. 30 Obohjeéhtih, baa yeejép ma

wūáh ā jwáub juyáchah, yaádh metat jíb míh dinero yoh beedánidih búdí wēinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwī in débehani momo jiwí wūáhdih maonit, caandih ma numah jeémpna caá, ā lípdih ā níj jūihñap be.

³¹ “Páant ā níj jūihñachah joinít, ā líp caandih nin pah ā níj jepahap be: ‘Wūáhú, meém wājeéh mapí jumna caá. Nihat wīh bí déedih míh man caá. ³² Obohjeéhtih, ma úad wanni déeji buu ā túi jwáub juyáp be. Pánihna, wēinit, jwī numah jeémp ewechah, ā táina caá’, ā líp weép jeñédih ā niijíp be”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

16

Dinero en daoní ded pah ā chājat naáwát

¹ Bíh láa Jesús nin naáwátjīh ā bohénitdih át jwáub bohénap wat jī: “Bíic newé búdí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó ā túi en daocát ennit, bíh teo wāhniboó í maáhdih ā naóh yacap be. ² Páant ā naóh yacachah, í maáhboó áih dinerodih en daonídih ā bid bojop be. Páant ā bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā niijíp be: ‘Wīh dinerodih ma túi en daocát doonádih wā joyóp be. Pánihna, wīh dinerodih túi en daocát jíb weemdih ma jwáub teo wāhcan níit. Ded pah wīh dinerodih ma chājatjidih weemdih ma naóh daác beedánaá, ā maáh caandih ā niijíp be. ³ Páant ā niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ā níj jenah joyóp be: ‘Wā maáh weemdih yohat túat caá páant ā niijíp. Weém wēpcanni jumna, baác baadát watnadih wā buájacan níit. Weém bitadih dinero wā úbhna, tíic náah jemat wāta úbh tac buagá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdih chājat náah? ⁴ Buu, wā chājat pínahdih wā jéihna caá, buca. Nin pah wā chājachah, wā teo cádahat túttimah, wā maáhdih jíb buadánit weemdih í oibipna nacaá. Pánih oinit, jīgah ennit, weemdih í teo wáacipna caá, caanjéh ā níj jenah joyóp be. ⁵ Páant níj jenah joinít, nihat ā maáhdih jíb buadánit yoobó ā bid bojop be. Páant ā jwīh bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā níj úbh joyóp be: ‘¿Wā maáhdih débóo tigaá meém ma jíb buadá?’ ā níj úbh joyóp be. ⁶ Jeémát chājat yí cien dahwani quiñnadih caandih wā jíb buadána caá, ā níj jepahap be. ‘Ninboó ma jíb buadáátdih daácní núo ā jumna caá. Waícanjeh jai cháudnit, ma jíb buadáátdih jwáub deyanit, tac yoojbéh ma daacá, teo wāhni ā niijíp be. ⁷ Páant níj péanit, bíh jíb buadánidih bid bojnit, nin pah caandihbut ā níj úbh joyóp be: ‘¿Débóo tigaá wā maáhdih ma jíb buadá?’ ā niijíp be. ‘Cien trigo wuh wáuhnadih wā jíb buadána caá’, ā niijíp be. ‘Ninboó ma jíb buadáátdih daácní núo ā jumna caá. Ochentajeh ma daacá, ā niijíp be. ⁸ Páant ā chājatdih jéihnit, ā maáhboó áih dinerodih en daoníjidih nin pah ā niijíp be: ‘Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jumat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ā niijíp be. Páant ā chājat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jumat túat niijná, bí déenadih í túi jéih ubna caá. Ded pah í bíbohah pínahdih Dioíhwāboodih chah í túi jéihna caá.

⁹ “Yeébboodih nin pah wā naóhna caá: Moh yéejnitdih jīgah ennit, níh bí déejīh queétdih ní túi teo wáacá. Páant ní teo wáacachah, queétdih Diosdih jepahnit, ā pebhboó ní juibínachah, yeebdih í wēi jwááhhipna caá.

¹⁰ “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjīh bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjīhbut ā túi teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ā bíbohahjīh túi chājcan, túttimah búdí ā bíbohahbut, bíic yoobó ā tái

chājcan niit. * 11 Nīih bií déejīh ñi túi chājcat enna, Diosboó ā wēpatjīh yeebdīh ā teo wáaccan niit. 12 Pánihna, nin baácboó jum jwuhna, Dios yeebdīh ā wāhni bií déejīh ñi túi chājcat enna, jeáboó ñi juibínachah, túini yooátdih ā wūhcan niit. 13 Ded Diosdih túi jenah joini jumna, āih bií dée pínahdih tūbit ā jenah joicán niit. Obohjeéhtih, bií déedih tūbit bidni jumna, Diosboodih ā jéih jenah joicán niit. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chénat pah bícdih ñi jéih jenah joicán niit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús āt niijíp wat jī.*

14 Páant ā niijíchah joinit, fariseowā dawā bií déedih bidnit jumna, caandīh īt dehwep wat jī. 15 Páant ī dehwechah ennit, Jesús queédih nin pah āt niijíp wat jī: “Cāacwā ī enechah pohba, yeéb túinit pah tigaá ñi jígohop, ‘Nit túi chājnit caá’, yeebdīh ī niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawā bií déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ā jéihna caá. ‘Nit túinit caá’, cāacwā ī niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwā caá’, ā niij enna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

Moisés ā watatjidih, Dios ā maáh jumatdihbut Jesús ā bohéat

16 “Juan Daabáni ā jumát pínah jātih, Diosjeéh túi jumát túut niijná, Moisés ā watatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ī daacátjidihbut cāacwādih jepahat caá ātih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ā maáh jumát túini doonádh cāacwādih ā jwīh naáwáp jī. Bū weem jwáh caán túini doonádh yeebdīh wā naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ā būwuchah, det jepahíhniitboó Diosdih búdí bidat caá náahap. * 17 Jeá, nin baácbut ā būdúchah yuhna, Moisés ā watatjiboó ā būdcán niit”, Jesús āt niijíp wat jī.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 “Ded ājeéh bólidih yohnit, biih wilidih jwúub áa jumna, yeejép ā chājna caá. Ded biih áajidih jwúub túut nuúm áa jumna, caántjīh ā yéej chājna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.*

Moh yéjini Lázaro, dawā bií déedih bíbohni naáwát

19 “Dawā bií déedih bíbohni, dinerobot búdí bíbohni newé ā jumap be. Búdí jīb jumni túini chítah jumni yéguhe chóodih āpī dawúp be. Yeó jáap jumát pah túini jeémátdih múic āpī jeémép be. 20 Āih muú jēc pebh moh yéejni, Lázaro wūt jumni, āpī ñajap be. Nihat āih bácah áoh peétni ā jumap be. 21 Páant ā ñajachah, mujiowā āih áhwatnadih déebedih ĩpī juibínap be. Dawā bií déedih bíbohniiboó ā jeemp jéenanidih Lázaro ā jeémihp yah be. Obohjeéhtih, caandīh āpī wūhat túutcap be. 22 Biíc yeó jáap, Lázaro ā wunap be. Abraham ā juima yooab ā jumachah, Dioh ángelwā Abraham pebhna āih caolihdih ī ub bej wahap be. Cūbūcah, dawā bií dée bíbohniub ā wunap be. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, cāacwā āih bácahjidih ī yohochah, āih caolih iiguipna ā bejep be. 23 Caánboó jumna, tūbit ā tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ā pebh ā ñuhuchah, ā enep be. 24 Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ā niij ejep be: ‘Nuwá, weém nin iiguipboó wā jumachah, weemdīh tūbit ā tubna caá. Páant ā tubachah, weemdīh jīgah ennit, ma teo wáacá. Lázardih āih téih tūbjīh mahdih taj daabánit, wīh nuúcdih ā cámahat pínah niijná, ma chíiaat túutú’, Abrahamdih ā niij ejep yah be. 25 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yuhna, Abraham caandīh nin pah ā niij jepahap be: ‘Juimá, meém baácboó jum jwuhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jī. Obohjeéhtih, Lázaroobó

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17 * 16:13 Mt 6.24 * 16:16 Mt 11.12-13 * 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

ã moh yéjep jī. Bw̃ Lázaro ninjīh ã táí jam̃uchah, meemdīh caá t̃bit an t̃bap. ²⁶ Jw̃ cātīh jéih bejcat dée ã jam̃uchah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb j̃óhcan caá', Abraham caandīh ã niij̃ jepahap be.

²⁷⁻²⁸ "Páant ã niij̃ichah joinít, dawá bií déedih bíbohniji nin pah ã jw̃úb niij̃ip be: 'Nuwah Abraham, wā íp pehbhoó biícjīh bóo téihya wā údwā páantjeh í jam̃ap be. Pánihna, wā údwādih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtut nin iiguipna í j̃óhcat pínah niijná', Abrahamdih ã niij̃ip yuh be. ²⁹ Obohjeéhtih, Abraham caandīh nin pah ã niij̃ jepahap be: 'Dios naáwát dih Moisésji, bita ã naáwát dih naóh yapanitjī í daácní ñonadihbut ma údwā í bíbohna caá. Caán naáwát dih ma údwādih jepahat caá náahap', Abraham ã niij̃ip be. ³⁰ Páant ã niij̃ichah joinít, iiguipboó jumni nin pah ã jw̃úb niij̃ip be: 'Yoobóp dih tigaá ma niij̃ip, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, biíc w̃nniijī í pebhna ã jw̃úb bejchah, queét caandīh joinít, ita t̃tut ñum tágaá', Abrahamdih ã niij̃ip yuh be. ³¹ 'Queét Moisés ã daacátjidih táí joicán, bita naóh yapanit í daacátjidihbut táí joicán, w̃nniijī ã boo pud̃ j̃úwáchah yuhna, queét caandīhbut í joibícan nacaá', Abraham caandīh ã niij̃ip be", Jesús ãt niij̃ip wut jī.

17

Jw̃ yéjep ch̃ajat t̃tutat ã tobohat
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Biíh láa, Jesús nin pah ã bohénitdih ãt niij̃ naáwáp wut jī: "Dawá yeebdīh yéjep ch̃ajat t̃tutnit í jumbipna caá. Obohjeéhtih, í yéjep ch̃ajat t̃tutatjī jīb, Dios queétdih búdí ã peéh ch̃ajbipna caá. ² Nin wébít panihni weemdīh jáap jepahnitdih ded ã yéjep ch̃ajat t̃tutatjī jīb Dios caandīh yeejép pohba ã peéh ch̃ajbipna caá. Pánihna, caán ã yéjep ch̃ajat t̃tutat pínah j̃áth, áih butdih búdí jeé júdjīh chéo búdhnit, búdí mujna caandīh í yohochah, áta táí taga. Páant í ch̃ajchah, caán wébít panihnidih ã yéjecah nihna, Dios páant bóo pohba caandīh áta peéh ch̃ajcan taga. ³ Ded pah ñi ch̃ajat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Ñi dée yeebdīh ã yéjep ch̃ajchah, 'Páant ma ch̃ajatdih ma cádaahá', caandīh ñi niij̃í. Páant ñi niij̃ichah joinít, t̃inidih ã t̃tut ñumáchah, yeéboó ã yéjep ch̃ajatjidih ñi jw̃úb náhnica bojoó.* ⁴ Pánihna, ñi déeboó biíc yeó jáapdihjeh siete láa yeebdīh yéjep ch̃ajnit, 'Páant wā ch̃ajatjidih wā j̃gahna caá. Ch̃éneji wā jw̃úb ch̃ajcan niit', ã niij̃ichah, páant bóo láa ã yéjep ch̃ajatjidih ma jw̃úb náhnica bojoó", Jesús ãt niij̃ip wut jī.

Ded pah caá Diosdih táí jenah joyát

⁵ Páant ã niij̃ichah joinít, Jesús ã bohénit caandīh nin pah ít niij̃ip wut jī:
—Meemdīh chah jw̃í jenah joyát pínah niijná, jwiitdih ma teo wáacá, ít niij̃ip wut jī.

⁶—Mostaza bainí t̃bih jumna yuhna, chíihna, búdí nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wēpatdih bainíjeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih ch̃ajbipna caá: Can búdí máa nahdih 'Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí mujna ma juibí ñuhá', ñi niiját pahjeh ã bejbipna caá, Jesús queétdih ãt niij̃ip wut jī.

Teo w̃hni ã tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdīh teo w̃hni wápchidih teo, ovejawādih en daonjī ã jw̃úb juyúchah, ded pah tigaá caandīh ñita niij̃? 'Ma jeémp j̃úwá. Ma jeémát

* 17:3 Mt 18.15

pínahdih ninjīh wā puúb páñap be', çñita niijtá niit? ⁸ Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandih ñita niijip: 'Wā jeemát pínahdih ma puubbi jwuhúú. Wā jeemp babhbachah, weemdih ma pái jwuhúú. Wā jeemp péaat túttimah, meem jwáh jeempnit ma babhbaá', yeebdih teo wáhnidih ñita niij tágaá. ⁹ Yeebdih teo wáhni ñi watatdih ā chājachah, caandih 'Túina caá', ñita niijcán tagaá. Páant ñi niijátidih bidcan, ā tewatdihjeh caá āpī chājap. ¹⁰ Pánihna, teo wáhnit ī jumat pah mun tigaá yeebbát ñi jumap. Dios ā watatdih jepahnit, 'Túina caá', ā niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdih niij jenah joyát caá náahap: 'Meemdih teo wáhnijeh mun tigaá wā jumap. Ma watatdihjeh tigaá wāpī tewep', ñi niij jenah joyoó", Jesús āt niijip wat jī.

Diez bácah moópnitdih Jesús ā booaat

¹¹ Biñ yeó jáapdih Jesúswā Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cātih īt bejep wat jī. ¹² Bainí tútchidih ī waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuúp caandih īt en ñuhap wat jī. ¹³ Pánih ennit, nin pah īt niij ejep wat jī:

—Maá Jesús, jwítdih ma jġah eneé, īt niijip wat jī.

¹⁴ Páant ī niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah āt niijip wat jī:

—Moisés ā watatji pahjeh sacerdotewādih ñiñh bácahdih jáutudih ñi bejeé, caán moopát ā ñumátdih ī jéihyat pínah niijná,* āt niijip wat jī.

Páant ā niijíchah joinit, ī bejehahjeh, ñih bácah moopát āt ñumáh bejep wat jī. ¹⁵ Biñ ĩjeéh jumni āih bácah ā ñumáchah ennit, Jesús pebhna āt jwúub bejep wat jī. Pánih jwúub bejnit, Diosdih búdí āt wēi ejep wat jī. ¹⁶ Pánih wēinit, Jesúñh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, "Túina caá, Maá", āt niijip wat jī. Caán bácah moópniji Samaria baácđih bóo judío nihcan wat jī.

¹⁷ —çYeéb boonit diez nihcannit beé? çBita nueve dépanih tigaá weñedih ĩ jwúub juóhcan? ¹⁸ Nin biñcjeh, judío nihcan yahna, Diosdih 'Túina caá', niijđidih ā jwúub juúwáp be. çDépanih tibeé bita ĩ juóhcan? Jesús āt niijip wat jī.

¹⁹ Páant niijnit, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñuhnit, ma jwúub bejeé. Wā wēpatdih ma túi jenah joyát jīb ma boonap be, āt niijip wat jī.

Ded pah caá Dios ā maáh jumat

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Biñ yeó jáapdih fariseowā Jesúsdih nin pah īt niij uúbh joyóp wat jī:

—çDébólíh tigaá nin baácboó Dios ā maáh jum jwíihbi? ĩt niijip wat jī.

—Dios ā maáh jumátđih yeéb cācwā ñi jéih encan caá. ²¹ 'Jāaj, ninjīh caá ā jumap', 'Jāaj, cōj caá ā jumap', ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ā wēpatđih yeebdih wā teo wáacachah, Dios ā maáh jumát ñi cātih ā jumna caá, Jesús queétdih āt niijip wat jī.

²² Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih jwuh nin pah āt niij naáwáp wat jī:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ā jumuchah, nin baácboó wā jwúub dei juúwát pínahdih búdí ñi bidbipna yah caá. Obohjeéhtih, wā jġoh jwuhcan niit. ²³ 'Candih eneé. Can Dios ā wáhni Cristo caá', niij, 'Nin Cristodih eneé', bita yeebdih ĩ niijbírna yah caá. Páant ĩ niijíchah yahna, yeébbóo queétdih ñi joyáh bojóo. ²⁴ Wedónachah, nihát yuúp jumna yahna, ĩ enat pah, weém nihát cācwā úud jeñé, wā jwúub dei juúwáchah, nihát ĩ enbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, páant wā jwúub dei juúwát pínah jātih, buu láa moón weemdih náahcan, tubit yeejép ĩ chājbipna caá. ²⁶ Weém, nihát cācwā úud

* 17:14 Lv 14.1-32

jeñé wā jwúub dei júúwúchah, Noéwā jum láa í jumatji pahjeh cāacwā í jwúub jumbipna caá.* ²⁷ Caán láa moón nihát jeémp babhñit, téihya chéona ít chājap wut jī. Pánih chājna, Diosdih ít jenah joicáp wut jī. Páant í jumuchah, Noéwāji búdí jāáj chóoboó í waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wut jī. Páant í jumatji pahjeh mun tigaá wā jwúub dei júúwát pínah jātih cāacwā í jumbipna caá.*

²⁸ Lot jum láa í jumatji pahjeh, wā jwúub dei júúwát pínah jātih, cāacwā í jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, júb chāj, wápchidih taj, muú ít chājap wut jī. ²⁹ Páant í chājat pónih, Sodoma tútchimant Lotwāji í jwei béjehahjeh, tūu iigát panihni iigni jee dáhna jeámant át buúg jéenep wut jī. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátidih át wahap wut jī.*

³⁰ Páant í jumatji pahjeh mun tigaá weém nihát cāacwā úud jeñé, wā jwúub dei júúwúchah, cāacwā í jumbipna caá.

³¹ “Caán yeó jáapdih ded áih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíí déedih ubúdh waadcánjeh, yoobópdih ā jwei béje naáh. Wápchiboó jumñibat áih yéuehñadiah ubúdh ā jwúub bejca bojo naáh.* ³² Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ā wutatjidih jepahcan, miíh bíí déedih oinit, tac púud enna, númni nah mit wééep wut jī.* ³³ Pánihna, ded ā weñat pínahdihjenah joí chājni, iiguipna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buúdcán niít.*

³⁴ “Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Wā jwúub dei júóhni yeó jáapdih chénewā íih muú diítna bíicdih í úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ā chāobíjna caá. ³⁵ Chénewā yaádh bíicdih í teweuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ub bejehah, bíih wili chāobíjna caá. ³⁶ Wápchiboó chénewā teonit í jumuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Bíih ā chāobíjna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinit, ā bohénit caandíh nin pah ít úubh joyóp wut jī:

—¿Dedboo tigaá páant ā yapbi? ít niijíp wut jī.

—Jóopwā í jii júuduchah ennit, nuñúp ā moopópboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjīh wā jwúub dei júúwúchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

18

Éemp wunnih mi úubh tac buúgáat naáwát

¹ Túttimah, Diosdih í úubh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ā bohénitdih át niij naáwáp wut jī: ² “Bíic tútchidih yéejat peéh chājat túatni ā jumup be. Caán Diosdih úumcan, cāacwádhbat āpí táí chājcap be. ³ Caán tútchidih éemp wunnihbat mi jumup be. Pánihna, peéh chājat túatni pebhna juibínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chājnidih ma peéh chājat túatú’, mi niijíp be. ⁴ Páant mi niijíchah yahna, dawá láa caánboó ‘Wā peéh chājcan niít’, caántdih ā niijíp be. Páant ā niijíchah yahna, caántboó caandíh chah mi úubh tac buúgánap be. Páant mi úubh tac buúgánachah yap joiná, caanjéh nin pah ā niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cāacwádhbat wā úumcan caá. ⁵ Páant wā jumuchah yahna, nintboó mi úubh tac buúgána, weemdíh mi chuuábirna caá. Pánihna,

* 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16

* 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

caántdih yeejép chājnidih wā peéh chājat tautbipna caá', ā niijíp be", Jesús āt niijíp wut jī.

⁶ Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah āt niij jéihyanap wut jī: "Caán yeejat peéh chājat tautni ded pah ā chājatdih ñi tái jenah joyoó. ⁷ Caán táicanni yuhna, caandih úabh tac buugánihdih ā teo wáacap be. Diosboó túini jumna, ā ñionit ā teo wáacat pínahdih búdí í bidichap, queétdih maatápdih ā páñat tautcan niit. ⁸ Pánih tái teo wáacnit, queétdih yeejép chājnidih waicanjeh ā peéh chājbipna caá. Pánih tái jepahni ā jumuchah yuhna, weém nin baáboó jwáub dei jóohna, daocánnit Diosdih tái jenah joinítidih wā bid jumí dée caá. Pánihna, yeebboó caandih ñi tái jenah joí cádahca bojoó", āt niijíp wut jī.

Chénewā Diosdih úabhnit naáwát

⁹ Páant niij péanit, "Jwiitboó túinit caá. Bitaboó yeejép wā caá", niij jenah joinítidih Jesús nin pah āt niij naáwáp wut jī: ¹⁰ "Chénewā Diosdih úabhna í chājap be. Biíc fariseo ā jumap be. Biih Romanowā í maáh ā wutni dinerodih úabhni ā jumap be. ¹¹ Pánihna, fariseo ñuhnit, nin pah Diosdih ā niij úabáp be: 'Weém bií déedih nuumní, yaáhdhíh yéej chājni nihcan caá. Nin Romanowā í maáh ā wutni dinerodih úabhni ā yéej chājat pahbut wā chājcan caá. Bita í yéej chājat pah wāpí chājcan caá. Pánih tái jumna, "Táina caá", meemdih wā niijná caá. ¹² Weém semana jumat pah chéne yeó jáap jeémp jwahcanjeh, wāpí úabhna caá. Ded cien dinero júudíh wā jíib ubna, diez júudíh meemdih wāpí wáhna caá. Ma wátat pahjeh wāpí tái chājna caá', fariseo ā niij úabáp be. ¹³ Obohjeéhtih, dinerodih úabhnioboó ā yéej chājatdih jīgahna, yuúpbít yaih duo ñáhnit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ā niij úabáp be: 'Dios, weém yéejni caá. Weemdih jīgah ennit, ma teo wáacá', ā niijíp be. ¹⁴ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán dinerodih úabhni áih muuná ā jwáub bejchah, 'Caán túini caá', Dios caandih ā niij enep be. Obohjeéhtih, fariseoboodíh 'Caán túini caá', Dios ā niij encap be. 'Weém túini, dedé yeejat wihcanni caá', niijnídh 'Meém táicanni caá', Dios ā niij enna caá. Obohjeéhtih, 'Meemjéh caá túini. Weém yéejni wā jumuchah, weemdih ma jīgah en teo wáacá', niijniboodíh Dios ā wēi enna caá", Jesús āt niijíp wut jī.*

Jesús wébítidih ā úabát

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Biih láa, cáacwā í túuhnítidih ā teo jáha úabát pínah niijná, Jesús pebhna ít ub juibínap wut yuh jī. Obohjeéhtih ā bohénitboó queétdih ennit, ít jírónih jáiñhap wut jī. ¹⁶ Páant í jáiñhachah ennit, Jesús wébítidih júúwát tautnit, ā bohénitboodíh nin pah āt niijíp wut jī:

—Queét wébít wā pebhna í júúwá naáh. Í júúwát déedih ñi jáhca bojoó. Queét paníhnt Diosdih chah í tái jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwā í jéih jumna caá. ¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nit Diosdih í tái jenah joyát pahjeh yeebboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ā nihcan niit, āt niijíp wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdih ā úabh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijníji Jesús ā bohénit bíicdih ā bejchah, judíowā í maátajeéh jumni caandih úabh joyódih āt juibínap wut jī.

—¿Tái Bohení, páantjeh Diosjeéh tái jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? āt niijíp wut jī.

*

19 —¿Dépanih tiguaá 'Táini', weemdih ma niíf? Diosjeh caá táini. 20 Dios á wutatnadih ma jéihna caá. 'Ma áa nihcannihjñh ma yéj chājca bojoó. * Cāacdih ma mao yohca bojoó. * Ma n̄mca bojoó. * Ma yeeca bojoó. * Ma mánadih táinijeh ma chājáp', * Dios á niijíp jī. Caán á wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijíp wut jī.

21 —Wébit jumna, wā yap yohcatji pah, b̄m̄bat biíc yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdiñ át niijíp wut jī.

22 —Diosjeéh ma táí jumat pínah, bainí meemdih á j̄dhna caá. Nihat míih bií déedih jīb chājadih ma bejeé. Pánih jīb chājnit, caán jībdiñ moh yéjnitdih ma wūhú. Pánt ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohātji chah táini míih pínah Dios pehbhoó á jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wājeéh ma péé jūwá, Jesús caandih át niijíp wut yah jī.

23 Obohjeéhtih, páant á niijichah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jīb chāj wūhūhcan, búdí át jīgahap wut jī.

24 Pánt á jepahcatdih ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jī:

—Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdih á jepahíhichah yuhna, caandih á ñona caá. 25 Camelloboó awí íitbitdih á waad yábac bejñhichah nihna, áta ño tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios á maáh jumapboó á waadíhichah, búdí á ñona caá, át niijíp wut jī. *

26 Pánt á niijichah joinít, bita caandih nin pah ít niijíp wut jī:

—Pánt ma niijichah bácah, Dioíh pínah ded á jéih jumcan niít, ít niijíp wut jī.

27 —Cāacwā ded pah í jenah joyátñhéh í táí chājihna yuhna, Dios pehbhoó í jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih á táí w̄p̄. Caanjéh tiguaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéihat pínah caandih á wihcan caá, Jesús át niij jepahap wut jī.

28 Pánt á niijichah joinít, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jī:

—Weemdih ma joi jwūhú. Majeéh péeat táut niijná, jwíitboó nihatdih jwí cádahap jī, át niijíp wut jī.

29-30 —Yoobópdih yeedih wā naóhna caá. Diosdih jepahni áih m̄dih, á mánadih, á déewādiñ, yaddih, á wehdih cádah bejnit, nin baácboó á jum jwūhuchah, Dios chah dawá caandih á wūhūhcan caá. Pánihat, á wunat táttimahbat, Diosjeéh páantjeh á jumbipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.

*Jesús á wunat pínahdih á jwūhūb naáwát
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

31 Pánt niij péanit, Jesús doce á bohénitdih chibít w̄p̄ b̄g át n̄mah bejep wut jī. Pánih bejnit, nin pah queédih át niij naáwáp wut jī: “Bainí yeedih wā naáwíhna caá. B̄m̄ Jerusalén tútchina bejna caá jwí chājar. Caaná jwí juibínachah, Dios naáwátidih naóh yapanit jon jātih í daacátji biíc yoobó weém nihat cáacwā úud jeñé wā yapbipna caá. 32 Weemdih tonit, judiowā nihcannitdih í jwūhūb wūh yapabipna caá. Pánt í wūh yapanachah, queétoó weemdih deoh naóhñit, mao mác coi jāha, yeejép wéhe, p̄nit, í mao yohbipna yah caá. 33 Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jāap táttimah, wā jwūhūb boó pud jūóhūbipna caá”, queédih át niijíp wut jī.

34 Pánt á niijichah joiná yuhna, á bohénit ded pah á naáwátidih ít beh joicáp wut jī.

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

*Jéih encannidih Jesús ã booaat**(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

³⁵ Jesús wã Jerusalén tátchina bejna, Jericó tátchina ït tóah juibínap wut jĩ. Caanjĩh jéih encanniboó namá jwéjdih cháudnit, dinero úubhna át chãjap wut jĩ. ³⁶ Pánih cháudnit, dawá ã pebh ï yap bejchah joinít, queétdih nin pah át niúj úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã ï yap bej? át niújip wut jĩ.

³⁷ —Jesús, Nazaret tátchidih bóo ã yap bejna caá, caandih ït niúj jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant ï niújichah joinít, caán át ej jwíhip wut jĩ.

—Jesús, David juima, Dios ã wahní, weemdih ma jĩgah eneé! át niúj ñaac ejep wut jĩ.

³⁹ Páant ã niúj ñaac ejechah joinít, Jesúsdihi waóhñitboó, nin pah ït niújip wut jĩ:

—¡Ma laihca bojó! caandih ït niúj jipónih jãihñap wut jĩ.

Páant ï niúj jãihñachah yuhna, caánboó chah át wëp ejep wut jĩ.

—¡David juima, Dios ã wahní, weemdih ma jĩgah eneé! át jwáub niúj ñaac ejep wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niúj ñaac ejechah joinít, Jesúsboó chão ñúhñit, caandih ã pebhna át ub bejat túutap wut jĩ. Páant ã bejat túutachah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna ït ub bejep wut jĩ.

Á pebhna ï ub juibínachah, nin pah caandih át niúj úubh joyóp wut jĩ:

⁴¹ —¿Ded pah wã chãjat tigaá ma náah? át niújip wut jĩ.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, át niúj jepahap wut jĩ.

⁴² —¡Ma eneé! Weemdih túi jenah joiná, ma boona caá, Jesús caandih át niújip wut jĩ.

⁴³ Páant ã niújichahjeh, jéih encanniji át yoób enep wut jĩ, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí át wëi naáwáp wut jĩ. Pánihna, bita caán jéih encanniji ã enechah ennit, queétbu Diosdih búdí ït wëi naáwáp wut jĩ.

19*Zaqueo Jesúsdihi ã jwááat*

¹ Jesús wã Jericó tátchina juibínit, bac bejat túut ït chãjap wut jĩ. ² Caán tátchidih Zaqueo wut jumni át jumap wut jĩ. Caán Romanowã ï maáta dinerodih úubát túutnit ï maáh jumna, búdí dinero át bíbohóp wut jĩ. ³ “Caán dedna tigaá”, niijnit, Jesúsdihi át eníhip wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumachah, dawá cáacwã caandih ït jãhap wut jĩ. ⁴ Pánihna, Jesús ã yap bejchah, túi enat túut niijná, cáacwãdih ñáo yap bejnit, sicómoro wut jumni nahdih aab béjnit, caanjĩh Jesúsdihi át pái lajap wut jĩ. ⁵ Caanjĩh ã pái lajachah, caan náh púejdih Jesús juibí ñuhñit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waícanjeh ma dei jãúwá! Buu míih maúboó wã chão jwáhhipna caá, Jesús caandih át niújip wut jĩ.

⁶ Páant ã niújichah joinít, Zaqueoboó wëpép dei jãóh, búdí wëinit, áih mauná Jesúsdihi át numah bejep wut jĩ. ⁷ Jesús caandih ã pej jum bejchah ennit, nihat cáacwã ïjnit, queéjtjeh nin pah ït múic niújip wut jĩ:

—Jesús tubit yéejnihi mauná ã bejna caá, ït niújip wut jĩ.

⁸ Áih mauná numah juibínit, queétdih át numah jeémép wut jĩ. Pánih jeémp cháudniji Zaqueoboó ñah ñuhñit, Jesúsdihi nin pah át niújip wut jĩ:

—Maá, meemdíh bainí wā naáwát túut caá. Wā yéejatdih cádah, táiniboodíh túut nuumnít, moh yéejnitdih nihát wíih bíí déedih tac yoób wā wāhbična caá. Ded dinero wā yee uúbhnidih cuatro láa wā jwáubabipna caá, át niijíp wut jí.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, nin pah caandíh Jesús át niijíp wut jí:

—Abrahamji Diosdih ā jepahat jíib, Dios caandíh át túi ubap wut jí. Bue meembá Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji ā juma yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, majeéh jumnitbat iigúipna bejnit déejidih Dios ā túi ubna caá. ¹⁰ Weém nihát cáacwā úd jeñé, buednít panihnidih bidnit, túi ubat túut niijná, wā jūúwáp be, Jesús át niijíp wut jí.*

Dinero júduna naáwát
(Mt 25.14-30)

¹¹ Páant ā niijíchah joinitboó Jerusalén tátchi pebhjeh jumna, caanna juibínit, “Maáh ā waadbípna nacaá”, í niij jenah joyátidih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jí: ¹² “Áih baácđih moondíh wutat túut niijná, í maáh wáuh bíih baácboó maáh waad jwáuhđih ā bejep be. ¹³ Á bejat pínah játiđ, chénat pah téihya caandíh teo wáhnitđih ā bid wáacap be. Í wáac juyúchah, queéť nihátđih bíic yoobó búđi jíib jumni múc dinero júdunadih ā wáhp be. Wáhnit, ‘Wá jwáub jūúwát pínah játiđ, nin dinerotđih ní jíib cháj teo pánaá’, í maáh pínah queétdih ā niijíp yah be. ¹⁴ Obohjeéhtih, áih cáacwá caandíh enihcan, ā maáh jumátđih náahcan, biqúinadih chah maáhđih naáwáđih í bejat túutap be. ‘Jwúitboó caán ā maáh jumátđih jwí náahcan caá’, í niij naáwát túutap yah be.

¹⁵ “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ā jwáub juyáp be. Jwáub joinít, í tewatđih jéihyat túut niijná, caandíh teo wáhnitđih ā jwáub bid wáacap be. ¹⁶ Jwúih waóh joini nin pah ā niijíp be, ‘Maá, ma wáhni júđujđih jíib cháj teonit, diez júđudih wá jwáub jíib ubap be’, ā maáhđih ā niijíp be. ¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, ‘Ma túi chájap be. Weemđih túi teo wáhni ma jumna caá. Bainibitđihjeh ma túi chájat jíib, diez tútchinadih moondíh í maáh meemđih wá waadána caá’, ā maáh caandíh ā niijíp be. ¹⁸ Caán túttimah joinitboó ‘Maá, ma wáhni júđujđih jíib cháj teonit, cinco júđudih wá jwáub jíib ubap be’, ā maáhđih ā niijíp be. ¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém ma túi chájat jíib, cinco tútchinadih moondíh í maáh meemđih wá waadána caá’, ā niijíp be.

²⁰ “Obohjeéhtih, túttimah joinitboó ‘Maá, ma eneé. Weemđih ma wáhni júđudih yégueh chóotđih wá túi tai jwej ámhohp be. ²¹ Meém tubit úm náah jumni caá. Bitadih momat túut, dicat túutni, meemjéh caán jíibđih mapí ubna caá. Páant ma chájatđih jéihnit, meemđih wá úmup be’, ā maáhđih ā niijíp be. ²² Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém weemđih ma túi teo wáhpap be. Ma niijátđihjeh meemđih wá jwáub naóh yacbična caá. ¿Weém úm náah jumni níit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni níit? ²³ Páant wá jumuchah nihna, wíih dinerodih dinero jwejap muná ma ámhochah, áta túi tagaá. Páant ma chájachah, caán meemđih teonit weemđih chah íta wáh tagaá’, ā niijíp be. ²⁴ Páant niij péanit, pehbhit nūhnitđih nin pah ā niijíp be: ‘Caandíh wá wáhni júđudih dáuc wáinít, chénat pah téihya júđujđih túi teoniboodih ní wáhuá’, queétdih ā niijíp be. ²⁵ Páant ā niijíchah joinít, ‘Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júđú jáantjeh ā bíbohna caá!’ caandíh í niijíp be. ²⁶ Páant í niijíchah joinít, ‘Ded ā bíbohniđih túi teonidih chah wá wáhbična caá. Obohjeéhtih, ded ā bíbohna yahna, ā túi teocat jíib, ā bíbohniđih wá dáuc

* 19:10 Ez 34.16

wáibipna caá.* ²⁷ Weemdih eníhcannit, í maáh wā jumatdih náahcannitdih, ninna ub júóhnit, wā enepdih ñi mao yohoó', í maáh ā niijíp be", Jesús āt niijíp wut jī.

Jesús wā Jerusalénna í waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Páant niij péa, cāacwādih chibít yuúpbít waóh bejnit, Jerusalén tútchina Jesús wā ít toáh páuh laab béjep wut jī. ²⁹ Pánih toáh páuh laab béjnit, Betfagé wūt jumni, Betania wūt jumni tútchina pebh, Olivo Jeé páujdih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah queédih āt niijíp wut jī:

³⁰ —Con jígozni tútchibitdih ñi bejeé. Waád juibínitjeh, burro wūáh cāacwādih dwo jwúhcannidih ñi jwāáhbiipna caá. Caandih í chéwat tópdih watnit, ñi ub jwáub júúwá. ³¹ Yeebdih enni '¿Dépanih caandih watnit, ub bej tígáá ñi chāj?' ā niij wábh joyóchah joinit, 'Jwí Maáh ā náah jwuhna caá', ñi niij jepahaá. Jesús queédih āt niijíp wut jī.

³² Páant ā niijíchah joinit, ít bejep wut jī. Caanná juibínit, Jesús ā niijátji pahjeh ít jwāáap wut jī. ³³ Pánihna, burro wūáhdih í watachah ennit, —¿Dépanih caandih wat ub bej tígáá ñi chāj? ā monó ít niij wábh joyóp wut jī.

³⁴ —Nindih jwí Maáh ā náah jwuhna caá, ít niij jepahap wut jī.

³⁵ —Páant ta tígáá. Ñi ub bej jwuhwá, í niij jepahachah joinit, Jesús ā páñapboó ít ub jwáub bejep wut jī. Pánih ub juibínit, Jesús ā chúadat pínah niijná, íh jih bóo yégueh chónadih too dugnit, burro wūáhdih ít cáagap wut jī. ³⁶ Pánih páuh laáb chúadnit, ā bejchahjeh, ā játih waóhnit, caán í maáh pínahdih í weñat júutna, íh jih bóo yégueh chónadih too dugnit, namádh ít jwej waawáp wut jī. ³⁷ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina toáh juibí, Olivo Jeé páujdih dei juibínit, Jesús ā wēp chājatjinadih náhninit, Diosdih búdí wēina, nin pah ít niij ejep wut jī:

³⁸ —¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwí Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jwí maáh ā jumachah, majeéh jwí túi jumbipna caá. ¡Nin baácdih jumnit jeáboó jumnitbut meém chah wēpni Maáhdih í wēi naawá naáh! ít niij wēi ejep wut jī.*

³⁹ Páant í niij wēi ejechah joinit, íjeéh péenit fariseowā nin pah Jesúsdh ít niij jaihñep wut jī:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat tútúá, ít niijíp wut yah jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Jesús queédih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Queét í yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wēi ej tagaá, āt niijíp wut jī.

⁴¹ Pánihna, Jerusalén tútchina toáh juibínit, caandih enna, caán tútchidih moondih jíghahna, āt juñúp wut jī. ⁴² Pánih jáinít, nin pah āt niijíp wut jī: “Yeéb Jerusalén tútchidih moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumát pínahdih jéihna nihna, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcan, ñi túi jumát pínahdih ñi beh joicán caá. ⁴³ Maátcanjeh yeebdih eníhcannit ñih tútchidih í túi bóod chái ñuh páud bejbipna caá, yeéb tútchi diitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná. ⁴⁴ Pánih chājna, ñih tútchidih í túi boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb diitboó jumnitdih, ñi wehdihbut í mao yoh beedábipna caá. Dios

yeebdih teo wáacni pínah weemdih ã wahachah yuhna, ñi jepahcatji jíib páant yeejép ã yapbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

*Jíib chãjnitdih Dioih munnánt Jesús ã ñunn bácaat
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵Jerusalén tútchidih waád juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih Jesús wã it waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Diosdih í wúhat pínah nuúrpwãdih jíib chãjnitdih Jesús át ñunn bácanap wut jĩ. Pánih ñunn bácanit, queétdih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

⁴⁶—Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajĩ: ‘Wíih muú weemdih uúbat muú pínah caá’, Dios ã niijná caá,* át niij daacáp tajĩ. Obohjeéhtih, yeébbóo Diosdih uúbdíh jũóhñitdih yeenit, chah ñi jíib waadá uúbhna, nuumnít í wáac juyát muú pínah ñit chãjap taga,* át niijíp wut jĩ. Queétdih jũih péanit, át bac bejep wut jĩ.

⁴⁷Yeó jáap jumat pah Jesús Dioih munná bohénadih ãpĩ bejep wut jĩ. Páant ã bohénachah ennit, sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita maátabut caandih it mao yohíhip wut yuh jĩ.* ⁴⁸Obohjeéhtih, ã bohénachah joinit, nihat cãacwãboó búdí it weñep wut jĩ. Páant í weñechah jéihnit, í mao yohat túat niijná yuhna, it jéih teo jwuhcap wut jĩ.

20

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹Biíh yeó jáap Jesús Dioih muú jóocmant bóo juúhboó cãacwãdih át bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah, sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita maátabut caandih nin pah it niij uúbh joyórp wut jĩ:

²—Jwiútdih ma naáwá. ¿Deíh wēpatjĩh tibeé jwíin páant ma chãj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ã wut? it niijíp wut jĩ.

³Páant í niijíchah joinit, Jesúsbut nin pah át niij uúbh joi jwúbanap wut jĩ: —Weembát yeebdih wã uúbh joibípna caá. ⁴¿Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáat túutji? yeé ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cãacwãjeh níit it daabáat túutjip? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

⁵Páant ã niijíchah joinit, queétjeh nin pah it múic niijíp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá jwĩ niij jepah bí? ‘Dios caandih át wutap taga’, jwĩ niij jepahachah, caánboó ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tíi caandih ñi jepahcan?’ jwiútdih ã niij jũihbipna caá. ⁶Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwãtdih naóh yapani yobát ã jumap jĩ’, nihat cãacwã í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, jwiútdih ‘Cãacwãjeh caandih it daabáat túutjip taga’, jwĩ niij jepahachah, queét jee dáhnajĩh yohnit, jwiútdih í maobipna caá”, it niijíp wut jĩ.

⁷Pánih múic wéhe péanit,

—Jwĩ jéihcan caá, it niijíp wut jĩ.

⁸—Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeebdih wã naóhcan níit, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jiwá iguñhadih yeejép teo wãhñit naáwát

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹Páant niij péanit, nin naáwãtjĩh cãacwãdih át bohénap wut jĩ: “Biíc newé jiwá iguñhdih ã momop be. Mom péanit, bitadih ãih iguñhadih en dawá túutnit,

biñ baáboó jib jwəhədiñ ā bejep be. Pániñ bejniñi maatápdih ā jíghocap be.*
 10 Táltiməh, iguíñ ei láa, āih iguíñ jíibdiñ náahna, caandíh teo wəhniđiñ āih iguíhana ā wah bojop yah be. Obohjeéhtih, caanná ā jwəbínachah, iguíhadih en daonítboó caandíh teonit, ĩ maáñ pínahdiñ wəhcanjeh, ĩ pūi ñəuñ yóh jwəúba bojop be. 11 Táltiməh, iguíha mínah biñ caandíh teo wəhniđiñ ā jwəúb wahap yah be. Obohjeéhtih, ā jwəbínachah enna, caandíhbut biñ yoobó yeejép niijnít, jíib wəhcanjeh, ĩ mao ñəuñ yóh jwəúba bojop be. 12 Páant ĩ chājat táltiməh, biñdiñ jwəh ā jwəúb wahap yah be, páant mantih. Obohjeéhtih, caandíhbut biñ yoobó ĩ mao ñəuñ yóh jwəúba bojop be.

13 “Páant ĩ chājatjidiñ ennit, iguíha mínah nin pah caanjéh ā niñ jenah joyóp be, ‘Bəu biñ peihcanni láa wā wəhniđjidiñ ĩt yeejép chājap tagaá. ¿Bəu ded pah tigaá wā chājibi? Wā wəúh wā oinidiñ wā wahachah, caánboodiñ yeejép chājat əmniñ, ĩ jepahmi nacaá’, ā niñ jenah joyóp yah be. 14 Obohjeéhtih, iguíhadih teonitboó ĩ maáñ wəúh ā juyúchah ennit, nin pah ĩ míc niijíp be: ‘Jwí maáñ ā wənučah, ninboó iguíha mínah ā jumbipna caá. Pánihna, nin iguíhadih jwiítjeh bíbohət tút niijná, ¿caandíh jwí mao yoh jíih?’ ĩ míc niijíp be. 15 Páant niijnít, ĩ maáñ wəúhdiñ teonit, iguíhamənt əb bac bejniñ, ĩ mao yohop be.

“Pániñ mao yohət doonádiñ joinít, ĩ maáñboó ¿ded pah tigaá queétdih ā chājibi? 16 Āih iguíhana jwəúb jwəbínit, ā wəúhdiñ ĩ mawatji peéh queét teonitdiñ ā mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, āih iguíhadih bitəboodiñ ā wəhbipna caá”, Jesús cāacwəđiñ ət niijíp wət jí.

Páant ā niijíchah joinít,

—ĭMa niiját pah ā yapca bojo naáh! cāacwə ĩt niijíp wət jí.

17 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah ət niijíp wət jí:

—Obohjeéhtih, caan páh tigaá ā jumbipna caá. Caandíhjeñ məntih Dios naawátđiñ naóh yapani nin pah ət niñ naóh daacáp tají:

‘Məú teonit táini jee dáhnadiñ ñíonit, ĩ náahcanni dahdiñ ĩ yohop yah be. Obohjeéhtih, queét ĩ yohni dahdiñjeñ tigaá Dios ā ñúwip. Caandíh ñíonit, āih məu páníhniđiñ chājna, caán məuđiñ táí jenah enət tút niijná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee páníhni Dios ā wahni pínah tigaá’, ət niñ daacáp tají. (Sal 118.22)

18 Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih toóc bəuğní āih bácah dajni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddiñ caan dáh ā bəúg jéen néehnit, ā boto yoh bojipna caá. Páant ā yapat dée, ded wéem Dios ā wəhniđiñ jepahcan, bəuđní ā jumbipna caá”, Jesús queétdih ət niijíp wət jí.

19 Jesús caán naawátjəh ā bohénachah joinít, “Jwiítđiñ niijná caá ā chājap”, Moisés ā wətatjidiñ bohénit, sacerdotewā ĩ maatəbut ĩt niñ jéihyep wət jí. Pániñ jéihnit, Jesús ā naóh péanachəjeh, ĩtiñ tewíhip wət yah jí. Obohjeéhtih, cāacwəboodiñ əmna, Jesúsđiñ ĩt jéih teo jwəhcap wət jí.

Romano maáta ĩ wəbát tútñi dinero júđu

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Pániñ jéih teo jwəhcan, débóliñ teonit, ĩ maatadiñ wəhat tút niijná, caandíh encanni pahjeh, ĩt en ñəuñ péenap wət jí. Pánihna, bita táinit pah jíghonitđihbut Jesús pebh ĩt wahap wət jí, mácañ ā jepahachah, ĩ naóh yacət tút niijná. 21 Queét yeenitboó Jesúsđiñ nin pah ĩt niñ wəbh joyóp wət yah jí:

—Bohéni, yeecanni jəmna, Dios ded pah jwiítđiñ ā chājat tútatđiñ yoobópđiñ ma bohéatđiñ jwí jéihna caá. Ded pah cāacwə jwí niijíchah, maáta ĩ

* 20:9 Is 5.1

jamuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úbħ joyátidih ma jepahaá: ²² ¿Roma baácđih moón ĩ maáh César ā úbħt tútni dinero júđđđih caandĳh jwí wāhuchah, ā táı nĳt? ĩt niĳĳp wut ĳĳ.

²³ Páant ĩ niĳĳchah, ĩ yeeatđih jéħnit, nin pah queéđđih Jesús āt niĳ úbħ joĳ jwúabanap wut ĳĳ:

24 —Dinero júđđđih weemđĳh ĳĳi júttá. ¿Caán júđđđih deĳh móot, deĳh wāt tigaá ā jam? āt niĳĳp wut ĳĳ.

—Césarĳh móot, āĳh wūtbūt ā jamna caá, ĩt niĳ jepahap wut ĳĳ.

25 —Caán láa bácaħ caán júđđ Césarĳh pĳnah caá. Pānihna, āĳh pĳnah ā jamuchah, caandĳh wāħat caá náahap. Obohjeéħtiħ, Dioĳh pĳnah mácaħ ā jamuchah, Diosboodĳh ĳĳi wāhúú, Jesús queéđđih āt niĳĳp wut ĳĳ.

²⁶ Páant ā niĳ jepahachah joĳnit, queéđ caandĳh mácaħ jepahat túttĳħnitboó joĳ yai ĳúħ beĳnit, ĩt jéħ jwúab yee úbħ joicáp wut ĳĳ.

*Cāacwā ĩ jwúab boo pud jūúwāt pĳnah
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)*

²⁷ Páant queéđđih ā jepahat túttimah, biquĳna saduceowā jwuh Jesús pebh ĩt ĳūĳĳĳnāp wut ĳĳ. Queéđ saduceowā “Cāacwā wānna, ĩ jwúab boo pud jūóħcan nĳt”, niĳnĳt ĩt jamap wut ĳĳ.* ²⁸ Pānih jenah joĳnit, nin pah Jesúđđih ĩt niĳĳp wut ĳĳ:

—Bohénĳ, nin pah Moisés āt niĳ daacáp tajĳ: ‘Weép jeñé weħ wĳħcanjeh ā wānuchah, ā úđđboó weép jeñé áajidĳh jwúab áa jamat caá náahap. Pānihna, ā úđđboó áa wĳh jwāħcanni jamna, éemp wānnĳħđĳh ā bíboħo naáh, ā úđđ jeñé báadhda weħ pah ĩ weħ jamat pĳnah niĳnā’, jwĳttđĳh Moisés āt niĳ daacáp tajĳ.* ²⁹ Bíc weħ sietewā ĩ jamap be. Weép jeñéboó áa jam, weħ wĳħcanjeh ā wānup be. ³⁰ Ā úđđboó weép jeñé áajidĳh ā jwúab áa jamap yuh be. Páant áa jamat túttimah, weép jeñé pahjeh māntĳh, weħ wĳħcanjeh caanbút ā wānup be. ³¹ Túttimah boóbut weép jeñé áajidĳh jwúab áa jamna yuhna, caanbút weħ wĳħcanjeh ā wānup be. Páant múicjeh queéđ niħat ĩ buúđ beedép be. ³² Páant mĳ weħ mána ĩ wān beedat túttimah, ĩ áajĳbut mĳ wānup be. ³³ Pānihna, queéđ niħat ĩ áa jamniħĳi, niħat cāacwā ĩ jwúab boo pud jūúwāchah, ¿deđ áa tigaá mĳ yoób ĳumbĳ? saduceowā Jesúđđih ĩt niĳ úbħ joyóp wut yuh ĳĳ.

³⁴ Páant ĩ niĳĳchah joĳnit, Jesús nin pah āt niĳ jepahap wut ĳĳ:

—Nin baácboó jamna, yad pĳnahđĳh ĳĳĳ ĳbna caá. ĩ weħ yatáđĳħbut ĳĳĳ wāhna caá. ³⁵⁻³⁶ Obohjeéħtiħ, wānnĳti ĩ jwúab boo pud jūúwāt túttimah, Dios weħ jamna, jeáboó jamnit, ángelwā pah ĩ jwúab wāncan nĳt. Pānih jwúab wāncan, ĩ jwúab áa jamcan nĳt. ³⁷ Obohjeéħtiħ, wānnĳti ĩ boo pud jūúwāt pĳnahđĳh yeeb ĳĳi jéħyātđĳh náah yacna, nin pah wā niĳ naóhna caá: Moisésĳi ĳĳgnĳ cháĳĳđđĳh ā enatĳđĳh nin pah āt niĳ daacáp tajĳ: ‘Dios nin pah weemđĳh ā niĳĳĳ ĳĳ: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ĩ Maáh caá”, ā niĳĳĳ ĳĳ’, Moisés āt niĳ daacáp tajĳ.* ³⁸ ĩ wānat túttimah yuhna, ‘ĩ Maáh caá’, Dios āt niĳĳĳ wut ĳĳ. ‘ĩ Maáh caá’, ā niĳĳĳđĳđĳh jéħnit, báadhnit ĩ jamatđĳh jwí jéħna caá. ¿Dios báadhnitđĳħjeh Maáh ā jamna caá! Pānihna, cāacwāĳh bácaħ ā wānuchah yuhna, ĳĳħ caolĳħ páantjeh ā báadhna caá, Jesús āt niĳĳĳ wut ĳĳ.

³⁹ Páant ā niĳĳchah joĳnit, bita Moisés ā wutātĳđĳđĳh bohénitboó,
—Ma táı jepahap be, Bohénĳ, ĩt niĳĳĳ wut ĳĳ.

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5 * 20:37 Ex 3.6

⁴⁰ Páant ā jepahachah joinít, úmna, bitabut caandíh ít jwáub úbh joicáp wut jí.

*¿Cristo déhe ā juma tiguaá?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

⁴¹ Jesús queédih nin pah át jwáub níj úbh joyóp wut jí:

—‘Dios ā wahni pínah Cristo David juma ā jumbipna caá’, í níj naóhna caá. ¿Páant níj naóhna, ded pah níj bohé tiguaá í cháj? ⁴² Davidjijeh Salmos í níjni tólihdih nin pah át níj daacáp tají:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā níj ná caá: “Wā jéihyemant bóo buwámant ma chúudá.

⁴³ Pánih chúdnit, nihtdih ma wutachah, meemdíh en jähnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā níj ná caá’, Davidji át níj daacáp tají. (Sal 110.1)

⁴⁴ Páant níj daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át níjíp wut jí. Páant ā níjíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David juma át jumji? Jesús át níjíp wut jí.

*Moisés ā watatjidih bohénit í táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

⁴⁵ Páant níj péanit, niht ájééh péenit í joyóchah, nin pah ā bohénitboodíh Jesús át níj naáwáp wut jí: ⁴⁶ “¡Moisés ā watatjidih bohénitdih ní tui chája chaáh! Queét maát ní yéguéh táini chóo duonít, cāacwā í enepdih ípí táoh jib bejna caá. Bií dée jíib chájapboó bita queédih tui wēi jwááh úbátidih ípí náahna caá. Jwiit judiowā jwí bohéat mūdih waáwápboó ípí chúudna caá, niht cāacwā queédih í tui wēi enat pínah níj ná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ípí wēina caá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádih munnádh ípí dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdh í dúuc wáina yuhna, cāacwā í enepdih Diosdih maatápdih ípí úbhna caá, queédih í wēi enat pínah níj ná. Páant í chájat jíib Dios queédih búdí ā peéh chájipna caá”, Jesús át níjíp wut jí.

21

*Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Mr 12.41-44)*

¹ Jesús ā enechah, Dioíh mūdih jumni dinero júduna ámohat paihdih búdí dinero bíbohnitboó Diosdih í wāhni júdnadih ít yacáp wut jí. ² Páant í yacachah, éemp wunnihbut chéne júdubitdih mi yacachah, át enep wut jí.

³ Páant í yacachah ennit, nin pah ā bohénitdih át níj naáwáp wut jí:

—Nint éemp wunnihboó moh yéjnih yuhna, queét chah mi wāhap be.

⁴ Queét búdí dinero bíbohnit, í náhcanni júdnadih Diosdih í wāhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohnih niht biíh pah bóonadih mi jíib chájat déedih Diosdih mi wāh beedánap be, át níjíp wut jí.

*Dioíh mūdih bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)*

⁵ Biquína ā bohénit Dioíh mūdih wēi ennit, nin pah ít níj míic wéhenap wut jí:

—Nin mué táini caá. Táini jee dáhnajíh ít chájip taga. Nin díitboó cāacwā Diosdih í wāhribut táini caá, ít níjíp wut jí.

⁶ Páant í níjíchah joinít, nin pah queédih Jesús át níjíp wut jí:

—Maátcanjeh, nihát baa ñi wēi ennidih yeebdíh eníhcannitboó í boto mao jéena beedá bipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni á wihcan níit, át níijíp wut jí.

Péeni yeó jáap játih ded pah á yapat pínah

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant á níijíchah joinít, queétboó nin pah ít níij wábh joí enep wut jí:

—Bohéní, páant ma níiját ¿débólih tígaa á yapbí? ¿Ded pah tígaa jwíit jwí jéihbí? Ít níijíp wut jí.

⁸ Páant í níijíchah joinít, nin pah át níij jepahap wut jí: “Yeéé ñi táí chāja chaáh! Bitá í yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, níij yeenit, dawá í juóh bipna caá. ‘Yeejépwā ñi maáta í wēpat dúuc wánit, yeebdíh táí ubni pínah á jumna caá’, í níijíchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. ⁹ Dawá baácđih moón í míic mawat doonádih joinít, bíih baácđih moón í maátadih yohíhna, í míic mawat doonádihbut joiná, ñi úmca bojoó. Péeni yeó jáap játih páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh á nihcan níit.

¹⁰ “Caán láa bíic baácđih moón bíih baácna bejnit, í míic maobipna caá. Pánihna, nihát baácboó búdí míic mawat á jum bípna caá. ¹¹ Dawá pebhboó búdí baác méméat, nuugúp láa, wēpép wunat á jumachah, dawá í wan bípna caá. Nin baácboó tabít yeejép á yapachah, jeámantbat úm náah jumni á jíogh bípna caá. ¹² Obohjeéhtih, páant á yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép í chājbipna caá. Pánih chājnit, ñi míic wáacat muúđih moón maátadih naóh yacnit, nemat muúboó í nemat túut bípna caá. Wíihwā ñi jumat jíib dawá baácđih moón í maátadihbut yeebdíh í naóh yac bípna caá. ¹³ Yeebdíh páant yeejép í chājachah, wíih doonádih queéđtih ñi naóh bípna caá. ¹⁴ Páant á yapat pínahđih jéihnit, í naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahđih játih ñi jenah joicá bojoó. ¹⁵ Weémboó ded pah ñi naáwát pínahđih wā jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit í jéih níij jwáubacan níit. ¹⁶ Ñi mána, ñi úudwā, ñi déewā, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadih í tewat túut bípna caá, nemat muúboó í nemat pínah níijná. Biquínadih nemat muúboó nem, bitadih í mao yoh bípna caá. ¹⁷ Pánihna, wíihwā ñi jumat jíib, nihát yeebdíh í en jüh bípna caá. ¹⁸ Páant í chājachah yuhna, Dios yeebdíh á táí wap bípna caá, ñi buúdcát pínah níijná. ¹⁹ Páant yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, Diosđih cádahcan, wunna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi táí jum bípna caá.

²⁰ “Bíih baácđih moón soldadowā Jerusalén tútchidih í ñuh pánda boj bípna caá, díitboó jumnit í jéih jwei báccat pínah níijná. Páant í ñuh pánda bojochah ennít, ‘Nin tútchi buúdná caá á chājar’, ñi níij jéih bípna caá. ²¹ Pánih jéihnit, Judea baácđih jumnit jeená í jwei béje naáh. Jerusalén tútchi díitna jumnitboó í jwei báccat beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina í jwáub waad béjca bojo naáh. ²² Páant ñi jweicáh, caán láa Diosđih jepahcannit judíowáđih í yap yohatjí jíib á peéh chājachah, yeebdíhbut á chūh bípna caá. Páant í yéijat peéh á chājachah, jon játih Dios naáwátđih naóh yapanít í daacátjidih bíic yooó á jum bípna caá. ²³ Dedh wudu jumnihđih, weh túhnihdihbut jweyát chah á buobipna caá. Caán láa Dios judíowā í yéijatđih búdí íjnit, queéđtih búdí á peéh chāj bípna caá. Páant á chājachah, nin baácđih moón tabít í jgah bípna caá. ²⁴ Biquínadih í mao yoh bípna caá. Bitaboodíh teonit, íih baácna jumat yooó í ub bejbípna caá. Jerusalén tútchidih moondíh beedánit, queét judíowā nihcannit caán tútchidih waadnit, maáta í jum bípna caá. Túttimah, Dios á

jenah joyátji pah, maáta í jumatdih á jwúub déuc wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

*Nihat cāacwā úud jeñé á jwúub dei jūúwát pínah
(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)*

²⁵ “Caán péeni yeó jáap tóah jūúwáchah, yeó, widh, cúiwābut máchah í jgohbipna caá, Dios ded pah á chājat pínahdih cāacwā í jéihyat pínah niijná. Búdí muj á nolihat yáaat pah á yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni máchah jgohatdih ennit, búdí yáaafdihtbut joiná, nihat baácđih moón tūbit úumnit, búdí í náhni dahwabipna caá.* ²⁶ Pánih úumnit, nin baác ded pah á yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni á túut nūumúchah enna, náhni joicánnit pah í jumtipna caá. ²⁷ Páant á yapachah, weém nihat cāacwā úud jeñé, maáh waadnĵi, mah tólihĵh, búdí yeh ígátĵhbut wā jwúub dei jūóhbiipna caá. Páant wā jwúub dei jūúwáchah, nihat cāacwā í enbiipna caá.* ²⁸ Pánihna, wā jwúub dei jūúwát pínahdih ded pah á júut waáwátđih ennit, úumcan, ĵi náhni dahwaca bojóó. Yeebđih túi ubni waicanjeh wā jūóhbiipna caá.

²⁹ “Higuera nah, biĵh nahbut ded pah á jumatđih ĵi náhninaá. ³⁰ Caan náh jáap wawá á jumuchah ennit, jópchi á tóah jūúwátđih ĵiipĵi jéihna caá. ³¹ Pánihat pah wā niijátji biíc yoobó á yapachah ennit, ‘Jesús nin baácboó maáh jumúđih á jwúub dei jūúwát pínah bahniĵeh á judhna caá’, ĵi niĵ jéihbiipna caá.

³² “Yoobóđih yeebđih wā naóhna caá. Wā niijátji biíc yoobó á yapat pínah jātih, nihat caán júut waáwátđih ennitboó í wuncan niít. ³³ Nihat nin baác jeábut á buđbipna caá. Obohjeéhtih, wā naáwátboó buđcánjeh, nihat biíc yoobó á yapbiipna caá.

³⁴ “Ĵeéĵ ĵi túi jenah joyó chaáh! Búdí nūmah jeémátđih chāĵ, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohatđihjeh jenah joiná, wā jwúub dei jūúwát pínahdih ĵi jenah joicán niít. Pánih jenah joicán, ĵi jéihcat láa yeebđih ĵi yéĵat peéĵ chāĵadih wā jūóhbiipna caá. ³⁵ Nihat baácđih moonbút í jenah joicát láa wā jwúub dei jūóhbiipna caá. ³⁶ Pánihna, yeó jáap jumap pah túi jenah joinít, Dios á teo wáacatđih ĵi úúBá, yeeĵép á yapachah yuhna, weemđih ĵi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemđih cádahcan, weém nihat cāacwā úud jeñé pebh tíccanjeh ĵi ĵuhbiipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

³⁷ Yeó jáap jumap pah Dioĵh mūúboó bohénit, cheyeh jumap pah tútchimant jwúub bac beĵnit, Olivo Jeéboó Jesús wā ĵiipĵi jumap wut jí.* ³⁸ Pánihna, cāacwāboó Jesús á naáwáchah búdí joĵhnit, cheibitĵeh jáanit, Dioĵh mūúboó ĵiipĵi juibí páñap wut jí.

22

Judas maátajĵh á mĵic wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua í niijná, bahniĵit át judhdap wut jí. Caán yeó jáapnadih dawá cāacwā Jerusalén tútchina ĵiipĵi mĵic wáacap wut jí.*

² Caán láa sacerdotewā í maáta, Moisés á wutatĵidih bohénit biícđih, Jesúsđih í tewat pínahdih ít mĵic wéhenap wut jí. Obohjeéhtih, í tewechah, nihat cāacwā íĵnit, queéđih í mĵic mawat pínahdih ít úumap wut jí. Pánih úumna, cāacwā í encah, ded pah Jesúsđih teonít, í mawat pínahdih ít bidip wut jí.

* 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13 * 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7 * 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

³ Páant ī bidat pónih, nemépwā ī maáh, Judas, Iscariote ī niijnídh át waadáp wut jī. Caán Judas, Jesús ā bohéni ā jumuchah yahna, āih jenah joyátdih át túut numáp wut jī. ⁴ Pánih jenah joyát túut numníji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewā ī maáta, Dioih muúdh wapnit ī maátadibhut naáwádh át bejep wut jī.

⁵ Páant ā naáwáchah wēi joinít,

—Cāacwā ī encah, ded pah soldadowā Jesúsdih ī tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah jīb, meemdih jwī jīb chājbiḡna caá, Judasdih ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niijíchah joinít, jepahna, cāacwā ī encah, Jesús pebhna ā duó wáyat pínahdiḡ Judas át jenah joi bídip wut jī.

*Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát
(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

⁷ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wūúdhdiḡ ĩpī maoni yeó jáap, Pascua ī niijní yeó jáapdiḡ, ⁸ Pedro, Juandihbut ā numah jeémát pínah muúdh bidat túutna, Jesús át wahap wut jī. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Pascua yeó jáapdiḡ bícdih jwī jeémát pínahdiḡ, ñi ámoḡbi jwuhúá, át niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít,

—¿Dedġih tigaá ámoḡodih jwī bejbi? ít niij wúbh joyóp wut jī.

¹⁰ —Jerusalén tútchidih ñi waadáchah, wáam dahġih mah beoni yeebdih ā jwāáhbiḡna caá. Ájeéh bejnit, ā waadni muúdh yeebbút ñi pée waadá.

¹¹ Waadni, caán muú mínahdiḡ nin pah ñi niij wúbh joyoó: ‘ “¿Deyoob tigaá Pascua jeémátdih wā bohénitdiḡ wā numah jeémát tólih pínah ā jum?” Bohéni ā niijná beé’, caandih ñi niijí. ¹² Páant ñi niijíchah joinít, búdí chah bóo tólih, niḡat jwī náhat jum beední tólihdih ā júutbiḡna caá. Caán tólihboó Pascua jwī jeémát pínahdiḡ ñi chājaá, queéť chénewádh át niijíp wut jī.

¹³ Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ít bejep wut jī. Caanná juibínit, niḡat Jesús ā niijátji pah ít jwāáap wut jī. Pánihna, queétdih júutni tólihdih waadni, Pascua ī jeémát pínahdiḡ ít chājap wut jī.

¹⁴ ĩ jeémát hora ā juýúchah, ĩ ámoḡni tólihna juibínit, Jesús ā bohénitdiḡ át numah jeémép wut jī. ¹⁵ Páant ĩ jeéméchahjeh, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—ġwā wanat pínah jātih, nin Pascua jeémátdih yeebdih búdí wā numah jeémíhip be! ¹⁶ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Dios pebhboó jwī jumap pínah jātih, chéneji nindih wā jwúub jeémp jwuhcan niít. Dios ā jenah joyátji pah ā maáh jumapboó bícdih jwī jwúub jeémpbiḡna caá, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdiḡ ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdiḡ niij péanit, ā bohénitdiḡ át wáuhap wut jī.

—Dáa, yeebjéh ñi babhbaá. ¹⁸ Weém páant bóojeh wā babh péa jwuhna caá. Dios ā maáh jumapboó bícdih jwī jwúub babhbíḡna caá, Jesús át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinít, ít babhḡap wut jī.

¹⁹ Páant ĩ babhḡat túttimah, pandih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdiḡ niij péanit, ā bohénitdiḡ át daj wáuhap wut jī.

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Nindih wā dajḡ pah, weemdih ĩ maobíḡna caá, yeebdih wā túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdih wā wan wáhatdiḡ náhninit, nindih ñi jeémé, queétdih át niijíp wut jī.

20 Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biñh pamapdih jwáub abnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Nin iguñh mac wñih meép panihni caá. Wñih meépñih ñi yéejat jīb buadáatdih jīb chájna, Dios bícdih ñi táí jumat pínah niijná, yeebdíh wā wun wāhbiḡna caá.* 21 Obohjeéhtih, ñi joyoó. Weemdíh enihcannitdih duó wáini pínah wā pebh ā chúdna caá.* 22 Wā íp jon játiñh weemdíh ā watatji bíic yoobó wā wanbiḡna caá. Obohjeéhtih, weemdíh enihcannitdih duó wáiniḡdih Dios búdí ā péeh chájbiḡna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

23 Páant ā niijichah joinít, “¿Déhe tigaá ā duó wáibi?” queétdih át míc niij wábh joyóp wut jī.

“¿Déhe tigaá maáh panihni ā jumbi?” í míc niiját

24 Páñih jeémpñajeh, ā bohénitboó nin pah ít míc niij wábh joyóp wut jī: “¿Jwñjeéh jumni déhe tigaá maáh panihni ā jumbi?” ít niijíp wut jī.*

25 Páant í míc niijichah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: “Judíowā nihcannit í maáta íih cáacwádiñh tubit wutnit caá. Páñih chájna, ‘Yeebdíh wā táí teo wáacna caá’, queétdih ípñi niijná yuh caá. 26 Obohjeéhtih, queétdih í chájat pah, yeeb ñi chájca bojoó. Ded chah jumñhna, údyi pah ā jumna naáh. Maáh jumñhna, teo wāñni pah ā jumna naáh.* 27 Jeémp chúdnitdih teo wāñnitboó jeémátdih ípñi cáagna caá. Páñihna, jeémpñitboó maáta panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yuhna, teo wāñni pah wā jumna caá.*

28 “Yeéb wájjeéh péce cádahcan, yeejép ā yapachah yuhna, ñi jweicáp be. 29 Páant ñi jumuchah, wā íp weemdíh maáh ā waadáat pah muntih, yeebdíhbut maáta wā waadábiḡna caá, 30 doce judíowā poómp í maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bóliñhna yeebdíh wā jwáub namah jeémp babhbiḡna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

*Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)*

31 Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodíh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—Simón, Simón, meemdíh bainí wā naáwíñhna caá. Yeéb niñat weemdíh ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át wábhup wut yuh be. 32 Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdíh búdí wā wábhup be. Páñihna, jwáub táí jenah joinít, bita wñihwádiñh ma teo wáacá, queétdih bíic yoobó í jwáub táí jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jī.

33 —Maá, majeéh weemdíhbut nemat muáboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdíh wā cádahcan niit, Pedro át niijíp wut yuh jī.

34 —Pedro, meemdíh yoobópdiñh wā naóhna caá. Buñjeh mujbai ā ewat pínah játiñh, bíic peihcanni láa ‘Caandíh wā jéihcan caá’, ma niij yeebiḡna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Caandíh í tewat pínahdih Jesús ā naáwát

35 Pedrodih páant niij péanit, niñat ā bohénitdih nin pah Jesús át jwáub niij wábh joyóp wut jī:

* 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9 * 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * 22:30 Mt 19.28

—Wih doonádih naáwát túutna, yeebdih wā wahachah, dinerodih ubcan, bíí déedih yacat pínah wuh wuúhdih ubcan, zapatosdihbut ubcah yuhna, ¿náahat yeebdih ā jumnit jíí? át niijíp wut jíí.*

—Jwiitdih náahat ā wihcan jíí, ít níj jepahap wut jíí.

36 —Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bíí dée yacat pínah wuh wuúhdih bíbohni but ā ub beje naáh. Íbat naadéh bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih jíib chāj wūhniit, caán jíibjih íbat naadéh ā jíib chāja naáh. Tūbit tobohāt láa júóhna caá ā chājap. 37 Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah weemdih ít níj daacáp tají. ‘“Yeejép chājni caá”, niijnít, caandih í peéh chājbična caá’, ít níj daacáp tají.* Yoobópdi h yeebdih wā naóhna caá. Páant í níj daacátji bíic yoobó weemdih eníhcannit í chājbična caá, Jesús át niijíp wut jíí.

38 —¡Maá, ma enee! Ninjñh chéne íbat naá ā jumna caá, queéé ít niijíp wut jíí.

—¡Páant bóojeh! Caandih ñi jenah jói cádaahaá, Jesús queéédih át niijíp wut jíí.

Getsemani pácahi jumapboó Jesús ā uúbat

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Páant níj péa, bac bejnit, cheyeh jumap pah āpí bejepboó Olivo Jeená át jwúub bejep wut jíí. Á bohénitbut ájeéh ít bejep wut jíí. 40 Caanná juibínit, Jesús nin pah queédih át jwúub niijíp wut jíí:

—Yeebdih Satanás ā yéejaat túutachah, caandih jepahcat túut niijná, Diosdih uúbat caá náahap, át niijíp wut jíí.

41 Páant níj péa, chibít yuúpbit bej, bódicha caj yoh ñajnit, 42 “Paá, ma náahna, weemdih ma wanat túatca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wan wāhbipna caá”, át niijíp wut jíí.

43 Páant ā níj uúbúchahjeh, Dios ā wahni ángel caandih jígohnit, át teo wáacap wut jíí. 44 Tūbit jígahnit, Jesús ā ípdih búdí át uúbúp wut jíí. Pánih uúbhniit, búdí tūp bejna, meépjñh widni át chínap wut jíí.

45 Pánih uúbh péa, jwúub ñah ñuhnit, ā bohénit pebh át jwúub juibínap wut jíí. Páant ā jwúub juibínachah, búdí jígahnit, tūbit chuuná, ítát úwah bejep wut jíí.

46 Páant í úwachah ennit, Jesús queéédih nin pah át níj wucap wut jíí:

—Ñi jáa bojó. ¿Dépanih úo tigaá ñi chāj? Yéejatdih táí yap yohat túut niijná, Diosdih uúbat caá náahap, át niijíp wut jíí.

Jesúsdi h eníhcannit caandih í tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesús páant ā niijíchahjeh, dawá cáacwā ít juibínap wut jíí. Judas, Jesús ā bohéniji, queéédih át duó wái juibínap wut jíí. Pánih duó wái juibínit, Jesúsñh púo tíbdih nomnit, caandih át uúbúp wut jíí. 48 Páant ā uúbúchah, Jesús caandih nin pah át níj uúbh joyóp wut jíí:

—¿Judas, weém níhat cáacwā úud jeñédih púo tíb nomnit uúbhna, weemdih eníhcannitdih júut níit ma chājap? át niijíp wut jíí.

49 Páant ā niijíchah, Jesús ā bohénit ded pah ā yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandih ít niijíp wut jíí:

—¿Maá, nin jwí bíbohni íbat naajñh queéédih jwí mao jíñh? ít niijíp wut jíí.

50 Páant í niijíchahjeh, bíic Jesús ā bohéniboó sacerdotewā í maáhdih teo wūhniñh jéihyepmant bóo molí chóodih át dúuc bóod yohop wut jíí. 51 Páant ā dúuc bóod yohochah ennit,

* 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4 * 22:37 Is 53.12

—Páant ñi chājca bojoó, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant niijnít, áih moli chóo jumapjiboó teo jáhanit, boanachah, jáap chóo át jíghop wut jī. ⁵² Pánih boonanit, sacerdotewā ī maáta, Dioih mūudih wapnit soldadowā ī maáta, bita maáta bíicdih caandih tewedih juibínitdih nin pah át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Dépanihna nuumníidih tewat pah íbat naaná, máa quiñnadihbut ubnit, weemdih tewedih ñi jíoóh? ⁵³ Yeó jáap jumat pah Dioih muúboó ñijeéh wā jumachah yuhna, weemdih ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu nemépwā ī maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ā chājat túutna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsdihtonit, sacerdotewā ī maáih muuná it ub bejep wut jī. Páant ī ub bejehah, Pedroboó yuúpjeh át en péenap wut jī. ⁵⁵ Maáih muuná waád juibínit, Jesúsdihtonitji soldadowā wáihyat júdu díitboó tuu it cao jwejep wut jī. Pánih cáonit, it mée cháud páuda bojop wut jī. Pedrobut ī cátiht át mée cháudup wut jī. ⁵⁶ Páant ā cháuduchah ennit, bíic teo wáhnih queétdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Ninbut Jesúsjeéh jumni beé, mit niijíp wut jī.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin pah át niij yeenap wut jī:

—Caandih wā jéihcan caá, át niijíp wut jī.

⁵⁸ Túttimah, bíih jwuh Pedrodih ennit,

—Meembút íjeéh jumni caá, át niijíp wut jī.

—Nihcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wut jī.

⁵⁹ Bíic hora túttimah, bíih jwuh bitadiht nin pah át niijíp wut jī:

—Yoobópdih tigaá ninbut Jesúsjeéh jumni caá. Caandih péenit Galilea baácdih moón míicjeh caá. Ninbut Galilea baácdih bóo jumna, ájeéh péeni mun tigaá, át niijíp wut jī.

⁶⁰ —¡Ma niijníidih wā jéihcan caá! Pedro át jwúub niij yeenap wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jī. ⁶¹ Páant ā ewechahjeh, Jesús Pedrodih át tac páud enep wut jī. “**Buu chei mujbai ā ewat pínah játiht, ‘Weém nin newéidih wā jéihcan caá’, bíic peihcanni láa ma niij yeebipna caá,**” Jesús ā niijátjidih Pedro át náhninap wut jī. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí át juúhp wut jī.

Jesúsdiht deohnit, í puñat

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsdiht wapnit soldadowā caandih yeejép deohnit, it puñup wut jī.

⁶⁴ Pánih pánit, áih quiúbdih nem chéonit, nin pah it niij úabh jói dehwep wut jī:

—¿Déhe tibeé meemdih pui? it niijíp wut jī. ⁶⁵ Pánih chājnit, Jesúsdiht yeejép it niij juihñup wut jī.

Maáta Jesúsdiht í naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jénechah, judíowā ī maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut it míic wáacac wut jī. Páant ī míic wáacachah, soldadowā Jesúsdiht it ub waad béjep wut jī. ⁶⁷ Caanná ī ub waad juibínachah, queét míic wáacnitboó nin pah Jesúsdiht it niij úabh joyóp wut jī:

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

—Jwiít dih yoobóp dih ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahni Cristo níit? Ít niijíp wut jĩ.

—Yeebdíh wã naáwáchah yahna, ‘Yoobóp dih nihcan caá’, ñi niijbípna caá. ⁶⁸ Yeebdíhbut wã uúbh joyóchah, ñi jepahcan níit. ⁶⁹ Obohjeéhtih, Dios chah wēpni ã jéihyemant bóo buwámant weém nihát cáacwã uúud jeñé cháudnit, nihát dih wã wutbípna caá, Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wúáh níit? Ít niij uúbh joyóp wut jĩ.

—Caan tígaá weém, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

⁷¹ Páant ã niij jepahachah joinít, queéjtjeh nin pah ít míic niij wéhenap wut jĩ:

—Nin Diosdih búdí ã yéej naáwáchah, jwĩ joiná caá. Pánihna, bíih naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, ít niijíp wut jĩ.

23

Maáh Pilato pebhna Jesús dih í uúbh bejat (Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míic wéhe péanit, Jesús dih Pilato pebhna ít uúbh bejep wut jĩ.

² ã pebhna uúbh juibínit, Jesús dih nin pah ít niij naóh yacap wut jĩ:

—Nin newé jwĩ déewádih ã yee naáwáchah, jwiít jwĩ joyóp be. Jwĩ maáh Césardih dinero ã wáhat túutcap be. ‘Weém Dios ã wahni Cristo ñi maáh caá’, ápi niijíp be, Pilatodih ít niijíp wut jĩ.

³ Páant í niijíchah joinít, Pilato Jesús dih nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã í maáh níit? át niijíp wut jĩ.

—Ma niiját pahjeh tígaá, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pilato sacerdotewã í maátadih, bita en ñuhnitdihbut nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, át niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, queéjt chah ít naóh yacap wut jĩ.

—Caán nihát ã bohénitdih yeejép ã chájat túutna caá. Galilea baác dih moondih jwíih bohénit, Judea baác dih moondih, nin tútchidih moondihbut yeejép ápi bohéna caá, ít niijíp wut jĩ.

Herodes Jesús dih ã uúbh joyát

⁶ Páant í niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—Galilea baác dih moondih jwíih bohéna, ¿nin Galilea baác dih bóo níit? át niijíp wut jĩ.

⁷ —Caán baác dih bóo tígaá, ít niij jepahap wut jĩ.

Páant í niij jepahachah joinít, Galilea baác dih moondih Herodes maáh ã jumuchah, Pilato Herodes pebhna Jesús dih át wahap wut jĩ. Pascua yeó jáapnadih Herodes Jerusalén tútchiboó juibíni át jum jwuhup wut jĩ. ⁸ Páant ã wahni Herodes pebhna ã juibínachah, Herodesboó caandih ennít, búdí át weñep wut jĩ. Jesús ded pah ã chájat doonádih joiníji maátáp dih Jesús ã wēp chájatdih búdí át eníhip wut jĩ. ⁹ Pánihna, Jesús Herodes pebhna ã juibínachah, Herodes maátáp dih áti uúbh joí ñuunúp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caandih Jesús át jepahcap wut jĩ. ¹⁰ Sacerdotewã í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut, Herodes pebhna juibí ñuhnit, Jesús dih chah yeejép ít naóh yacap wut jĩ. ¹¹ Túttimah, Herodes áih soldadowã bíic dih yeejép niijnít, Jesús dih ít dehwep wut jĩ. Pánih deohnit, táini yégueh chóo, maáh ã dawát dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ít wah jwáuba bojop wut jĩ. ¹² Pánihna, caán yeó jáapjeh

Jesúsdiĥ ĩ míc wah jwáuba boj ñahna, Herodes Pilatojiĥ ĩt míc wēi jwíhip wut ĵi. Páant ĩ chājat pínah jātih ĩt míc eníhcap wut ĵi.

Jesúsdiĥ ĩ mao yohat táut
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38–19.16)

¹³ Jesúsdiĥ Pilato pebhna ĩ jwáub ub jaibínachah, Pilatoboó sacerdotewā ĩ maátadih, judiowā ĩ maátadih, cāacwādiĥbut át míc wáacat táutap wut ĵi.

¹⁴ Páant ĩ míc wáacat táttimah, nin pah queétdih át niĵ naáwáp wut ĵi:

—Nindih weemdíĥ ub jūóhñit, ‘Cāacwādiĥ yeejép chājat táutni caá’, ñi niĵ naóh yacap be. Páant ñi niĵ naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandíĥ wā úbh joí beedánap be. Oboĥjeéhtih, dedé peéĥ mawat caandíĥ ā wiĥcan caá. ¹⁵ Herodesbut caandíĥ úbh joí ennit, dedé ā yeejatjidiĥ bid juicánjeh, jwí pebhna át jwáuba bojop taga. ¹⁶ Pániĥna, caandíĥ puñat táutnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih átiĥ niĵíp wut yah ĵi.

¹⁷ Pascua jumát pah nemat muúboó jumni ĩ náahnidiĥ Pilato āpī bacanap wut ĵi. ¹⁸ Pániĥna, “Jesúsdiĥ wā bacami caá”, ā niĵíchah joinít, niĥat cāacwā nin pah ĩt niĵ ñaacáp wut ĵi:

—ĵCaán newédiĥ bacacanĥeh, ma mao yohat táutú! ĵBarrabásboodiĥ jwiítidiĥ ma baca wáhuú! ĩt niĵíp wut ĵi.

¹⁹ Jerusalén tátchiboó jumnit Romano maátadiĥ ā yohíhatji jíib, bitadiĥ ā mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat muúboó át jumap wut ĵi. ²⁰ Pániĥna, Pilato Jesúsboodiĥ bacaiĥñit, cāacwādiĥ át jwáub úbh joyóp wut ĵi, páant muntih.

²¹ Oboĥjeéhtih, páant ā bacaiĥichah joinít,

—ĵCruzboó péoh dodhñit, caandíĥ ma mao yohat táutú! ĩt niĵ ñaacáp wut ĵi.

²² Páant ĩ niĵ ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niĵ ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ā yeej chājatji jum? Oboĥjeéhtih, dedé ā yeejat peéĥ mawat ā wiĥcaĥ, caandíĥ wā mao yohat táutcan niít. Pániĥna, puñat táutnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih át niĵ jepahap wut ĵi.

²³ Oboĥjeéhtih, páant ā niĵíchah joinít, chah ĩt yoób ñaacáp wut ĵi, buca.

—ĵJesúsdiĥ cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat táutú! ĩt niĵíp wut ĵi.

Páant tubit ĩ niĵ ñaacáchah joiná, Pilato ā jenah joyát táut nuumnít, ²⁴ ĩ niĵát pah át chājat táutap wut ĵi. ²⁵ Pániĥ jepahñit, cāacwādiĥ mao yohni, nemat muúboó jumni, cāacwā ĩ úbhni Barrabásboodiĥ Pilato át bacanap wut ĵi. Jesúsdiĥ cruzboó át yoób mao yohat táutap wut ĵi, buca.

Jesúsdiĥ cruzboó péoh dodhñit, ĩ mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdiĥ soldadowā cruzdiĥ bewanít, caandíĥ mao yohat táut niĵná, ĩt ub bejep wut ĵi. Pániĥ ub bejñit, Simón wut jumni, Cirene tátchidiĥ bóodiĥ ĩt jwāáap wut ĵi. Jerusalén tátchidiĥ ā waád jaibínachah, caandíĥ Jesúsíĥ cruzdiĥ ĩt bewat táutap wut ĵi. Pániĥ bewat táutnit, Jesús táttimah caandíĥ ĩt péeat táutap wut ĵi.

²⁷ Jesúsdiĥ ĩ ub bejehah, dawá cāacwā caandíĥ ĩt en péenap wut ĵi. Yaádhbut caandíĥ búdí ĩ ñaac júi péenap wut ĵi. ²⁸ Páant ĩ ñaac júi péenachah, tac púud ennit, Jesús queét yaádhdiĥ nin pah át niĵíp wut ĵi:

—Yeéb Jerusalén tátchidiĥ moón yaadá, weemdíĥ ñi jāicá bojoó. Yeéb míicjeh, ñi wehdihbut juñát caá náahap. ²⁹ Biĥ yeó jáap yeebdíĥ yeejép ā yapachah, ‘Weĥ wiĥcannít yaádh chah wēinit ĩ jumna caá’, ñi niĵípna caá.

30 **Pánihna, úum jweífihna, ‘Jeená jwiítidih ma jáh jüéwá!’ ñi niijbípna caá. * 31 Ñi jenah joyoó. Weém túini wá jumachah yuhna, weemdíh yeejép chäjnit, yeéb yeejnitboodíh bácah, chah yeejép í chäjbipna caá, át niijp wut jī.**

32 **Jesúsdih, chénewā yeej chäjnitdihbat ájeéh mao yohat túut niijná, Waó lidip Dah wüt jumni jeéboó soldadowā ít ub bejep wut jī. 33 Caán jeená juibínit, Jesúsdih cruzboó péohnit, ít pad dodhdop wut jī. Yeejnitdihbat biih cruznadih péohnit, ít pad dodhdop wut jī. Biíc yeejnidih Jesús á jéihyemant bóo buwámant, biíhdih ā wáyámant bóo buwámant, Jesúsdih tac yoób ít dodhdop wut jī. 34 Páant í péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús á lípdih nin pah át níj wúbúp wut jī: “Weemdíh mao yohnit í yeejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah í chäjatdih í beh joicán caá”, * át niijp wut jī.**

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowā Jesúh yégueh chóojidih “¿Deih tiguaá á jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdanabitjīh ít yoh tíhwp wut jī.

35 **Dawá cáacwā pehbbit ít en ñuhup wut jī. Judíowā í maátabut en ñuhnit, Jesúsdih nin pah ít níj deoh naáwáp wut jī:**

—Cáacwādih túi teo wáacni jumna, Dios á wahni Cristo nihna, caanjébut á míc teo wáaca naáh, ít niijp wut jī.

36 **Soldadowābut caandíh deoh naóhnit, á pebh juibínit, bijni iguñ macdih Jesúsdih babhbat túutna, ítih toonap wut yah jī. 37 Pánih toonit, queébut nin pah ít níj deoh naáwáp wut jī:**

—jMeém judíowā í maáh jumna nihna, ma wēpatjīhjah ma míc túi teo wáacá! ít niijp wut jī.

38 **“NIN JUDÍOWÁ Í MAÁH CAÁ”, í níj daáacni náodih Jesúh wao cháh cruzboó ít nah péoh báudhdup wut jī.**

39 **Biíc péoh dodhni Jesúsdih nin pah át níj jūihñup wut jī:**

—jMeém Dios á wahni Cristo jumna nihna, ma wēpatjīh ma míc teo wáacá! jwiítidihbat ma teo wáacá! át niijp wut jī.

40 **Obohjeéhtih, páant níj jūihnidih biíh yeejnioó nin pah át níj jūih jwéubanap wut jī:**

—jCaandíh páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih ma úumcan níit? Meemdíh peéh mawat biíc yoobó caandíh á jumna caá. 41 **Jwiit yeej chäjnitdih í peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin á yeej chäjcah yahna, caandíh í peéh maona caá, át niijp wut jī.**

42 **Páant níj péanit, Jesúsdih nin pah át niijp wut jī:**

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma túi náhninaá, át niijp wut jī.

43 **—Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Buu yeó jáapjah Túini Pebhboó wájééh ma jumtipna caá, Jesús caandíh át niijp wut jī.**

Jesús á wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 **Páant í péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dupááh bejep wut jī. Pánihna, níhat baác dupúniji biíc peihcanni horas túttimah át jwéub baabáh bejep wut jī, páant muntih. 45-46 Páant á jwéub baabáh bejat pínah jätih, Jesús nin pah át níj ñaacáp wut jī:**

—**Wíih caolihdih ma ubuá, Paá, át niijp wut jī.***

* 23:30 Os 10:8; Ap 6:16 * 23:34 Sal 22:18 * 23:45-46 Sal 31:5; Hch 7:59

Páant niŷ péanit, át wunah bejep wut jī. Páant ā wunachahjeh, Dioih muú diitboó ī jāh yaihni búdí wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.*

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ā wunachah ennit, pebh ñahni soldadowā ī maáhboó Diosdih wēinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jī.

⁴⁸ Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús ā wunachah ennit, búdí jġahnit, ĩih muunáboó ĩt jwúub bejep wut jī. ⁴⁹ Obohjeéhtih, nihat Jesúsdiġh jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jūóhñit yaádhbut Jesúsdiġh yuúpbit ĩt en ñuhap wut jī.*

Jesúh bácahjidih ī yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caán láa José wát jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tútchimant Jerusalén tútchina juibíniji át jumap wut jī. Yoobópdiġh chājni, Dios ā maáh jamatdiġh páini wut jī. Judiówā ī maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdiġh ī mao yohat tútatdiġh át náahcap wut yuh jī. ⁵² Pánihna, José Pilato pebhna Jesúsdiġh bácahjidih úbúdídiġh át bejep wut jī. ⁵³ Pániġh úbġh péanit, Jesúsdiġh bácahjidih úb deya, túini yégueh chóoġih tainit, wannitdiġh ī yoh jwuhca naáh jeé íitboó át yohop wut jī. ⁵⁴ Jesús ā wannī yeó jáap judiówā ī chooát pínahdiġh ī ámohat yeó jáap wut jī. Pániġhna, ĩ chooát pínah hora jātihbitjeh ā jumachah, Jesúsdiġh bácahjidih túi ámohcanjeh át yohop wut jī. Chooát yeó jáap túttimah át túi ámoh péalġip wut yuh jī.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jūóhñit yaádh, ā yohat pínah íitboó Jesúsdiġh bácahjidih ā úb bejehchah, Joséjeéh ĩt en péenap wut jī. Pániġhna, caán jeé íitna juibínit, áih bácahjidih ā yohochah, ĩt enep wut jī. ⁵⁶ Pániġh en péa, ĩih muuná jwúub bejnit, Jesúsdiġh bácahjidih ī ñáñat pínah chej jumni náona, chej jumni macdiġhbut ĩt ámohop wut jī. Pániġhna, chooát hora ā juyúchah, Moisés ā wutatġi pahjeh ĩt choonáp wut jī.*

24

Jesús ā boo pud jūúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ī ámohni chej jumniġih úbnit, Jesúsdiġh bácahdiġh ī yohopjiboó caandih ñáñadiġh ĩt bejep wut yuh jī. ² Caandih ĩ yohopġi íitna juibínit, caán íitdiġh nematġi jeé júdúdiġh bita ī pútu dodhdatġi pah ā jumachah, ĩt enep wut jī. ³ Pániġh ennit, caán íitdiġh waad béjnit, ĩ Maáh Jesúsdiġh bácahjidih ĩt bid juicáp wut jī. ⁴ Pániġh bid juicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” ĩt niŷ jenah joyóp wut jī. Páant ĩ niŷ jenah joi ñáhuchah, chéne neoná yeh ĩgni yégueh chóo duonít, queét yaádh pebh ĩt jġogh ñuhap wut jī. ⁵ Páant ĩ jġogh ñuhachah ennit, búdí úmna, queét yaádh ĩt páah yoh ñajap wut jī. Páant ĩ páah yoh ñajachah ennit, ángelwā queédiġh nin pah ĩt niŷ úbġh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá wannitdiġh ī yohopboó Jesúsdiġh ñi bid? ⁶ Caán ninboó ā wiġhan caá. Jáantjeh ā boo pud jūúwáp be. ¿Galileaboó ñijeġh jum jwuhna, yeebdiġh ā niŷjātġidih ñi náhnican niŷ? ⁷ **‘Weém niġat cáacwā úud jeġédiġh yeejépwádiġh ĩ wáhuchah, cruzboó péoh dodhñit, ĩ mao yohbipna caá. Páant**

* 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

* 23:49 Lc 8.2-3

* 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14

ī mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo púd jūóhbiḡna caá', yeebdíh ā niíj naáwátjidih ḡñi náhnican niít? Ít niíjíp wut jī.*

⁸ Páant ī niíjíchah joinít, Jesús ā niíjátjidih Ít náhninap wut jī. ⁹ Pániḡ náhninit, Jesús once ā bohénitji, bita biícđih ī jumapna ī enatjidih naáwádih Ít jwáub bejep wut jī. ¹⁰ Queét yaáđh María Mágđala tútchđih bóli, Juana, biíḡ wili María Santiago ín, bita yaáđhbut Íjeéh bejnit Jesús ā bohénitjidih Ít naáwáp wut jī. ¹¹ Obohjeéhtih, ī naáwáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niíj jenah joinít, queét yaáđhđih Ít joyáh bojop wut jī.

¹² Obohjeéhtih, Pedroboó ī naáwáchah joinít, Jesúsíh báhahjidih ī yohopjina át ñáo ñah bejep wut jī. Caanná juibínit, jeé Ít díítna péeb jéen ennit, Jesúsíh báhahjidih ī pinni chóojjeh ā ñajachah, át enep wut jī. Pániḡ en, búdí jenah joinít, áih muáboó át jwáub bejep wut jī.

*Emaús tútchina bejnitđih Jesús ā jíghat
(Mr 16.12-13)*

¹³ Caán yeó jáapjeh chénewā Jesúsjeéh péenitji Emaús tútchina Ít bejep wut jī. Jerusalén tútchimant Emaús tútchina once kilómetros wut jī. ¹⁴ Pániḡ bejna, niḡat Jesús ded pah ā yapatjidih queétjeh múic wéhe bejna Ít chājap wut jī. Jesús cruzboó ñuhnit, ā wunatjidih, ā jwáub boo púd juéwátji doonáđihbut múic wéhe bejna Ít chājap wut jī. ¹⁵ Páant ī múic wéhe bejehchah, queéđih ñuán jwááh juibínit, Íjeéh Jesúsjeḡ át bejep wut yuh jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, caandíḡ Ít beh encap wut jī.

¹⁷ Pániḡ ñuán jwááh juibínit, Jesús queéđih nin pah át niíj uábh joyóp wut jī:
—¿Dépanihatđih múic wéhe bej tigaá ñi chāj? át niíjíp wut jī.

Páant ā niíjíchah, chāonít, wéicanjeh, caandíḡ Ít en ñuhap wut jī. ¹⁸ Pániḡ en ñuhnit, Cleofas caandíḡ nin pah át niíj jepahap wut jī:

—¿Meém Jerusalén tútchđih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tútchiboó ded pah ā yapatjidih ma jéihcan niít? át niíjíp wut jī.

¹⁹ —¿Dedé ā yapatjidih niíj tigaá ñi chāj? Jesús át niíj uábh joyóp wut jī.

—Jesús, Nazaret tútchđih bóodih ā yapat. Caán Dios naáwátđih naóḡ yapani jumna, ā naáwát wéḡni, ā chājatbut wéḡni beé. Páant ā jumatđih Dios ā enechah, niḡat cāacwābut ī enep be. ²⁰ Túttimah, Dioíḡ muáđih en daonít maáta, bita jwí maátabut caandíḡ peéh mawat pínah niíjná, Romanowáđih ī wúḡchah, queét cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohop be. ²¹ ‘Romanowā ī wutatđih Jesús jwiít juđíowáđih ā túi ubbiḡna caá’, niíj jenah joinít, búdí wéina jwí chājap yuh be. Obohjeéhtih, ā wunap be. Buu ā wunat túttimah biíc peihcanni yeó jáapjeh ā yapna caá. ²² Biquína jwiít biícđih Jesús báadhđajeéh péenit yaáđh jwiítđih ī naáwáchah, jwí joí wáhi bejep be. Buu chebitjeh Jesúsđih ī yohopji jeé Ítina juibínit, ²³ áih báhahjidih Ít bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pebhboó jwáub juinít, ángelwáđih ī enatjidih jwiítđih ī naáwáp be. ‘Jesús ā boo púd juéwáp be’, ángelwā queéđih ī niíj naáwátjidih jwiítđih ī jwáub naóḡ yapanap be. ²⁴ Bita jwíjeéh jumnitbut Jesúsđih yohopji jeé Ítina Ít bejep wut be. Caanná juibínit, queét yaáđh ī naáwátji pah Ít enep wut be. Obohjeéhtih, Jesúsđih Ít encap wut be, Emaús tútchina bejnit Jesúsđih Ít niíj naáwáp wut jī.

²⁵ Páant ī niíjíchah joinít, Jesús nin pah queéđih át niíj naáwáp wut jī:

* 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

—Yeéb táí jenah joicánnit jumna, Dios naáwátdih naóh yapanit nihat í daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíib, ñi beh joicán caá. Táí joinít, ñi beh joyóchah, áta túí tagaá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit ít niúj daacáp tají. ²⁶ ‘Dios á wahní pínahdih cáacwá búdí yeejép chānjit, í mao yohbipna caá. Páant í mawat túttimah, Dios caandíh boonanít, á pehbóo maáh á waadábipna caá’, naóh yapanit ít niúj daacáp tají, Jesús át niújip wut jí.

²⁷ Túttimah, Dios á wahní Cristodih ded pah á yapat pínahdih nihat Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wut jí. Moisés á daacátjidih jwíih bohé, túttimah nihat bita naóh yapanit í daacátjidihbut át bohénap wut jí.

²⁸ Páant í míic wéhe bejna, í juibíát pínah tútchidih í tóah bejehchah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah át nihíp wut jí. ²⁹ Páant á yap bejíhichah ennit, “Jwíjeéh ma cháó jwáhuú. Tóo ñáh júóhna caá á chājap”, Jesúsdi ít niújip wut jí.

Páant í niújichah joinít, íjeéh át cháó jwáhuú wut jí.

³⁰ Pánihna, í jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Diosdih nin pah át niúj wáábup wut jí: “**Jeémát ma wáhat túina caá, Paá**”, niúj péanit, queétdih át daj wáhuú wut jí. ³¹ Páant niúj wáabhnit, á daj wáhuúchahjeh, caandíh ít yoób beh enep wut jí, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buadáh bejep wut jí.

³² Á buadáh bejehchah ennit, nin pah ít míic niújip wut jí:

—Namáboó jwiútdih jwááhnit, Dios naáwátdih á bohé júúwúchah, jwíih caolih bainí á wéican beé, ít míic niújip wut jí.

³³ Pánihna, jeémp péantjeh, Jerusalén tútchina waícanjeh ít jwááb bejep wut jí. Caanná juibínit, Jesús once á bohénitji bita í chéenwábut í míic wáacapoó ít juibínap wut jí. ³⁴ Játi í jwíih míic wáac juibínitboó queét chénewá jáap juibínitdih nin pah ít jípónih jwááh naáwáp wut jí:

—jwí Maáh át boo pud júóh tagaá! Pedrodih át jígohop wut be, buca, ít niújip wut jí.

³⁵ Páant í niújichah joinít, queét jáap juibínitbut namádih í bejehchah, queétdih ded pah á yapatjidih ít naáwáp wut jí. Jesús pan dahdih wáabhnit, á dajachah, caandíh í beh enatjidihbut ít naáwáp wut jí.

Jesús á bohénitjidih á jígohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Páant í naáwát tacjeh, í cātíh Jesús át jígoh ñuhap wut jí.

—¿Ñi jum caá? Dios á túyat ñijeéh á jumna naáh, queétdih át niújip wut jí.

³⁷ Páant á niújichah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwí chājap”, niúj jenah joinít, tubit ít úumap wut jí. ³⁸ Páant í úumachah, queétdih nin pah át jwááb niújip wut jí:

—¿Dépanih tigaá ñi úum? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niúj jenah joí?

³⁹ Wíih téihyanadih, wíih jíchanadihbut í péhwatji ítnadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wá jumuchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queétdih át niújip wut jí.

⁴⁰ Páant niújnit, áih téihyana, jíchanadihbut, queétdih át júutap wut jí.

⁴¹ Obohjeéhtih, páant á júutuchah yuhna, búdí wéina, en wáhi bejnit, páantjeh ít túí jenah joi jwáhcáp wut jí. Páant í táí jenah joicátdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan níít? Jesús át niújip wut jí.

42 Páant ã niij wáábúchah joinít, diibáni queejdih caandih ìt wáhap wat jì.
 43 Páant ì wáhuchah úbnit, queét nihat ì enechah, át jeémép wat jì. 44 Pánih
 jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wat jì:

—Ñijeéh jum jwáhna, ded pah wá yapat pínahdih yeebdíh wá naáwáp jì.
 Moisés ã daacátji, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátji, David Salmos ì
 niijní ã daacátjidihbut biíc yoobó weemdíh yapat ã náahap be, át niijíp wat jì.

45 Páant niijnít, Dios naáwátdih jwááb bohénit, nin pah át niij beh joyánap
 wat jì:

46 —Dios naáwátdih daácnit nin pah ìt niij naóh daacáp tajì. ‘Dios ã wahni
 pínah Cristo yeejép yapnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwááb boo
 pud jüóhbirna caá.* 47 Páant, ã boo pud jáuwát túttimah, cáacwá ì yéejatdih
 cádahnit, táiniboodíh ì túut nuumát pínah niijná, nihat baácdih moondíh áih
 túini doonádih ì naóh peét bejbipna caá. Páant ì túut nuumáchah, Diosboó ì
 yéejatdih ã yoh wáhbipna caá. Jerusalén tútchidih moondíh ì jwíih naóhbipna
 caá. Túttimah, nihat baácdih moondíhbut ì naóh peét bejbipna caá’, ìt niij
 daacáp tajì. 48 Pánihna, yeéboó ded pah weemdíh ã yapatdih ennitji, bitadíh
 túi naáwát caá náahap. 49 Dios ã niijníji yeebdíh teo wáacni pínah Túini
 Espíritudih weémboó yeebdíh wá wahbipna caá. Pánihna, wá wahni pínahdih
 nin tútchidih ñi pái jwáhúú, Jesús ã bohénitdih át niijíp wat jì.*

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat

(Mr 16.19-20)

50 Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih
 át numah bejep wat jì. Caanná juibínit, áih téihyajíh júut ñahanit, “**Dios yeebdíh
 ã túi teo wáaca naáh**”, queétdih át niijíp wat jì. 51 Páant niij péanitjeh, jeáboó át
 púuh laab béjep wat jì.* 52 Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandíh ìt wéi
 naáwáp wat jì. Túttimah, búdí wéinit, Jerusalén tútchiboó ìt jwááb bejep wat
 jì. 53 Pánihna, caanjíh jumna, yeó jáap jumap pah Dioíh muuná bejnit, Diosdih
 ípí wéi naáwáp wat jì.

Páant bóojeh tiguaá weém Lucas wá daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2

* 24:49 Hch 1.4

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cáac jumat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumap wut jí. ² Nin baác dih Dios ã chājat pínah jātih, Cristo Diosjeéh átát jumap wut jí. ³ Caan wut jí nin baác dih jumni pínahdih át chājap wut jí. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandíh át chājat túutap wut jí. Pánih chājat túutnit, cáacwā dihbut caandíh át chājat túutap wut jí. Páant ã wutachah, Cristo nihatdih át chāj beedánap wut jí. Bwē jwī ennidih, jwī enca naáhdihbut ã chājcah, nihat áta wihcan tagaá. ⁴ Cristo tigaá nihatdih báadhani. Jiiátjīh jwī jí enat pah, jwī íp ded pah ã jumatdih caán jwiít cáacwā dih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwī jéih encat pah, yéej chājna, jéih encannit panihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chājna caá. Pánihna, dwpúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dabacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodíh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cáacwā dih daabáni Juan wūt jumnidih Diosboó ã wahní Cristoíh doonádih át naóh waáwát túutap wut jí, cáacwā caandíh joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná. ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jí. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumatdih naóhni Juan át jumap wut jí. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihat cáacwā Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jwáwáp wut jí.

¹⁰ Dios nin baác dih chājna, caán Cristo biíc dih ít chājap wut jí. Pánih chājni Cristo ã jumachah yuhna, nin baác dih moónboó caandíh í jéihcap jí. ¹¹ Nin ã chājni baác dih át cáac jumap wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant ã cáac jumachah yuhna, ã chājni baác dih jumnitboó caandíh í náahcap jí. ¹² Páant í náahcap yuhna, biquína caandíh jepahnitdih Dios ã weh pah át chājap wut jí. Caandíh jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumap. ¹³ Páant níj naóhna, jwiít jwī weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chājna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cáac jumat túttimah, jwíjeéh ã jumap jí. Páant ã jumachah ennitji, cáacwā dih oinit, yoobópdih naóhni ã jumatdih jwī jéihna caá. Caán Dios wūéh biícjeh jumna, Dios ã wépat ã túyatbut caandíh ã jumap jí. Pánihni ã jumachah, jwī túi jéihna caá. ¹⁵ Juan Daabániboó cáacwā dih daabána, Cristo ã jwáwachah ennit, nin pah ã níj naáwáp jí: “Con caá yebdíh wápí naóhni. Obohjeéhtih, weém wā cáac jumat pínah jātih, caán átát jumap wut jí. Nin baác ã jumat pínah jātihbut átát jumap wut jí. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cáacwā dih ã níjíp jí.

¹⁶ Caán Cristo wépní jumna, jwiít dih bádí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jí. ¹⁷ Dios ã wutatdih Moisésboodíh áih cáacwā dih át naóh yapaat túutap wut jí. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cáacwā dih bádí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadíh át jwáwáp tají. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cáacwā jwī jéih encan caá. Pánihna, Dios wūéh biícjeh ájeéh

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13

* 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc

3.1-2 * 1:14 1 Jn 1.2

ɟumɟniɟi nin baácboó cãac ɟumɟnit, ded pah ã ɟip ã ɟumatdih ɟwiítidih ã ɟéihyanap ɟĩ.*

*Juan Daabánidih bita ï wábh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón ɟwĩ maátaboó sacerdotewādih, Dioih mawáboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niɟ wábh joyát túatna, ït wah bojop tajĩ. ²⁰ Páant ï niɟ wábh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niɟ jepahap ɟĩ:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niɟ jepahap ɟĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasɟi niít?* ï niɟ wábh joyóp ɟĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niɟ jepahap ɟĩ.

—¿Dios naáwátdih naóh yapani ã ɟóhɟipna caá', ɟwĩ ñowã ï niɟni niít?* ï niɟ wábh joyóp ɟĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niɟ jepahap ɟĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? ɟwiítidih biícantjeh ma naáwã, ɟwiítidih wábh joyát túatnitdih ɟwĩ túi naáwát pínah niɟiná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób ɟum? ï niɟ wábh joyóp ɟĩ.

²³ Páant ï niɟ wábh joyóchah joinít, nin pah queétdih ã niɟ jepahap ɟĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaiásɟi nin pah át niɟ daacáp tajĩ: ‘Biíc cãac mawá wihcapboó nin pah ã niɟ wẽp naóhɟipna caá: “ɟwĩ Maáh ã ɟúwát pínah ɟátiɟ ñi yéɟ cháɟatdih cádahnit, túiniboodih túat ñumɟnit, caandih ñi túi páñaá”, ã niɟɟipna caá’, át niɟ daacáp tajĩ.* Páant ï niɟ daácniɟi caá weém, ã niɟɟip ɟĩ.

²⁴⁻²⁵ Páant ã niɟɟichah joinít, biqúina fariseowã wábh joyát túatnit ï wahnitboó nin pah ï ɟwáwb niɟ wábh joyóp ɟĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasɟibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cãacwādih ma daabá? ï niɟɟip ɟĩ.

²⁶ Páant ï niɟɟichah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niɟ jepahap ɟĩ:

—Weém cãacwādih mahɟihjeh wã daabána caá. Obohjeéhtih, biih ñi beh enca naáh ñi cátiɟ ã ɟumna caá. ²⁷ Caán wã túttimah ɟóhni chah wẽpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, ‘Weém oboh ɟumni caá’, wã niɟ jenah joiná caá, ã niɟɟip ɟĩ.

²⁸ Betania tútchi Jordán mɟ conanaamánt Juan cãacwādih ã daabánapdih queét páant ï niɟ miíc wéhenap ɟĩ.

“Oveja wábh panihni Jesús ã ɟumna caá”, Juan Daabáni ã niɟát

²⁹ Daanimant bóo yeó ɟáapdih Jesús ï niɟni ã pebhna ã dei ɟuyúchah ennit, ɟwiít caandih joinítidih Juan Daabáni nin pah ã niɟ naáwáp ɟĩ: “Ñi eneé. Con ɟóhni Dios ã wahni oveja wábh panihni caá. ɟwiít ɟudiowã ɟwĩ yéɟat yohat túat niɟiná, oveja wábhndih sacerdotewādih ɟwĩ mawat túatna caá. Páant ï cháɟat dée panihni, con Dios ã wahnidihbut cãacwã ï mao yohɟipna caá. Pánih wannit, nihat baácđih moón ɟwĩ yéɟatdih ã yoh wábhɟipna caá. ³⁰ Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. ‘Wã túttimah ɟóhni wã cãac ɟumat pínah ɟátiɟ ɟumɟniɟi weem cháɟ ã ɟumɟipna caá’, yeebdih wáát niɟɟip ɟĩ. ³¹ Caán láa, weembát Dios wábh ã ɟumatdih wã ɟéih ɟwáwhcap ɟĩ. Obohjeéhtih, panih ɟéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandih ñi túi ɟéihyat pínah niɟiná, yeebdih mahɟih

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

wā daabánap be”, ā niijíp jī. ³²⁻³³ Páant niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī: “Wā daabáát pínah jātih weembút caandíh wā jéih jwuhcah, weemdíh daabáát tút ni nin pah ā niij naáwáp jī: ‘Jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jūóhni, bíic newédih ā jaamáchah enna, ‘Caán Dios ā wahní caá’, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjīh daabáát panihni Túini Espiritu ā wēpatdih búdí ā wūhbi pna caá’, weemdíh ā niijíp jī. ³⁴ Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jíghni, dei jūóhni, caandíh ā jaamáchah, wā enep be. Pánih ennit, con Dios ā wahní ā jumatdih jéihna, ‘Yoobópdi h Dios wáúh caá’, yeeddíh wā niij naóhna caá”, jwiít dih Juan ā niijíp jī.

Jesús ā jwíh bohénit pínahdih ā níwtat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewā Juan Daabáni ā bohénit, caán bíicdih jwí űuhuchah, Jesús ā yap bejehchah ennit, nin pah jwiít dih ā niij naáwáp jī:

—Condih űi eneé. Con tigaá Dios ā wahní oveja wáúh panihni, ā niijíp jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwí űuán péé bejep jī. ³⁸ Páant jwí űuán péé bejehchah, tac púud ennit, jwiít dih nin pah ā niij wábh joyóp jī:

—¿Júúh, dedédih tigaá űi bid? ā niijíp jī.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwí niijíp jī.

³⁹ —Wājeéh űi júúwá, jwiít dih Jesús ā niij jepahap jī.

Páant ā niijíchah joinít, ā jumatdih jéihyat tút niijná, ájeéh jwí bejep jī. Cheyeh jwááhnitji caandíh jwí pej jum túwup jī.

⁴⁰ Jwiít chénewā Juan Daabáni ā niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjīh jwí jumup jī. Andrésboó Simón Pedro ā úud jī. ⁴¹ Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ā bejep jī.

—Mesías jwí niijní, Dios ā wahnidih jwí jwááap be, át niijíp wut jī. Griegowáboó Dios ā wahní niijná, ‘Cristo’ ípi niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwí pebhna át numah júúwup tajī. Páant ā numah juyéchah, Jesús Simóndih nin pah ā niijíp jī:

—Meém Simón, Juan ā wáúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wāt búudhni ma jumbi pna caá, ā niijíp jī. Jwiít judíowā “Cefas” jwí niijnidih griegowáboó “Pedro”, ípi niijná caá. Páant niijnidih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwí chājap.

Jesús Felipe dih Natanaeldihbut “Wājeéh űi júúwá”, ā niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipe dih jwááhnit:

—Wājeéh ma júúwá, caandíhbut ā niijíp jī.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wāt jumni tútchidih bóo ā jumup jī. Andrés Pedrojīh caán tútchidih moon múntih í jumup jī. ⁴⁵ Páant Jesús caandíh ā niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ā bejep jī. Caandíh jwááhnit,

—Moisés ā naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut í daácnijidih jwí jwááhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wáúh caá, Felipe caandíh át niijíp wut jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wut jī:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ā jumuchah, ded caán tútchidih bóo cāacwādih teo wáacni pínah ā wihcan níit, át niijíp wut jī.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma júúwup, Felipe át niij jepahap wut jī.

47 Páant niijnít, Jesús biíc dih jwí jumapna át namah jüúwáp tají. Páant, í jüúwáchah ennit, Jesús nin pah á niijíp jí:

—**Con jüóhni, yoobópdih táini judío cáac caá. Caandih dedé yeeat á wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiít dih á niijíp jí.

48 Páant á niijíchah joinít, Natanaelboó caandih nin pah á niij wúbh joyóp jí: —¿Ded pah tigaá weemdih ma táu jéih? á niijíp jí.

—**Meemdih Felipe á naáwát pínah játi, higuera nah péujdih ma cháuduchah, wáát enep be,** Jesús caandih á niij jepahap jí.

49 —Bohéni, meém Dios wáúh caá. Jwiít judíowá jwí Maáh pínah caá, Jesús dih á niijíp jí.*

50 —‘**Higuera nah namp ma cháuduchah, wá enep be,** wá niijíchah joinít, ‘**Dios wáúh caá meém,** ¿**ma niij jenah joí niit?** Páant meemdih wá enatji chah wá chájachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús á niijíp jí.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih á jwúub niijíp jí:

—**Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Jeáboó wátni pah á jumuchah, weém nihát cáacwá úud jeéé namá panihni wá chájnidi Dioíh ángelwá aab béjnit, í jwúub dei jüúwáchah, ñi enbipna caá,*** Jesús á niijíp jí.

2

Caná tútchidih moón í téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat á jumap jí. Pánihna, Jesús dih í bidichah, jwiítbut ájeéh jwí bejep jí. Jesús íin jwí játi caán munná mitát jwiibínaj tají. 3 Í táu wéi babhbachah, íih jiwá iguúh mac át beedáh bejep wat jí. Páant á beedéchah, Jesús íin caandih nin pah mi niijíp jí:

—**Wáúh, jáantjeh íih jiwá iguúh mac á beedáh bejep be, mi niijíp jí.**

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdih páant ma niij? Wá tewat pínah á jwiibi jwúhna caá,** Jesús á niij jepahap jí.

5 Páant á niij jepahachah joiná yuhna, á íinboó queét teo wáhnitdih nin pah mit niij watji taga:

—**Wá wáúh ded pah yeebdih á watat pah ñi chájap, mit niijí taga.**

6 Caanjíh seis dahwani wáam dahna á jumap jí. Biíc wáam búdi jáaj cómoh pah bóo á jumap jí. Jwiít judíowá Dios á watatji pah jwí téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáawat pínahdih jwípí bíbohó jí. Pánihna, caán munníh moonbút caan dáhnadih í bíbohó jí.

7 Pánihna, queét teo wáhnitdih nin pah Jesús á niij watup jí:

—**Mahdih ub jüóhni, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, teo wáhnit caán wáam dahnadih mah í táu yáac yáwanap jí. 8 Páant í yáac yáawat túttimah, Jesús queétdih nin pah á jwúub niij watup jí:

—**Buu caandih toíh ubnit, yeebdih watnidih ñi jwiibi wáúh, á niijíp jí.**

Páant á niijíchah joinít, caandih toíh ubnit, í maáhdih í jwiibi wáuhap jí.

9 Obohjeéhtih, queét mahdihjeh í yáacnijidih Jesús á túut nuumáchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tají. Pánihna, queétdih watniboó caan mácdih á jwíih bah joyóchah, dedmant í ubatjidih át jéihcap wat jí. Obohjeéhtih, caandih teo wáhnitboó mahjeh í yáacatjidih í jéihyep jí. Pánihna, queétdih

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

watni babh joinít, téhya chéonidih ã jüúwát túttup jĩ. ¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wáhnit ĩ maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnitdih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwĩh wáhna caá. Pánihat túttimah, ĩ babh yáwachah ennit, jüu macdih jwĩpĩ ñúún tóihna caá. Obohjeéhtih meémoó páant mat chájat túttucan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, jüu macoodih mat jwĩh tóihyat túttup taga. Pánihat túttimah, büu caán yoobát macoodih mat wáhat túttup taga, teo wáhnit ĩ maáhboó téhya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih chájna, Galilea baác Caná túttchidih ã jwĩh wēp chāj júttup jĩ, “Dios wáuh caá”, cáacwá ĩ niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahní yoobát caá”, jwíit ã bohénit caandih jwĩ niij jenah joí jwĩhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum túttchina Jesús jwíitdih ã numah bejep jĩ. Páant ã numah bejehchah, ã ĩin, ã úudwábut jwíjeéh biícidih ĩ bejep jĩ. Caanná jwabínit, daocánni yeó jáap jwĩ jüu jwuhup jĩ.*

Jíb chájnitdih Dioih müamánt Jesús ã ñüun bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah jüúwúchah jéihnit, dawá jwĩ déewá Jerusalén túttchina ĩ bejep jĩ.* Jesúsbut jwíitdih caanná ã numah bejep jĩ. Caanná jwabínit, Dioih müuná enedih jwĩ bejep jĩ. ¹⁴ Caán müudih jiwíwá, ovejawá, jopwáidibut jíb chájnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júdudih tútt numnít ĩ chúuduchah, ã enep jĩ. Queét tútt numnítboó cáacwáidih búdí numná ĩt chájap tají. ¹⁵ Pánihna, caanjih jumni tópnadih úbnit, caánboó jumnit cáacwáidih ĩh mañúpwáidibut ã pui ñüun bácanap jĩ. Dinero tútt numnít ĩ chúudat páhana, ĩh cáagat naanáidibut ã tóo yoh áacanachah, ĩh dinero júduna ã puo yóh ñajap jĩ. ¹⁶ Pánihna, jopwáidih jíb chájnitdih nin pah ã niij jáiñhup jĩ:

—Ñíh jopwáidih ñi úb bac bejeé. Nin wá ĩpdih úbát müudih jíb chájat mué ĩi chájca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani ã daacátjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wá Maáh, míh müudih búdí wá oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ĩ chájachah ennit, búdí wá ĩjna caá”, át niij daacáp tají.*

¹⁸ Jesús páant ã chájachah ennit, jwĩ maáta caandih nin pah ĩ niij jáiñhup jĩ: —¿Dépanihna queédidih páant ma ñüun yóh baca? Meemdih Dios páant ã chájat túttuchah, cáacwá ĩ chájca naáhdih ma chāj júttú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdi ĩ niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queédidih nin pah ã niij jepahap jĩ: —Nin müudih ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni müujidih wá jwáub ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.*

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandih nin pah ĩ niij úbñ joyóp jĩ: —Cuarenta seis jópchi nin müudih teona, ĩt péanap tají. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniit? ĩ niijíp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, caán müudihjeh niijcán, áih bácahdih niijná át chájap tají. Páant ã naáwúchah yuhna, maáta ĩ jéihchah, jwíitbut jwĩ jéih jwuhcap jĩ. ²² Pánihna, wünniji Jesús ã boo pad jüúwát túttimah, jwíit ã bohénitboó páant

* 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

ã niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, buca. Dios naáwátidih ĩ daácniji núodih, Jesús ã niijátjidihbut “Caán yoobópdihi tigaá”, jwĩ niij jéihyep jĩ.

Cāacwā ĩ jenah joyátidih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdihi Jesús Jerusalén tútchiboó ã jumap jĩ. Pánihi jumnit, jwiit cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chājachah ennit, “Caánboó Dios ã wahní Cristo caá”, dawá ĩ niij jenah joyóp yah jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ĩ jenah joyátidih jéihní, “Weemdíh yoobópdihi ĩ jepahcan caá”, Jesús át niij jéihyep tajĩ. ²⁵ Pánihna, caanjéhi cāacwā ĩ jenah joyátidih túi jéih beedáni jumna, bita ded pah ĩ jenah joyátidih caandíh wébh joyát ã wihcap jĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiit judíowā jwĩ maáta poómpdihi bóo wut jĩ. ² Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdihi enedih át jwibínap wut jĩ. Pánihi jwibínit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéni, Dios jwiitdihi ma bohéat pínah niijná, meemdíh ã wahatdihi jwĩ jéihna caá. Pánihi wahní, majeéhi ã jumatdihibut jwĩ jéihna caá. Majeéhi ã wihcah, jwiit cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá. Ded jáap cāac jumni panihni jwáub jumcan, ded pah Dios ã maáhi jumatdihi ã jéihcan niit, át niijíp wut jĩ.

⁴—Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jumni panihni ã jéih jwáub jumbi? ¿Ded pah ã ínihi wudahboó ã jéih jwáub waadbi? ¿Caandíh mi jwáub jéih weh jumca niit? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶—Cāacwājeh ĩ weh jumachah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cāacwāih caolih wanni panihnidih ã booanachah, jwáub jáap cāac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáhi jumapboó ã jéih waadcan niit. ⁷ Yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá: Meemdíhbut jáap cāac jumat panihni caá náahap. Caandíh páant wā niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niij wébh joicá bojó.* ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã jwáuwámpant ma jéihcan caá. Á bejep pínahboobít ma jéihcan caá. Á joh buug láajajdiheh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ã booanachah, ded pah ã booaatdihi jéih encan yahna, cāac ã túut numátidih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdihi nin pah át jwáub niijíp wut jĩ:

—¿Ded pah niij naóh tigaá ma chāj? Ma naáwátidih wā beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰—¿Páant, meém judíowādihi bohéni yahna, ded pah wā naáwátidih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá. Jwĩ jéihyatdihi, jwĩ enatdihibut yeebdihi jwĩ naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwiitdihi ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah ã jumatdihi wā naáwáchah, ‘Yoobópdihi ã naóhcan caá’, niijná, Dios pehbhoó ded pah ã jumatdihibut wā naáwáchah, bíic yoobó ñi niij jenah joibípná caá.

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

13 “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwáub dei jüóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cáacwã úud jeñé, caánboó wãpĩ jumap jĩ. Pániha, caanmánt dei jüóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobópdih wã jéih naóhna caá. 14-15 Jon jãtih, Moisésji jum láa, Dioih cáacwã tútchi wihcapboó jum jwuhna, caandih ĩ jüihñuchah, dawá maiwãdih wahnit, queétjĩh cáacwãdih át peéh chãjap wat jĩ. Mai pah jígohnidih ĩtahjĩh Dios Moisésdih át chãjat túutap wat jĩ. Caán mai pah jígohnidih chãj péanit, máa nahdih búudhñit, át baad dóhdop wat jĩ. Pániha, det Diosdih táí jenah joinit, caán ã baad dódhni mai pah jígohnidih ennit, ĩt boonap wat jĩ.* Caán ã baad dóhdhat pah, cruzboó péohñit, pud dodhñit, cáacwã weemdih ĩ maobipna caá.* Pániha, weém caán cruzboó wã wunuchah, det weemdih táí jenah joinit, iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ táí jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wat jĩ.

Dios nihat cáacwãdih búdí ã oyat

16 “Dios nihat cáacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queétdih ã peéh chãjat déedih táí ubat túut niijná, weém ã wúuh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdih jepahnit iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ táí jumbipna caá. 17 Dios cáacwãdih yeejat peéh chãjat túutna, weém ã wúuhdih nin baácboó ã wah deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguipna ĩ bejat déedih queétdih wã táí ubat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

18 “Weém ã wúuhdih det jepahnitdih Dios ĩ yeejat jīb ã peéh chãjcan niit. Obohjeéhtih, det weemdih ĩ jepahcah, queétbodydih ĩ yeejat jīb ã peéh chãjbpna caá. 19 Weém Dios wúuh baabát panihni nin baácboó jüóhna, ded pah cáacwã Diosjeéh ĩ táí jumant pínahdih wã jéihyaihna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwã ĩ náahcap be. ĩ chãjat yeejép ã jumuchah, dupáat panihnidihjeh ĩ náahap be. Pániha, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ĩ jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbpna caá. 20 Nihat yeej chãjnit ĩ yeej chãjatdih cádahihcan, páant ĩ chãjatdih bita ĩ encat pínah niijná, baabát panhipboó ĩ jüúwihcan caá.* 21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ĩ jüúwihna caá, Dios ã wēpatjĩh ĩ táí chãjatdih bita ĩ enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijíp wat jĩ.

Jesús ded pah ã jumatdih Juan Daabáni ã naáwát

22 Túttimah, jwiit ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã numah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ĩ jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ. 23 Enón wūt jumni pebh Salim wūt jumapdih caan múj numahni ã jumuchah, Juanbut cáacwãdih daabána át chãjap wat jĩ. Queétdih ã daabáat pínah niijná, dawá ã pebhna ĩt juibínap wat jĩ. 24 Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ĩ teo jwuhcap jĩ.*

25 Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déeĩh ded pah jwiit judiówã jwĩpĩ daabáatdih míic wéhena ĩt chãjap wat jĩ. 26 Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ã bohénit caandih nin pah ĩt niij úubh joyóp wat jĩ:

—Bohéní, Jordán muj conanaajĩh majeéh jumniiji ‘Caán caá weemdih chah jumni’, ma niijníjiboó bæ cáacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ĩ chãjap, Juandih ĩt niijíp wat jĩ.

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

²⁷ Páant ī niijíchah joinít, Juan nin pah át niij jepahap wut jī:

—Diosboó weemdíh ā jwíih daabáát túutap jī. Pánihna, buu caandíh jwuh daabáát túutnit, ā pebhna cāacwādh ā bejat túutna caá. ²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wā niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jātih weemdíh Dios ā wahap jī.* ²⁹ Pánihna, ājeéh cāacwā ī bejehchah enna, búdí wā wēina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejehchah ennit, ā pej jumniiboó búdí ā wēina caá. Páant ā pej jumni ā weñat pah man tigaá, weembút Jesúsdih ī túi péenachah ennit, búdí wā wēina caá. ³⁰ Pánihna, cāacwā weemdíh pée cádahnit, Cristoboodíh jwúub túi péeat caá náahap, Juan queédih át niij jepahap wut jī.

Dios wūúh japmant jūóhni ā jummat

³¹ Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ā bohénitdih át jwúub niij naawáp wut jī: “Jeámant jumniiji nin baácboó dei jūóhni nihatdih ā túi jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiit cāacwā nin baácboó jumnit, nin baác dihjed ded pah ā jummatdih jéihnit, jwí naóhna caá. Caán Dios ā wahniboó jwiit cāacwā chah jéihni ā jumna caá. ³² Ded pah ā enatji, ā joyátjidihbut jwiitdih ā naóhna caá. Páant ā naawáchah yuhna, cāacwāboó ā naawát dih ī joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jūóhni ā naawáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobóp dih naóhni caá’, ā niij jéihna caá. ³⁴ Dios ā wahní Cristodih āih Túini Espíritudih búdí yoobát ā wúhup be. Pánihna, Cristo Dios naawát dih yoobóp dih āpī naóhna caá. ³⁵ Dios ā wūúhdih búdí oinit, caandíh nihāt ī maáh ā jummat túutna caá.* ³⁶ Dios wūúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā wūúhdih yap yohniboodíh íjnit, Dios búdí ā peéh chājachah, ājeéh ā wihcan nit”, Juan át niijíp wut jī.

4

Jesús Samaria baác dih bólijih ā míic wéheat

¹ Juan chah dawá cāacwā Jesúsdih péenitdih ā daabáát doonádih fariseowā ít joyóp wut jī. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ā daabácan jí. Jwiit ā bohénitboó jí cāacwādh jwí daabánap jí. ³ Fariseowā ī jéihyat doonádih joinít, Jesúsboó Judea baác dih jumniiji Galilea baácna jwiitdih ā numah bejep jí.

⁴ Caanná bejna, Samaria baác dih yap bejat túut jwí chājap jí. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baác dih bóo Sicar tútchina jwí jwabínap jí. Caan pébh jwí nuo Jacob ā wūúh Josédh ā wūhniiji baácbit át jumup wut jī.* ⁶ Caanjih Jacobwāji ī mah tóihyat íit ā jumup jí. Pánihna, Jesúsboó yuup jūóhniiji chunná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ā choó chúudup jí. ⁷⁻⁸ Páant ā choó chúudat pónih, jwiit ā bohénitboó tútchina jeémát jíbh chājadih jwí aab béjep jí. Caanjih Jesús ā chúudachah, Samaria baác dih bóli mah tóhyodih mit dei jwabínap wut jī. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—Weemdíh mah ma wūúú, át niijíp wut jī.

⁹ —Meém judío cāac caá. Weémboó Samaria baác dih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdíh mah ma wūbh? Jesúsdih mit niij jepahap wut jī. (Jwiit judiowā Samaria baác dih moondih jwípī eníhcap jí. Pánihna, páant mit niijíp wut jī).*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah át niij naawáp wut jī:

* 3:28 Jn 1.20 * 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22 * 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32 * 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

—Dios meemdíh ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdíh mahdih úbhndihbut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wáhuá’, weemboodíh mata níj úbh tagaá. Caán wá wáhihni mah panihnidih ma babhbachah, míh caolih áta táí boo tagaá, át níjíp wut jī.

11 —¿Dépah níj tígaa páant ma níj? Nin mah tóhyat íit namah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíhohan, ¿deh tígaa caolihdíh booot túatni mah ma ubbi? 12 Jwī nwo Jacobji, ã wehbat, íih nuánpwá bíicdih nin íitdih mah ubnit, íit babhbat wut jī. Áihjidih jwiít ã juimenadíh át wáhuap wut jī. ¿Pánihna, jwī nwo Jacobji chah wépní níit ma jumap, páant ma níjíná? mít níjíp wut jī.

13 —Ded nin íitdih bóo mahdíh babhni ã jwáub taca joótbpina caá, páant mantih. 14 Obohjeéhtih, weém wá wáhihni mah panihnidíh babhna, chéneji ã taca joótcan níit. Ded wá wáhihni mah panihnidíh babhna, Diosjeéh páantjeh ã táí jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jōpcat pah wá wáhihni mah panihni ã beedcán níit, Jesús caántdih át níjíp wut jī.*

15 —Caán láa bácah, caán ma níjíní mahdíh weemdíh ma wáhuá, jwáub taca joótcah, ninboó yeó jáap jumap pah mah tóhyodih wá júohcat pínah níjíná, mít níjíp wut jī.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwáhuá, Jesús át níjíp wut jī.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mít níj jepahap wut jī.

—Yoobópdih tígaa ma níjíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Bui majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma níjít yoobópdih tígaa, Jesús caántdih át níjíp wut jī.

19 —Meémboó Dios naáwátíh naóh yapani nacaá. 20 Pánihna, yoobópdih wá jéihyat pínah níjíná, weemdíh ma naáwá: Con jeená jwī nuowáji Diosdíh ípí úbáp wut jī. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdíh úbáadíh bejat caá náahap’, yeéb judíowá ípí níjíná caá, mít níjíp wut jī.

21 —Yad wilí, weemdíh ma joi jwáhuá. Nin wá naáwát yoobópdih caá. Tátímah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwī ípídh ní úbhcan níit.

22 Yeéb Samaria baácdih moón ní úbhndih ní jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowáboó caandíh jwī jéihna caá. Dios ã wahni, nihát cáacwádhíh túi ubni, judíojeh tígaa ã jumap. Pánihna, jwī wéini Diosdíh jwiít judíowáboó jwī jéihna caá. 23 Bui láa, tátímahbut Táini Espíritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwá Diosdíh í táí wéibpina caá. Páant caandíh túi weénitboodíh caá Dios ã bidip. 24 Dios jígohcanní ã jumuchah, cáacwá caandíh í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandíh jwī wéi úbúchah, bíic yoobó ã túina caá. Caandíh wéina, Táini Espíritu ã teo wáacatjīh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih át níjíp wut jī.

25 —Mesias, ‘Cristo’, í níjíní, ã júúwát pínahdih weém wá jéihna caá. Caán júohna, jwiítíh nihát ã jéihya beedábipna caá, mít níjíp wut jī.

26 —Weém ma níjíní Cristo tígaa, Jesús caántdih át níjíp wut jī.

27 Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chájadhíh bejnítí jwī jwáub juibínap jī. Pánih jwáub juibínit, Jesús yad wilíjīh ã míc wéhenachah ennit, jwī en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” níj úbh joinít déeji jwī níjicáp jī. 28 Pánihna, caántboó míh mah tóhyat wáam dahdíh cáag jwejnít, tátchina mí jwáub aab béj jwáhuap jī. Pánih bejnít, míh tátchidíh moondíh nin pah mít níj naáwáp wut jī:

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

29 —Ded pah wã chãjatjidih weemdih naoh beedánidih ñi en jüúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondih Jesúsdi mi jwãáapjina mit ñumah jwáub jüúwáp tajĩ.

31 Pánihna, ĩ joyát pínah jãtĩh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jĩib chãjni jeémãtdih caandĩh jwĩ ñumah jeémhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jüúwá, jwĩ niijíp yuh jĩ.

32 —**Oboheéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdih ã jumna caá,** Jesús jwiít dih ã niij jepahap jĩ.

33 —¿Bita caandih jeémát ítát wãh taniít? jwiítjeh jwĩ múic niijíp jĩ.

34 Páant jwĩ múic niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã jwáub niijíp jĩ:

—Cãacwã jeémát ĩ bidat pah, weemdih wahni ded pah ã wutatdih chãj péaatdih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandih jepahnit, caántjĩh múic wéhena, wĩih jeémát panihni ã jumna caá. 35 ‘Chénena múic widh ã judhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã niiját pah, yeebboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwãtdih jwĩ naáwát pínah ã judh jwãhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Bũ láa báacã cãacwã jwĩ pebhna ĩ juyachah, ñi túi eneé. Queéboó pácahi ã quehat pah ĩ jumna caá. Pánihna, bũ cãacwãdih wã bohénachah, ĩ joyát láa ã jumna caá. 36 Cãacwãdih wĩih táini doonãdih jepahat túatni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. Pánihna, cãacwã ĩ túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni biicdih búdí ĩ wëibipna caá. Páant ĩ weñat ĩ tewatji jĩib panihni ã jumna caá. 37 Cãacwã nin pah ĩ niijná caá: ‘Biic ã jwĩih momop be. Biĩhboó ã momni ã quehechah ã diquip be’, ĩpĩ niijná caá. Momni panihni wĩih táini doonãdih naóh jwĩihni caá. Bita caandih dicnit panihnit wĩih táini doonãdih jepahat túatnit caá. 38 Páant ã jummat pah, bitaboó cãacwãdih ítát jwĩih bohénap tajĩ. Queétdih jwĩih bohénit ñi jumcah yuhna, bũ yeebdih jwãh wã wahna caá, wĩih táini doonãdih jwáub joinít ĩ tái jepahat pínah niijná, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

39 Páant Jesús jwiít dih ã múic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop íttdih wã jwãáap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi ĩ jepahat pínahdih ĩt jenah joyóp tajĩ. 40 Pánihna, queét jwĩ pebh joinít, “jwĩjeéh ma chão jwãhũú”, Jesúsdi ĩ niijíp jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, chéne yeó jáap ĩjeéh jwĩ jum jwãhup jĩ. 41 Jesúsdi queétdih ã naáwãchah joinít, dawá caandih ĩ jepahap jĩ. 42 ĩ dée wilidih nin pah ĩ niijíp jĩ:

—Ma jwĩih naáwãchah joinãjeh, jwiítbut Jesúsdi jepahíhat jwĩ jenah joyóp be. Bũ caanjéh ã naáwãchah joiná, jwĩ tái jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón ĩguipna bejnit déejidih yoobópdih tái ubni caá’, jwĩ niij jéihna caá, ĩ niijíp jĩ.

Maáh wãúhdih Jesús ã booaat

43 Chéne yeó jáap Sicar tútchidih ñumah chão jwãhniiji, Jesús Galilea baácbó jwiít dih ã ñumah bejep jĩ. 44 “Ded Dios naáwãtdih naóh yapanidih ãih baácdih moón ĩpĩ wëican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdih ĩ túi jenah joibícan nacaá. Oboheéhtih, páant ĩ jumachah yuhna, caanná jwĩ jwáub bejna caá”, ã niijíp jĩ.* 45 Jerusalén tútchiboó Pascua yeó

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

jáapnadih jwí jum láa, Jesús á chājatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumap tají. Pánihna, ñih baácna jwí juibínachah, queétoó á wēp chājatdih jwáub enihna, caandih í táí wēi jwááap jī.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguúh mac Jesús á túat numniji Caná tútchidih jwí jwáub juibínap jī. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wáúh wunna át chājap tají.⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jumniji Galilea baácna á jwáub juyát doonádih joinít, jwí pebhna át aáb juúwup tají: Pánih aáb joinít, nin pah Jesúsdih á niijíp jī:

—Wá wáúh muúná beé á chājap be. Pánihna, caandih booaat túat niijná, wájeéh waícanjeh ma dei juúwá, á wēp niij wáúbup yah jī.

⁴⁸ Páant á niijíchah joiná yahna, Jesús caandih nin pah á niij jepahap jī:

—**Dios á wēpatjīh wá chāj jútuchah encan, ‘Caán Dios á wahni Cristo caá’, weemdih ñi niij jenah joibícan nacaá,** Jesús á niijíp jī.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wá wáúh á wunat pínah játi, waícanjeh ma booa wáh juúwá, Jesúsdih á niijíp yah jī.

⁵⁰ Páant á niijíchah yahna,

—**Míih muná ma jwáub bejeé. Ma wáúh á boona caá,** Jesús caandih á niijíp jī.

Páant á niijíchah joinít, “Á niiját pah tih wá wáúh á boona nacaá”, niij jenah joinít, áih muúboó á jwáub bejep jī.⁵¹ Páant á jwáub juibínachah, á pebh moón caandih ít jwááh naáwáp wat jī:

—Ma wáúh jáantjeh á jwáub boona beé, caandih ít niijíp wat jī.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán á boo? queédih át niij wábh joyóp wat jī.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat á dúucup be, ít niij jepahap wat jī.

⁵³ Páant í niijíchah joinít, “Jesús weemdih ‘**Ma wáúh á boona caá**’, á niijíchahjeh, wá wáúh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wat jī. “Jesús weemdih yoobópdih tigua át niijíp”, niijná, á déewa bícdih Jesúsdih “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wat jī.

⁵⁴ Jesús Judea baácdih jumniji Galilea baácna jwáub juibínit, maáh wáúhdih boona, chéne láa jwít cáacwá jwí jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjīh á chāj jútup jī.

5

Jéih bejcannidih Jesús á booaat

¹ Túttimah, jwít judiowá Diosdih jwí wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwítidih á numah juibínap jī, páant muntih. ² Caanjīh Ovejawá Bejni Jēc wát jumni pebh jēhat júá á jumap jī. Jwít judiowá jwíh wéheatjīh niijná, caán júádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwējdih cinco nemat wihcanni jēcna á jum púud bejep jī. ³ Caán júádih muú wááp lap nump dawá tubúp chéúhniit ipí ñaj púud bejep tají. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tají. Caanjīh ñajnit, mah chibít á dácohatdih pái ñajna ít chājap tají. ⁴ “Dioih ángel dei joinít, caán jēhat júádih á dácanachah ennit, ded játi jwíh buúg báahniboó dedé wunat jumni ápi boonap wat jī”, ít niij jenah joyóp tají. ⁵ Pánihna, caanjīh jumni bíic

* 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tabúp chéúhni ā ñajap jī. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ā tabúp chéúát dih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niij úbhh joyóp jī:
—¿Meém ma booih niit? ā niijíp jī.

⁷ —Wā booihna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded ub báahni pínah ā wihcan caá. Pánihna, dawá láa ā dácohochah, wā buég báah bejihchah yuhna, bita wā jätih ípí jui bí buég báahna caá, Jesús dih ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít,

—Ma ñah ñuhúú. Ma ñajat dih ubnit, ma yáac chái bejeé, Jesús caandíh ā niijíp jī.

⁹ Páant ā niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñahnit, ā ñajatjidih ubnit, ā yáac chái bejep jī, buca. ¹⁰ Páant ā boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, jwí maáta caandíh nin pah ít niij jáihiñap wut jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chā? Buu jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejehchah, ā táican caá, ít niijíp wut jī.*

¹¹ —Obohjeéhtih, ‘Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chái bejeé’, weemdíh booani ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, nin wā ñajatjidih ub bejna caá wā chājap, át niij jepahap wut jī.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, booani? queét ít niij úbhh joyóp wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwā cātíh ā bejehchah, caandíh booanidih át beh encap wut jī. Pánihna, ā wátdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jī. ¹⁴ Táltimah, Díoih muúbo Jesús caandíh jwááhnit, nin pah ā niijíp jī:

—Weemdíh ma joi jwáhuú. Buu ma táí jumna caá. Pánihna, ma jwáub yéej chājca bojoó, páant muntih. Jwáub yéej chājna, chah yeejép wunat meemdíh ā jūóhbična caá, Jesús ā niijíp jī.

¹⁵ Caandíh páant ā niijíchah joinít, Jesús dih át beh enep wut jī, buca. Pánih beh enniji jwí maátadih naáwádh át bejep jī.

—Jesús wut jumni beé weemdíh át booanap tabe, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ā booaatjidih jéihnit, jwí maátaboó caandíh yeejép í chāj jwíhip jī.

¹⁷ Páant caandíh í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—Wā íp páantjeh teona caá ā chājap. Pánihna, weembát wā teo jwuhna caá, ā niijíp jī.

¹⁸ Jesús páant ā niijíchah joinít, jwí maátaboó chah í íjip jī. Jwí chooát yeó jáapdih caán tabúp chéúhni dhíh ā booanachah enna, queét í íj jwíhip jī. Pánih íjna, “Wā íp”, Diosdih ā niijíchah joiná, chah í yoób íjip jī. “Wā íp”, niijná, ‘Diosdih bíic yoobó wā jumna caá’, Jesús caán múicjeh ā niij jenah joiná caá’, jwí maáta ít niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesús dih í yoób mao yohíhip yuh jī.*

Jesús ā íp ā wutuchahjeh, jepahni ā jummat

¹⁹ Páant í niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weém, Dios wáuh, wā jenah joyátjeh wā chājcan caá. Wā íp weemdíh ded pah ā wutuchah, caandíh jeh wā jepahna caá. Wā íp ded pah ā chājachah ennit, weém ā wáuhbut bíic yoobó wápi chājna caá. ²⁰ Wā íp weém ā wáuhdhíh oina, ded pah ā chājatdih weemdíh ápi íehiyana caá. Buu wā chājatjeh chah, bíih wā chājat pínahdih weemdíh ā jéihyabipna caá. Páant weemdíh ā wutatdih joinít, ā wépatjéh yeebdíh wā chāj

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21 * 5:18 Jn 10.30-38

júutuchah, ñi en wáhi bejbipna caá. ²¹ Wá íp ded pah wunah bejnitdih á booaat pah, weembút á booaat túutnitdih bíic yoobó wá booana caá. ²²⁻²³ Wá íp cáacwá í yéej chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéejat jīb wá peéh chājat pínah niijná, weémboodíh á wutup be, nihat cáacwá caandíh í weñat pah, weemdíhbut bíic yoobó í weñat pínah niijná. Wá íp caá weemdíh wahñi. Pániha, ded weém á wáúhdih wéicanni, wá ípdihbut á wéican caá.

²⁴ “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det wá naáwátidih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jumbipna caá. Páant ájeéh í jumuchah, queétdih wá peéh chājcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit í jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wáúhdih buu jepah jwíihna caá í chājap. Wá naáwátidih joí jepahnit-boó Dios bíicdih páantjeh í túi jumbipna caá. ²⁶ Wá íp Dios páantjeh jumni-boó cáacwádih páantjeh á jumat túutna caá. Pániha, weém á wáúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah á chājap jí. ²⁷ Weém nihat cáacwá úud jeñé wá jumuchah, cáacwádih wá peéh chājat pínah niijná weémboodíh á wutup jí. ²⁸ Páant wá naáwáchah joiná, ñi joí wáhi bejca bojoó. Cúbucah nihat wannit íih bácah í yohopjiboó jumna yuhna, wá ezechah, í joibípna caá. ²⁹ Pániha joiná, nihat túi chājnitji boo pud jáóhñit Dios pehbóo í páuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitjiboó, í yéej chājatji jīb iiguípna í bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wá weñat pínahdih wá chājcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahñi á wutatdihjeh wá chājna caá. Á niiját pahjeh cáacwádih wá peéh chājbipna caá. Páant wá peéh chājachah, yoobópdih á jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wáúh, á wahni caá’, weemjéh wá niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tagáa. ³² Obohjeéhtih, bíih caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pániha, ‘Á niijátji yoobópdih á jumna caá’, wá niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna í wáuh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jí.* ³⁴ ‘Nin Dios wáúh caá’, weemdíh niijnítidih wá bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wáúh caá’, Juanboó weemdíh á niiját yoobópdih caá. Pániha, weemdíh jepahñit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná. Juan á niijátjidih yeebdíh wá náhniana caá. ³⁵ Túi enat túut niijná, jliát dahdih jwí jí cáagat pah, Juan ded pah wá jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tají. Páant á naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túi wéi joi jwáhup jí. ³⁶ Obohjeéhtih, wá íp weemdíh á wutuchah, á wépatjīh wá chājachah ennit, yoobópdih Dios á wahni wá jumatdih ñita túi jéih tagáa. ³⁷ Juan weemdíh á daabánachah, wá ípjehbut weemdíh wahñi ‘Caán wá wáúh caá’, á niijíp jí. Páant á niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.* ³⁸ Weém Dios á wahnidih jepahcan, wá íp á naáwátidihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tígáa weém ded pah wá jumatdih á naáwáp. ⁴⁰ Caán tólih weemdíh á naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi wáuhcan caá.

⁴¹ “Weemdíh wéi naóhñitdih wá bidcan caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátidih wá túi jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wá jéihna caá. ⁴³ Wá íp weemdíh á wutat pah wá chājachah yuhna,

* 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jútutachah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bitá yeebdíh í wēi naáwátidihjeh bidna yahna, Diosboó yeebdíh ã wēi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, niý jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá. ⁴⁵ Páant weemdíh ñi joíhcatji jíb ‘Jwí ípdih Jesús jwiítidih ã naóh yacbipna caá’, ñi niý jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niý jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátidih ñi joyáh bojat jíb, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdíhjih át naóh daacáp tají. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niý jenah joi tágá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán níit’, Jesús queétdih ã niijp jí.

6

*Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Tãttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiítidih ã ñamah chũh bejep jí. Caán ímjuh muntih Tiberias ím ã wãt jumap jí. ² Jesús ã booanachah ennitji dawá cãacwã ít ñuún péenap tají. ³ Pánih chũh juibínitji, aab bénit, jeená páh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñamah chũdũp jí. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jũdhũp jí. ⁵ Caanná juibí chũudna, Jesús dawá cãacwã jwí pebhna í jũwúchah, ã enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niý uábh joyóp jí:

—Dawá cãacwã jwí pebhna í jũh jíghna caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwí jíb chãjbi? ã niijp jí.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niý jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yahna, Felipedih páant ã niý uábh joyóp jí.

⁷ Páant ã niý uábh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niý jepahap jí:

—Ocho widh tewat jíbjiéh jeémátidih jwí jíb chãjachah yahna, queétdih áta juibícan tagaá, ã niijp jí.

⁸ Jwiít bícdih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wãt jumni, Jesúsdih nin pah ã niijp jí:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumachah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan níit, Andrés ã niijp jí.

¹⁰ —Queétdih ñi chũdat túatú, Jesús jwiítidih ã niijp jí.

Caanjíh túini yílip ã jumap jí. Pánihna, jwí chũdat túutachah, yílip jumapdih cãacwã í túi chũd beedép jí. Cinco mil neonájeh í jumap jí. Yaádh, í weh bícdih chah í jumap jí. ¹¹ Páant í chũd beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, “**Táina caá, Paá**”, Diosdih ã niijp jí. Páant niý péanit, jwiít ã bohénitdih queét chũdnitdih pan, queejdihbut ã páát túutap jí. ¹² Páant jwí pááchah, jeémpnit, cãacwãboó í túi wãd jumap jí. Páant í wãd jumachah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niý wutap jí:

—Í jũdh jeémpnidih ñi túi ubuá, í yoh peécat pínah niijná, ã niijp jí.

¹³ Páant ã niijchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut í jũdh jeémpnidih jwí ub yacachah, doce wãhna pohba ã yáwap jí. ¹⁴ Pánihna, jwiít

cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Jesús ā chājchah enna, cāacwā nin pah ī míc niijíp jī:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwátdih naóh yapani, nin baácboó jūóhni pínahdih jwīpī páini caá, queét ī míc niijíp jī.

¹⁵ Páant míc niijnít, queét Jesúsdi h maáh pínah ī waadáihp yuh jī. Obohjeéhtih, queét páant ī niij jenah joyátdih jéihnit, biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ā bejah bojop jī.

Jesús ímjih ā yáac chāi bejat

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ā púuh laab béjat túttimah, tōo nāh jūúwúchah ennit, jwiit ā bohénit íimboó jwī dei bejep jī. ¹⁷ Caanna juibí, jááj chóodih waadnít, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwī chājap jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwī pebhna ā juicáp jī. Páant ā jígohcah, caandih pái chūunít, jwī chúuh bejep jī. Páant jwī chúuh bejehcah, ā tab tōoáh bejep jī. ¹⁸ Páant ā tōoáh bejat túttimah, johlit búdeí ā jūúwúchah, búdeí nolihatbut ā ñahap jī. ¹⁹ Pánihna, caán íim tac yoób jwī bejehcah pohba, Jesús ímjih jwī pebhna ā yáac chāi jūúwúchah, jwī enep jī. Páant ā jūúwúchah ennit, búdeí jwī úumup jī. ²⁰ Páant jwī úumuchah ennit, caán jwiitdih nin pah ā niijíp jī:

—¡Ñi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ā niijíp jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, búdeí wēinit, caandih jááj chóona jwī waadát túutup jī. Páant ā waadát túttimah, waicanjeh jwī jenah joi béjerna jwī chúuh juibínap jī.

Cāacwā Jesúsdi h ī bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdi h Jesús Diosdi h “**Túina caá, Paá**”, niijnít, queétdih jeémát ā wáhpjiboó dawá cāacwā páina ítih chājap wut yuh jī. Jwī jwúuh chúuh jūúwúchah, Jesús jwíjeéh ā waadátidihbut ī enep jī. Caandih páantjeh pái jwuhna ít chājap wut yuh jī. Tiberias tútchiboó jumniij jááj chóona ī jumupboó át juibínap wut jī. ²⁴ Pánihna, Jesús ā wihcatdih ennit, queét caandih bidna, caán jááj chóonadi h waadnít, Capernaum tútchina chúuh jūóhnit, jwiitdih ī ñuún juyáp jī.

Jesús pan panihni ā jumatdi h ā naáwát

²⁵ Pánih ñuún chúuh junítji, Jesúsdi h jwááhnit, caandih nin pah ī niij úúbh joyóp jī:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jūóh? ī niijíp jī.

²⁶ Páant ī niij úúbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ā niij jepahap jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios búdeí ā wēpatjīh yeebdíh wā teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ā wahní Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joicán beé. Páant niij jenah joicán yuhna, jwúuh jeémp, wud jumatdihjeh ñit bid jéoh tagaá, páant mantih. ²⁷ Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin baácdi h bóo jeémát moopáh bejni jeh caá. Pánihna, caán déenadi h jib chājīhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh túl jumat túutni jeémát panihni boodíh bidat caá náahap. Weém ni hat cāacwā úud jeñé caán jeémát panihnidih wā wáhna caá. Wá íip weemdíh páant ā wáhat túutup be. Páant wá jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ā wēpatjīh weemdíh ā chāi júutat túutuchah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah ī jwúuh niij úúbh joyóp jī:

—¿Ded pah tigaá jwī chājbi, Dios ā náahatdih chājat túut niijná? ĩ niijíp jī.

29 —Nindih Dios yeebdíh ā chājat túutna caá: ‘Wā wahnidih táí jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ā niij wutap be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

30 —Meém Dios ā wahni yoobát jumna, ā wēpatjīh ma chāj júut en tigaá bácah, meemdíh jwī jepahat pínah niijná. 31 Jwī nuowāji jon jātih tútchi wihcapboó maná ĩ niijnjídih ĩt jeémép wut jī.* Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wāhup wut jī, ĩ táí jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajī.* ¿Páant ā chājatji chah meémboó mata jéih chāj taniít? caandíh ĩ niijíp jī.

32 —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jūóhni jeémát dih ā wāhcap jī. Wā ĩp jeémát yoobát panihnidih jeámant cāacwādih āpī wāhna caá. 33 Pánihna, Dios ā wāhni jeémát panihni japmant dei jūóhni, nihát baácdih moondíh ā báadhdát túutna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

34 —Maá, yeó jáap jumát pah ma niijní jeémát dih jwiít dih ma wāhuá, queét ĩ niijíp jī.

35 —Weem tigaá báadhdát túutni jeémát panihni caá. Det weemdíh táí péenitboodíh jwúub nuugúp wunát panihat ā wihcan niít. Det weemdíh náhninit, wēi jenah joinítboodíh taca jootát panihatbut ā wihcan niít. 36 Obohjeéhtih, yeebdíh jātih naóhna, yoobópdih naóhna beé wā chājap be. Yeéboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. 37 Nihat wā ĩp ā jepahat túutnitjeh weemdíh ĩ péebipna caá. Weemdíh pánih péenitdih wā yohcan niít. 38 Japmant jūóhna, wā náahatdihjeh chājcan, weemdíh wahni ded pah ā weñat pínahboodíh chājadih wā jūúwáp be. 39 Nin caá weemdíh wahni ā weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh ā jepahat túutnitdih buúdcán, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wā jwúub booaat pínahdih ā náah yacna caá. 40 Nihat weém ā wāúhdih jepahnit, páantjeh ájeéh ĩ jumát pínahdih wā ĩp, weemdíh wahni, ā náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wā jwúub boobipna caá, Jesús ā niijíp jī.

41 “Weém japmant jūóhni jeémát panihni tigaá wā jumap”, Jesús ā niijíchah joinít, jwī maátaboó caandíh ĩjnit, tūbit ĩ míc niijíp jī.

42 —¿Nin Jesús José wāúh nihcan niít? Ā ĩp, ā ĩndihbut jwiít jwī jéihna caá. Pánihna, jwiít panihnijeh man tigaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jūóhni wā jumna caá”, ā niij? ĩ míc niijíp jī.

43 Queét páant ĩ míc niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij jepahap jī:

—Weemdíh yeejép ñi niijcá bojó. 44 Det ĩ jenah joyátjīhjih weemdíh ĩ jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wā ĩp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ā wahni Cristo yoobát caá’, queétdih ā niij jenah joyát túutna caá, wājeéh ĩ péeat pínah niijná. Páant ā chājchah, det wāh wā pínah ĩta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjídih wā jwúub boobipna caá. 45 Dios naáwát dih naóh yapanitboó nin pah ĩt niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihát dih ā bohébiipna caá’, ĩt niij daacáp tajī.* Pánihna, nihát wā ĩp ā bohéát dih joinít, weemdíhbut ĩ jepahbiipna caá. Pánih jepahnit wāh wā ĩ jumbipna caá.

46 “Wā ĩpdih ded ā encan caá. Weém ā wahnijeh caandíh wā enep jī. 47 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wā

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25 * 6:45 Is 54.13

lipjeéh ĩ táı jumbipna caá. ⁴⁸ Weém báadhani jeémát panihni wā jumna caá. ⁴⁹ Ņi nuowāji tətchi wihcapboó manádih jeémpna yahna, ĩt wunap wut jĭ. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jüöhni wā niijni jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguipna ā bejcan niit. ⁵¹ Weém japmant jüöhni báadhani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā lipjeéh páantjeh ĩ jumbipna caá. Caán báadhani jeémát panihni wĭih bácah ā jumna caá. Pánihna, wĭih bácahdih wā wāhbiipna caá, nihat baácdih moón wā lipjeéh ĩ táı jumat pínah niijná. Pánih wāhna, nihat cáacwādh wā wun wāhbiipna caá”, Jesús ā niijip jĭ.

⁵² Páant ā niijichah joinit, jwĭ maátaboó, queétjeh nin pah ĩ niij míc wéhenap jĭ:

—¿Nin dépanih tigaá āih bácahdih jeémát pínah panihni ā wāhbi? ĩ míc niijip jĭ.

⁵³ Páant ĩ niijichah joinit, Jesús nin pah queétdih ā niijip jĭ:

—Yoobópdih yeebdĭh wā naóhna caá. Weém nihat cáacwā úud jeñé wā jumachah, ded wĭih bácah panihnidih jeémpcanni, wĭih meép panihnidih babhcanni wā ĩp pehbboó ā bejcan niit. ⁵⁴ Ded wĭih bácah panihnidih jeémpni, wĭih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdh wā jwáub boobipna caá. Caánboó wā lipjeéh páantjeh ā jumbipna caá. ⁵⁵ Wĭih bácah űi jeémát yoobát panihni, wĭih meépbat űi babhbat yoobát panihni ā jumna caá. ⁵⁶ Det wĭih bácah panihnidih jeémpnit, wĭih meép panihnidihbat babhnt, weém biícđih ĩ táı jumbipna caá. Weembát queét biícđih wā jumbipna caá. ⁵⁷ Wā ĩp páantjeh jumni weemdĭh wahna, weemdĭhbat páantjeh jumni ā jumat tüttna caá. Páant ā chājat dée, jeémátdih űi bidat pah, ded weém páantjeh jumndih búdi bidna, caandĭh wā lipjeéh páantjeh jumni wā jumat tütbiipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdĭh wā naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jüöhni caá. Caán jeémát panihni jwĭ nuowāji ĩ jeémpni maná panihni niican caá. Queétdih caán jeémátdih jeémpnitji ĩt wunap wut jĭ. Obohjeéhtih, butéh wā naóhni jeémát panihnihoodĭh ded jeémpni wā lipjeéh páantjeh ā jumbipna caá, Jesús ā niijip jĭ.

⁵⁹ Capernaum tətchidih moón ĩ míc wáacat muúboó Jesús queétdih páant ā niij naóh bohénap jĭ.

Jesúsđih jepahna, páantjeh ājeéh jwĭ táı jumat

⁶⁰ Dawá jwĭjeéh péenit Jesús ā bohéatđih joinit, nin pah ĩ niij wéhenap jĭ:

—Jesús nin ā bohéat buoni yoobát ā jumachah, caandĭh jwĭ joíhcan caá, queétjeh ĩt míc niijip tajĭ.

⁶¹ Páant ĩ míc wéheatđih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ā niij wábh joyóp jĭ:

—¿Nin wā bohéatđih joiná, űi ĩj niit? ⁶² Weém, nihat cáacwā úud jeñé, jātĭh wā jumapjĭboó wā jwáub páuh laab béjchah enna, ¿ded pah űita niij jenah joí? ¿Caandĭhbat űita ĩj taniit? ⁶³ Dios ā wahni Túini Espiritu cáacwāh caolĭdhđih ā booana caá. Cáacwājeh ĩh caolĭdhđih ĩ jéih booacan caá. Pánihna, wā naawátđih űi táı jenah joyóchah, Túini Espirituboó űih caolĭdhđih ā boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ā jumachah yahna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo niican caá’, biqúina űi niij jenah joiná caá, Jesús ā niijip jĭ.

Jesús páant niij jenah joinitđih jātĭh átát jéihyep tajĭ. Pánihna, caandĭh enĭhcanitđih duó wáni pínahđihbat átát jéihyep tajĭ.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ā jwáub niij naawáp jĭ:

—Nin pah yeebdíh wā niŷ naáwáp yuh be: ‘Wā ípboó cāacwādiŷ weemdíh ā jepahat tútcah, det wíhŷwā pínah íta jéih jumcan tagaá’, wā niŷjíp be, Jesús queétdih ā niŷjíp jī.

⁶⁶ Páant ā niŷjíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesúsdiŷ wēican, í cádahap jī.

⁶⁷ Páant í cádahachah ennit, Jesús jwiít docewā ā bohénitboodíh nin pah ā niŷ úbh joyóp jī:

—¿Yeebbút weemdíh ní cádahmi naniít? ā niŷjíp jī.

⁶⁸ Páant ā niŷ úbh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ā niŷ jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít diŷ biíh bohéni ā wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah niŷjná, ma naáwátjeh jwiít diŷ ā túi jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túini, Dios wááh, ā wahni caá’, jwí niŷ jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwí cádahcan niít, ā niŷjíp jī.*

⁷⁰ Páant ā niŷjíchah joinít, Jesús jwiít diŷ nin pah ā niŷjíp jī:

—Weém yeéb docewādiŷ wā níwip yuh jī. Obohjeéhtih, biíc níjeéh jumni nemépíh pínah ā jumna caá, ā niŷjíp jī.

⁷¹ Páant niŷjná, Judas, Simón Iscariote wááh diŷ niŷjná át chājap tajī. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jumna yuhna, Jesúsdiŷ eníhcannit diŷ duó wáini pínah ā jumap jī.

7

Jesús údwā caandíh í jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baáboó jwiít diŷ numah jibidiŷ ā bejep jī. Judea baácdiŷ moón jwí maáta caandíh í mao yohíhat diŷ jéihna, Judea baáboó ā bejíl jwuhcap jī. ² Jwiít judíowā wāpchí dahna jwí chājatjidiŷ náhnat yeó jáapna, bahni ā juhdup jī.* ³ Pánihna, Jesúsdiŷ ā údwā nin pah í niŷjíp yuh jī:

—Ninjíl chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh péélnit diŷ ma wēpatjíl ma chā jútú. ⁴ Ded ā wēpat diŷ jútúhna, biŷ jútcat caá náhap. Pánihna, yoobópdih wēpni jumna, jwí míc wáac juibíni tútchiboó ma wēpat diŷ jwíjeéh ma jút júúwá, Jeŷé, í niŷjíp jī. ⁵ Queét ā údwājeh yuhna, ‘Caán Dios wááh caá’, Jesúsdiŷ í niŷ jenah joicáp jī. Páant niŷ jenah joicán, caandíh páant í niŷjíp jī.

⁶ Páant í niŷjíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niŷ naáwáp jī:

—Wā wēpat diŷ cāacwādiŷ jútúat pínah ā judh jwuhchah, wā bejcan caá. Yeébboó fiestadiŷ eníhna, caán tútchina ní enbi jwuhú. ⁷ Cāacwā yeebdíh í íjcan caá. Obohjeéhtih, í yéj chājat diŷ wā naáwáchah joinít, weémboodíh í íjina caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jumachah, yeebjéh ní enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā judh jwuhna caá, ā niŷjíp jī. ⁹ Páant niŷjnít, Galilea baáboó jwiít diŷ ā numah chāwáp jī.

Jesús fiestadiŷ enediŷ ā bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ā údwā í bejat túttimah, Jesúsbat Jerusalén tútchina jwiít diŷ ā numah bejep jī. Pánih bejna, cāacwā í encapmantbit jwí bejep jī. ¹¹ Fiesta yeó jáap diŷ míc wáac juibíni, jwí maáta Jesúsdiŷ búdí ít bidip wut yuh jī.

—¿Dee tígaá ā jum? Ít niŷ úbh joyóp wut jī.

¹² Pánihna, cāacwābut caandíh búdí jenah joinít, ít míc wéhenap wut jī. “Caán túini caá”, biquína niŷ, “Caán yeejép caá. Cāacwādiŷ yee naóhni caá”, bitaboó ít niŷjíp wut jī.

* **6:69** Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20 * **7:2** Lv 23.34; Dt 16.13

13 Páant niijná yuhna, jwí maátadih úumna, Jesús ded pah ā jumatdih queétjeh ít míc wéhenap wut jī.

14 Ī weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih mæuná waád jaibínit, cāacwādiḥ ā bohénap jī. 15 Páant ā bohénachah, jwí maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ít míc niijíp jī:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tigaá bohéatdih ā túi jéih? Ī míc niijíp jī.

16 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ā naáwát tútat caá. 17 Ded Dios ā weñat pínahdih chājhni ‘Páant ā bohénachah, ā jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ā niij jéihbipna caá. 18 Ded ā jenah joyátjeh naóhna, cāacwā caandih ĩ weñat pínahdih bídna caá ā chājap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ā naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandíjhéh ñi weñat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá. Páant wā naóh yapanachah joiná, ‘Yeeceanjeh, yoobópdih ā naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíh ā wutatdih át jwáub naóh yapanap wut jī. Obohjeéhtih, bíic ñijeéh jumni caán ā wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wā chājatji jīb tigaá weemdíh ñi mao yohíh?” jwí maátadih ā niij úabh joyóp jī.

20 —Meemdíh nemép ā jumna caá. ¿Déhe tigaá meemdíh mao yohíhnit ĩ jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandih ĩ niij úabh joyóp jī.

21 —Bíic láa jwí chooát yeó jáapdiḥ yeéb cāacwā ñi jéih chājca naáhdih weémboó yeebdíh wā chāj jútup be. Páant wā chāj jútuchah ennit, bádí ñi en wáhi bejep be. 22 Jon játih Moisésji nihát neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jī. Pánihna, nihát neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap táttimah chooát yeó jáapdiḥ yuhna, ā wutatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji pohba át nihcap wut jī. Jwí nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíh wutup wut jī.* Pánihna, caán túttimah, jwí nuowā páant ĩpí chājap wut jī. 23 Chooát yeó jáapdiḥ yuhna, Moisés ā wutatjidih yap yohíhcan, yeebbát ñi wehdih ñipí bóodat túttna caá. Páant ñi chājna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdiḥ weémboó wannidih wā boanachah enna, ñipí íj? 24 Ded pah wā chājatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ā chājna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatdih jéihna, weemdíh yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Jesús jeámant ā jwáwátjidih ā naáwát

25 Páant ā niijíchah joinít, biquína Jerusalén táтчidih moón nin pah ĩ míc niij úabh joyóp jī:

—¿Nin jwí maáta ĩ mao yohíhni nihcanna níit? 26 Wáát en tih. Páantjeh jwí cātih bohéna caá ā chājap. Páant ā bohénachah yuhna, jwí maáta ded pah ĩ niijcán caá. ‘Cristo, Dios ā wahni caá’, queét ĩ niijjéhna caá. 27 Obohjeéhtih, Dios ā wahni Cristo dedmant ā jwáwátjidih ded ā jéihcan níit. Nin Jesús ā jumni táтчidih jwiit jwí jéihna caá. Pánihna, Dios ā wahni Cristo nihcanna caá, queét ĩ míc niijíp jī.

28 Jesús Dioih mæú díitboó queétdih bohénajeh, páant ĩ míc niijíchah jéihnit, nin pah ā jwáub niij ñaacáp jī:

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

—Yeebhéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jumni tátchidihbut jwí túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjìhjuh ninboó jüóhna wã chãjcan jìí. Wã íp jìí weemdíh ã wahap jì. Pánih wahni yeecanni, yoobópdih chãjñ caá ã jumap. Caandíh ñi jéihcan caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant jüóhni caandíh wã túi jéihna caá, ã niijíp jì.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwí maáta caandíh í tewíhip yuh jì. Obohjeéhtih, caandíh í mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhchah, caandíh í jéih teo jwuhcap jì. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdihtíh túi jenah joiná, nin pah í míc niijíp jì:

—Nin Jesús jwiít cãacwã jwí jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj jútup be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh ãta chãj taniít? ¿Páant tih jüúh? ¿Pánih chãjna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niít? Í niijíp jì.

Jesúsdihtíh fariseowã í tewat túúthah

³² Páant í niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã í maáta bíicdih Dioíh mædíh wapnit soldadowãdih Jesúsdihtíh í tewat pínah niijná, ít wahap wut yuh jì.

³³ Jesús queét cãacwãdih nin pah ã jwúub niijíp jì:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwuhbipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bahnijuh ã judhna caá. ³⁴ Wã jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niít. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid jwúúbcan nacaá, ã niijíp jì.

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjuh nin pah í míc niij jwúub joyóp jì:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat túut tigaá ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwí déewã í bej peétni baácnaboó bejnit, jwí déewã nihcannitdih ã bohémi naniít? ³⁶ ‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwááhcana niít’, niijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niít’, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? Í míc niijíp jì.

Báadhani mah panihnidih Jesús ã naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwí weñat yeó jáap yoobát ã jumachah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tubit ã ñaác niij naáwáp jì:

—Ded taca joótni wã pebh ã jüúwá naáh. ã juyúchah, túi báadhani mahdih caandíh wã wuhbipna caá. Wã wuhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã túi jumbipna caá.* ³⁸ Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah í níj daacáp tají: ‘Ded weemdíh jepahna, ãih caolihmant maj nooj bácat panihni ã jumachah, wéinit wíih túini doonádh bitadih ã wép naóhbipna caá’, ít níj daacáp tají,* ã niijíp jì.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdihtíh jepahnitdih Túini Espiritu jumna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jì. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab béj jwuhchah, Túini Espiritu ã dei jüóh jwuhcap jì.

Jesúsdihtíh judíowã bíic yoobó í jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cãacwã nin pah ít míc niij wéhenap wut jì:

—Nin yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani jwípí páini caá, ít niijíp wut jì.

⁴¹—Nin Cristo jwiítidih túi ubni nacaá, bita ít niijíp wut jì.

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ìt míic niijíp wut jì:

—Cristo jüóhna, Galilea baácboó äta jamcan tagaá. Nin Jesús caanjìh bóo tigaá. ⁴²Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ät niij daacáp tajì. ‘Cristo David jaima yoobát ä jam bipna caá.* Pánihna, David ä cäac jamni Belén tátchiboó ä cäac jam bipna caá’, ät niij daacáp tajì.* Pánihna, Jesús Belén tátchidih bóo nihcan, Dios ä wahnì yoobát nihcan caá, queéteh ìt míic niijíp wut yuh jì.

⁴³Pánihna, queét Jesús dih bíic yoobó ìt jenah joicáp wut jì. ⁴⁴Biquína Jesús dih ìt teo nemíhip wut yuh jì. Obohjeéhtih, ì jéih teocap jì.

Jesúsdih jwì maáta ì jephacat

⁴⁵Sacerdotewä ì maáta, fariseowä bíic dih Jesús dih ì tewat túutnit soldadowä Jesús pebh jwinítjì, queétdih wahnit pebhboó ìt jwáub bejep wut jì. ì pebhna ì jwáub jwáubínachah, soldadowä dih queét nin pah ìt niijíp wut jì:

—¿Dépanih tibeé Jesús dih ñi teocan? ìt niijíp wut jì.

⁴⁶—Caán yoobóp dih naóhni beé. Bíih caan pánih wêp naóhni ä wihcan caá, queét soldadowä ìt niij jephap wut jì.

⁴⁷Páant ì niij jephachah joinít, fariseowäboó nin pah ìt niijíp wut jì:

—¿Yeebdíh caán ä yeenachah, ‘Yoobóp dih tigaá’, ñi niijnít beé? ⁴⁸Det jwì maáta Jesús dih jephacan, caandíh ì náahcan caá. Pánihna, jwiitbut caandíh jwì náahcan caá. ⁴⁹Obohjeéhtih, queét caandíh jephahitboó Moisés ä wutatjidih ì jéihcan caá. Caandíh ì jéihcat jíib jwì íip queétdih peéh chájna, iiguípna ä yohbipna caá, fariseowä ìt niijíp wut jì.

⁵⁰Obohjeéhtih, bíic fariseo, Nicodemo wüt jamni, chei Jesús dih wéhenadh jwáubínijì,* páant ì niijíchah joiná, bita caanjìh jamnit dih nin pah ät niijíp wut jì:

⁵¹—Jesús yeejép ä chájachah, jwì jéihcan caá. Pánih jéihcannit jamna, ded pah ä chájat dih caanjéh ä naóhcah, jwì jéih peéh chájcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwì peéh chájachah, jwì wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, ät niijíp wut jì.

⁵²Páant ä niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ìt niij jwáub wut jì:

—¿Meembút Galilea baác dih bóo níit, jwiit dih páant ma niij naóhna? Dios naáwát dih meemdíh túi bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baác mant ded Dios naáwát dih naóh yapani ätät wihcap tajì’, ma niij jéihbipna caá, Nicodemodih ìt niijíp wut jì.

⁵³Páant niij péanit, ìih munáboó ìt jwáub bejep wut jì.

8

Deoh nah jamnih mi yéejat dih Jesús ä yohat

¹Dioíh munáboó jamnit dih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiit dih ä numah púuh laab béjep jì. ²Cheibitjeh, jwáub dei jüóhnit, Dioíh munádhjeh mantíh jwiit dih ä jwáub numah waadáp jì. Ä jwáub jayúchah ennit, nihat cäacwä ä pebhna ì míic wáac juyáp jì. ì míic wáac juyúchah ennit, caanjìh jwáub chüdnit, Jesús queétdih ä bohénap jì, páant mantíh.

³Ä bohéat tac jamuchah, Moisés ä wutatjidih bohénit, fariseowä bíic dih deoh nah jamnih dih ìt wá jwáub jì. Pánih wá jwáub, Jesús pebh cäacwä cätíh caánt dih ì wá jwáub jì. ⁴Pánih wá jwáub, Jesús dih nin pah ì niij naáwáp jì:

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12 * 7:42 Mi 5.2 * 7:50 Jn 3.1-2

—Nint mi áa nihcannijih yeejép mi chājachah, jwī enep be. ⁵ Dios ā wutatdih Moisésji nin pah át niij daacáp tajī. ‘Det ī áa nihcannitjih yeejép ī chājachah ennit, jee dahnajih ñi yoh mawaá’, át niij daacáp tajī.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma niij naóhbi? ī niijíp jī.

⁶ Páant niijnit, caandih naóh yacat túut niijná, Jesús dih mácah ī naáwát túutup yuh jī. Obohjeéhtih, Jesús páant ī niijíchah joinit, páah jéennit, áih téih tībijih baácboó ā daacáp jī. ⁷ Páant ā daác jwuhchah, queétoó caandih uúbh joí yójhna ī chājap jī. Páant ī uúbh joí yójhachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjih ā jwíh yoh waáwá naáh, ā niijíp jī.

⁸ Páant niij péanit, jwúub páah jéennit, ā jwúub daacáp jī, páant muntih. ⁹ Páant ā niijíchah joinit, caántdih naóh yacnitboó ī yéej chājatjidih náhnit, chah behnit biguina ī jwúub beedáh bejep jī. Páant ī bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuhnit, caandih joinit cátih queét chénewājeh ī jumup jī. ¹⁰ Pánihna, caántdih ub jūóhntiji ī wihcah enna, jwúub ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah ā niij uúbh joyóp jī:

—¿Deyoob tigaá queét ī bej? ¿Meemdíh peéh chājat túutnit ī wihcan caá? ā niijíp jī.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jī.

—Weembát meemdíh wā peéh chājat túutcan niit. Ma jwúub bejeé. Ma jwúub yéej chājca bojoó, páant muntih, Jesús caántdih ā niijíp jī.

Jesús baabát panihni ā jumatdih ā naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjih jumnitdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baác dih moondih wā íp Dios ded pah ā jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupúat panihipboó bejcan, wā ípdih ī jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ī jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā táí jumat túutbipna caá, ā niijíp jī.*

¹³ Páant ā niijíchah joinit, fariseowāboó nin pah caandih ī niijíp jī:

—Meém ma táí jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ī niijíp jī.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wā jūúwátjidih wā jéihna caá. Wā bejat pínahdihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáni caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wā jumatdih yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinit, cáac ded pah ā jenah joyátdih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdíh ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, yeé ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cáacwā ī jumatdih weémboó wāpī naóhcan caá. ¹⁶ Weém bíicjeh pohba nihcan caá cáacdih páant niij naóhni. Wā íp weemdíh wahni bíic dih, páant jwī niij naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wā naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeebdih wutna, nin pah át niij daacáp tajī: ‘Chénewā bíic yoobó ī naáwáchah, ī niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tajī. ¹⁸ Weémboó ded pah wā jumatdih naóhna, weemdíh wahni, wā ípbut bíic yoobó ā naóhna caá. Pánihna, ded pah wā jumatdih chénewā naóhni jwī jumuchah, jwī naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24 * 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

19 Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah ï niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tígaá ã jum? ï niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.

20 Páant niij bohéna, Dioih muúboó cáacwã ï wãhni dinerodih ï jwejat paihna pebh ã jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhchah, caandíh tewíhnit pínahbut caanjíh jumna yuhna, caandíh ï jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Wã jüúwápjoó wã jwúub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bídbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chájatdih ñi cádahcatji jíb, wunna, ñíih caolíh iigúipna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, jwí déewã queéjtjeh nin pah ï múic niij uúbh joyóp jĩ:

—‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿caanjéh múic mao wunat túut niit ã chájap? ï niijíp jĩ.

23 Páant ï múic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioihwã nihcannit ï jenah joyát bíic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jüóhni jumna, wã íp Dios ã jenah joyát bíic yoobó wã jenah joiná caá. 24 Wã íp ã wahní wã jumatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ñi niijátji jíb ñi yéejatdih cádahcan, iigúipna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji bíic yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

25 —¿Déhe pohba tígaá, meém? ï niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwíh naáwátji pahjeh wã jumna caá. 26 Yeéb ñi túi chájcatji jíb Dios ã peéh chájat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túutnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túutat yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

27 Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahní”, ã niijíchah joinít, queét ït beh joicáp wat jĩ. 28 Páant ï beh joicátidih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihát cáacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, ï pud dodhbipna caá. Páant ï chájachah, ‘Caán Dios ã wahní caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chájcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéátjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá. 29 Weemdíh wahniboó wájééh ã jumna caá. Pánih wahní jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jumát pah wãpí chájna caá. Páant wã chájachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

30 Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát ã jumna caá”, dawá ï niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chájnitdihbut Jesús ã naáwát

31 Biquína jwí déewã “Caán Dios ã wahní Cristo caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwátidih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá. 32 Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chájat jenah joyát ã jüúwáchah yuhna,

caandih ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdih wətni panihni ā jwáub wihcan niit, queétdih ā niijíp jī.

³³ Páant ā niijíchah joinit, queétboó nin pah ī niij jepahap jī:

—Jwiitboó Abrahamji ā juiená jwī jumna caá. Páant jwī jumachah, ded jwiitboodih wətni ā wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígaa ‘yeebdih wətni ā jwáub wihcan niit’, ma niij naóh? ī niijíp jī.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Cáacwājeh ī yéej chājatdih ī jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chājat tútni ī maáh panihni caá. Pánih yéej chājnit jumna, caandih teo wəhñit panihnit ī jumna caá. ³⁵ Ded teo wəhni ā maáh wáuh pah nihcan caá. Bitá caandih ī wəuchah, queétdih teo wəhni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ā maáh wáuhboó páantjeh ā wáuh ā jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wáuh jumna, deddih wā watachah, caanbút wā íp wáuh ā jumbipna caá. Páant wā watachah, yéej chājatdih teo wəhni panihni ā jwáub jumcan niit.* ³⁷ Yeéb Abrahamji ā juiená ñi jumatedih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ā juiená jumna yuhna, wā naáwáchah joihcan, weemdih ñi mao yohihna caá. ³⁸ Wā ípjeéh jumna, wā enatjidih yeebdih wāpī naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ī maáh, yeebdih ā wəuchah joinit, yeebboó ñipī jepahna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ —Jwī íp yoobát Abraham caá, queét ī niijíp jī.

—Abrahamji ā weh yoobát jumna, ded pah ā chājatji biic yoobó ñita chāj tagaa. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdih wā íp ā naáwát dih yoobópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeebboó weemdih ñi mao yohihna caá. Abrahamji boó páant āta chājcan tagaa. ⁴¹ Pánihna, ñi íp panihni ā chājíhat biic yoobó mən tígaa yeebbát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ā niijíp jī.

—Jwiit íp wihcannit pohba jwī nihcan caá. Dios biicjeh caá jwī íp, queét ī niijíp jī.

⁴² —Weém Diosjéeh jumniji nin baácna wā jūúwəp jī. Pánihna, Dios ñi íp ā jumachah nihna, yeéb weemdih ‘jwī úud jeñé’, ñita niij oi tagaa. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jī. Wā íp Dios ninboó weemdih ā wahachah, wā jūúwəp jī. ⁴³ ¿Dépanih tígaa wā naáwát dih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jīb caandih ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi ípboó yeejép chājat tútnit ī maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahboodih ñipī chājna caá. Nin baác ā jwīih jumachah, bəubut páantjeh cáacwādih mao yohat tútni caá. Caán biicmancan yeenijeh jumna, yoobópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih yeekat bəuhna, nih yáaatdihjeh āpī naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdih yeeni ā naáwáchah joinitji weémboó yeebdih yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdih ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tígaa ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ā naáwát dih ī tái joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nihcannit, ā naáwát dih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ā jumt

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinit, queét nin pah Jesús dih ī niijíp jī:

—‘Meém Samaria baác dih bóo jumna, Dios dih jéihcanni, nemép caolih jumna caá’, jwī niiját yoobópdih caá, ī niijíp jī.

⁴⁹ —Weemdih nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wəpatjīh yeebdih wāpī chāj jútna caá, caandih ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wā chājachah

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8 * 8:36 Gá 5.1.13

yahna, yeebboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátidih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ī tūi weñat pínahdih wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ī náahcatji jīb queétdih ā peéh chājbipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwátidih jepahnit, ī wāncan níit, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁵² —**Вну** bácah chah jenah joicánniabehe meém ma jumatdih jwī jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitji pah muntih it wunup wut jī. ‘Wā naáwátidih jepahni ā wāncan níit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma níit? ⁵³ ¿Jwī нуо Abrahamji, Dios naáwátidih naóh yapanitjibut chah wēpni níit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant níit naóhni, queét ī niijíp jī.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wā jéih niijcán caá. Wā ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ā niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwī íp’, ñi niijnjéh wā íp ā jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yahna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wā jéihyep. ‘Caandíh wā jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wāta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wā jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ā naáwáchah, wāpí chājna caá. ⁵⁶ Jwī нуо Abrahamji nin baácboó wā dei jūáwát pínahdih jéihnit, ā weñep jī. Pánihna, wā dei jūáwáchah ennit, búdí ā yoób weñep jī, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jātih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jii? Jesúsdiht ī niijíp jī.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wáat jumup jī, Jesús queétdih ā níit jepahap jī.*

⁵⁹ Páant ā níit jepahachah joinit, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesúsdiht ī yohíhip yah jī. Obohjeéhtih, páant ī yohíhichah, ī encat pónih, Jesúsboó Dioíh mummánt ā bac bejep jī.

9

Jesús jéih encannidih ā booaat

¹ Túttimah, jwiítdih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwī jwááap jī. ² Caandíh enna, Jesúsdiht nin pah jwī níit wábh joyóp jī:

—¿Bohéni, dépanih tigaá nin jáap cāac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chājji taniit? ¿Á mánaboó it yéej chājji taniit? jwī niijíp jī.

³ —Nin ā yéej chājatji jīb nihcan caá. Á mánabut ī yéej chājatji jīb nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ā jumuchah, wā íp ā wēpatjīh caandíh wā teo wáacpina caá. Páant wā booaachah ennit, wā íp ā wēpatdih cāacwā ī táí jéihbipna caá.

⁴ Yeó jáap cāacwā íih tewatdih ī jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ī jéih teocan caá. Pánihna, **вну** caá ā baab jwúhat panihichah, weemdíh wahni ā wutatdih jwiítdih chājat ā náahna caá. Túttimah, chei jwī teocat pah, caandíh jwī jéih chājcan níit. ⁵ Pánihna, nin baácboó wā jum jwuhuchah, baabát panihni cāacwādih ded pah Dios ā jumatdih wā jéihyabipna caá, Jesús jwiítdih ā niijíp jī.*

⁶ Páant níit péanajeh, baácboó mao mác ā coí jéenanap jī. Pánih coí jéenanit, baácdiht wid teo, jéih encanniht quíibnadih ā ñáñap jī. ⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Siloé wāt jumni jéehat júana quíib táñadih ma bejeé, ā niijíp jī. Siloé niijná, jwíih wéheatjīh “Wahni”, niijná ā chājap jī.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19 * 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

Jesús páant ā niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadh ā bejep jī. Pánih quíib táini ennit, áih munná āt jwúub bejjip taga. ⁸ Páant ā jwúub juibínachah, ā chéenwā, caán dinero úubhniji ā jamatdih jéihnitbut, ennijeh áih munná ā jwúub juibínachah ít enep wut jī. Pánih ennit, queétjeh nin pah ít míic níj úubh joyóp wut jī:

—¿Nin dinero āpī úubhniji nihcan níit? ít niijíp wut jī.

⁹—Caanjéh tigeá, biquína ít niijíp wut jī.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ā chājap, bitaboó ít niijíp wut jī.

—Caanjéh tigeá, weém, encanniji āt niijíp wut jī.

¹⁰—Jéih encanniji jumna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? bññ ma jéih enat pínahdih, ít níj úubh joyóp wut jī.

¹¹—Jesús wūt jumni áih mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíibnadih áí ñáñap be. Weemdíh ñái péanit, **‘Siloé wūt jumni jéehat júána quíib táñadh ma bejeé’**, ā niijíchah joinít, caanná wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā jéih enep be bñca, queétdih āt niijíp wut jī.

¹²—¿Meemdíh pánih chājni deyoob tigeá an jum? ít niijíp wut jī.

—Jaóh jäh. Deh caá an jumapna caá, queétdih āt níj jepahap wut jī.

Jéih encannijidih fariseowā í úubh joyát

¹³ Páant níj úubh joi péanit, jéih encannijidih fariseowā maáta pebhboó ít ub bejep wut jī. ¹⁴ Jwíit judiówā jwí chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ā boonanap jī. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ā boonachah jéihnit, caán newédih fariseowā jwah ít jwúub úubh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ít niijíp wut jī.

—Mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíibnadih áí ñáñap be. Pánih ñái péanit, ā quíib táñat tautachah joinít, wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā yoób enep be, queétdih āt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, biquína queét fariseowā nin pah ít niijíp wut jī:

—Caán jwí chooát yeó jáapdih āt tewep taga. Páant chooát tautatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ít niijíp wut yah jī.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant āta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ít niijíp wut jī. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó ít jenah joicáp wut jī. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah ít jwúub níj úubh joyóp wut jī, páant mantih:

—Meemdíh míih quíibdih booni Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma níj jenah joi? ít niijíp wut jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih āt níj jepahap wut jī.

¹⁸ Pánihna, jwí maáta nin pah ít níj jenah joyóp wut yah jī: “Nin jéih encanni āt nihjocan tagaá”, ít niijíp wut jī. Páant níj jenah joinít, jéih encanniji mánadh ít bid bojop wut jī. ¹⁹ Pánih bid bojnít, ā mánadh jwah nin pah ít níj úubh joyóp wut jī:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níit ā jumap? ¿Bíicmantjeh caán jwíih cāc jumna, jéih encanni nitjī wáát jumap? ít niijíp wut jī.

²⁰—Nin jwí wúuh tigeá. Bíicmant jéih encannijeh ā cāc jumap jī. ²¹ Caandíh jéihna yuhna, ded pah bññ ā enatdih, caandíh boonaidihbut jwí jéihcan caá.

Jwĩ wááh wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi wááh joyoó. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ït niij jepahap wut jĩ.

22 Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijníndih jwĩ maátaboó jwĩ míc wáacat mæúdíh ïta waadát táutcan tagaá. Páant ï chájat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadih ït úmji tagaá. 23 Pánih úmna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi wááh joyoó”, ït niij jepahap wut jĩ.

24 Páant ï niij jepahachah joinít, jwĩ maáta jéih encannijidih ït jwááh niijíp wut jĩ:

—Jesús yéejni ã jumatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēnít, jwiítidih yooópdi h ma naáwá, caandíh ït niijíp wut jĩ.

25 —Jesús yéej chājni ã jumatdih wá jéihcan caá. Nindihjuh wá jéihna caá. Jéih encanni wá jumap jĩ. Obohjeéhtih, bæ wá enna caá, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

26 —¿Ded pah tí meém ma enat pínahdih caán áí chāj? ït jwááh niij wááh joyóp wut jĩ.

27 —Caandíhjuh tibeé yeebdíh wáát naáwáp be. Páant wá naáwáchah yahna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chájat táut tigaá wá jwááh naáwáchah, ñi joíh, páant mantih? ¿Yeebbút áihwá ñi jumíh níit? queétdih át niijíp wut jĩ.

28 —Meém Jesús ã bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ã bohénit caá. 29 Dios Moisésdih ã naáwátjidih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ã jüúwátjidih jwĩ jéihcan caá, queét caandíh ït niij jühñup wut jĩ.

30 —¡Páant! Dedmant ã jüúwátjidih ñi jéihcah yahna, ¿caán weemdíh enani Dios ã wahni áta nihcan taniit? 31 Yéejnit ï wáábúchah, Dios ã joicán caá. Caandíh bácah jwiít nihat jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēni, ã wutadidih jepahniboó ã wáábúchah, Dios ã joiná caá.* 32 Jon jätih nin baác ã jwíh jumachah, jwíh cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enaat doonádh jwĩ joicán jĩ. 33 Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh áta jéih enacan tagaá, queétdih át niijíp wut jĩ.

34 —Bíicmantjeh yéejni mat jumap wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yahna, jwiítidih meém ma bohéih níit? jwĩ maáta caandíh ït niij jühñup wut jĩ. Páant niij péanijeh, Dioíh mæúmánt caandíh ït bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah ï jumap

35 Jéih encannijidih ï bacaat doonádh Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhñit, caandíh nin pah ã niij wááh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cáacwá úud jeñédih jepahni níit? ã niijíp jĩ.

36 —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wá jepahbipna caá, Jesúsdi h ã niij jepahap jĩ.

37 —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

38 —Maá, meemdíh wá jepahna caá, ã niij jepahap jĩ. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódiha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

39 Páant ã weñechah ennit, Jesús cáacwáboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah táí chájat, ded pah táí chájcatdihbut cáacwá ï jéihyat pínah niijná, nin baácboó wá jüúwáp jĩ. Wá ïp ded pah ã wutadidih jéihcan, jéih encannit panihnit ï jumna caá. Det páant ï jumatdih jéihnitdih wá ïp ded pah ã jumatdih wá bohébi pna caá, jéih ennit panihnit ï jumap pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yahna, ‘Jwiít táí jéihnit caá’, niij jenah joinítidih

* 9:31 Pr 15.29

wā bohécán niít, páantjeh jéih encannit panihnit ī jumat pínah niijná, Jesús ā niijíp jī.

⁴⁰ Páant ā niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowā caandih nin pah ī jwáub niij wábh joyóp jī:

—Jéih encannit panihnit, niijná, ¿jwítdih niij niít ma chājap? Jesúsdih ī niijíp jī.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihychah, yeebdih peéh chājat āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwī táí jéihna caá’, ñi niij jenah joyát jíib, yeebdih peéh chājat ā jumbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

10

Ovejawādih en daonít

¹ Táltimah, biih naáwátjīh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cāacwādih ā niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ded ovejawādih wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb púwd deini, nuumní tigeá ā jumap.

² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó āih ovejawādih en daoní yoobát ā jumna caá. ³ Ovejawā mínah wáihyat júwdih ā juyúchah, caán jēcdih wapni caandih ā wát wāhbiipna caá. Páant ā wātachah, queétdih en daoníboó íih wātna yoobó ā ezechah, āih wéheatdih āih ovejawā ípī beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ājeéh ípī pée bac bejna caá. ⁴ Nihat āihwā ī bac beedéchah ennit, queétdih ā waóh bejna caá. Pánihna, ā wéheatdih táí beh joiná, caandihjeh ī táí pée bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíh ī jéihca naáhdih ípī pée bejcan caá. Bitá ī wéheatdih joiná, úumnit, ípī jwei béjna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁶ Jesús páant ā niijíchah yuhna, queét it beh joicájp jī.

Ovejawādih en daonít naáwátjīh Jesús ā beh joyáat

⁷ Páant ī beh joicátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ovejawādih wáihyat júdu jēc panihni tigeá weém wā jumap. ⁸ Nihat wā jātīh jūóhnit, nuumnit panihnit, cāacwādih it yee bohénap jī. Queét ī wéhenachah yuhna, cāacwā, ovejawā panihnit, queétdih it joyáh bojop jī. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jēc panihni caá. Weemdih jepahnit jēcdih waadní panihnit ī jumna caá. Pánihna, queét iiguipna bejnit déejdih wā táí ubna caá. Ovejawā úumcanjeh, íih wáihyat júdamant jumnitjī wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwáub waadní, ípī táí jumna caá. Pánihat pah, wíih cāacwāboó wájeéh jumna, ípī úumcanjeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah ī náahatdih ī bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nuumnitboó ovejawā panihnit Dioíh cāacwādih mao yohodih ī jūóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jumat pah wájeéh ī táí jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā jūúwáp jī. ¹¹ Weémboó ovejawā panihnitdih táí en daoní wā jumna caá. Ded ovejawādih táí en daoní caandih ī mao yohat dée tobohāt ā jumuchah yuhna, āih ovejawādih āpī en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguipna bejnit déejdih wā táí ubat túut niijná, weémboó cāacwādih wā wan wāhbiipna caá. ¹² Obohjeéhtih, ā maáih ovejawādih en daoníboó yoobópdih ā táí en daocán caá. Áihwā nihcah, jíó ovejawādih jeémédih ā jūúwáchah enna, teo wāhniiboó ā en daonít ovejawādih ā yoh jwei béjna caá. Ā yoh jwei béjat táttimah, jíó ovejawādih ā tewezechah enna, queét ī jwei peét bejna caá. ¹³ Caán teo

wāhniboó ā jīb chājatdihjeh ā bidna caá. Ā maáih ovejawādh oican, queédih ā túi en daocán caá.

14-15 “Weém ovejawādh túi en daoní panihni tigaá wā jumup. Wā íp weemdih ā túi jéihna caá. Weembút caandih wā túi jéihna caá. Páant wā ípdih wā túi jéihyat pah, wíh ovejawā panihnit weemdihbut í túi jéihna caá. Wā íp weemdih ā jéihyat pah, weembút queédih wā túi jéihna caá. Pánih jéihna, wā ípjeeh í túi jumat pínah niijná, queédih wā wan wāhbična caá.*
16 Bih wáihyat júdu díitboó jumnit ovejawā panihnitbut wíhwā í jumbična caá. Pánih jumnit, wā naáwáchah, queébut í joi póobipna caá. Pánih joinít, wíhwā bícdih queébut í jumbična caá.* Pánihna, weemjéh nihāt wíhwādh wā túi en daobíčna caá.*

17 “Wíhwā Diosjeeh í jumat pínah niijná, queédih páant wā wan wāhat pínah, wā jwúb boo pud júwát pínahdihbut jéihnit, wā íp weemdih ā oina caá. 18 Ded ā náhat pah weemdih mao yohni pínah ā wihcan caá. Wā náhat pahjeh weemdih í mao yohbična caá. Pánihna, wā náhat pahbut wā jwúb boo pud jáohbična caá. Páant wā íp weemdih ā chājat túatup jī”, Jesús ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, queét jwí déewā bíc yoobó ít jenah joicáp jī.

20 —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ā túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandih jwí jwúb joíh, páant muntih? dawá í míc niijíp jī.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant āta níj naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut āta jéih enacan tagaá. Pánih chājna, nemép jumni nihcan caá, í míc niijíp jī.

Judíowā í maáta Jesúsdih í náahcat

22-23 Túttimah, mah noój láa, jwiit judíowā Jerusalén tútchidih bih fiesta jwí jwúb chājap jī. Jon jātih Dioih muudih chāj péanit, Diosdih í wēi wāhatjidih jwí náhnat yeó jáapna ā jumup jī. Caán yeó jáapnadh Dioih muudih wāap lap numpboó Salomón ā chājat túatni coahjidih Jesús ā en jibip jī. 24 Caan cóahboó Jesús ā jumuchah enna, jwí maáta caandih űh rúnda bojnit, nin pah í níj wábh joyóp jī:

—Maatápdih jwiitdih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiitdih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahní Cristo yoobát níit ma jumup? Jesúsdih í niijíp jī.

25 —Yeebdih jātih wāat naáwáp jī. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdih űi joíhcan jī. Wā íp ded pah weemdih ā watuchah joinít, ā wēpatjīh wāpí chājna caá. Pánih chājna, weém Cristo yoobát wā jumatdih juit tigaá wā chājap.

26 Páant wā jáutuchah yuhna, bitáih ovejawā panihnit jumna, weémboodih űi joíhcan caá. 27 Ovejawā queédih en daonídh í túi joyát pahjeh tih, wíhwā weemdih í túi joiná caá. Queédih wā jéihyechah, weemdih í túi péena caá.

28 Páantjeh Diosjeeh queédih wā túi jumat túatuchah, iiguipna í bejcan níit. Pánihna, queédih wā túi en dawáchah, bitaboó weemdih í jéih dáuc wáican níit. 29 Wā íp, wíh cáacwādh weemdih wāhni, nihatdih chah wēpni caá ā jumup. Pánih jumna, wíhwādh ā wapachah, bitaboó caandihbut í jéih dáuc wáican níit. 30 Weém wā ípíh bíc pahjeh jwí jumna caá, Jesús ā niijíp jī.

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

³¹ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih ĩ wuɓp jĩ. ³² Páant ĩ chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij wuɓh joyóp jĩ:

—Wā ĩp ã wēpatjĩh dawá láa yeedíh wā chāj júutap yah jĩ. ¿Dedé wā chājatji jīb tīgáá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohih? ã niijjĩp jĩ.

³³ —Dios ã wēpatjĩh ma chāj júutatji jīb nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cāacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tīgáá weém’, ma niij yee naáwát jīb, meemdíh jee dáhnajĩh jwĩ yoh mawíhna caá, queét ĩ niij jepahap jĩ.*

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Yeéb wā naáwát túutnitdih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wā niijjĩp be’, Dios át niij daacát túutap tajĩ.* ³⁵ Páant ã niij daacátji yoobópdih ã jumatdih jwiít nihát jwĩ jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwĩ jéih niijcán caá. Dios naáwátidih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jĩ. Pánihna, ‘Weém Dios wuɓh caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tīgáá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéj naóhna caá ã chājap’, ñipĩ niij? ³⁷ Wā ĩp ã náahat pah wā chājcah bácah, wā bohéatdih ‘Yoobópdih tīgáá’, niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wā ĩp ã wēpatjĩh wā chāj júutachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wā chāj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjĩh chājni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wā ĩp biícdih wā jumatdih ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijjĩp jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joí ĩjnit, queét chéneji ĩ tewíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, ĩ tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei bác bejep jĩ.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cāacwādih ã daabánajji, Jordán muj conanaáboó jwiítidih ã namah chúuh bejep jĩ, páant muntih. Caanná juibínit, jwiítidih ã namah jumap jĩ.* ⁴¹ Dawá cāacwā caanná caandíh enedih ĩpĩ juibínap jĩ. Nin pah queét múicjeh ĩ niijjĩp jĩ:

—Juan Dios ã wēpatjĩh chāj júutcan yuhna, ded pah Jesús ã jumát pínahdih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, ĩ múic niijjĩp jĩ.

⁴² Páant niij jenah joinítji dawá Jesúsdih ĩ jepahap jĩ.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tútchidih moon tájĩ. Queét yaádh ĩ wuɓ Lázaro biícdih ĩpĩ jumap jĩ.* Caánt María, Jesúih jítchanadih túi chej jumni macjĩh puohnit, múih waó yoócjĩh jōp wionih pínah mit jumap tajĩ.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wunap wut jĩ. ³ Á wunuchah, yad jeféna yaádh Jesúsdih dooná ĩt wahap tajĩ.

—Ma oini búdí wunna beé ã chājap be, Maá, ĩt niij naáwát túutap tajĩ.

⁴ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joinít, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Lázaro wunna yuhna, ã boobipna caá. Wunna, Dios ã wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ã wēpatdih júutnit, ã wuɓh wā jumatdih, wēpni wā jumatdihbut cāacwādih ã júutbipna caá, ã niijjĩp jĩ.

* 10:33 Lv 24.16 * 10:34 Sal 82.6 * 10:40 Jn 1.28 * 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaáhdhdihtbut Jesús búdí ã oyop jĩ. ⁶ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joiná yuhna, caán yuúpbít bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ã numah jam jwuhup jĩ. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowã ï jumni tútchina, jwĩ jwúub bejjih, ã niijíp jĩ.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwĩ maáta meemdih jee dáhnajih ï yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejjih, páant muntih? jwĩ niijíp jĩ.

⁹ Páant jwĩ niijíchah joinít, caandih ï mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíih naawátjih jwiítidih nin pah ã niij jéihya naawáp jĩ:

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwĩ táí enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwĩ buugcán caá.

¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwĩpĩ buugná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Páant niijná, nin pah niijná ãt chájap jĩ: “Buu wã íp ded pah ã chájat tútatdih wã cháj beedá jwuhcan caá. Páant weemdih ã chájat tútat judh jwuhchah, weemdih ï jéih mao jwuhcan caá”, niijná ãt chájap jĩ.

¹¹ Páant niij péanit, jwiítidih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—Jwĩ chéen Lázaro, ñona caá an chájapna caá. Páant ã uwuchah, weém caandih wucúdihi wã juibíipna caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã túi boobipna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ Páant jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ñona caá an chájapna caá”, niijná “Mujáh bejna beé”, niijná ãt chájap jĩ. ¹⁴ Páant jwĩ niij jenah joyátidih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdihi ã niijíp jĩ:

—Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wéina caá. Buu bejnit, ded pah wã chájat pínahdih enna, weemdih chah ñi táí jenah joibíipna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandih ï yohopjina enedih jwĩ bejjih, ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijná, nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwĩ en péejih. Caandih maona, jwiítidihbut ï mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, biícidih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cāacwādihi jwúub booani ã jumāt

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ juibíát pínah jätih, Lázaroíh bácahjidihi jeé ítboó ítát yohop tajĩ. Biícjih bóo téihya yeó jáap jätih átát wunup tajĩ.

¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, biíc hora tacdih bejat ã jumup jĩ.

¹⁹ Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwĩ déewã María, Marta ï úddih ï jígahat yayaát túnt niijná, ï pebhna ít juibínap tajĩ. ²⁰ Jwĩ juibíát doonádih joinít, mummánt bac jüóhni, Marta Jesúsdihi jwááadihi mi juyáp jĩ. Obohjeéhtih, yad jupru muú díitboó mit jam jwuhup tajĩ.

²¹ Pánihna, Jesúsdihi jwááhni, Marta nin pah caandih mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud áta wuncan tagaá.

²² Obohjeéhtih, ded pah ma wúbáchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

²³ —Ma úud ã boo pud jüóhíipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cāacwā ï boo pud jüóhni yeó jáapdih, * wã úudbut ã jwúub boo pud jüúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

* 11:24 Dn 12.2

25 —Weemjéh wənnidih wā jéih jwáub booana caá. Ded weemdih jepahni wənna yəhna, ā jwáub boo pud jūóhbirna caá. 26 Ded báadhnibut weemdih jepahni, iiguirna ā bejcan niit. ¿Caandih ma jenah joí niit? Martadih Jesús ā niijíp jī.*

27 —Maá, meém Cristo Dios wūáh ma jumatdih wā túi jéihna caá. Nin baácboó meemdih ā wahatjidihbut wā jéihna caá, Marta mi niij jepahap jī.

Jesús ā juñát

28 Páant Marta caandih niij péanit, Maríadih naawádih mi jwáub bejep jī. Pánih jwáub bejnit, mi jwandih mit juibi jéyē naawáp wut jī.

—Bohéni át juí tábeé. **‘Mi jūáwá naáh’**, meemdih ā niijná beé, mit niijíp wut jī.

29 Páant mi niijíchah joinit, Maríá waícanjeh Jesúsdi h jwááadi h mit bac jūáwáp tají. 30 Marta mi jwáub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjíh jeh jwí páñap jī. 31 Jwí déewā, Maríajeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi údidi h yohopjiboó juñúdi h bejna caá mi chājap”, ít niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinit, caántdih ít péé jūáwáp tají.

32 Jwí pebhna joinit, Jesúsdi h enna, ā pebh Maríá baácboó mi páah yoh ñajap jī. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jī:

—Maá, ninboó meém ma jumachah, wā úd átə wəncan tagaá, mi niij juí naawáp jī.

33 Páant mi juí naawáchah ennit, mijeeh péenit jwí déewā í juñátidihbut ennit, Jesús búdí ā jīgahap jī. 34 Pánih jīgahnit, Jesús queétdih nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—¿Dee tíbeé caandih ñi yoh? ā niijíp jī.

—Maá, caandih jwí yohopjiboó ma en jūáwá, í niij jepahap jī.

35 Pánih jīgahnit, Jesúsbut ā juñúp jī. 36 Páant Jesús ā juñúchah ennit, mijeeh péenit jwí déewā nin pah queétdih í míic niijíp jī:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, í míic niijíp jī.

37 Obohjeéhtih, bita caanjíh jumnit nin pah queétdih í míic niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ā jéih booana yəhna, Lázaroji ā wənat pínah jətíh, caandih át jéih booaji caá? í niijíp jī.

Lázaro í yohnjidih Jesús ā booaat

38 Páant í niij míic wéheat pónih, Jesús búdí ā jwáub jīgahachah, Lázarodih í yohopjiboó jwiútdih í namah juibínap jī. Caán ítdih búdí jee dáhjíh ít nemep tají. 39 Páant í nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Can jeé júdudih ñi pátú dodhdoó**, ā niijíp jī.

—Maá, biicjíh bóo téihya yeó jáap jətíh ā wənachah, jwí yohop be. Pánihna, bəu áih bácah an wíjina nacaá bəca, Marta mi niijíp jī.

40 —Wā naawátjidih ma túi náhninaá. Dios ā wēpatdih ma enat pínahdih meemdih wáat naóhna beé, caántdih ā niijíp jī.

41 Páant caántdih ā niij péanachah, queétdih jeé júdudih í pátú dodhdop jī. Í pátú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdi h nin pah ā niij úbáp jī:

—Weemdih ma joyátji túina caá, Paá. 42 Wā úbát pah ma joyátidih wā jéihna caá. Pánihna, weemdih ma wahatjidih nit jumnit í jéihyat pínah niijná, bəu meemdih páant wā niij úbhna caá, Jesús ā niijíp jī.

43 Páant niij úbh péanit, Jesús nin pah ā niij wēp ejep jī:

* 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

—**¡Lázaro, ma bac jüúwá!** ã niijp jĩ.

⁴⁴ Jesús páant ã niij ezechahjeh, Lázaro ï yohniji yahna, jeé ítmant ã bac jüúwáp jĩ. Pánih bac jüóhna, áih bácah, áih wao dáhdihbut yégueh chóo tópjĩh ï pinatji pahjeh ã duo bác jüúwáp jĩ.

Páant ã bac jüúwáchah, Jesús queétdih nin pah ã niijp jĩ:

—**Caandih ñi pinatji yégueh chóo tópnadih ñi wataá,** ã niijp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ï pinatji tópnadih Lázarodih ï watap jĩ.

*Jesúsdih ï tewat pínahdih ï míc wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ã boanachah ennit, María pebh jwinítji dawá jwĩ déewá, Jesúsdih ï jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowá pebhna juibínit, ded pah Jesús ã chājatjidih ït naáwáp wat jĩ. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewá ï maáta, fariseowá, bita jwĩ maáta bíicdih míc wáacnit, queéjtjeh nin pah ït niij míc wéhenap wat jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjĩh ã chāj jūutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojoó’, jwĩ niijcáh, nihat cācwá ájeéh ï bejbipna caá. Páant dawá bíicdih ï jumachah ennit, Jesúsdih maáh ï waadáat pínahdih jenah joinít, Romadih moón ï maáta ‘Jwiít dih yohna caá ï chājap’, niijnít, jwiít judíowāboodih ï peéh chājbipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioíh mūdih ï yohat pínah niijná, ïih soldadowādih ï wahbipna caá. Jwĩh baácdihbut ï déuc wáibipna caá. Pánihna, ¿bun ded pah tigaá jwĩ chājbi? ït míc niijp wat jĩ.

⁴⁹ Páant ï niijíchah yahna, bíic ïjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewá ï maáh yoobát Caifás wāt jumni, queétdih nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ:

—Wá déewáá, weemdih ñi joi jwúhú. Páant niij míc wéhena, yeéb ñi táu jéihcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowá jwĩ táu jumat pínahdih bíic cāc ã wun wúhuchah, ã túibipna caá. Á wun wúhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ï maáta ï yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi táu beh joi jwúhcan caá, Caifás ãt niijp wat jĩ.

⁵¹ Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná ãt chājcap wat jĩ. Sacerdotewá ï maáh yoobát ã jumachah, jwĩ déewá ï táu jumat pínah niijná, Jesús ã wun wúhat pínahdih Diosboó Caifásdih ãt naáwát túutap wat jĩ. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wanna, jwiít judíowādihjeh pohba ãt wun wúhcap tajĩ. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah bíic weh pah jwĩ jumat pínah niijná, jwĩ yéejat jíb Jesús ãt wun wúhup tajĩ. ⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwĩ mao yohbi?” queét ït niij míc wéhe jwíhip tajĩ.

⁵⁴ Pánihna, caandih ï mao yohíhatdih jéhnit, Jesús dahwani tátchinadih jibidih ã bejíchap jĩ. Tátchi whicapboó bejnit, caán pehbhit Efraim wāt jumni bainí tátchibitna jwiít dih ã numah juibínap jĩ. Pánih juibínit, caanjĩh jwĩ jum wúhup jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowá jwĩpĩ wēni Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdup jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah játih táu míc ámohat ápĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat whicannit jwĩ jumat pínah niijná. Pánihna, caandih chājat túut niijná, dawá jwĩ déewá nihat tátchinadih moón Jerusalén tátchina ït aab béjep tajĩ. ⁵⁶ Caán tátchina juibínit, queét Jesúsdih bidna ïtih chājap ta yah jĩ. Pánih bidna, Dioíh mūdih jumnit, queéjtjeh nin pah ït niij míc wéhenap wat jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jüóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ít niijíp wat jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ĩ maáta, fariseowãbut jãtĩh nin pah cãacwãdih ítãt niij wutup wat jĩ: “Jesús dedboó ã jumãt doonãdih joinít, jwiít dih ñi naáwã”, ítãt niijíp wat jĩ. Caandih tewat túut niijnã, páant ít niijíp wat jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María miñ chej jumniñh mi puhwat
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã judhdũchah, Efraín tãtchimant Betania tãtchina Jesús jwiít dih ã numah jwũub juibínar jĩ. Caannã juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ã booaniñh mũunã jwĩ juibínar jĩ. ² Pãant jwĩ juibínachah, jwĩ jeémãt pínahdih ĩ chãj wãhup jĩ. Pãnihna, Lázaro, Jesús, jwiit bícdih jeémãt cáagat naadĩh jwĩ laj pũuda bojop jĩ. Pãant jwĩ laj pũuda bojochah, Marta jwiít dih jeémãt mi cáagap jĩ. ³ Mariaboó nardo wũt jumni chej jumni quiít dih, bíic kilo tac yoób ub jũóhñit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Pũohñit, miñ waó yoócjĩh mi jõp wiwip jĩ.* Pãant mi puhwat tãttimah, caán nihãt mũú ã tãi chej jum chéyah bejep jĩ. ⁴ Pãant mi chãjachah ennit, jwiit bícdih jumni Judas Iscariote wãt jumni boó, Jesús dih enĩhcannit dih duó wãini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yũhna, mit jĩib chãj wãhcan? Caandĩh jĩib chãjna nihna, bíic jõpchi tewat pah bóo mitã jĩib teo tagaá. Pãnihna, caán dinerõjĩh moh yéejnit dih jwĩta jéih teo wãac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnit dih teo wãaquihcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yãana, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yũhna, biguí láana ãpĩ numũp tajĩ.

⁷ Pãant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caánt dih páant ma niijcã bojóo. Mi ámõhñiji chej jumniñh wĩh bácahdih ĩ yohãt pínah jãtĩh ñãñãt dée pah weemdĩh páant mi pũohna caá. ⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ĩ jumbipna caá. Pãant ĩ jumuchah, débólih wãhũhna, queétdih ñi jéih wãhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatãpdih wã jumcan niit, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ĩ maáta Lázarodihbut ĩ mao yohĩhat

⁹ Jesús bícdih Betania tãtchiboó jwĩ jumuchah, dawã jwĩ déewã caandĩh enedih ít jũúwup tajĩ. Obohjeéhtih, caandĩhjeh pohba nihcan, ã booaniñi Lázarodihbut enedih jũóhna ít chãjap tajĩ. ¹⁰ Pãant enedih ĩ juibínachah jéihñit, sacerdotewã ĩ maáta Lázarodihbut ít mao yohĩhip jĩ. ¹¹ Lázaro wunnijidih ã booaat doonãdih joinít, dawã jwĩ déewã Jesús dih ít jepahap tajĩ. Pãnih jepahñit, sacerdotewã ĩ bohéãtboodĩh ít cádahap tajĩ. Pãant ĩ cádahachah ennit, sacerdotewã ĩ maátaboó ĩj yapnit, Lázarodihbut ítih mao yohĩhip ta yah jĩ.

Jesúswã Jerusalénna ĩ waadãt
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ juibíni daanimant bóo yeó jáapdih dawã cãacwã Jerusalén tãtchina juibínitji jwĩ juibiat pínah doonãdih ítãt joyóp tajĩ. ¹³ Pãnih joinítji tãam ñeonãdih bóodnit, Jesús dih ĩ ub jwãáh dei jũúwup jĩ. Pãnih jwãáh dei jũóhñit, nin pah ĩ niij wẽi ñaacáp jĩ:

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11

—¡Diosdih jwĩ wēi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judiowãdih teo wáacni pínah ã túi jum̃ naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tiguaá! queét ĩ niij wēi ñaacáp jĩ.*

¹⁴ Burrodih bid junít, Jesús caanjih ã chũdap jĩ. Pánih chũdna, Dios naawát dih naóh yapaniji ã daacátji pahjeh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tátchidih moón, ñi umca bojó. Eneé, ñi Maáh burro wũhjih chũdnit, ã jũhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesús dih niijná caá ãt chãjap’, jwiit ã bohénit jwĩ niij jéih jwũhcap jĩ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã pũh laab béjat táttimah, ã daacátjidih náhnit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naawát dih ã daacátji biic yoobó Jesús dih ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoobó jéihyep jĩ.

¹⁷ Jesús ã ejechah, Lázaroĩh bácahdih ĩ yohatji lítmant báadhni ã bac jũwáchah ennitjiboó bitadih ĩt naawáp tajĩ. ¹⁸ Caán doonádih joinítji dawá cãacwã Jesús dih ĩ jwãáh jũwúp jĩ. ¹⁹ Páant dawá ĩ bejechah ennit, fariseowã queéjtjeh nin pah ĩt míic niijíp wut jĩ:

—¡Eneé bũca! Nihat Jesúihwã míicjeh bũ jumna caá ĩ chãjap. Queédih jwĩ naawáchah yuhna, ĩ joicán caá. Pánihna, ded pah queédih jwĩ jéih chãwácan caá, ĩt míic niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesús dih ĩ bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jũhñitjeéh, biquína griegowãbut ĩt juyúp tajĩ. ²¹ Pánih junít, jwĩjeéh jumni Felipe pebhna queét ĩt juyúp tajĩ. Felipeboó Galilea baacđih jumni Betsaida wãt jumni tátchidih bóo ã jumap jĩ. Caan pébh junít, nin pah caandih ĩt niijíp wut jĩ:

—Jwiit Jesús dih jwĩ enihna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

²² Páant ĩ niijchah joinít, Felipe Andrés dih naawádih ãt bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesús dih naawádih ĩ juyúp jĩ. ²³ Páant ĩ naawáchah joinít, Jesús queédih nin pah ã niij naawáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úd jeñé wã wãnat pínah, wã boo pud jũwát pínah, jeáboó wã jwũb bejat pínahbut bahñijeh ã judhna caá. ²⁴ Nin naawátjĩh yeebdih wã bohébična caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat táttimah, ãih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, ãih diítmant bóo tíb ãpĩ chíih jũhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, ãta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh ãta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wũna, wã boo pud jũwát táttimah, dawá cãacwãdih Diosjeéh wã túi jumat tútbična caá. Obohjeéhtih, wũcan, weemjéh wãta jum tagaá.*

²⁵ Det ĩ weñat pínahdijeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodih chãjĩhcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ weñat pínahdih joyáh bojnit, Diosdih túi jepahna, páantjeh ãjeéh ĩ túi jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdih teo wãhñit jumihna, wã naawát dih túi joyát caá náahap. Pánih chãjna, queébut wãjeéh ĩ jumbipna caá. Pánihna, queét weemdih teo wãhñitdih búdí oina, wã ípbat ãjeéh ã túi jumat tútbična caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús ã wãnat pínahdih ã naawát

²⁷ “Bũ búdí wã jĩgahna caá. ¿Wã ípdih ded pah tiguaá wã niijbi? ‘Paá, weemdih yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij tánit? Caandih páant wã niij

* 12:13 Sal 118.25-26

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

uëbhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wā júúwáp jī. Pánihna, buu weemdih chah yeejép buwat ā jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu ded pah wēpni ma jumatdih cāacwādiḥ ma jéihyanaá”, Diosdih ā niijp jī.

Páant ā niijichahjeh, jeámant Dios nin pah āi niijp jī:

—Wā wēpatdih queétdih wāát júutap be. Pánihna, wā jwúub júutbipna caá, páant muntih, ā niijp jī.

²⁹ Páant ā niijichah joiná, dawá caanjih joi ñáhnit, ī joi wáhi bejep jī. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ī niijp jī:

—Énoh niit páant yáani, biquína ī niijp jī.

—Ángel Jesúsdiḥ naóhna caá ā chājap, bita ī niijp jī.

³⁰ Queéť páant ī niijichah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijp jī:

—Jeámant wéheni wíih pínah niḥcan, weém Dios ā wahní wā jumatdih yeéť ñi jéihyat pínah niijná, páant āi niijp be. ³¹ Buu nin baácđih moón yeejép wā ī yéj chājat jīb wā íp queétdih ā peéḥ chājbipna caá. Queétdih watni nemépwā ī maádhíbut ā yohbipna caá. ³² Weemdih cruzboó péoh dodhnit ī mawachah, dawá cāacwā wíihwā pínah wā chājbipna caá, Jesús ā niijp jī.

³³ Páant niijná, ded pah ā wunat pínahdiḥ Jesús cāacwādiḥ naóhna át chājap tajī. ³⁴ Páant ā niijichah joinít, cāacwāboó caandih nin pah ī niij júub joyóp jī:

—Dios naáwátdih daácnitji nin pah it niij daacáp tajī: ‘Dios ā wahní Cristo páantjeh ā jumbipna caá’, it niij daacáp tajī.* ¿Páant ī niij daacáchah, meém niḥat cāacwā úud jeñe, Dios ā wahnidiḥ dépanihna pohba cruzboó ī péoh dodh mao yohcan niit? ¿Meém Dios ā wahní niḥcan niit? ī niijp jī.

³⁵ Páant ī niijichah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jumatdih yeebđih wā jéihyana caá. Obohjeétdih, maátcanbitjeh ñijeéḥ wā jumbipna caá. Pánihna, túi jumát túut niijná, yeebđih wā bohéátjidiḥ ñi quíib buúdcá bojóó. Ded dupánapboó jib bejni dedboó ā bejat pínahdiḥ ā en juicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wā jumachah, buu wā bejat pínah játih weemdih ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíihwā ñi jumbipna caá, ā niijp jī.

Páant niij naóh péanit, jwiítdih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, queétdih ā jwei béjep jī.

Judiówā Jesúsdiḥ ī náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ā wēpatjīh Jesús queétdih ā chāj júutachah yuhna, dawá jwí déewā caandih ī joíhcap jī. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ā naáwátji pahjeh queéť ī chājap jī. Nin pah át niij daacáp tajī:

“Maá, ma naáwátdih wā bohénachah yuhna, cāacwā ī joíhcan caá. Ma wēpatjīh queétdih wā chāj júutachah yuhna, ‘Caán naáwát yoobópdih niḥcan caá’, ī niij jenah joiná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. *(Is 53.1)*

³⁹ Páant ī joíhcat ennit, Dios queétdih ā jéihyat túutcan caá. Caandíhbut Isaías nin pah át niij daacáp tajī:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih át chājap wut jī. Pánih chājnit, ā naáwátdih queétdih át jéihyat túutcap wut jī. Pánihna, ā wēp chāj júutatdih enna yuhna, ī beh encan caá. Á bohéátđih joiná yuhna, ī beh joicán caá. Á bohéátđih jéihna niḥna, ī yéj chājatđih ita cádahji tagaá. Páant ī cádahachah, queétdih Dios áta túi ubji tagaá”, Isaías át niij daacáp tajī. *(Is 6.10)*

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

41 Páant niŷ daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigát dihbut enniŷi ɷumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna át chāɷap wut jī.

42 Obohjeéhtih, dawá cācwā, biquína jwī maátabut “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, Jesús dih ít niŷ jenah joyóp tajī. Páant niŷ jenah joiná yuhna, queét fariseowādhíh úumna, bita “Jesúsjeéh wā waadáp be”, ít niŷ naáwihcap wut jī. Páant i naáwáchah nihna, jwī míc wácat mauná fariseowáboó queétdih ita waadát túutɷcan tagaá. 43 Queétdih Dios ã wēi naáwátdih náahna yuhna, cācwāboó i weñatdih chah ít bidip wut jī. Pánihna, queét “Weém Jesúsíh caá”, bitadih ít niŷ naáwihcap wut jī.

Jesús ã naáwátdih i joíhcat jīb peéh chāɷat ã ɷumat

44 Túttimah, Jesús cācwādhíh nin pah túbít ã niŷ ñaac naáwáp jī: “Ded weemdíh jepahni weemdíhjuh pohba jepahna ã chāɷcan caá. Weemdíh wahnidihbut ã jepahna caá. 45 Ded weemdíh enni weemdíh wahnidihbut ã enna caá. 46 Ded dapúnapboó ɷumniji, weemdíh jepahna, baabát panihpboó ã jwúb ɷumat pínah niŷná, weém baabát panihni nin baácboó wā júúwáp jī. 47 Obohjeéhtih, ded wā naáwátdih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wā peéh chāɷcan niút. Nin baácdih moón weemdíh jepahcannitdih peéh chāɷjadih júóhna wā chāɷcan jī. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat tút niŷná, wā júúwáp jī. 48 Ded weemdíh náahcanni, wā naáwátdihbut joíhcanidih peéh chāɷat ã ɷumbipna caá. Wā naáwátdih i joíhcatɷi jīb péeni yeó jáapdih wā ípboó queétdih ã peéh chāɷbipna caá. 49 Weém wā jenah joyátjuh yeebdíh naóhna wā chāɷcan caá. Wā íp weemdíh wahniboó ded pah wā naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wā naáwátboó ã naáwátjuh tígaa. 50 Ded ã naáwátdih joí waadána, wā ípjeéh páantjuh ã túi ɷumbipna caá. Pánihna, wā íp ã naáwát túutatdihjuh tígaa, yeebdíh wā naáwáp”, Jesús queétdih ã niŷíp jī.

13

Jesús ã bohénitíh jítchanadih ã chocat

1 Pascua yeó jáapna pínah játihbit, Jesús nin baácdih cádahnit, ã íp pehbboó ã bejat pínah bahni ã juhdhatdih átát jéihyep tajī. Áihwā nin baácdih moondíh búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jī. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwādhíh ã wun wáhp jī.

2 Caan chéi Jesús jwítdih ã numah jeéméchah, Jesús dih eníhcannitdih ã naáwát pínah niŷná, Judas, Simón Iscariote wáúdhíh nemépboó át waád dée tajī. 3 Dios pebhmant ã júúwátɷdih, ã jwúb páuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajī. Á íp caandíh chah maáh ã waadáat pínahdihbut átát jéihyep tajī. 4 Pánih jéihna, jwíjeéh jeemp lajniji ñah ñuhnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dagnit, jöp wiwat pínah yégueh chóoɷh chúhlit yoób ã chéwep jī. 5 Chéo péanit, pamapdih mah púoh yacnit, jwíh jítchanadih ã choc jwíhip jī. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóoɷh jwíh jítchanadih ã jöp wíwip jī.

6 Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã juibínap jī. Áih jítchanadih chocat tút ã chāɷchahjuh, Pedroboó caandíh nin pah ã niŷíp jī:

—¿Maá, wíh jítchanadih chocodih júóh niút ma chāɷap? ã niŷíp jī.

7 —Weém butéh yeebdíh ded pah wā chocatdih ma jéih jwahcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ã niŷíp jī.

8 —Obohjeéhtih, wíh jítchanadih meemdíh wā chocat túutcan caá, Pedro ã niŷíp jī.

—Meemdíh wā choccah, wíh ma nihcan niút, Jesús caandíh ã niŷíp jī.

9 —Pánihna, Maá, wíih jítchanadihjuh nihcan, wíih téihyanadih, wíih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro á niijíp jī.

10 —Ded jéehna, nihát áih bácahdih á tui chocna caá. Caandih chéne jwáub chocat á náahcan caá. Áih jítchanadihjuh chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ñi jamuchah yahna, biíc ñijeéh jamni jéehcanni panihni á yéejatdih cádhcanni á jumna caá, Jesús Pedrodih á niijíp jī.

11 Páant niijná, Jesús caandih eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niijíp tajī.

12 Jwíih jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwáub duonít, á lajapjina á jwáub juí lajap jī, páant mantih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwiítidih á niijí naáwáp jī:

—¿Butéh yeebdih wá chocatjidih ñi jéih niit? 13 Yeéb weemdih ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yooópdiuh niij tiguaá ñi cháhap. Weém yeebdih bohéni, ñi Maáh yooóbát tiguaá. 14 Páant yeebdih bohéni, ñi Maáh jumna yahna, teo wáhnit ípī chájat pah ñíih jítchanadih wá chocna beé. Páant wá chájachah ennitji jumna, yeebbát ñíih jítchanadih míic chocat caá náahap. 15 Ded pah ñijeéh jamnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wá júutap be. Pánihna, yeebdih ded pah wá chájatji pah yeebbát biíc yooób ñi chájaá.* 16 Yooópdiuh yeebdih wá naóhna caá. Ded teo wáhniboó á maáh chah nihcan caá. Ded á wáhniboó caandih wahni chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yahna, yeebdih teo wáhnit pah ñíih jítchanadih yeebdih wá choc wáhp be. Pánihna, wá chájatjidih ennitji biíc yooób ñi chájaá. 17 Páant wá watatdih jéihnit, chájna, búdí ñi wéibipna caá.

18 “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wá niijcán caá. Det wá ñíonitdih wá tui jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biíc yooób á yapbipna caá. ‘Wájeéh jeémpnijeh tiguaá weemdih yeejép á chájbipna caá’, ít niij daacáp tajī.* 19 Páant á chájat pínah játiuh yeebdih naóhna caá wá cháhap, páant á yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios á wahni Cristo ta tiguaá’, ñi niij jéihyat pínah niijná. 20 Nindihbut yooópdiuh yeebdih wá naóhna caá. Wá wáhnidih ded tui wéi jwááhni, weemdihbut á tui wéi jwááhna caá. Pánih weemdih wéi jwááhni, weemdih wáhnijidihbut á wéi jwááhna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jī.*

Judas á duó wáyat pínahdih Jesús á naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Páant niij péanit, Jesús búdí á jīgahap jī. Pánih jīgahnit, jwiítidih nin pah á niijíp jī:

—Yooópdiuh yeebdih wá naóhna caá. Biíc ñi cátih jamni weemdih eníhcannitdih á duó wáibipna caá, á niijíp jī.

22 Páant á niijchah joinít, caandih júutni pínahdih jéihcan, jwiítjuh jwí míic en jáhanap jī. 23 Weém, Jesús búdí á oiniboó caandih wá dodh jáah lajap jī.

24 Pánihna, Simón Pedro weemdih áih téihyajīh jenah júutnit, nin pah á niijíp jī:

—Caandih ma uúbh joí ené dedna tiguaá caandih duó wáini pínah, weemdih á niijíp jī.

25 Páant á niijchah joinít, weémboó Jesúsdiuh jwáub dodh jáah lajnit, caandih nin pah wá niij uúbh joyóp jī:

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27

* 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

* 13:18 Sal 41.9

* 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

—¿Maá, deddih niij tígaá ma chāj? wā niijíp jī.

²⁶ —**Nin pandih dajnit wā neéh wāhni pínah weemdíh eníhcannitdih ā duó wáibipna caá**, weemdíh Jesús ā niij jepahap jī.

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ʼb neéhnit, Judas, Simón Iscariote wáúhdih ā wúhup jī. ²⁷ Páant Jesús ā daj neéh wāhni pandih Judas ā jeéméchah, neméboó caandíh yeejép āt chājat tátutap tajī. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—**Ded pah ma chājat pínahdih waícanjeh chājadh ma bejeé**, Judasdih ā niijíp jī.

²⁸ Páant Judasdih ā niijíchah joiná yuhna, jwiít nihat jwī jéihcap jī. ²⁹ Pánih jéihcan, “Judas jwíih dinerodih en daoní ā jumuchah, jwī jeémát pínahdih jíb chājat tátutna, Jesús páant ā niij wahna caá”, biquína ít niij jenah joyóp ta yuh jī. Bitaboó “Moh yeejnitdih dinero wúhat tátutna caá āt chājap”, ít niij jenah joyóp tajī. ³⁰ Pánihna, Jesús ā neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ā bac bejep jī. Páant ā bac bejehchah, chei wáát jumup jī.

Jesús jáap wutatdih ā naáwát

³¹ Páant Judas ā bac bejat táttimah, Jesús jwiítndih nin pah ā niij naáwáp jī:

—**Buu láa bácah weém nihat cáacwā ʼud jeñé wā íp ā wahni wā jumatdih, wā wēpatdihbut cáacwádh ā jéihyabipna caá.** Caán ā wēpatdih weembút queédih wā jéihyabipna caá. ³² Páant wā íp ā wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbut waícanjeh ā jéihyabipna caá. ³³ Yeéb wā weh paníhnt, nindihbut wā naáwáchah ní táí joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh níjeéh wā jum jwuhbipna caá. Wā bejat táttimah, weemdíh búdí ní bidbipna caá. Jwí déewádh wā niijátji pah yeebdihbut bíic yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeéboó ní jéih bejcan caá’, wā niijná caá. ³⁴ Pánihna, jáap wutatdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebjéh ní míic oyoó. Yeebdíh wā oyatji pah, yeebjéhbnt ní míic oyoó. ³⁵ Páant ní míic oyochah ennít, wíihwā ní jumatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiítndih ā niijíp jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdih nin pah ā niij ʼbhb joyóp jī:

—¿Maá, dedboo tígaá ma bejbi, páant ma niijná? ā niijíp jī.

—**Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwuhcan caá.** Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, táttimah wā pebhna ma juibíipna caá, Pedrodih Jesús ā niijíp jī.

³⁷ —¿Maá, dépanih tígaá buu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh í mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan níit, Pedro ā niijíp jī.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wáhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mújbai ā ewat pínah játih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, bíic peihcanni láa pohba bitadh ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jumat

¹ Táttimah, Jesús jwiítndih nin pah ā niijíp jī: “**Butéh wā niijátndih náhnit, ní jǵahca bojóó.** Wā ípdih táí jenah joinít, weemdíhbut bíic yoobó ní táí jenah

* 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

joyoó. ² Wā íp ā jumapboó dawá jumat pínah muná ā jumna caá. Pánihna, caanná jaibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wā bejbipna caá. Wā naawát pah bíic yooó ā wihcah, páant yeebdíh wáta níj naóhcan tagaá. ³ Yeéb ñi jumat pínahdih túi ámoh péanit, yeebdíh ubudih wā jwúb dei jüóhbiipna caá, wājeéh ñi jumat pínah níjná. ⁴ Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ā níijp jī.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwít jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tiguaá caán namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesúsdih ā níj úbh joyóp jī.

⁶ —Weemjéh tiguaá namá panihni wā jumap, wā íp pehbhoó ñi jaibíat pínah níjná. Weemjéh mun tiguaá yooópdih naóhni. Jeáboó jaibínit pínahdih weemjéh mun tiguaá caolih booani wā jumna caá. Caolih wā booanit múicjeh wā íp pehbhoó páantjeh í jumbipna caá. ⁷ Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih tagaá. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi túi jéihna caá buca, Jesús jwiitdih ā níijp jī.

⁸ Páant ā níijchah joinít, Felipe jwuh nin pah ā níijp jī:

—Maá, jwí ípdih jwiitdih ma júutá. Páant bóojeh tiguaá jwí eníhip, ā níijp jī.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wájeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwuhcan níit? Weemdíh enna, wā ípdihbut maát enep be. ‘Jwí ípdih ma júutá’, níjná, ¿dépanih tiguaá weemdíh páant ma níj? ¹⁰ Weém wā ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. ¿Páant caán yooópdih nihcan caá’, ma níj jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátjīh wápī naóhcan caá. Wā íp ā naawát túutuchahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán bíicdih jumna, ā wēpatjīh wápī chāj júutna caá. ¹¹ Weém wā ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. Caán ‘Yooópdih tiguaá’, níj jenah joicán, wā íp ā wēpatjīh wā chāj júutatjidih náhninit, bíicjeh jwí jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yooópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinít wā chājat pah bíic yooó í chājbipna caá. Buu wā íp pehbhoó jwúb bejna, wā chājat chah pohba wā íp ā wēpatjīh í chājbipna caá. ¹³ Weemdíh túi jenah joinít í úbát pah wā chājbipna caá, wā íp ā wēpatdih cáacwā í jéihyat pínah níjná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumuchah, dedé ñi úbát bíic yooó wā chājbipna caá, Jesús ā níijp jī.*

Túini Espíritu ā wahat pínahdih Jesús ā naawát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wā wutatdih ñi jepahbipna caá. ¹⁶ Yeebdíh Túini Espíritu ā wahat pínah níjná, wā ípdih wā úbhbiipna caá, wā wihcah, ñijeéh ā jumat pínah níjná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yooópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh ā jumbipna caá. ¹⁷ Nin baácdih moón wā ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbut í jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh í túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jamni pínahdih yeéboó ñi túi jéihbipna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wā éemp bejcan níit. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ā juyúchah, weém wā jumat pahjeh mantih ñijeéh ā jumbipna caá. ¹⁹ Wā bejat pínah bahniyeh ā júdhna caá. Páant wā bejat túttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh í jwúb encan níit. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúb boo pud júóhni wā jumat pah mantih, yeebát jwúb boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwí wahni Túini Espíritu yeebdíh joinít, wā íp bíicdih wā jumatdih yeebdíh ā túi jéihyabipna caá. Pánihna, wā íp bíicdih wā jumat pah mantih, yeéb bíicdih

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn

3.21-22; 5.14-15 * 14:15 Dt 6.4-9; 11.1

wā jumatdihbut ā jéihyabipna caá. ²¹ Ded wā wutatdih jói waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wā ípbut ā oibipna caá. Weembát caandíh bíic yoobó wā oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wā jumatdih wā túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

²² Jwíjeéh jumni bíih Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ā niij wábh joyóp jī:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ā niijíp jī.

²³ —Ded weemdíh oini wā naáwátidih ā túi jói waadábiipna caá. Páant ā túi jói waadánachah, wā íp caandíh ā oibipna caá. Pánih oina, wā íp bíicdih áih caolidih waadnit, ájeéh jwí jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wā wutatdih ā jepahcan caá. Páant ā jepahcah, ájeéh jwí wihcan níit. Butéh ñi joini weemjéh wā naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp weemdíh wahnijeh páant ā naáwát tétutp be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wā ípdih wā wábhachah, Túini Espíritudih yeebdíh ā wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, ā túi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wā naáwátjidih ā náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wā túi jumat tétutna caá. Weém wā túi jumat pah muntih yeebbát ñi táti jumbipna caá. Wā wáhni túi jumat pah nin baácdih moón í jéih wáhcan caá. Pánihna, búdi náhni dahwanit, ñi úmca bojó. ²⁸ “Weém wā bej jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat tétut niijná, wā jwáub dei jéohbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wā niij naáwáchah, ñiát joiná jī. Páant wā niijíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wā ípboó weém chah wéjni ā jumachah, ájeéh jumnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacbiipna caá. Páant wā chájat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jī, wā niijátji bíic yoobó ā yapachah, weemdíh táti jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

³⁰ “Yeebdíh wā múic wéhe jwáhat pínah bahniitjeh ā judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejép chájadih ā jéohbipna yuh caá. Nemépwá í maáh wéjni jumna yuhna, weemdíh ā jéih yap yohcan níit. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wā íp ā wutat pahjeh wā chájbiipna caá, nihat cáacwá caandíh wā oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhúú. Chóbe bejjih”, Jesús jwiítidih ā niijíp yah jī.

15

Jesús jiwá iguúh páuj panihni ā jumat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwiítidih ā jwáub niij bohénap jī, páant muntih: “Weém jiwá iguúh páuj panihni, wā ípboó iguúhadih en daoni panihni, wíih cáacwá iguúh pihna panihnit í jumna caá.* ² Quehcanni pihdih iguúhadih en daoni ā bóod yohbipna caá. Páant ā bóod yohat pah, det weemdíh táti jenah joicánitdih wā íp ā yohbipna caá. Ded táti quehni pihboodíh ā bóod ámohna caá, dawá ā quehat pínah niijná. Páant ā chájat pah det wílhwá í náahatdihjeh í chájachah enna, wā íp queédih ā cádahat tétutbiipna caá, ded pah wā náah yacatboodíh í chájat pínah niijná. ³ Yeéboó wā naáwátidih jói jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi bíicdih wájeéh ñi jumáú. Páant wájeéh ñi jumachah, weembát yeéb bíicdih wā jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujdih

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1 * 15:1 Is 5.1-7

tái dauj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh tái joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chājcan niút.

⁵ “Weém jiwá iguúh páuj paníhni, yeebboó áih pihna paníhni caá ñi jumap. Ded weemdíh tái joiní wãjéeh tái bíicdih ã jumachah, weembát ájéeh tái bíicdih wã jambipna caá. Pánih jumna, tái quehni pih paníhni wã weñat pínahdih ã tái chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wã weñat pínahdih ã jéih chājcan niút. ⁶ Ded wan jüóhni pihdih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjéeh tái jumcannidih wã íip ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cao yohbipna caá. Páant ã chājat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chājna, iiguúpna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeeb weemdíh cádahcan, wã naáwátidih tái joiná, ded ñi náahatdih ñi wúbúchah, bíic yoobó wã chājbipna caá. ⁸ Wã weñat pínahdih ñi chājachah ennit, ‘Queét Jesúhwã caá’, bita ã níj jéihbipna caá. Páant níj jéihnit, wã íipdihbut ã wēibipna caá. ⁹ Wã íip weemdíh ded pah ã oyat pah muntih weembát yeebdíh bíic yoobó wã oina caá. Páant yeebdíh wã oyatdih ñi tái náhninaá. ¹⁰ Wã íip weemdíh ded pah ã wutachah, caandíh jepahna, ã oyatjñh ájéeh wã tái jumna caá. Páant wã chājat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjñh wãjéeh ñi tái jambipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wã naóhna caá, wãjéeh tái jumnit, búdí ñi weñat pínah níjñá. Bainí ñi wēican niút. ¹² Nin pah yeebdíh wã níj wutna caá: Yeebdíh wã oyat pahjeh muntih, yeebjéhbut ñi míic oyoó.* ¹³ Ded ã chéendih búdí oina, caanjéh ã wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ã tái teo wáacbipna caá. ¹⁴ Ded pah wã wutatdih jepahna, yeebboó wã chéenwã ñi jumna caá. ¹⁵ Wã chéenwã yoobát ñi jumachah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdíh wã níjñá caá. Í maáh ded pah ã chājatdih ã pebh moón ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumachah, ded pah wã íip ã naáwátidih yeebboodih wáat naóh yapanap jñ. ¹⁶ Yeeb weemdíh ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wã níwip jñ, wã íipíhwã jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi tái chāj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih ã jepahat pínah níjñá. Pánih tái chāj cádahcannit, wíhwã jumna, ded pah wã íipdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã wáh bípna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wã jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi míic oyoó”, Jesús jwiútdih ã níjíp jñ.

Jesúsdi, áihwádhbut nin baácdih moón ã íiat

¹⁸ “Nin baácdih moón yeebdíh ã íináchah, weemdíhbut ã íiatjdih ñi tái náhninaá. ¹⁹ Diosdih jepahcannit ñi jumachah nihna, queétjeh ã míic oyat pahjeh, yeebdíhbut ã oi tagaá. Obohjeéhtih, yeeb wã ñionit jumna, ded pah queét ã chājat pah bíic yoobó ñi chājcatdih ennit, yeebdíh ã eníhcan caá.* ²⁰ “Wíhwã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wã níjítjdih ñi tái náhninaá. Pánih weém namp jumna, weemdíh yeejép ã chājat pahjeh yeebdíhbut bíic yoobó ã chājbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebbát queétdih ñi bohénachah, ã jepahbípna caá.* ²¹ Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ã jéihcat júb, yeeb wíhwã ñi jumachah ennit, yeebdíhbut yeejép ã chājbipna caá.

²² “Queétdih bohénadih wã jüóhcah, weemdíh ã náahcatjñ júb queétdih peéh chājat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, bue queétdih wã bohéat táttimah,

* **15:12** Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5 * **15:19** Jn 17.14-18 * **15:20** Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

'Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá', queét ĩ jéih niijcán caá. ²³ Ded weemdíh eníhcanni wã ípdihtbat eníhcanni caá. ²⁴ Wã íp ã wēpatjīh cāacwã ĩ jéih chājca naáhdih wã chāj júutap be. Páant wã chāj júutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chāj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wã ípdihtbat ĩ eníhcan caá. Páant ĩ eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chājbična caá. ²⁵ Pániñ eníhcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji bíic yoobó chājna caá ĩ chājap. 'Queétdih yeejép wã chājcah yuhna, weemdíh ĩ eníhcan caá', it niij daacáp tají.*

²⁶ "Túttimah, wã ípjeeh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cāacwādih wã bohé jwíhichah, yeeb wājeéh ñiát jumap jī. Pániñ wājeéh jumnit, ded pah wã chājatdih ennitji yeeb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹ "Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, bíic yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. ² Túttimah, wíihwã ñi jumat jíib, ñi maáta jwí míc wáacat muuná ĩ waadát tútcan niit. Bíih láa ded yeebdíh mao yohna, 'Dios ã náahat pah chājna caá wã chājap', ã niij jenah joibípna yuh caá. ³ Wã ípdih, weemdíhtbat ĩ jéihcat jíib páant ĩ chājbična caá. ⁴ Pániñna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, 'Páant ã yapat pínahdih Jesús jwíútdih ã naáwáp jī', ñi niij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, buu yeebdíh wã naóhna caá", Jesús jwíútdih ã niijíp jī.

Túini Espiritu ded pah ã teo wáacat pínah

"Weemdíh ñi jwíih pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéátdih yeebdíh wã naóh jwáhcap jī. ⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pehbóo wã jwáub béjat pínah bahniñeh ã judhduchah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, '¿Dee tigeá ma bejbi?' weemdíh ñi niij wáuh joicán caá. ⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdi ñi jīgahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jīgahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jüóhcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei juiiná, nin baácdih moón ĩ yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chājat pínahdihbat ã jéihyabipna caá. Yéej chājnitdih ĩ yéejat jíib Dios ã peéh chājat pínahdihbat caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espiritu cāacwādih nin pah ã niij jéihyabipna caá: 'Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat', ã niijbípna caá. ¹⁰ Wã íp pehbóo wã jwáub bejat túttimah, cāacwã weemdíh ĩ jwáub encah, Teo Wáacni jwáh queétdih ã bohébipna caá, ded pah ĩ túi jumat pínahdih ĩ jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baácdih moón ĩ maáh nemépdih Dios ã peéh chājat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² "Búdi caá yeebdíh wã naáwát pínah ã judhdup. Obohjeéhtih, buu caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan niit. Obohjeéhtih, wã íp caandíh ã naáwát túutcah, yeebdíh yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbat ã bohébipna caá. ¹⁴ Pániñna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinit, yeebboó weemdíh búdi ñi

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

wēibipna caá. ¹⁵ Wā íp ā jéihyat pah, weembút wā jéihna caá. Páant tigaá ‘Táini Espíritu ded pah wā jumatdih ā jéihyabipna caá’, yeedb́h wā níj naáwáp be.

¹⁶ “Bahñibitjeh weemd́h ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemd́h ñi jwáub enbipna caá, páant mántih”, Jesús jwiít dih ā niijíp j́i.

Buu j́gahnit, túttimah wéinit jẃi jummat pínah

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jẃi míc níj úbh joyóp j́i:

—‘Bahñibitjeh weemd́h ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemd́h ñi jwáub enbipna caá, páant mántih’, niijná, ¿ded pah níj tigaá páant ā níj? ‘Wā íp pebhboó wā jwáub páuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ā chájat pínahdih níj naóh tigaá jwiít dih páant ā níj? ¹⁸ ‘Bahñibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah níj tigaá ā cháj? Obohjeéhtih, jẃi beh joicán caá, jẃi míc niijíp j́i.

¹⁹ Páant niijnít, caand́h jẃi úbh joííhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ā níj naáwáp j́i:

—‘Bahñibitjeh weemd́h ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemd́h ñi jwáub enbipna caá páant mántih’, ¿wá niiját dih beh joicán, úbh joííh níit ñi chájap? ²⁰ Yoobópdih yeeb́h wā naóhna caá. Wá wunat pínah bahñibitjeh ā judhna caá. Pánihna, wá wunuchah enna, búdí ñi júbipna caá. Obohjeéhtih, weemd́h enúccannitboó búdí í wēibipna caá. Yeéboó búdí j́gahnitji, túttimahbitjeh ñi jwáub wēibipna caá. ²¹ Nin pah ā jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ā jumuchah, búdí mi j́gahna caá. Pánih j́gahna yáhna, mi weép jummat túttimah, caánt dih ā tubatjidih náhnican, wébit á cáac jumuchah ennit, búdí mi wéina caá. ²² Páant mi jummat pah tigaá buu yeé ñi j́gahbipna caá. Túttimah, yeeb́h wā jwáub enechah, yeebbút búdí ñi jwáub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeeb́h í jéih jwáub j́gahacan níit.

²³ “Weemd́h ñi jwáub enni yeó jáapdih túi beh joinít jumna, weemd́h ñi úbh joicán níit. Yoobópdih yeeb́h wā naóhna caá. Wíihwá jumna, wá wēpatj́ih ñi úbhúchah, wá íp yeeb́h ā jepahbipna caá. ²⁴ Játih wá ípdih páant ñi úbh jwáhcáp j́i. Obohjeéhtih, yeeb́h wá wun wúhat túttimah, wíihwá jumna, páant caand́h ñi úbú. Páant ñi úbhúchah, ñi úbát dih ā wáhbipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ā jummat

²⁵ “Játih wá jenah joiní naáwátj́ihjeh yeeb́h wá bohénachah, ñi túi beh joicán beé. Obohjeéhtih, wá boó pud j́úwát túttimah, ded pah jẃi íp ā jumatdih túi buocannijeh wá naóhbipna caá. ²⁶ Caán láa wíihwá jumna, wá wēpatj́ih yeebjéh wá ípdih ñi úbh b́ipna caá. Weémboó níih pínahdih wá jwáub úbh wáhcán níit. ²⁷ Pánihna, wá íp pebhmant j́óhni wá jumuchah ‘Yoobópdih tigaá’, níj jenah joinít, weemd́h ñi oyochah ennit, wá ípboó yeeb́hbat á oibipna caá. Páant ā oyatdih jéihnít, yeebjéh caand́h ñi úbh b́ipna caá. ²⁸ Weém wá íp bíicdih jumñiji nin baácboó wá j́úwáp j́i. Pánihna, buu nin baácboó jum jwáhni wá íp pebhboó wá jwáub páuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ā niijíp j́i.

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, jwiít caand́h nin pah jẃi niijíp j́i:

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjĭhjih bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Páni hna, meém jéih beedáni ma jum atdih buu jwuhna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ā wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jwóhni ma jum atdih jwí túi jéihna caá, jwí niijíp jĭ.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jwóhni tigaá āt jumap’, ĩñi niij níit buca? ³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nih at yeéb níih munáboó ĩi jweí jwúub bejchah, weém biicjeh wā chāóbipna caá. Obohjeéhtih, biicjeh pohba wā nihcan níit. Weemdíh ĩi yoh bejchah yuhna, wā ípboó wājeéh ā jumbipna caá. ³³ Páant wā yapat pínah jātih yeebdíh naóhna caá wā chājap, ĩĭgahcanjeh ĩi túi jum at pínah niijná. Nin baáboó ĩi jum jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép ĩ chājbipna caá. Obohjeéhtih, nin baácdih moón ĩ yéej chājatdih yap yohni wā jum atdih jéihnit, bádí ĩi weñeé, jwiít dih ā niijíp jĭ.*

17

Jesús āih pínahdih Diosdih ā uúbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij uúbáp jĭ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh ĩ mawat pínah ā juná caá. Páni hna, weém ma wáuh wā jum atdih cáacwādih ma jéihyanaá, weemdíh ĩ weñat pínah niijná. Páant ma chājachah, weém jwáh meemdihbat queétdih wā weñat túatbipna caá. ² Nih at cáacwā ĩ maáh weemdíh ma waadánap be. Páni h maáh jumna, det weemdíh ma wáhnitdih majeéh wā jum at túatbipna caá. ³ Det meém Dios biicjeh jumnidih jéihna, weém ma wáhnitdihbat jéihna, japboó jwíjeéh biicdih páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

⁴ “Nin baáboó jum jwuhna, ma chājat túatjatjidih wā chāj péanap be. Páni h chājna, ded pah ma jum atdih cáacwādih wā túi jéihyanap be, meemdíh ĩ weñat pínah niijná. ⁵ Páni hna, nin baácdih jwí chājat pínah jātih, majeéh biicdih jum jwuhna, biic yoobó jwípĭ wutat pah muntih, weemdíh ma jwúub maáh waadánaá.

Jesús ā bohénitĭh pínahdih jwuh Diosdih ā uúbát

⁶ “Paá, nit wíihwādih jwuh wā uúbhna caá. Nit weemdíh ma wáhnit nin baáboó yeejép wā cātíh ĩ jumuchah yuhna, queétdih ded pah ma jum atdih wā jéihyanap be. Queét míihwādih weemdíh ma wáhuchah, queét ma wutat pah ĩ chājna beé. ⁷⁻⁸ Weemdíh ma naáwátjidih queétdih wā bohénachah, ĩ túi wēi joyó be. Páni h wēi joinít, ma pebhmant jwóhni wā jum atdih, ma wahni wā jum atdihbat ĩ túi jéihna caá. Páni h jéihnit, ‘Nih at jwiít dih ā bohéatjidih, nih at ā chāj júatjatjidihbat Dios āt wutap taga’, ĩ niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wā bohénitĭh pínahdihjih uúbhna caá wā chājap. Bitai h pínahdih uúbhna wā chāj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wáhnit míihwā caá ĩ jumap. ĩih pínahdih meemdíh uúbhna caá wā chājap. ¹⁰ Nit wíihwā nih at míihwā mun tigaá. Páni hna, míihwáboó wíihwā mun tigaá. Weemdíh jepahna, ĩ túat numúchah ennit, bitabat weemdíh ĩ wēina caá.

¹¹ “Buu nin baáboó wā chācán níit. Ma pebhna jwúub bejat túat caá wā chājap. Páant ma pebhna wā jwúub bejchah yuhna, nit weemdíh ma wáhnit nin baáboó ĩ chāóbipna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdíh ma wáhnitdih ma wēpatjĭh, weemdíh ma wáhni wēpat biicdih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biicdih jwí jum at pah muntih nitbat túi biicdih ĩ jumbipna caá. ¹² ĩjeéh jum jwuhna, ma wēpatjĭh nitdih wā

*

tái en dawáp be, biícboó ã bũdcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátdih Ì daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

13 “Bũ ma pebhboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwahna, Ìh pínahdih páant wã niíj uúbáp be, caandih joinít, weém biícđih búdí Ì weñat pínah niijná. 14 Ded pah ma jumatđih nitđih wáát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wíihwáboó yeejép chãjnitji Ì túut ñumáp be. Páant Ì túut ñumácah ennit, bita túut ñumcánnitboó queétdih Ì iiná caá. 15 ‘Nin baácđih jumnit wíihwáđih ma ub bejeé’, wã niíj uúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácđih Ì jum jwahuchah, ma tái en dawaá, Nemép queétdih ã yéjecat pínah niijná’, wã niíj uúbhna caá. 16 Weém nin baácđih moón yeejép Ì jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemđih jepahnit jumna, nin baácđih moón Ì jenah joyát pah queétdih Ì jenah joicán caá. 17 Ma naáwát yoobópdih ã jumuchah, caandih nit wíihwáđih ma tái bohénaá, meemđih chah Ì jepahat pínah niijná. 18 Nin baácboó weemđih ma wahat pahjeh muntih, weembát nit wíihwáđihbut wã wahna caá, ded pah jwí jumatđih queét jwah bitadih Ì bohéat pínah niijná. 19 Cáacwáđih wã wun wáhibipna caá, míihwá jumna, ma weñat pínahđihjeh Ì chãjat pínah niijná.

Jesús nihat áihwá pínahđihbut ã uúbát

20-21 “ ‘Nit wíihwáđihjeh ma teo wáacá’, wã niíj uúbhcan caá. Bũ queétdih bitadih wíih doonáđih Ì bohénachah joinít, weemđih jepahnitđihbut ma teo wáacat pínahđih wã uúbhna caá, nihat wíihwá biícđih Ì jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewá jumna yahna, biícjeh caá. Pánihna, jwiít biícjeh jwí jumat pah queétdih jwíjeéh tái biícđih Ì jumna naáh, ma wahni wã jumatđih nihat cáacwá ‘Yoobópdih tigaá’, Ì niíj jéihyat pínah niijná. 22 Weemđih ma wáhni wépatđih wíihwáđihbut wáát wáhp be, biícđih jwiít jwí jumat pah, queétdih tái biícđih Ì jumat pínah niijná. 23 Weém queét biícđih wã jumuchah, meembát weém biícđih ma jumna caá. Páant biícđih jwí jumuchah, wíihwá yoobópdih biícwá pahjeh Ì jumbipna caá. Páant biícwá pah Ì jumuchah enna, ma wahni wã jumatđih cáacwá Ì jéihbipna caá. Pánihna, weemđih ma oyat pah muntih, queétdihbut biíc yoobó ma oyatđih Ì tái jéihbipna caá.

24 “Paá, nin baácđih jwí chãjat pínah játił weemđih búdí oina, ma wépat weemđih wáhnit, biíc yoobó maáta jwí jumap jí. Pánihna, wíihwá jwí pebhboó wájeéh Ì jumat pínahđih queétdih wã náah yacna caá, weemđih maáh ma jwáub waadáatđih Ì enat pínah niijná. 25 Paá, meém táini yoobát chãjni, nin baácđih moón yeejép wã meemđih Ì jéihcah yahna, weémboó meemđih wã tái jéihna caá. Ma wahni wã jumatđih nit wíihwá Ì tái jéihna caá. 26 Ded pah meém ma jumatđih queétdih wã jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemđih ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oyatđih Ì jéihyat pínah niijná. Pánił jéihnit, queétdihbut Ì míic oyochah, jjeéh biícđih wã jumbipna caá”, Diosđih ã niijíp jí.

18

Jesúsđih eníhcannit caandih Ì tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Páant niíj uúbh péanit, Jesús jwiít ã bohénitđih ñumah bac bejnit, Cedrón wút jumni mujđih chúuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwí juibínap jí. 2 Dawá láa caán pácahi jumapna Jesúsđih jwípi míic wáacap jí. Pánihna, Judas Jesúsđih

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

enihcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahdih át jéihyep tají. ³ Pánih jéihna, Jesúsdi h jútut tút niijná, Romano soldadowādih, Dioih mūdih wapnitdihbut át duó wái jūwúp tají. Queétdih sacerdotewā maáta, fariseowā maátabut it wahap tají. Pánih jūóhna, iih jiiát yuyá déejih jiinít, itah tōopna, íbat naaná, máa quíitnajih man jumnit, í juyép jī. ⁴ Pánihna, jwí jumupdih í tōah jūwúchah ennit, yeejép ā yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwáah bejnit, nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Déhedih bid jūóh tígáá ñi chāj? ā niijíp jī.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jūóhna caá jwí chājap, queét í niij jepahap jī.

—Caan tígáá weém, Jesús ā niijíp jī.

Queétdih duó wáini, Judas, queét cātina ā jumup jī. ⁶ “Caan tígáá weém”, Jesús ā niij jepahachah joinit, caandih tewedih jūóhnitji tāahjīh í chéi jwúub bej buugúp jī. ⁷ Páant í buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah ā jwúub niij úubh joyóp jī:

—¿Déhedih bid tígáá ñi chāj? ā niijíp jī.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwí chājap, queét í jwúub niij jepahap jī.

⁸ —‘Caan tígáá weém’, yeebdih wáát niij jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wájeéh jumnitdih ñi teoca bojoó, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁹ “Míihwā weemdíh ma wūhnitdih biíc cāacdih wā buúdat túutcap be”, Diosdih ā niij úubátji pah biíc yoobó ā yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojoó”, ā niijíp jī. ¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadíh jwáat wáinit, sacerdotewā í maáhdih teo wūhni Malco wāt jumniih jéihyepmant bóo moli chóodih ā bóod yohop jī. ¹¹ Páant ā bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ā niijíp jī:

—Míih íbat naadíh ma jwúub yacaá. Wā íp ded pah weemdíh ā náah yacat pah biíc yoobó yeejép wā yapbipna caá, ā niijíp jī.*

*Sacerdotewā í maáh pebhna Jesúsdi h úub bejat
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

¹² Páant ā niij péanachah, soldadowā, í maáhjīh, jwiit judiowā jwí maátabut Jesúsdi h teonit, caandih í chéwep jī. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna í úub bejep jī. Anás Caifás jóon wut jī. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā í maáh ā jumup jī. ¹⁴ “Nihat jwiit judiowā jwí táí jummat pínahdih biíc cāac ā wūh wūhchah ā táibipna caá”, niij naóhniji Caifás ā jumup jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojīh Jesúsdi h yúupbit jwí en péanachah, Anáih mūuná Jesúsdi h úub juiúnap jī. Pánihna, weémboó sacerdotewā í maáh ā jéihni jumna, Jesús táttimah maáih mūú wáihyat júduna weembút wā waad béjep jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wā waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmajhéh ā chāwáp jī. Pánihna, jwúub bac jūóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wā waadát túutap jī. Páant mi waadát túutuchah joinit, weém Pedrodih wā numah waad béjep jī. ¹⁷ Páant wā numah waad béjehah ennit, caánt wapnihbóo Pedrodih nin pah mi niij úubh joyóp jī:

—¿Meembút Jesús ā pej jumni nihcan niit? mi niijíp jī.

—Nihcan caá weém, Pedro ā niij jepahap yuh jī.

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

18 Caan chéi túbít pohba ã cábhuchah, caanjîh moón teo wáhnit taa cáonit, í méé cháúdup jî. Pánihna, jwiítbat Pedrojîh íjeéh jwí méé cháúdup jî.

Sacerdotewã í maáh Jesúsdih ã úúbh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Páant jwí méé cháúdat pónih, sacerdotewã í maáh ã jóon Anásboó Jesúsdih ãt úúbh joyóp wut jî. Jwiít ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihubat ãt úúbh joyóp wut jî. 20 Páant ã úúbh joyóchah, Jesús caandih nin pah ãt niúj jepahap wut jî:

—Weém nihát í joyóchah, jweéhcanjeh wãpí bohénap jî. Jwiít judíowã jwí míc wáacat mæúdíh, Dioíh mæúdíhbat wãpí bohénap jî. 21 Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdih páant ma niúj úúbh joí? Ma jéihíhna, weemdih joinítjidih ma úúbh joyoó. Queétboó meemdih yoobópdih í naóhbirna caá, ãt niújip wut jî.

22 —Sacerdotewã í maáhdih páant ma niújá bojóó, niújnit, caan pébh ñahni soldado téihyajîh Jesúh páo tíbdih ãt mawap wut jî.

23 —Ded pah yeejép wã niújátjidih weemdih ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdih wã naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdih ma mao? Jesús soldadodih ãt niújip wut jî.

24 Pánih úúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdih páantjeh í chéonijidih ã jíi Caifás, sacerdotewã í maáh yoobát pebhna ãt wahap wut jî.

Pedro ã jwúúbh yeeat
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdih páant ã úúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojîh páantjeh taa cáut pebh jwí méé cháúdup jî. Páant jwí méé cháúduchah ennit, caanjîh moon jwáh Pedrodih nin pah í niúj úúbh joyóp jî:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan níit? í niújip jî.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwúúbh niúj jepahap yeh jî.

26 Páant ã niúját túttimah, sacerdotewã í maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwáh Pedrodih nin pah ã niúj úúbh joyóp jî:

—¿Pácahi jumapdih meemdih nihcannit beé Jesús bíicdih wã enep? ã niújip jî.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ã niúj jepahap yuh jî. Páant ã niújíchahjeh, mújbai áí ewep jî.

Pilato jwúh Jesúsdih ã úúbh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáih mæmánt Jesúsdih úb bac bejnit, caán tútchidih moón í maáh Pilato wút jumniúh mæná caandih í úb bejep jî. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áih mæná waadcán, soldadowádh Jesúsdih í úb waad béjat tútup jî. Pilato judío nihcah, áih mæná waadnit, jwí wutatdih yap yohna, Pascua jeémátdih íta jéih jeémpcan tagaá. 29 Páant í waadcáh ennit, Pilato jécidih bac juí ñahnit, queétdih nin pah ã niúj úúbh joyóp jî:

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ã niújip jî.

30 —Caán yeejép nihcah, meemdih jwíta úb júóhcan tagaá, í niúj jepahap jî.

31 —Caandih úb bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjáá, Pilato queétdih ã niúj jepahap jî.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowádh cáacwádh ñi mao yohat tútup jî, í niújip jî. Páant niújna, Jesúsdih í mawat tútatdih niújna í chãjap jî.

³² Páant ì mawat tútutachah, Jesús cruzboó ã wunat pínahdih, jãtìh ã naáwátjì biíc yoobó ì chãjat tútutap jì.* ³³ Páant ì niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad béjnit, Jesúsdih át bid bojop wut jì. Pánih bid bojnit, caandìh nin pah át niij úubh joyóp wut jì:

—¿Meém judíowã ì maáh niít? át niijíp wut jì.

34—¿Meemjéh úubh joí en niít ma chãjap? ¿Bita ì naáwáchah joiníjì niít, páant ma niij úubh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jì.

³⁵—Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewã, ñíih sacerdotewã maátabut meemdìh ì wahap be. ¿Dedédìh tibeé yeejép ma chãj, páant ì peéh chãjìhichah? Jesúsdih át niij úubh joyóp wut jì.

36—Weém nin baácìh moón ì maáh nihcan caá. Páant wã jumuchah nihna, wã bohénit weemdìh ìta teo wáac tagaá, jwí déewã ì teocat pínah niijná. Obohjeéhtìh, wã maáh jumat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jì.

³⁷—Pánihna, ¿meém maáh niít? páant niijná, Pilato át niijíp wut jì.

—Ma niiját pah maáh tigaá wã jumap. Cãacwã ì maáh jumat tútut, queédìh yoobópdih naáwát tútut niijná, nin baácboó wã jüúwáp jì. Pánihna, ded yoobópdih chãjìhni, weemdìh ã táì jepahna caá, Jesús át niijíp wut jì.

³⁸—¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jì.

Judíowã Jesúsdih ì mao yohat tútut (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwúub bac jüóhnit, queét pãì ñuhnit judíowãdih nin pah ã niij naáwáp jì:

—Ñi mawat tútutni Jesúsdih dedé peéh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapdih biíc nemat muúboó jumnidih wãpì baca wãhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnídih yeebdìh wã baca wãh jìih? Pilato jwí maátadih ã niij úubh joyóp jì.

⁴⁰—Nihcan caá. Caandìh ma bacaca bojóó. Barrabásboodìh jwiítìh ma baca wãhuú, Pilatodih jwí déewã ì niij ñaac jepahap jì. Barrabásboó Romano maátadih yohíhntijeéh ã jumap jì.

19

¹ Páant ì niij ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesúsdih soldadowãdih át puñat tútutap wut jì. ² Páant ì puñat túttimah, queét óot tópdìh péeb waoni júdu chãjnit, Jesúsìh wao dáhdìh ìt yacap tajì. Pánih yac péanit, maátaih yégueh pah jígohni caandìh yacnit, nin pah ìt niij deoh naáwáp wut jì:

³—Ma túj jumúú, judíowã ì maáh, niij deoh naóhnit, Jesúsdih ì dawát yoobó pãina ìt chãjap wut jì.

⁴ Páant ì puñat túttimah, Pilato jwúub bac jüóhnit, caanjìh pãì ñuhnit jwí déewãdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jì:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwúub ùb bac jüóhna caá, ã niijíp jì.

⁵ Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátaih yégueh pah jígohni ì yacniij muú díitmant ã bac jüúwáp jì. Páant ã bac jüúwáchah, Pilato queédìh nin pah ã niijíp jì:

—Ñi eneeé. Nin caá, ã niijíp jì.

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

6 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioih mæúdh wapnitbæt Jesúsdi ennit, búdí ï jũih ñaacáp jĩ.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túatú! ¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túatú! ï niijíp jĩ.

Páant ï niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandih peéh mawat wihcáh yuhna, ñi mawihna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhñit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ï jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios wúuh caá wã jumæp**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwĩ nœowã ï wætatji pah caandih mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ï niijíp jĩ.

8 Páant ï niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ. 9 Pánih joí wáhi bejna, Jesúsdi jwúub namah waad béjnit, caandih nin pah át jwúub niij úubh joyóp wæt jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? át niijíp wæt jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandih át jepahcap wæt jĩ.

10 Páant ã jepahcáh, Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wæt jĩ, páant mæntih:

—¿Weemdih ma jepahihcan niit? Weémboó meemdih wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat túatna caá. ¿Caandih ma jéihcan niit? Jesúsdi át niijíp wæt jĩ.

11 —**Dios meemdih pánih wëpatdih ã wáhchah, weemdih ded pah mata jéih chãjat túatcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdih enihcannitdih duó wáiniboó meém chah yéjni ã jumna caá**, Jesús Pilatodih át niijíp wæt jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandih áti hacaihip wæt yuh jĩ. Pánih hacaihna, jwúub bac júóhñit, queét jwĩ maátadih ã hacaihat déejidih ã wëp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewáboó chah íjnit, búdí ï jwúub niij júih ñaacáp jĩ.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardih enihcanni caá. Pánihna, caandih bacana, meembút Césardih yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ï niijíp jĩ.

13 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsdi jwúub bac júúwát túatnit, caandih ded pah ã chãjat pínahdih naáwát túat niijná, peéh chãjat pínahdih naóhñit ípĩ chúudæpboó Pilato ã yoób juí chúudæp jĩ. Pilato ã chúudæpboó jee dáhna ï jwejni coah ã jumæp jĩ. Caan cóah jwiit judiówã jwĩih weheatjĩh Gabatã ã wæt jumæp jĩ. 14 Caán yeó jáardih Pascua jeémát yeó jáap játih jwĩ míc ámohat yeó jáap, yeó téih púuh laáb juní ã jumæp jĩ.

Pánih juí chúudnit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh páinit jwĩ déewádih ã niijíp jĩ.

15 —¡Á wæn dáhwa naáh! ¡Á wæn dáhwa naáh! ¡Ub bejnit, cruzboó péoh dodhñit, caandih ñi mao yohoó! ï niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumæchah yuhna, caandih cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túat niit ñi chãjap? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Biñ maáh jwiitdih ã wihcan caá, sacerdotewã ï maáta ï niij jepahap jĩ.

16 Páant ï niiját túttimah, queét ï weñat pínah niijná, Jesúsdi cruzboó mao yohat túatna, Pilato áih soldadowádih ã ub bejat túatæp jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoih mæmánt Jesúsdi ï ub bac júúwáp jĩ.

*Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)*

¹⁷ Pánih ub bac jéohnit, Jesússeh áih cruzdih ā bewechah, Waó Iidíp wāt jumni jeejína caandíh ī ub bejep jī. Jwíih wéheatjīh caán jeé Gólgota ā wāt jumap jī. ¹⁸ Pánihna, bita chénewādhbit caán biíc dih ī mao yohat túat niijná, ájeéh ī ub bejep jī. Pánih ub bejna, caanná jwabínit, queét biíc peihcannit ī beoniji cruznadih soldadowā ī nah péoh jwejep jī. Biíc dih Jesús ā jéihyepmant bóo buwámant péoh jwej, biíhdih ā wáyámant bóo buwámant ī péoh jwejep jī. Pánihna, ī tac yoób Jesúsdih ī péoh jwejep jī. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ā daacát túatni naadíh Jesúh waó chahmant ī nah péoh báudhdup jī. Nin pah át niij daacát túatup tajī: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, át niij daacát túatup tajī. ²⁰ Caán naadíh páant ā niij daacát túatna, jwíih wéheatjīh, Roma tútchidih moónih wéheatjīh, Grecia baác dih moónih wéheatjīhbut páant át niij daacát túatup tajī. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ī yoób pud dodhdop jī, buca. Queéd dih cruzboó ī péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdih ā jumap jī. Dawá jwí déewā queéd dih ī mawachah enat túat niijná, jwíjeéh ī péo bejep jī. Pánihna, caanná jwabínit, Pilato ā daacát túatjidih dawá jwí enep jī. ²¹ Páant ā niij daacát túatjidih dawá jwí enechah íjnit, Pilato pehbboó jwáub bejnit, sacerdotewā ī maáta nin pah caandíh īt niij wutap wat yuh jī:

—‘Nin judíowā ī maáh caá’, ma niij daacát túatca bojoó. Caánboó jwí maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwáub niij daacát túatú: “**Judíowā ī maáh caá weém**”, ā niijp be’, ma niij daacát túatú, īt niijp wat yuh jī.

²² —Wā jwíih daacát túatat pahjeh ā jumá naáh, Pilato queéd dih át niij jepahap wat jī.

²³ Jesúsdih ī péoh dodhdát túttimah, chéneña míc soldadowā Jesúh yéguehnajidih ī jumap yoobó ī ubap jī. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ā jumap jī. ²⁴ Caán chóo, pánihi ā jumachah, nin pah queét mícjeh ī niijp jī:

—Nin yégueh chóodih jwí yeo wáica boj jíh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat túat niijná, jwí yoh tíoh jwah jíh, ī míc niijp jī. Páant niijnít, íh tíhwat naajīh ī yoh tíhwap jī.

Pánih tíohna, Dios naáwát dih naóh yapani ā daacátji pahjeh ā yapat pínah niijná, queét páant ī chājap jī. “Wíih yégueh chóodih queét ī jumap yoobó ī ubbipna caá. Pánihna, wíih yéguehdih ubni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajīh ī yoh tíohbipna caá”, át niij daacáp tajī.*

²⁵ Páant ī chājachah, Jesúh cruz pehbbit chéneña míc yaádh biíc dih weém wā en ñuhap jī. Jesús ín, ā cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwí en ñuhap jī. ²⁶ Pánihna, ā ín biíc dih weém búdí ā oinibát ā pebh wā en ñuhachah ennit, ā índih Jesús nin pah ā niijp jī:

—**Naá, can wā bohénijiboó meemdh ma wáuh pah ā jumbipna caá**, ā niijp jī.

²⁷ Páant niij péanit, weemdh jwah nin pah ā niijp jī:

—**Buu cant ma ín pah mi jumbipna caá**, ā niijp jī.

Páant ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh caánt dih jwíih muáboó wā ub waadánap jī.

*Jesús ā wnat
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)*

* 19:24 Sal 22.18

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “**Nihat Dios weemdíh ã wətnidih wā chāj péanap be**”, niij jéihna, Dios naáwátidih naóh yapanit i daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijp jī:

—**Weemdíh taca joótna caá**, ã niijp jī.*

²⁹ Caanjīh bijni jiwá iguúh mac jumni wáam dahdih i bíbohóh jī. Pánihna, biíc soldado hisopo wāt jumni máa doóbhdih ɛbnit, páab chái déedih chéó búadhnit, bijni macdih ã taj báahanap jī. Taj báaha péanit, Jesúsíh jacna ã nah tewep jī, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chājachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yaíh ɛnonít, ã wənah bejep jī.

Soldado Jesúsíh páwádih ã jwāagat

³¹ Caán ã wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwī chooát yeó jáap pínahdih jwī ámohat ã jumap jī. Jwiit judíowā caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh i ñuhadidih jwī náahcap jī. Pánihna, íih wáa nahnadidih daj mawachah, waícanjeh i wənat pínah niijná, jwī maátaboó Pilatodih ít daj mawat túutap wət jī. Páant i daj mawat túttimah, íih báachjidih waícanjeh ɛb deyaat túut ít chājap tajī. ³² Páant i wətuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhnitdih íih wáa nahnadidih soldadowádih át daj mawat túutap wət jī. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnitdih daj mao péa, yap juóhnt, Jesús játih ã wənatjidih enna, áih wáa nahnaboodíh i daj maocap jī.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih ítah tóopjīh Jesúsíh páwá píjmant ã jwāag aabánap jī. Páant ã jwāagachah, biíc mantjeh meép mahjīh wid jumni ã chíi juúwúp jī. ³⁵ Páant ã chíi juúwúchah, weemjéh wā enep jī. “Weém nin tólihndih páant wā niij daácna, yoobópdih naóhna caá wā chājap”, wā niij jéihna caá. Pánihna, yeebđihbut wā naóh yapana caá, yeebbút Jesúsíh íi túi jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwátidih naóh yapanit i naóh daacátji pahjeh tibee páant ã yapap jī. “Áih báachdih ded iidípdih i daj maocan níit”, i niij daacátji pahjeh, Jesúsíh wáa nahnadidih i daj maocap jī.* ³⁷ Dios naáwátidih biíh tólihndih nin pahbut íi niij daacáp tajī: “Queét i jwāagnijidih i enbipna caá”, ít niij daacáp tajī.*

Jesúsíh báachjidih i yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wənat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, áih báachjidih ɛb deyaat túut niijná, Pilatodih ɛúbúdidih át bejep wət jī. Páant ã ɛúbúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ɛb deyaat túutap wət jī. Páant ã ɛb deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna joinít, Jesúsíh báachjidih ã ɛb deyanap jī. José jwī déewā maátadih úumna, Jesúsíh ã jepahatjidih át naáwíhcap tajī. ³⁹ Nicodemo, Jesúsíh chei juí wéhenijibut,* ájeéh juóhnt, mirra wāt jumni chej jumni ah, áloe wāt jumni chípéh déeéh widnidih ã ɛb juwép jī, Jesúsíh báachjidih i yohat pínah játih ñáñat túut niijná. Caán ã ɛb juóhni treinta kilos át chodop jī. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewā Jesúsíh báachjidih ɛb deyanit, jwiit judíowā wənnitdih jwípí yohat pah, áih báachjidih chej jumniíh ñáinit, yéguehnaíh i pinip jī. ⁴¹ Cruzboó Jesúsíh i mawap pebh pácahi ã jumap jī. Caán pácahi tac yoób cáac i yohat pínah i jáap baadni jeé íit át jumap jī. Caán i baadni ítidih cáac yoh jwahca naáh át jumap jī. ⁴² Pánihna, jwī chooát hora

* 19:28 Sal 69.21 * 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

* 19:39 Jn 3.1-2

tóah jüúwáchah, áih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit jumni jeé ítdih yóhahnitjeh í yohop jĩ.

20

Jesús á boo pud jüúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdih í yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná juibínit, caán ítdih í nemnji jeé júdudih bita í pátú dodhdajti pah á jumuchah, mit enep wut jĩ.

² Pánih ennihji weém, Jesús bádí á oini, Simón Pedrojĩh jwĩ jumupna mi ñáo juyúp jĩ. Pánih ñáo junít, jwiítbih nin pah mi niúj naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáih bácahjidih jáantjeh ít ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwúub jwejepjiboó wá jéihcan caá, mi niújip jĩ.

³ Páant mi niújichah joinít, jwiítbut Jesúsdih í yohopjiboó enedih jwĩ ñáo ñah bejep jĩ. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodih ñáo yapnit, á játih caán yohopji jeé íitna wá waoh juibínap jĩ. ⁵ Pánih játih juibína yuhna, caán ítdih waadcanjeh, péeb jéen enna, Jesúsdih í pinni chóonajijeh á lajachah, wá enep jĩ. ⁶ Páant wá péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro pée junít, chão ñúhcanjeh, caán íitna á waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúsdih bácahjidih í pinni chóonajijeh á lajachah, caanbút á enep jĩ. ⁷ Jesúsdih wao dáhdih í pinni chóo chibit yúup á lajachah, caandíhbut á enep jĩ. ⁸ Pánihna, waad béjnit, á en ñuhuchah ennit, weembút wá ñúun waad béjep jĩ. Pánih ñúun waadnít, Jesúsdih bácah á wihchah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúub boo pud jüúwát tagaá”, weém wá niúj jéihyep jĩ. ⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah játih, Dios naáwátidih naóh yapanit Cristo á wunat pínahdih, á jwúub boo pud jüúwát pínahdihbut í daacátjidih jwĩ túi beh joi jwúhcap jĩ. ¹⁰ Pánih en péanit, jwĩih muaná jwĩ jwúub bejep jĩ.

María Mágdala tútchidih bólihdih Jesús á jígohat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítbih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwĩ túttimah pée bejnit, Jesúsdih bácahjidih í yohopji jeé íit jéc jíponih ñuhnit, mit jui ñúhup wut jĩ. Pánih jui ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ. ¹² Pánih en waadana, Dios á wahnit ángelwá chénewádhid mit enep wut jĩ. Túi baabní yéguenna dñonít, Jesúsdih bácah á lajapjidih ít chéudup wut jĩ. Biíc áih wao jumupjimant, biíc áih jíitcha jumupjimant ít chéudup wut jĩ. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétdi boó caántdih nin pah ít niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jái? ít niújip wut jĩ.

—Wá maáih bácahjidih ub bejnit, ded í jwúub jwejepjiboó wá jéihcan caá, mit niúj jepahap wut jĩ.

¹⁴ Queétdih páant niújnit, tac púud enna, Jesús caanjih á ñuhuchah, mit enep wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wut jĩ.

¹⁵ Páant mi beh encah, Jesús caántdih nin pah át niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jái? ¿Déhedih tigaá ma bid? át niújip wut jĩ.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niúj jenah joyóp wut yuh jĩ. Páant niúj jenah joiná,

—¿Meemnit beé jwī maáih báhahjidih ma ub bejep? Ɖb bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwúub ubadidih wá bejat pínah niijná, caandíh mit niijíp wut jī.

¹⁶ —**María**, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joí, tac púud ñuhnit, Hebreo wéheatjīh nin pah mit niijíp wut jī.

—Raboni, niijnít, Jesúsdi h mit pin tewep wut jī. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chājap wut jī.

¹⁷ Páant mi pin tewe chah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wut jī:

—**Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wā íp pehbóo wā púuh laab bėj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wā úudwā panihnitdih nin pah níj naáwádih ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ā níj naáwát túutep be: “Wā íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíih Dios ñíih Dios mun tigaá. Pánihna, ā pehbóo wā púuh laab bėj bipna caá”, ā níj naáwát túutep be’, queétdih ma niijí, Mariadih Jesús át niijíp wut jī.**

¹⁸ Páant ā niijíchah joiníhji jwī pebhna joinít, nin pah mi niijíp jī: “Jwī Maáhdih wá enep be”, niijnít, Jesús caántdih ā naáwát túutatjidih jwiútdih mi naóh yapanap jī.

Jesús ā bohénitjidih ā jíghat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ā bohénitji, jwī maátadih úumna, jēcdih túi nem beedá bojnit, muú díitna bíicdih jwī chúudup jī. Páant túi nem beedáni ā jumuchah yuhna, Jesús jwī cātíh ā jíghop jī. Páni h jíghnit, nin pah ā niijíp jī:

—**¿Ni jum caá? Dios ā táyat ñijeéh ā jumú naáh, ā niijíp jī.**

²⁰ Páant níj péanit, áih téihyanadih, áih jí tchanadihbut jwiútdih ā júutep jī. Páant ā júutuchah enna, jwī Maáh ā jumatdih jéihnit, búdí jwī weñep jī. ²¹ Páant jwī weñechah, Jesús nin pah jwiútdih ā jwúub niijíp jī:

—**Ɖmcanjeh, ñi túi jumú. Wā íp weemdíh ā wahat pah muntih, wíih táini doonádih ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wá wahna caá, ā niijíp jī.**

²² Páant níj péanit, jwiútdih ā póoj jáhanap jī.

—**Buu Táini Espíritudih ñi ubúú, ñíih caolih díitboó ā jumat pínah niijná.**

²³ Páant ñijeéh jumna, ā wēpatjīh det í yéej chājatdih ñi yohochah, yohni ā jum bipna caá. Obohjeéhtih, det í yéej chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ā jum bipna caá, Jesús jwiútdih ā niijíp jī.*

Jesús ā jwúub jíghochah, Tomás ā enat

²⁴ Jesús jwī cātíh ā jwíih jíghoni chei, Tomás pohba jwíjeéh ā wihcap jī. Tomás Jesúsdi h jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí níj wát ejni ā jumep jī.

²⁵ Túttimah, ā jwúub júyúchah, caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Jwiít jwī maáh Jesúsdi h jwī enna beé, jwī niijíp jī.

Páant jwī niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah ā jípónih níj jepahjehep jī:

—**Weémboó áih téihyadi h í péhwatji ítnadih wíih téih tíbīh teo encan, áih páwádih í jwáagatji ítdihbut teo encan, ‘Á boo pud júúwát dooná yoobópdih caá’, wá níj jenah joicán níit, jwiútdih ā jáh niijíhep jī.**

* **20:23** Mt 16.19; 18.18

26 Túttimah bóo domingo yeó jáap caán meedíhjuh jwí jwáub míic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh á jumap jĩ. Pánih míic wáac junít, nihát jěcnadih jwí jwáub tái nemechah yahna, Jesús jwí cātíh á jwáub jígohop jĩ. Pánih jígohnit, nin pah jwiítidih á niijíp jĩ:

—¿Ñi jum caá? Dios á túyat ñijeéh á jumá naáh, á niijíp jĩ.

27 Páant niijnit, Tomásboodíh nin pah á niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téhiyadih í péhwtji íitnadih meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádih í jwáagatji íitidihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdihi tigaá át boo pud júwáp taga’, ma niij jéihyeé, caandíh á niijíp jĩ.

28—Meémboó wá Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandíh á niijíp jĩ.

29—Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdihi tigaá át boo pud júwáp. Pánih boo pud júohna, Dios á wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yahna, páant niij jéihnit, búdí í wéibipna caá, Jesús Tomásdih á niijíp jĩ.

Jesúsdihi cáacwá í jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih á daacát

30 Jwíjeéh jum jwahna, dawá láa jwiít cáacwá jwí jéih chájca naáhdih Dios á wépatjĩh Jesús á cháj júutap jĩ. Páant á chájatjidih nin tólihdih wá jéih daác beedácan caá. 31 Pánih daác beedácan yahna, nin tólihdihjuh wá daacáp be, ‘Yoobópdihi Dios á wahní Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wáuh’, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandíh jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumbiipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete á bohénitjidih á jwáub jígohat

1 Túttimah, jwiít siete á bohénitjidih Tiberias ím jwéejdih Jesús á jwáub jígohop jĩ. Nin pah á jumap jĩ: 2 Jwiít bíicdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewá Zebedeo weh, bita chénewá Jesús á bohénitji, páant moón jwí jumap jĩ. 3 Páant moón jwí jumachah, Simón Pedro jwiítidih nin pah á niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wá chájap, á niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwí bejni caá, jwí niijíp jĩ.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, íimdih jwí páud bac bejep jĩ. Pánih páud bac bejni, nihát chei jwí júut mawachah yahna, queejwá í cháhcap jĩ.*

4 Baáb báahachah, Jesús ím jwéejdih á ñuhachah, jwí enep yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwí beh encap jĩ.

5 Pánih ñuhna, jwiítidih nin pah á niij ej uúbh joyóp jĩ:

—¿Wá déewáá, queejwádihi ñi bid juicá? á niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jĩ.

6 Páant jwí niij jepahachah joinit, nin pah Jesús á jwáub niij ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo buwáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báahana en tigaá, á niijíp jĩ.

Páant á niijichah joinit, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwá í cháhachah joinit, jwíih ñuodíh jwí wá ñaha bojop yah jĩ. Obohjeéhtih, táb dawá í jumachah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jĩ.* 7 Páant dawá í jumachah, Jesúsdihi jwí jwíih jwááh láa bíic yoobó á yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús búdí á oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodih wá niijíp jĩ.

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

Páant wā niijíhah joinítjeh, ã tóo dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñáap báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. ⁸ Páant ã yaáh ñáan bejchah, caán ñuodih teonit, jwiítboó jááj chóojh jwĩ wái ñáan juibínap jĩ. Íim tac yoob póhba ã nihcan jĩ, táí jwéjeh buugdihjeh jwĩ jumap jĩ. ⁹ Páanih wái ñáan juibínit, Jesús ã chájni táí iigni tæ tãóhjih queejwá pan biíc dih ã lajachah, jwĩ enep jĩ. ¹⁰ Páant jwĩ ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—**Butéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub júúwá,** ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant ã niijíhah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodih watnit, óon coahboó ã wái ñáan júúwáp jĩ. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwá í jumap jĩ. Páant moón dawá í jumna yuhna, caán ñuodih í boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—**Ñi jeémp jáa júúwá,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíhah joinít, ã pebh juibínit, caandih en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úubh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queej pan biíc dih nah teonit, jwiít dih ã wáhp jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáapdih ã boo pud júúwát túttimah, jwiít dih biíc peihcanni láa míc júutna ã chájap jĩ.

Jesús Simón Pedro dih ã míc wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedro dih yúápbit namah bejnit, nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿queéé í oyat chah weemdih ma oi níít?** ã niijíp jĩ.

—Wá oina caá, Maá. Wá oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih oveja weh panihnitdih ma táí iníí,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ, páant mantih:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿yoobóp dih weemdih ma oi níít?** ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdih wá oina caá. Wá oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih ovejawá panihnitdih ma táí en dawá,** Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿weemdih oyat yoobát níít ma oyop?** ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdih ma oi níít?” ã niij úubh joyóchah joinít, Pedro bédí jġgahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihatdih jéihni jumna, meemdih wá oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih ovejawá panihnit í jeémát pínahdih ma táí wúúh.**

¹⁸ Yoobóp dih meemdih wá naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnit, ded ma bejihipboó mapí bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míih muj nahdih ma júut ñahanachah, meemdih yégueh yacnit, ded ma bejhcaboó bita í ub bejbipna caá, Pedro dih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesús dih jepahni ã jamat jíb, ded pah Pedro dih bita í mawat pínahdih jéihya naóhna ã chájap jĩ. Páant niij péanit,

—**Weém ded pah wá chájatjidih enniġi jumna, biíc yoobó ma chájáa,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni bádí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús bédí ã oini, queétdih wá ñáun péenachah, ã enep jĩ. Biíc dih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdih enihcannitdih júutni

pínah ded tigaá ã jum?" Jesúsdiñ niñ uúbh joiní wã jumap jĩ.* 21 Páñihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsdiñ nin pah ã niñ uúbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ã yapbi? ã niñíp jĩ.

22 —Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jumat túutuchah, míh pínah nihcan caá. Páñihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniñi jumna, meémboó bíic yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niñíp jĩ.

23 Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, niñat Jesúsíhwã queétjeh chah búdí ït míc wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wancan niñt”, weemdíh queétjeh ït niñ míc wéhenap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wancan niñt”, Jesús niñná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jumat túutuchah, míh pínah nihcan caá. Páñihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niñ naóhna ã chãjap jĩ.

24 Páñihna, weemdíh jĩí, Jesús páant ã niñ naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdiñ ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Páñihna, nin wã naáwát yoobópdiñ ã jumatiñ jwí tái jéihna caá. 25 Dawá bíihdihbat Jesús ã chãjap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “niñat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihdih ã jumuchah, ïta en buájacan tagaá”, wã niñ jenah joiná caá.

Páñihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jwáwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

¹⁻² Teófilo, weém, Lucas, meemdih wã jwáwáb daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíih daácni núodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cãacwãdih ãih doonãdih átãt naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtĩh, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wẽpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ. ³ Jesús cruzboó ã wanat táttimah, ã jwáwáb booatjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwáwáb jígohop wut jĩ. Pánih jígohnit, “Dios nihat cãacwã ã maáh ã jumuchah, caandih ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpi niij naáwáp wut jĩ.

⁴ Biíc láa Jesús ã bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—‘Túini Espíritudih yeebdih wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnidih Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhwá. Caán ã niijnidih yeebdih wáát naáwáp be.* ⁵ Juan yeebdih mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdih Túini Espíritudih wahna, caán daabáat panihni ã wẽpat yeebdih búdi ã wãhbirna caá, át niijip wut jĩ.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jina Jesús ã bohénit biíc dih ã jumuchah, caandih nin pah ã niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, buu jwiít judiowã jwĩ maáh ma waadmí nít? Ít niijip wut jĩ.

⁷ Páant ã niijchah joinit, Jesús nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íp ã ñioni yeó jáapdihjeh weemdih maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeébbóó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ã waadáchah, Dios ã wẽpatdih ã wãhbirna caá. Caán wẽpatjĩh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baác dih moón, Samaria baác dih moón, yuépboó baác nadih moondih yah buca wíih túini doonãdih ñi wẽp naóhbirna caá, át niijip wut jĩ.*

⁹ Páant niij péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jĩ. Caandih ã chéi en ñuun ñuhuchah, mah tólihdih yap púuh laab béjna, át buudáh bejep wut jĩ.*

¹⁰ Páant Jesús ã púuh laab béjehchah, ã chéi en ñuun ñuhuchah, chéne ángelwã baabni yégueh ñuonit Jesús ã bohénitji cãtĩh ã jígoh ñuhap wut jĩ.

¹¹ Pánih jígoh ñuhnit, queétdih nin pah ã niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baác dih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tígaa ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwáwáb dei jwóhbirna caá, ã niijip wut jĩ.

Judasjidih jwáwáb túut nuumni pínahdih ã ñíwat

¹² Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáwáb dei bejnit, Jerusalén tútchina ã jwáwáb jwábinap wut jĩ. Caán jeé Jerusalén pehbhitjeh át jumap wut jĩ. ¹³ Jwáwáb

* **1:1-2** Lc 1.1-4 * **1:4** Lc 24.49 * **1:5** Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * **1:8** Mt 28.19; Mr

16.15; Lc 24.47-48 * **1:9** Mr 16.19; Lc 24.50-51

juibnit, queét chahboó ï jumni tólihdih ït púuh laab béjep wut jī. Nin caá queét ï wātna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biñ Santiago Alfeo wáuh, Simón Celote wūt jumni, Judas biñ Santiago wáuh ït jumap wut jī.* ¹⁴ Queét oncewājeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biíc dih, míc wáacnit, ït jumap wut jī. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ïpí wááb wut jī.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúhwā caán tólihdih míc wáacnit, ciento y veinte ït jumap wut jī. Páant ï jumuchah, Pedroboó queét cātíh ñuhnit, nin pah át niúj naáwáp wut jī: ¹⁶ “Wā déewāá, Dios jon jātíh ā niijátji pah buñ ā yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasji ā yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajī. Judasji beé Jesús dih teonit pínahdih ā waáwáp jī. ¹⁷ Pánih chājni pínah jwījeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jumap yah be”, át niijíp wut jī.

¹⁸ Judasjiboó Jesús dih ï tewat pínah naáwát jīb dih ā jwáubaíhichah yuhna, queét sacerdotewáboó ït teocap wut jī. Pánihna, caán jīb jīh bainí baác dih ït jīb chājp wut jī. Caán baác dih Judasboó míc jōp wái wunniji wálahnit, déuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wut jī. Pánih páah yoh ñajna, áih wudah át búuh yoh bejep wut jī. Áih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wut jī. ¹⁹ Judas ā yéejatji jīb dih nihat Jerusalén tátchidih moón ït jéih beedép wut jī. Pánihna, caán ï jīb chājni baác dih Acéldama wūt ït búadhup wut jī. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ït chājp wut jī.*

²⁰ Túttimah, nin pah queét dih Pedro át jwáub niúj naáwáp wut jī: “Jon jātíh ï daacátji pahjeh tibeé Judasji ā yapap be. Davidji ā daácní Salmos ï niijní tólihdih nin pah át niúj daacáp tajī:

‘Á tewatji yohni ā jumna naáh, niúj daácnit, (Sal 69.25)
Biñ ā tewatjidih jwáub túut nuumnít, ā tewe naáh’, át niúj daacáp tajī. (Sal 109.8)

²¹⁻²² “Páant ā niúj daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwáub túut nuumnít pínahdih jwiít dih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ï bejep jī. Jíjeéh jumni biíc dih níwat caá náahap, jwījeéh ā jumap pínah niijná.* Jesúsjeéh jwī jumuchah, jwījeéh páant péeni, Jesús ā púuh laab béjatjidih jwījeéh ennidihbut níwat caá náahap.* Páant jwī níwichah, Jesús ā jwáub boootjidih jwījeéh naóhni ā jumbipna caá”, Pedro queét Jesúhwā dih át niijíp wut jī.

²³ Páant ā niijíchah joinít, chénewā dih ït níwip wut jī. Biíc José Barsabás wūt jumnidih ït níwip wut jī. Caán Justo ï niúj wūt ejni wut jī. Biñ Matías wūt jumnidihbut ït níwip wut jī. ²⁴⁻²⁵ Queét dih ñionit, Diosdih nin pah ït niúj wááb wut jī: “Maá, nihat cáacwā ï jenah joyátdih ma túi jéihna caá. Judasjidih túut nuumnít pínah, nit chénewā jwī ñionit dih, ded meém ma náahnidih jwiít dih ma júutú. Jesús dih cádahni Judasji iiguípna át bejep taga. Caandih túut nuumnít, jwiít Jesús ā naáwát túutnit biíc dih jumni pínahdih ma júutú”, Diosdih ït niijíp wut jī.

²⁶ Páant niijnáneh, bidat túut niijná, ï níwat naaná dih ït púadanap wut jī. Matíah naá ā jwíh buóg jéenechah, caánboó Jesús ā naáwát túutnit oncewājeéh át waadáp wut jī.

2

Túini Espíritu ā wēpat queét dih ā wāhat

* **1:13** Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16 * **1:19** Mt 27.3-8 * **1:21-22** Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21

* **1:21-22** Mr 16.19; Lc 24.51

1 Pentecostés wāt jumni yeó jáapdih* nihat Jesúhwa biic muudih it jwéub mic wác juyúp wut jī. 2 Neohjeh bádí johlit yáaat panihni jeámant jūóhnit, i jumni muudih át yeéj yáanap wut jī. 3 Nihat iih wao cháh tau óopat tōpna panihni át jígohop wut jī. 4 Pánihna, Túini Espiritu queédih ā waadáchah, ā wēpatjīh bitaih wéheatna i beh joica naáhjīh it wéhe jwihhip wut jī.

5 Caán láa, nihat baácna bej peétnitji judiowá Dios ā watatdih jepahnit, Jerusalén tútchina itát wác juyúp wut jī. 6 Pánihna, japboó yáanachah joinit, Jesúhwa i jumni muuná dawá it mic wác juibínap wut jī. Pánih juibínit, cāacwā yoobó i wéheatnajīh Jesúhwa i wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah it mic niij wéhenap wut jī:

7-8 —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yáhna, jwīh wéheatnajīh i túi wéhenachah, jwī beh joí? 9 Nihat jwīh wéheatnajīh buu wéhena caá i chājap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, 10 Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih moonbát jwiit jwī jumap. 11 Biquína judiowá jwī jumna caá. Bitá judiowá nihcannit yuhna, Dios naáwát dih bohénitbut jwījeéh i jumna caá. Bitá Creta quewadih moón, Arabia baácdih moonbát jwījeéh i jumna caá. Pánihna, nitboó i wéhenachah, jwiit nihat jwī beh joiná caá. Queét jwīh wéheatnajīh Dios ā wēp chājatdih naóhna caá i chājap, it mic niijjip wut jī.

12 Páant niij joí wáhi bejna, i ennidih i joinidihbut ded pah ā yapatdih it jéihcap wut jī.

—¿Nit dépanih tigaá bitaih wéheatnajīh Dios ā wēp chājatdih i túi wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh it mic niijjip wut jī.

13 Obohjeéhtih, bitá ijeéh jumnit nin pah it niijjip wut jī:

—iDépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá i chājap! It niij deoh naáwáp wut jī.

Pedro cāacwādhī ā naáwát

14 Pánihna, Pedro once Jesús ā naáwát túttnit biicdih ñuhnit, cāacwādhī nin pah át niij naáwáp wut jī: “Wā déewāá, biih baácmant jūóhnit, Jerusalén tútchiboó jumnitbut, buu ā yapatdih jéihyat tút niijná, nin wā naáwát pínahdih ñi túi joyoó. 15 ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jwiit judiowá cheibitjeh jwīpi máihcan caá. Buu cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwī máihcan caá. 16 Dios jon jātīh ā niijátji pahjeh buu ā yapna caá. Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin pah át niij daacáp taji:

17 ‘Péni yeó jáap tóah jūwáchah, nin pah ā yapbipna caá: Wīh Túini Espiritu ā wēpatdih nihat cāacwādhī bádí wā wāhbiipna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wā naáwát dih i naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo jumat jígohat panihnidih i enbipna caá. Behnit i oo jámachah, queédih wā naóhbiipna caá.

18 Weemdih teo wáhnit neoná, yaádhidihbut wīh Túini Espiritu ā wēpatdih bádí wā wāhbiipna caá. Queébut wā naáwát dih i naóh yapabipna caá.

19 Wā wēpatjīh úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, tau jei pánihni ā jambipna caá.

20 Jeáboó yeó dapúát dih ā tút nuumbípna caá. Chei bóo widhbut meép panih duuni ā tút nuumbípna caá. Páant ā yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ā

* 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

jwáub dei jüóhni yeó jáap pínah játih. Caán yeó jáapdih nihat cáacwā ī en wáhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ā nihcan níit buca. Yéejnitdih úum náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohnitboodih caán yeó jáap táini yeó jáap ā jumbipna caá.

21 Ded jwī Maáhdih ā yéejat yohat túatni, caán iiguípna ā bejat déeji ā túi yapbipna caá', āt níij daacáp tajī. *(Jl 2.28-32)*

22 "Yeéb wā déewāá, nindih wā naáwáchah, űi túi joyoó. Jesús Nazaret tátchidih bóo Dios ā wēpatjīh ā chāj júutap jī, caandih Dios ā wahatjidih cáacwā ī jéihyat pínah níijná. Yeéb caandih ennitji űi jéihna caá. 23 Jesúsdi mawat náahna, űi maátadih űi wáhp jī. Pánih wáhnit, yeejépwádh cruzboó űi mawat túutap jī.* Dios jon játih caandih ā níijátji biíc yoobó ā yapap be.* 24 Obohjeéhtih, Jesús űi maonijidih Diosboó āt jwáub boonanap tabe. Túttimah, ā jwáub wancan níit buca. Chah wēpni jumna, wánnidih yuhna, āt jwáub boonanap tabe, páant muntih. Pánihna, buu páantjeh báadhni caá.*

25 Davidjiboó jon játih nin pah Jesucristo ā jwáub boo pud jüúwát pínahdih āt níij daacáp tajī:

'Wā Maáh wájeéh āpī jumna caá. Yeó jáap jummat pah Dios wā Maáh wā pebh ā jumachah, enna, wā úumcan níit.

26-27 Dios, weemdih oina, wánnit ī jumapboó wíih caolihdih ma yohcan níit. Wíih bácahdihbut ma moopát túutcan níit. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úumcanjeh, wā túi jumbipna caá.

28 Pánihna, weemdih jwáub boonanit, wájeéh ma jumachah, wā túi wēina caá', āt níij daacáp tajī. *(Sal 16.8-11)*

29 "Wā déewāá, jwī nuo Davidji ded pah ā jummatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ā wáuchah, it yohop wut jī. Caandih ī yohni íitji páantjeh ā jumna caá. Pánihna, "Wíih bácahdih ma moopát túutcan níit", níij daácna, caanjéh áih pínahjeh āt nihjican tagaá. 30-31 Davidji Dios naáwádhni naóh yapani ā jumachah, Dios caandih nin pah āt níijip wut jī: 'Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma jumma jwáub boonit, meém maáh ma jummatji dée pah, nihat nin baácdih moondih maáh ā jumbipna caá', āt níijip wut jī.* Cristodih Dios maáh ā waadaát pínah, ā boo pud jüúwát pínahdihbut nin pah āt níij daacáp wut jī: 'Caán wánnit ī jumapboó páantjeh ā jumcan níit. Áih bácahbut ā moópcan níit', David āt níij daacáp tajī.* 32 Caán Jesúsdi beé Dios āt boonanap be. Á jwáub boonidih jwiit nihat jwī enep be. 33 Caán Dios ā jéihyemant bóo buwámant jumni maáh caá. Pánihna, "Túini Espíritudih noónboó ma wahaá', ā íip Dios caandih ā níijichah, nin Túini Espíritudih āt wahap taga. Buu jwáh Túini Espíritu ā chājatdih ennit, joiná caá űi chājap. 34 Davidji Dios pehbboó āt púuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ā níij daácni Jesúh pínahji tagaá:

'Wā Maáhdih Dios nin pah ā níij naáwáp be: "Wā jéihyemant bóo buwámant chúudnit, maáh ma jumáú.

35 Páant maáh ma jumachah, meemdih eníhcannitdih wā yohbipna caá. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caá", ā níijip be', Davidji āt níij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10

³⁶ “Pánihna, wā déewāá, nindih ñi túi jéihyeé: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túatnijidih Diosboó maáh ā waadánap be. Caán Jesúskeh jwĩpĩ páini Dios ā wahni Cristo beé”, Pedro cāacwādih āt niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ā niijíchah joinit, búdí jĩgah úumnit, Pedrowādih nin pah ĩt niúj úubh joyóp wut jĩ:

—Jwĩ déewāá, ded pah tigaá jwĩ chājbi? ĩt niijíp wut jĩ.

³⁸ —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi jwúub túut nuumá. Páant ñi túut nuumáchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Pánih túut nuumnit ñi jumachah, Jesús ā wēpatjĩh ñi daabáát túutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih ā wūhbirna caá. ³⁹ Jon jātihkeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jumená pínahdihbut, nihat caán ā ñíonit pínahdih nin pah āt niúj naáwáp wut jĩ: ‘Nihat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wā wūhbirna caá’, Dios āt niijíp tajĩ,* Pedro queédih āt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant niúj péanit, queédih nin pah āt jwúub niúj wēp naáwáp wut jĩ, páant mantih:

—Nin baácdih moón yeejép ĩ chājatji jīb Dios búdí ā peéh chājbipna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuumá. Páant ñi chājachah, yeebdih ā peéh chājcan niút, āt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinit, dawá jepahnit, ĩt daabáát túutap wut jĩ. Pánihna, Jesúhwājeéh caán yeó jáapkeh tres mil cāacwā chah dawá ĩt jumap wut jĩ. ⁴² Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ā naáwát túutnit ĩ bohénachah, ĩt túi joyóp wut jĩ. ĩh jeémátdih míc pāáh wāhnit, Diosdih úubhnit, bíicdih ĩpĩ túi jumap wut jĩ.

Jesúhwā ded pah ĩ jumap

⁴³ Jesús ā naáwát túutnitboó Dios ā wēpatjĩh wunnitdih ĩpĩ booa júutap wut jĩ, Dios ā wēpatdih cāacwā ĩ jéihyat pínah niijná. Páant ĩ chājachah ennit, nihat ĩt en wáhi bejep wut jĩ. ⁴⁴ Jesúhwā ĩh bíi déedih míc pāáh wāhnit, bíicdih túinijeh ĩpĩ jumap wut jĩ.* ⁴⁵ ĩh bíi déedih jīb chāj wāhnit, nihat bíih pah bóo wihcannitdih queét ĩ jumap yoobó ĩpĩ wāh wáacap wut jĩ. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chājna, yeó jáap jumap pah Dioh munná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ĩpĩ niúj wēi naáwáp wut jĩ. ĩh munnáboobút míc wáacnit, bíicdih ĩpĩ túi namah wēi jeémép wut jĩ. Páant ĩ chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cāacwā ĩpĩ míc niijíp wut jĩ. Pánihna, yeó jáap jumap pah bita jáap jepahnitdih túi ubnit, jwíh jepahnitjeéh Dios āt waadánap wut jĩ. Jáap jepahnitbut ĩjeéh ĩt míc wáacap wut jĩ.

3

Jéih bejcanndih Pedro Juanjĩh ĩ booaat

¹ Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judíowā Diosdih ĩpĩ úubát horadih Pedro, Juanjĩh Dioh munná ĩt bejep wut jĩ. ² Yeó jáap jumap pah Túini Jēc wūt jumapdih ā chéenwā jéih bejcanndih ĩpĩ ub jwibí chūud jwejep wut jĩ. Jáap cāac jumnijeh caán jéih jibcanni ātát jumap wut jĩ. Caan jēcdih chūudnit, caanjĩh waadnitdih dinero āpĩ úubáp wut jĩ. ³ Pánihna, Pedro, Juanjĩh caán munná ĩ waadát túut chājachah ennit, queédih jéih jibcanni dinerodih āt úubáp wut jĩ. ⁴ Pedroboó caandih ennit,

—Jwiitdih ma túi enee, āt niijíp wut jĩ.

* 2:39 Is 57.19 * 2:44 Hch 4.32-35

⁵ Páant ā niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ī wāhbiḡna caá”, caanjéh āt niij jenah joyóp wut yuh jī. ⁶ Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah yuhna, Pedro caandíh nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wāhcan yuhna, chah táinidih meemdíh wā chājbipna caá. Jesucristo Nazaret tátchidih bóo ā wēpatjīh meemdíh wā boona caá. Ma ñah ñuhú. Ñah ñahnit, ma yáac chūi bejeé, āt niijíp wut jī.

⁷ Páant niijnít, āih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandíh āt wái ñahanap wut jī. Páant ā wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji āih wio wēpép nahna āt jumap wut jī. ⁸ Pánihna, caán ñah ñahnit, āt yáac chūi bej jwíhip wut jī. Pánih yáac chūi bejnit, ñaáp táamp chūinit, “Dios túini caá. Wā táí jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioih mūdih āt waad béjep wut jī. ⁹ Pánih yáac chūi bejnit, “Dios túini caá”, ā niijchah, nihat cáacwā ít enep wut jī. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioih mué Túini Jēcdih chūadni dinero úbhnihi caá”, it niij jéihyep wut jī. Páant ā jibichah ennit, caandíh ded pah ā yapatdih ít en wáhi bejep wut jī.

Dioih munná Pedro cáacwādh ā bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowādh ā teo ñuún péenachah, nihat cáacwā en wáhi bejnit, Dioih mué Salomón ā chājat túatni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna ít míc wáacap wut jī. ¹² Páant ī míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih āt niij naáwáp wut jī. “¿Wā déewāá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiítdih ñi en ñuún? ‘Queétdio Diosdih túi joinít jumna, íih wēpatjīh nindih ī jéih yáac chūi bej at tútna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ā wēpatjīh beé caandíh jwī boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwī nuowā Diosdih ít táí weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wāhni Jesús ā wūt chah yáaat pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeéboó Jesúsdih en jūhñitdih wāhñit, Pilato caandíh nemat mummánt ā bacañhichah yuhna, yeé ā bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ā bacañhichah yuhna, Jesús táini, táí chājni ā jumuchah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cáac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiítdih túi abni Jesúsboodih yeé ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wānnidih ī yohochah yuhna, Dios caandíh ā jwáub boonanidih jwiít jwī enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh táí jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjīh jwī boonanap be.

¹⁷ “Wā déewāá, yeé jwī maátajīh Jesús Dios ā wāhni ā jumatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jātih Dios naawátdih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah ít niij daacáp tají: ‘Cristo yeejép ā yapbipna caá’, ī niijátji pahjeh tibeé ā yapap be.* ¹⁹ Buh jwuh yeé yeejép ñi chājatjidih búdi jīgahnit, táiniboodih jwáub túut nuumnit, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuumchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ā yoh wāhbiḡna caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ā wāhnihi Cristodih jwiítdih ā jwáub wah deyabipna caá, jwiítdih ā teo wáacachah, jwī táí weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, buh Dios pebhboó caá ā jum jwuhap. Dios nihatdih ā ámohat pínahdih jon jātih ā naawátdih naóh yapanitdih āt naóh daacát túutap wut jī. Pánihna, nihat ā naawátjidih chāj péanit, Jesucristodih ā jwáub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah āt niij

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13–53.12; Fil 2.7–9 * **3:14** Mt 27.15–23; Mr 15.6–14; Lc 23.13–23; Jn

19.12–15 * **3:18** Is 52.13–53.12

naáwáp tajī: ‘Jwī dée Dios naáwátidih naóh yapani pínahdih jwī Maáh Dios yeebdíh ā wahbipna caá. Weemdíh ā jwíih naáwát tútatjī pahjeh tigaá caandíhbut ā jwáub naáwát tútubipna caá.* Pánihna, ded pah ā níj naáwát pínahdih ñi túi joyoo.* ²³ Det caandíh joicán, ā wutuchah jepahcannitdih Dios ā yohbipna caá. Dioíhwajeéh queét ī jéih jumcan niit’, Moisés āt níj daacáp tajī.*

²⁴ “Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitjī Samuel, ā buudát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná īt chājap tajī. ²⁵ Jon jātih moón jwī ñuwājidih Dios āt naáwáp wut jī. Pánih naóhna, Abrahamdih ā naáwátjī pahjeh tih jwiítidihbut biíc yoobó naóhna āt chājap wut jī. Nin pah āt níj naáwáp wut jī: ‘Ma jumadih wā túi chājachah, caánboobút nihat baácidih moondíhbut ā jwáub túi chājipna caá’, āt niijp wut jī.* ²⁶ Pánihna, jwiítboodíh Moisés ā naóhniji Dios wūhdih jwiít judíowādih āt jwíih wahap tajī, jwiítidih ā túi chājachah, yeejép chājnit jwī tút ñumát pínah niijná”, Pedro cācwādih āt niijp wut jī.

4

Pedrowādih judíowā ī maáta ī jūihñat

¹⁻³ Páant cācwādih Pedro Juanjīh ī naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh mūdih wapnit soldadowā ī maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna juibínit, īt joyóp wut jī. Páant ī joyóchah, Pedrowā nin pah cācwādih īt níj naáwáp wut jī: “Jesús ā wunat túttimah, āt jwáub boo pud jūúwáp be. Ā boo pud jūúwátidih jéihna, áihwā jumna, jwiítbut jwī boo pud jūúwát pínahdih jwī jéihna caá”, īt niijp wut jī. Páant ī niijchah joí ijnit, maátaboo cācwādih too pāa bejnit, Dioíh mūdih wapnit soldadowādih Pedrowādih īt juibí tewat tútup wut jī. Cheyeh jumchah, túttimah bóo yeó jáapdih queétdih uúbh joíhna, nemat muúboó īt nemat tútup wut jī. ⁴ Judíowā ī maáta Jesúsdih ī náahcah yehna, áih doonádih joinit, “Yoobópdih tigaá”, dawá īt níj jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúihwā chah dawá jumna, cinco mil neoná īt jumup wut jī. Yaádheéh ī weheébut chah īt jumup wut jī.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, bita judíowādih waóhnit, Moisés ā wutatjidih bohénit biícidih īt míc wáacap wut jī. ⁶ Sacerdotewā ī maáh, Anás wut jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita biícidih īt míc wáacap wut jī. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādih ī bid bojochah, soldadowā queétdih īt ub juibínap wut jī. Páant ī ub juibínachah, maáta nin pah īt níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat túatni? Īt niijp wut jī.

⁸ Páant ī niijchah joinit, Táini Espiritu ā wēpatjīh Pedro nin pah āt níj jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhnit, ⁹ jéih jibcannijidih jwī túi chājatdih uúbh joí en niit ñi chājap? ¹⁰ Yeebdíh, nihat judíowādihbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ā wēpat beé nindih ā boonanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túatni, Dios ā booani, caán ā wēpatjīh nindih jwī boonanap be. Pánihna, buu nin ā jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naáwátidih naóh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cācwā ī náahcannidih Dios ā ñiobipna caá’,

* 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18

It niij daacáp tajj.* Pániha, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yahna, Diosboó caandih jwí maáh pínah át waadánap wat be. ¹² Caán Cristojeh tiguaá cáacwá iiguipna bejnít déjidih táí ubni. Nin baácboó biih táí ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni á jumap, Pedro át niijp wat jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yahna, úumcanjeh, í wēp bohénachah ennit, it joí wáhi bejep wat jī. Jesús á bohéat pah í wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdih Jesúsjeéh jumni tiguaá”, it niij jéihyep wat jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh á jumachah, queét maáta Pedrowādh “Yeejép í chājna caá”, it jéih niij naóh yaccap wat jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta í míic wáacat tólihmant Pedrowādh it bac bej jwuhat tútup wat jī. ¹⁶ Páant í bac bejat túttimah, queétjeh nin pah it niij míic wéhenap wat jī:

—¿Queétdih ded pah tiguaá jwí chājbi? Dios á wēpatjīh jéih jibcannijidih it boonanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moón páant í chājatjidih í jéihna caá. Pániha, jwiítboó ‘Páant í chājcan beé’, jwí jéih niijcán caá. ¹⁷ Pániha, Jesúsíh doonádh bitadh jwí bohéat tútca boj jīh, queét maátajeh it míic niijp wat jī.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowādh jwúub bid bojnit,

—Jesúh doonádh bitadh ñi jwúub naóhca bojóó, it niijp wat yah jī.

¹⁹ Páant í niijchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah it niij jepahap wat jī:

—Páant ñi watuchah, jepahna nihna, Diosboodíh yap yohna caá jwíta chājap. ¿Pániha, dedboodíh tiguaá jwí jepahbi, Dios á weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwí ennidih, jwí joinidihbut jwí jéih jweéhcan caá, it niijp wat jī.

²¹ Páant í niijchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādh it jwúub niijp wat yah jī:

—Jesúh doonádh ñi jwúub bohénachah, yeebdíh yeejép jwí peéh chājipna caá, it niijp wat jī.

Pániha, cáacwáboó jéih bejcanniji á táí bejatdh ennit, “Dios wēpni yoobát á jumna caá”, í niijchah joinít, maátaboó Pedrowādh jéih peéh chājcanjeh, queétdih it bacanap wat jī. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wat jī.

Jesúhwā í úumcat pínahdih í wúubát

²³ Pedro Juanjīh bac bejnít, í chéenwā pebhna jwúub juibínit, judíowā í maáta ded pah í niijátjidih queétdih it naáwáp wat jī. ²⁴ Páant í niijchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah it niij wúubap wat jī: “Maá, meém jeádh chājni, nin baácdihbut chājni, bádí mujdihbut chājni, nihat báadhnitdihbut chājni caá.*” ²⁵ Túini Espiritu á wēpatjīh jwí nao Davidji, meemdhíh teo wáhni, nin pah át niij daacáp tajj:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, í jéihna yah caá. Cristo á chājat pínahdih í jáhíhmina yah caá.

²⁶ Dawá nin baácdih moón maáta míic wáacnit, jwí Maáh Diosdih, á wáhni Cristodihbut en jéihna, Dios á jenah joyátjidih í yéejahmi na yah caá’, át niij daacáp tajj. *(Sal 2.1-2)*

²⁷ “Páant tiguaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowā nihcannit, judíowā bícdih ma wáhni Jesúsíh mawat tútatna, í míic wáacap be.*” Caán Jesús táí yoobópdih jumni, meemdhíh táí jepahni á jumachah yahna, caandíh í mawíh jenah joyóp be.* ²⁸ ‘Páant caá á nihbip’, ma niijátji pah queét í

* **4:11** Sal 118.22 * **4:12** Jn 14.16 * **4:24** Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * **4:27** Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * **4:27** Is 52.13; Fil 2.7

chājap be. Meém ma jéihyatjīh páant mat niŷ naáwáp tajī. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiítidih ‘Yeéb ñi jwáub bohéat peéh yeejép jwī chājbipna caá’, ī niijátjidih joinít, jwiítidih ma teo wáacá, jwiít meemdíh teo wāhñit úmcanjeh, míih túini doonádih jwī wēp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiítidih ma teo wáacá, tubúp chūhñitidih jwī boanachah, cāacwā ī jéih chājca naáhdih Jesús ā wēpatjīh jwī chājat pínah niijná”, īt niŷ wáub wut jī.

³¹ Páant ī niŷ wáubchahjeh, ī míic wáacni muú búdei át méménap wut jī. Páant ā méménachah, Túini Espíritu ā wēpat queétdih búdei ā wāhuchah, úmcanjeh Dios naáwátidih īt jwáub naáwáp wut jī.

Jesúhwā ī míic pāáat

³²⁻³³ Dios ā wēpatjīh queét Jesús ā naáwát tútñit nin pah cāacwādih īpī niŷ naáwáp wut jī: “Jesús ā boo pud jáuwát túttimah caandih jwī enep jī”, īt niijíp wut jī. Queét nihatdih Dios búdei ā teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih īt jepahap wut jī. Biíc yoobó jenah joinít, íih bií déedih “Wíih míicjeh caá”, īt niijcáp wut jī. Queét nihát ī bíbohát yoobó míic pāáhñit, íjééh jamñitidih īpī túi teo wáacap wut jī.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejñit íjééh īt wihcap wut jī. Det wápchi pínah baácđih bíbohñit, muúdíhbat bíbohñit, íihđih īpī jīb chāj wāhup wut jī. Caán jībđih úb bejñit, ³⁵ Jesús ā naáwát tútñitidih īpī juibí wāhup wut jī. Páant ī úb juibí wāhuchah, teonit, queétboó íjééh jamñit moh yéejñitidih īpī jwáub pāáap wut jī. ³⁶ Biíc íjééh José wūt jamni át jamup wut jī. Jesús ā naáwát tútñit Josédih Bernabé wūt īt búudhđup wut jī. Á wūt Bernabé “Cāacwādih túi weña teo wáacni”, Griego weheatjīh niijná īt chājap wut jī. Caán Leví juma, Chipre quewadih bóo wut jī. ³⁷ Pánihna, caanbát áih wápchidih át jīb chājap wāhup wut jī. Pánih jīb chāj wāhñit, caán jībđih Jesús ā naáwát tútñitidih wāhñit, bitadih át pāáat tútup wut jī.

5

Ananías ájééh bóli Safirajīh ī yeeat

¹ Bitabut Bernabé ā chājat pah ítih chājīhip wut yuh jī. Newé Ananías wūt jamni, yad Safira wūt jamñih wut jī. Queébtut íih wápchidih jīb chāj wāhñit, caán jībđih Jesús ā naáwát tútñitidih Ananías át wāhup wut yuh jī. ² Obohjeéhtih, ā jīb chājna yuhna, bainíjeh ā wāhat pínahđih úbñit, nihát bíhđih caanjéh át ámohop wut jī. Páant ā chājachah enñit, yadbut mit jéihyep wut jī. Pánihna, bainíjeh úb bejñit, Ananías Jesús ā naáwát tútñitidih át juibí wāhup wut jī.

³ Páant ā yeeatdih Túini Espíritu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasđih nin pah át niŷ jūihñup wut jī:

—Ananías, nemépwā ī maáh Túini Espíritudih meemdíh át yeeat tútup wut. Pánihna, míih baácđih ma jīb chāj wāhna, caán jībđih meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jīb chāj wāhat pínah jātih, míih wápchijeh tigaá átih jamup ta yuh caá. Pánihna, míih jīb tigaá átih jamup. Páant, míih ā jamuchah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítidihjeh ma yeecan caá. Diosđih caá ma yeenap, át niijíp wut jī.

⁵ Páant ā niijíchahjeh, Ananíasboó át wun buugúp wut jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihát búdei īt úmup wut jī. ⁶ Á wunuchah enñit, japata áih bācahjidih yéguehjīh pin, cāacđih yohopboó úb bejñit, caandih īt baad yóhop wut jī.

* 4:32-33 Hch 2.44-45

7 Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wənatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jī. 8 Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Ñiuh wápchidih ñi jíib chāj wāhuchah, bóo nit beé yeebdíh ī jíib chājap? át niijíp wut jī.

—Páant bóojeh tibeé jwítdih ī jíib chājap be, mit niij jepahap wut yuh jī.

9 —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih bíic yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwáub júóhna, meemdíhbut míh bácahdih ī ub bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wut jī.

10 Páant ā niijíchahjeh, caántbut mit wən buugúp wut jī. Pánihna, baad yóhnit japata caán mūdih jwáub waád juibínit, míh bácahdih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, it baad yóhop wut jī. 11 Pánihna, Jesúsíhwā, nihat bitabat caán doonádih jointit, búdí it úumap wut jī.

Jesús ā naáwát tútnit wənnitdih ī booaat

12 Jesús ā naáwát tútnit Dios ā wəpatjīh dawá cāacwādih it booa júutap wut jī, “Dios wəpni ā jumna caá”, ī niiját pínah niijná. Queét Jesúsíhwā Dioih mūá Salomón ā chājat tútni coahjidih ípī míic wáacap wut jī. 13 Bitā ī yéejat peéh chājatdih úmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét táinit caá”, cāacwā ípī niijíp wut jī. 14 Neoná, yaáhdbut, chah dawá Jesúsíh it jepahap wut jī. 15 Pánihna, tubúp chūúhntdih Pedro ā teo jáha booaat pínah niijná, ī chéenwā queétdih ī lajatjīh namá jwéejdih ípī ub juibí jwejep wut jī. Bitā ā muj juibícanitboó booihna, Pedroíh dadahjeh buug lájat it náahap wut jī. 16 Jerusalén tátchi pebhbit jumni tátchinadih moón tubúp chūúhntdih, nemép jumnitdihbut it ub juibínap wut jī. Pánihna, queét nihtdih it túi booa beedánap wut jī.

Jesús ā naáwát tútnitdih bita yeejép ī chājat

17 Pedrowádh dawá cāacwā ī péenachah enna, sacerdotewā ī maáh, ájeéh jumnit saduceowábut Pedrowádh búdí it íjip wut jī. 18 Pánih íjnit, Jesús ā naáwát tútnitdih teonit, nemat mūúboó it nemep wut jī. 19 Chei Dioih ángelboó ī nemnitjidih át wāt bacapanap wut jī. 20 “Dioih mūuná ñi bejeé. Caán mūuná juibínit, ded pah Diosjeéh ī túi jumat pínahdih cāacwādih ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jī.*

21 Páant ā niijíchah jointit, baabáchah, Dioih mūuná waad béjnit, ángel ā niijátji pah cāacwādih it jwáub bohénap wut jī.

Caán yeó jáapjeh judíowā ī maáta míic wáacnit, Jesús ā naáwát tútnit nemat mūúboó jumnitjidih soldadowā ī maátadih ítih ub júúwát túutap wut yuh jī. 22 Obohjeéhtih, nemat mūuná juibínit, queétdih it bid juicáp wut jī. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwáub bejnit, nin pah queétdih it niij naáwáp wut jī:

23 —Nemat mūú jēc buujcánni yuh beé. Caán nemni jēcdih wapnit ī pái ñuhna yuh beé. Páant ī pái ñuhuchah yuhna, caán jēcdih wātnit, jwí enechah, jwí nemnitji ī wihcap be, it niijíp wut jī.

24 Páant ī niijíchah jointit, Dioih mūudih wapnit soldadowā ī maáh, sacerdotewā ī maátat it jói wúhi bejep wut jī. “¿Dépah caá ī tóahbi queét pánihna?” queétdih it míic niijíp wut jī. 25 Páant ī míic niijíchahjeh, bíih ī pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh maaná cāacwādih jwáub bohéna beé ĩ chājap be. Ñi enbi jwáuhú oboh, át niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ĩ maáh, áih soldadowājīh bejnit, Jesús ā naáwát táutnitdih ĩt jwáub tewep wut jī. Obohjeéhtih, cāacwādih áumna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ĩt teo bejep wut jī. “Nitdih jwī puñuchah, cāacwāboó jwiít dih jeejīh ĩ yohbipna nacaá”, queét soldadowā ĩt niij jenah joyóp wut jī. ²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús ā naáwát táutnitdih maáta pebhna ĩt ub juibínap wut jī. Pánih ub juibínachah, sacerdotewā ĩ maáh queétdih nin pah át niij jaihnup wut jī:

²⁸ —Yeébdih tabit wutnit, ‘Jesús ded pah ā chājatjidih ñi bohéca bojó’, jwī niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwī niijíchah yuhna, yeéboó nihat Jerusalén táchtidih moondih ñi bohéna caá. Jesús dih jwī mawatji waó júb jwiít dih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, át niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ā naáwát táutnit biíc dih nin pah ĩt niij jepahap wut jī:

—Diosboó jwiít dih ā naáwát táutap be. Pánihna, caandih jepahnit jumna, ñi naáwát táutcatdih jwī jepahcan niit. ³⁰ Jwī nuowā ĩpī wēini Dios Jesús dih át boanap tajī. Caandihjeh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat táutap jī. ³¹ Jesús dih ‘Caán táini caá’, niijnít, Dios caandih maáh át waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant át chúdat táutap wut jī. Jwiít cāacwā jwī yéejat peéh chājat déejidih táni ubni pínah Jesús dih át jumat táutap wut jī. Jwiít judiowā jwī yéejatdih cádahnit, jwī táut nuumúchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, páant át chājap wut jī. ³² Pánihna, jwiitboó Jesús páant ā jumatdih ennitji, Túini Espíritu ā wēpatjīh caandih jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih biíc yoobó ā wáhna caá, queétdih Pedro át niijíp wut jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, chah ĩjnit, queét Jesús ā naáwát táutnitdih maáta ĩtih mao yohíhip wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat táutcap wut jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumachah, cāacwā caandih “Caán táni chājni caá”, ĩpī niijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát táutnitdih soldadowādih át ub bac bej jwuhat táutap wut jī. ³⁵ Páant ĩ ub bac bej jwuhat táttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb wā déewáá, ñi maona chaáh buca. Ñi táni jenah joi jwáuhú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cāacwādih táni waóhni caá wā jumap’, caanjéh cāacwādih át niijíp wut yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ájeéh ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandih ĩ mao yohochah, ájeéh péenitji ĩ bej peét bejep be. Buu queéti ĩ wihcan caá. ³⁷ Táttimah, cāacwādih ĩ jenah enat láa Galilea baác dih bóo Judas wut jumniiji Romano cāacwā ĩ maátadih yohíhna, ájeébut dawá ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandih ĩ mao yohochah, nihat áihwábut ĩ bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeébdih nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesús dih doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojó. ĩ bohéat Dioíh niican, Teudaji ā bohéat buudát pah ā buud béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumachah, queétdih ñi jéih cádahat táutcan niit. Páant ñi cádahat táutna, yeéb Diosjīh míic maona caá ñita chājap taga, Gamaliel át niijíp wut jī.

* 5:28 Mt 27.25

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdi h tígaa”, maáta ït niij jenah joyóp wut jĩ. Páni h jenah joinít, Jesús ã naawát túutnitdih ït jwúb bid bojop wut jĩ. Páant ï jwúb waád juibínachah, queétdih ït pañat túutap wut jĩ. Páant ï pui péanachah, “Jesús doonádih yeéb ñi jwúb bohéca bojó”, niij jui h péanit, queétdih ït bejat túutap wut jĩ.

⁴¹ Páant ï bejat túutachah joinít, ït jwúb bac bejep wut jĩ. Jesú h wã ï jumat jib, yeejép yapna, búdi ït weñep wut jĩ. ⁴² Páni hna, yeó jáap jumat pah Dioi h muúboó, ïi h muúnáboobút “Jesús Dios ã wahní Cristo ã jumna caá”, ïpĩ niij naó h bohénap wut jĩ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesú h wã ï níwat

¹ Caán láa Jesú h doonádih bohénit ït dao béjep wut jĩ. Páni h dao béjna, Jesú h wã mícjeh jumna yahna, ït míc jui hñep wut jĩ. Biquína judiowã jumna yahna, Griego weheatdih wéhenit ït jumap wut jĩ. Queé tboó ïjeé h éemp wannit yaáhdih yeó jáap jumat pah ïi h jeémátdih ït túi biic yoobó wuh jeémpca h enna, Hebreo weheatdih wéhenitdih ït jui hñep wut jĩ. ² Páant ï míc jui hñuchah jéihnit, Jesús doce ã naawát túutnitboó bita áihwádih bid bojnít, nin pah ït niij naawáp wut jĩ:

—Dios naawátdih bohéat jwíi h tewat ã jumachah, jeémátdih jwí jéih pááhcan caá. ³ Páni hna, jwí déewáa, siete neonádih ñi níwi, jeémátdih pááhnit ï jumat pínah niijná. Bitá queétdih ‘Túini caá’, ï niijnít, Túini Espiritu ã wépat búdi jumnit, túi jenah joinít dñi bidí. ⁴ Obohjeéhtih, jwiitboó yeó jáap jumat pah Diosdih uúbhñit, ã naawátdih jwí bohé bípna caá, ït niijp wut jĩ.

⁵ Páant ï niijíchah joinít, “Jéu. Páant tí jwí chájap”, nihát Jesú h wã ït niij jepahap wut jĩ. Páni hna, Esteban, Jesús dñi túi jenah joinít, Túini Espiritu ã wépat búdi jumnidih ït níwip wut jĩ. Bitadi hbut ït níwip wut jĩ. Nin caá ï wátna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tútchidih bóo judío nihcan yahna, judiowã ït bohéatdih joiná, ïjeé h waadní át jumap wut jĩ. ⁶ Páant ï níonitdih Jesús ã naawát túutnit pebhna ït ub juibínap wut jĩ. Queé t ï ub juibínachah ennit, ï níonitdih teo jáhanit, ït uúbáp wut jĩ, Dios queétdih ã túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Páni hna, caán baácdih moón Dios naawátdih chah dawá jéihnit ï jumachah, Jerusalén tútchiboó jumnit Jesú h wã ït dao béjep wut jĩ. Sacerdotewábut dawá tút nuumnít, Jesú h wã jeé h ït waadáp wut jĩ.

Bitá Estebandih ï tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdi ã teo wáacachah, ã wépatjĩ h dawá láa jwiit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih át cháj júutap wut jĩ. Páant ã cháj júutachah ennit, cáacwá Jesú h doonádih chah ït joiñip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judiowã ï míc wáacat muúdí h moón caandih ït jui hñep wut jĩ. Queé t Teo Wáhnitji wut jumni poómp ït jumap wut jĩ. Cirene tútchidih moón, Alejandría tútchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ït jumap wut jĩ. Queé t wut jĩ Estebandih jui hñit ït jumap wut jĩ. ¹⁰ Páni hna, Esteban Túini Espiritu ã wépat búdi jumnit, túi jéihni jumna, ã wéhenachah joinít, queé tboó caandih biic yoobó ït nihcap wut jĩ. ¹¹ Biic yoobó nihcan, ïjna, bitá ï yee naawát pínah niijná, ït jib wuhap wut jĩ. Páant ï yeeat túutachah joinít, nin pah ït niij naó h yacap wut jĩ: “Esteban Moisés ã wutatjdih Diosdihbut yeejép ã wéhenachah, jwí joyóp be”, ït niij yeenap wut jĩ. ¹² Páant ï niijíchah joinít,

cāacwā, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita waóhñitbut Estebandih ìt ìjíp wut jì. Pánih ìjnit, caandih teonit, ì maáta pebhna ìt ub bejep wut jì. ¹³⁻¹⁴ Queét ì yeeat tātutnitji nin pah ì maátadh ìt niŷ yeenap wut jì:

—Nin yeó jáap jummat pah Dioh mūdih, Moisés ā wutatjidihbut yeejép āpī wéhenap be. Nin pah ā niijichah, jwíit jwí joyóp be: ‘Jesús Nazaret tátchidih bóo Dioh mūdih ā yohbipna caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwúub tātut nūumbípna caá’, Esteban ā niijíp be, ìt niijíp wut jì.

¹⁵ Nihat caanjih chūdñit Estebandih ì enechah, āih móot ángelíh móot panih yeh iigni át jigohop wut jì.

7

Esteban ā míc jāh niiját

¹ Sacerdotewā ì maah nin pah Estebandih át niij úubh joyóp wut jì: “¿Nit ì niiját yoobópdihi niit?” át niijíp wut jì.

² Páant ā niijichah joinit, Estebanboó nin pah caandih át niij jepahap wut jì: “Wā déewāá, behnitbut ñi joyoó. Weemdih ì naóh yacat yoobópdihi nihcan caá. Ded pah Moisés ā chājatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembút biíc yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwí nūowā ì chājatjidihbut biíc yoobó wā jenah joiná caá. Jwí nūo Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumachah, Harán baácbóó ā bejat pínah jātih, Dios nihat jéihni jumna, caandih át jigohop wut jì.

³ ‘Meém míh baácdih ma déewādihtbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehah, wā ñioni baácna meemdih wā waóhñipna caá’, Abrahamjidih Dios át niijíp wut jì.* ⁴ Páant ā niijichah joinit, Abrahamji Caldea baácmant át numah jūúwáp wut yah jì. Pánih yuúp jūóhñit, Harán baácna joinit, ìt chāo jwúuhup wut jì. Behe ā wanat tāttimah, nin jwí jumni baácdih Dios Abrahamwājidih át jūúwát tātutap wut jì.*

⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ā naóhni baácdih ā jayúchah yuhna, āih baác pínahdih caandih át wāh jwuhcap wut jì. Jibnitjeh ìt jumap wut jì. Abrahamji ā weh wih jwuhcah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wut jì: ‘Meemdih, ma juménadihtbut nin baácdih wā wāhñipna caá’, át niijíp wut jì.*

⁶ ‘Tāttimah, ma juméná biih baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queédih teo wāhñit ì jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juménádih yeejép ì chājipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant ì chājat jīb, weém caán baácdih moondih wā peéh chājipna caá. Páant wā peéh chājat tāttimah, ma juméná nin baácna ì jwúub juibípna caá, páant muntih. Pánih jwúub joinit, weemdih jepahnit, ì wēi úubhñipna caá’, Abrahamdih Dios át niijíp wut jì.*

⁸ Páant niijnit, Dios nin pah caandih át jwúub niij naáwáp wut jì: ‘Weém wā niijátjidih wā náhniat pínah, yeebbát ñi náhniat pínah niijná, nin pah ñi chājaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma juménábut biíc yoobó bóodnit ñi jumúá’, át niijíp wut jì. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép jumachah, ocho yeó jáap tāttimah, āih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jì. Tāttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh jumap wut jì. Pánihna, Jacobboó docewā át weh jumap wut jì. Queét doceboó jwí nūowā pínah ìt jumap wut jì.*

⁹ “Queét jwí nūowā ì úd Josédih ìjnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdih ìt jīb chāj wūhap wut jì. Páant ì jīb chāj wāhñiji ā moh yéjechah

* **7:3** Gn 12.1 * **7:4** Gn 11.31; 12.4 * **7:5** Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * **7:7** Gn 15.13-14; Ex 3.12 * **7:8** Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18

enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wat jī.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã jumuchah, Faraón Egipto baácdih moón ĩ maáhboó Josédih át wēi enep wat jī. Diosboó caandih páant át wēi enat túutap wat jī. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihát Egipto baácdih moondih tewat watni maáh pínah át waadánap wat jī. ã pebh moondihbat maáh át waadánap wat jī.*

¹¹ “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ã buugcáh, caán baácnadih moón tubit ĩt moh yéjep wat jī. Pánihna, jwī nuowábut jeemát ĩt jéih bid juicáp wat jī.* ¹² Egipto baácboó jeemát jumat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíih wah bojop wat jī. ¹³ Túttimah ã jwúuh wahachah, Egipto baácboó ĩ juibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñenadih át niijíp wat jī. Pánihna, Joséboó ã déewádih ã maáh Faraón dih át júutap wat jī.* ¹⁴ Túttimah, José ã íp Jacobdih ã déewádihbat át bidip wat jī. ã déewā setenta y cinco cáacwájeh ĩt jum jwuhap wat jī.* ¹⁵ ã wúuh ã bid bojochah joinít, Jacobwā ã wúuh pebhna Egipto baácboó ĩt bejep wat jī. Caaná juibínitji ĩt buudúp wat jī.* ¹⁶ Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wát jumni baácboó ĩ wunuchah ĩ yohat pínahdih átát júib chājap wat jī. Pánihna, Abraham ã júib chājniji baácboó Jacobíh bácahjidih úb bejnit, ã wehboó ĩt yohop wat jī.*

¹⁷ “Túttimah, ‘Nin baácdih yeedíh wā wūhbpna caá’, Dios Abrahamdih ã niijatji pah toáh júuwúchah, Egipto baácboó jwí déewā ĩt cáac poonap wat jī. ¹⁸ Egipto baácdih ĩ jumuchah, bíih maáh Faraón ĩ niijni, át túut nuumúp wat jī. Caán Faraónboó ded pah José ã chājatjidih át jéihcap wat jī.* ¹⁹ Pánih jéihcan, jwí nuowádih yeejép chājna, ĩ weh jáap túuhnitdih át mao yohat túutap wat jī.* ²⁰ Páant ã yapat cātíh, Moisés pínah ã cáac jumuchah, Dios caandih át túi wēi enep wat jī. Pánihna, ã mána tres widh caanbítdih júutcanjeh, ĩih muáboó ĩt túi bih bíbohóp wat jī.* ²¹ Pánihat túttimah, Moisésdih muáboó jéih bíbohcan, ã mána caandih mujboó ĩt pahanap wat jī. Páant ĩ pahanidih Faraón nuám bid juí, úb aab béjnit, mi wúuh pah mit behanap wat jī.* ²² Egipto baácdih moón túi jéihnithdih Moisésdih ĩt bohénap wat jī. Pánihna, caán maáh wúuh pah át jumap wat jī.

²³ “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíbohnit, ã déewā judíowádih enedih át bejep wat jī. ²⁴ Pánih enedih juibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ã chājachah, Moisés át enep wat jī. Páant ã chājachah ennit, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohóp wat jī. ²⁵ Pánih chājna, ‘Wā déewā ĩ déedih wā teo wáacachah enna, “Dios jwíitdih túi úbni pínah át wahap taga”, ĩ níj jenah joibírna caá’, Moisés át níj jenah joyóp wat yuh jī. Obohjeéhtih, queétoó páant ĩt níj jenah joicáp wat jī. ²⁶ Bíih yeó jáapdih chénewā ã déewā ĩ míc mawachah, Moisés át enep wat jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb bíicwájeh depánih míc mao tigaá ñi chāj?’ queédih át niijíp wat yuh jī. ²⁷ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, ã déedih yeejép chājniboó Moisésdih át úb too yoh bojop wat jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwíitdih watni nihcan caá. ²⁸ ¿Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdihbat mao yohíh níit ma chājap?’ át níj júihñap wat jī. ²⁹ Páant ã niijíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át

* 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10

jweí béjep wut jī. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénéwā át weh jumap wut jī.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinai jee pébh jumnit, máa chálíh iigni panihnidíh át enep wut jī. Caán iigát panihat cātíh ángelboó caandíh át jígohop wut jī. 31 Páant ā jígohochah, Moisés át en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálíh iigni panihni pebhbit enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wut jī: 32 ‘Weém Dios caá. Weemdíhjuh caá ma nuowā, Abraham, Isaac, Jacob ī táí wēi uúbáp’, át níjíp wut jī. Páant ā níjíchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, át en ñahacap wut jī. 33 Pánihna, Dios nin pah caandíh át jwúub níj naáwáp wut jī: ‘Buu wā pebh ñuhna, míh zapatosdih waícanjuh ma too dugúú. 34 Wíih cáacwā Egíptoboó jumnit, yeejép yapna, túbít moh yéejnit ī juñúchah, wā joiná caá. Páant ī juñát dih joinít, queédíh teo wáacat náahna, Egípto baácboó meemdíh wahat tút níj ná, ma pebh wā dei júúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejé’, Dios Moisésdih át níjíp wut jī.*

35 “Í náahcannijidih yuhna, ī maáh pínah, queédíh táí ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiít dih watni nihcan caá’, ī jāh níjjeñnijidih Dios Egípto baácboó át wah bojop wut jī, queédíh ā numah bac júúwát pínah níj ná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigni panihni cātíh jumni ángeldihbut Dios át wahap wut jī. 36 Pánihna, Egípto baácboó jumnitji judíowādih Moisés át numah júúwáp wut jī. Egípto baácboó caán Moisés Dios ā wēpatdih át jwíih júut waáwáp wut jī. Táltimah, Muj Mac Duuni wát jumniobó át jwúub júutap wut jī. Táltimah, muú wihcapboobóut cuarenta jópchi ī jumachah, Dios ā wēpatdih páant āpí júutap wut jī.* 37 Caán Moisésboó judíowādih nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Weém wā nihah pah muntíh Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih yeebdíh ā wahbipna caá. Caán ñijeéh ā jumbipna caá’, Moisés queédíh át níjíp wut jī.* 38 Moisés muú wihcapboó jwí nuowā bíicdih át jumap wut jī. Sinai wát jumni jeená caandíh naóhniji ángeljeéhbut át jumap wut jī. Íjeéh jumnit, Dios ā watatdih Moisésboó át naóh yapanap wut jī, caandíh jepahnit, Diosjeéh ī táí jumat pínah níj ná. Jwiítbut jwí joyát pínahdih át naáwáp wut jī.*

39 “Pánih júóhnitji muú wihcapboó jumna, Egípto baácboó jwúub bejínna, Moisésdih náahcan, jwí nuowā ā watatdih ít yap yohop wut jī. 40 Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ít níjíp wut jī: ‘Jwiít dih waóhnit pínah Dios panihnitdih ma pāp wúhuú. ¿Egípto baácboó jwí jumachah, jwiít dih numah júóhni Moisés ded pah tigaá át bej?’ Ít níjíp wut jī.* 41 Páant níjínít, queét momo jwi wúuh pah jígohnidih orojíh ít pāpap wut jī. Pánih pāp péanit, queét nuñápdih mao ub júóhnit, ī pāpnidih cáo wáhna, bádí ít weñep wut jī.* 42 Páant ī pāpnijidih ī weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cúiwādih, widhdih, yeodíhbut ī wēi dáhwa naáh’, níjínít, Dios queédíh áti h yohop wut yuh jī. Páant í chājatjidih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: ‘“Yeéb weemdíh yeejép ñi chājap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowā nuñápwādih mao cáonit, weemdíh wáhna, ñita táí chāj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18

* 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6

43 Pánih náhnican, Móloc wāt jumnidih wēinit, āih muudih ņi bíbohoh jī. Biñ cúí Refán wāt jumni, caan páh jígohni yeéb ņi pāpni dahdihbut ņi weñep be. Pániha, yeebdih peéh chājna, yuúp Babilonia baácboó wā wahbipna caá”, Dios ā niijná caá’, āt niúj daacáp tajī. (Am 5.25-27)

44 “Jon jātih moón jwī ņuowā muú wihcapboó jumna, Dios ŷjeéh ā jumat pínah niijná, nuñúp chóojīh ī chājni muudih īt bíbohoh wut jī. Caán muudih Dios ā niujátji pah biíc yoobó Moisés āt chājap wut jī. Caán muú diítboó Dios ā wutat daácni jeé naaná āt jumap wut jī.* 45 Pániha, queétdih Dios ā naóhni ni baácndih joiná, Josué jwī ņuowā biícndih caán muudih īt ub juyúp wut jī. Páant ī ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjīh jumnitjidih āt yohop wut jī. David ā jum láabut caán muudih īt bíboh jwuhap wut jī.* 46 Pániha, caandih Dios ā táí weñechah jéihnit, caán ŷjeéh ā jumat pínah muudih chājīhna, David Diosdih ātih uábúp wut yuh jī.* 47 Obohjeéhtih, páant ā uábúchah yuhna, ā wunat túttimah, ā wūh Salomónboó Dioih muudih āt chājap wut jī.* 48 Pánih chājna yuhna, Diosdih cáacwā ī chājni muudih ī jéih nemcan caá. Páant niijnit, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:

49 “Japboó wā chúdat panihni caá. Caánboó chúdna, nihatdih wā wutna caá. Pániha, noónboó wīh jítcha wā chūi chúdat panihni caá. Pánih chūi chúdna, chah wēpni wā jumna caá. Weém Dios caá. Páant wā jumachah, wīh muú pínahdih ņi jéih teo wāhcan caá. Wā chooát pínah muudih wā náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatdih wā chājap jī”, Dios ā niijná caá’, āt niúj daacáp tajī. (Is 66.1-2)

51 “Jwī ņuowāji ī yap yohat pah muntih yeebbút Diosdih ņi yap yohna caá. Dios naáwátdih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espiritudihbut yehna ņi niijná caá.* 52 Jwī ņuowāji Dios naáwátdih nihat naóh yapanitdih yeejép īt chājap wut jī. ‘Túttimah túini yoobát ā jūóhbiipna caá’, queét ī niúj naáwáchah, jwī ņuowā īt joijí ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant niúj naóhniitjidih ĩpī mao yohop wut jī. Pániha, ‘Túini yoobát ā jūóhbiipna caá’, ĩ niijnáji Jesúsdihi yeebbút ņi mawap be. 53 Dios ā wutatdih ángelwā Moisésdih īt naóh yapanap wut yuh jī, jwī joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ĩ wutatjidih jwī bíbohna yuhna, yeebboó caandih ņi yap yohna caá”, Esteban āt niujíp wut jī.

Estebandih jee dáhnajīh ĩ yoh mawat

54 Páant ā niujíchah joinit, queétdih tabit īt ĩjip wut jī. Pánih ĩjna, úum náah jumnit īt jígohop wut jī. 55 Páant ĩ ĩjichah yuhna, Túini Espiritu caandih búdí ā teo wáacachah, japboó chéi en ņahanit, Dios ā yeh ĩigátdih, Jesús Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ņuhuchahbut Esteban āt enep wut jī.

56 —ĩņi enee! Jeáboó jéweat panihni ā jumachah, Jesús nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ņuhuchah, wā enna caá, āt niujíp wut jī.

57 Páant ā niujíchah joinit, queét tabit ĩj yapna, ņaácniit, ĩih molítidih nem teo, ņáo ņah bejnit, caandih īt tewep wut jī. 58 Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee dáhnajīh īt yoh mawap wut jī. Páant ĩ yohat pínah jātih, ĩh ĩ dsoní yégueh chóonadih tóo dug jwejnit, jāap beh tóahni Saulo wāt jumnidih īt wapat túutap wut jī.

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

* 7:51 Is 63.10

⁵⁹ Estebandih jeejĭh ĩ yohochahjeh, “Maá Jesús, wĭih caolihdih ma ʔbʔʔ”, ʔt niijp wʔt jĭ.* ⁶⁰ Páant niijnĭt, bódicha caj yoh ʔajnit, “Maá, weemdĭh yeejép ĩ chājachah yuhna, queétdih ma peéh chājca bojoó”, niijnĭt, ʔt wʔnah bejep wʔt jĭ.*

8

Saulo Jesúhwādh yeejép ʔ chājat

¹⁻² Bitā Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, búdí ĩt juñúp wʔt jĭ. Obohjeéhtih, Sauloó Estebandih ĩ mawachah enna, “Táina caá”, ʔt niij jenah joyóp wʔt jĭ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tātchidih jumnit Jesúhwādh enihcan, yeejép ĩt chāj jwĭhip wʔt jĭ. Páant ĩ mao jwĭhichah, Jesúhwā Jerusalén tātchimant Judea baác, Samaria baácnaʔt wʔp ĩt jweí peét bejep wʔt jĭ. Jesús ʔ naawát tʔtntit pohba ĩt bejcap wʔt jĭ. ³ Pánihna, Sauloó Jesúhwādh enihcan, queétdih yeejép chājna, ĩih mʔnádih waadnĭt, neonádih, yaádhidibʔt teo wái bacnĭt, nemat mʔbʔó ʔpĭ nemat tʔtʔp wʔt jĭ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádih ʔ bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji ĩ juibĭni tātchinadh moondĭh Jesúh táini doonádih ĩpĭ naawáp wʔt jĭ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tātchina juibĭnit, Felipeʔt caán tātchidih moondĭh Jesúh táini doonádih ʔt naawáp wʔt jĭ. ⁶ Páant ʔ naawáchah joinĭt, Dios ʔ wēpatjĭh jwiit cāacwā jwĭ jéih chājca naáhdih ʔ chājachah ennĭt, caanjĭh moón dawá ĩt túi joyóp wʔt jĭ. ⁷ Dawá nemép jumnit ʔ pebh ĩ juibĭnachah, nemépwābódh ʔpĭ bac bejat tʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ bac bejat tʔtʔchah joinĭt, nemépwā ʔaácnit, ĩpĭ bac bejep wʔt jĭ. Dawá jéih wálicannitdh, jéih bejcanntidibʔt ʔpĭ boanap wʔt jĭ. ⁸ Páant ʔ chājachah enna, caán tātchidih moón búdí ĩt weñep wʔt jĭ.

⁹ Caán tātchidih bóo Simón wāt jumni, jióhni ʔt jumʔp wʔt jĭ. Pánihna, caán tātchidih moondĭh jióhnit ded pah ĩ chājatdh ʔpĭ chāj jʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ chājachah enna, caanjĭh moón en wáhi bejnĭt, Simóndih ĩt ʔmʔp wʔt jĭ. Nin pah ʔpĭ niijp wʔt yuh ji: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdĭh judhcan caá”, ʔt niijp wʔt jĭ.

¹⁰ Páant ʔ chājachah enna, “Nin Dios pah mʔntih wēpat bíbohni caá”, cāacwā ĩ maáta biícidih ĩt niijp wʔt yuh jĭ. Queét nihāt caandĭh ĩt túi joi jwáhp wʔt jĭ.

¹¹ Páant ʔ chājatjĭh queétdih maátápdih ʔt jʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ chāj jʔtʔchah enna, queétdih wáhi bejnĭt, caandĭh ĩt túi joyóp wʔt jĭ. ¹² Obohjeéhtih, caandĭh ĩ joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ʔ jumatdh, Jesucristoĭh táini doonádihʔt ʔ naawáchah joinĭt, Simóndih cádahnit, Felipebódh ĩt joyóp wʔt jĭ. Pánih túi joinĭt, ĩ jepahachah enna, Felipe neonádih, yaádhidibʔt ʔt daabánap wʔt jĭ. ¹³ Simónʔt Felipe ʔ naawáchah joinĭt, Jesúsdh ĩ jepahachah, caandĭhʔt ʔt daabánap wʔt yuh jĭ. Páant ʔ daabáát tʔttimah, Felipejeéh caanbút ʔt péenap wʔt jĭ. Felipe Dios ʔ wēpatjĭh chāj jʔtntit, tabúp chāhñitdh ʔ túi boanachah enna, Simón ʔt en wáhi bejep wʔt jĭ.

¹⁴ Samaria baácđih moón Dios naawátđih ĩ túi jepahāt dooná Jerusalén tātchina Jesús ʔ naawát tʔtntitdh ʔt juibĭnap wʔt jĭ. Páant ĩ jepahāt doonádih joinĭt, Pedro, Juan biícđih, Samaria baácna ĩt wahap wʔt jĭ. ¹⁵ Pánih caanná juibĭnit, Pedrowá Jesúsđih jáap jéihnitdh Diosđih ĩt ʔbúp wʔt jĭ, Táini Espiritu ʔ wēpat queétdih ʔt jumāt pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácđih moón

* 7:59 Sal 31:5; Lc 23:46

* 7:60 Lc 23:34

* 8:3 Hch 22:4-5; 26:9-11

Jesúshwā ī jumat jútat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jī. Jesúsdihjeh īt jéih jwuhap wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espírítu ā wēpat queétdih át wih jwuhcap wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdih moondíh ī teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih át jam jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā ī teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón át enep wut jī. Pánih ennit, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh átih jīb chājīhip wut yah jī.

¹⁹ —Weembút cáacwādih wā teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdihbut ā jumat pínah niijná, weemdíhbut ŋi wēpat déedih ŋi wáhuá, át niijíp wut yah jī.

²⁰ —Míih dinerojīh Dios ā wēpatdih ma jīb chājīhat yeejép caá. Pánihna, caandíh ma jīb chājīhat peéh míih dinero bíicdih iiguípna ma bejeé. ²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiít jwí chājat pah meém chājīni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tabit en ŋinahnit, tabit íj yaicánniabehe caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios ā yohat pínah niijná, caandíh ma úbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih áta yoh tagaa, Pedro jíohni Simóndih át niij jūihñap wut jī.

²⁴ —Weemdíh yeéb Diosdih ŋi úbú, ma niijípboó wā bejcat pínah niijná. Caán waó jīb iiguípna wā bejñcan caá, Simón át niijíp wut jī.

²⁵ Túttimah, Pedro Juanjīh Dios naáwátidih bíih táтчinadih moondíh naáwátidih īt bejep wut jī. “Jesús ā boo pud jūáwát túttimah, caandíh jwiít jwí enep jī”, Samaria baácdih moondíh īt niij naóh peetép wut jī. Pánihna, caanjīh moondíh bohé péanit, Jerusalén táтчina īt jwúb bejep wut jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ā bohéat

²⁶ Felipe Samaria baáccoó ā jumuchah, Dioh ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī: “Múú wihcapboó Jerusalén táтчimant Gaza baáccoó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jī. ²⁷ Páant ā niijíchah joinít, caanná át bejep wut jī. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúb bejna át chājap wut jī. Caán Etiopía baácdih moón ī maáh wili Candace wūt jumnihíh dinerodih en daoní wut jī. Jerusalén táтчiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúb bejna át chājap wut jī. ²⁸ Áih táтчina pátánijīh jwúb bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás ā daácní nájoidih enna át chājap wut jī. ²⁹ Pánihna, Túini Espírítu Felipedih nin pah át niijíp wut jī: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán núodih Etiopíadih bóo ā múic en naáwáchah, át joyóp wut jī.

—¿Ma ennidih ma beh jói níit? Felipe caandíh át niij úabh joyóp wut jī.

³¹ —Weemdíh bohéni ā wihcah, wā túi beh joicán caá. Wā pebh júi chúudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jī.

—Júu, niijnít, ā pebh át juibí chúudup wut jī.

³² Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah ā niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo múic en naóhna át chājap wut jī:

“Ovejadih mawat túut, ī teo wáyachah, ā ŋáacat pah muntih caanbút caandíh ī tewechah, laihcanni ā jumbipna caá. Oveja yoócdih ī bóodoachah, ā ŋáacat pah muntih caanbút laihcanni ā jumbipna caá.

³³ Caandíh ī deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ā chājchah yuhna, queétboó caandíh yeejép ī chājbipna caá. Pánihna, caandíh ī mao yohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ā bueđbípna caá”, Isaías āt niúj daacáp tajī. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácđih bóo Felipedih nin pah āt niúj uábh joyóp wut jī:

—Ma naáwá weemđih. ¿Nin Isaías ā niijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niút āt chājjiip? ¿Biłhdih naóh niút āt chājjiip, páant ā niijná? āt niijíp wut jī.

³⁵ Páant ā niúj uábh joyóchah joinít, Felipeboó caán núodih ennit, Etiopiadih bóodih Jesúh táníni doonáđih āt naáwáp wut jī. ³⁶ Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jī.

—¡Enejáh! Conboó ím caá. ¿Weemđih ma daabáihcan niút? Felipedih āt niijíp wut jī.

³⁷ —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemđih wā daabábipna caá, Felipe caandíh āt niijíp wut jī.

—Dios wáuh Jesúsdih weém wā túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ā wahni Cristo ā jamatđih wā túi jéihna caá, āt niúj jepahap wut jī.

³⁸ Páant niijnít, pátuni íoh teonidih āt chāwáát tútup wut jī. Caán ā chāwáchah, dei űhñnit, ímna ít dei juibínap wut jī. Pánih dei juibínit, ímdih póbo púud bac bej juibí űhñnit, Felipeboó caandíh āt daabánap wut jī. ³⁹ Daabá péanit, ī aab űhñhachah, Túini Espírítu Felipedih āt ubah bejep wut jī. Á bueđáh bejchah, Etiopiadih bóo caandíh āt jwáub encap wut jī. Pánihna, Jesúsdih jepahna, túi wéinit, áih baácna āt jwáub bejep wut jī. ⁴⁰ Túini Espírítu Felipedih ā ub bejchah, Azoto tútchina āt juibínap wut jī. Pánihna, nihat tútchinadih moondih Jesúh táníni doonáđih naóh jibna, Cesarea tútchiboó āt juibínap wut jī.

9

*Saulo ā túut nuumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Páant Felipe ā chājat pónih, Sauloboó Jesúh wáđih en jūihna, “Queéđdh maomi caá”, niijnít, sacerdotewā ī maáh pebhna āt bejep wut jī. ² Caanná juibínit, mawat pínah papélahđih caandíh āt uábup wut jī. “Damasco tútchiboó judiowā ī míic wáacat munnáđih moón ī maátadih űni daacá. Weém Jesúh wáđih bid jainít, queéđdh chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wā jwáub ub jéohmi caá. Pánihna, wā tewat pínah papélahđih weemđih űni wúhuú”, Saulo āt niijíp wut jī.

³ Páant ā niijíchah joinít, caán núodih ī wúhachah, Damasco tútchina ít bejep wut jī. Damasco tútchina ī toáh juibínachah, japmant íig jéenaat caandíh āt jíghop wut jī. ⁴ Páant ā íig jéenanachah, Sauloboó āt buug űájap wut jī. Pánih buug űájnit, Jesús ā wéhenachah, āt joyóp wut jī. “¿Saulo, dépanihna meém weemđih yeejép ma chāj?” āt niijíp wut jī.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo āt niijíp wut jī. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemđih íjnit jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéejana caá. ⁶ Ma űah űhhuú. Tútchidih waad béjnit, ma jamuú. Ma chājat pínadih meemđih naóhni pínah ā juibibipna caá”, Jesús Saulodih āt niijíp wut jī.

⁷ Páant ā wéheatđih joiná yuhna, Saulo ā pej jamnitboó cāacđih encan, ít joí wáhi bejep wut jī. ⁸ Saulo űah űhñnit, ā jéih encan, ā pej jamnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandíh ít wái waad béjep wut jī. ⁹ Pánihna,

Saulo biíc peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih bádí uúbhna át chājap wut jī.

¹⁰ Damasco tātchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wūt jəmni oo jumat dée pah Jesúsdih át enep wut jī. Páant ā enechah, Jesús caandih át ejep wut jī: “¡Ananías!” át niijíp wut jī. “Júú, wā jumna caá”, át niij jepahap wut jī.

¹¹ “Yoobópdih wūt jəmni namádih, Judáih mənáa bejnit, Tarsodih bóo Saulo wūt jəmniidih ma bidíi. Caán Diosdih uúbhna caá ā chājap. ¹² Caanbút oo jumat dée jíghatdih enna caá ā chājap. Ā jwúub enat pínah niijná, meém jaibínit, caandih teo jáhanit, uúbat panihatdih ā enep be”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jī.

¹³ “Maá, caán míhwā túinit, Jerusalén tātchidih moondih yeejép át chājap wut be. Dawá cáacwā weemdíh páant ī niij naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tātchiboó caán níhat míhwádih teo nemat túnt niijná, sacerdotewā ī maátadih papélahdih daacát tútnit, caán néo ā wēpatjīh át jūúwáp wut be”, Jesúsdih Ananías át niij jepahap wut jī.

¹⁵ “Caán Sauloboó wā ñioni jumna, judíowā nihcannitdih, ī maátadih, judíowádihbut wā naáwátidih ā naóhbična caá. Pánihna, ā pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wíih ā jumat jíib, dawá láa yeejép ā yapat pínahdih caandih wā jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna jaibí, caandih teo jáha uúbhnit,

—Wā dée Saulo, jwī Maáh Jesús namáboó meemdíh jíghoni weemdíh ā wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espírítu ā wēpat meemdíh ā jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jī.

¹⁸ Páant ā niijíchahjeh, áih quíib dahdih queéj cháa pah jíghoni ā buúg jéenechah, Saulo át jwúub enep wut jī, páant muntih. Pánihna, ñah ñuh bac bejnit, át daabáát túntup wut jī. ¹⁹ Páant caandih ī daabáát túttimah, jwúub bid jeémpna, ā nuugúp wunatji át boonap wut jī. Pánihna, Saulo Damasco tātchidih Jesúshwájéeh maátcanjeh át jumap wut jī.

Saulo Damasco tātchiboó ā naáwát

²⁰ Saulo ā túnt numát túttimahbitjeh, judíowā ī míic wáacat mənáboó Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jī.

—Caán Jesús Dios wúuh caá, Saulo āpī niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niij naáwáchah joinít, níhat it joí wáhi bejep wut jī.

—¿Nin Jesúshwádih ñuun yóhnihi nihcan níit? ¿Ninjīhbut jūóhnit, queédih teonit, sacerdotewā ī maátadih wáhíhnihi nihcan níit? It míic niijíp wut jī.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jī. Pánih bohénit, “Yoobópdih tigaá Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, ā niijíchah joinít, bita Damasco tātchidih moón judíowáboó it beh joicáp wut jī.

Saulo judíowádih ā jweyát

²³ Maátcanjeh ā jumat túttimah, judíowā caandih mawíhna, queéjtjeh it míic wéhenap wut jī. ²⁴ Pánih míic wéhenit, caán tātchidih bóo jēcnadih yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut it páñap wut yuh jī. Obohjeéhtih, Sauloboó ī mawíhat doonádih át joyóp wut jī. ²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ā chéenwá caandih bádí wuhdih yacnit, chei caán tātchi wáihyat júdu táahmant it cádah deya bojop wut jī. Páant ī chājat túttimah, Jerusalén tātchiboó át bejep wut jī.*

* 9:25 2Co 11.32-33

Saulo Jerusalén tətchiboó ā jumat

²⁶ Jerusalén tətchidih juibínit, Jesúh wā bícdih Saulo ātih jumíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandíh ít úmmap wut jī. ²⁷ Páant í úmmapchah yuhna, Bernabéboó Jesús ā naáwát túttnit pebhna caandíh át numah bejep wut jī. Pánihna, Saulo ded pah ā yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jī: “Nin Saulo Damasco tətchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jī. Á enechah, Jesúsoó caandíh át wéhenap wut jī. Túttimah, Damasco tətchidih moondíh úmmapchah, Jesúh doonádih át naáwáp wut jī”, Bernabé át niijíp wut jī. ²⁸ Páant ā niiját túttimah, Saulo íjeéh waadnít, Jerusalén tətchidih moondíh úmmapchah, Jesúh doonádih át wép naáwáp wut jī. ²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant jüóhnit judiowájééh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jī. Páant Saulo chah ā wép naáwát peéh caandíh ít mawíhip wut yuh jī. ³⁰ Páant í mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúh wāboó caandíh Cesarea tətchina ít ub jwei déi bejep wut jī. Caanjíh numah jum jwuhnit, Tarso tətchina caandíh ít wah bojop wut jī.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúh wā ít tái jummap wut jī. Dedé tac buugáát wihcah, ít tái míc bohénap wut jī. Queét Diosdih úmmit, í yéejatdih cádahachah, Túini Espiritu queétdih búdí át teo wáacap wut jī. Pánihna, Jesúsdih jepahnit chah ít dao béjep wut jī.

Pedro Eneasdih ā booaat

³² Saulodih í wahat túttimah, Pedro nihat tətchinaboó Jesúh wādhíh táoh en jib bejna, Lida tətchidih át juibínap wut jī. ³³ Caanná juibínit, Eneas wát jumnidih át enep wut jī. Ocho jópchi jätih Eneas tabúp chüühnjí át jéih wálicap wut jī.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdíh ā booaana caá. Ma ñah ñuhúú. Ma lajatdih ma ub ámoahoó, Pedro át niijíp wut jī.

Páant ā niijichahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jī. ³⁵ Pánihna, nihat Lida tətchidih moón, Sarón tətchidih moonbát caán doonádih joinít, í yéej chäjatdih cádahnit, Jesúsdih ít jepahap wut jī.

Tabita mi boo pud jüúwát

³⁶ Jope wát jumni tətchidih Tabita wát jumnih Jesúsdih tái jéihnih mit jummap wut jī. Mí wát Tabita griego wéheatjéh Dorcas ít niijíp wut jī. Caánt tái chäjnih, moh yéejnitdih mipí tái teo wáacap wut jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jüúwúchah, mit wunah bejep wut jī. Páant mí wunat túttimah, queét míh bácahjidih tái choc péanit, chah bóo tólihbóo ít jwejep wut jī. ³⁸ Lida tətchi Jope tətchi tái pebh buugjéh át jummap wut jī. Pánihna, Jope tətchidih moón Jesúh wā, Pedro Lida tətchiboó ā jumat doonádih jätih ítát joyóp wut jī. Pánih joinítji chénewádhíh Pedro pebhna ít wah bojop wut jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mí wunah bejep be. Waícanjeh jwí jummapboó jwíjeéh ma jüúwú”, Pedrodih ít niijíp wut jī.

³⁹ Páant í niijichah joinít, Pedro íjeéh át bejep wut jī. Caánboó í juibínachah, caán mūdih jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ít numah páuh laab béjep wut jī. Tabita íjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wáhat túttnit niijná, dawá yéguhndih mit chäjap wut jī. Pánihna, éemp wunnt yaádh Pedrodih ñuh páuda bojnít, mí chäjnjí yéguenadhíh ít jút jwáhp wut jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihbóo jumnitdih át bac bejat tútmap wut jī. Í bac beedáát túttimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át wáwap wut jī. Pánih wábh péanit, míh bácahjidih tac páud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhúú, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pūd chūudap wut jī. ⁴¹ Páant mi pūd chūudachah, Pedro miíh téihyadih teonit, caántdih át wái ñahanap wut jī. Pániha, caanjīh moón Jesúhwardih, éemp wānnit yaádhidibut bid bojnit, “Eneé mi jwáab boonap be”, queétdih át niijíp wut jī.

⁴² Páant mi boot doonádih nihah Jope tátchidih moón it joyóp wut jī. Pánih joinit, dawá Jesúsdih it jepahap wut jī. ⁴³ Pániha, nuñúpwā chóo teoni, Simón wāt jumnijeéh Jope tátchiboó maatápdihi Pedro át jumap wut jī.

10

Pedro Corneliowādihi Jesúh doonádih naáwādihi ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tátchiboó cien soldadowā ī maáh Cornelio wāt jumni át jumap wut jī. Queét soldadowā Italiano wāt jumni poómp wut jī. ² Cornelio áih muúdihi moón biicdih Diosdih túi jenah joi wēniti, caandih úumna, yéejat cádahnit, it túi chājap wut jī. Jīgah náah jumnit judiowādihi bádí át teo wáacap wut jī. Jesucristodih jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumap pah Diosdih át uúbúp wut jī. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumuchah, Cornelio ā uúbúchah, oo jámat pah, Dioih ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep wut jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wut jī. ⁴ Cornelio caandih en behnit, úumna, “¿Maá, dedédih caá ma náah?” át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinit, ángel nin pah caandih át niij jepahap wut jī: “Diosdih ma uúbúchah, át joyóp wut be. Jīgah náah jumnitdih ma wāhchahbut, át enep wut be. Pániha, buu ma uúbátidih ā jepahbipna caá. ⁵ Jope tátchiboó Simón Pedro wāt jumnidih ub jūúwát náahna, miíh cáacwādihi ma wah bojó. Caán táini doonádih yeebdih ā naóhbiipna caá. ⁶ Biíh Simón nuñúpwā chóo teonijeéh bádí muj jwéjdihi jumni muúdihi ā jumna caá”, ángel Cornelioidih át niijíp wut jī.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wut jī. Á bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandih teo wāhniitdih, biíc ájeéh jumni soldadodihbut át bid bojop wut jī. Caán soldadoboó Diosdih túi wēini jumna, yeó jáap jumap pah Cornelioidih wapni wut jī. ⁸ Pániha, Cornelio ángel ā niijátjidihi queétdih naóh beedánit, Jope tátchiboó át wah bojop wut jī.

⁹ Biíh yeó jáapdihi Jope tátchiboó ī tóah juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih uúbúdihi át púuh laab béjep wut jī. ¹⁰ Páant ā uúbúchah, caandih nuugúp tubachah, át jeémihip wut jī. Obohjeéhtih, ī jeémát chājat pónih, oo jámat jígohat déedih át enep wut jī. ¹¹ Jeáboó ā jéweah bejehchah, chénaaboó bóod chéoni chóo, bádí chóo át dei jūúwáp wut jī. ¹² Caán chóo diítna dawá nuñúpwā judiowā ī jeémpana naáhwā míc it jumap wut jī. Maiwábut jum, jwébehwábut it jumap wut jī. ¹³ Caandih ā enechah, Dios nin pah át niijíp wut jī: “Pedro, ñah ñuhnit, nítdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinit, “Nihcan caá, Maá. Weém wā jeémpana níit. Jwí nuowādihi ma jeémát túutca naáh yeejépwādihi wāpí jeémpana beé”, Pedro át niij jepahap wut jī. ¹⁵ “Buu túniti caá”, wā niijnitdih ‘Yeejépwā caá’, ma niijcá bojó”, Dios Pedrodih át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa ā yapachah, caán chóo át púuh laab béjep wut jī, buca. ¹⁷ Pániha, Pedro tabit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih níjīh tiguaá pánih jígohnidih ā júut?” caanjéh át niij jenah joyóp wut jī. Páant ā niij jenah joyóchah, Cornelio ā wah bojnitboó, Pedro ā jumni muuná it juibínap wut jī:

“¿Simón nuñápwā chóo teoniíh mué dedboo tígaá ã jum?” cãacwãdih ít niíf uúbh joyóp wat jī. Caán muúdíh í jéihya naáwáchah, ã jumni muuná ít jaibínap wat jī. ¹⁸ Pánih jaibínit, nin pah ít niíf ej uúbh joyóp wat jī: “¿Simón Pedro wāt jumni nin muúdíh níit ã jumap?” ít niijíp wat jī.

¹⁹ Páant í ejechahjeh, Pedro caandíh jíghonijidih ã jenah joyóchah, Túini Espíritu caandíh nin pah át niijíp wat jī: “Pedro, jêcboó bíic peihcannit meemdíh bidna caá í chãjap. ²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, jêéh ma bejeé. Bíih pah bóodih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé. Weémboó queétdih wã júúwát túutap be”, át niijíp wat jī.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, Pedro í pebhna át dei bejep wat jī. Dei jaibínit, queétdih nin pah át niijíp wat jī:

—Ninjíh tígaá wã jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid júóh? át niijíp wat jī.

²² Páant ã niijíchah joinít, queétkoó nin pah ít niíf jepahap wat jī:

—Cornelio cien soldadowãdih watni jwiútdih ã wahap be. Caán táí chãjni, Diosdíh umnít yéj chãjcani, nihat judiowã caandíh ‘Túini’, í niijní caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh át bidat túutap wat be, túini doonádih jwiútdih ma naáwát pínah niijná, Pedrodih ít niijíp wat jī.

²³ Páant í niijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wãhnit, ã jumni muúboó át ño jwahat túutap wat jī. Cheibit Pedro jêéh át bejep wat jī. Páant ã bejchah, bita Jope táтчidih moón Jesúíhwãbut caandíh ít pej jum bejep wat jī.

²⁴ Í bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít jaibínap wat jī. Cornelioboó ã déewãdih, ã chéenwãdihbut bid wáacnit, Pedrowãdih át páñap wat jī. ²⁵ Pánihna, Pedro Cornelióih muúdíh ã téih waadáchah, Cornelioboó jwãáh bac júóhnit, áih jítcha pebh bódícha át caj yoh ñajap wat jī.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,

—Ma ñah ñuhú. Weembút meem pánih cãacjeh mun tígaá. Weém maáh nihcan caá, caandíh át niijíp wat jī.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhnit, múic wéhenit, Cornelio caandíh át numah waad béjep wat jī. Caanná waad jaibínit, dawá múic wáac páinitdih Pedro át enep wat jī.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wat jī:

—Jon játih Dios jwí nuowãdih nin pah át niíf watup wat jī: ‘Judíowã nihcannit bíicdih ñi jumca bojoó’, át niijíp wat jī. Pánihna, caán watatjidih ñjêéh jumnit, wã yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowã nihcannitdih ‘Yeejépwã caá’, Dios weemdíh ã niiját túutcan beé. ²⁹ Páant ã niijíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wã bejcan níit’, niijcãnjeh, ñi pebhna wã júúwáp be. ¿Dépanihat túut tibeé ninjéh weemdíh ñi júúwát túut? át niijíp wat jī.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niíf jepahap wat jī:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumachah, nin horadih pohba, Diosdíh wã uúbúchah, áih ángel túi baabní yeh iigní yégueh duoní, wã pebh ã jíghop be.

³¹ Pánih jíghonit, ‘Cornelio, meém Diosdíh ma uúbúchah, meemdíh át joyóp wat be. Jígh náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwah ã jwáuh teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope táтчiboó míh cãacwãdih ma wah bojoó, Simón Pedro wāt jumnidih ninna queét í uh júúwát pínah niijná. Caán bíih Simón, nuñápwã chóo teoni pebh, bádí muj jwêejdih jumni muúdíh ã jumna caá’, caán ángel weemdíh ã niijíp be. ³³ Páant ã niijíchah joinít, meemdíh

Īub jūúwát pínah niijná, wīih cāacwādih wā wah bojop be. Meém táí chājni jwī pebhna mat jūúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjīh Diosjeéh jamna, ded pah jwiítidih ā naáwát táútatdih joíihna, jwī páina caá, Cornelio Pedrodih át niijp wut jī.

Pedro Corneliowādih Jesúh doonádih ā naáwát

³⁴ Páant ā niijichah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Buu jwuh yoobópdih wā jéihna caá. Nihat cāacwādih Dios biíc yoobó áihwā pínah ā náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih úmmnit, yéejatdih cádahna, ĩ táí chājachah, Dios queétdih ā wéina caá. ³⁶ Cāacwā Diosjeéh ĩ táí jamat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jī. Caán túini doonádih jwiít judíowādihjeh át jwīih jéihyanap wut jī. Páant ā wahni caá nihat cāacwā ĩ maáh. ³⁷ Jesús ded pah ā chājatji doonádih ñítát joi tágaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit, ñi daabaát táútú’, Juan Daabáni cāacwādih apī niij naóh bohénap jī. Páant ā bohéát táttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ā chājatji doonádihbut ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tátchidih bóodih Túini Espíritu ā wēpatdih Dios búdí át wuhup tajī. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ā wēpatjīh Jesús cāacwādih ā táí teo wáacap jī. Pánih teo wáacna, nemép caolih jamnitdih ā táí boonap jī. Dios ájeéh ā jamuchah, páant ā chājav jī. ³⁹ Jwīih baáchoó Jerusalén tátchiboobút nihat ā chājatjidih jwiít jwī enep jī. Táttimah, jwī maáta judíowā caandih juzboó ĩ péoh dodh mao yohat táútup jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap táttimah, caandih boonanit, Jesúsdih Dios át jíghohat táútup tajī. ⁴¹ Páant ā jíghochah yuhna, nihat cāacwā caandih ĩ encap jī. Jwiít Dios ā ñionitdihjeh ā jíghohop jī. Jesús ā boo pud jūúwát táttimah, ájeéh jeémpnit, jwī babhnap jī. ⁴² Pánih jwíjeéh jamna, jwiítidih nin pah ā niij wutup jī: ‘Nihat cāacwādih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsdih jepahcannit báadhnit, wannitdihbut ĩ yéejat peéh chājat táútni maáh Dios caandih át waadánap wut jī”, ñi niijí, ā niijp jī. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdih ĩ jepahachah, Dios ĩ yéejatdih ā yohbipna caá. Nihat Dios naáwátidih jon jātīh naóh yapanit caán Jesúsdih niij naóhna ĩt chājav wut jī, Pedro Corneliowādih át niijp wut jī.

Judíowā nihcannitdih Túini Espíritu ā jwīih jamat

⁴⁴ Pedro páant ā niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinitdih Túini Espíritu át waadáp wut jī. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowā judíowā nihcannit yuhna, mácah wéheatjīh Diosdih ĩt wéi naáwáp wut jī. Páant ĩ wéi naáwáchah, Pedrodih pej jam bejnit judíowā ĩt joyóp wut jī. Túini Espíritu judíowā nihcannitdih ā waadácah enna, queét judíowāboó ĩt en wáhi bejep wut jī. Pánihna, Pedro caandih pej jam bejnitdih nin pah át niijp wut jī:

⁴⁷ —Jwiítidih waadát pah man tigaá nitdihbut Túini Espíritu ā waadáp. ¿Páant ā chājachah, queétdih jwī daabánachah, ā túimi naniít? át niijp wut jī.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ā wutuchah joiníji ā wēpatjīh queét judíowā nihcannitdih Pedro át daabaát táútup wut jī. Páant ĩ daabaát táttimah, “Jwíjeéh ma chāo jwáhuú”, Pedrodih ĩt niijp wut jī. Páant ĩ niijichah joinít, jjeéh át chāo jwáhuup wut jī.

11

Pedro ā chājav doonádih Jerusalén tátchidih moón Jesúhwā ĩ joyát

* 10:34 Dt 10.17

1 Judíowā nihcannitbut Jesúsdiḥ ī jepahat dooná āt bej peét bejep wut jī. Jesús ā naawát tātutnitboó, bita Jesúsíhwābut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wut jī. 2 Pánihna, Pedro Jerusalén tātchina ā jwáub juibínachah, biquína Jesúsdiḥ jepahnit judíowā, caandih nin pah ít níj jāihñap wut yah jī:

3 —¿Dépanihna, meém judíowā nihcannit pebhboó ma bej? Queét yeejépwājeé jeémpnit, Dios jwī n̄owādih ā wutatjidiḥ mat yap yohop taga, ít níjíp wut jī.

4 Páant, ī níjíchah joinít, Pedro nihat ā yapatjidiḥ nin pah queétdih āt níj naawáp wut jī:

5 —Weém Jope tātchiboó jumnit, úbhna, oo júmat jíghat déedih wā enep jī. Páant wā enechah, chénaboó bóod chéoni búdi chóo jeámant wā pebh ā dei juyúp jī. 6 Páant ā dei juyúchah, túi ennit, caán chóo diítna maiwā, jwébehwā nihat n̄ñápwābut ī ññhuchah, wā enep jī. 7 Caandih wā enechah, wéheatbut yáanit, nin pah āi níjíp jī: ‘Pedro, ñah ññhñit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih ā níjíp jī. 8 ‘Nihcan caá, Maá. Wā jeémpcan niít. Yeejépwā, meém jwī n̄owādih ma jeémát tātucannitdih wāpī jeémpcan beé’, wā níj jepahap jī. 9 Obohjeéhtih, páant wā níj jepahachah, ‘B̄uu “Túini caá”, wā níjnitdih “Yeejépwā caá”, meém ma níjcaá bojóó’, weemdih ā níjíp jī. 10 Biíc peihcanni láa páant ā yapachah, caán chóo ā jwáub púuh laab béjep jī. 11 Páant ā púuh laab béjehachah, biíc peihcannit neoná jwī jumni m̄uudih ít juyúp tajī. Cesarea tātchidiḥ bóo weemdih ubat tātutna, queétdih āt wahap tajī. 12 Pánihna, Túini Espíritu weemdih nin pah ā níjíp jī: ‘Íjeéḥ ma bejeé. Ñi n̄owādih wā wutatjidiḥ náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ā níjíp jī. Páant ā níjíchah joinít, úmcanjeh wā bejep jī. Nit seis Jope tātchidiḥ moón Jesúsíhwābut weemdih ī pej jum bejep jī. Caanná juibínit, Cesarea tātchidiḥ bóoñ m̄uudih jwī waad béjep jī. 13 Páant jwī waad juibínachah, ded pah caandih ā yapatjidiḥ nin pah jwiítidih ā níj naawáp jī: ‘Dioñ ángel nin m̄uúboó weemdih jíghonit, weemdih nin pah ā níjíp jī: “Jope tātchidiḥ míih cācwādih wahnit, Simón Pedroñ ma ub jūwát tātutá. 14 Caán joinít, yeebdih túini doonádih ā naóhñipna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biícñih ñi yéejat peéh chājat déedih Jesús ā túi ubñipna caá”, ā níjíp jī’, Cornelio jwiítidih ā níjíp be. 15 Pánihna, Jesúsñi túini dooná queétdih wā jāap naóh jwiíhichahjeh, jwiítidih ā waadátji pah m̄unth, Túini Espíritu queétdihbut ā waadáp jī. 16 Caandih ennit, Jesús jwiítidih ā níjítjidiḥ wā náhninap jī: **Juan mahíhñeh ā daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ā waadáchah, yeebdih ā wēpat búdi ā wāhñipna caá**, ā níjíp jī.* 17 Páant ā níjítjidiḥ náhnit, Dios queétdih Túini Espíritu ā wūhatdih ennit, ‘Weém Diosñih wā yap yohcan niít’, níjñit, queétdih wā daabáat tātutap jī, Pedro Jesúsñih jepahnit judíowādih āt níjíp wut jī.

18 Páant Pedro ā níjíchah joinít, jwáub jāihcanjeh, Diosñih wēñit, nin pah ít míic níjíp wut jī.

—¡Joi yáh baca! Judíowā nihcannit yahna, yéejat peéh iiguípna ī bejat déejidiḥ Dios āt túi ub̄op taga. Pánihna, ī yéejatdih cádahñit, ī tātut n̄umúchah, queétdihbut áihwā āt chājap taga, ájeéḥ páantjeh ī jumát pínah níjñá, ít míic níjíp wut jī.

Antioquia tātchidiḥ moon jwáñ Jesúsñih doonádih ī jepahat

* 11:16 Hch 1.5

paacánni pandih jeémát, Pascua ī niijní, láa wut jī. ⁴ Pánihna, caandíh tewat tútútnit, át nemat tútútp wut jī. Chénena míic soldadowā jwíih wapnit pínah ít jumap wut jī. Túttimah, jwúb tút nūmnnít pínahbut páant moon múntih ít jumap wut jī. Bitabut páant moon múntih ít jumap wut jī. Bitabut páant moon múntih ít jumap wut jī. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandíh wapnit pínah ít jumap wut jī. “Pascua túttimah, ub bac jūóhnit, cāacwā ī enepdih caandíhbut wā mawat tútútpina caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wut yah jī.* ⁵ Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat múúboó át túi wapat tútútp wut yah jī. Páant caandíh ít nemechah, Jesúhwa Pedrodih búdí úbhna ít chājar wut jī.

Dioh ángel nemat mūmánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶ Herodes ā jenahni yeó jáap chejeh Pedroboó túi ūona át chājar wut jī. Chéne soldadowā chénaoboó ítah tōp ā teo lajachah, Pedro biicdih ūona ít chājar wut jī. Í jumni tólih jēc pehbhub bita chéne soldadowā ít wap ūuhup wut jī. ⁷ Dioh ángel queét pebh ā jígohochah, ā yeh ligát ī jumni tólihdi át túi yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Pedroh páwádih át wūmp mao wucup wut jī. “¡Walcanjeh jáanit, ma ñah ñuhú!” ángel Pedrodih át niijíp wut jī. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro át ñah ūuhup wut jī. Páant ā ñah ūuhuchahjeh, áih téihya colóhndih ī chéoni tōpna át waát jénepe wut jī. ⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma dawúú”, ángel át niijíp wut jī. Páant ā niiját joinít, át dawúp wut jī. Pánih duó péanachah, “Míih cúbuh jweyát chóodih pinnit, wājeéh ma péé jūúwú”, ángel caandíh át niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át péé bac bejep wut jī. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joijéhep wut yah jī. ¹⁰ Nemat tólih jēc pebh wapnitdih yap bej, biih jēc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat ítah jēcdih ít juibínap wut jī. Caán ítah jēcdih ít juibínachah, caanjéh át páa bejep wut jī. Páant ā páa bejchah ennit, ít bac bejep wut jī. Namádih bejnit, biih namána ángel Pedrodih át namah juibínap wut jī. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wut jī. ¹¹ Ángel ā buudáh bejchah, Pedroboó jáani pah, ā yapatdih yoobópdih át jenah joyóp wut jī. “Dios áih ángeldih wahnit, Herodes ā mawat déedih, judiowā ít maáta ít náahat pah ít chājat déedihbut weemdih nemat mūmánt át túi ub bacanap taga. Bū jwahna wā jéihna caá”, Pedro át míic niijíp wut jī.

¹² Caán ā yapatdih túi jéihnit, Juan Marcos íin Maríah mūná át bejep wut jī. Caán mūúdh dawá Jesúhwa míic wáacnit, búdí úbhna ít chājar wut jī. ¹³ Pánihna, caán mūná juibínit, mūú wáihyat júdu jēcdih waádíhna, át wūmp mawap wut jī. Páant ā wūmp mawachah joinít, teo wáhnih Rode wūt jumnih mit juibí úbh joyóp wut jī. ¹⁴ Pánihna, Pedro ā wéheatdih beh joinít, búdí wēina, wātcanjeh, naawádih mit jwúb waad béjep wut jī.

—Pedro beé ái juyáp be. Jēc pebh ái ūuhup be, mit niijíp wut jī.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,

—Yeena caá ma chājar, ít niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, caántboó biic yoobó chah mit wēp naawáp wut jī.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh áih dadah nacaá, ít niijíp wut jī.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wūmp mao behjehep wut jī. Páant ā wūmp mao behjehechah joinít, jēcdih ít wātap wut jī, wāca. Wátnit, Pedrodih

* 12:4 Ex 12.1-27

ennit, it en wáhi bejep wut jī. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwáubani, át wéheat tútcap wut jī. Queétdih í wéheat yayánit, ded pah Dios caandíh nemat muumánt ā ub bacaatdih át naáwáp wut jī.

—Wā naáwátidih Jesús úd Santiagodih, bita Jesúh wādhíhbut ñi naóh yana-pánaá, át niijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jī.

¹⁸ Túttimah, baáb jeénechah, soldadowā Pedro ā wihcatdih ennit, bádí it wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” it míc niijíp wut jī. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandíh bid bojat túttachah, áih soldadowā it bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandíh wapnitji soldadowādhíh tabit át uúbh joí ñunáp wut jī. Pánih uúbh joí péanit, Pedrodih í túi wapcatji peéh, queétdih át mao yohat túttap wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumat tútt niijná, át dei bejep wut jī.

Herodes ā wñat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ā jumuchah, Tiro tútchidih moondíh, Sidón tútchidih moondíhbut bádí át íjip wut jī. Caán tútchinadih moón Herodeíh baácdih moondíh jeémátidih ípí juibí jíib chājap wut jī. Pánihna, jwáub jíib chājat tútt niijná, Herodes ā íjat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandíh enedih it juibínáp wut jī. Pánih juibínit, Herodes ā pebh bóo Blasto wūt jumnidih jwááhnit, queétdih ā teo wáacat pínah niijná, it jíib chājap wut jī. Herodesdih í míc wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih it uúbat túttap wut jī. ²¹ Pánihna, queétdih ā míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ā dúwát chóodih duonít, ā chúúdatdih juibí chúúdnit, caandíh enedih míc wáacnitdih bádí át naáwáp wut jī. ²² Páant ā naáwáchah joinít, nihat míc wáacnitboó “Cāaquíh naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, it niij wēi ejep wut yuh jī. ²³ Páant í niij ezechahjeh, cāacwā í weñatdih náahnit, Diosboodíh ā jwáub wēi naóhcatji jíib, Dioíh ángel Herodesdih wñat át wūhup wut jī. Pánihna, coyíwā caandíh í jeéméchah, át wanah bejep wut jī.

²⁴ Pedrodih Dios ā ub bacaat túttimah, Jesúhwā jib bejnit, áih táini doonádih it naóh peetép wut jī. Caán doonádih jepahnit it dao bejep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojíh Judea baácdih moondíh wáac wāhniiji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina it jwáub bejep wut jī. Jwáub bejnit, Juan Marcosdihbut íjeéh it ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojíh Túini Espíritu ā wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúhwājeéh jumnit, biquína Dios naáwátidih naóh yapanit jum, biquína Jesúh doonádih bohénitbut it jumup wut jī. Nin caá í wātna: Bernabé, Simón Einí í niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjíh bíicdih behni, Saulo yuh buca. ² Pánihna, bíic yeó jáap jeémp jwahcanjeh, Díosdih wēina, í uúbhchah, Túini Espíritu queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Bernabédih, Saulodihbut játih wáát ñíwip jī, Jesúh táini doonádih í naóh jibat pínah niijná. Páant wā ñíonit í jumuchah, yeéboó queétdih ñi wahaá”, át niijíp wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwahcanjeh, teo jáha uúbhnit, Bernabéwādhíh it wahap wut jī.

Bernabéwā Chipre quewana í bejat

⁴ Táini Espíritu queédih ã wahachah, Seleucia tâtchina dei bej, johlitjñ bejni bádi jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ït chúuh bejep wut jï. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tâtchidih jaibi, judiowã ï míc wáacat muunã waadnit, caanjñ moondih Dios naáwãdih ït bohénap wut jï. Juan Marcosbut queédih teo wáacat túat niijnã, ïjeéh ãt bejep wut jï.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé páud dei bejna, Pafos wãt jumni tâtchina ït jaibínap wut jï. Caán tâtchidih biic judio Barjesús wãt jumni, “Weém Dios naáwãdih naóh yapani caá”, niijnã yahna, jióhni ãt jumap wut jï.

⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wãt jumnijeéh ãt jumap wut jï. Sergio Paulo, túi jenah joini jumna, Dios naáwãdih joyát túat niijnã, Bernabéwãdih ãt bid bojop wut jï. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjñ Elimas ï niijnã, Sergio Paulo ã túat nuumcát pínah niijnã, Bernabéwãdih ãtih naáwãt túatcap wut yah jï. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biih ã wãt jumni, Táini Espíritu ã wépatjñ Elimasdih en behnit, nin pah ãt niij jaihñap wut jï:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat táiniboodih yap yohni, tabit yeeni caá. ¿Diosdih túi péehnitdih ma jáh cádahcan niit? ¹¹ Bua meemdiñ Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jum jwahbipna caá. Pánihna, yeó ã chãhadih ma jéih en jwahcan niit, Pablo ãt niijp wut jï.

Páant ã niijchahjeh, Elimas ãt jéih encap wut jï. Pánih jéih encan, caandih teo wáni pinahdih ãt bid bejep wut jï. ¹² Páant ã yapachah ennit, ï naóhni doonãdih joinit, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdih ãt jepahap wut jï.

Pablo Bernabéjñ Pisidia baác Antioquia tâtchina ï bejat

¹³ Pafos jëlitdih Pablowã johlitjñ bejni jááj chóodih jwáub waadnit, Panfilia baácdih bóo Perge tâtchina ït chúuh jaibínap wut jï. Caannã jaibínit, Juan Marcos queédih cádahnit, Jerusalén tâtchina ãt éemp jwáub bejep wut jï.

¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwáub bejcanjeh, Pisidia baácdih bóo Antioquia tâtchina ït aab béjep wut jï. Caannã aab jaibínit, judiowã ï chooát yeó jáapdih, ï míc wáacat muúboó ït waád jaibi chúudap wut jï. ¹⁵ Páant ï waád jaibi chúudachah, caán muúdiñ wáac junit maáta Moisés ã wutajdih, Dios naáwãt naóh yapanit ï daacãtjidihbut queét míc wáacnitdih ït en naáwãp wut jï. Caandih en naóh péanit, queét maáta Pablowãdih nin pah ït niijp wut jï:

—Jwí déewãá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonãdih ub jaóhna, bua ñi naáwã, ït niijp wut jï.

¹⁶ Páant ï niijchah joinit, Pablowã ñah ñahnit, ï míc wéhenachah yayánit, nin pah ãt niij bohénap wut jï:

—Yeéb wã déewãá, judiowã nihcannit yahna Diosdih wënitbut, wã naáwãchah, ñi túi joyoó. ¹⁷ Dios jwí nuowãdih ãt níwip wut jï. Túttimah, Egipto baácboó ï jumachah, ã teo wáacatjñ ït cáac poonap wut jï. Pánihna, dawã ï cáac poat túttimah, ã wépatjñ caán baácmant ãt ub bac jaúwup wut jï.*

¹⁸ Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawã láa Diosdih ï yap yohochah yahna, queédih ãt cádahcap wut jï.* ¹⁹ Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwí nuowã ï jumãt pínah niijnã, Dios caán baácdih ãt wuhap wut jï.* ²⁰ Abrahamdih ã naáwãt túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwí nuowãjidih caán baácdih ãt wuhap wut jï. Pánihna, caánboó ï jum láa, caán baácdih jumnitdih ï yoh beedãt túat niijnã, teo wáac waóhni pínah maátadih Dios queédih ãt níu wuhap wut jï.

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátdih jwíh naóh yapani át jumap wut jī.* ²¹ Pániha, Samuel jum láa, jwí nuowáboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ít yójah wúbap wut jī. Páant í wúbátdih joinít, queétdih í jwíh maáh pínah Cis wúúh Saúljidih Dios át ñio wáhpap wut jī. Saúl Benjamín juméná poómpdih bóo át jumap wut jī. Pániha, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jum jwahap wut jī.* ²² Caán ā maáh jumatdih dúuc wáinit, Davidboodih Dios át jwúub túut nuúm maáh waadánap wut jī. “Isaí wúúh Daviddih bid joinít, wā wēina caá. Caánboó wā weñat pínahdihjeh chájna, weemdih ā yap yohcan níit”, Dios át míc níijp wut jī.* ²³ Caán David jumá Jesús caá. Pániha, judiowátdih í yéejat peéh chájat déedih yohni pínah caán Jesúsdi Dios át ñiojip taga. ²⁴ Jesús ā bohéat pínah játi, Juanboó nihat judiowátdih nin pah át níj naóh bohénap wut jī: ‘Ñi yéej chájatdih cádahnit, túut nuumát jéutna, ñi daabáat túutú’, āpí níijp wut jī.* ²⁵ Juan bohé péa júóhna, nin pah cáacwátdih át níj naáwáp wut jī: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi níj jenah joí? ¿“Caán Dios ā wahní Cristo caá”, ñi níj jenah joí níit? Caán ā wahní nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah júóhni chah wēpni ā jumbipna caá’, Juan át níijp wut jī.*

²⁶ “Wā déewā Abraham juméná, yeéb judiowā nihcannit yahna Diosdih wēinitbut, jwiít nihatdih yéejat peéh chájat déedih yohni pínah doonátdih jwí joyóp be. Caán doonátdih yeebdih naáwát túut caá wā chájap. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, í maáta bícdih, chooát yeó jáap jumap pah, Dios naáwátdih naóh yapani í daacátjidih í en naáwáchah joiná yahna, queét í beh joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahní ā jumatdihbut í jéihcap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwátdih naóh yapani í daacátji bíic yoobó í chájap jī. ²⁸ Jesús ā yéej chájach yahna, Pilatodih í mao yohat túutap jī.* ²⁹ Jon játi í daacátji bíic yoobó í cháj péanachah, cruzboó í péoh dodhnijidih ab deyanit, jeé ítboó áih bácahdih bita ít yohop wut yah jī.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandih át jwúub booanap wut jī. ³¹ Páant ā booaat túttimah, áihwā Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jī. Pániha, caandih ennitji jumna, ded pah Jesús ā chájatjidih buu bita jwí déewátdih naóhna caá í chájap.*

³²⁻³³ “Pániha, caán túini doonátdih jwiítbut yeebdih naáwátdih jwí júúwáp be. Jesucristodih boonanit, Dios jwí nuowátdih ā naáwátji jwiít í juménátdih bíic yoobó buu á yapap be. Páant tigaá Davidji á jwíh daacátji nampboó Salmo nin pah át níj daacáp tají: ‘“Meém wā wúúh caá. Buu nihat cáacwá í enechah, meemdih maáh wā waadána caá”, Dios ā níijná caá’, David át níj daacáp tají.* ³⁴ Caán ā wunuchah yahna, áih bácah ā moópcat pínah níijná, Dios caandih át booanap tají. Á naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át níj daacáp tají: ‘“Daviddih wā níjájti pah meemdih bíic yoobó wā túi chájipna caá”, Cristodih Dios ā níijná beé’, át níj daacáp tají.* ³⁵ Bíih Salmoboó Davidji nin pah át jwúub níj daacáp tají: ‘“Wíih túini, wā oinih bácahdih wā moopát túutcan níit”, Cristodih Dios ā níijná beé’, át níj daacáp tají.* ³⁶ Pániha, nindih ñi

* **13:20** Jue 2.16; 1S 3.20 * **13:21** 1S 8.5; 10.21 * **13:22** 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * **13:24** Mr 1.4; Lc 3.3 * **13:25** Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29** Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch 1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35** Sal 16.10

náhninaá: Davidjiboó Dios ã wutadnih túi jepahnit, áih cáacwãdih ã túi chãjat túttimah, át wunap wut jĩ. Á wunachah, ã naowãdih i yohopjiboó caandihbut it yohop wut jĩ. Páant i yohat túttimah, áih bácah át moóppj taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ã boaniboó áih bácah át moópcap tajĩ. ³⁸ Páant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi túi jéihyee: Caán Dios ã booani Jesús ã wun wãhatjĩhjih ñi yéejatdih Dios ã yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ã watatjidih jepahĩhnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yah caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjih jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid juibĩpna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwãdih naóh yapanit nin i niijátji pah yapcat túut niijná, ñi túi chãja chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wã wēpatdih wã jútachah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wãhi bejbipna caá. Wã wēp chãjat pĩnahdih i naáwãchah yuhna, túi jenah joicãnnit, ñi wãnbipna caá”, Dios ã niijná caá’, it niij daacáp tajĩ”, (*Hab 1.5*)

Pablo cáacwãdih át niijp wut jĩ.

⁴² Páant niij naóh péanit, Pablowã it bac bejep wut jĩ. I bac bejehchah, cáacwã queétdih nin pah it niijp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiĩtdih ma jwúb bohénaá”, it niijp wut jĩ. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac jwinĩtdih i bacanachah, dawá judiowã, dawá judiowã nihcannit yuhna Diosdih wēmitbut Pablowãdih it ñun bác bejep wut jĩ. Pánih ñun bác bejnitdih Pablowã nin pah it niijp wut jĩ: “Dios yeebdih túi oinit, Jesucristodih ã wahatji doonãdih ñun túi jepahnit, caandih ñi cádahca bojó”, it niijp wut jĩ.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihah beéd jãohnit pah Dios naáwãdih joĩhna, it míic wáac juibĩnap wut jĩ. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judiowã i maáta dawá wáac juibĩnitdih ennit, búdí it iijp wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétoó caandih jũhna, yehna it niijp wut jĩ. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh úmcanjeh, nin pah it niij wēp naáwáp wut jĩ:

—Jwiit judiowãdihjih Dios naáwãdih ã jwĩh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandih náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jamĩhcat juib, jwiitboó judiowã nihcannidih naáwãdih jwĩ bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwãdih naóh yapani Isaiás ã daacátji pah jwiitdihbut páant niij wutna át chãjip taga:

‘ “Judiowã nihcannitdih wã túi wbat pĩnahdih i beh joyát pĩnah niijná, meemdh i pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihah baácdih moondih i yéejat peéh chãjat déedih wã yohat pĩnahdih ñi naáwá”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ, (*Is 42.6; 49.6*)

Pablowã it niij naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant i niijchah joinit, judiowã nihcannit búdí it weñep wut jĩ. “Dios naáwát túina caá”, it niijp wut jĩ. Pánihna, nihah Diosjeéh páantjeh jamnit pĩnah, Jesucristodih it jepahap wut jĩ. ⁴⁹ Dios naáwãdih jáap jepahnitbut caán baácboó it naóh peét bejep wut jĩ. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judiowã i maáta bitãdih Pablowãdih it ijanap wut jĩ. Páant i ijanachah, Diosdih jepahĩhnitji maáta yaádh, neoná biicdih iijnit, Pablowãboodih yeejép chãjnit, iih baácmant it ñun yóh bacanap wut jĩ. ⁵¹ Pánihna, caán tútchidih moondih Dios ã yohat pĩnahdih jútna, Pablowãboó iih zapatos becchidih it péoh mao yóh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yóh jéna péanit, Antioquía tútchimant Iconio tútchina it bejep wut jĩ.* ⁵² Pánihna, Antioquía tútchidih moón Jesúsdi h jáap jéihnitdih Túini Espiritu ã túi teo wáacachah, búdí it weñep wut jĩ.

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

14

Iconio tátchidih moondih Pablo Bernabéjñh ï bohéát

¹ Pablowāboó Iconio tátchina jaiúbínit, chooát yeó jáapdih judíowā ï míc wáacat muaná caanjñh moónjeéh ït waad béjep wut jñ. Antioquia tátchidih moondih ï bohéátji pahjeh mantih táini doonádh caánboobút ït túi naáwáp wut jñ. Páant ï naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut táí joinít, Jesu-cristodih ït jepahap wut jñ. ² Obohjeéhtih, joíhcannit judíowā Pablowādih yee naóhñit, judíowā nihcannitdih ït joyát táutcap wut jñ. ³ Páant ï chājachah yuhna, maátápdih Pablowā caánboó jumnit, ummcanjeh Jesúh táini doonádh ït wēp naáwáp wut jñ. Pánihna, “ï naáwát yoobópdiñ caá”, cāacwā ï niúj jéihyat pínah niijná, jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih ï chāj jútat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih át wūhap wut jñ. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcannit judíowājeéh ï péenachah, bitaboó Pablowājeéh ït péenap wut jñ. ⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ï maata bícdih, “Pablowādih jee dáhnajñh yohñit, jwí mao yoh jñh”, ït niúj jenah joyóp wut jñ. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ï niúj jenah joyát doonádh joinít, Pablowā Iconio tátchimant ït jwei bác bejep wut jñ. Pánih jwei béjna, Licaonia baácdih Listra tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jumnitdihbut ït naóh jibip wut jñ.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajñh ï yohat

⁸ Listra tátchina jaiúbínit, Jesúh táini doonádh ït bohénap wut jñ. Caanjñh jéih yáac chái bejcanñi Pablowādih át joí cháudup wut jñ. Caán jwíih cāac jumnajeh, áih jitchana yéejni át jumap wut jñ. ⁹ Pánihna, á túi joyóchah jéihñit, “Caán á booot pínahdih á túi jenah joiná caá”, Pablo át niúj jéihyep wut jñ. ¹⁰ Pánih jéihñit, caandih ennit, nin pah át wēp niijíp wut jñ:

—Yoobópdiñ ma ñah ñuhúú, át niijíp wut jñ.

Páant á niijíchah joinít, ñaáp ñah ñuhñit, át yáac chái bej jwíhip wut jñ.

¹¹ Caandih á boanachah ennit, cāacwā búdí ït en wáhi bejep wut jñ. En wáhi bejñit, ïih wéheatjñh nin pah ït niúj wēi ñaacáp wut jñ:

—Jwiít jwípi úbh wēnit dioswā cāac wééhñit, ït dei júúwáp taga, ït niijíp wut jñ. Páant ï niúj wēi ñaacáchah yuhna, Pablowā ït beh joicáp wut jñ.

¹² Páant niúj jenah joinít, Bernabédih ïih dios Zeuh wut ït búudhdup wut jñ. Pabloboodih ïih bíih dios Hermeih wut ït búudhdup wut jñ. Zeusboó Griego cāacwáih dioswā ï maáh, Hermesboó ïih dioswáih naóh yapani wut jñ. Pánihna, Pabloboó naóhni á jumachah, naóh yapani Hermeih wut ït búudhdup wut jñ. ¹³ Zeusdih úbhñit, ï wēi wáhat muú tátchi jwéejdih át jumap wut jñ. Pánihna, caán muúdh ït daoní Bernabédih “Zeus caá”, niúj jenah joinít, Pablowādih jwááat táut niijná, momo jiwíwádh chájñh ï búudhni júdnadihbut tátchi jécna át ub júúwáp wut jñ. Caánboó cāacwā bícdih wēnit, momo jiwíwádh Pablowādih átiñ mao wáhihip wut yuh jñ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowā ï chájatdih en wáhinít, cāacwā poómp cātíh ñáo waadñit, nin pah ït wēp niúj ñaacáp wut jñ:

¹⁵ —Páant ñi chájatdih ñi cádaahá. Jwiítbut yeeb pánihñit cāacwájeh mun tigaá. Jwiítidih wēnit, ñi mao wáhca bojóó. Jwiít yeebdih Jesúh táini doonádh naáwádh jwí júúwáp be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeéb ñipí wēini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcanidih ñi wēi cádaahá. Táut numñit, báadhni Dios yoobátidih ñi jepahaá. Caán jeádh chāj, baácdihbut chāj, mujnadihbut chāj, nihatdih át chájap wut jñ. ¹⁶ Jon játiñ Dios nihat cāacwádh dedé ï náhat pahjeh ï chājachah, át enah boj jwuhap wut jñ. ¹⁷ Pánih

enah bojna yuhna, ded pah ã jumatdih ãt túi júutap taga. Yeebdíhbut ã oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pínahdihbut ãpí quehat túutna caá. Jeémát dih wühna, yeebdih ãpí weñat túutna caá, Pablo queétdih ãt niijíp wat jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchah, momo jiwiwādih cáacwā wēi mao wāhíhñit, ãt tahca bejep wat jĩ.

¹⁹ Cáacwā páantjeh ã weñechah, Antioquía títchidih moón, Iconio títchidih moón judíowā bíicdih juibínit, Pablowādih ñuún yee naóh péenit, “Jwiitboodíhjuh ñi joyoo”, cáacwādih ãt niijíp wat jĩ. Páant ã niijíchah joinít, caán títchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajih ãt yohop wat jĩ. “Jáantjeh ã wanah bejep be”, niij jenah joinít, títchi jwéejboó caandih ãt wái bac bejep wat jĩ.* ²⁰ Páant ã ub bac bej yohochah ennit, Jesúihwā Pablo pebh ãt múic wáac juibí ñuhup wat jĩ. Páant ã múic wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwúb ñah ñuhñit, títchiboó ãt jwúb waad béjep wat jĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjih Listra títchimant bac bejnit, Derbe títchina ãt bejep wat jĩ.

Pablowā ã jwíh bohénji títchinadih moondíh ã jwúb bohéát

²¹⁻²² Derbe títchina juibínit, caán títchidih moondíhbut Jesúih túini doonádih Pablowā ãt naáwáp wat jĩ. Páant ã naáwáchah, dawá caandih joinít, túut ñuunnít, Jesucristodih ãt túi jepahap wat jĩ. Pánihna, Derbe títchidih moondíh bohé péenit, Listra títchina jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúb bohéna, queétdih ãt weñanap wat jĩ. Túttimah, Iconio títchidihbut, Antioquía títchidihbut jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih bíic yoo bó ãt teo wáacap wat jĩ. Caán títchinadih jumñit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ: “Yeeb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cáadahca bojóo. Nin baáčboó jwí jum jwuhuchah, jwiit nihatdih yeejép yapat páantjeh ã jum bipna caá. Páant jwiitdih ã yapachah yuhna, Jesúsdih cáadahca, Dios ã jumapboó jwí jéih waadbípna caá”, ãt niijíp wat jĩ. ²³ Caán títchina jumant pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhñit pínahdih Pablowā ãt ñio jwejep wat jĩ. Pánih ñionit, jeémp jwuhcanjeh uúbhna, “Nít meemdih jepahnitdih waóhñit pínahdih ma túi teo wáacá”, Diosdih ãt niij uúbáp wat jĩ.

Pablowā Siria baácdih bóo Antioquía títchina ã jwúb juyát

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquía títchidih moondíh bohé péenit, caán baácmant jüóhñit, Panfilia baácna ãt jwúb dei júuwúp wat jĩ. Pánih jwúb dei jüóhna, jwíh bejna, bohécanjeh ãt yapniji Perge títchidih cháonit, caanjih moondíh Jesúih túini doonádih ãt bohénap wat jĩ. ²⁵ Pánih bohé péenit, Atalia wát jumni jélditih ãt dei juyúp wat jĩ. ²⁶ Pánih dei joinít, johlitjih bejni jáaj chóodih waadnit, Siria baácdih bóo Antioquía títchina ãt jwúb chúuh júuwúp wat jĩ. Dios ã jwíh naáwát túutna, queétdih teo jáha uúbhñit ãt wahni títchinajeh mantih, Dios ã wətatjidih cháj péenit, ãt jwúb juyúp wat jĩ. ²⁷ Pánih jwúb joinít, Jesúihwādih múic wáacat túutnit, ded pah ãt yapatjidih ãt naáwáp wat jĩ: “Dios jwiitdih búdí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wəpatjih cáacwādih boonanit, áih túini doonádihbut jwí naáwáchah, dawá joinít, ãt jepahap be. Pánihna, judíowā nihcannitbut joinít, dawá ãt túi túut ñuunáp be”, Pablowā queétdih wahnitdih ãt niijíp wat jĩ. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúihwā bíicdih maatápdih ãt jumap wat jĩ.

* **14:19** 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

15

Jerusalén tátchidih Jesúhwā ī maáta ī míc wáacat

¹ Biquína judíowā Judea baácmant bejnit, Antioquia tátchina ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, judíowā nihcannit Jesúhwādhīh nin pah ít niīj naáwáp wut jī: “Moisés jwī nūowādhīh īih quehli nah yapat chóodih ī bóodat pínahdhīh át wutap wut jī. Páant űi bóodcah, Diosboó yeebdih ā tái ubcan niit”, ít niijíp wut jī.* ² Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowādhīh ít míc jāihñap wut jī. Páant ī míc jāihñachah, Jesúhwāboó Pablo, Bernabé, biquína caanjīh moón biícđih Jerusalén tátchina ít wah bojop wut jī. Jesús ā naáwát túatnit, Jesúhwādhīh waóhñitdhībut Judea baácmant juibínit ī naáwátđih ī hūbh joyát pínah niijná, queéđdhīh ít wahap wut jī.

³ Páant ī wahnitji Fenicia baácna juí, yap jāóh, Samaria baácna ít jayáp wut jī. Pánihna, caán baácnadhīh moón Jesúhwādhīh míc wáacnit, judíowā nihcannit Jesúdhīh ī jepahatjidih ít naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinit, queéđ bádī ít wēñep wut jī.

⁴ Queét Jerusalén tátchina ī jayáchah, caanjīh moón Jesúhwā, queéđdhīh waóhñit, Jesús ā naáwát túatnit biícđih, queéđdhīh ít tái wēi jwāááp wut jī. Pánihna, Pablowā Dios ā wēpatjīh ded pah ī chājatjidih queéđdhīh ít naáwáp wut jī. Judíowā nihcannitbut Jesúdhīh ī jepahatjidih ít naáwáp wut jī.⁵ Obohjeéhtih, páant ī niijíchah joinit, biquína Jesúdhīh jepahnit fariseowā űah űuhñit, nin pah ít niijíp wut jī:

—Queét judíowā nihcannitdhīh īih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ā wutatji pah űi chājaá’, queéđdhīh űi niīj wutwá, ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niijátđih míc wéheat túut niijná, āih doonáđih Jesús ā naáwát túatnit, Jesúhwādhīh waóhñit biícđih ít míc wáacap wut jī.⁷ Páant maátáđdhīh ī míc wéhenachah, joinit, Pedroboó űah űuhñit, nin pah queéđdhīh át niīj naáwáp wut jī:

—Wā déewāá, jon űijeéh wā jamuchah, judíowā nihcannitdhīh Jesúh tánín doonáđih wā naáwáchah joinit, ī jepahat pínah niijná, weemđih űionit, Dios ā wahap jī.* ⁸ Cáacwā ded pah ī jenah joyátđih jéihni jamna, queét judíowā nihcannit jwī naóhni doonáđih ī jepahatđih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, āihwā ā chājatjidih jwiítđih jéutna, Túini Espiritudih jwiítđih ā wāhatji pahjeh muntih, queéđdhībut ā wāhup jī.* ⁹ Pánih wāhna, jwiítđih queéđdhībut biíc yooó ā chājap jī. Queéđbut caandīh ī jepahachah, ī yéejatđih át yohji taga.¹⁰ Jwiít judíowā Moisés ā wutatjidih biíc yooó jwī tái jepahcan caá. Jwī nūowājibut biíc yooó ít jepahcap wut jī. Páant jwī tái jepahcah yuhna, zépanihna queét judíowā nihcannit Jesúdhīh jepahnitđih yeé biíc yooó űi wutīh? Pánih wutnit, Dios queéđdhīh ā chājatjidih ‘Yooóđđdhīh nihcan caá’, niijná caá űi chājap.¹¹ Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwī niīj jenah joiná caá: ‘Jwiítđih jīgah en oinit, Dios jwī yéejat jīb ā péeh chājat déeji jwī Maáh Jesús ā tái ubat pah muntih, bññ jwāh judíowā nihcannitdhībut biíc yooó ā tái ubna caá’, jwī niīj jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jī.

¹² Páant ā niijíchah joinit, Pablowā jwāh judíowā nihcannitjééh jamna, Dios ā wēpatjīh ded pah ī chājatjidih ī naáwáchah, nihāt laiñcanjeh ít joí yai űūh bejep wut jī.¹³ Páant ī naóh péanachah, Santiago jwāh nin pah át niijíp wut jī:

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

—Wā déewāá, weemdíh ñi joi jwáhúú. Yeebdíh bainí wā naáwíhna caá. ¹⁴Dios judíowā nihcannitdih táí wēi ennit, áihwā pínahdih ā ñíwatjidih Simón Pedroboó jwiítidih ā naóh péanap be. ¹⁵Dios naáwátidih naóh yapaní, ā daacátji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át níj daacáp tají:

¹⁶ ‘“Davidji maáh jum láa, nihat áihwābut í wun beedép jí. Pánih beední ĩ jumachah yuhna, túttimah bóo láa, jwáub dei jáóhmit, áihwā panihnitdih wā jwáub chájipna caá.”

¹⁷ Páant wā chájachah, nihat cāacwā bita judíowā nihcannitbut weém ĩ Maáhdih ĩ náahbipna caá. ‘Wíihwā ñi jumúú’, wā níj bidnit weemdíh ĩ jepahbipna caá”,

¹⁸ jwí Maáh ā níijná caá’, át níj daacáp tají. (Am 9.11-12)

¹⁹ “Páant ā níj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wā níj jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwátidih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwí chájat túutca boj jíih. ²⁰Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí níj daac wah jíih: ‘Í pápnidih wēi wáhniji jeémátidih ñi jeémca bojóo. Ñi áa nihcannitjñ ñi yéj chájca bojóo. Jóp teo maonitji nuáupwádh ñi jeémca bojóo. Meépdih ñi babhca bojóo’, jwí níj daac wah jíih.* ²¹Jon játih, buubut jwiít judíowā jwí míc wáacat muná, jwí chooát yeó jáap jumap pah, Moisés ā wutatjidih ípí bohéna caá. Nihat tátchidih moón caandíh jwí jéihna caá. Pánihna, weém wā níj át pahjeh tih Jesúsdih jéihnit judíowā nihcannitdih, níj daac wahat dée caá, bita jwí déewā jwiítidih ĩ íjcat pínah níijná”, Santiago át níjíp wat jí.

Judíowā nihcannitdih ĩ daac wahat

²² Páant ā níjíchah joinít, Jesús ā naáwát túutnit, Jesúhwhádh waóhmit, nihat Jesúhwhá bícdih, Antioquia tátchidih moondíh ĩ daácsi núodih Pablowájeéh ub bejnit pínah, Judas, Silasdhbut ĩt níwip wat jí. Judas áih bih wát Barsabás wat jí. Queét Jesúsdih táí jepahnit ĩ jumachah, bita Jesúhwhá queétdih ĩt táí wēi enep wat jí. ²³Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ĩt níj daacáp wat jí:

“Yeéb nihat judíowā nihcannit Jesúhwhá Antioquia tátchidih moón, Siria baácdih moón, Cilicia baácdih moondíhbut jwiít Jesús ā naáwát túutnit, áihwádh waóhmit, nihat áihwābut, yeebdíh jwí túyat túutna caá. ²⁴Biquína jwíjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdíh dawá wutatdih ĩt jepahat túutap wat jí. Pánih watnit, yeebdíh ĩt tac buáganap wat jí. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwí wahcah yuhna, queétnjeh bejnit, yeebdíh páant ĩt wutap taga. ²⁵Pánihna, jwiít nihat bíic yoobó ñi pebhna wahni pínahdh jwí níwip be. Páant jwí níonitdih jwí oini Pablo Bernabéjeéh jwí wahbipna caá. ²⁶Pablowā jwí Maáh Jesucristoíh táini doonádh úumcanjeh ĩ bohénachah, dawá láa bita queétdih ĩt puúap wat jí. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúh táini doonádh jwí naóh cádahcan níit’, ípí níijná caá. ²⁷Pánihna, jwí daácsi núodih yeebdíh ĩ naáwát pínah níijná, Judas, Silasjñ Pablowájeéh ñi pebhna jwí wahna caá. ²⁸Táini Espíritu jwiítidih ā teo wáacachah, ā jéihyatjñ nin pah jwí jenah joiná caá: Wái náah jumni wutatdih wutcan, nin pahjeh jwí níj watbipna caá: ²⁹‘Nin jwíih dios caá’, níj jenah joi pápnidih wēmit, ĩ cádah cáagniji jeémátidih ñi jeémca bojóo. Meépdih ñi babhca bojóo. Jóp teo maoni nuáupwádhbut ñi jeémca bojóo. Ñi áa nihcannitjñ ñi yéj chájca

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

bojoó. Nin jwī wutatdih jepahna, ñi táí jumbipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdíh jwī wutap”, it niij daacáp wut jī.

³⁰ Caán náodih daác péanit, Antioquia tátchina bejnitdih ī wāhat táttimah, queétoó bejna, Antioquia tátchina it juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesúhwādhīh múc wáacat táutnit, Jerusaléndih moón ī daác wahnī náodih it wāhup wut jī. ³¹ Páant ī wāhni náodih múc en naóhna, táinjeh ī wutachah joinit, búdí it weñep wut jī. ³² Judas Silasjīh Dios naáwátidih naóh yapanit jumna, Jesúhwādhīh Dios naáwátidih it táí bohénap wut jī. Páant ī bohénachah joinit, Jesúhwāboó búdí wēinit, Jesúsdi h chah it táí jenah joyóp wut jī. ³³ Judas Silasjīh caanná maatápdih jumnitji caanjīh moondih ī cádah jwáub jáuwáchah, “Ñi táí bejeé”, Antioquia tátchidih moón queédih it niijp wut jī. Páant niijnit, Judaswādhīh wahnitji Jerusalén tátchidih moondih it táyat táutap wut jī. Páant ī niiját túttimah, Judasjeh át jwáub jáuwáp wut jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó biñ jwáub jenah joinit, Antioquia tátchidih át chāwáp wut jī. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tátchidih it chāwáp wut jī. Pánihna, queét, dawá bita bíicdih Jesúh táini doonádhīh it bohénap wut jī.

Chéneji Pablo táini doonádhīh naóh jibidih ā bejat

³⁶ Túttimah, Antioquia tátchidih maatápdih jumnitji Pablo Bernabédih nin pah át niijp wut jī:

—Chóbe, nihāt tátchinadhīh moón jwī jwíh naóhntjidih jwī táoh en jibjīh, páant mantih, át niijp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinit, Bernabéboó Juan Marcosdih ĩjeéh áti h ub bejihip wut yah jī. ³⁸ Caánboó ī jwíh jibichah, ĩjeéh Panfilia baácna juibíniji yahna, bíic yoobó nihcan, át jwáubah jáuwáp wut jī. Caán bíic yoobó ā nihcatdih enniji, Pablo caandih chéneji át ub bejihcap wut jī. ³⁹ Páant ā ub bejihcah enna, Bernabé Pabljīh queétjeh tabit múc niijnit, it múc cádahap wut jī. Pánihna, Bernabéboó Chipre wāt jumni quewana Juan Marcosdih át numah chāuh bejep wut jī. ⁴⁰ Pablobó Silasdi h ā chéen pínadhīh ñionit, át numah bejep wut jī. Pánihna, ī bohénadhīh bejat pínah jāti h, “Paá, queédih en daonit, ma táí teo wáacá”, Jesúhwā it niij wáubap wut jī. Páant ī wáubát túttimah, Pablo Silasjīh it bejep wut jī. ⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácna but juibínit, caanjīh moón Jesúhwādhīh jwáub bohéna, queédih it táí teo wáacap wut jī.

16

Timoteo Pablowājeéh ā bejat

¹ Cilicia baácman t Derbe tátchina juibí, yap bej, Listra tátchina Pablowā it juibínap wut jī. Caanná juibínit, Timoteo wāt jumnidih it jwááap wut jī. Á ĩn judío wili, ā ĩp Griego cáac wut jī. Timoteo, ā ĩn bíicdih Jesúdhīh jepahnit wut jī. ² Listra tátchidih moón, Iconio tátchidih moonbát Jesúhwā “Timoteo táí chājni caá”, ĩp niijp wut jī. ³ Páant ī niijíchah joinit, Pablo Timoteodih át numah bejihip wut jī. Obohjeéhtih, caán baácdi h moón judiowāboó “Timoteo ĩp Griego cáac caá”, ĩ niijíchah joinit, judiowā ī ĩjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat táutap wut jī. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjīh Timoteodih numah jibna, ded ī juibíni tátchidih moondih Jerusalén tátchidih moón Jesús ā naáwát táutnit, Jesúhwādhīh waóhntbut ī daác wahnī néojidih it en naáwáp wut jī, caandih ī jepahat pínah niijná. ⁵ Páant

* 15:38 Hch 13.13

ĩ naáwáchah, Jesúhwhā caandih chah ĩt túi jenah joyóp wat jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ĩt dao béjep wat jĩ.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ā oo jummat

⁶ Túini Espiritu Asia baáboó queétdih Dios naáwátdih bohénadih át bejat tútcap wat jĩ. Páant ā wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondihjeh ĩt bohé jibip wat jĩ. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ĩt bejihip wat yah jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espiritu queétdih caánboó át bejat tútcap wat jĩ. ⁸ Páant caanná ā wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jélitna ĩt dei juibínap wat jĩ. ⁹ Caanná dei juibínit, ñona, Pablo nin pah át oo jumap wat jĩ: Macedonia baácdih bóo ā pebh ñuhuchah, át enep wat jĩ. “Jwiit Macedonia baácdih moondih ma teo wáac jūúwá”, Pablodih át niúj bidip wat jĩ. ¹⁰ Pánih oo jumniiji jáanit, jwĩh bií déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwĩ bejep jĩ. “Dios caán baácna áih túini doonádih jwiitdih naáwát túttna caá ā chāap”, jwĩ niúj jéihyep jĩ. Weém Lucasbat tjeéh wā bejep jĩ.

Pablowā Silas biícdih Filipos tútchiboó ĩ jummat

¹¹ Troas tútchimant Macedonia baácna bejat tút niijná, jélitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Samotracia wūt jumni quewadih jwĩ chúuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. ¹² Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ĩ juí jumni tútchi, Macedonia baáboó jwĩh jumni tútchi tajĩ. Oboh jumni tútchi át nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwĩ jumap jĩ. ¹³ Judíowáih chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, muj jwéejna jwĩ juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdih úbát tút niijná, judíowá ĩpi miic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí chúudnit, wáac juínit yaáhdih Jesúh túini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiitdih joinih, Tiatira tútchidih bóli Lidia wūt jumnih mi jumap jĩ. Caánt búdí juib jumni yéguéhdi jib chājnih, judío wili nihcan yahna, Diosdih túi wēnih mi jumap yah jĩ. Obohjeéhtih Jesúh doonádih mit joi jwáhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúh doonádih ā naáwáchah, túi jepahíhatdih Dios caántdih át wūhap tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih miíh muúdíh moón biícdih Pablowā ĩ daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiitdih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesúsdih túi jepahnih caá’, niúj jenah joiná, wājeéh jūóhñit, wĩh muúboó ñi chāo jwáhuú, jwiitdih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinit, miíh muúná jwĩ chāwáp jĩ.

Pablowádhíh nemat muúboó ĩ nemat

¹⁶ Biíh yeó jáapdih Diosdih úbát pebhboojéh muntih jwĩ jwáub bejchah, nemép jumni jwiitdih mi jwááap jĩ. Caánt teo wāhñih jumna, “Meemdih nin pah ā yapbipna caá”, cáacwádh niúj naóhna, mi maatadh búdí mit juib teo wūhap tajĩ. ¹⁷ Pánihna, jwiit Pablo biícdih jwĩ bejchah, nin pah mi niúj ñaac ñuún péenap jĩ:

—Nít Dios chah wēpnidih teo wāhñit caá. Jwiit iiguípna jwĩ bejat déedih ded pah Dios jwiitdih ā túi ubat pínahdih ĩ naóhna caá, mi niúj ñaac péenap jĩ.

¹⁸ Maatápdih caandih páant mi niúj tac buúgá péena, Pablodih ā túi naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niúj ñaacáchah joi chuúnit, Pablo tac páud ennit, nemépdih nin pah ā niúj jūhñap jĩ:

—Jesucristo ā wēpatjĩh meemdih wā watna caá. Caántdih cádahñit, ma bac bejeé, ā niijíp jĩ.

Páant ā niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajĩ.

19 Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wāhat ā buudúchah ennit, mi maátaboó búdí íijnit, Pablo, Silasdihtubat í tewep jí. Teonit, caán tútchi tac yoóbó juúhna í ub bejep jí. 20 Pánih ub jaibínit, peéh chājat túttnit pebhna jwejnít, nin pah í níj naóh yacap jí:

—Nit judíowā jwíih tútchidih moondíh tac buugánadih ít juúwúp taga. 21 Queét jwí nuowā í wutatdih cádahat túttnit, bíih wutatdih naóhna caá í chājap. Jwít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit í naáwátboodíh jwí jéih jepahcan caá, í níjíp jí.

22 Páant í níjíchah joinít, dawá Pablowādhíh í íjip jí. Pánihna, peéh chājat túttnitboó Pablowāih yégueh chóodih yeo wáyat túttnit, máa nahnajíh queédih í puñat tútup jí. 23 Páant queédih í pūi péanachah, nemat muúboó í nemat tútup jí. Í nemat túttimah, nemat muúboó en daonidih í túi en dawát tútup jí. 24 Páant í wutachah, caán muúdhíh en daoníboó péeni tólihna queédih át nemep wut jí. Pánih nemnit, máa naanájh íih wúnadih át nah chéwep wut jí.

25 Chei tac yoób Pablo Silasjñh Diosdih úbhñit, ít wēi ewep wut jí. Páant í wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut ít joyóp wut jí. 26 Páant í wēi ewechahjeh, caán muú tabit méménachah, nihát jécna át waát beed béjep wut jí. Nemat muúboó jumnitdih í chéwatji tōpnabat át jwāat beed béjep wut jí. 27 Páant ā yapachah ennit, queédih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. Í jweyéchah, wā maáta weemdíh í peéh maobipna caá”, át níj jenah joyóp wut jí. Páant níj jenah joinít, áih líbat naadíh jwāat wáinit, át míc jwāaguíhñh wut yah jí. 28 Obohjeéhtih, ā míc jwāaguíhñh ennit, Pabloboó caandíh nin pah át níj ñaac ejep wut jí:

—Meemjéh ma míc jwāagca bojoó. Jwít nihát jwí jumna caá, át níjíp wut jí.

29 Páant ā níjíchah joinít, queédih wapniboó “Jíi juúwá, jíi juúwá”, át níj ejep wut jí. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jíitcha pebh át páah yoh ñajap wut jí. 30 Pánihna, queédih ub bac bejnít, nin pah át níj úbh joyóp wut jí:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queédih át níjíp wut jí.

31 —Jwí Maáh Jesúsdihtí túi jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandíh í jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb íiguíjna bejnit déejidih Diosboó ā túi ubbipna caá, Pablowā caandíh ít níjíp wut jí.

32-33 Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúsdihtíni doonádih í naóh péanachah, queédih wapni áih muúná át numah bejep wut jí. Caanná numah jaibínit, í puñatji yahwítnadih át chocop wut jí. Á choc péaat túttimah, Jesúsdihtí caán ā déewā bíicdih í jepahachah, queédih Pablowā ít daabánap wut jí. 34 Í daabaát túttimah, queédih wapni Pablowādhíh jeémát át wūhup wut jí. Pánihna, caán ā déewā bíicdih Jesúsdihtí jepahnit, búdí ít weñep wut jí.

35 Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādhíh í watat pínah níjíná, soldadowādhíh nemat muúná ít wahap wut jí. 36 Páant í bacaat tútatdih joinít, Pablowādhíh wapni queédih nin pah át níjíp wut jí:

—Maáta yeebdíh ít bacaat tútup wut be. Pánihna, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át níjíp wut jí.

37 Páant ā bacaihatdih joinít, Pabloboó soldadowādhíh nin pah át níj naáwáp wut jí:

—Jwiít jwī yéej chājcan be. Jwiít dih naóh yacnit ī niját pah biíh niú naóhni ā wihcah yuhna, ñi peéh chājachah, yoobóp dih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácdih moón jwī jumachah yuhna, jwiít dih queét maátaboó cāacwā ī enep dih ī puñat tútup be. Pūi péanit, nemat muúboó ī nemep be. Pánihna, jwiít dih ī yéej chājatjidih tícnit, ¿buu cāacwā ī encah niit, ī bacaihip? Queét maátajeh tih jwiít dih bacanadih ī jūúwá naáh, át nijíp wat jī.

³⁸ Páant ā nijíchah joinit, soldadowáboó maátadih naáwá dih īt bejep wat jī. Pablo Silasjīh Roma baácdih moón ī jumad dih jéihna, maátaboó queétdih ī puñatji peéh chājat pínah dih īt úmup wat jī. ³⁹ Pánihna, queét Pablówā pebh juibínit, nin pah īt nijíp wat jī: “Yeebdih jwī yéej chājap be. Chéneji páant jwī jwúub chājcan niit”, īt nijíp wat jī. Páant niú péa, queétdih numah bac bejnit, maáta íih tútchimant īt bejat tútup wat jī. ⁴⁰ Páant ī nijíchah joinit, Pablo Silasjīh nemat muumát bac bejnit, Lidiaíh muuná īt bejep tajī. Caanná juibínit, Jesúhwā bíicdih ī míc wáacap jī. Pánih míc wáacnit, “Jesúsdih péna, ñi cádahca bojó”, queétdih ī niú wēp naáwáp jī. Páant niú péanit, Pablo Silasjīh Filipos tútchimant ī bejep jī.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúhwā dih ī íjaj

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét īt juibínap wat jī. Caanjīh judiówā ī míc wáacat muú át jumup wat jī. ² Pánihna, judiówā ih chooát yeó jáap jumap pah ípī bejat dée pah Pablówā judiówā ī míc wáacat muuná īt bejep wat jī. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwát dih caanjīh moondih Pablo át bohénap wat jī. ³ Pánih bohéna, nin pah apī niú naáwáp wat jī:

—Jwiít judiówā, jwī páini, Dios ā wahní Cristo yeejé ā yapat pínah, ā wunat pínah, ā jwúub boo pud jūúwát pínah dihbut jon jātih moón Dios naáwát dih naóh yapanit īt daacáp tajī. Wā naóhni Jesúsboó Dios ā wahní Cristo ā jumna caá. Caán caá jwī páini, át nijíp wat jī.

⁴ Páant ā nijíchah joinit, biquína caanjīh moón judiówā, dawá Griegowā Dios dih jeh wéinit, caán tútchidih moón maáta yaádhbut caandih joinit, “Yoobóp dih tigaá”, īt nijíp wat jī. Páant nijjnit, Pablówā dih īt péenap wat jī. ⁵ Obohjeéhtih, judiówā maátaboó íjeéh péenachah ennit, búdi īt íjij wat jī. Pánih íjina, dawá yeejépwā dih bid bojnit, nin pah īt niját tútup wat jī: “ ‘Nit yeejé chājna caá ī chājap’, ñi niú ñaacá”, queétdih īt niú jac wutup wat jī. Páant ī niú ñaacáchah joinit, caán tútchidih moonbát Pablówā dih īt íjij wat jī. Pánihna, judiówā ī maáta Jasón wūt jumniíh muuná juibínit, cāacwā dih wāhíhna, Pablówā dih īt bidip wat jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodih, bita Jesúhwā dihbut īt teo wái bac bejep wat jī. Pánih teo wái bac bejnit, tútchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah īt niú naóh yacap wat jī:

—Pablówā nihāt baácdih moondih īt tac buugánap wat be. Pánihna, buu jwīh tútchidihbut tac buugánadih ī juiná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih áih muuná át waadát tútup wat jī. Queét Roma tútchidih bóo jwī maáh César ā wutat dih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ā wūt’, nijjnit, jwī maáh ā wutat dih jwiít dihbut ī yap yohat tútupna caá, īt niú naóh yacap wat jī.

⁸ Páant ī niij naóh yacachah joinít, nihát cāacwā ī maáta biícđih tūbit īt ĩjip wut jī. ⁹ Obohjeéhtih, queéđih ī nemcat pínah niijná, Jasón, ājeéh ĩmñitbut caán tūtchidih moón maátadih dinero īt wūhup wut jī.

Pablo Silasjīh Berea tūtchina ĩ ĩuibiát

¹⁰ Caan chéijeh waícanjeh Berea tūtchina Jesúhwā Pablowāđih īt wahap wut jī. Caanná ĩuibiñitji judíowā ī míc wáacat mūnā īt waadáp wut jī. ¹¹ Tesalónica tūtchidih moón ī jenah joyátjidih Berea tūtchidih moónboó Jesúh doonáđih chah túi joinít īt ĩmup wut jī. Pánihna, Jesúh túini doonáđih ĩ joyát tūtimah, “¿Yoobóđih niít?” niij jéihhna, yeó jáap ĩmat pah jon jātih moón Dios naáwátđih ĩ daacátjidih ennit, īt míc bohénap wut jī. ¹² Pánih bohéna, judíowā, Griegowā neoná, maáta yaáđh biícđih, dawá Jesúđih īt jepahap wut jī. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tūtchidih moondihbut Dios naáwátđih ā bohéat doonáđih joinít, Tesalónica tūtchidih moón judíowā ī maáta caanná īt ĩmup bejep wut jī. Caanná ĩmup ĩuibiñit, Berea tūtchidih moondih tac buugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowāđih īt ĩjip wut jī. ¹⁴ Páant ĩ ĩjichah ennit, Pablodih búdi mui jélitna waícanjeh Jesúhwā īt numah dei bejep wut jī. Obohjeéhtih Silas Timoteojīh Berea tūtchidih īt chāwáp wut jī. ¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tūtchina búdi jāáj chóojīh īt numah chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh ĩuibiñitji, Berea tūtchiboó īt ĩwúub aab bejep wut jī, páant muntih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ĩi pe ĩm bií”, Silas Timoteodihbut īt niijip wut jī. Páant Pablo queéđih āt niiját tūatup wut jī.

Pablo Atenas tūtchidih ā ĩmat

¹⁶ Pablo Atenas tūtchina ĩuibiñit, Silas Timoteodihbut āt páñap wut jī. Pánih páina, caán tūtchidih āt táoh ĩib bejep wut jī. Pánih táoh ĩib bejna, caán tūtchidih moón ī pāp cáagnitđih “Jwíih dios caá”, ĩ niijíchah jéihnit, dawá ā ĩmatđih enna, Pablo tūbit āt ĩgahap wut jī. ¹⁷ Pánih ĩgahnit, judíowā ĩ míc wáacat mūnā waadnít, judíowā, judíowā nihcannit yuhna, Diosđih wéinitjīhbut āt míc wéhenap wut jī. Yeó jáap ĩmat pah Pablo caán tūtchi tac yoobó juáhna en ĩbñitjīhbut āt míc wéhenap wut jī. ¹⁸ Biquína Epicureowā ĩ jenah joyátđih bohénit, bita Estoicowā ĩ jenah joyátđih bohénitbut Pabljīh īt míc wéhenap wut jī.

—¿Nin wéheat beedcanni ded pah tigaá ā niij wéhe? queét īt míc niijip wut jī.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā ĩmatjidih, ā boo pud ĩuúwátjidihbut ā naáwáchah joinít,

—Caánboó biih diosnadih naóhna caá ā chājap, īt niijip wut jī.

¹⁹ Tūtimah, queét ĩpí míc wáac ĩuibi wéhenapboó, Areópago wūt ĩmupna Pablodih īt numah bejep wut jī.

—Ma jáap bohéatđih ĩwí jéihhna caá. ²⁰ ĩwí joíca naáh doonáđih ma naáwáchah, ĩwí joíhna caá, queét Pablodih īt niijip wut jī. ²¹ Nihat Atenas tūtchidih moón, biih baácmant jéohnit caán tūtchidih ĩmñitbut, yeó jáap ĩmat pah jáap bohéatđih ĩpí míc wéhehip wut jī. Pánih jéihhñit ĩmna, Pablo ā naáwátđihbut īt joíhip wut jī.

²² Pánihna, Pablo Areópago wūt ĩmupboó ñah ĩuhñit, caánboó wáac ĩuibiñitđih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

“Atenas tūtchidih moón, dawá pāpnitđih yeéb búdi wéinit, ĩi uúbatđih wā jéihna caá. ²³ Nin ĩiħ tūtchidih dawá ĩi pāp cáag wéinitđih wā táoh enep be. Pánih en ĩbna, yeéb ĩi wéinit cātīh, biícđih nin pah ĩi niij daacátjidihbut wā

enep be. “WĒT JWĪ JĒIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niŋ daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wā chājap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chāj, nihat baáccoó jumnidihbut át chājap tajī. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baáccoó jumnitbut ī maáh caá. Cāacwā ī chājni mūādih jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiít dih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat bíih pah bóo chāj wāhni jumna, jwiít jwī teo wáacatdih ā náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios át jwíih chājap wut jī. Caanjīh nihat baácdih moondihbut át chājap wut jī. Pánihna, nihat baáccoó jwiít dih át jwejep wut jī. ‘Nin pah bólih maatápdih ā báadh jwūhbipna caá’, jwiít dih Dios át niŋ jenah joyóp wut jī. ²⁷ ‘Queét weemdíh bidnit, ī jwāáhbipna caá’, Dios át niŋ jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Dios yūp ā jumcan caá. Jwījeéh tigaa ā jumap. ²⁸ Nin pah bíih át niŋ daacáp tajī: ‘Caandíh míc wéhenit pínah jwiít dih át chājap wut jī. Pánihna, jwījeéh āpī jumna caá’, it niŋ daacáp tajī. Jon jātih moón ñi déewābut ‘Jwiít Dios weh caá’, it niŋ daacáp tajī. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niŋ náhnina, oro, plata, jeejīh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwīih dios caá’, niŋ jenah joyát dih ñi cádaaha. ³⁰ Jon jātih moón Diosdih jéihcannit jam jwūhna, ī yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwūhcap wut jī. Obohjeéhtih, bua láa nihat baácdih moón ī yéej chājatdih át cádahat túutap wut jī. ³¹ Túttimah, Dios ā jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túinidih, yeejépwādhbut ded pah ī chājatji jīb ā jīb chāj bipna caá. Pánih chājni pínahdih Jesús dih Dios nin baáccoó át wahap wut jī. Jesús wūnnidih yuhna, át jwūub boanap tajī. Pánih boana, ‘Ded pah cāacwā ī chājatji jīb nin wā boani ā túi jīb chāj bipna caá’, Dios cāacwā dih át niŋ jéihyanap wut jī”, Pablo Atenas tútchidih moondíh át niŋjip wut jī.*

³² Páant cāacwā ī boo pud jūwátjidih ā wéhenachah joinít, biquína Pablodih it deoh naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah it niŋjip wut jī:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwī jwūub joíhna caá, it niŋjip wut jī.

³³ Páant ī niŋjít túttimah, ī míc wáacapmant Pablo át bejah bojop wut jī. ³⁴ Daocánnit Jesús dih jáap jepahnit, caán bíicdih it péenap wut jī. Bíic newé, Dionisio wūt jumni, Areópagodih maatajeéh jumni, Jesús dih át jepahap wut jī. Bíic wili Dámaris wūt jumnih, bitabut Jesús dih it jepahap wut jī.

18

Pablo Corinto tútchiboó ā jummat

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jumni Corinto wūt jumni tútchina át bejep wut jī. ² Caanná juibínit, judío cáac Aquila wūt jumnidih át jwāáap wut jī. Roma tútchidih moón ī maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judíowādh ā bejat túutuchah, Aquilaboó yad Priscilajīh bejnit, Corinto tútchina jātih itát juibínap wut jī. Aquila Ponto wūt jumni baácdih bóo wut jī. Pánihna, queét Corinto tútchidih ī jumachah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, ijeéh át chāwáp wut jī. ³ Aquilawā nuápwā choójih mūādih teo jīb chāj wāhnit it jumap wut jī. Pablobut caán déedih teoni jumna, ijeéh át tewep wut jī. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jummat pah, judíowā ī míc wáacat mūaná juibínit, queét Jesús dih ī jepahat pínah niŋná, judíowā, judíowā nihcannitdihbut Dios naáwát dih át naáwáp wut jī.

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

⁵ Silas Timoteojih Macedonia baácmant Corinto tútchina ì juibínachah, Pablo yeó jáap jumat pah judíowádih Dios naáwátdih át naáwáp wut jì. “Jesús caá jwiit judíowá jwí páini, Dios á wahni”, ápi níijíp wut jì. ⁶ Páant á níij bohénachah, judíowá caandih ìt joiíhcap wut jì. Pánih joiíhcan yap yohnit, caandih ìt jaihñap wut jì. Páant ì joiíhcatdih enna, queétdih á cádahatdih júatna, Pablo áih jih bóo yéguhe chódoh tóo dagnit, át néenc mao jéenanap wut jì. Pánih chājnit, queétdih nin pah át níij jaihñap wut jì:

—Yeéb ñi yap yohatji jib iiguipna ñi bejbipna caá. Pánihna, buu judíowá nihcannitdih Jesúh doonádih naáwádih wá bejbipna caá, át níijíp wut jì.

⁷ Páant níij péanit, judíowá ì míc wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniih muuná át waád juibínap wut jì. Caán judío nihcan yahna, Dios yoobátdih wéini wut jì. Áih muá judíowá ì míc wáacat muu pébh át jumap wut jì. ⁸ Crispo wut jumni, judíowá ì míc wáacat muudih bóo maáhi, ájeéh bóli, á wehbut, Jesúsdi ìt jepahap wut jì. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo á naáwátdih joinit, Jesúsdi ì jepahachah, ìpi daabánap wut jì. ⁹⁻¹⁰ Biíc chei uocanjeh, Pablo oo jumat déedih á enechah, Jesús caandih jigohnit, nin pah át níij naáwáp wut jì. **“Majeéh wá jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíhwa ì jumna caá. Pánihna, bita meemdih yeejép ì chājichah yahna, úmcanjeh, wá naáwátdih ma naóh cádahca bojóo. Páantjeh ma jumah bojca bojoo”**, át níijíp wut jì. ¹¹ Páant á níijichah joinit, biíc jópchi túi beéd, biih jópchi tac yoób caanjih moondih Dios naáwátdih Pablo át naóh jumap wut jì.

¹² Caán tútchidih Pablo íjeéh á jum jwahachah, Galión wut jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jì. Pánihna, caán láa judíowá ì maáta nihát biíc yoobó jenah joinit, Pablodih naóh yacat túut níijná, Galión pebhna caandih ìt ub juibínap wut jì. ¹³ Pánih ub juibínit, Galióndih nin pah ìt níij yee naóh yacap wut jì:

—Ninboó cáacwá ded pah Diosdi ì weñat pínahdih bohéna, Moisés á wutatjiboodih á jepahat túutcan caá, ìt níijíp wut jì.

¹⁴ Páant ì níij yee naáwáchah joinit, Pablo á naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowádih nin pah át níij jepahap wut jì:

—Nin jwiit Roma baácdih moón jwí maáta ì wutatdih yap yohni á jumachah nihna, yeebdih wáta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowá ñi wutatboodih caán yap yohni á jumachah, ñih pínahjeh caá. Caandih wá jéihcan caá, át níijíp wut jì.

¹⁶ Páant níijnit, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jì.

¹⁷ Páant á bacanachah, Sóstenes, judíowá ì míc wáacat muudih bóo maáhdih teonit, Galión á enepdih caandih ìt pañap wut jì. Páant ì pañachah enna yahna, Galión át enah bojop wut jì.

Pablo Antioquia tútchina á jwúub bejat

¹⁸ Páant ì níij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumni “Wá bejna caá”, níijnit, Jesúhwádih át cádah bejep wut jì. Páant níij péa bejna, Aquila Priscilajih Siria baácna chúuh bejat túut níijná, Cencrea wut jumni jélitdih ìt púud dei bejep wut jì. Pánihna, jááj chóodih ì waadát pínah jätih, judíowá ìpi chājat pah, Pablo Diosdi á naáwátjidih péanit, át jwúub waó bojat túutap wut jì.* ¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ìt chúuh bejep wut jì. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo át cádahap wut jì. Pánih cádahnit, judíowá ì míc wáacat muuná át bejep wut jì. Caanná

* 18:18 Nm 6.18

juibínit, míc wáacnit judíowājh ded pah Jesús ā jumatdih āt míc wéhenap wut jī. ²⁰ Páant ī míc wéheat túttimah, caandíh ljeéh it chāwát túutap wut yah jī. Obohjeéhtih, “Níjeéh wā jéih chāocán caá. ²¹ Dios ā náahachah, wā jwáub júohbipna caá”, queétdih Pablo āt niijíp wut jī.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant āt chúuh bejep wut jī. ²² Pánihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina āt aab juibínap wut jī. Caanná aab juibínit, caanjíh moón Jesúhwā míc wáacnitdih ded pah ā chājatjidih naóhnitjeh, Antioquía tútchina āt yap bejep wut jī.

²³ Pánihna, maátápdih caanjíh jumnji Galacia baácdih, Frigia baácdih āt jwáub jib bejep wut jī, páant muntih. Caán baácnadih moón Jesúhwādih ā jwáub bohénachah, chah Jesúsdih it táí jenah joyóp wut jī.

Apolos Éfeso tútchidih moondíh Dios naáwátdih ā bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbat ā bohé jibichah, Apolos wūt jumniboó, judío cāac Alejandria tútchidih bóo, Éfeso tútchina āt juibínap wut jī. Caán Apolos túí naóhni jumna, Dios naáwátdih jon jātíh moón ī daacátjidih túí jéihnibat āt jumap wut jī. ²⁵ Bíih caandíh Jesúh táini doonádihbat āt bohénap wut jī. Pánihna, búdí weñatjīh caán doonádih āt túí bohénap wut yah jī. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáatdihjeh āt jéihyep wut jī. ²⁶ Judíowā ī míc wáacat munná Apolos úmcanjeh, queétdih āt bohé jwíhip wut yah jī. Obohjeéhtih, ā túí jéih beedácah enna, caandíh bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajíh Apolosdih íih munná it numah bejep wut jī. ²⁷ Páant ī túí bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijíchah joinít, Jesúhwā caandíh “Ma túí bejeé”, niijnít, ī daácní náodihbat it wáhap wut jī, Acaya baácdih moón Jesúhwā caandíh ī túí wéi jwááat pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjīh Jesúsdih jepahnitjidih āt bohé teo wáacap wut jī. ²⁸ Caán tútchidih moón judíowādih nin pah āpí niij naáwáp wut jī: “Jesús tígaa Dios ā wahni, jwiit jwípi páini”, cáacwā ī enepdih āt niijíp wut jī. Pánihna, Dios naáwátdih jon jātíh ī daacátjidih ā túí naáwáchah joinít, “Yoobópdih nihcan caá”, it jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúhwādih Apolos chah āt jwáub teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jumuchah, Pabloboó Frigia baácdih jumnji jeé yoób páud dei bej, Éfeso tútchina āt juibínap wut jī. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwáhcannit Jesúhwādih āt jwááap wut jī. ² Queétdih jwááhnit, nin pah āt niij úubh joyóp wut jī:

—¿Jesúsdih níi jáap jepahachah, Túini Espíritu yeebdíh ā waadnít jíí? āt niijíp wut jī.

—Túini Espíritu ā jumatdih jwiítidih ī naóhcan jíí, it niij jepahap wut jī.

³ —¿Túini doonádih yeeb níi jepahachah, ded pah tíi yeebdíh ī nih chāj daabá? Pablo queétdih āt niij úubh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ī jepahachah, ā daabáatji pah jwiítidih ī daabánap jī, it niij jepahap wut jī.

⁴ —Cáacwā ī yéejatdih ī yohochah ennit, queétdih Juan āt daabánap wut jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat jútna ī chājap wut jī. Obohjeéhtih, Juan cáacwādih nin pah āpí niij naáwáp wut jī. Wā túttimah júohnidih níi táí

jepahaá', át niijíp wut jī. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājap wut jī, Pablo át niij naáwáp wut jī.*

⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét it daabáat túutap wut jī.

⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha wúbúchah, Túini Espíritu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhni, ā naáwátdihbut it naóh yapanap wut jī. ⁷ Queét nihát doce neoná it jumap wut jī.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā ī míc wáacat munná waadnít, át bohénap wut jī. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumap pah úmcanjeh, Dios maáh ā jumapdih naóhna át chājap wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Á naáwát yoobópdi caá”, it míc niijíp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, bitaboó jóihcan, cáacwā ī enechah, Jesúsdih doonádi it yéj naáwáp wut jī. Páant ī yéj naáwáchah joinít, judíowā ī míc wáacat mummánt Pablobo Jesúsdih wádi nahmah bac bejnit, Tirano wut jumni h munná it bejep wut jī. Pánihna, caán munnádi yeó jáap jumap pah Jesúsdih doonádi apí bohénap wut jī. ¹⁰ Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, nihát Asia baácdi moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwī Maáh Jesúsdih túini doonádi it joyóp wut jī. ¹¹ Dios ā wēpatjīh jwít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih chājnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jī. ¹² Dios ā wēpat caandih búdi ā jumachah, áih bácahdih cáacwā ī chūúáni chóonadih ab bejnit, wunnitdih ī cáagachah, ipí boonap wut jī. Ded nemép jumnidih caán chóojīh ī cáagachah, nemépwáboó ipí bac bejep wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowā jóhniitboó jibnit, nemépwádi ipí bacanap wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitji nemépwádih bacáihna, nin pah itih niij wutap wut yah jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdih jwī wutna caá. Ni bac bejeé nin newémant”, ipí niijíp wut jī.

¹⁴ Esceva wut jumni, siete ā wehboó páant it chājap wut jī. Í ip judíowā sacerdotewā ī maátajeéh jumni át jumap wut jī. ¹⁵ Pánihna, ā weh nemépdih ī bacaat déedih, nemépboó nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Jesúsdih wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodih wā jéihcan caá”, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niijnitjeh, nemép jumniiboó ñaáp jóhniit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ā puñachah, yégueh wihcannit, yahwítna jumnit, caán mummánt queét it ñáo bac peét bejep wut jī. ¹⁷ Páant ī yapachah, nihát Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádi joinít, búdi it úmmap wut jī. “Jesús ā wēpat búdi caá”, nihát cáacwā it míc niijíp wut jī.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihát cáacwā ī enechah, ī yéj chājatjidih Diosdih it naáwáp wut jī. ¹⁹ Queét cátil dawá jóhniit it jumap wut jī. Pánihna, jóhna ī enat papélah quiútnajidih caanná ab jóhniit, cáacwā ī enechah, it cáo yohop wut jī. Caán quiútnaji ā jīb jumapdih ī jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jīb pah bóo át jīb jumap wut jī. ²⁰ Páant ī chājat doonádi joinít, chah dawá Jesúsdih doonádi jepahnit, it tui túut nummáp wut jī.

²¹ Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yah jī: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibíniit, Jerusalén tútchina wā jwáub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tútchina enedih wā bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī. ²² Pánihna, Timoteo, Erasto wut jumni h caandih teo wáacnitdih

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

Macedonia baácna áttát wah waáwá bojop wut jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chãõ jwúhup wut jī.

Éfeso tútchidih moón ĩ jũih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tútchidih ã jumachah, caán tútchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ĩt jũihñup wut jī. ²⁴ Demetrio wut jumni, ĩih dios wili Artemisa wut jumnihih botoni muu dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wut jī. Bitabut biíc yoobó teonit, ĩ jĩb chãj wãhna, búdí ĩpĩ jĩb tewep wut jī. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át niijp wut jī: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh búdí jwĩ jĩb tewatdih ñi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiitdih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cáacwã ĩ pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijchah joinit, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baácđih moonbút ã bohéedđih ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatđih cáacwã yeejép ĩ wéhebpna caá. Jwĩih dios wili Artemisaĩh muuđihbut ĩ yohbpna caá. Pánihna, nihat Asia baácđih moón, nihat baácđidih moonbút caántdih wēi uábhnitji ĩ cádahbpna caá”, Demetrio queétdih át niijp wut jī.

²⁸ Páant ã niijchah joinit, queétdih ĩjnit, ĩt jũih ñaac ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiit Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ĩt niij jũih ñaacáp wut jī.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút ĩjna, biíc yoobó ĩt niij ñaacáp wut jī. Pánih ĩjnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cáacwã ĩ míc wáacap júduna queétdih ĩt wái bejep wut jī. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baácđih moón Pablo ã pej jum jibnit ĩt jumup wut jī. ³⁰ Pablo queétdih cáacwãdih wéhenadih ã bejihichah yuhna, Jesúihwãboó caandih ĩt wahcap wut jī. ³¹ Bita caán baácđih moón ĩ maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ĩt wahap wut jī. “Cáacwã ĩ míc wáacapboó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ĩt niij naáwát túutap wut jī. ³² Dawá caanjĩh míc wáac joinit biícđih “¿Dépanih tigaá jwiit míc mawat túut jwĩ chãj?” ĩt niij jengah joicáp wut jī. Queétdih tabit ñaacnit, ĩt jũih yapanap wut jī. Biquína mácah ĩt jũih ñaacáp wut jī. Bitabut mácah ĩt jũih ñaacáp wut jī. ³³ Biquína judíowã Alejandro wut jumnidih cáacwãdih ĩt naáwát túutap wut jī. Pánihna, Pablowã ded pah ĩ chãjatdih ã yoob naáwát túut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh jéutnit, át yayát túutap wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jumachah ennit, nihat cáacwã chah ĩjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ĩt ñaac jũih ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiit Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ĩt niij ñaacáp wut jī.

³⁵ Páant ĩ niij ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnit, nin pah át niij naáwáp wut jī: “Wã déewãá, yeeb Éfeso tútchidih moón, ñi joyoó. Jwĩih chah wēpép dios wili Artemisaĩh muuđih wapnit jwiit jwĩ jumatdih nihat baácđih moón ĩ jéihna caá. Jeámant caánt pah jígohni buág jéen jũóhndih en daonit jwĩ jumachahbut ĩ jéihna caá. ³⁶ Bita ‘Nin yoobópdih nihcan caá’, ĩ jéih niijnán caá. Pánihna, ñi míc jũih cádaaha. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeeb teo jũóhnt jwĩih dios wilidih yeejép niij wéhecan, miĩh muuđih waad béjnit, ĩ nuumcáp be. Pánihna, ñi túi chãjap. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biícđih naóh yaquíhna, peéh chãjat túutnitboodih naóh yacadih ĩ beje naáh. ³⁹ Jwúub míc wáacna, túinijeh ñi míc wáacáp, buca. Yeeb buu ñi chãjatji pah ñi jwúub chãjca bojoó. ⁴⁰ Buu yeeb ñi míc jũih

ñaacátidih jwí maáta joinít, 'Jwiítidih í yohbipna caá', í niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij ñaac jüh ñuhatjidih queétdih táinijeh jwí jéih naóhcan niít", maátadid teo wáacniboó queétdih át niijíp wat jí. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, "Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé", át niijíp wat jí.

20

Macedonia baác, Grecia baác nabut Pablo á jwabíát

¹ Páant í jüh ñaac yayát túttimah, Pablobóo Jesúihwādidih bid wáacnit, át jwúb bohénap wat jí, Jesúsdi í cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, "Wá bejna caá", niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih át cádah bejep wat jí. ² Caanná jwabínit, Dios naáwátidih táoh naóh bohénit, caanjih moón Jesúihwādidih át weñanap wat jí. Queétdih Dios naáwátidih táoh naóh bejna, Grecia baácna át jwabínap wat jí. ³ Pánih jwabínit, caán baácidih biíc peihcanni widh át chāo jwúhup wat jí. Caanjih jumna, Siria baácna át jwúb chúh jūwáhip wat jí. Obohjeéhtih, judiowā caandih tewíhat doonádidih át joyóp wat jí. Caán doonádid joinít, Pablowā Macedonia baácboó bejni namádid jwúb aáb bejnit, Filipos tútchina í pūd dei juyáp wat jí. ⁴ Páant á jūwáchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wāt jumni Pablodih át pej jum jūwáup wat jí. Sópater Pirro wūh át jumap wat jí. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácidih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandih í pej jum jūwáup wat jí. Filipos tútchina í jwúb juyáchah, weém Lucasbut Pablowādidih wā jwúb pej jumap jí. ⁵ Pánihna, caandih pej jum jwinítji, Troas wāt jumni tútchina í waóh bej páñap jí. ⁶ Páant í bej páñachah, paacánni pandih jwí jeémát túttimah, jwiítboó Pabljih Filipos tútchidih jumnitji, johlitjih bejni jááj chóodih waadnít, Troas tútchina jwí chúh bejep jí. Pánih chúh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúh jwabínit, queét waóh bej páñitjidih jwí jwááap jí. Pánih chúh jwabí jwááhnit, siete yeó jáap caanná jwí jum jwuhup jí.

Troas tútchidih moondih Pablo á naáwát

⁷ Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúih cáacwā míc wáac jwinít, Jesús á wñatjidih jwí náhni jeémádidih jwí jeémát pínah jätih, Pablo queétdih Dios naáwátidih á bohénap jí. Pánihna, Pablo á péé naáwát chei, maatápdih á naáwáp jí, pū chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jjiátna jumni chah bóo tólihboó jwí míc wáacap jí. ⁹ Pablo á naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wāt jumni, enat jēcdih bóo naadih á pūh laáb chúdup jí. Pablo jwiítidih maatápdih Dios naáwátidih á bohénachah, Euticodih quíib chei át jūohjip taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ūo chúudni át pud jéen bejep jí. Á pud jéen bejchah ennit, jätih dei bejnitboó wānnidih í wái ñahanap jí. ¹⁰ Pablo í túttimah péé dei bejnit, caandih á jwabí ub túhup jí. Pánih ub túhñit, nin pah queétdih á niijíp jí:

—Ñi jgahca bojoó. Á báadhna caá, á niijíp jí.

¹¹⁻¹² Páant á niijíhahjeh, wānniji á jwúb boonap jí. Á jwúb boonachah ennit, queétdih bádí í weñep jí. Pánih wēinit, chah bóo tólihna jwúb pūh laab béjnit, Jesús á wñatjidih jwí náhni jeémádidih jwí jeémép jí, buca. Páant jwí jeémép péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúb bohénajeh, á daa peetéj jí. Páant á bohé péaat túttimah, jwiít jwí bejep jí.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina á jwabíát

¹³ Troas tátchidih jumnit, Pablo játih jwiítidih Aso tátchina johlitjih bejni jááj chóójih ā chúuh bej páñat túutap jī. Pablooó namámant ā bejihip jī. Pánihna, Pablo ā niijátji pahjeh Aso tátchina caandih jwī jwááap jī. ¹⁴ Caandih jwī jwááachah, jwī bejni jááj chóodih jwījeéh ā waadáp jī. Pánihna, caán chóójih chúuh bejnit, Mitilene tátchina jwī chúuh jaibínap jī. ¹⁵ Caán tátchidih jaibí yap bej, biih yeó jáapdih Quío quewadih jwī yap bejap jī. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwī en yap bejap jī. Pánih yap bejnit, Trogilio wát jumni tátchidih ñonitji biih yeó jáap Mileto tátchina jwī chúuh jaibínap jī. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tátchina jaibíhna, Asia baácđih maatápđih ā jamíhcap jī. Pánihna, Éfeso tátchidih yoobóđih yap bejnit, Mileto tátchina jwī jaibínap jī.

Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā maátadih ā naáwát

¹⁷ Mileto tátchina jwī jaibínachah, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā maátadih ā bid bojop jī. ¹⁸ Páant ā bid bojnitji jwī pebhna ī juyáchah, Pablo queéđih nin pah ā niij naáwáp jī: “Asia baácđih jumna, ded pah wā chājatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Nijeéh jumna, dedé biih pah bóo niiját wihcan, jwī Maáh Jesúh túini doonáđih wā naáwáp jī. Yeéb Jesúsđih chah ñi jéihyat pínah niijná, wā jui naáwáp jī. ‘Yeéb chah wā jéihna caá’, wā niijcáp jī. Wā déewā weemđih ī yéj chājachah yuhna, Dios ā wēpatjih wāpī naóh bohénap jī. ²⁰ Yeéb Jesúsđih chah ñi túi péeat pínah niijná, yeebđih Dios naáwátđih wā naóh beedánap jī. Căacwā ī enechah, ñiuh munáboobút yeebđih wā bohénap jī. ²¹ Judíowáđih, judíowā nihcannitđihbut biic yoobó Dios naáwátđih wā wēp bohénap jī. ‘Ñi yéj chājatđih cádahnit, jwī Maáh Jesúsđih ñi túi jenah joyoó’, wāpī niij naáwáp jī. ²² Pánihna, buu Túini Espíritu ā wutat pahjeh tih Jerusalén tátchina bejna caá wā chājap. Caanná jaibínit, ded pah wā yapat pínahđih wā jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tútchi jumat pah Túini Espíritu weemđih nin pah ā niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tátchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemđih nemat muáboó ī nembipna caá’, ā niijip be. ²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ā oyat doonáđih jwī Maáh Jesús weemđih ā naáwát túutap jī. Páant ā wutatjidih wā teo péa jwuhbipna caá. Caandih wā teo péa beedánit, wā wunat pínahđih wā umcan caá.*

²⁵ “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ā jumatđih wāpī naáwáp jī. Obohjeéhtih, chéneji jwī jwúuh miic encat pínahđih wā jéihna caá. ²⁶⁻²⁷ Pánih jéihna, buu nin pah yeebđih wā naóhna caá: Nihat Dios naáwátđih yeebđih wā túi naóh beedánap jī. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwátđih náahcannit ī jumuchah, weémbodih peéh chājat ā wihcan niit. ²⁸ Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúhwā Túini Espíritu yeebđih ā en daawát túutnitđih ñi túi en dawaá. Ovejawáđih en daonít ī en dawát pah Jesúhwáđihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wúuh wunna, áih meépjih queéđih áihwā pínah át júb chājip taga. ²⁹ Weém ninjih wā bejat túttimah, jiwā ovejawáđih ī mawat pah, bita yeejép wáboó Jesúhwáđih yéjeanadih ī júóhbiipna caá. Pánihna, queét Jesúhwáđih ñi túi en dawaá. ³⁰ Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúhwā jwī jumna caá’, niijná yuhna, queétbodyđih ī péeat pínah niijná, bita Jesúhwáđih yeenit, biih naáwátđih ī joyát túutbipna caá. ³¹ Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jünit, biic peihcanni jópchi pohba, Dios naáwátđih yeéb nihatđih, wā wēp bohénap jī. Caandih ñi túi náhnaá.

* 20:24 2Ti 4.7

³² “Buu jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wā niŷ uúbhna caá. Ā oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandih yeó jáap jumat pah ñi jepahachah, yeebdih ā teo wáacpina caá. Pánih jepahnit, Dios pebhboó nihat ā ñionit biíc dih ájeéh ñi jumbipna caá. ³³ Ñijeéh jumna, ñiih dinerodih, ñiih yéguehdihbut wíih pínah wāpí uúbhcap jī. ³⁴ Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wā jīb chājap jī. Pánihna, wā náahatdih, wājeéh jumnit ĩ náahatdihbut wā tewat jībŷih wāpí jīb chājap jī. Páant wā chājatjidih ñi jéihna caá. ³⁵ Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wā tewechah, ñi enep jī. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, yeebút biíc yoobó ñi chājaá. Jwí Maáh Jesús nin pah ā niijátjidih ñi túi náhninaá: ‘**Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ā wēibpina caá. Obohjeéhtih, áihdihjeh ubna, nump ā wēibpina caá**’, át niijíp wat jī”, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā ĩ maatadih ā niijíp jī.

³⁶ Páant niŷ péanit, Pablo queét biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ĩ uúbúp jī. ³⁷ Páant ĩ uúbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jünít, áih páo túbdih ĩ nomop jī. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wā encan niit”, ā niijíchah joinít, queét búdí ĩ jgahap jī. Pánihna, caán jélitna jwí dei bejehchah, jwíjeéh queét nihat ĩ pée dei bejep jī.

21

Pablo Jerusalén tátchina ā jwúub bejat

¹ Mileto tátchimant bejna, Jesúhwā maata Éfeso tátchimant junítjidih “Jwí bejna caá”, niijnít, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnit, Cos wát jumni quewaboó jwí chúuh juibínap jī. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wát jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wát jumni tátchidih jwí juibínap jī. ² Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baáboó bejni pínah jááj chóodih jwí bid juyáp jī. Pánihna, caán chóodih waadnit, caanná jwí bejep jī. ³ Pánih bejna, Chipre wát jumni quewa wáyámant bóo buwámant ā jígohochah, en yap bejnit, Siria baác dih Tiro wát jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ĩ ub aabánachah, caanjīh jwí chāo jwúuhap jī. ⁴ Páant ĩ aabáát pónih, jwiítboó tátchi tacna bejnit, Jesúhwādh jwí jwááap jī. Pánih jwááhnit, biíc semana ĩjeéh jwí chāo jwúuhap jī. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboó ā yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tajī. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandih ĩ niijíp yah jī. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwí bejat pínah yeó jáapdih tátchimant jwí jwúub dei bejep jī, páant mantih. Nihat Jesúhwā, ĩ weha mána yaádhjīh, ĩ wehjīhbut jwiít dih búdí muj jwéejdih bóo jélit óon coahna ĩ pej jum dei bejep jī. Pánihna, nihat óon jumapboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwí uúbúp jī. ⁶ Pánih uúbh péanit, “Jwí bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwí jüöhniji jááj chóodihjeh mantih jwí jwúub waadáp jī. Jwí jwúub waadáchah en péanit, Jesúhwā ĩih munná ĩ jwúub aab béjep jī.

⁷ Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wát jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Caanná chúuh juibínit, Jesúhwādh jwááhnit, muj teo, biíc yeó jáap ĩjeéh jwí chāo jwúuhap jī. ⁸ Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aab juibínit, Felipe pebhboó jwí juibínap jī. Caán Felipe Jesúh túini doonádh wēp naóhni ā jumap jī. Jerusalén tátchiboó Jesús ā naáwát tútnitdih teo wáacnit pínah siete neonádh ĩ ñio láa, Felipedihbut ĩt ĩwip wat jī.* ⁹ Ā weh

* 21:8 Hch 6:5; 8:5

yatá chénena míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwátdih naóh yapanit it jumap jĩ. ¹⁰ Ijeéh daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhuchah, Agaboboó Judea baácmant jũohni ã dei juyáp jĩ.* ¹¹ Pánihna, jwĩ pebhna joinít, Pabloih juyáát tǒpdih wbnit, caan tǒpjĩh áih téihya áih jitchadihbat ã míc chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén tútchidih moón judíowā nin juyáát tǒp mínahdih í chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih í wáhibipna caá’, ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, ‘Jerusalén tútchina ma bejca bojoó’, jwiít nihat Pablodih jwĩ wěp niijíp yuh jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pablobooó jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jũí? Weemdih ñi jĩgahaca bojoó. Jesúih túini doonádih wā naáwát jíib nemat muúboó í nemíhna, í neme naáh. Weemdih í mawíhñabat, í mawa naáh. Weémboó wā úmcan caá, ã niijíp jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ naáwáchah yuhna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios ã náahatdihjeh í chāja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁵ Túttimah, jwĩh bíi déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tútchina jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁶ Bitá Cesarea tútchidih moón Jesúihwābut jwiítidih pej jum bejnit, Mnasón wāt jumni pebhna jwiítidih í numah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdih jepahni át jumap wat jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jumap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

¹⁷ Jerusalén tútchina jwĩ juibínachah, Jesúihwā wěinit, jwiítidih í jwāáh muj tewep jĩ. ¹⁸ Bíih yeó jáap Santiago pebhna Pabljoh enedih jwĩ béjep jĩ. Nihat Jesúihwādih waóhñit ã pebh juibínit, it páñap tajĩ. ¹⁹ Pánihna, Pablodih í muj teo péanachah, judíowā nihcannitjeéh jum láa, Dios caandih ded pah ã chājat tútatjidih Pablo queétdih ã naóh beedánap jĩ. ²⁰ Páant ã naáwáchah joinít, nihat bíicdih Diosdih búdí í weñep jĩ. Túttimah, Pablodih nin pah í niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowāboó Jesúsdih túi jepahnit, Moisés ã wutatjidih páantjeh nihat í jepahna caá. ²¹ Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih it niij naáwáp wat be. ‘Pablo judíowādih bohéna, Moisés ã wutatjidih át jepahat tútcap wat be. Judíowādih í wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútcap wat be. Jwĩ nuowāji ded pah í chājatjidih át chājat tútcap wat be’, it niijíp wat be. ²² Queét judíowā Jesúsdih jepahnit ninjĩh ma juyát doonádih í joimí nacaá. ¿Pánihna, queét í ijicat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chājbi? ²³ Nin pah ma chājaá: Jwĩjeéh moón chénena míc Jesúihwā ‘Nin pah wā chājbiipna caá’, Diosdih it niijíp wat jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji í péa jwuhcan caá. ²⁴ Pánihna, queétdih numah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chājaá, ‘Queét táinit caá buca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, í niiját péaat júutat pínah niijná, í waó bojat pínah jíib meémboó ma jíib chājaá. Meém páant ma chājachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yooópdi át nihcan tagaá’, jwĩ déewā í niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidih ma túi jepahatdih queétjeh í jéihbipna caá.* ²⁵ Obohjeéhtih, judíowā nihcannit Jesúihwāboodih í jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwĩ jenah joyátdih jáantjeh nin pah queétdih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pápnidih wáhniji jeemátdih ñi jeémca bojoó. Meépdihbat ñi babhca bojoó. Nuñápwādh jǒp teonit maonidih ñi

* 21:10 Hch 11:28 * 21:24 Nm 6.2-21

jeém̄pca bojoó. Ñi áa nihcannitj̄h ñi yééj chājca bojoó', queét̄dih jwī niij̄p j̄i, Pablodih Jesúh̄wā maáta ī niij̄p j̄i.*

Dioih̄ muú diitna Pablodih̄ ī tewat

²⁶ Páant ī niij̄chah joinít, Pablo cheibit queét̄ chéneña míc neonádih̄ ñumah bejnit, “Queét̄ táinit caá”, Dios ā niiját pínah niijná, Moisés ā wutatj̄dih̄ ī chājap j̄i. Pániha, Dioih̄ muúna waadnit, ī péaat pínah yeó jáap̄dih, Diosdih̄ ī wáhat pínah yeó jáap̄dih̄but sacerdotewādh̄i ĩt naáwáp wut j̄i.

²⁷ Moisés ā wutatj̄ pah siete yeó jáap̄ ī chājat pínahdih̄ ī péa jūúwáchah, biquína judíowā Asia baácmant caandih̄ ñuún jūóh̄nit, Dioih̄ muú diitna Pablodih̄ ĩt enep wut j̄i. Pánih̄ ennit, Pablodih̄ ī íijat pínah niijná, dawá cāacwādh̄i ĩt yee naáwáp wut j̄i. Páant ī yee naáwáchah, Pablodih̄ íj̄nit, ĩt tewep wut j̄i. ²⁸ “Yeé̄b jwī déewāá, jwiit̄dih̄ ñi teo wáac jūúwá. Nin nihat baácboó jib bohéna, jwiit̄ judíowādh̄i, Moisés ā wutatj̄dih̄, nin Dioih̄ muúdh̄ībut nihat cāacwādh̄i yeejép̄ āp̄i bohéna caá. Judíowā nihcannitdih̄ buu Dioih̄ muúdh̄ī ñumah waadnit, nindih̄ ā yéejana caá”, ī niij̄ ñaacáp̄ j̄i.

²⁹ Játih̄ Pablo judío nihcanni Tróximo wāt̄ jamni, Éfeso tútchidih̄ bóodih̄ Jerusalén tútchidih̄ ā ñumah jibichah, ĩt enep wut j̄i. Páant ā ñumah jibichah ennitj̄i “Pablo judío nihcannidih̄ Dioih̄ muú diitna āt̄ ñumah waadáp̄ tagaá”, ĩt niij̄ jenah joiij̄ tagaá. Obohjeéhtih̄, páant ī niij̄ jenah joyát yoobópdih̄ nihcap̄ j̄i.*

³⁰ Páant ī niij̄ ñaacáchah joinít, nihat caán tútchidih̄ moón íj̄nit, ñáo waad béj, Pablodih̄ teonit, Dioih̄ muú diitmant̄ ĩt wái bac bejep wut j̄i. Páant ī wái bac bejchahjeh, jécdih̄ ĩt ñuún nemep wut j̄i. ³¹ Pánih̄ wái bac bejnit, caandih̄ mao yohíh̄na, tabit̄ ī ñaacát dooná Romano soldadowā ī maáhdih̄ āt̄ juibínap wut j̄i. “Īnihat Jerusalén tútchidih̄ moón ñaac̄ peét̄ bejna caá ī chājap!” ĩt niij̄p wut j̄i. ³² Caán doonádh̄i joinit̄jeh, Pablodih̄ pānit̄ pebhna āih̄ soldadowādh̄i ā ñumah ñáo juyáp̄ j̄i. Pániha, queét̄ ī juyáchah ennit, Pablodih̄ ī pāi cádahap̄ j̄i. ³³ Queét̄ pebhna joinít, soldadowā ī maáh Pablodih̄ nemat muúboó nemat túut̄ niijná, chéne ĩtah̄ tōpnaj̄ih̄ caandih̄ ā chéwat túut̄ap̄ j̄i. Pánih̄ chéonit, caandih̄ pānit̄dih̄ nin pah ā niij̄ uúbh̄ joyóp̄ j̄i: “¿Déhe tiguaá nin? ¿Dedé tibeé ā chāj?” ā niij̄p j̄i. ³⁴ Biquína wáac joinít mácah jūih̄ ñaac̄, bita mácah ī jūih̄ ñaacáp̄ j̄i. Páant ī ñaacáchah, soldadowā ī maáh ded pah ī niiját̄dih̄ āt̄ beh joicáp̄ wut j̄i. Pániha, yoobópdih̄ jéih̄h̄na, Pablodih̄ ĩh̄ muú diitna soldadowādh̄i ā ub waad béjat túut̄ap̄ j̄i. ³⁵ ĩh̄ muúna ī ub púuh̄ laab béjchah ennit, íj̄na, cāacwā caandih̄ ī teo bid̄ ñuún péenap̄ j̄i. Pániha, cāacwā ī jwúub dúuc wáicat pínah niijná, páant̄jeh ī beo púuh̄ laab béjep̄ j̄i. ³⁶ Páant ī bejchah, dawá queét̄dih̄ ñuún péenit, “ĪCaandih̄ ñi mao yohoó! ĪCaandih̄ ñi mao yohoó!” ĩ niij̄ ñaacáp̄ j̄i.

“Yeejép̄ wā chājcap̄ be”, Pablo ā niiját

³⁷ Pániha, Pablodih̄ ĩh̄ muúna ī ub waad béjchahjeh, Pablo soldadowā ī maáhdih̄ nin pah āt̄ niij̄p wut j̄i:

—Weém̄ meemdih̄ bainí wā naáwíh̄na caá, Griego wéheatj̄h̄ āt̄ niij̄p wut j̄i.

—¿Dépah meém̄ Griego wéheatdih̄ jéih̄ni níit? ³⁸ ¿Meém̄ Egipto baácdih̄ bóo jwī maátadh̄i yohíh̄na, cāacwādh̄i maonitdih̄ muú wihcapboó cuatro milwā dúo wáini nihcan níit? soldadowā ī maáh Pablodih̄ āt̄ niij̄ uúbh̄ joyóp̄ wut j̄i.

* 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

39 —Caán nihcan caá. Weembút judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tútchidih bóo caá. Caán tútchi oboh jumni tútchi nihcan caá. Pánihna, queét cāacwādh weemdih ma naáwát tútú, Pablo át niijíp wat jī.

40 Páant ā niijíchah joinít, Pablodih át naáwáp tútup wat jī. Pánihna, Pablo páuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, ī yayát pínah niijná, āih téihyājīh ā júutup jī. Páant ā júutuchah, ī ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih īih wéheatjīh ā naáwáp jī.

22

1 “Yeéb wā déewāá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chājatji yeebdih wā naáwát tút caá”, Pablo ā niijíp jī.

2 Pablo īih wéheatjīh ā naáwáchah joinít, laiñcanjeh ī joi ñúhup jī. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ā niij naóh yoobánap jī:

3 “Weembút judío mun tigaá. Tarso tútchidih wāt cāac jumup jī. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yahna, nin Jerusalén tútchidih wā behep jī. Nihat Dios naáwátdih, Moisés ā wutatjdih, jwī nuowā ī naáwátdihbut Gamaliel weemdih ā bohénap jī. Nihat Dios ā wutat pah, yeéb ñi chājat pahjeh mantih, weembút wāpī chājap jī.* 4 Pánihna, Jesúsdiñ jepahnitdih eníñcan, queétdih mao ñuhñ péena, queétdih búdí pohba wā moh yéejanap jī. Queétdih ñuhñ teo chéonit, neoná, yaádhidibut nemat muúboó wāpī nemat tútup jī. Bitadibut wāpī mao yohat tútup jī. 5 Pánihna, jwīih sacerdotewā ī maáh, nihat bita jwī maátabut páant wā naáwát pah mantih queétdih biic yoobó ī naóhbipna caá. Queét jī Damasco tútchidih jumnit judíowā ī maátadiñ wā júutat pínah papélah núodih weemdih ī daác wáñup jī. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúsdiñwādh chéonit, wā ub jwáub júuwáchah, queétdih ī peéh chājat pínah niijná, Damasco tútchina jwī bejep jī.*

*Pablo ded pah ā tút nuúmatjidiñ ā naáwát
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

6 “Damasco tútchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhdajeh wépép yeh iigát weemdih ā yeh iig jáhanap jī. 7 Caandih en wáhi bejnit, baáboó wā buugúp jī. Pánih buugnít, wéheatdih wā joyóchah, weemdih nin pah āi niijíp jī: ‘¿Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdih ma mawih ñuhñ péé?’ ā niijíp jī. 8 Páant ā niijíchah joinít, nin pah wā niij jepahap jī: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘Weém Jesús Nazaret tútchidih bóo ma mawih ñuhñ péeni caá’, weemdih ā niij jepahap jī. 9 Wā pej jumnit caán yeh iigátdihjeh it enep wat jī. Obohjeéhtih, weemdih ā wéheatboodih it joicáp wat jī. 10 Pánihna, nin pah wā jwáub niij uúbh joyóp jī: ‘¿Maá, ded pah wā chājatdih tigaá ma náah?’ Jesúsdiñ wā niijíp jī. ‘Ma ñah ñuhñ. Damasco tútchiboó ma waad béjeé. Caanjīh ma jumuchah, ded pah ma chājat pínahdih meemdih naóhni ma pebhna ā juibíbipna caá’, Jesús weemdih ā niijíp jī. 11 Pánihna, caán wépép yeh iigátdih enniñi wā jéih enach, wā pej jumnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco tútchina ī ub bejep jī.

12 “Caanjīh biic newé Ananías wüt jumni át jumup tajī. Caán Diosdih táí wēi uúbhni, nihat Moisés ā wutatjdih táí chājni, caanjīh moón judíowā caandih ī táí wēi enni tajī. 13 Pánihna, wā pebhna juí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdih āi niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwáub enbipna caá, páant mantih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwáub ennit, caandih wā enep jī. 14 Nin pah Ananías weemdih ā jwáub niijíp jī: ‘Jwī nuowā ī wēini Dios ded pah

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

meemdíh ã náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini yoobát dih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbut, meemdíh át níwip taga. ¹⁵ Meémboó ãih doonádih nihát cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhbipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwah tigaá ma chãj? ¡Ma ñah ñuhúú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesús dih jepahni jumna, ma daabáát túútú, Ananías weemdíh ã niijíp jĩ.

Pablo judíowã nihcannitdih ã bohéatjidih ã naáwát

¹⁷ “Táttimah, nin Jerusalén tútchina jwáub junít, Dioíh maaná wáábádih wã bejep jĩ. Páant wã wáábát pónih, jáana yahna, oo jumát pah Jesús dih wã enep jĩ. ¹⁸ Páant wã enechah, nin pah weemdíh ã niijíp jĩ: **‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, í joíhcan níit. Páant í joíhcah, nin tútchimant waícanjeh ma bac bejeé’**, Jesús ã niijíp jĩ. ¹⁹ Páant ã niijíchah joiná yahna, nin pah wã jwáub níj jepahap jĩ: ‘Maá, játih weém wã déewã í míc wáacat maanádh waadní, míhwádih nemat maáboó nemíhna, wã mawíh ñuhún péeatdih nihát queétyeh í jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih í mawachah, wéi ennit, maonitíh jih í dawát chóonadh wã páñap jĩ. Páant wã chãjatjidih jéihnit, weemdíh yeejép í chãjcan níit’, Jesús dih wã niijíp jĩ.* ²¹ **‘Weemjéh tigaá meemdíh wã wahap, yuúp bóo baácnadh moón judíowã nihcannitdih wíih táini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, bue weemdíh jepahnit, ma bejeé’**, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ”, Pablo queét íjnitdih ã niijíp jĩ.

Pablo soldadowã í maáhjĩh ã míc wéheat

²² Páant ã niijíchah joinít, judíowã nihcannitdih ã naáwátjĩ peéh joíhcan, nin pah í níj ñaacáp jĩ: “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Nin baáboó ã jumachah, ã túican caá! ¡Caandíh mao yohatjeh caá náahap!” Í níj ñaacáp jĩ. ²³ Nihat cáacwã búdí í ñaacáp jĩ. Pánih ñaacnit, tabit í íjatdih júutna, biquína jih í dawát chóodih í too dug yohochah, bitaboó baácdih júunit, í waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant í chãjachah ennit, soldadowã í maáh íh maú díitboó Pablodih ã ub waad béjat túútup jĩ. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah niijná, nuñúp chóo tópnajĩh caandíh át puñat túútup wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cáacwã caandíh í júih?” át níj jéihhip wut jĩ. ²⁵ Í maáh páant ã niijíchah joinít, í puñat pínah játih soldadowã Pablodih í chéó dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni namp jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumachah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yahna, ¿weemdíh ma puñat túútmi níit? át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, caán namp jumni maáh ã maáh pebhna juibínit, nin pah caandíh át níj naáwáp wut jĩ:

—¡Maá, ma túi chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? át niijíp wut jĩ.

—Jújuh, caanjĩh bóo tigaá weém, Pablo át níj jepahap wut jĩ.

²⁸ —Weémboó Roma baácdih bóo jumíhna, queét maátadh búdí dinero wã wáhp jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cáac jumna, páant wáát jumap jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

* 22:20 Hch 7.58

29 Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩ maáh, caandíh pũíhñit soldadowãbut ĩt doo jwáub ñuhup wut jĩ. Pablo Roma baácđih bóo ã jumuchah yuhna, ã chéwat tútatjĩ peéh búdí át úmup wut jĩ.

Pablo judiowã ĩ maátadih ã wéheat

30 Ded pah Pablodih judiowã tabit ĩ jũihñatđih soldadowã ĩ maáh yobát páantjeh át jéihĩhip wut jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã ĩ maátadih, judiowã ĩ maátadih yah buca át míc wáacat tútup wut jĩ. Pablodih ub júúwát tútnit, nihat wáac junít pebhna át ub waad béjat tútup wut jĩ.

23

1 Pablo queéđđih jwãáh en ñuhñit, míc wáac junítđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewãá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, át niijíp wut jĩ.

2 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ĩ maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhñitđih aih jacđih át nem mawat tútup wut jĩ.

3 Páant ã chãjachah, Pablo caandíh nin pah át niij jũihñup wut jĩ:

—Meém ma laihca bojoó. Dios meemđih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúđnit, ‘Meém Dios ã wutatđih yap yohni caá’, weemđih niijná yuhna, weemđih páant mawat túatna, meémboó bácah ã wutatđih chah yap yohni caá, át niijíp wut jĩ.*

4 Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhñit Pablodih nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ĩ maáh Dios ã ñionidih meém yeejép niij jũih niit ma chãjap? ĩt niijíp wut jĩ.

5 —Wã déewãá, caán sacerdotewã ĩ maáh Dios ã ñioni ã jumatđih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naawátđih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhđih yeejép niij wéheca bojoó’, ĩ niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo át niijíp wut jĩ.*

6 Queéđ míc wáac chúđnit biguina saduceowã, bita fariseowã ĩ jumatđih jéihñit, Pablo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wũh jumna, weembát fariseojeh mun tigaá. Nihat wunnitjĩ ĩ jwáub boo pud júúwát pínahđih wãpĩ páina caá. Caandíh wã bohéat jũib weemđih nemat muáboó nemíhna, ĩ tewep be, át niijíp wut jĩ.*

7 Páant ã niijíchah joinít, queéđjeh ĩt míc jũih jwĩhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãĩh bíc yobó ĩt jenah joicáp wut jĩ. 8 Saduceowã nin pah ĩpĩ niijná caá: “Wunnitjĩ ĩ jwáub boo pud júóhcan niit. Ángelwã, wunnitĩh caolihñabut ĩ wihcan caá”, ĩpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “Wunnit ĩ jwáub boo pud júóhbipna caá. Ángelwã, wunnitĩh caolihñabut ĩ jumna caá”, ĩpĩ niijná caá.* 9 Pánihna, queéđ míc wáacnit tabit jũihna, chah pohba ĩt míc jũih ñaacáp wut jĩ. Biguina Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñuhñit, nin pah wépép ĩt niij ñaacáp wut jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwít jwĩ niij jenah joiná caá. Bíc wunnitĩh caolih, bíc ángel caandíh ã naóh dée caá. Páant ã naawáchah, jwít nindih peéh chãjnit, Diosđih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwĩ peéh chãjca boj jĩh buca, ĩt niijíp wut jĩ.

10 Chah yeejép pohba ĩt míc jũihñup wut jĩ. Páant ĩ míc jũihñuchah ennit, soldadowã ĩ maáh úmna, nin pah át niij jenah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5 * 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

ī chājmi dée caá”, niŷ jenah joinít, ī míc wáac juyápmant Pablodih ŷih mæná soldadowādh āt ũb waadáat tútup wut jī.

¹¹ Caan chéjeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah āt niŷjíp wut jī: **“Ma ũmca bojoó. Wīh táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naáwát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naáwáp”**, āt niŷjíp wut jī.

Pablodih judiowā ī mao yohíhat

¹² Cheibitjeh, biquína judiowā míc bih wáac junít, nin pah ĩt niŷ míc wéhenap wut jī: “Jwiít Pablodih jwī maocah, jwiít dih Dios ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jīh”, ĩt míc niŷjíp wut jī. ¹³ Cuarenta judiowā chah pohba Pablodih mawíhnit páant niŷjínit wut jī. ¹⁴ Páant niŷjínit, sacerdotewā ī maáta, bita ī maáta pebhna juibínit, queédih nin pah ĩt niŷ naáwáp wut jī:

—Nin pah jwī niŷ míc wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jwī maocah, Dios jwiít dih ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jīh’, jwī míc niŷjíp be. ¹⁵ Pánihna, jwiít judiowā nihat jwī maáta ŷi míc wáacapoó Pablo ā jwúub júúwát pínah niŷjíná, yeebhéh soldadowā ī maáhdih dooná ŷi wahaá. Nin pah caandih ŷi niŷjí. ‘Pablodih jwī jwúub ũbh joíhna caá, páant mantih’, ŷi niŷjí. Pánihna, jwiítboó míc bih páinit, ŷi pebhna ā juyát pínah jātih, caandih jwī maobipna caá, ī maátadh ĩt niŷjíp wut jī.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wúuh ded pah ĩ chājat pínah doonádh āt joyóp wut jī. Pánih joinít, soldadowāh mæná waád juibínit, ā joyátjidi Pablodih āt naáwáp wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pablo bíc nump jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih āt niŷjíp wut jī:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ũb bejeé, ded pah ā joyátjidi caandih ā naáwát pínah niŷjíná, āt niŷjíp wut jī.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ā maáh pebhna caandih āt numah bejep wut jī. Numah juibínit, nin pah ā maáhdih āt niŷjíp wut jī:

—Pablo nemat muúboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdh ā numah júúwát tútup be, ded pah ā joyátjidi meemdh ā naáwát pínah niŷjíná, āt niŷjíp wut jī.

¹⁹ Pánihna, ā maáh bita wihcapboó caán joiníjdih téihyamant teo wái bejnit, nin pah āt niŷ ũbh joyóp wut jī:

—¿Dedédih tígáa weemdh ma naáwíh? āt niŷjíp wut jī.

²⁰ —Judíowā ĩ maáta cheibit meemdh Pablodih ĩ pebhna ĩ wah bojat tútupna caá, caandih jwúub ũbh joí enat tút niŷjíná. ²¹ Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, ĩ míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jīh’, ĩt míc niŷjíp wut be. Páant niŷjínitj ma jepahat pínahdh bu páina caá ĩ chājap. Pánihna, ĩ ũbát dih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wúuh soldadowā ĩ maáhdih āt niŷjíp wut jī.

²² —Weemdh ma naáwátjidi bitadh ma naóhca bojoó, soldadowā ĩ maáh āt niŷjíp wut jī. Páant niŷ péanit, caán jáap behnidih āt jwúub bejat tútup wut jī.

Maáh Félix pebhna Pablodih ĩ wahat

²³⁻²⁴ Pablo jwan wúuh ā jwúub bejat tútimah, soldadowā ĩ maáh chénewā ā nump jumnit maátadh ā pebhna āt bid bojop wut jī. Páant ā bid bojnit ĩ juibínachah, nin pah queédih āt niŷ naáwáp wut jī: “Doscientos soldadowā yáac chēi bejnit pínahdh míc wáacnit, ŷi ámohat tútú. Bitá setenta soldadowā caballowāh bejnit pínah, bita docientos soldadowā ĩtah tōpdih ũbnit

pínahdihbut míc wáacnit, ñi ámohat tútú. Pabloih caballowā pínahdihbut ñi ámoh wūhuú. Míc ámoh péanit, buu chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi túi ub bejeé”, át niijíp wut jī.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdiñ át niij daacáp wut jī:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixdiñ wā daác wahna caá. ¿Ma túi jam niit? ²⁷ Nin tútchidih moón judiowā nin newé Pablo wut jamnidih iijnit, caandih maona i chājap be. Páant caandih i mao yohat déedih, i pebhna wñih soldadowāñih enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ā jamuchah jéihnit, caandih i maocat pínah niijná, jwī dúuc wáyap be.

²⁸ Páant i mawíhichah ennit, ded pah i jñih ñaacátidih jéihñna, i maáta i míc wáacapoó caandih wā numah bejep be. ²⁹ Caánboó jwī jamuchah, queét judiowā i wutatdihjeh i jaiññap be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatji jñib wñat pínah, nemat muúboó nemat pínahbut caandih ā wihcan beé. ³⁰ Bita míc biñ pānit mawíhat doonáidih joinít, waicanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wā bejat tútbiipna caá, meémboodih i naóh yacat pínah niijná”, soldadowā i maáh Maáh Félixdiñ át niij daacáp wut jī.

³¹ Queét soldadowā i maáh ā wutatdih joinít, chei Pablodih numah bejna, púú Antípatris tútchina it juibínap wut jī. ³² Cheibit queét jítchajñ bejnit soldadowā Jerusalén tútchina it jwúub bejep wut jī. Obohjeéhtih, bita caballowāñih bejnitboó Pablodih it numah bejep wut jī. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, i maáh ā daácniji papélah núodih wñhñit, Pablodihbut caandih it wñhap wut jī. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ā jamatdih át wñbh joyóp wut jī. Cilicia baácdih bóo ā jamatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jī:

³⁵ —Meemdiñ naóh yacnit i juyáchah, queétdih wá joiñipna caá, át niijíp wut jī. Páant niijnít, caandih i wapat pínah niijná, Maáh Herodesjñih muúná Félix soldadowādiñ át ub bejat tútup wut jī.

24

Pablo Maáh Félixdiñ “Wā yéej chājcan beé”, ā niiját

¹ Biicñih bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā i maáh Ananías, bita judiowā maáta biicdih Cesarea tútchina it ñuñn déi juibínap wut jī. Roma baácdih moón i maáta i wutatdih jéihni Tértulo wut jamnibut ijeéh át juibínap wut jī. Tértulo judiowā i naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jī. Pánihna, Pablodih i peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna it waad juibínap wut jī. ² Páant i waád juibíat túttimah, soldadowā Pablodih caanná i ub waád juibínachah, Tértuloboó judiowā i naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wut jī:

—Meém táini maáh caá. Jwī maáh ma jamuchah, dedé tac buugát wihcan, jwī túi jamna caá. Túi jéihni jamna, nihat jwñih baácdih moondih ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihat jwñih tútchidih moón meemdiñ búdí jwī wéina caá. ⁴ Meém jñgah enni ma jamatdih jéihna, meemdiñ maatápdih tac buugáát tút páant jwī niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjeh meemdiñ jwī wéheñna caá. ⁵ Nin cáacwádiñ tubit ā tac buugána caá. Nihat baácoó ded pah bohénit, judiowádiñ i míc eníhcat chájna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdih waóhni caá. ⁶ Dioñ muúná judiowā nihcannitdih numah waadniñ, caán muúdiñ ā yéejanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwī nuowā i wutatdih ā yap yohatji jñib jwī peéh chājñhip yah be. ⁷ Obohjeéhtih,

maáh Lisias áih soldadowādh nahmah jūóhñit, caandíh jwíitdih í déuc wáyap be. ⁸ Páñih déuc wáiniji ma pebhna jwíitdih ā naóh yacat tútup be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwí naóh yacat yoobópdih ā jumatdih meém ma jéhibpna caá, Tértulo Félixdiñh át niijíp wut yuh jī.

⁹ Ájeéh juibínit judíowābut Pablodih biíc yoobó Félixdiñh ít yee naóh yacap wut jī. ¹⁰ Páant í naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandíh át jéut jáhanap wut jī. Páant ā jéut jáhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwíih baácdih moón jwí naóh yacatdih mapí táí joiná caá. Páant ma jumatdih jéihna, ma táí jéihyat pínah niijná, wéinit, meemdíh yoobópdih wā naóhbpna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jätihjeh Jerusalén tútchina Diosdiñh weñedih wā juibínap be. Bitadiñh úbh joiná, ma jéhibpna caá. ¹² Biñdih wāpí juíhcap be. Dioíh muúdh míc wáacnitdih wā míc juíhñat tútup be. Judíowá í míc wáacat muú díitna, tútchiboobát wā míc juíhñat tútup be. ¹³ Páant í naóh yacachah yuhna, bitadiñh úbh joí enna, í yee naóh yacatdih meém ma jéhibpna caá. ¹⁴ Oboheéhtih, buu meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dios jwí nuowáji í wéinidih weembát wāpí wéina caá. Páñihna, Jesúsdiñh jepahna, weém Diosdiñh wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ípí niijná caá. Oboheéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā wutatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidihbut wāpí jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wánnitdih ā jwáub booaat pínah yeó jáapdiñh wāpí páina caá. Túnitdih, yeejépwādhbut biíc yoobó ā jwáub booaabpna caá. Páant ā booaat pínahdiñh nihat judíowābut biíc yoobó ípí páina caá. ¹⁶ Páñih páina, túinijeh wāpí chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cáacwābut biíc yoobó í niiját pínah niijná.

¹⁷ ‘Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewa jígha náah jumnitdih dinerodih wáhat túut niijná, Diosdiñhbut wéi wáhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jwáub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Páñihna, Diosdiñh wā wáhat pínah jätih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā wutatjidih wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioíh muú díitna jumna, caandíh wā wáhuachah, bita judíowā Asia baácdih moón weemdíh ít enep tabe. Páant í enechah, wájeéh míc wáacnit wihcan, míc juíhñatbut ā wíhcap be. ¹⁹ Páñihna, weém yeejépwā chājatdih enna nihna, queét Asia baácdih moónboó ma pebhna naóh yacadih í juúwá naáh.* ²⁰ Jwí maáta wáac juínit, weemdíh í úbh joí enechah, ded pah wá yéj chājatjidih enna nihna, queétjeh naáwádh í juúwá naáh. ²¹ Nin pahjeh í niijmí nacaá: ‘Pablo jwí míc wáacapboó jumnit, nin pah ā niij ñaacáp jī: “Wánnitjidih Diosboó ā jwáub booaatdih jwípí pánatdih wā bohéatji juib nemat muúboó weemdíh í nemat tútup jī”, ā niij ñaacáp jī, queét í niijmí nacaá’, Pablo Félixdiñh át niijíp wut jī.*

²² Páant ā niijjchah joinít, Félix, Jesúsdiñh doonádh jéihñit, í naáwátidih át cádahat tútup wut jī. Páñih cádahat tútunit, Pablobodíh nin pah át niijíp wut jī:

—Maáh Lisias ā juyúchah, dedé péeh chājat pínah ā jumuchah, meemdíh wā naóhbpna caá, át niijíp wut jī.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ub jūóhni soldadowā í maáhdih nin pah át niijíp wut jī: “Maátaih muúná jwáub ub bejna, miíh soldadowā caandíh í táí wapa naáh. Oboheéhtih, ā náahat pah ā chāja naáh. Det ā chéenwābut caandíh teo wáacadih í juyú naáh”, át niijíp wut jī.

* **24:19** Hch 21.17-28 * **24:21** Hch 23.6

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajĩh ĩ míc wáacat tólihna át juibínap wat jĩ. Drusila judío wili wat jĩ. Pániħ juibínit, Jesúih doonádih joihna, Pablodih át bid bojop wat jĩ. ²⁵ Páant ā bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át niij naóħ bohénap wat jĩ: “Bitadih túi chājat caá náahap. Yéej chājat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cāacwā yeejép ĩ chājatjidih Dios bádí ā peéh chājipna caá”, queétdih át niijíp wat jĩ.

Páant ā niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biĩh yeó jáap meemdíh wā jwúub bidbipna caá, páant muntih, Félix caandih át niijíp wat jĩ.

²⁶ Pablo ā míc jiiħ chāj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidip wat jĩ. Pániħ bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túut niijná, Félix ā pebhna át jéúwát túutup wat jĩ. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni át bacap wat jĩ. Pániħna, judiowádih weñáihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh át cádahap wat jĩ. Porcio Festo wút jumni át jwúub túut nuúm maáh waadáp wat jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ā naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji biic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wat jĩ. ² Caanná ā aab juibínachah, queét sacerdotewā ĩ maáta, bita judiowā ĩ maáta biícđih ā pebhna bejnit, Pablodih yeejép ĩt jwúub naóħ yacap wat jĩ. ³ Caan pébhna ĩ bejat pínah jātih queétdih nin pah ĩt míc niijíp wat jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwādih míc biħ pánit, mawat túut jĩh?” ĩt míc niijíp wat jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ĩt niijíp wat yah jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ĩt niijíp wat jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih át niij jepahap wat jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ā jumna caá. Buutéħ caánboó wā jwúub dei bejbipna caá, páant muntih. ⁵ Pániħna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ĩ pej jum dei bej jwuhu naáh, Pablo ā yéej chājachah nihna, caandih ĩ naóħ yacat túut niijná, át niijíp wat jĩ.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei bejep wat jĩ. Ā jwúub dei juibini daanimant, ĩ naóħ yacachah joyát túut niijná, peéh chājnit ĩ naáwápboó át waád juibí chéudap wat jĩ. Caánboó chéudnit, Pablodih át bid bojop wat jĩ. ⁷ Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judiowā caán tāahmant ĩt ñuh péuda bojop wat jĩ. Pániħ ñuhnit, dawá yeejép dooná ĩt naáwáp wat jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ naáwáchah yuhna, ĩ yee naáwátdih Festo át jéhcáp wat jĩ. ⁸ Páant ĩ naáwáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóħ yoobánap wat jĩ:

—Jwiit judiowá jwí watatdih, Dioih muúdíh, Roma tútchidih moón ĩ maáhdihbut yeejép wā chājcap be, át niijíp wat jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judiowádih weñáihna, nin pah Pablodih átiħ niijíp wat yah jĩ:

—¿Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjĩhcan niit? Caanná juibínit, míih doonádih jéihĩhna, weemjéh tigaá wā jwúub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wā naóħbipna caá, át niijíp wat jĩ.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijĩchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Maáh César ā wēpat ninjĩh meém ma bíbohna caá. Pániħ bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chājatji peéh, ma jéih naóħna caá. Judiowádih dedé

wā yéej chājcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chājna nihna, wā yéej chājat jīb weemdih ī mao yohatdih wā umcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdih queétdih páantjeh ma wāhuchah, ā túican niit. Pánihna, Roma tātchi jwī chah maáh César pebhna weemdih ma wahaá, Pablo Festodih āt niijp wut jī.

¹² Páant ā niijchah joinit, Festo caandih teo wáacnitdih mic wéhe péanit, —Caán láa bácah, César pebhna meemdih wā wahbipna caá, āt niijp wut jī.

Pablo ā chājatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naáwát

¹³ Daocanni yeó jáap táttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tātchina caandih muj tewedih it dei juibinap wut jī. ¹⁴ Pánih dei juibinitji maatápdih it jam jwuhap wut jī. Biíc yeó jáap Pabloih doonádih Agripadih Festo nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muáboó ā cádahni, Pablo wut jumni, ā jumna caá.

¹⁵ Jerusalén tātchiboó wā juibinachah, sacerdotewā ī maáta, bita judiowā ī maátabat caandih wā peéh chājatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naáwádih ī juyáp jī. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wā niijp jī: ‘Jwiit Roma baácdih moón ī maáta nin pah jwīpī chājna caá: Det naóh yacnitdih jwīpī jwīh naáwát túutna caá. Páant ī naóh yacatdih joinit, ī naóh yacniboodih jwuh jwī jwúb naáwát túutna caá. Jwiit Romanowā páant jwī chājcah, caandih naóh yacnitdih jwīpī wāhcan caá, queétdih wā niijp jī. ¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tātchina wājeéh ī juyát táttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chājat naáwát muáboó chúadnit, ī naóh yacnidih wā bid bojop jī. ¹⁸ ‘Queét judiowā búdí ā yéej chājatjidih ī naóh yacni dée caá’, wā niij jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih queét naóh yaquínitji buca dedé ā yéej chājatjidih ī jéih naóhcap jī. ¹⁹ ‘Jwīh Dios ā wutatjidih biáboó caá ā bohénap’, niijnit, ī ijip jī. Biíc newé, Jesús wut jumni, wanni ji yuhna, ā jwúb boo pud jūwátjidih Pablo ā bohéátjidihbut ī ijip jī. ²⁰ Weémboó nihat ī naáwátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘¿Jerusalén tātchiboó ma aab béjihcan niit? Míih doonádih caanna wā joíhna caá, páant muntih’, Pablodih wā niijp jī. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdih ma wahaá, wíh doonádih caánboó ā joyát pínah niijná’, weemdih ā niijp jī. Páant ā niijchah joinit, jwī maáh pebhna wahat túut niijná, caandih nemat muáboó soldadowádih wā páñat túutap jī, Festo Agripadih āt niijp wut jī.

²² Páant ā niijchah joinit, Agripa Festodih nin pah āt niijp wut jī:

—Ā naáwátidih weembút wā joíhna caá, āt niijp wut jī.

—Cheibit caandih ma joibipna caá, Festo Agripadih āt niijp wut jī.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejīh búdí mic wáacat tólihna juibinit, it waad béjep wut jī. Páant ī waad béjehchah, nihat cáacwā queétdih ennit, búdí it weñep wut jī. Nihat soldadowā ī maáta, nihat caán tātchidih moón maátabat caán muúná ijeéh it waad béjep wut jī. Táttimah, Festo Pablodih āt wā jūwát túutap wut jī. ²⁴ Pánihna, Pablo ā waad juibiat táttimah, Festo queét mic wáacnitdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwíjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá.

Jerusalénboó wā jumachah, ninboó wā jumachahbut, nihat judiowā weemdih nindih búdí ī naóh yacap jī. Tubit ñaacnit, ‘Caandih ma mao yohoó’, chah pohba ī niijp jī. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ā yéej chājatjidih wā jéihcap jī. Ā yéej chājatji jīb mao yohat ā wihcap jī. Pánihna, caanjéh tibeé jwī maáh Césardih naáwát túut niijná, ā pebhboó ā bejat pínahdih ā wúbup

jī. ²⁶ Obohjeéhtih, jwī maáh Césardih ded pah wā naóh daacát déedih wā jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa bíicdih ñi pebhna caandíh wā júúwát túttup be. Pánihna, caandíh joinítji jwī míic wéheat túttimah, ded pah caandíh wā naóh daacát pínahdih wā jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ā yéej chājatjidih naóhcah, nemat muéboó jamnidih César pebhna wā jéih wahcan caá, Festo queétdih át niijíp wut jī.

26

Ded pah ā chājatjidih Pablo Maáh Agripadih ā naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jī:

—Buu míih doonádih jwiítidih ma naáwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Pablo maátadih wáhbhna, áih téihyáih át júut ñahanap wut jī. Pánih júut ñahanit, áih doonádih át naóh jwíhip wut jī. ² “Maá Agripa, wā déewá ī maáta yeejép weemdíh ī naóh yacatjidih wā naóh yoobáat pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wā wéina caá. ³ Nihat jwiít judíowā ded pah jwī chājatjidih, ded pah jwī bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wā naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jī.

Pablo Jesúsdih ā jepahat pínah jātih ded pah ā jum jwuhatjidih ā naáwát

⁴ “Nihat judíowā wíih baácboó ī cātíh wébít jum jwuhna, ded pah wā jumatjidih ī jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wā jumatjidihbut ī túi jéihna caá. ⁵ Maatápdih fariseowājeéh wā jumap jī. Jwiít fariseowā Moisés ā wutatjidih chah jepahnit jwī jumna caá. Pánihna, queét judíowā naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ā niiját’, Ita jéih niij tágaá. ⁶ Dios jwī ñuowádih ‘Nihat cáacwá ī boo pud jáohbipna caá’, ā niijátjidih wā páñat jíib, buu ī naóh yacni ninboó wā ñuhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judíowā poómpbut ā naáwátidih joinítji jwī páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwípī túi wéi wuhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwī maátaboó caandíh wā páñat jíib weemdíh ī naóh yacap jī. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wannitdih ā jéih jwáub boocan niít’, ñi niij jenah joi?

⁹ “Jon jātih ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat tútat caá náahap’, wā niij jenah joyóp jī. ¹⁰ Páant niij jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesúsdih jepahnitdih teonit, sacerdotewā ī maáta ī wutatdih joinít, nemat muéboó wā nemat túttup jī. Pánihna, queétdih ī mao yohíhichah, weembút bíic yoobó wā mao yohat túttup jī. ¹¹ Maatápdih jwiít judíowā jwī míic wáacat muédíh Jesúsíhwā ī míic wáacachah, waadnit, queétdih wā jīgah náah chājap jī. Jesúsdih ī jepahatdih wā cádah túttup yuh jī. Pánihna, búdi íjna, bíih baácna jweí peétnit Jesúsíhwádih ñuunnít, wā moh yéjejanap jī”, Pablo át niijíp wut jī.*

Jesús caandíh ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúsíhwádih ñuunná, sacerdotewā ī maáta ī wépatjīh ī wutatji pah chājat tútt niijná, bíic yeó jáap Damasco tútchina wā bejep jī. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejchah, yeó ā yeh ígát chah jeámant yeh íg jéenanachah, jwī enep jī. Weemdíh, wájeéh bejnitdihbut ā túi yeh íg yóh jwejep jī. ¹⁴ Páant ā yeh íguíchah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwī buug ñájap jī. Pánih buug ñájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwíih wéheatjīh nin pah weemdíh áí niijíp jī: ‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíihwádih mawíh ñuún

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5 * 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

pée tigua ma chāj? Wīhwādh pānih chājna, weemdih caá páant ma chājap. Pānih chājna, meemjéh míc yéejana caá ma chājap. Nuñp̄dh ñi chéwechah, ijnit, míc tūpána, ā míc yéejaat dée pah meembút ma míc yéejana caá, ā niijp̄ jī. ¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigua?’ wā niijp̄ jī. ‘Weém Jesússeh tigua, ma ñuñ mawih péeni. ¹⁶ B̄u meema ñah ñuñu. Weemdih teo wāhni ma jumat pīnah niijná, meemdih wā jígohna caá. Ma enatjidih bitadh ma naáwát pīnah niijná, meemdih wā ñiona caá. Ded pah wā jumatdih meemdih wā jwúb jéihyaat pīnahdihbut ma naóhbipna caá. ¹⁷ B̄u meemdih jígohnit, judiowādh, judiowā nihcannitdihbut wīh doonádh ma naáwát pīnah niijná, meemdih wā wahna caá. Pānih wāhni, i jéih yéej chājcat pīnah niijná, meemdih wā tái wapbipna caá. ¹⁸ Judiowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét d̄p̄úat panhipboó jumnitji i yéej chājatdih cádahni tūt nuñná, baabát panhipboó i bejbipna caá. Pānihna, Satanás ā maáh jum̄p̄mant queédh ub bacanit, Dios ā maáh jum̄p̄boó wā waadábipna caá. Pānih chājnit, weemdih jepahnitdih i yéejatdih wā yohochah, queét Dios ā ñionitjéih i jumbipna caá’, Jesús weemdih ā niijp̄ jī”, Pablo át niij naáwáp wut jī.

Pablo Jesúsdh ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ā naáwáchah joinit, caandih wā yap yohcan jī. ²⁰ Pānihna, Damasco tétchidih moondih wā jwīh naáwáp jī. Tátimah, Jerusalén tétchidih moondih, Judea baácdih moondih, judiowā nihcannitdihbut naóhni, ‘Ñi yéejatdih cádahni, Diosdih bidni, ā náahat pahjeh ñi chājaá. Pānih chājnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigua i chājap”, bita i niijbipna caá’, wāp̄i niijp̄ jī.* ²¹ Páant wā niij bohéatji peéh nit judiowā Dioh muú díitna weemdih teonit, i mao yohhip yuh jī. ²² Obohjeéhtih, jon, baubut Dios weemdih ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, weém ninjīh ñuñni, nihat maátadh, oboh jum̄nitdihbut yoobópdih wā naóhna caá. Moisés ā wutajjidih, Dios naáwátadh naóh yapanit i daacátjidihbut wāp̄i bohéna caá. ²³ Nin pah iñ niij daacáp tajī: ‘Cristo Dios ā wāhni pīnah yeejéj yapnit, ā wānbipna caá. Pānih wāñni, ā waóh boo p̄d̄ jūóhbipna caá. Pānih jwúb boo p̄d̄ jūóhni, yeh iigni panihni nihat judiowā, judiowā nihcannitbut i yéejat peéh iiguipna i bejat déedih tái ubni pīnah ā jumbipna caá’, iñ niij daacáp tajī.* Páant i niij daacátji pah weembút biic yoobó wāp̄i bohénap jī”, Pablo át niijp̄ wut jī.

Pablo Agripadh Diosdih ā jepahat tūtut

²⁴ Páant Pablo ā naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jī:
—iPablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jīb, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jī.

²⁵ —Niñcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni niñcan caá weém. Yee wéheni niñcan caá. Yoobópdih tigua wā naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wā naáwátadh ā beh joiná caá. Pānihna, um̄canjeh caandih wā naóhna caá. Nihat wā chājat bih naáwát niñcan beé. Nihat ded pah wā chājatji doonádh Agripaboó átát joijí tagaá, át niijp̄ wut jī.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadh jwuh nin pah át jwúb niijp̄ wut jī:
—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátadh naóh yapanit jon jātih i daacátjidih ‘Yoobópdih tigua’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant ma jenah joyátadh wā jéihna caá, át niijp̄ wut jī.

* **26:20** Hch 9.20,28-29 * **26:23** Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

28 —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdih Jesúsdih ma jepahat túutĩh níit? Agripa Pablodih át niyj jepahap wut jĩ.

29 —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wā wēibipna caá. Meém Jesúsdih ma jepahat pínah, yeéb nihát b̄uu weemdih joinítbut caandih ñi jepahat pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdih wāpĩ uábhna caá. Weém wā jumat pah yeéb nihátbut ñi jumat pínahdih wā náah yacna caá. Nin ítah tōpdih wā d̄uwát pah niijná wā chājcan caá, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ā naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó ch̄udnitbut ñah ñuhnit, biíc dih ít bac bejep wut jĩ.

31 Pánih bac bejnitji nin pah ít niyj múic wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ā chājatji jíib, mawat, nemat muáboó waadáatbut caandih ā wihcan caá, queétjeh ít múic niijíp wut jĩ.

32 Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niyj naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ā wahat túutcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ā uábat túttimah, caandih jwí jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina ĩ wahat

1 Roma tútchidih moón ĩ Maáh César Italia baác dih át jumap wut jĩ. Pablodih, bita nemat muáboó jumnitdihbut Festo soldadowā ĩ maáh Julio wūt jumnidih át wapat túutap wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jááj chóojĩh queétdih Italia baácna Julio ā numah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowā ĩ maáh ā jumachah, áih soldadowā César Augustoíhwā wūt jumnitbut ĩ bejep jĩ. 2 Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wā bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwíútdih ā pej jam bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wūt jumni tútchimant jūóhni jááj chóodih jwí waadáp jĩ. Caán chóo Asia baác dih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ. 3 Pánih bejnit, cheibit Sidón wūt jumni jélitna jwí juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ā túi chājap jĩ. Pánih túi chājnit, caanjĩh moón ā chéenwā dedé ā náahatdih ĩ wūhat pínah niijná, ĩ pehbboó Pablodih ā aabát túutap jĩ. 4 Caanjĩh aabnitji jwáub dei juinít, caán chóodihjeh muntih jwáub waadnit, jwí bejep jĩ, páant muntih. Jwí bejat déemant johlit ā jwááh johochah, Chipre wūt jumni quewa ā túi jáhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ. 5 Caan quéwadih yap bej, ch̄uuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baác dih jumni Mira tútchina jwí juibínap jĩ.

6 Jwí bejni chóo caán tútchidih ā chāwát pínahdih jéihnit, Julio biih jááj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyáp tajĩ. Caán ā bid juiní chóo Alejandria wūt jumni tútchimant jūóhni chóo tajĩ. Pánih bid juinít, caán chóoboó jwíútdih ā numah waadáp jĩ. 7 Johlit ā jwááh joh buag lājachah, páant muntih, wēpép jéih bejcan, chahjeh jwí bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wūt jumni tútchidih jwí toáh juibínachah, johlitboó jwíútdih tacboó ā ub joh páud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wūt jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wūt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ. 8 Pánihna, johlit páantjeh yeejép ā johochah, caan quéwa buwádih chahjeh bejnit, Túini jélitna páud bacapdih jwí chāo páh jwuhap jĩ. Caán jélit Lasea wūt jumni tútchi pehbhit ā jumap jĩ.

⁹ Pánih chaihjeh jwí bejehchah, mah noój láa, jááj chóojih bejat tobohat láa ā toáh jūwáp jī. Pánihna, jwiít dih numah bejnit dih Pablo nin pah ā niúj naáwáp yuh jī:

¹⁰ —¡Weemdíh ñi joyoó! Bua jwí bejehchah, ā táican niít. Mah noój láa ā jumuchah, nin jááj chóo ā buudbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejnibat, jwiítbut jwí daáb buudbípna caá, ā niijíp jī.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibat Pablodih í jephahcap jī. Juliobut Pablodih joyáh bojnit, queétbodyóóh ā jephahap jī. ¹² Caán í chāoní jēlitboó mah noój láa jááj chóo ā chāwáchah, āpí táicap wut jī. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjih tih bih títchi, Fenice wāt jumni títchi jēlitna í bejíhip yuh jī, mah noój ā yapatdih juibí pái jwuhhat túut niijná. Fenice jēlitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumap wut jī. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwí túi pái jwuhbipna caá”, ít niúj jenah joyóp wut yuh jī.

Búdí mujdih nolihat ā jūwáwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ā túi jūwáchah, caán chóodih teonit í túi bejat pínah niijná, í yoh báahani chodóp dahdih í jwúub ub yacap jī, páant muntih. “Jwí túi jéih jááj juibípna caá”, niúj jenah joinít, jwiít dih í numah bejep yuh jī. Pánih bejna, Creta quewa pebhjeh jwí jáaj béjep jī. ¹⁴ Obohjeéhtih, táttimahbitjeh caan quéwa chúuhap yoób yeó aáb jūwáwáp mant johlit búdí ā joh jūwáp jī. ¹⁵ Caán johlit jwíih jááj chóo buwámant tabit ā joh jáhanachah, jwí bejatjí dée yoób jwí jéih bejcap jī. Pánih johna, caán chóodih ā páah joh búud baca bojop jī. ¹⁶ Pánihna, Cauda wāt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí yapap jī. Caan quéwa jwiít dih chibít johlitdih ā jáhap jī. Páant ā jáhachah, jwí wáini bainí jááj chóodih, búdí chóo díitna í ub yacap jī. Johlit nolihatjih páantjeh búdí ā tobohochah yuhna, í jéih ub yacap jī. ¹⁷ Caán chóodih ámh yac péanit, búdí chóo ā búuh bejcat pínah niijná, queétbodyóóh jááj chóodih teonit buujcánni tōpnajih caán chóodih í nah chéwep jī. Pánih nah chéó péanit, “Libia baáboó jwí juibími dée caá. Caanjih óon yehbenibit Sirte wāt jumapboó buug lájat jwiít dih tabit tobohana caá”, niúj jenah joinít, jááj chóo wēpép ā bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih í ub deyanap jī. Páant í ub deyat táttimah, jááj chóodihjih johlit ā ub joh bojop jī. ¹⁸ Caán johlit dedé ā yaicáp jī. Pánih joh yaicán, chah pohba ā yoób johop jī. Páant ā johochah, nolihat búdí jūóhnit, jááj chóodih tabit ā buug lájap jī. Pánihna, jih buugjéh ā pahat pínah niijná, táttimah bóo yeó jáapdih í ub bejniji bií déedih í yoh báaha jwiíhip jī. ¹⁹ Táttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tōpna, máa nahnadibut í yoh báhanap jī. ²⁰ Maatápdih yeodíh cáiwádhbut jwí encap jī. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jī. Yeó jáap jumant pah chah pohba ā tobohop jī. Páant ā tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwí buudmí naniít?” jwiítjeh jwí niúj jenah joyóp jī.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jī. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cátih juí ñuhnit, queétbodyóóh nin pah ā niúj naáwáp jī:

—Wā naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wā niijíp yuh be. Jwí jūóhchah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí jūwáwtjí jíibjeh nin pah ā yapna caá. ²² Obohjeéhtih, bua yeebdíh wá jwúub naóhna caá, páant muntih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwí buudcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ā búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wā maáh wā wēini weemdíh ā jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh bua chei jíghnit,

Ƶwĩ Ƶuudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh Ƶuinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úumca bojoó. Meém Romanowã ï maáh César pebhna Ƶuibínit, ded pah ma chãjatjidih ma naóhƵipna caá. Dios túini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihƵat biíc yoobó ã wappipna caá’, weemdih ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úumca bojoó. Diosdih túi jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapƵipna caá’, wã niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, Ƶwíih jááj chóodih johlit biíh quewãboó ã ub joh dodhƵipna caá, queétdih Pablo ã niijíp Ƶi.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wêpép ã johat túttimah, chei, Adriático wãt jumni búdí mƵjdih Ƶwĩ jwaoh chúuh bejep Ƶi. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó Ƶwĩ Ƶuibími naniít?” queétjeh ït niij jenah joyóp tají. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã numah”, niijná, ï jenah enep Ƶi. Páant ï jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh át numahap wut Ƶi. Maátcanbitjeh ï Ƶwãub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh át numahap wut Ƶi. ²⁹ Páant ã yehbe bejehach ennit, búdí ït úumap wut Ƶi. “¿Quewa púud bacapdih bóo jeenádih Ƶwĩ Ƶuug lájmi naniít?” ït niij jenah joyóp tají. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chénena míc chodóp dahna méimant ï yoh daabánap Ƶi. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét ï niijjéhep Ƶi. ³⁰ Biquina caán chóodih teonit, jweífhna, caán bainí chóodih chéwat tópdih watnit, ï wat deya pahanap Ƶi. Pánih chãjnit, nin pah ï yee niijíp Ƶi: “Caán bainí chóodih waadnit, biíh chodóp dahnadih wawápmant Ƶwĩ yoh daabáƵipna caá”, ï niijíp Ƶi. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowã ï maáhdih, soldadowãdihƵat Pablo nin pah ã niijíp Ƶi:

—Nit nin chóodih teonit ï bejehach, yeebƵát ñi daab wánƵipna caá, ã niijíp Ƶi.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ï jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tópnadih ï dúuc bóodop Ƶi. Páant ï dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep Ƶi.

³³ Baabát pínah Ƶãtĩh, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp Ƶi:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémƵcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna, Ƶu yeebdih búdí wã jeémát túutna caá, ñi túi wêp yaáát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc Ƶwĩ Ƶuudcán niít, ã niijíp Ƶi.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, “Paá, Ƶwiít dih nin jeémátdih ma tãí wãhna caá”, Diosdih niijnít, Ƶwiít nihat Ƶwĩ enechah, pandih ã jeémép Ƶi. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, ƵwiítƵat wéinit Ƶwĩ jeémép Ƶi. ³⁷ Ƶwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cãacwã Ƶwĩ jumap Ƶi. ³⁸ Pánih jeémƵ pëanit, nihat Ƶwĩ wud jumát túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wuh wuúhnadih búdí mƵjboó ï yoh báaha beedánap Ƶi.

Pablówã ï jumni jááj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jéenechah, pehbhit jumni baácdih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei púud bac Ƶúuwát, jee dáhna wiħcapdih ï wéi enep Ƶi. Pánih ennit, “¿Con óonna Ƶwĩ Ƶuug ñáj Ƶuibí Ƶiĩh?” ï niijíp Ƶi. ⁴⁰ Pánihna, jááj chóo ã tãí bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tópnadih ï dúuc bóod yohop Ƶi. Páant ï dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tópnadih ï wat deyanap Ƶi. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ï wái aabánap Ƶi. Pánih bejna, caán óon coahna ï Ƶuibíhip yuh Ƶi. ⁴¹ Obohjeéhtih, Ƶwĩ bejep yoob yehbenibit biíh óon poómp át jumap tají. Pánihna, Ƶwíih jááj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã

báagh yoh bejep jī. Páant ā báagh yoh bejehchah, búdí nolihat ā b̄uug lájachah, jwíih jááj chóo méimant ā búuhah bejep jī.

⁴² Páant ā búuhuchah ennit, queét soldadowā nemat m̄uudíh moonjí ī yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ī mao yohíhip yuh jī. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowā ī maáh Pablodih táí chājíhna, soldadowādih queét nemat m̄uudíh moonjídih ī mawat tútcat jī. Pánihna, jwēejna ī yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ā jwíih ñáap báahaat tútup jī. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jááj chóodih bóo máa naanádih teonit, ā yaáh ñáan bejat tútup jī. Pánih bejnit, nihát jwí táí yaáh ñáan juibínap jī.

28

Pablo Malta wāt jumni quewaboó ā jumat

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadih moón jwiít dih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wāt jumni quewa caá”, jwiít dih ī niij naawáp jī. ² Caan quéwadih moón jwiít dih táí teo wáacnit, páantjeh mah ā b̄uugáchah, jwí cúbuhachah ennit, ī t̄uú cáo wūhup jī. ³ Queét ī t̄uú wawachah ennit, Pablobut t̄uú wawadih bejnit, ā juí cáwap jī. Páant ā cáwachah, t̄uú chāha bac jūóhni mai Pabloíh téihyadih ā chāacáp jī. ⁴ Páant ā chāác ñuhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah ī míc niijír jī: “¿Nin newé cáacwādih mao jweini naniit? Pánih tigaá búdí nolihatdih ā jweí jūúwúchah yuhna, ā mao jweyátji jib caandíh peéh chājna caá ā chājap. Pánihna, b̄uú ā wunbipna caá”, ī míc niijír jī. ⁵ Obohjeéhtih, Pablobó caán maidih t̄uú cúutna ā wimp yoh cáwap jī. Pánihni jī ā tubacap jī.

⁶ Páant ā chājachah ennit, caanjíh moón nin pah ī míc niijír yuh jī: “Caandíh ā chalanachah, ā wan b̄uugbipna caá”, ī niijír jī. Obohjeéhtih, maatápdih ī en ñuhuchah yuhna, dedé ā tubacap jī. Páant ā tubacat enna, ī jenah joyátdih jwúub tút n̄uunnit, nin pah queéteh ī míc niijír jī: “¿Caán jwípi p̄ap úbhni poómpdih bóona níit?” ī niijír jī.

⁷ Publio wāt jumni, áih jumát jwí aabápmant bahnitbitjeh át jumup jī. Publio caanjíh moón ī maáh tají. Pánihna, caán jwiít dih dooná ā wahachah, áih m̄uuná jwí aab béjep jī. Caanná jwí juibínachah, jwiít dih ā táí wēi jwááap jī. Pánih wēi jwááhnit, biíc peihcanni yeó jáap ájeéh jwí jumuchah, jwiít dih ā táí chājap jī. ⁸ Publio íp pahat yoyóp wunna, ā lajachah, Pablo caandíh enedih ā bejep jī. Á pebh juibínit, teo jáha úbhnit, caandíh ā boooanap jī. ⁹ Páant ā booaat doonádih joinit, bita caanjíh moón wunnit, ā booaat pínah niijná, Pablo pebhna ī juyáp jī. Pánih juinít dihbut teo jáha úbhnit, ā boooanap jī. ¹⁰ Pánihna, búdí wēinit, jwiít dih ī táí teo wáacap jī. Túttimah, caan quéwamant jwí bejat tút chājachah, jwí bejni pínah jááj chóodih dedé jwí náahatdih wūhna, ī táí yac beedánap jī.

Pablo Roma tútchina ā juibíat

¹¹ Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant jūóhni jī caan quéwadih mah noój láa át chāo jwúhup tají. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinit, caán chóo wuúcdih chéne ī p̄apni jī Cástor, Pólux wāt jumnidih ī búudhnit ī ñuhup jī. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnit, jwí chúuh bejep jī. ¹² Pánih chúuh bejnit, Siracusa wāt jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwí chāo jwúhup jī. ¹³ Caán chóodih jwúub waadnit, páú Regio wāt jumni tútchina yoobópdihjeh jwí chúuh juibínap jī. Cheibit chóop yapapmant joh jūóhni johlit jwiít dih ā táí ab bejep jī.

Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wāt jumni tútchina cháuh juibínit, jwī aab béjep jī. ¹⁴ Caanjīh moón Jesúhwa jwiútdih wēi jwāáhnit, ijeéh jwiútdih biíc semana í chāo jwáhat tútup jī. Biíc semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwī yoób aab béjep jī. ¹⁵ Roma tútchidih jwī tóah bejehchah, Roma tútchidih moón Jesúhwa jwī bejat doonádh jointit, biíc poómmp Foro de Apio wāt jumni jīb chājatboó jwiútdih jwāáat túat niijná, ít juí páñap tajī. Túttimah, biíh poómmp Romadh moonbát Tres Tabernas wāt jumni úwat pehbhoó ít juí páñap tajī. Pánih queétdih jwāáhnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma túi chājna caá”, Pablo Diosdih ā niijíp jī. ¹⁶ Roma tútchidih juibínit, Julio ā maáhdih Pablodih ā wūhup jī. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biíh muúboó ā jumat tútup jī. Obohjeéhtih, ā jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ā wapap tútup jī.

Pablo Roma tútchidih moonđih Jesúh doonádh ā naáwát

¹⁷ Biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjīh moón judíowā í maátadh ā pebhna át bid bojop wut jī. Páant í míc wáac juyéchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Wā déewāá, weémboó jwī déewádh wā yéej chājcap jī. Jwī nuowā í wutatjidihtut yeejép wā niijcáp jī. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wā jumuchah, biquína jwī déewā weemdíh teonit, Romanowā í maátadh nemat muúboó í nemat tútup jī. ¹⁸ Pánihna, weemdíh wábh jointit, queét Romanowā í maáta weemdíh í bacalhip jī. “Nin newé ā yéej chājatji peéh mao yohat ā wihcan caá”, í niijíp jī. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwī déewā í maáta weemdíh bacaat tútcan, iijnit, Romanowā í maátadh í jepahcap jī. Páant í jepahcah ennit, nin pah Romanowā í maátadh wā niijíp jī: “Maáh César pehbhoó weemdíh ñi wahaá”, wā niijíp jī. Obohjeéhtih, weémboó wā déewádh wā naóh yaccan níit.* ²⁰ Pánihna, yeebdíh eníhnit, ñijeéh míc wéheihna, wā bid bojop be. Jwiútdih judíowā jwípí páini Cristo ā boó pud jūwátdih wā naáwát peéh nin chéoni ítah tōpdih wā duoná caá, át niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah jointit, queét caandíh nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Conmant moón jwī déewā míh doonádh jwiútdih daác wahcan, dedé yeejép doonádhbut í naóhcan be. ²² Obohjeéhtih, nihah tútchinadh moón Jesúsdih jepahnitdih í iij enatdih jwiútdih jwī jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejép ípí naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwī joíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jī.

²³ Biíh í jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowā Pablo ā jumni muúná ít juibínap wut jī. Páant í juibínachah, túi cheibitjeh jwíh naóh jwíhni púú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jī. Moisés ā wutatjidihtut, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjidihtut át naáwáp wut jī. Pánih caandíh naóhna, Dios ā wahnit, judíowā í páini Jesús ā jumatdih jéihna, caandíh í jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jī. ²⁴ Biquína ā naáwátdih ít jepahap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahap wut jī. ²⁵ Pánihna, í bacat pínah játihtut, queétdih í míc íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Jon játihtut jwī nuowā í jepahcatji biíc yoobó yeebbát ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaiasji, Túini Espíritu ā jéihyanachah, nin pah jwí nuowádh át niij naóh daacáp tajī:

* 28:19 Hch 25.11

26 ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”, ma niijí.

27 “Maatápdih wā naáwáchah yuhna, joíhcan, yoobópdiḥ ī beh joicán caá. Queétdih wā booanachah, enna yuhna, ī beh encan caá. Jéihhna nihna, yoobópdiḥ īta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, ī jenah joyátđih īta túut n̄m tágaá. Páant ī túut n̄múchah nihna, queétdih ī yéejatđih wāta yoh tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaías ãt niij daacáp tajī. (Is 6.9-10)

Yeebbút biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. 28 Pánihna, yeéb wā déewāá, nindih ñi jéihyeé. Вuu Dios cāacwā ī yéejat yohat pínah doonáđih judíowā nihcannitđih ã wahna caá. Pánihna, queétboó caandih joinít, ī jepahbipna caá, queétdih ãt niijp wut jī. 29 Páant ã niijichah joinít, íjna, múc wéhenit, queét judíowā īt bac bejep wut jī.

30 Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi caanjīh Pablo ã jumap jī. Dedé ã náahatnadiḥ caanjéh ã jīb chāj beedánap jī. Pánihna, niḥat caandih enedih jaibínitđih wēinit, 31 Dios maáh ã jummat doonáđih, Jesucristoiḥ doonáđihbut úmcanjeh, ãpī naáwáp jī. Ded caandih naáwát táutcani ã wihcap jī.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queédih ā táyat tútat

¹ Weém, Pablo bíhdih daacát tútnit, yeéb Roma tátchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdih űionit, āih túini doonādh nihat baácdih moondih ā naáwát túttup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon jāth Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Cāacwādh wā túi chājipna caá”, āt niű daacát túttup wut jī. ³ Caán dooná ā wūúh ded pah ā jumat naáwát caá. Pānihna, caán cāac jumna, David jaimená ĩ jumma āt jumup wut jī. ⁴ Pānih cāac jumna yuhna, jwī Maáh Jesucristo Dios wūúh jumna, dedé yéijat wihcanni āt jumup wut jī. Pānih jumna, ā wanat túttimah, Dios caandih ā wēpatjīh āt jwūub boonap wut jī. Pānih boana, Jesucristo yoobópdih ā wūúh ā jumatdih cāacwādh āt jéttup wut jī.*

⁵ Caán Jesús tīgáa weemdih oinit, ā wēpatjīh āih túini doonādh nihat cāacwādh ā naáwát túttup jī, caandih túi jenah joinit, ĩ jepahat pínah niűná. ⁶ Yeebdihbut āihwā pínah ā űiwichah, űit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tátchidih moón Dioihwā, búdí ā oinitdih nin nūodih wā wahna caá. Dios jwī ĩp, jwī Maáh Jesucristojih, yeebdih oinit, ĩ túi teo wāaca naáh, űi túi jumat pínah niűná.

Pablo Roma tátchina enedih ā bejīhat

⁸ Nindih yeebdih wā jwīh naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb űi túi jenah joyát doonādh nihat baácdih moón ĩ joiná caá. Queét ĩ naáwáchah, weembút joinit, búdí wā wēina caá. Pānih wēinit, Jesucristo ā wēpatjīh, jwī ĩp Diosdih nin pah wāpī niű úbhna caá: “Paá, meemdih ĩ túi péeat túina caá”, wāpī niűná caá. ⁹ Dios weemdih ā wutuchah wēi jepahnit, ā wūúh túini doonādh wā túi bohéna caá. Dios ā enechah, yeebdih ā teo wāacat pínah niűná, yeó jáap jumat pah caandih wāpī úbhna caá. ¹⁰ Pānih úbhna, nin pahbut wāpī niű úbhna caá: “Paá, űbūu jwūhna ĩ pebhna enat túttna, weemdih ma wahmi niűt?” wā niűná caá. ¹¹ Túini Espiritu weemdih ā teo wāacat pah muntih, yeebdihbut ā teo wāacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdih chah űi túi péeat pínah niűná. Ā wēpatdih űi bíbohah pínahdih teo jāha úbhna, yeebdih búdí wā enihna caá. ¹² Jesúhwā míc jumna, ā naáwátdih bícdih míc wéhenit, míc teo wāacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tátchinaboó bohé jibichah, caán tátchinadh moón judiowā nihcannit túini doonādh joinit, dawá Jesúsdih ĩ jepahap jī. Pānihna, maatápdih űi pehbhoó wā bejīhip yuh caá, dawá űiűh tátchidih moondihbut Jesúh doonādh wā naáwáchah joinit, ĩ jepahat pínah, yeebút Jesúsdih chah űi jenah joyát pínah niűná. Wā údwā panihnit, caandih űi jéiyatdih wā náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cāacwādh túini doonādh naáwát caá weemdih náahap. Dahwani tátchinadh moondih, tátchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pānihni jumna, nihat yeéb Roma tátchidih moondihbut túini doonādh búdí wā bohéhna caá.

Jesúh túini dooná ded pah ā jumat

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21

16 Caán táini doonádih joinít, det Jesúsdih túi jepahnitdih Dios ã wēpatjīh ã túi ʔbna caá. Caán doonádih jwīih joinít, jwiít judiowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat tǎttimah, judiowā nihcannitbut joinít, it jepahap jī. Pánih joinít, jwī jepahachah, jwiít nihatdih biíc yoobó ã wēpatjīh ã túi ʔbna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán táini doonádih ī jepahachah, Dios queétdih ã túi ʔbbipna caá”, niij jengah joinít, caán doonádih bohéna, wāpī túicna caá.*
 17 Pánih bohéna, nin pah wāpī niij naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jengah joinídhjeh ‘Nin táini caá’, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pah, jon jātih nin pah it niij daacáp tajī: ‘Caandih túi jengah joinítjih “Queét táinit caá”, Dios ã niij enna caá. Pánih túi jengah joinítjih páantjeh Diosjeéh ī túi jumbipna caá’, it niij daacáp tajī”, wāpī niijná caá.*

Cāacwā ī yéej chājat

18 Dios jeámant jumni yeejép chājnitdih ã en ijna caá. Pánih yéej chājna, ded pah Dios ã jummatdih bita ī jéihyat déedih ī jāhna caá. Páant ī chājachah en ijnit, Dios búdí ã peéh chājipna caá. Páant ã peéh chājat pínahdih nihat cāacwādhī ã jéihyana caá. 19 Diosdih jwiít cāacwā jwī jéih beedácah yuhna, ded pah ã jummatdih caanjéh jwiítjih át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandih jwī jéihyat pínah dedé bawat wihcan caá. 20 Diosdih jéih encan yuhna, nihat ã chājatjiboodih jwī jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdih Dios búdí ã wēpatjīh ã chājni caá. Pánih chājni jumna, nihat ī maáh páantjeh ã jumbipna caá”, jwī niij jéihna caá.* Caandih jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ã peéh chājipna caá. Páant ã peéh chājachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jummatdih jéihcan, meemdih wā jengah joicáp jī”, det Diosdih ī jéih niijcán niit. 21 Dios ded pah ã jummatdih jéihna yuhna, “Meém nihat ma chājnidih enna, meemdih búdí wā wēina caá”, dawá caandih it niij naóhcap jī. Queétdih ã túi chājachah yuhna, queétoó caandih “Weemdih ma túi chājat túina caá”, it niijcáp jī. Páant caandih ī joyáh bojatji jīb ī jengah joyát át bwo peéit bejep jī.*
 22 “Weém túi jengah joiní caá”, ī múic yee niijátji jīb, jengah joicánnit yoobát it jumap jī. 23 Pánih jengah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih it wēicap jī. Pánih caandih wēican, “Meémboó nihat jéihni jumna, weemdih ma jéih teo wáacna caá”, ī pāpniboodih it niij weñep jī. Jwiít cāacwā wānnit pínah múic jwī jumna yuhna, cāac pah jígohnidih pāpnit, caandih it weñep jī. Pánih chājnit, jiijnī, nañáp, mai panih jígohnidihbut pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandih it niij wēi naawáp jī.*

24-25 Dios nihat chājni ã jumachah yuhna, caandihjeh ī wēi naawát déeji, “Nit caá chah wēpnt”, niij yee jengah joinít, ã chājnitboodih it wēi naawáp jī. Páant queétdih ī wēi naawáchah ennit, “Ī náahatdhjeh ī chāja naáh”, niijnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant ã cádahat tǎttimah, queétdjeh chah yeejép ī chājat pínahdhjeh jengah joinít, túic náah jumnidih it chājav jī. Pánih yeejép chājna, iih bácahdihbut it múic yéejanap jī.

26 Páant ī yee jengah joyóchah enna, “Yeejép ī náahatdhjeh ī bid dáhwa naáh”, niijnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant íí náah chājatdih jengah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh múicjeh it yéej chājav jī. 27 Páant ī chājav pah mǎntih, neonábut yaádhhdih ī en ñinahat pah neoná múicjeh it en ñinahap jī.

* 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27 * 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

Pánih en ñinahnit, queét neoná múicjeh ìt yéej chājap jī. Pánih yéej chājnit, ì yéej chājatji jīb ìih bácah, ìih jenah joyátbut páantjeh át yéej bejep jī.

²⁸ Diosdih ì jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, ì niúj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jī, ì jenah joyát déheni pah ā jumat pínah niijná. Páant ā cádahat túttimah, chah yeejép yooabát ìt yoób jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chājca naáh déedih ìt chājap jī. ²⁹ Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ì jumna caá: Dedé ì en ñinahatdihjeh ì yéej chājna caá. Ded pah bitadiah chah yeejép ì chājat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cáacwādih mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhntitbut ì jumna caá. ³⁰ Bitadiah yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadiah jīgah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbipna caá”, ì niúj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niúj jenah joinít jumna, bitadiahbut páant niúj naóhntit ì jumna caá. Chah yeejép ì chājat pínahdihjeh jenah joinít ì jumna caá. Ì mánadiah jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ì niuját pah chājcannit jumna, ì déewādih oicannit jumna, bitadiah jīgah encan, ì teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ì chājatdih ì cádahatji peéh Dios iiguúpna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ì yéej chājatdih ì cádahcan caá. Pánihna, bita ì yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ā táina caá”, queétdih ì niúj wēi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājat pínah yoobópdih ā jumat

¹ Yeéb cáacwā múicjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwā yooabát ì jumuchah, ì yéej chājat jīb, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi niúj jenah joi? Yeebbút queét ì chājat pahjeh mun tigaá bíic yoobó ñi chājap. “Jwiit yéej chājcah, jwiítidih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niujcán caá. Pánihnit jumna, bitadiah naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih múic wutna caá ñi chājap.* ² Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājbipna caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājatbut yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ³ Cáacwā múicjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niúj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbút bíic yoobó ñi chājat jīb, yeebdíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. “Jwí yéej chājachah yuhna, āpí peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ā peéh chājcan nít”, ñipí niúj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi niúj jenah joi? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājbipna caá. ⁴ Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jīgah ennit, ā peéh chāj jwahcan caá. Páant ā peéh chājcatdih enna, “Dios wā yéejatdih ā ìjcan caá”, ñi niúj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ā chājap. ⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh ā jīgah enechah yuhna, yeebboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ā peéh chājbipna caá. Á peéh chājat pínah yeó jáap jātíh, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājbipna caá. Yeecanjuh, ā niujátji bíic yoobó ā peéh chājatdih nihat cáacwā ì jéihbipna caá. ⁶ Cáacwā yoobó ded pah ì chājatji jīb Dios queétdih ā jīb chājbipna caá.* ⁷ Det bitadiah táinijeh chājnit, Dios queétdih ā wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumat pah ā pehbboó jumíhnt, queétdih bácah páantjeh Dios ājeéh ā jumat túatbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, det

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

Ī náahatdihjeh chājnīt, bitadīh túi chājcannīt, queétboodīh Dios búdí ĩjnīt, ā peéh chājbipna caá. ⁹ Páant ā peéh chājachah, nihāt yéejnīt yoobó tabīt yeejép ĩ yapbipna caá. Judíowā nihcannitdīh ā peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, judíowā Moisés ā wutatjīdīh bíbohna yuhna, ĩ túi jepahcatjī jīb queétboodīh chah ā peéh chājbipna caá. ¹⁰ Det túi chājnītīdīh, “Nī túi chājna beé”, ā niijbīpna caá. Páant ā niijnītīdīh Dios ā túi jumāt tūtbitpna caá. Judíowādīh, judíowā nihcannitdīhbut bíic yoobó ā túi chājbipna caá.

¹¹ Dios nihāt cāacwā ded pah jwī chājatdīh enna, yeejépwādīh, túinītīdīhbut yoobópdiĥ ā chājbipna caá. Pānih chājna, judíowādīh, judíowā nihcannitdīhbut bíic yoobó ā chājbipna caá.* ¹² Páant bíic yoobó chājni ā jumachah, nin pah ā jumna caá: Moisés ā wutatjīdīh jéihcannitboó ĩ yéej chājachah, ĩ yéejat jīb ĩguīpna ĩ bejbipna caá. Pānihna, bíic yoobó caán wutatjīdīh jéihnītbut ĩ yéej chājachah enna, “Queétdīh peéh chājat náahna caá, caán wutatjīdīh ĩ yap yohāt jīb”, Dios queétdīhbut ā niīj enna caá. ¹³ Caán ā wutatjīdīh ĩ en naáwáchah, páantjeh joijéhnītīdīh “Nīt túinīt caá”, Dios ā niīj encan niūt. Obohjeéhtih, ā wutatjīdīh túi jepahnitboodīh “Nīt túinīt caá”, ā niīj enbipna caá. ¹⁴ Judíowā nihcannīt ĩ jéihyatjīhjuh túi chājna, Moisés ā wutatjīdīh jéihcan yuhna, caandīh ĩ jepahna caá. ¹⁵ Pānih jepahna, caán ā wutatjīdīh jéihcan yuhna, queét ĩ jenah joyátmant caán wutat panīhni ā jumna caá. Páant ā jumachah, yéej chājat jenah joyát ā jūáwáchah, “Páant wā chājachah, ā táican niūt”, ĩ niīj jéihna caá. Ded túi chājatdīh, yéej chājatdīhbut ĩ jéihna caá. ¹⁶ Pānihna, péeni yeó jaapdīh Dios Jesucristodīh cāacwā ded pah ĩ yéej chājatdīh ĩ jweéatjī jīb ā peéh chājat tūtbitpna caá. Páant tigaá āih túini doonādīh wāpī naóh bohéna caá.

Moisés ā wutatjīdīh judíowā ĩ jepahcat

¹⁷ Túini doonādīh judíowādīh bohéna, nin pah queétdīh wāpī niīj naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ā wutatjīdīh jéihnīt jumna, “Jwíit judíowā chah túinīt jwī jumna caá. Jwíitjeh caá Dioíhwā”, nī niīj jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutatjīdīh jéihnīt jumna, ded pah Dios ā náahatdīhbut ĩpī jéihna caá. Pānih jéihnīt jumna, “Jwī túi chājat pínahdīh jéih nīonīt jwī jumna caá”, ĩpī niīj jenah joiná caá. ¹⁹ “Túī jéihnīt jumna, jéih encannīt panīhnitdīh jwī jéih teo wáacna caá. Jiiát panīhni jumna, dupúnapboó jumnit panīhnitdīh jwī jéih bohéna caá, ded pah túi chājatdīh ĩ jéihyat pínah niijná”, ĩpī niīj jenah joiná caá. ²⁰ “Jwíit judíowā caán wutatjīdīh jéihna, túi yoobópdiĥ jéihnīt jwī jumna caá. Pānih jumna, det jenah joicannītīdīh, wébīt panīhnitdīhbut jwī jéih bohéna caá”, ĩpī niīj jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niīj jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdīh nī bohéhatdīh yeebjéh nī jwíih míic bohécan? Bitadīh nuumát tūtcat yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut nī nuúm? ²² Bita ĩ áa nihcannītjīh yéej chājat tūtcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut bíic yoobó nī áa nihcannītjīh nī yéej chāj? Judíowā nihcannīt ĩ pāpnidīh tabīt iiná yuhna, ¿dépanih tigaá ĩ pāpni ā nūhat muunādīh waadnīt, orodīh platadīhbut nī nuúm? ²³ “Jwíit judíowā Moisés ā wutatjīdīh jéihnīt jwī jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjīdīh yeebjéh nī yap yohna caá. Pānih yap yohna, nī túi chājatdīh ennit, “Dios páant wutni ā jumachah, caandīh jwī náahcan caá”, bita ĩ niīj jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant nī chājatdīh Dios naáwátīdīh naóh yapani nin pah āt niīj daacáp tajī: “Yeéb judíowā wūt jumnit, ‘Diosdīh wēinīt poóm’, ĩ niijnīt yuhna, Dios ā wutatdīh

* 2:11 Dt 10:17

ñi yap yohochah enna, judiowā nihcannitboó Diosdih yeejép ĩ naóh peétna caá”, át niyj daacáp tajī.*

²⁵ Jwiít judiowā dihjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat tautap wut jī, áihwā jwī jumatdih jútat taut niijná. Pánih bóodna, “Míhwā jumnit, Moisés ā wutatjdih jwī jepahbipna caá”, Diosdih jwī niyj jútna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwī jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ā wutatjdih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjdih ĩ jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queédih ā niyj enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ā niyj enat pah muntih, queédihbut biíc yoobó ā niyj enna caá. ²⁷ Dawá judiowā Moisés ā wutatjdih jéihna yuhna, caandíh ĩ jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ā wutatjdih ĩ túi jepahna caá. Páant ĩ jepahachah ennit, Dios jwiít judiowādih nin pah ā niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjdih jéihcan yuhna, caandíh ĩ jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjdih jéihna yuhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chājat caá náahap”, ā niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah ā jumatdih bññ wā naóhbipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Á wutatjdih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pánihna, áih quehli nah yapat chóodih ā bóod yohat tautat pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyátidih á taut nuumná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios ā niyj enna caá. Cáacwā caandíh ĩ wēi naóhchah yuhna, Diosjeh caandíh ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niyj naóhna, “Jwiít judiowā jwī jumachah, Dios jwiítidih ā wutatji pah bóodnit jwī jumachahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. ² Judiowā jwī jumat jīb, jwiítidih búdí táyat ā jumna caá. Dios naáwátidih jwiítidih át jwíih wūhup tajī, bitadih jwī naóh yapaat pínah niijná.* ³ Obohjeéhtih, biquína jwī déewā caán naáwátidih jepahcan, “Ma wutatdih jwī túi jepahbipna caá”, ĩ niijátji pah ĩt chājcap jī. “Páant queét ĩ niijátji pah ĩ chājchah, Diosbut biíc yoobó ā niijátji pah ā chājbican nacaá”, ¿ñi niyj jenah joi níit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwā yoobó yeenit ĩ jumachah yuhna, Diosboó ā niijátji pahjeh ā chājbipna caá. Páant yeecanni ā jumachah jéihna, jon jātih David, Dios naáwátidih naóh yapani, ā yéej chājatdih naóhna, nin pah át niyj daacáp tajī:

“Wā yéej chājachah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdíh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihat ĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ā jéih yap yohcan níit”, át niyj daacáp tajī. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ĩ jenah joyátjīhjih nin pah ĩta niyj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwī yéej chājachah, Dios yoobópdih ā jumatdih cáacwā chah ĩta jéih taga. Pánihna, jwī yéej chājachah, ā túina caá. Páant túini ā jumachah, jwī yéejat peéh chājna, Dios yoobópdih āta chājcan taga”, ĩta niyj jenah joi tá yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwī yéej chājatdih peéh chājcan, yoobópdih chājni āta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat ĩ yéej chājat jīb āta jéih peéh chājcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ĩta niyj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cáacwā yeenit jumna, jwī niijátji pah jwípī chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna,

* 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

ded pah yeenit jwī jumatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumachah, chah jwīta túi jéih taga. Páant ā jumachah, jwī yeeatji jīb peéh chājat āta wihcan taga. ⁸ Páant niīj jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ā jumatdih júatna caá jwī chājap. Pánihna, ¿jwī yéej chāj jīih?” ĩta niīj jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiítidih ĩ niīj yee naóhna caá. Páant ĩ niīj yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihat cāacwā ā peéh chājnit pínah jwī jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeeb ñi niīj jenah joi? ¿Jwiít judiowā bita chah táinit niit jwī jumap? Nihan caá, wā déewā. Nin pah yeebdíh wā jwūub naóhna caá: Jwiít judiowā, judiowā nihcannitbut nihat biíc yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míc jwī jumna caá. ¹⁰ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh tigaá ā jumap:

“Ded yoobópdih chājni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ā jumatdih ĩ túi jenah joicán caá. Nihat cāacwā yoobó caandíh joíhcan, bidcannit mícjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac páud bejat pah ĩt chājap taga. Ded túi chājni ā wihcan caá. *(Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)*

¹³ ĩih jactaboó cāac ĩ yohni jaáh jéwe lajna ā wūij bacaat pah caá ā jumap. Wéhena, yeeat mícjeh ĩ naóhna caá. Mai ā chāacáchah, āih man cāacdíh ā yéejaat pah, queét yeenit bitadih ĩpī yéejana caá. *(Sal 5.9; 140.3)*

¹⁴ Pánih yeenit, bitadíh jió waadaát pah chājnit, tabit jūihnitbut ĩ jumna caá. *(Sal 10.7)*

¹⁵ Pánihniit jumna, cāacwādih mao yohíhniitjeh caá ĩ jumap.

¹⁶ Ded ĩ bejepboó jumnitdih yeejép chājna, ĩpī moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadíh túi chājcan, ĩjeéh ĩ túi jumcan caá. *(Is 59.7-8)*

¹⁸ Diosdih jenah joicánjeh, ĩ jepahcan caá”, ĩt niīj daacáp tajī. *(Sal 36.1)*

¹⁹⁻²⁰ Páant ĩ niīj daacátjidih náhninit, jwiít judiowā nin pah jwī niīj jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwīih pínah caá. Páant ā jumachah, jwiítidih caá caandíh jepahat náahap”, jwī niīj jéihna caá. Ā wutatdih jéihna yuhna, caandíh jepahcan, “Jwiítidih yéejat peéh wihcan caá”, jwī jéih niijcán caá. Jwiít judiowā Dios ā peéh chājnit pínah jwī jummat pah muntih, nihat baácdih moón judiowā nihcannitdihbut biíc yoobó ā peéh chājnipna caá. Ā wutatdih nihat cāacwā jwī túi jepahcan caá. Páant jwī jepahcah, Moisés ā wutatjidih joinít, Diosdih jwī yap yohatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwī jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wā túi jepahachah, ‘Túini ma jumna caá’, weemdíh ma niīj enmi nacaá”, jwī jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, āihwā jwī jummat

²¹⁻²² Páant niīj péanit, jwiít cāacwā ded pah Diosjééh jwī túi jummat pínah ā jenah joyátjidih bñu yeebdíh wā naóhbipna caá. Moisés ā wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios biícíh jwīta jéih jumcan tagaá. Caandíh jéihna, caán wutatjidih ded pah jwī jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodíh jepahnitdih, “Queét táinit caá”, ā niīj enna caá. Jon jātih Moisés, Dios naáwátidih bita naóh yapanitbut caán ā jenah joyátjidih ĩt daacáp tajī. Pánihna, bñu ded pah Dios jwiítidih “Nít táinit caá”, ā niiját pínahdih jwiit nihat cāacwādih āt jéihyanap taga. Jwiít judiowādih, judiowā nihcannitdihbut Dios

* **3:19-20** Sal 143.2; Gá 2.16

biic yoobó ã táí chãjna caá.* ²³ Yéejnit míic jumna, jwiít nihát jwí yéej chãjna caá. Jwí táí chãjat pínahdih Dios ã jwíih jenah joyátji pah biic yoobó jwí chãjcan caá. Dios ã túyatdih wuúp jwí jumna caá. ²⁴ Páant jwí táí chãjchah yuhna, Dios jwiítidih búdí ã oyochah, Jesucristoboó jwí yéejat jíb buúdáát panihnidih jíb chãjna, jwiítidih át wun wuhup wat jĩ. Páant jwí jíb buúdáátidih ã jíb chãjchah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesúsdih jepahnidih Dios ã niij enna caá. Jwiítidih jíb náahcanjeh, jwí táí chãjcatdih át yohop taga. ²⁵ Jon jãtíh moón í yéej chãjatdih íj enna yuhna, Dios queétidih át peéh chãjcap wat jĩ. Pánih peéh chãjcan yuhna, yoobópdih chãjni jútat túat niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwí yéejat jíb wun wühnit, ãih meépdih ã yoh wühat pínah niijná. Pánih wun wühna, ãih meépdih yoh wühatdih jwí táí jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yéej chãjatdih ã íj cádahna caá. Pánih chãjnit, jon jãtíh moondíh í yéejat jíb peéh chãjcanjeh, Jesús nihát cáacwáboodíh jwí yéejat jíb buúdáátidih át jíb chãjap wat jĩ. Páant ã chãjchah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobópdih chãjni ã jumatdih jwiítidih át jéihyanap wat jĩ. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesúsdih jepahnidih “Nit táinit caá”, ã niij enatdihbat ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdih chãjni caá”, jwí niij jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chãjchah jéihnit, nin pahbat jwí niij jéihna caá: “Moisés ã wutatjidih jwí jepahachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwí jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wã táí chãjat jíb Dios weemdíh ã wëi enna caá”, jwí niij jenah joicán caá. “Dios ã wutatdih táí jepahat jíb, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbipna caá”, jwíta niij jenah joi táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wühatjidih táí jenah joinit, caánboodíh jwí jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwí déewã nin pah ípĩ niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwí maáh ã jumna caá. Queét judíowã nihcannitdih í maáh nihcan caá”, ípĩ niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biicjeh jumna, nihát cáacwãdih í maáh ã jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbat jwiít nihatdih biic yoobó jwí maáh ã jumna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wun wühatjidih táí jenah joinit, jwí jepahachah, jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judíowã nihcannitbat biic yoobó Jesúsdih í jepahachah, queétidihbat “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wun wühatjidih jenah joinit, ¿“Moisés ã wutatjidih jwí cádahachah, ã túimi nacaá”, jwíta niij táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahna, Moisés ã wutatjidihbat jwí jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ã táí jenah joyátji

¹ Buu, jwí nuo Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwúub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã táí chãjatji jíb “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wã jumup”, ãta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wihcan caá. ³ Páant ã jumuchah, Dios naáwãtíh naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinit, caandíh át táí jenah joyóp wat jĩ. Páant ã táí jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tigaá’, Dios caandíh át niij enep wat jĩ”, át niij daacáp

* 3:21-22 Gá 2.16 * 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20

tajl. * ⁴ Ded maátadih ã teo wãhuchah, caandih ãpã jãib chãjna caá. Oboh ãpã jãib wãhcan caá. ã tewat jãibjeh ãpã wãhna caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wãhcan, Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandih ã niúj enna caá. Páant ã niúj enechah, dedé ã túi chãjat jãib pohba nihcan caá. ⁶ Pãnihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicãnjeh, “Nin túini caá”, Dios caandih ã niúj enna caá. Páant ã niúj ennidih Dios ã túi chãjatjidih Davidji nin pah ãt niúj daacãp tajl:

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wëinit, ã túi jumna caá. “ã túi chãjatjidih wã jwãub encan niít”, caandih Dios ã niújichah, wëinit, ã túi jumna caá.

⁸ “Nin túini caá. Caandih dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niúj enni wëinit, ã túi jumna caá”, David ãt niúj daacãp tajl. (*Sal 32.1-2*)

⁹ ¿Judíowãjeh bóodnit ã jumuchah, Dios ã yéej chãjatjidih ãt yohji taniít? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut ã yéej chãjatjidih ã yohna caá. Pãnih jumnit, queét nihat biíc yoobó wëinit, ã túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwãub náhnat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios ãt niúj enep wut jã. ¹⁰ Nindihbut náhnat caá náahap: ¿Débólihji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niúj enji? ¿Bóodni ã jummat táttimahji taniít? Nihcan wut jã. Bóodni ã jummat pínah jãtìh “Nin túini caá”, Dios caandih ãtát niúj enep wut jã. ¹¹ ã bóodat pínah jãtìh Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jã. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ãt niúj enep wut jã. Páant ã jummatdih jumtat túut niijná, Dios caandih ãt bóodat túutap wut jã. Pãnihna, caán ã bóodat pínah jãtìh, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios ãt niúj enep wut jã. Páant biíc yoobó ã niúj ennit ãt jumuchah, Abrahamji jwã nuo ã jummat pah queétdihbut ã nuo mun tigaá ã jumap.* ¹² Pãnihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nuoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtìh Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jã. Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh mantìh, judíowã ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nuoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwã nuoji caá”, niúj jenah joiná yuhna, Diosdih ã túi jenah joicáh, Abraham ã nuoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdih tigaá”, Abraham ã niuját

¹³ Jon jãtìh Dios nin pah Abrahamdih ãt niúj naáwãp wut jã: “Meém, ma jumená pínah biícdih, nihat baácdih moón ã nuowã pínah ãi jumna caá”, ãt niújip wut jã. Páant ã niújichah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jãib ãt nihcap wut jã. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandih niúj ennit, páant ãt niúj naáwãp wut jã.* ¹⁴ “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwãjtjeh tigaá nihat baácdih moón ã nuowã jwã jumap”, jwã déewã ãpã niúj jenah joiná yuh caá. Páant ã niúj jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwã túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niujátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.* ¹⁵ Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cáacwã caandih ãt yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ã íijn caá. Pãnih íijnit, ã yap yohatji jãib, queétdih ã peéh chãjbipna caá.

* ^{4:3} Gn 15.6; Gá 3.6 * ^{4:11} Gn 17.10 * ^{4:13} Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * ^{4:14} Gá 3.18

¹⁶ Obohjeéhtih, Moisés ã jumát pínah jãtíh, Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jĩ. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ã juméná panihnit i jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih i túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã juméná i jumna caá. Pánihna, ded pah jwĩ chãjat jíib ã juméná jwĩ jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwĩ túi jenah joyát jíibjeh caá, páant jwĩ jumap.* ¹⁷ Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah it niij daacáp tajĩ: “Dawá baácnadih moón i nɔo pínah meém ma jumna caá”, Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jĩ”, it niij daacáp tajĩ. Dios wənnitdih booani, dedé wih jwəhcannidih jumát túitnidih Abraham át túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwĩ jumachah, “Nit Abraham ã juméná mun tigaá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá.*

¹⁸ Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumachah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Cáiwā dawá i jumát pah, óonna pahbut ma juméná i jumnipna caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón i nɔo panihni ma jumnipna caá”, Dios caandih át niijjip wut jĩ. Pánih weh wihcan yuhna, “Á niiját yoobópdih tigaá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Páant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijátji pah át túi chãjap wut jĩ.* ¹⁹ Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih át jéih weh chãjcap wut jĩ. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wədu jumcap wut jĩ. Páant wənnit dée i jumachah yuhna, “Jwiít jwĩ weh wihcan niít”, Abraham át niij jenah joicáp wut jĩ. Páant niij jenah joicán, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ.* ²⁰ “Á niijátji pah ã jéih chãjcan niít”, át niij jenah joicáp wut jĩ. “Dios wəpni, ã niijátji pah túi chãjni caá”, niij wēi naóhnit, caandih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ. ²¹ “Dios ded pah weemdih ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chãjna caá”, Abraham át niij jéihyep wut jĩ. ²² “Páant ã niij jéihyechah, ‘Abraham táini caá’, Dios caandih át niij enep wut jĩ”, Dios naáwátidih naóh yapani át niij naóh daacáp tajĩ.*

²³ Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna át chãjcap wut jĩ. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwĩ jéihyat pínah niijná, át niij daacáp wut jĩ. “Diosdih jwĩ yap yohatji jíib, jwĩ Maáh Jesúsdih át wən wəhat tútup wut jĩ. Pánih wənnijidih át jwəub booanap wut jĩ”, jwĩ niij jenah joyóchah, Diosboó “Nit táinit caá”, jwiítidihbut ã niij enna caá.*

5

“Nit táinit caá”, Dios ã niij ennit ded pah jwĩ jumát

¹ Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, jwĩ Maáh Jesucristo jwiítidih Diosjeéh ã túi jumát tútutna caá. ² Caandih túi jenah joinít, ã oinit jwĩ jumachah, “Humcanjeh weemdih jəóhnit, ñi uəbú”, Dios jwiítidih ã niijná caá. Áihwā jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán táini yoobát ã jumát pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwĩ jumát pínahdih jenah joinít, búdi jwĩ wēina caá. ³ Dawá láa jwiítidih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwĩ wēina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwĩ túi jenah joyátidih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yuhna, búdi jwĩ wēina caá. ⁴ Páant yeejép ã yapachah yuhna, wēinit, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah táinit jwĩ jum

* **4:16** Gá 3.7 * **4:17** Gn 17.5 * **4:18** Gn 15.5 * **4:19** Gn 17.17 * **4:22** Gn 15.6 * **4:24-25**

bejna caá. Pánih chah táinit jam bejna, Dios ded pah jwiít dih á túi chájat pínahdih jenah joinít, jwí wēi páina caá. ⁵ Pánihna, jwiít wēi páinitdih Dios Túini Espiritudih átát wáhup taga, jwíjeéh á jumat pínah niijná. Túini Espiritu jwíjeéh jamna, Dios jwiít dih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. Páant á jéihyanachah, nindihbut jwí niij jéihna caá: “Jwiít dih Túini Espiritu á teo wáčbipna caá, Dios pebhna juibínit, caan pah jwí túi jumat pínah niijná”, jwí niij jéihna caá.

⁶ Nin wá naawát dih jenah joinít, Dios jwiít dih á túi chájat pínahdih chah ní jéihbipna caá: Jwiít jwí yéej chájat dih jéih cádahcan, á jíib buadáát dih jwí jéih jíib chájach, Dios á jenahat láa, Jesucristoboó jwí yéejat jíib át wun wáhup wut jí. ⁷ Ded túi chájnidih bíihboó áta wun wáhcan taga. Bíih túi chájni yooátdih búdí oinit, uumcanjeh wun wáhni pínah á jam dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejépwá yooátd jwí jam jwahuchah, jwí yéejat jíib Cristoboó át wun wáhup wut jí. Páant á wun wáhuchah, Dios jwiít dih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiít dih wun wáhni, áih meép á yohochah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih á niij enna caá. Páant niij enna, jwiít dih iiguípna bejnit déejidih át túi wáhup wut jí. Pánihna, yeejépwá jwí jam jwahuchah, á wun wáhajíh “Nit táinit caá”, jwiít dih á niij enatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit táinitdih en líjan, wá peéh chájcan níit”, jwiít dih á niiját dih chah jwí jéihna caá. ¹⁰ Diosdih eníhcannit jwí jam jwahuchah, á wáuh á wanatjíh jwí yéejat dih yohnit, chénaboó jwí míc eníhcatdih Dios át ámohop wut jí. Pánih ámohnit, jwiít dih áihwá át chájap wut jí. Páant áihwá jwí jamuchah, nindih chah jwí túi jéihna caá: “Buu Dioíh wá jamuchah, weemdih peéh chájat wihcah, Jesús boo pud jóóhni, páuh laab béjni jamna, weemdihbut á pebhna á túi juibát tút bípna caá”, jwí niij jéihna caá. ¹¹ Páant jwí túi juibát pínahdih wéinit, nindihbut chah jwí wéina caá: Buu nin baácboó jwí jam jwahuchah, jwí Maáh Jesucristo á wanatjíh Dios jwiít dih áihwá át jumat tútup wut jí. Páant á jumat tútatdih jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah í chájatji

¹² Jwíih jamni Adán wát jamni, á yéej chájachahjeh, nin baác dih yéejat át jwíih waadáp wut jí. Páant á yéej chájat jíib, wunatbut át waadáp wut jí. Adán á yéej cháj waawáchah, nihát jwiítbut yéej chájnit jwít jam jwíhip wut jí. Pánih yéej chájnit jamna, jwiít nihát wannit pínah míc jwít jamup wut jí.* ¹³ Dios Moisésdih á wutat tútat pínah játi, nin baác dih moón jwít yéej chájap wut jí. Obohjeéhtih, páant jwí yéej chájachah yuhna, á wutat wih jwahcah, caandih yap yohatbut át wih jwahcap wut jí. Páant wihcah, caandih yap yohat peéh chájatbut át wih jwahcap wut jí. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chájat á wih jwahcah yuhna, Adán túttimah jamnit nihát it wunup wut jí. Moisés á jumat pínah játi, caán wutat á wih jwahcah yuhna, caán láa jamnit it wunup wut jí. Adán Dios á wutatjidih á yap yohatji pahjeh queétejh chájcan yuhna, queéte nihatbut bíic yooó it wunup wut jí. Páant wannit í jamuchah jéihnit, “Adán á yap yohochahjeh, nihát jwiítbut bíic yooó yap yohnit panihnit jwít jamup wut jí”, jwí niij jéihna caá. Pánihna, Adán yéej cháj waóhni á jumatji pahjeh, túttimah nin baácna jóóhni Jesucristoboó túi cháj waóhni át jamup wut jí.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwádih oinit, á teo wáacatboó Adán á yap yohatji pah át nihcap wut jí. Adán bíicjeh jamna yuhna, á jwíih yéej chájatji jíib dawá jwít buadáp wut jí. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna,

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

Jesucristodih nin baácboó wahna, táini yoobát át chāj wāhup wut jī. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át tui ubup wut jī, jeáboó jwī tui juiabiát pinah niijná. ¹⁶ Dios cáacwādh oinit, ā teo wáacat Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán biícjeh jumna yuhna, ā yéej chājatji jīb, nihát cáacwā Dios ā peéh chājnit pinah jwīt jumup wut jī. Pánih peéh chājnit pinah jumna, dawá jwī yéej chājachah yuhna, jwiítidih búdi oina, teo wáacnit, Dios jwī yéejatdih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wā peéh chājnit pinah nihcan caá”, jwiítidih ā niij enna caá. ¹⁷ Adán biícjeh jumna yuhna, ā jwīih yéej chājachah, nihát cáacwādh ā chāúúchah, jwī wunna caá. Caán yoobópdih tigaá. Páant ā jumuchah yuhna, ninboodih jwiít jwī wēibipna caá: Buh jwuh Dios jwiít cáacwādh oinit, teo wáacna, Jesucristo biícjeh ā wunatjīh jwī yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwiítidih ā niij enna caá. Páant jwiítidih ā niij enechah, ājeéh páantjeh jwī tui jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh biíc ā yap yohatji jīb, jwiít nihatbut yap yohnit jwī jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihát Dios ā peéh chājnit pinahbut jwī jumna caá. Pánihat pah muntih, biíc newé Jesucristo ā tui chājatji jīb, jwiít nihát yéejat yohnit jwī jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwī jumuchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enna caá. Pánihna, jwiít nihát caandih jepahnit ājeéh páantjeh jwī tui jumbipna caá. ¹⁹ Biíc newé Adán Dios ā wutatdih ā yap yohatji jīb, “Nit yéejnit caá”, dawádh Dios át niij enep wut jī. Pánihna, biíh newé Jesucristodih ā tui jepahat jīb, “Nit táinit caá”, dawádh Dios ā niij enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi táttimah, Jesucristo nin baácboó ā jūwát pinah jātih, Dios ā wutatdih cáacwādh Moisés át naóh yapanap wut jī, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwī jumatdih jwī jéihyat pinah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwī jumuchah yuhna, jwiítidih búdi oinit, jwī yap yohat chah Diosboó jwiítidih búdi át teo wáacap wut jī. ²¹ Jwī yéej chājat jīb, jwiít nihát wunnit pinah miícjeh jumna, Dios biícidih jwīta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwādh búdi oinit, jwī Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jī, jwiítidih ā teo wáacat pinah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiítidih Dios ā niij enechah, caán biícidih páantjeh jwī tui jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwī jumat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiítidih oinit, chah ā tui teo wáacat pinah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² Páant nihcan caá, wā déewā! jwī yéej chājca boj jīh! Jwī yéejatdih yohna, Cristo jwiítidih ā wun wāhuchah, jwiítbut ājeéh wunnit panihnit jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiítidih ā jūwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá. Wunniih bácahjidih bita ī yéej chājat táutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandih jwī jepahcan niít. ³ Nindihbut ñi tui náhninaá: jwiítidih ī daabánachah, Jesúsíhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit jwī jumatdih bitadih jútna jwī chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoih bácahdih ī yohochah, jwiítbut ājeéh yohnit panihnit jwī jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwī íp nihát jéihni, tui chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā booanachah, jwiítbut ā booanit panihnit jwī jumna caá. Pánih booanit panihnit jumna, ā wēpatjīh táut nuumnit, jáap cáac jumnit panihnit

Ƶjwī Ƶmna caá. Jáap cāac Ƶmnnit panihnit Ƶmna, ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoihwā ājeéh jwiítbut wənnit panihnit Ƶmna, wənnit ī yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. Ājeéh jwiítbut boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, Dios ā weñat pínahboodihjeh chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wənnitjidih yéej chājat jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcatdih jéihnit, nindihbut jwī túi jéihna caá: Cristodih jwīih jepahna, ājeéh wənnit panihnit Ƶmna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jwúub jūúwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wənnit panihnit Ƶmna, túi chājat túnt niijná, ājeéh jwúub boo pud jūóhnnit panihnitbut jwī Ƶmna caá. Pánih boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, ā wēpatjīh ājeéh páantjeh jwī Ƶmbipna caá. ⁹ Caandíh jéihnit, nindihbut jwī jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud jūúwát túttimah, chéneji ā jwúub wəncan niít, páant məntih. Pánih boo pud jūóhnnit, wənatdih át yap yohop wut jī. ¹⁰ Jwiít cāacwā jwī yéej chājat jīb, Cristo biíc láajeh wəna, ā jwúub boo pud jūúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ā wēpatjīh āpī chājna caá, cāacwā caandíh búdí ī weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ājeéh wənnit panihnit jwī Ƶmatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúih Ƶmna, caánboó wā maáh ā Ƶmna caá. Páant ā Ƶmúchah, weembút ājeéh Ƶmnnit, Dios ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wā jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoo.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caandíh ñi jepahca bojóo. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandíh ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ā wətatjidih jwī jepahat jīb nihcan, Dios biíc dih jwī túi Ƶmna caá. Oboghjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ājeéh át Ƶmat túttup wut jī. Pánih ājeéh Ƶmna, ā teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ā náahatdih yap yohnit ñi Ƶmca bojóo. Oboghjeéhtih, Cristojeéh wənnit, jwúub boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, Dios ā náahatboodihjeh ā wēpatjīh túi chājnit ñi Ƶmúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ā Ƶmat

¹⁵ ƵPáant wā naáwúchah, ded pah tigaá yeéb ñita niij jenah joi? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandíh túi jenah joinít dih át túi ubup taga. Pánih túi ubnit, Moisés ā wətatjidih jepahat jīb át nihcan taga. Pánih túi ubnit Ƶmna, Ƶchah jwīta yéej chāj taniít? ƵNihcan caá, wā déewá! ¹⁶ ƵNindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwī maáh ā Ƶmúchah, caandíh teo wúhnnit jwī Ƶmna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī Ƶmúchah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni ā Ƶmna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwī Ƶmna caá. Oboghjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wúhnnit Ƶmna, túi chājnit jwī Ƶmna caá. ƵCaandíh ñi jéihcan niít? ¹⁷ Jātih yéej chājnit ñi Ƶmúchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át Ƶm jwuhup taga. Oboghjeéhtih, buu jwuh táini doonádih túi jenah joinít, caánboodíh ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túnt nūmátdih “Búdí táina caá”, Diosdih jwī niijná caá. ¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit Ƶmna, buu yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, túiniboodíh jepahna, caandíh teo wúhnnit panihnit ñi Ƶmna caá. ¹⁹ Ded pah maáta ī Ƶmatdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéátdih ñi túi beh joyát pínah niijná. Jātih yéej chājnit Ƶm jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub túut nuamnit, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ā náahat pahjeh chājnit ñi jumat pínah niijná.

²⁰ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé túi jumatdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jīb iiguipna ñita bej tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhninit, ticnit, búdí ñi jigahna caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioihwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioihwājeh jumna, ā náahat pahjeh chājnit, ājeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiútdih túi náhnit caá náahap: Jwī yéej chājat jīb, iiguipna bejnit pínah jwīta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo jwiútdih ā wan wūhatjidih túi jenah joinit, caandih jwī jepahachah, jwiútdih ājeéh páantjeh Dios ā jumat túutbipna caá. Pánih túi chājna, jwiútdih ā jīb náahcan níit.

7

Ded pah Moisés ā wutatji

¹ Wā déewáá, cāacwā ī wutat ded pah ā jumatdih ñi túi jéihna caá. Cāac ā báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ā wanat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat ā wihcan caá. ² Páant ā jumachah, Moisés ā wutatjibut nin pah ā niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojíhjih mi jumna naáh”, ā niijná caá. Páant ā wutachah yahna, mijeéh bóo ā wanat túttimah, caánt biíhdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh ā jumachah yahna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo ā wanat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ā nihat pah muntih, yeebbút wā déewáá, Jesúihwā jumna, ājeéh wannit panihnit ñi jumachah, Moisés ā wutatji ñih pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pud jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih túi chāj wūhat túut niijná. ⁵ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwī ñinahatdihjih chājnit, Moisés ā wutatjidih jwī joyóchah, caandih chah yap yohíhat āpī jíghop jī. Páant jwī yap yohatji jīb, iiguipna bejnit déeji jwī jumap jī. ⁶ Caán láa Moisés ā wutatji jwiútdih chéoni pah āt jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoíhwā ājeéh wannit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwī jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjih túiniboodíh jwī jéih chājna caá. Páant ā jumachah, Moisés ā wutatji buu jwuh jwíh pínah nihcan caá.

Ded pah jwī yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ā wutatjidih ded pah tigaá jwīta níij? ¿Caán wutat yeejép níit ā jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wā déewá! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ā jumap: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojóó”, āt níij wutap jī. Páant ā níij wutcah, en ñinahat yéejat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih wā jéihyat túttimah, caandih yap yohíhna, bitáih bií déedih wāpī búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandih yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wāta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé wutatdih wā jéihyat pínah jātih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jīb ā peéh chājatdihbut

* 6:22 Pr 12.28 * 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21

wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojoó”, ā niŷ wutatdih wā jéihyat túttimah, yap yohihna, caandíh búdí wāpī chājhip jī. Páant wā yap yohatji jīb, iiguipna bejni pínah wāt jumup jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ā wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wutaditih yap yohnit, wā yéejat jīb iiguipna bejni pínah wāt jumup jī. Caán wutatboó túi chājat túatni ā jumachah, caandíh wā yap yohatji jīb iiguipna bejni déeji wāt jumup jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán wutaditih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wā túi yapbipna caá”, wā niŷ jenah joyóp yah jī. Yéej chājatboó “túinidih” niŷni pah āt jumup jī. Pánihna, ā wutaditih jéihna yuhna, wā yap yohat jīb iiguipna bejni déeji wāt jumup jī.*

¹² Páant niŷná, nin pah niŷ naóhna caá wā chājap: Moisés ā wutatji túini ā jumna caá. Caán yoobópdih wutnit, túinidihjeh ā chājat túutna caá. ¹³ Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguipna ā bejat túut niit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Caan póhba ā bejat táutcan caá. Wā yéej chājat caá weemdíh iiguipna ā bejat túutap. Ā wutaditih wā jéihyat túttimah, caán wutaditih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán wutaditih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ā jumna caá”, wā niŷ jéihna caá. Pánihna, tubit yéej chājni wā jumaditih jéihnit, iiguipna bejni pínah wā jumaditihbut wā jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jī Moisésdih páant āt wutat túutap wat jī. Pánihna, caán wutat Dioih ā jumachah, túini ā jumaditih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wā jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyát dihjeh jepahni wā jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chājihna yuhna, wā chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, niŷ jenah joiná yuhna, caandíhjih wāpī chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chājihcan yuhna, caandíhjih wāpī chājna caá. Páant wā chājihcatdih chājna, “Dios ā wutat túini caá”, niŷná caá wā chājap. ¹⁷ Weemjéh pohba wā yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jumat jīb, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdíh ā yéej chājat túutna caá. ¹⁸ Wā jenah joyát yeejép múic ā jumaditih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ā wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājcan caá. ¹⁹ Túiniboodíh wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpī chājna caá. ²⁰ Pánihna, wā chājihcatdih chājna, weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā watna caá.

²¹ Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājihna yuhna, yéej chājihatbut āpī jóohna caá. ²²⁻²³ Dios ā wutaditih búdí wéina yuhna, caolih diitboó múic mawat panihni āpī jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wā chājihna yuhna, yéej chājihatboodíh chah jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumachah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni āta jum? ²⁵ Jwī Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumup. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi abbipna caá. Páant ā teo wáacatdih jéihnit, “Jesús dih wah deyanit, ma teo wáacat túutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niŷná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjīh Dios ā wutaditih wāpī jepahíhna yah caá. Obohjeéhtih,

* 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ā jūwúchah, caánboodih wāpī jepahna caá.

8

Túini Espiritu ded pah jwiít dih ā teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguipna jwī bejat déejidih Jesucristo ā túi wūchah, āihwā jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh jwī yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espirituboodih jwī jepahachah, Dios bíicdih jwiít dih ā túi jummat táutna caá. Páant bíicdih jwī jumuchah, jwiít Jesucristoíhwādh bū dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³ Moisés ā wutatjīdh jéih jepah beedácnit jumna, jwiít míicjeh caandih yap yohnit jwī jumna caá. Páant ā wutatdih yap yohnit jwī jummat jíib, Dios bíicdih jwī túi jumcap jī. Caán wutat jwiít dih ā jéih teo wáacah yuhna, Diosboó jwiít dih ā túi teo wáacap jī. Caán ā wúhdh nin baácboó āt cáac jummat táutap wut jī, jwī yéejat jíib ā wun wāhat pínah níijná. Pánih wun wāhna, Jesús jwī yéejat jíib būdáat paníhndih āt jíib chājap wut jī. ⁴ Páant ā jíib chājachah, jwiítboó Túini Espiritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumnbodih jwī jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wutatdih jéih buájacán yuhna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh jwī jéih buájána caá.

⁵ Det ī nínahatdihjeh chājīhnit, ded pah ī náahatdih ípī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā náahatdih jenah joinítboó ā wutat pahjeh ípī chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ā táina caá”, ded níj jenah joiní Diosdih eníhcanni jumna, Dios ā wutatboodih ā jepahíhcan caá. Páant ā jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguipna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ī jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chāj bipna caá”, det níj jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chāj bipna caá”, níj jenah joí cádahnit, Túini Espiritu níjeéh ā jumuchah, yeéb ā náahatboodih ní chājna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoíhwā nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeébboó āihwā ní jumuchah, Túini Espiritu níjeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíib níih bácah ā wunuchah yuhna, caán níjeéh ā jumuchah, níih caolih túi booni ā jumna caá. Pánihnit ní jumuchah, Dios yeebdíh “Nit táinit caá”, ā níjíchah, páantjeh ájeéh ní jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiít dih wahni Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Jesúsdh ā booaatji pahjeh muntūh jwiít dihbut ā boobipna caá. Pánih boonanit, jáap bácah jwiít dih ā chāj wāhbipna caá.*

¹² Wā déewáá, jwiít jwī náahatdihjeh chāj cádahnit, caandíh jwúub chājcat caá náahap. ¹³ Jwī weñat pínahdihjeh chājnit jumna, iiguipna bejnit pínah tigaá jwī jumap. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh yéej chājatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwī jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwíjeéh ā jummat pínah jātūh, Dios ā peéh chājatdih jwī úum jwahap jī. Obohjeéhtih, bū Dios weh jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh “Oini Paá”, úumcanjeh caandíh jwī jéih níijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiít dih nin pah ā níj jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh ní jumna caá”, ā níijná caá. ¹⁷ Á weh jwī jumuchah, “Wā wehdih táinidih wā chāj wāhbipna caá”, Dios ā níjájti pah, jwiít dih, Jesucristo bíicdih, ā túi chāj bipna caá. Pánihna, Cristoíhwā jwī

* 8:11 1Co 3:16 * 8:15 Mr 14:36; Gá 4:6

jumat jíib yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó táí wēinit, ājeéh maáta jwī jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ā táí chājat pínah

18 Buu nin baáboó jum jwuhna, yeejép jwī yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah túinit jwī jumat pínahdih jenah joinít, nin baáboó jwī yeejép yapatdih “Oboh jumni ā jumna caá”, wā níj jenah joiná caá. 19 Dios weh jeáboó ājeéh jumnit, jwiít maáta jwī jumat pínahdih bádí eníhna, nihát Dios ā chājnitjibut í páina caá. 20 Caán ā chājnitji í jwíih táí jumachah yuhna, cāacboó ā jwíih yéej chājatji jíib, queébtut bíic yoobó wunnit pínah ít jum jwíihip wut jí. Caanjéh pohba páant át bejcap wut jí. Diosboó ā chājnitjidih wunnit pínah át jum jwuhat túutap wut jí.* 21 Dios ā chājnitji wan beednit déejidih túinit ā jwúb chājbipna caá, páant mantih. Dios wehdih ā táí túut nuúm beedáát pahjeh mantih, bíic yoobó ā chājnitjidihbut ā táí túut nuumbípna caá. 22 Obohjeéhtih, buu nihát ā chājnitji wunnit pínah míic í jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ā chājnitjibut yeó jáap jumat pah bádí tuba ñaacni panihnit í jum jwuhna caá. Páant í jumadnih jwiít jwī jéihna caá. 23 Jwiít dih Túini Espíritu ā jumachah yuhna, bíic yoobó tuba ñaacnit panihnit jwī jum jwuhna caá. Nin baáboó jwī jum jwahuchah, caán jwíjeéh jumnit, jwiít dih túini ā chāj wáhna caá. Á pebhna jwī juibínachah, chah bádí jwiít dih ā táí chāj wáhbipna caá. Pánihna, jwiít Dios ā wehdih yoobópdi ā túut nuúm beedáát pínah, ājeéh jwī táí jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ā wúhat pínahdihbut bádí jwī wēi páina caá.* 24 “Páant ā chājbipna caá”, níj wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ā táí wbnit jumna yuhna, páantjeh ā táí túut nuúm beedánit jwī jum jwuhcan caá. Á túut nuúm beednit jumna, páant ā chājat pínahdih jwíta páican tagaá. 25 Obohjeéhtih, ā chājat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ā táí túut nuúm beedáát pínahdih jéihnit, jwī wēi páina caá.

Túini Espíritu jwī wúbát dih ā teo wáacat

26 Buu táí jéihcannit jwī jumachah enna, Túini Espírituboó jwiít dih ā teo wáacna caá. Diosdih ded pah wúbát pínahdih jwī jéihcah, caán Túini Espíritu jwiít dih bádí ā teo wáacna caá, yoobópdi jwī wúbát pínah níijná. Jwiítboó bádí wúbihna yuhna, jwī wéheatjīh jwī jéih buujácah, jwī ípdih yoobópdi naóhni jwiít dih ā wúbh wáacna caá. 27 Dios ded pah jwī jenah joyát dih táí jéih beedána, ded pah Túini Espíritu jwiít dih ā wúbh wáhatdihbut ā táí jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwádih Dios ā náah yacat pah, jwiít dih Túini Espíritu ápi wúbhna caá.

Cristo ā wēpatjīh yéejatdih táí yap yohnit jwī jumat

28 Jwiít nihát Diosdih oinit, ā náahatdih chājnit pínah ā níionit jwī jumachah, Dios jwiít dih ápi táí en daoná caá. Ded pah jwī yapachah, jwiít dih ā teo wáacna caá, caandih chah jwī táí jenah joyát pínah níijná. Páant ā chājatdih jwī táí jéihna caá. 29 Jwiít áihwá jwī jumat pínahdih Dios bíihmah átát jéihyep wut jí. Pánih jéihnit, ā wáéh Jesucristo á jumat bíic yoobó jwiít dih át jumat túutap wut jí, dawá ā úudwá jwī jumat pínah níijná. Páant jwī jumachah, caánboó jwī úud jeñé caá ā jumap.* 30 Bíihmah áihwá jumat túutnitdih át níwip wut jí, “Nít túinit

* 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

caá”, jwiít dih ã níj enat túut níj nã. Páant níj ennit, ã pehbhoó ãjeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jã.

³¹ Caandíh jéihnit, nin pahbut jwí jéihna caá: Dios ã oinit jwí jumuchah, det jwiít dih í en júih buájacan níit. ³² Dios ã wáúhdih át wahap wut jã, jwí yéejat peéh ã wun wúhat pínah níj nã. “Wá wáúhdih túbit oina, caandíh wá wunat tútcan níit”, át níjicáp wut jã. Pánih wahnit, ded pah jwí náahatdihbut ã túi wéi teo wáacbpna caá. ³³ Dios jwiít dih níona, “Nit táinit caá”, ã níj ennit jwí jumuchah, “Queét yeejépwá caá”, det jwiít dih í jéih níj naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwí yéejat júib wun wáhna, jwáub boo pad júóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo búwámant chúndnit, caán bíicdih nihardíh wutni ã jumna caá. Pánih jumna, jwíih pínahdih ápi wábh wáhna caá, det jwiít dih peéh chájat túutna, í jéih naóh yaccat pínah níj nã. ³⁵ Cristo jwiít dih búdí ã oyochah, “Queétdih ma oi cádaaá”, bita í níjíchah yuhna, ã jepahcan níit. Jwiít dih yeejé ã yapachah, bita jwiít dih yeejé í chájachah, jwí nuégúp wunuchah, yéguéh wíhcannit jwí jumuchah, jwiít dih tobohat ã jumuchah, jwiít dih í mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan níit. ³⁶ Dios naáwátdih naóh yapani páant jwí yapat pínahdih nin pah át níj daacáp tajã:

“Yeó jáap jumat pah míihwá jwí jumat júib jwiít dih íjnit, í mao yohíhna caá. Í mao jeemát pínah ovejawá pah jwiít but jwí jumna caá”, át níj daacáp tajã. *(Sal 44.22)*

³⁷ Páant yeejé jwí yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, búdí ã teo wáacatjãh wéinit, jwí túi yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwá jwí jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan níit. Jwí wunuchah, jwí báadhachah, búubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yuhna, ã oi cádahcan níit. Ángelwá, nemépwá, nin baácdih moón í maáta, japmant moón, namp bóo tólihmant moón, “Queét míihwádh ma oi cádaaá”, Diosdih í níjíchah yuhna, ã jepahcan níit. Pánihna, nihát Dios ã chájnitboó caandíh í jéih oi cádahat tútcan níit. Pánih búdí oina, jwiít jwí Maáh Jesucristoíhwádh Dios ã oi cádahcan níit.

9

Judíowá Dios ã nílonit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “Wá déewá, judíowá caandíh í náahcatdih búdí wá jãghana caá, níj nã, yooópdi h níj nã caá ma chájap”, Túini Espíritu weemdíh ã níj jéihyana caá. ³ Wíih baácdih moón, wá déewá, Israel ã juimená, Cristodih í náahcat júib iiguípna í bejbipna caá. Pánihna, “Wá déewádh búdí oinit, iiguípna í bejcat pínah níj nã, túut nuunnit, weémboó iiguípna wáta bej tagaá, queét í túi yapat pínah níj nã”, wápi níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joiná yuhna, wá jéih chájcan caá. ⁴ Queét wá déewá Israel juimená jumna, Dios ã weh pínah queétdih át níwip wut jã. Ded pah áihwá í jumat pínahdih queétdih át naáwáp wut jã. Moisés jum láa áih yeh iigátjãh queétdih át waáwáp wut jã. Á wutátdih Moisésjidi h queétdih át jwíih naáwát túutap wut jã. Diosdih í weñat pínah muúdh queétdih át chájat túutap wut jã. Á túi chájat pínahdih queétdih wut jã Dios át naáwáp wut jã.* ⁵ Jwí nuowá Abraham, Isaac, Jacob queét bíic peihcannit, jwiít judíowádh cáac waowá í jumuchah, jwiít í juimená caá. Jesucristobut, í juima yoobát át jumap wut jã. Caán Jesucristo Diosjeh mantih

* 9:4 Ex 4.22

jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jummat pah caandíh jwí túi wēi naóh jīh. Páant tíi ã jumna naáh.

⁶ Páant wā naáwáchah, nin pah ñita niij jenah joi tágaa: “Dios ã naáwátji pah biíc yoobó jwiit Israel ã juimenádih áihwā pínah át chājcap taga”, ñita niij jenah joi tágaa. Obohjeéhtih, páant niican caá. Biquina Israel ã juimená jumna yuhna, Dioíhwā yoobát niican caá. ⁷ Nin pah caá: Biquina Israel juimená Abraham juimená í jumuchah yuhna, “Abraham juimená yoobát niican caá”, queétdih Dios ã niij enna caá. Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Obohjeéhtih, ma wūh Isaac juimená bácah ma juimená yoobát í jumbipna caá”, Dios Abrahamdih át niijíp wut jī.* ⁸ Páant ã niij naáwáchah joinít, nindih jwí jéihna caá: Abraham juimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh niican caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tígaa Abraham ã juimená pohba. ⁹ Nin pah Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wā jwáub juáwáchah, majeéh bóli Sara ma wūhdih mi túuhbipna caá”, át niijíp wut jī.*

¹⁰ Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut jī. Queét chénat pah í íp Isaac jwí nwo át jumap wut jī. ¹¹⁻¹² Í cáac jummat pínah jätih, túini, táicatdih í chāj jwahcah, ded pah í chājatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, údyiboodíh Dios át ñíwip wut jī. Pánih ñionit, Rebecadih nin pah át niijíp wut jī: “Weép jeñé ã úddih ã teo wūh bupna caá”, caántdih át niijíp wut jī.* ¹³ Páant ã ñíwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Jacobdih caá wā oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wā iiná caá’, Dios ã niijna caá”, át niij daacáp tajī.*

¹⁴ Caandíh jenah joinít ¿ded pah tígaa jwíta niij? “Ded pah í chājatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih ñiona, Dios yoobópdi ã chājcan caá”, ¿jwíta niij tániit? ¿Pánihcan caá! ¹⁵ Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiitdih náhnat caá náahap: “Det wā náahnitdihjeh wā jīgah en teo wáac bupna caá”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tajī.* Ded pah cáac ã chājatdih jenah joicánjeh caandíh ñionit, yoobópdi ã chājna caá. ¹⁶ Jwiit cáacwā jwí náahat pah niican, ded pah jwí chājat jibbut niican, det ã náahnitdihjeh Dios ã jīgah en teo wáacna caá. ¹⁷ Faraón Egipto baácdih moón í maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhnit, “Dios ã chājat yoobópdi ã jumna caá”, jwí niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijíp wut jī: “Egipto baácdih moón í maáh pínahdih meemdíh maáh wā waadánap jī, nihatdíh wā wēpatdih wā jútat tút niijná. Pánihna, ded pah meemdíh wā chājachah ennít, nihat baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, í niij naóhbipna caá”, Dios caandíh ã niijíp be, Moisés át niij daacáp tajī.*

¹⁸ Dios det ã náahnitdihjeh ã jīgah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ã jepahat tútcan caá. Pánihna, Dios ded pah ã náahatdihjeh ã jéih chājna caá.

¹⁹ Pánih chājni ã jumuchah ennít, weemdíh nin pah ñita niij tágaa: “Dios ã náahnitdihjeh ã jīgah enechah, jwiitboó caandíh yap yohna, jwí bujácán niit. Pánih yap yohna, jwí jéih bujácach, ¿dépanih tígaa caán jwiitdih ã peéh chājilna?” niij íjnit, weemdíh ñita wábh joi tágaa. ²⁰ Nin pah yeebdíh wáta niij jepah taga: ¿Yeéb cáacwā oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ñita jéih niit? Ded wáam dahdíh ã nawachah, ã naoni dahboó caandíh nin pah ã jéih niij jáiican caá: “¿Dépanih tibeeé weemdíh nin pah jígohni dah ma nao?” ã jéih

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19

* 9:17 Ex 9.16

niijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih jähna, caán wáam dah ã jähñat pah niijná caá ñi chäjap.* ²¹ Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepñihjeh muntih dawá mácah jígoñi dahnadih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, biíh oboh jamnidihbat ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbat ã náahat pahjeh jwiít dih ã jéih chäjna caá.*

²² Iiguipna bejnit pínah ì yéej chäjatdih búdí ã íjatdih júutat túat niijná, Dios queétdih ã peéh chäj bipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodih júutat túat niijná, queétdih ã peéh chäjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdiñ ì yéej chäjatdih ãt enah boj jwuhap wut jì. ²³⁻²⁴ Ded pah ã túi jumat, ã wēpatdihbat ã jígha ennitdih ãt jéihyanap wut jì. Jwiít dih jätih átát ñiojip taga, caán biíc dih jamnit, ã wēpat, ã túyatdihbat jwí bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiít ã ñionitboó biquína judiowá, bita judiowá nihcannitbat jwí jamna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Jätih wíihwá nihcannitjidiñ “Yeéb wíihwá caá”, wá niijbipna caá. Jätih wá oicannitjidiñbat “Yeéb wá oinit caá”,* wá niijbipna caá’, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

²⁶ “Wíihwá yeéb nihcan caá’, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh ì jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajì. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon jätih Isaiasbat Israel ã jaimenádih nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Dios cāacwá ì yéej chäjatdih búdí íjnit, waicanjeh queétdih ã peéh chäj bipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwí buájacat pah, Israel ã jaimená dawá ì jamuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ã túi ubbipna caá”, ãt niij daacáp tajì. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaiás nin pahbat ãt niij daacáp tajì:

“Jwí Maáh Chah Wēpni, biquína jwí déewádih ã túi ubcah, jwiít judiowá jwíta buúd beed tagáa. Pánihna, Sodoma, Gomorra tátchidih moondih peéh chäjna, ã yoh beedáat pahjeh muntih jwiít dihbat ãta yoh beedá tagáa”, ãt niij daacáp tajì. (Is 1.9)

Judiowá túini doonádih ì náahcat

³⁰ Nindih túi náhniat caá náahap: judiowá nihcannit Jesucristodih túi jenah joinit, ì jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios biíc dih ì túi jumat pínahdih ì bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubap taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ã jaimená judiowáboó “Jwiít Dios ã wutatdih jwí chäjachah, caán biíc dih jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wutatjidiñ jepahihna yuhna, ìt jéih buájacat taga. Pánihna, túinit ì jamihna yuhna, ã wutatdih ì jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niij encap taga. ³² ¿Dépanih tigaá túinit jamihna yuhna, ì buájacan? “Dioihwá jamihna, jwí jenah joyátñihjeh Moisés ã wutatjidiñ jwí jéih jepahna caá”, niij jenah joinit, Diosdih túi jenah joicánjeh, ìt jéih buájacat taga. Jesúih túini doonádih naóhna, nin pah jwí pñi niijná caá: “Jwí tóocni jee dáñ panihni Cristo ã jamna caá”, jwí pñi niij naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lájnitboó ì tóocni dahdih ì pñi íjna caá. Pánihat pah, Cristoih doonádih joinit, tóocni jee dáhdih ì íjat pah caandihbat íjnit, Dios biíc dih ì jéih jamcan níit. ³³ Páant Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchiboó ì tóocat pínah jee dáñ panihnidih wá jwejna caá. Caandih tóoc buugnít, ì buug lájni dahdih cāacwá

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

búdí ĩ ĩjibipna caá. Caandíh ĩ ĩjat pah caán tútchidih moón caán jee dáh panihnidih ĩ náahcatji ĩjib, wā pebhna ĩ ĩuibcan niút. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih túi jenah joinítboó wājeéh jumna, ĩ túi wēibipna caá', Dios ā niijná caá", āt niúj daacáp tajī. (Is 28.16)

10

¹ Israel ā ĩimená wā déewā iiguípna bejnit pínah ĩ jumachah, búdí wā ĩġahna caá. Pánih ĩġahnit, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih náah yacna, búdí wā úbhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Queéť Dios ā náahat pah búdí ĩ chāĭhna yah caá. Obohjeéhtih, pánih chāĭhna yahna, Dios ded pah ā chāġat tútatdih yoobópdih ĩpĭ jéihcan caá. ³ ĩ jenah joyátĭhjih táini ĩ chāĭhna yahna, Dios ā náah yacatdih ĩ jéih buujácan caá. Pánih buujácan yahna, Dios ā teo wáacat pínahdih ĩ jenah joicáh, queétdih "Nit táinit caá", ā niúj encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinítboodíh "Nit táinit caá", Dios ā niúj enna caá. Pánihna, Moisés ā watatjidih ĩwĭ jepahat ĩjib túi ubnit ĩwĭ jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh túi jenah joĭ jepahnitdihjih ā túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon jātih nin pah āt niúj daacáp tajī: "Det Dios ā watatdih túi jepahnitdihjih ā túi ubbipna caá", āt niujp tajī.* ⁶⁻⁷ Páant ā niúj daacáchah yahna, buu ĩwah det Cristodih túi jenah joinítdihjih "Nit táinit caá", Dios ā niúj enna caá. Cristoĭh doonádih bohéna, nin pah ĩwĭpĭ niúj naóhna caá: Dios ā wahni Cristojeh nin baácboó átāt dei ĩyáp tajī. Pánih dei ĩuinĭji ā jumachah, nin pah ĩni niúj jenah joicá bojoó: "Jeáboó páuh laab béjnit, Cristodih ub dei ĩjóhni pínahdih ĩwĭ náahna caá. Wannitji caolih pehbhoó dei bejnit, Cristodih booat túttnit, caandíh ĩwúb ub páuh laáb jóhni pínahdih ĩwĭ náahna caá, ĩwútdih ā túi ubat pínah niijná", ĩni niúj jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī: "¿Dépanih tigaá Dios naáwátdih ĩni bid? Caandíh jéihnit, ĩtát bohé tagaá", āt niúj daacáp tajī.* Pánihna, caán ĩwĭ bohéni naáwát Cristodih ā túi jenah joyát túttna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah ĩwĭpĭ niúj naóhna caá: Det Dios bíicdih túi ĩumíhna, "Jesús wā maáh caá", niúj naóhnit, "Dios caán wannijidih āt ĩwúb booanap ĩ", ĩ niúj jenah joyóchah, Dios queéť iiguípna bejnit déejidih ā túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdih ĩwĭ túi jenah joĭ jepahachah, Dios ĩwútdih "Nit táinit caá", ā niúj enna caá. Pánihna, "Jesús wanniji ĩwúb boo pud jóhni jumna, nihāt cāacwā ĩ maáh ā jumna caá", bitadih ĩwĭ niúj naáwáchah, ā túi ubnit ĩwĭ jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī: "Det Diosdih túi jenah joinít, 'Páant ā niuját pah bíic yoobó ā yapbipna caá', niúj jenah joinít, túccanjeh ĩ túi wēibipna caá", āt niúj daacáp tajī.* ¹² Dios nihāt cāacwā yoobó ĩ maáh jumna, det caandíh úbhnitdih táini ā chāĭbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbat bíic yoobó ā túi teo wáacbipna caá. ¹³ Dios naáwátdih bíih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī: " 'Wā yéejatdih yohnit, weemdíh ma túi ubwú', det ĩwĭ maáhdih niúj úbhnitdih ā túi ubbipna caá", āt niúj daacáp tajī.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoĭh doonádih joicánnitboó caandíh ĩ jéih úbhcan caá. Pánihna, ā naáwátdih naóhnit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandíh ĩta jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ ĩ naáwátdih naóhnit pínahdih Dios ā wahcah, det áih táini doonádih naóhnit ĩta wihcan tagaá. Dios naáwátdih bíih naóh yapani

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16 * 10:13 Jl 2.32

nin pah át niŷ daacáp tajī: “Túini doonádih naóhnit ī jūúwáchah, jwī túi wēina caá”, át niŷ daacáp tajī.*

16 Páant ī daacátji ā jumuchah yuhna, Israel juimená dawá caán túini doonádih īt joíhcap jī. Páant ī joíhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah át niŷ daacáp tajī: “Maá, ma naáwátdih queétdih jwī naóh yapanachah yuhna, dawá ī joíhcap be”, át niŷ daacáp tajī.* 17 Cristoŷ túini doonádih joyát caá náahap, caandih túi jenah joinít, cāacwā ī jepahat pínah niijná. 18 Nin pah yeebdih wā niŷ úbh joiná caá: “¿Israel juimená caán doonádih īt joijícan taniít?” ŷi jenah joyóchah. Caandih yoobópdih īt joiji ta yuh caá. Páant ī joyátjidih tigaá Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tajī:

“Dioih doonádih nihat pebhóo īt naóh peetép wat jī. Pánihna, nihat baácdih moón caandih īt joyóp wat jī”, át niŷ daacáp tajī. (Sal 19.4)

19 Pánih jéihnit, nin pah wā jwúb niŷ úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel juimená joiná, īt túi beh joijícan ta niít? ŷi jenah joyóchah. Īt túi beh joiji ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niŷ daacátjidih yeebdih wā jwíh náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel juimenádih ā niŷ naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejépwā caá’, ŷi niŷ ennitdih wíhwā pínah wā chájipna caá. Páant wā chájachah, yeéboó jepchá tubnit, queétdih búdi ŷi iijbipna caá’, ā niijná caá”, Moisés át niŷ daacáp tajī. (Dt 32.21)

20 Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niŷ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemdih bidcannitboó ī jwāáap be. Weemdih úbhcanitdih ded pah wā jumatdih wā jéihyanap be’, Israel juimená nihcannitdih Dios ā niijná caá”, Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.1)

21 Israel juimenáboodih, nin pah Isaías át jwúb niŷ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemdih náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī túut nuumát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíhwā ŷi jumú”, queétdih wā niijíp yuh be’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā juimená daocánnitdih Dios ā túi ubat

1 ¿Israel ā juimená Dios ā ŷíonitjidih buu lāa āta yoh taniít? yeéb ŷi jenah joyóchah. ŷiNihcan caá! Queétdih ā yohcan beé. Weembát Israel ā juima, Abraham juimená ī juima náahji mun tigaá. Benjamín ā juimená jumni poómpdih bóo caá.* 2 Búhmah Israel ā juimenádih Dios ā ŷíonitji ī jumuchah, queétdih át yohcap jī. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel ā juimená ī yéj chájatjidih Diosdih át naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeéboó ŷi jéihcan niít? Nin pah át niŷ daacáp tajī: 3 “Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá īt mao yohop be. Meemdih wēina, nuñápdih jwī mao cáo wáhat jeé poómpnadihbat īt boto mao yoh beedánap wat be. Ma naáwátdih naóh yapanit bíicdih jumni weemjéh caá wā judhdup. Páant wā jumt doonádih joiná, weemdihbat ī mawíhna caá”, át niŷ daacáp tajī.* 4 Páant ā niijíchah joinít, Diosboó Elásdih nin pah át niŷ jepahap wat jī: “Meém bíicjeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cāacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queétdih weéboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal

* 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1 * 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14

wūt jumnidih queét ī wēi ūbhcan caá. Páant dawá ī jumatdih jéihnit, ma ūmca bojóó”, Dios Elíasdih át niijíp wūt jī. ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih táí wēinit ī jumát pah muntih, buubut daocánnit Israel ā jumenádh Dios búdí oina, jīgah ennit, áihwā pínah át níwip taga. ⁶ Pánih űonit, “űi táí chājat jīb yeebdíh wā űona caá”, át niijcáp jī. Í táí chājat jīb ā teo wáacna, oinit, jīgah enat yoobát āta nihcan tagaá.

⁷ Páant niijnít, ¿ded pah tigaá ā jum? Nin pah caá: “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ā niiját pínahdih Israel ā jumená búdí ī náahachah yuhna, páant át niijcáp wūt jī. Obohjeéhtih, áihwā ī jumát pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át níwip wūt jī. Bitá ā űiocannitboó caandíh chah yap yohnit it jumap wūt jī.

⁸ Páant ā yapatdih Dios naawátdih naóh yapanit nin pah it niij daacáp tajī: “Caandíh náahcannitdih Dios űonit panihnit át chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatdih ā jútachah yuhna, ĩpī beh encan caá. Ā naawátdih joiná yuhna, ĩpī beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét ī jumap”, it niij daacáp tajī. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjih muntih át niij daacáp tajī: “Queét Israel ā jumená búdí jeémátdih, dawá bíí déedihbut bíbohñit, wēina, ‘Jwiitdih Dios ā táí wēi enna caá’, niij jenah joinít, ded pah yéej chājñit ī jumátidih ī jéihcan caá. Páant ī jumachah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājñit pínahjih jumna, búdí jīgah naáh jumñit ī jumna naáh”, át niij daacáp tajī. (Sal 69.22-23)

Judiowā nihcannitdih Dios ā táí ubat

¹¹ Páant niijnít, nin pah wā jwub ūbh joiná caá: Israel ā jumená, Cristodih ī náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniit? űi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ā chājcan niit. Páant ā yohcan yuhna, queét Cristodih ī náahcah, buu judiowā nihcannitboodíh Dios ā táí ubbipna caá. Judiowāboó ī jepchá tubat pínah niijná, judiowā nihcannitdih Dios áihwā pínah ā chājna caá. ¹² Judiowā Cristodih náahcan, ī yap yohat jīb, buu láa nihát baácdih moondíh dawá táí ubñit, Dios queétdihbut ā táí chāj wūhna caá. Pánihna, judiowā yap yohnit ī jumachah, bitadih Dios táí chājna, queét judiowā Cristodih ī jepahachah bácah, bitadih chah táini pohba ā chāj wūhbipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judiowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ā bohéat tútup. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá. ¹⁴ Páant wā déewádh wāpī niij naóhna caá, Dios ā táí ubñit űi jumátidih ī jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, íjina, tút űumñit, queétdihbut Cristodih ī náahachah ennit, Dios queétdihbut ā táí ubbipna caá.

¹⁵ Judiowádh Dios ā cádh jwuhachah, nihát baácdih moón judiowā nihcannitboó táini doonádh joinít, Cristodih ī jepahna caá. Páant ī jepahachah ennit, queétdih ájeéh ā táí jumát túttna caá. Queét judiowáboodíh áihwā pínah ā chājachah bácah, nihát baácdih moondíh táini yoobát ā jumát tútbipna caá. Áihwā ī jumachah, chah dawá Cristodih jepahñit iiguípna bejñit déejidih Dios ā táí ubbipna caá. ¹⁶ Nin pah caá ā jumap: Cáacwā ī jwíh chājñi pan dahdih Diosdih ī wūhachah, “Nin táini caá”, ā niij enbipna caá. Pánih caanbítidih ennit, nihát jadhñidihbut bíic yoobó “Nin táini caá” ā niij enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat táini ā jumachah, áih cácanabut táini ā jumna

* 11:4 1R 19.18

caá. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Jwī ʎuo Abrahamji Diosdih ā tui jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios caandih ā niij enat pahjeh, ā jumenábat caandih ī tui jenah joyóchah, “Nit táinit caá”, queédihbat ā niij enbipna caá.

¹⁷ Biquína judiowā olivo nah Dios ā bóod yohni cācana panihnit ī jumachah, yeéb judiowā nihcannitboodih ā bóod yohopjidih ā jwúub dʉujnit panihnit űi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cācana panihnit űi jumachah yuhna, momni olivo nah panihnidih āt jwúub dʉujúp wut jī. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Judiowā ī jumupjidih yeéb judiowā nihcannitdih Dios āt jwúub túut nuúm jwejep wut jī. Pánih dʉujnit panihnit űi jumachah, judiowādih Dios ā tui teo wáacat pah, buu yeebdihbat ā tui teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdih ā űiwichah jéihnit, “Jwiitboó judiowādih chah táinit caá”, űi niij jenah joicá bojóo. Nindih űi tui náhninaá: Ded máa cācana āih náatdih āpi teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, āih náat caá caán cācanadih ā tui teo wáacap. Páant ā nihat pah, jwiit judiowādihjeh Dios jwih űiona, máa náat panihnit jwī jumna caá. Pánih űiona, jwī dée pínah Cristodih āt űiwip wut jī, yeebdihbat ā tui ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiitboó judiowādih chah táinit caá”, űi niij jenah joicá bojóo.

¹⁹ Yeéb judiowā nihcannit nin pah űita niij tágaá: “Biquína máa cācanadih ī bóod yohat pahjeh Dios biquína judiowādih āt yohop wut jī, jwiitboó āihwā jwī jummat pínah niijná”, űita niij tágaá. ²⁰ Páant űi niiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ī tui jenah joicátji jīb Dios queédih āt cádah jwuhup taga. Cristodih űi tui jenah joyát jībbeh āihwā pínah yeebdih āt űiwip taga. “Jwiit judiowādih chah táinit caá”, űi niij jenah joyóchah, ā táican caá. Yeebbat űi tui chāja chaah, queét judiowā ī cádahat pah “caandih űi cádahná” niijná. ²¹ Jwih jumni cācana panihnit judiowā Cristodih ī jepahcat jīb, Dios yohna, yeéb ā jwúub túut nuumní cācana panihnit, caandih űi cádahachah ennit, yeebdihbat biic yoobó ā yohbipna caá. ²² Dios yeebdih ded pah ā tui chājatdih űi tui náhninaá. Uum náah jumni caandih jepahcannitdih ā peéh chājat pínahdihbat búdi jenah joyát caá náahap. Yeéboó caandih űi tui jenah joí cádahachah, yeebdih ā tui chājbipna caá. Obohjeéhtih, caandih űi cádahachah, yeebdihbat Dios ā yohbipna caá. ²³ Queét jepahcannit judiowā túut nuumnít, caandih ī jepahachah, caán ā bóod yohni cācana panihni ī jumachah yuhna, queédih ā jwúub dʉujbipna caá, ā űionit biicdih ī jwúub jummat pínah niijná. Diosdih dedé buwat wihcah, ā yohnijidih ā jéih jwúub dʉujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judiowā nihcannit jiadih bóo olivo cācana panihnit űi jumachah yuhna, momni olivo nahdih dʉuját pah, Dios yeebdih āihwā pínah āt chājah wut jī. Yeebdih pánih chājni jumna, judiowáboó ā jwih űionit ī jumachah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodih ā jwúub dʉuját pínahdih Dios ā buwacan caá.

Dios judiowādih ā tui ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiit judiowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, űi niij jenah joicát pínah niijná, buu yeebdih cācwā ī jéihca naáhdih wā naóhhipna caá. Nin pah ā jumna caá: Buu jwuh dawá judiowā Diosdih ī jepah jwuhcan caá. Dios ā űionit judiowā nihcannitdih āihwā ā chājat túttimah, judiowā jwuh jwúub túut nuumnít, caandih ī jepahbipna caá, buca. ²⁶ Páant ī jepahachah, queét nihat iiguipna bejnit déejidih Dios ā tui ubbipna caá. Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah īt niij daacáp taji:

“Jerusalén tútchimant jüóhni judíowādhíh ā túi úbbipna caá. Pánih jüóhniobo queét Jacob ā jumená Diosdih ī náahcatjidih ā túut nūumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ā túut nūumúchah, ‘Í yéejatdih wā yohbipna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queétdih wíhíwā wā chājbipna caá’, Dios ā niijná caá”, it niij daacáp tají. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowā ī nūowādhíh ā nīonitji ī jumúchah, Dios queétdih búdí ā oyatji pahjeh muntih, bñū jumnitdihbut biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ī jumúchah yuhna, Cristoíh doonádhíh joíhcan, Diosdih enihcannit ī jumna caá. Páant ī eníhcat jíb, bñū jwuh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonádhíh joinit, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ī enihcayuhna, Dios páantjeh queétdih ā oina caá. ²⁹ Pánih oina, ī nūowādhíh Dios ā niijátji pah ī jumenádhíhbut nīonit, ā oi cádahcan niit. ³⁰ Yeebboó jātíh Diosdih yap yohnit ñi jumúchah yuhna, judíowā ī yap yohochah ennit, bñū jwuh yeebdíh jġgah ennit, Dios āt túi úbup taga. ³¹ Yeebdíh ā jġgah en teo wáacatdih enna yuhna, queétdi boó páantjeh yap yohnit ī jumna caá. Pánih yap yohnit ī jumúchah, Dios yeebdíh ā jġgah enat pahjeh queétdihbut biíc yoobó ā teo wáacabipna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwā tabit yap yohnit ī jumúchah, queét nihatdih jġgah ennit wā teo wáacabipna caá”, Dios ā niijná caá.

³³ ¡Chool! ¡Dios wēpni niit! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jumup. Páant ā jumúchah, ā jenah joyátidih, ā chājatdihbut jwiit cáacwāboó jwí túi jéih beedácan caá.* ³⁴ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit it niij daacáp tají: “Dios jwí maáh ā jenah joyátidih det ī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ī jéih niijcán caá.* ³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ī wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ā jíb bñūdána caá’, ī jéih niijcán caá”, it niij daacáp tají.* ³⁶ Dios nihatdih chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nihat ā chājni áih miíc ā jumúchah, nihatdih ā wēpatjīh páantjeh ā jumat túatna caá. Páant ā jumúchah, yeó jāap jummat pah caandíh jwí wēi naóh jīh. Páant tíi ā jumna nah.*

12

Dioíhwādhíh táini chājat caá náahap

¹ Dios jwiitdih búdí ā oyatdih náhninit, ded pah ā chājatdihbut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih ī mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi miíc wāhúú, ā náahatdihjeh ñi chājat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiitdih, Diosdih jwí túi weñaat túut niijná. ² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ī chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyátidih túut nūum béjna, túinidih chājnit ñi jumbipna caá. Pánih túut nūumná, Dios yeebdíh ded pah ā náah yacatdih ñi jéihbipna caá. Á náah yacat táini jumna, yoobópdihbut ā jumna caá. Caán ā náah yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

³ Búdí oinit, Dios weemdíh ā nīwip jī, cáacwādhíh wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdih túi jenah joinit jumna, “Dios weemdíh ā teo wáacat pah bóojeh tigaá wā jéih chājap”, niij jenah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiit nihat Cristoíhwā miíc jumna, áih bácah panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiitdih āt wāhup taga. Nin

* 11:33 Is 55.8-9

* 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16

* 11:35 Job 41.11

* 11:36

pah ā jumna caá: Jwĩh bácahdih téihyana, jítchana, quíibna, dawá ā jumna caá. Pánihna, bíic bácahjuh jumna yuhna, mácah tewatna ā jumna caá. Páant jwĩh bácah ā jumna pah, jwiít Cristoíh bácah panihni jwĩ jumuchah, mácah tewatna jwiítidh ā wáhna caá, jwĩ túi míic teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiít nihatdih ā teo wáacachah, mácah tewatnadih āt wáhp taga, ā wēpatjĩh jwĩ chājat pínah niijná. Biquína jwiítidh Dios naáwátidh naóh yapanit pínahdih āt űwip taga. Páant ā űionit jumna, Cristodih ĩ túi jenah joyát pah bóo bitadihbat ĩ túi naóh yapana naáh. ⁷ Bihhboodih cáacwādh teo wáacni pínahdih Dios āt űwip taga. Páant ā űioni jumna, Dios ā wēpatjĩh bitadih ā túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátidh bohéni pínah jumna, caandih ā túi bohéna naáh. ⁸ Bihhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ā túi weñana naáh. Bihhboó, moh yéejnitdih bíi déedih túi wáhni pínah jumna, túini caolih jumnit, ā wēi wáha naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah jointjeh ĩ wutu naáh. Bihhboó jĩgah en teo wáacni pínah jumna, ā túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit űi jumna yoobó yeéb Cristoíhwā túi míic teo wáacat caá náahap.*

Cristoíhwādh ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoíhwādh jumna náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, táiniboodih chājat pínahdih búdí űi bidíi. ¹⁰ űi úudwā yoobátidh űi oyat pah Cristoíhwā űijeéh jumnitdih bíic yoobó űi oyoó. űijeéh jumnitdih űi túi míic wáyaá.

¹¹ Dios ā watat pah chājna, yabhcanjuh, űi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdih ā pebhna ā ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejépdih yapna yuhna, bíic yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih űi túi wáhb cádahca bojóo.

¹³ Jesúíhwā moh yéejnitdih űi túi teo wáacá. Bitá űi pebh ĩ juibínachah, queétdih űi wēi jwááa.*

¹⁴ Det yeebdih yeejépdih ĩ chājachah, “Yeejépdih ĩ yap dáhwa naáh”, niijcánjuh, “ĩ túi yapa naáh”, űi niijí.*

¹⁵ Det wēinitjééh jumna, yeebbát űi weñeé. Jĩgahnit ĩ jumuchah, ĩjeéh űi jĩgah wáacá.

¹⁶ Bíicdih űi túi jumúú. “Weém chah túini caá”, níj jenah joicánjuh, oboh jumnit bíicdih űi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, űi níj jenah joicá bojóo.*

¹⁷ Bitá yeebdih yeejépdih ĩ chājachah yuhna, queétdih yeejépdih chāj jwáubaca bojóo. Túinijeh űi chājaá, “Nin ā túi chājna caá”, nihāt ĩ níj jéihyat pínah niijná.

¹⁸ Yeéb űi déewādh túi chājat pínahdih búdí űi bidíi, bíicdih túi jumna túit niijná.

¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bitá yeebdih yeejépdih ĩ chājatjĩ jīb, űi jwáub peéh chājca bojóo.

ĩ yéej chājatjĩ jīb, Diosboó ĩjnit, queétdih ā peéh chājbpina caá. Páant ā chājat pínahdih jenah joint. Dios naáwátidh naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajĩ:

“Weémboó cáacwā ĩ yéej chājat jīb yoobópdih wā peéh chājbpina caá”, jwĩ Maáh ā niijná caá”, āt níj daacáp tajĩ.* ²⁰ Páant ā jumuchah, yeébboó nin pah űi chājaá: Yeebdih en jūihni ā űuugúp wunuchah ennit, ā jeemát pínahdih űi wáhuú. Ā taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahdihbat űi wáhuú. Páant caandih

* **12:4-5** 1Co 12.12 * **12:8** 1Co 12.4-11 * **12:13** He 13.2; 1P 4.9 * **12:14** Mt 5.44; Lc 6.28

* **12:16** Pr 3.7 * **12:19** Dt 32.35

ñi túi chājachah enna, búdí ã tícbipna caá.* ²¹ Bita yeebdíh yeejép ĩ chājachah, queétdih bíic yoobó yéej chāj jwáubacan, túinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tígaa ĩ maáh jumat pínahdih át ñúwip taga. Páant ã maáh waadánit ĩ jumuchah, queét yeebdíh ĩ wutachah, ñi túi jepahaá. ² Det jwí maátadih jepahcannit, Dios ã ñionitdih yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatji jíib queétdih peéh chājat ã jumbipna caá. ³ Det túi chājnit ĩ maátadih ĩpĩ úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéh chājat pínahdih ĩpĩ úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ĩ niijbípna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ã wutna caá, ñi túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíh ĩ peéh chājat pínah niijná, Dios queétdih át ñúwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap. ⁵ Peéh chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ã túibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, túinijeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadih caán tewatdih Dios át wáuhap taga. Páant ĩ túi tewe chah ennit, yeebboó ĩ tewat jíib ñipĩ jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh ĩ jíib chājat túutachah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ĩ tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib buudáatdih waicanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ã wutatdih ã túi jepahna caá. ⁹ Ā wutat nin pah caá ã niijjip: “Biíh áajĭh ñi yéej chājca bojoó. Cáacwádiĭh ñi mao yohca bojoó. Ñi numcá bojoó. Bitaiĭh bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ã niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh mantih, bitadiĭhbut ma oyoó”, ã niij wutatdih jepahna, Dios nihat biíh ã wutatdihbut jwí túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queétdih jwí yéej chājcan niít. Pánihna, queétdih oina, Dios ã wutatdih túi jepah beedána caá jwí chājap.

¹¹ Ūonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ã yapatdih túi jenah joinít ñi jumú. Jesús ã jwáub dei júúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandih jwíih jepahna, “Jwíitdih ubúdiĭh ã jwáub dei júúhbiĭpna caá”, jwí niij jenah joyóp ĩ. Obohjeéhtih, buu ã jwáub dei júúwát pínah bahniĭjeh caá ã judhdur. Páant bahniĭjeh ã judhduchah, jwíitdih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ã jwáub dei júúwá chah, chei panhipboó yeejép ĩ chājat waicanjeh ã buudbípna caá. Jesús ã jwáub dei júúwát pínah bahniĭjeh ã judhdatdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ã yeh iiguíp panhipboó jumna, túinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwíit míicjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, ií náah chājatdihbut jwí bidcat dée caá. Míc júihnit, míc jepchá tabnitbut jwí jumca boj jíih. ¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwí Maáh Jesucristo ã teo wáacatjĭh túinidihjeh ñi chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

* **12:20** Pr 25.21-22 * **13:7** Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25 * **13:9** Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21;

Lv 19.18 * **13:14** Ef 6.11-17

1 Jesúsdih jáap jepahnit pah, ã naáwátdih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míic pej jumáá. Í túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míic niij íjaca bojoó. ² “Weém nihat nuñúpwádhíh wã jeéméchah ã túina caá”, biquína í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúh doonádhíh túi jéih jwuhcannit, nuñúpwádhíh jeémpcanejeh, pácahinadijeh í jeémpna caá. ³ Det nihatdih jeémpno, pácahinadijeh jeémpnitboodíh “Meém oboh jumni caá”, í niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadijeh jeémpnitbat nihatdih jeémpnitboodíh “Yeejép chájna caá ma chájap”, í niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatdih jeémpnit í jumúchah yuhna, “Nit wíihwã caá”, Dios queétdih ã niijná caá. Áihwã í jumúchah ennit, nuñúpwádhíh jeémpcannitboó queétdih yeejép í niij jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wáhni panihni caá ã jumap. Páant áih ã jumúchah, yeéboó caandíh ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ã chájatdih ennit, ã maáhjeh “Ma túi chájna beé. Ma túi chájcan beé”, ã jéih niijná caá. Pánihna, Jesúh ã jumúchah, áihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chájni caá”, caandíh Jesús ã niij naóh yaccan niit.

⁵ “Diosdih jwí weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwí tewat pínah ã jumna caá”, biquína í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih í wéina caá. Queét biíc yoobó chájcanit jumna yuhna, nihat nin pah í niij jenah joyó naáh: “Jesús ã náah yacat pahjeh wã chájna caá”, í niij jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwípí wéina caá”, niij jenah joinít, jwí maáhdih jepahna caá í chájap. Bitá “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwípí wéina caá”, niij jenah joinít, queétdih jwí maáhdih jepahna caá í chájap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdih í wéina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó í niij wéi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiít nihat Cristoíhwã jumna, jwí náahatdijeh jwí jéih chájcan caá. Báadh jwuhna, jwí maáhdih jwí jepahna caá. Wunnabat jwí maáihwã jwí jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandíh weñaat caá náahap. Jwí wunat pínah játihbit, áihwã jumna, caandíh páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwí báadhdachah, jwí wunúchahbat, páantjeh Cristoíhwã jwí jumna caá. ⁹ Báadhnitdih, wunnitjidihtib, jwí Maáh jummat túut niijná, Cristo wunniji át jwáub boo pad júúwúp wat jí.

¹⁰ Nihat áihwã jumna yuhna, ¿Dépanih tiguaá ñi déewã panihnit Jesúsdih jáap jepahnit í jumúchah, “Dios meemdhíh ã peéh chájna naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tiguaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwí chájatdih jéih beedáni ã jumatdih túi náhnat caá náahap. Á jumupboó jwí juibí ñuhuchah, biquína jummat pah ded pah jwí chájatjidih ã úubh joyóchah, jwiít nihatdih jepahat ã náahbipna caá. Páant ã úubh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojoó.* ¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Nin pah jwí Maáh ã niijná caá: ‘Weém báadhni wã jumúchah, yoobópdih wã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá: Nihat wã pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém túini, wépi caá”, weemdhíh í niij, wéi naóhbipna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Is 45:23)

¹² Pánihna, Dios pehbóó jwí juibí ñuhuchah, nihat jwí chájatjidih “¿Dépanih tiguaá páant ma cháj?” jwiítidih ã niij úubh joyóchah, jepahat ã náahbipna caá.

* 14:6 Col 2:16 * 14:10 2Co 5:10

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúhwa jwī tóoc buugát panihat pah, numah yéej chāj waóhca boj jūih”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúh jūmna, nin wā naawát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihat jeémátdih wā jeéméchah, á túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jīb, weemdih peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niij jenah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá. ¹⁵ Yeeb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdih wā yap yohna beé”, niij jenah joinít, búdi áta jenah joi tágaá. Pánih chāj jūmna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wun wáhatdih jéihnit, caán jeémátdih jeémp jūmcat caá náahap, “Cristodih ā cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wā chājachah, ā túina caá”, yeeb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Pánt ā chājachah, ā túina caá”, bita yeebdih ita niij tágaá. Pánt ī niiját pínahdih náahpan, “Pánt wā chājat ā túyuchah yuhna, wā chājan niit, Jesúhwādih yeejép dooná ā wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumachah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwā jūmna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh weñat caá náahap. ¹⁸ Pánt jwī jumachah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiitdih ā niijbipna caá. Pánt ā niiját pahjeh mantih cáacwābūt biic yoobó ī niijbipna caá.

¹⁹ Ded pah biicdih jwī túi jumát pínah, ded pah jwī túi míc teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesúsdih chah jwī túi jenah joi bípna caá. ²⁰ Dios ā jeémát túutcanijidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesúhboó ā en wēican, Jesúsdih áta cádah tagaá. Pánihna, buugni pah ā jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojoó. Yoobópdih tigaá nihat jeémát túini míc caá. Pánt ā jumachah yuhna, biíh pah bóo jwī jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biíhboó niijná yuhna, en yacnit, áta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ā watatdih jenah joicánjeh jeémpna, ā yéej chājna caá. Pánt jwiitdih en yacnit ā jeéméchah, ā yéej chājat jwīh jīb caá. ²¹ Nuñup déepdih yeeb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biíh Jesúhboó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biic yoobó áta chāj tagaá. Pánt niij jenah joini bácah, jeémp babhna, yeejép áta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ā chājcat pínah, Jesúsdih í túi jenah joi cádahcat pínahbut niijná, nuñup déepdih, poonidihbut ñi cádahachah, ā túina caá. ²² “Nihatdih wā jeéméchah ā túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naawá. Pánt niij jenah joiná, yeejépdih chājcani, “Weemdíh peéh chājat ā wihcan niit”, niij jenah joini ā wēina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá”, biíhboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémátdih ā jeémát jīb, caandih peéh chājat ā jumbipna caá. Pánihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wā túi chājna caá”, niij jenah joicát jīb, jwiitdih peéh chājat ā jumbipna caá.

15

Jwījeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiit Jesúsdih túi jenah joinít, behnit panihnit jūmna, wébít panihnitdih iijcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwī weñat pínahdihjeh chājcat caá náahap. ² Jwījeéh jumnit Jesúhwāboodih jenah joinít, Jesúsdih chah í túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ā náahna caá. ³ Cristoboó

ã weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandíh yeejép ĩ wéhenachah yuhna, ã ĩp ã wutatdihjeh ãpĩ chājap wut jĩ. Páant ã chājat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ: “Meemđih yeejép ĩ naáwát pah muntih, ma wutatđih wã jepahat jíib, weemđihbut yeejép ĩ wéhena beé”, át níj daacáp tajĩ.* ⁴ Jon jãtđih Dios naáwátđih naóh yapanit daácna, jwiítbut Diosđih jwĩ túi jéihyat pínah níjñá, ĩt daacáp wut jĩ. ĩ daacátjđih bohéna, ded pah Dios jwiítđih ã náah yacatđih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosđih túi jenah joĩ cádahcan, ã pehbhoó jwiítđih ã ub bejat pínahđih náhninit, jwĩ túi wēi jumbipna caá. ⁵ Yeebđih úabhna, nin pah wãpĩ níjñá caá: “Paá, queét Jesúsđih péenitđih búdí ma teo wáacá, túi wēinit, meemđih cádahcanjeh, túi bíicđih ĩ jumat pínah níjñá. ⁶ Páant queétđih ma túi teo wáacachah, queét nihat bíic yoobó jenah joinit, ‘Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ã ĩp, túini, chah wēpni caá’, ĩ níj wēi naóhbipna caá”, wãpĩ níj úabhna caá.

Judiowã nihcannitdihbut túini dooná ã juibíát

⁷ Cristo yeebđih ã wēi enat pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó bita Jesúh wáđih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosđih ĩ wēi naóhbipna caá. ⁸ Nindih yeebđih wã naóhna caá: Cristo teo wáhni panihni ã jūúwáchah, jwiít judiowãđih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judiowã nihcannitđih pínahbut páant át jūúwáp tajĩ. “Yeebđih wã túi chājbipna caá”, jwĩ nūowáđih ã níjájti pah chājni ã jumatđih jwiít judiowã jwĩ jéihyat pínah níjñá, Dios Cristodih át wahap tajĩ. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judiowã nihcannitdihbut ã jĩgah en teo wáacachah ennit, yeebbát caandíh ñi wēi naáwát pínah níjñá, Cristodih át wah deyanap wut jĩ. Ded pah yeebđih ã teo wáacat pínahđih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ:

“Cristo nin pah Diosđih ã níjíp be: **‘Judiowã nihcannit pehbhoó bejnit, meemđih numah wēi naóhnit, queét cátiđih wã numah wēi eobipna caá’,** Diosđih ã níjíp be”, át níj daacáp tajĩ. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ã níj daacátj pah muntih, nin pah bíih naóh yapanibut át níj daacáp tajĩ:

“Yeéb Judiowã nihcannit Dios ã ñionit judiowã bíicđih ñi túi weñeé”, át níj daacáp tajĩ. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ã níj daacátj pah muntih, nin pah bíihbut át níj daacáp tajĩ:

“Nihat yeéb judiowã nihcannit Diosđih ñi weñeé. Nihat baácđih moón caandíh ñi wēi eweé”, át níj daacáp tajĩ. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut bíic yoobó muntih nin pah át níj daacáp tajĩ:

“Isaĩ juiina nihat cáacwáđih ĩ maáh ã jumbipna caá. Pánihna, judiowã nihcannitdihbut ĩ maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubat pínahđih ĩ jéihbipna caá”, át níj daacáp tajĩ. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judiowã nihcannitdihbut ã túi teo wáacatđih ñi jéihyechah, Dios yeebđih túi jumat túatnit, búdí ã weñana naáh. Pánihna, Jesúsđih túi jenah joinit, ã pehbhoó yeebđihbut ã ub bejat pínahđih Túini Espíritu ã teo wáacatđih náhninit, ñi túi wēi páñaá.

¹⁴ Wã déewá panihnitá, yeebđih wã bohécah yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jumat túatđih túi jéihnit, ñijeéh jumnitđih jéih bohénit, túi chājnit yoobát ñi jumat doonáđih wã joiná beé. Pánih joinit, “Caán dooná yoobópđih tigaá”, wã níj jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumuchah yuhna, weemđih oina, nihat judiowã nihcannitđih Dios ã bohéat túatni jumna, úumcanjeh yeebđih bainí wã

* 15:3 Sal 69.9

naóhna caá, ñi túi náhnat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdíh ã bohéat túutuchah, caandíh teo wáhni jumna, Jesucristoíh túini doonádih judíowā nihcannitdih wāpī bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsdi h i túi jepahachah ennit, Túini Espírituboó queétdih Dioíhwā ã chājachah, “Nít túinit caá”, Dios ã níj enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wā teo wáhatdih cáacwādi h búdí wāpī wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Páni hna, Cristo ã teo wáacatjī h wā bohénachah joiná, ã wēpatjī h wā chājachah enna, dawá judíowā nihcannit Diosdih i jepahap be. Caandíh bácah yoobópdi h wā wēi naáwíhna caá. Bitá i chājatboodí h wāpī naóhca caá. Jerusalén tátchidih moondí h wā bohé jwíhip jī. Túttimah, ni hat tátchina jumat yoobó jib bejnit, páú Iliria baácdih juibí nit, caanjī h moondí hbut Cristoí h túini doonádih wā túi bohénap jī. ²⁰ Bitá i bohénitjidi h wā jwáub bohéí hca, Cristoí h túini doonádih joi jwáhcannitdihjeh búdí wāpī bohéí hna caá. ²¹ Páant wā bohéí hat pínahdih Dios naáwát di h naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“Á naáwát di h joi jwáhcannitji caandí h i joibípna caá. Queét áih túini doonádih joinít, i túi beh joibípna caá”, át níj daacáp tajī. *(Is 52.15)*

Pablo Roma tátchina ã bejhat

²² Ni hat tátchinadi h moondí h caán doonádih bohé jibni jumna, maatá pdih ñi pehbhoobút yeebdí h enedih wā bejhip yah be. Obohjeéhtih, páni h bejī hna yahna, búdí tewat ã jumachah, wā jéi h bejcap be.* ²³ Nin baácdih moondí h naóh péana, dawá jópchi yeebdí h enedih bejī hni joi buu jwahna ñi pebhna wā bejipna caá. ²⁴ España baácdih moondí h bohénadi h bejna, yeebdí h wā en yap bejipna caá. Páni hna, ñijeé h jumna, bícdih búdí jwí wēibipna caá. Bahni jeh jumnit, ñi teo wáacatjī h España baácna wā bejipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúí hwā di h dinerodih wahat túut niijná, caanna bej jwáhat túut caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúí hwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih i wá hup be. Páant i wá hni dinerodih queétdih wahadi h wā bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wá hna, queétjeh túi wēi jengah joinít, i wá hup be. “Páant judíowā di h i teo wáacat ã túina caá”, wā níj jengah joiná caá. Jwiít judíowā di h jeh Dios Cristoí h doonádih át jwí h jéi hanyap wat jī. Páant ã jéi hanyachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádih jwí bohénap jī. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowā di h i teo wáac jwáubaa t ã túina caá.*

²⁸ Queét i wahni dinerodih Jerusalén tátchidih moondí h wá h péanit, España baácna wā bejipna caá. Páni h caanna bejna, yeebdí h wā en yap bejipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibí nit, Cristo ded pah búdí ã teo wáacat di h jwí míc wéhenachah, jwiít bícdih ã túi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristodih túi jengah joinít jumna, Túini Espíritu jwiít di h ã míc oyat túutuchah, weemdí h búdí ñi úbú, wā tewat buoni ã jumachah yahna, wā túi buujáat pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúí hwā nihcannit weemdí h yeejép i chājí hichah yahna, Dios weemdí h ã wapat pínahdi hbut ñi úbú. Jerusalén tátchidih moondí h dinerodih wā wá huchah, caandí h i wēi ubat pínahdi hbut ñi úbú. ³² Páant ñi úbúchah, Dios ã náahachah, ñi pehbó wā túi juibípna caá. Páni h caanna juibí nit, ñijeé h

* 15:22 Ro 1.13 * 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11

jamna, weemdih ñi weñanachah, ñi pebh wã táí choo jwáhbipna caá. Pánih choonji España baácna wã bejbipna caá. ³³Dios jwiít dih táí jumat táutni ñijeéh á jamna naáh. Páant tií á jamna nah.

16

Pablo á péé túyat tútat

¹⁻²Jwí dée wili panihnih Febe wát jamnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wát jamni tútchidih moón Jesúíhwádih táí teo wáacnih caá. Dawá cãacwádih teo wáacnit, weemdihbut mi táí teo wáacap jĩ. Jwí Maáh Jesúíh wili mi jamuchah, caántdih ñi wēi jwááá. Caántdih biñ pah bóo á wihcah enna, ñi wũhá. Páant tigaá jwiít Jesúíhwádih míc teo wáacat náahap.

³Aquila, yad Priscilabut í túya naáh. Jesucristoíh doonádih wã bohénachah, queét wájeéh í tewep jĩ.* ⁴Bitá weemdih í mao yohíhichah, weemdih í teo wáacat jib queétdihbut bainíbit mawat dée á judhdap jĩ. Pánihna, queétdih bádí wã weñechah, nihat judíowá nihcannit Jesúíhwábut queétdih í wēina caá. ⁵Aquilawáih mædíh míc wáac jwinít Jesúíhwábut í túya naáh. Wã oini Epenetobut á túya naáh. Caán Asia baácđih moondih Cristodih jwíh jepah waóhni á jamap jĩ. ⁶María wát jamnihbut mi túya naáh. Caánt yeebdih bádí mi teo wáacap jĩ. ⁷Andrónico, Juniasjĩh í túya naáh. Queétdihbut judíowá jamnit, weem páh mantih Jesúíhwá í jumat jib, nemat muáboó wájeéh í jamap jĩ. Cristodih wã jepahat pínah játh queét ítát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúíhwá jwí maátajeéh í jamuchah, “Yoobópdih chájnit, ípĩ táí waóhna caá”, nihat queétdih í niñ wēi naóhna caá.

⁸Jesús á oyatjĩh wã oini Ampliatobut á túya naáh. ⁹Urbanobut á túya naáh. Caanbát Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wã oini Estaquisbut á túya naáh. ¹⁰Apelesbut á túya naáh. Caán yeejép yapna yahna, Jesúsđih á cádahcatdih ennit, nihat Jesúíhwá caandih ít táí wēi enep wat be. Aristóbuloíh mædíh moón nihat í túya naáh. ¹¹Wã dée Herodióndihbut á túya naáh. Narcisoíh mædíh moón Jesúíhwábut nihat í túya naáh. ¹²Trifena, Trifosajĩh í túya naáh. Queét yaádh jwí Maáh Jesúsđih teo wáhna, áihwádih bádí ít teo wáacap wat be. Jwí oiníh Pérsidabut mi túya naáh. Caántbut jwí maáhdih táí teo wáhnih mit jamap wat be. ¹³Rufobut nihat Jesúíhwá í wēi naóhni á túya naáh. Á ínbut mi túya naáh. Caánt wã ín panihnih caá.* ¹⁴Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bitá íjeéh jamnit Jesúíhwábut í túya naáh. ¹⁵Filólogo, Julia, Nereo, á jwan Olimpas, bitá íjeéh jamnit Jesúíhwábut í túya naáh.

¹⁶Dios á oyatjĩh yeéb Jesúíhwá ñi táí míc uúbá. Nihat Jesúíhwábut yeebdih í túyat táutna caá.

Pablo á péé wutat

¹⁷Wã déewá panihnitá, ñijeéh jamnit biquína yeebdih míc en jaiñhát táutnit, bícdih ñi táí jumatdih ít yéjanap wat be. Páant í chájachah, yeéboó Jesúíh naáwáđdih ñi jepahatjídih ñi cádah bejna caá. Páant í cádahachah enna, jĩ táí chája chaáh! Queétdih ñi pej jamca bojoó, yeebdih chah í yéjacat pínah niñná. ¹⁸Pánih cádahnit jwí Maáh Jesucristodih teo wáhnit nihcan caá. Yeejép í en ñinahatđihjeh chájnit í jamna caá. Queét túni jacjeh í bohéna yahna, í yee naóh bohénachah, táí jéihcannitboó queétdih í táí joiná caá. Pánihna, queét yee naóhndih ñi pej jamca bojoó. ¹⁹Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsđih táí

* 16:3 Hch 18.2 * 16:13 Mr 15.21

jepahnit caá ñi jumap. Pániñ tui jepahnit ñi jumap doonádih niñat ñt joyóp wut be. Weembát caán doonádih joinit, búdí wā wēina caá. Pániñ wēina yuhna, yeebdíh bainí wā um yacna caá, “queét yee naóhñitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah tui chājatdíh ñi jéihyat pínahdíh yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíh ñi jéihyatdíh wā náah yaccan caá.²⁰ Pániñ jéihni ñi jumachah, Dios, jwiítdíh tui jumap túatni, yeebdíh ñt teo wáacbiñna caá, nemépwā ñt maáh Satanásdíh ñi yap yohat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñt tui teo wáaca naáh.

Pablojeéh jumnit ñt túyat túatna

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíh ñt túyat túatna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíh ñt túyat túatna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ñt daacát túatuchah, daac wūhni wā jumna caá. Weembát Jesúih jumna, yeebdíh wā túyat túatna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh mūdih wā jumna caá. Nin mūdih Jesúihwā ñt míc wáacna caá. Pániñna, caanbát yeebdíh ñt túyat túatna caá. Erasto, nin tútchidih moón ñt maátaih dinerodih en daonibut yeebdíh ñt túyat túatna caá. Jwí dée panihni Cuartobut yeebdíh ñt túyat túatna caá.*

²⁴ Jwí Maáh Jesucristo yeéb niñatdíh oinit, ñt teo wáaca naáh. Páant tui ñt jumna nah.

Diosdíh ñt wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidih jwí wēi jíih! Caán niñat jéihni jumna, yeebdíh ñt jéih teo wáacna caá, wā naóhñiñi Jesúih túini doonádih tui jenah joinit, caandíh ñt cádahcat pínah niijná. Caán doonádih jon jātih moón ñt jéih jwūhcap wut jī. Obohjeéhtih, ñt naawátdíh naóh yapanitdíh jéihyanit, Diosjeh ñt daacát túatup wut jī. Būñ ñt daacátjidih jwí enechah, jwiítdíhbut ñt jéihyana caá. Pániñ jéihyanit, judíowā, judíowā niñcannitdíhbut tui ubni pínah Jesús ñt jumapdíh weemdíh ñt bohéat túatup jī, niñat baácdíh moón caandíh ñt jepahat pínah niijná.²⁷ Pániñna, ¡Jesucristo ñt teo wáacatjīh, Dios biicjeh niñat jéih beedánidih yeó jáap jumap pah jwí wēi naóh jíih! Páant tui ñt jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naawát.

Pablo

* **16:21** Hch 16.1 * **16:23** Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat túatna

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát túatnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwādih wā wahna caá. Dios weemdíh níonit, Jesucristoíh túini doonádih ã naáwát túatni wā jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wā túyat túatna caá. Wā úud panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat túatna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úúbhñit, biícidih jmmnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícidih ñi táí jumat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã táí teo wáacat

⁴ Diosdih úúbhna, “Paá, queét Jesúhwādih búdí oinit, ma táí teo wáacatdih túina caá”, wāpí niijná caá. ⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi táí jéih naóh yapana caá. ⁶ Páant ã táí teo wáacachah, wā naóhñiji Jesúh doonádih ñi táí joyóp jí. ⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwáúb dei júúwát pínahdih wēi páinit, ã wēpatjñh ñi míc táí teo wáacna caá. ⁸ Yeebdíh páantjeh ã táí teo wáacbična caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwáúb dei júúwáchah, yeebdíh yéejat peéh chājat ã wihcan niit. ⁹ Dios jwiítidih ã níwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí táí pej jumat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chājbipna caá.

Í míc jūihñatdih ã cádahat túatna

10-11 Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna jwinít, ñi míc jūihñat doonádih weemdíh í naáwáp jí. Páant ñi chājachah, wā úudwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjñh nin pah yeebdíh wā wutna caá: ¡Ñi míc jūihñatdih caanjñhñeh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh táí biícidih jumat caá náahap. Jesús ded pah ã jumatdih, ded pah ã bohéatdihbut biícidih ñi táí jenah joyoó. ¹² Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biícidih ñi táí jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah táí bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah táí naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah táí jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdiñh jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwā caá”, ñi niijná yuh caá.* ¹³ Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jumat pínahdih át bohécap jí. Weém, Pablo, yeebdíh wan wáuhni nihcan caá. Wā wēpatjñh nihcan jí yeebdíh í daabánap jí. Jesús ã wēpatjñh í daabánap jí, áihwā ñi jumat jútat pínah niijná. ¹⁴⁻¹⁵ Crispo wát jumni,* Gayo wát jumni,* queét chénewádhñeh wā daabánap jí. Bitadih wā daabácáp jí. Yeebdíh wā daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjñh weemdíh ã daabánap jí”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queédih wā daabácátjidih túina caá”, Diosdih wā niijná caá. ¹⁶ ¡Cáaj! Estéfanawādih wā quíib buudáp be. Queétdihbut wā daabánap jí. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácáp jí”, wā niij jenah joiná caá.* ¹⁷ Cáacwádhñ

* **1:1-2** Hch 18.1 * **1:12** Hch 18.24 * **1:14-15** Hch 18.8 * **1:14-15** Hch 19.29; Ro 16.23 * **1:16** 1Co 16.15

daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih túini doonádih naáwát túutna, á wahap jī. Jwiít cāacwā jwī jenah joyátjīhjih á naáwát túutcap jī. Páant wā naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhjih ita wēi jenah joi tága. Jesúsdih ita jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios á wēpatjīh yoobópdih áih doonádih weemdíh á naáwát túutap jī, Jesús cruzboó á wun wāhatjidih ī túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios á jéihyat, á wēpatdih júutni caá

¹⁸ Jwiít Jesús cruzboó á wun wāhatji doonádih joinít, caandíh jwī jepahchah, Dios á wēpatjīh jwiítidih á túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús á wun wāhatji doonádih joinít, nin pah ī niúj jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jīí. Páantjeh át wanjehep wut jī”, ī niúj jenah joiná caá.* ¹⁹ Páant ī niuját biíc yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajī:

“Dios nin pah á niujná caá: ‘Cāacwā ī bohéatdihjih túi jéihna yuhna, weemdíh ī jenah joicát jīb ī buudbípna caá’, á niujná caá”, át niúj daacáp tajī. (Is 29.14)

²⁰ Diosdih jéihcannit ī jenah joyátjīhjih búdí ī jéihyechah yuhna, Dios ī jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, á niúj jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cāacwā jwī jenah joyátidihjih bohénit, ī túi jéihna yuhna, jeáboó ī bejcan niút. Moisés á watatjidih bohénit, túi naóhnitbut jéihna yuhna, Dios pebhna ī bejcan niút.* ²¹ Dios nihatdih jéihni jamna, nin pah át niúj jenah joyóp wut jī: “Cāacwā ī jenah joyátidihjih jéihmitdih wā túi ubcan niút. Obohjeéhtih, wā wūáh á wun wāhatdih jenah joinítidihjih wā túi ubbipna caá”, át niujíp wut jī. Jesúsíh doonádih jwī bohénachah, jepahcannitboó “Oboh ī naáwátjeh caá”, niúj jenah joinít, buudnit ī jumbipna caá.

²² Jwiít judiowā nin pah jwīpī niúj jenah joiná yuh caá: “Dios á wēpatdih á júutcah, caandíh jwī jepahcan niút”, jwī niujná caá. Yeéb judiowā nihcannit nin pah nīpī niúj jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah á jamatdih jwī jenah joyátjīhjih beh joicán, caandíh jwī jepahcan niút”, nī niujná caá.

²³ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwīpī niúj naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiítidih át wun wāhap tajī”, jwī niujná caá. Páant jwī niúj bohéatdih joinít, jepahcannit judiowā nin pah ī niúj jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios á wahni jwiítidih túi ubni pínah wuncanjeh, jwī maáh á jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwī páini nihcan caá”, ī niúj jenah joiná caá. Páant niúj jenah joinít, Jesúsíh doonádih ī yap yohna caá. Judiowā nihcannitboó nin pah ī niúj jenah joiná yuh caá: “Í yee naáwátjeh caá”, niúj jenah joinít, queébtut Jesúsíh doonádih ī yap yohna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiít judiowādih, yeéb judiowā nihcannitdihbut Dios á nīwichah, Jesúsíh doonádih túi joi jepahnit, nin pah jwī niúj jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jamna, cāacwādih túi ubat túut niujná, Jesúsdih át wun wāhat túutap tajī”, jwī niujná caá. ²⁵ Páant á nīwichah, áihwā jamna, nin pah jwī niúj jéihna caá: “Jwiít cāacwā jwī jenah joyát chah Dios át jenah joi tága. Jwiít cāacwā jwī wēpat chah Dios á wēpna caá”, jwī niujná caá.

²⁶ Páant wā naáwátidih jenah joinít, Dios yeebdíh á nīwichah, ded pah nī jamatdihbut nī túi jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jamna, oboh jumnit caá”, it niúj jenah joyóp tajī. ²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā ī niujnítdih Dios át

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

ñiwip taga. Pánih ñíona, jéihnitboodih “Búdí bohéna yuhna, wã jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niij jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut á ñiwichah ennit, “Wã wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih át niij jéihyanap taga. ²⁸ Oboh jumnit, bita ī deohnit, bita ī enah bojnitdihbut Dios át ñiwip taga. Pánih ñíonit, “Jwiit cāacwã jwī jéihyat weemdih ā jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiitdih át niij jéihyanap taga. ²⁹ Pánihna, Dios pehbóo jwībínit, “Wã jéihyatjīhjah wã jūwáp be”, jwī niij jéihcan niit. ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiitdih át teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwã jwī jumat pínah niijná. Pánih áihwã jumna, Jesús ā jenah joyát pahjah muntih Dios jwiitdihbut ā jenah joyát tautna caá. Á wun wāhatdih jwī tui jenah joyóchah, jwiit áihwādh “Caánboó túini caá. Wã peéh chājcan niit”, Dios ā niij enna caá. ³¹ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Weemdih dedé juhdat wihcan caá”, niijnit ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios niht jéihni, weemdih ā tui teo wáacap be’, niijnit ī jumca naáh”, át niij daacáp tajī. *

2

Cristo ā wun wāhatji

¹⁻² Wã údwã panihnitá, ñi pebhna jwīh jwībína, ded pah wã jumatjidih ñi tui náhninaá. Ñi pehbóo wã bejat pínah jātih nin pah wã niij jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jumatjidih bohéna, jwiitdih ā wun wāhatjidih queétdih wã jéihyabipna caá”, wã niij jenah joyóp jī. Páant niij jenah joinit, Dios weemdih ā jéihyani doonádh tūinijeh yeebdih wã naóh bohénap jī, “Pablo niht jéihni caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná. ³ Ñijeéh jumna, nin pah wã niij jenah joyóp jī: “¿Yoobópdih niit wã bohénap? ¿Jesúsdih ī tui jepahmi naniit? ¿Jepahcan, ijnit, weemdih ī yoh bacami naniit?” niij jenah joinit, búdí wã úmup jī. ⁴ Jwiit cāacwã jwī jenah joyátjīhjah wã naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdih tūinijeh wã bohénachah joinit, Dios ded pah ā wēpatdih ā jútuchah ennit, Jesúsdih ñi jepahap jī. ⁵ Pánihna, “Pablo ā tui jéihyatjīhjah jwiitdih ā jepahat tautcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj jútuchah ennit, Jesúsdih jwī tui jenah joyóp jī”, ñi niiját pínah niijná, páant wã bohénap jī.

Túini Espiritu ded pah Dios ā jumatdih ā jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodih tui jenah joyát caá náahap. Diosdih tui jenah joinitdih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Dios niht jéihni jumna, jwiitdih tui ubat taut niijná, Jesúsdih át wahjip taga. Pánih chājna, jeáboó jwī jwībínachah, chah tūinidihbut jwiitdih ā chājbiipna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétdih ī wunuchah, ī jenah joyátjidih bita ī náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ā chājat pínah jātih, Jesúsdih ā wah deyaat pínahdh átát jenah joiijp taga. Jon jātih páant niij jenah joiná yuhna, jwiit cāacwādh át jéihya jwahcap taga. ⁸ Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ī maátaboó it beh joicáp jī. Í beh joiná nihna, niht jéihni, chah wēpni, jwī Maáh Jesucristodih ita mao yohcan taga. ⁹ Dios páant ā niij jenah joyátjidih cāacwã ī beh joicáh yuhna, ā naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

* 1:31 Jer 9.23-24 * 2:3 Hch 18.9

“Caandih oinitdih ded pah Dios túini ā chājat pínahdih jwiít cāacwāboó encan, joicán, jwī jenah joi jwáhcan caá. Ded pah jwī jenah joyát chah ā túi jumbipna caá”, āt niīj daacáp tajī. (Is 64.4)

¹⁰ Páant ā jéihya jwáhchah yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwáhna Túini Espirituboó jwiítidih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihāt jéihni, Dios ā jenah joyátidih ā túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiít cāacwā biih ā jenah joyátidih jwī jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiít cāacwā Dios ā jenah joyátidih jwī jéihcan caá. Āih Túini Espiritujeh caá caandih ā jéihyep. ¹² Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyátidih jwī beh joicán caá. Páant jwī beh joicáh, āih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ā wāhup jī, ded pah oinit, ā túi chājatjidih jwī jéihyat pínah niijná. ¹³ Páant ā jéihyanachah, ā wēpatjīh jwiítbut yeebdih jwī jwáub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joinít, jwī bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā jéihyanachah, bitadih jwīpī bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdi h jepahcannit, Túini Espiritu wi h cannit, caán ā bohéatdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ī niīj jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ā teo wáacchah, ā bohéatdih queét ī jéih beh joicán caá. ¹⁵ Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dios ded pah ā bohéatdih jwiít Jesúsíhwā jwī jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ā weñat pínahdih jwī jéih chājna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jéihcannitboó páant jwī chājachah ennit, Dios ā weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queéboó páant ī chāj?” ī niijná caá. ¹⁶ Páant ā jumāt pah jon jātīh Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah āt niīj daacáp tajī:

“Dios nihāt jéihni ā jumachah, jwiít cāacwāboó ded pah ā jenah joyátidih jwī jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodih jwī jéih bohécan caá”, āt niīj daacáp tajī.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ā teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ā jenah joyátidih jéihna, ā weñat pínahdih jwī jéih chājna caá.

3

Pablo, Apolosjīh Diosdih oboh teo wāhnitjeh ī jumāt

¹ Yeéb wā úudwā panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá. ² Yeebdih maatápdih wā bohénachah yuhna, wébít páantjeh nom jwāhnit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, ñi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, nom jwāhnitdih jeémátidih jwī wāhcat pah, buoni bohéatdih yeebdih wā jéih naóh jwāhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum? * ³ ¿Dépanihna Túini Espiritu wi h cannit pah Dios ā weñat pínahdih ñi chājcan? Túini Espiritu wi h cannit pah jumna, tabít míc jāihnit, míc íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chājna caá. ⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tabít ñi míc íjana caá. Pánih míc íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niīj jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niīj jenah joiná caá. Páant ñi niīj jenah joicá bojoó. Jwiít bohéni nihāt biíc yoobó Diosdih teo wāhnitjeh jwī jumna caá. Ded pah ā wātchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwī bohénap jī. Páant ā wātchah, jwī bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jī. ⁶ Nin pah ā jumna

* 2:16 Is 40.13; Ro 11.34 * 3:2 He 5.12-13 * 3:4 1Co 1.12

caá: Pácahidih momni dée, weém jíi yeebdíh Jesúh doonádih wā jwíh naáwáp jíi.* Páant ā momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ā jwúub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, ā behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdíh ā jéihyana caá.⁷ Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ā chíhana caá. Pánihna, weém wā túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ā túi bohénachah yuhna, Dios yeebdíh ā jéihyachah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandíh ñita jepahcan tagaá.⁸ Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ā enechah, bíic yoo bó í jumna caá. Dios ā wēpatjīh bíic ā túi bohéatdih ennit, ā pehbóo ā juibínachah, Dios chah ā jíib chājbipna caá. Obohjeéhtih bíihboó ā túi bohécatdih ennit, nump ā jíib chājbipna caá.⁹ Jwiít nihát Dios ā watatdih jepahnit, yeebdíh jwí bohéna caá. Yeebboó Dioíh pácahi dée, áih muú dée ñi jumna caá.¹⁰ Dios weemdíh ā túi teo wáacachah, weémboó yeebdíh wā jwíh bohénap jíi. Muú chājna, táini jíhlo jwio náhdih ñíonit, í dodhdát dée, weémboó yeebdíh wā jwíh túi bohénap jíi. Túttimah, muú chājnit dée bita yeebdíh í jwúub bohénap taga. Túini muú chājnit dée, jwiít bohénitboodíh Dios ā wēpatjīh jeh túi bohéat caá náahap.¹¹ Túini jagáp nahdih í dodhdát dée, Jesucristo ā wun wáhatjidih wā jwíh bohénachah, ñi jepahap jíi.¹² Maatápdih jumni pínah muudíh chājíhna, táini máa nahnadíh ñíonit, túi chājat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioíh muú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wā túttimah jéohnitdih Túini Espírítu ā wēpatjīh yoo bópdih bohéat caá náahap.¹³⁻¹⁴ Pánih chājna, Jesús jwúub dei jóhna, muudíh í túi chājat dée, í túi bohéatjí jíib, Dios ā túi chājbipna caá.¹⁵ Obohjeéhtih, muudíh í túi chājat dée, í túi bohécatjí jíib, ā túi chājcan níit. Queét túi bohécannitboó Dios pebhna í juibínachah yuhna, Túini Espírítu ā teo wáacatjīh í bohécach, Dios queétdih ā túi chājcan níit.¹⁶ Pánihna, “Jwiít bíicdih Dioíh muú dée jwí jumuchah, Túini Espírítu jwíjééh ā jumna caá”, ñi níj túi jenah joyoo.*¹⁷ Pánih jumna, áihwājeh jwí jumuchah, ded yeéb bíicdih ñi jumatdih ā yéejanachah, Dios caandíh búdí ā peéh chājbipna caá.

¹⁸ Biquína nin pah ñi níj jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, ñi níj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joinít, yeebjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi níj jenah joyátdih yeebdíh cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut nuumná, nin pah ñi jwúub níj jenah joyoo: “Weém bainí jéihnijeh jumna, yoo bópdih jéihyat túut niijná, Dios ā teo wáacatdih búdí wā náahna caá”, ñi níj jenah joyoo.¹⁹ Diosboó caandíh jepahcannit ded pah í jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ā niijná caá. Páant niijná, nin pah jon játiłh át níj daacát túutur tají: “ Jwiít chah jéihnit caá, níj jenah joinít dih wā yohbipna caá”, át níj daacát túutur tají.*²⁰ Davidjiboodíh bíic yoo bó nin pah át níj daacát túutur tají: “Weemdíh jéihcannit í jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, át níj daacát túutur tají.*²¹⁻²² Biquína yeéb nin pah ñi níj jenah joiná yah caá: “Pablo chah jéihni ā jumuchah, weém áih jumna, weembát chah jéihni wā jumna caá”, ñi níj jenah joiná caá. Bitabát Apolosdih, Pedrodihbut bíic yoo bó ñi níj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant ñi níj jenah joyát yoo bópdih nihcah, túut nuumát caá náahap. Yeéb jwíhwā nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó níihwā jwí jumna caá. Dios jwiít dih yeéb nihatdih át wáhap taga. Páant yeebdíh ā wáhuchah, jwiít nihát yeebdíh teo wáacnit jwí jumna caá. Yeebdíh teo

* 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28

* 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16

* 3:19 Job 5.13

* 3:20

wáacnitudih wāhñit, nin baácboó ñi jam jwāhuchah, páantjeh ā tūi chājipna caá. Wāñnit, ā pehbboó ñi jaibínachah, chah túini ā wāhñit caá. Būu láa Dios yeebdíh tūi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ā teo wáacñit caá. Pānihna, niहत túini ā wāhñi ñiñi ā jamna caá. ²³ Yeéb Cristoiñwā jamna, caánboó Dioiñ ā jamuchah, yeebbút Dioiñwā ñi jamna caá.

4

Cristo ā naáwát túttñit ded pah ī jamat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhñitjeh caá. Dios cāacwādiñ ā jéihya jwuhca naáhdih Pablowādiñ āt bohé jibat túttap taga”, niñ jengah joyát caá náahap. ² Det teo wāhñitdih ī maátadiñjeh tūi jepahat caá náahap. Pānihat pah, jwiít Jesúsdiñ teo wāhñit jamna, jwī Maáh ded pah ā bohéat túttuchah, jwiít dih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo tūi yoobópdih ā bohécan caá”, yeéb ñi niñjichah yahna, weémboó wā jgahcan caá. Bitabút biíc yoobó ī niñjichah yahna, biíc yoobó wā jgahcan niít. Weemjéñbut “Dios ā bohéat túttatjidih wā tūi bohécan beé”, wā niñ jengah joicán caá. ⁴ “Diosdiñ jepahñit, yoobópdih wā bohécan caá”, niñ jengah joicán yahna, “Weém tūi yoobópdihjeh bohéni caá. Dedé yéejat jñib weemdíh ā wihcan caá”, wā jéih niñcán caá. Jwī Maáh Jesucristojeh weemdíh enñit, “Meém ma tūi bohénap be”, niñni pínah caá. ⁵ Jwī Maáh Jesús ā jwāub dei jūúwát pínah jātih, yeebboó ded pah jwī bohéat, bita ī chājatdihñbut enñit, “Caánboó jwī Maáh ā wutaditdih ā tūi chājcan caá”, niñcát caá náahap. Obohjeéñtih, jwāub dei jūóhñit, Jesúsboó ded pah jwī bohéatjidih jwiít dih ā naóhñit caá. Jwiít cāacwāboó ded pah biñ ā chājatdih, ā jengah joyát dihñbut jwī jéihcan caá. Jwiítjehñbut jwī jengah joyát dih jwī jéih beedácan caá. Diosjeh caá ā jéihyep. Pānihna, Jesús jwāub jūóhñit, niहत jwī chājatjidih, niहत jwī jengah joyátjidiñbut ā naóhñit caá. Caán láajeh caá “Meém ma tūi chājap jī”, jwiít dih ā niñ naóhñit caá.

⁶ Wā úudwā panihñit, pānih naóhna, ñi tūi beh joyát pínah niñna, ded pah jwiít Apolosjñh jwī jamatdihjeh wā naáwáp be. Ded pah jwī jamatdih enñit, biíc yoobó yeebbút ñi jéih jumbipna caá. Dios ā daacát túttatdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ā jéihyat chah jwiít dih bohéni ā jéihna caá. Pānihna, meém ma jéihyat chah caá wā jéihyep”, ñi múic niñcá bojóo ⁷ “Caán bohéni bojóo chah jéihni ā jamuchah, caandíh caá jwī náahap”, ñi niñcá bojóo. Niहत ñi bíbohathdih Dios yeebdíh wāhñitjeh caá. Jwī bohéatdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdíh āt beh joyánap taga. Ñi jengah joyátjñhñeh ñi beh joicáp be. Pānihna, ī jéihyatjñhñeh beh joinít dée, yeebdíh nin pah niñcát caá náahap: “Weemdíh bohéni tūi jéihni ā jamuchah, weembút tūi jéihni jamna, Jesúsdiñ doonádiñ weemjéñ wā tūi beh joyóp be”, niñcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niñ jengah joiná caá. “Jwiítboó Dioiñ doonádiñ tūi jéih beedánit caá. Jwiít dih dedé jadhdát wihcan caá. Túini Espiritu niहत ā wāhñi wēpat jwiít dih ā jamna caá. Pablowā ī wihcañ yahna, jwiítjeh maáta jwī jamna caá”, ñi niñ jengah joiná yah caá. Obohjeéñtih, jwī Maáh Jesús ā jwāub dei jūúwáchah, caán biíc dih maáta yoobópdih ñi jamuchah, āta tūi taga. Pānih jamna niहत, jwiítñbut ñijeéñ maáta jwīta jam taga. Niहत yeejép yapat āta péa taga. Obohjeéñtih, páant ā yap jwuhcan caá. ⁹ Weémboó nin pah wā niñ jengah joiná caá: “Jwiít Dios ā naáwát túttñitdih oboh jamñit, peéñ mawat pínahdih pāñit pah bitaboó ī enna caá. Niहत cāacwā, niहत Dioiñ ángelwāñbut

* 4:4 1Jn 3.19-21

ded pah jwiít dih ã yapat pínah dih jéihyat túut niijná, jwiít dih enna caá ã chãjap”, wã niij jengah joiná caá. ¹⁰ Páni h ennit, “Jesucristoi h dooná di h naóhna, queé t dedé pínah ni hcan caá”, jwiít dih ã niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queé t Jesú h wã jumna, dedé jéihcat pínah wi hcan caá”, yeé bboodí h ã niij enna caá. “Queé t wêp naóhni t ni hcah, queé t dih jwí jepahcan niít”, jwiít dih ã niij jengah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queé t ã túi wêp naáwá chah joinít, ni hat cáacwã ã túut nuúmbi pna caá”, yeé bboodí h ã niij jengah joiná caá. Páni hna, dawá yeé bdi h wêi naóhni t, jwiít bboodí h ã iiná caá. ¹¹ Jwiít jwí bohé jibichah, nuúgúp tubna, ã pí taca joót na caá. Jwiít dih túini yé gúeh wi hcan, nuú búb t wi hcan caá. Jwí naáwá chah joinít, íijna, jwiít dih dawá láa bita ã mawap be. Jwí jib bohé jwií hhipmant, nuú búb biíc yoobó ã yapna caá. ¹² Jwí náahat dih jíib chãjat túut niijná, búdí teonit, jwí pí chuná caá.* Cáacwã jwiít dih yeejép ã naáwá chah joinít, yeejép naó h jwú b bacanjeh, Dios queé t dih ã teo wácat pínah dih jwí pí ú b hna caá. Yeejép ã chãjachah yuhna, jwí pí enah bojna caá. ¹³ Yeejép dooná ã naáwá chah joinít, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niít?” jwí pí niij jwú b bacana caá. Ni hat cáacwã ã yohni pah jwiít dih í pí enna caá. Jwí bohé jwií hhipmant nuú búb biíc yoobó jwiít dih ã jengah joiná caá.

¹⁴ Caandí h daácna, ñi túicat pínah ni hcan, yeé b wã weh panihni t dih oina, ñi túut nuú má t pínah dih náah yacni t, páant wã niij daacáp be. ¹⁵ Nin wã naáwá t pínah dih ñi jengah jooyó: Weém ñi íip panihni caá. Yeé bdi h wã bohé á t túttimah, dawá Jesú h dooná di h bohé ni t jumá chah yuhna, weemjé h beé yeé bdi h jwí h naóhni. Páant wã jwí h naáwá chah joinít, Jesucristo di h ñi jepahap jí. ¹⁶ Ñi íip panihni jeh yeé bdi h oini t, páant wã niij naáwá p be. Ì mána ded pah ã jumat dih ennit, wé bít but biíc yoobó í pí chãjna caá. Páni hna, ñi íip panihni ded pah wã jumat dih ennit, yeé b búb biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁷ Páant ñi chãjat pínah dih náah yacni t, Timoteo di h ñi pebhna wã wahna caá. Jesú h dooná di h wã naáwá chah joinít, caanbúb ã jepahachah, wã wú h pah wã oini ã jumna caá. Ni hat tútchinadi h moón Jesú h wá di h ded pah bohé na, biíc yoobó wá pí chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enni jí yeé bdi h búb ã jwú b ná hniabi pna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, biquí na yeé b nin pah ñi niij jengah joiná caá: “Jwiít chah jéihni t caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ã jéih bohé can niít. Jwiít dih ú mni t, ã jéohbican nacaá”, ñi niij jengah joiná yah caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwí Maáh ã wahachah, waí canjeh ñi pebhna wã jui b í bi pna caá. Jui b íni t, páant niij naóhni tabeh ded pah ã chãjat dih wã enbi pna caá. Jesú h dooná di h ã naáwá chah, ¿Bita ã túut nuú m niít? ¿Oboh ã niiját jeh caá? ²⁰ Queé t Dios ã wêpat jí h yoobó p di h ã naáwá chah, queé t dih joinít boó jepahni t, ã túut nuú mbí pna caá. Obohjeéhtih, páant jeh ã naáwá chah, cáacwã ã jepahcat dih wã jéih bi pna caá. Jesú h wã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wêpat jí h ã chãj bi pna caá. Oboh naóhna, ã chãj can niít. ²¹ Páni hna, ñi pebhna jui b íni t, wã jéihñat dih náahcan, ñi túut nuú m páñaá. Páant ñi túut nuú m á chah, ñi íip pah yeé bdi h oini t, chãihjeh wã naóh bi pna caá.

5

Yeejép yoobá t pohba chãjni di h íyohat pínah

¹ Nuú yeé bdi h bainí wã jwú b naáwá t túut caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat dooná di h wã joyóp be. Ñi cáti h tubit yéj chãjni ã íip áadi h jeh á t bíbohóp wat be.

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17

Jesúsdiĥ jéihcannit páant yeejép ĩpĭ chājcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdiĥ jéihnit jumna yuhna, páant ā chājatdiĥ ñi enah bojna caá.* ² “Jwĭ Maáhdih táí jepahnit, jwiítđih dedé yéejat wihcan caá”, niĭj jenah joiná yuhna, túccan, ĭgahcan, caán yeejép chājnidiĥ ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, buu páantjeh ā yéej chājat ĭib, yeéb ñi míic wáac ĭuinít, caandíĥ ñi jwúub waadát túutca bojoó. ³ Weéboó ñijeéĥ wihcan yuhna, caán donáđih joinít, búdí úbhna wā chājap be. Pániĥna, ñijeéĥ wā ĭumat pahjeh, ded pah caandíĥ ā yéejat peéĥ chājat pínahđih Jesús weemdíĥ ā jéihyanap be. ⁴⁻⁵ Páant ā jéihyanachah, nin pah yeebdíĥ wā niĭj naóĥna caá: Caandíĥ ā yéejat peéĥ naáwát túut niĭjná, yeéb ñi míic wáacá. Pániĥ míic wáacna, ñijeéĥ wā ĭumat pah, Jesús ā wēpatĭĥ nin pah caandíĥ ñi niĭj: “Jwĭ jwúub míic wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwā ĭ maáh ded pah meemdíĥ yeejép ā chājĭhna, ā chāj naáh, ma jwúub túut nuumát pínah niĭjná. Pániĥ túut nuumnít, Jesús ā jwúub dei ĭúúwchah, ájeéĥ ma bejat pínahđih meemdíĥ jwĭ náah yacna caá”, caandíĥ ñi niĭj.

⁶ Pániĥ yéej chājni ñijeéĥ ā míic wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúsíhwā jwĭ táí jumna caá”, ñi niĭj jenah joyóchah yuhna, ā túican caá. Nin pah jwĭpĭ niĭj naáwátđih ñi táí jéihna caá: “Búdí pan pínahđih ā paáát pínah bainíbitjeh jwĭ widichah yuhna, niĥat āpĭ paa béjna caá”, jwĭ niĭjná caá. Pániĥat pah, bíicjeh ā yéejatđih cádahĭcan, niĥat Dioíhwā bíicđih míic wáacna, queéđđihbut ā yéejabipna caá.* ⁷ Jwiít judíowā Pascuadiĥ jeémát pínah chājnit, niĥat paáát pínahđih jwĭih nuumát yohnit, paacánni pandihjeh jwĭpĭ chājna caá. Diosđih jwĭpĭ mao wāĥni oveja wúuh pah, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwĭ ĭumat pínah niĭjná, Jesucristo jwiítđih át wun wúhup tajĭ. Pániĥna, paáát pínahđih jwĭ yohat pah yeebdíĥbut niĥat ñi yéejatđih, ñi cátiĥ jumni yéejat cádahĭcannidihbut yohat caá náahap. Pániĥ yohna, paacánni pan dée, Dios ā enechah, yéejat wihcannit ñi ĭumbipna caá.* ⁸ Pániĥna, táí wēnit, bíicđih ĭumat túut niĭjná, niĥat yeejép chājatđih, yeejép jenah joyátđihbut cádahnit, yoobópdih jenah joinít, jwiítđih táí chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwĭih daác wahni núodih wā niĭjátji pah muntih, buu wā jwúub niĭj daácna caá, ñi táí beh joyát pínah niĭjná. “ĭ áa niĥcannitĭĥ yeejép chājnit bíicđih ñi ĭumca bojoó”, wā niĭj daacáp ĭi. ¹⁰ Páant niĭj daácna, “Jesúsdiĥ jéihcannit yeejép chājnit”, niĭjná wā chājcan be. “Jesúsdiĥ jéihcannit bíí déedih en ĭinahnitđih, nuumnítđih, pāpnidih úbhnitđihbut”, niĭjná wā chājcan be. Pániĥ chājnit niĥat pebhboó ĭ jumna caá. ĭjeéĥ ĭumĭhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga. ¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niĭjná wā chājap be: “‘Weém Jesúsíĥ caá’, niĭjná yuhna, nin pah chājnit bíicđih ñi ĭumca bojoó: ĭ áa niĥcannitĭĥ yeejép chājnit, en ĭinahnit, pāpnidih úbhnit, bitadiĥ yee naóĥ yacnit, máĭhnit, nuumnít ĭ ĭumachah, queét bíicđih ñi ĭumca bojoó”, niĭjná wā chājap be. Pániĥ chājnitđih numah jeémcat caá yeebdíĥ náahap. Queéđbut yeebdíĥ ĭ numah jeémíhichah, ñi jepachca bojoó. ¹²⁻¹³ Weém Jesúsdiĥ jéihcannitđih ĭ yéejat peéĥ wā chājcan niít. Diosboó queéđđih ā peéĥ chājipna caá. Obohjeéhtih jwĭjeéĥ wáac ĭuinít Jesúsíhwā ĭ yéej chājachah, jwiítboó queéđđih peéĥ chājat caá náahap, ĭ táí túut nuumát pínah niĭjná. Pániĥna, ñijeéĥ jumni tabit yeejép chājnidiĥ ñi yohoó. Caandíĥ ñijeéĥ bíicđih ñi ĭumat túutca bojoó.*

* 5:1 Dt 22.30 * 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

6

Jesúhwājeh míc ámohat

¹ Buu biih yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbipna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jumna yahna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ā yoobáát pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pebhboó ñi bej? Jesúsdih jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdíh ā túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh āta teo wáac taga. ²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesús ā jwúub dei jūúwúchah, yéejnitdih caán biícidih jwiít áihwāboó jwí wutbipna caá. Ángelwādhbut jwí wutbipna caá. Nin baácboó jwí jum jwuhchah, ¿Dépanihna, bainí míc jūihñat ā jumuchah yahna, yeéb Jesúhwājeh ñi jéih yoobácan? ⁴ Queét maátadih wēi encan yahna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúhwā míc jūihnit, i yoobáát pínah niijná, queét dih jeh naawádih ñipí bej? ⁵ Ñi tícat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jenah joiná yahna, míc jūihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ā wihcat pah ñi jumna caá. ⁶ Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, Jesúsdih jéihcannit maata pebhna naawádih bejna, Jesúsdih jepahcannitbut i joyóchah, ñipí naóh yaac caá. ¿Pánih chājna, ñi túccan niít?

⁷ Yeéb Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadih ñi bid bejchah, ā táican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jum naáh”, ñi niijchah, chah āta túi tagaá. Bitá i jéih chāj nuumúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácan, “Á jum naáh”, yeebdíh niiját caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeéboó chah yeejép ñipí chājna caá. Bitá i yeejép chājatdih, i jéih chāj nuumátdih, biíc yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúhwā míc jumna yahna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios pebhboó i bejcan niít. Yeebjéh míc yeecanjeh, yoobópdiñ ñi jenah joyoó. Nin pah chājnit, Dios pebhboó i bejcan niít: ii náah chājnit, pápnidih wúbhñit, i áa nihcannitñih yéej chājnit, neoná mícjeh chājnit, yaadh mícjeh chājnit, nuumnit, bií déedih en ñinahñit, máihñit, bitadih yeejép doonádih táoh naóhñit, jéih chāj nuumnitbut Dios pebhboó i bejcan niít. ¹¹ Páant i chājat pah biquína yeéboó ñi jumap jī. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ā wan wúhñit, ñi yéejatdih át yohop taga. Pánihna, buu, Túini Espíritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jumuchah, yeebdíh yéejat jīb ā wihcan caá.

Jwíih bácahñih yéej chājcat caá náahap

¹² Buu biih yeejép yapatdih bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, jwí yéej chājachah, ā táican caá. Biih jwí chājachah, túini jumna yahna, jwíih bácahdih, jwí jenah joyádih yéejna, jwiítidih ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdih cádahíhna yahna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiítidih náahap.* ¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnit, nuugúp tubachah, jwíipí jeémpna caá. Páant jwí chājachah, ā túina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí jumuchah, bid jeémát ā wihcan niít. Biquína “Jwíih bácah yaáhdih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácahdih chājna, caandíh jwí teo wúhat pínah niijná, át chājap tajī. Caanjéh caá jwí Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih

* 6:12 1Co 10.23

boo pud jūáwát túutnit, jwiít dihbut biíc yoobó ã wēpatjīh ã boo pud jūáwát túutbipna caá.

15-16 Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúh wā jumna, caán biíc dih biíc bácah dée jwī jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát túutap tajī: “Newé yadjīh biíc bácah dée ī jumbipna caá”, át niij daacát túutap tajī.* Caandīh jéihnit, nin pahbut yeebdīh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjéeh ã jumachah, queét biíc bácah dée ī jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumachah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúh wā, ájeéh biíc bácah dée jumna yahna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumíh? Páant chājat yeejép caá. 17 Obohjeéhtih yeebboó Jesúh wā jumnit, ájeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espiritu níih caolihboó ã jumachah, caán ã jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

18 Yeebdīh ñi áa nihcannitjīh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéej chājnit nihna, chah jwīih bácahdih, jwī jenah joyátdihbut jwī yéejana caá. Páant jwī chājat túttimah, jwiít dih túut nūmát chah ã bəona caá. Dedé biíh jwī yéej chājachah yahna, túut nūmát nump ã bəona caá. 19-20 Nindih ñi túi náhninaá: Jwīih caolihboó ã jumat pínah niijná, Dios jwiít dih Túini Espiritudih át wahap jī. Páant ã wahachah, jwiítboó áih mūu pánihni caá jwī jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiít dih ã wan wāhat pínah niijná, jwiít dih ã jīb chājap jī, áihwā jwī jumat pínah niijná. Pánih áihwā jumna, caán jwī maáh ã jumachah, jwī weñat pínahdih jenah joicánjeh, ã weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

1 Būu weemdīh ñi uúbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij uúbh joyóy tajī: “¿Jwiít Jesúsdih jéihnit jwī áa jumachah, ã túimi niít?” ñit niij daacáp tajī. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeeb áa wihcannit ñi jumachah, ã túina caá. 2 Obohjeéhtih, páant ñi jumachah, í náah chājat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdīh áa jumat caá náahap. 3-4 Páant ñi áa jumachah, yaádīh bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoih pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumíhichah, caánt dih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliih pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumíhichah, caandīhbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ñi bidcan niít. 5 “Diosdih túi uúbat túut niijná, biíc dih jwī jum jawhca boj jīh”, ñi miíc niijíchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, uúbh péanit, túi biíc dih ñi jwáub jumúú. Túbit maatáp dih cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutachah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājbipna caá.

6 Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ã túina caá. Ñi í náah chājcat pínah niijná, páant wā niij naóhna caá. 7 Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihat áa wihcannit ī jumachah, áta túi tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadih áa jumat wēpatdih Dios ã wāhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yahna, túi jumat wēpatdihbut ã wāhna caá.

* 6:15-16 Gn 2.24 * 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

⁸ BꞰꞰ, áa wihcannitdih, éemp wꞰnnitdihbut bainí wā naóhbiḡna caá. Yeébbóó áa wihcannit ñi jamꞰchah, ā túibiḡna caá. ⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, ii náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi ubꞰú.

¹⁰⁻¹¹ BꞰꞰ, yeéḡ Jesúhḡwā áa jamnitboodih bainí wā naóhbiḡna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ā wutat caá. Yaádh ī áadih ī cádahca bojo naáh. Neonábut ī weha mána yaádhdiḡ ī yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míc cádahnitji, biíhdih ī áa jamca bojo naáh. Pániḡ míc cádahnitji queéḡ chénaḡ pahjeh jwꞰꞰb míc ámohna, biícdiḡ jwꞰꞰb jamnit, chah ā túibiḡna caá.*

¹² BꞰꞰ, yeéḡ bitadiḡ jwꞰꞰ bainí wā naóhbiḡna caá. Biquína yeéḡ neoná Jesúsdih ñi jepahachah yꞰhna, ñi weha mána yaádhboó ī jepahcap jī. Yeéḡ Jesúhḡwā ñi jamꞰchah yꞰhna, ñijeéḡ ī jamíhichah, ñi yohca bojoó. ¹³ Biquína yeéḡ yaádhbut Jesúsdih ñi jepahachah yꞰhna, ñi weha mánaboó ī jepahcap jī. Páant ñi jamꞰchah yꞰhna, ñijeéḡ ī jamíhichah, ñi cádahca bojoó. ¹⁴ Yeéḡ biíc bácaḡ dée ñi jamꞰchah, biíc Jesúh jamna, biíḡ Jesúh nihcaḡ yꞰhna, Dios yeebdih ennit, “Queéḡ wíhḡwā caá”, ā niijná caá. Pániḡhna, Jesúsdih jepahcannit neoná ī weha mána yaádh Jesúsdih ī jepahachah, queéḡ neonádiḡbut Dios ā túi chājbiḡna caá. Biíc yoobó Jesúsdih jepahcannit yaádh ī weha mána Jesúsdih ī jepahachah, Dios queéḡ yaádhdiḡbut ā tái chājbiḡna caá. Páant ñi jamꞰchah, ñi wehdih ennit, “Queéḡbut wíhḡwā caá”, Dios ā niijná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdih jepahcannitboó ī weha mána yaádhdiḡ, ī weha mánadiḡbut ipī cádahihna caá. Pániḡ cádahihna, míc maocát túut niijná, ī beje naáh. ¹⁶ Obohjeéhtih, túi biícdiḡ ñi jamꞰchah, chah ā túina caá. Yeéḡ Jesúsdih jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdih ī jepahat pínah, Dios queéḡdih ā túi abát pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbiḡna caá. Í jepahcan niút”, jwī niíj jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah nihát Jesúhḡwādiḡ wāpī naóhna caá: Jesucristodiḡ jepahnit, ded pah ñi jamatjidiḡ biíc yoobó ñi jamꞰú. Páant ñi jamat pínahdiḡ jwī Maáh jéihnit, yeebdih āt jwejep taga. ¹⁸ Det Jesúsdih jepahnit bóodnitji jamna, ī náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jamna, ī bóodat túutca bojo naáh. ¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbut Dios biíc yoobó ā enna caá. Á wutatdih jwiítidih jepahat caá náahap. Pániḡ jepahnitdihjeh ā wēi enna caá. ²⁰ Dios yeebdih áih pínahdih ā ñio láa ded pah ñi jamatji pah ñi túut nꞰꞰmca bojoó. ²¹ Teo wāhñit ñi jamꞰchah, ā túina caá. Páant ñi jamatdih ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdih watíhna, ī wata naáh. Á túimi nacaá. ²² Dios ā túi ubꞰchah, bitadiḡ teo wāhñitboó jwī maáih jamna, watnit ded pah ī jamna caá. Bitadiḡ teo wāhñitboó Jesucristodiḡ teo wāhñit caá. ²³ Jesúhḡwā ñi jamat pínah niijná, yeéḡ ñi yéejat jīb āt wꞰn wāḡḡp tajī. Pániḡ áihḡwā jamna, ā weñat pínahdiḡjeh yeebdih chājat caá náahap. Yeebdih bita Jesúsdih ī cádahat túutꞰchah, queéḡdih ñi joyáh bojoó. ²⁴ Pániḡhna, wā éudwā panihñitá, Jesúsdih jwíih jepahnit, yeéḡ nihát ded pah ñi jamatji biíc yoobó ñi jamꞰú. Páant ñi jamꞰchah, Dios yeebdih wēi ennit, ā teo wáacbiḡna caá.

²⁵ BꞰꞰ, áa wihcannitdih ñi wāhḡ joyátidih wā jepahbiḡna caá. Ded pah queéḡ ī chājat pínahdih Dios ā wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátidihjeh wā naóhbiḡna caá. Dios weemdih ā jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyátidih ñi túi joyóchah, ā túimi nacaá. ²⁶ Nin pah wā jenah joiná caá: BꞰꞰ yeó jáapna Jesúhḡwā tꞰbit yeejép ī yapna caá. Ñi áa jamꞰchah, chah ā buóbiḡna caá. Pániḡhna, áa wihcannit jamna, áa wihcanjeh jamat caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih,

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wā niijíchah yuhna, ñi áa pínahdih bid joinít, téihya chéonit, ā túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodih chah ā buobipna caá. Ñi áa wihcah, nump yeebdih ā buobipna caá.

²⁹ Páant niijnít, wā úudwā panihnitá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ā jwúub dei júúwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, ded pah ā weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ī weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ā weñat pínahdih jenah joyát caá náahap. ³⁰ Jwī jġahat, jwī weñat, dedé pínah nihcana caá. Bií déedih jġib chājna yuhna, bíbohcanit pah ñi jumna. ³¹ Pánihna, Jesús ā watatdih túi chājat túat niijná, nin baáboó jumnidih búdí wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ā watatboodih jwiít dih túi jenah joyát caá náahap.

³² Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyá dih yeebdih búdí wā náah yacna caá. Áa wihcanniboó jwī Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah ā chājat pínahdih ā túi jenah joiná caá. ³³ Obohjeéhtih, áa jumniiboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bií déedihjed āpī jenah joiná caá. ³⁴ Pánihna, Dioíh pínahdih ā jenah joicán caá. Yaádh dihbut bíic yoobó ā jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwī Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ā weñat pínahdihjed mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, túi wēinit ñi jumna pínahdih yeebdih wā náah yacna caá. Diosdihjed túi oinit, ā weñat pínahdih jenah joinít, bií déedih jenah joicánjeh, ñi túi jumna pínahdih caá wā náah yacap.

³⁶ Buh, biíh naáwát yeéb japatadih jwuh wā naóh b ipna caá. Ñi náahnit yaádh ī behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi ubna. Páant ñi ubchah, yéejat nihcana niit. ³⁷ Obohjeéhtih, biíhboó “Áa wihcanni wā jumchah, chah ā túibipna caá”, ā niij jenah joí dée caá. Páant caanjéh niij jenah joiná, bita caandih ī watcah, ā jenah joyát pah chājna, caanbát ā túi chājna caá. ³⁸ Pánihna, ded ā áa pínahdih ubnit, ā túi chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ā túi chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ā wuncah, caandih cádhacat caá náahap. Obohjeéhtih, mi jeéh bóo ā wunuchah, chéwat déedih ā watachah, ded biíh áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, Jesús dihjed mi níwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wā niij jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wēibipna caá. Túini Espiritu caá weemdh páant ā niij jenah joyát túatup be”, wā niij jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ī wāhni déep

¹ Buh, biíh ñi ubh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij ubh joyóp tajī: “¿Pāpnidih ī wāhni déepdih jwiít Jesús ihwā jwī jeéméchah, ā túimi niit? Í pāpni cáacwā ī chānijeh caá. Dedé wēpat wihcana caá, jwī niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tajī. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnit caá”, niij jenah joinít pah ñit daacáp tajī. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcana caá. Bitadih oinit, queédih túinijeh naáwát caá náahap. ² Ded “Weémboó nihatdih túi jéih beedáni caá”, niij jenah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcana caá. ³ Obohjeéhtih, ded Diosboodih jéihni, caandih oina, bitadih ā teo wáacabipna

caá. Páant ã oyochah, Dios caandíhbut jéhnit, “Caán wíih caá. Wã oini caá”, ã niijná caá.

⁴ “Päpnidih i wãhni déepdih jwí jeéméchah, ã túimi niít?” ñi niij daacátjidih buu jwuh wã jepahbipna caá. “Päpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwí niij jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádih “Nin wëpni, jwiítidih teo wáacni caá”, i niij jenah joiná caá. Biguína widhdih, cáiwádhíh, yeodíhbut páant ípí niij jenah joiná caá. Bitá jeé doóhñadih, máa nahnadih, nuñúpwádhíhbut páant ípí niij jenah joiná caá. “Nin jwiítidih wëp teo wáacni caá”, i niijná, dawá ã jumna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwí niij jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwí íp caá”, jwí niij jéihna caá. Caán nihadidih át chãjap tají. Jwiít cáacwádhíhbut át chãjap tají, áihwã jumna, caandíh jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandíh Dios nihadidih chãjat túttnit, jwiítidihbut át jumat tútup tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Päpni báadhcan caá”, jwí niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúhíhwã jumna yuhna, páant i niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdih i jepahat pínah jãtíh, päpnidih “Jwiítidih wëp teo wáacni caá”, niij jenah joinít, caandíh wëina, i wãhni déepdih ípí jeémép tají. Pánihna, buubut Jesúhíhwã jumna yuhna, päpnidih wãhni déepdih jeémpnit, päpnidih i jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih i túi beh joi jwuhcan caá. Páant niij jenah joinít, “Páant wã jeéméchah, yéejat jíib weemdíh ã jumbipna caá”, i niij jenah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedéidih jwí jeéméchah, jwí jeémpcáhbüt, Diosboó biíc yoobó jwiítidih ã enna caá. ⁹ Caán déepdih jwí jeéméchah, ã túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jáap jéihnitdih jwíta yéėja tagaá. ¹⁰ Päpnidih i weñat pebhna waadníh, caandíh i wãhni déepdih bitajeéh jwí jeéméchah ennít, “Caánboó Jesúsdih túi jéihni páant ã jeéméchah, weemdíhbut ã túina nacaá”, ã niij jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Päpni ã wëpna caá”, páantjeh niij jenah joinít, jwúub jeémpna, ã túi chãjcan caá. ¹¹ “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinít, jwí jeéméchah, ã túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwí jumatdih jwí júutat jíib, bita Jesúhíhwã jwí úudwã paníhñit, jáap jéihnitdih jwí yéejabipna caá. Jesús queétdih ã wun wãhuchah yuhna, buudníh i jumbipna caá. ¹² Jwí úudwã paníhñitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwí yéejanap.* ¹³ Pánihna, weémboó wã úudwã paníhñitdih oinit, queétdih yéejacat tút niijná, päpnidih wëinit i wãhni déepdih wã jeémpcan niít.

9

Jesús ã naáwát túttnit ded pah i jumat

¹ Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembút Jesúsdih wã enep jí. Páant caandíh wã enechah, weemdíhbut ã naáwát tútup jí. Pánihna, ded pah wã chãjíchah, Jesúsboó ã wutuchah, ã túina caá. Weém caandíh teo wãhni yeebdíh áih doonádih wã naáwáchah joinít, ñi jepahap jí.* ² Áih doonádih jepahñit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ã naáwát túttni nihcan caá”, i niij jenah joyóchah yuhna, yeébbó weemdíh ã wahatjidih ñi jéihna caá. Wã bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ã wëpatjéh jwiítidih ã bohénap jí”, ñi niij jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ípí niijná caá: “Caánboó Jesús ã naáwát túttni nihcan caá”, i niijíchah yuhna, queétdih bohéna, ñi téut nuumátjidih wãpí naóhna caá. ⁴ Cáacwádhíh jwí bohénachah, jeémátidih babhbatdihbut queétdih jwiítidih wãhat caá náahap. ⁵ Jesús úudwã, Pedrobut, nihat bita Jesús ã naáwát

* **8:6** Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17 * **8:12** Mt 25.45 * **9:1** Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16

túatnitbut ī weha mána yaádh biícđih ī bohé jibichah, ded pah ī náahatdih ĩpĭ wāhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaádhđihbut jwĭ namah jibichah, jwĭ náahatdih yeebdĭh wāhat áta náahcan tagaá. ⁶ Nihat bohé jibnitdih ī bohénitboó dedé ī náahatdih ĩpĭ wāhna caá. Pánihna, weém Bernabéjĭh jwĭ bohénachah, biĭh tewatdih jwĭ teocat pĭnah niijná, jwiít chénat pahdih jwĭ náahatdih yeebdĭh wāhat caá náahap. ⁷ Soldadowā queétjeh ī náahatdih ĩpĭ jĭb chājcan caá. Ĩ maátaboó queétđih ĩpĭ wāhna caá. Iguĭh momnitboó ĩh iguĭh quehechah, ĩpĭ jeémpna caá. Nihat ovejawāđih en daonítboó ĩh ovejawāđih ĩpĭ mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wā niiját jwiít cāacwā jwĭ jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah āt niĭj daacáp tajĭ: “Momo jiwĭ trigo tĭbnadih ā caóh chuñuchah, āih jacđih ĩ chéoca bojoó, tĭbnadih jeémĭhna, ā jeémát pĭnah niijná”, āt niĭj daacáp tajĭ. * ĩPáant ā niĭj daacát túatna, momo jiwĭdihjeh niít Dios āt jenah joiĭp? * ¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodĭh āt jenah joyóp tajĭ, cāacwāđih jwĭ bohénachah, jwiitđih ī túi en dawát pĭnah niijná. Wāpchidih teonit, jeémátđih ĩpĭ bidna caá. ¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdĭh Jesúh doonáđih jwĭ túi bohénap jĭ. Páant jwĭ chājchah, jwĭ náahatdih yeebdĭh wāhat āt náahap ta yah jĭ. * ¹² Pánihna, bita bohénitdih ĩpĭ wāhat pah, jwiitdihbut wāhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wāhat yeebdĭh ā náahachah yahna, ĩi wāhcah ennit, jwiitboó jwĭ wābh tac buugácap jĭ. Pánih wābhcanjeh, búđi jwĭpĭ tewep jĭ. Jwĭ wābhchah, nin pah ĩita niĭj jenah joi tágaá: “Pablowā biĭ déedih náahnitjeh, ī bohéna caá”, niĭj jenah joiĭt, jwĭ bohénachah, ĩita joiĭhcan tagaá. Pánihna, yeebdĭh bohéna, ded pah jwĭ náahatdih jwĭpĭ wābhcap jĭ. ¹³ Obohjeéhtih, nindih ĩi túi náhninaá: Dioĭh maaná juibĭnit, jwiít judĭowā sacerdotewāđih nuñápwāđih jwĭpĭ wāhna caá, Diosdih ī cáo wāhat pĭnah niijná. Dios queét sacerdotewāđih, bita caánboó teonitdihbut ī cáo judhni déepđih āt jeémát túatup tajĭ. * ¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwĭ Maáh Jesucristo jwiít āih doonáđih naóhmitdih jwĭ bohénitdih āt en dawát túatup tajĭ. * ¹⁵ Páant ā wutuchah yahna, weémboó yeebdĭh wāpĭ wābhcap jĭ. Buubut páant niĭj daácna yahna, “Weemdĭh ĩi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuugáp wunna yahna, wāta wābhcan tagaá. Wā wābhchah joiĭt, ĩi wāhchah, “Weém jĭib whcanni Jesúh táini doonáđih wāpĭ bohéna caá”, wāta jéih niĭjcan tagaá.

¹⁶ “Jesúh táini doonáđih wā bohéat jĭib, Dios ā enechah, weém chah táini caá”, wāpĭ niĭj jenah joiĭcán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdĭh ā bohéat túatdih chājcan, tubit wāta jĭgah tagaá. * ¹⁷ Wā náahat pahjeh āih doonáđih wā bohéna, wā bohénitboó weemdĭh ī jĭib chājat pĭnahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohélichah, wā bohélichah yahna, biíc yoobó āih doonáđih weemdĭh bohéat caá náahap. Ĩ wutuchah joiĭt, āih táini doonáđih wāpĭ bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdĭh ā wāhni tewatjeh ā jumachah, wā bohéat jĭib wāpĭ bidcan caá. ¹⁸ Pánihna, jĭib bidcanjeh bohéna, búđi wā wéina caá. Yeebdĭh bohénitdih en dawát ā náahachah yahna, weémboó wāpĭ wābhcan caá.

¹⁹ Páant wā bohénachah, cāacwā jĭib wāhcan, weemdĭh ī jéih wutcan caá. Bitā ĩ weñat pĭnahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat túat pahjeh wāpĭ bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yahna, bita ded pah ī jamatdih ennit,

* 9:8-9 Dt 25.4 * 9:8-9 1Ti 5.18 * 9:11 Ro 15.27 * 9:13 Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

* 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

biic yoobó wāpī jumna caá, weemdih wēi ennit, túini doonádih wā naáwáchah joinít, í jepahat pínah niijná. ²⁰ Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judiowádih Jesúh doonádih bohénit, ded pah í chājat biic yoobó weembát wāpī chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdih í jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judiowā jwī nuowā í wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdih ā túi enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwī nuowā í wutatdih wāpī jepahna caá. ²¹ Bita judiowā nihcannit Moisés ā wutatjdih jéihcannitdih bohéna, ded pah í jumat pah biic yoobó wāpī jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, í jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ā wutatdih wāpī yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdih ā wutuchah, caandihbut wāpī jepahna caá. ²² Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdih chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétoó túi beh joi jwahcan, “Nin pah chājnit, wāta yéej chāj tagaá”, niij jenah joinít, í chājatdih weembát wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat í jumat biic yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih í túi jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínah niijná. ²³ Jesúh túini doonádih nihat cáacwā í joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét í jepahachah, Dios pehbhoó jumna, jwiít biicdih jwī túi wēibipna caá.

²⁴ Dios pehbhoó juibínit, chah túini ā wāhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah ā wutatdih ní túi jepahaá. Nin pah ā jumna caá: Cáacwā ñáonit, nihat í ñáwáchah yuhna, chah wēpép ñáonidihjeh wēinit, túinidih ípī wūhna caá. Pánihna, chah wēpép ñáoni dée jwiítbut Dios ā wutatdih túi chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, jwiítidih wēinit, túinidih ā wāhbiipna caá. Pánih wēpép ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdih túi chājat caá náahap. ²⁵ Nin pahbut ā jumna caá: Ñáonitboó íih bácahdih ípī wēpana caá. Pánih wēpana, íih bácahdih yéejacat pínahdih ípī chājcan caá. Cáacwā queétdih wēinit, nuójih péeb waoni júdwádh í wāhatdih ípī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wāhni júdwá waícanjeh ápī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwíh caolihdih yéejahcan, Diosdih wēibhñit, ā naáwátidihbut jwípi jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, túinidih jwiítidih ā wāhbiipna caá. Caán ā wāhni pínahboó ā buúdcán niit. ²⁶ Weémboó yoobópdihjeh ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdihjeh chājat túut niijná, caandih wāpī túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdih í mao chūúat pah, weembát Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdih wā túi jenah joiná caá. ²⁷ Ñáonit, míic mao tíohnit íih bácahdih yéejacat túut niijná, í náahatdihjeh ípī chājcan caá. Páant í chājat pah, weembát wíh caolihdih yéejacat túut niijná, wā náahatdih chājcan, Dios ā weñat pínahdihjeh wāpī chājna caá. Pánih chājnit, Dios pehbhoó wā juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jíib wāhat pínah meemdih ā wihcan caá”, weemdih ā niijcán niit.

10

Egipto baácmant jūóhñit ded pah í yapatji

¹⁻² Dios pehbhoó juibínit, jwiítidih wēinit, túinidih ā wāhat pínahdih jwiít nihat jwī bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judiowā jwī nuowā Egipto baácmant jūóhna, ded pah í yapatjdih jwiítidih túi náhniat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh í bejehcah, Diosboó queétdih wapna, mah pōh panihniijh át waáwáp wut jī.* Muj Mac Duúnidih jōpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios át chūuh bejat túutup wut jī.* Pánih jumna, Moisésdih ít túi péenap wut jī.

* 10:1-2 Ex 13.21-22

* 10:1-2 Ex 14.22-29

³ Tútchi wihcapboó jumnit, Dios ã wãhni jeémátdih nihat ípí jeémép wut jĩ.*
⁴ Múj wihcah, mah ã bac júúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih át mawat túntup wut jĩ. Páant ã chãjachah, ã wãhni mahdih queét nihat ít babhbap wut jĩ. Jee dáhmant í babhni mah ã bac júúwát dée, Jesucristobat Túini Espíritudih át wãhup wut jĩ. Í jéih encah yãhna, Jesús íjeéh ã jib bejehcah, ã wãhni Túini Espiritu queétdih át teo wáacap wut jĩ.*⁵ Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ã teo wáacachah yãhna, biquínajeh caandih ít jepahap wut jĩ. Bitá dawá caandih jepahcannitdih wéi encan, Dios queétdih át peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat Egipto baácmant júóhni, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ít wun beedép wut jĩ.*

⁶ Páant queét nihat í yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép í chãjat pah jwí chãjca boj jĩh.*⁷ Dios ã daacát túntni tólih, Éxodo í niijníndih, nin pah át niúj daacát túntup tají: “Queét cáacwã í pãpnidih wéinit, biíc dih wéi jeémp babh máihna ít chãjap wut jĩ”, át niijíp tají.* Páant í yéej chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.⁸ Biíh láa biquína yaádh metnit, í náah ít chãjap wut jĩ. Páant í í náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios át mawap wut jĩ.* Páant í chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.⁹ Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ít niúj júihñup wut jĩ: “¿Dépanih tibeé jwiútdih Egipto baácmant ma úb júóh? Nin tútchi wihcapboó jwí yabh jibna caá. Dios jwiútdih ã túi en daocán caá”, ít niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Diosdih tac buugána, caandih ít íjanap wut jĩ. Páant í yéejat peéh, Dios maiwãdih át wahap wut jĩ, queétdih í chãác mawat pínah niijná.* Páant í yapatdih jenah joinít, í chãjat pah jwiútdih chãjcat caá náahap.¹⁰ Biíh láa, biquína nin pah ít míc niijíp wut jĩ: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswãdihjeh jwí maáta át chãj? Jwiít nihat biíc yoobó túinit jwí jumna caá”, míc niijnít, Diosdih ít júihñup wut jĩ. Páant í júihñat peéh mawat pínah niijná, Dios áih ángeldih át wahap wut jĩ.* Páant í chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.

¹¹ Páant queét í yapatjij jwiít péeni yeó jáapna jumnitdih ã jéihyana caá. Í yapatjidih Moisés ã daacátjidih ennit, túi jenah joinít, biíc yoobó jwiútdih chãjcat caá náahap.¹² “Weémboó Jesús d ih wã chah túi jenah joiná caá. Dedé yéej chãjat jenah joyát weemdih ã júúwúchah yãhna, wã túi jéih yap yohna caá”, niúj jenah joiná, ñi túi chãja chaáh. Páant niúj jenah joiná yãhna, jon jãtíh moón í chãjat pah, ñi jwáub yéej chãjmi nacaá.¹³ Jwiít nihat biquí láana yeejép chãjat jwí jenah joiná caá. Páant jwí yéej chãjíchichah yãhna, jwí yéej chãjcat pínah niijná, Dios jwiútdih ãpí teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiútdih ãpí júútna caá, jwí yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwí buujácatdih jéihni, chah yeejépdih jáhni, jwiútdih ãpí teo wáacna caá.

Pãpnidih wéicat

¹⁴ Wã chéenwã, nindih ñi túi joyoó: Bitá “Jwíh dios, jwiútdih teo wáacni caá”, í niúj pãpnidih í weñepboó bejcanjeh, queét í chãjat biíc yoobó yeebbút ñi chãjca bojóo.¹⁵ Yeéb túi jéihni jumna, ded pah ñi chãjat pínahdih jéihyat túnt niijná, nin wã naawátdih yeebjéh ñi túi jenah joyoó:¹⁶ Míic wáac joinít, Jesús meép panihni iguúh macdih babhni, áih bácah panihni pandihbat biíc dih jwí jeémátdih bainí yeebdíh wã naóhbi pna caá. Pánih babh, jeémpna, ã wun

* **10:3** Ex 16.35 * **10:4** Ex 17.6; Nm 20.11 * **10:5** Nm 14.29-30 * **10:6** Nm 11.4 * **10:7** Ex 32.6 * **10:8** Nm 25.1-18 * **10:9** Nm 21.5-6 * **10:10** Nm 16.41-49

wāhatdih jenah joinít, “Táina caá”, jwípī niijná caá. “Jwiít dih wən wāhna, jwiít ājeéh táí bíicdih jwí jumuchah, ā wēpat jwiít dihbut ā wāhna caá”, jwí niíj jéihna caá.* ¹⁷ “Jwí jeémpni pan bíic dahjeh ā jumat pah, jwiít nihah bíicdih bíic bácah dée jwí jumna caá”, niíj jéihnit, caán pan dahdih bíicdih jwípī jeémpna caá.

¹⁸ Jwiít judíowā ded pah jwí chājatdih ŋi jenah joyoó: Dioh məná bejnit, nañúpdih mao cáo wāhnt, Diosdih jwípī wēina caá. Caandih jwí wāhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjīh bíicwā jwí jumna caá. Bitabut pāpnidih ī wāhnijidih jeémpna, queébtut caanjīh bíicwā ī jumna caá.* ¹⁹ Páant niijnít, “Jwíh dios caá”, niíj pāpni, caandih ī wāhribut “Dedé wēpat ā jumna caá”, wā niíjcaán caá. ²⁰ Oboghjeéhtih, dedé wēpat ā wihcah yuhna, bita caandih jeémátdih wāhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwāboodihjeh jenah joinít, ī wāhna caá. Pánih wāh péanit, jwáub jeémpna, nemépwā bíicdih ī jumna caá. Yeébbodih nemépwā bíicdih ŋi jumatdih wā náah yaccan caá.* ²¹ Nemépwā bíicdih jumna, Dios bíicdih ŋi jéih jumcan caá. Dios bíicdih táí jumat tútt niijná, nemépwā bíicdih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwādh ī wāhni jeémátdih ŋi jeémpca bojoó. Caandih wāhni babhbatdihbut ŋi babhca bojoó. Jesucristo ā wən wāhatdih jenah joinít, caán bíicdih jumat tútt niijná, āih meép panihni iguīh macdih babhna, āih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* ²² Pāpnidih wāhni jéémátdih, Jesús ā wənatdih jenah joiní jeémátdihbut jeémpna, jwí Maāhdih ŋi líjana caá. ¿Yeéboó Diosdih चाह wēpnit níit ŋi jumap? ¿ŋi yéejat ā peéh chājatdih ŋi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā líjatdih úmnnit, nemépwādh ī wāhnijidih ŋi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadidih oinit, teo wáacat

²³ Biquína yeéb nin pah ŋi niíj jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chāca bojoó’, niíjat weemdih ā wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh ā náahcan caá”, ŋi niíj jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, bíih jwí chājachah, táini jumna yuhna, jwiít dihjeh, bitadidihbut ā teo wáaccan caá.* ²⁴ Pánihna, jwí weñat pínahdihjeh chājcan, bitadidih jwí teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

²⁵ Déepdih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ī wāhni níit? ¿Wā jeéméchah, ā táimi níit?” niíj wābh joicánjeh, jíib chājnit, ŋi jeémé. ²⁶ Jwí líp Dios nihatdih ā chājni, nihah āih caá. Dedé jwí jeémát pínahdihbut chājnit, jwiít dih ā wāhna caá. Pánihna, ā wāhndih jwí jeéméchah, ā táina caá.*

²⁷ Jesús dih jéihcanni yeebdih ā namah jeéméchah, bejnit, dedé ā wāhuchah, “¿Nin pāpnidih ī wāhni níit?” niíj wābh joicánjeh, ŋi jeémé. ²⁸ Oboghjeéhtih, Jesús dih jáap jéihribut jumna, “Nin déep pāpnidih ī wāhni caá”, yeebdih ā niíjchah joinít, caandih ŋi jeémpca bojoó. ²⁹ “Wā jeéméchah, ā táina caá”, niíj jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maāhdih jáap jéihnibodih yeéb ŋita yéēja tagaá. Oboghjeéhtih, “ŋi jeémpca bojoó”, wā niíjchah joinít, nin pah weemdih ŋita niíj wābh joi tagaá. “Caandih wā jeéméchah ā túyatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdih chājat náah?”* ³⁰ Dedédih jeémpnit, ‘Ma wāhat táina caá, Paá’, wāpī niijná caá. Páant wā niíjchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandih jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemdih ma niíj?’ ŋita niíj tagaá.

* **10:16** Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * **10:18** Lv 7.6 * **10:20** Dt 32.17 * **10:21** 2Co

6.15-16 * **10:22** Ex 20.5; Dt 32.21 * **10:23** 1Co 6.12 * **10:26** Sal 24.1; 50.12; 89.11 * **10:29** 1Co 8.7-12

³¹ Páant niŷ naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiít Jesúhwādhíh túi chājat caá náahap, bita jwiít dih ennit, queébtut Diosdih í weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap. ³² Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúhwādhíhbut yeejép űi chāj júutca bojoó. ³³ Weémpoó dedé wā chājihna, nihát cáacwā í túi jumatdih jenah joinít, wāpí chājna caá. Pánihna, Jesúsdih í jepahachah, Dios queédih á túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jumat pínahdih jenah joicánjeh, bita í túi jumat pínahdih wāpí jenah joiná caá.

11

¹ Weém Jesucristo ded pah á chājatjidih jenah joinít, biíc yoobó wāpí chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbát ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó űi chājáa.*

Míc wáacnit, ded pah í chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhnit, yeéb biíc yoobó űi túi chājna caá. Jesúh doonádih jwí bohénachah joinít, páantjeh űi túi jepahna caá. Páant űi chājachah, yeebdíh wā wēina caá.* ³ Bwú biíhdih wā naóhbiipna caá, yeéb Jesúhwā míc wáacnit, ded pah űi chājatdih űi túi jéihyat pínah niijná. Nindih űi náhninaá: Jwí íp Dios Jesucristo á maáh caá. Jesús neoná í maáh caá. Neoná í weha mána yaádh í maáh caá. ⁴ Níih baácdih moón biíhdih jepahat júutna, űih waojíh yégueh chóojíh űipí cáagna caá. Pánihna, Jesúh neonáboó úbhñit, Dios naáwát dih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját júutat dée chājnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép í chājna caá. ⁵ Yaádhboó úbhñna, Dios naáwát dih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan niít”, niiját júutat dée chājnit, í weha mánadih yeejép í chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihát miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá. ⁶ Yaádhboó íih waojíh yégueh chóojíh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih í jumna naáh. Oboghjeéhtih, boj beedáátdih túicnit, í jih cáaga naáh. ⁷ Diosdih úbhñna, neonáboó Dios á nihát panihni jumna, íih wao dáhjih cáagcat caá náahap. Páant í cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, í niiját júutna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandíh wā wēi jepahna caá”, í niiját júutna caá.* ⁸ Dios cáacwādhíh jwíih chājna, newédih át jwíih chājap wut jí. Túttimah áih páwájíh yaddih át chājap wut jí. ⁹ Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jí. Oboghjeéhtih, yadboodíh newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jí. Páant tigaá neoná maáh panihnit í jumna caá.* ¹⁰ Yaádhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, í weha mánadih í jepahat júutat túut niijná, Dioíh ángelwā í wēi enat pínah but niijná. ¹¹ Oboghjeéhtih, neoná í weha mána yaádh í maáh í jumachah yuhna, Jesúhwā jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó á enna caá. Pánihna, queédih míc teo wáacat caá náahap. ¹² Dios newédih jwíih chājna, áih páwájíh yaddih át chājap wut jí. Bwú yaádh caá neoná pínahdih í weh jumna caá. Oboghjeéhtih, Dios caá nihát dih á chājap.

¹³ Míc wáacnit, ded pah űi jumat pínahdih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh űi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih í jepahat júutíhna, íih waojíh yégueh chóojíh ípí cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih úbhñit, í weha mánadih í jepahat júutna, queédih waojíh cáagat caá náahap. ¹⁴ Níi cátih newé

* **11:1** 1Co 4.16; Fil 3.17 * **11:2** 2Ts 2.15 * **11:7** Gn 1.26-27 * **11:9** Gn 2.18-23

waó yoóc maátni ã dɛwúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc dɛoná, ã túccan níit?” ñipĩ níj jenah joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dɛwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni dɛoná, mi túi jíghona caá”, ñipĩ níj jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátni dɛonít, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chájap. ¹⁶ Páant wã naáwát dih ded bíihboó mácah ã naáwíhichah, nin pahjeh wã jepahna caá: Nihat jwiit yeebdíh bohénit wã naáwát dih bíic yoobó jwĩpĩ bohéna caá. Nihat nin baác nadih moón Dioíh wábut Diosdih wéinit, bíic yoobó ñpĩ chájna caá.

Jesús ã wutni jeémát dih í túi chájcat

¹⁷ Jesús ã wutni jeémát dih bɛu bainí wã naóh bípna caá. Míic wáacnit, Jesús ã wutni jeémát dih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wã wéican caá. Jesús ã naáwát dih bíic yoobó chájcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, ñi míic yéejana caá. ¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús ã wunatdih náhninit, bíicdih jeémát túut níijná yuhna, ¿Dépanihna, bíicdih ñi jeémpcan? Biquína dawá bíi dée bíboh nit moh yéejnit bíicdih í jeémíhcan caá. Bitaboó í chéenwã bíic yoobó jenah joinítjeh bíicdih í jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ñpĩ túi jeémpna caá. Pánih nihat bíicdih jeémpcan, ded pah Jesús ã bohéatdih ñi chájcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesús dih túi jepahnitdih, det Jesús dih túi jepahcannitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chájcan, ñita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páicanjeh, ñi ɛb júóhni jeémát dih ñipĩ jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémát dihjeh bíboh nit, túi jeémp chúúhcan, nuugúp í wunna caá. Bitaboó bádí iguúh macdih ɛb júóh nit, bitadih wáhcanejeh, í babh máihna caá. Pánih chájna, “Jesús ã wutni jeémát dih jeémpna caá jwĩ chájap”, níijná yuhna, yoobóp dih ñi níijcán caá. Á wutni jeémát ã jumachah, nihat ñi ɛb júóhni jeémát dih pááhnit, bíicdih ñita wéi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, túi bíicdih áih bácah pah ñita jum taga. ²² ¿Ñi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tabit nuugúp tabuchah yuhna, níih nuúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesús íh wã páant yeejép ñi cháj? ¿Dépanihna Jesús íh wã moh yéejnitdih jíghah encanjeh ñi túica? ¿Ded pah wã níijbí? ¿Páant ñi chájachah, yeebdíh wã wéimi naniít? Nihcan caá. Wã wéican níit.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jummat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jí, ã wun wáhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguúh macdih babhnit, jwĩ túi jeémát pínah níijná: Caandíh eníhcannit í teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át numah jeémép wut jí. Pánih jeémpnit, jwĩ Maáh Jesús pan júdudíh ɛb nit, ²⁴ “**Nindih ma wáhat túina caá, Paá**”, níj péanit, ã bohénitdih át ói wáhp wut jí. Pánih ói wáhnit, nin pah át níijíp wut jí: “**Nin pan wíih bácah paníhni caá. Yeéb ñi yéejat jíib wã wun wáhbípna caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wã wun wáhatdih ñi náhninaá**”, át níijíp wut jí. ²⁵ Pánih jeémp péanit, Jesús pamapdihbut ɛb, ɛbhnit, nin pah queétdih át níijíp wut jí: “**Nin iguúh mac wíih meép paníhni caá. Wun wáhnit, jáap namá dée wã chájbípna caá, Diosjeéh ñi túi jummat pínah níijná. Wã wun wáhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbípna caá, iiguípna bejnit déedih ã pehbóo ñi bejat pínah níijná. Pánihna, iguúh macdih babhnit, weemdíh ñi náhninaá**”, Jesús ã bohénitdih át níijíp wut jí.* ²⁶ Pánih pandih jeémp, iguúh macdih babhbat jummat pah “Jesús weemdíh ã wun wáhatdih

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

wā túi jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwī chājap. Pánihna, Jesús ā jwūub dei júuwát pínah jātih páantjeh jwiit āihwādh pandih jeémpnit, iguūh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ā watni jeémátdih ded pah ī jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ā wan wūhatdih túi jenah joinít, bita Jesúhwādh oinit, pandih jeémp, iguūh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúh bácahdih āih meépdihbat “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandih búdí ā yéej chājna caá. ²⁸ Ded ā jeémát pínah jātih, ā yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ā yéejatdih Diosdih naóh péanit, ā jeémé naáh. ²⁹ Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúh bácah panihni, nin iguūh mac āih meép panihnidih enna, wā yéejat jīb weemdih ā wan wūhatdih wā náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ā babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ā jeéméchah, Diosboó caandih ā peéh chājbipna caá. ³⁰ Jesús ā watni jeémátdih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jīb, dawá tubáp chūúhñit, bitabat īt wanah bejep wat jī. ³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinít naawáchah, Diosboó yeebdih āta peéh chājcan tagaá. ³² Pánihna, Dios buu yeebdih peéh chājnit, bohéna caá ā chājap, túttimah iiguipna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wā úudwā panihnitá, Jesús ā watni jeémátdih jeémát túut niijná, míc wáacnit, nihatdih páinit, biicdih ñi túi jeémé. ³⁴ Nuugáp tubanitboó īh muúboó jum jwuhna, ī jeémp wud jum naáh. Pánihna, túinjeh ñi jeémé, Dios yeebdih ā peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna jaibínit, bíh ñi wúbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá.

12

Túini Espiritu ā jéihyaat

¹ Buu Túini Espiritu ā jéihyaatnadh ñi wúbh joyátdih wā jepahbipna caá, ñi túi jéihyat pínah niijná. ² Nindih ñi náhnina: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jātih, nemépwā ī maáh ñi nuowādh yeenit, ā jéih jepahcah yuhna, yeeb Corinto tútchidih moondih pāpnitdih āt wúbat túutap tajī. ³ Ded Túini Espiritu ā wēpatjīh naóhni, ded nemépwā ī wēpatjīh naóhndihbat ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā niij daácna caá: “Túini Espiritu ā wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ī niijcán niit. Obohjeéhtih, nemépwāboó ī wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wúh, jwī Maáh caá’, ī jéih niijcán niit”, wā niijná caá.

⁴ Túini Espirituboó jwiit Jesúhwādh teo wáacna, mácah jéihyatnadh āpī wāhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espiritujeh páant āpī teo wáacna caá. ⁵ Ded pah bitadih jwī teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesússeh jwiit nihatdih ā teo wáacat túutna caá. ⁶ Bitadih mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīh jwiit nihat jwī jéih teo wáacna caá. ⁷ Jwiit nihat Jesúhwādh Túini Espiritu ā wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiitbut bita āihwādh jwī teo wáacat pínah niijná. ⁸ Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdih chājat caá náahap”, ī niij jéih naóh yapana caá. Bitā ā wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbat ī túi jéih naóh yapana caá. ⁹ Bitā ā wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinít, bíhdih ī jéih teo wáacna caá. Bitabat wannitdih teo jāhanit, ī jéih booana caá. ¹⁰ Bitabat cáacwā ī jéih chājca naáhdih ī chājna caá. Bitā Dios ā naawáchah, ī jéih naóh

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11

yapana caá. Bitá ded Túini Espírítu jumnidih, ded nemép jumnidihbut í beh enna caá. Bitabut á wēpatjīh mácah wéheatjīh í jéih naóhna caá. Bitá mácah wéheatjīh í naáwáchah joinít, í jéih naóh yapana caá. ¹¹ Pánihna, nihat mácah á jumachah yuhna, Túini Espírítujeh á weñat pínahdih chājnit, queét nihatdih āpī teo wáacna caá.*

Jesúhwā bíic bácah pah jwī jumat

¹² Jwīh bácah bíicjeh á jumachah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chóonabut á jumna caá. Obohjeéhtih, dawá á jumachah yuhna, nihat jwīh bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiit Jesúhwā dawá jumna yuhna, jwiit nihat bíicdih áih bácah dée jwī jumna caá.*

¹³ Biquína judiówā, bita judiówā nihcannitbut jum, biquína teo wáhnit, bita teo wáhcannitbut jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihat mácah jwī jumachah yuhna, jwiitdih teo wáacni Túini Espírítu bíicjeh jumna, jwiitdih waadnít, jwiit nihatdih bíic bácah pah át chājap taga.

¹⁴ Jwīh bácahdih jumni bíicjeh nihcan, dawá á jumna caá. ¹⁵ Jwīh jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémoó téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, á níijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá. ¹⁶ Jwīh molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, á níijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá.

¹⁷ Obohjeéhtih, jwīh bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwíta jéih jói? Molítjeh jumna, wáuc íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwíta jéih jói? ¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwī náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiitdih chājni ded pah á náahatdih nihat jwīh bácahdih jumni pínahdih át chājip taga, jwí túi jumat pínah níijná. ¹⁹ Jwīh bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh á jumachah, jwíta jéih jumcan tagaá. ²⁰ Pánihna, dawá bácahdih jumni á jumachah yuhna, bíic bácahjeh á jumna caá.

²¹ Jwīh quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya á teo wáacat pínahdih wá náahcan caá”, á níijíchah yuhna, á teo wáacat á náahna caá. Jwīh wao dáhboó “Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadih wá náahcan caá”, á níijíchah yuhna, caandih á náahna caá. ²² “Wíih bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwí níj jengah joiníboó chah á náahna caá. ²³ “Túi jíghocanni caá”, jwí níj jengah joiná, túini yéghedih jwípí daoná caá, túi jíghat túat níijná. Tíicnit, jwípí jáhna caá, bita í encat pínah níijná. ²⁴ “Bitá í enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwí níj jengah joinídih jwípí jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túi jíghocanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwí níj jengah joinídih chah jwípí túi en daoná caá. Páant tigaá Dios át chājap taga, ²⁵ míic jūihñat dée wihcanjeh, nihat á túi míic teo wáacat pínah níijná. ²⁶ Pánihna, jwīh quíib dah tabna, nihat bácah á tabana caá. Quíib tabat á yayáchah, nihat jwīh bácah á túina caá.

²⁷ Yeéb nihat Corinto tútchidih moón Jesúhwā áih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwīh bácahdih jumni nihat á chājat pínah mácah á jumat pah, yeebút Jesúh bácahdih jumnit dée, ñi chājat pínahbut mácah á jumna caá. ²⁸ Nihat Jesúhwā bíicdih jumnit, Túini Espírítu á wēpatjīh mácah jéihyatnadih Dios át wáhap taga. Dios á jwīh ñíonitboó Jesús á naáwát túatnit í jumna caá. Túttimah, Dios naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Túttimah, á naáwátidih bohénit í jumna caá. Túini Espírítu á wēpatjīh cáacwā í jéih chájca naáhdih

* 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

biquína ĩ chājna caá. Biquínaboó wənnitdih teo jāha uəbhñit, ā wəpatjĭh ĩ jéih booana caá. Bitaboó, bitadidh jĭgah ennit, ĩpĭ teo wáacna caá. Bitaboó, cāacwādih túi waóhñit pínah ĩ jumna caá. Bitaboó, ā wəpatjĭh, mácah wéheatjĭh ĩ naóhna caá.* ²⁹ Yeeb nihát Jesús ā naáwát túttñit nihcan caá. Nihat Dios naáwátidh naóh yapanit pínah, nihát ā naáwátidh bohénit pínah, nihát wəp chājñit pínahbut nihcan caá. ³⁰ Nihat booanit pínah, nihát mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihát mácah wéheatdih jwúub tútt nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá. ³¹ Jwiít biquínadidh nihát jéihyatna ā wihcan caá. Diosjeh caá āih cāacwādih ā jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihátidh caandih búdí uəbát caá náahap. Obohjeéhtih, bitadidh jwĭ oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espiritu ā wəpatjĭh bitadidh jwĭ túi teo wáacbipna caá. Jwĭ oican, Túini Espiritu jwiítidh ā teo wáacachah yuhna, bitadidh jwĭ túi teo wáaccan niít.

13

Oyat

¹ Túini Espiritu ā wəpatjĭh mácah wéheatjĭh wéhenit, bita ĩ wéheat, ángelwā ĩ wéheatjĭh wéhena yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá. ² Túini Espiritu ā wəpatjĭh Dios ā naáwáchah, jwĭ jéih naóh yapana yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ā jumátidh, ā chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cāacwā jwĭ jéih chājca naáhdih Dios ā wəpatjĭh jwĭ jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadidh jwĭ oicah, Dios ā enechah, dedé pínah nihcan caá.* ³ Nihat jwĭ bíbohátidh moh yéejnitdih jwĭ wühachah yuhna, Jesúsíh doonádih jwĭ naáwát peéh bita jwiítidh ĩ cāwachah yuhna, bitadidh jwĭ oicah, Dios jwiítidh wēi encan, túinidih ā wəhcan niít.

⁴ Bitadidh oina, ded pah jwiítidh ĩ yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwúubacan, táinijeh jwĭ jumáipna caá. Bitadidh oina, jĭgah ennit, jwĭ teo wáacbipna caá. Queétdih oina, ĩih bií déedih en ĩnahcan, ded pah ĩ túi yapachah, jwĭ ĩjcan niít. Pánih oina, queét jwiítidh ĩ wēi enat pínah niijná, ded pah jwĭ túi jumát, jwĭ túi yapat, jwĭ túi chājatdihbut jwĭ naóhcan niít. “Weém nihát jéihni caá. Dedé jədhdát weemdih wihcan caá”, niijní pah jwĭ jumcan niít. ⁵ Bitadidh oina, queétdih jwĭ tūicacan niít. Pánih oina, chah túinidih jwiítjeh bíbohát tútt niijná, jwĭ bidcan niít. Pánih oina, ded pah jwiítidh bainí yeejép ĩ chājachah yuhna, waícanjeh jwĭ ĩjcan niít. Jwiítidh ĩ yéej chājatjidih jwĭ quíib buədbipna caá. ⁶ Bitadidh oina, yeejép ĩ yapachah, yeejép ĩ chājachahbut, jwĭ wēican niít. Obohjeéhtih, túini ĩ yapachah, yoobópdiĭ ĩ chājachahbut, jwĭ wēibipna caá. ⁷ Bitadidh oina, ĩ yéej chājat doonádih bitadidh naóhcan, ĩ túi chājĭhatdih jenah joinít, Dios queétdih ā tútt nuumát pínahdih jwĭ túi jenah joí cádahcan niít. Pánihna, ded pah jwĭ yapachah yuhna, jwĭ oi cádahcan niít.

⁸ “Ni múic oyoó”, níj watñit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih buə oyat náahcan caá”, ā niijcán niít. Obohjeéhtih táttimah, Túini Espiritu ā wəpatjĭh Dios naáwátidh naóh yapaat, mácah wéheatjĭh naáwátbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahát ā wihcan niít. ⁹ Nín baácboó jum jwuhna, Túini Espiritu ā teo wáacachah yuhna, nihátidh túi jéih beedácan, nihát Dios naáwátidhbut túi yoobópdiĭ jwĭ jéih naóh yapacan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih,

* 12:28 Ef 4.11 * 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

Jesucristo, túini yoobát jumni, ã jwáub dei júúwáchah, nihatdih jwí jéih beedábigna caá.

¹¹ Nin pah jwí jumna caá: Weém wébít jumna, wébít í jenah joyát, í wéheat pahbut, weembát jenah joinít, wã wéhenap jí. Obohjeéhtih, buu behe jumna, wébít í chájat pah wã chájcan caá. ¹² Nin pahbut ã jumna caá: Máa quenalih naajlh jwí túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buu jwí jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaoó caandih jwí míc jwááh enbigna caá. Nin baáchoó jum jwuhna, Diosdih jwí jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ã pebhboó juibína, jwiítidih buu ã jéih beedáát pah, jwiítbut caandih jwí jéih beedábigna caá.*

¹³ Nin baáchoó jum jwuhna, jwiítidih nin pah chájat caá náahap: Diosdih túi jenah joí cádahcan, jwiítidih ã túi chájat pínahdih páantjeh náhnina, caandih, bitadidibut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiítidih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátidih naóh yapaat

¹ Míc oyat jwiítidih chah ã náahachah yuhna, Túini Espiritu ã jéihyaatnadidibut jwiítidih bidat caá náahap. Dios naáwátidih naóh yapaat wépatidih chah bidat caá náahap, míc wáac juínít, ñi jéih míc teo wáacat túut niijná. ² Mácah wéheatjéh naóhnitboó cáacwáidih wéhecan, Diosdihjeh í wéhena caá. Túini Espiritu ã wépatjéh, Dios ã jéihyaatidih í naáwáchah yuhna, nihát cáacwá ípí beh joicán caá. ³ Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã wépatjéh Dios naáwátidih naóh yapanitboó cáacwáboodih í wéhena caá. Diosdih chah í túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ã chájat tútatidih chah túi beh joinít, í jepahat pínah niijná; í jgahatidih, í úmatidibut ã yayát pínah niijná; páant í niij naóh yapana caá. ⁴ Mácah wéheni áih caolididihjeh Túini Espiritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitboó Dioíhwá wáac juínítidih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihát mácah wéheatjéh ñi wéheatidih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naóh yapaatidih chah wã náah yacna caá. Naóh yapanitboó Dioíhwáidih chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjéh naóhni, caandih jwáub túut nuumníjéh biicdih naóhni, Dios naáwátidih naóh yapani biic yoobó áihwáidih í teo wáacna caá. ⁶ Wã úudwá panihnitá, weém ñi pebhboó juibínit, mácah wéheatjéhjeh wã naáwáchah, yeebdih áta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã jéihyaatidih naóh yapanit, ded pah jwí chájat pínahdih naóh bohénit, yeebdih wã túi teo wáacap jí.

⁷ Nin pah ã jumna caá: Pelatidih, chíó nahdih yoobópdih jwí póojcah, joinítboó jwí póojatidih í beh joicán niit. Bíitatidibut yoobópdih jwí bíitcah, bitaboó jwíjééh í jéih eocan niit. ⁸ Póojat nahdih yoobópdih jwí póojcah, joinítboó beh joicán, míc mawatidih teo wáacadih í bejcan niit. ⁹ Pánihat dée, joinítíh wéheatjéh yoobópdih ñi naóhcah, í beh joicán niit. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niit. ¹⁰ Nin pahbut ã jumna caá: Nin baáchoó dawá wéheatna ã jumna caá. Cáacwá íh wéheatjéhjeh wéhena, í míc beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdih naóhniíh wéheatidih beh joicán, jwí jéih míc wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinítíh wéheatjéh naóhcan, í beh joicán, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwáidih teo wáacat pínah niijná, Túini Espiritu ã wáhni jéihyaatnadih búdí ñi bidíí.

* 13:12 1jn 3.2

13 Dioihwādh teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjĭh naóhnihoodíh jwúub túut nuumát pínahdihbut úubát caá náahap. 14 Beh joicán yuhna, wíih caolihboó mácah wéheatjĭh wā túi úubhna caá. Páant wā úubúchah, wíih caolihdih ā teo wáacna caá. Wíih wéheatjĭh wā úubúchah, wíih jenah joyátboodíh ā teo wáacna caá. 15 Pánihna, mácah wéheatjĭh úubhñit, wíih wéheatjĭhbut wā úubhhipna caá. Mácah wéheatjĭh eonit, wíih wéheatjĭhbut wā eobipna caá. 16 Míc wáac jainít, mácah wéheatjĭhjih Diosdih ñi weñechah, jéih jwuhcanni ñi cāth jamma, ñi naáwátdih beh joicán, “Páant tigaá”, ā jéih niijcán niit. 17 “Túina caá, Maá”, yoobópdiñ ñi niijchah yuhna, ñi niiját caán jáap jainíboodíh ā teo wáaccan niit. 18 Mácah wéheatjĭh yeéb ñi úubát chah weémboó pánih úubhna, wéñit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāpĭ niijná caá. 19 Obohjeéhtih, pánih úubhna yuhna, Jesúhwā jwĭ míc wáac jainít, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, daocáñi jacnabitjeh ñíih wéheatjĭh naóhna, chah wāta wēi tagaá. Diez mil jactnadih mácah wéheatjĭh wā naáwáchah yuhna, yeebdíh ā teo wáaccan, wāta wéican taga.

20 Wā úudwā panihñitá, wébit ĩ jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéj chājatdih jenah joicáñit ĩ jumat pah yeebbát biic yoobó ñi jumá. Behñit ĩ jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ā jumat pínahdih túi jenah joinit yeebdíh jumat caá náahap. 21 Yeéboó nin pah ñipĭ niij jenah joiná caá: “Dios weemdíh túi wéñit, mácah wéheatdih āt jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēi enat júutat pínah niican caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás nin pah ā niij daacátjidiñ ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Wíih judíowādh peéh chājat túut niijná, ĩ pebhna biíh baácđih moondíh wā wahbipna caá. Jātiñ wā naáwátdih naóh yapani tudíowā ĩih wéheatjĭhjih ĩ naáwáchah yuhna, ĩ jepahcan jĭ. Búu peéh chājat túutna, judíowā ĩ wéheatdih wéhecannit ĩ naáwáchah, páantjeh weemdíh ĩ jepahcan niit’, jwĭ Maáh ā niijná caá”, Isaiás āt niij daacáp tajĭ.*

22 Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwādh ĩ wēi enat júutat pínah niican caá. Ñi míc wáac juyéchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadiñ joinit, Isaiás ā daacátjidiñ náhnit, Diosdih ĩ jepahcatji júib ā peéh chājat pínahdih ĩ jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwāboó Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinit, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ā teo wáaccan niit. 23 Míc wáac jainít, yeéb dawá mácah wéheatjĭh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsđih jepahcannitboó waád jainít. “Queét mácah wéheatjĭh naóhñit jenah joicáñitjeh caá”, ĩ niij jenah joibípna caá. 24-25 Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinit, Jesúsđih jepah jwuhcanni nin pah ā niij jenah joibípna caá: “Weém yéjñi caá. Dios ninboó jumñit, wā jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut āt jéihyanap taga”, ā niij jenah joibípna caá. Páant niij jenah joinit, bódicha caj yoh ñajñit, “Dios, meém nihat jéihni, túini caá”, niijnít, Jesúsđih ā jepahbipna caá.

Wáac jainít, túiniñeh jumat

26 Diosdih weñat túut niijná, míc wáac jainít, túiniñeh chājat caá náahap. Yeéb nihat ñi naáwáchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, nihat biicđih ñi niijcá bojoó. Túini Espírĭtu biquínadiñ ewat ā wāhuchah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biíhdih bohéátdih ā wāhuchah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espírĭtu ā jéihyanachah, caandihbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espírĭtu ā wēpatjĭh mácah wéheatjĭh ā naáwáchah, jwúub túut nuúm naáwát caá náahap.

* 14:21 Is 28.11-12

Pánihna, Túini Espíritu ded pah ã teo wáacachah, Jesúsdi h chah túi jengah joyát túut niijná, yeebdíh naáwát caá náahap. ²⁷ Mácah wéheatjíl h naáwíhna, chénewā, bíic peihcannitjeh biquínajeh í naáwá naáh. Í naáwátidih jwúb túut nũmñibut ã naáwá naáh, yeéb nihát ñi beh joyát pínah niijná. ²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwúb túut nũmñi pínah wihcah, wáac jwinítidih ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diitboó Diosdih ã wúbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios naáwátidih biquína í naóh yapana naáh. Queét í naóh yapanachah, joinítboodíh túi jengah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ã naáwát túutni níit?” níij jéihyat túut niijná. ³⁰ Páant ã naáwáchahjeh, bíihdih Túini Espíritu ã naáwát túutachah, jwíh naóhñiboodíh yayát caá náahap, bíih jwuh ã naáwát pínah niijná. ³¹ Nihat bíicdih naóh yapacan, biquínajeh nihát naóh yapaat caá náahap, nihát míic wáac jwinítboó í bohéat pínah, í weñat pínah, chah í túi jumat pínah niijná. ³² Túini Espírituboo ã naáwát túutachah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólih caá wā naóhbi, queétdih wā túi teo wáacat túut niijná?” níij jengah joyát caá náahap. ³³ Páant níij jengah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihát Jesúhwā míic wáacnitdih túinijeh ã chājat tútat pah, yeebdíhbut bíic yoobó ã náah yacna caá. ³⁴ Pánihna, míic wáacna, Dios ã wutatjti pah í weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh lai hcanjeh í joí chéudu naáh. ³⁵ Úb h joíhna, íh muna jwúb jwibínitjeh, í weha mánadih í wúbh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac jwinít í túi joí nũnátidih í yéjanachah, ã táican caá. ³⁶ Yeéb míic wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínahdih páant wā naáwátidih joíhcan, nindih ñi túi jengah joyoó: Jesúh túini doonádih yeébboó naóh waóhñit nihcan caá. Yeebjéh caandíh jepahñit nihcan caá. Pánih waóhñit nihcan, nihát bíih tátchinadih moón Jesúhwā yeebdíh í waáwáchah, ded pah ípí chājatdih náhninit, yeebbút bíic yoobó ñi chājaá.

³⁷ Ded “Weem Túini Espíritu ã wēpatjíl Dios naáwátidih naóh yapani caá. ã wēpatjíl weemdíh ãpí jéihyana caá”, níij jengah joiniboó “Dios ã wutatdih ded pah jwí míic wáacatdih Pablo yoobópdih ã naóh yapanap be”, ã níijí naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wā naáwátidih ã joyáh bojochah, bita caandíhbut í joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wā úudwā panihñitá, Dios naáwátidih naóh yapaat túut niijná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínahdih búdí ñi wúbú. “Mácah wéheatjíl ñi naóhca bojoó”, níijcát caá náahap. ⁴⁰ Ñi jengah joyát pahjeh chājcan, Dios ã wutat pah túinijeh chājat caá náahap.

15

Jesús ã boo pad jwáwát

¹ Bũ wā úudwā panihñitá, Jesúh dooná yeebdíh ded pah wā naáwátidih wā jwúb náhñiabipna caá. Caán doonádih jwíh jepahñit, bũbut jengah joinít ñi juma caá. ² Caán doonádih ñi jepahachah, yeéb iiguína bejñit déejidih Dios át túi wup taga. Caán naáwátidih joí cádahcan, ájeéh jumat túut niijná, Dios pebhboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ñi jwíh jepahatjti dedé pínah nihcan níit.

³ Weemdíh jéihyani doonádih yeebdíh wā jwúb naáwáp jí. Oboh jumi naáwátjeh nihcan caá. Dios ã níijátjti pah bíic yoobó Jesucristo jwí yéjeat jíib át wun wuhup wut jí.* ⁴ Páant ã wunat túttimah, áih bácahdih í yohochah,

* 15:3 Is 53.5-12

biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, ãt jwúub boó pud jüúwúp wut jī.* ⁵ Pánih boó pud jüóhni, Pedrodih ãt jígohop wut jī.* Túttimah, ã bohénitjidihbut ãt jígohop wut jī.* ⁶ Túttimah, ãihwã quinientos chah ĩ míc wáac juyúchah, queédihbut ãt jwúub jígohop wut jī. Biquína queét ennitjiboó ĩ wunuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ĩ báadh jwuhna caá. ⁷ Túttimah, ã úud Santiagodih ãt jígohop wut jī. Pánih jígohnit, nihat ã naáwát túttnitdihbut ãt jígohop wut jī.

⁸ Pánih jígohni jeáboó ã púuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwuhchah, wã jepahat pínah játih, weemdihbut ã jígohop jī. Páant ã jígohochahjeh, ã boó pud jüúwát dih túi jenah joinít, caandih wã jepahap jī.* ⁹ Jesúhwádih tubit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdih jígohnit, ãih doonádih ã naóh jibat tútup jī.* ¹⁰ Páant wã jumuchah yuhna, Dios weemdih oinit, ãt jígah enep taga. Pánih jígah en túut nuumnit, Jesúh táini doonádih ã bohé jibat tútup jī. Pánihna, weemdih ã teo wáacatjidih búdí wēnit, bita ã naáwát túttnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã wēpatjijeh niican, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wã túi teo wáuhna caá. ¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túttnitbut, jwiít nihat páant Jesúh doonádih jwī bohénachah, yeebboó ñi jepahap jī.

Wannit ĩ jwúub boó pud jüúwát

¹² Jesúh doonádih bohéna, ã jwúub boó pud jüúwát dihbut jwīpī bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwī bohénachah joinít, nihat yeéb Jesúsdih jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwī boó pud jüóhcan niit”, biquína ñi niij jenah joi? ¹³ Obohjeéhtih, boó pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó ãta boó pud jüóhcan tagaá. ¹⁴ Jesús ã boó pud jüóhcah nihna, ãih doonádih jwī bohéat, caandih ñi jepahatbut dedé pínah ãta niican tagaá. ¹⁵ Páant ã boó pud jüóhcah nihna, Dioh doonádih yee naóhnitjeh jwīta jum taga. “Dios Jesucristodih ãt booanap taga”, jwīpī niij bohéna caá. Obohjeéhtih, boó pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesúsdih Dios ãta booacan tagaá. Caandih ã boocah nihna, yee naóhnit jwīta jum tagaá. ¹⁶ Boó pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesús ãta boó pud jüóhcan tagaá. ¹⁷ Á boó pud jüóhcah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah ãta niican tagaá. Yéejat jīb páantjeh yeebdih ãta jum tagaá. ¹⁸ Páant ã boó pud jüóhcah nihna, Jesúhwã wannit, iiguipna mícjeh ĩta bej tagaá. ¹⁹ Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdih jwī jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwī wunat túttimah páantjeh buadná, jwiítboó chah moh yéejnit jwīta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih ãt boó pud jüúwúp tajī. Caán caá jwīh boó pud jüóhni. Caán boó pud jüóh waóhni ã jumuchah, jwiít ãihwábut jwī boó pud jüóhbpna caá. ²¹ Adán yéej chãj waóhna, ãt wun waawáp tajī. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcani jumna, wanniji ãt boó pud jüóh waawáp tajī. ²² Adán yéej chãj waóhni, ã wunuchah, jwiít nihatbut yéej chãjnit, jwīpī wanna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boó pud jüóh waawáchah, jwiít ãihwábut jwī boó pud jüóhbpna caá.* ²³ Nin pah ã jumna caá: Jesucristo ãt jwīh boó pud jüúwúp tajī. Túttimah, caán ã jwúub dei jüúwúchah, jwiít ãihwábut jwī boó pud jüóhbpna caá. ²⁴ Túttimah, nihat baác dih moón maáta ĩ wēpatdih, nihat nemépwã ĩ wēpatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ã niij naóhbpna caá: “Dáa buca, Paá, weemdih ma chãjat tútatdih buu wã péana

* 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34 * 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36;

Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3 * 15:22 Ro 5.12-18

caá. Bw̃ meemjéh caá wutni”, ã niijbípna caá. ²⁵ Páant ã niiját pínah jãtìh, Jesús páantjeh maáh ã jam jw̃hat caá náahap, nihat Diosdih en jũhñitdih ã míc mao yap yohat pínah niijná.* ²⁶ Páant ã yap yohochah, jw̃ jw̃ub wuncan niít. ²⁷ Dios naáwát dih naóh yapani David nin pah át niij daacáp tají: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã wãh Jesucristo nihatdih yap yohñit, maáh ã jamuchah, nihat caandih ã jephahbipna caá. Obohjeéhtih, weemboó chah maáh jamna, wã wãhdih wã jephacan niít’, Dios ã niijná caá”, David át niij daacáp tají.* ²⁸ Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã ípdih “Dáa, bw̃ nihat meemdih ã jephana caá. Weembút meemdih jephani caá”, Diosdih ã niijbípna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jambipna caá.

²⁹ Biquína yeéb Jesús dih jephah jw̃hcan, ñi oinit Jesúsíhwã ã jumat peéh, ã mawachah ennit, nin pah ñi niij jenah joyóp be: “Jesúsíhwã jamna, boo pud jũóhñit, Dios pehbhoó ã bejbipna caá”, niij jenah joinít, queétdih jw̃ub eníhna, táut nuamniít, ñit daabáát táutup wut be. Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah, páant ñita chãjcan tagaá. ³⁰ Jesúsíh doonádih jw̃ naáwát peéh, jw̃itdihbut ã mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wã boo pud jũóhcan niít”, niij jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá. ³¹ Wã jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdih ã mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã naáwáchah joinít, yeéb ñi táut nuamát dih ennit, búdí wã wéina caá. Pánih wéinit, ã tobohochah yuhna, wã naóh cádahcan niít. ³² Nin Éfeso tátchidih dawá jiowã pah íjñit, Jesúsíh doonádih wã naáwát jíib, weemdih ã mawíhip yuh jí. Pánihna, boo pud jũúwát ã wihcah, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Jw̃i boo pud jũóhcan, “Waícanjeh jw̃i wanat pínah jãtìh, jw̃itdih wéi babh jeemátjeh caá náahap”,* ãpí niiját pah yooópdih ãta jam taga. Obohjeéhtih jw̃i boo pud jũóhbpna caá.

³³ Yee naóhñitdih ñi joyáh bojóo. “Yeejépwãdih pej jamnit, biíc yooó yeejéj ñi jambipna caá”, bita ã niiját dih ñi túi náhninaá. ³⁴ Yeebdih jw̃ub túi jenah joinít, yeej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jamnit Diosdih túi jéihcan, jw̃itdih ã boo pud jũúwát táutat pínahdihbut jenah joicán, ã yeej chãjna caá. Páant ã chãjatdih yeebdih túicat caá náahap.

Ded pah táttimah jw̃ih bácah ã jumat

³⁵ Biquína yeéb “Jw̃i jw̃ub boo pud jũóhbpna caá”, jw̃i niiját dih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij úbh joimí nacaá. ¿Ded pah wunnit ã jw̃ub boo pud jũóhbi? ¿Ded pah ñih bácah ã jumbi? ñi niij úbh joimí nacaá. ³⁶ Pánih úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyóo. Jw̃i momochah, ãih jih bóo chóo ã wanuchahjeh, dítmant bóo ãpí chíih jũóhna caá. ã wancah, ãta chíih jũóhcan taga. ³⁷ Chíih jũóhñiboó jw̃i momnidih biíc yooó nihcan caá. Pánihat dée jw̃i jw̃ub boo pud jũúwáchah, jw̃ih bácahbut mácah ã jambipna caá. ³⁸ Nihat jw̃i momni chíih jũóhñit ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chãjap taga. Biíhnajlh jw̃i wid momochah, biíc pah jíghni míc ã chíih jũóhcan niít.

³⁹ Páant ã jumat dée nihat bácahñabut biíc yooó nihcan caá. Cáacwã, nuñúpwã, jwébehwã, queejwã nihat ñih bácah mácah ã jamna caá. ⁴⁰ Nihat jeáboó jamni, baáchoó jamni but biíc yooó nihcan caá. Jeáboó jamni ã týat mácah, baáchoó jamni ã týatbut mácah ã jamna caá. ⁴¹ Nihat jeáboó jamni but biíc yooó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cáiwãbut mácah ã yeh iigné caá. Cáiwã mícjehbut mácah ã yeh iigné caá.

* 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

42 Pánihna, momni mácah ã chíih jüúwát pah, jwĩ wunachah, i yohni bácah jwúub boo pud jüóhna, mácah ã jumbipna caá. Jwĩ wunachah, jwíih bácah ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwát túttimah, jwíih jáap bácah ã jwúub moópcah níit. 43 Jwĩ wunachah, jwíih bácah ã túi jígohcah caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túini ã jumbipna caá. Jwĩ wunachah, jwíih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túi wēpni ã jumbipna caá. 44 Nin baáccoó jwĩ jam jwahni bácah ã wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jamni pínah bácah ã jwúub boo pud jüóhhipna caá. Nin baáccoó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át wáhp wut jĩ. Pánih wáhna, bíih bácah ájeéh jumat pínahdihbut ã wáhhipna caá.

45 Dios naáwát dih daácsi nin pah át níj daacáp tajĩ: “Á jwíih chájni newédih Dios áih bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wut jĩ. Caán newé Adán át wát jamup wut jĩ”, át níj daacáp tajĩ.* Obohjeéhtih Jesucristo jwĩ. Péeni Adán wát jamnidih boonanit, áih bácahdih Dios mácah át chájp wut jĩ. Pánih caandih boonanit, jwiítidihbut ã boobipna caá, ã pehbhoó ájeéh jwĩ jumat pínah níjina. 46 Nin baáccoó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át jwíih chájp tajĩ. Túttimah, jeáboó ájeéh jwĩ jumat pínah jáap bácahdihbut ã cháj wáhhipna caá. 47 Dios Adándih baácjĩh át chájp wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristobodih jeámant át wah deyanap wut jĩ. 48 Jwiít nihat Adán jaimená jamna, áih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoihwá jamna, áih jáap bácah déedih jwiítbut jwĩ bíbohhipna caá. 49 Buu nin baáccoó jam jwahna, baácjĩh chájni Adán pah jígohnit jwĩ jamna caá. Túttimah, jeáboó jamna, Jesús pah jígohnit jwĩ jumbipna caá. 50 Wá údwá panihnitá, páant wá naáwát dih jenah joinit, nindih ñi túi náhninaá: Nin baáccoó jwĩ jam jwahni bácah, yéejni jamna, Dios pehbhoó yéejat wihcapna ã jéih jamcan níit. Moópni pínah jamna, Dios pehbhoó moopát wihcapnabut ã jéih jamcan níit.

51 Játih Dios ã jéihya jwahca naáhdih buu yeebdíh wá naóhna caá. Nin wá naáwát dih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo ã jwúub dei jüúwát pínah játih, nihat jwiít áihwá jwĩ wuncan níit. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, jwĩ wun jwahcah, bíic yoobó jwiít nihatdih ã túut nuumbípna caá. 52 Bíic láa quíib pínah bojat pah jwĩ túut nuumát ã jumbipna caá. Péeni póojat nah ã yánachah, jwiít nihat áihwádih Dios ã túut nuumbípna caá. Á yánachahjeh, nihat áihwá wunnitji jáap bácah jamnit i jwúub boo pud jüóhhipna caá. Áihwá báadhnitidihbut ã túut nuumbípna caá.* 53 Buu jamni bácah wunna, ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ã túut nuumát túttimah, jwíih jáap bácah jwúub wuncan, ã moópcah níit. 54 Páant ã yapachah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah ã níj daacátji bíic yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, áihwá i jwúub wuncan níit”, át níj daacáp tajĩ.* 55 Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah ã níj daacátjidihbut bíic yoobó ã yapbipna caá: “¡Wunat ã jwúub wihcan níit! Pánihna, buu jwĩ yéejat peéh wunatdih jwĩ úmcan caá”,* ã níj daacátji pah jwiít áihwá wēnit, jwĩ níj bípna caá. 56 Moisésji ã wutad dih jéihna yahna, jwiít nihat jwĩpĩ túi jepahcah caá. Pánih jepahcah, “Weém yéejni caá”, jwĩ níj jéihna caá. Páant jwĩ jumatdih jéihnit, jwĩ wunat túttimah, dedé yéejat peéh chájatdih úmna, wunatdihbut jwĩpĩ úmna caá. 57 Obohjeéhtih, Jesucristo wun wáhnit, ã jwúub boo pud jüúwáchah, jwiít áihwá iigúipna bejniit déeji jwúub boo pud jüóhnit,

* 15:45 Gn 2.7 * 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14

Diosjeéh jummat túut niijná, ã pehbhoó jwī bejbipna caá. Páant jwī jummat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwīpī niijná caá.

⁵⁸ Wā úudwā panihnítá, yeebdih búdí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesúsdiñ ñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah í bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yooópdiñ Jesúh doonádih ñi túi jenah joyoó. Pániñ jenah joinít, “Diosdih jwī teo wáhat buudní pínah nihcan caá”, niñ jéihnit, ded pah ã chájat tútatdih túi wēinit, ñi chájáa.

16

Ded pah dinerodih wáhat

¹ Buih biñ naawátdih yeebdih wā naóhbiñna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúhwádh teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chájat pínahdih wā naóhbiñna caá. Galacia baácdih moón Jesúhwá míc wáacnitdih nin pah wā chájat tútat pah biic yooó ñi chájáa.* ² Chooát yeó jáap jummat pah débóo dineró ñi wáhat pínahdih yeéb nihát ñi jwejepboó ñi ámoño. Det í tewat jíib búdí bíbohnit, búdí í ámoño naáh. Det bainí bíbohnit, bainí í ámoño naáh. Pániñ ámoñna, ñi pebhna wā juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohbiñna caá. ³ Wá juibíát pínah játih, dinerodih ã bejnit pínah neonádihbut ñi ñíwí. Páant ñi ñíwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwá queétdih í túi jéihyat pínah niijná, wā daác wáhibiñna caá. ⁴ Weemdihbut Dios ã wahachah, queét biicdih wā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā jéih jwahcan caá.

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wā jib bejat pínahdih wā niñ jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúhwá pebhna wā juibíbiñna caá”, wā niñ jenah joiná caá.* ⁶ “Maatápdih íjeéh chāo jwáhnit, mah noój ã yapat túttimah, biñh tútchina wā bejbipna caá. Pániñ chāoníji wā yap bejat túut chájachah, weemdih í jéih teo wáacbiñna caá”, wā niñ jenah joiná caá. ⁷ Pániñna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wā jib bejat túttimah ñi pehbhoó wā juibíbiñna caá. Butéh bejna, maátcanjeh wáta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatápdih ñijeéh wā chāo jwáhibiñna caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadh páantjeh wā jum jwahbiñna caá.* ⁹ Ninboó dawá wā bohéatdih íjnit, í bohéat tútcah yuhna, Dios ã teo wáacatjñ búdí wā bohénachah, dawá joiná caá í chájap. Pániñna, weemdih íjeéh jummat caá náahap. Pániñ jumniñi Pentecostés túttimah, ñi pebhna wā bejbipna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã juibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwī Maáhdih teo wáhni wā jummat pah, caanbút Jesúsdiñ teo wáhni caá. Páant ã jumachah, caandih ñi túi en dawáa.* ¹¹ Caandih yap yohcanjeh, yeéb nihátidih túi joyát caá náahap. Caandih túi wēinit, wā jumapna ã jwáub júúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biñh Jesúhwá biicdih í jwáub juyát pínahdih wā bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúhwá biicdih Corinto tútchidih moón Jesúhwádh meembút enedih ma bejeé”, wā wēp niñjip yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwahcan caá. Túttimah, débólih ã bejihna, ã bejmi dée caá.

* **16:1** Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * **16:5** Hch 19.21 * **16:8** Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * **16:9** Hch 19.8-10 * **16:10** 1Co 4.17

Pablo ã péé túyat tútat

¹³ Bitá ì yééjaat déedih yap yohat túat niijná, túi jengah joinít jumat caá náahap. Nemépwābat ì yééjaat déedih úumcanjeh, yap yohat túat niijná, Jesúsdiñ ñi túi jengah joí cádahca bojoó. ¹⁴ Páñihna, oinit, bitadiñ táí chājat caá náahap.

¹⁵ Wā úudwā panihnitá, niñat Acaya baácđih moón Jesúsdiñ ì jepahat pínah jātih, Estéfanawā ì jepahatjidiñ ñi jéihna caá. Queét Jesúsúhwāđih búdí ìpí teo wáacna caá.* ¹⁶ Páñih teo wáacnit jumna, ì naáwáchah, ñi táí jepahaá. Bitá queét panihnit maáta, bitá Jesúsdiñ teo wāñnitđihbut táí jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodiñ moondiñ búdí bidna wā chājap be. Páñihna, ñi wāñnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojñ ñinna ì juyúchah, búdí wā weñep be. ¹⁸ Yeéb biícđih jumna, yeebđih ìt weñanap tagaá. Biíc yoobó ñinna jainít, weemđihbut ì weñanap be. Páñih teo wáacnitđih “Ñi táí chājap be”, yeebđih niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácđih moón Jesúsúhwā míc wáacnit yeebđih ì túyat túatna caá. Aquila, Priscilajñ ñih muúboó míc wáacnit Jesúsúhwābat búdí ì túyat túatna caá. “Jwí Maáh Jesúsjeéh ì táí jumna naáh”, niijnít, ì túyat túatna caá.* ²⁰ Niñat nin Éfeso tútchidiñ moón Jesúsúhwābat yeebđih ì túyat túatna caá. Yeebbát Jesús ã oyatjñ ñi táí míc úúbá.

²¹ Būu nin péenibitđih weemjéh wā daácna caá. Weembát yeebđih búdí wā túyat túatna caá.

²² Ded jwí Maáđih táí oicannidiñ Dios ã peéh chāja naáh. Jwí Maáh Jesús waícanjeh ã jwúab dei jūúwá naáh.

²³ Jwí Maáh Jesús yeebđih búdí oinit, ã teo wáaca naáh. ²⁴ Jesucristo ã oyatjñ biícđih moon páh yeéb niñatđih búdí wā oina caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 16:15 1Co 1.16 * 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, bihhdih daacát túttnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwhádih wã wahna caá.* Dios ã náhat pah, Jesucristoíh doonádih ã naáwát túttni wã jumna caá. Nin núodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwí túyat tútatna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúhwhábat nin wã daác wahnidih í joyó naáh. 2 Jwí íip, jwí Maáh Jesucristobat yeebdíh búdí oinit, í teo wáca naáh, bícdih ñi túi jumát pínah níjñá.

Ded pah yeejép yapat

3 Jwiítđih en jġahnit, Dios ãpġ teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo ã ípdih búdí wēinit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, níját caá jwiítđih náahap. 4 Yeejép jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ãpġ túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queéđihbat jwí teo wáacat pínah níjñá. 5 Nin baácboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép át yapap wut jġ. Áih túini doonádih bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbat dawá láa tubit yeejép jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwí yapachah, Dios jwiítđih búdí ãpġ teo wáacna caá. 6 Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah níjñá. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbat yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, ñi jġahat á yayát pínah níjñá. Jwí yeejép yapat pahjeh muntih, yeebát yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacbipna caá”, níj jenah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. 7 Pánihna, “Weém yeejép wã yapat pahjeh muntih, queéđbat yeejép í yapna caá. Dios weemdíh búdí ã teo wáacat pah, queéđihbat búdí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah jói cádahcan níit”, wã níj jéihna caá.

8 Bũũ wã údwã panihnitá, nindíh ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tubit yeejép wã yapap jġ. “Wã jéih bũũjácán níit. Wã wanbipna caá.* 9 Weemdíh í mao yohbipna caá”, wã níj jenah joyóp yah jġ. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat tútatp tajġ, “Weemjéh wã jenah joyátjġh wã jéih chájna caá”, wã níj jenah joicát pínah níjñá. Caán, chah wēpni jumna, wanah bejnitđih jwũũb booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap. 10 “Wã jibipboó búdí tobohát ã jumachah yahna, Dios ã teo wáacachah, wã túi yapap jġ. Túttimahbat, bíic yoobó muntih ã túi teo wáacatjġh wã túi yapbipna caá”, wã níj jéih caá. 11 Yeéb ñi uúbúchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacbipna caá. Páant ã teo wáacat doonádih joinít, dawá uúbhnit, “Túina caá, Paá. Pallowádih mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í níjbjípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwũũb bejġhat

12 Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá íť chájap. Obohjeéhtih, túccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjġh ã náhat pahjeh queéđih, bitadihbat túinijeh wã pej jum bohénap jġ”, wã níj jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoobópdih wã naáwáp jġ. Wã jenah joyátjġh nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjġh, ñijeéh wã túi jumap jġ.

13-14 Yeebdíh naoh daácna, buocannijeh wãpġ daácna caá, ded pah wã bohéatđih ñi túi jéihyat pínah níjñá. Obohjeéhtih, bũũ wã naáwátđih ñi túi beh

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32

joi jwáhcan yahna, túttimah, ñi táí beh joyát pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús ā jwáub dei júúwáchah, “Pablo jwiútdih ā táí bohénap jī”, weemdíh wēinit, caandíh ñi niijbípna caá. Bíic yoobó yeebdíh wēinit, “Wā naóhniji túini doonádih queét ī táí jepahap jī”, weembát Jesudih wā niijbípna caá.

15-16 Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, Éfeso tútchiboó jum jwuhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúhíwádh jaibí bohénit, Macedonia baácna bohénadhí wā bejbípna caá. Macedonia baácboó jumnihi Judea baácna jwáub bejat túut, queét Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túut niijná, queétdih wā en yap bejbípna caá. Ī pebh jumni Judea baácboó wā jwáub bejat pínahdih jéihnit, queétdih wā niijbípna caá”, wā niij jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yahna, wā jéih bejcap jī.* 17 Ñi pebhna wā bejat pínah doonádih joinít, wā jai bícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jenah joi níit? 18 Páant ñi niij jenah joicá bojóo. Dios ā niijátji pahjeh bíic yoobó ā chājat pah, weembát yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojíhbut Dios wáuh Jesucristo ded pah ā chājatjidih yeebdíh jwí bohénap jī.* Jesucristo nin baácboó ā cāac jumát pínah játi, Diosboó ā wáuh ded pah ā chājat pínahdih át naawáp wut jī. Pánihna, Jesucristo ā íip ā naawátji bíic yoobó át chājat wut jī. “Jájuh Paá, ma chājat tútatdih wā chājbípna caá”, át niij jepahap wut jī. “Páant wā chājcan níit”, át niijcáp wut jī. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih caandíh táí jenah joinít, ā naawátidih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tígaa ā niiját”, jwí niij níijná caá. 21-22 Jesucristodih jwí táí jenah joi cádahcat pínah niijná, Dios jwiútdih, yeebdíhbut ā táí teo wáacna caá. Áihwá jwí jumát pínah niijná, jwiútdih át níiwip wut jī. Pánih níionit, jwiútdih búdí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih át wahap tají, jwíh caolíhboó ā jumát pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jumachah, yeebdíh chah búdí ā táí chājbípna caá”, Túini Espiritu jwiútdih ā niijchah, jwí táí jéihna caá.*

23 Bua jwahna, wā jenah joyátjidih wā jwáub túut nuumátidih yeebdíh yoobópdihi wā naóhbípna caá. Wā yeenachah, Dios wíih jenah joyátidih jéih beedáni, ā peéh chājbípna caá. Yeebdíh enedih búdí wā bejína yahna, “Weemdíh ennit, queét ī tíicbípna caá”, niij jenah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwíh juyóp jī. 24 Diosdih jepahnit ñi jumachah, yeebdíh tabit wutni dée níjeéh wā jumíhcan caá. Obohjeéhtih, níjeéh túinijeh jumna, yeebdíh búdí wā teo wáaquíhna caá, Diosdih táí jenah joi cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

1 Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéé chājat peéh jáihna, yeebdíh búdí wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jenah joinít, “Queétdih jwáub jīgahaíhcan, Ī pebhna wā bej jwahcan níit”, wā niij jenah joyóp jī. 2 Yeéb ñi jīgahachah ennit, weembát búdí wāta jīgah tagaá. Pánih míc jīgahanit, jwíta míc jéih jwáub weñacan tagaá. 3-4 Pánihna, ñi pebhna bej jwahcanjeh, ñi yéé chājatdih ñi cádahcat pínah niijná, wā daac wahap jī. Ñi míc ámohat pínah játi bejna nihna, búdí wāta jīgahap taga. Pánih búdí jīgahna, jūinít, yeebdíh tíicahcan, yeebdíh búdí wā oyatdih ñi

* 1:15-16 Hch 19.21 * 1:19-20 Hch 18.5 * 1:21-22 Ef 1.14

jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwī jwáub míc enna, túut nuumnít, túinijeh ñi jumuchah enna, wā túi wēibipna caá. Yeebbút ñi túi wēibipna caá. “Queétboó táí jepahnit, táinijeh í jumbipna caá”, wā niíf jenah joiná caá.

Yéej chānjidih í jwáub waadát túutat

⁵ Ñijéeh jumni tabít yéej chājni weemdíh ā jīgahanap jī. Yeedíh bácah chah át jīgahanap taga. ⁶ Jáantjeh yeéb míc wáacnit, ā yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwáub waadát túutcap wut jī. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ā yéejatdih jīgahna, át túut nuumúp wut jī. ⁷ Buh, ā yéejatdih quíib buudnít, caandíh ñi míc wáacaboó ñi jwáub waadát túutú. Á jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá. ⁸ Caandíh táinijeh ñi jwáub pej jumúú, “Weemdíh í túi oina caá”, wēinit, ā niíf jenah joyát pínah niijná. ⁹ Játih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutachah, í túi jepahmi níit?” niíf jéihíhnit, wā daác wahap jī. Buh ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá. ¹⁰ Buh caán ā yéej chājatjidih ñit jenah joí cádahap wut be. Weembút wā jenah joí cádahna caá. Caán weemdíh ā yéej chājah yuhna, yeedíh teo wáacat túut niijná, Cristo ā enechah, ā yéejatjidih wā jwáub jenah joicán níit. Páant wā jenah joicátdih ennit, yeebbút ñi jenah joí cádahbipna caá. ¹¹ Páant caán ā yéejatjidih jwiútdih jwáub jenah joicát caá náahap, ā tíicat yayáchah, nemépwā í maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājcat pínah niijná. Á yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiit nihatdih ā yéej chājíhatdih jéihcanit jwī nihcan caá.

Titodih jwááhcan, Pablo ā náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibínit, Cristoíh táini doonádih wā naáwáchah, dawá í túi joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá í jumna caá”, wā niíf wēi jenah joyóp jī. ¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā úud panihni Tito, ñi pebhna wā wahnidih jwááhcan, weémboó búdí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wā bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandíh bididih wā jūúwáp be.*

Cristo jwiútdih enúhcanidih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoíhwā jwī jumatdih jenah joinít, Diosdih búdí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwiútdih ā yéej chājat túutachah yuhna, Cristoíhwā jumna, jwiútdih caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwiútdih ā naáwát túutap be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih í jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wēinit, nihat caandíh í túi jenah joiná caá. ¹⁵ Cristoíh doonádih jwī naóh peét bejchah enna, Dios búdí wēinit, “Wā wáúh Cristo panihnit í jumna caá”, ā niíf jenah joiná nacaá. Biquína jwī naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ā túi abnít í jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, í jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah í jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwípi níif naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, tabít yeejép ñi tabaat ā yaicán níit. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioíh táini pebhboó ñi bejchah, búdí ñi weñat ā yaicán níit”, jwípi níif naóh bohéna caá. Páant, jwí níif naáwáchah joinít, íjnit, biquína í joíhchah yuhna, bitaboó í túi wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Cristo jwiútdih ā teo wáacah, áih táini doonádih yoobópdih jwí naóhchah, beh joicán,

* 2:13 Hch 20.1

nihat ïta wēi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwát dih bita bohé jibnitboó, jíb náahna, yoobóp dih ï bohécan caá. Obohjeéhtih, páant ï bohéat pah jwiítboó jwí yee bohécan caá. Dios á naáwát tútñit jumna, caán á enechah jéihnit, yoobóp dih jwípí bohéna caá.

3

Pablowá Jesúh wá dih teo wá hñit ï jumat

¹ Bitá ï niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, weémboó wá niijcán caá. Yeéb weemdíh túi jéihna, “Pablowá yoobóp dih ïpí bohéna caá”, niij jenah joinit, páant bita ï niij daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebbút bitadih páant ñi niij daác wahatdih wá náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih ñita náah taga. ² Yeebdíh jwí bohéniji táini doonádih joinit, ñi tút ñumúchah ennit, “Dios á teo wáacatjñh Pablowá queétdih ï naáwáchah joinit, ï jenah joyát dih ït túi tút ñumúp taga”, bita ï niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios á bohéat tútñit jwí jumatdihbut ï jéihna caá. ³ Páñihna, jwí túi bohénachah, ñi tút ñumátji doonádih joinit, Cristo jwiít dih á bohéat tútatjdih nihát ï jéihna caá. Dios báadhni áñih Túini Espiritu á teo wáacatjñh, yeebdíh jwí naáwáchah, ñi túi jepahap jñ. Cristoñh doonádih jwí bohénachah joinit, ñi jwíñh tút ñumátji doonádih bita ï joyóchah, yeéboó queétdih jwí daác wahat panihnit ñi jumna caá.* ⁴ “Cristo jwiít dih á wun wáhatjñh Dios á túi teo wáacna caá”, ñi niij jenah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espiritu búdí á teo wáacatjñh Dios naáwát dih queétdih jwí túi bohénap jñ”, jwí niij wēi jenah joiná caá. ⁵ Páñih wēinit, “Weém wá jenah joyátjñh nindh wá jéih chájna caá”, niijcán, “Dios á teo wáacatjñh wá buájána caá”, wá niij jéihna caá. ⁶ Páant á teo wáacatjñh áñih jáap naáwát, táini doonádih wá túi naóhna caá. Jon játih Dios jeé naanádih á daacátjdih jwí ñowádih át jepahat tútup wut jñ. Obohjeéhtih, caán máa wutatdih ï túi jepahat pínah wēpat queétbodydih át wihcap wut jñ. Nin jáap naáwáttbodydih jwí jepahat pínah niijná, Túini Espiritu jwiít dih á teo wáacna caá, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná.*

⁷⁻⁹ Dios á wutatdih jeé naanádih daácnit, Moisésdih á wáñuchah, Dios á wēpatjñh Moisésñh móot búdí át yeh iiguíp wut jñ. Moisés jeemánt á jwáub dei jáúwáchah, áñih móot yeh iigát á baáj jwáub bejchah yuhna, quíib ihana, queét Israel jumenáji caandíh ït jéih encap wut jñ.* Jon játih Dios á daácnit wutatdih á wáñuchah, ájeéh ï túi jumat pínah niijná, caandíh túi jepahat át náahap wut jñ. Obohjeéhtih, ï túi jepahcatji peéh iiguípna ït bejep wut jñ. Páant ï jepahcah yuhna, Moisés á naóhni wutat táini á jumatdih jumatna, Dios búdí á yeh iigát át jígohop wut jñ. Búú láa jáap naáwát, táini doonádih Dios á naáwát tútuchah, Túini Espiritu jwí jepahat pínahdih á teo wáacachah, chah táini jumna, chah yeh iigát panihni á jumna caá. Caán jeé naanádih á daácnit wutatdih jwí túi jepahcatji peéh iiguípna jwíta bej taga. Caán wutatdih jepahcan, ájeéh jwí jéih jumcah yuhna, caán wutatdih á wáñuchah, Dios á túi yeh iigát át jígohop wut jñ. Obohjeéhtih, búú láa Jesucristoñh táini doonádih jwí jepahachah, iiguípna jwí bejat déejidih, Túini Espiritu á teo wáacatjñh Diosjeéh jwí túi jumna caá. Páñihna, jáap dooná chah táini caá á jumap. ¹⁰ Búú láa Jesucristoñh dooná jwiít dih búdí yeh iigni dée á jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios á daác wáñni wutat jwiít dih yeh iigcánni dée á jumna caá.

* 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26

* 3:6 Jer 31.31

* 3:7-9 Ex 34.29

¹¹ Caán wutadnih ã wühuchah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jam jwuhap wut jĩ. Pánihat pah, caán wutat túini jumna yuhna, buudní pínah át jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ã buudcán níit. Búdí yeh iigát ã jumuchah yuhna, máa wutatji buudní pínah át jumap tajĩ. Pánihna, buudcánni pínah jáap doonádih ã wühuchah, chah búdí yeh iigát dée ã jumna caá.

¹²⁻¹³ Moisés áih móot yeh iigát ã baáj jwúb bejchah, yégueh chóojh át jáhap wut jĩ, queét Israel juimená ĩ encat pínah níijná. Obohjeéhtih, jwiitboó nin buudcánni dooná chah iigni dée ã jumuchah jéihna, tíccankeh, yoobópdih jwĩ naóhna caá.* ¹⁴ Queét Diosdih joíhcan, ĩih jenah joyátdih jáhat dée ã jumuchah, Moisés ã daacátjdih ĩt beh joicáp wut jĩ. Buu páantjeh caán daacátjdih ĩ en naawáchah joiná yuhna, bíic yoobó ĩ jéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ jepahachahjeh, caán jáhat déedih ã yohna caá. ¹⁵ Yeebdíh wã jwúb naóhna caá. Buubut queét Israel juimená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjdih páantjeh ĩ beh joicán caá. ¹⁶ Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnitdih caán daacátjdih Jesúsboó ã táí beh joyána caá. ¹⁷ Jwĩ Maáhdih jepahnitdih Túini Espíritu ã jumna caá. Pánihna, jwiit Túini Espíritu jumnitdih Diosboó wēi ennit, “Queét yéejat peéh chājat wihcannit caá”, ã níijchah joinít, “Moisés ã wutatjdih jwĩ táí jepahcatji peéh jwiitdih ã wihcan níit”, jwĩ níij jéihna caá. Pánih jumna, jáhat dée wihcah, Diosdih táí jéihnit, jwĩ um uúbhcan caá. ¹⁸ Jwiit Cristoíhwã móot jáhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, wĩpĩ níij jenah joiná caá. Páant níij jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chājna, caán ã jumat pahjeh jumat túut níijná, yeó jáap jumat pah táí túut nuumná caá jwĩ chājap. Jwiitdih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwĩ táí túut nuumná caá. Pánih túinidih jwĩ túut nuumúchah ennit, “Queét chah táí jenah joiná caá ĩ chājap”, bitaboó jwiitdih ĩ níij jenah joibípna caá.*

4

Jesúh doonádih naóhnit ded pah ĩ jumat

¹ Túini Espíritu teo wáacní jumna, Dios weemdíh oinit, áih jáap túini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánih bohéna, bita weemdíh yeejép ĩ chājachah, jīgahna yuhna, wã bohé cádahcan caá. ² Ded pah wã bohéátdih nihát ĩ jéihyat pínah níijná, wāpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ĩ táí beh joyát pínah níijná, yeecanjeh, áih túini doonádih yoobópdih wāpĩ bohéna caá. Dios weemdíh wēi ennit, “Pablo ã táí bohéna caá”, ã níijná caá. Bitabat wã bohénachah joinít, bíic yoobó ĩpĩ níijná caá. ³ Obohjeéhtih, bita iiguipna bejnit pínah jumna, jáhat dée ã jumuchah, wã bohéátdih ĩ beh joicán caá. ⁴ “Cristo chah túini Maáh ã jumna caá”, jwĩ níij bohénachah, Diosdih jéihcannit ĩ maáh, Satanás queétdih ã beh joyát túutcan caá. Áih yeh iigátdih jáhat dée pah caá queétdih ã chājap. Dios ded pah ã jumatdih Cristojeh cáacwádh ã táí beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá. ⁵ Pánih bohéna, “Weemdíh ĩi weñéé”, níijcánkeh, “Jwĩ Maáh Jesucristoboodíh ĩi weñéé”, wāpĩ níij naóh bohéna caá. Jwiit Jesúsdih oina, ĩi maáh dée nihcan, yeebdíh teo wáacnitjeh caá jwĩ jumap. ⁶ Jon játih Dios nihatdih chājna, “Dupánapboó yeh iigát ã jumna naáh”, át níijp wut jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jumat túutna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ã jumatdih jéihna, Dios bíic yoobó túini ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúh wã áih wēpatjeh ded pah ĩ chājat

* 3:12-13 Ex 34.33 * 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * 4:6 Gn 1.3

7 Weémboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wā jumuchah yuhna, Jesucristoih táini doonádih wā bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh ā nūwip jī. Oboh jumni wáam dah díftboó chah táinidih jwīpī yac ámohat dée wā bíbohna caá. Caán táini doonádih wā naáwáchah joinít, cāacwāboó ī túut nuumná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wā jumuchah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ā teo wáacachah, ī túí túut nuumáp be”, wā niij jéihna caá. Bitabat, wēpcanni wā jumatdih jéihna, “Dios ā wēpatjīh ī túut nuumáp be”, bíic yoobó ī niij jéihna caá.

8 Biquí láana weemdíh tubit ī jāihñuchah yuhna, Jesúsih táini doonádih wā naóh cádahcan caá. Bíih láa ded pah Dios ā weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wā chājbi?” niijnít, búdí wā jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdíh ā teo wáacachah, caandih wā túí jenah joí cádahcan caá. 9 Bíih láa bita weemdíh enihcan, Jesúsih táini doonádih wā naáwát peéh, yeejép ī chājna caá. Páant yeejép ī chājachah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios āpī teo wáacna caá. Bíih láa ī wun mao jwejni yuhna, ā teo wáacachah, booni páantjeh wā jumna caá. 10-11 Nin baácboó Jesús ā jum jwuhuchah, cāacwā caandih ít mao yohop wat jī. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwuhna, Jesúsdi h ī mao yohatji pahjeh, āih táini doonádih wā naóh jibat peéh, weemdíhbat ī mao yohihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ā túí wapachah, wā báadh jwuhna caá. Páant weemdíh ā teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ā jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihát cāacwā ī niij jéihna caá. 12 Weemdíh ī mawíhichah yuhna, yeebboó wā naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túí jumbipna caá. 13 Tubit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wā túí jenah joí cádahcan niít. Jon jātih Davidbut yeejép ā yapachah, nin pah át niij daacáp tajī: “Diosdih túí jenah joinít, ded pah ā naáwátidih wā naóh yapanap be”, át niij daacáp tajī.* Á túí jenah joyát pah muntih weembút jwī Maáhdih túí jenah joinít, āih táini doonádih wāpī naóh yapana caá. 14 Pánihna, Jesúsih táini doonádih wā naáwát peéh bita weemdíh ī mao yohochah yuhna, caandih wā túí jenah joí cádahcan niít. “Jesucristoih jumna, caandih jwáub booniboó weemdíhbat ā jwáub boobipna caá. Pánih boonit, weemdíh ñijeéh ā jumapboó ā waadát túutbipna caá”, wā niij jéihna caá. 15 Páant ā chājat pínahdih jéihnít, yeebdih teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wāpī bohéna caá. Wā bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdih oinít, Dios dawá iiguíjna bejnit déejidih ā túí ubna caá. Pánihna, dawá caandih “Túina caá, Paá”, ī niij wēi naóhbipna caá.

16 Páant jwiitdih ā chājat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúsih táini doonádih wā yabh naóhcan caá. Yeó jáap jumát pah wíih bácah ā wēpca juúwúchah yuhna, caandih chah túí jenah joiná caá wā chājap. 17 Nin baácboó jwī jum jwuhuchah, yeejép jwī yapatdih búdí wā jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jwī juibínachah, yeejép yapat wíhcah, chah túí wéinit jwī jumát pínahdih wā túí jenah joiná caá. 18 Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwī enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jumnidih buu jwī jéih encah yuhna, ā buudcán niít. Pánihna, nin baácboó jwī ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pehbboó ded pah jwī jumát pínahdih wā túí wēi jenah joiná caá.

5

1 Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ā jumátidih jéihna, “Jwíih bácahbut buudní pínah ā jumna caá”, jwī niij jéihna caá. Jwī wunuchah, jwíih bácah ā

* 4:13 Sal 116.10

moópbična caá. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, Dios jáap bácah jwiútdih ā jwúub wúhbična caá. Caán bácahjĩh jwĩ jwúub wuncan níit. “Pánih jumna, jáap bácahjĩh Dios pebhboó jwĩ jumbična caá”, jwĩ níij wēi jenah joiná caá. ² Nin baáboó jum jwúhna, túbit yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wā jumĩhna caá. ³ Yégueh chóodih jwĩ dawíhat pahjeh ā wúhni pínah jáap bácahboodih búdí wā páina caá. ⁴ Búu nin bácahdih yohíhcan yahna, jáap bácahboodih wā páina caá. Nin baáboó jum jwúhna, wíih bácah ā moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jumt túut níijná, jáap bácah pínahdih búdí wā bidna caá. ⁵ Dios jwiútdih jáap bácah ā wúhat pínahdih játih át jenah joiijp taga. Pánihna, áih Túini Espíritudih jwiútdih ā wúhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdih ā wúhbična caá”, jwiútdih ā níij jenah joyát túutna caá. ⁶ Páant ā chājat pínahdih jéihnit, úumcan, wā jīgahcan caá. Búu nin bácahjĩh jum jwúhna, Dios pebhboó wā bej wúhcan caá. ⁷ Pánih jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih jéih encan yahna, Jesucristodih túi jenah joinit, “Á níijátji pahjeh wā túi yapbična caá”, wā níij jéihna caá. ⁸ Nin baáboó jum jwúhna, wā wunat pínahdih úumcanjeh, wēi jenah joinit, jáap bácahjĩh jwĩ Maáh Jesucristojeéh búdí wā jumĩhna caá. ⁹ Pánihna, Dios pebhboó bejna, wā bej jwúhcanbut, bíic yoobó jwĩ Maáh ā weñat pínahdihjeh wā chājĩhna caá. ¹⁰ Japboó juibínit, jwiúit nihat jwĩ Maáh Jesucristo pebhna jwĩ juibí ñuhbična caá. Páant jwĩ juibí ñuhuchah, nin baáboó jumna, ded pah jwĩ chājatjidih enniji jwĩ maáh ā ñiobipna caá. Páant ā ñíwichah, jwĩ jéih jweicán níit. Pánihna, bíic jwĩ Maáh ā weñat pínahdih ā túi chājatji juib, ā túi wēi naóhbična caá. Obohjeéhtih, bíihboó ā túi chājatji juib, caandih ā wēican níit. Páant jwĩ yapat pínahdih jéihna, jwiútdih túi chājat caá náahap.*

Dios jwiútdih ā wēi enat

¹¹ Dios ninboó ded pah jwĩ chājatdih enna, caán ā weñat pínahdih jwĩ chājatji juib ā peéh chājbična caá. Páant ā peéh chājat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquihna, cāacwādh wā wēp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wā teo wáaquihatdih Dios ā túi jéihna caá. Pánihna, bíic yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdihbut wā náah yacna caá. ¹² Páant níijnit, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, wā níijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yee naáwáchah joinit, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiútdih ā bohéna caá”, ñi níiját pínah níijná, páant wā níij naáwáp be. Queét ĩ túi jígohatdihjeh wēi jenah joinit ĩ jumna caá. “Nihat jwiúit judiowā ded pah jwĩ chājatdih Pabloboó joyáh bojna, ā bohéat táican caá”, ĩ níij naóhna yah caá. Páant níijnit, bita queétdih ĩ wēi enat pínahdihjeh ĩ jenah joyát ā táican caá. Obohjeéhtih, ded pah ĩih caolih ā jumatdih caá jenah joyát náahap. ¹³ Biquína weemdih jühnitboó “Pablo túbit yóyah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ĩ níij jühna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñaihna, páant wā bohé jibna caá. Bitaboó weemdih eníhcannit, “Pablo ā jenah joyátjijeh ā yee bohé jibna caá”, ĩ níijná yah caá. Obohjeéhtih, yeebdih teo wáacat túut níijná, túi jenah joinit, yoobópdih wā bohéna caá. ¹⁴ Cristo jwiútdih búdí ā oyochah jenah joinit, caandih jepahna, wā túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo bíicjeh jwĩ yéejat juib buudáátdih ā juib chāj beedá wúhat túut níijná, jwiútdih át wun wúhup wat jĩ. Caandih jenah joiná, “Wíih pínah caá át wun wúhup taga”, níij jenah joinit, jwiúit nihat jwĩ yéejat juib ájeéh wannit panihnit caá jwĩ jumup. Jwĩ yéejat juib buudáátdih juib chāj péanit panihnit jwĩ jumna caá. ¹⁵ Pánihna, Cristo nihat cāacwā jwĩ yéejat juib át wun

* 5:10 Ro 14.10

wāhup wut jī, caandih jepahnit, jwī náahat pah chājnitji túut nuumnít, ā weñat pínahboodih jwī chājat pínah niijná. Caán ā wunuchah yuhna, Dios āt jwáub boonanap tajī.

¹⁶ Jwī Maáhdih jwī jepahachah, ded pah jwī jenah joyátdih ā túut nuumúp be. Jātih nin baácdih bóodih jenah joinit, ded pah cáacwā ī jígohatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwā caá”, jwī niij en jwuhup be. Obohjeéhtih, buu páant jwī niij jenah joicán caá, buca. Jātih Cristodihbut pánih jenah joinit, “Caánboó cáacjeh caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Buu caandihbut páant wā niij jenah joyátjidih wā túut nuumúp be. ¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, āih jumna, jenah joyát túut nuumní ā jumna caá. Ded pah ā jenah joyát túut nuumná, ded pah ā chājatbut túut nuumní ā jumna caá. Jātih ā weñat pínahdihjeh chājni ā jumup be. Buu, túut nuumná, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dios ded pah ā weñat pínahboodih chājni ā jumna caá, buca. ¹⁸ Jwiítjeh páant jwī jéih chājcah, Dios jwiítidih āt túut nuumúp taga. Jātih, Diosdih enihcannit jum jwuhna, ājeéh jwī túi jum jwuhcap jī. Cristo ā wun wāhatjīh jwī enihcatdih Dios āt cádahat túutup taga, ājeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánih chājnit, jwiítidih bitadih āt naáwát túutup be, queébtut caandih ī enihcatdih cádahnit, ājeéh ī túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Nin pah caá ā niij naáwát túutup: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih enihcannit jwī jumna caá. Jwiítidih búdi bidnit, Jesucristo jwī yéejat jíib ā wun wāhatdih jwī túi jenah joyóchah, āihwā chājnit, jwiítidih ā túi pej jumna caá”, ā niij naáwát túutup jī. ²⁰ Pánihna, Jesúih jumna, cáacwādih nin pah wāpī niij naóh yapana caá: “Yeebbút Jesucristodih jepahna, túut nuumnít, Diosjeéh ñi túi jumú”, wā niijná caá. ²¹ Jwī Maáh Cristoboó bíicjeh yéejat wihcanni āt jumup wut jī. Obohjeéhtih, ā yéej chājcah yuhna, Diosboó caandih jwī yéejat jíib āt wun wāhat túutup wut jī. Jwī yéejat jíib buudáatdih Cristoboó āt jíib chāj beedá wāhup wut jī. Páant ā jíib chāj beedá wāhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoihwādih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh ā wihcan caá. Wā wāúhdih wēi enat pahjeh muntih, queétdihbut wā wēi enna caá, buca”, ā niijná caá. Pánihna, Cristoihwā jwī jumuchah, Dios túini ā jumat pahjeh muntih jwiítidihbut ā túi jumat túutna caá.

6

¹ Dios yeebdíh búdi oinit, teo wáacna, ñi yéejat peéh āt yoh wāhup taga. Jwiít, yeebbút Diosdih teo wāhnit jumna, nindih yeebdíh wā naóhna caá: Āihwā jumna, yeebdíh wā bohéatjidih ñi túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ā náahat pah chājcan, dedé pínah āta nihcan tagaá. Dios ā oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá. ² Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Wā náahni yeó jáap yeebdíh búdi oina, ñi wábatdih jepahnit, wā teo wáacap jī. Pánih teo wáacnit, yeebdíh wā túi ubup jī”, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 49.8)

Buu caá ā náahni yeó jáap ā jumup. Buu yeebdíh ā túi ubat pínah niijná, caandih jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ā jumat

³ “Bita wā bohéatdih ī jepahcan níit”, niijná, dedé yeejép chājcan, yeejép wāpī wéhecan caá. ⁴ Túinijeh wāpī jumna caá, “Pablo Dios ā weñat pínahdihjeh chājna, caandih túi teo wāhni ā jumna caá”, cáacwā weemdih ī niiját pínah

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

nijná. Dawá láa bita weemdih yeejép ĩ chājachah yuhna, weémboó ijcanjeh wā jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wā bohé cádahcan caá. ⁵ Nin pah caá yeejép wā yapap: Cáacwā weemdih ĩ mawachah; nemat muúboó ĩ nemechah; dawá ijnit, múc wáac junít, ĩ mao yohat tútuchah, yeejép wā yapap jī. Weém bádí teona; quib chei tabachah yuhna, ũoca daa jūhna; nuúgúp wunna, yeejép wā yapap jī.* ⁶ Í náah chājatdih jenah joicán, wā túi jumna caá. Yeebdih teo wáaquihna, jwí maáh túini doonádh túi jenah joinít, ijcanjeh, wā túi bohénap jī, ñi túi beh joyát pínah nijná. Yeebdih túi oinit, wā bohénachah, Túini Espiritu yeebdih ā teo wáacatjīh ñi túi jepahap jī. ⁷ Āih túini doonádh naóhna, yeecanjeh, Dios ā wēpatjīh wā bohénachah enna, caandih teo wūhni wā jummatdih ñi túi jéihna caá. Yoobópdi Dios ā weñat pínahdih chājna, “Pablo yeejép chājni caá”, cáacwā weemdih ĩ jéih niicán caá. “Dios ā náahat pah, túinijeh ñi jumna”, bitadih wā niijchah, wā túi jummatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ā chājar”, ĩ jéih niicán caá. ⁸ Biquína weemdih ĩ túi wēi enechah, bita ĩ wēi enach yuhna, biquína ĩ wēi naáwáchah, bita yeejép ĩ naáwáchah yuhna, wā joyáh bojna caá. Yoobópdi wā bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ĩ niij naóh yacna caá. ⁹ Nihat cáacwā ĩ enepboó wā bohénachah, weemdih jéihna yuhna, biquína weemdih enah bojnít, “Oboh jumnijeh caá”, ĩ niijná caá. Bita weemdih ĩ mawachah yuhna, wā báadh jwūhna caá. ĩ mao yohat tútuchah yuhna, páantjeh wā jum jwūhna caá. ¹⁰ Biquí láana jīgahna yuhna, Cristoih jumna, páantjeh wā wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih túini doonádh bohéna, queétdih bádí jīb jumni wūhat dée pah caá wā bohénap. Biuh pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoih jumna, bádí bíbohni dée pah wā wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tátchidih moondih bádí oina, ũumcan, tíccanjeh, ded pah yeebdih bádí wā náah yacatdih wā túi naóh daác beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wā weh panihnit ñi jumachah, oinit, yeebdih wā naóhna caá. Yeebdih wā oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ñi oi cádahap jī. Pánihna, yeebdih bádí wā oyat biíc yoobó weemdihbat ñi jwūb oyoó.

Jesucristoih nihcannitdih ā pej jumta tútcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoihwā āihwā nihcannitboodih ñi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcana caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdi jepahni, túinidih āpī chājīhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi jepahcanniboó, yeejépdih āpī chājīhna caá. Pánih jumna, biícdi ĩ jéih jumcan caá. Yeejép chājni túi chājīhni boodih ā yéejabipna caá. Túi chājīhni yeejépdih ā jéih yap yohcan niít. Ded Jesúsdi jumna, ā naáwátdih āpī túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi nihcanniboó nemépwā ĩ maáh ā naáwáchah joinít, ded pah Dios ā jummatdih ā jéihcana caá. Queét chénat pah ĩ jenah joyát mácah ā jumna caá. Pánih jumna, ĩ jéih múc pej jumcan caá. ¹⁵ Jesucristo Satanásjīh mácah múc ĩ jenah joyát ā jumachah, ĩ jéih múc pej jumcan caá. Biíc yoobó Jesúsíhwā Satanáíhwājīhbat mácah múc ĩ jenah joyát ā jumachah, biícdi ĩ jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít āihwā jumna, caandihjeh wēinit, jwí jepahna caá. Biíhdih wēinit, jepahna, āta túican tagaá. Jwiít Jesúsíhwā āihwā nihcannitdih pej jumna, ĩ wēi jepahnidih jwiítbat jwí wēi jepahat dée ā tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsíhwā, Jesúsíhwā nihcannitdih ñi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúsíhwā biícdi, āih muu panihnit jwí jumna caá.* Jon jātih ā naáwátdih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajī:

* 6:5 Hch 16.23 * 6:16 1Co 3.16; 6.19

“ Weemboó queédih túi pej jumna, i maáh wã jumbipna caá. Queétoó wíihwã jumna, weemdíhjih i wëibipna caá, Dios ã niijná caá”, it niij daacáp tají. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bita naóh yapanitbut nin pah it jwúub niij daacáp tají:

“ Wíihwã nihcannitdih ñi cádaahaá. Queédih ñi pej jumca bojoó. Ií náah i chájat déedih yeéboó ñi chája bojoó. Páant ñi cádahachah, weemboó yeebdíh wã wëi enbipna caá. (Is 52.11)

¹⁸ Pánih wëi ennit, ñi íip wã jumbipna caá. Yeéboó wã weh ñi jumbipna caá, Chah Wëpni Maáh ã niijná caá”, it niij daacáp tají. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

¹ Pánihna, wã oinitá, nindih ñi túi jenah joyoó: “Ñi yéej chájatdih ñi cádahachah, yeebdíh wëi ennit, wã túi pej jumbipna caá”, Dios ã niijchah joinit, nihah jwí yéejatdih jwí cádah jíih. Dios ã jíghahat pínahdíh chájihcan, yeejép jwí jenah joyátdih cádahat caá náahap. Pánih túut nuumnit, túi jenah joiná, ã weñat pínahboodíh jwí cháj jíih.

Corinto tútchidih moón i túut nuumát

² Weemdíh ñi jwúub oi jenah joyoó, páant muntih. Nijeéh jumna, deddih wã yéej chájcáp jí. Bohéna, yeebdíh wã yéej chájat túutcan, yeebdíh wã yee dúuc wáicáp jí. ³ Páant niijnit, “Pablodih jwí túi oicatji jíib jwíitdih peéh chájat ã jumna caá”, yeebdíh niij jenah joyát túutcan, “Pablo túi chájni jíí”, wã niij jenah joyát túutna caá. Wã jwíih niijátji pahjeh muntih, wã jwúub niijná caá: Yeebdíh búdí wã oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wunna yahna, bíic yoobó yeebdíh jenah joinit, wã oi cádahacan níit. ⁴ “Queét Corintodih moón túi chájniit jumna, wã naawátdih i túi jepahbipna caá”, niij jenah joinit, búdí wã wëina caá. Pánihna, yeejép yapna yahna, yeebdíh páantjeh wã wëi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wã juyáchah, weemdíh chooát ã wihcap be. Páantjeh yeejép wã yapap be. Dawá júihnitboó “Ma túi chájan caá”, weemdíh i niij jáihñap be. “¿Queét Corintodih moón wã oinitboó i túi jum níit?” niij jenah joinit, páantjeh yeebdíh búdí wã náhni dahwanap be.* ⁶ Obohjeéhtih, Dios jíghahat yayániboó weemdíh teo wáacnit, Tito wã pebh ã juyáchah, weemdíh búdí ã weñanap be. ⁷ “Queét i jwúub túi jumatdih enna, búdí wã weñep be”, weemdíh Tito ã niij naawáp be. Páant ã niij naawáchah joiná, weembát búdí wã weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúihwã meemdíh búdí i bidna beé. Yéej chájniit, Pablodih búdí jwíit jíghanap taga”, niij jenah joinit, queétoó búdí it jíghahap wat be. Pánih jíghahnit, ma daác wahnidih ennit, it túi jepahap tabe”, Tito weemdíh ã niij naawáchah joinit, chah búdí wã weñep be.

⁸ Wã jwíih daacnijidih wah péanit, “Nin wã wëp naóh daacátjidih ennit, búdí i jíghahbipna caá. Páant wã wëp naóh daaccan, áta túi taga”, niij jenah joinit, búdí wã jíghah jwuhap jí. Obohjeéhtih, buu ñi jíghahat yayát doonádih joinit, weembát wã jíghacan caá. ⁹ Buu búdí wã wëina caá. Ñi jíghahat doonádih joinit, wëina wã chájcán caá. Obohjeéhtih, jíghahnit, táiniboodíh ñi túut nuumát doonádih joinit, búdí wã wëina caá. Dios caá yeebdíh át jíghahat túutap taga, ñi jenah joyátdih ñi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wã daác wahniboó yéejacan, yeebdíh át túi teo wáacap taga. ¹⁰ Dios ã náah yacat

* 7:5 2Co 2.13

pahjeh jwī yéejatdih jġahna, yéej chājatdih jwī cádahbipna caá. Pánih jġahna, jwī jenah joyátidih túut nnumnít, túiniboodíh jwī chājbipna caá. Páant jwī túut nnumchah enna, iiguípna jwī bejat déejidih Diosboó ā túi abbipna caá. Maátcanjeh jwī jġahna yuhna, túi túut nnumnít, búdí jwī wēibipna caá, buca. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yéej chājat jġib queétdih Dios ā peéh chājat pínahdih jġahna yuhna, túut nnumhcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. ¹¹ Yeeb Dios ā náah yacat pahjeh jġahnnit, ĩit túi túut nnumáp taga. ĩNi jenah joyoó! Nin pah caá ĩi túut nnumát: Buu jwuhna, ded yéej chājni ā yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ĩi túut nnumát túutna caá. ĩi yeejép jenah joyátjidih cádahnnit, túut nnumnít, buu ĩi túi jenah joyátidih wā jéihyat pínahdih weemdíh ĩi náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ĩi wēi jenah joi jwáhcatjidih búdí ĩit jġahap wut be. ĩi yeejat jġib Dios ā peéh chājat pínahdih búdí úumna, túi túut nnumnít, weemdíh jwáub eníhna, búdí ĩit bidip wut be. Dios ā weñat pínahdihjeh ĩit chājap wut be. Det yéej chājnitdih ĩit peéh chājap wut be. “Buu, queét yoobópdih chājnit caá. Dedé yéej chājat peéh queétdih ā bíhcan caá, buca”, wā niġ jenah joiná caá. ¹² Yeebdíh daác wahna, yéej chājnidih ĩi peéh chājat pínahdih, ā yéej chājatjidihbut jenah joicánjeh wā daác wahap ĩi. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ā niġ jenah joyátidih ĩi túi jéihyat pínah niġná, wā daác wahap ĩi. ¹³ Páant ĩi túut nnumátidih jéihnit, búdí wā wēina caá.

Tito ninboó jwáub junít, weemdíh nin pah ā niġ wēi naáwáp be: “Queét Corintodih moón ĩ túi túut nnumátidih ennit, wā jġahatji ā yayáh bejep ĩi. Pánihna, búdí wā wēina caá”, ā niġjap be. Páant ā niġátidih joinít, weembát chah yeebdíh wā wēina caá. ¹⁴ Tito ĩi pehbboó ā bejat túut chājachah, nin pah caandíh wā niġjap ĩi: “Queét Corintodih moón Jesúhwā nin wā daác wahnidih ennit, ĩ túi jepahbipna caá”, wā niġjap ĩi. Pánihna, ĩi túi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wā tíccap be. Titodih wā niġjati bíh yoobó āt yapap wut be. ¹⁵ Tito ĩi pehbna ā juibínachah, caandíh túi wēi jwááhnit, wā daác wahatdih ĩi túi jepahatdih náhninit, yeebdíh chah ā oi jenah joiná caá. ¹⁶ Buu túi jepahnit, Dios ā weñat pínahdihjeh ĩi túi chājatdih jéihna, táttimah bíh yoobó ĩi jepahat pínahdihbut wā túi jéihna caá. Pánih jéihnit, búdí wā wēina caá.

8

Jesúhwā dinero wahnit, moh yéejnitdih ĩ teo wáacat

¹ Buu wā úudwā panihnitá, bíh naáwát ā jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni táchinadih moón Jesúhwā miic wáacnit ded pah ĩ túi chājatjidih yeebdíh wā naóhhipna caá. Dios queétdih oinit, búdí āt teo wáacap taga. ² Queét tabit yeejép yapna yuhna, jwī Maáhdih túi jenah joi cádahcan, búdí ĩ wēina caá. Pánih túi jenah joiná, tabit moh yéejnit jumna yuhna, ĩih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí ĩ wāh wáacap ĩi. ³ Weém enniġijeh tigaá yeebdíh wā naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, ĩ bíbohat pah bóo ĩ wāhup ĩi. Nihcan caá. Búdí pohba ĩ wāhup ĩi. ĩ náahatdih jġib chājat pínahdihbut ĩ wāhup ĩi. Weémboó páant wā wāhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo búdí weemdíh ĩ wāhup ĩi. ⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhna, nin pah bóo meemdíh jwī wāhnidih queétdih ma wāhuú”, weemdíh ĩ niġjap be.* ⁵ Pánih wāhna, wā jenah joyát chah

* 8:4 Ro 15.26

ī wāhup be. Īih dinerodih ī wāhat pínah jātih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdih wā chāj wāhbiṗna caá”, Diosdih ĩt niijíp wut be. Páant ĩ niiját túttimah, “Dios ā wutachah joinít, yeéb Jesúih doonádih bohé jibnitboodih ded pah ñi náahatdih jwī túi teo wáacbiṗna caá. Ded pah ñi wutachah, jwī jephabiṗna caá”, jwiítidih ĩ niijíp be. ⁶ Nit Macedonia baácdih moón ĩih dinerodih ĩ wāhatdih jenah joinít, yeéb Corintodih moondihbut wā jenah joyóp be. “Ninjīh moón búdí ĩ wāhat pah queétbut ĩ wāhat pínahdih ĩ ámoh páña naáh”, wā niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinít, Titodih nin pah wā niijíp be: “Meém ĩih dinerodih queétdih mat wāh wáac jwíihat tútat wut jī. Pánih jwíihnit, nihat ĩ wāh wáacni dinerodih ma jwáub ámohat tútat túat niijná, ĩ pebhna ma jwáub bej páñaá”, Titodih wā niijíp be. ⁷ Yeéb túi chājnit jumna, jwī Maáh Cristodih ñi túi jenah joiná caá. Á naawátdih túi jéihnit, ñi túi naóh yapana caá. Caán ā weñat pínahdihjeh búdí chājihna, yeebdih jwī bohéat pah tái oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih túi chājnit jumna, ñih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúihwādh teo wáaquihna, biic yoobó yeebdih túi wāhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdih wutna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jġgah ennit, moh yéejnitdih búdí ĩ teo wáacatdih yeebdih wā naawáp be, “Jwiítbut búdí jġgah ennit, queétdih chah jwī wāhbiṗna caá”, ñi niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wāhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih tái jġgah en teo wáacnit ĩ jumna caá”, wā jéih niijbiṗna caá.

⁹ Jwī Maáh Jesucristo jwiítidih búdí oina, ā teo wáacatdih jwiítidih tái jenah joyát caá náahap. Nin baáboó ā dei jūúwát pínah jātih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ā jumuchah, caandih dedé judhdát át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baáboó dei jūóhnit, ā maáh wēpatdih cádahna, jwiítidih teo wáacat tút niijná, moh yéejni át jumap wut jī. Pánih teo wáacna, jwiítboó moh yéejnit jumna yahna, ájeéh jwī jumuchah, jwiítidihbut dedé judhdát ā wihcan niit. Pánih jġgah ennit, ā teo wáacatdih jenah joinít, jwiítidihbut biic yoobó bitadih jġgah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wā niij jenah joiná caá: Ñi jwíih jenah joyátji buu biic jópchi ā yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ĩ jenah joyát pínah jātih, yeéb Judea baácdih moón Jesúihwā moh yéejnitdih jwíih teo wáaquih jenah joinít ñit jumap wut jī. Pánih teo wáaquih jenah joinít, con jópchidih ñi wāhat pínah dinerodih ñit ámoh jwíhip wut yah jī. ¹¹ Pánihna, jātih túi wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, buubut biic yoobó wēinit, ñi wāhat pínahdih wāh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ā wāhu naáh. Obohjeéhtih, ded namp bíbohni bainí ā wāhu naáh. ¹² Túi biic yoobó wēinit, ñih dinerodih oicanjeh, wāhat caá náahap. Pánih wēi wāhuidih Dios biic yoobó ā wēi enbiṗna caá. Obohjeéhtih, bí dée wihcanniboodih “Dinerodih ma wāhué”, Dios ā niijcán caá.

¹³ Judea baácdih moón Jesúihwādh yeebdih wāhat túatna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ĩ jumna naáh”, wā niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queétbut biic yoobó ñi túi jumat pínah niijná, páant wā wāhat túatna caá. ¹⁴ Buu yeéb búdí bíbohni jumna, queét bíbohcanitboodih ñi jéih teo wáacna caá. Biih láa, yeéb moh yéejnit ñi jumuchah, queétboó búdí bíbohni, yeebdihbut ĩ jéih teo wáacbiṗna caá. Pánih múic teo wáacnit, nihat Jesúihwā túi biic yoobó jwī túi jumbiṗna caá. ¹⁵ Jon jātih Moisés nin pah át niij daacáp tajī: “Chah búdí jeémát ojdiḥ júi yacniboó ā ubni yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohni

be. Bainjeh ubnibut caán yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohoh be”, ãt niú daacáp tají.*

Titowã Corintona i bejat

¹⁶ Yeebdíh wã oi teo wáaquíhat pah muntih, Dios Titodihbut bíic yoobó oi teo wáaquíhat ãt wũhup taga. Páant ã túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wã niijná caá. ¹⁷ “Corinto tútchidih moondih jwáub enedih ma bejeé”, wã niijichah joinít, “Júu, wã bejmi caá”, ã niú wêi jepahap be. Caandih wã naáwát pínah játih, yeebdíh búdí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tub bejñhni ã jumup be.

¹⁸ Caandih pej jumni pínah biíh Jesúsdi h jéihnidihbut ñi pebhna wã bejat túutna caá. ã pej jumni pínahdih nihát nin Macedonia baácdih jumni tútchinadi h moón Jesúíhwã búdí i wêi naóhna caá. “Caánboó Jesúíh doonádi h túi bohéni caá”, i niú wêi naóhna caá. ¹⁹ Páni h wêi naóhni t, Judea baácbó wã bejehah, weemdi h pej jum bejni pínahdihbut caandih i ñiwip be. Nihát yeé b Jesúíhwã ñi wãh wáacni dinerodi h jwí juibí wãhuchah enna, “Queét bií h baácdih moón Jesúíhwã jwiítidih oini t, dinerodi h i wahachah, búdí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdi h i niú wêi naóhbi pna caá. ²⁰ Ñi wãhni dinerodi h jwí túi en daóbipna caá. “Pablowã jwí h dinerodi h yee dáuc wáina caá it chãjap taga”, ñi niú jenah joicát pínah niijná, caán nihát túi wêi ennidih Titojeé h wã wahna caá. ²¹ Páni hna, jwí Maáh ã enechah, bitabut i enechah, yoobópdih tái chãjhna, biíhdihbut Titojeé h wã wahna caá.*

²² Titowã ñi pebhna i bejehah, biíhdihbut íjeé h wã wahna caá. Caanbút jwí Maáhdih jepahni, túi teo wãhni caá. Dawá láa bitadi h túi oini t, ã teo wáacachah, wã enep be. Yeebdih túi jenah joinít, “Queét Corintodi h moón Jesúíhwã í h dinerodi h i túi wãh wáacbi pna caá”, wã niú wêi naáwáchah joinít, caanbút yeebdí h teo wáacadi h búdí ã bejñhna caá. ²³ Nit caá ñi pebhna wã wãhni t: Titodi h ñi túi jéihna caá. Caán wã chéen caá. Jesúíhwãdi h wã teo wáacachah, caán wãjéé h teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna ájéé h bejni tdi h ñi túi jéih jwãhcan caá. Queét chénat pah jwí Maáhdih túi teo wãhna, caandih túi weñanit caá. Páant i jumuchah enna, Jesúíhwã queétdih i ñio wahap be. ²⁴ Páni hna, ñi pebhna i juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumúú. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdi h wã naáwátji bíic yoobó ã jumatdi h bita Jesúíhwã i jéihbi pna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúíhwã moh yéejni tdi h teo wáacat túut niijná, dinerodi h wahat pínahdih yeé b játih ñitát jéih tagaá. Páni h jéihni t ñi jumuchah, bainjeh wã jwáub naó h daác wahna caá. ² Yeé b bitadi h búdí ñi teo wáaquíhatdih jéihni t, nihát Macedonia baácdih moón Jesúíhwãdi h búdí niú wêi naóhna beé wã chãjap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tútchidih moón Jesúíhwãboó con jópchi Judea baácdih moondi h búdí teo wáaquíhat i jenah jói jwíhip jí”, wã niijp be. Páant wã wêi naáwáchah joinít, queébtut Jesúíhwã moh yéejni tdi h búdí teo wáaquíhat i jenah joiná caá. ³ Dinerodi h ñi ámohochah, i teo wáacat pínah niijná, nit bíic peihcannit jwí úudwã panihni tdi h buu ñi pebhna wã wahna caá. Páant i teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wã juibínachah, ñi wãh wáac páni t dinerodi h ennit, yeebdí h wã naáwátji bíic yoobó ã jumatdi h nihát i jéihbi pna caá. ⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wãjéé h ñi pebhna

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

Ī jwibínachah, ñi wāhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wā naawátji bíic yoobó ñi chājcatdih enna, búdí wāta tíic tagaá. Yeebbát búdí ñita tíic tagaá. ⁵ Yeebdíh Ī teo wáacat pínah niijná, Titowādih ñi pebhna wā bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwí teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwí wāh wáacbična caá”, ñi niijníji dinerodih ñi táí bíboh páñat pínah niijná, Ī jéih teo wáacbična caá. Páant ñi wāh wáac páñachah, ñi pebhna wā jwibínachah, yeebdíh jwúub wāhat túutat ā wihcan niít. Pánihna, ñi wēi wāhat pínahdih ñi táí bíboh páñaá.

Búdí wāhat caá náahap

⁶ Nindih ñi táí náhninaá: Ded daocánnibitjeh ā momochah, daocánnijeh ā ubbipna caá. Oboghjeéhtih, dawá momniboó dawá ā ubbipna caá. Páant ā chājat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwíih dinerodih oinit, bainíjeh jwí wāhuchah, Diosboó jwiítidih bainíjeh ā wāhbična caá. Oboghjeéhtih, táí wēinit, búdí jwí wāhuchah, Dios jwiítidihbut chah búdí ā wāhbična caá. ⁷ Yeéb ñíih dinerodih ñi wāh wáacachah, táí jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwí Maáh ā wāhat túutap”, niij jenah joinít, ñíih dinerodih oicanjeh, wēi wāhat caá náahap. “Bitá weemdíh Ī wāhat túutuchah, páant bóojeh caá wā wāhup”, niijcánjeh wāhat caá náahap. Bitá Ī niiját pínahdih jenah joicánjeh wāhat caá náahap. Páant, ñi táí wēi wāhuchah, Diosboó yeebdíh ā wēi enbipna caá.*

⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíh ā wāhbična caá, ñi bíbohajtíh bitadih ñi táí teo wáacat pínah niijná. Páant ā wāhuchah, chah dawádih ñi jéih teo wáacbična caá. ⁹ Jon jātih David nin pah āt niij daacáp tají:

“Ded táiniboó moh yéejnitdih ā táí wēi wāhna caá. Páant ā wāhuchah, Dios caandíh ā jwúub wāhbična caá, páantjeh bitadih ā jwúub táí teo wáacat pínah niijná”, āt niij daacáp tají. *(Sal 112:9)*

¹⁰⁻¹¹ Dios jwí momat pínah, jwí jeémát pínahdihbut wāhni,* bitadih ñi wāhat pínahdihbut yeebdíh búdí ā wāhbična caá. Páant ā wāhuchah, bitadih chah ñi jéih teo wáacbična caá. Dios yeebdíh chah ā wāhuchah, yeéboó táí wēinit, queét Judea baácđih moón moh yéejnitdih ñi wāhndih jwiítidih ñi wāh yapaat túutna caá. Páant ñi wēi wāhuchah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiítidih Ī teo wáacat táina caá, Paá”, Ī niij wēi naóhbična caá. ¹² Táí wēi wāhni, Jesúh wādih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí Ī wēi naóhbična caá. ¹³ Páant ñi táí wēi wāhuchah enna, yeéb Jesúh wā ñi jumadih nihat cāacwā Ī jéihbična caá. Bitá Jesúh wā ñi táí chājatjidih ennit, “Paá, queéboó Jesúh táini doonádih naóhnijtjeh niican, táí jepahniit caá. Pánih jumna, jwiítidih, bitá míh wādihbut teo wáacat túut niijná, jwiítidih táí wēinit ĩih dinerodih ĩt wahap taga. Páant ĩ jumadih meemdíh búdí jwí wēina caá”, ĩ niij wēi naóhbična caá. ¹⁴ Queét Judea baácđih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah ĩ niij wēi naóhbična caá: “Paá, queéđih búdí oinit, ma táí teo wáacachah, queét jwuh jwiítidihbut búdí oinit, ĩ táí teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatdih táina caá”, ĩ niijbipna caá. ¹⁵ Dios búdí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiítidih wan wāhniit, ā táí ubat pínah niijná, ā wāh Jesúsdih āt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah táini ā chājatjidih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, caandíh jwí wēi niij jíih.

10

Pablo Jesús ā naawát túutni ā jumat

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

¹ Bua nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwíih bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niíj yeena caá: “Pablo ninboó jwíjeéh jumna, cáacwádih úumna, jéih naóhcanni pah á jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh jwíitdih jūih naóh daác wahni caá”, ñit niíj yeenap wut be. Cristo cáacwádih oinit, teo wáaquihna, íjcan túinijeh naóhni át jumap wut jī. Páant túinijeh á naáwátji pah mantih weembát íjcan túinijeh yeebdíh wā naóh daác wahna caá. ² Pánih íjcan túinijeh naáwihna yuhna, yee naóhntidih wā wēp naóhna caá. Ñi pebhna wā juibínachah, ñi túi chāja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádahaá, “Pablo jwíitdih jāihná”, niijná. Ñi cātih jumnit, weemdíh nin pah í niíj yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biíc yoobó Pablobut á jenah joiná caá. Pánih jenah joi bohéna, Cristodih weñahcan, á weñat pínahdijeh á bidna caá. Pánihna, Cristo á naáwát túutni nihcan caá”, queét í niíj yeenap wut be. Páant niijnítidih búdi wā jūihbipna caá. ³ Diosdih jepahcannit múc naóhna, queét í jenah joyátjijeh chah ipí niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cáacjeh jumna yuhna, queét í chājat pah weémboó wā chājcan caá. Weemdíh yeejép naóhntidih Dios á wēpatjīh caá chah wāpī niijp. ⁴ Pánihna, Diosdih yap yohnitdih weém túi yoobópdih wā wēp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wā jenah joyátjijeh wā jéih cádahat túutna caá. Obohjeéhtih, Dios á wēpatjīh í yap yohatdih wāpī cádahat túutna caá. Caandih yap yohnit, í jenah joyát yeejép á jumatdih Dios á wēpatjīh nihah cáacwádih wā jéihyana caá, yeejép í jenah joi cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios á jumat”, niíj yee naóhntidih á wēpatjīh wā cádahat túutna caá. Cáacwā Diosdih í jéihyat déedih jāhat panihnidih á wēpatjīh wā jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma túi teo wáacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wā jwúub jenah joicát pínah niijná”, jwíit nihatdih niiját caá náahap. ⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandih ñi túi jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinitboodíh búdi wā peéh chājbipna caá. ⁷ Yeéb wīih bácahdijeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wā jenah joyátboodíh ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo á naáwátidih naóh yapaat túutni”, ded niijnídih nin pahbut niíj jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó á naáwátidih naóh yapaat túutni caá”, á niíj jenah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah á niijná caá: ‘Corintodih moondíh Dios weemdíh bohénadih á bejat túutap be’, niijnít, jwíitdih maáh dée á jumna caá”, ñit niijp wut yah be. Obohjeéhtih, á bohéat túutni jumna, wā tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdíh á bejat túutap be, áih túini doonádih naóhna, yeebdíh wā teo wáacat pínah niijná. Páant á naáwát túutni jumna, yeebdíh yeejāhcan, ñi túi jumat pínah niijná, áih wēpatjīh yeebdíh wā bohénap jī. ⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdíh úumaíhcan, ñi túi túut nuumát pínah niijná, yeebdíh wā daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah í niijp wut yah be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wēpép á wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jūóhna, oboh jumnijeh á jumna caá. Pánihna, á bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, í niijp wut be. ¹¹ Páant í niijchah yuhna, í niiját pah wā nihcan caá. Wā wēp naóh daác wahat pahjeh mantih, ñi pebhna juibínit, ñi túi túut nuumát pínah niijná, biíc yoobó wēp naóhni wā jūmbipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bita í jéihyat chah jwíitboó jéihnit

caá. Bitá Diosdih í teo wāhat chah teo wāhñit jwī jumna caá”, íť niij míc weñep wat yuh be. Obohjeéhtih, páant niij wēina yuhna, túi jenah joicáñnit, Diosdih túi teo wāhñit nihcan caá. Queét í jenah joyát pah weémboó wā jenah joicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cáacwā í maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo ā watatdih jepahñit, caandih teo wāhñijeh caá. Yeebdih bohénadih ā jib bejat táutachah, wā jepahap jī. Wā jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih ā wahachah, yap yohcanjeh, ā watatdih wā jepahap jī. Páant ā watatdih jepahñit, Jesúh túini doonádih yeebdih jwíih bohéni wā jumap jī. Pánih jwíih bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wā bohéat pínahdih jwī Maáh weemdih ā naáwáchahjeh joinít, wāpī bohéna caá. Wā jenah joyátidihjeh wā bohécan caá. ¹⁵ Yeebdih yee bohénitjī í wēi niiját pah, weémboó wā wēi niijcán caá. Bitá í bohénitjidih ennit “Queétdih weémboó wā túi bohénachah, Cristodih íť jepahap taga”, wā niij wēican caá. Wā tewatdihjeh wā wēi naóhna caá. Yeebdih jwíih bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwáub bohénadih wā bejihna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwī Maáh ā weñat pínahdih ñi túi chājachah ennit, bíih táťchinadih moondíhbut bohénadih wā bejbipna caá. Pánihna, ñíih baác yehboó bejnit, bita bohé jwahcannitboodih wā naóhhipna caá. Jesúh doonádih joi jwáhcanñitdihjeh naóhna, bita í bohénitjidih “Wā túi bohéatjī jīb queét jwī Maáhdih í túi péena caá”, wā niijcán niit. ¹⁷ Páant niijnít, jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Weemdih dedé jadhdat wihcan caá”, í niijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwī Maáh Dios, nihát jéihni, weemdih ā túi teo wáacáp be’, í niijí naáh”, át niij daacáp tajī.* ¹⁸ Det queéťjeh “Jwíit caá túi bohénit”, niij jenah joinítidih Dios ā wēi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwī Maáh Cristo ā niijníboodih Dios ā túi wēi enna caá.

11

Yeenit í bohéat ā tobohat

¹ Ded ā túi chājatjidih bitadih ā wēi naáwáchah, āpī táican caá. Páant naáwát ā táicah yuhna, ded pah wā chājatdih bita yeebdih í yeeatdih wā naóh yooábipna caá. ² Weém jīí Jesúh túini doonádih yeebdih wā jwíih bohénap jī. Dios yeebdih búdí ā oyat bíic yoobó weembút yeebdih wā oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ájeéh bíicdih ñi jumatdih yeebdih búdí wā náah yacna caá. ³ Obohjeéhtih, bita yeejép í bohéatdih yeeb ñi joyát pínahdih búdí wā úm yacna caá. Jon jātíh mai pah jigohni Satanás Evadih búdí át yee naáwáp wat jī. Páant ā yee naáwátidih jepahñit, Eva Dios bíicdih mi jumatdih mit cádahap wat jī. Páant ā yeeatdih mi jepahatjī dée pah muntíh, bitaboó í yee bohéatdih yeebút jepahñit, Cristodih ñi cádahatdih búdí wā úm yacna caá.* ⁴ Det wā bohéatjī pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niij yee bohénadih ñi pebhboó í jwíibínachah, ñit wēi jwááhji tagaá. Yeebdih wā bohéatjī bíic yoobó í bohécah yuhna, ¿dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espíritu ā chājap”, í niij yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandih wā naáwátjī bíic yoobó í naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodih yeeb ñi jepah? Jesúh túini doonádih wā naáwát táttimah, ¿Dépanihna yeeb yee naóhñitboodih ñi túi joi? Páant ñi chājachah enna, Cristodih ñi pée cádahat pínahdih wā úm yacna caá. ⁵ Queét yee bohénit

* **10:17** Jer 9.24 * **11:3** Gn 3.1-5; 13

“Jwiitboó Dios ã bohéat túatnit bita ã wahnit chah jéihnit jwí jamna caá”, ï niijichah yuhna, “Weém Dios ã bohéat túatni wã jamuchah, weemdih chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. ⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwát dih túi beh joini caá wã jamup. Æ naáwát dih wã bohénachah joinit, páant wã jamatdih yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindih ñi túi jenah joyoo: Yeebdih Jesúh túini doonádih bohéna, wãpí jíb úbhcap jì. Páant wã bohéat jíb úbhcanjeh, moh yéejni dée wã jamup jì. Pánih jamna yuhna, yeéboó moh yéejcanjeh, ñi túi jamat pínah niijná, yeebdih wã túi teo wáacap jì. Pánih teo wáacna, ¿yeebdih wã túi chájcannit beé? ¿Weembút yeebdih jíb wã niij jìh, queét bita bohénitdih ñi wéi enat pah, weemdhbut ñi jwúb wéi enat pínah niijná? ⁸ Obohjeéhtih, yeebdih wã bohénachah, bih táchinadih moón dawá Jesúhwã ñijeéh wã jamat pínah niijná, ñih dinerodih weemdih ï wáup jì. Yeebdih teo wáacat túat niijná, ï wáuhni dinerodih numát dée wã chájar be. ⁹ Ñijeéh jamna, bíí dée bíbohcan yuhna, yeebdih dinerodih wãpí úbhcap jì. Jwí údwã panihnit Macedonia baácdih moón Jesúhwã ñi pebh wã jamuchah, nihát wã náahatdih ï úb juibínap jì. Páant ï úb juibínachah, yeebdih dinerodih wã úbh tac buugácap jì. Táttimahbut, yeebdih wã úbh tac buugácan niit.* ¹⁰ Cristo yoobópdih ã naáwát pah, weembút áih jamna, yoobópdih nindih wã naóhna caá: Jesúh túini doonádih jíb wihcanjeh yeebdih wã bohéatdih bádí wã wéi naóhna caá. Bíic yoobó jíb wihcanjeh wã bohéat pínahdihbut nihát ñih baácdih moonndih jéihnit, páant wã wéi naáwát dih joinit, “Caán dée ápí chájan caá”, ï niijcán niit. ¹¹ Yeebdih dinerodih wã úbhcatjidih jenah joinit, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joi? “Pablo jwiitdih jíb úbhcan, jwiitdih ã oican niit”, ¿ñi niij jenah joi niit? Nihcan caá. Yeebdih bádí wã oina caá. Páant wã oyatdih Dios ã jéihna caá. ¹² Jíb wihcanjeh páantjeh yeebdih wã bohébipta caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdih ã bohéat bíic yoobó caá jwiitbut jwípí bohéna caá”, ï yee niijichah joinit, queétdih ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit ï bohéatjì jíb yeebdih ñi úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wãpí jíb úbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinit, mácah jwí jamatdih ñi túi jéihbipna caá.

¹³ Pánih chájnìt yoobópdih Jesús ã bohéat túatnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiit caá Jesús ã bohéat túatnit”, niij naóhna yuhna, ã wahnit nihcan caá. Páant niijná, wã jamat dée pah ï jamúhip yah caá. ¹⁴ Pánihna, yeenit jamna, páant ï chájat pínahdih wáat jéihyep be. Yeejépwã ï maáh Satanásbut bíic yoobó ápí chájna caá. Dawá láa caanbút yeena, túini ángel, Dios ã wahnì pah ã míic jíghana caá. ¹⁵ Satanás ã chájatdih jéihna, caandih teo wáuhnitbut “Jesús ã wahnit caá”, niij yeenit, Diosdih teo wáuhnit pah ï jamúhatdih wáat jéihyep be. Túi chájcannit jamna yuhna, túi chájnìt dée pah ï jamúhna caá. Pánihna, Diosboó nihát ï yeeatjì jíb queétdih bádí ã peéh chájbipna caá.

Pablo yeejé ã yapatjì

¹⁶ Вuu jwuhna, ded pah wã jamatjidih wã wéi naóhbipta caá. “Pablo ã túi chájatjidih tab wéi naóhniabeh caá”, weemdih ñi niij jenah joicáh, ã túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdih páant niij jenah joiná yuhna, ded pah wã yapatjidih wã wéi naáwáchah, bainibit ñi joi jwúhuú. ¹⁷ Yeebdih pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdih “Ma yapatjidih ma naáwá queétdih”, ã niijcáh yuhna, ded pah wã yapatdih wã naóhbipta caá. ¹⁸ Dawá bitaboó ded pah ï

* 11:9 Fil 4.15-18

tái chājatjidih wēi naóhna, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbpna caá. ¹⁹ Yeebboó “Chah tái jéhnit jwī jumna caá”, ñi niŷ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhnitboó ĩ naáwáchah yuhna, ñi tái wēi joiná caá. ²⁰ Queét ñi maáta dée, yeebdíh búdí ĩ wutuchah, ñi tái wēi joiná caá. Dawá láa ñíih dinerodih ĩ yee dúuc wáina caá. “Jwiít nihat jéhnit jwī jumuchah, jwiítidih ñi tái weñeé”, ĩpĭ niŷná yuh caá. Biíh láa yeebdíh ĩjnit, ĩ mao tíicna caá. Páant yeejép yeebdíh ĩ chājachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi tái jepah? ²¹ Nijeéh jumna, “cāacwādíh úumni”, ñi niŷni, queét ĩ chājat pah weémboó wā chājcap be. Páant wā chājat pínahdih wā úumatjidih naóhna, wā tíicna caá. Queét ĩ chājat pah chājcan yuhna, Jesús ā wahni wā jumatdih ñi tái jéhiyat pínah niŷná, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbpna caá.

²² Queétboó bita chah jéhnit jumíhna, “Jwiít judíowā jwī jumuchah, jwiítidih ñi tái weñeé”, yeebdíh ĩpĭ niŷjip wut be. Obohjeéhtih, weembút judío mun tigaá. Queétboó “Jwiít Israel ā juimená, Dios ā ñíonitji jwī jumna caá”, yeebdíh ĩpĭ niŷjip wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ā juima mun tigaá. Queétboó “Jwiít Abraham ā juimená, Yeebdíh wā tái chāj wāhbpna caá”, Dios ā niŷnitji caá”, yeebdíh ĩpĭ niŷjip wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ā juima mun tigaá. ²³ Queétboó “Cristodih teo wāhnit jwī jumna caá”, yeebdíh ĩpĭ niŷjip wut be. Páant ĩ niŷjichah jointi, nin pah yeebdíh wā niŷná caá: “Weembút Cristodih teo wāhni mun tigaá. Weém caá bách queét ĩ tewat chah búdí teoni”, yeebdíh wā niŷ naóhna caá. Páant niŷ naóhna, páantjeh jenah joicánnit ĩ wéheat pah naóhna yuhna, wā tíiccan caá. Queét ĩ teo wāhat chah Cristodih wāpĭ teo wāhup be. Jesuíh táini doonádh wā bohéatji peéh dawá láa nemat muéboó weemdíh ĩ nemep jĭ. Dawá láa weemdíh ĩ puñup jĭ. Dawá láa cāacwā weemdíh ĩ mao yohíhip jĭ. Páant ĩ mao yohíhichah, weém yeejép wāpĭ yapap jĭ.* ²⁴ Cinco láa jwiít judíowā jwī maáta weemdíh ĩ tewat táutap tajĭ. Weemdíh ĩ tewat jumap pah, tabit yéej chājnitdih momo jiwi chóo coóh jumni tópnajĭh ĩ puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdíh ĩ puñup jĭ.* ²⁵ Biíc peihcanni láa Romanowā weemdíh teonit, máa doóhbnajĭh ĩ puñup jĭ.*

Biíc láa weemdíh mawíhna, jeejĭh ĩ yohop jĭ.* Biíc peihcanni láa búdí jáaj chóojĭh jib bejna, jwī daabáp jĭ. Biíc láa daabní, máa naadíh teonit, búdí muj tacdih pah daa júóh, caán yeó jáap pah táah bej, jwáub pah táio bejat dée wā jumuchah, ĩ ubup jĭ. Pánihna, caán láa, wā waníhip jĭ. ²⁶ Dawá láa Jesuíh táini doonádh bohénit, yuúp wā jib bejep jĭ. Pánih bohé jibnit, búdí yeejép wā yapap jĭ. Biíh láa tobohni mujnadíh wā bejep jĭ. Biíh láa namáboó jib bejchah, bií déedih chewe mao dúuc wáyat dée ā tobohóh jĭ. Biíh láa wā déewājeh weemdíh ĩ yéejahip jĭ.* Biíh láa judíowā nihcannitbut weemdíh ĩ mawíhip jĭ.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí mujboobát wā jumuchah, wunat dée ā tobohóh jĭ. Biíh láa “Jwiít Jesuíhwā caá”, niŷ yeenit, ĩ mawat dée ā tobohóh jĭ. ²⁷ Jesuíh táini doonádh bohéna, búdí wāpĭ tewep jĭ. Pánih teona, dawá láa hōcanjeh wā bohé daa júúwup jĭ. Dawá láa jeémát wihcah, nuugúp tabuchah, tabit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jĭ. Dawá láa dawát pínah yéuehbut wihcah, búdí cábuchah, yeejép wāpĭ yapap jĭ.

²⁸ Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jĭ. Yeó jáap jumap pah nihat Jesuíhwā “caandíh cádahná”, niŷná, búdí wāpĭ náhni dahwana caá. ²⁹ Biíc

* **11:23** Hch 16.23 * **11:24** Dt 25.3 * **11:25** Hch 16.22 * **11:25** Hch 14.19 * **11:26** Hch 9.23 * **11:26** Hch 14.5

Jesúh ã tabáp chãúúchah, weembát tabáp chãúhni pah wã jumna caá. Bitá Jesúhdih í yééj chãjat tãutuchah enna, queét yeejépwãboodih búdí wã íjna caá. Pãnihna, yeéb nihat Jesúhwã, wã weh dée ñi jumachah, yeebdih um yacna, yeejépwãp yapna caá.

³⁰ Pãant yeejépwã yapatjidih wëi naóhna, ded pah wã túi chãjatdih yeebdih wã wëi naóhcan niít. Obohjeéhtih, wã wëpçatjidih yeebdih wã wëi naóhbična caá. ³¹ Pãant wã naáwáchah joinít, “Yoobópdih caá páant ã niiját”, Dios ã niij jéihna caá. Caán caá jwí Maáh Jesucristo íp. Pãnihna, yeó jáap jumá pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wëpni caá”, túi wëi niiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wã jwíh jepahat tãttimahbitjeh, Damasco tãtchiboó wã jumachah, caán tãtchidih moón í maáh, Aretas nump jumni, weemdih át tewat tãutap wut jí. Pãnihna, nihat Damasco tãtchi wáihyat júdu jëcnadih áih soldadowãdih át páñat tãut wut jí, wã bac bejchah í tewat pínah niijná. ³³ Pãant í páñachah enna, wã chéenwã búdí wahdih weemdih waadát tãutniit, wáihyat júdadih jumni muú enat jëcmant í cádah deyanap jí. Pãnih cádah deyanit, í teo wáacachah, moh yéejni wã jweyéj jí.*

12

Pablo oo jumat dée ã enat

¹ Buu weemdih ded pah bih ã yapatjidih wã jwáub naóhbična caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo jumat dée jígohatdih enna, chah jéihnit jwí jumap”, í niij naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh weemdihbut oo máh enat dée pah ã jígohap jí. Pãant ã jígohatjidih yeebdih wã naóhbična caá. Ded pah weemdih ã jéihyaatdihbut wã naóhbična caá. ²⁻³ Catorce jópchi jãtíh Dios weemdih japboó ã ub páuh laab béjéj jí. Ded pah ã ub páuh laab béjatjidih wã jéihcan caá. Wíh bácahdih, wíh caolihdihjeh ã ub bej déeji oo jumat pah enatjidih, wã jéihcan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. ⁴ Á pebhboó, Paraíso wut jumapna jaibínit, ã naáwáchah wã joyóp jí. Jwiít cáacwãjeh jwí jéih naóh buujácat déedih wã joyóp jí. Pãant caandih wã joyóchah yahna, weemdih ã jwáub naóh yapaat tãutcap jí. ⁵⁻⁶ Pãant weemdih ded pah ã yapatdih wëi naáwíhna yahna, weemjéh ded pah wã jumatdih wã wëi naóhcan niít. Obohjeéhtih, yoobópdih ã jumachah, wã jwáub naáwáchah nihna, áta túi taga. “Pablo túini oo jumat dée pah enna, Jesús ã wahni nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdih wã náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih, ded pah wã bohéátjidihbut jenah joinít, “Pablo jwí Maáh ã bohé jibat tãutni caá”, ñi niij jéihyatdih wã náah yacna caá. Weemjéh wëpcanni wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, buu ded pah bih wã yapatjidihbut yeebdih wã naóhbična caá. ⁷ Chah túini oo jumat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wã niij jenah joyát weemdih ã tobohna caá. Pãant ã tobohat pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdih yeejépwã yapat tãutap taga, “Weemjéh wëpcanni caá”, wã niij jenah joyát pínah niijná. ⁸ Pãnih jumna, biíc peihcanni láa jwí Maáh Jesúsdih caán yeejépwã yapatdih ã yohat pínahdih wã wáub yah be. ⁹ Obohjeéhtih, weemdih nin pah ã niij jepahap be: **“Caandih wã yohcan niít. Obohjeéhtih, caandih yohcan yahna, meemdih búdí oinit, wã túi teo wáacbična caá. Pãnih wëpcannijeh jumna, wã oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbična caá. Pãnihna, meemdih búdí wã teo wáacachah ennit, wã wëpatboodih nihat cáacwã í jéihbična caá”,** Jesús weemdih ã niij jepahap

be. Páant ā niijíchah joinít, wā wēpcatdih wā wēi naóhbična caá, ā wēpatjīh weemdīh búdí ā teo wáacat pínah niijná. ¹⁰ Páant tigaá Jesúh wā jumát jīb yeejép yapna, búdí wā wēina caá. Bitá weemdīh yeejép ī wēhenachah, yeejép ī chājchah, ī jīgahanachah, dedé bih weemdīh yeejép ā yapachah yuhna, wāpī tui jumna caá. Pánih wēpcanni wā jumachah, Jesús ā wēpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéhcanni wā jumna yuhna, ā teo wáacatjīh wā tui buujábipna caá”, wā niij jéihna caá.

Corinto tátchidih moondīh búdí ā jīgahat

¹¹ Bitá weemdīh yeejép ī naáwáchah joinít, yeebboó queétdih űi naóh bóod chūñchah, áta tui tagaá. Obohjeéhtih, páant űi niijcáh, weemjéh yeebdīh wā míc wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumachah yuhna, queét yee bohénit “Jwiít caá bácah Dios ā bohéat tútñit”, niijnítboó wā chah ī jumcan caá. ¹² űijeéh wā jumachah, Dios ā naáwát tútñi wā jumát dih júutīhna, ā wēpatjīh weemdīh búdí āpī teo wáacap jī. Páant ā teo wáacachah, dawá láa wūnitdih boonanit, nemépwādhbut wā yohop jī. Pánih chājñit, jwiít cáacwā jwī jéh chājca naáhdih ā wēpatjīh jeh wā chāj júutap jī. Weemdīh eníhcannit ī yeejañichah yuhna, wā chūná yuhna, wā teo cádahcap jī. ¹³ “Pablo jwījeéh jumna, bih tátchidih moondīh ā tui chājat pah jwiít dih ā tui chājcap jī”, ¿yeeb űi niij jenah joí niit? Nihat tátchidih moondīh biíc yoobó wāpī tui chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdīh jeh wīh pínah dinerodih wā uúbh tac buugácap jī. ¿Pánih uúbh tac buugácan, yeebdīh wā yéej chājñit jī? Caán yeejép ā jumachah, wā jīgahna caá. Caán yeejatdih weemdīh űi yohoó.

Ī pebhna ā jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wā naáwát pínahdih űi tui joyoó: Chéne láa juibíniji buu űi pebhna jwúub bejat tút caá wā chājap, páant mantih. űi pebhna juibínit, yeebdīh wīh dinero pínahdih con láa wā uúbhcatji pah, buu láabut wā uúbh tac buugácan niit. űiñ dinerodih náahcan, Jesúsdih tui joinít űi jumát caá yeebdīh wā náah yacap. Wébít ī mána ī náahatdih wāhñit pínah niħcan caá. Obohjeéhtih ī mána caá queét wébítboodīh ī náahatdih ipī wūhup. Páant ī chājat pah yeeb wā weh panihñit űi jumachah, wā náahatdih yeebdīh wā uúbhcan niit. ¹⁵ űi ip panihni jumna, yeebdīh búdí oinit, nihat wā bíbohathdih wēi wāhñit, yeebdīh wā teo wáaquihna caá. Pánih teo wáaquihna, búdí chūná yuhna, wā teo cádahcan niit. Páant yeebdīh chah wā oyochah yuhna, ¿yeeb weemdīh namp űi oi niit?

¹⁶ “Pablo jwījeéh jumnit, āih pínah dinerodih āpī uúbh tac buugácap jī”, űi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína űijeéh jumnit weemdīh nin pah īt niij jenah joí tagaá: “Jwīñ dinerodih moh yeejñit ā wāh wáacat tútñit, jwiít dih jéihcha dúuc wáiniabeh tagaá”, ī niij jenah joiná caá. ¹⁷ Páant ī niiját pahjeh chājni jumna, ¿ded pah tigaá caandīh wāta nih chāj? ¿űi pebhna wā wāhñitdih nit beé yeebdīh wā jéihcha nuumát tútup? Páant wā chājcap jī. ¹⁸ Jātih Titodih űi pebhna bejat tútñit, bih Jesúhdihbut ājeéh wā pej jum bejat tútup jī. Páant űi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdīh ā jéihcha nuumñit jī? “Nuumcánni caá”, űi niij jéihna caá. Jwiít chénat pah biíc yoobó jwī maáh ā weñat pínahdih chājñit caá. Pánih jumnit, yeebdīh oinit, túinijeh ā chājat pah, weembút biíc yoobó yeebdīh túinijeh wāpī chājna caá.

¹⁹ Páant wā jāh niijíchah joinít, ¿ded pah űita niij jenah joí? “Caandīh jwī wēi niiját pínahdih jeh caá ā bidip”, ¿űi niij jenah joí niit? Obohjeéhtih, weém Cristoiħ jumna, Dios weemdīh ennit, “Ma tui chājna beé”, ā wēi niiját

pínahdihjeh caá wā náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wā chājatjidih wā naóh beedánap be, jwī Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah niijná. ²⁰ Ñi pebhboó wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chājcah, búdí yeebdíh wā úum yacna caá. Páant ñi túi chājcah, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míic jūih níit? ¿Páantjeh bitáih bíi déedih ñi en ñinah íj níit? ¿Búdí ñi míic íja níit? ¿Biquína páantjeh íh pínahdihjeh bid níit? ¿Buuúbut páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? ¿Yeejép dooná ñi jumatdih ñi cádah jwuhcan níit? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míic wēi níj níit? ¿Túbit ñi míic en naóh cádah jwuhcan níit? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátdihjeh níit ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úum yacna caá. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut nuumcátdih wā enechah, Dios weemdíh áta tíicat túut tagaá. Jon jātih yéej chājniti dawá páantjeh í yéej chājatdih cádahcah enna, búdí wāta jġah taga. Í náah chājat, yeejép chājíhat jenah joyát, í náahat pahjeh chājatdihbut í cádahcah enna, búdí wāta jġah taga. Páant ñi chājatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā jūihcat pínah niijná.

13

Pablo ā pée naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniġi buu bejna, bíic peihcanni láa bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi yéej chāj cádahna, túiniboodíh túut nuumnit, weemdíh ñi túi páñaá. Ñijeéh jumntidih í yéej chājatdih cádahat túutnit, Moisés nin pah ā níj naóh daacátdih ñi túi náhnnaá: “Deddih ñi peéh chājat pínah jātih, caán ā yéej chājachah ennit, chénewā, bíic peihcannit í enatji pahjeh í naáwá naáh. Páant moonjéh í naáwát túttimah, ñi peéh chājachah, ā túibipna caá”, Moisés át níj daacáp tajġ.* ² Ñi pebhna wā jwúub juibí láa yéej chājnitdih nin pah wā níj naáwáp jġ: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumá. Ñi cádahcah, jwúub juibína, wā peéh chājbipna caá”, wā níj jġ. Páant wā níj jātji pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chājnitdih, yeéb nihatdihbut, wā jwúub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumá. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chājbipna caá. Yuhp wā jumuchah, “ ‘Wā peéh chājbipna caá’, niijná yuhna, ā peéh chājcan níit”, ñi níj jenah joicá bojóó. ³ Cristo ā naáwátidih naóh yapani wā jumatdih ā júutat pínahdih bidna, páant wēpép weemdíh ā peéh chājat túutachah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ā wēpatjġh yeebdíh ā teo wáacatjidih ñi náhnican níit? Yeéb yéej chājnitdih ā peéh chājat pínahbut bíic yoobó wēpép ā jumbipna caá. ⁴ Jwíit cáacwā jwī wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át wan wuhap wūt jġ. Pánih wanna yuhna, Dios ā wēpatjġh boo pud jūóhniġi, buu páantjeh báadhni ā jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ā jumap pah weembút wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjġh yeebdíh wāta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wājeéh jumna, Dios ā wēpatjġh yeebdíh teo wáacadih wā juibibipna caá.

⁵ Yeéb míicjeh nin pah ñi míic níj uúbh joyoó: “¿Ded pah wā chājatji? ¿Yoobópdih Jesúsdih wā jenah joí níit? ¿Caán ā náah yacatdih wā túi jepah níit?” ñi míic níj uúbh joyoó. Caandíh yoobópdih jenah joiná, ā náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús ñíh caolihboó ā jumna caá. Obohjeéhtih,

* 13:1 Dt 17:6; 19:15

yoobópdiḥ caandíḥ jenah joicán, ã náah yacatdiḥ jepahcan, ãihwã ñi nihcan caá. ⁶ Weémoó caandíḥ túi jenah joiní, ã náah yacatdiḥ jepahni wã jumatdiḥ wã jéihna caá. “Weém Jesúih caá”, ñij yeeni wã nihcan caá. Páant wã jumatdiḥ yeebdíḥbut wã jéihyahna caá. ⁷ Ñi yéej chãjcat pínahdiḥ náah yacna, Dios yeebdíḥ ã túi teo wáacat pínah ñijná, búdí wã uúbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chãjcatdiḥ wã enechah, weemdíḥ Dios yeebdíḥ ã peéḥ chãjat túatcan ñiit. Páant ã peéḥ chãjat túatcah, wã wëibipna caá. Obohjeéhtih wã peéḥ chãjcatdiḥ ennit, “Pablo Dios ã wëpatjĩḥ queétdih peéḥ chãjcan, Dios ã wahni nihcan nacaá”, ñi ñij jenah joyóchah yuhna, wã túi wëibipna caá. Dios weemdíḥ ã bohé jibat túatjatjidiḥ ñi jéihyat pínahdiḥ wã náah yacna yuhna, yeéḥ ñi túi chãjat pínahdiḥ chah wã náah yacna caá. ⁸ Ñi yéej chãjatdiḥ cádahnit, túiniboodíḥ ñi túat nuumátdih enna yuhna, yeebdíḥ wã peéḥ chãjachah, yoobópdiḥ áta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdiḥ chãjĩhna, yeebdíḥ wã bohébiḥna caá, Dios naáwátidih túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah ñijná. ⁹ Yeéḥ Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ã wëpatjĩḥ yeebdíḥ peéḥ chãjat ã náahcah, búdí wã wëibipna caá. Pánihna, Diosdiḥ búdí wã uúbhna caá, ã weñat pínahdiḥjeh ñi túi chãjat pínah ñijná. ¹⁰ Dios ã wëpatjĩḥ yeebdíḥ peéḥ chãjĩhcan, ñi pebhna wã bejat pínah jãtiḥ wã daác wahna caá, yéej chãjatdiḥ cádahnit, ñi túat nuum páñat pínah ñijná. Dios ã wëpatjĩḥ yeebdíḥ jĩgahaĩhcan, wãpĩ túi bohéna caá, ñi túi jumát pínah ñijná.

Pablo ã pée túyat tútat

¹¹ Bũũ wã úudwã panihnitá, yeebdíḥ wã túyat túatna caá. Cristodih chah jenah joinít, túinijeh ñi jumũũ. Nin wã naóḥ daacátidih ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdiḥ ñi múic teo wáacá, bíicdiḥ túi jumát túat ñijná. Páant ñi túi jumachah ennit, Dios ñijeéḥ ã jumbipna caá. Caán jwiútdih búdí oinit, múic oyat túatna, jwiúit bíicdiḥ ã túi jumát túatna caá. ¹² Jesúihwã jumna, ñi túi wëi uúbũ. ¹³ Nihat ninjĩḥ moón Jesúihwãbut yeebdíḥ búdí i túyat túatna caá. ¹⁴ Yeebdíḥ búdí wã uúbhna caá, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíḥ oinit, ã túi teo wáacat pínah ñijná. Dios búdí ã oyatdiḥ ñi jéihyat pínah, Túini Espiritu ñijeéḥ ã jumát pínah, yeéḥ bíicdiḥ ñi túi jumát pínahdiḥbut wã uúbhna caá. Pánih uúbhnit, yeebdíḥ búdí wã túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã túyat túut

1-2 Weém, Pablo, bílhdih daacát túutnit, yeéb Galacia baácđih jumni tútchinadih moón Jesúhwāđih wā wahna caá. Nihat wājeéh jumnit Jesúhwābut yeebđih ĩ túyat túutna caá. Weém, Pablodih jĭ Jesucristo ã ĩwĭp jĭ, aih túni doonáđih wā naóh jib bohéát pínah niijná. Căacwā weemđih ĩ naáwát túutcap jĭ. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwĭ ĩp caán wannijidih boonibut weemđih ĩ ĩwĭp jĭ. Páant ĩ naáwát túutni jumna, nin naóđih yeebđih wā daác wahna caá. ³ Dios jwĭ ĩp, jwĭ Maáh Jesucristobut yeebđih oinit, ĩ túi teo wáaca naáh, ĩi túi jumat pínah niijná. ⁴ Dios jwĭ ĩp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jwĭ yéejat jĭib, át wun wūhup wut jĭ,* ã teo wáacatjĭh yeejépwā ĩ jumat pah nihcan, yéej chăjatđih jwĭ yap yohat pínah niijná. ⁵ Páant ã chăjatđih jéihna, “Paá, meém nihatđih jéih beedáni jumna, căacwāđih jĭgah ennit, mapĭ túi teo wáacna caá”, jwĭ ĩpđih yeó jáap jumat pah búdí jwĭ niij wēi naáwát dée caá. Páant tíi jwĭ niij wēi naáwáp.

Dios căacwāđih ded pah ã túi ubat

⁶ Yeéboó ded pah ĩi chăjat doonáđih joinit, weém búdí wā náhni dahwana caá. Dios yeebđih búdí oina, át ĩwĭp taga, Jesúđih jepahnit, aihwā ĩi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebđih búdí ã oyochah yuhna, waicanjeh bíih bohéatđih joinit, Jesucristobodih cādahna caá ĩi chăjap. Páant ĩi cādahat doonáđih joinit, “¿Dépanih tigaá waicanjeh ĩ túut nuúm?” niij jenah joinit, wā wáhi bejep be. ⁷ Biquína ĩi pebh jumnit, yeebđih tac buugána, mácah bohénit, Jesúh túni doonáđih ĩ yéejana caá. Páant yeebđih naóhna, nin pah ĩ niij yee bohéna caá: “Túi ubnit jumat túut niijná, Jesucristodihjeh ĩi túi jepahaá’, Pablo niij naóh bohéna, yeebđih ã nih yána caá. Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwĭ nuowā ĩ naáwátjidihibut túi jepahat caá náahap”, ĩi niij yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, ĩi niij naóhnioboó túini dooná yobát nihcan caá. ⁸ Jwiit, Dioih ángel japmant jĭóhni, yeebđih jwĭ jwĭih bohéatjidihibut mácah jwĭ bohénachah, jwiitđih Dios búdí peéh chăjna, iiguipna ã waha naáh. ⁹ Wā naáwátjĭ pah wā jwĭub naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebđih jwĭ jwĭih bohéatđih ĩi túi jepahachah yuhna, det yeebđih mácah ĩ bohénachah, Dios queédih búdí peéh chăjna, iiguipna ã waha naáh.

¹⁰ Páant niijná, “Caánboo tigaá túi bohéni ã jumup”, weemđih căacwā ĩ niijátđih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemđih “Meém ma túi bohéna jĭi”, ã niijátđihjeh caá wā náahap.* Căacwāđih weñahnit bohéna, Cristobodih wāta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wāhni wāta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã túut nuumátjĭ

¹¹ Wā déewā panihnitá, nindih ĩi jéihyat pínah yeebđih wā náah yacna caá: Wāpĭ bohéni túini dooná căacwā ĩi jenah joyátjĭjeh nihcan beé. ¹² Ded căacđih wā joinĭji doonábut nihcan beé. Bitā weemđih ĩi bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemđih ded pah ã wāhĭ ã jumatđih ã bohénap jĭ.

¹³ Jesucristodih wā jepahat pínah jĭtih, jwiit judĭowā jwĭ nuowā ĩ naáwátjidihibut wā túi joí waadánap jĭ. Pánih túi joí waadáni wā jumuchah, ded

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14

* 1:10 1Ts 2.4

pah wā chājatji doonádih yeéb ñit joijí tagaá. Pánih jumnit, Jesúihwā Diosdih yap yohnit ī jumatdih jenah joinít, enihcan, búdí yeejép chājna, queétdih wā táí mao beedá bojhip yah jī.* ¹⁴ Jwī ñowā ī naáwátjidih túi jepahihna, weém biíc yoobó behnit chah wā táí bohénap jī.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wā cāac jumat pínah jātih, Dios weemdih búdí oina, átát ñiojip taga, āih táini doonádih wā bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wā jumachah yahna, ā náahni yeó jáapdih Jesús ā wahniji ā jumatdih weemdih ā jéihyanap jī. Pánih jéihyanit, judíowā nihcannit pehbóó ā wahap jī, āih táini doonádih queétdih wā naáwát pínah niijná. Páant ā wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdih niij bohéat náah?” cāacwādih wā niij wéubh joí encap jī.*

¹⁷ Jesús āih táini doonádih naáwát túttnit maáta, wā jātih ā ñíonit ī jumachah yahna, Jerusalén tútchina queétdihbut míic wéhenadih wā bejcap jī. Caanná bej jwáhcanejeh, Dios ded pah weemdih ā náah yacatdih jéihihna, Arabia baác cāac wihcapboó caandih wéubúdih wā bejep jī. Caánboó jumniiji Damasco tútchina wā jwúbuh juibínap jī, páant muntih.

¹⁸ Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wā bejep jī búca.* Caanná chéne semanabitjeh wā jumap jī. ¹⁹ Jesús āih doonádih ā naáwát túttnit bita maátadih wā jwááhcap jī. Obohjeéhtih, Santiago jwī Maáh úddih pohba wā jwááap jī. ²⁰ Páant wā daacáchah, wā naáwát yoobópdih ā jumatdih Dios ā jéihna caá.

²¹ Túttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naóh jibidih wā bejep jī. ²² Caanná wā jib bejchah, Judea baácboó jumnit Jesúihwā weemdih ī jwááh jwáhcap jī. ²³ Ded pah wā chājat doonádihjeh ítát joyóp tají. “Jātih jwiít Jesúihwādih yeejép chājna, táini doonádih jwiítidih cádahat túttniji bue caán doonádihjeh jwúbuh naóhna caá ā chājap, cāacwā Jesúsdih ī jepahat pínah niijná”, ít niij míic wéhenap wat jī. ²⁴ Páant wā tút ñumát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdih búdí ít niij wéi naáwáp wat jī.

2

Cristo ā naáwát túttnit maáta Pablodih ī wéi jwááat

¹⁻² Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ā bejat tútuchah, Bernabéjih caanná wā jwúbuh bejep jī. Pánih bejna, Titodihbut jwī ñumah bejep jī.* Caánboó judío nihcanni, jwī ñowā ī wútat pah bóodcanni ā jumap jī. Caanná juibína, caánboó jumnit Jesúihwā ī maátajeh ī míic wáacachah, judíowā nihcannitdih táini doonádih ded pah wā bohéatdih queétdih wā naáwáp jī. Pánih naóhniit, ded pah wāpī bohéatdih queéť ī táí jéihyatdih wā náah yacap jī. Pánih jéihcan, wā bohéatdih ī wéicah, wā tewat buadní āta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wā bohéatdih jéihniit, ī táí weñep jī. ³ Páant wā naáwáchah wéi joiná, Tito bóodcanni ā jumachah yahna, “Meembút ma bóodat tútú”, caandih ī niijcáp jī. ⁴ Queéť maáta biícđih jwī míic wéhe láa, jwiít Jesúihwā nihat biícđih jwī míic wáacachah, biquína “Jesúsdih jepahniit jwī jumna caá”, niij yeenitbut ít waadáp jī. Pánih waadníit, judíowā nihcannitdihbut ī bóodat tútup yah jī. Obohjeéhtih, bue Jesúihwā jumna, jwī ñowā ī naáwátjidih jepahcan, Jesúsdihjeh jwī túi jenah joiná caá. “Páant jwī chājachah, jwī lípboó jwiítidih ā táí enna caá”, jwī niij jéihna caá. Páant niij jéihniit jwī jumachah

* **1:13** Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11 * **1:14** Hch 22.3 * **1:15-16** Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * **1:18**

Hch 9.26-30 * **2:1-2** Hch 11.30; 15.2

enna, jwiít dih jüihñat túat niijná, ded pah jwí chājat dih jéihíhna, queét jwíjeéh ít waadáp tají. Pánih waadnit, jwí ñuowā í naáwátjij biíc yoobó jwiít dih í jepah beedáat túatup yah jí, páant muntih. ⁵ Páant í wutuchah yahna, túini doonádih ñi jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwí jepahcap jí.

⁶ Pánihna, Jesúhwa í maáta túini doonádih ded pah wā bohéat dih joinít, “Ma bohéat pahjeh tíh judíowā nihcannit dih ma bohénaá”, níj naóhñit, weemdíh biíh wutatdih í bohéat túatcap jí. Queét Jesúhwa í maátadh “Queétboó chah jéihñit caá”, biquína í níj jenah joyóchah yahna, dedé pínah weemdíh nihcan caá. Diosboó nihatdih biíc yoobó á jenah joiná caá.* ⁷ Queét ded pah wā bohéatdih túi wēinit, “Pedrodih jwiít judíowádih á bohéat pínah niijná, Dios áť ñiojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowā nihcannitboodih áť bohé jibat túatup taga”, í míc niijíp jí. ⁸ Judíowádih Pedro á bohénachah, Dios búdí áť teo wáacap wut jí. Weembút judíowā nihcannitdih wā bohénachah, Dios biíc yoobó á teo wáacachah, queétdih í túi jepahap jí.

⁹ Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjñ, Jesúhwa í maáta yoobát, Dios weemdíh búdí á teo wáacatjidih jéihñit, “Dios yoobópdih áť ñio wahap taga, jwí déewā nihcannitdih á naáwát pínah niijná”, í míc niijíp jí. Páant niijnít, weemdíh Bernabédihbut búdí wēinit, “Jwí túi míc teo wáac jíih”, niijná, jwí míc muj tewep jí. Pánih muj teonit, “Yeéb jwí déewā nihcannitdih ñi bohéatjí pah ñi túi naáwá. Jwiítboó jwí déewádihjeh jwí naóhbipna caá”, Santiagowā jwiít dih í niijíp jí. “Páant tíi á jumna nah”, jwí míc niijíp jí. ¹⁰ Páant niijná, Jesúhwa moh yéejnitdih jwiít dih í teo wáacat túatup jí. Weembút moh yéejnitdih búdí jígah ennit, wāpí teo wáacna caá. Páant níj míc wéhe péanit, jwiít Antioquia táтчina jwí jwáub bejep jí.

Pablo Pedrodih á jüihñat

¹¹ Táttimah, Pedrobut Antioquia táтчiboó á jüibínap jí. Obohjeéhtih, jwí pebhna jüibínij, yoobópdih á chājat peéh caandih wā jüihñup jí. ¹² Nin pah á chājap jí: Jwí ñuowā “Jwiít judíowā bóodcannit bíicdih jwí jeéméchah á táican caá”, í niijátjí á jumachah yahna, Pedroboó jwí pebh jwíih jüibína, jwí déewā nihcannit bíicdih á túi míc wēp jwuhup jí.* Obohjeéhtih, biquína jwí déewā, Santiago á chéenwáboó í jüibínachah ennit, jwí déewā nihcannitdih cádahñit, Pedroboó “Buu jüinít bóodat túatnit weemdíh jüihná”, niijná, íjeéh á jwáub míc wēpcap jí. ¹³ Páant á yee buugúchah ennit, bita jwí déewábut caandih míc jéih ennit, queétdih biíc yoobó í cádahap jí. Bernabé yah buca túi jéihni jumna yahna, queét í chājat biíc yoobó caanbút á cádahap jí. ¹⁴ Pánih cádahñit, “Nihat Jesúdhjeh jepahñitdih Dios biíc yoobó á wēi enna caá”, ípí níj bohéat pah queét í cádahap jí. Páant í cádahachah ennit, nihat Jesúhwa í joyóchah, nin pah Pedrodih wā níj jüihñup jí: “Meém judío jumna yahna, Jesucristodih jepahna, jwí ñuowā í naáwátjidih ma túi jenah joí cádahap jí. Pánih cádahñit, judíowā nihcannit í chājat pah queét bíicdih ma túi jeémp jwuhup be. Obohjeéhtih, buu queétdih cádahñit, jwí ñuowā í naáwátjidih ma jwáub jepahachah ennit, queét jwí déewā nihcannit nin pah í níj jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant á jwáub jenah joyóchah, queét judíowā í ñuowā í naáwátjidih jwiít dihbut jepahat caá náahap’, í níj jenah joiná nacaá. Páant ma chājat á táican caá”, Pedrodih wā niijíp jí.

Jesúsdih túi jenah jointdih Dios á wēi enat

* ^{2:6} Dt 10.17 * ^{2:12} Hch 11.2-17

15 Jwī nuowā judiowājeh ítát jumup tajī. Pánihna, jwiítbut ī juimená judiowājeh mantih jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios ā wutatdih jéihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannit Diosdih ī jéihcan caá. 16 Pánihna judiowā jumna yuhna, caán wutatdih jwī jéih jepah beedácatdih jwī jéihna caá. Caandih jepahcat jīb “Queét túinit caá”, jwiít dih Dios ā niij encatdihbut jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh túi jenah joinit jwī jepahat jīb, “Queét túinit caá”, Dios jwiít dih ā niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judiowā yuhna, Jesucristodihjeh túi jenah joinit, jwī jepahap jī, “Queét túinit caá”, Dios jwiít dih ā niij enat pinah niijná. Jwiít cáacwā Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedácanit múic jwī jumna caá. Pánihna, caandih jwī jepahcat jīb, “Queét túinit caá”, Dios ā niij encan niit. Caandih jéihnit, “Caán wutatdih joi waadánachah, Dios jwiít dih ā túi wēi enna caá”, jwī niij jenah joicán caá.*

17 Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queét túinit caá”, Dios jwiít dih ā niij enat pinah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwī chājap. Obohjeéhtih, páant jwī cádahachah ennit, bita jwī déewā caán wutatdih túi jepahat túttnitboó “Queét jwī déewā nihcannit pah yéej chājnit ī jumna caá”, jwiít dih ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyát pah jwiítbut jenah joinit, “Moisés ā wutatjidih cádahat túttnit, Cristo jwiít dih ā yéej chājat túttna caá”, jwīta niij jenah joi tagáa. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ā wutatjidih jwī cádahat jīb, yéejnit jwī jumna caá”, jwī niij jenah joicán caá. 18 Cáacwā dih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh túi jumihna, jwī nuowā ī naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodihjeh túi jenah joinit, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohéniji jwáub túut nuumnit, “Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwī nuowā ī naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, niij naóh bohéna, yéej chājni yooabát wāta jam tagáa. 19 Moisés ā wutatjidih weémboó túi jepahcanni jumna, caandih yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumatdih jéihna, “Caandih wā jepahcat jīb, Dios weemdih ā wēi encan caá”, wā niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, caán wutatdih jenah joi cádahnit, Jesucristoboodihjeh túi jenah joinit, wā jepahna caá. 20 Caánboó weemdih oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wāhuchah, weembát ájeéh bíicdih wanni pah wā jumna caá. Pánih wanni pah jumna, weém wā jenah joyátdihjeh chāj cádahnit, Cristoboodih túi jenah joinit, jepahna caá wā chājap.* 21 Pánihna, “Dios jwiít dih búdí ā oyochah, Cristo ā wun wāhat dedé pinah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdih jepahat jīb jeh ájeéh jwī túi jumuchah, Cristo ā wun wāhat dedé pinah āta nihcan tagáa.

3

Jesucristodihjeh jepahat caá náahap

1 Yéeb Galacia baácdih moón Jesúhwa jengah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wāhat doonádih yooabópdih yeebdih wā naáwáp jī. Páant wā naáwát dih ñi túi jepahachah yuhna, buu ¿Dépanih tígáa bitaboó yeebdih mácah ī naáwáchah joinit, ñi jepah? 2 Nindih wáát jenah joi en tígáa: ¿Moisés ā wutatjidih ñi jepahat jīb niit Túini Espírítu ñijeéh át jwíh jam? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinit, ñi jepahachah, ñijeéh át jwíh jumup be. 3 Túini Espírítu ā teo wáacatjīh Cristodih ñi jwíh jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé buu jwáub túut nuumnit, ñi jenah joyátjīh jeh

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22 * 2:20 Fil 1.21

Moisés ã wutatjidih jepahna caá ñi chãjap? Pãnih chãjna, jenah joicãnnit ñi jumna caá. ⁴ Túini doonádih ñi jepahatji jïib dawá láa túini yeebdíh át yapjip tagaá. ¿Pãant yeebdíh ã túi yapatjidih ñi quíib buudá níit? Oboh pohba páant yapna át chãjjican tagaá. ⁵ ¿Ded pah ñi chãjatji jïib tibeé Dios yeebdíh Túini Espíritudih át wühji? ñi jenah joyóchah. Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jïib nihcan, ãih túini doonádih joinít, Cristodih ñi jepahat jïib, yeebdíh Túini Espíritudih át wühup taga. Pãant ã jumuchah, Jesucristodih ñi túi jepahat jïib cãacwã ï jéih chãjca naãhdih Dios ã wëpatjïh yeebdíh ã chãj jãutat túutna caá.

Abraham Diosdih ã túi jenah joyát

⁶ Buu, jwĩ nuo Abraham ded pah ã chãjatjidih jwĩ jenah joyát dée caá. Dios caandíh ã naáwátidih át túi jenah joyóp wat jï. “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, Dios ã níijichah, ã túi jenah joyát jïib, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh át níij enep wat jï.* ⁷ Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiitbut páant túi jenah joinít, Abraham ã jumená panihnit jwĩ jumna caá.* ⁸ Judiowã nihcannitbut Diosdih ï túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ã níij enna caá. Pãant ã níij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jãtïh átãt naáwáp wat jï: “Weemdíh ma túi jenah joyát jïib nihah nin baãcdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, át níijíp wat jï.* ⁹ Pãnihna, Abraham caandíh ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ã túi chãjatji pahjeh, buu láabut det Diosdih túi jenah joinítidih biic yoobó ã túi chãjbipna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahíhna, Dioíh wã jumnipna caá”, níij jenah joinítidih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá. Nin pah Moisés át níij daacáp tajï: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedãcannidih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá”, át níij daacáp tajï.* ¹¹ Biíh naóh yapani nin pah át níij daacáp tajï: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodih ‘Queét túinit caá’, Dios ã níij enbipna caá. Pãnih jepahna, páantjeh Diosjeéh ï túi jumnipna caá”, át níij daacáp tajï.* Pãant ã níijátji yoobópdih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jïib “Caán túini caá”, Dios ã níij encan níit. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joinít, ã jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ã níij enbipna caá. Ded weemdíh Dios ã wutat túutatjidih túi jepah beedãnjeh Dios biicdih ã túi jumnipna caá”, Moisés át níij daacáp tajï.*

¹³ Jwiit nihah caán wutatdih jwĩ túi jéih jepah beedãchah, jwiitdih Dios ã peéh chãjbipna caá. Pãant ã peéh chãjat jwiitdih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chãjat déedih jïib chãjnit, jwiitdih át wun wühup wat jï. Caandíh cruzboó ï péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jãtïh nin pah ït níij daacáp tajï: “Ded máa nahdih ï mao yáihniboó búdí peéh chãjni ã jumnipna caá”, ït níij daacáp tajï.* ¹⁴ Pãant ï níij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ã jumuchah, caandíh át yapap tajï. Caandíh páant ã yapatji jïib, “Nin baãcdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, Abrahamdih ã níijátji pahjeh tih jwĩ déewã nihcannitdih Dios át túi chãjap taga. Pãant Cristo ã wun wühuchah, caandíh túi jenah joinít, jwĩ jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wïih cãacwãdih wã wühbipna caá”, ã níijátji pah jwiitdih át wühup jï.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatji

¹⁵ Wã déewã panihnitá, Dios jwĩ nuo Abrahamdih ded pah ã chãjatjidih yeéb ñi beh joyát pínah níijná, ded pah jwiit cãacwã jwĩpï chãjatdih yeebdíh

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3 * 3:7 Ro 4.16 * 3:8 Gn 12.3 * 3:10 Dt 27.26 * 3:11 Hab 2.4 * 3:12

wā náhniabipna caá. Jwiít bíhndih nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: “Nin pah meemdih wā chājbipna caá”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niijátjidih bíhboó ā jéih jwúub túat nuumcán niit. “Páant ā niijátji pah ā chājcan niit”, bitaboó ī jéih niijcán niit. ¹⁶ Caán jwĩ niiját pahjeh muntih, Dios jwĩ n̄o Abrahamdihbut nin pah āt niij naáwáp wut jĩ: “Weemdih ma túi jenah joyát jib, nihat baácdih moondih wā túi chājbipna caá”, caandih, ā juimadihbut āt niijíp wut jĩ. Páant niijná, nihat ā juimena yoobátdihjeh niijná āt chājcap wut jĩ. Biíc ā juima, túttimah bóo láa jumni Cristodih niijná āt chājap wut jĩ.* ¹⁷ B̄u yeebdih wā túi jéihya naóhbipna caá: Jwĩ n̄o Abrahamjidih “Meemdih wā túi chājbipna caá”, Dios ā niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih āt wutat túutap wut jĩ, āih cáacwā ī jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih wā jwíih niijátji pah, túat nuumcánjeh, biíc yoobó wā péabipna caá”, Dios āt niijíp wut jĩ.* ¹⁸ Pánihna, Dios biícndih jwĩ túi jumat pínah Moisés ā wutatjidih jwĩ jepahat jib nihcan caá. Páant ā jumachah nihna, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pah, caandih jwĩ túi jenah joyát jib āta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandih jwĩ túi jenah joyóchah, “Yeéb túinit caá”, Dios jwiítndih ā niij enna caá.*

¹⁹ Páant ā jumachah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatndih āt naóhji? Abrahamdih páant ā niijátji túttimah, caán wutatndih āt naóhji taga, jwiít cáacwā yéej chājnit jwĩ jumatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ā naáwátji túttimah, caán wutat jwiítndih āt jumap jĩ, páú Abrahamji ā juima Cristo cáac jumnit, ā wun wūh láana. Dios ā wutatndih āih ángelwāboodih Moisésjidih āt naóh yapaat túutap wut jĩ. Queét Moisésdih cáacwāndih īt jwúub naóh yapaat túutap wut jĩ.* ²⁰ Caán wutatndih Moisésdih ā naóh yapaat túutachah, Dios caanjéh pohba cáacwāndih āt naóhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chājnit, ma juimajih nihat cáacwāndihbut wā túi chājbipna caá”, Abrahamboodih niij naóhna, caanjéh páant āt niij naáwáp wut jĩ.

Cristo nihat Moisés ā wutatjidih ā péaat

²¹ ¿Dios Moisésdih ā wutatjidih naóhna, Abrahamdih ā niijátjidih “Wā niijátji pah wā péacan niit”, niij niit āt chājap? Páant āt niijjcan tagaá. Abrahamdih ā niijátji pahjeh biíc yoobó ā péabipna caá. Dios biícndih túi jumat túat niijná, ā wutatndih jepahna, caán láa bácah, ā wutatjidih jwĩ túi jepah beedánachah, dedé peéh chājat jwiítndih āta wihcan tagaá. ²² Obohjeéhtih, jwiít nihat cáacwā yoobó yéej chājnit míc jumna, jwĩ yéejatndih jwĩ jéih cádahcatndih Dios naáwátboó ā naóhna caá. Páant jwĩ jumachah, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, jwiítndih Dios ā túi ubbipna caá.

²³⁻²⁴ B̄u láa, Dios biícndih túi jumat túat niijná, ā wahni Cristodih túi jenah joinit, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ā juúwát pínah jātih, Moisés ā wutatjidih túi jepahihna yuhna, yéej chājnit jumna, jwĩ jéih jepahcap jĩ. Páant jwĩ jepahcat jib, Dios búdi ā peéh chājnit pínah jwĩ jumap jĩ. Páant jwĩ jumatndih jéihnit, jwiítndih túi ubni pínahndih jwĩ bidip jĩ. Pánih bidnit, Cristoih túini doonádih joinit, caandih jwĩ jepahap jĩ, “Queét túinit caá”, Dios jwiítndih ā niij enat pínah niijná. ²⁵ Pánihna, Dios biícndih túi jumat túat niijná, B̄u Cristodih jwĩ túi jenah joiná caá. Páant jwĩ jumachah, caán wutatboó jwiítndih

* 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

bohéni panihni ã nihcan caá, buca. ²⁶ Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihat Dios ã weh ñi jumna caá. ²⁷ Cristo ã wēpatjīh daabánit jumna, caán biícđih jwī jumuchah, “Wā wūúh ã jumat pahjeh tih yeebbát ñi jumna caá”, Dios jwiítđih ã niŷ enna caá. ²⁸ Pánihna, Cristo biícđih jumna, chéne poómp jwī nihcan caá. Pánih biíc poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judiowā nihcannit, queét judiowādih mácah caá’, Dios ã niŷ enna caá”, ñi niŷ jenah joicá bojóó. Teo wāhñit, teo wāhñit nihcannitđihbut; neoná, yaáhdđihbut “Nít mácah caá”, Dios ã niŷ encan caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwā jumna, biíc poómpjeh tígaa ñi jumap. ²⁹ Cristoíhwā jumna, Abraham jaímená panihñit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Diosdih Abrahamji ã túi jenah joyát jīb caandíh ã niŷátji pahjeh muntih, Jesúsdih ñi túi jenah joyóchah, yeebdíhbut ã túi chājbiŷna caá.

4

Teo wāhñit nihcan, Dios ã weh jwī jumat

¹⁻² Ded pah jwiít cāacwā biíh jwīpī chājatđihbut yeebdíh wā jwūub náhniabiŷna caá. Ded ã íp ã éemp wunat táttimah, áih bií déedih áih pínah ã jumuchah yuhna, páantjeh wébít ã jum jwuhuchah, caandíh en daonít ĩ jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcah, caandíh en daonít ĩ niŷát pah chājat caá náahap. Pánih jumna, teo wāhni pahjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ã íp ã jenahatji láa ã juyúchah, áih pínahdih caanjéh ã bíbohbiŷna caá. ³ Pánihna, jwiít cāacwā Jesucristodih jwī jepahat pínah jātih, caán wébít panihñit jwī jum jwuhap jī. Pánih jum jwuhñit, jwī ñuowā ded pah ĩ naáwátjđih yap yohatđih úmna, jwīpī jepahap jī.*

⁴⁻⁵ Páant jwī jumuchah yuhna, ã jenahatji láa ã juyúchah, Dios ã wūúhdih nin baácna át wah bojjiŷ taga. Páant ã wah bojni jwī wūúh panihñijeh át cāac jumap wut jī. Judío wili caandíh mi weh jumuchah, Moisés ã wutátjđih caandíhbut túi jepahat át náahap wut jī. Jwiítboó caán wutátđih yap yohñit jwī jumuchah, ã weh yoobát jwī jumat pínahdih náah yacna, Dios ã wūúhdih át wun wūhat túutap wut jī, jwī yéejat peéh chājat déedih ã jīb chājat pínah niŷná. ⁶ Yeebbát ã weh ñi jumuchah, Dios wūúh Jesucristojeéh jumni Túini Espiritudih yeebdíhbut át wah bojop wut jī. Páant ñijeéh jumna, ã teo wāacachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ñi jéih niŷná caá. ⁷ Pánihna, ã weh jumna, buu teo wāhñit panihñit nihcan caá, buca. Páant ã weh yoobát ñi jumuchah, yeebdíh búdí ã túi chājbiŷna caá.*

Pablo Galacia baácđih moón Jesúthwādih ã úm yacat

⁸ Jon jātih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pāpninadih túi jenah joinít, “Nin pah wā chājachah, caán weemdíh ã túi chājbiŷna caá”, ñipī niŷ jenah joyóp yuh jī. Pánih chāñit, Dios yoobát ã teo wāacat pínahdih bidcan, nemépwā ĩ teo wāacat pínahdih bidna ñi chājap jī. Pánih chājna, queétđih teo wāhñit panihñit ñi jumap jī. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátđih ñi jéihyechah, caanbút yeebdíh ã jéihna caá. Páant caandíh jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cāacwā oboh ĩ jenah joyátjīhjih ĩ naáwátđih ñi jwūub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñahna yuhna, ñi bujácán niít. Páant ñi bujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi ñuowā ĩ naáwátđih yap yohatđih úmñit, teo wāhñit panihñit ñi jwūub jum?* ¹⁰ Buu Diosdih weñat túut niŷná, nin pahbut ñi chājna yuh caá: Jwiít judiowā jwī ñuowā ĩ naáwátjđih jepahñit, jwī wēi láa

* 4:3 Col 2,8,20 * 4:7 Ro 8,15-17 * 4:9 Col 2,8,20

ded pah jwĩpĩ chājat pah yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. “Pánih chājna, jwĩ tui jumbipna caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. ¹¹ Páant ñi niij jenah joyóchah, yeebdíh búdí úum yacnit, “Weém queétdih táini doonádh búdí wā bohénachah yahna, ¿búudní pínah niit át jumap?” wāpĩ niij jenah joiná caá.

¹² Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chājcap jĩ. Pánihna, búu biíc yoobó weemdíh yeejép chājcan, nin wā naáwát pínadh ñi tui jepahaá: Yeebdíh bohénadh bejna, Moisés ā wutatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdíh wā jepahat tūtup jĩ. Pánihna, búu Cristodihjeh wā tui jenah joyát pah, yeebbút biíc yoobó ñi tui jenah joyó. ¹³ Nindih ñi náhninaá: Tubit wunna, ñi pehbhoó chāo jwáhnit, yeebdíh táini doonádh wā jwíh naáwáp jĩ.* ¹⁴ Páant wunni wā jumachah yahna, “Pablo dedé pínah niican caá”, niijcánjeh, yeéb weemdíh ñi bacat tūtucap jĩ. Pánih bacat tūtucan, Dioh ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi tui wēi jwāáap jĩ. ¹⁵ Pánih wēi jwāáhnit, nin pah ñi jumattjidih wā náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wā náahadh wáhnna, ñíh quíbnadh ñita wáat wáh tagaá. Pánih wēinitji yahna, ¿dépanih tiguaá búu wā wihcah, ñi weñatji ā bej? ¹⁶ Wā bohénitji jumna yahna, ¿búu yoobópdi h yeebdíh wā naáwátji jíib, weemdíh ñi en jai h niit? ¹⁷ Ñi pebhna jui bínitboó “Búdí jwĩ teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yahna, ĩ jenah joyátboó mácah ā jumna caá. Páant ĩ niijícah yahna, wā bohéattjidih, jwiitdihbut yeebdíh ĩ cádahat tútucna caá. Pánih cádahnit, ĩjeéh jumnit, ĩ bohéatboodíh ñi jepahat pínadh ĩ náah yacna caá. ¹⁸ Jwiit cáacwā bita ĩ tui bejat pínadh yoo bópdih náah yacachah, āpĩ táina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yahna, mácah jwĩ jenah joyóchah, āpĩ táican caá. Ñijeéh jumna, wāpĩ tui teo wáacap jĩ, ñi tui jumat pínah niijná. Búu ñijeéh wihcan yahna, biíc yoobó ñi tui jumat pínadh wā náah yacna caá. ¹⁹ Yeebdíh búdí wā oyochah, wā weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wā náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tabani wā jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ā jumattji pah yeebbút ñi jumat pínadh búdí wā náah yacna caá.* ²⁰ Butéh ñijeéh wā jumachah, āta tui tagaá. Pánih biíc di h jumna, jai hcanjeh naóhnit, yeebdíh wā jéih míc wéhenachah, chah āta tui tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wā chājap.

Agar Sarajĩh ded pah ĩ jumattji

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeéh tui jumíhna, jwiit judíowā jwĩ ñuowā ĩ naáwátjidih ñi jepahna yah caá. Caandíh jepahíhna yahna, ded pah ĩ naóh daacátjidih ñi tui beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, nin pah Moisés ā daacátjidih wā naóhbipna caá, ñi tui beh joyát pínah niijná: ²² Abraham chénewā át weh jumap wut jĩ. Caandíh teo wáhnih Agar biíc mit wáuh jumap wut jĩ.* ²³ Á á yoobát Sarabút biíc mit wáuh jumap wut jĩ.* ²³ Pánihna, caandíh teo wáhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínadh mit weh jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pahjeh, Saraboó tab beh wili jumna yahna, Isaac pínadh mit weh jumap wut jĩ.

²⁴⁻²⁵ Queét chénewā yaáhdih ded pah ā yapatji jwiitdih ā tui naóhna caá. Teo wáhnih Agardih jenah joinit, Arabia baáboó jumni Sinaí jeéboodíh jwĩ jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ā wutatjidih át wáhuap wut jĩ, jwĩ

* **4:13** Hch 16.6 * **4:19** Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * **4:22** Gn 16.15 * **4:22** Gn 21.2

nuowā ī tūi jepahat pínah niijná. Caán wutadidih jepahna, teo wāhñit pah īt jumup jī. Pánihna, Agar teo wāhñih mi jumat pah, jwiit cāacwā caán jeéboó ā wutatjidih jepahñit, jwiitbut teo wāhñit panihñit jwī jumna caá. Páant ā jumuchah, caán Sinaí jee páníhni teo wāhñih Agar mit jumup jī. Pánihna, caánt teo wāhñih caán jee páníhñih mi jumat pah, ^{bua} Jerusalén tátchidih moón caán wutatdidih jepahñit, mi jumená panihñit ī jumna caá. Pánih jumñit, queébtbut biíc yoobó teo wāhñit panihñit jumna, Dios weh ī nihcan caá.

²⁶ Obohjeéhtih, teo wāhcannih Saraboodih jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátjidih jwī náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ā niijátjidih ā tūi jenah joyátji pah, jwiitbut Cristodih tūi jenah joinít jumna, Sara mi jumená panihñit jwī jumna caá. Pánih jumñit, Dios pehbóó jumni jáap Jerusalén tátchidih moon páníhñit jwī jumna caá. ²⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Isaias jwī éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ā yapat pínahdih Dios át jenah joyát tūtutp jī. Caandih jenah joinít, nin pah át niij daacáp tajī:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi ñaacá. Weép jumna tūbatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma jumená dawá jumñit, meemdih teo wāhñih mi jumená चाह ī jumbipna caá. Pánihna, ma tūi weñeé”, át niij daacáp tajī. *(Is 54.1)*

Páant niij daácnit, चाह dawá mi jumená ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni Jerusalén tátchiboó dawá Jesucristodih jepahñitji ī jumat pínahdih niij naóhna át chājap tajī. Agardih Abraham ā yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna át chājap tajī.

²⁸ Pánihna, Dios ā niijátji pahjeh Sara wūáh Isaac át cāac jumup wut jī. Pánihat pah, “Weemdih ma tūi jenah joyát jīb, nihat baácđih moondih wā tūi chājipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pah, Cristodih jepahñit ñi jumuchah, yeebdihbut át tūi chājap taga. ²⁹ Queét chénewā ā wehdih ded pah ā yapatjibut jwiitdih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji pahjeh Túini Espiritu ā teo wāacachah, Isaacji át cāac jumup wut jī. Páant ā cāac jumuchah ennit, ā ^{uud} jeñé Ismaeljiboó caandih enihcan, yeejép át chājap wut jī.* ^{bua}but ā chājatji pahjeh jwī nuowā ī naáwátjidih jepahñitboó jwiit Cristodih jepahñitdih yeejép ipī chājna caá. ³⁰ Páant yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ā niij daacátjidih jwiitdih tūi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijichah, Dios át jepahat tūtutp wut jī: ‘Jwiitdih teo wāhñih wūáh, Ismael, míh bií déedih ā jéih bíbohcan niit. Jwī wūáh yoobát Isaacboó caandih ā bíbohñipna caá. Pánihna, jwiitdih teo wāhñihdih mi wūáhñih biáboó ma bejat tūtutú, mit niijp wut jī’”, Moisés át niij daacáp tajī.* Páant ā niij daacátjidih jenah joinít, jwiit Isaac panihñit jwī jumuchah, Dios caandih ā tūi chājat pah, jwiitdihbut ā tūi chājipna caá. ³¹ Pánihna, wā déewā panihñitá, teo wāhñih Agar mi jumená panihcan, teo wāhcannih Sarabóó mi jumená panihñit jwī jumna caá.

5

Teo wāhñit panihñit jwī jumcatdih Cristo ā cādahat tūtutat

¹ Teo wāhñit panihñit jwī jumcat pínah niijná, Cristo jwiitdih át wun wāhup wut jī.* Páant ā wun wāhuchah, “Caandih tūi jenah joiná, Dios biícđih wā

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

túi jumbipna caá”, niijnít, caandíh ñi jepahap jī. Pánih jepahnit, “Moisés ā wutattjidih wā túi jepahachah, Dios weemdíh ā túi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsdiñ cádahcanjeh, túi wēp ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pánih jurnit, bita ī wutattjih jepahcanjeh, teo wāhñit panihnit ñi jwúub waadca bojoó.

² Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi túi jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi míc bóodat túutuchah, Cristo yeebdíh ā wun wāhatji dedé pínah āta nihcan tagaá. ³ Búutéh wā niiját pah, wā jwúub naóhbiipna caá. Ded bóodat túutniboodíh niñat Moisés ā wutattjidihbut jepah beedáat caá náahap. ⁴ Diosjeéh túi jumat túut niijná, caán wutattjih túi jepahíhñit jumna, yeebjéh Cristoboodíh ñi cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebdíh oinit, ā teo wáacatdihbut míc jáhna caá ñi chāap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiitboó Túini Espíritu ā teo wáacatjīh Cristodih jwī túi jenah joiná caá. Páant jwī túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiitdih Dios ā niij enna caá. Páant niij ennit, ā pehbboó jwī juibínachah, jwiitdih ā túut nuém péabipna caá. Páant ā túut nuém péanachah, túinit yoobát jwī jumat pínahdih jwī páina caá. ⁶ Pániñna, jwiit Jesucristoíh wā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwī jumuchah, Dios jwiitdih biíc yoobó ā enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadiñ túi oinit, teo wáacnit jwī jumuchah ennit, Dios jwiitdih ā túi wēibipna caá.

⁷ Wā déewā panihnitá, yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih, túini dooná yoobádih ñi túi jenah joyóchah yahna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni? ⁸ Dios yeebdíh ñioniboó queétdih páant āt naáwát túutcan tagaá. ⁹ Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ā paa béjat pínah niijná, bainíbit paáat túutnijeh ā náahna caá. Pániñat pah, wā túttimah jūóhñit, yeebdíh mácañ ī bohénachah, daocáñit yahna, dawá yeebdíh ī túut nuemát túutna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesúsdiñ wā túi jenah joyóchah, weemdíh weñanit, nin pah ā niij jenah joyát túutna caá: “Jwī Maáh queétdih ā túi teo wáacbiipna caá, queétdih mácañ ī bohéátdih cádahñit, wā bohéátdjih yoobópdiñ ī jwúub jenah joyát pínah niijná”, ā niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéejaniboodíh Dios búdí ā peéh chājbipna caá.

¹¹ Wā déewā panihnitá, queét mácañ naóhñit weemdíh nin pah ī niij yeena caá: “Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá”, Pablo āpī niij naóh bohéna caá, ī niijná yah caá. Páant wā bohénachah niñna, queét weemdíh yeejép āta chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ā wun wāhatjidih wā bohéat peéh weemdíh ī jáhna caá. ¹² Pániñna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép ī chājat peéh, biáboó ī beje naáh.

Oina, wutattjihbut jwī jepahat

¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā wutattjih jepahna, wājeéh ī túi jumbipna caá”, Dios yeebdíh ñionit, āt niij jenah joicáp jī. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buu caán wutattjih jepahcan, ded pah yeejép wā jenah joyátdihjeh wā chājbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, búdí oinit, ñi túi míc teo wáacá.* ¹⁴ Moisésjiboó nin pah āt niij wutap jī: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadiñbut oinit, ma túi teo wáacá”, āt niijjép jī.* Pániñna, bitadiñ túi oina, niñat biíñ ā wutattjihbut túi jepahna caá jwī chāap.* ¹⁵ Nuñápwā ī

* 5:9 1Co 5.6 * 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10

míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tubit míc jūihna caá ñi chājap. Páant ñi chājatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéja beedábigna caá.

Túini Espiritu ded pah jwiítidih ā náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdih wā niij wēp naóhna caá: Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ded pah yeebdih ā náah yacat pahjeh ñi túi jūmna. Pánih jūmna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niit. ¹⁷ Ded pah jwiítjeh yeejép jwī náahatdih chājna, Túini Espiritudih en jūihnit dée pah jwī jūmna caá. Caán ā náah yacatdih chājna, jwī náahatboodih jwī chājcan niit. Páant ā jūmchah, ded pah yeejép jwī jenah joyátidihjeh chājcan, Túini Espiritu ā náah yacatdih chājat caá náahap. ¹⁸ Túini Espiritu ded pah ā náah yacatdih chājnit jūmna, “Diosjeéh wā túi jumat tút niijná, Moisés ā wutatjidih túi jepahat caá weemdih náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép ī jenah joyátidihjeh chājnit, nin pah ī chājatdih jwiít nihát jwī jéihna caá: Yéej chājnit, yéej chājatdih jenah joinit, tíc jenah joicánjeh íí náah chājnit ī jūmna caá. ²⁰ “Nin weemdih teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēinit, jíóhnit, míc eníhcannit, míc jūihnit, bita ī bíbohátidih en ñinahnit, waícanjeh íijnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinit ī jūmna caá. Míc en jāihnit, tútchi wahnit, “Yeeb mácah moón caá”, niij en jūihnit ī jūmna caá. ²¹ Bita ī túi jūmchah en íijnit, máihnit, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jumat joiná wēinit ī bejna caá. Pánihat caá yéej jenah joinit, ĩpī chājna caá. Játih yeebdih wā niiját pahjeh, buebut wā jwueb niij naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ā maáh jūmupboó ī jéih jūmcan caá.

²² Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh nin pah jwī jūmna caá: Dios jwiítidih ā oyatdih jéihnit, túi wēinit, jwiítbut bitadih jwī oina caá. Ūmcan, túinijeh jwī jūmna caá. Yójahcan, ded pah bita ī chājachah yuhna, queétdih waícanjeh íjcan, túinijeh jwī jūmna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chājnit jwī jūmna caá. Diosdih, cáacwādidibut ded pah jwī niijátji bíic yoobó péanit jwī jūmna caá. ²³ “Weém chah jéihni wā jūmna caá”, jwī niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ā jūuwáchah yuhna, caandih joyáh bojnit, jwī chājcan caá. Páant jwī chājachah ennit, “Moisés ā wutatjidih jepahcan, queét yeejép ī chājna caá”, det ī jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoíhwā jūmna, yeejép chājat jwī jenah joyátjidih jwī jepah cádahap ĩ. ²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espiritu ā náah yacatboodih wēi jepahnit, jwī chājat dée caá.

²⁶ Pánih chājnit, “Wā déewādidih chah wā jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwī míc íjacan, jwī déewā ī túi jūmchah ennit, jwī en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwā ī míc teo wáacat

¹ Wā déewā panihnitá, ñi túi míc teo wáacá. Pánih míc teo wáacnit, bíic ñijeéh jūmni ā túi chācatdih ennit, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh caandih ñi túi míc wéhenaá, tút nuumnit, túinijeh ā jwueb chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeeb mícjehbut ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājná”, niijná. ² Ñijeéh jūmnit yeejép ī yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míc teo wáacna, Cristo ded pah ā náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

* 5:17 Ro 7.15-23 * 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

³ “Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wã náahcan caá”, ded níj jenah joiná, caanjéh míc yeena caá ã chājap. ⁴ Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, níj jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ã jumachah, bitadih ded pah ã yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá. ⁵ Jesús jwiítidih ded pah ã náah yacatdih jepahna, jwí jepahcahbut jwiítjeh jwí níwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiítidih í jéih níó wāhcan caá.

⁶ Det túini doonádih bohénitboó queétdih naóhndih í túi teo wáaca naáh, dedé ã náahatdih ã bíbohah pínah níijná.

⁷ Ded pah jwí chājatdih jenah joinít, nindih náhniat caá náahap: Jwiít cáacwāboó dedédih jwí momochah, caanjéh ã jwúb chíih jūwáchah, caandíhjih jwí bíbohbiipna caá. Túininadih níonit, jwí momochah, túini ã chíih jūóhbiipna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadih jwí momochah, túicanni áta chíih jāóh tagaá. Pánihat pah, jwiít cáacwādiibbut bíic yoobó ã jumna caá. Ded pah jwí chājachah, bíic yoobójuh mantih jwiítidihbut ã yapbipna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihat jéihndih jwí jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wã túi chājcatdih Dios ã encan caá”, ñi níj míc yeeca bojó.* ⁸ Ded ã weñat pínahdihjih chājna, yeejép ã chājachah, ã yéj chājat jíib, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritu ã náah yacatboodíh jepahna, ã túi chājat jíib, páantjeh Diosjeéh ã jambipna caá. ⁹ Dios ã jenahat láa, túi chāj cádahcan, túinidih jwí bíbohbiipna caá. Páant jwí bíbohah pínahdih jéihnit, túi chāj chuucán, jwí cádahca boj jíih.* ¹⁰ Dedé teo wáacatdih í náahachah, jwí buujáat pah bóo, nihat cáacwādiibbut jwí túi chāj jíih. Jwí déewā panihnit Jesúsíhwādiibbut bácah, chah jwí míc túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã týat túutat

¹¹ Nin núodih wã chéen ã daác wāhup be. Pánihna, nin péeni naáwátidih dahwani wã daacátidih ennit, “Pablojeh jwiítidih át daác wahap taga”, ñi níj jéihbiipna caá.

¹² Bui queét yeebdíh yee bohénitdih wã jwúb naóhbiipna caá. Queét yeebdíh bóodat túatnitboó jwí déewā queétdih í wēi enat pínah níijná, páant í bohéna caá. Jesús cruzboó ã wun wāhatjidihjih bohéna, queétdih jaihnit, jwí déewā yeejép íta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh í bóodat túatna caá. ¹³ Queét bóodat túatnitboó Moisés ã wutatjidih túi jepah beedacan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat túatnit, í bóodat túatna caá. Bita jwí déewā “Queétoó Gálatasdiibbut moón Jesúsíhwādiibbut í túi bóodat túatup tagaá”, queétdih í níj wēi naáwát pínah níijná, páant í bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh í túi wēi naáwát pínahdih weémboó wã bidcan caá. Pánih bidcan, jwí Maáh Jesucristo cruzboó ã wun wāhatjidihjih cáacwā í wēi naáwát pínahdih wã náah yacna caá. Weemdíh ã wun wāhuchah, nemép Dioíh nihcannitdih yeejép ã chājat túatuchah yuhna, weémboodíh ã buujácan níit. Páant yeejép í chājachah yuhna, wã en yaccan níit. ¹⁵ Jwiít Jesucristoíhwā jumna, Dios jwiítidih ã enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwí jumachah, bíic yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, túiniboodíh jwí túat nuumáchah ennit bácah, bádí yoobát ã wēi enna caá.*

* 6:7 Pr 22.8; Os 8.7 * 6:9 2Ts 3.13 * 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17

16 Nin wā bohéatdih túi jepahnit, Diosjeéh úmcanjeh ñi túi jumúú. Dios yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáaca naáh. Biíc yoobó ã teo wáacat pínahdih nihat áihwādih wā náah yacna caá.*

17 Nin wā pée naáwátbit caá: Jwī Maáh Jesúsdi h teo wāhni wā jumat jīb, weemdíh ī puñat yahwítji páantjeh wíih bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúsíh táini doonádih Dios ã naáwát túutni nihcan caá”, weemdíh ī jwáuh ni j tac buegáca bojo naáh.

18 Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristo yeéb ni hatdih búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Pablo

* 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queédih ã túyat tútata

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát tútata, yeéb Efeso tátchidih moón Jesúhíwádh wã wahna caá. Dios ã náahat pah Jesucristo weemdih áih túini doonádh ã naáwát tútata caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah joí cádahcannitdih wã daác wahna caá.* ² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobat, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícidih ñi túi jumat pínah niijná. Weembút yeebdih búdí wã túyat tútata caá.

Jwiít Cristoíhwádh Dios ã túi chājat

³ Jwiít Cristoíhwá caán biícidih jwí jumachah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íp, jwíh caolihdih búdí ã túi chājna caá. Páant ã túi chājachah jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá. ⁴ Jwiít áihwádh nin pah Dios át chājap wat jí. Nin baácidih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícidih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwí jumat pínahbat niijná, jwiítidih átát ñojip taga. Pánihna, jwiít Jesúsdih jepahnitdih, “Ma yéejat jíib jumna caá”, jwiítidih ã niijcán niit. ⁵ ã náahat pahjeh jwiítidih oinit, jon jātih nin pah Dios át niijíp wat jí: “Wã wūh Cristo ã chājatíh queét wã weh í jumbipna caá”, át niijíp wat jí. ⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūh ã oiniíhwá jwí jumachah, Dios jwiítidih búdí pohba át túi chāj wūhap taga. Páant ã chājatdih jenah joinit, caandih páantjeh búdí jwí wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jíib buadaát panihnidih jíib chājna, áih meépdih yohnit, át wun wūhap wat jí.* Pánih wun wūhna, jwiít iiguipna jwí bejat déedih túi ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wat jí. Pánihna, Cristo jwí yéejat jíib ã wáhatdih jéihnit, Diosboó jwí yéejatdih át yoh wūhap wat jí.* Jwiítidih búdí oi jígah ennit, ã jéih beedaátíh ã wūhdih páant át túi chājat tútata wat jí. ⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidih cáacwádh ã jéihya jwahcan yuhna, buu jwūhna Dios jwiít áihwáboodih át beh joyánap taga. Nin pah caá ã jenah joyátji: Cristo nihat ã chājatíh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdihbat Dios ã ñioni yeó jáapdh Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumachah, nihat áih múic ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahdih át watap wat jí.

¹¹⁻¹² Dios ã náahat pahjeh nihatdih chājnit, jwiít judíowá Cristodih jwíh jepah waóhntboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabat Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, jon jātih jwiítidih át ñiwip wat jí. ¹³ Yéejat jíib iiguipna ñi bejat déedih Jesús ã wun wáhatji doonádh joinit, yeebbút ñitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúhíwã ñi jumachah, Diosboó ã naóhniji Túini Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wahnit, áihwã ñi jumadidih ã júatna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwūhachah, Túini Espiritu jwiítidih Dios ã jwíh wāhni caá. Pánihna, ã pehbboó jwí jubínachah, jwiít nihatdih túat nuám péanit, ã bíboh pánidih ã wāh beedábipna caá, ã wūt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúhíwádh ã úubát

* **1:1** Hch 18.19-21; 19.1 * **1:7-8** Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * **1:7-8** Col 1.14 * **1:13** Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * **1:14** 2Co 1.22

15 Páant ã chãjatdih jéihnit, Jesúsdiñ ñi túi jenah joyát doonádih joinít, nihat bita Jesúihwádih ñi oyat doonádihbut joinít, 16 Diosdih úubh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat túina caá”, wãpĩ niijná caá. 17 Nin pahbut jwĩ Maáh Jesucristoiñ Diosdih wãpĩ niij úubhna caá: “Paá, meém chah wẽpni jumna, queétdih ded pah ma jumatdih ma jéihyanaá, meemdíh chah í túi jéihyat pínah niijná”, wãpĩ niijná caá. 18 Nin pahbut wãpĩ niij úubhna caá: “Queétdih túat nuúm jwiíhna, ma pebhboó í jwiíhínachah, ma túat nuúm péaat pínahdih ma túi beh joyánaá. Jwiít míihwã caanná jwĩ jwiíhínachah, chah búdí ma túi chãjat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wãpĩ niijná caá. 19-21 Nin pahbut wãpĩ niij úubhna caá: “Ded pah búdí ma wẽpat ã jummatdih queétdih ma jéihyanaá. Caán wẽpatjĩh Jesucristodih boonanit, ma jéihyepmant bóo buwámant chúadat túatnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjĩh chúadna, nihat maátadih maáh ã jumna caá. Buu láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ã jumnipna caá. Jwiít caandih túi jenah joinítidih caán wẽpatjĩh ma teo wáacatdih queétdih ma túi beh joyánaá”, wãpĩ niijná caá. 22-23 Páant chah wẽpni ã jumuchah, Diosboó nihatdih Jesúsdiñ át wutat túatup taga.* Pánih chãjnit, Jesúsdiñ wao dáh panihni, áihwádih áih bácah panihniat át chãjap taga.* Pánihna, jwiít áihwãjeéh jumni nihat pebhboó ã jumuchah, áih bácah panihni jumna, ã wẽpatdih jwiítbut jwĩ bíbohna caá.

2

Jíib náahcanjeh, Dios jwiítidih ã túi ubat

1 Yeebboó Jesúsdiñ ñi jepahat pínah jãtĩh, yeejép ñi chãj jwuhuchah, Diosboó yeebdih wannit panihnit pah át enep taga. 2 Jãtĩh nin pah ñit jum jwuhup taga: Diosdih yap yohnit í túi chãjcat pahjeh, biíc yoobó mantih yeebbút yeejép ñit chãj jwuhup taga. Pánih chãjna, nemépwã í maáhboó ã wutatdih ñit jepah jwuhup taga. Caán nemépwã í maáh Dios ã wutatdih yap yohni buu láa nin baácboó jumna, cáacwãdihbut Dios ã wutatdih ã yap yohat túatna caá.* 3 Jãtĩh jwiít nihatbut caan páh jwĩ chãj jwuhup jĩ. Dedé jwĩ weñat pínahdih, jwĩ yéej jenah joyátidihbut jwĩ chãj jwuhup jĩ. Páant jwĩ chãjachah ennit, Diosboó jwiítidih íjnit, nihat bita yap yohnit bíicdih, átiñ peéh chãjap ta yuh caá.* 4 Obohjeéhtih, páant jwĩ jumuchah yahna, Diosboó jwiítidih búdí át oyop taga. 5 Pánih oi jĩgah ennit, boonit panihnit pah jwiítidih át chãjap taga. Yéej chãjnit, wannit panihnit jum jwuhna, Jesúsdiñ jwĩ jepahachah, caán bíicdih Diosboó jwiítidih át boonanap taga. Yeejépwã jwĩ jumuchah yahna, Dios búdí oi jĩgah enni jumna, jwĩ yéejat jíib iiguipna jwĩ bejat déedih jwiítidih át túi ubup taga.* 6 Cristodih booana, caán bíicdih jwiítidihbut át boonanap wat jĩ. Cristodih ã booaat túttimah, caandih ã pebhboó chúadat túatnit, jwiít áihwã caán bíicdih jumna, ájeéh maáta jwĩ jumat pínah niijná, jwiítidihbut ã pebhboó Dios át chúadat túatup wat jĩ. 7 Pánih chãjna, jwiít Cristoihwádih ã oi teo wáacat, débóo búdí ã jummatdih nihatdih ã júutbipna caá. 8 Cristodih jwĩ túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiítidih ã túi ubna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Ded pah jwĩ túi chãjachah yahna, jwiít míicjeh jwĩ jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jíib náahcanjeh jwiítidih át túi ubup taga. 9 Dedé jwĩ túi chãjat jíib nihcan, jwiítidih át túi ubup taga. Pánihna, “Wã túi chãjat jíib weemdíh

* 1:19-21 Sal 110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18 * 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3

āt tui ubup taga”, ded ā jéih niijcán caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, jwí tui chājatji jīb tui ubcan yahna, jwí tui chājat pínah niijná, jwiítidih āt tui ubup taga. Ded pah jwí tui chājat pínahdih jātih ātāt jenah joiijp taga. Pānihna, Jesúihwā jwí jumachah, ded pah ā jenah joyátji pahjeh, tui chājat caá náahap.

Jwiít Cristoíhwā jumna, biícidih jwí tui jumat

¹¹ Nindihbut ñi náhninaá: Jātih yeéb judiowā nihcannit, Dioíhwā ñit jum jawhcap taga. Páant ñi jumachah, jwiít judiowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioíhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwí íi en jawhup jī. Obohjeéhtih, cāacwājeh jwiítidih í bóodochah, Dioíhwā jwí jummatdih jéutat pínah ā jumachah yahna, dawá wā déewā Diosdih í joyáh bojna caá. ¹² Nindihbut ñi náhninaá: Jātih Dios ā wahni Cristodih ñit jéih jawhcap tajī. Jwiít judiowā Dios ā ñíonitdih mácah jumna, Dios jwiítidih ā naáwátjidihbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeéboó wíih cāacwā ñi jumna caá. Pānihna, weém yeébdíh wā tui chāj wāhbipta caá”, Dios jwiít judiowādhjeh āt niij naáwáp tajī. Yeéb judiowā nihcannitboodih āt niij naóhcap tajī. Pānih jumna, ded pah ñi yeéj chājat peéh, yeébdíh tui ubni pínahboodihbut ñit jéih jawhcap tajī. Diosdihbut yuúp jamnit panihnit ñit jum jawhup tajī. ¹³ Obohjeéhtih, buu jawhna, Cristodih jepahna, ā yoh wāhni meépjih yeéb yuúp jamnit panihnitjidih, pehbbit jamnit panihnit Dios āt chājap tajī.

¹⁴ Jesucristojeh jwiít chéne poómp jamnitjidih biíc poómp pah āt chājap taga. Jwiít judiowā, yeéb judiowā nihcannitbut jātih tabit múc eníhcannit jwí jumachah yahna, Jesús wun wāhna, jwí múc íjatji jāhat panihnidih, āt yoh wāhup tajī. Páant ā yohochah, jwiít āih bácah panihni jumna, biícidih jwí tui jumna caá, buca.* ¹⁵⁻¹⁶ Jātih jwiít judiowā Diosjeéh tui jumat tūat niijná, Moisés ā watatjidih jwí tui jepah beedáhip yah jī. Obohjeéhtih, caandíh jwí jepah beedácatji jīb búdí peéh chājat jwiítidih ā jumap jī. Pānihna, buu Cristo jwiítidih ā wun wāhatdih tui jenah joiná, Diosjeéh jwí tui jumna caá.* Pānih wun wāhnit, caán peéh chājatdih āt ubup wat jī. Jwiít chéne poómp jamnitjidih biíc poómpjeh, āih bácah panihni chājna, biícidih Diosjeéh jwí tui jumat pínah niijná, āt wun wāhup tajī.*

¹⁷ Cristo nin baáboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jwí tui jumat pínah doonádih āt ub jūáwáp tajī. Pānih dei jūóhni jwáub páuh laab béjna, yeéb judiowā nihcannit Diosdih yuúp jamnit panihnitdih, jwiít judiowā caandíh pehbbit jamnit panihnitdihbut, caán doonádih āt naáwát tūatup wat jī.* ¹⁸ Ā wun wāhatjīh jwiít chéne poómp jamnitjidih jwí íip Dios ded pah ā jummatdih āt jéihyanap tajī. Páant ā jéihyanachah, Túini Espiritu jwiít nihatdih biíc yoobó ā teo wáacatjīh úmcanjeh Diosdih jwí tui jéih wāhna caá. ¹⁹ Pānihna, yeéb judiowā nihcannit, jātih Diosdih jéih jawhcan, jwí déewā nihcā yahna, buu yeébbút Jesúsdih jepahnit, Dios ā weh ñi jumachah, jwiít nihat biíc weh pah jwí jumna caá. ²⁰ Jwiít nihat biícidih Dios ā chājni muu pānihni jwí jumna caá. Jesús āih túini doonádih naáwát tūatnit, Dios naáwátidih naóh yapanit biícidih, Dios ā chājni muú wēp teo lajat panihnidih āt jwiíh jwejep taga. Jesucristobó choóboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ā jumna caá.* ²¹ Jwiít nihat Jesúsdih jepahnitdih Dios tui jenah ennit, ā duuj pāp aabánit, caandíh weñat pínah muu pānihnidih ā chājna caá. ²² Yeébdíhbut tui jenah ennit, biíc yoobó

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19 * 2:20 Is 28.16; Mt 21.42

jwĩjeéh ã ðwuj pãp aabáát pah ã chãjna caá. Pánih chãjna, jwiít nihat biícðih Túini Espírítu ã jumát muu pánihni jwĩ jumna caá.*

3

Judiowã nihcannitðih Pablo túini doonáðih naóhni ã jumát

¹ Páant Dios yeebdíh ã túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judiowã nihcannitðih Diosðih búdí wã uúbhna caá. Yeebdíh Jesúh túini doonáðih wã bohéat jíib nemat muúboó ĩ nemni wã jumna caá. ² Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh áih túini doonáðih ã naáwát túutap be. Caandíh ñitát joi tágaá.* ³⁻⁶ Jon jãtíh ã jenah joyátji pah Dios yeéb judiowã nihcannitðih ã oi teo wáacat pínahðih cáacwã ĩ jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ã túi jéihyanap jí.* Caandíh yeebdíh wáát naóh daacáp jí. Páant wã daacátjidið ennit, “Pablodíh Dios át túi jéihyanap taga”, ñi níj jéihbipna caá. Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowábút biíc yoobó Jesucristodíh jwĩ jepahachah, jwiít nihat biícðih Dios áihwã pínah ã chãjna caá. Páant ã chãjat pínahðih nihat jwĩ ñowã ĩ jéihcah yuhna, buu jwuhna Túini Espírítuboó Jesús áih túini doonáðih naáwát túutnitðih, Dios naáwátðih naóh yapanitðihbút át jéihyanap taga. Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowã biícðih, jwĩ yéejat jíib iiguípna jwĩ bejat déedih, Jesucristodíh jwĩ jepahat jíib, Dios jwiítðih át túi ubap taga. Pánihna, jwiít nihat biícðih áih bácah panihni jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, áih cáacwãðih ã naáwátji pahjeh jwiít nihat biícðih ã túi chãjbipna caá.* ⁷ Dios weemdíh oi teo wáacnit, nin túini doonáðih yeéb nihat judiowã nihcannitðih ã naáwát túutap jí. Pánih naáwát túutnit, Dios ã wēpatjíh weemdíh ã jéihyanap jí, wã túi naáwát pínah níjná.

⁸ Nihat Jesúhwãðih jenah joinít, oboh jumni wã jumachah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ã oi teo wáacap jí, judiowã nihcannitðih Jesucristoíh túi doonáðih wã naáwát pínah níjná. “Jesucristodíh ñi jepahachah, Diosboó yeebdíh búdí ã túi chãjbipna caá”, wãpí níj naóh bohéna caá.* ⁹ Pánih túini doonáðih bohéna, Dios nihatðih chãjni, ded pah ã jenah joyátji ã jéihya jwuhca naáhðih buu nihat cáacwãðih wã túi jéihyana caá. ¹⁰ ¿Pánih chãjna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwã, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodíh ĩ jepahachah, biícðih áihwã pínah ã chãjachah ennit, nihat áih ángelwã, nihat nemépwbút Dios chah ã túi jéih beedáatðih ĩ jéihyat pínah níjná, páant át chãjap wut jí. ¹¹ Dios biíhmah páant ã jenah joyátji biíc yoobó, jwĩ Maáh Jesucristo ã wun wúhatjíh át chãj beedánap wut jí. ¹² Pánihna, Jesucristodíh jepahnit, áihwã jumna, úumcanjeh, “Weemdíh ã túi joiná nacaá”, níj jéihnit, Diosðih jwĩ túi jéih uúbhna caá. ¹³ Pánih jumnit, yeéb judiowã nihcannitðih túini doonáðih wã naáwát jíib weemdíh yeejéj yapat doonáðih joinít, ñi jígahca bojoó. Yeebdíh jígahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jumát pínah caá. Pánihna, caandíh jenah joinít, ñi túi weñéé.

Jesucristo ded pah ã oyat

¹⁴ Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowã biícðih Jesucristoíhwã jumna, jwĩ ípðih bóðicha caj yoh ñajnit, yeebdíh búdí wã uúbhna caá. ¹⁵ Dios ã pebh jumnitðih, nihat nin baácðih moondíhbut mácah poómp jwĩ jumachah yuhna, áihwãðih biíc weh pah át chãjap wut jí. Pánih chãjna, jwiítðih áih wut át

* 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27 * 3:8 1Co 15.9

búhdhup wat jī. ¹⁶ Pánihna, nin pah yeebdíh jwī íp Diosdih wāpī níj úúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espíritujīh queétdih búdí ma teo wáacá, ¹⁷ queét Cristodih í túi jenah joyóchah, áih muú pánihni, íih caolihboó á túi jumát pínah níijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chájna, í chája naáh. Máa náatna baác namah bejna, búujcán á túi tewat dée pah, queébtú túi oinit í jumna naáh, táinijeh í chájat pínah níijná”, wāpī níijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpī níj úúbhna caá. “Paá, Cristo á oyat ded pah búdí á jumatdih queétdih, nihát bita míhwādhíbut, ma túi beh joyánaá. ¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí á oyatdih í jéihyat pínah níijná. Páant í jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedáatdih, ma oyatdihbut queétdih búdí ma jéihyanaá, ma náahat pah í túi chájat pínah níijná”, jwī ípdih wāpī níijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úúbatdih, jwī jenah joyátdihbut caán chah búdí á jéih chájna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih díftboó Túini Espírítu á wēpatjīh jwíútdih búdí á jéih teo wáacna caá. Páant á chájachah, nihát cáacwá, búú láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandíh búdí í weñe naáh. Ded pah nihát áihwādhí búdí á teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo á túi cháj wáhatjídihbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí á jumna nah.

4

Jwíit Cristoíhwá bíúcdih ded pah jwí jumát

¹ Yeéb júdiowá nihcannitdih wá bohéat jíib nemat muúboó jumna, nin pah yeebdíh wá watna caá. Yeéb Dios á níonit jumna, táinijeh jumát caá náahap. ² “Weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, bitadih jáiicannit ní jumna. Bita yeebdíh yeejép í chájachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah í chájatjídih ní jwáúúb náhnica bojó.* ³ Pánih jumnit, yeéb túi bíúcdih Túini Espírítu á chájatjídih ní yéejacan níit. Túi bíúcdih jwí jumát pínahdih jwíit Dioíhwādhí búdí bidat caá náahap. ⁴ Jwíit nihát bíúcdih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwí jumna caá. Jwíit nihát Dios á wahni Túini Espírítu bíúcjeh tigaá. Jwíit nihát Dios á níonit á pebhboó jwí bejat pínahdih bíúc yoobó jwí páina caá. ⁵ Caán bíúc Jesússeh tigaá jwí Maáh. Caán Jesússeh tigaá jwíit nihát jwí jepahap be. Jesússeh jwí jepahat jéutna, bíúc yoobó daabánit jwí jumap be. ⁶ Caán bíúc Diosseh tigaá jwíit nihátjídih jáap caolih dée á chájap taga. Pánih cháj wáhna, jwíit nihát jwí íp jumna, jwí Maáh caá. Á maáh jumát nihát chah á wēpna caá. Pánih jumna, jwíit nihátjídih á teo wáacna caá, á weñat pínahdih jwí túi chájat pínah níijná. Jwíit nihát cátih á jumna caá. Páant á jumachah, bíúc weh dée pah túi jumát caá jwíitdih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, bíúc weh dée jwí jumachah yuhna, á náahat pah mácah jéihyatnadih jwíit nihátjídih Cristo á wáhp taga. ⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah á níj daacáp tají: “Caandíh eníhcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó á jwáúúb púúh laáb jwíbiát túttimah, áihwādhí táinidih á wáhp taga”, á níj daacáp tají. (*Sal 68.18*)

⁹ Pánihna, “jwáúúb púúh laáb jwíbiát”, á níjíchah, “Nin baácboó jumnit, caandíh eníhcannitdih á yap yohat túttimah, wánnitjī í jumapboobát á dei bej jwáhp wat jī”, jwí níj jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej jwáhniji, nihátjídih maáh jumát túúú níijná, Dios pebhboó á jwáúúb púúh laab béjep wat jī. ¹¹ Pánih púúh laab béjnit, áihwādhí Túini Espírítudih wah deyana, mácah jéihyatnadih á

* 4:2 Col 3.12-13

wāhup taga. Biquínadih Jesúh tání doonádih naóh peetát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Túini Espíritu ā naawáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Jesúh tání doonádih jáap joinít ī tái jepahat pínah niijná, wēp naawát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Dioihwádih duó wáinit, ā naawátidih ī tái bohéat pínah jéihyatdih át wāhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwádih át tái wāhup taga, Dios ā weñat pínahdih chājnit, jwī tái míc teo wáacna pínah niijná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios ā chājat tūtuchah, jwī tái jéih chājna caá. Pánih jumna, jwiít nihát biícidih Diosdih jwī chah tái jenah joibípna caá. Jwiít Cristoih bācah panihni jumna, wébit ā behat dée pah, biícidih jwī tái behbipna caá. ¹³ Pánihna, jwiít Dioihwā tái behna, Jesús Dios wāúhdih chah jenah joinít, jwījéeh ā jumatdihbat chah jéihnit, biícidih jwī tái jumbipna caá. Pánihat tǔttimah, tái behnit dée pah jumna, Jesucristo ā jumat pah muntih jwiítbat jwī jumbipna caá. ¹⁴ Pánihna, Jesucristo ā wāhni jéihyatnajih tái míc teo wáacna, wébit dée jwī jumcan niít. Wébitboó dedé naawátidih joinít, ipī tái joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép ī chājat tūtuchah, ī jepahna caá. Bita Dios naawátidih ded pah mácah ī yee naawáchah, ipī tái joiná caá. Cāac wihcanni jāáj chóo dée pah ī jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbat caán chóodih ā wénoh johochah, yoobópdih ā bejcan caá. ¹⁵ Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ā jéih yeecan caá. Páant ā jwímuchah, ā naawátidih joí cádahcan, ded yee naóhnitdih joyáh bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naawát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih ā chājat tūtutdih tái beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jumat pah jwī Maáh Jesucristodih chah jwī tái jenah joibípna caá. Caán jwī Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶ Jwiítboó áih bācah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih tāah panihni jwī jumna caá. Cāaquih bācah tái duáj nūhna, ñeh tōpna tái wēpna, ā tái jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó tái biícidih míc oinit jumna, jwī tái jumna caá. Pánih míc oina, mácah jwī jéihyatnajih míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ā weñat pínahdih biícidih jwī tái jéih chājna caá.*

Jwiít Cristoihwā jumna, tainiboodih jwī tūtut nūmmát

¹⁷ Jwī Maáh ā naawát tūtutaji pah yeebdih wā wēp wutna caá. Ni déewā Diosdih jéihcannit ī chājat dée pah, yeebboó ñi chāj cádahaá. Queétdih tái jenah joicánnit, tabit yeejép ī chājna caá. ¹⁸ Ded pah Dios ā jumatdih beh joicán, dupúat panihpboó jumnit, Diosdih yuúp pah ī jumna caá. ¹⁹ Dios ded pah queétdih ā wutuchah yuhna, queét jéih joicánnit panihnit ī jumna caá. Pánih joicán, tíc jenah joicánjeh, ī yéej chājatdih cádahícan, chah ī bidna caá.* ²⁰⁻²² Obohjeéhtih, Cristoih tání doonádih bita yeebdih ī tái bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ā jumat pah yeebdih īt jumat tūtutap tajī. Māa yéguehdih yohat dée pah, jātih ñi yeejép chājatjidih cádahat pínah niijná, īt bohénap tajī. “Jwiít yeejép chājnit, búdí jwī wēibipna caá”, jātih ñit niúj jenah joyóp ta yuh jī. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājav tajī.* ²³ Pánih yeejép ñi jenah joyátidih cádahnit, tainiboodih tūtut nūmmát, Dios ā weñat pínahdihjenah jenah joyát caá náahap. ²⁴ Páant niúj jenah joinít, tainiboodih ñi chājnipna caá. Dios ā jumat pah jwī jumat pínah niijná, jwiítidih jáap dée át chājav taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiítidih tái chājav caá náahap.*

* 4:16 Col 2.19 * 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9 * 4:24 Gn 1.26; Col 3.10

25 Ñi yeeatdih ñi cádaaha. Jwiít biíc bácah panihnit jamna, múic yeena, jwiít múicjeh jwí múic yéejana caá. Pánihna, yeecanjeh, yoobópdih múic túi naáwát caá náahap.*

26 Bitadilh íjina yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádaaha.*

27 Ñi íjijatdih quíib buúdcán, nemép ā náahatboodih ñita chāj tagaá.

28 Ded ñumñni ā ñumátidih ā cádaaha naáh. Ñumcánjeh, ded moh yéejnidih teo wáacat túut niijná, túinidih ā tewe naáh.

29 Í náah jamni naáwátidih ñi múic naóhca bojoó. Túi múic teo wáacat túut niijná, túiniboodihjeh ñi múic naáwá. 30 Jwiít Dios pehbhoó jwí bejat pínahdih jwí jéihyat pínah niijná, Dios Túini Espiritu jwiítidih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandih ñi jīgahaca bojoó.

31 Bita yeebdih í túi chājcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buúdá. Páant ñi quíib buúdcáh, maiwā man pah ñi íijat yeebdih ā yéejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi múic jūih ñaacátidih ñi cádaaha. Bitadilh yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí múic chājatdih ñi cádaaha. 32 Pánih cádahna, yeéb múicjeh oina, jīgah ennit, ñi túi múic teo wáacá. Yeebjéh ñi múic yéej chājatjidih ñi múic ámoahoó. Diosboó jwí yéejatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wun wāhup wut jī. Páant ā yohat pah, yeebbút bitadilh ñi enihcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jamna, ded pah jwí jamat

1 Jwí weh jwiítidih ennit, biíc yoobó í chājat dée pah, Dios weh ā oinit jamna, caandih jenah joinit, biíc yoobó ñi jamuú. 2 Pánih jamna, Jesucristo jwiítidih ā oyat pah, bitadilhbut ñi túi oyoó. Pánih búdí oinit, jwí yéejat jīb, caán jwiítidih át wun wāhup wut jī. Judíowá Dios ā weñat pínah niijná, caandih oveja wūúhdih ípí mao cáo wāhup jī. Páant í mao cáo wāhat dée pah, Jesús jwiítidih át wun wāhup wut jī.*

3 Jesúhwā jamna, dedé í náah jamnidih ñi chājca bojoó. Pánih chājatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitahí bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājcah, yeebdih dooná ā wihcan níit. 4 Dedé í náah jamnidih múic niijcán, jenah joicánnit pahbat múic wéhecan, ñi múic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios táini ā jamuchah, áihwādhí túinijeh múic wéheat caá náahap. Pánih múic wéhena, “jwiítidih ma túi chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdih náahap. 5 Nindih ñi túi náhninaá: Ded í náah chājni, ded í náah chājat jenah joinibut Dios pehbhoó ā waadcán níit. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ā waadcán níit. Pánih en ñinahni bií déedihjeh wéinit, Diosboodih ā jéh wéican caá. Pánih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jamupboó ā juibican níit. Pánihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

6 “Páant ñi chājachah, ā túina caá”, ded ā níj yee naáwáchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ā wutatdih í yap yohatjī jīb, búdí íjnit, queédih ā peéh chājbiipna caá. 7 Pánih yeejép chājnitdih ñi pej jamca bojoó. 8 Diosdih ñi jepahat pínah jātih, túi chājcan, dapúát panhipboó ñit jam jwāhup taga. Obohjeéhtih buú, Jesucristodih jepahna, baabát panhipboó ñi jībna caá, buca. Pánih jamnit, túinijeh ñi chājaá. 9 Baabát panhipboó jamna, túinijeh ñi jambipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhbiipna caá. 10 Dios ded pah ā weñat pínahdih ñi bidí. 11 Diosdih náahcannit dapúát panhipboó

* 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20 * 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

jumna, yeejép ĩ chājat pah yeebboó ñi chājca bojoó. Páant ĩ túi chājcatdih ennit, Dios naáwát dih naóhna, “Páant ñi chājachah, ā túican caá”, queét dih ñi niijí. ¹² Cāacwā ĩ encah, queét yeejépwā tubit yeejép ĩ chājatdih bitadih míic wéhena, jwīta tíic tagaá. ¹³ Queét yeejép chājnitdih Dios naáwát dih naóhna, jiátjīh jī bídat pah chājna, ĩ chājat yeejép ā jumatdih queét dih jwī jéihyana caá. Páant ĩ yeej chājatdih jwī jéihyanachah, ĩ túat ñuumbípna caá. Pánih túat ñuunnít, baabát panhipboó ĩ jumbípna caá. ¹⁴ Pánihat pínah caá nin pah jwīpī niij ewep:

“Ɔoni panihni, ma jaa bojoó. Wunni panihnibat, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma jumat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdíh ā jéihyabipna caá”, jwī niijná caá.

¹⁵ Pánihna, ĩñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah jointí ñi jumúú. ¹⁶ Bui láa cāacwā tubit yeejép ĩ chājachah, yeebboó yeó jáap jummat pah Dios ā weñat pínahdih jenah jointí, túinijeh ñi chājáa.* ¹⁷ Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó. ¹⁸ Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyát dih, ñíih bācahdihbut ñi yéejana caá. Yeejédihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdíh yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā túi teo wáacat pínahdih búdí ñi bidíí. Caán ā wūhni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wūhípna caá. Caán túiniboodíhjih wutni caá. ¹⁹ Míic wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pánih wēina, David ā daacátjidi, bita ĩ daacátjidi but eonit, Túini Espiritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ñi eweé. Caolih díitboobút caandíh wēinit, ñi eweé. ²⁰ Pánih jumnit, yeéb Cristoihwā ded pah ā yapachah, bíic yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúú.*

Jesúhwā áa jumnit ded pah ĩ jummat

²¹ Cristojeéh túi jummat túat niijná, bita Jesúhwā ĩ jenah joyát dih ĩ naáwáchah, wēi jointí ñi míic túi jepahaá.

²² Jwī Maáh Jesúsdih ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadih ñi túi jepahaá.* ²³ Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumuchah, ájeéh bóli áih bācah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumuchah, jwiit áihwáboó áih bācah panihni jwī jumna caá. Caanjéh jwiitdih túi ubni ā jumna caá. ²⁴ Pánihna, Cristoihwā jumna, caandíh jwī túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Bui yeéb neoná áa jumnitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Cristo jwiit áihwādih búdí oina, jwiitdih át wun wūhup wut jī. Pánihna, jwiitdih ā oyat pah, yeebbút ñi weha mána yaádhdih ñi túi oyoó.* ²⁶ Jwiit áihwā jwī jummat pínah niijná, Cristo jwiitdih wun wūhdih át dei jūúwáp tají. Pánihna, áih túini doonádih jointí, jwī jepahachah, yéguehdih jwī choc yohat pah, jwī yeejatdih át yoh wūhup taga. Áihwā jwī jummat jútat pínah niijná, jwī daabánar jī. ²⁷ Pánih yéejatdih yoh wūhna, jwiit nihat áihwādih Dios pebhboó Jesús ā ub bejehchah, túini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jígohnit jwī jumbípna caá.* ²⁸ Cristo áihwā áih bācah déedih apí túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñíih bācahdih ñipí míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdih túi en dawát caá náahap. Queétboó ñíih bācah dée jumna,

* 5:16 Col 4.5 * 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9

queédih túi en daonít, ñíih bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap. ²⁹⁻³⁰ Jwiít nihat jwíih bácahdih yéejahcan, caandíh jwípi túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwā áih bácah dée jwí jumuchah, caanbát jwiítidih ápi túi chājna caá. Páant ā túi chājat pah, jwí weha mána yaáhdih túi chājat caá jwiítidihbut náahap. ³¹ Nin pah Moisés āt niij daacáp tají: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, ā mánadih pahnit, ájeéh bólijeéhjeh ā jumbipna caá. Pánihna, queét chénewā jumna yahna, biíc bácah dée pah í jumbipna caá”, āt niij daacáp tají.*

³² Páant ā niijátidih beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yahna, yoobópdih ā jumna caá. Nin pah niij naóhna caá āt chājap: Jwiít nihat Cristoíhwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh biíc pah jwí jumna caá. ³³ Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaáhdjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaáhdih túi oyat caá náahap. Yaáhdibut ñi weha mánadih túi joyát caá náahap.

6

Í mána í wehjīh ded pah í jumāt

¹ Buu yeéb wébitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Jwí Maáh Jesúsdih jepahnit jumna, ñi mána í wutuchah, jíronih niijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chājatdih yeebdíh Dios ā náah yacna caá.* ²⁻³ Jon jātih Moisés nin pah āt niij daacáp tají: “Ñi mánadih ñi túi chājaá. Pánih chājna, búdí wēnit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, āt niij daacáp tají.* Páant niij wutna, jwíih láa nin pahbut āt niijíp wut jí: “Páant ñi chājachah, wā niijátji pah yeebdíh wā túi chājipna caá”, āt niijíp wut jí.

⁴ Buu yeéb í mánadih jwuh wā jwúub naóhna caá. Ñi wehdih tabit jūihnit, ñi íjaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios ā weñat pínahdih ded pah í chājat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwátidih í joyáh bojochah, ñi túi joyát tútú.*

Teo wāhñit, í maátabut ded pah í jumāt

⁵ Buu yeéb teo wāhñitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh wutnit í peéh chājat pínahdih úmna, queétdih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wēnit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih ñi túi teo wāhuú. ⁶ Yeebdíh wutnit í enechahjeh túi teona yahna, í encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wāhñit jumna, Dios yeebdíh ā náah yacat pah túi wēi chājnit ñi jumú. ⁷ Pánihna, ded pah teo wāhna, cáacdihjeh teo wāhcan, wēnit, jwí Maáhboodíhñeh ñi teo wāhuú. ⁸ Pánih chājnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah táini ñi chājachah, Diosbut táinidih yeebdíh ā chāj jwúubabipna caá. Ñi teo wāhuchah, cáacwā yeebdíh jíib wāhna, í wāhcahbut, biíc yoobó Dios táinidih ā chāj jwúubabipna caá.*

⁹ Buu yeéb queét í maátadih jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh teo wāhñitdih táinijeh ñi chājaá. “Wā wutatdih ma jepahcah, búdí wā peéh chājipna caá”, ñi niij jūihca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbóo jumni queétdihbut í Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta

* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25

* 6:9 Col 4.1

ded pah ñi chãjatdih jéihnit, yeebdíh teo wãhñit ï chãjatdihbut jéihnit, bíic yoobó ñi chãjat jíb ã túi wãhbipna caá.*

Jwiít Cristoihwã ded pah nemépwãdih jwí jéih yap yohat

¹⁰ **Buu** yeebdíh péeni wutatdih wã naáwihna caá. Jwí Maáh Jesús nihatdih jéih beedáni ã jumachah, jwiít caán bíicdih jumna, caandíh túi jenah joinít, nemépwãdih yap yohnit jumat caá náahap. ¹¹ Romadih moón soldadowã ï maáh nihát ã wãhni míic maona ï jãhat chóodih ïpí ðuoná caá. Pánihat dée pah yeebbút jwí Maáh Dios nihát ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubúú, nemép ã yeeatdih túi yap yohat túut niijná. ¹² Cãacwãdihjeh pohba nihcan caá jwiítidih míic mawat panihni ã jumup. Obohjeéhtih, wépép nemépwãdih jwí míic maona caá. Queét nihát jwiít cãacwãdih yeejép ï wutna caá. Jwiít Jesúihwãdih chah eníhcan, Dios ã wutatdih ï yap yohat túutna caá. ¹³ Pánihna, ïtah chóo panihni, nihát Dios ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubúú, nemép yeebdíh yeejép ã chãjat túutuchah yuhna, ñi túi yap yohat túut niijná. Pánih chãjna, míic mao péanachah, ñáo jweicãnjeh, wép ñuhñit panihnit ñi jumtipna caá.

¹⁴ Túi yap yohnit pínah jumihna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado ãih juyáát tópjíh ãpí jui wái chéona caá, ãih yéguéh chóodih ã túi tawat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhñit ñi jumúú. Soldado ãih tacadihbut ïtah chóo ãpí ðuoná caá, caandíh eníhcannit ãih caolihdih ï ñúup chãúúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã wépatjíh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná.* ¹⁵ Soldado ãih jítchadih túi wépép zapatosdih ãpí ðuoná caá, ã túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã túi joí cádahca bojoó, jwí maáhjeéh túi jumnit, bitadih naáwãdih ñi túi bejat túut niijná.* ¹⁶ Soldado ãih bácahdih jãhat naadíh ãpí ubna caá, caandíh eníhcannit ïh ñúupat doóbhndih cáo dodhñit, ï ñúupuchah ennít, caán naajíh ã túi míic jãhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ã yee wutuchah yuhna, ñi joyáh bojat túut niijná.* ¹⁷ Soldado ïtah waochá páhadih ãpí páahna caá, ãih wao dáhdih ã túi wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ã túi ubatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ã yéejacat pínah niijná.* Soldado ïbat naadíh ãpí ubna caá, caandíh eníhcannitdih ã túi míic mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espiritu ã teo wáacatjíh ded yeebdíh yéejáñnidih Dios naáwãdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.* ¹⁸ Pánih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espiritu ã teo wáacatjíh Diosdih ñi túi úbh cádahca bojoó. Pánih úbhna, ñíih pínahdih úbhñit, bitaíh pínahdihbut ñi úbú. Ñonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumúú. Nihat Jesúihwãdihbut ñi úbh cádahca bojoó. ¹⁹ Pánih úbhñit, weemdihtibut búdí ñi úbú, úmcanjeh Jesúih túini doonádh yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná. ²⁰ Caán doonádh wã naáwát jíb nemat muúboó ïtah tópjíh chéoni wã jumna caá. Pánihna, caán túini doonádh naóhñit, úmcanjeh wã túi wép naáwát pínah niijná, weemdíh ñi úbú. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ã péé túyat tútat

²¹ Ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wã wahna caá.* Caánboó Jesúsdiht túi jéihni, jwí oini caá. Jesúih túini doonádh wã

* **6:9** Dt 10.17; Col 3.25 * **6:14** Is 11.5; 59.17 * **6:15** Is 52.7 * **6:16** Sal 7.13 * **6:17** Is 59.17

* **6:17** He 4.12 * **6:17** Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * **6:20** Col 4.2-4 * **6:21** Hch 20.4; 2Ti 4.12

naóh jibichah, weemdíh búdí ãpĩ teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna juibínit, nihatdih yeebdíh ã naóhbipna caá. ²² Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihnit, ñi jĩgahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

²³ Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúíhwã ñi túi jumuu. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah múic oinit ñi jumuu. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh. ²⁴ Yeéb nihat jwĩ Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjĩh ã túi chãja naáh. Yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

FILIPENSES

Pablo queédih ã túyat túatna

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wāhnit jumna, nihat yeéb Filipos tútchidih moón Jesúhwa, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin núodih yeebdíh wā wahna caá.* ² Dios jwī líp, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ī teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wā úbát jumát pah bádí wēnit, “Túina caá, Paá”, jwī ípdih wāpī niijná caá. ⁵ Túini doonádih wā bohé jibichah, Jesúsdihi ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat túat niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipī wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhnit, bádí wāpī wēi úbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahnit ñi jumachah, jwī líp Dios yeebdíh táiniboodíh túat nuumná caá ã chājap. Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júúwáchah, yeebdíh ã túat nuum jwíihat pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumát pínah niijná, ã túat nuum péabipna caá. Páant ã chājat pínahdih wā túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdíh bádí oinit, páant wā wēi jenah joyóchah, ã táina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúh táini dooná ded pah ã jumát dih bitadih wā bohé jibichah, nemat muúboó wā jumachah, apī túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó apī teo wáacna caá. ⁸ Jesucristo ã oyatjih yeebdíh bádí wā bidatdih Dios ã jéihna caá. ⁹ Yeebdíh nin pah wāpī niij úbhna caá: “Paá, queédih bádí ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwát dih chah jéihnit, túi jenah joinít ī jumát pínah niijná. ¹⁰ Pánihi jumna, ded pah ī túi chājat pínahdih ī jéihbipna caá. Pánihi jéihna, Cristo nin baácboó ã jwúub dei júúwáchah, túi chājnit ī jumachah, ī yéejatji jíib queédih ã peéh chājcan niit. ¹¹ Páant ī túi chājachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih nihat cáacwā ī jéihbipna caá. Pánihi jéihnit, ‘Dios túini, wēpni ã jumna caá’, meemdíh ī niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpī niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chājat

¹² Wā déewā panihnitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá: Buu nemat muúboó wā jumachah yuhna, táini doonádih dawá cáacwā joiná caá ī chājap. ¹³ Cristoíh doonádih wā bohéátji jíib nemat muúboó wā jumát dih nihat maátaihi muúboó jumnit soldadowá ī jéihna caá. Nihat bita ninjih jumnitbut caandíh ī jéihna caá.* ¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios ã teo wáacachah, Jesúh doonádih ã naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiitdihbut yeejép ī chājachah yuhna, biíc yoobó ã teo wáacatjih jwī naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúhwa áih táini doonádih bitadih wēp naóhna caá ī chājap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tubnit, “Jwiit Cristoíh doonádih jwī bohénachah, cáacwā bádí wēnit, jwiitboodíh ī túi péebipna caá”, niij jenah joinít, áih doonádih ī bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwā Cristodih ī túi jepahat pínah niijná, táinijeh caandíh ī bohéna caá. ¹⁶ Queéet weemdíh, Cristodihbut oinit, áih doonádih ī bohéna caá. Cristoíh doonádih

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

bitadidibut wā tūi bohéat pínah niijná, Dios weemdih nemat muúboó ā wahatdih jéihnit, queétbut caán doonádih ī tūi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tabnit weemdih enihcan, Cristodih yoobópdih oican, cāacwā queétboodih ī en weñatdihjeh náahna, āih doonádih ī bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat muúboó wā jumuchah, weemdih ī jīgahat túutíhna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant ī chājachah yuhna, Cristoih doonádih bohé tīgáá ī chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, āih túini doonádih ī naáwáchah, cāacwāboó caandih ī jepahna caá. Bitaboó tūi oinit, ī bohéna caá. Pánihna, queét nihat ī bohénachah, dawá cāacwā joiná caá ī chājap. Páant ī joyát doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Nindidibut jenah joinít, wā wēina caá: ¹⁹ Diosdih ñi wúbúchah, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh weemdih nemat muumánt ī bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ī bacanachah, ī mawachah yuhna, weemdih dedé pínah niican caá. Ded pah Cristo weemdih ā teo wáacatjidih náhninit, cāacwā caandih ī weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úumcanjeh, āih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wā tíccan niít. ²¹ Wā jum jwuhna, Cristo ā náah yacat pah wā chājipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ājeéh wā jumuchah, chah āta tūi tagaá.* ²² Páant niijná yuhna, wā jum jwuhíhna caá, Cristoih doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandih ī jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbóó bejat túut niijná, wñatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodih wā jéihcan caá. ²³ Cristo bícdih búdí jumíhna, ā pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jumat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumuchah yuhna, yeebdih teo wáacat pínah niijná, jum jwuhat caá weemdih náahap. ²⁵ Pánihna, caandih jéihna, ñijeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdih páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih tūi jenah joinít, chah ñi weñat pínah niijná. ²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdih ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo ā tūi teo wáac tagaá”, caandih ñi niij wēibipna caá.

Cristoihwā ded pah ī jumat

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhbiipna caá: Cristoih túini doonádih jepahnit jumna, ā jumat túutat pahjeh tūi wēpnit panihnit ñi jumúú. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbut, āih doonádih bitadidih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, tūi bícdih jenah joinít, túini doonádih chah wēp naóhnit ñi jumúú. Páant ñi jumat doonádih wā joíhna caá. ²⁸ Yeebdih enihcannitdih ñi úumca bojoó. Ñi úumcatdih ennit, Dioíhwā ñi jumatdih bita ī jéihbiipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ā tūi ubat pínahdihbut ī jéihbiipna caá. Queét iiguíipna ī bejat pínahdihbut ī jéihbiipna caá. Páant tīgáá Dios ā chājip. ²⁹ Cristodih ñi tūi jenah joyát pínahdih Dios yeebdih āt náah yacap taga. Pánih náah yacnit, āihwā ñi jumat jīb míc yáihnit jumna yuhna, caandih cádahcannit pínahbut āt náah yacap taga. ³⁰ Con láa ñijeéh wā jumuchah, weemdih yeejép ī chājatdih ñi enep jī. Būbut weemdih páant ī chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoihwā jwī jumat jīb, bita yeebdih yeejép chājnit, weemdihbut yeejép ī chājachah, jwíit nihatdih bíic yoobó bawat ā jumna caá.*

2

Cristoihwā tūi bícdih ī jumat

* 1:21 Gá 2.20; Col 3.4 * 1:30 Hch 16.19-40

1 Yeéb Cristoíhwā ñi jumuchah, ã oyatjĩh yeebdĩh ã túi weñana caá. Túini Espírítu ñijeéh ã jumuchah, bitadĩh oinit, jĩgah en teo wáacnit ñi jumna caá. 2 Páant ñi jumuchah jéihnit, wā túi wěina caá. Pánihna, biíc yoobó jenah joinít, múic oinit, táinijeh ñi jumat doonádih joinít, chah wā wěibipna caá. 3 “Weém nihattidih jéihni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdĩh ĩ wěi enat pínahidhut ñi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadĩh túi wěinit, “Caánboó chah túini ã jumna caá”, ñi niij jenah joyoó. 4 Yeéb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadĩh ñi túi teo wáaca.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandĩh ã jwúub waadáat

5 Jesucristo ded pah ã jenah joyát pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó. 6 Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā ĩp biíc yoobó wā jumattidih wā cádahcan niít”, át niij jenah joicáp wut jĩ.* 7 Pánih Dios biíc yoobó ã jumattidih cádahnit, nin baácboó teo wāhni pah át cáac jumap wut jĩ. 8 Pánih chājna, jwíit cáacwā jwĩ jumat pah oboh jumni át jumap wut jĩ. Pánih jumnit, ã ĩpdih túi jepahna, ã náahat pah át wun wūhup wut jĩ. Yeejépwādih ĩpĩ mawat pah, caandĩh cruzboó ĩt péoh dodh mawap wut jĩ.* 9 Páant ã jumuchah, jwĩ ĩp caandĩh chah maáh át waadánap wut jĩ, nihatt cáacwā caandĩh ĩ weñat pínah niijná.* 10 Pánihna, Jesús ã maáh jumattidih jéihna, jeámant moón, nin baácdih moón, ĩguípboó jumnitbut bódicha caj yoh ñajnit, caandĩh ĩ wěi naóhbiipna caá. 11 “Jesucristo Maáh yoobát ã jumna caá”, nihatt ĩ niij naóhbiipna caá. Páant tigaá Dios queétdih ã naáwát túatbiipna caá, caandĩhbut ĩ weñat pínah niijná.*

Cristoíhwā yeh ĩgnít panihnit jwĩ jumat

12 Pánihna, wā oinitá, ñijeéh wā jumuchah, wā naáwátdih ñi túi jepahatji pahjeh muntih, buu yuúp wā jumuchah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi ubnit jumna, Dios maáh ã jumattidih jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh ñi chājaá. 13 Diosjeh ĩpĩ túi teo wáacna caá, ã náah yacattidih jenah joinít, jwĩ túi chājat pínah niijná.

14 Ded pah ñi chājat pínahdih wěinit, yeejéwéhecanjeh, bitadih múic jāihcan, táinijeh ñi chājaá. 15 Pánih chājnit, Dios ã weh yéjeat wihcannit ñi jumbiipna caá. Páant caá yeebdĩh jumat náahap, yeejépwājeéh jumna yuhna, ĩ chājat pah ñi chājat túat niijná. Pánih chājcan, yeh ĩgní cúiwā panihnit jumna, queétdih teo wáacnit, túini doonádih bohéat caá náahap.* 16 Pánih chājna, Dios naáwátdih cádahcanjeh, bitadih ñi túi bohénaá, queétdih ĩ wěi ĩ túi jumat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jwúuwáchah, yeebdĩh búdí wěinit, “Oboh caá queétdih wāt bohéjip taga”, wā niijcán niít. 17 Cristoíh doonádih yeebdĩh wā naáwátji jīb, bita weemdĩh ĩ mao yohihna caá. Obohjeéhtih, weemdĩh ĩ mao yohochah nihna, páantjeh wāta wěi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádih ñi jepahatji jīb, bita yeebdĩhbut yeejé ĩ chājachah yuhna, caandĩh cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wā wěina caá. 18 Páant weemdĩh

* 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23

* 2:15 Dt 32.5

ĩ mao yohochah, Cristo pebhboó wā jumat pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebbút ñi weñeé.

Timoteo ded pah ã jumat

¹⁹ Jwĩ Maáh Jesús ã náahachah, waicanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbipna caá, jwúub joinít, ñíih doonádih ã naáwáchah joinít, wā weñat pínah niijná.* ²⁰ Caanjéh yeebdih oinit, ñi túi jumat pínahdih búdí ã jenah joiná caá. Bíih caan pánihni ã wihcan caá. ²¹ Bitá ĩ weñat pínahdihjeh jenah joiná, Jesucristo ã náahatboodih ĩ jenah joicán caá. ²² Obohjeéhtih, Timoteoboó táí chājnít, wā wúuh panihni wājeéh táini doonádih ãpĩ bohéatdih yeeb ñi jéihna caá. ²³ Pánihna, ninjĩh moón maáta weemdih ded pah ĩ chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pebhboó wā wahbipna caá, yeebdihbut wĩih doonádih ã naáwát pínah niijná. ²⁴ Jwĩ Maáh Jesús ã teo wáacachah, waicanjeh weembút ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ã jumat

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo bíicdih ñi pebhna wā jwúub wahbipna caá. Weemdih ñi teo wáacat túutachah joinít, caán wā úud panihni wājeéh teona, bita caandih yeejép ĩ chājachah yuhna, Dios naáwátidih ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdih búdí ã náhnina caá. Ā tubúp chūúat doonádih ñi joyátjidih jéihna, búdí ã jĩgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ã jenah joyátidih jéihnít, “Caandih ĩ pebhboó jwúubaat caá náahap”, wā niij jenah joiná caá. ²⁷ Yoobópdihi tigaá caán búdí ã tubúp chūúup be. Wunatbit ã yapap be. Páant búdí tubúp chūúuchah yuhna, Dios caandih jĩgah ennit, weemdihbut jĩgah ennit, caandih ã boanap be. Caán wā chéen ã buudúchah nihna, weémboó búdí wāta jĩgah tagaá. ²⁸ Pánihna, buu bácah waicanjeh caandih ñi pebhboó wā wahbipna caá, caandih ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnít, weembút wā wēibipna caá. ²⁹⁻³⁰ Jwĩ maáih ã jumachah, caandih ñi túi wēi jwááá. Yeéboó weemdih ñi jéih teo wáacadih jūóhcan, caandih ñi wahachah, weemdih ã túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chājna, ã wuníhip yuh be. Pánihna, caandih, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh táí jenah joyát

¹ Buu bácah, wā déewā panihnítá, nindih wā naóhbipna caá: Jwĩ maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wā naáwát pah naóh chūucánjeh, bíic yoobó wā jwúub naóhna caá, bita yeebdih ĩ yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná. ² Ñi túi chāja chaáh! Yeebdih mácah bohénitboó yeejép chājnít, Diosdih enihcannit ĩ jumna caá. Yeéb Dioihwā ñi jumat pínah niijná, queét yeebdih quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ wutat dedé pínah nihcah, queétdih ñi joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ĩ chājcah, “Wíihwá caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdih ã túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumúú”, ĩ niij yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Táini Espíritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wēinit, jwĩ jepahachah, “Wíihwá caá”, Dios jwíitboodih ã niijná nacaá. Pánihna, “Jwĩ nuowá ĩ naáwátji pahjeh wā chājachah, Dios weemdih ã wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Buu caandih wā jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít,

* 2:19 Hch 16.1-3

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13

jwĩ nuowã ã wutatjidih ã túi jepahíhna yuh caá. Jãtìh weembút biíc yoobó wã chãjap yuh jĩ. Pãnihna, “Pablo ã túi chãjat chah weémboó wã túi chãjna caá”, ded ã jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chãjni wã jumap yuh jĩ: Dios ã wutatji pah, ocho yeó jáap wã cãac jumat tãttimah, weemdih quehli nah yapat chóodih ã bódop wut jĩ. Israel wũáh Benjamín ã jaimená poómpdih bóo wã jumna caá.* Wã mána judíowã ã jumuchah, weembút judío yoobát wãt cãac jumap tajĩ. Fariseo poómpdih bóo jamnit, Moisés ã wutatji pah wã túi chãjap jĩ.* ⁶ Pãant wã chãjatdih ennit, “Moisés ã wutatjidih Pablo ã yap yohop be”, det ã jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah búdí chãjĩhni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúh wãboodih yeejép wã chãj jwuhap jĩ.* ⁷ “Pãant wã chãjachah, Dios weemdih ‘Caán túini caá’, ã niij enbipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Oboghjeéhtih, buu Jesucristodih jepahni jumna, “Caandih túi péeat túut niijná, páant wã chãjatji dedé pínah ãt nihjican tagaá”, wã niij jéihna caá. ⁸ “Caán túini caá”, cãacwã ã niijnídihbat “Caán dedé pínah nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. Pãant ã jumuchah, wã Maáh Jesucristo biíc dih wã jumuchah bácah, túini ã jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wã túi chãjatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wã niij jenah joiná caá, buca. ⁹ Pãnihna, Cristodih jéihna, ájeéh túi biíc dih wã jumat pínahdih chah wã bidna caá. Moisés ã wutatji pah wã chãjachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wã túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdih ã niij enna caá. Cristodih jwĩ jepahachah ennit, “Yéejat jíib wihcannit ã jumna caá”, Dios jwiít dih ã niijná caá. ¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, jãtìh ded pah wã jenah joyátjidih wã cádahap jĩ. ã náahat pah túi chãjat túut niijná, Dios Jesucristodih ã boo pud jũúwát túutni wëpatdih weembút wã náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã wunat pah mantih, caandih wã jepahat jíib, weemdihbat yeejép chãjnit ã mao yohbipna nacaá.* ¹¹ Pãnihna, Jesús wunniji ã boo pud jũúwát pahjeh mantih, weembút wanniji wã jwúub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá.

Chah wëp ñáoni pah Jesúsdih búdí jwĩ bidat

¹² “Jesúsdih túi jéih beedána, caan páh yéejat wihcanni caá”, wã niijcán caá. Pãant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut niijná, yeó jáap jumat pah caandih búdí wã bidna caá. Pãnih bidna, ded pah Cristo weemdih ã náah yacatjidih chãj péanit, ã pehbóo juibína, yéejat wihcanni yoobát wã jumbipna caá. ¹³ Wã déewã panihnitá, “Wã túi jéih beedána caá”, wã niij jenah joicán caá. Pãant niij jenah joicán, jãtìh wã chãjatjidih náhnicanjeh, ded pah wã chãjat pínahboodih wã jenah joiná caá. ¹⁴ Wëp ñáoni ã ñáwat jíib pínahdih ã bidat pah mantih, weembút wã túi chãjat jíib Jesucristo weemdih ã wãhat pínahdih wã bidna caá. Pãnihna, wã túi chãjatdih ennit, Dios weemdih “Wã pebhna ma jũúwá”, ã niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wã jenah joyát pah yeebbút biíc yoobó ñi jenah joyóo. Oboghjeéhtih, mácah ñi jenah joyóchah, Dios yeebdih ã teo wáacbipna caá, yoobóp dih ñi jenah joyát pínah niijná. ¹⁶ Pãnihna, Dios jwiít dih ã jéihyaatji pah túi chãjat caá náahap.

¹⁷ Wã déewã panihnitá, ded pah wã chãjatdih náhninit, yeebbút biíc yoobó ñi chãjáa. Pãant jwĩ chãjat pah mantih, bita ã chãjatdihbat ñi túi en yacaá.*

¹⁸ Bita “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, yeejép chãjnitdih dawá láa yeebdih

* 3:5 Ro 11.1 * 3:5 Hch 23.6; 26.5 * 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11 * 3:10 Ro 6.11-13; 8.29;

2Co 3.18; Gá 4.19 * 3:17 1Co 4.16; 11.1

wā naáwáp jī. Būbub búbí náhni dahwana, queédih wā jwúb naóhna caá, páant mantih. Queét Cristo cruzboó ā wun wāhatji doonádih joíihcan, páantjeh ī yéej chājna caá. ¹⁹ Pánih joíihcan, queét iigupna bejnit pínah caá. Yéej chājatdih űnahnit, ī weñat pínahdihjeh ī bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ī niijná yuh caá. Nin baácđih bóodihjeh ī jenah joiná caá. ²⁰ Bohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwī jumachah, caanmánt jwī Maáh Jesucristo jwiítđih ubúđih ā jūúwát pínahđih páina caá jwī chājap. ²¹ Pánih jūóhna, jwī moh yéejni bácahjidih ā wēpatjīh túut nūmnnít, jáap bácah ā chājipna caá. Caán ā wēpatjīh nihatđih ā náahat pah ā jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ā boo pud jūúwát túttimah, ded pah āih bácah ā jumat pah mantih jwiítđihbut túini bácah yoobát ā jéih wāhđipna caá.

4

Jwī Maáđđih páantjeh weñat

¹ Wā déewā panihnitá, yeebđih búbí wā oina caá. Jesúih doonádih yeebđih wā bohénachah, űi túi jepahatjidih náhninit, búbí wā wéina caá. Pánih wéinit, yeebđih búbí wā jenah joiná caá. Pánihna, wā oinitá, jwī Maáđđih űi jwīih jepahatji pah, caandíh űi túi péenaá.

² Evodiadih Síntiqedihbut nin pah wā wēp wutna caá: Jesúihwā yaáđh jumna, míc ij cáđahnit, túinijeh ī jumna naáh. ³ Pánihna, wā túi pej jumniá, queét yaáđđih ma teo wáacá, míc ámohnit, túi bíicđih ī jwúbuh jumat pínah niijná. Queét yaáđh, Clemente, bitabut weém bíicđih yeejép yapna yuhna, Jesúih doonádih jwī bohénap jī. Queét yaáđhbut Jesúihwā ī jumachah, Dios āih papélah tólih panihnidih ī wátnadihbut át daacáp wut jī. Caán tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwā ī wátna daácní ā jumna caá.

⁴ Jwī maáíhwā jumna, yeó jáap jumat pah űi weñeé. Wā jwúb naóhna caá: Búbí űi weñeé.* ⁵ “Caán túini caá”, nihát ī niijat pínah niijná, bitadih túi chājnit űi jumuh. Jwī Maáh ā jwúb dei jūúwát pínah bahnijeh ā juhna caá.*

⁶ Ded pah űi yapna yuhna, űi náhni dahwaca bojóo. Náhni dahwacanjeh, Diosđih nihatđih naóhna, ā teo wáacat pínahđih űi úúbú. űi úúbátjidih ā jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandíh űi niijí.* ⁷ Páant űi chājachah, yeebđih Dios búbí ā teo wáacđipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jīgahcanjeh, űi túi jumat pínah niijná. Bitaboó yeéb űi jīgahcatđih ī beh encan níit.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wā déewā panihnitá, nin wā pée naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobóđih jumnidih, Dios ā wēi ennidih, cáacwā “Caán túini caá”, ī niij jenah joiníđihbut űi jenah joyoó. Túinidihjeh űi jenah joyoó. Cáacwā ī wēi ennidih, yeebbát űi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebđih wā bohéatjidih, ded pah wā chājatjidihbut náhninit, bíic yoobó űi chājaá. Páant űi chājachah, Dios jwiítđih túi jumat túutni űijeéh ā jumbipna caá.

Caandíh ī wahatjidih Pablo ā wēi naáwát

¹⁰ Bū jwuhna, weemđih jwúb náhninit, űi teo wáacatđih wā wéina caá. Pánih wéinit, jwī Maáđđih “Túina caá”, wā niijná caá. “Weemđih it quíib buud tágaá”, wā niij jenah joicán beé. Játih weemđih teo wáacđihna yuhna, űit jéih teo wáacap taga. ¹¹ Weemđih űi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bíih weemđih

* 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

ã jũdhna caá”, wã niijcán caá. “Wã bíbohãtjĩh wã túi jumna caá”, wãpĩ niijná caá. ¹² Dawá bií déedih bíbohna, wã túi jumna caá. Bií dée bíbohcan yũhna, biíc yoobó wã túi jumna caá. Jeemát bíbohna, bíbohcan yũhna, wã túi jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, biíc yoobó wẽinit, wã túi jumna caá. ¹³ Ded pah weemdĩh ã yapachah yũhna, Cristo ã teo wáacãtjĩh, wã jéih bũũjána caá. ¹⁴ Pánihni wã jumũchah yũhna, bũwat weemdĩh ã jũũwũchah jéihnit, ñi teo wáacãt ã túina beé.

¹⁵ Túini doonádih bohé jwĩhnit, ñih baác Macedoniamant wã bejehchah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwãjeh weemdĩh dinero wahnit, ñi teo wáacãp jĩ. Biih tátchidih moón weemdĩh ĩ teo wáaccan jĩ. Caandĩh ñi jéihna caá. ¹⁶ Tesalónica tátchidih wã jum jwũhũchah, * weemdĩh teo wáacna, dawá láa ñi wahãp jĩ. ¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdĩh uũbhna wã chãjcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacãt jíib Dios yeebdĩh ã túi chãjat pínahboodĩh caá wã náah yacãp. Pánih jenah joinít, búdí wã wẽina caá. ¹⁸ Epãfroditojĩh weemdĩh ñi wahachah, dedé weemdĩh ã jũdhcan caá. Wã náahãt chah ñit wahãp tabe. Dioĩh muúboó chej jumnidih ĩ cáo wũhatjidih Dios ã weñãt pah, weemdĩh ñi wũhatjidihbũt ã túi wẽina caá. ¹⁹ Yeéb Jesucristoĩhwã ñi jumũchah, dedé ñi náahãtjih jwĩ íp yeebdĩh ã wũhbiãna caá. Caán nihãtjih bíbohni jumna, yeebdĩh ã jéih túi teo wáacna caá. ²⁰ Yeó jáãp jumãt pah jwĩ íp Diosdih jwĩ weñãt dée caá. Páant tíi ã jumũ nah.

Pablo ã péẽ túyat túũtat

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoĩhwã ĩ túyũ naáh. Wãjeéh jumnit jwĩ déewã panihnitbũt yeebdĩh ĩ túyat túũtãna caá. ²² Nihat ninjĩh moón Jesúhwãbũt, Roma tátchidih moón ĩ maáh ã pebh moon yũh bũca, búdí ĩ túyat túũtãna caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdĩh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tĩgã wã naáwãt.

Pablo

COLOSENSES

Pablo queédih ã táyat táutat

1-2 Weém, Pablo, jwí úud panihni Timoteojih yeebdih táyat táutatna, biíhdih daacát táutnit, nin núodih wā wahna caá. Jesúh tání doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdih ã níwip jī. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannidih wā daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwādh ã úábát

3-4 Yeéb Jesucristodih táí jenah joinít, bita áihwādhbut ñi táí oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwí Maáh Jesucristo ípdih yeebdih úabhna, “Queédih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwípi niijná caá. ⁵ Yoobópdih jumni naawát Jesúh tání doonádih jwíih joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdih ã jumat táutat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chājat pínahdih táí páina, Jesúsdih táí jenah joinít, bita áihwādhbut ñi táí oina caá. ⁶ Caán tání doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwíih joí láa, “Dios jwiútdih búdí oinit, ã táí teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tiguaá”, ñit niij jéihyep taga. Pánih jéihnit, táí táut nuumná caá ñi chājav. Biíc yoobó chah dawá tútchinadh moonbút caán tání doonádih joinít, táut nuum béjna caá í chājav. ⁷ Épafra yeebdih caán tání doonádih át jwíih bohénap wat jī.* Caán búdí jwí oini, weem páh Cristóhni doonádih naóh cádahcanni á jumna caá. Pánih bohénit, yeebdih át táí teo wáacap taga, ñi táut nuumát pínah niijná. ⁸ Pánihna, jwí pebhna joinít, ñi táí táut nuumátdih Épafra jwiútdih ã niij naawáp be. “Táini Espíritu ã teo wáacatjih Diosdih, nihat Jesúhwādhbut queét í táí oina caá”, ã niijp be.

⁹ Páant ñi táí chājav doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdih jwípi úabh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat, yoobópdih nihcannidihbut Táini Espíritu ã teo wáacatjih queédih ma táí jéihyanaá, ded pah queédih ma náah yacatdih í jéihyat pínah niijná”, jwípi niij úabhna caá. ¹⁰ Dios yeebdih ã teo wáacat pínahdih jwípi úabhna caá, áihwā jumna, jwí Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi táí chājav pínah niijná. ¹¹ Nin pahbut yeebdih jwípi niij úabhna caá: “Paá, búdí ma wēpatjih queédih ma teo wáacá, bita queédih yeejép í chājachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēinit, í táí jumat pínah niijná. ¹² Meém queédih míhwā pínah mat chājav taga. Pánih chājna, ma pebh yeh iiguípna í jubínachah, nihat míhwā í bíbohah pínahdih queédihbut ma wēhbiipna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih ‘Búdí túina caá, Paá’, í niijí naáh”, jwípi niij úabhna caá.

Ded pah jwiútdih Jesús ã teo wáacat

13-14 Diosjeh jwiútdih iiguípna bejnít déejidih át táí ubap wat jī. Jātih nemépwā í maáh jwiútdih ã watuchah, dupát panihpboó jumnit, yéejatdih jwí jéih cádahcap jī. Obohjéhtih, yéejnit jwí jumuchah yuhna, Diosboó ã wāúh, ã oinidih át wan wāhat táutap wat jī, jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chājna, jwiútdih dupát panihpant ub bacanit, ã wāúh, ã oini ã maáh jumapna át waadát táutap wat jī.*

* 1:7 Col 4.12; Flm 23 * 1:13-14 Ef 1.7; 6.12

¹⁵ Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baácdih í chãjat pínah jãtíh jumna, nihat í chãjatjidih maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwã Diosdih jwí jéih encah yahna, ã wãúhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiítidih ã jéihyana caá. ¹⁶ Dios ã wutuchah, Cristo nihat buu jumni pínahdih át jígohanap wut jí. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwí ennidih, jwí enca naáhdihbut át chãjap wut jí. Nihat ángelwãdih, nin baácdih moón, nihat í maátadihbut át chãjap wut jí. Pánihna, Cristo ã wüt chah yáaat pínah niijná, nihatdih át chãjat túutap wut jí.* ¹⁷ Cristojeh, nihatdih í chãjat pínah jãtíh jumna, waóhni ã jumna caá. Á wëpatjĩh nihatdih páantjeh ã túi jumat túutna caá.* ¹⁸ Nihat jwiít áihwã áih bácah panihni jwí jumuchah, caánboó jwíih wao dáh panihni ã jumna caá. Caán wunni, jwíih waóh boo pud jüóhni, nihatdih maáh yoobát ã jumna caá.* ¹⁹ Cristo jwí íp biícidih biíc bácah panihni jumna, nihat Dios ã wëpat Cristodihbut ã jumna caá. Páant ã jumatdih jwí íp át náah yacap wut jí. ²⁰ Nihat cáacwã jwí ípdih eníhcan, jwít yéej chãjap wut jí. Páant eníhcannit jwí jumuchah, jwí íp Cristodih cruzboó át wun wáhat túutap wut jí, áih meépĩh nihat cáacwã jwí yéejat jib buudáátidih ã jib chãjat pínah, ájeéh jwí túi jumat pínahbut niijná. Pánih chãjnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut caán biícidih át túi jumat túutap wut jí.*

Cristo jwiítidih ã túi ubuchah, ded pah jwí jumat

²¹ Yeebbát biíc yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jumna, caán biícidih ñit jéih jumcap jí. ²² Obohjeéhtih, caandíh ñi eníhcatdih cádahat túutnit, buu ájeéh biícidih Dios át jwúub jumat túutap wut jí. Cristo ã wun wáhatjĩh páant át chãjap wut jí. Pánih chãjna, ã pebhboó yeebdíh jumat túutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chãjat queétdih ã wihcannit”, ã niijbípna caá. ²³ Jesúh doonádih túi jenah joinit, behnit panihnit jumna, “Á niijátji pah, ã pebhboó wã juibínachah, Dios weemdíh túinidih ã wáhbipna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebdíh ã wáhbipna caá. Caán túini doonádih nihat táchinadih moón ít joyóp wut yah jí. Weém Pablobut caán doonádihjeh tigaá wãpĩ naáwáp.

Jesúhwãdih Pablo ã teo wáacat

²⁴ Jwí yéejatdih yohat túut niijná, Cristo búdí át yéej chãúup wut jí. Biíc yoobó weembát yeebdíh teo wáacat túut niijná, wã yéej chãúhna yahna, búdí wã wëina caá. Jwiít nihat Cristodih teo wáhnit jumna, biíc yoobó jwí yéej chãúhbipna caá. Cristoíh túini doonádih bohéat túut niijná, yeejép ã yapat pínah weemdíh páantjeh ã judh jwuhna caá. Pánihna, yeéb áihwã, áih bácah panihni ñi jumuchah, yeebdíh teo wáacat túut niijná, weemdíh yeejép ã yapachah yahna, búdí wã wëina caá. ²⁵ Jesúhwãdih teo wáhni wã jumat pínah niijná, Dios weemdíh ã níwip jí. Páant ã níwatdih jéihna, nihat yeéb wã déewã nihcannitdih wã túi naóh bohé jibna caá. Yeebbát buudcánnit ñi jumat pínah doonádih ñi túi jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ã naóh jibat túutap jí.* ²⁶ Caán doonádih jon jãtíh Dios cáacwãdih át naáwát túut jwuhcap wut jí. Obohjeéhtih, buu áihwãdih át túi naóh beedáat túutap be, buca. ²⁷ Caán doonádih í jéih jwuhcah yahna, “Judíowã nihcannitdihbut búdí wã túi chãjbipna caá”, niij jenah joinit, buu áih cáacwãdih caandíh át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ã jéihya naáwát: Cristo yeéb áihwãjeéh ã jumuchah,

* 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5 * 1:20 Ef 2.16 * 1:25 Ef 3.2

jeáboó chah túyapna ñi juiúbipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb wā déewā nihcannitbut ñi túi wēi páina caá.

²⁸ Caán Cristoih doonádihjeh tiguaá nihatdih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jumat pah Cristodih túi péenit, caandih ñi cádahca bojóó”, queétdih jwīpī niij naóhna caá. Dios pebhna juiúbinit, “Nit ma wáúhdih jepahnit, caandih túi péenitji caá”, Diosdih jwī niij naawát túut niijná, á jéihyaatjīh queétdih jwī túi bohéna caá. ²⁹ Pánihna, chunná yuhna, Dios weemdíh bádí á teo wáacatjīh wāpī teo cádahcan caá.

2

¹ Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moónih pínahdihbut bádí wā teona caá. Nihat bita weemdíh jéih jwuhcannitfīh pínahdihbut bádí wā teona caá. Páant wā tewatdih ñi jéihyatdih yeebdíh wā náah yacna caá.*

² Nin panihat pínahdih wā teona caá: Wēinit, míc oinit, túi bíicdih ñi jumat pínah, “Dios jwíútdih bádí á túi chājbipna caá”, ñi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá. Dios jon jātīh á jéihya jwuhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán á jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. ³ Caán Cristo nihatdih á jéih beedána caá. Pánih jéihni á jumuchah, á teo wáacatjīh jeh túi jenah joinít yeéb ñi jumbipna caá. ⁴ Pánih túi jenah joinít jumna, bita yeebdíh túi naóhnit pah ĩ niij yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojibipna caá. ⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wā jenah joiná caá. Pánihna, Cristodih túi péenit, túi bíicdih ñi jumat doonádih joinít, bádí wā wēina caá.

Jwíit Cristoihwādih á túut numát túutat

⁶⁻⁷ Épafra Cristoih túini doonádih yeebdíh á jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wā Maáh ma jumúá”, Cristodih ñit niij naawáp wut jī. Ñi jwíih jepahatji bíic yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandih ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandih chah jenah joiná, caandih wēinit, “Bádí ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúá.

⁸ ĩñi túi chāja chaáh! Cáacwā ĩ yee bohéatdih ñi joyáh bojóó. Queét jon jātīh moón ĩ jenah joyátidihjeh ĩ bohéna caá. Páant ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó ĩ wutatdihjeh ĩ bohéna caá. Cristoihboodíh ĩ bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoih dooná á jumna caá: Caán jwī ĩp bíic yoobó jumni, Diosjeh tiguaá á jumap. Páant á jumuchah yuhna, nin baácboó jwī nihat pah át cáac jumap wut jī. Cáac yoobát á jumuchah yuhna, á ĩp á wēpat, á oyat, á túyatbut caandih á jumna caá. ¹⁰ Yeéb Cristoihwā jumna, Dios á wēpat, á oyat, á túyatbut yeebdíhbut á jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé á judhcan caá. Caán Cristo nihat maátadih chah maáh á jumna caá. ¹¹ Wā déewā Dios á wutatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ĩpí bóod yohna caá. Oboghéhtih, yeéboó páant ñi chājcah yuhna, Cristoihwā jumna, bóod yohnit panihnit tiguaá ñi jumap. ĩ bóod yohat pah ñi yéej chājíhat jenah joyátidih Cristoboó yeebdíh át yohop taga. ¹² Caandih ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúuh pah jéóhna, Jesúsdiħ ĩ yohat, á jwáúuh boo pud jéúwát pah á jumna caá. Páant á chājat dée pah chājnit, ájeéh bíicdih ñi jumna caá. Pánihna,

* 2:1 Ap 3.14-22 * 2:8 Gá 4.3,9

“Dios ā wēpatjīh Cristodih ā booanachah, weemđihbut ā wēpatjīh táiniboodíh ā táut n̄umbípna caá”, ñit niŷ jenah joyóp taga.*

13 Yeéb jātih w̄annit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum jw̄uhup taga. Obohjeéhtih, b̄uu Cristo ā w̄un w̄ahatjīh jw̄i íp yeebdíh ájeéh jumnit pínah át ch̄ajap taga. Jw̄it nihat jw̄i yéejatdih át yohop taga.* 14 Moisés ā wutatjidih jw̄i jepahcah, jwiítidih peéh ch̄ajat át jumap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñ̄uhnit, jwiítidih ā w̄un w̄ahatjīh caán wutatjidih jw̄i jepahcat jíib b̄uudáatdih Dios át yohop wut jī.* 15 Cristo pánih w̄anna, nemépwā í naóh yacat wēpatdih dáuc wáinit, át yohop wut jī. Pánih yohnit, nemépwā í maáh biícđih Dios ā yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó ā w̄unatjīh queéđih ā yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queéđih át tícanap wut jī.

Cristoíh w̄a jumna, jw̄i n̄uowā í wutatjidih jw̄i jepahcat

16 Ñi jeémátidih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jumap pah, widh jumap pah, semana jumap pah, “B̄uu Diosdih chah jw̄i weñat pínah yeó jáapna caá”, niŷ jenah joicán, ñi múic wáaccan enna, “Queéđih peéh ch̄ajat caá náahap”, bita yeebdíh ita niŷ en tagaá. Páant í niŷíchah joiná yuhna, páantjeh queéđih ñi joyáh bojó.* 17 Dios jon jātih moondíh páant í ch̄ajat pínahdih át w̄tjip taga, táttimah ded pah Cristo ā w̄un w̄ahat pínahdih jwiítidih jéihyaat táut niŷná. Obohjeéhtih, b̄uu láa Cristo jwiítidih w̄un w̄ahnit, ā jw̄uub boo pud júúwátidih jw̄i táu jéihna caá. 18 Bitaboó nin pah íp̄i ch̄ajna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih w̄ubhcan caá”, niŷ jenah joinit, ángelw̄adh íp̄i w̄ubhna caá, í w̄ubátidih queéđ Diosdih í jw̄uub naóh yapaat pínah niŷná. Bitabut “Oo jumap pah jígoatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, íp̄i niŷ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant í niŷ jenah joyát dedé pínah niŷcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jw̄i ch̄ajat biíc yoobó, yeéb ñi ch̄ajcat jíib, yeebdíh Dios ā peéh ch̄aja naáh”, yeebdíh í niŷíchah yuhna, queéđih ñi joyáh bojó.* 19 Páant niŷnitboó Cristo ā wutat pah ch̄ajcan, ájeéh í jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwā ájeéh jumnit, áih bácah panihni jw̄i jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiítidih ā w̄utna caá. Caandíh jw̄i jepahchah, Diosboó jwiítidih áp̄i teo wáacna caá, caandíh chah jw̄i jéihyat pínah niŷná.*

20 Cristo yeebdíh át w̄un w̄uhup taga, yéej ch̄aj cádahnit, táiniboodíh ñi táut n̄umát pínah niŷná. Pánih táut n̄umáná, Diosdih jepahcannitboó í watuchah, ñi joyáh bojó.* 21 Queéđ í jenah joyátjīh nin pah yeebdíh íp̄i niŷ w̄utna caá: “Caán jeémátidih babhbatdihbut jeémpcan, babhcan, ñi teoca bojó”, íp̄i niŷ w̄utna caá. 22 Obohjeéhtih dedéđih jw̄i jeéméchah, waícanjeh áp̄i b̄uudná caá. Pánihna, b̄uudní pínahdih cáacwā í jenah joyátjīh jeh í watuchah, Dios ā wutat pah niŷcan, í wutat dedé pínah niŷcan caá. 23 Nin pahbut yeebdíh í niŷ w̄utna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niŷ jenah joyoó”, í niŷná caá. Íih bácahdih yeejép ch̄ajnit, yeebdíhbut biíc yoobó í ch̄ajat táutna yuh caá. Páant í watuchah, jéih beedánit í jenah joyát pah í ch̄ajat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, í wutat ā tícan caá. Páant cáacwājeh í wutat dée niŷna, jw̄i yéej ch̄ajtatdih jw̄i cádahíhichah yuhna, jwiítidih ā teo wáaccan caá.

* 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16

* 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9

3

1 Cristo waóh boo pud jūóhni ā jumuchah, yeéb āihwābut ājeéh boo pud jūóhni panihni jumna, ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyóo. Caán jeáboó jwí líp jéihyemant bóo buwámant chūndnit, nihatudih wutni caá.* 2-3 Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ājeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwí juibínachah, Dios ā wāhni pínahdih túi jenah joinít, nin baácđih bóo yeejépdih ñi bidca bojóo.* 4 Pánihna, Cristo páantjeh jumat túutni, jeámant ā jwūub dei juúwúchah, nihát caandíh í wēi naáwáchah, yeéb ājeéh jumnitdihbut í wēi naóhbična caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumat

5 Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjñh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājñat jenah joyátđihbut ñi cádahaá. Bíí déedih ñi en ñinahca bojóo. Bíí déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. 6 Bitá pániñ yéej chājna, caandíh í yap yohochah ennit, queéđđih íjna, Dios búdí ā peéh chājbična caá.* 7 Pániñ yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá. 8 Obohjeéhtih, buñ caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatđihbut ñi cádahaá: Ñi íj jenah joyátđih, túbit íjnit, ñi táoh jūihñatđih, bitadih yeejép ñi jenah joyátđih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátđih, yeejép ñi wéheatđih, nihát páant ñi chājatđih ñi cádahaá. 9-10 Pánihna, yeéboó Jesúíhwā jumna, yéej chājatđih cádahnit, túiniboodíh túat nuumnit ñit jumap be.* Dios yeebdíh páant át túat nuumát túatup taga, caandíh chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihni jumna, ñi múic yeeca bojóo.* 11 Cristo nihát āihwājeéh ā jumuchah, Dios jwiít nihatudih bíic yoobó ā enna caá. Pánihna, judíowā, judíowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwiíh wéheatđih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhniñ, maáta déebut jwí jumuchah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihát mácah jwí jumuchah yuhna, Jesucristo nihát āihwājeéh bíic yoobó ā jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandíhchah chah jenah joyát caá jwiít nihatudih náahap.

12 Pánihna, Dioíhwā, ā ñionit, ā oinít jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadih ñi jñgah en teo wáacá. “Chah jéihni wā jumna caá”, ñi níj jenah joicá bojóo. Bitadih jūihcan, ded pah í chājachah yuhna, íjcan, túinijeh ñi chājaá. 13 Ñijeéh jumnit ñi náahat pah í chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojóo. Ñijeéh jumnit yeebdíh í túi chājcah enna, múic íjnit, waícanjeh ñi múic yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéej chājatđih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeébbát ñi íjatđih ñi múic ámojóo.* 14 Páant wā wútat chah yeebdíh nin pah wā wútna caá: Bitadih ñi múic oyoó. Pániñ múic oina, nihát bíih wā wútatđihbut ñi jepahbična caá. Pániñ múic oina, bíic weh pah ñi jumbična caá. 15 Bíic bácah panihni jumna, múic jūihcanjeh, bita Jesúíhwā bíicđih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiítđih ā náah yacna caá. Páant ā náah yacat pah, yeéb bíicđih ñi túi jumúú. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúíhwā bíicđih páantjeh wā túi jummi níit?” níj jenah joyát caá náahap. Pániñ túi bíicđih jumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosđih ñi níjji.

16 Cristoíh túini doonáđih ñi túi náhinaá. Búdí ā teo wáacatjñh ā naáwátđih ñi túi múic bohénaá. Pánihna, múic teo wáacat túat niijná, “¡Ma túi jenah joyó

* 3:1 Sal 110:1; Mt 22:44; He 1:3 * 3:2-3 Ro 6:4-11; Col 2:12 * 3:4 Gá 2:20; Fil 1:21 * 3:6 Ef 2:3 * 3:9-10 Ef 4:22 * 3:9-10 Gn 1:26; Ef 2:10 * 3:9-10 Ef 4:24 * 3:13 Ef 4:2,32

chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míc yéejabipna caá”, ñi niŷ naáwá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túut niijná, Salmosjĭh, wēi ewatnajĭh, Túini Espírítu ā wāhni ewatnajĭhbut biícđih ñi eweé. Caandĭh búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niŷ wēi eweé. ¹⁷ Jwí Maáh Jesúsdih ñi weñaat túut niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna, túinijeh chājnit ñi jumúú. Cristo ā teo wáacatjĭh jwí ĩp Diosdih úbhñit, “Túina caá, Paá”, caandĭh ñi niŷi.*

Ded pah Jesúhwā biícwā ĩ jumat

¹⁸ Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadh ñi túi jepahaá. Páant tigaá chājat náahap jwí Maáh Cristoíhwā yaádhđih.* ¹⁹ Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaádhđih ñi túi oyoó. Pánih oinit, jāihcanjeh, túi waóhñit, queéđih túinijeh ñi jumúú.*

²⁰ Yeéb ĩ wehbut ñi mánadh yap yohcannit mícjeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah ennit, jwí maáh yeebđih ā wēibipna caá.* ²¹ Yeéb ĩ mánabut ñi wehđih páantjeh ñi jāihca bojoó. Pánih jāihñit, ĩjanit, queéđih búdí ĩta jĭgaha tagaá. “Ī enechah, weémboó wā túi chājcan nacaá”, ĩta niŷ jenah joi tágaá.*

²² Yeéb teo wāhñit ñi maátadh ñi túi jepahaá. “Caán ā enechahjeh, wā túi teobipna caá, weemdĭh ā wēi enat pínah niijná”, ñi niŷ jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih weñahna, ñi maátadh yeecanjeh, ñi túi jepahaá. ²³ Yoobópdih yeéb Cristoíhwā jumna, caandĭh túi jepahñit ñi jumúú. Nĭn baáđđih moón ñi maátadh jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jumúú. Ded pah ñi maáta ĩ wutah pah yabhcanjeh, ñi túi teweé. ²⁴ Páant ñi jepahat jĭb Cristoboó yeebđih ā túi chājbiipna caá. “Wā pebhboó ñi jumúchah, yeebđih túinidih wā wāhbipna caá”, jwí Maáh ā niŷtjĭh pah ā wāhbipna caá. Caandĭh yeéb ñi túi jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wāhñit ñi jumna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, det túi chājcanñitđih biíc jadhdat wihcan, jwí Maáh ā peéh chājbiipna caá.*

4

¹ Yeéb maátaboó, ñi pebh moondĭh ñi túi wáyaá. Yeebđihbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, āpĭ enna caá. Páant ā enatđih túi náhninit, ā náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondĭh ñi túi chājaá.*

Nihat queé Jesúhwā ded pah ĩ jumat

² Túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi túi úbú. Pánih úbhñit, ā jepahat pínahđih jéihñit, “Weemdĭh mapĭ túi chājna caá, Paá”, caandĭh ñi niŷi. ³⁻⁴ Jwiđđihbut ñi úbú. Cristoih túini dooná, cāacwā ĩ jéih jwuhca naáhdih bohéna, queéđih jwí túi jéihyaat pínah niijná, jwí ĩpđih búdí ñi úbú. Páant wā bohéat jĭb bññ nemat muúboó wā jumna caá. Pánihna, det weemdĭh enedih jumñitđih Dios naáwátđih wā túi naáwát pínah niijná, ñi úbát pínahđih wā náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdĭh ā wutap.*

⁵ Jesúsdih jepahcannitjééh jumna, āih túini doonáđih queéđih ñi naáwáchah, ĩ joyát pínah niijná, yéej chājcanjeh, Dios ā náahat pah ñi chājaá.*

⁶ Bitadh míc wéhena, túinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, túi wēi joinít, jéihĭhna, yeebđih ĩ úbh joibĭpna caá. Páant ĩ úbh joyóchah, queéđih ñi túi jéih jepahbiipna caá.

* **3:17** Ef 5.19-20 * **3:18** Ef 5.22; 1P 3.1 * **3:19** Ef 5.25; 1P 3.7 * **3:20** Ef 6.1 * **3:21** Ef 6.4
* **3:25** Dt 10.17; Ef 6.5-9 * **4:1** Ef 6.9 * **4:3-4** Ef 6.18-20; Fil 4.6 * **4:5** Ef 5.16

Pablo ã péé túyat tútat

⁷ Jwī úud panihni, jwī oini Tíquico, Cristoíh táini doonádih bohéna, jwiít bíicdih teo cádahcanni ã jumna caá. Nin wã daácnidih úb bejna, ñi pebhna jaibínit, nihát wíih doonádih yeebdíh ã naóhbipna caá.* ⁸ Ded pah wã jumatdih yeebdíh naóhnt, ñi jġahatdih ã yayáát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.* ⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wã oini, wã úud panihni Onésimodihbut wã wahna caá. Caán ñiíh tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ã jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiít ninjġh ded pah jwī yapatdih yeebdíh ĩ naóhbipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat maúboó wãjeéh jumni, yeebdíh ã túyat túatna caá. Bernabé baih Marcosbut ã túyat túatna caá. Áih doonádih jġtġh wáát wahap jġ. Pánihna, ñi pebhna ã jaibínachah, caandíh ñi táí wēi jwááa.* ¹¹ Jesús “Justo”, ĩ niijníbut yeebdíh ã túyat túatna caá. Nit bíic peihcannitjeh caá wã déewã yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátidih ĩ bohéna caá, Cristodih cáacwã ĩ jepahat pínah niijná. Queét weemdíh táí teo wáacnit ĩ jumna caá. ¹² Épafra, ñijeéh jumni, yeebdíh ã túyat túatna caá. Caán Cristodih teo wãhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úúbhna, yeebdíh búdí ãpġ úúbhna caá, “Ded pah ã niġátjġi pah Dios weemdíh ã táí chġjbipna caá”, niġ jéihna, Diosdih táí péenit, ã náahat pah ñi chġjat pínah niijná.* ¹³ Yeebdíh yoobópdiġh wã naóhna caá. Caán yeebdíh ãpġ úúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondíh, Hierápolis tútchidih moondíhbut búdí ãpġ úúbhna caá. ¹⁴ Jwī oini Lucas, cohni cáacbut yeebdíh ã túyat túatna caá. Demas yuh buca ã túyat túatna caá.*

¹⁵ Jwī déewã Laodicea tútchidih moón búdí ĩ túyú naáh. Ninfabut mi túyú naáh. Jesúíhwã miíh maúboó míic wáacnitbut ĩ túyú naáh.

¹⁶ Nin wã wahni náodih ñi míic bohé péanit, Laodicea tútchidih moondíhbut ñi wahaá, queébut ĩ míic bohéát pínah niijná. Queédíh wã wahni náodihbut, yeebbát ñi míic bohénaa.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niġ naáwá: “Jwī Maáh Jesús meemdíh ã watatjġi pah ma péanaa”, ñi niġġi.*

¹⁸ Weém Pablo, wíih téihyajiġhjin nin túyat tútatdih wã daácna caá. Yeebdíh búdí wã túyat túatna caá. Nemat maúboó wã jumatdih náhninit, weemdíh búdí ñi úúú. Dios yeebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **4:7** Hch 20.4; 2Ti 4.12 * **4:8** Ef 6.21-22 * **4:9** Flm 10-12 * **4:10** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * **4:12** Col 1.7; Flm 23 * **4:14** 2Ti 4.10,11; Flm 24 * **4:16** Ap 3.14-22 * **4:17** Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queédih ī túyat tútat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tátchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát túttnit, yeebdíh wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojíh, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwī túyat túttna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túut nuumát

² Diosdih uúbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túut nuumátji ā táina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwī níj uúbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípī chájna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípī túi teo wáacna caá. Jesucristo ā jwáub dei júúwát pínahdih túi wēi pāinit, meemdíh ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Túina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ⁴⁻⁵ Jwī déewā panihnitá, Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jí. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdíh jwī naáwáp jí. Páant jwī naáwáchah, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacap jí, jwī naáwát dih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwā pínah ā níwatdih jwī jéihna caá. Níjeéh jumnit, yeebdíh jwī túi teo wáacatjidih yeebbát ñi jéihna caá.

⁶ Níjeéh jumna, ded pah jwī chájatjidih ennit, jwī Maáh Jesucristo ded pah ā jumatji doonádihbut jéihnít, yeebbát biíc yoobó ñi chájna caá. Jesúh túini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ī chájachah yuhna, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jí.* ⁷ Páant ñi jumat doonádih joinít, nihat níih baác Macedonia baác dih moón, nin baác Acaya baác dih moón Jesúhwā ñi jumat pah muntíh túut nuumná caá ī chájap.

⁸ Pánihna, jwī Maáh Jesúh doonádih jepahnít, ñi túi túut nuumátji doonádih joinít, bitabut jwī Maáhdih ít jepahap wut jí. Níih baác dih moón, Acaya baác dih moonjéhbut nihcan, nihat baác dih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jí. Ní wut yána caá. Jwiítboó níih doonádih queédih jwī naóh jwuhcah, queét jātíh ítát joyóp tabe. ⁹ Pánihna, ñi túut nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiít dih wēi jwááhnít, ñi túi joyátjidih ípī jwááh naáwáp jí. Ní pāpninadih uúbh cádahnit, Dios yoobát dih jeh wēi uúbhnit, ā wutatdih ñi túi jepahatjidihbut ípī naáwáp jí. ¹⁰ Dios wúuh jeámant ā jwáub dei júúwát pínahdih ñi túi páñatdihbut ípī naáwáp jí. Caán Jesús wannijidih yuhna, Dios át boonanap taji. Caan tígaa Dios yeejép yoobát ā peéh chájat déedih jwiít dih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatji

¹ Níjeéh jumna, yeebdíh jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jí. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcadtíh ñi jéihna caá. ² “Pablowā jwiít dih enedih í júúwát pínah jātíh, Filipos tátchiboó í bohénachah, íjnit, caán

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9

tátchidih moón queétdih yeejép ĩ chājap jī”, yeebboó ñi niúj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítidih yeejép ĩ chājachah yuhna, úmcanjeh, Jesúih doonádih yeebdíhbut naáwádih jwí juiáinap jī. Biquína ñíh tátchidih moón maáta jwiítidih ĩ naóh cádahat tútachah yuhna, Dios ā teo wáacatjīh Jesúih doonádih yeebdíh jwí túi naáwáp jī.* ³ “Pablowā yoobópdih ĩ naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queétdih ñi weñat pínahdihjeh ĩ bidna caá”, biquína ĩ niúj yeena caá. ⁴ Obohjeéhtih, Dios jwí jenah joyátdih jéihni nin pah ā niúj naáwáp jī: “Jesúih túini doonádih ĩ naáwát pínah niijná, Pablowādih wā wahbipna caá”, ā niúj jī. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājnit caá”, bita ĩ niúj jenah joyát pínahdih jwí bidcan caá. Diosboó “Ī túi chājna caá”, ā niúját pínahdihjeh bidnit, Jesúih doonádih jwí naáwáp jī.* ⁵ Pánihna, yeebdíh naóhna, túini niúját pah niújcán, ñíh bií déedih náahcan, ded pah jwí bohéátjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwí chājatjidih ā jéihna caá. ⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeeb, bitabut ñi niúj jenah joicát pínah niijná, yeebdíh jwí bohénap jī. ⁷ Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naáwát túnta, Dios ā wahnit jumna, yeebdíh búdi jwíta jéih wat tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdi oinit, chahjeh bohéna, yeebdíh jwí yójahcap jī. Nomaníh mi wáúhdih túinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwí bohénap jī. ⁸ Yeebdíh búdi oinit, wéina, nihat yeó jáap jummat pah túini doonádih jwí naáwáp jī. Bita jwiítidih ĩ mao yohíhdih jéihna yuhna, yeebdíh jwí teo wáac cádahcap jī. ⁹ “Jwíjeéh ĩ jum láa, ĩih bácah ā chunáchah yuhna, búdi ĩ tewep jī”, ñi niúj náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātíh teo jwíhnit, púú nihat yeó jáap teo táah bejnit, chei tac yoob póhba ĩpĭ teo cádahap jī. Pánihna, Dioíh túini doonádih naóhnt, jwiítidih tac bunágáihcan, ĩ jeémát pínahdih júb chājat tút niijná, búdi ĩ tewep jī”, ñi niúj jéihna caá.*

¹⁰ “Jwíjeéh jumna, Dios ā weñat pínahdihjeh chājnit, ĩ túi jumap jī”, ñi niúj jéihna caá. Diosbut caandíh ā jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép ĩ jumap jī”, ĩ jéih niújcán caá. ¹¹⁻¹² “Jwíit nihatdih túinijeh ĩ bohénachah, jwí túi joyóp jī. Biquínadibut jwiítidih ĩ naáwáp jī. Ded ā wehdih ā túi bohéat pah jwiítidih ĩ túi naáwáp jī. Dios ā weñat pínahdih ded pah jwí chājat pínah niijná, búdi ĩ bohénap jī”, ñi niúj jéihna caá. Dios yeebdíh át níwip wat jī, áihwā jumnit, ájeéh ā maáh jumapboó ñi jummat pínah niijná. Páant yeebdíh jwí bohéátjidihbut ñi quíib bunácan nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwí naáwátidih ñi túi jepahachah náhninit, búdi wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwípĭ niijná caá. Ā naáwátidih yeebdíh jwí bohénachah, nin pah ñi niúj jenah joyóp jī: “Ī jenah joyátjīh naóhna ĩ chājan caá. Dios naáwát yoobát jwiítidih bohéna caá ĩ chājap”, ñi niúj jenah joyóp jī. Pánih jenah joiná, caán naáwátidih joinít, Jesúsdih jepahna, túiniboodíh tút numná caá ñi chājap. ¹⁴ Judea baácđih moón Dioíhwā ĩ jummat pah yeebbút biíc yoobó ñi jumna caá. Dios ā wahní Jesucristodih queét ĩ jepahat júb, ĩih baácđih moón judíowā, queétdih yeejép ĩ chājap jī. Pánihat pah muntih, yeebbút Jesúsdih ñi jepahat júb, ñíh baácđih moonjéh yeebdíh yeejép ĩt chājap taga.* ¹⁵ Queét judíowā jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapanitjidih yehna niúnit, ĩt mao yohop tají. Tútímah, jwí Maáh Jesucristodihbut ĩt mao yohop tají. Tútímah, Dios naáwátidih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodíh ñíh tátchímant ĩ bacanap jī. Pánih chājna, Diosdih búdi íjanit, nihat cáacwádhbut

* 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10 * 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8 * 2:14 Hch 17.5

ĩ enĩhcan caá.* ¹⁶ Judíowā nihcannit iiguĩpna ĩ bejat déedih náahcan, Jesúh doonádih naáwádih jwĩ bejehchah, judíowā jwĩ naáwátlih ĩ jáhĩhip yuh jĩ. Pánihna, Diosdih yehna ĩ niiját jĩib, ĩjnit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.

Pablo Tesalónicadih moondĩh ā jwáub enĩhat

¹⁷ Yeebdĩh wā cádah jūwáchah, wĩih caolih ñijeéh ā páñap be. Maátcanjeh ñijeéh wihcan yuhna, yeebdĩh búdí jwĩ bidip be. ¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdĩh enedih jwĩ jwáub bejĩhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdĩh búdí enedih wā bejĩhichah yuhna, Satanás jwĩ jib bejatdih ā jáhap jĩ. ¹⁹ Yeebdĩh Jesúh doonádih jwĩ naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwĩ wēina caá. Jwĩ Maáh Jesús ā jwáub dei jūwáchah, ñi jepahatjidih jenah joinit, búdí wēina, “Jwĩ naóhniji túini doonádih ĩ túi jepahap jĩ”, Jesúsdih jwĩ niij naóhbiipna caá. ²⁰ Pánihna, yeebdĩh jwĩ naáwáchah, ñi jepahatji jĩib, jwĩ Maáh jwiitdih ā wēi naáwátlih jéihnit, jwiitbut búdí jwĩ wēina caá.

3

Timoteodih ā wahat

¹⁻² Pánihna, yeebdĩh búdí náhni dahwanit, yeebdĩh ā enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwĩ wah bojop be. Caán jwĩ úud panihni, weemdĩh pej jumni, Cristoih túini doonádih āpĩ naáwáp jĩ. Diosjeh caandĩh ā wahachah, weemdĩh búdí ā teo wáacap jĩ. Pánihna, yeebdĩh ā bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandĩh wahniji, Atenas tútchiboó bíicjeh wā páñap jĩ.* ³ Jesúsdih ñi jepahatji jĩib bita yeebdĩh yeejép ĩ chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdĩh wā bohéat túutap jĩ. “Jesucristodih jwĩ jepahachah, jwĩ túut nūmátdih ĩjnit, áihwā nihcannitboó jwiitdih yeejép ĩ chājbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. ⁴ Ñijeéh jumna, páant jwĩ yapat pínadh dih dawá láa yeebdĩh jwĩ naáwáp jĩ. Būu jwĩ naáwátji pah ā yapatdih ñi jéihna caá. ⁵ Pánihna, ded pah ñi jumatdih búdí jéihĩna, Timoteodih wā wahap jĩ. “Nemépwā ĩ maáh queétdih ā yee naáwáchah, ¿queétdih caandĩh yehna ĩ niijná níit? Yehna ĩ niijcáh, nihah conboó jwĩ bohéat búdí jwĩ tewatji būudni ā jumbiipna caá”, wā niij jenah joyóp jĩ.

⁶ Būu Timoteo, ñi pehbhoó juibĩniji, ā jwáub juyáp jĩ. Jwáub juinít, “Nihat Tesalónica tútchidih moón meemdĩh búdí ĩ túyat túutap be. Queét Dios naáwátlih túi joiná beé ĩ chājap be. Túi joinit, Diosdih búdí oinit, ĩ múic túi oina beé. Yeebdĩh náhninit, búdí wēinit, yeebdĩh ĩ bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedih ñi bejihat pah muntih, queétdih yeebdĩh ĩ bidna caá”, weemdĩh ā niij naáwáp jĩ.* ⁷ Páant ā niij naáwáchah, yeebdĩh jwĩ náhni dahwaat ā yayáh bejep jĩ. Yeéb Dios naáwátlih jepahnit, ñi túi jumat doonádih joinit, bita jwiitdih yeejép ĩ chājachah yuhna, búdí jwĩ wēina caá. ⁸ Yeéb jwĩ Maáh Jesúsdih ñi túi péenachah, jwĩih caolih búdí ā wēina caá. ⁹ Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjĩh queét Jesúsdih ĩ túi péeatdih jéihna, búdí wā wēina caá. Páant weemdĩh ma weñaat ā túina caá”, Diosdih wā niijná caá. ¹⁰ Pánih jwēinit, yeó jáap, cheibut Diosdih búdí jwĩ wábhna caá, yeebdĩh enat túutna, jwiitdih ā wahat pínah niijná. Yeéb Jesúhwā ded pah ñi túi chājat pínadh dih beh joyát yeebdĩh páantjeh ā judhdhachah, ñi pebhna jwáub bohénadh dih jwĩ bejĩhna caá.

* 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

* 3:1-2 Hch 17.15

* 3:6 Hch 18.5

¹¹ Yeebdíh jwúb enedih jwí bejat pínah niijná, Satanás á jáhat panihatdih í yohat pínahdih jwí íp Diosdih, jwí Maáh Jesucristodihbut búdí jwí úbhna caá. ¹² Pánih úbhna, jwí Maáh yeebdíh á teo wáacat pínahdih jwí úbhna caá, chah míc oinit, nihatihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh búdí jwí oyat pah mántih, yeebbút bíc yoobó ñi oyat pínahdih wá náah yacna caá. ¹³ “Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh í chájat pínah niijná”, jwí niij úbhna caá. Páant á teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo nihát áihwájéeh jwúb dei júhñit, Jesús jwí íp Diosdih nin pah á niij naóhbična caá: “Queét táinit í jamuchah, queétdih dedé peéh chájat pínah á wihcan caá”, á niijbípna caá.

4

Dios á weñat pínahdih ded pah í chájat

¹ Búh bíh bohéatdih yeebdíh jwí naawát túut caá. Ñijeéh jwí jam láa, Dios á weñat pínahdih ded pah ñi chájat pínahdih jwí bohénap jí. Páant jwí bohéatjidih ñit quíib búdcáp taga. Páant ñi chájat chah ñi túi jepahatdih yeebdíh búdí jwí náah yacna caá.

² Jwí Maáh Jesucristo ded pah á wutatjidihjeh yeebdíh jwí naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá. ³ Nin pah ñi jumat pínahdih Dios á náah yacna caá: Diosdih jepahcannit í jumat pah yeebbút ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitjeh yeejép ñi chájca bojoó. ⁴ Dios á enechah, cáacwábut í enechah, ñi túi áa jumú. Pánih áa jumnit, mijeéh ñi túi jumú. ⁵ Diosdih jéihcannit í áa nihcannitjeh ípí metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chájca bojoó. Ñi weha mána yaádhjéeh túinijeh ñi jumú. ⁶ Mijeéh bóojeéh jumnihdih ñi dáuc wái metca bojoó. Dios nihát ñi chájatdih jéihnit, páant ñi chájat jíib búdí á peéh chájbična caá. Jon ñi pebh júbinitji caandih búdí jwí bohénap jí. ⁷ Dios jwiítidih í náah chájatdih wutcan, túinijeh jwí jumat pínahdih át wutap wut jí. ⁸ Butéh wá naawátidih weemjéh wá wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant á wutatdih wá naóh yapanap be. Pánihna, ded caandih yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodíh á yap yohna caá. Caán caá Túini Espiritudih yeebdíh wáhni.

⁹⁻¹⁰ Búh míc oyatdih yeebdíh bainí wá naawát túut caá. “Ñi míc oyoó”, Dios á niij wutatdih joinítji caandih túi jepahna caá ñi chájap. Pánih jepahna, nihát ñiíh baác Macedoniadh moón Jesúhwardih yeéb ñi túi oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumú. ¹¹⁻¹² Pánih míc oina, bícdih túinijeh ñi jumú. Míc jühcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatdih tabit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi túi tewee. Pánih teonit, bitaíh bíí déedih, íih jeémátdihbut tabit ñi úbh tac búgáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdíh jwí naawáp jí. Caandih ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét túi chájnit caá”, í niijbípna caá.

Jesucristo á jwúb dei júwúchah, ded pah á yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Búh, jwí déewá panihnitá, Jesúhwa í wunuchah, ded pah í yapat pínahdih yeebdíh jwí naawát túut caá, tabit ñi jgahcat pínah niijná. Jesucristo á wunat túttimah, Dios caandih át jwúb boonanap tají. Caan pah mántih jwiít áihwá jwí wunat túttimah, jwiítidihbut á jwúb boonachah, Jesús á jamapboó ájeéh jwí túi jumbična caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwa, ñi oinit í wunat túttimah, ñi bidna yehna, tabit ñi jgahca bojoó. Bita Jesúsdih jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan níit. Pánihna, í oinit í

wunat túttimah, i jwúb míc encat pínahdih jéihna, búdí jġahnit, i moh yéejna caá. Oboghjeéhtih, Jesúsdi jephacannit i jġahat pah yeéb ñi jġahca bojoó.

15 Nin pah Jesússeh ā naawátjidih yeebdih jwí naóh yapana caá: **“Queét wíihwā wannitji i boo pud jūwát pínah játih, wancannit i waóh púh laab béj páican niit”**, Jesús āt niijp wut jī. **16-17** Nin pah ā yapbipna caá: **“Ñi púh laab jūwá”**, Jesús ā niġ ejatdih, ángelwā i maáh búdí ā ejatdihbut jwí joibipna caá. Dios ā wúhni póojat nahġih ángelwā i maáh ā póojochah, jwí joibipna caá. Páant ā yánachahjeh, jwí Maáh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá. Páant ā dei jūwúchah, áihwā wannitji, Jesús ā boo pud jūwátji pah muntih, i boo pud jūóhbiipna caá. Queét i boo pud jūwúchah, jwiit áihwā wancannit, ġeéh wáac juibínit, wépép púh laab béjnit, mah tólihna nihat biícidih jwí Maáh Jesúsdi jwí jwááhbiipna caá. Pánihna, jwiit nihat biícidih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbipna caá.* **18** Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúb naóh yapanaá, Jesúsíhwā wannitdih tubit i jġahcat pínah niijná.

5

1-2 Bwú, wā déewā panihnitá, Jesúsíhwā wannit ded pah i yapat pínahdih ñi jéihna caá, bwca. Oboghjeéhtih, débólih Jesucristo ā jwúb dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiit cáacwā jwí jéihcan caá. “Náhnica, nwumni ā juyát pah jwí Maáh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá”, yeebjéh ñi niġ jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúb naóhcan niit.* **3** Diosdi jephacannit nin pah i niijbipna caá: “Bwú túini láa caá. Cáacwā i míc maocah, úmcanjeh, jwí túi jumna caá. Yeejép yapat jwiitdih ā wihcan niit”, i táoh niijbipna caá. Páant i niijchahjeh, caandih i jephacatji jíb, Jesús peéh chājadh ā jwúb dei jūóhbiipna caá. Yaádh i weép jáaat dée pah ā jumbipna caá. Wwú jumnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ā jwúb dei jūwúchah, caandih jephacannitji i yéejat júb i jéih jweicán niit.*

4-5 Oboghjeéhtih, wā déewā panihnitá, yeéboó dupánap panihpboó jumcan, baabáp panihpboó ñi jumna caá. Jesúsdi jephacannit, bita i encat pínah niijná, dupánapboó yeejép ĩpí chájna caá. Oboghjeéhtih, yeéboó páant ñi chájcan caá. Pánihna, náhnica nwumni ā waád juyát pah, Jesús ā jwúb dei jūwúchah, ñi wúhi bejcan niit. Yeebdih peéh chājadh jūóhna ā chájcan niit.

6 Jwiit Jesúsíhwā jumna, caandih jéihcannit i chájat pah jwiitdih chájcat caá náahap. ŷonit panihnit jumna, ded pah nin baácboó ā yapatdih queét i jéihcan caá. Oboghjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ā weñat pínahdih chájat túnt niijná, ded pah wā chájbi?” niġ jenah joyát caá jwiitdih náahap. “Waícanjeh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá”, niġ náhninit, túi chájat caá náahap.

7 Jesúsdi jephacannit, dupáat panihpboó jumna, ŷonit panihnit caandih i joicán caá. “Jesús ā jwúb dei jūóhcan niit”, niġ jenah joinit, i weñat pínahdihjeh chájnit, ĩpí babh máihna caá. **8** Oboghjeéhtih, jwiit baabáp panihpboó jumnitdih Dios naawátidih túi jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinit, yeejép chájcat caá náahap. Soldado míc mawadih bejna, ĩtah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jáhat pínah niijná, ĩtah chóodihbut áih tacamant ápí duoná caá. Pánihna, soldado ā míc jáhat pah, jwiit Jesúsíhwáidihbut míc jáhat caá náahap. Oboghjeéhtih, jwíh bácahdihjeh pohba jáhatdih niijná wā chájcan caá. Jwíh caolihdih jáhatdih niijná caá wā chájap. Nin caá jwíh caolihdih

* **4:16-17** Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

* **5:1-2** Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* **5:3** Is

Ƶwĩ Ƶāhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cáacwādihbut túi oyat caá caolihdih Ƶāhat ā Ƶumup. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdih ājeéh ā ub bejbipna caá”, niƵ jenah joyátbut caolih Ƶāhat ā Ƶumna caá. Pánih Ƶāhnit panihnit Ƶumna, Satanás Ƶwiítidih ā yéejat túutachah, caandih Ƶwĩ jéih yap yohna caá.* 9-10 Jesucristodih jepahcannit biícidih Dios Ƶwiítboodih át peéh chāihcap wat Ƶĩ. Obohjeéhtih, āihwā Ƶwĩ Ƶumat pínah niijná, Ƶwĩ yéejat Ƶiib, Ƶwĩ Maáh Jesucristo Ƶwiítidih át wan wāhup wat Ƶĩ. Pánihna, Ƶwiít āihwā Ƶumnit, nin baácboó páantjeh Ƶumna, wānna yāhna, nihāt biícidih ājeéh Ƶwĩ túi Ƶumbipna caá. 11 Caandih náhninit, Jesúsdi h Ƶi túi jenah joyát pínah, Ƶi jepahat pínahdihbut páantjeh Ƶi míc teo wāacá.

Pablo queétdih bih ā watat

12-13 Bua yeebdih bainí wā Ƶwāub naáwát túat caá, páant muntih. Níjeéh Ƶumnit Dios naáwátidih yeebdih ĩ bohénachah, Ƶi túi joyoó. Yeebdih bohéat pínah niijná, Diosboó queétdih ā watachah, yeebdih bohénit, búdí ĩ teona caá. Pánihna, queétdih oinit, Ƶi túi jepahaá. Yeebút míc oinit, biícidih Ƶi túi Ƶumú. 14 Yabhndidih Ƶi tewat túatú. ƴumnitdih, Ƶĵahndidihbut Ƶi weñanaá. Wēpcannitdih Ƶi túi teo wāacá. Bitadidih yóhacan, ĩjeéh Ƶi túi Ƶumú.

15 Yeebdih yeejép chājnitdih Ƶi yéj chāj Ƶwāubaca bojoó. Nihatdih túi chājnit, biícidih Ƶi túi Ƶumú.

16 Ded pah yeejép yapna yāhna, Diosdih túi jenah joinít, páantjeh Ƶi weñeé.* 17 Caandih Ƶi wābh cádahca bojoó. 18 Yeó Ƶáap Ƶumat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít Ƶi Ƶumú. Túi yapna, yeejép yapna yāhna, biíc yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít Ƶi Ƶumú. Pánihatdih Dios yeéb Jesúhwādi h ā náah yacna caá.*

19 Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ā teo wāacatdih Ƶi Ƶāhca bojoó. 20 Detdih Túini Espíritu ā naáwāchah, queét ĩ naóh yapañhichah, yeéboó joihcannit pah Ƶi Ƶumca bojoó. 21 Pánihna, nihāt naáwátidih túi jenah joinít, ded túini, ded túicanni ā Ƶumatdih Ƶi jéihyeé. Pánih jéihna, túinidih jepahnit, Ƶi náhninaá. 22 Obohjeéhtih, táicanniboodih, Ƶi joyáh bojoó.

23 Ƶwiít yeebdih Dios ā túyatdih búdí Ƶwĩ náah yacna caá. Pánihna, yeebdih wābhna, “Paá, queét míhwādi h búdí ma teo wāacá, yéj chājatdih ĩ yap yohat pínah niijná. Meemdih ĩ túi jenah joyát pínahdihbut teo wāacnit, queétdih ma túi wapaá”, búdí Ƶwĩ niƵ wābhna caá. Páant ā teo wāacachah, Ƶwĩ Maáh Jesucristo ā Ƶwāub dei Ƶāohni yeó Ƶáapdih yeéb āihwā túinit Ƶi Ƶumbipna caá. 24 Diosjeh yeebdih nionit, ā niƵjáti pah yeebdih ā túat nuúm péabipna caá.

Pablo ā péé túyat tútat

25 Wā déewā panihnitá, Ƶwiítidihbut búdí Ƶi wābú. 26 Dios ā oyatjih nihāt Jesúhwā Ƶi túi míc wābú. 27 Ƶwĩ Maáh Jesús ā enechah, nin pah yeebdih wā naóhna caá: Nin núodih Ƶi pebhna ĩ ub Ƶuibínachah, nihāt caánboó Ƶumnit Jesúhwādi h Ƶi túi en naáwá. 28 Ƶwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ā túi teo wāaca naáh. Páant bóojeh tigaá wā naáwát. Pablo

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17

* 5:16 Fil 4.4

* 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

2 TESALONICENSES

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútatnit, yeéb Tesalónica tátchidih moón jwí íp Dioíhwā, jwí Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát tútatnit, yeebdíh wā jwúb wahna caá.* ² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queédih “Túina caá, Paá”, ā niiját

³ Wā déewā panihnitá, yeebdíh úbhñit, “Jesúsdi hah í túi jenah joyát dih, chah í míic oyatdihbut ā túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwí niiját dée caá. ⁴ Jesúsdi ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwā dihbut jwí túi wēi naóhna caá.

Cristo ā jwúb dei jūwáchah, Dios yeejép wā dih ā peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi ñi cádahcan enna, Dios ā maáh jumapna yeebdíh ā bejat túatbipna caá. Páant ā chājachah, ā jenah joyát yoobópdih ā jumatdih niहत cāacwā í jéihbipna caá. ⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joini jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ā peéh chāj b ipna caá. ⁷ Jwí Maáh Jesús jeámant jwúb dei jūóhna, búdí tūu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwā biíc di h, yeé yeejép yapnitjidi h ā túi jumat túatbipna caá. Jwiít di hbut biíc yoobó ā chāj b ipna caá. ⁸ Pánih jūóhna, Dios di h, jwí Maáh Jesús íh túini dooná di hbut jephacannit di h ā peéh chāj b ipna caá. ⁹ Dios queé di h ā peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép í yapbipna caá. Jwí Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ā wēpat di hbut í jéihcan niít. ¹⁰ Jesús ā jwúb dei jūóhni yeó jáap di h áihwā caandíh wēinit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbipna caá. Yeé áh dooná di h jwí naáwáchah joinitbut queé biíc di h caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queédih ā úbát

¹¹ Yeebdíh Dios di h jwípi úbhna caá, ā náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Niहत áihwā di h páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwí úbhna caá, Dios di h túi jenah joini, ā teo wáacatjih ded pah ñi chājihat di h ñi buujáat pínah niijná. ¹² Páant ñi túi chājachah, jwí Maáh Jesucristoíhwā ñi jumatdih jéihñit, bita caandíh, yeebdíhbut í túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, í teo wáac b ipna caá.

2

Jesucristo ded pah ā jwúb dei jūwát

¹ Būu jwuh jwí Maáh Jesucristo nin baácbóó ā jwúb dei jūwáchah, míic wáac juibíni t, caandíh jwí jwááat pínah di h wā naóhbipna caá.* ² Bit a yeebdíh yeena, “Jwí Maáh át at jwúb dei jūóh tagaá”, í niijí chah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquína “Dios weem di h páant ā niijíp jí”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jí”, í t niij yee tagaá. ³ Pánihna, bita páant yeebdíh í yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ā jwúb dei jūwát pínah jātíh, Dios di h dawá í yap yohbipna caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép wutni ā jíghobipna caá. Caandíh Dios peéh chājna,

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1 * 2:1 1Ts 4.15-17

iiguipna ã wahbipna caá. ⁴ “Caán nihat maáh caá”, cãacwãdih niŷ jenah joyát túttnit, Diosboodíh ã weñat tútcan niít. “Weém caá Dios”, niŷ yeenit, Dioíh muúboó ã waadbípna caá, nihat caandih ennit, ï wëi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Niŷeéh jumna, páant yapat pínahdih wã naáwátjidih ñi náhnican niít? ⁶ Bui caán yeejép wutni pínahdih jáhni páantjeh jwí cãtíh ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñíoni yeó jáapdih yeejép wutni ã jígohbipna caá. ⁷ Bui caandih ñi jéih encah yuhna, nemépwã ï maáhboó Dios ã wutatdih cãacwãdih ã yap yohat túttna caá. Obohjeéhtih, páant ã chãjachah yuhna, yeejép wutnidih jáhni ã bejat pínah játih caán tubit yeejép ã jéih wut jwuhcan caá. ⁸ ã Bejat túttimah bácah, tubit yeejép wutni ã jígohbipna caá. Páant ã jígohat túttimah, jwí Maáh Jesucristo ã yeh iigátjìh nin baácboó jwúb dei juóhna, ã naáwátjìh póoj yohat pah, caandih ã buudábipna caá.* ⁹ Caán yeejép wutniboó nemép ã wëpatjìh, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj juutbipna caá, queét caandih ï wëi enat pínah niijná.* ¹⁰ Búdí yeejép ã chãjachah yuhna, iiguipna bejnit pínahboó “Caán túi chãjni caá”, niijnit, caandih ï jepahbipna caá. Queét Jesúih doonádih, yoobópdi ã jumachah yuhna, ït joíhcap tagaá. Páant ï joíhcat jìib, queét iiguipna bejnitdih Dios ã ubcan niít. ¹¹ Túini doonádih ï náahcat jìib, Dios queétdih máihnit pah ã chãjbipna caá, yee naáwátidih ï túi joyát pínah niijná. ¹² “Caán naáwát yoobópdi nihcan caá”, niijnit, yeejép ï wëi chãjatji jìib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

Dios áihwãdih ã ñíwat

¹³ Yeéb jwí déewã panihnitá, jwí Maáh Jesús ã oinit ñi jumna caá. Nin baácdi ã chãjat pínah játih yeéb iiguipna bejnit déejidih Dios ãt ñíwip wut jì, áihwã ñi jumat pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tiguaá”, yeéb ñi niŷ jenah joyóchah, Túini Espíritu yeebdíh ãt teo wáacap tagaá, túinit ñi jumat pínah niijná. Pánihna, ã ñíonit ñi jumachah, Diosdih wëinit “Túina caá, Paá”, jwí niiját dée caá. ¹⁴ Túini doonádih jwí naáwáchah, Dios yeebdíh ãt ñíwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh ã jumachah, yeebbát caán bícdih maáta ñi jumat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ñi jumuu. Pánih péena, jwí naóh bohéatjidih jwí daac wahnidihbut túi náhninit, ñi yap yohca bojóó.* ¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut yeebdíh búdí jwí uuúhna caá, ï náah yacat pah ñi chãjat pínah niijná. Jwiútdih oina, iiguipna bejnit déejidih Dios ã túi ubatdih náhninit, yeó jáap jumat pah búdí jwí wëina caá. Jesucristo, jwí íp bícdih yeebdíh ï teo wáaca naáh, wëp ñuhnit panihnit jumna, túi chãjnit, túi míc wëhenit páantjeh ñi jumat pínah niijná.

3

“Jwiútdihbut ñi uuúú”, ã niiját

¹ Bui jwí déewã panihnitá, jwiútdihbut ñi uuúú, jwí Maáh Jesúih doonádih dawá cãacwãdih jwí túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ñi wëi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah, ï túi wëi jepahat pínahdihbut ñi uuúú. Pánih jepahnit, bitadihbut ï naáwáchah, caán dooná waicanjeh ã bej peét bejbipna caá. ² Jesúih doonádih dawá jepahcan, yéej chãjnit jumna, jwiútdih ï yeejép chãjìhichah, Dios jwiútdih ã wapat pínahdihbut ñi uuúú. ³ Jwí Maáh Jesús ã niijátji pahjeh chãjni ã jumna caá. Pánih jumna, nemépwã ï maáh yeebdíh ã

* 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2 * 2:8 Is 11.4 * 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2

yéj chājat tātuchah yuhna, yeebdíh ã teo wáacbpna caá, Jesúsdi h tui jenah joinít, nemépwāboodíh ñi jepahcat pínah niijná. ⁴ Páant Dios yeebdíh ã teo wáacatjìh, ded pah jwí wutuchah, ñi jepahatdih jwí tui jéihna caá. Páant ñi chāj cádahcatdihbut jwí jéihna caá. ⁵ Dios búdí ã oyatdih yeebdíh ã tui jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadihbut ñi oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih át cádahcap wut jì. Páant ã jumat pah muntih, yeebbát yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wā uábhna caá.

Ā tawat tūtat

⁶ Jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjìh, nin pah yeebdíh wā watna caá: Det Jesúhwā jwí bohéátjidi h jepahcan, tewihcannitdih ñi pej jumca bojoó. ⁷ Ñijeéh jumnit, búdí jwí tewe chah, ñi enep jì. Pánihna, jwí tawatjì pahjeh muntih yeebdíhbut tawat ã náahatdih ñi jéihna caá. ⁸ Ñíih jeémát di h jíib wihcanni jwípi jeémcap jì. Obohjeéhtih, yeebdíh uábh tac buugácat tāt niijná, yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut búdí jwí tewep jì.* ⁹ Jwí bohéátjì jíib yeebdíh jwíta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwí tewep jì, yeéboó jwiít di h ñi en yacat pínah niijná. ¹⁰ Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwí níj bohénap jì: “Teocannit ì jeémca bojo naáh”, jwí níjip jì. ¹¹ Obohjeéhtih, yeébi quina ñit tewihcap wut be. Pánih tewihcan, bitadíh ñit tac buugánap wut be. ¹² Pánih tewihcannitdih jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjìh nin pah jwí níj watna caá: “Bitadíh tac buugácanjeh, ñi teweé, ñíih jeémát pínah jíib”, jwí niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeébi jwí déewā panihnitá, tui chājna, ñi chucá bojoó.* ¹⁴ Bi quina caanjìh moón jwí tawat tūtatdih ì yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tícnit, ì tāt numát pínah niijná. ¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdi h cádahnitdih ñi en jūihñat pah, queétdih ñi en jūihca bojoó. Queét ñi déewā, Jesúhwā ì jumuchah, ì yap yohatdih queétdih táinijeh ñi naáwá, ì tui tawat pínah niijná.

Ā péé táyat tūtat

¹⁶ Jwí Maáh Jesús jwiít di h tui jumat tūatni, yeó jáap jumat pah yeebdíh ã tui teo wáaca naáh, ñi tui jumat pínah niijná. Jwí Maáh ñijeéh ã tui jumca naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wíih téihyajìhjih wā daácna caá. Nihat wā daác wahnidih wíih téihyajìhjih wāpi daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih mic wā daacát di h enna, wā naáwát yoobát ã jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeébi nihatdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin núodih wã daác wahna caá. Jwí íp Dios jwiítidih túi ubni, Jesúsíh ãih túini doonádih í naáwát túatni wã jumna caá. Jwiítidih Jesús ã pehbóó ã ub bejat pínahdih jéihna, jwí wéi páina caá.

² Timoteo, meemdih Jesúsíh doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesúsíh ma jwíh jepahachah, wã wúuh panihni ma jumna caá. Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut oi jġah ennit, í teo wáaca naáh, ma túi jumát pínah niijná.

Bita ĩ yee bohéatdih Timoteodih ã yoobáat tútat

³ Macedonia baáboó jwí bej láa Éfeso tútchiboó juibínit, biquína Jesúsíh doonádih yee bohénitdih jwí joyóp jġ. Páant í bohéatdih joinít, meemdih caán tútchidih wã cádahap jġ, ĩ yee naáwátidih ma cádahat tútat pínah niijná. ⁴ ĩ nuowã jon jãtíh moón ĩ jenah joyátjidih páantjeh ĩ bohénap jġ. Ded pah ĩ naáwátjġ, ĩ wãtnadibut ĩ bohénap jġ. Queét pánih bohéna, míic íjanit, Dios jwiítidih ã wutat pah ĩ chãjcap jġ. ĩ jéihyatjġh bohéna, Diosboodih ĩ túi jenah joicáp jġ.

⁵ Páant ĩ jumuchah enniji, meemdih chah wã wêp bohéat tútat jġ, Jesúsíh wã bitadih ĩ oyat pínah, Diosíh ĩ túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chãjatdih ĩ umcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wã bohéatdih yohnit, oboh jumnbodih ĩ míic wéhena caá. ⁷ Moisés ã wutatjidih bohénit jumíhna yuhna, ded pah ĩ bohéatdih queétjeh ĩ beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ã wutatjidih yoobópdih jwí bohénachah, túini wutat ã jummatdih jwí jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wutatdih jepahnitdih jwúub bohéat caá náahap”, jwí niġ jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chãjnitboodih bohéat caá náahap: Dios ã wutatdih yap yohnit, yeejép chãjnit, ĩ mánadih mao yohnit, bitadibut mao yohnit ĩ jumna caá. Yéej chãjnit, neoná míicjeh, yaádh míicjehbut yéej chãjnit ĩ jumna caá. Cáacwãdih ubnit, bitadih teo wúhat pínah niijná, queétdih júb chãj wúhnit ĩ jumna caá. Yee naóhnit, túini bohéatdih yap yohnitbut ĩ jumna caá. Pánih chãjnitdih caá Dios naáwátidih bohéat náahap, ĩ túat numát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesúsíh doonádih Dios weemdih ã bohéat tútat jġ.

Dios Pablodih ã oi jġah enat

¹² Weém yeejép wã chãjachah yuhna, “Pablo wã naáwátidih ã túi bohébiipna caá”, niġ jenah joinít, jwí Maáh Jesús weemdih ã níwip jġ. Páant ã níwichah jéihna, “Túina caá”, caandih wã niijná caá. Páant ã níoni jumna, ãih doonádih wã bohénachah, ã wêpatjġh weemdih ã teo wáacna caá. ¹³ Páant ã níwat pínah jãtíh, Jesúsíh jéih jwuhcan, caandih yeejép wã wéhenachah, ãih cáacwãdihbut yeejép wã chãjachah yuhna,* caánboó weemdih ã níwip jġ. Yeejép chãj jwuhna, “Yeejép chãjna caá wã chãjap”, wã niġ jenah joicáp jġ. Páant wã jéih jwuhcah enna, peéh chãjcanjeh, weemdih át oi jġah enep jġ. ¹⁴ Pánihna, jwí Maáh Jesucristo weemdih búdi oinit, ã túi chãjatdih jéihna, caandih wã jepahap jġ. Pánih jepahni jumna, ã oyatjġh bitadibut búdi wã oina caá.

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

¹⁵ Yeejépwā jwī jumuchah jéihnit, iiguipna jwī bejat déedih túi ubat túut niijná, Jesucristo nin baácboó át dei jáuúwup tajī. Páant jwī naáwát yoobópdih ā jumatdih nihāt ī túi jéihye naáh. Weémbóó bita chah yeejép wā jumup jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chājni wā jumuchah yuhna, Jesucristo weemdih peéh chājcan, át jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, weemdih ā túi chājatdih jéihnit, bitabat caandih ī jepahbipna caá. Pánih jepahnit, Diosjeéh ā pehbboó páantjeh ī jumbipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihāt cāacwādh chah maáh caá. Caán jwījeéh ā jumuchah yuhna, caandih jwī en juicán caá. Caanjéh caá Dios. Biéh wihcan caá. Páant ā jumuchah jéihnit, jwiitdih yeó jáap jumāt pah caandih wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jumā nah.

¹⁸ Timoteo, wā wūúh panihni ma jumuchah, nindih meemdih wā wātna caá: Jwiit Jesúhwā waóhmitboó meemdih jwī teo jáha úúbh láa, Túini Espiritu ā jéihyanachah, meemdih jwī naóh yapanap jī. Páant jwī naóh yapaatjidih túi náhninit, Jesúh doonádh wēp naóh bohéni ma jumúú. Bita meemdih joicánjeh yeejép ī chājachah yuhna, caandih ma bohé cádahca bojóó. ¹⁹ Jesúsdih túi jenah joí cádahcan, yeó jáap jumāt pah caandih ma túi úúúú. “Dedé yéej chājat jīb weemdih ā wihcan niit”, niij jenah joyát túut niijná, mapī jumāt pah, táinijeh ma jumúú. Biqúna pánih jumcan, Jesúsdih ítāt cádahap tajī. ²⁰ Queét cádahnit poómpeéh Himeneo, Alejandrojīh ī jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwā ī maáhdih wāát wāhup jī, ded pah ā náahat pah queétdih ā chājat pínah niijná. Queét yeejép ī bohéatjidih cádahnit, ī jwúúúú túut nūmát pínah niijná, caandih wā wāhup jī.

2

Jesúhwā míc wáacnit, ded pah ī úúúú

¹ Būúúú nin pah meemdihjeh wā jwíh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúhwā míc wáacnit, nihāt cāacwādh ní úúúú, queébtut Jesúsdih ī jepahat pínah niijná. Pánih úúúúhna, “Túina caá, Paá”, caandih niijátbut ā náahna caá. ² Nihat maátadihbut úúúú náahap, míc mawat wihcan, Dios ā náahat pah chājnit, iih cāacwā ī túi jumāt pínah niijná. ³⁻⁴ Nihat cāacwā iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, ā wūúúh túini doonádh jointī ī jepahatdih Dios ā náah yacna caá. Páant bitadih jwī úúúúchah, búdí ā wēina caá. ⁵⁻⁶ Biícjeh tígaa Dios. Obohjeéhtih, jwiitboó yéejnit jumna, caán biícidih jwī jéih jumcan caá. Páant jwī jumuchah, nihāt cāacwā úúúú jeñé Jesucristojeh jwī yéej chājat jīb át wūúú wāhup jī, Diosjeéh jwī túi jumāt pínah niijná. Jesús ā wūúú wūhatji doonádh Dios ā nūúú láa cāacwādh át jéihya jwíhip jī. ⁷ Jesús páant ā jumāt dīh wā naáwát pínah, judíowā nihcannitdih túini doonádh wā bohéat pínahbut niijná, weemdih ā níwip jī. Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Wā yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ī chājat

⁸ Queét Jesúhwā mūúúúá jumāt yoobó míc wáacnit, biícidih úúúúhna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ī úúúú naáh. Íjican, míc jūihñat wihcanjeh úúúú waáwát caá náahap. ⁹ Yaádhboó táinijeh yéueh ī dūwú naáh, bita ī en nīnahcat pínah niijná. Tubit mácah jígohni iih waó yoócnadh ī chājca bojo naáh. Bita ī wēi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí jīb jumni iiguúú tōpna,

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14 * 2:7 2Ti 1.11

yégueh chóonadihbut ï ðuocá bojo naáh.* ¹⁰ Queét yaádh ï túi chãja naáh. Pánih chãjna, bitaboó queétdih jenah joiná, ï túi jígohatdih jenah joicán, ded pah ï túi chãjatboodih ï jenah joibipna caá. Páant tigaá Dioíhwã yaádh dih náahap. ¹¹ Míc wáacna, laihsanjuh, wëinit, bohéatdih ï túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ï wutca bojo naáh. Laihsan, túinijeh joi chãudnit yaádh ï jumã naáh.* Adándih Dios jwíih chãjnit, caán túttimah, Evadih át chãjap wut jï, caandih teo wáacnih mi jumat pínah niijná.* Caánt Adándih wutnih pínah mit nihcap wut jï. Nemép ã yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mit joyóp wut jï. Páant ã yeenachah joiná, Diosdih mit yap yoh jwíihip wut jï.* ¹⁵ Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwíihichah yuhna, yaádh ï wehdih túi en daonit, Diosdih túi jenah joi cádahcan, ãjeéh ï túi jumnipna caá. Diosdih cãacwãdihbut oinit, ï túi chãjchah, queétdih ã wëi enbipna caá.

3

Jesúhwã ï maata ded pah ï chãjat

¹ Bũũ, Jesúhwã ï maatadih ded pah ï níwat pínahdih wã naóhbiipna caá. Ded queétdih waóhni jumíhni túini tewatdih ã bidna caá. Caán yoobópdih tigaá. ² Jesúhwãdih waóhni pínahdih ñiona, yeejép dooná ã wihcat pínah niijná, nin pah jumnitdih ï níwi naáh: Det biíc wilidihjuh bíbohniidih, túi jenah joinít, túinijeh mũudíh waád júúwát túttnit, túi naóh bohénitdih níwat caá náahap. ³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jãihcannit, dinero búdí bidcannit, cãacwãdih túinijeh chãjnitdih níwat caá náahap. ⁴ Pánih ñionit, ï weha mána yaádh dih, ï wehdihbut yeejép niijcãnjeh túi wutnit ï jumã naáh. ⁵ Queétdih túi wutcan, Jesúhwãdihbut ïta túi wutcan tagaá. ⁶ Jesúsdih jáap jepahni Jesúhwãdih waóhni ã jumca bojo naáh. Jáap jepahnidih ï waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, ãta níj jenah joi tagaá. Páant ã níj jenah joyóchah, Satanásdih ã peéh chãjat pah muntih Dios caandihbut ãta peéh chãj tagaá. Satanás páant ã níj jenah joyátji jíib, Dios át peéh chãjap wut jï. ⁷ “Caán túi chãjni caá”, Jesúsdih jepahcannitboó ï niijníndih maáh ï waadána naáh. Pánih túi chãjni jumna, nemép ã náahat pah ã chãjchah, caandih dedé yeejép dooná ã wihcan níit.*

Jesúhwãdih teo wáacnit ded pah ï chãjat

⁸ Jesúhwãdih teo wáacnitjeéh waadát túttnitdih ñiona, nin pah jumnitdih ï níwi naáh: Túi jenah joinítidih, ï niiját pah chãjnit, máihcannit, jéihcha dinerodih wãbhcanitdihbut níwat caá náahap. ⁹ Dedé peéh chãjat wihcan, Dios naáwátidih túi jepahnitdihbut níwat caá náahap. ¹⁰ Queét waadíhni ded pah ï chãjatdih ï jwíih túi ene naáh. Pánih enat túttimah, yeejép chãjcannit jumna, Jesúhwãdih teo wáacnitjeéh ï jumã naáh. ¹¹ ï weha mána yaádhbut nin pah ï jumã naáh: Túinijeh jumnit, obohjuh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ï niiját pah chãjnit yaádh ï jumã naáh. ¹² Jesúhwãdih teo wáacnit pínahdih ñiona, nin pah jumnitdih ï níwi naáh: Det biíc wilidihjuh bíbohniidih, ï weha mána yaádh, ï weh, queétdih teo wãhniidihbut túi wutnitdih ï níwi naáh. ¹³ Páant ï ñionitboó Jesúhwãdih ï túi teo wáacachah, bita queétdih ï túi wëi naóhbiipna caá. Pánihna, túini doonádih, Jesucristodih ï jepahatdihbut wãmcanjuh bitadih ï naóhbiipna caá.

* 2:9 1P.3.3 * 2:12-14 1Co.11.2-6; 14.34-35 * 2:12-14 Gn.2.7,21-22 * 2:12-14 Gn.3.1-6 * 3:7 Tit.1.6-9

Dios naáwát ded pah ā jumat

14-15 Butéhjeh ma pebhboó bejihna caá wā chājap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wāta bej jwahcan caá”, niijnít, nin núodih meemdíh wā daác wahna caá, queét Jesúihwā míc wáacnit, ded pah ī jumat pínahdih ma jéhyat pínah niijná. Jwiít Jesúihwā Dios páantjeh jumniíhwā jwī jumna caá. Áihwā jumna, ā naáwát yoobópdih jumnidih jéihna, caandih jwīpī bohéna caá. 16 Jon jātih Jesucristoíh túini doonádih jwī jéih jwahcap jī. Páant jwī jéihcannidih buu Dios jwiítidih ā jéihyanap be. Nin pah caá ā jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo át cāac jumap wut jī. Túini Espiritu caandih búdí teo wáacnit, yéjeat wihcanni ā jumatdih át júutap wut jī. Ángelwābut caandih īt enep wut jī. Á bohéat túutnitboó nihát baácđih moondih āih túini doonádih jwī bohénap jī. Páant jwī bohénachah, caán doonádih joinít, dawá caandih ī jepahap jī. “Nihat baácđih moondih űi bohénaá”, ā niiját túttimah, jeáboó Dios caandih át ub púuh laab béjep wut jī. Caán naáwátđih jwiít nihát Jesúihwā jwī túi jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ā jumat

1 Túini Espiritu nin pah jwiítidih ā jéihyana caá: Jesús ā jwáub dei júúwát pínah jātih, biquína āih túini doonádih joinítji caandih cádahnit, nemépwā ī yeeatđih ī joibípna caá. 2 Pánih joinít, bitadih ī yee naáwáchah, queébut ī jepahbipna caá. Pánih yee naóhnit, yeejép chājna yuhna, “Weemdíh yéjeat wihcan caá”, ī niij jenah joibípna yuh caá. 3 Nin pah ī niij bohébipna caá: “űi áa jumca bojoó. Jwī jeémát túatcanni jeémátđih űi jeémca bojoó”, ī niij wutbipna caá. Queét páant ī jeémát túatcah yuhna, Diosboó jwī jeémát pínahdih wūhna, nihátđih ā jeémát túatna caá. Jeémátđih bíbohna, caandih “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap. 4 Nihat Dios ā chājni túini caá.* Pánihna, ā wūhni jeémátđih ubna, caandih “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ī jeémát túatcah, queéđđih űi joyáh bojoó. 5 “Nihat wā wūhni jeémát ā túina caá”, Dios ā niijátđih náhninit, “Nin jeémát ma wūhat túina caá, Paá”, niijnít, ā wūhni jeémátđih wēi jeémát caá náahap.

Jesúihwāđih teo wáacnit ded pah ī jumat

6 Páant wā naáwátđih Jesúihwāđih bohéna, meém, Timoteo, caandih túi teo wūhni ma jumbipna caá. Jesucristoíh doonádih túi joiníji jumna, Dios naáwátđihbut túi jepahni ma jumna caá.

7 Diosđih jéihcannit ī jenah joyátjéhjeh ī bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahboodíhchjeh chājat caá náahap. 8 Ded āih bácađđih ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, āih bácađđihchjeh nihcan, āih caolihđih ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pánih caolihđih wēpana, nin baácboó túi jum, ā wunat túttimah, jwáub boo pud jéóhnit, Dios pebhboobút ā túi jumbipna caá. 9 Caán yoobópdih tigaá. Pánihna, nihát cáacwāđih caán naáwátđih jepahat caá náahap. 10 Yeejép yapna yuhna, búdí jwī teona caá, nihát Diosđih ī jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihát iiguípna bejnit déedih túi ubni jumna, caandih jepahnitđihchjeh ā túi abbipna caá. Páant ā túi ubat pínahdih jéihnit, jwī wēi páina caá.

* 4:4 Gn 1.31

11 Páant wã niiját dih bohéna, Jesúhwādhī ma túi wutúú. 12 Obohjeéhtih, jáap ma jumachah ennit, biquína meemdīh īta joyáh boj tagaá. Páant ī joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma chāj jútú: Bitadīh oina, túinijeh naóhnit, túi chājnit, Jesúsdih ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jumachah yuhna, meemdīh ī joyáh bojcan niit. Páant ma túi jumachah, queét meemdīh ī en yacipna caá. 13 Pánihna, ma pebhna wã juibiát pínah jātīh, Dios naáwát dih en naóhnit, Jesúhwādhī ma túi beh joyánaá. 14 Jesúhwā ī maáta meemdīh teo jāha úbhñit, Túini Espiritu ā niiját dih ī naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant ī teo jāha úbúchah, Dios meemdīh āih wēpat ā wūhatjidih náhninit, úmcanjeh ma túi wēp bohénaá.

15 Páant wã niiját dih ma túi náhninaá, yeó jáap jumāt pah Dios naáwát dih chah ma túi bohéatdih nihat ī enat pínah niijná. 16 Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jumāt pah páant míc ma chājaá. Pánih chājna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguipna bejnit déejidih ma túi úbbipna caá.

5

Bita Jesúhwādhī ded pah teo wáacat

1 **W**ũ baini meemdīh wã jwúub naáwīhna caá, ded pah Jesúhwādhī ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ī yéj chājachah, jūihcan túinijeh naáwát caá náahap. Ma lípdih ma naáwát pah, behnitdihbut túinijeh ma naáwá, ī túut nuumát pínah niijná. Ma údwādhī ma naáwát pah japatadīhbut túinijeh ma naáwá, queétdih ī túut nuumát pínah niijná. 2 Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáhdihbut túinijeh ma naáwá. Ma déewā yaáhdih ma naáwát pah, jūihcan, japata yaáhdihbut túinijeh ma naáwá, ī túut nuumát pínah niijná.

3 **W**ũ éemp wunnit yaáhdih ded pah ma teo wáacat pínahdih wã naóhñipna caá. Dedh déewā wihcannih éemp wunnidih teo wáacat caá náahap. 4 Obohjeéhtih, éemp wunnih mi weh jumna, mi jūimená jumna, queétdih caántdih ī teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wutat pah ī chājna caá. Queétdih mi en dawátjī pah, queétdih ī jwúub en dawá naáh. Páant ī chājachah enna, Dios ā túi wēina caá. 5 Biíh wili éemp wunnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi pāina caá. Pánih jumna, yeó jáap jumāt pah Diosdih mi úbhñna caá. Páant mi jumāt dih ennit, caántdih ñi teo wáacá. 6 Obohjeéhtih, biíh wili éemp wunnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinit, Jesúsdih jepahcan, iiguipna mi bejipna caá. Páant mi jumachah ennit, caántdih ñi teo wáacca bojoó. 7 Nin butéh wã wutatdih Jesúhwādhībut ma jwúub naóh yapanaá, ī túi chājat pínah niijná. Páant ī chājachah ennit, “Í túi chājcan caá”, bita queétdih ī jéih niijcán niit. 8 Ded ā déewādhī túi en daocánni, ā wehdih ī índihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, ā naáwát dih ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdih jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

9 Dedh éemp wunnih Jesúhwādhī teo wáacnitjéh mi waádihichah, sesenta jópchi chah bíbohñih, bícdihjeh áa jumnihjidih ñi waadánaá. 10 “Caánt túinijeh chājnih caá”, ī niijnidih, mi wehdih túi behanīh, miñ nuúboó bitadīh túi waád júúwát túutnih, Jesúhwādhī teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, túinijeh chājnihdih ñi waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaáhdih ñi o péanit, ílh wūtnadīh ñi daacá.

11-12 Obohjeéhtih, éemp wənnit yaádh jáapwā yaádh buúg ī jumuchah, ſih wātnadih ma daacca bojoó. “Míihwādih teo wáacnih pínahjeh wā jum̄bipna caá”, Cristodih niijnih yaádh jum̄na yuhna, túttimah newédih jwúub bidna, ĩta jwúub áa jum̄ tagaá. Pánih chājn̄it, ĩ naáwátji biíc yoobó ĩ péacah, queét yaádh̄dih peéh chājat āta jum̄ tagaá. ¹³ Pánih chājna, nin pah̄but ĩta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mauná yoobó táoh yee naóh̄nit, bita ĩ tewatdih en naóh̄nit, yeejép wéhenitbut ĩta jum̄ tagaá. ¹⁴ Pánihna, queét yaádh jwúub áa jum̄nit, ĩ weh jum̄ naáh. ĩ weha mána, ĩ wehdih̄but ĩ túi en dawá naáh. Páant ĩ chājachah, jwúit Jesúh̄wādih enihcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ĩ jéih niijcán niit. ¹⁵ B̄uu biquína éemp wənnit yaádh Jesucristodih cádah̄nit, Satanás ā náah̄tboodih ĩ chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant ĩ chājcat pínah niijná, meemdih̄ wā naóh̄na caá.

¹⁶ Det Jesúh̄wā ĩ dée wili éemp wənnih mi jumuchah, queétboó caántdih ĩ teo wáaca naáh. Páant ĩ teo wáacachah, bita éemp wənnit, déewā wihcannit yaádh̄boodih Jesúh̄wā ĩ jéih teo wáacna caá.

¹⁷ B̄uu Jesúh̄wā ĩ maátadih ded pah̄ ĩ chājat pínah̄dih meemdih̄ wā naóh̄bipna caá. ĩ maáta queétdih ĩ túi en dawát jīb, wēinit ĩ jīb chāja naáh. Biquína ĩ maáta, Dios naáwát̄dih bohénitbut ĩ jumuchah, bita maátadih ĩ jīb chājat chah, queét bohénitboodih ĩ jīb chāja naáh. ¹⁸ Dios naáwát̄dih daácni nin pah̄ ā niúj daacát̄jidih náhn̄iat caá náahap: “Momo jiwíwā trigodih ĩ caóh ch̄uñuchah, queétdih ñi jac chéoca bojoó, ĩ túi jeémát pínah niijná”, āt niúj daacáp taj̄.* Páant ā daacát̄ji pah̄ m̄antih, biíh̄boó “Teonidih ā tewat̄ji jīb, jīb chājat caá náahap”, āt niúj daacáp taj̄.* Páant ĩ niiját̄jidih náhn̄init, Jesúh̄wā ĩ maátadih wēinit, queétdih ĩ túi jīb chāja naáh.

¹⁹ Jesúh̄wā maátadih biícjeh yeejép dooná naóh̄nidih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó ĩ niijichah, caandih ĩ naóh̄ yacat yoobóp̄dih ā jum̄na caá.* ²⁰ Pánihna, ā yéej chājat̄dih ā cádah̄h̄chah ennit, ñi m̄ic wáacapoó caandih ñi j̄aih̄ñuá. Páant ñi j̄aih̄ñuchah joinit, bitabut biíc yoobó yeejép ĩ chājcan niit.

²¹ Dios, Jesucristo, ā ñionit ángelwābut ĩ enechah, nin pah̄ meemdih̄ wā wətna caá: Butéh wā naáwát pah̄ ma túi chājaá. Pánih chājni jum̄na, biíc̄dih chah teo wáacnit, biíhdih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúh̄wādih biíc yoobó ma chājaá.

²² Det Jesúh̄wā ĩ maáh waádih̄nitdih ma teo jāha uábat pínah jātih, yójahcanjeh, ded pah̄ ĩ chājat̄dih ma túi en ñun̄ jwúh̄uá. Páant túi en jwuh̄canjeh ma ñiwichah, queét yeejép chājn̄it ĩta jum̄ tagaá. Páant yeejép ĩ chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājn̄itdih waadána nihna, “Queét túi chājn̄it caá”, niijn̄i pah̄ mata jum̄ tagaá. Meémboó yéejat wihcanni ma jum̄uá.

²³ B̄uu meemdih̄ jwuh̄ baini wā naóh̄bipna caá. Mahdih̄jeh ma babhna caá. Pánih babhna, wudah̄ tubat, biíh̄ wunatbut meemdih̄ dawá láa ā jum̄na caá. Pánihna, jiwá iguñ macdih̄but bain̄ibit babh̄bat caá meemdih̄ náahap, míih̄ bácah ā túi jum̄at pínah niijná.

²⁴ Maátadih̄ ñi bidat̄dih jwúub jenah̄ joinit, nin pah̄ wā niúj naóh̄na caá: Biquí láana det ĩ yéej chājachah, nihat jwí jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínah̄dih̄but jwí jéihna caá. Pánih̄nit maáta ĩ jum̄ih̄ichah yuhna, queétdih

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

ñi waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ī yéej chājatdih jwī jéih jwahcan caá. Pánih jéih jwahcan yuhna, túi en ñuunnít, yeejép ī chājachah, jwī jéihbipna caá. ²⁵ Caan pah muntih biquína ī túi chājachah, nihah jwī jéihna caá. Bitaboó ī túi chājatdih jéih jwahcan yuhna, táttimah jwī jéihbipna caá. Táiniboodíh ded pah jwī jéih bihcan caá.

6

¹ Bui teo wāhñit jwah ded pah ī chājat pínahdih wā naóhñit caá. Queét Jesúihwā jumna, ī maátadih ī túi teo wūhū naáh. Páant ī chājachah ennit, Jesúsdih jepahñit ī jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwī bohéatdihbut ded pah ī jéih yeejép naóhcan niít. ² Ī maáta Jesúihwā ī jumuchah, queét teo wāhñitbut Jesúihwā jumna, Ī maátadih ĩta túi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ī chājachah, ā túican caá. Queétdih ī túi teo wūhū naáh. Pánih teo wūhna, ĩ déewā panihñitdih teo wáacna caá ĩ chājap. Ī maátadih oina, Jesúsdih jéihcannitdih ī teo wāhat chah, ī túi wēi jepaha naáh. Páant wā wutatdih queétdih ma jwūub naóh yapanaá.

Ded pah Diosjééh túi jumat

³ Bui jwī bohéatdih mácah naóhñitdih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhñit caá. Det mácah bohéna, jwī Maáh Jesucristoíh túini doonádiñ náahcan, Dios naáwátidihbut ī túi bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, ī túi jéihcan caá. Ījñit pah múic wéhena, múic jūihñat táutñit, Ī múic eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná Ī niijátji jñib, queétdih ī wēi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajééh jéih jumcan, múic jūihñitjeh ī jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, búdí dinerodih jwī bíbohñit caá”, ĩ niij jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohātjñ wēina, Diosdih jepahna, túi jumat caá náahap. ⁷ Jwī jwíih cáac jumna, dedé bíí déedih jwīt ub jūóhcap jñ. Buidná, bíí déedih jwī jéih ub bejcan niít. Pánihna, jwī bíbohāt pah bóojeh weñat caá náahap.* ⁸ Jwī jeémátidih, jwíih yéguehdihbut jwūub chah náahcanjeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bíí déedih bidna, nemepboó ā yéej chājat táutuchah, nihah yeejépdih chāñit caá ĩta jumap. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétdih tígaa yeejép ĩ yapbipna caá. Pánih cádahcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. ¹⁰ Det dinerodih búdí bidna, dedé yeejép ĩ chājna caá. Biquína pánih bidñitboó Jesúsdih cádahñit, búdí jñgahna, tabit ĩ moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ā naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép ĩ chājatdih ennit, “Biic yoobó weembút wā chājcan niít”, niijnít, bíáboó ma jwei béjéé. Táiniboodíhñeh ma chājaá. Ded pah Dios meemdíh ā wūtuchah, caandíhñeh ma jepahaá. Jesúsdih ma túi jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Bitadih táinijeh ma numah jumaa. ¹² Jeáboó ājééh jumni pínahdih Dios meemdíh āt ñiwip jñ. Meemdíh ĩ daabánachah, Jesúsdih ma jepahatdih dawá cáacwādih ma túi naáwáp jñ. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó jñibíñit, páantjeh ma jumat táut niijná. ¹³ Diosboó nihahdih āt chājap wūt jñ. Jesucristoobó Poncio Pilatodih ded pah ā jumatdih túi yoobópdih āt naáwáp wūt jñ.* Dios, Jesucristojñ ĩ enechah, nin pah meemdíh wā wēp naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíh wā wutatdih ma

* **6:7** Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * **6:10** He 13.5 * **6:13** Jn 18.37

túi jepahaá. Jwĩ Maáh Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínah jãtĩh, ã wutut pahjeh ma chãjaá, cãacwã meemdĩh ĩ naóh yaccat pínah niijná. ¹⁵ ã náahni yeó jáapdiyhjeh Dios ã wũúhdih ã jwúub wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihát cãacwã ĩ maáh. Nihát cãacwã ĩ maáta chah maáh caá ã jumup. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjĩh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, jwiit cãacwã ã yeh iiguĩpna jéih bejcan, caandĩh jwĩt en juicáp jĩ. * Bũ láabut caandĩh jwĩ en juicán caá. Caánboodĩh jwĩ weñat dée caá. “Meém chah wēpni caá”, caandĩh jwĩ niij jĩh. Páant tií ã jumna nah.

¹⁷ Dawá bií dée bíbohnitdih nin pah ma wututú: “Weemdĩh dedé jedhdát wihcan caá”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. ĩh bií déedih bũudní pínahjeh ã jumuchah, caandĩh ĩ túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihát jwĩ náahatdih ã wũhuchah jéihnit, caánboodĩh ĩ túi jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, túinidih chãjnit, bitadĩh ĩh bií déedih wũhna, túi teo wáacnit ĩ jumna naáh. ¹⁹ Páant ĩ chãjachah enna, Dios pebhna ĩ juibínachah, queédihbut ã túi chãj jwúubanachah, caánboó páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

Pablo Timoteodih ã pée naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdĩh ã naáwát túatnidih ma túi bohénaá. Ma quíib bũudcá bojó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicánnit pah ĩ wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wã bohéat túi jéihnit ĩ bohéat caá”, ĩ niijná yuh caá. Páant ĩ niij naáwáchah, ma joyáh bojó. ²¹ Biquína páant ĩ niij naáwáchah joinit, Jesúsdih ĩt cádahap wut jĩ.

Dios meemdĩh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naawát túatni jumna, nin núodih meém Timoteodih wã jwúub daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh í túi jumbipna caá”, ã niijátjidih bitadih Dios weemdíh ã naóh bohéat túatup jĩ. 2 Timoteo, wã wúúh panihni ma jumuchah, meemdíh búdí wã oina caá.* Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristo bíicdih meemdíh oinit, í jĩgah en teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

3 Diosdih úúbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdíh wã úúbhna caá. Pánih úúbhnit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwí nuowã wënit, ípĩ jepahat pahjeh muntih, weembát caandih wënit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chãjat peéh weemdíh ã wihcatdih wã jéihna caá. 4 Con láa meemdíh wã cádah bejehchah, ma juñátjidih náhninit, majeéh jumnit, túi weñat túat niijná, meemdíh wã jwúub eníhna caá. 5 Meém Jesúsdi h ma túi jenah joyátidih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma íin Eunicebut Jesúsdi h it jwíih jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandíh ma túi jenah joiná caá.*

6 Meemdíh wã teo jáha úúbúchah, Dios meemdíh ã wëpatdih búdí át wãhup jĩ, ã wutat pah bitadih ma túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã chãjatjidih náhninit, úumcanjeh, ã wëpatjĩh bitadĩh chah ma teo wáaca. 7 Dios jwiítidih Túini Espiritudih át wãhup be, jwíjeéh ã jumat pínah niijná. Pánih jwíjeéh jumni Túini Espiritu jwiítidih búdí ã teo wáacna caá, cáacwã ded pah í jenah joyátidih jwí úumcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cáacwãdih oinit, ã wëpatjĩh queétdih jwí jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiítidih ã túi jenah joyát túatna caá. 8 Pánihna, jwí maáih doonádih bitadih naóhna, ma tíc jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wã bohéat jib nemat muúboó wã jumuchah, wã chéna ma jumatdihbut ma tícna bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jib meemdíhbut yeejép ã yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijí. Páant ã yapachah, Dios meemdíh ã teo wáacipna caá, caandíh ma cádahcat pínah niijná. 9 Jwiít iiguipna bejnit déejidih Diosjeh jwiítidih át túi úbup wut jĩ. Pánih túi úbnit, jwiítidih át níwip wut jĩ, áihwã jumnit, jwí túi chãjat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwí túi chãjat jib át níocap wut jĩ. Nin baácidih ã chãjat pínah jãtih ã jenah joyátjĩ pah jwiítidih oina, át níwip wut jĩ. Pánih oina, jwiítidih túi úbni pínah Jesucristodih ã wah deyaat pínahdih át jenah joyóp wut jĩ. 10 Pánih jenah joiníjĩ caandíh wah deyana, ã oyatdih jwiítidih ã túi jéihyana caá. Páant ã wah deyani Jesús jwiít áihwãdih iiguipna jwí bejat déejidih át túi úbup wut jĩ. Caán Jesúsdi h jepahna, páantjeh Diosjeéh jwí túi jumat pínah doonádih jwiítidih naawádih át dei júúwáp wut jĩ.

11 Weemdíh níonit, Dios ã wahap jĩ, caán túini doonádih wã naawát pínah niijná.* 12 Páant ã wutatdih wã jepahatjĩ jib buu nin nemat muéboó jumnit, yeejép wã yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wã tíc jenah joicán caá. “Wã jepahni Jesús át wëpni jumna, áih doonádih naawát túatnit,

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

weemdih ã túi teo wáacbipna caá. Páant ã teo wáacachah, páú ã jwúub dei jéúwúchahna, caandih túi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wã naóhbipna caá”, wã níj jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih túi jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópdih wã bohéatji pah ma chãj cádahca bojoó. ¹⁴ Jwíjééh jumni Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh Dios meemdih ã naáwát túatnidih yoobópdih ma bohénaá. Caandih túi náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácđih moón Jesúihwã weemdih cádah tigaá ĩt chãjap. Pánih tigaá ĩ jwúub jígochap. ĩjééh Figelo, Hermógenes wát jumnitbut ĩ cádahatdih ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queét nihat weemdih ĩ cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdih enedih joinít, ã túi weñanap be. Nemat muúboó wã jumachah yuhna, Roma tútchiboó joinít, wã chéen ã jumatdih túic jenah joicánjeh, weemdih maatápdih bidniji weemdih ã bid jayúp jĩ. Páant weemdih ã túi teo wáacat jíib, ã déewádih jwĩ Maáh ã jĩgah en teo wáaca naáh. ¹⁸ Éfeso tútchiboó jwĩ jumachah, weemdih búdí ã teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwĩ Maáh Jesúsdih búdí wã wúbhna caá, nin baácboó jwúub dei jóóhmit, caandih búdí ã jĩgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh túini soldado panihni

¹ Meémboó, wã wúh panihni, Jesucristo meemdih oinit, ã teo wáacachah, caandih ma túi péenaá. ² Dawá wã bohéatdih joiníji meem jwáh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ã náahat pah túi chãjnit, bitadih bohé jéihnitbut ĩ jumã naáh.

³ Soldadodih búwat ã jumachah yuhna, ã cádahcat pah muntih, meemdihbut bíic yoobó ã yapachah, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Jwiit nihat Jesúhwádih bíic yoobó ã yapna caá. ⁴ Ded soldado ã maáhdih weñáihna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado nihcanni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjcan tagaá. Pánihna, soldado ã chãjat pah muntih, meembát Dios ã weñat pínahdihjenah jenah joinít, ã wutat pah ma túi chãjaá. ⁵ Pánihat dée, ded náoni maáta ĩ wutat pah túi chãjnijeh, ã wép náwat jíibdih ã jéih bíbohna caá. Pánihna, náoni ã túi chãjat pahjenah muntih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdih túinidih ã wúhbipna caá. ⁶ Pánihat dée muntih, wápchi túi teoniboó ã tewat jíib jeémátdih jwíih bíbohah caá náahap. Pánihna, Dios meemdih ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pebhboó ma juibínachah, meemdih wéinit, ã túi chãjbipna caá. ⁷ Wã níjájtdih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwĩ Maáh meemdih ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih ma quíib búudcá bojoó. Caán maáh David jumã áť jumap wut jĩ. Wunna yuhna, ã jwúub boo pud jéúwátji túini doonádih wápĩ bohénap jĩ. ⁹ Pánih caandih wã bohéat jíib, yeejép chãjnitdih ĩ nemat pah, weemdih ĩtah tópjĩh chéonit, nemat muúboó ĩ nemechah, wã moh yéejna caá. Pánih jumna yuhna, Dios naáwátdih wã bohé cádahcan níit. ¹⁰ Dios ã níonitdih bohéna, yeejép wápĩ yapna caá, queétdihbut Jesucristoíhwã ĩ jumã pínah niijná. Áihwã iiguípna bejnít déejidih ã túi úbnit pínah ĩ jumachah, queét Diosjééh ĩ túi jumáipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwí yéejat jíib ã wun wāhat pah muntih, jwiítbut ājeéh wānnit panihnit, yéejatdih cádahnit jwí jumna caá. Pānih cádahnit, ājeéh jwáub boo pud jóóhnit panihnit, ājeéh páantjeh jwí jumbipna caá.

12 Āihwā jwí jummat jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwí chāj cádahcan, ã maáh jumapboó caán biíc dih jwiítbut maáta jwí jumbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wā jéihcan caá”, jwí niijíchah, caanbút jwiít dih biíc yoobó ã niijbípa caá.*

13 Jwiít jwí niijátji pah jwí chājchah yuhna, caánboó ã niijátji pahjeh ã chājbipna caá. Yeeccani jumna, ã niiját pahjeh chājni ã jumna caá.

Diosdih túi teo wāhni ded pah ã jummat

14 Majeéh jumnit Jesúh wādh biic dih wā naáwát dih ma túi náhnianá. Dios ã enechah, queétdih ma míc jūihcat tútá. Ī jenah joyátjīh jeh Ī míc jūihñuchah, dedé pínah nihcan caá. Pānih jūihna, teo wáaccan, míc yéejana caá Ī chājap. Ī míc jūihñatdih joinít, Ī buwa jenah joiná caá. 15 Dios naáwát dih túi jéihnit, caán meemdih ã watat pah, bitadīh āih túini doonádīh yoobó pdih ma bohénaá. Páant ma chājachah ennit, “Ma túi chājna caá”, Dios ã niijíchah joinít, ma tíccan niít.

16 Diosdih jéihcannitboó Ī jenah joyátjīh jeh Ī míc wéhenachah, ma joyáh bojóó. Páant Ī míc wéheat dedé pínah nihcah, chah Ī yéej chājbipna caá.

17 Páant Ī yee bohéat, yahwít ã moóp aabát pah, bitadīh Ī yéejana caá. Páant tigaá Himeneo, Fileto wūt jumnitbut ĩt chājap. 18 Páant Ī yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yoobát dih ĩt cádahap wut jī. Pānih cádahnit, “Jesúh wā jāantjeh ĩtát pūah laab béjep be”, queét ĩt niij yee bohénap wut jī. Pānih mácah bohénit, biquína Jesúh wādh Ī yéejanachah, caandīh ĩt cádahap wut jī. 19 Obohjeéhtih, páant Ī yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobó pdih ã jumna caá. Caán ã tút nuumcán niít. Páantjeh biíc yoobó ã jumbipna caá. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Jwí Maáh āih wādh ã jéihna caá”, át niij daacáp tajī.* “Jesús wā Maáh caá”, niijnítboó, yeejép Ī chājatdih Ī cádaha naáh”, biihboó át niij daacáp tajī.

20 Jwiít Jesúh wā nin pah caá jwí jumap: Búdi muúboó dawá pamapna ã jumna caá. Biquína oro, platajīh Ī chājniji jum, biquína máa naá, wáam déepjīh Ī chājnijibut ã jumna caá. Pānihna, caán muú mínah cáacwādh namah jeémpnit, āih oro, platajīh Ī chājniji pamapnadīh wēi ennit, Ī jeémát pínahdih ã cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjīh Ī chājnijiboó yeó jáap jummat pah jeémát cáagat pínah, Ī yohnidīh Ī yacat pínahbut ã jumna caá. 21 Pānihat pah, ded yeejép ã chājatdih cádahnit, oro, platajīh Ī chājniji pamap panihni jumna, jwí Maáh ã weñat pínahdih ã jéih chājbipna caá. Páant ã chājachah, jwí Maáh caandīh ã wēi enbipna caá.

22 Meémboó jáap jumna, japata Ī yéej chāj ĩnihatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pānih iinít, táiniboodīh jeh chājna, jwí Maáh Jesúsdih chah jenah joinít, bitadīh ma túi oyoó. Pānih oinít, míc jūihcanjeh, ĩjeéh ma túi jumú. Nihat Jesúsdih túi wūbhnitbut biíc yoobó Ī chāja naáh. 23 Jenah joicánnit Ī míc jūihñuchah, ma joyáh bojóó. Beh joicánjeh, míc wūbh joinít, queétjeh chah Ī míc jūihna caá. 24 Obohjeéhtih, Dios naáwát dih bohéniboodīh míc jūihcat caá náahap. Pānih jūihcan, nihatdīh túi chājnit, túi bohénit, biíc mantjeh ĩjcan táinijeh jummat caá náahap. 25 Ā naáwát dih joíhcan, mácah niijnít dih

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9 * 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

íjjanjeh táí bohéat caá náahap. Páant túinijeh ñi bohénachah joinít, Dios ã teo wáacatjñh í yap yohatdih cádahna, túini bohéatboodih “Caán yoobópdih caá”, í niñ jenah joibípna caá. ²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwã í maáh ã náahat pah chājnitji caandih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ã jwáub yéej chājat túatuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, ã wutatboodih í jepahcan niít, buca.

3

Péeni yeó jáapdih ded pah cāacwã í jumat pínah

¹ Bũũ, Timoteo, nindihbut ma táí náhninaa: Jesús ã jwáub dei jáúwát pínah jātih, cāacwādih bádí bawat ã jumbipna caá. ² Caán láa, cāacwã bitadih teo wáacat pínahdih jenah joicán, í weñat pínahdihjeh í jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih í bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadih chah wã jumna caá”, niñ jenah joinít í jumbipna caá. Cāacwādih, Diosdihbut yeejép wéhenit, í mánadihbut yap yohnit í jumbipna caá. Bita queétdih í táí chājachah yuhna, “Túina caá”, niñcánnit í jumbipna caá. Diosdih wēicanjeh, bádí yeejép chājnit í jumbipna caá. ³ Cāacwādih oican, í jīgah en teo wáaccan niít. Yeejép doonádih naóhnit í jumbipna caá. Í jenah joyátjñh yeejépdih í jéih chāj cádahcan niít. Cāacwādih tabit yeejép chājnit, túiniboodih í en iibípna caá. ⁴ Í chéenwādih yuh buca yeejép í chājipna caá. Jenah joicánjeh chājnit, “Jéih beedáni caá”, niñ jenah joinít í jumbipna caá. Queét í weñat pínahdihjeh chājnit jumna, Diosboodih náahcannit í jumbipna caá. ⁵ Cāacwã í enechah, Diosdih táí wēinit pah jíghnit jumna yuhna, í jenah joyátidih ã túat nuumát pínahdih í náahcan niít. Pánihndih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biqúina pánih chājnit bitaih muunádih waadnit, “Dios naawátidih yeebdih bohénadih wã jáúwáp be”, caanjñh jumnit yaáhdhíh ípi niñ yeena caá. Páant í niñ yeenachah yuhna, queét yaádh táí jenah joicánnit, yeejép chājnit jumna, í yee bohéatdih í wēi joiná caá. Queét yaádh bádí í yéej chājñhna caá. ⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéatdih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéatboodih í náahcan caá. ⁸ Jon jātih Egiptodih moón jíóhnitji, Janes, Jambres wut jumnit, Moisésdih í yap yohíhip wut yuh jñ.* Páant í yap yohíhat pah mantih queét yaáhdhíh yee bohénitboó túini bohéatdih í en iiná caá. Queét yeejépdihjeh jenah joinít í jumna caá. Pánih jumna, Jesúsdihtáí jenah joicán, áihwã yoobát í nihcan caá. ⁹ Queét í yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétidih í jepahbipna caá. Í yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cāacwã í niñ jéihbipna caá. Janes, Jambresjñh í yeeatjidih jon jātih moón í jéihyat pah mantih, Jesús ã jwáub dei jáúwát pínah jātih jumnitbut í yeeatdih í jéihbipna caá.

Timoteodih ã jwáub wutat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wã bohéat, wã jumat, wã jenah joyátidihbut meemjéh ma táí jéihna caá. Jesúsdihtáí jenah joyátidih, íijat wihcanjeh cāacwādih oina wã teo wáacat, yeejép yapna yuhna wã cádahcatdihbut ma jéihna caá. ¹¹ Weemdíh yeejép í chājachah, bádí wã yéej chūúátjidihbut ma jéihna caá. Antioquía, Iconio, Listra tútchinaboó Jesúsíh doonádih wã jib bohéat jñib, weemdíh yeejép í chājatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, í mawíhichah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó weemdíh ã wapachah, í jéih maocap jñ.* ¹² Páant weemdíh í chājat pah, niht Jesucristoíhwã caandih í táí péeat

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

jíib, bita queétdihbut yeejép ĩ chājat pínahdihbut jwĩ jéihna caá. ¹³ Yeejépwā, yeenitbut chah yeejép chājnit ĩ jumbipna caá. Bitadih yeena, queétjehbut ĩ yeeatdih joiná, chah yeejép ĩ jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ín, weembát meemdíh jwĩ bohénachah joiná, meemboó mat túi jepahap wat jĩ. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niij jéihnit, yooópdi h jwĩ bohéátjidi h túi náhninit, ma péé cádahca bojoó. ¹⁵ Meem wébít jum láa, Dios naáwát di h mat jéih jwĩhi p wat jĩ. Páni h jéihnit, Jesucristodi h túi jepahnit, iiguípna bejni déejidi h Dios ā túi ubni ma jumna caá. ¹⁶ Dios naáwát di h ni hat daácnit di h “Nin pah ma niij daacá”, Diosjeh āt niij daacát túutap wat jĩ. Páni hna, ĩ daacátjidi h jwĩit di h bohéat caá náahap, yooópdi h naáwát di h jwĩ túi jéihyat túut niijná. Páni h jéihnit, “Caán yeejép wā chājat di h cádahat caá náahap”, jwĩ niij jéihna caá. Caandi h bohéna, táiniboodí h jwĩ jéih túut nuumná caá. Páni hna, yeó jáap jumat pah túi chājat túut niijná, ā naáwát di h bohéat caá náahap. ¹⁷ Ded Dios naáwát di h túi míic bohéna, ni hat táinidi h ā jéih chājbi pna caá.

4

¹ Jesucristo, ni hat cáacwā ĩ Maáh jwúub dei jūóhna, báadhni t, wunnitbut ded pah ĩ chājatji jíib ā naóhbi pna caá. Páni hna, caán, ā ĩp Diosbut ĩ enechah, meemdíh nin pah wā wēp naóhna caá. ² Yeó jáap jumat pah cáacwā ĩ joíhichah, ĩ joíhichah yuhna, Dios naáwát di h páantjeh ma bohénaá. Páni h bohéna, cáacwā ĩ yéej chājat di h jéihyanit, “Jwúub yéej chājcanjeh, táiniboodí h ĩi túut nuumá”, ma niij naáwá. Páni h naóhni t, chaucánjeh, queétdi h ma túi bohé cádahca bojoó. ³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cáacwā túini bohéát di h ĩ joíhcan niit. Páni h joíhcan, ĩ náahat di h jeh chājijhna, ĩ weñat pínah bohéát di h jeh joíhni t, máca h bohénitboodí h búdi ĩ bidbi pna caá. Páant ĩ bidichah, dawá queétdi h ĩ yee bohébi pna caá. Túini bohéát di h cádahni t, máca h bohénit ĩ jenah joyátjijeh ĩ bohéátboodí h ĩ joibí pna caá. Páni hna, waícanjeh páant ā yapat pínah di h jéihni t, meemboó Dios naáwát, yooópdi h jumni di h, ma bohé cádahca bojoó. ⁵ Páni h bohénit, queét yeenit pah chājat túut niijná, túi jenah joiná ma jumná. Yeejép yapna yuhna, bíic yooób chājnit, túini dooná di h ma bohé cádahca bojoó. Páni h cádahcan, Dios meemdí h ā wutat pah ma túi chāj péanaá.

⁶ Weém Dios ā wutat pah, ā naáwát di h wā jib bohéátji jíib weemdí h ĩ mao yohat pínah bahni jeh caá ā judhdap. ⁷ Wā wunat pínah jātih nin pah meemdí h wā naóhna caá: Jesúh túini dooná di h Dios weemdí h ā bohéat túutuchah, wā túi bohénap be. Ni hat ā wutat pah wā chāj péanap be. Páni h chājnit, yeejép yapna yuhna, caandi h wā túi jenah joí cádahcap be. ⁸ Páni hna, wā túi chājatji jíib jwĩ Maáh jeáboó ā bíboh páina nacaá. Ni hat cáacwā ded pah ĩ chājat di h jéih beedána, yooópdi h jíib wāhni jumna, ā wutat di h wā túi jepahatji jíib, ā jwúub dei jūóhni yeó jáap di h weemdí h ā túi chājbi pna caá. Bitá caandi h oinitbut ā jwúub dei jūúwát pínah di h tái páini t ĩ jumachah, jwĩ Maáh Jesús bíic yooób queétdi h ā túi chājbi pna caá.

Timoteo ded pah ā chājat pínah

⁹ Waícanjeh wā pebhna ma jūúwá. ¹⁰ Demas wāt jumni chah dawá bíi déedi h náahna, weemdí h cádahni t, Tesalónica tútchina ā jwúub bejep be.* Crescente wāt jumni Galacia baácna ā bejehchah, Tito wāt jumni but Dalmacia baácna ā bejep be.* ¹¹ Páant ĩ yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wājeéh ā chāwáp.*

* 4:10 Col 4.14; Flm 24

* 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4

* 4:11 Col 4.14; Flm 24

Pánihna, bita teo wáacnitdih náahnit, meemdíh wā jūúwát túttna caá. Pánih jūóhnt, Marcosdihbut ma namah jūúwá.* Cristoíh doonádih wā bohénachah, weemdíh túi teo wáacni pínah caán ā jumbipna caá. ¹²Tíquicodih Éfeso tútchina wā wahap be.* ¹³Ninna jūóhna, Troas tútchiboó* Carpo wāt jumniíh maúdíh wā jwej jūóhni cábah jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadihbut ma ub jūúwá. Wíih papélah núonadih bácah búdí wā náahna caá. Pánihna, caandihbut ma ub jūúwá.

¹⁴Alejandro wāt jumni ítahdih teoni weemdíh búdí yeejép ā chājap be.* Páant ā chājatji jīb Dios caandíh ā peéh chājipna caá.* ¹⁵Caán Alejandro jwí bohéatdih búdí ā yap yohna caá. Pánihna, caandíh ma túi chāja chaáh, meemdíh yeejép ā chājcat pínah niijná.

¹⁶Roma tútchidih moón í maáta weemdíh í jwíih úbhh joyóchah, wā chājatjidih wā bohéatdihbut queétdih wā naáwáchah, det weemdíh teo wáacnit pínah í wihcap be. Úmnnit, nihat weemdíh í cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdíh í cádahachah yahna, Dios queétdih ā peéh chājca bojo naáh. ¹⁷Weemdíh páant í cádahachah yahna, jwí Maáh Jesúsboó ā teo wáacap be, áih doonádih wā naóh beedáat pínah niijná, nihat judíowā nihcannit í joyát pínah niijná. Jiowā panihnit weemdíh í mao yohat déedih ā táí wapap be. ¹⁸Nihat weemdíh yeejép chājnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdíh ā wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ā jumapna weemdíh ā túi bejat tútbtipna caá. Pánihna, yeó jáap jumap pah “Caán chah túini, chah wēpni Maáh caá”, jwí niú jíih. Páant tíí ā jumap nah.

Ā péé túyat túttnat

¹⁹Prisca, Aquila,* Onesiforo* ā pebh moonbát í túyuh naáh. ²⁰Erasto* Corinto tútchiboó ā chāwáp jī. Trófimo* Mileto tútchiboó tubáp chāúhnt, ā chāwáp jī. ²¹Meéamboó mah noój láa jātih waicanjeh ma jūúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúíhwābut meemdíh í túyat túttna caá.

²²Jwí Maáh Jesucristo majeéh ā jumap naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wā naáwát.

Pablo

* **4:11** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24 * **4:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8 * **4:13** Hch 20.6 * **4:14** 1Ti 1.20 * **4:14** Sal 62.12; Ro 2.6 * **4:19** Hch 18.2,18 * **4:19** 2Ti 1.16-17 * **4:20** Hch 19.22; Ro 16.23 * **4:20** Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ã táyat tútat

1 Weém, Pablo, Diosdih teo wáhni wã jumachah, Jesucristoih doonádih weemdih ã naáwát tútup jĩ, ã ñionitboó Jesúsdihi jepahnit, jwĩ bohéat pahjeh ĩ táí chãjat pínah niijná. 2 Dios yecanni nin baácdih ã chãjat pínah jãtĩh “Wĩihwã jeáboó wãjeéh páantjeh ĩ jumáipna caá”, át niijíp wut jĩ. Pánihna, caán táini doonádih jepahnit páantjeh jeáboó ĩ jumat pínahdih ĩ jéihna caá. 3 ã ñioni yeó jáapdih páant ã niijátjidihi cáacwãdih weemdih ã naáwát tútup jĩ. Weemdih páant wutni iiguípna jwĩ bejat déejidihi táí ubni caá. 4 Pánihna, Jesúsdihi doonádih wã bohénachah joinit, Tito, meém Jesúsdihi ma táí jepahap jĩ.* Meemdih bohéni wã jumachah, wã wáuh yooabát panihni caá ma jumup. Páant ma jumachah, nin náodih meemdih wã daác wahna caá. Dios jwĩ íip, Jesucristo jwiítidihi táí ubni biícidihi meemdih oinit, ĩ teo wáaca naáh, ma táí jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadihi moondih ã teo wáacat

5 Creta quewaboó biícidihi jwĩ jum láa, caanjĩh moón Jesúsdihi wã ĩ táí chãjat pínahdih bohé beedáat ã judh jwahup jĩ. Páant ã judh jwahachah jéihnit, meemdih ĩ pebh wã chawát tútup jĩ, queétdih ma táí bohéat pínah niijná. Pánihi bohéni, ĩih tútchina jumat yooabó Jesúsdihi wã ĩ maáta pínahdih meemdih wã níwat tútup jĩ. 6 Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yooobópdih chãjni caá”, cáacwã ĩ niijnítidihi, biíc wilidihjeh bíbohniitidihi ma níwií. Páant ma ñionit ĩ wehbut Jesúsdihi jepahnit, táí chãjnit, yap yohcannit ĩ jumá naáh. 7 Jesúsdihi cáacwãdih en daonít, ã naáwátidihi bohéni pínahdih ñiona, táí chãjnit, “Weém nihát jéihni caá”, niij jengah joicánnit, biíc mantjeh ĩjicannit, máihcannit, múic maocannit, bií déedihbut tabit bidcannitidihi ma níwií. 8 Pánihi ñiona, ĩih muúdihi bitadihi wéi waadát túttnit, táí jengah joí bitadihi teo wáacnit, yeejép chãjat jengah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táí yooobópdih chãjnit, Dios naáwátidihi táí jepahnitidihi ma níwií. 9 Jwĩ táí bohéatidihi jepah cádahcannit ĩ jumá naáh, bita ĩ bohéatidihi joinit, ĩ weñat pínah niijná. Caán bohéatidihi yap yohnitboó ĩ yeeatidihi jéihnit, ĩ tút nuumbípna caá. Pánihna, Jesúsdihi wã ĩ maáta pínahdih ded pah ĩ chãjatidihi táí ennit, ma níwií.*

10 Dawá ĩ maátadihi yap yohnit, táí jengah joí wéhecannit, yeenit caá ĩ jumup. Pánihi yeejép chãjnitjéeh jumnit, dawá Jesúsdihi jepahna yuhna, judiowãdih Dios á wutatji pah quehli nah yapat chóodih judiowã nihcannitidihi but bóodat túttnit ĩ jumna caá. Pánihna, ded pah ĩ chãjat yooobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ĩ tút nuumát pínah niijná. 11 Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ĩ bohéna caá. Páant ĩ chãjachah, tíic náah ã jumna caá. Páant ĩ yee bohénachah joinit, dawá neoná, ĩ weha mána, ĩ weh biícidihi, queétdih jepahnit, táini doonádih ĩ cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat tútca bojoó.

12 Queét Cretadihi moón ded pah ĩ jumatihi nihát cáacwã ĩ táí jéihna caá. Jon jãtĩh naóhniobobút, ĩjeéh jumnihi yuhna, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Creta quewadihi moón tabit yeenit, yeejép tac behna múic maonit, búdí jeémihnit, ĩ weñat pínahdihjeh chãjna, ĩpĩ tewihcan caá”, át niijíp wut jĩ. 13 Páant ã niijátji yooobópdih tigaá. Páant ĩ jumatihi jéihnit, queét Jesúsdihi wãdih ma wêp naáwá,

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

mácah bohéatdih cádahnit, Jesúsboodih ī jwáub jepahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih túat nuumnít, jwiít judiowā jwī nuowā ī jenah joyátjīhjih ī naáwátjidih, túini bohéatdih yap yohnit ī wátatdihbut ī joyáh bojbiḡna caá.

¹⁵ Dedé jeémátidih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ī niijíchah yuhna, Jesúsdiḡ túi jenah joinítboó “Caandih wā jeéméchah, ā táina caá”, ī niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiḡ jepahcannitboó yeejép chājna, yéj chājatdihjih ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājna yuhna, “Á táina caá”, ī niij jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdih wā túi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājna caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdih ī jéihcatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Tubit yeejép chājna, Dios naáwátidih yap yohnit, queét táiniboodih ī jéih chājcan caá.

2

Titodih túi yoobópdih ā bohéat tútat

¹ Páant yeejép ī jumachah jéihnit, meémoó queétdih yoobópdih ma bohénaá. ² Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma niij naáwá: “Túinijeh jenah joinít, űi túi chājaá, ‘Caán túini caá’, cáacwā yeebdih ī niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdiḡ túi jenah joinít, āihwādih oinit, yeejép yapna yuhna, caandih űi cádahca bojoó”, ma niijí. ³ Behnit yaáhdihbut biíc yoobó ma bohénaá, Jesúsdiḡ jepahna, túi chājnit yaádh ī jumát pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ī jumá naáh. Pánih jumnit, queétdih bita yaáhdih túini doonádih ī bohéna naáh. ⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdih nin pah ma bohéat tútú: “űi weha mánadiḡ, űi wehdihbut űi oyoó. ⁵ Túi jenah joinít, yéj chājcannit, űiḡh muúdh jumnitdih űi túi en dawaá. Bitadih túi teo wáacnit, űi weha mánadiḡ túi jepahnit yaádhbut űi jumá, bita yeebdih ennit, Dios naáwátidih yeejép ī naóhcat pínah niijná”, ī niij naáwá naáh.

⁶ Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít űi jumá”, ma niijí. ⁷ Meémoó túinijeh ma chājaá, meemdih ī en yacat pínah niijná. Yeecan, túinijeh ma bohénaá. ⁸ Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdih ī naóh yacat pínah niijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiítidih enihcannit ī naóh yaquihna yuhna, ī tíicbipna caá.

⁹ Teo wāhnitdih jwāh nin pah ma niij bohénaá: “űi maátadiḡ wēi jepahnit, yeejép niijcánjeh, űi túi teo wāhú, queét ī weñat pínah niijná. ¹⁰ űi maátaiḡ bií déedih űi nuumcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumni caá’, queét yeebdih ī niij jenah joyát pínah niijná. Páant űi túi chājachah ennit, Dios jwiítidih túi ubniḡh bohéatdih bita ī wēi joibipna caá”, ma niijí.

¹¹ Dios niḡat cáacwādih oi teo wáacna, iiguipna bejnit déejidih ā túi ub beedáihatdih niḡat jwiít cáacwādih át jéihyanap taga. ¹² Caandih enihcannitboó yeejép chājatdih ī űinahatdih Dios jwiítidih ā cádahat tútḡna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, táiniboodih ā chājat tútḡna caá. ¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiítidih túi ubni, Dios wēpni búdí ā yeh iigátjīh ā jwáub dei jūúwáchah, jwī enat pínah yeó jáapdiḡ wēi páina caá jwī chājap.* ¹⁴ Caán Jesucristo jwī yéjéat jíib buúdáatdih jíib chājna, át wan wāhup tají,*

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6

nihat jwī yéej chājatdih cādahnit,* āihwā jwī jumat pínah niijná.* Pánih yéej chājatdih cādahnit, túiniboodih wēi chājnit jwī jumbipna caá.

¹⁵ Páant wā niiját dih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdih wā náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wēpatjīh queétdih ma táí naáwá. Í yéej chājachah ennit, queétdih ma túat nuumát túatú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéat dedé pínah nihcan caá”, í niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwā ded pah í táí chājat

¹ Nin pahbut queét Jesúhwādih ma niij bohénaá: “Níih baác dih moón maátad ih jepahnit, túinidihjeh ní chājaá. ² Bitad ih yeejép doonád ih naóhcan, míc jūihcan, bitad ih táí teo wáacnit ní jumáá. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ní niij jenah joicá bojoó”, ma niijí.

³ Jon jātih jwiitbut jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih jointit, yeejép chājatdih nínahnit, jéih cādahcannit jwī jumap jī. Bitad ih en jūihnit, en nínah íjnit, bita jwiitdih í en jūihñachah jwiitbut queétdih en jūih jwáubanit jwī jum jwuhap jī. ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwī jumachah yahna, Diosboó jwiitdih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jī, iiguipna jwī bejat déejidih ā táí ubat pínah niijná. Jwiit jwī táí chājat jīb át uacap taga. Obohjeéhtih, jwiitdih jīgah ennit,* Túini Espiritudih jwījééh ā jumat túatup jī. Pánih jwījééh jumnit, jwiitdih búdí ā teo wáacna caá, jwī yéej chājatdih cādahnit, túiniboodih jwī chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios ā weh jwiitdih át jumat túatup tají. ⁶ Jesucristo jwiitdih wan wāhnit, boo pud jūóhna, ā púah laab béjehchah, Dios Túini Espiritudih át wahap tají, ā wēpatjīh jwiitdih ā táí teo wáacat pínah niijná. ⁷ Pánih teo wáacnit, jwiitdih oina, “Caán túini caá”, Dios ā niij enat jīb, ájééh páantjeh jwī jumbipna caá. Pánihna, ájééh jwī jumat pínahdih jéihna, Jesucristo ā jwáub dei jūáwát pínahdih jwī wēi páina caá.

⁸ Páant wā niiját yoobóp dih caá. Pánihna, caandih cāacwā dih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini í chājat pínah niijná. Wā daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihat caandih í táí joyó naáh. ⁹ Pánih jointit, oboh í jenah joyátjīh jeh í míc jūihca bojo naáh. Í nūowā í wātnad ih, Moisés ā wātatjidihbut míc wéhenit, í míc jūihñat dedé pínah nihcan caá. Páant í míc jūihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeeb Jesúhwādih ā íjanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandih ma niijí. Chéne láajeh caandih páant ma niij naáwá. Túttimah, ā jwáub yap yohochah enna, caandih Jesúhwā í pej jumca bojo naáh. ¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chājni ā jumna caá. Pánih yeejép chājnit, caanjéh tígá yeejép ā jumatdih bitad ih ā jéihyanap.

Pablo ā péé naáwát

¹² Artemas ā bejīhchah, ní pebhna wā wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ā jéih bejcah, Tíquicodih wā wahbipna caá.* Pánihna, caanná ā juibínachah, meémbóó ñahwat jwáub jūóhnit, Nicópolis tútchiboó weemdih ma jwááap. Caán tútchiboó mah noój láa wā jumíhna caá. ¹³ Zenas, áih cāacwā í wātatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma táí teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúh doonád ih

* **2:14** Sal 130.8; Mt 20.28 * **2:14** Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6; 14.2; 1P 2.9 * **3:4-5** Dn 9.18 * **3:4-5** Ef 5.26 * **3:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * **3:13** Hch 18.24; 1Co 16.12

naóh jibidih ì bejat pínah játih, dedé ì náahatdih queétdih ma wāhūú. ¹⁴Jwījeéh jūmnit Jesúhwā ded pah ì táí chājat pínahdih ì jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ì teo wáacat tūt niijná.

Pablo ā pé tūyat tūt

¹⁵Nihat wājeéh jūmnit meemdih ì tūyat tūt na cá. Caanjih jūmnit jwiitdih oinit Jesúhwā ì tūya naáh. Dios yeebdih bádí oinit, ā táí teo wáaca naáh.

Páant bójeh tigaá wā naáwát.

Pablo

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat muúboó jumni, jwí ùud Timoteojih meém Filemóndih jwí túyat tútatna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jumachah, nin núodih meemdíh wã daác wahna caá. ² Míih muúdíh míc wáacnit Jesúhwádh, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútatna caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá. ³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jumat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát ãihwádh ma oyat doonádih wãpí joiná caá. Pánih joinít, meemdíh úbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpí niijná caá. ⁶ Jwiít Jesúsdih túi jenah joinít, biíc yooobó ãihwã jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjĩh jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjĩh jwí túi jumat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpí niij úbhna caá. ⁷ Bitá Jesúhwádh oinit, mat túi teo wáacap wut jí, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembát búdí wã wéina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wéi jwááat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúhwádh oina, ma túi teo wáacatdih jéihnít, buu Onésimo, meemdíh teo wáhniji, ma pebhna ã jwúub juibínachah, biíc yooobó ma túi chãjat pínahdih meemdíh wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jumachah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat muúboó í nemep jí. Ninna weemdíh Onésimo* ã en jibichah, caandíh Cristoíh túini doonádih wã naáwáp jí. Páant wã naáwáchah joinít, caandíh ã jepahap jí. Pánihna, buu caanbút Jesúh jumna, wã wúuh panihni ã jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát tútatna, ã ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wãta jéih wut tagáá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, táí míc oinit jwí jumachah, ded pah caandíh ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtíh, meemdíh teo wáhní jumna yuhna, át túi teo wáaccap wut jí. Obohjeéhtih, buu Cristoíh jumna, túat nuumnít, oboh jumni ã nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni ã jumbipna caá. ¹² Pánihna, buu caandíh búdí oina yuhna, meemdíh wã jwúub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat muúboó wã jumat pónih, wãjeéh wãta chãwát túat tagáá, weemdíh ã teo wáacat pínah niijná. Páant wãjeéh ã jumachah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jéohcah, caánboó meem páh ãta jéih teo wáac tagáá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat túat niijná, ãjeéh ma chão jwáhuú”, caandíh ma niijichah, wãjeéh caandíh wãta chão jwáhat túatup taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wátíhcan, weemdíh túi teo wáacni ã jumachah yuhna, caandíh ma pebhna wã jwúub bejat tútatna caá. ¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pahjeh, bahni át cádh jwuhap tagáá, majeéh túinijeh ã jwúub jumat

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

pínah niijná. Ma pebh jwáub juibí jumna, ã jwáub jweicán niít, páant muntih. ¹⁶ Pánihna, buu teo wáhnijeh nihcan, ma úd panihni Jesúih ã jumna caá. Páant ã jumachah, caandih búdí wá oyochah yuhna, wá oyat chah meémboó caandih ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwátdih Pabljóih túi bíicdih bohénit jwí jumna caá”, niij jenah joinít, ma pebhna wá bejchah, weemdih búdí mata wêi jwááh taga. Páant weemdih ma wêi jwááat pah muntih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wêi jwááá. ¹⁸ Meemdih ã yéej chājachah, ã jíib buudánachah nihna, weémboó caandih wá jíib chājbipna caá. ¹⁹ Páant wá chājat pínahdih wíih téihyajíhjah daácna caá wá chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúih túini doonádih meemdih wá naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdih búdí jíib buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib buudáni ma jumachah yuhna, Onésimo ã jíib buudáátdih meemdih wá jíib chājbipna caá. ²⁰ Pánihna, wá dée, wá oini, jwí Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wá wēibipna caá. ²¹ Páant wá naáwátdih ma túi jepahat pínahdih wá jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wá jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdih wá daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdih wá naóhbipna caá: Ñi pebhna wá bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi úbátdih wá jéihna caá. Páant ñi úbátdih ã jepahachah, ñi pebhna juibína wá úwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Á pée túyat túut

²³ Épafra^{*} meemdih ã túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ã jumat jíib wájeéh nemat meémboó ã jumna caá. ²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*} yah buca meemdih í túyat túutna caá. Cristoíh doonádih wá bohénachah, queétboó weemdih túi teo wáacnit í jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wá naáwát.

Pablo

* **1:23** Col 1.7; 4.12 * **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ā wūūhdih cāacwādih ā naáwát tútat

¹ Jon jātih ā naáwát dih naóh yapanitjidih dawá láa Dios āt naáwáp wut jī. Biquí láana ī oo jumatjīh, biih láa oo jumat pah jígohatjīh queédih āt naáwáp wut jī. Biih láa ā wéheatdihjeh īt joyóp wut jī. Páant queédih ā naáwáchah, jwī nuowājidih īt jwūub naóh yapanap wut jī. ² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ā wūūhboodih āih doonádih āt naáwát tútat wut jī. Ā íp ā wutuchah, nin baácdih jeádihbut ā wūūh āt chājap wut jī. Pánihna, péeni yeó jáapdih nihāt āih pínah ā jumuchah, ā ípboó nihāt caandih ā wūūhbirna caá. ³ Caán ā íp bíic yoobó jumna, táini yoobát ā jumadidih jwiitdih ā jéutna caá. Ā wūūh ā wēpatjīh ā wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ā jumna caá. Jwiitdih wun wāhni jwī yéejatdih ā yoh péaat túttimah, jeáboó pūah laab béjnit, ā íp ā jéihyemant bóo buwámant āt chūudap wut jī.*

Dios wūūh ángelwā chah ā túyat

⁴ Pánih jumna, ā wūūhboó ángelwā chah ā táina caá. Dios caandih ā wāhni wēpatbut ī wēpat chah ā jumna caá. ⁵ Páant ā jumuchah, ángelwādih nihcan, ā wūūhdihjeh nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Meém wā wūūh caá. Páant ma jumuchah, buu nihāt cāacwā ī enechah, meemdíh maáh wā waadána caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 2.7)*

Pánihna, ángeldih naóhcan, ā wūūhdihjeh nin pahbut āt niijíp wut jī:

“Weém ā íp caá. Caán wā wūūh ā jumna caá”, āt niijíp wut jī. *(2S 7.14; 1Cr 17.13)*

⁶ Ā wūūh ā cāac jumuchah, nin pahbut caandih āt niijíp wut jī:

“Nihāt wīih ángelwā bódicha caj yoh űajnit, wā wūūhdih ī wēi naáwá naáh”, āt niijíp wut jī. *(Dt 32.43; Sal 97.7)*

⁷ Āih ángelwāboodih nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Wīih ángelwādih johlit wēpép ā bejat pah wēpép bejnit wā chājna caá. Queét weemdíh teo wāhnitdih búdí iigát pah wēpnit wā jumat túttna caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 104.4)*

⁸ Queédih páant niijná yahna, ā wūūhboodih nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém Dios jumnit, nihāt cāacwādih yoobópdih watni ma maáh jumat ā buudcán niit.

⁹ Túi chājatdih búdí wēinit, yéej chājatboodih ma iiná caá. Páant ma jumuchah, meemdíh wēi ennit, majeéh jumnit ī weñat chah, weém, ma íp Dios, meemdíh wā weñana caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 45.6-7)*

¹⁰ Ā wūūhdih nin pahbut Dios āt niijíp wut jī:

“Maá, biihmahjeh nin baácdih, jeádihbut ma chājap jī.

¹¹⁻¹² Páant ma chājniji ā buudáh bejbirna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumbirna caá. Cāacwā moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo ī tút nuumát pah, jeá, baácdihbut yohnit, jáap jeá, jáap baácdihbut ma chājbirna caá. Obohjeéhtih, meémboó wuncan, ma jumat pahjeh ma jumbirna caá”, ā wūūhdih āt niijíp wut jī. *(Sal 102.25-27)*

¹³ Ángeldih niijcán, ā wūūhboodih Dios nin pah āt niijíp wut jī:

* **1:3** Jn 1.1-3; Col 1.15-17

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá. Páant ma chúudachah, meemdíh eníhcannitdih wã yap yohat túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, nihatdih ma wutbipna caá”, át niijíp wut jĩ. (Sal 110.1)

14 Nihat ángelwã Diosdih teo wáhnit caá i jumap. Pánihna, á wáúh á túi abnitdih i teo wáacat pínah niijná, jwĩ íp áih ángelwãdih ápĩ wahna caá.*

2

Cristo á naáwátdih jwĩ joyáh bojcat

1 Pánihna, Dios wáúh chah wěpni, jwiútdih naóhni á jumachah jéihnit, caandíh cádahcat túut niijná, jwĩ joiníjdih túi náhnit, jepahat caá náahap. 2 Dios á wutatdih ángelwã i naóh yapanachah, cáacwáboó i yap yohat jíib Dios queétdih át peéh chájap wut jĩ. I naóh yapani wutatdih cáacwádh jepahat áti náahap wut yuh jĩ. 3 Obohjeéhtih, jwĩ Maáhboó ángelwã chah wěpni á jumatdih jéihnit, jwiútdih á túi ubat pínah doonádh jepahat caá chah náahap. Cáacwádh á túi ubat pínah doonádh caanjéh át jwiíh naáwáp wut jĩ. Páant á naáwáchah joinítjiboó jwiútdih i jwúub naóh yapanachah, yoobópdih á jumatdih jwĩ túi jéihna caá. Pánihna, áih túini doonádh joyáh bojna, Dios jwiútdih búdí á peéh chájat pínahdih jwĩ jéih jweicán niít. 4 Jesúsíhwã caán doonádh bohénit, cáacwã i jéih chájca naáhdih Dios á wěpatjĩh dawá láa ít cháj júutap wut jĩ. Páant i chájat pínahdih Túini Espirituboó á náahat pahjeh queétdih wěpat át wáhp wut jĩ. Pánihna, á wěpatjĩh i cháj júutachah, i bohéat yoobópdih á jumatdih Dios queétdih joinítidih át jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiít pah á cáac jummat

5 Péeni yeó jáapdh Dios á jáap chájni baácdih moondíh ángelwã maáta i jumcan niít. 6 Obohjeéhtih, jwiútbodydh maáta á waadábipna caá. Dios naáwátdih bíic naóh yapaniji nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Cáacwã oboh jumnit i jumachah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhnit, mapĩ túi en daoná caá.

7 Maátcanjeh ángelwã i wěpat nump cáacwádh mat jum jwúhat túutap taga. Pánih jummat túutna yuhna, buu queétdih wěpat wáhnit, maáta mat waadánap taga.

8 Páant maáta ma waadánachah, nihatin baácdih jumnit chah caá i jumap”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwĩ wut jwúhcan caá. 9 Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácbóó á jumachah, ángelwã nump jum jwúhnit, nihatin cáacwádh búdí oina, át wun wáhp wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiútdih á wun wúhachah ennit, á wěpatdih wáhnna, Dios Jesúsdh maáh át waadánap wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát á jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

10 Dios á náahat pah nihatdih chájni á jumna caá. Á náahat pah mantih jwiít á wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, á wúúhdih át wun wáhat túutap wut jĩ. Jesús yeejép yapna, á wun wáhatjĩh jwiít cáacwádh yoobópdih túi ubni caandíh Dios át chájap wut jĩ. 11 Det i yéejatdih yohnit, queétdih túi ubnitbut Dios weh i jumna caá. Pánihna, Dios jwĩ íp á jumachah, Jesús jwiít áihwádh **“Queétdih**

* 1:14 Mt 4:11; Lc 1:19 * 2:9 Fil 2:6-11; He 12:2

wā úudwā caá”, tíccanjeh, ã niijná caá. ¹² Jesús ã ípdih nin pah ã niijátdih Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī:

“Dios, ded pah ma jumátdih wā úudwādih wā naóhbiḡna caá. Nihat wīihwā ī mīc wáac juyáchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēḡni ma jumna caá”, wā niijbīḡna caá’, ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut bíih át niij daacáp tajī:

“Meém chah wēḡni jumna, weemdíh ma táí teo wáacbiḡna caá’, ã ípdih ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin ã niijátdihbut át niij daacáp tajī:

“Dios ã wehdih weemdíh ã wāhuchah, queét bíicdiḡ ninjīh wā jumna caá’, ã wāhúh ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Is 8.18)

¹⁴ Pánihna, “Á weh”, ã niijnít jwī jumuchah, Cristo jwiít pah át cāac jumap wut jī. Pánih cāac jumnit, cruzboó wun wāhna, neméḡwā ī maáh cāacwādiḡ wunat túatndih át yap yohop wut jī. ¹⁵ Jātih jwiitboó jwī wunat pínahdiḡ úumnit, chéonit panihnit jwī jumap jī. Pánihna, neméḡwā ī maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdiḡ Cristo át watap taga. ¹⁶ Ángelwādiḡ teo wáaccan, jwiít Abraham juméná, Dioíhwā pínahboodíh át teo wáacap wut jī. Caandíh jwī jéihna caá. ¹⁷ Pánihna, jwiít ã úudwā panihnitjeh cāac jumátdihbut át náahap wut jī. Páant ã cāac jumuchah, jwī yéejatdiḡ yohat túat niijná, ã íp caandíh át wun wāhat túatup wut jī. Páant ã watatdiḡ táí jepahna, jwiitdiḡ jīgah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chājat pah át chājap wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ã jumna caá. ¹⁸ Jwiít panihni ã jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap wut jī. Obohjeéhtih, neméḡwā ī maáh ã yéej chājat túatuchah yuhna, caandíh át yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiitdiḡbut neméḡwā ī maáh ã yéejáihchah, ã jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ã túyat

¹ Wā déewā, Jesúsíhwā, Dios pehbboó bejnit pínah ã níonit ní jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ã naáwát túatni ã jumátdih, sacerdotewā ī chah maáh ã jumátdihbut ní túi náhninaá. Páant ã naáwát túatni jumna, Dios jwiít cāacwādiḡ ã túi ubat pínahdiḡ át bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiitdiḡ át wun wāhup wut jī, Diosjeéh jwī táí jumátdih pínah niijná. Páant ã jumátdih doonádiḡ jwīpī naóhna caá. ² Dios ã chājat túat pahjeh Jesús át chājap wut jī. Moisésjibut Dios caandíh ã watat pahjeh, áih cāacwādiḡ át túi teo wáacap wut jī.* ³ Cāacwā muudíh ī wēi enat chah, caán chājnbloodíh ípī wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cāacwādiḡ teo wáacni Moisésjidiḡ ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodíh weñat caá náahap. ⁴ Muú chājni ã wihchah, muú āta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiitdiḡ chājni wihchah, jwiitbut jwīta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihadiḡ chājni ã jumna caá. ⁵ Moisés Diosdiḡ teo wāhni jumna, ã watat pah áih cāacwādiḡ át túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimah ã naáwát pínahdiḡbut át jéihyanap wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wāh jumna, ã íp ã watat pahjeh jwiitdiḡ en daoní ã jumna caá. Pánihna, úumcanejeh caandíh cádahcan, ã pebhna jwī bejat pínahdiḡ wēi páina, áihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioíhwā ájeéh ī chooát

* 3:2 Nm 12.7

⁷Táini Espíritu Dios naáwátidih naóh yapanidih nin pah át niij daacát túutap tají:

“**Вну**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi нуowā caandih ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

⁸⁻⁹ Ñi нуowā tútchi wihcapboó jumna, weemdih ī yap yohop jī. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiítidih ā en daomí niit?” ī niijp jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā tái chájatdih ī enep yuh jī. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, ī jepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbát biíc yoobó ñi yap yohca bojoó.

¹⁰ Weemdih ī yap yohatji jīb queétdih búdí wā íjip jī. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wā tái waáwáchah yuhna, weemdih ípī jepahíhcan caá.

¹¹ Pánihna, queétdih wā chooát túutat pínah pebhboó wā waadát túutcan niit”, wā niijp jī, Dios ā niij naóhna caá”, át niij daacáp tají. (Sal 95.7-11)

¹² Wā déewā panihnitá, jñi tái chája chaáh! Yéej chájatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih táí jenah joyátdih ñita cádah tagaá. ¹³ Nin baácboó jum jwuhna, yéej chájatcát túut niijná, yeó jáap jumat pah ñi táí múic teo wáacá. Múic teo wáaccan, yéej chájna, “Páant wā chájachah, ā táina caá”, ñita niij jenah joi tagaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá. ¹⁴ Pánihna, Cristodih jwí jwiíh jepahat pah, caandih jwí táí jenah joi cádahcan, ájeéh jwí táí jumvipna caá. ¹⁵ Á naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“**Вну**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi нуowā caandih ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tají. (Sal 95.7-8)

¹⁶ ¿Det tigaá Dios ā naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ít jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ā numah bac jūóhnit ít jumap wat jī. ¹⁷ Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ā íjichah, tútchi wihcapboó ít wan beedép wat jī. ¹⁸ “Wā chooát túutat pínah pebhboó yeebdih wā waadát túutcan niit”, queétdih át niijp wat jī.* ¹⁹ Diosdih ī táí jenah joicát jīb ī chooát déejiboó ī waadcátjidih jwí jéihna caá.

4

¹ Jon játh moondih “Wā pebh yeebdih wā táí chooát túutbipna caá”, Dios át niijp wat yah jī. Pánih naóhna, jwiítidihbat biíc yoobó niijná át chájap wat jī. Pánihna, ájeéh táí chooát túut niijná, Diosdih táí jepahat caá náahap. ² Jon játh moón Dios naáwátidih ī joyátji pahjeh muntih, jwiítbat áih táini doonáđih jwí joyóp jī. Obohjeéhtih, queét joi waóhnitboó joiná yuhna, “Dios ā niiját pahjeh ā chájbipna caá”, ít niij jenah joicáp wat jī. Pánihna, ī joiniji dedé pínah queétdih át nihcap wat jī. ³⁻⁴ Jwiítboó caandih táí jenah joinit, Diosjeéh jwí jumuchah, jwiítidih ā táí chooát túutbipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapaniji ā daacát pahjeh tigaá caandih jepahcannit nin pah ī yapbip:

“Queétdih búdí íjnit, nin pah wā niijp jī: “Í chooát pínah pebhboó waadcán, wájeéh í jumcan niit”, wā niijp jī, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tají. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácđih cháj péanit, nihát áih tewatdih át teo péanap wat jī. Á naáwátidih biíh naóh yapani nin pahbat át niij daacáp tají:

“Seis yeó jáap nin baácđih, jeádihbat cháj péanit, teo cádah jwuhnit, Dios át choonáp wat jī”, át niij daacáp tají. (Gn 2.2)

* 3:18 Nm 14.1-35

⁵ Caandih tái jenah joicánnitjidih nin pahbut ã naáwátdih naóh yapani át jwúub niij daacáp tajī:

“‘Queét ī chooát déejiboó waadcán, wājeéh ī jumcan niit’, Dios ã niijná caá”,
 át niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

⁶ Jwī nuowā Dioih doonádih jwíih joinítjiboó caandih ī yap yohat peéh, áihwā nihcan, ī chooát déejiboó it waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó caandih tái jepahnit, áihwā jumna, ájeéh ī tái choobípna caá. ⁷ Cáacwādhī ã tái ubat pínah yeó jáapnadhī Dios át jwúub níwip wut jī. Páant ã níloni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jópchina jwī nuowā ī joyát táttimah, caán ã níloni yeó jáapnadhī Davidjidih Dios ã naáwát túutuchah, nin pah át niij daacáp tajī:

“‘Buu yeebdih wā naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdih ní tái jepahaá’,
 Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

⁸ Josuéjiboó Dios ã wūhni baácdih jwī nuowādhī át numah jubínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Wājeéh ní tái choobípna caá”, niijná, caán baácdih ī chooát pínahdih Dios niijná át chājcáp wut jī. Caán baácdihjeh chooát túutna nihna, biih ī chooát pínah yeó jáapdih áta naóhcan taga.* ⁹ Seis yeó jáap ã tewat táttimah, Dios ã chooátjī pah muntih, jwiit áihwābut ájeéh jwī tái choobípna caá. ¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ájeéh chooná, jwī wái náah jumni tewatdih jwī cádahbipna caá.* ¹¹ Pánihna, ájeéh tái chooát túut niijná, jwiit áihwāboó caandih tái jenah joinít, ã naáwátdihbut jwī tái jepah jīih. Jon játihi moón jwī déewá Diosdih ī yap yohatjī jīb ájeéh tái jumcan, it jéih choocáp wut jī. Pánihna, queét ī chājatjī pah jwiitboó jwī chājca boj jīih.

¹² Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaboó jaco wáini eeép naajih iidíp duuj lájapdih jwī bóodat pah, ã naáwátdih jwī jenah joyóchah, jwiitdih ã tái chūhna caá. Pánih chūhna, ded pah jwī túut nuumát pínahdih jwiitdih ã jéihyana caá.* ¹³ Ded pah jwī jenah joyátdih Diosdih jwī jéih bihcan caá. Nihat ã chājnidih caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubínit, ded pah jwī chājatjidih caandih naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewā ī chah maáh ã jummat

¹⁴ Dios wūh, Jesús, ã íip pebhna waadnit, chah maáh ã jumna caá. Pánih wēpni jumna, sacerdotewā ī chah maáh caá. Sacerdotewā ī maáh Dioih cáacwādhī ã úbát pah, Jesúsbut jwiitdih úbhni ã jumna caá. Páant ã jumuchah jéihnit, jwiitboó caandih jwī tái jenah joí cádahca boj jīih. ¹⁵ Jesús cáac jumna, ded pah jwī yapat pínahdih ã tái jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwī yapachah enna, jwiitdih jīgah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemépwā ī maáh caandih ã yéej chājat túutuchah yuhna, Jesús yéej chājcanni át jumap wut jī. Pánih jumna, jwiitdihbut ã yéej chājat túutuchah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwī yéej chājcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiitdih ã oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandih jwī úbát dée caá. Páant caandih jwī úbúchah, jwiitdih oinit, jīgah enna, ã tái teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewā maáta ī chah maáta pínahdih Dios cáacwā cātīh ã níona caá, queétdih ī teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wūhni jumna, cáacwā ī yéej chājatjī peéh nuúpwādhī mao cáo wūhni, bihdihbut caandih ípī wūhna caá, Dios ã enechah, cáacwā ī tái jummat pínah niijná. ² Bitá yéejnit

* 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

ī jumat pah muntih, sacerdotewā ī chah maátabut yéejnit ī jumna caá. Pánih yéej chājnit jumna, yéej chājnitdih jīgah ennit, ī tái jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit ī jumuchah, queét sacerdotewā ī maátadibut yéej chājat peéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, queétjeh ī yéej chājat peéh, cācwā ī yéej chājat peéhub nuñúpdih mao cáo wāhat caá náahap, Dios ā enechah, ī tái jumat pínah niijná.*

⁴ Sacerdotewā ī chah maáta jumihna, queétjeh ī jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñíonit, ā waadána caá. Jon jātih Aarónjidih Dios ā ñíwat pahjeh muntih, bñubut sacerdotewā ī chah maáta pínahdihbut ā ñíona caá.* ⁵ Páant queétjeh ī waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewā ī chah maáh pínah caanjéh maáh āt waadcáp wut jī. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém wā wūáh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, bñu nihat cācwā ī enechah, meemdih maáh wā waadána caá”, Dios āt niijíp wut jī. (*Sal 2.7*)

⁶ Biéh láa nin pah āt niijíp wut jī:

“Melquisedec sacerdote ā jumatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumipna caá”, ā wūáhdih āt niijíp wut jī. (*Sal 110.4*)

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jūinít, ā ípdih búdí āt wúbúp wut jī. “**Ma náahna, ma teo wáacá, wā wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wā wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chājaá**”, āt niijíp wut jī.* Páant ā niij wúbúchah, ā íp āt jóyop wut jī. Pánihna, ā íp ā náahat pahjeh ā chājíhichah enna, ā wúbátdih joiná, caán wunnijidih āt boonanap wut jī. ⁸ Cristo Dios wūáh jumna yuhna, búdí yeejép āt yapap wut jī. Pánih yapna yuhna, ā ípdih āt jepah cádahcap wut jī. Pánih jumna, ded pah tái jepahatdih āt jéihyep wut jī.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandih jepahnitdih tái ubni ā jumna caá. ¹⁰ Páant ā wun wūhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Diosboó caandih maáh āt waadánap wut jī.

Cristoíh doonádih jwí jepah cádahachah, búdí ā tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewā ī chah maáh ā jumatdih yeebdih chah wā bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wā jwúub naáwíhichah yuhna, yeéboó ñita tái beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdih wā tái jéih bohécan caá. ¹² Maatápdih Cristoíhwā ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, āta tái tagaá. Obohjeéhtih, tái beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdih ī jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóoh macdihjeh ī nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi tái joiná caá. Jáap bohé jwíhñit ī jumat pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóoh macdih nomnit, wébít ī jum jwuhna caá. Queét ī nihat pahjeh tígáa yep ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdih ī niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit ī jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátidih tái míic bohénit ī jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétdih ī niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátidih chah jéihna, tái behnit panihnit jwí jum jíih. Cristoíh doonádih jwíh bohéna, nin pah jwí jéihyep jī: Jwíit cācwā jwí jenah joyátjéhjeh jwí chājachah, dedé pínah nihcap jī. Pánih chājna, Diosdih jwí

* **5:3** Lv 9.7 * **5:4** Ex 28.1 * **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * **5:8** Mt 26.39; Jn

10.18; Fil 2.8 * **5:13** 1Co 3.2

wēñacap jī. Páant jwī chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodih túut nuumnit, caandih jwī túi jenah joí jwíhip jī. Páant jwī jwíh jepahachah, nin pah jwiitdih i jwíh bohénap jī: Ded pah Jesúhwādh daabáatdih, jwiit áihwādh i teo jáhaatdihbut i bohénap jī. Wannitji i jwáub boo pud jūúwát pínahdih, péeni yeó jáapdh caandih jepahcannitdih Dios ā peéh chājachah, búdí yeejép i yapat pínah ā péacatdihbut i jwíh bohénap jī. Páant i jwíh bohéátjidih túi jéihna, chah jwī bohé jīh. ³ Diosdih, ā naáwátidihbut chah jwī jéih jīh. Dios ā náahachah, jwiit nihat bíicdh páant jwī chājbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih i cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwáub yéej chājna, i jéih jwáub túut nuumcán niit. Queét Cristodih jwíh jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ā jumap”, it niij jenah joyóp yuh jī. Pánih jenah joinit, Dios queétdih ā túi ubatdih, Túini Espiritu Ijeéh ā jumatdihbut it jéihyep wat yuh jī. ⁵ Dios naáwátidih joiná, túini naáwát ā jumatdih it jéihyep wat yuh jī. Nin péeni yeó jáapna Dios ā maáh jumapboó ā wēpatjīh ā teo wáacatdihbut it jéihyep wat yuh jī. ⁶ Pánih jéihna yuhna, caandih cádahna, Dios wáuhdih cruzboó i jwáub mao yohat pah caá i chājap. Páant i chājachah enna, bita Cristodih i deohbipna caá. Páant i cádahachah, det queétdih i jéih jwáub túut nuumát túutcan niit. ⁷ Nin pah caá ā jumap: Túini baácdih mah ā jūúwáchah, wápchi mínah caanjīh ā momni túi chíih jəóhnit, ā quehechah, ā jeémát pínahdih ā bíbohna caá. Caán baácdih Dios ā túi chājna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ā naáwátidih chah bohénitdih ā túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jumni pihna, yeejép yilipbut ā chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihi baácdih túi chājcan, Dios ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáo yohat pah caandih cádahnitdihbut ā cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ā túi ubat

⁹ Wā oinitaá, yeebdih páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeéboodih wā niij jenah joicán caá. Cristo ā túi ubnit ñi jumachah, túini ñi chājatdih wā jéihna caá. ¹⁰ Jwiit nihat jwī túi chājatji jīb jwī íp jwiitdih āpí túi chājna caá. Caandih oina, búdí teonit, áihwādh ñipí túi teo wáacna caá. Páant ñi chājachah enna, ā quíib buudcán niit. ¹¹ Pánihna, ñi jumap yoobó ñi jumap pah bóo bitadih túi oinit, ñi teo wáacat pínahdih yeebdih jwī náah yacna caá. Páant ñi chāj cádahcat jīb jwī íp ā pehbboó yeebdih ā túi chājat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. ¹² Yeéb yabh teonit ñi jumatdih jwī náah yaccan caá. Bita Cristoíhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdih ā túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinit, caandih i cádahcan caá. Páant i jumachah ennit, “Wā pehbboó yeebdih wā túi chājbipna caá”, jwī íp ā niijátji pah ā chājbipna caá. Pánihna, queét i chājat pah, yeebbát ñi chājaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdih Dios ā wēpatjīh nin pah át niijíp wat jī: “Meemdih búdí wā túi chājbipna caá. Pánih túi chājna, ma jumenádih dawá wā cáac pooat túutbipna caá”, át niijíp wat jī. Bíih caan páh wēpni wihcah, caán ā wēpatjīhjih át naáwáp wat jī.* ¹⁵ Páant ā niijátjidih náhninit, Abrahamboó ā túi páñachah enna, ā niijátji pahjeh Dios caandih át túi chājap wat jī. ¹⁶ “Dios ā enechah, yoobópdih niijná caá wā chājap”, jwiit cáacwáboó jwípí niijná caá. Pánihna, chah jumni ā wēpatjīh niijnit, yoobópdih jwī niiját ā jumatdih jwī jəutna caá. Páant jwī niijáchah joinit, jwíjeéh míic jaihniboó “Á niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, ā jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17

“Meemdih wā tui chāj bipna caá”, ã niiját yoobópdih ã jumati dih jútat tútat niijná, ã wēpatjīhjuh át naáwáp wut jī. Páant ã naáwát di h jéihnit, “Á naáwát yoobópdi h ã jumachah, caandih ã tútat nuumcán niit”, Abraham, ã juimenábut it niij jéihjip taga. Jwiit ni hat áihwābut caandih jwī jéihna caá. ¹⁸ Dios ã jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ã niiját yoobópdi h ã jumati dih jwiit di h ã jéihyana caá. Á niiját di h joiná, ã wēpatjīhjuh ã niiját di hbut joiná, caandih ã tútat nuumcát pínah di h jwī jéihna caá. Páant ã jumati dih jéihna, ã pebhna jwiit di h ã ub bejat pínah di h uumcanjeh jwī wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandih jwī tui jenah joi cádahcan niit. Sacerdotewā ī chah maáta cáacwā di h úbh wūhat tútat niijná, Dios ã jumni tólihna waadnit, wūpni yégueh jāh yaīhni chóodi h Ipī yap waadáp wut jī.* Páant ī chājat pah, jwīih pínah di h Dios di h úbát tútat niijná, Jesúsbut Dios pebhna át waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā ī chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ã jumapboó jwiit áihwā di h ã waóh waadáchah, jwiitbut jwī jéih waad bipna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Jesús ã jumati

¹ Melquisedecboó* Salem wūt jumni tútchidi h moón ī maáh, caanjéh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēpni di h úbhni át jumap wut jī. Maátadi h Abrahamwā míc mao yap yohnit, ī jwáub júwúchah, Melquisedec caandih jwááadi h át juibínap wut jī. Pánih jwááh juibínit, “Nin Abraham di h búdi ma tui chājaá”, Dios di h át niij úbáp wut jī. ² Páant ã jwááat pínah jāti h, Abrahamboó caandih eníhcannit di h míc mao yap yohnitji, maátaíh bií déedi h át ub júúwáp wut jī. Páant ã ub júóhni di h chénat pah téihya poómp di h jenah ennit, biíc poómp di h Melquisedec di h át wūhap wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Tui chājni maáh”, niijná it chājap wut jī. “Salem”, niijná, “Tui jumni”, niijná it chājap wut jī. Pánihna, caán Salem tútchidi h moón ī maáh jumna, “Chah maáh tui jumati túttni”, caandih it niijíp wut jī.* ³ Melquisedec ã mánadi h, ã nuowā di hbut ī daacát ã wi hcan caá. Á cáac jumati di h, ã wunati di hbut ī daacát ã wi hcan caá. Pánih jumna, páantjeh ã jumna caá. Páant ã jumati di h jéihna, ded pah Dios wūáh Cristobut páantjeh sacerdotē ã jumati di h jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdotē ã jumati pah Melquisedecbut sacerdotē ã jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ã ni hcat di h ñi tui náhninaá. Chah maáh jumna, Dios di h Abraham ã túyat pínah di h át úbáp wut jī. Abrahamboó jwī nuowāji ī maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ã jumati di h jéihna, ã ub júóhni biíc poómp di h caánboodi h át wūhap wut jī. ⁵ Moisésji ni hat júdiowā di h páant át wūhat tútup wut jī. Pánih wutna, Leví ã juimená sacerdotewā ī jumachah, ī déewā ī wūhat pínah di h át ubat tútup wut jī. Ī déewā Abraham ã juimená it jumap wut jī. Leví Abraham juima ã jumachah, ã juimenábut Abraham juimená it jumap wut jī. Ni hat Abraham juimená jumna yuhna, Leví juimená sacerdotewā jumnit, ī déewā ī wūhat di h Ipī ubap wut jī.* ⁶ Oboheéhtih, Melquisedecboó Leví juima ni hcan yuhna, Abraham ã wūhat di h át ubap wut jī. “Meemdih wā tui chāj bipna caá”, Dios ã niijni Abraham ã jumachah yuhna, Melquisedecboó caandih Dios ã tui

* 6:19-20 Lv 16.2 * 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6 * 7:2 Gn 14.17-20 * 7:5 Nm 18.21

chājat pínahdih át uábúp wut jī. ⁷ Nindih jwiít nihát jwī jéihna caá: Chah jumniboó nump jumnidih táí chājat pínahdih āpī uábhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih uábhni ā jumuchah, Abraham chah ā jumatdih jwī táí jéihna caá. ⁸ Jwiít cāacwā jwī wāhatdih ubnit sacerdotewā, cāacwājeh jumna, wannit pínah ī jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ā wāhnidih ubnji báadhni ā jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit daácna, ā wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ít chājap wut jī. ⁹ Būū moón Leví jumená jumnit sacerdotewā, Dios ā wāhat tútatdih ī ubna caá. Páant ī ubuchah yuhna, Abraham Melquisedecdi wāhna, nihát Leví jumená ī wāhat pínah panihnidihbut Melquisedecdi wāhna át chājap wut jī. ¹⁰ Melquisedecdi Abraham wāh láa, ā jumna Levíboó át cāac jum jwuhcap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwāáhna, Leví pínahdihbut át jwāáap wut jī. Leví, ā jumenábut Melquisedecdi wāhni panihnit jumna, caán nump ít jumap wut jī.

¹¹ Moisésji wātnit, Leví ā déewādihtibut sacerdotewā át jumát tútup wut jī. Ā wāt pahjeh queét sacerdotewā nuñápwādihtibut mao cáo wāhniht, cāacwādihtibut ít uábh wāhup wut jī, Dios ā enechah, táinit ī jumát pínah niijná. Páant ī chājachah, táí yoobópdih jumna nihna, biht sacerdotedihtibut jwīta náahcan tagáá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biht sacerdoté Melquisedec panihnidih būū jwī náahca caá. Pánihna, Leví jumna Aarónji ā jumená poómpdih moón sacerdotewādihtibut būū jwī náahcan caá. ¹² Sacerdotewādihtibut Dios tút nūūmniht, jwiítidih ā wātatihtibut tút nūūmát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidih wātatihtibut, Leví jumna Aarón ā jumená poómpdihjeh sacerdotewā át waadát tútup wut yuh jī. Páant ā wātuchah yuhna, jwī Maáh Jesús Leví jumna nihcan caá. ¹⁴ Judá jumená poómpdih bóo ā jumatihtibut jwī táí jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judáht poómpdih moondih át waadácup wut jī. ¹⁵ Caandih jéihna, nindihbut jwī táí jéihna caá: Būū Dios jáap ā waadáni sacerdoté Cristo Melquisedec panihni ā jumna caá.

¹⁶ Jon jātih jumnit sacerdotewā pínah Dios ā wāt pahjeh Levíht poómpdih moonjéh ít waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Leví jumna nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdoté át waadáp wut jī. ¹⁷ Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Meém páantjeh sacerdoté ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdoté ā jumát pahjeh muntih meembát sacerdoté ma jumbipna caá”, Dios ā wāúhdih át niijíp wut jī. *(Sal 110.4)*

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ā wātatihtibut jepahihna yuhna, jwiít cāacwā yoobópdih jwī jéih jumcan caá. Pánihna, caán ā jwíht wātatihtibut yoobópdih jwī jumát pínahdih ā teo wáaccāh, Dios caandih át cádahap wut jī. Pánih cádahniht, jwī Maáh ā wun wāhatdih jwī táí jenah joyát jīb Dios jwiítidih ā táí ubna caá, ājééh jwī táí jumát pínah niijná. Páant ā chājachah, caandih táí jéih uábhniht, ā pehbboó yoobópdih jwī jumát pínahdih jwī wēi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdoté waadána, ā wēpatjīht naóhniht, Dios caandih át waadánap wut jī. Obohjeéhtih, ā wēpatjīht naóhcanjeh, bita sacerdotewādihtibut át waadánap wut jī. ²¹ Cristoboodih sacerdoté waadánit, Dios caandih nin pah át niijíp wut jī:

“Weém, ma Maáh, wā wēpatjīht meemdiht yoobópdih wā naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdiht wā jenah joyátidih wā tút nūūmcan niht. Páantjeh sacerdoté ma jumbipna caá”, Dios Cristodih át niijíp wut jī. *(Sal 110.4)*

²² Pánih wēp naóhna, Jesús jwiítidih ā táí ubat pínahdih niijná, át chājap wut jī. “Cāacwādihtibut wā táí ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdihtibut wāh deyanap wut

jī. Pánihna, Jesús ā wun wūhatdih túi jenah joinít, Dios ā niijátji yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ²³ Jwíih jumnit sacerdotewā ī wunuchah, bita ĩpī túut nuúm waadáp wut jī. Pánihna, dawá sacerdotewā ĩt jumup wut jī. ²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ā jumuchah, caandih túut nuúmní sacerdoté pínahdih jwí náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, āih cáacwādih ā uúbh cádahcan caá. Pánih uúbhna, nihát caandih jepahnitdih ā túi ubna caá, Dios pehbhoó ájeéh jwí túi jumát pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiítidih túi ubni ā jumna caá.

²⁶ Cáacwā jwí chājat pah yeejép chājni nihcan, Jesúsdiyh yéej chājat peéh ā wihcan caá. Yeejépwā cātíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihát cáacwā chah maáh Dios āt waadánap wut jī. Pánih jumna, Jesús sacerdotewā ī chah maáhtat jumna, jwiítidih túi teo wáacni ā jumna caá. ²⁷ Bitá sacerdotewā ī jumát pah nihcan caá. Queétoó yeó jáap jumát pah nuúpwādih mao cáo wūhna, queétjeh ĩ yéej chājat jīb jwíih wāhñit, túttimah, cáacwā ĩ yéej chājat jībbut ĩpī wūhup wut jī. Dawá láa páant ĩt chājav wut jī, cáacwādih Dios ā túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó biíc láajeh wun wūhna, caanjéh āih báhahdih múc wāhñit, cáacwādih ĩ yéej chājat peéh āt jīb chājav wut jī.* ²⁸ Moisésji ā wutat pah sacerdotewā ī maáta pínahdih cáacwādih ĩ waadát túutuchah, yéejat wihcannit ĩt nihcap wut jī. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wép naóhna, ā wúh páantjeh yéejat wihcanniboodih sacerdotewā ī chah maáh āt waadánap wut jī.

8

Jesús sacerdotewā ĩ chah maáh jwiítidih ā túi teo wáacat

¹ Caán nihátidih naóhna, nindih báhah yeebdíh naóhna caá wā chājav: Sacerdotewā ĩ chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ā jéihyepmant bóo bawámant ā chúudna caá.* ² Pánih chúudnit, jwiít āihwādih āpī uúbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwā ĩ chājñiji Dioíh muúboó sacerdotewā Dioíh cáacwādih ĩpī uúbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ā chājñi muú yoobát diítboó jumna, jwiít āihwādih āpī uúbhna caá.

³ Nihát nin baácđih moón sacerdotewā ĩ maáta nuúpwādih ĩpī mao cáo wūhna caá. Páant queéđidih Dios āt wutup wut jī, cáacwā ĩ yéej chājav peéh ĩ jīb chājav pínah niijná. Jwiítidih teo wáacni sacerdotedihtat mao cáo wāhat panihnidih Dios āt wāhat túutup wut jī, jwí yéejat peéh ā jīb chājav pínah niijná. Páant ĩ wāhat pahjeh muntih, Cristo jwí yéejat jīb caanjéh āt múc wūhup wut jī, Dios jwiítidih ā wēi enat pínah niijná. ⁴ Nin baácboó sacerdotewā wáát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdoté āta jéih jumcan tagaá. ⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewā nin baácđih jumni Dioíh muúđihjeh ĩ teo wūhna caá. Cáacwā caán muúđih chājna, jeáboó jumni muú panihni ĩt chājav wut jī. Páant ā jumuchah, jeejiboó Moisésdih Dios āih muú pínahdih chājav túutnit, “Meemđih wā naáwát pahjeh muntih wíh muúđih, nihát caán diítboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chājav túutup”, āt niijp wut jī.* ⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh muú nin baácboó jumni muú chah túini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdoté jumna, ā tewatboó nin baácđih jumni sacerdotewā ĩ tewat chah caá ā jumup. Dios Moiséswādih “Yeebdíh wā wutatdih jepahnit, wājeéh ĩi túi jumbipna caá”, āt niij naáwáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, jwiítidih “Jesús yeebdíh ā wun wāhatboodíh túi jenah joinít,

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

wājeéh ñi túi jumbipna caá”, át niŷ naáwáp wut jī. Queétdih ã naáwátji chah jwiít dih ã naáwát ã jumna caá. Páניהna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewā chah wēpni ã jumna caá.

7 Ā jwíih wutatjidih yoobópdih jéih jepahcan, cāacwā ājeéh ĩt jéih jumcap wut jī. Ā wutatjidih jwī jéih jepahachah nihna, bihñ naáwát dih Dios āta naóhcan tagaá. 8 Obohjeéhtih, ā wutatjidih ĩ túi jepahcatdih enna, āih cāacwādih jūihna, nin pah át niijíp wut jī:

“Nin wā niiját dih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wíih cāacwā, Israel juménádih, Judá juménádihbut jáap naáwát dih wā naóh b ipna caá.

9 ĩ nuowā Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wājeéh ĩ túi jumat pínahdih queétdih wā naáwáp yah jī. Obohjeéhtih, páant wā naáwát dih ĩ joí cádahap jī. Páant ĩ cádahatdih ennit, weembút queétdih wā cádahap jī. Páant queétdih wā naáwátji pah jwáub naóhcan, mácah wā naóh b ipna caá.

10 Túttimah nihat Israel juménádih nin pah wā naóh b ipna caá: Wā wutatdih yeebdíh wā túi náhniab ipna caá. Páant wā náhniachah, ñi túi wēi jepah b ipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdíh wā en daob í pna caá. Yeéb wíihwā jumna, weemdíh jeh ñi wáhb h b ipna caá.

11 Páניהna, caán láa teo wāhñit dée, maáta déebut nihat weemdíh túi jéihñit múicjeh ĩ jumbipna caá. Pánih jéihñit jumna, det ĩ déewādih nin pah ĩ múic niij bohécan niít: ‘Ded pah jwī Maáh Dios ā jumatdih ma jéihyeé’, ĩ niijcán niít.

12 Páניהna, ĩ yéej chājatjidih yohñit, queétdih peéh chājcan, caandíh chéneji wā jwáub náhñican niít”, Dios át niijíp wut jī. *(Jer 31.31-34)*

13 Páניהna, jáap naáwát dih naóhna, ā jwíih naáwátji át cádahat túutap wut jī. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwáub túut nuumní ã jumna caá.

9

Dioih muú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwíih wutna, ded pah cāacwā caandíh ĩ weñat pínahdih át naáwáp wut jī. Nin baác d ih moón caandíh ĩ weñat pínah muú d ih ded pah ĩ chājat pínahdihbut át naáwáp wut jī. 2 Caán muú d ih nuñúpwā chóojih ĩt wāpáp wut jī.* Caán muú d ih túitboó chéne tólih ĩt chājap wut jī. ĩ jwíih waád juibíni tólih “Dioih tólih”, ĩt niijíp wut jī. Caán tólihboó ĩ jí cágat nahna át jumap wut jī.* Cágat naabút át jumap wut jī. Caán cágat naajih sacerdotewā Diosdih ĩ wāhñi pan naaná át jumap wut jī.* 3 Wáhpni yégueh chóojih ĩ jāh yañni táahmant bihñ tólih át jumap wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, ĩt niijíp wut jī.* 4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ĩ cáwat naá át jumap wut jī. Caán naá orojih ĩ chājni wut jī.* Orojih ĩ chājni paihbut caanjih át jumap wut jī.* Caan páih díitna orojih ĩ chājni pamap át jumap wut jī. Caan pámap díitna “maná”, ĩ niijní át jumap wut jī.* Caan páih díitna Aarónih íoh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios ā wutatdih ā daác búadhñiji chéne jeé naanábut át jumap wut jī.* 5 Caan páih wāap lajni naajih chéne ángelwā orojih ĩ pāp dodhñit ĩt jwááh ñuhap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjih ā jumatdih júutna ĩt chājap wut

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6
 * 9:4 Ex 25.10-16 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5

jī. Pánihna, caanjīh jumna, Dios cāacwā ī yéejatdih āpī yohop wut jī.* Caán muudih bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jwuhap.

⁶ Caán muudih ī túi ámohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jumat pah jwīh waád jūibīni tólihdi waadnít, Dios ā wutat pah īpī chājar wut jī.*

⁷ Sacerdotewā ī chah maáhjeh biih tólihboó jópchi jumat pah biic láa ā waadát yeó jáapdihjeh āpī waadáp wut jī. Pánih waadnít, ī maoni nuñáp ī wāhni pínah meépdih caanjīh jumni paih wāapátidih āpī chíanap wut jī, caán meépdih ennít, Dios cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, āpī jéih waadcáp wut jī. Diosdih uúbat túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ī jéihca naáh yéej chājatji jūibbut meépdih át ub waad béjep wut jī.*

⁸ Páant Dios ā chājatjīh Túini Espíritu nin pah jwiítidih ā jéihyana caá: Moisésdih ā chājat túutni muú Dios ā jumat tólihboó cāacwā it jéih waadcáp wut jī. Sacerdotewā ī chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih ā chājat túutni muú páantjeh ā jumachah niha, jwiít cāacwājeh Diosdih jwīta jéih uúhcan tagaá. ⁹ Diosdih ī weñat muú ded pah ā jumatji, caán diitboó ded pah ī chājatjidihbut naóhna, jwiít buu moonndih nindih Dios bohéna caá ā chājar: Cāacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñúpwādh mao cáo wāhna yuhna, Dios ā náah yacat pah túinit it nihcap wut jī. Pánih chājna yuhna, iih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjeéh it jéih jumcap wut jī. ¹⁰ Nin pah īpī chājar wut jī: Nuñúpdih mao cáo wāh, jeémp, babh, iih bácahnadh chocna, Moisés ā wutatji pah Diosdih īpī weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, caán wutat pah chājna yuhna, ī túut nuumát déedih queétdih át teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatdih ā naawát túttimah, jon jātih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiítidih túi chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewā ī chah maáh yoobát jumnit, átát jūúwáp wut jī. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátidih át waadáp wut jī. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó cāacwā ī chājni muú chah túini ā jumna caá. ¹² Cristo Dios ā jumapboó cabra meépdih, jwií meépdih Diosdih wāhat túut niijná, át ub waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, biic láajeh jwiítidih wun wāhna, āih meép panihnidihjeh át ub waadáp wut jī. Pánih ub waadnít, jwī yéejatdih ā yohochah, jwiítboó páantjeh Diosjeéh jwī jumbipna caá. ¹³ Dios Moisésdih ā wutatjiboó “Wannitdih űi chūúchah, űiuh bácahdih quei pánihni ā naácna caá”, át niijp wut jī. Pánihna, iih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jwií meép,* jwiiwādh ī cáwatji jōóhīhbut* sacerdotewā queétdih īpī choj jāhanap wut jī. ¹⁴ Páant ī chājachah yuhna, queétdih át túi teo wáaccap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo wunna, āih meépboodih ā yoh wāhuchah, jwiítidih búdi ā teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espíritu páantjeh jumni ā teo wáacatjīh, caanjéh āih bácahdih Diosdih át wāhup wut jī. Pánih chājna, jwī yéejatdih yohnit, iiguipna jwī bejat déejidih át túi ubup wut jī. Páant ā túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdih wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjeh jumni ā náahat pahjeh chājnít jwī jumna caá.

Jáap naawát

¹⁵ Moisés ā wutatjidih jepahna yuhna, ī yéejat peéh queétdih páantjeh ā jumachah, cāacwā Diosjeéh it jéih jumcap wut jī. Páant ī jumachah, nin jáap naawátidih naóhnit, “Cristoboó ā wun wāhatjīhjeh cāacwādh wājeéh wā túi

* 9:5 Ex 25.18-22

* 9:6 Nm 18.2-6

* 9:7 Lv 16.2-34

* 9:13 Lv 16.15-16

* 9:13 Nm

jumat tautbipna caá”, Dios át niijíp wut jī. Páant ā niijátji pah, ī yéejatdih yohnit, ā ñionitdih túi ubat túut niijná, Cristo át wun wūhup jī. Páant ā túi ubuchah, páantjeh ājeéh jwiit āihwā jwī túi jumbipna caá. Pánih jurna, āihwāidih Dios ā wūhat pínahdih jwī bíbohbična caá.

16-17 Cāac ā wunat pínah jātih, ā déewāidih ā wūhat pínahdih āpī daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ā būd jwūchah, āih bíi déeidih ā déewā ī jéih ub jwuhcan caá. Ā wunat pínah jātih ā daác jwejni náo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, ā daacátji pahjeh āih bíi déeidih ī ubbipna caá. 18 Páant ā wūchah, caán náo dedé pínah ā nihcat pahjeh mūntih, nuñúpdih ī maocah, Dios Moisésdih ā niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.

19 Dios ā wutatdih Moisésji nihāt āih cāacwāidih át naoh beedánap wut jī. Pánih naoh péanit, jwi meép, cabra meépdih mahjīh át widip wut jī. Túttimah, ovejā yoócdih ī dūani, hisopo wūt jurni ylip bícdih nah chéonit, át taj báahanap wut jī. Pánih taj báahanit, Dios ā wutatdih ā daacni tólihdih, nihāt cāacwāidihbut át choj jāhanap wut jī. 20 Pánih choj jāhanit, nin pah Moisés queétdih át niijíp wut jī: “Dios nin ā wutatjidih jwiitdih ā jepahat tautap jī, ājeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ā naawát yoobópdih ā jumatdih jwī jéihna caá”, át niijíp wut jī.* 21 Túttimah, caán tólihdih cāacwāidihbut ā choj jāhaat pahjeh mūntih, Diosdih ī weñat pínah mūdíh, nihāt caán díitboó jurnidihbut át choj jāhanap wut jī.* 22 Páant tigaá, Dios ā wutat pah, meépdih yoh wūhat caá náahap, cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cāacdih quei pánihni ā jūmūchah, meépdih yoh wūhcan, mahjīhjih chocāt pínahdih Dios át wutap wut jī. Meép panihniijīh chocannidih, Dios cāaquíh yéejatdih ā quíib būdacán níit.* 23 Pánihna, nin baácboó jurni Diosdih ī weñat mūú, nihāt caán díitboó jurnibut quei wíhcani panihni ā jumat pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wūhat āpī náahap wut jī. Moiséswā caán mūdíh jeáboó jurni mūú pánihni it chājar wut jī. Jeáboó jurni mūú Dioih mūú yoobát ā jūmūchah, chah táini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo bíic láajeh ā wun wūhat

24 Nin baácdih bóo Diosdih ī weñat mūú cāacwā ī chājnidih Cristo át waadcáp wut jī. Caán mūdíh waadcánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jī, Dios ā jurnapboó jwiitdih wūbát túut niijná. 25 Nin baácdih moón sacerdotewā ī maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ā jurni tólihboó nuñúp meépdih ipī ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Cristo bíic láajeh wūnna, āih meép panihnidih Dios ā jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jī. 26 Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácdih Dios ā chājat túttimah, nihāt cāacwā jwī yéej chājatji jīb, dawá láa caandih wun wūhat āta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwī yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó bíic láajeh cāac jurnit, át wun wūhup wut jī. 27 Nihat cāacwā bíic láajeh jwī wūnna caá. Páant jwī wunat túttimah, táinitdih, yeejépwāidihbut Dios ā ñiobipna caá, yeejépwāidih peéh chājat túut niijná. 28 Bíic láajeh jwī wunat pah, dawá cāacwā jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristobut bíic láajeh át wun wūhup wut jī. Túttimah, ā jwūb dei jūóhbična caá, páant mūntih. Pánih jwūb dei jūóhnit, jwī yéejatdih yohat túut niijná, ā jwūb wun wūhcan níit. Obohjeéhtih, jwiit caandih wēi páinitdih ubūdih ā jūóhbična caá, páantjeh ā pehbóo Diosjéh jwī jumat pínah niijná.*

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

* 9:28 Is 53.12

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

1 Cristoih dooná táini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji táini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnit, yeó jáap jummat pah, nihat jópchina nuñúpwādh mao cáo wūhna, Diosdih ípí weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá. 2 Í jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wāhñit, “Bun yéejat peéh jwiitdih ã wihcan caá”, Ita niij jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuñúpwādh mao cáo wūhatdih ita cádah tagaá. 3 Obohjeéhtih, jópchi jummat pah nuñúpwādh mao cáo wūhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih quíib buudcán caá. 4 Pánihna, jiwī meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwī wūhuchah yuhna, jwī yéej chājatdih áta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wūhat

5 Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cāac jummat pínah jātihbit nin pah Diosdih át niijjip wut jī:

“Cāacwā nuñúpwādh mao cáo wūhna, trigo ojdhbut ī wūhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cāac jummat túutuchah, ma chājni bách meemdih weñani pínah ã jumbipna caá.

6 Cāacwā ī yéejatdih ma yohat pínah niijná, nuñúpwādh ī mao cáo wūhuchah, ma wēi encan caá.

7 Páant ma wēi encatdih jéihnit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá. Páant ma naáwátdih naóh yapani ã niij daacáp jī”, Cristo ã ípdih át niijjip wut jī. *(Sal 40.6-8)*

8 “Cāacwā nuñúpdih ī mao cáo wūhat pínah, trigo ojdhbut ī wūhat pínadh queétdih ma náahcap jī. Páant ī wūhuchah yuhna, ma wēi encap jī”, Cristo át jwíh niij naáwáp wut jī. Moisés páant queétdih ã chājat túutuchah yuhna, caandih Dios át wēi encap wut jī. 9 Páant niij péanit, nin pah át jwūb niijjip wut jī: “Meém ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá”, át niijjip wut jī. Páant ã niijichah, nin pah jwī jéihna caá: Jon jātih nuñúpwādh ī mao cáo wūhatjidih cádahat túutnit, biih bohéatboodih Dios naóhna át chājap wut jī. 10 Pánihna, Jesucristo ã íp ã náahat pah wun wūhñit, jwiit cāacwā jwī yéejatdih át yoh wūhup wut jī. Biíc láajeh wunna, áih bácahdih át wūhup wut jī, jwiit áihwā Diosjeéh páantjeh jwī jummat pínah niijná.

11 Nihat sacerdotewā yeó jáap jummat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwādh ípí mao cáo wūhna caá. Obohjeéhtih, páant ī mao cáo wūhna yuhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá.* 12 Obohjeéhtih, jwī yéejatji jīb Cristoboó biíc láajeh wun wūhna, jwī yéejatdih át túi yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá péanit, ã íp pebhna pūh laab béjnit, ã jéihyepmant bóo buwámant, át chúudup wut jī. 13 Caanná chúudnit, caandih eníhcannitdih ã íp ã yap yohat pínadh ã páina caá.* 14 Pánihna, biíc láajeh wun wūhñit, Dioihwā ī yéejatdih át yohop wut jī, yéejat wihcannitjeh páantjeh ī jummat pínah niijná.

15 Caán yoobópdih ã jummatdih naóhna, Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah át niij daacát túutup tajī:

16 “Nin pah Dios ã niijjip be: “Túttimah bóo láa nihat cāacwādh nin pah wā niij naóhbipna caá: “Wā wutatdih yeebdih wā náhnianachah, wēinit ñi jepahbipna caá.

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1

17 Ñi yéej chājatdih wā jwúub náhnican niút”, wā niijbípna caá,’ Dios ā niijná caá”, āt niij daacát tútup tajī. (Jer 31.33-34)

18 Pánihna, jwī yéej chājatdih ā yohochah, jwī yéejat jīb sacerdotewā nañúpdih ī jwúub mao cáo wūhatdih jwī náahcan caá.

Humcanjeh, Diosdih jwī jéih úbát

19 Wā déewā panihnitá, Jesúsboó wun wāhna, āih meépdih ā yohochah, jwiitboó humcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandih jwī jéih úbhna caá. 20 Pánihna, nin baácdih moón sacerdotewā ī maáta ipī chājatji buu láa jwiitdih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwī yéej chājatji jīb ā wun wāhuchah, caán tólihdih jāh yāihni chóodih ā yeo dei bejehah,* jāap namá panihnidih āt chājap wut jī, Dios ā jumapna jwī túi waadát pínah niijná.*

21 Pánihna, jwiitboó Dioih muu panihnit jwī jumachah, jeáboó jumna, jwiitdih úbh wāhni Cristo chah wēpni sacerdote ā jumna caá. 22 Páant ā jumatdih jéihna, humcanjeh, caandih túi jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandih jwī úbát dée caá. “Cristo weemdih wun wāhna, wā yéejatdih ā yohochah, buu yéejat jīb weemdih wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jenah jói cádahcan, mahjīh jwī chocat pah, quei wíhcannit panihnit jwī jumat dée caá.*

23 “Yeebdih wā túi úbbipna caá”, ā niijátji pah ā chājbipna caá. Páant ā chājat pínahdih túi jéihnit, bitadibut caandih jwīpī naóhna caá. Caandih jwī túi náhnat dée caá. 24 Pánih náhnit, jwījéeh jumnitdih oina, teo wáacnit, nihat biícndih jwī túi jumat dée caá. 25 Diosdih weñat tútup niijná, jwī miíc wáacat dée caá. Bitá ī miíc wáacatdih cádahna caá ī chājap. Páant ī cádahachah yuhna, jwiitboó jwī cádahca boj jīh. Nin baáboó jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Caandih jéihna, jwiit āihwá búdí jwī miíc weña jīh.

26 Yoobópdih jumni naáwátndih jwī jéihna yuhna, “Wā náahat pah wā chājbipna caá”, jwúub niij jenah joinit, jwī yéej chājachah, Dios jwī yéejatdih ā yohcan niút. 27 Páant jwī chājachah, ā tobohna caá. Nihat Diosdih eníhcannitdih peéh chājnit, iiguípna ā bejat tútupbipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwúub yéej chājnitdihbut biíc yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí hum náah jumni caá.*

28 Moisés ā wutatjidih ded ā yap yohochah, judiówā ī maáta caán yap yohnidih ipī peéh chājap wut jī. Á yéej chājachah ennitji, biíc peihcannit caandih ī naóh yacachah, ī naáwát yoobópdih ā jumatdih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, jīgah encanjeh, caandih ipī mao yohop wut jī. Biíc peihcannit wihcah, chénewá caandih ī naóh yacachah, ipī peéh chājap wut jī.*

29 Páant ī peéh chājat chah, Dios ā wáúhdih eníhcannitboodih ā peéh chājbipna caá. Cristo wun wāhna, āih meépdih ā yoh wāhuchah, Dios jwī yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahdih jwiitdih āt naáwáp wut jī. Oboghjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, tátimah caandih yap yohna, jwúub yéej chājnit, “Jesúih meép oboh jumni ā jumna caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ī chājap. Páant ī chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.*

30 “Det ī yéej chājatji jīb weém caá wā peéh chājbip. Wíihwá jumna yuhna, yeejép ī chājachah, queétdih wā peéh chājbipna caá”, āt niijip wut jī.* “Yoobópdih tigáá Dios páant niij naóhni ā jumap”, jwī niij jéihna caá. 31 Pánihna,

* 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

Dios chah wēpni ã jumachah, yéej chājnitdih ã peéh chājat pínah úum náah jumni caá.

³² Jātih ded pah ñi jumattjidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíh jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ ñit cádahcap tajī. ³³ Biquí láana cáacwã ĩ enechah, bita yeebdíh yeejép naóhñit, yeejép ĩt chājap tajī. Biñh láa bita Jesúsíhwādih yeejép ĩ chājachah enna, yeejép yapnitdih ñit jīgah en teo wáacap tajī. ³⁴ Bitadih nemat muúboó ĩ nemechah ennit, yeebbát ñit jīgahap tajī. Níih bií déedih ĩ dúuc wáyachah yuhna, jīgahcanjeh, “Á túina caá”, ñit niijíp tajī. “Nin baácđih bóo chah túini jeáboó wã bíbohat pínah páantjeh ã jumna caá”, niij jéihna, ĩ dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajī. ³⁵ Páñihna, úumcanjeh, Diosdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jīb, yeebdih ã túi chājbipna caá. ³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ã náahat pah ñi chāj cádahca bojoó. Páant ñi chāj cádahca, “Wíihwādih wã pebhboó wã túi jumattjéitpina caá”, Dios ã niijátji pah, yeebdíh ã túi chājbipna caá. ³⁷ Nin pah Dios naáwátđih naóh yapani át niij daacáp tajī:

“Wã wahni ã juibíat pínah bahnibitjeh ã jadhna caá.

³⁸ Páñihna, wíihwã, wã náahat pah chājnit, wã wahnidih túi jenah joinít, ĩ túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ĩ cádahachah, queéđđih wã wēi encan níit’, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Hab 2.3-4)

³⁹ Obohjeéhtih, jwiitboó Diosdih cádahcan, iiguipna bejnit pínah niñcan caá. Caandíh túi jenah joinít jumna, páantjeh ájeéh jwí jumbipna caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiitdih ã túi chājat pínahdih jwí túi jéihna caá. Á niijátji pahjeh ã chāj jwuhcah yuhna, “Á niijátji pah yoobópdih ã chājbipna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant ã chājat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ã chājbipna caá”, jwí niij jenah joiná caá. ² Páant ĩ túi jenah joyóchah ennit, Dios jon jātih moondíh át túi wēi enep wut jī.

³ Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwí jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjñh niñatđih át chājap tajī. Páñihna, jwí enca naáhjidih niñat bññ jwí enni pínahdih át jígohanap wut jī.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ovejadih mao cáo wāhñit, caandíh át weñep wut jī. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedihjeh Diosdih át wuhup wut jī. Páñihna, Dios Abel ã wāhñiboodíh chah át wēi enep wut jī. Páñih wēi enna, “Weemđđih túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, át niijíp wut jī. Caán ã wñnat túttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiitboó jwí túi jenah joyát pínahdih jwí jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdih túi jenah joiní ã jumachah, Dios caandíh át wēi enep wut jī. Páñih wēi ennit, ã wñncat pínah niijná, niñat bácahjah Dios jeáboó caandíh át ãb bejep wut jī. Páant ã ãb bejat túttimah, cáacwã caandíh ĩt jéih bid jñicáp wut jī.* ⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandíh jwí jéih weñacan caá”, jwí niij jéihna caá. Ded caandíh bidñiboó “Dios ã jumna caá. Páñihna, caandíh wã túi bidichah, weemđđih ã túi chājbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

* 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3 * 11:4 Gn 4.3-10 * 11:5 Gn 5.21-24

7 Noéjiboó Diosdih táí jenah joiní jumna, ded pah ā chājat pínahdih ā naáwáchah, āt táí jepahap wut jī. Pánih jepahnit, ājeéh bóli, ā weh, ā weh áana yaádh bíicdih pobyitdih táí yapat túut niijná, búdí jááj chóodih āt chājar wut jī. Pánih táí jenah joiná, nihah bita yeejép ī chājachah enna, queétdih āt pej jumcap wut jī. Pánihna, Diosdih ā táí jenah joyóchah, “Caán táini ā jumna caá”, Dios āt niij enep wut jī.*

8 Abrahamjiboó Diosdih táí jenah joiní jumna, Dios ā wāhni pínah baácboó ā bejat túutachah joinit, āt jepahap wut jī. Caandih jepahnit, ā jumni baácmant bejna, ā jéihca naáh baácna āt juibínap wut jī.* 9 Páant ā juibínachah, “Nin baácdih yeebdih wā wāhbična caá”, Dios ā niijíchah joinit, caán baácdih āt chāwáp wut jī. Caandih, ā wūéh Isaacdih, ā juima Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdih wā wāhbična caá”, Dios āt niij naáwáp wut jī. Queét caán baácdih moón nihcan yahna, Diosdih táí jenah joinit jumna, nuñép chóonadih yáuh taj cáagni munádih chājnit, caánboó īt jumap wut jī.* 10 Pánih jumna yahna, caanjīh ā jum jwuhat pínahdihjeh Abraham āt jéihyep wut jī. Jeáboó jumni tátchina ā bejat pínahboodih wēi páina āt chājar wut jī. Caán tátchi Diosboó ā jenah joyát pah chājni ā jumachah, buúdcán, páantjeh ā jumbična caá.*

11 Abraham behe, ājeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit īt jumap wut jī. Queét chénat pah behnit jumna yahna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, Dios ā teo wáacatjīh īt weh jumap wut jī. “Dios ā niijátji pah ā chājbična caá”, Abraham ā niij jenah joyát juib, Sara mit weh jumap wut jī. Pánihna, Abraham behe jumna yahna, ā wūáhdih āt enep wut jī.* 12 Abrahamji wanni dée ā jumachah yahna, ā juimená dawá īt cáac poonap wut jī. Cúiwādh, óondihbut jwī jéih jenah encat pah ā juimenádihbut jwī jéih jenah en buúacán caá.*

13 Queét nihah Diosdih táí jenah joinit, īt buúáp wut jī. “Yeebdih caán baácdih wā wāhbična caá”, Dios queétdih ā niijnji baácdih juibícanjeh, īt wunap wut jī. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yahna, Dios ā niijátji pah, táttimah ī juimená ī bíbohah pínahdih īt jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, īt weñep wut jī. Pánihna, “Nin baácdih jibnitjeh jwī jumna caá”, īt niijp wut jī.* 14 Páant niijná, bíh baácdih ī bidatjidih jwī jéihna caá. 15 Pánih bidnit, ī jwíh jumni baácna jwúb bejīhna nihna, īta jéih jwúb bej tagaá. Pánihna, “Bíh baácdih jwī bidna caá”, niijná, jon jātih ī cádahni baácdih niijná īt chājar wut jī. 16 Obohjeéhtih, chah táini baácboodih bidna īt chājar wut jī. Caán ī bidni baác jeáboó caá ā jumap. Caánboó jīh tátchi pínahdih Dios átāt ámoh péanap wut jī. Pánihna, “Dios jwī Maáh caá”, ī niijíchah joinit, āt tíccap wut jī.

17-18 Táttimah, Dios Abrahamdih ā wūéh Isaacdih āt mao cáo wūhat túutap wut jī. “¿Yoobópdih níit weemdih ā táí jenah joí?” niijná, páant āt wutap wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, ā niiját pah āt chājar wut jī. “Ma wūéh Isaacjīh ma juimenádih wā cáac poaabipna caá”,* Dios ā niijátjidih náhnina yahna, Abraham caandihjeh mawat túut āt chājar wut jī.* 19 “Wā wūéh Isaacdih wā mao wūhachah, Dios caandih ā jéih boaabipna caá”, Abraham āt niij jenah joyóp wut jī. Páant ā mawat túut chājachahjeh, Dios

* 11:7 Gn 6.13-22 * 11:8 Gn 12.1-5 * 11:9 Gn 35.27 * 11:10 He 13.14 * 11:11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * 11:12 Gn 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12
* 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14

caandih át cádahat túutap wut jī. Páant ā mawíhni jwúub báadhni pah caandih ā enechah, ā wúuh ājeéh át jwúub jumap wut jī.*

²⁰ Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ā weh Jacob, Esaúdiहत “Túttimah, Dios meemdih búdí ā túi chāja naáh”, āt niijíp wut jī.*

²¹ Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātíhbit āih wúuat nahjīh too caj ñahnit, Diosdih át weñep wut jī. Pánih wēinit, ā wúuh José ā weh chénat pahdih “Meemdih Dios búdí ā túi chājipna caá”, āt niijíp wut jī.*

²² Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātih judiowā Egipto baáčboó jumnitjī ī bejat pínahdih át naawáp wut jī. Pánih naóhnit, ā juimená pínah āih bácahjidih ī ub bejat pínahdih át wutap wut jī.*

²³ Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinít jumna, ā cāac jumuchah, caandih biíc peihcanni widh īt bih bíbohó wut jī. Túinibit ā jumuchah ennit, caandih īt bihip wut jī.* Caán baáčdih moón ī maáhdih úmcanjeh, judiowā ī wehdih ā mawat túutachah, īt jepahcap wut jī.*

²⁴ Túttimah, Egipto baáčdih moón ī maáh nuúm Moisésdih mit behanap wut jī. Páant mijeéh behna yahna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wúuh caá”, ī niijátidih át náahcap wut jī.* ²⁵ Caandih behanih mi déewáboó wēinit, yeejép ī chājachah enna yahna, āt chājíhcap wut jī. Pánih chājcan, Dioíhwā bícdih yeejép át yapat wut jī. ²⁶ Dios ā wahni pínah Cristodih cáacwā yeejép ī chājat pínah pah Moiséswádiहत Egiptodih moón yeejép īt chājar wut jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jīb jumnidih ī bíbohahdih náahcanjeh, Dioíhwā bícdih ā jumat jīb bita yeejép ī dehwat pínahdih át űwip wut jī. Túttimah, ā túi chājat jīb, Dios caandih ā túi chājat pínahdih jenah joí waáwana, yeejép ā yapat pínahdih át űwip wut jī.

²⁷ Diosdih túi jenah joiní jumna, Egipto baáčdih moón ī maáh ā íjjichah yahna, caandih úmcanjeh, caán baácmant át bejep wut jī. Dios jíghcanni ā jumuchah yahna, jíghnidih ā enat pah ā wutatdih Moisés át jepah cádahcap wut jī.* ²⁸ Moisés caandih túi jenah joiní jumna, judiowádih Dios ā túi ubat pínahdih át jéihyep wut jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjeh queét judiowádih íih jēcnadh ovejā wúuh meépjh át űáñat túutap wut jī. Páant ī űáñatdih ennit, Dios nihat ī jwíh túuhnitdih ā mawat túutni ángelboó judiowā ī jwíh túuhnitboódih át maocap wut jī. Caán ovejā wúuhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjeh, ī jumat yoobó īt jeémep wut jī. Caán jeémát, Pascua ī niijní, bícdih ī jwíh jeémp láa át jumap wut jī.*

²⁹ Túttimah, Diosdih túi jenah joinít jumna, “Muj Mac Dūuni”, ī niijní mujdih, mah wíhcanni namádih judiowā īt chúuh bejep wut jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih űūn béjnit, muj ā jwúub dūuj yóh lajachah, īt chíic wan beedép wut jī.*

³⁰ Pánihat túttimah, Diosdih túi jenah joinít jumna, judiowā Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant īt páud bejep wut jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih īt páudap wut jī. Páant bóí yeó jáap ī páudat túttimah, caán wáihyat júdu át boto jéen bejep wut jī.*

* **11:19** Gn 22.13 * **11:20** Gn 27.27-29,39-40 * **11:21** Gn 47.31-48.20 * **11:22** Gn 50.24-25;
Ex 13.19 * **11:23** Ex 2.2 * **11:23** Ex 1.22 * **11:24** Ex 2.10-12 * **11:27** Ex 2.15 * **11:28**
Ex 12.21-30 * **11:29** Ex 14.21-31 * **11:30** Jos 6.12-21

31 Diosdih táí jenah joiníh jamna, Jericó táтчidih bóli deoh nah jamnih, Rahab wát jamnih, judíowā en waóhnitdih wēi jwāáhnit, mit teo wáacap wat jī. Páant mi teo wáacatji jíib, caán táтчidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowā caántboodih ít maocap wat jī.*

32 Bita Diosdih táí jenah joinít dih naáwíhna yuhna, queét dawá í jamuchah, wā jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwát dih naóh yapanitbut, nihat íih doonádih wā naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wā naóh daáccan níit. 33 Diosdih táí jenah joinít jamna, biquína bíih baác dih moondíh múc maona, ít yap yohop wat jī. Bitá íih cáacwádih táinijeh ít watup wat jī. Páant Diosdih í táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wā teo wáacapna caá”, ā níijátji pah queétdih át teo wáacap wat jī. Bitá táí jenah joinít jamna, jiwā queétdih í jeémíhichah yuhna, Dios íih jacnadih át nemep wat jī.* 34 Bitá táí jenah joinít jamna, bádí iigátboó jamna yuhna, ít iigcáp wat jī.* Bitá táí jenah joinít jamna, queétdih í mao yohíhichah yuhna, ít jwei béjep wat jī. Bitá wēpcannitji jamna yuhna, Diosdih táí jenah joiná, wēpépwā ít jamup wat jī. Pánih jamnit, bíih baácmant jéóhnit queétdih eníhcannit soldadowádih múc maonit, ít yap yohop wat jī. 35 Biquína yaádh Diosdih í táí jenah joyát jíib, í déewā wunah bejniťidih Dios át booa wáhp wat jī.*

Obohjeéhtih, bita Dioíhwā í jamat jíib, queétdih teonit, bádí yeejép ít chájap wat jī. “Diosdih ma cádahachah, jwí watbipna caá”, queétdih ít níijíp wat yuh jī. Obohjeéhtih, páant í níijichah yuhna, jeáboó chah táini pehbóó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wat jī. Páant í jepahcat jíib, queétdih yeejép í chájachah, ít wunup wat jī. 36 Bitá Diosdih táí jenah joinít dih yeejép deohnit, bádí ít puñup wat jī.* Bitadih chéonit, nemat maúboó ít nemep wat jī.*

37 Bitadih jeejíh yohnit, ít mawap wat jī.* Bitadih íih bácahdih tac yoób ít bóodop wat jī. Bitadih íbat naajíh ít mawap wat jī.* Bitá moh yéejnit jamna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawúp wat jī. Queétdih níhannit, bita bádí yeejép ít chájap wat jī. 38 Queét chah táinit jamna, nin baác dih moón yeejép wā bíicdih jamnit pínah ít nihcap wat jī. Queét Diosdih táí jenah joinítboodíh cáacwā í náahcah, maú wihcapboó, jeéboobát ípí jib bejep wat jī. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácboó jamni íitboobát ípí áwup wat jī.

39 Queét nihat caandíh táí jenah joinít dih Dios bádí át wēi enep wat jī. Pánih táí jenah joinít jamna yuhna, “Yeebdíh chah táini baác dih wā wáhbipna caá”, Dios á níijníji baác dih í jwíh jwahcap wat jī. 40 Páant níj naóhna, nin pah Dios níj jenah joiná át chájap wat jī: “Queét wíihwā, táttimah jamnit wíihwábut wā pebhna í jayéchah, queét nihat bíicdih táinit yoobát wā jamat táutbipna caá”, át níj jenah joyóp wat jī. Pánih jenah joiná, játi h ā chájatji chah táini jwiťidih ā chájipna caá.

12

Jesús dih táí jenah joí cádahca boj jíih

* 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31
 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34
 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15 * 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26;
 Jer 20.2; 37.15; 38.6 * 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23

¹ Queét wā naóhnit dawá Diosdih túi jenah joí cádahcannit ī jumatjidih jéihnit, yéej chāj cádahnit, jwiítbut Jesúsdi h jwī túi jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni ā túi nāwíhichah yuhna, chodópdi h duo bájna, ā jéih wēp nāocan caá. Yégueh wūpnidih duoná, ā túi jéih nāocan caá. Páant ā jumat pah Diosdih jwī túi jepahíhna yuhna, jwī weñat pínahdihjeh chájna, caandih jwī túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwī yéej chājatdih cádahat caá náahap. Chah wēp nāoniboó ā túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ā náah yacat pah jwī chāj cádahca bojat dée caá. ² Jesúsdi h jeh jwī túi náhni jīh. Caanjé h Diosdih túi jenah joí waóhni jumna, jwiítidih túi jenah joyát túatnibut ā jumna caá. Pánihna, caandih jwī túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiítidih ā teo wáacna caá. Cruzboó wūnna yuhna, ā ípdih át túi jenah joí cádahcap wut jī. Cruzboó wūnat tíic náah jumni ā jumuchah yuhna, ā íp ā jumapboó ā weñat pínahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wūnap wut jī. Pánihna, bū chah maáh jumna, Dios ā jéihyemant bóo bawámant ā cháudna caá.*

³ Jesúsdi h enihcannit caandih búdí yeejép ī chājachah yuhna, Dios ā náah yacat pah át cádahcap wut jī. Páant ā cádahcatjidih nī túi náhninaá, yeebdí h but yeejép ī chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat túat niijná. ⁴ Bitá yeebdí h tabit yeejép chájna yuhna, ít mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodí h ít mao yohop wut jī. Páant yeejép ā yapatjidih náhninit, yeebdí h yeejép ī chājachah yuhna, caandih nī cádahca bojoó. ⁵ Dios yeeb ā wehdih ā naáwátjidih ¿nī quíib búád níit? Yeejép nī yapat pínahdih ā naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Wūuhá, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdí h bohéna caá wā chājap. Pánih bohénit, wā túat nūmát túatuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wā wutuchah, jīgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wā oinit, “Meém wā wūuh caá”, níj ennitdih wāpī bohéna caá, ī yap yohcat pínah niijná. Pánihna, ī yap yohochah ennit, queétdih wā peéh chājbi pna caá’, Dios ā niijná caá”, át níj daacáp tají. *(Job 5.17; Pr 3.11-12)*

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioí h namádih nī cádahca bojoó. Páant nī yapatjī h, Dios ā weh nī jumuchah, yeebdí h bohéna caá ā chājap, chah nī túi chājat pínah niijná. Det mána ī wehdih ī wutuchah, ī jepahcah, ípī peéh chájna caá, ī túat nūmát pínah niijná. Páant ī chājat pah, Diosbut jwiít ā weh jwī jepahcah, jwiítidih ā peéh chājbi pna caá. ⁸ Nī túi chājatdih ennit, yeebdí h ā naóhcah nihna, ā weh nīta nihcan tagaá. Páant ā naóhcah, mána wihcannit pah nīta jum tagaá. “Dios wā íp caá”, nīta jéih níjcan tagaá. ⁹ Jwī mána jwiítidih ded pah ī bohéatjidih nī jenah joyoó. Queét jwiítidih ī peéh chājachah, queétdih jwīpī jepahap jī. Pánih jepahnit, jwī íp Dios ā túat nūmát túatuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ájeéh jwī túi jumbi pna caá. ¹⁰ Wébít jwī jum jwuhuchah, jwī mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wā chājachah, wā wūuh ā túi jumbi pna caá”, ípī níj jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chájna, jwiítidih teo wáacna caá ā chājap, caán túini ā jumat pah jwiítbut táinit jwī jumat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chājatdih “Caán táina caá”, jwīpī níj jenah joicán caá. Búdí jwīpī jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwī h jīgahna yuhna, táttimah caandih jwī jenah joyóchah, jwiítidih ā teo wáacna caá, yéej chājcanjeh, jwī túi jumat pínah niijná.*

* 12:2 Fil 2.6-11; He 29 * 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yahna, Dios yeebdíh ã bohéatdih jéihna, ñi jġgah cádaahaá. Caandíh chah túi jenah joinít, úumcanjeh, ñi túi weñeé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúhíh namádih bejnit, túinijeh ñi chġjaá. Páant yeejép ñi yapachah yahna, Jesúsdi h cádahcanjeh, wĕpñit panihnit ñi jum̄bipna caá. Yeéb páant ñi jum̄chah ennit, bita Jesúhíhwã wĕpcannit panihnitboobát caandíh chah ĩ túi jenah joibġpna caá.

Dios ã wĕtatdih jepahcah, ã tobohat

¹⁴ Míic jũihcanjeh, nihát biícđih ñi túi jum̄uá. Pánih jumna, jwĭ Maáhdih túi jepahnit, ñi yeej chġca bojoó. Det yéej chġjcannitjeh jwĭ Maáhdih ĩ enbipna caá. ¹⁵ ĩÑi túi chġja chaáh! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jw̄uub yéej chġjat pġnah ã tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yġlip ã jãwat panihni yeebjéh ñita míic yéeja tagaá. Jesúhíh namádih ñi cádahachah ennit, bita áihwãbut biíc yoobó ĩta cádah tagaá.*

¹⁶ Ñi weha mána nihcannitjġh yeejép ñi chġjca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jumca bojoó. Esaúboó ded pah ã jum̄atjidi h ñi túi náhninaá. Diosdih, ã wãhni pġnahđihbut náahcanni át jum̄up wut jġ. Weép jeñé jumna, ã ġip ã wãnat táttimah ã ġipġh bíí déedih bíbohni pġnah át jum̄up wut yuh jġ. Dios ã ġipđih ã niġnjidi hbut bíbohni pġnah át jum̄up wut yuh jġ. Obohjeéhtih, biíc yeó jãap búdí ñuugúp wãnna, biíc láa ã jeémát jġibjeh ã bíbohát déejidi h oboh jumni pah jenah joinít, ã úudboodíh át wãhup wut jġ. Pánih chġjna, Dios ã wãhat pġnahđih át náahcap wut jġ. Pánih náahcanni ã jum̄at pah yeébbóo ñi jumca bojoó.* ¹⁷ Æ úudđih áih pġnahđih ã wãhat táttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. Æ ġip caandíh ã wãhat pġnahđih Esaú búdí át náahap wut yuh jġ. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yahna, weép jeñédih ã wãhat pġnahđih ã úudđih wãh péanit, Esaúboodíh ã ġip át wãhcap wut jġ. Caandíh ã jũí úúbúchah yahna, túat ñuumcãnjeh, caandíh át wãhcap wut jġ.*

¹⁸ Dios Moisésjidi h ã wutát túatúchah, jwĭ déewã judiowã Dios ã jumni jeená ĩt jũibġnap wut jġ. Obohjeéhtih, caanná ĩ jũibiát pah yeébbóo ñi jũibġcan caá. Nin pah queétboó ĩt yapap wut jġ. Dios ã jumni jeé, Sinaí wãt jumni jeená ĩ jũibġnachah, búdí ġigát át jum̄up wut jġ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut át jum̄up wut jġ. ¹⁹⁻²⁰ Caanná jũibġnit, pójat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yáanachah ĩt joyóp wut jġ. Páant ã wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ĩ joġhcap wut jġ. Dios nin pah queétdih át niġ wãtup wut jġ: “Det nin jeedíh chãinidih jeeġh yoh mawat caá náahap. Nindih ñuñup ã chũũchah, caandíhbut jeeġh ñi yoh mawaá”, át niġjġp wut jġ. Páant ã niġjġchah joinít, tabit úum náah jumni wutát ã jum̄uchah, “Jwġitdih ma jw̄uub naóhca bojoó”, ĩt niġjġp wut jġ.* ²¹ Páant ã yapatdih ennit, nihát ĩ úumũchah, “Búdí úumnit, méména caá wã chġjap”, Moisés yah buca át niġjġp wut jġ.*

²² Páant Diosjeéh ĩt jwġih jum̄up wut jġ. Obohjeéhtih, yeébbóodíh pãnihcan caá. Dios biícđih jum̄at túat niġjná, Sión wãt jumni jee pãnihpna ñi jũibġna caá. Caán jeabóo jumni, Dios báadhni h, Jerusalén tútchi caá. Yeébbát dawá ángelwã biícđih wĕi naáwát túat niġjná, ĩ míic wáacapna ñi jũibġna caá. ²³ Yeéb caán tútchidi h moón pġnah jumna, Dios weh jwġih jũibġnit biícđih ñi míic wáac jũibġna caá. Nihat ĩ wãtnadi h ã daácni náobut jeabóo ã jumna caá. Nihat cáacwãdih ñioni ã jum̄upna ñi jũibġna caá. Bitá túi chġjnitji Dioihwãġh míic

* **12:12** Is 35.3 * **12:15** Dt 29.18 * **12:16** Gn 25.29-34 * **12:17** Gn 27.30-40 * **12:19-20**

Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * **12:21** Dt 9.19

wáacnit yeebbút ñi jumna caá. Dios queédih yéejat wihcannit átát chājap wut jī. ²⁴ Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ā wutatjidih jwúub túnt nuumnít, “Jesúsboó wunna, āih meépdih ā yoh wūhachah, yeebdih wā túi ubbipna caá”, Dios jwiútdih át niijp wut jī. Abelji āih meépdih ā yohochah enna, Dios caandih maonidih át peéh chājap wut jī.* Obohjeéhtih, Jesúsboó āih meépdih ā yoh wūhachah enna, Dios jwiútdih át túi ubap wut jī. Pánihna, āih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ĩÑi túi chāja chaáh! Dios yeebdih ā naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jātih nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, caandih ĩ joíhcatji jīb, Dios cāacwādih át peéh chājap wut jī. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiútdih ā naóh yapanachah jwī joíhchah, queétdih ā peéh chājat chah, jwiútbodih Dios ā peéh chājipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ā wéhenachah, baác át méménap wut jī.* Obohjeéhtih, biih ā naáwátdih naóh yapaniboó Dios túttimah ā niiját pinahdih nin pah át niij daacáp tajī: “Nin baác dih, jeádihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, át niij daacáp tajī.* ²⁷ “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ā chājnjidih ā yohat pinahdih naóhna át chājap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumipna caá. ²⁸ Pánihna, ā maáh jumapna bejnit pinah jumna, caandih ā yohcat pinahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Díosdih jwī niij jīh. Páant niijnít, ā náahat pah caandih búdí jwī wēi jīh. ²⁹ Dios wēpni túini yoobát jumna, jwī tuu cáwat pah, det caandih jepahcannitdih ā yoh beedábipna caá.

13

Dios ā weñat pínahdih ded pah chājat

¹ Bitá Jesúihwādih ñi múic oí cádahca bojoó. ² ĩÑi jéihca naáhwādihbut ñi túi wēi jwāáá. Pánih wēi jwāáhna, biquína Jesúihwā, jéihcan yahna, ángelwādih ĩt wēi jwāááp wut jī.*

³ Nemat muúboó jumnitdih ñi jīgah en teo wáacá. Yeeb ĩjééh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chājaá. Bitá yeejép ĩ yapachah ennit, yeeb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

⁴ ĩÑi téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi múic cádahca bojoó. ĩÑi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó. Pánih yeejép chājnitdih Dios ā peéh chājipna caá.

⁵ Bií déedih tabit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios át niijp wut jī: “Yeebdih cádahcanjeh, wā túi teo wáacipna caá”, át niijp wut jī.* Páant ā niiját dih jéihnit, ñi bíbohni bií déedihjeh wēinit, chah ñi jwúub bidca bojoó. ⁶ Pánihna, úmcanjeh, nin pah jwī niij jenah joiná caá:

“Wā Maáh Dios weemdih teo wáacni caá. Páant ā jumatdih jéihna, cāacwā weemdih yeejép ĩ chājat pínahdih wā úmcan níit”, jwī niijná caá. (*Sal 56.3-4,9-11; 118.6*)

* **12:24** Gn 4.10 * **12:25** Ex 20.22 * **12:26** Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * **12:26** Hag 2.6

* **13:2** Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * **13:3** Mt 25.35-46 * **13:5** 1Ti 6.6-10 * **13:5** Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

⁷ Yeebdíh waóhñit, Dios naáwátidih bohénitjidih, í túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Páñih náhninit, Diosdih í túi jenah joyátji pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó ñi túi jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh bíic yoobó jumni caá. Jon jātih ded pah ā jumatji pah buubut ā jumna caá. Túttimahbut bíic yoobó ā jumbipna caá. ⁹ Jesúih namádih cádahñit, biáboó bejcat túut niijná, dawá máchah í bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandih ñi jeémpca bojoó”, biquína í niij bohéna caá. Páant í niij bohéatdih jwí jepahachah yuhna, Diosdih chah jwí túi jenah joyát pínahdih ā teo wáaccan niút. Obohjeéhtih, Diosboó jwiútdih oinit, āpí teo wáacna caá, Jesúsdiñ chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Páñihna, ā teo wáacatjñh caandih túi jenah joinít ñi jumúú.

¹⁰ Jesús cruzboó ā wan wāhatjidihjeh jwí túi jenah joyóchah, jwí yéejatdih Dios ā yohna caá, ājeéh jwí túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewáboó nuñúpwádhí í mao cáo wāhna yuhna, cáacwā í yéejatdih ít jéñh yoh beedácap wat jí. ¹¹ Queét sacerdotewā í maáta jópchi jumat pah nuñúpw meépdih Dios ā jumni tólihboó ípí ub waad béjep wat jí, cáacwā í yéej chājatdih Dios ā yohat pínah niijná. Páant í chājat túttimah, í maoniji nuñúpdih cáacwā í jumap yehboó ípí cáo yoh beedánap wat jí.* ¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wan wāhñit, āñih meépdih āt yohop wat jí, jwí yéejatdih ā yohochah, Dioihwā jwí jumat pínah niijná. ¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni ā wanatdih enna, judíowā í maáta caandih ít eníhcap wat jí. Páñihna, cruzboó ā wan wāhatjidih jwí túi jenah jói jíñh. Páant jwí jumachah enna, cáacwā jwiútdihbut í eníhcan niút. ¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwí jumat pínah yoobát ā wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwí yoobó jumat pínah tútchidih páina caá jwí chājap. ¹⁵ Páñihna, Jesús ā teo wáacatjñh Diosdih jwí wēi naáwáchah, caandih mao cáo wāhat panihni ā jumna caá. Caandih jwí túi weñat dée caá.*

¹⁶ Nijeéh jumnitdih túi chājñit, ñi teo wáacá. Páant ñi chājat pínahdih ñi túi náhninaá. Páñih chājna, Diosdih cáo wāhat panihnidih wāhñit, caandih túi wēina caá ñi chājap. Páant ñi chājachah ennit, Dios ā túi wēibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhñitdih túi jepahna, í watat pah wēinit ñi chājaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdíh ā túi en dawát túutap tagaá, caandih ñi yap yohcat pínah niijná. Páñih watnit í jumachah, yeebdíh ded pah í en dawátjidih Diosdih naáwát ā náahbipna caá. Páñihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, í túi wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahachah ennit, búdí íta jīgah tagaá. Páñih jepahcan, ñita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiútdih ñi uúbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwí túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumat pah túi chājñhna, “Yeejépdih chājna caá wā chājap”, jwí niij jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdíhbut búdí ñi uúbu, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdíh ā jwúub wahat pínah niijná.

Queétdih ā pée uúbat

²⁰ Jwí Maáh Jesús jwí yéejat jíib wan wāhñit, āñih meépdih āt yohop wat jí. Páant ā chājachah, “Ñi yéejatdih wā yohbipna caá, páantjeh wājeéh ñi túi jumat pínah niijná”, Dios jwiútdih āt niij naáwáp wat jí.* Páant niijní jwí Maáh Jesúsdiñ āt jwúub boonan wat jí. Páñihna, Jesúsboó jwiútdih túi ubni, chah wēpni, ovejawádhí en daoní panihni jumna, jwiúit āñih ovejawā panihnitdih

* **13:11** Lv 16.27 * **13:15** Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 * **13:20** Ex 24.8; He 10.29

ã túi en daoná caá.* ²¹ Dios caandíh booniji jumna, yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ã weñat pínahdihjeh ñi chãjat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihatdih ã túi túut nũmũ naáh, ã náahat pah jwĩ jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah búdí jwĩ wẽi jĩh. Páant tíi ã jumna nah.

Ã pée túyat túut

²² Wã déewã panihnitá, yeebdíh nin wã daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdíh wã naóh bohéatdih íjcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñaat túut niijná, páant wã daacáp be.

²³ Nindihbat yeebdíh wã jéihyana caá: Jwĩ úud panihni Timoteo nemat mũboó jumnijidih ít bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ã juyúchah, yeebdíh enedih bejna, caandíhbat wã nũmah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjĩh jumnit Jesúhwãbut í túyũ naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúhwã yeebdíh í túyat túutna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihatdih wã túyat túutna caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

* 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristodihbat teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwí n̄owā ī jaimená poómpdih moón, Jesúihwā bíih baácnaobó jumnitdih* túyat túttnit, nin núodih wā daac wahna caá.

Dios jwiitdih ā jéihyaat

² Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jenah joyoó. ³ Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jepahnit jumna, chah túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. Chah ñi túi jenah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé. ⁴ Jesúsdi h cádahcan, túi jenah joinít jumat túat niijná, bíic yoobó túi chājnit ñi jumú.

⁵ “¿Ded pah wā chājbi?” níj jéihíhni Diosdih ā wúbú naáh. Páant ā wúbúchah, Dios caandíh ā jéihyabipna caá. Caán ni hat caandíh wúbhntdih jūihcanjeh, búdi āpī teo wáacna caá, ī jéihyat pínah niijná.* ⁶ Pánih wúbhna, Diosdih túi jenah joinít, ā wúbú naáh. “Wā wúbúchah yuhna, Dios weemdíh āta teo wáaccan tagaá”, níj jenah joiní ā jumca bojo naáh. Páant níj jenah joiníobó johlit dedboó ā johochah, búdi muj nolihat āpī túat n̄umát pah ā jumna caá. Páant níj jenah joiní, yeó jáap jumat pah bíic yoobó āpī chājcan caá. Diosdih túi jenah joiní nihcan caá.* ⁷⁻⁸ B̄um̄ nindih jenah joiná yuhna, cheibit mácah ā jenah joibípa caá. Páant túi jenah joicán ā wúbúchah, jwí Maáh caandíh ā jepahcan níit.

⁹ Ded Jesúih oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ā waadábipna caá. Páant ā chājat pínahdih jéihnit, ā weñe naáh.* ¹⁰ Ded Jesúih dawá bíi dée bíbohndih bita ī dúuc wáyachah yuhna, ā weñe naáh. Cháa ā moopát pah tigaá caán bíi dée ā b̄udáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ā weñe naáh. ¹¹ Yeó aáb jūóhna, t̄ubit ā chāhachah, cháa díib téh bejnit, ā yáugna caá. Páant ā yáuguchah, ā túi jígohat ā beedná caá. Páni hat pah búdi bíi déedih wēinibut āih bíi dée bíicdih ā b̄udbípna caá.*

Yeejép chājat jenah joyátdih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ā jumbipna caá. Páant ā cádahcatji jíib, páantjeh jeáobó Dios ájeéh jumat túttnit, caandíh ā túi chājbipna caá. “Weemdíh túi oinitdih wājeéh wā túi jumat tútbpna caá”, ā niijátji pah ā chājbipna caá. ¹³ Yeejép chājat jenah joyát ā jūáwúchah, “Dios caá weemdíh páant ā chājat tútup”, ñi níj jenah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jenah joicán, cāacwādhbat páant ā jenah joyát tútcan caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cāacwājeh t̄ubit yeejép ī ñinahat pah ípī jenah joiná caá. ¹⁵ Pánih jenah joinít, yeejép ípī chājna caá. Páant ī chājatji jíib Dios queétdih iiguípna ā bejat tútbpna caá.

¹⁶ Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ā watuchah, yeejép wā chājap jī”, ñi níj jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdih nihcan caá. ¹⁷ Jwí íip

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1 * 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17

* 1:6 Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * 1:9 Jer 9.24 * 1:11 Is 40.6-7

Dios jeáboó jumni jwiítidih teo wáacat túat niijná, tainidihjeh bitadidh ã wáhat túatna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cáiwádidibut chājni. Pánihna, ĩ jígohat ã túat nuuméachah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ã jumna caá.* ¹⁸ Ā náahat pah áih táini doonádih jwí jepahachah, ã weh jwí jumat pínah niijná, jwiítidih jáap cāac jumnit panihnit át jumat túatjip taga. Pánih jumnit, nihát ã chājnit cātih jwiítidih ã táí ubachah, ã jwíih túat nuumnit jwí jumna caá.*

Diosdih yoobópdih jepahat

¹⁹ Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwátidih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jenah joicánnit ĩ wéheat pah wéhecan, waicanjeh ĩjnit ñi jumca bojoó. ²⁰ Det ĩjnit Dios ã náahat pah ĩ túi chājcan caá. ²¹ Nihat ñi yéej chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdidibut ñi cádaaha. Pánih cádahnit, Dios naáwátidih ĩ bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumna. Páant ĩ bohéatdih ñi joyóchah, iiguipna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ã túat nuum péabipna caá.

²² Ā naáwátidih joiná yuhna, jepahcan, ñi míc yeena caá. “Wā jepahcah, ã táimi nacaá”, niij jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ã naáwátidih túi joinít, ã bohéat pah ñi chājaá. ²³ Ded caán naáwátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ã jumna caá: Áih móotdih quenalihjéh ã míc enna caá. ²⁴ Pánih míc en péa bejnit, ded pah ã jígohatdih waicanjeh ã quíib buudná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã enatjidih ã quíib buudcát pah Dios naáwátidih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ã wēibipna caá. Pánihna, caán bohéatdih jepah cádahcannidih wēi ennit, Dios ã túi teo wáacipna caá.

²⁶ Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdih Diosdih ã wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niij jenah joiná yuhna, yeeatdih ã jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ã wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Dios jwí ĩip ã náahat pah caandíh jwí weñat túat niijná, nin pah caá jwiítidih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wunnitdidibut yeejép ĩ yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ĩ chājat pah jwiítidih chājcat caá náahap.

2

Cāacwādidh biíc yoobó túi chājat

¹ Wā déewāá, jwí Maáh chah táini Jesucristodih jepahnit jumna, cāacwādidh biíc yoobó túi chājat caá náahap. ²⁻³ Orojéh ĩ chājniji téihya yacat júdana, búdí ĩib jumni yéguehdidibut duoní yeéb Jesúhwa ñi míc wáacapna ã waád juibínachah enna, caandíh ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyupboó ma chūdú”, ñita niij tágaá. Páant niijná yuhna, caanná yeejép yégueh duoní moh yéejni ã waád juibínachah enna, caánboodíh ñita wēi jwāáhcan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhú. Baácdihjeh ma chūdú”, caandíh ñita niij tágaá. ⁴ Pánih chājna, cāacwādidh yeejép jenah joinít, túi jígohnitdidihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yeejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niij jenah joyát ã táican caá.

⁵ Wā déewā, wā oinitá, weemdíh ñi joyoó. Dawá moh yeejnitdih Diosdih túi jenah joinít, ã maáh jumapboó jumnit pínah niijná, Dios át ĩwip wut ĩ. “Wájeéh páantjeh ñi jumbipna caá”, Dios caandíh oinitdih át ĩwip wut ĩ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih ã ĩwíchah yuhna, yeebboó queétdih ĩwip tícana caá. Pánih queétdih tícanit, dawá bií dée bíbohnitdidihjeh ñi wēi enna caá.

* 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6 * 1:18 1P 1.23

Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bíi dée bíbohñitboó yeebdíh yeejép ìpí chājna caá. Queétjeh yeebdíh naóh yacat túat niijná, cáacwādhíh peéh chājat túatnit pebhna ìpí teo wái bejna caá. ⁷ Queétjeh Cristodih yeejép ìpí wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiít Cristoihwā caá”, niijnít jumna yuhna, caandíh yeejép wéhénitboodíh ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ā táican caá.

⁸ Dios naawátdih daacñiboó nin chah wēpni wutatdih ā daacājtídh ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadihbat bíic yoobó ma oyoó”, āt niij daacáp tajī.* Caán wutatdih jepahna, ñi túi chājna caá. ⁹ Obohjeéhtih, maáta panihñitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodíh enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ā wutatdih ñi yap yohna caá. ¹⁰ Ded Dios ā wutatdih jepahna yuhna, bíic wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandíh peéh chājat ā jumbipna caá. ¹¹ “Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó”, Diosjeh āt niij wutap wut jī.* Caanjéh mantih, “Cāacwādhíh mao yohca bojoó”, āt niijíp wut jī.* Pánihna, det ī weha mána nihcannitjīh yeejép chājcan yuhna, cáacdhíh mao yohna, Dios ā wutatdih yap yohnit ī jumna caá. ¹² Cristo jwiítídh búdí oina, jwí túi jumt pínah niijná, bitadih ā oyat túatna caá. Páant ā wutatdih jepahñitdih, jepahcannitdihbat ñíonit, ded pah ī chājatjí jíbdih ā naóhñipna caá. Páant ā jumachah, ā wutat pah jwí túi chājat dée caá. Ā náahat pahbat jwí wéhe jīh. ¹³ Bitadih jwí jīgah encah, Dios cáacwādhíh ā ñío láa jwiítidihbat jīgah encanjeh, ā peéh chājipna caá. Obohjeéhtih, bitadih jwí jīgah enechah, jwiítidihbat jīgah ennit, ā peéh chājcan niit.

Jesúsídh túi jenah joinít, bitadih teo wáacat

¹⁴ Wā déewāá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wā túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadih ā túi teo wáaccan, ā niijátjí dedé pínah nihcan caá. Páant ā niijchah yuhna, Dios caandíh ā túi ubcan niit. ¹⁵⁻¹⁶ Ded Jesúsíh, Jesúsíh wili ī jeémát pínah wihchah ennit, yeejép yéguehdihjeh ī dawáchah ennit, jwiít Jesúsíhwā queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Táini yégueh ñonít, táini jeémátídh jeémpnit, ñi túi jumáá”, niijná yuhna, ī náahatdih ñi wúhchah, ñi niiját dedé pínah nihcan caá. ¹⁷ Pánihna, “Cristodih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chājcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

¹⁸ Nijeéh jumni nin wā bohéátdih joíhcani nin pah āta niij tágaá: “Weém wāpí túi chājna caá. Meémboó bitadih teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wā túi jenah joiná caá’, mapí niijná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ā túi ubbipna caá”, āta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiniboó bitadih ā túi chājachah, caandíh túi jenah joiní ā jumtídh cáacwā ī jéihñipna caá. ¹⁹ “Dios bíicjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ā táina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosídh ñi jepahcah, caandíh ñi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwābat ñi jenah joyát pahjeh mun tigaá ī jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios bíicjeh ā jumtídh jéihna, ā wēpatdih úmñit, queéboó ī méména caá. ²⁰ “Cristodih túi jenah joiní wā jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadih teo wáaccan, yoobópdih ā túi jenah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadih teo wáaccanniboó yoobópdih ā jepahcan caá. ²¹ Caán yoobópdih ā jumtídh ñi jéihyat pínah niijná, jwí ñuo Abraham ded pah ā chājatjídh wā naóhñipna caá. Caán ā wúh Isaac wūt jumñidih Diosídh āt mao cáo wáhihip wut yah jī. Pánihna, jee dáhnajīh ā cáag aabáni poómpjih ā

* **2:8** Lv 19.18 * **2:11** Ex 20.14; Dt 5.18 * **2:11** Ex 20.13; Dt 5.17

cáagni tuujih caandíh át chéó cáagap wut jī. Pánih chéó cáagna, Dios ā niijátji pahjeh caandíh wēinit, ā wūúhdih mawat túut ātih chājap wut yuh jī. Páant ā jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandíh át niij enep wut jī.*
 22 Páant ā niijátjidih náhninit, nindih ŋi jenah joyó: Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wutatdih át jepahap wut jī. Pánih jepahna, Diosdih ā túi jenah joyátdih át jéutap wut jī. 23 Dios naáwátdih naóh yapani ā niij daacátji pahjeh át yapap wut jī. “Abraham Diosdih túi jenah joinít, át jepahap wut jī. Páant ā jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh át niij enep wut jī”, át niij daacáp tajī.* Páant ā niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ā chéén caá”, cāacwā caandíh ít niijíp wut jī.*

24 Pánihna, ded pah Abraham ā yapatjidih jenah joinít, nindih ŋi jéihbipna caá: “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíh ā jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíh ā niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ā túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ā niij enna caá. 25 Páant tigaá Rahab wūt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túiníh caá”, Dios át niij enep wut jī. Josué ā wah bojnítji miíh tútchina í juiibínachah, queétdih jwááhnit, “Wíih muúboó ŋi ŋo jwuháp”, mit niijíp wut jī. Cheibit Josuéwā í jumapna queét í jwúub bejehchah, biíh namáboó mit jéutap wut jī, “Queétdih eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túiníh caá”, Dios át niij enep wut jī.* 26 Jwíih bácahdih caolih ā wihcah, jwíta báadhcán tagaá. Pánihna, caolih ā wihcah, jwíih bácahboó dedé pínah áta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadíh teo wáaccan, yoobópdih caandíh jwí túi jenah joicán caá. Pánihna, jwí teo wáaccah, caandíh jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ā jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

1 Wā déewáá, ded Dios naáwátdih cāacwādh bohéna, caán ā bohéatdih caanjéhbut ā túi jepaha naáh. Pánih bohéna yuhna, ā túi chājcatdih enna, caánboodíh Dios chah ā peéh chājat pínahdih ŋi jéihna caá. Pánihna, ŋijeéh jumnit Dios ā ŋionitjeh í bohéna naáh. 2 Dawá láa nihát jwíit cāacwā yeejép jwípi chājna caá. Ded yeejép niijíhat ā jūúwáchah yuhna, niijcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chājíhatdihbut áta jéih yap yoh tagaá. 3 Nin pah ā jumna caá: Caballoíh jacdíh ítah naabítdih yacnit, áih yapatnaboó tópnadh jwípi chéona caá. Caandíh púuh laáb chūudnit, caan tópnadh wáinit, ded jwí bejíhipboó cabalodíh jwí jéih bejat túutna caá. Bainí naabít ā jumuchah yuhna, caandíh jwí wáyachah, caballo jwíitdih ā túi jepahna caá. 4 Nin pahbut ā jumna caá: Búdí jááj chóo ā jumuchah yuhna, caán chóodíh íoh tewat naáboó bainíjeh ā jumna caá. Pánihna, búdí johlít ā ub joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán bainí naajíhjih ded ā bejíhipboó ā jéih íoh teo bejna caá. 5 Pánihat pah tigaá jwíih nuúc bainí ā jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadíh búdí jwí yéejana caá. Nin pahbut ā jumna caá: Bainí tuu cúut jumna yuhna, iig ŋáhnna, dawá máa nahnadíh ā iigná caá. Pánihat pah jwíih nuúcih niijná, búdí yeejép jwí jéih chājna caá. 6 Pánihna, jwíih nuúc tuu cúut paníhni ā jumna caá. Jwíih nuúcih niijná, jwí jéih míc yéejana caá. Tuu cúut búdí ā iigát pah yeejép

* 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8 * 2:25 Jos 2.1-12

pohba jwí chājna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwā ĩ wutap pah jwí chājna caá.* ⁷ Nihat jiadih moón nuñápwā, jiijnít, maiwā, dóbohwa, queejwādihtbat cāacwā ĩt wutap wat jī. ⁸ Obohjeéhtih, jwíih nuúcih yeejép niijná, jwí jéih cádahat tútcan caá. Maiboó cāacdiht chāácna, ā yéjaat pah jwiítbat jwíih nuúcih yeejép niijná, bitadiht búdí jwí yéejana caá. ⁹ Jwíih nuúcih Diosdih wēi naóhna yuhna, caán ā jumat pah jwiít cāacwādiht ā chājnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadiht jwí niijná caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmantjeh wēi naáwát, yeejép niijátbat ā bacna caá. Wā déewāá, páant jwí niijíchah, ā túcan caá. ¹¹ Biíc meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biícdiht āpī nooj báccan caá. ¹² Wā déewāá, higuera nah olivo túbadiht āpī quehcan caá. Iguíh nahboó higuera diht āpī quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ā nooj báccah, túini mah ā nooj báccan niít. Pánihat pah jwiít diht túini naáwát, yeejép niiját dihtbat niijcát caá náahap.*

Túí jenah joyát

¹³ ¿Nijeéht jumnit biquína túi jenah joinít ĩ jum niít? Pániht jumíhna, “Bíta chah wā jéihna caá”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. Páant niij jenah joicánjeh, túini jeh jumnit, ĩ túi chāja naáh. Páant ĩ chājachah enna, “Queétoó túi jenah joinít yoobát ĩ jumna caá”, ñi niij jéihbi pna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedih búdí en ñinahna, ĩ weñat pínah dihtjeh jenah joiná yuhna, “Weétoó túi jéihni wā jumna caá”, ĩ niijcá bojo naáh. Páant niijnít, túbit yeenit ĩ jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdih náahcannit ĩ jenah joyát pah, jenah joiná caá ĩ chājap. Páant Dios queé diht ā jenah joyát tútcan caá. Nemépwā caá páant ĩ jenah joyát tútup. ¹⁶ Bitadiht jepchá túbnit, queé diht teo wáaquihcan, búdí míc jūihñatbat ā jumna caá. Pániht míc jūihnit jumna, búdí yeejép dihtbat ĩ chājna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnit diht Dios ā túi jenah joyát tútcan caá. Páant ā jenah joyát tútuchah, ĩpī túi chājna caá. Pániht túi chājna, míc jūihcan, bitadiht yap yohcan, ĩjeéht túi biíc diht jumnit, queéht nihadiht biíc yoobó oinit, bitadiht ĩ jīgah en teo wáacna caá. Pániht chājna, yeecanjeh, ĩpī túi jumna caá.* ¹⁸ Pániht míc jūihcan, “Túini jeh ñi jumúé”, bitadihtbat ĩpī niij naóhna caá.

4

Nin baác diht bóodiht bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míc jūihnit, ñi míc mao? Túi chājíhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chājna, ñi míc maona caá. ² “Caandíht búdí wā náahna caá”, niij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pániht náahna, caandíht bíbohni diht jūihnit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíht wúbhcan, ñi náahadiht ñi bíbohcan caá. ³ Úbuhna yuhna, ñi weñat pínah dihtjeh ĩpī wúbhna caá. Páant ñi wúbhchah, Dios yeeb diht ā jepahcan caá. ⁴ Diosdih jéihcannit ĩ náahat pah yeeb bút náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandíht ñi jéihcan niít? Pánihna, queéht ded pah ĩ chājat diht wēi enna, biíc yoobó chājnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.* ⁵ Dios naáwát diht daácni jini pah át niij daacáp tají: “Dios jwíjeéht ā jumat túatni Túini Espírítu jwiít diht búdí oinit, jwí yéj chājíhlichah, túbit ā jīgahna caá”, át niij daacáp tají. Páant ā niij daacát jini oboh jumni nihcan, yoobó diht tigaá ā jumap.* ⁶ Pániht oina, Dios jwiít diht

* **3:6** Pr 16.27 * **3:9** Gn 1.26 * **3:12** Pr 18.21 * **3:17** Pr 1.1–9.18; Stg 1.5 * **4:4** Is 1.21; Jer 3.6–10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * **4:5** Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2

búdí ã teo wáacna caá, caandíh jwí túi jepahat pínah niijná. Nindihbat Dios naawát dih bih daacni át niij daacáp tají: “Weém bácah bitadih chah wã jéihna caá”, niijníndih Dios ã eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijniboodíh Dios búdí oinit, ã teo wáacna caá”, át niij daacáp tají.*
 7 Pániha, Diosdih túi jepahnit ñi jumúú. Caandíh jepahnit, nemép ã yéej chājat tūtuchah yuhna, caanboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ã jweibípa caá. 8 Diosdih búdí bidnit, ájeéh túi bíicdih ñi jumúú. Páant ñi jumuchah, caanbát ñijeéh jumnit, yeebdíh búdí ã teo wáacbípa caá. Yéej chājíhatdih jenah joí cádahnit, ñi jwúub chājca bojoó. Pánih cádahnit, tūiniboodíhjenah joinít, ñi túi chājaá. 9 Ñi yéej chājatdih búdí jīgahnit, ñi juñúú. Yeejép ñi wēi chājatjidih cádahnit, caandíh tíicnit ñi jumúú. 10 “Yéej chājni, oboh jumni wã jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caanboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, ã túi teo wáacbípa caá. Tútímah, ã pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ã waadábípa caá.*

Bita Jesúhwādh yeejép niijcát

11 Wã déewāá, yeejép doonádih yeéb míicjeh ñi niijcá bojoó. “Caán túicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwí míic oyat pínahdih Cristo ã watat ã túican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túí chājat pínahdih weemjéh caá wã jéih ñiwip”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, yeebjéh míic watna caá ñi chājap. 12 Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwādh watni, queétdih ñioni ã jumna caá. Cáacwā iiguípa bejnit déejidih caanjéh ã jéih túi ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípa ã jéih bejat tūtutna caá. Pániha, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cáacwādh jwí jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwí jéihcat

13 Búú, nindihbat ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi niij jenah joiná yuh caá: “Búú, cheibit bih tútchina jibidih wã bejbípa caá. Caanná juibínit, bíic jópchi jum, bíi déedih jíb chājnit, búdí dinerodih wã bíbohípa caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. 14 Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Túú jeí maátcanjeh jumnit, bíicmantjeh ã buudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbat maátcanjeh jum jwuhnit, jwí buudbípa caá.* 15 Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wã chājbípa caá”, niij jenah joyát caá náahap. 16 Pániha, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wã chājbípa caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá. 17 Ded ã túi chājat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chājcan, ã yéej chājna caá.

5

Dawá bíi dée bíbohndih ã wēp naawát

1 Yeéb dawá bíi dée bíbohndih wēp weemndíh ñi túi joyoó. Búú nihát ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, tútímah búdí moh yéejnit ñi jumbípa caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaac juñúú. 2 Ñíih bíi dée ã moóp beedáh bejbípa caá. Ñíih yéguehdih jóóh macwā í jeemp beedábípa caá. 3 Búdí oro, platadihbat ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah nihcan niít. Yeéb dinerodih oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodih yeéb ñi oyatjí jíb, péeni yeó jáapdh yeejép ñi yapbípa caá.

* 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5 * 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6 * 4:14 Pr 27.1

liguipboó jumnit, búdí ñi moh yéejbipna caá.* ⁴ Yeebdíh teo wāhntidih yeenit, ī tewat jībidih yoobópdih ñi jīb chājcap be. Pánih jīb chājcan, īih dinerodih páantjeh ma bíbohohchah, Dios ā enna caá. Yeebdíh teo wāhntitboó ī tewat jībidih náahna, búdí ī ñaácsna caá. Páant ī ñaáčachah, jwī Maáh Dios queédih ā joiná caá.* ⁵ Nin baácboó jam jwāhntit, dawá bií déedih ñi bíbohohchah, dedé yeebdíh ā judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipī chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ā peéh chājat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiit cāacwā jwīih momo jiwīwādih búdí jeémát jwīpī wāhna caá, búdí ī débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehntit ī jumuchah ennit, queédih jeémát tútt niijná, jwīpī maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwīwā ī wēi jeémpna yuhna, queédih jwī mao jeémát pínahdih ī jéihcan caá. Yeéboó queét wēi jeémpnit jiwīwā panihntit caá ñi jumup. ⁶ Nin pahbut ñipī chājna caá: Túi chājnit yeebdíh ī yap yohcah yuhna, nemat maúboó nemat túatnit, queédih ñipī mawat túatna caá. Páant ñi chājat jibbut Dios yeebdíh búdí ā peéh chājipna caá.

Cristo ā jwūub dei jūúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wā déewāá, jwī Maáh nin baácboó ā jwūub dei jūúwát pínahdih ñi túi páñáa. Wápchi mínah “Wā momnidih mah ā jūúwá naáh, túi chíihnit, ā túi quehat pínah niijná”, niijnít, ā túi páina caá. Páant ā páñat pah muntih, yeebbút ñi túi páñáa. ⁸ Jwī Maáh ā jwūub dei jūúwát pínah bahniyeh ā judhdadidih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandíh ñi jenah jói cádahca bojóo.

⁹ Wā déewāá, yeéb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojóo, Dios yeebdíh ā peéh chājcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Á peéh chājat pínah yeó jáap bahniyeh ā judhna caá. ¹⁰ Wā déewāá, Dios naáwátidih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yuhna, Dios queédih ā naáwát tútatdih it naóh cádahcap wut jī. Pánihna, queét ī cádahcat pahjeh muntih, yeebbút biic yoobó Jesús ā jwūub dei jūúwát pínahdih ñi pái cádahca bojóo. ¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit ī jumna caá”, jwī níj jenah joyátidih ñi túi jéihna caá. Jon jātih bóo Job wūt jumniih doonádih ñit joijí tagaá.* Caán búdí yeejép yapna yuhna, Diosdih āt túi jenah jói cádahcap wut jī. Pánih yeejép ā yapat túttimah, Dios jwī Maáh túi jīgah enni jumna,* caandíh búdí āt teo wáacap wut jī.

¹² Wā déewāá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cāacwā ī naáwátidih bita ī túi joyát pínahdih náahna, nin pah ipī niijná caá: “Jeá túini ā jumuchah, yoobópdih caá wā niijp”, ipī niijná caá. Páant ī niiját pah, yeéb ñi niijcá bojóo. Bitadih naóhna, túi yoobópdiyhjeh ñi naáwá. Páant ñi át naóhcah, Dios yeebdíh ā peéh chājipna caá.*

Uúbát

¹³ Nijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ā uúbú naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ā wēi ewe naáh. ¹⁴ Biíh wanni jumna, Jesúhwā ī maátadih ā bid bojo naáh, yíjijh ñáinit, jwī Maáh Jesús ā wēpatjijh caandíh ī uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jāha uúbhntit, “Jwī uúbát pah Dios ā chājipna caá”, ī níj jenah joyóchah, wannidih Dios ā boobipna caá. Á yéj chājatji jīb wanní ā jumuchah, ī uúbúchah, ā yéj chājatjidihbut Dios ā yohbipna caá. ¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yéj chājatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhntit, yeéb mícjeh Diosdih ñi uúbá, dedé wunat ā jumuchah, caandíh ā booaat pínah niijná. Túi chājnit ñi

* 5:3 Mt 6.19 * 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12

Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34

uúbúchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ã jumna caá. ¹⁷ Dios naáwát dih naóh yapani Elíasji jwiit pah át jumap wut jī. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij uúbúchah, biic peihcanni jópchi biih jópchi tac yoób mah át buugcáp wut jī.* ¹⁸ Táltimah, ã jwúub uúbúchah, mah át jwúub buugúp wut jī. Baácdih mah ã jwúub buugúchah, momni chíhnit, át jwúub quehep wut jī, páant mantih. Pánihna, Diosdih jwī uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéj chājni ã túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wā déewāá, ñijeéh jumni Dios naáwát dih ã cádahachah ennit, caandih jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát túutnit, caandih ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ã jwúub túut nuumúchah, búdí ã yéj chājachah yahna, Diosboó ã yéjat dih yohnit, caán iiguipna bejni déejidih ã túi uubipna caá.* Caandih túi náhninit, ñi túi múic teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Santiago

* 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25

* 5:18 1R 18.42-45

* 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queétdih ã túyat túut

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ãih doonádih naáwát túutni jumna, yeéb Jesúhwã biih baácna jwei peétnidih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ñi jumna caá. * ² Jon játih ãihwã ñi jumát pínah niijná, jwí íip Dios ã náahat pahjeh yeebdíh át ñíoip taga. Páant ã ñíonit ñi jumuchah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh táiniboodíh túut nuumná caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, ãih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jumát pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. Dios búdi oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Túí wēi pānit jwí jumát

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih búdí jwí wēi naóh jĩih. Caanjéh tigaá jwiútdih jĩgh en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwúub boonap tajĩ, jáap cãac jumnit panihnit jwí jumát pínah niijná. Pánih jumnit, jwĩih bácah ã wunuchah yuhna, jwĩih caolih Diosjééh ã pehbhoó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi pãina caá. * ⁴ Caán túyupboó jumna, jwí jwúub wuncan niút, buca. Dios túini yoobát ã jumát dih ennit, caandíh bainí jwí wēican niút. Caanná jwí jwibínachah, túini ã wáhat pínahdih ã bíboh pãina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdiheh Dios jwiútdih ã túut nuúm péabipna caá. Páant ã túut nuúm péaat túut niijná, caandíh jwí túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwí bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá. ⁷ Oro yoobát ã jumát dih jéihíhna, cãacwã caandíh í puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí júb jumna yuhna, ã buúdbipna caá. Jesús dih jwí túi jenah joyátboó oro ã júb jumát chah ã júb jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh jwí cádahcan niút. Jwí túi jenah joí cádahcah, Jesucristo jwúub dei júóhnit, búdí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiútdih ã niijbipna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwuhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Buúbut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá. * ⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumuchah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cãacwãdih oinit, í yéejat júb iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwát dih naóh yapanitji í daacáp wut yuh jĩ. Pánih daácna yuhna, queétjeh caandíh ít beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, búdí jéihíhna, queétjeh ít múic úbħh joyóp wut jĩ. ¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud jéóhnit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queétdih át jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã jéóhbi? ¿Páant ã jéúwúchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwí beh enbi?” Ípĩ niij múic úbħh joyóp wut jĩ. ¹² Pánihna, Túini Espíritu queétdih naóhna, ñih pínah nihcan, buú láa moóníh pínah ã jumát dih át jéihyanap wut jĩ. Páant í joiníji túini doonádihjeh Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ít naáwáp wut jĩ. Caán doonádih Dioíh ángelwãbut búdí í jéihíhna caá.

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29

Ded pah jwiit Jesúhwā jwī jumat

¹³ Dios jwiitdih nihat ā tui chājatdih náhninit, tui jenah joinit űi jumuu. Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ā jwúub dei júohnit, jwiitdih ájeéh ā ub bejat pínahdih űi tui wēi pánaá. ¹⁴ Jesúih doonádih joi jwúhcan, űi náahat pahjeh űit chājap taga. Obohjeéhtih, buu caandih jéihna, űi jwíih jumatji pah űi chājca bojóo. Dios weh jumna, caandih tui jepahnit űi jumuu. ¹⁵ Pánih jumna, yeebdih űiűoni Dios táini yoobát ā jumat pah, yeebbát űi tui chājaá. ¹⁶ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wā jumat pah, yeebbát yéejat wihcannit űi jumuu”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajī.*

¹⁷ Diosdih úbhna, “Paá”, űi niijní, nihat cāacwā ded pah ī chājatdih ā enna caá. Páant ā enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée űi jum jwúhuchah, tíc jenah joinit, ā peéh chājatdih úmna, yéej chājcat caá náahap. ¹⁸ űi nuowā ī watatji dedé pínah niican caá. Queét ī watatdih jepahnit űi jumuchah, Cristo űi yéejat jīb buudáát panihnidih āt jīb chājap taga. Pánih jīb chājna, platajih, orojih yeebdih āt jīb chājcan tagaá. Plata, orobut ā buudáh bejbipna caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó táini yoobát oveja wúh panihni jumna, wun wúhnit áih meépjh űi yéejat jīb buudáátdih āt jīb chājap taga. Caandih űi tui jéihna caá. ²⁰ Nin baácđih ā chājat pínah jātih, Diosboó Cristo ded pah ā yapat pínahdih ātāt jenah joyóp wat jī. Páant ā jenah joiniji Cristodih ā wahachah, yeebdih teo wáacat táut niijná, buu āt cāac jumap tajī. ²¹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatjih Diosdih jepahnit űi jumna caá. Cristo wunnijidih jwúub boonanit, ā pehbboó ub páuh laab béjnit, ájeéh biícđih watni pínah Dios maáh āt waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih tui jenah joinit, jwúub boonanit, ā pebhna yeebdihbut ā ub bejat pínahdih űi jéihna caá. Caandih jéihnit, űi wēi páina caá.

²² Jesucristoih táini doonádih jepahnit, yéej chājatdih űit cádahjip taga. Pánih cádahnit, biíc weh pah Jesúhwáđih űi tui miíc oina caá. Pánihna, “Meemđih wā oina caá”, niijnit, queétdih űi tui teo wáacá. ²³ Yeéb jáap cāac jumnit panihnit Dios weh űi jumna caá. Jwī mána ī cāac jumat táttimah, ĩpī wanna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwī jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandih jepahnitdih ā tui táut nuumná caá. Caán naáwát páantjeh ā jumbipna caá.* ²⁴ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Yílip ā diib téh wanat pah mantih, cāacwābut ĩpī wanna caá. Ded cháa, táini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwúhnit, ā yúug jéenna caá. Caan pánihni cāacwā wēpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwúhnit, ĩpī wanna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ā buudcán niit”, āt niij daacáp tajī. (Is 40.6-8) Caanjéh tígáa yeebdih ī naóhniji táini dooná.

2

¹ Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihat űi yéej chājatdih űi cádah beedánaá. űi yeeatdih, “Weém चाह táini caá”, űi niij jenah joyátdih, bií déedih en űinahnit űi ĩjyatdih, bitadih oboh űi dooná jumatdihbut űi cádahaá. ² Pánih cádahnit, Dios naáwátdih jéihhna, caandih búdí űi bidí. Túuh jwuhni wébit jóoh mac búdí āpī bidna caá. Pánih tui nomnit, ā tui behna caá. Caan pánihat pah jwiitbut Dios naáwátdih búdí bidnit, tui jenah joinit, ā tui behat pah jwiitbut jwī tui

* 1:16 Lv 11.44-45; 19.2 * 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3

behna caá. ³ Pánihna, yeebdíh wā naóhna caá: Dios ā oyatdih jéihnit jumna, ā naáwátidih túi náhninit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumat

⁴ Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih ī náahcat pah, cāacwā caandíh ī náahcah yuhna, Diosboó caandíh wēi ennit, āt ñiwip wat jī. Pánihni ā jumachah, caandíh ñi túi jenah joyoó. ⁵ Yeebbát muúdíh ī chājat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebjíh duuj pāp aabánit, áih muu pánihni ā chājna caá, Túini Espiritu ā jumat pínah niijná. Yeéb Dioih muúboó teonit áih sacerdotewā panihnitbat ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ā teo wáacatjīh cāacwādih uúbhñit pínah, Diosdih wēi naóhñit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chājachah ennit, “Ñi túi chājna caá”, Dios ā niijná caá. ⁶ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Weém Jerusalén tátchiboó muu pánihni wā chājna caá. Yoobópdih jumni jeé, muú choójboó wēp teoni panihnidih ñionit, wā jwejna caá. Caandíh búdi wā wēi enna caá. Ded caandíh túi jenah joini ā jepahatdih ā jīgahcan niit’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinit, caandíh ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcannitboó caandíh ī náahcan caá. Páant ī náahcannidih nin pah Davidji āt niij naóh daacáp tajī:

“Muú chājnitboó ī yohni jee dáhdihjeh wíih muu pánihñidih chājna, choójboó wēp teoni panihnidih wā ñiwip be’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah āt niij daacáp tajī:

“Caán cāacwā ī tóoc buugát jee dáh panihni ā jumtipna caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 8.14)

Páant ī daacátji pah, Dios naáwátidih jepahcan, Cristodih cāacwā ī náahcat jīb, tóoc buugnit panihnit ī jumna caá. Jon jātih Dios “Páant ā yapbipna caá”, ā niij jenah joyátji biic yoobó, Cristodih ī náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ā ñionit jumna, áihwājeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wūhñit sacerdotewā panihnit bitadih uúbhñit caá. Diosdihjeh teo wūhñit yéejat cádahñit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh āt ñiwip wat jī, ā túi chājatdih ñi wēi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dupúát panihpimant ub bacanit, baabát panihpiboó ā jwejep be”,* ñi niij wēi naóhna caá. ¹⁰ Jon jātih oboh jumnit ñit jumjip taga. Buu áihwā ñi jumna caá. Jon jātih Dios yeebdíh āt jīgah en teo wáaquíhichah yuhna, ñit jéihcap tajī. Obohjeéhtih, buu ā jīgah en teo wáacatdih jéihñit, caandíh ñit jepahap taga.*

Túí chājat

¹¹ Wā oinitá, nin baácboó táoh jibnit dée jwī jum jwuhna caá. Dios pehbboó caá jwī yoób jumat pínah yoobát pohba. Páant jwī jumachah, nin pah yeebdíh wā watna caá: Yeejép ñi chājat jenah joyátidih ñi chājca bojoó. Pánih jenah joinit, ñiuh caolíhdih ñita yéjca taga.* ¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cátih jumna, táinijeh ñi jumuu. Páant ñi jumachah ennit, “Queét yeejép chājnit caá”, buu

* 2:3 Sal 34.8 * 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * 2:9 Is 43.21 * 2:9 Is 9.2

* 2:10 Os 2.23; Ro 9.25 * 2:11 Sal 119.19

niijnítji yuhna, Jesús ā jwáub dei jūóhni yeó jáapdih Diosdih ī wēi naóhbična caá.

Maátadih jepahat

13-14 Jwī Maáh Jesús ā jepahat pah, űíh baácdih moón ī maátadih túi jepahnit űi jũmũ. Chah jũmni maáhdih, caán nũmp jũmnit maátadihbut űi jepahaá. Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná, túi chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queétdih ī Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúhwa jũmna yuhna, queétdih űi jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwī maáh Jesúsdi h yeejép ī niijbípna caá. 15 Túi chājnit, űi maátadih űi jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit caá”, niijíhna yuhna, ī jéih niijcán niit. Páant űi chājatdih Dios yeebdíh ā náah yacna caá.

16 Obohjeéhtih, biquína jwī cātíh jũmnit “Weemdíh watni wihcan caá”, niij jenah joinit, yeejép ita chājíh taga. Yeebboó Diosdih teo wāhnit jũmna, ā náahat pah űi túi chājaá. 17 Pánih āihwā jũmna, bitadih “Caanbát Dios ā chājni mũn tigaá”, niij jenah joinit, queétdih űi túi chājaá. Bita Jesúhwādi hbut túi oinit, Diosdih úmmit, caandíh űi túi jepahaá. űíh baácdih moón ī maáhdihbut űi túi jepahaá.

Teo wāhnit ded pah ī jumat

18 Bũ yeeb teo wāhnitdih bainí wā naáwát túut caá. űi maáta túi chājnitdih, jũhnitdihbut biic yoobó űi túi jepahaá. 19 Yeeb yeejép űi chājcah yuhna, űi maáh ā peéh chājachah, Dios űijeéh ā jumatdih jenah joinit, íjcah, Dios yeebdíh ā wēi enbipna caá. 20 Obohjeéhtih, yeeb yeejép űi chājat jíb űi maáh ā puñachah, űi íjcah yuhna, Dios yeebdíh ā wēi naóhcan niit. Ma yeejat jíbcah caá. Obohjeéhtih, űi túi chājachah yuhna, yeebdíh ā puñachah, űi íjcah, Dios yeebdíh ā wēi naóhbična caá. 21 Pánihnit pinahdih Dios yeebdíh át űi wip taga. Cristoboó yéej chājcan yuhna, yeejép yapnit, jwiútdih ā wũn wũhũp jĩ. Páant yeejép ā yapatjidih náhninit, yeebbát yeejép yapna yuhna, űi íjca bojoó. 22 “Caán Cristo yeejép chājcan, ā yeecap jĩ”, Isaías át niij daacáp tajĩ. * 23 Cáacwā caandíh ī jũhñachah yuhna, ā jũh jwáubacap jĩ. Á tubana yuhna, “Yeejép ī yapa naáh”, át niijcáp wũt jĩ. Obohjeéhtih, “Wā íp yoobópdih chājni weemdíh, queétdihbut ā náahat pah ā chāja naáh”, át niij jenah joyóp tajĩ. * 24 Caanjéh jwī yeejat jíb cruzboó ā wũn wũhũp jĩ, jwī yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh jwī chājat pínah niijná. Áih yahwítĩh jwiútdih át boonanap tajĩ. * 25 Déhenit owejawá panihnit yeeb iiguípna bejna űi chājap yah be. Obohjeéhtih, bũ Cristo owejawádh en daoni panihnidih űit jwáub jūóh tagaá, yeebdíh ā tái wapat pínah niijná.*

3

Áa jũmnit ded pah ī jumat

1-2 Bũ áa jũmnit yaadá, yeebdíhbut bainí wā naáwát túut caá. űi weha mána yeebdíh ī watuchah, jípónih niijcánjeh, űi túi jepahaá.* Biquína űi weha mána Jesucristodih jepah jwũhcannit, áih doonádih űi naáwáchah, joíhcanjeh, molít ī nem teona caá. Páant ī nem tewechah ennit, yeebboó jwáub naóhcanjeh, túinijeh queétdih űi jepahaá. Túinijeh űi jũmũchah ennit, űi jwáub naóhcah yuhna, queétdih Jesucristodih ita jepah tagaá. 3 Chah űi túi jígohat pínah

* 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18

nijná, bádí ñi múc jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wã tui jígohbi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wã tui yugh ámoh tajbi? ¿Búdi jíb jumni tui iigni tōpnadih, bádí jíb jumni yéguehdihbut ded pah wã duóbí?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ Obohjeéhtih, Dios á weh yatá jumna, ñih caolih á tui jumt pínahdih ñi tui jenah joyoó. Jãihcan, tubit watcan, túinijeh ñi jumna. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh bádí á wēi enbipna caá. ⁵ Jon jãtíh moón yaádh Diosdih tui jenah joiná, i weha mánadih jepahnit, tui jígohnit panihnit it jumap wat jī. ⁶ Jwī éet Saraji mijeeh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnit, caandih mipī tui jepahap wat jī. Pánihna, yeebút tui chãjnit, úumcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

⁷ Bũu áa jumnit neonádih jwuh bainí wã naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána yaádhdih bádí oina, túinijeh ñi chãjaá, i tui jumt pínah niijná. Queét yaádhboó namp wēpnit i jumuchah jéihnit, queétdih ñi tui en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinit i jumuchah jéihnit, ded pah ñi chãjat pínahdih ñi múc wéheaná. Dios yeé chénat pahdih oinit, át ñiojip taga, áihwã ñi jumt pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi úubúchah, jãhat panihat wihcah, á tui jepahbipna caá.*

Jesúhwã ded pah i jumt

⁸ Bũu yeéb nihatdih bainí wã naáwát túut caá. Biícđih tui jumnit, ded jígahnidih ennit, biíc yoobó jígahnit, caandih ñi teo wáacá. Yeéb biíc weh panihnit jumna, múc oinit, ñi múc tui chãjaá. Oboh jumni pah ñi jumna.

⁹ Ded yeebdíh yeejép á chãjachah yuhna, yeejép ñi chãj jwúubaca bojoó. Ded yeebdíh yeejép á niijíchah yuhna, biíc yoobó niij jwúubacankeh, “Dios meemdih á tui chãja naáh”, caandih ñi niijí. Páant ñi chãjat pínahdih Dios yeebdíh át ñiwip taga, yeebdíhbut á tui chãjat pínah niijná. ¹⁰ Jon jãtíh Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Ded tui wēi jumíhni, yeejép wéhecan, á yee naóhca bojo naáh.

¹¹ Yeejép chãjatdih cádahnit, túiniboodíh á chãja naáh. Bitajeéh biícđih tui jumíhna, jũihcanjeh, queétdih á tui oyo naáh.

¹² Pánih chãjnitdih Dios wēi enna, i úubúchah, á tui jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitdih á enihcan caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 34.12-16)

¹³ Páant ñi tui chãjihichah, bita yeebdíh yeejép i chãjcan niit. ¹⁴ Obohjeéhtih, ñi tui chãjat jíb, biquí láana yeebdíh yeejép i chãjbipna caá. Páant i chãjatdih ennit, Diosboó yeebdíh á tui chãjbipna caá. Pánihna, det yeebdíh yeejép chãjnitdih bádí jenah joicánjeh, ñi úumca bojoó.* ¹⁵ “Cristo wã Maáh caá”, niij jenah joinit, caandíhñeh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chãj tigaá Dios pehbhoó wã bejbi?” yeebdíh i niij úubh joyát pínah jãtíh, queétdih tui jepahat túut niijná, Dios naáwátđih tui múc bohé pãinit ñi jumna.* ¹⁶ Páant i úubh joyóchah, queétdih oinit, túinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjeh biíc yoobó ñi tui chãjaá. Páant ñi chãjachah yuhna, bitaboó yeebdíh oboh yeenit, “Cristoihwã i tui chãjachah yuhna, yeejép wã wéhenap be”, niij jenah joinit, i tícbipna caá.

¹⁷ Ñi tui chãjat jíb, yeejép yapna yuhna, “Dios páant á náahachah, á túimi nacaá”, ñi niij jenah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chãjatjī jīb yeejép ñi yapachah, “Wã yeejat jībñeh tigaá”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁸ Jwī tui chãjachah yuhna, yeejép jwī yapachah, Cristo biíc yoobó á yapatjidih

* 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19 * 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13

jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ã yéej chãjcap jĩ. Pánih yéej chãjcan yuhna, jwĩ yéejat jĩib biíc láajeh ã wun wuhup jĩ, Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná. Cáacwã caandíh ĩ mao yohochah yuhna, Túini Espírituboó caandíh át boonanap tajĩ. ¹⁹⁻²⁰ Cristoih bácah ĩ yohopji íitboó ã laj jwuhuchah, ãih caolihiboó Noéji jum láa chíic wannitji ĩih caolihibonit panihnit ĩ jumapna át juibínap wut jĩ. Caanáa juibínit, ded pah ã chãjatjidih queétdih át naáwáp wut jĩ. ĩ báadh jwuhuchah, Noéjiboó ĩ yéej chãjatjidih queétdih átih cádahat túutap wut yuh jĩ. Noéwã búdí jááj chóodih ĩ chãjat pónih, ã naóhntji ĩ jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina átih chãjap wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ĩt jepahcap wut jĩ. Pánihna, pobyit ã jüúwúchah, Noéwã ĩ chíic wuncat pínah niijná, Dios queétdihjeh jááj chóona át waadát túutap wut jĩ. Queét ocho cáacwãbitdihjeh át túi ubup wut jĩ.* ²¹ Caandíh náhnit, Jesucristodih túi jenah joinit, jwĩ daabáatdihbut jwĩ jenah joiná caá. Noéwã ĩ chíic wunat déejidih Dios caán jááj chóojih queétdih át túi ubup wut jĩ. Pánihat dée pah, jwiit iiguipna jwĩ bejat déejidih Dios Jesucristo ã wun wáhatjĩh jwiitdih ã túi ubna caá. Jwiitdih ĩ daabánachah, jwiĩh bácahdih queí chocat panihni, jwĩ yéejatdih cádahatdih jwĩ júatna caá. Jesucristo jwáub boo pud jüóhna, jwiĩh caolihdih át boonanap wut jĩ, jwĩ túi jumat pínah niijná. ²² Caán Jesucristo ã boo pud jüúwát túttimah, ã ĩp pehbhoó páuh laáb juibínit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, nihat ángelwádh, nihat nemépwádh, nihat nin baácđih moón maatadihbut ã wutna caá.

4

¹ Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã ĩpdih páantjeh át jepahap wut jĩ. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinit, wép ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiníboó yeejép yapna, ã yéej chãjatdih ã cádahna caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit ĩ yéej chãjatdih ĩ ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjeh ã chãjbipna caá. ³ Cristodih ñi jepahat pínah jãti, Diosdih jéihcannit ĩ chãjat biíc yoobó ñit chãj jwuhup taga. Dedé yeejép chãjihna, ñit chãj jwuhup taga. Babh máihna, míic jũih ñaácnit, búdí ĩ náah ñit chãj jwuhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pãpniboodih wëinit, yeejép ñit chãj jwuhup taga. Bũũ Cristoihwã jumna, páant maatápdih ñi chãjatjidih ñi cádahaá. ⁴ Ñijeéh yeejép chãj pej jumnitjiboó bũũ ĩjeéh ñi jwáub yeejép chãjcat enna, “¿Dépanih tigaá jwĩjeéh ĩ jwáub pej jumcan?” ĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, ĩjeéh ñi jwáub pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép ĩ wéhena caá. ⁵ Dios báadhnitdih wannitdihbut ñionit, ded pah ã peéh chãjat pínahdih ã naóhbična caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chãjnitdih “¿Dépanih tibeé wã wehdih yeejép ma chãj?” Dios ã niij jũihñuchah, queétoó ĩ jéih jepahcan nit. ⁶ Cáacwã ĩ wunat pínah jãti Dios túini doonádh ĩt joijip taga. Pánih joinitji biquína ĩ jepahcah, bitaboó ĩt túi jepahap tajĩ. Pánihna, jepahnitjiboó ĩih bácah ã wanuchah yuhna, ĩih caolihiboó Diosjeéh ã túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ã toáh jüúwátđih náhnina, túi jenah joinit, yéej chãjat jenah joyát ã jüúwúchah, ñi jumah bojoó. Pánih jumnit, Dios ã náahat pah ñi jéih wéhbhipna caá. ⁸ Bitadih ñi túi míic oyat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Pánih míic oinit, jwĩtđih bita ĩ yeejép chãjatdih ĩjcan, quíib buadnit, jwĩ míic teo wáacipna caá.* ⁹ Pánih míic oinit, bita Jesúihwã ñiĩh muuná

* **3:19-20** Gn 6:1–7.24 * **4:8** Pr 10:12; 1Co 13.7

ĩ juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, queétdih ñi wēi jwāáá.* ¹⁰ Dios yeéb biquínadid ded pah ñi chājat pínahdih át jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, ā wūhni wēpatjĩh bita Jesúihwādih ñi túi teo wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ā naáwát tútat pahjeh ā naáwá naáh. Ded bitadid teo wáacni Dios ā wūhni wēpatjĩh ā teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoihwā ā wēpatjĩh ĩ míc túi teo wáaca caá”, niij naóhnit, Diosdih ĩ wēi naóhbipna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buudcán niit”, Diosdih páantjeh jwĩ niij wēi naóh jĩh. Páant tíi ā jum̃ nah.

Jesúhwā yeejép ĩ yapat

¹² Wā oinitá, yeéb Jesúhwā tubit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdihjeh yeejép āpĩ yap?” ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih Jesúsdiñ ñi túi jenah joyátdih jútat tút niijná, “Páant ā yapa naáh”, Dios ā niijná caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdi ñi weñeé. “Cristobut tubit yeejép át yapjip taga”, niij jenah joinit, yeebbút yeejép yapna, ñi jéih wēibipna caá. Pániñ wēinit, Cristo ā yeh iigátjĩh ā jwáub dei jūwátdih nihāt cācwā ĩ enechah, baini ñi wēican niit.* ¹⁴ Yeéb Cristoihwā ñi jum̃at jīb bitaboó yeejép ĩ deoh naáwáchah yuhna, Diosboó āih Túini Espiritujĩh yeebdih ā teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cācwādih mao yohnit, num̃nit, yeejép chājnit, bitaiñ tewatdih en naóhnitbut ĩ jum̃at jīb yeejép ĩpĩ yapna caá. Yeéboó páant ñi chājca bojoó. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristoihwā ñi jum̃at jīb yeejép yapna, túccanjeh, āihwā ñi jum̃atdih wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij weñeé.

¹⁷ Dios jwiit āihwādih peéh chājna, yeejép ā yapat tútina caá, jwĩ tút num̃át pínah niijná. Jwiitdih jwiñ peéh chājna, āihwā jwĩ jum̃achah yuhna, ¿ded pah āih doonádih jepahcannit ĩ yapbi? Queétdih chah yeejép ā peéh chājbiipna caá. ¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niij naóh daacáp tajĩ: “Túi chājnit yeejép ĩ yapachah yuhna, Dios queétdih ā túi ābbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitdih búdi ā peéh chājachah, chah yeejép ĩ yapbiipna caá”, át niij daacáp tajĩ.* ¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ā náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadid túi chājatdih ñi cádahca bojoó. Dios nihāt chājni, ā niijátji pah péani ā jum̃achah, caán ā teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúhwādih waóhñit ded pah ĩ chājat

¹ Buu yeéb Jesúhwādih waóhñitdih baini wā naóh daacát tút caá. Weembút yeeb pah mantih Jesúhwādih waóhni wā jum̃na caá. Cristo yeejép ā yapachah, enniñi wā jum̃na caá. Pániñna, yeh iigátjĩh ā jwáub dei jūwáchah, ā wēpatdih ennit, búdi jwĩ wēibipna caá. ² Dioihwā ovejawā panihñit ĩ jum̃achah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wā bohéihcāh yuhna, ĩ wutuchah, wā bohébiipna caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wā bohéát jīb weemdih búdi ĩ jīb chājbiipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.* ³ Nihāt jéihñit pah nihcan, jūhcan, túinijeh ñi bohénaá. Pániñ bohéna, ñi bohéát pah yeebbút biíc yoobó ñi chājaá, queét yeebdih ĩ en yacat pínah niijná. ⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, ovejawādih en daonit ĩ Maáh jwáub dei jūóhñit, “Meémoó wíhwhādih ma túi bohénap be”, ā niijíchah joinit, búdi jwĩ wēibipna caá. Ājeéh jwĩ jum̃achah, jwĩ weñat ā yaicán niit.*

* 4:9 Ro 12.13 * 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1 * 4:18 Pr 11.31 * 5:2 Jn 21.15-17 * 5:4 He 13.20

Jesúhwā ded pah ī chājat

⁵ Yeéb japata Jesúhwā, yeebdíh waóhndihdih ñi túi jepahaá. Yeéb nihátbut “Weém nihát jéihni caá”, níj jenah joicánjeh, ñi míc túi teo wáacá. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Weemdíh dedé jadhdát wihcan caá’, níjndih Dios ā jāhna caá, ī buájacat pínah níjñá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ā túi teo wáacna caá”,* át níj daacáp tají. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihát jéihndih ā jumuchah, weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, ded pah Dios ā wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ā ñíoni yeó jáapdih yeebdíh maáta pah ā waadábipna caá.*

⁷ Humcanjeh “¿Dedé weemdíh ā yapbí?” ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi ummatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ā túi teo wáacpina caá.*

⁸ Túi jenah joinít ñi jumú. Jió nuñápdih jeémíhna, ā ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcani nemépwā ī maáh Cristodih ñi cádahat pínah níjñá, ā yee naáwátidih āpí jepahat túatna caá. ⁹ Pánihna, nihát baácídh moón Cristóhwā yeeb páh yeejép ī yapatdih jéihna, nemépwā ī maáh ā yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ā teo wáacpina caá. Caandíh ñi túi jenah jói cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbut níjñá, yeebdíh ā teo wáacpina caá. Yeéb Cristóhwā bíic weh pah jumna, ájeéh páantjeh ñi jumát pínah níjñá, Dios yeebdíh át ñíoip taga. ¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buúdcán níit”, páantjeh caandíh jwí níj wēi naóh jíih. Páant tíi ā jumú nah.

Pedro ā péé túyat túat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwátidih Silvanodih wā daacát túutap be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wā úud panihni caá. Páant níj naóh daác wahnit, yeebdíh wā weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ā oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúhwā yeebdíh ī túyat túatna caá. Yeebdíh Dios ā níwatji pah muntih, queétdihbut át ñíoji tagaá. Wā wúuh panihni Marcosbut yeebdíh ā túyat túatna caá.* ¹⁴ Jesúhwādhíh bíic weh pah jumna, ā oyatjíh ñi wúbá. Yeéb nihát Cristóhwā bíicdih ñi túi jumú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 5:5 Stg 4.6 * 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10 * 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34 * 5:12 Hch 15.22,40 * 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ā naáwát túatni, caandih teo wāhniabut jumna, yeebdih wā jwáub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih túi ubni, Dios ā jumna caá. Caán yoobópdi h chājni jumna,* jwiít nihatdih oinit, ā teo wáacachah, biíc yoobó caandih jepahnit jwí jumna caá. Pānih jepahnit, jwiít nihāt biíc yoobó āihwā jumna, caandih búdí jwí wēina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihbut ŋi túi jéihyechah, yeebdih búdí oinit, ī teo wáaca naáh, ŋi túi jumat pínah niijná.

Nin pah Cristoíhwā ī jumat

³⁻⁴ Dios táini, nihāt jéihni jumna, jwiít dih āt ŋíwip wat jī, āihwā jwí jumat pínah niijná. Páant ā ŋíwatdih jéihna, caandih jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ā wēpatjīh jwiít dih búdí ā teo wáacbi pna caá, caandih jéihnit, túi chājnit jwí jumat pínah niijná. Dawá táini naáwát nadi h jwiít dih āt naóhji p tagaá, ā jumat pah jwiít but jwí jumat pínah niijná. Páant ā naáwát jidi h ŋi túi joyóchah, ā wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ī en ŋinahat pah chājcan, yeebboó ā náahat pahjeh túi chājnit ŋi jum b i pna caá. ⁵ Pānihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnit but ŋi jumúú. Pānih jumna, Dios naáwát dih ŋi túi miíc bohénaá, ded pah yeebdih ā náah yacat pínahdih ŋi jéihyat pínah niijná. ⁶ Dedé yeejép chājīhatdih yap yohnit, Dios ā náahatboodih chājnit ŋi jumúú. Pānih jumna, dedé yeejép yeebdih ā yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ā náahat pah chājnit ŋi jumúú. ⁷ Pānih jumna, biíc weh pah oinit, túi miíc teo wáacnit, nihāt bitadidibut túi oinit ŋi jumúú.

⁸ Det pānih jumna, yeó jáap jumat pah Cristo ā weñat pínahdih túi chājnit, caandih chah ī túi jenah joibipna caá. Pānihna, Cristodih ī túi jenah joyát, bitadidih ī teo wáacatbut oboh jumni nihcan niít. ⁹ Obohjeéhtih, det pānih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ī yeejatdih ā yohatjidi h quíib buudnít ī jumna caá. ¹⁰ Wā déewā panihnitá, āihwā ŋi jumat pínahdih Dios yeebdih ā ŋíwichah, ŋit túi jepahap taga. Pānih jepahnit jumna, caandih túi jenah joi cádahcan, ā náahat pah ŋi túi chājaá. Pānih chāj cádahcan, yoobópdi h ā ŋíonit jumna, páantjeh Diosjeéh ŋi jumat pínahdih ŋi túi jéihbi pna caá. Pānih jéihna, yeejép chājnit nihcan, ¹¹ jwiít dih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ā jumapna ŋi túi juibíbi pna caá. Pānihna, āihwā yoobát ŋi jumachah, yeebdih ā wēi jwāáhbi pna caá, páantjeh ā maáh jumapboó ājeéh ŋi jumat pínah niijná.

Ā bohéátjidi h ā náhniat tútat

¹² Yeebdih wā bohéátjidi h túi jéihnit, nihāt Dioíh doonádi h ŋi joyátji pahjeh ŋi túi chājna caá. Páant ŋi chājachah yuhna, caandih wā jwáub náhniabi pna caá. ¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahni jeh ā judhdadidih jwí Maáh Jesucristo weemdih ā jéihyanap be. Páant ā jéihyanachah, wā báadh jwuhna, wā bohéátjidi h yeebdih wā jwáub náhniachah, ā túina caá. ¹⁵ Pānihna, nin núodih yeebdih wā daác wahna caá, wā buudát túttimah nihāt wā naáwát jidi h ŋi túi náhniat pínah niijná.

Cristo ā wēpat

* 1:1 Tit 2.13

16 Cristo ã wēpatdih, ã jwáub dei jūáwát pínahdihbut yeebdíh naóhna, cáacwã í jenah joiní naáwátnejeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wēpni ã jumatdih jwiítjeh jwí enep jí. 17 Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wēpni ã jumatdih jwiítidih ã júatuchah, búdí yeh íigát cátih ã ñuhup jí. Páant ã ñuhachah, Dios nin pah ái wēp niijíp jí: “Nin wã wááh, wã oini caá. Caandih búdí wã wēina caá”, ái niijíp jí. 18 Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ã níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jí.*

19 Pánih caandih ennitji jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji í daacát yoobópdih ã jumatdih jwí túi jéihna caá. Páant í daacátjidih míic bohénit, ñi túi jepahaá. Nin baácđih moón Diosdih jéihcannit dupáat panihpboó í jumna caá. Nin dupánapboó jum jwuhnit, jon játih í daacátjidih ñi túi bohénachah, jiiát panihni yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Cristo jwáub dei jūóhna, ã íip ded pah ã jumatdih ã túi jéihya beedábipna caá. 20-21 Nin wã naáwát pínahdih ñi túi beh joyoó: Dios naáwátidih naóh yapanitji í jenah joyátjijeh í daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó queétdih ã naáwát tútat pahjeh ít naóh daácjip taga. Pánihna, í daacátjidih jwiítboó jwí jenah joyátjijeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chājap”, jwí jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacátjijeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah í jumt

1 Jon játih jwí déewã judiowã yuhna, biquína “Dios naáwátidih naóh yapanit caá”, níj yeenit ít jumap wat jí. Páant í jumtjij pahjeh muntih, buubut ñijeéh jumnit bíic yoobó yeenit í jumabipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, í yee bohébipna caá. Pánih bohéna, Cristoíh túini doonádih í yéejabipna caá. “Cristo ã túi ubnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, níj jenah joicán, ã wútatdih í jepahcan níit. Páant í yee bohéat jíib, waicanjeh Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ã wahbipna caá. 2 Páant í yee bohénachah joinit, yeejép í chājat pah muntih, dawá Jesúíhã bíic yoobó yeejép í chājbipna caá. Páant yeejép í chājachah ennit, bitaboó túini doonádih yeejép í wéhebipna caá.*

3 Dawá bíi déedih náahna, í bohéat jíib búdí jíib waadánit, í jenah joyátjijeh yeebdíh í yee bohébipna caá. Páant í yee bohéatjí jíib Dios jon játih queétdih peéh chājat pínahdih ã jenah joyát pahjeh, iiguípna ã wahbipna caá.

4 Jon játih Dios yeejépwardih ã peéh chājatjidih ñi túi náhninaá. Caandih jepahcannit ángelwã í jepahcatjí jíib, iiguípna yohnit, dupáni tólihoó queétdih át nemep wat jí. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih búdí ã peéh chājbipna caá.* 5 Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chājna, nihat queét yeejépwardih pobytijh át mawap wat jí. Queét í túit numát pínah niijná, Noé queétdih átih bohénap wat yah jí. Obohjeéhtih, í jepahcatjí jíib Dios queétdih át peéh chājap wat jí. Pánihna, Noéwádhijeh Dios ã túi ubachah, queét ocho cáacwábitjeh ít túi yapap wat jí.* 6 Pánihat pah muntih, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondihbut peéh chājnit, íigátjij át cáo beedánap wat jí. Pánih peéh chājna, túttimah jumnit yeejépwardihbut ã peéh chājat pínahdih jéihyana át chājap wat jí.* 7 Obohjeéhtih, Lotdihjeh át túi ubap wat jí. Lot túini jumna, Sodoma tútchidih moón Dios ã wútatdih yap yohnit,

* 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35 * 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7

tubit yeejép ĩ chājachah enna, búdí át ĩgahap wut ĩ.* ⁸ Caán túini Lot queét táicannitjeéh jumnit, yeó jáap jumat pah yeejép ĩ chājachah ennit, yeejép ĩ wéhenachah joinítbut, búdí át ĩgahap wut ĩ. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ā túi ubatjidih náhnina, buu laabut bíic yoobó ā túi ubat pínahdih ĩwī jéihna caá. Áihwā yeejép ĩ yapachah ennit, ĩwī Maáh queétdih ā túi teo wáacbpna caá. Yeejépwáboodih nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chājna caá ā chājp. Péeni yeó jáapdih, queét ā nemnitjidih ĩguípna ā yoób yohbipna caá. ¹⁰ Bita yeejépwā ĩ en ñinahat pahjeh chājnit, Diosdih yap yohnitdih chah ā peéh chābipna caá. Páant yeejép chājnit, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit ĩ jumna caá. Pánih jumnit, umcan, tíccan, “Bita chah wā jéihna caá”, niĳ jengah joinít caá. Pánih jumna, ángelwádih yeejép ĩpĭ naóhna caá.* ¹¹ Oboghéhtih, ángelwáboó queét yee bohénit chah wēpnit jumna yuhna, Dios ā pebh ñuhnit, táicannit ángelwádih ĩpĭ naóh yaccan caá.*

¹² Queét yee bohénitboó nuñúpwā dée pah jengah joicánnit ĩ jumna caá. Jiaboó ĩwĭpĭ bid ĩwī maonit panihnit ĩ jumna caá. Jengah joicán, ĩ náahat pahjeh ĩ chājna caá. ĩ jéihcannitdih deohnit, yeejép ĩ wéhena caá. Páant ĩ jumachah, nuñúpwádih ĩwī mawat pahjeh muntih, Dios queétdih ĩguípna ā yohbipna caá.* ¹³ Queét bitadih yeejép ĩ chājatji ĩib Dios queétdih ā peéh chābipna caá. Yeó jáapdih cáacwā queétdih ĩ enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ĩpĭ wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwábut waadnit, ĩpĭ chājat pah tíc náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ĩ yéejana caá.*

¹⁴ Yaáhdhah en ñinahnit, ĩpĭ yeejép chājhna caá. Páant ĩ chājatdih ĩ jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdihbut yeejép ĩ chājat túutna caá. Bíí déedih tabit bidnit ĩ jumna caá. Páant ĩ jumat ĩib, Dios queétdih búdí ā peéh chābipna caá. ¹⁵ Pánih túini namádih cádahnit, déhenit panihnit bíáboó bejna caá ĩ chājp. Balaam ā chājatji pah queétdih ĩ chājna caá. Balaam, Beor wūh át jumap wut ĩ. Búdí ĩib náahnit, yéej chājadih át bejep wut yuh ĩ. ¹⁶ Páant ā yéej chājihichah ennit, áih burro caandih át ĩuhñup wut ĩ. Caán wéhecanni ā jumachah yuhna, Dios caandih át wéheat túutup wut ĩ, ā mínahdih ā ĩuhñat pínah niijná. Páant ā ĩuhñuchah joiná, Balaam yéej chājadih ā bejardih át cádahap wut ĩ.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ĩ jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihndih johlit ā ub joh bojochah, mah ā buugcát pah, queét yee bohénitbut cáacwádih teo wáaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tabit dapánapboó Dios ā bejat túutbipna caá.* ¹⁸ Queét jéihnit pah cáacwádih ĩ bohénachah yuhna, ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ĩ niĳ bohéna yuh caá: “ĩwī náahat pah ĩwī chājachah, ā túina caá”, ĩ niĳ bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdih jáap jepahnit, ĩ yéejatdih cádahnitboodih ĩwáub yeejép chājat túutíhna caá. ¹⁹ Queétdih nin pah ĩ niĳ yee bohéna caá: “Dedé wúatdih jepahat ĩwítdih ā náahcan caá. ĩwī weñat pínahdihjeh ĩwī chājachah, ā túina caá”, ĩ niĳ yee bohéna yuh caá. Páant niĳ bohénit, yeejép chājatdih cádahhcan, caandih ĩ jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétdih ĩ míc yéejana caá. Pánihna, ĩ yéejat ĩ maáh panihni ā jumna caá.* ²⁰ Queét yee bohénitboó ĩwī Maáh Jesucristo ĩwítdih túi ubnidih jepahnit, nin baácđih moón yeejép ĩ chājatdih ĩt cádahjp ta

* **2:7** Gn 19.1-16,29 * **2:10** Jud 8 * **2:11** Jud 9 * **2:12** Jud 10 * **2:13** Jud 12 * **2:16** Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * **2:17** Jud 12-13 * **2:19** Jn 8.34; Ro 6.6,16

yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih ī jepahat pínah jātih ī jumati chah yeejép pohba ī chājna caá.* ²¹ Pánih chājnit, túini namádih ī waadcáh, chah queédih āta táu tagaa. Caán namádih waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdi h ī cádahachah, chah ā túican caá. Pánihna, Dios túini ā wúatdih jepahna yuhna, caandih cádahnit, jwúub yeejép ī chājachah, chah yeejép caá. ²² Pánih túut nuumná yuhna, jwúub yeej chājna, jwiit cáacwā nin jwī niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit ī chājar: “Mujjió ā éegnijidih āpī jwúub jeémpna caá. Múudih ī chocat túttimah, yeejép bepédih āpī jwúub tápúna caá, páant muntih”, jwīpī niijná caá.*

3

Cristo nin baáboó ā jwúub dei jūwát pínah

¹ Wā oinitá, jātih yeebdih biic náu wāat daác wahap jī. Pánihna, nin núodih yeebdih buu wā jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wā daacátji pahjeh, buu láabut biic yoobó yeebdih wā náhnat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h nī jéihyat pínah niijná. ² Dios naáwát dih naóh yapanit ī naóh daacátjidih, jwī Maáh Jesucristo jwiitdih táu ubni ā wúatjidihbut nī táu náhninaá. Ā wúatdih jwiit ā naáwát túutnit yeebdih jwī bohénap jī.

³ Nindih nī táu náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih nīnahnit, Jesúh doonádih tubit deoh naóhnit ī jumbipna caá.* ⁴ Nin pah ī niij deoh naóh b ipna caá: “Wā jwúub dei jūóh b ipna caá”, Jesús ā niijchah yuhna, ¿dépanih tigaá ā jígohcan? Ā jwúub dei jūóhcan niit. Nin baác ā jwīh jumati túttimah, jwī nuowāji ī wúat túttimah, ni hat biic yoobó páantjeh ā jumna caá”, Ā niij b ipna caá.* ⁵ Páant niij deohna, nindih ī náhnican caá: Dios ā wúatjīh nin baác di h, jeádihbut āt chājar wut jī. Nin baác mahjeh ā jumachah, caandih āt wáac juyát túutur wut jī, baác ā jígohat pínah niijná.* ⁶ Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baác di h moondih āt yoh beedánap wut jī.* ⁷ Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáat pínah jātih, ā wúatjīh muntih Dios jeádih, nin baác di hbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapdi h, caandih náahcannitdih peéh chājnit, jeádih, nin baác di hbut iigátjīh ā yoh beedá b ipna caá. Pánih peéh chājna, queédih iiguipna ā yoh b ipna caá.

⁸ Wā oinitá, nindihbut nī táu náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiit jwī niij jengah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, biic yeó jáap pahjeh caá. “Biic yeó jáap bahni jeh caá”, jwī niij jengah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.* ⁹ Jwī Maáhdih biquína nin pah ī niij jengah joiná yuh caá: “Dios ā niijátji pah chājat túut niijná, maatápdih ā páina caá”, Ā niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwádih táu ubihna, caandih ī jepahat pínah di h pái jwuhna caá ā chājar. Biic cáac di h iiguipna ā yohihcan caá. Ni hat cáacwā Ā yéejat di h jīgahnit, túiniboodih Ā túut nuumát pínah di h ā náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumní cáac muú mínah ā náhnican, nuumúdi h ā waadát pahjeh, jwiitboó jwī náhnican, Cristo nin baáboó ā jwúub dei jūóh b ipna caá. Páant ā jūwáchah, búdí yáanit, jeáboó ā buudáh bejbipna caá. Caánboó jumnit

* 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18 * 3:4 Ex 12.22 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11

cáiwā, widh, yeobút ī iīg beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cáacwābut ī iīg beedáh bejbipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijíchah joinít, yéejatdih cádahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiítidih náahap. ¹² Jwī Maáh nin baáčboó waícanjeh ā jwúub dei jūúwát pínahdih wēi pānit, táinijeh űi chājaá. Caán yeó jáapdih jeáboó jumni ā iīg beedáh bejbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, Dios ā niijátji pahjeh nihatdih ā túut nummát pínahdih jwī wēi pāina caá. Nihat ā iīg beedát túttimah, jáap jeá, jáap baáčdihbut Dios ā chājbipna caá. Caán jáap baáčboó táí chājnitjeh ī jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh táí jumat túut niijná, jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínahdih wēi pānit, űi táí chājaá.* ¹⁵ Maatápdih ā jígohcah ennit, nindih űi náhninaá: Dawá caandíh jepahnitdih ā táí ubat pínah ā judh jwuhachah, queétdih ā pāi jwuhna caá. Biíc yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdíh āt daác wahap tajī. ¹⁶ Páant míic caá Pablo Cristo ā jwúub dei jūúwát pínahdih naóhna, āpī daác wahap. Biquí láana jwī beh joíca naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátidih bita táí jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacátidih ī túut nummjéhna caá. Ā daacát yoobópdih ā jumachah yuhna, mácah ī jwúub naóhna caá. Dios naáwátidih ī daácni núonajidihbut páantjeh mun tigaá ī chājap. Páant ī chājat jīb, Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Ā pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah jéihna, űi táí chājaá. Yeejépwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túut niijná, queétdih űi joicá bojoó. ¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiítidih táí ubnidih chah űi táí jenah joyoó. “Weemdíh búdí oinit, ā táí teo wáacbipna caá”, űi niij náhninaá. Yeó jáap jumat pah “Meém táini, chah wēpni caá ma jumap”, jwī niij wēi naóh jīh. Páant tíf ā jumap nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* **3:10** Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15

* **3:13** Is 65.17; 66.22; Ap 21.1

* **3:14** Jud 24-25

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumat

¹ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo bíhmah jumni,* ded pah Dios ã jumatdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumat tútntíbut át jumap wut jí. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwãtdih Jesúsboó naóh yapani ã jumap jí. Æ naáwãchah joinít, jwiítjeh caandíh jwí enep jí. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandíh jwí pej jumap jí. ² Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumat tútnti, nin baácboó ã jüúwãt pínah jãtíh ã íp Diosjeéh jumniiji nin baácboó át cáac jumap tají. Caandíh ennitji buu ãih doonãdih yeebdíh wã naóhna caá.* ³ Jwí íp Diosjeéh, ã wãúh Jesucristojeéhbut jwí túi jumna caá. Pãnihna, yeéb jwíjeéh, jwí ípjeéh, ã wãúhjeéhbut ñi túi jumat pínah niijná, jwí ennitjidih, jwí joiníjdihbut yeebdíh wã naóhna caá. ⁴ Bícdih wēinit jwí jumat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwí jumat

⁵ Dios wãúh jwiítidih ã naóhni bohéãtdih buu yeebdíh wã naóhna caá. Dios táini yoobát jumna, baabát panihni caá. Dedé yéejat wihcah, dupáat caandíh ã wihcan caá. ⁶ Jwiít yeejép chãjnit, dupáat panhipboó jumna yahna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwí chãjap. Dios ã náahat pah jwí chãjcan caá. ⁷ Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jumat pah mantih jwiítbut jumna, ãjeéh jwí túi jumna caá. Æihwãjeéhbut jwí túi jumna caá. Caandíh jwí jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wãúh Jesucristo cruzboó wan wãhnt, ãih meépíh jwiítidih yéejat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸ “Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwí jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwãtdih jwí túi jenah joicán caá. ⁹ Obohjeéhtih, jwí yéej chãjatdih Diosdih jwí naáwãchah, caandíh ã quíib buudbípna caá. “Dios yoobópdih jumni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwí niij jéihna caá. ¹⁰ “Weém yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwãtdih jwí náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wáacat

¹ Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwí yéej chãjachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ã ípdih jwiítidih ã naóh teo wáacipna caá. ² Jwiít yéejnit jwí jumuchah, jwí yéejat Diosdih ã jáhna caá. Dios bícdih jwí túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ã wan wãhup jí.* Jwiítidihjeh nihcan, nihãt baácđih moón jwí yéejatdih yohãt túãt niijná, ã wan wãhup jí.

³ Dios ã wãtat pah chãjna, “Æjeéh wã túi jumna caá”, jwí niij jéihna caá.* ⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijná yahna, ã wãtat pah chãjcan, yeenit caá. Pãnih yeenit, Dios naáwãtdih í jéihcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, bíhboó ã wãtat pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwí túi jumatdih

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14
1Jn 4.10 * 2:3 Jn 14.15,21,23

* 1:2 Jn 1.14,18

* 1:10 Pr 20.9

* 2:1 Ro 6.11-14

* 2:2

nin pah jwí jéihbipna caá: ⁶ Ded Diosjeéh táí jumni Jesucristo ã chãjatji pah mantih caanbút ã táí chãjbipna caá.

Jáap wutat

⁷ Wã oinitá, yeebdíh buu wã daácsi jáap wutat nihcan caá. Jon jãtih ñi jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdíh Jesúih doonádih jwí naáwáchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jí.* ⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ã jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwádihbut ã oyat túutur jí. Dupúát panhipboó ñi jumuchah, Cristo nin baácna jüóhni, caán dupúát dih ã baabánap jí. Pánihna, ã baabáat panhipboó jumni, Cristo ã oyat túutatdih ñi jepahna caá.

⁹ “Weém baabápboó jumni Dios ã wutatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ã dée panihni Jesúihdih eníhcan, Dios ã wutatdih jepahcan, dupúnarboó jumni caá. ¹⁰ Ded ã dée panihnidih oini baabápboó ã jumna caá. Pánih oina, caandíh dedé buugát panihni ã wihcan caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ded ã dée panihnidih eníhcan, dupúnarboó ã bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ã chãjatdih ã jéihcan caá.

Cristodih táí jenah joyát ded pah ã jummat

¹² Wébítá, Cristo ã wan wúhatjñh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohni ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. ¹³ Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihni ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwã ñi maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohni ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁴ Wébítá, jwí lípdih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihni ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihni ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwát dih táí jepahni, wēp ñuhni panihni ñi jumna caá. Pánih jumni, nemépwã ñi maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁵ Diosdih jéihcannit ded pah ñi en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwí lípdih ã oican caá.* ¹⁶ Diosdih jéihcannit nin pah ñi jumna caá: Yeejép chãjatdih ñi en ñinahca caá. Bií déedih wēi ennit, íbíbohíh jenah joiná caá. Dawá bií déedih bíbhna, “Weém bita chah táini wã jumna caá”, ñi níj jenah joiná caá. Jwí lípboó páant ã jenah joyát túutcan caá. ¹⁷ Nin baác ã buudúchah, ded pah cáacwã yeejép ñi náah jenah joyátbut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ñi náahat pah chãjnitboó páantjeh ájeéh ñi jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

¹⁸ Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah toáh jüóhna caá ã chãjap. “Cristodih tubit en jãihni ã jumbipna caá”, ñi niijíchah, ñiát joiná jí. Pánihna, buu dawá ñi jüúwát dih jéihni, “Péeni yeó jáap bahniyeh ã jedhna caá”, jwí níj jéihna caá. ¹⁹ Queét Cristodih en jãihni jwí cátiñ jumna yuhna, jwiít dih ñi éemp yoh bacap jí. Páant ñi bacatdih ennit, Jesúihwã yoobát ñi nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwíjeéh ñi chão tágaá. Jwíjeéh páantjeh ñi jumuchah nihna, Cristodih en jãihni ñi jummatdih jwita jéihcan tagaá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu ã jumuchah, yeéb nihat Cristoiñ dooná yoobópdih ñi jummatdih ñi táí jéihna caá.* ²¹ Yeebdíh naóhna, “Queét ñi táí jéihcan caá”, wã níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, táí jéihni ñi jumuchah,

* 2:7 2Jn 5-6 * 2:8 Jn 13.34; 15.12 * 2:10 Ro 13.12-14 * 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16

yeebdih wā naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ā wihcatdih ñi túi jéihna caá. ²² Nin pah caá yeeni ā niijíp: “Jesús Dios ā wahni nihcan caá”, ā niijná caá. Ded “Jesús Dios wūúh nihcan caá”, niij naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jāihni caá. ²³ “Dios wūúh Jesús nihcan caá”, niijní jwí íp Diosjeéh ā túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wūúh caá”, niijníboó jwí ípjeéh ā túi jumna caá.

²⁴ Yeéb Jesúsdi h jwíih jepahnit, ded pah ā jummat doonádih ñi joyóp jī. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Páni h náhninit, Jesúsdi h, ā ípdihbut ñi túi pej jum bípna caá. ²⁵ Nin pah Jesús jwíit áihwádih ā niij naáwáp jī: “Yeéb wájeéh páantjeh ñi túi jum bípna caá”, ā niijíp jī.

²⁶ Yeebdih yeenitdih ñi joyáh bojat pínah niijná, wā naóh daácna caá.

²⁷ Jesucristo yeebdih Túini Espíritudih át wáhp taga. Níjeéh jumnit, yeebdih ā túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ā naóhcan caá. Páant ā bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Páni hna, ā bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumúá.

²⁸ Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumúá. Páni h jumnit, ā jwúub dei jūúwáchah, hūmcan, ñi tíccan niit. ²⁹ Jesucristo táini ā jummatdih yeéb ñi jéihna caá. Páni h jéihnit, ni hat túi chājnit Dios weh í jummatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwí jummat

¹ Jwíitdih bainí oican, “Yeéboó wā weh caá”, Dios ā niijná caá. Á oinit jumna, jwíit ā weh caá. Páni hna, yéej chājnitboó Diosdih jéihcan, jwíit ā wehdihbut í jéihcan caá. ² Wā oinitá, buu Dios weh jwí jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwí jummat pínahdih jwí túi jéih jwahcan caá. Jesucristo ā jígohochah, caandih ennit, ded pah ā jummatdih jwí túi jéihbípna caá. Páni h jéihnit, caán ā jummat pah muntih, jwíitbut jwí jummat pínahdih jwí jéihna caá. ³ Det Jesucristo ā jwúub dei jūúwát pínahdih páinitboó yéej chāj cádahnit, ā túi chājat pah muntih í túit nuumná caá.

⁴ Ni hat yéej chājnit Dios ā wúatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chājat Dios ā wúatdih yap yohat ā jumna caá. ⁵ Cáacwā í yéej chājatdih yohni pínah Cristo ā cáac jummatdih ñi jéihna caá. Caánboodih yéejat wihcan caá. ⁶ Ded Cristo bíicdih jumni páantjeh ā yéej chājca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chāj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá. ⁷ Wā oinitá, yeebdih yeenitdih ñi joyáh bojoó. Ni hat túi chājnit Jesucristo yoobópdih ā jummat pah muntih, queébtat yoobópdih í jumna caá. ⁸ Obohjeéhtih, yéej chājnitboó nemépwā í maáh í jumna caá. Nemépwā í maáh bácah, biíh mahjeh yeejép chājni caá. Páant ā chājatdih yoh beedáni pínah Dios wūúh nin baácboó át cáac jummat tajī. ^{*}

⁹ Det Dios weh jumna, jwí íp Dios ā jenah joyát pah queétdihbut át jenah joyát túutap taga. Páni h jenah joinít, ā wépat íjeéh ā jumachah, páantjeh í yéej chājcan niit. ¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwā í maáh wehbut í jummatdih ñi jéihbípna caá: Túi chājcanit, í déewádih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwā í maáh weh í jumna caá.

Jesúh wā í míic oyat

¹¹ Yeéb Jesucristodih jwíih jepahnit, “Míic oyat caá náahap”, jwí niij bohéatdih ñi joyóp jī. ¹² Caín ā jumattj pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwā í

* 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12

maáih jumna, ã úuddih át mao yohop wat jī. ¿Dépanih tigaá ã úuddih át mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandih yeebdih wã naóhbipna caá. Caín yéej chãjni jumna, ã úudboó táí chãjni ã jumatdih íijnit, caandih át mao yohop wat jī.*

¹³ Páant tigaá yéej chãjnitboó yeebdih í eníhcan caá. Pánihna, í en jãihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdih í en jãih?” ñi níj jenah joicá bojóó. ¹⁴ Yeejép chãjnit, iiguípna bejnit pínah jwī jumap yuh jī. Obohjeéhtih, buu jeáboó bejnit pínah jumna, táiniboodih táut numná caá jwī chãjap. Jesúh wãdih oina, jwiít dih ã táut numátdih jwī jéihna caá. Ded cáacwãdih oicanni iiguípna bejni pínah ã jumna caá.* ¹⁵ Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandih ã jumap. Pánih jumna, Dios ã enechah, cáacdih mao yohni bíic yoobó ã jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jumcan níit”, ñi níj jéihna caá. ¹⁶ Ded pah oyat ã jumatdih nin pah jwī jéihna caá: Jwiít dih búdi oina, Diosjeéh páantjeh jwī jumap pínah níijná, Jesucristo jwiít dih ã wun wãhup jī. Páant ã wun wãhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwī níj jéihna caá. Pánihna, jwiítbut wunna yuhna, jwī déewãdih táí oinit, teo wáacat caá náahap.* ¹⁷ Dawá bíí dée bíbohni, ã dée panihni moh yéejndih enna yuhna, caandih jīgah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá. ¹⁸ Pánihna, wã weh panihnitá, “Bitadih wã oina caá”, níijná, jacjeh pohba níjcat caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwī jumap

¹⁹ Cáacwãdih táí oina, Dioíhwã jwī jumapdih jwī jéihna caá. Pánihna, ã peéh chãjat pínahdih úumcanjeh, ájeéh jwī táí jumna caá. ²⁰ “Yéejat jíib weemdih ã jumna nacaá”, jwī níj jenah joyóchah yuhna, Dios nihardih jéihni jumna, jwī jenah joyátdihbut ã táí jéihna caá. Pánih jéihna, áihwã jwī jumapdih jwī táí jenah joyát pínah níijná, jwiít dih ã teo wáacbiapna caá. ²¹ Wã oinitá, “Dios wã yéejatdih át yoh tagaá”, níj jenah joinit, úumcanjeh, Diosjeéh jwī táí jumna caá. ²² Pánih jumnit, Dios ã wãtatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwī chãjachah, caandih dedé jwī úubátdih jwiít dih ã wãhbipna caá. ²³ Nin pah jwiít dih ã wãtna caá: “Wã wãúh Jesucristodih táí jenah joinit, bita áihwãdihbut ñi oyoó”, át níjíp wat jī.* ²⁴ Dios ã wãtatdih táí jepahnitboó ájeéh í táí jumna caá. Dios jjeéhbut ã táí jumna caá. “¿Dios wãjeéh ã jum níit?” jwī níj jéihñichah, Dios jwiít dih ã wãhni Túini Espíritu “Jújuh, Dios majeéh ã jumna caá”, ã níj jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcanitdih ded pah jwī jéihyat

¹ Wã oinitá, “Táini Espíritu weemdih nin pah ã níj naáwát táutna caá”, níj yeenit, dawá í jumna caá. Pánihna, Dios ã naáwát táutni ã jumapdih jéihyat táut níijná, ded pah ã naáwát dih ñi táí joyoó. Dios naáwát bíic yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bojóó. ² Yoobópdih Túini Espíritu ã naáwát táutni nin pah ã níj naóhbipna caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jumna yuhna, Diosjeh át jumap wat jī”, ã níj bíipna caá. Páant níjní Dios ã wãhni ã jumna caá. ³ Obohjeéhtih, nemépwã í maáh ã wãhni boó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã níj bíipna caá. Páant níjní Dios ã wãhni nihcan, Cristodih en jãihñih caá. Cristodih en jãihñihwã dawá í jumap pínah doonádh níitát joi tãgáá. Buu nin baácboó dawá í jumna caá.*

* **3:12** Gn 4.8 * **3:14** Jn 5.24 * **3:16** Jn 15.13 * **3:23** Jn 13.34; 15.12,17 * **4:3** Mt 7.15; 2Jn

⁴ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, Dioíh wā ñi jumuchah, Túini Espiritu ñijeéh ā jumna caá. Jesús dih jepahcannit, nemépwā ī maáh ā wēpat chah, Túini Espirituboó ā wēpna caá. Pánihna, yeebdíh ī yee naáwáchah yuhna, caán ā wēpatjīh queédih yap yohnit ñi jumna caá. ⁵ Queétboó Dioíh wā nihchah, ī bohéatbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ī bohéatdih ī táí wēi joiná caá.* ⁶ Obohjeéhtih, Dioíh wā jumna, ā naáwát dih jwī bohénachah, áihwāboó jwiít dih ī táí wēi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwī naáwáchah, ī joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwát dih ded yooóp dih bohéni, ded yee bohéni ā jumatdih ñi jéihbipna caá.*

Dios oini caá

⁷ Wā oinitá, oyat wēpat Dios jwiít dih ā wāhuchah, bitá áihwādih jwī oi jíih. Det bitadih táí oinit Dios weh ī jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosdih jéihnit, ájeéh ī táí jumna caá. ⁸ Dios oini ā jumuchah, bitadih oicannit, Diosdih jéihcan, ájeéh ī jumcan caá. ⁹ Dios ā wāúh bíic jumnidih nin baácboó át wah deyanap tajī, ā wēpatjīh Diosjeéh wēnit, páantjeh jwī jumat pínah níijná. Pánih chājna, ded pah ā oyatdih jwiít dih át jéihyanap tajī.* ¹⁰ Oyat yoobát nin pah caá ā jumap: Diosdih jwī oyat pah nihcan, jwiít dih Diosboó ā oyat pah caá oyat yoobát ā jumap. Jwiít dih búdí oinit, jwī yéejat jíib iiguípna bejat déejidih táí ubat táut níijná, Dios ā wāúhdih át wan wáhat táutap wat jíi.

¹¹ Wā oinitá, Dios jwiít dih caan páh búdí ā oyochah, jwiítbut táí míic oyat caá náahap. ¹² Nihat Diosdih encannit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwī míic oyochah, Diosjeh jwíjeéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, ā náah yacat pah ā oyatjīh bitadih jwī táí teo wáacna caá.* ¹³ Dios jwiít dih áih Túini Espiritudih át wāhup taga. Páant jwíjeéh ā jumuchah, “Dios bíicdih wā jumna caá. Wájeéh caanbút ā jumna caá”, jwī níj jéihna caá.* ¹⁴ Jwī íip ā wāúhdih nin baácboó át cáac jumat táutap tajī, cáacwādih ā táí ubat pínah níijná. Páant ā cáac jumat táutnijidih jwiítjeh jwī enep jíi. Pánih ennitji, bitadih jwī jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wāúh caá”, níijnjeh Diosjeéh ā táí jumna caá. Diosbut ájeéh ā táí jumna caá.

¹⁶ Dios jwiít dih ā oyatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwī táí jenah joiná caá. Dios nihat cáacwādih búdí ā oina caá. Pánihna, ded bitadih oini Dios bíicdih ā jumna caá. Diosbut ájeéh ā jumna caá. ¹⁷ Pánih Dios bíicdih jumna, caandíh, bitadihbut jwī táí oina caá. Pánih oina, cáacwā ī yéejat jíib peéh chājat yeó jáapdih úmcanjeh, jwī táí jumnipna caá. Cristo ā íip Dios bíicdih ā jumuchah, jwiítbut nin baácboó jum jwuhna, bíic yooob caán bíicdih jwī jumna caá. Pánih jumnit, ā jwáub dei jwáwáchah, jwī úmcan níit. ¹⁸ Ded Diosdih oini ā oyatdihbut jéihna, caandíh ā úmcan níit. Pánih táí oina, jwī oinidih jwī úmcan caá. Obohjeéhtih, bíhdih úmna, caán ā peéh chājat pínahdih jwī úm jenah joiná caá. Pánihna, jwī úmnidih jwī oican caá.

¹⁹ Dios jwiít dih ā oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadihbut jwī jéih oina caá. ²⁰ Ded ā dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wā oina caá”, níijná yuhna, ā yeena caá. Bíhdih enna yuhna, ā oican, Dios ā enca naáhdih ā jéih oican caá. ²¹ Pánihna, nin pah jwiít dih Jesucristo ā níj wutap jíi: **“Ded Diosdih oina, ā dée panihnidihbut oyat caá náahap”,** ā níijip jíi.*

* 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16 * 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 * 4:14 Jn 3.17 * 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31

5

Dios weh yéejatdih i yap yohat

¹ Det Jesúsdiñ “Dios ã wahni Cristo caá”, niijnít, Dios weh i jumna caá. Det jwí íp Diosdih túi oinit, ã wehdihbut i oina caá. ² Diosdih oina, ã wutadnih jepahnit, ã wehdihbut jwí oyat yoobópdih ã jumadnih jwí jéihna caá. ³ Æ wutadnih jepahnajeh, Diosdih jwí túi oina caá.* Caandíh oina, jwiítidih ã wutat wái náah jumni nihcan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chãjatdih i jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wêpatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit i jenah joyát pah, jwí jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, niñ jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wáúh ded pah ã jumat

⁶ Jesucristo nin baácbo ãt cáac jumap tají. Æ tawat pínah jãtíh, Juan Daabánidih ã daabáat túutap jí. Túttimah, cruzboó wan wáhna, áih meépdih ã yohop jí. Pánihna, mahjíh ã daabáatdih, cruzboó áih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wáúh ã jumadnih jwí jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wáúh tigaá”, jwiítidih ã niñ jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wáúh ã jumadnih nit bíic peihcannit jéihyanit i jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ã jéihyanachah, mahjíh ã daabáatjidiñ, áih meép ã yohatjidiñbut jenah joinít, Jesús Dios wáúh ã jumadnih jwí jéihna caá. ⁹ Cáacwãjeh i naáwáchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwí niijná caá. Páant niijnítidih jwí joiná yahna, jwí íp ã wáúhdih naóhna, cáacwã i naáwát chah ã jumachah, caánboodih túi joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wáúhdih ded túi jenah joinít “Jesús Dios wáúh ã jumadnih dooná yoobópdih tigaá”, ã niñ jéihna caá. Oboghéhtih, Dios ded pah ã wáúhdih ã naáwátidih joyáh bojní “Dios yeeni caá”, ã niijná caá. ¹¹ Nin pah Dios jwiítidih ã niñ jéihyana caá: “Wá wáúhdih túi jenah joinít, páantjeh wãjééh ñi jumbipna caá”, ã niñjíp jí. ¹² Dios wáúh Jesúsdiñ ded túi jenah joinít, Diosjééh páantjeh ã jumna caá. Oboghéhtih, ded Jesúsdiñ jepahcanni, Diosjééh ã jumcan niít.*

Juan ã pée naáwát

¹³ Yeéb Dios wáúhdih túi jenah joinítidih naóh daácna caá wã chãjap, páantjeh Diosjééh ñi jumadnih ñi jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ã náahat pah caandih jwí wáúhchah, jwiítidih ã joyátidih jwí túi jéihna caá. Pánih jéihna, úmcanjeh caandih jwí wáúhna caá. ¹⁵ Páant ã joyátidih jéihna, “Wá wáúhátidih ãt wáñ tagaá”, jwí niñ jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷ Yeéb ñi dée panihni ã yéej chãjachah ennit, Diosdih ñi wáúh, ã yéejat jíib caandih iiguípna ã wahcat pínah niijná. Páant ñi wáúhchah, Dios caandih ã túut nuumbipna caá, ájééh páantjeh ã jumadnih pínah niijná. Oboghéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, áihwãdihbut eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá. Pánihniobóhdiñ ñi wáúhát pínahdih wã watcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih yap yohat míc caá. Oboghéhtih, bíih yéej chãjat iiguípna ã bejat túutcan caá. Pánih chãjnitidih caá wáúhát náahap, i túut nuumát pínah niijná.

¹⁸ Dios wáúh Jesús áihwãdih ã túi en daoná caá, nemépwã i maáh queétdih ã yéejat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh i yéej chãjcan caá”, jwí niñ jéihna caá. ¹⁹ “Jwiítboó Dioíhwã jwí jumna caá. Oboghéhtih, nihat

* **5:3** Jn 14.15; 2Jn 6 * **5:3** Dt 30.11; Mt 11.30 * **5:9** Jn 5.32-37; 8.18 * **5:12** Jn 3.36 * **5:13**

Jn 20.31 * **5:15** Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutep”, jwĩ niij jéihna caá. ²⁰ “Dios wũh nin baácboó cãac jumnit, Dios yoobát dih jwĩ jéihyat pínah niijná, jwiít dih ã jéihyanap jĩ”, jwĩ niij jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh táí jumnit, ã wũh Jesucristojeéhbüt jwĩ táí jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiít dih ã táí jumat tũt na caá.* ²¹ Wã weh panihnitá, jĩ táí chãja chaáh! Pãpnidih ñi wēi uúbhca bojóó.

Páant bóojeh tigaá wã naawát.

Juan

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ā túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Dios ā ñionihdih ma weh panihnitdihbut wā daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém bíicjeh pohba nihcan, nihat túini doonádih jéihnitbut yeebdíh ī oina caá. ² Jwiít nihat caán túini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwī táí jenah joí cádahcan niít. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwī oina caá. ³ Dios jwī íip, Jesucristo ā wāúhbut búdí oinit, yeebdíh ī jīgah en teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwī íip jwiít nihatdih ā wutat pah, Jesús ā bohéatdih biquína ma weh panihnit ī táí jepahat doonádih joinít, búdí wā wēina caá.* ⁵ Némá, buu meemdíh wā naáwát jáap wutat nihcan caá. Jesúsdih jwíih jepahnit jwī jumachah, nin pah jwiítidih ā niij wutap jī. “**Ñi míc oyoó**”, ā niijjip jī. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwī oyat dée caá.* ⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ā wutat pah jwī táí chājipina caá. Pánihna, jwíih jepahnit ñi joyátjī pah buubut nin pah yeebdíh wā wutna caá: Bitadih oinit, ñi táí teo wáaca.*

Dawá yeenit ī jumat

⁷ Páant niijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ā cāac jumat dooná yoobópdih nihcan caá”, niijnít, dawá ī yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jūihni pah ī jumna caá.* ⁸ ¡Queétdih ñi táí chāja chaáh! Cristodih ñi teo wāhat jīb ñi buudcát pínah niijná, ī yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ā chājipina caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wā jenah joyát caá chah ā túyap”, niij jenah joinít, jwī íipíhwā nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwī íipjīh, ā wāúhjīhbut táí bíicdih ī jumna caá.* ¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwátidihjeh caá wā bohénap”, niijná yahna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ā juibínachah, caandíh wēi jwāáhanjeh, ñíih muudíh ñi waadát túutca bojoó. ¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chājni caá. Pánihna, caandíh wēi jwāáhniboó yeejép chājnidih teo wáacna caá ā chājap. Páant ñi chājca bojoó.

Ā pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yahna, caandíh wā daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb bíicdih míc wéheat túat niijná, yeebdíh enedih wā bejihna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihat bíicdih jwī táí wēibipna caá.*

¹³ Ninjīh bóli, ma jwan panihnih, Dios ā ñionih, mi weh meemdíh ī túyat tútna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3

* 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh wāoḥni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin náodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bíicdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bíicdih ma túi jumata pah, ma túi yapat pínah, míih bácabut ā túi jumata pínahdihbut meemdíh wā wébhna caá. ³ Biquína Jesúhwā wā pebhna joinít, ded pah ma jumata doonádih jwiít dih ī naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdih āpī chājna caá”, ī níj naáwáp be. Páant ī níjichah joinít, búdí wā weḥep be.* ⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh ī túi chājat doonádih joinít, búdí wāpī wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ī jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwī Maáh Jesúsdih yoobópdih jepahni ma jumna caá. ⁶ Biquína queét bohé jibnit jwī pebhna joinít, jwiít Jesúhwā jwī míic wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādh ā túi oina caá”, jwiít dih ī níjíp jī. Pánihna, ma pebhna ī jwáub juibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, ī túi jwáub jib bejat pínah níjíná. Páant míic teo wáacatdih Dios āihwādh ā náah yacna caá. ⁷ Queét Jesúh túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó ī teo wáacat pínahdih īpī náahcan caá. ⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwāboó queétdih wēi jwááhnit, jwī teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bíicdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátdih bitadih jwī jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ā chājat

⁹ Caanjih moón Jesúhwādh wā daác wahap yah be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótrefes wūt jumni, caanjéh watni jumihna, weemdíh át jepahcap wat be. ¹⁰ Pánihna, ŋi pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidih yeéb Jesúhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdíh yeejép āpī naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpī chājna caá. Jesúhwā āih túini doonádih naóh jibnitdih wēi jwááhnit, āih mēudíh āpī waadát túutcan caá. Bitā caanjih moón Jesúhwāboó bohé jibnitdih ī wēi jwááchah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ŋi wēi jwááhca bojoó”, āpī níj watna caá. “Queétdih ŋi wēi jwááat jīb jwiít Jesúhwā jwī míic wáacapboó ŋi jwáub waadca bojoó”, āpī níjíná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā ī chājat pah chājanjeh, túi chājnitboodih ma en yacaá. Túi chājnit Dioíhwā ī jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit ī jumna caá.*

Demetrio ā túi chājat

¹² Demetrio wūt jumnitboodih nihata cāacwā ī túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chājatdih enna, túini ā jumata dih ŋi jéihna caá. Weembút caandih páant tigaá wā níjíp. Páant wā níjít yoobópdih ā jumata dih ŋi jéihna caá.

Ā naóh péaat

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10

¹³ Meemdih chah naáwihna yehna, caandih wã daáquihcan caá. ¹⁴ Waícanjeh meemdih enedih wã bejihna caá. Caanná juibínit, meemdih wã míic wéhebiipna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ã teo wáaca naáh, ma táí jumat pínah niijná. Ninjĩh jumnit jwĩ chéenwãbut meemdih ã túyat túatna caá. Caanjĩh moón jwĩ chéenwã nihat ã túyã naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Juan

* 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queédih ā túyat tútat

¹Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wāhni, yeéb Jesúhwhādhīh nin náodih wā daac wahna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, āt nīwip tagaá, āihwā nī jummat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ā túi wapna caá, caandíh nī túi jenah joí cádahcat pínah niijná. ²Dios yeebdíh búdí oi jīgah ennit, ā teo wáaca naáh, ājeéh nī táí jummat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah ī jummat

³Wā oinitá, Dios jwiítidih iiguípna jwī bejat déejidih ā túi ubatdih búdí daac wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh ī yee bohéatdih nī yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh nī cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih nīit túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ā jumna caá. Ā túat nūumcán niít. ⁴Yeéb nī jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, nī pebhna it jwībínap tagaá. Nījeéh jumnit, nin pah yeebdíh ī níij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwā nī jumuchah, yeéb bita yaádhjīh nī yéj chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ā peéh chājcan niít”, ī níij bohéna yuh caá. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ā náahcan caá”, ī níij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ā peéh chājat pínahdih jon jātih ā naáwátidih naóh yapanit it daacáp tajī.*

Dios queédih ā peéh chājat pínah

⁵Buu nindih nī túi jéihyechah yuhna, yeebdíh wā jwúub náhniana caá. Dios judiowā Egipto baácboó jumnitdih ā bacaat túttimah, íjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih āt mawap wut jī.* ⁶Biquína ángelwādhīh ā chājatjidihbut nī náhninaá. Queét Dios ā wutatdih it jepahcap wut jī. Namp maáta Dios queétidih ā waadánachah yuhna, queétboó chah maáta it jumíhip wut jī. Pánihna, Dios ā jummat tútatjidih ī cádahat jīb dupúnapboó yohnit, itah tōp panihnijīh Dios queédih āt chéó jwejep wut jī. Péeni yeó jáapdih queét ā chéó jwejnitdih ā peéh chājbična caá.* ⁷Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbhit jumni tútchinadih moonbút ded pah ī yapatjidih nī náhninaá. Yaáhdih yeejé chājnit, neoná múicjehbut búdí yeejé it chāap wut jī. Páant ī chājatji peéh Dios queédih āt cao yohop wut jī. Páant ā cao yohochah, iiguípboó jumnit, yeejé ī yapat ā buadcan niít. Pánihna, iiguípboó Dios queédih ā peéh chājatdih náhninit, caandíh nihāt cáacwādhīh túi jepahat caá náahap.*

⁸Páant yeejé ī chājatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó biíc yoobó ípī chājna caá. Pánih chājnit, “Oo júmat jígohat déedih wā enechah, Dios nin pah ā chājat tútatp be”, níij yeenit, queétjeh íih bácahdih ípī yéjána caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, āih cáacwā ī maátadihbut ípī jepahcan caá. Ángelwādhīh “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ípī niijná caá.*

⁹Obohjeéhtih, jon jātih Moiséhīh bácahdih ub bejīhna, ángelwā ī maáh Miguel*

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3 * **1:4** 2P 2.1-2 * **1:5** Ex 12.51; Nm 14.29-30 * **1:6** 2P 2.4 * **1:7** Gn 19.1-24; 2P 2.6 * **1:8** 2P 2.10 * **1:9** Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7

nemépwā ī maáh Satanásjīh īt mīc jūihñup wut jī. Pānih mīc jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cāacwādih ā mawachah, āih bācāh wīih pīnah ā jumna caá”, āt niīj yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ā yee naáwāchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdih ā peéh chāja naáh”, āt niijjéhjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdih yee bohénitboó ded pah ángelwā ī jummat, Jesucristo ā wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pīnah nihcan caá”, niijnit, īpī yeejép naóhna yah caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejép chājat pīnahdih ī túi jéihna caá. Naáhpwā jenah joicánjeh īpī chājat pah, queétoó yeejép īpī chājna caá. Páant yeejép ī chājat jīb, Dios queédih búdí ā peéh chājipna caá.*

¹¹ Caín ded pah yeejép ā chājatji pahjeh muntih queétoó īpī chājna caá.* Balaam* dinerodih búdí bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queétoó dinerodih bidnit, yeebdih ī yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandih ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénit caandih ī yap yohochah, queédihbut ā mao yohbipna caá. Pānihna, Dios queédih ā peéh chājachah, queét búdí yeejép ī yapbipna caá. ¹² Yeéb Jesúhwāboó ā oyatdih wēi jenah joinit, biícđih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, ñijeéh īpī jeémpna caá. Pānih jeémpnit, ī weñat pīnahdihjeh jenah joinit, biícđih ñi túi jummatdih ī yéjana caá. Nin pah queét ī jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā buugcát pah, “Bohénit jwī jumna caá”, niijná yuhna, túi jenah joicánnit jumna, bitadih īpī teo wáaccan caá. Nin pahbut ī jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanni pah ā jumachah enna, ā mínah caandih āpī dug yohna caá. Pānihat pah, cāacwādih yee bohénitboó wannit pah ī jumachah, Dios iiguipna queédih ā bejat túatbipna caá.* ¹³ Nin pahbut ī jumna caá: Búdí mujdih jumna búdí nolihatna muj jwéejdih moópni búdí wíijnidih āpī yohna caá. Pānihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios ā wutatdih jepahcannit, cāacwādih īpī yeejép chājap. Nin pahbut ī jumna caá: Dios ā bejat túatni namá panihnidih cáiwā ī bejcat pah, Dios queédih ā bohéat túatat pah ī bohécan caá. Páant ī yee bohénachah, Dios queédih peéh chājnit, páantjeh tabit dupánapboó ā jummat túatbipna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Adán ā juma Enochoó,* Dios naáwátđih naóh yapaniji nin pah āt niīj naóh yapajip taga: “Nihat cāacwādih ñíwat túat niijná, jwī Maáh dawá āih táinit ángelwā biícđih ā dei jūóhbična caá. Pānih ñíonit, Diosdih náahcannitboó yeejép ī chājatji jīb ā peéh chājipna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép ī naáwátji jībbut ā peéh chājipna caá”, āt niijjip taga. Pānih naóhna, yeebdih yee bohénitdihbut naóhna āt chājip tagaá. ¹⁶ Queédih ded pah ā yapachah, Diosdih, bitadihbut yeejép īpī wéhena caá. Yeejép jenah joinit, ī náahat pahjeh īpī chājna caá. “Yeéb túi joinit ñi jumachah, weém wā túi jéih bohéna caá”, īpī niijná yah caá, bita queédih wéinit, ī túi jepahat pīnah niijná.

Yeebdih nin pah jummat caá náahap

¹⁷ Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ā naáwát túatnitboó ded pah ī niīj bohéatjđih ñi túi náhninaá. ¹⁸ Nin pah yeebdih īt niīj bohénap wut jī: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátđih, āih cāacwādihbut tabit deohnit, ī náahat pahjeh cāacwā yeejép ī chājipna caá”, īt niijjip wut jī.* ¹⁹ Páant ī niijnítjiboó yeéb

* **1:9** Zac 3.2; 2P 2.11 * **1:10** 2P 2.12 * **1:11** Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * **1:11** Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14 * **1:11** Nm 16.1-35 * **1:12** 2P 2.17 * **1:14-15** Gn 5.18,21-24 * **1:18** 2Tí 3.1-5; 2P 3.3

biíc dih ñi jumat dih ĩ yéj ana caá. Queét Jesús dih jepahcannit ĩ jumuchah, Túini Espírítu ĩjééh ā wihchah, ĩ weñat pínahdihjeh ĩpĭ chājna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espírítu ā wēpatjĭh wābhñit, Jesucristodih chah ñi túi jenah joyoó. ²¹ Pánih chājñit, yeebdĭh búdí ā oyatdih náhninit, ā oyat chah jéihyat túut niijná, ā náahat pah ñi túi chājaá. Pánihna, jwĭ Maáh Jesucristo yeebdĭh búdí oi teo wáacñit, páantjeh ājééh ā jumat túutat pínahdih ñi wēi páñaá.

²² Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah joinít dih ñi ĩĭgah en teo wáacá, Jesús dih yoobópdih ĩ jepahat pínah niijná. ²³ Bitaboó yee bohéatdih jepah jwĭihñitdih Jesús ĩh túini doonádih ñi wēp naáwá, caandĭh jepahñit, iiguípna ĩ bejcat pínah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép ĩ chājat pahjeh muntih chājñitdih ñi ĩĭgah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, ĩñi túi chāja chaáh! ĩ yéj chājat pah muntih yeebbát biíc yoobó ñi chājcat túut niijná. ĩ yéj chājatdih búdí ĩ enat caá náahap.

Diosdih ā pée wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwĭ Maáh Jesucristodih wñ wāhat túutna, jwĭit iiguípna bejñitjidih Dios āt túi wñp taga. Pánih túi wñni jumna, yeebdĭh ā jéih wapna caá, caandĭh ñi cádahcat pínah niijná. Pánih wapna, chah Maáh jumñit, ā pebhboó yeebdĭh ā ñuhat túutuchah, yéjehat wihcannit jumna, búdí ñi wēibipna caá.* Caanjéh Dios ā jumuchah, caandĭh wēi naóhñit, “Meém chah túini, nihatdih Maáh jumna, chah wēpni, nihatdih jéihñibat ma jumna caá”, jwĭ niĭj ĩĭh. Caán biĭhmahjeh jumni, bñabat jumni, páantjeh ā jumbipna caá. Páant ā jumuchah, nihat cáacwā caandĭh búdí ĩ wēi naáwá naáh. Páant tíi ā jumñ nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Judas

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát túut

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daac wahna caá. Jwí lípboó caandih ã naáwát túutuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwí jéihyat pínah niijná. Bahnijeh jadhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihat wã enatji, jwí líp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwúb naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daac wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã jadhuchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih túi jepahnit, túi wéinit ã jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daac wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baáboó jamni siete tútchidih moón, Jesúhwãdih wã daac wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon jãtíh jamni, búbub jamni, túttimah, ã jwúb jéóhbi-pna caá.* Caán ã chúdup pebh Táini Espiritubut nihat jéihni ã oyatjìh yeebdih ã teo wáaca naáh.* ⁵ Jesucristo ã oyatjìhbut ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cáacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdi-h naóhni caá.* Á wunat túttimah, waóh boo pud jéóhni ã jwúb wuncan níit, páant muntih.* Pánihna, nin baáboó jamnit maáta ã chah Maáh caá.* Jwiítidih oina, ãih meépdih yohnit, jwí yéejat jíib peéh chãjat déejidih át yohop tají. ⁶ Pánih yohnit, jwiítidih ãihwã chãjna, caandih úbhnit, wéi naóhnit pínahdihbut át chãjap wat jí, ã lípdih jwí teo wúhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wé-pni, nihat jwí Maáh ma jamna caá”, Jesucristodih páantjeh jwí níj wéi naóh jíih. Páant tíi ã jamu nah.

⁷ Jãaj! Cristo mah túlihjíh ã jwúb dei jéóhbi-pna caá.* Páant ã jwúb dei jéúwáchah, nihat cáacwã ã enbi-pna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwãgnitjibut ã enbi-pna caá. Á jwúb dei jéúwáchah, nihat nin baác-dih moón ã yéej chãjatjidih jéihnit, búdí ã júbipna caá.* Páant ã yapbi-pna caá. Páant tíi ã jamu nah.

⁸ Jwí Maáh Dios, chah wé-pni, nin pah ã niijná caá: “Weém biíh-mah jamni caá. Ni-hat wã chãjnidih Maáh jamna, caandih wã jwúb yohat túttimah páantjeh wã jumbi-pna caá. Jon jãtíh wãát jamup jí. Búbub wã jamna caá. Túttimah, wã jwúb jéóhbi-pna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jamna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembát Jesúh táini doonádih wã naáwát jíib yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut ã yéej chãjachah yahna, Jesús ã teo wáacatjìh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihat jwí Maáh ã jamna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíib Patmos wãt jamni quewaboó ã yohni wã jamna caá. ¹⁰ Ninjíh jamna, biíc chooát yeó jáap-dih Táini Espiritu ã wépat weemdih búdí ã jamuchah, ñoni pah wã jamup be. Páant oo jumat

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4 * 1:5 Hch 26.23; Col 1.18 * 1:5 Sal 89.27

* 1:6 Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10;

Jn 19.34,37 * 1:8 Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13

panihatdih wā enat pónih, wā tǎahmant Jesucristo wēpép ái wéhenap be. Búdí póojat nah yáat pah bóo ái yáanap be. ¹¹ Nin pah weemdíh ái niijíp be: “**Buu ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tútchinadih moón wíihwādh ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih moondíh yah buca ma daác wahaá**”, á niijíp be.

¹² Páant á niijíchah joinít, weemdíh wéhenidih enat túut niijná, wā tac púud ñuhup be. Pánih tac púud ñuhnit, orojíh í chājnjiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhanadih wā enep be. ¹³ Caan náhna cǎtíh ñuhni cǎac pah jígozni Jesucristodih wā enep be. Áih jíitcha páha bíic yoobó buug ñájni yégueh chóodih á dawáp be. Orojíh í chājnjiji tǒpdih jóoh poómp yoób júí wái chéoni á jumup be.*

¹⁴ Áih waó yoóc táí baabní á jumup be. Áih quíibnabut tuu òopát tǒpna pah á iiguíp be.* ¹⁵ Áih jíitchanabut táí itíni quenalih naa pánih yeh iigni á jumup be. Á wéheat búdí dóo yáat pah á yáanap be.* ¹⁶ Áih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh á bíbohó be. Íbat naá chénaboó jaco jumni eéep naadíh á chǎác tewep be. Yeó iigát pah áih móot á yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, áih jíitcha pebh wanni pah wā buugúp be. Páant wā buugúchah ennit, caán áih jéihyepmant bóo téihyajíh weemdíh teo jáhanit, nin pah á niijíp be: “**Ma úmca bojóo. Weém bíihmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.**” ¹⁸ Weém báadhniyeh caá. Wanni wáih jumup yah jí. Jwúub boo pad jáohni wā jwúub wuncan níit, páant muntih. Jwúub booni jumna, cǎacwādhíbut wā jéih jwúub boot túttna caá. Cǎacwā iiguípna í bejat déedih weemjéh táí ubni caá. ¹⁹ Búutéh ma enatjidih ma daacá. Buu ded pah á jumatdih, túttimah ded pah á yapat pínahdíbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwā wā jéihyepmant bóo téihyamant wā bíbohndih ma táí beh joicáh, buu meemdíh wā naóhbična caá. Orojíh í chājnjiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhanadíbut wā naóhbična caá. Caán siete cúiwā siete tútchinadih moón wíihwā í maáta panihni í jumna caá. Queét wā naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Orojíh í chājnjiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhana siete tútchinadih moón wíihwā í jumna caá. Queét wā naáwátidih joinít í jumna caá”, Jesucristo á niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúihwādh á daác wahat túutat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh á jwúub níj naáwáp be, páant muntih: “**Éfeso tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:**

“Wá jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh bíbohni caá wā jumup. Orojíh í chājnjiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhana cǎtíh jíbni caá, ded pah á iigát jumatdih jéihyat túut niijná. Pánih chājna, yeéb wíihwādh en bejna caá wā chājap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ² Nihat ñi chājatdih wā jéih beedána caá. Wíih táini doonádh bitadh ñi naáwátidih, weemdíh ñi táí jenah jóí cádahcatdíbut wā táí jéihna caá. Yeejép chājntidih ñi íatdíbut wā jéihna caá. “Jesúih táini doonádh naáwát

* **1:13** Dn 7.13; 10.5 * **1:14** Dn 7.9 * **1:15** Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * **1:17** Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

naáhna, jwiít ã wahnit caá”, bita ï niijíchah yuhna, queédih joinít, yee naóhnit ï jumatdih ñi jéihyep be. ³ Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yuhna, queét yeenitboodih ñi yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdíh ñi cádahcan caá. Páant ñi chājachah ennit, yeebdíh wā wēina caá.

⁴ Obohjeéhtih táinit ñi jamachah yuhna, nin pah weemdíh ñi yap yohna caá. Weemdíh ñi jwiít túi oyatji pah buu biíc yoobó ñi oican caá. Ñi jwiíh túi miíc oyatji pahbut buu biíc yoobó ñi miíc oican caá. ⁵ Pánihna, jwiíh oina, ded pah ñi chājatjidih náhninit, ñi jwáub túut nuumú. Ñi yéé chājatdih náhni dahwanit, ñi cádahaá. Pánih cádahnit, wíih túini doonádih jwiíh jepahnit, ñi túi oyatji pah biíc yoobó ñi jwáub oyoó. Obohjeéhtih, ñi yéé chājatdih ñi cádahcah, ñiíh jiát panihni wā jwejnijidih wacanjeh jwáub dáuc wáyadih wā bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wā niij naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ñi jwiíh oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ñi chājap. Páant ñi yéejatdih ñi cádahcat jíib, páant bóojeh, ñi buudbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, weemdíh ñi túi oican yuhna, nindih ñi túi chājna caá: Nicolaitas wūt jamnit ï yéé chājatdih ñi en iiná caá. Weembát ï yéé chājatdih wā en iiná caá.

⁷ ¡Det molít jamna, Túini Espíritu wíihwādih ã naáwáchah, ï joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannitdih wā íp ã jamapboó jamni nah quehedih wā jeémát túutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó ï jwáub wancan níit’,

ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwādih ã daác wahat tútat

⁸ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíihwā, queédih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém biíhmah jamni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jamna, caandíh wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.* Wunni wāih jamap yuh jí. Jwáub boo pud júóhni wā jwáub wancan níit, páant muntih. Pánih jamna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá: ⁹ Wíihwā ñi jumat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wā jéihna caá. Pánih jamna yuhna, Dios ã wēpatdih bíbohnit, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiít judiowā Diosdih jwí túi jepahna caá”, niijná yuhna, yeebdíh yeejép ï yee naáwátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá. ¹⁰ Buu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi umca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jamnitdih nemat maúboó ã nemat túutbipna caá, weemdíh ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép ï chājachah, ï mao yohochah yuhna, weemdíh ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdíh ñi cádahcat jíib, yeebdíh wā pehbboó páantjeh wā jumat túutbipna caá.

¹¹ ¡Det molít jamna, wíihwādih Túini Espíritu ã naáwáchah, ï joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannit ï wānat túttimah, iiguipna bejcan, wā pehbboó páantjeh ï jumbipna caá’,*
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwādih ã daác wahat tútat

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

* 2:11 Ap 20.14;

12 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Pérgamo tátchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém íbat naá chénaboó jaco jumni eeép naadih bíbohni wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá: **13** Yeéb ñi chājatdih, ñíih tátchidih moón í chājatdihbut wá jéihna caá. Caanjíh moón í maáh Satanás caá. Caán tátchidih moón Satanásdih jepahni, Antipas wát jumni wáih doonádih táí naóhniidih í mao yohop be. Caandíh páant í mao yohochah enna yahna, weemdih ñi túi jenah jóí cádahcap be.

14 ‘Obohjeéhtih, pánih túi jenah jóí cádahcan yahna, bainí weemdih ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wát jumni ñi á bohéatdih í joiná caá. Jon játih Balaam Balac wát jumni maáhjidih nin pah át niij bohénap wát jí: “Judíowádih ma yéejaat pínah niijná, nin pah ma chājaá: ‘Dios caá’, wéi niijnít, ñi wáhni jeémátidih queétdih ma jeémát tútú. Í weha mána nihcannitjéh queétdih yeejép ma chājat tútú”, át niij bohénap wát jí. Jon játih judíowá caandíh joinít, í yéej chājatjí pah bíic yoobó mun tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut í yéej chājna caá. **15** Queé í chājat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wát jumni yeejép í chājat tútatboodihbut í jepahna caá.

16 Páant ñi yéej chājatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chājnitdih wá chāác teoni íbat naajíh wá peéh chājbipna caá.

17 ‘Jú det molít jumna, Túini Espíritu wíihwádih ã naáwáchah, í joyoo naáh! Det weemdih túi jenah jóí cádahcannitdih jeámant jumni maná wát jumni jeémátidih wá wáhbipna caá. Baabní jeé naanádihbut queétdih wá wáhbipna caá. Caán jeé naanádih íih jáap wát wá daácní ã jumnipna caá. Bita caán wútdih í jéihcan níit. Caán jeé naadíh ubnijeh áih wútdih ã jéihbipna caá’,

ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijp be.

Tiatira tátchidih moón Jesúhwádih ã daác wahat tútat

18 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Tiatira tátchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Dios wááh caá. Quíib tæ ðopát tópná paníh iigní, jíitca túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá: **19** Ñi túi chājatdih wá jéihna caá. Weemdih bitadihbut ñi oyatdih wá túi jéihna caá. Weemdih ñi túi jenah joyátidihbut wá jéihna caá. Bitadih ñi teo wáacatdihbut wá jéihna caá. Yeejép yapna yahna, weemdih ñi cádahcatdihbut wá jéihna caá. Jwíih túat nuumnít, ñi túi jepahat chah buu ñi túi chājatdihbut wá jéihna caá.

20 ‘Obohjeéhtih, pánih túi chājnit jumna yahna, nin pah weemdih ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wát jumni, **21** “Dios naáwátidih naóh yapanih caá”, niij yeenih mi jumuchah yahna, mi naáwáchah joiná, caántdih bíaboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, í weha mána nihcannitjéh wíihwádih yeejép mi chājat túatna caá. “Jwíih dios caá”, í niij wéi wáhni jeémátidih queétdih mi jeémát túatna caá. **21** Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wá páñachah yahna, páant yeejép chājatdih mi cádahíhcan caá. **22** Páant mi cádahíhcat jíib caántdih wá tubúp chūúábipna caá. Mijeéh yeejép chājnitdihbut wá tubúp chūúábipna caá. Í yeejép chājatdih túat nuumcán, queétdih chah

* **2:14** Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4

* **2:17** Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50

* **2:17** Is 62.2; 65.15

* **2:20** 1R 16.31; 2R 9.22,30

wā peéh chāj bipna caá. ²³ Mi naáwát dih ī jepahat peéh, mi weh panihnit dih wā mao yoh bipna caá. Páant wā peéh chājat dih ennit, jéih beedáni wā jum at dih ni hat wīihwā ī jéih bipna caá. Ded pah ī jenah joyát dih but wā túi jéihna caá. * Pánihna, det yéej chāj nit dih ī yéej chājat jīb wā peéh chāj bipna caá. Det túi chāj nit boodīh ī túi chājat jīb but wā túi chāj bipna caá. *

²⁴ ‘Obohjeéhtih, biqúina yeéboó caánt yeejép wili mi bohéat dih nī náahcap be. Satanás ā bohéat dih but nī joyáh bojop be. Pánihna, yeéboodīh chah wā jwáub wutcan níit. ²⁵ Nindihjeh yeebdīh wā jwáub chājat túit bipna caá: Nī pehbboó wā jwáub dei juibiát pínahdih pánit, wā bohéat dih nī cádahca bojó. ²⁶⁻²⁷ Det yéej at dih yap yoh nit, wā wútat dih jepah cádahcannit dih maáta wā waadábipna caá. Wā íp weemdīh maáh ā waadát pah, yeebdīh but maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jumna, ni hat baác dih moondīh nī wēp wútbipna caá, Dios ā weñat pínahdih ī túi chājat pínah niijná. Ī jepahcah, búdí nī peéh chājchah, queét ī budáh bejbipna caá. * ²⁸ Yeebdīh baáb aab jūáwáchah jumni cáidih wāh nit, nījeéh weémboó wā jumbipna caá.

²⁹ ‘Ī Det molít jumna, Túini Espírítu wīihwādih ā naáwáchah, Ī joyoó naáh! ma níj daác wahaá’, Jesucristo weemdīh ā niijíp be.

3

Sardis tátchidih moón Jesúihwādih ā daác wahat tútat

¹ Páant níj naóh péanit, nín pah weemdīh ā jwáub níj naáwáp be: “Sardis tátchidih moón wīihwā, queétdih waóhndih but nín pah ma níj daác wahaá:

‘Weém Túini Espírítu ni hat ā wēpat dih bíbohni caá. Siete cáiwādih but bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdīh nín pah wā níj naóhna caá: Nī chājat dih wā túi jéihna caá. Bita yeebdīh nín pah Ī níj jenah joyóp yah caá: “Queét Jesúih túini doonádih túi jepah nit caá”, Ī níj jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant Ī níj jenah joyóchah yuhna, bainíjeh weemdīh jepahna, wúnnit panihnit nī jumna caá. ² Pánih jumna, Ī Nī túi chāja chaáh! Nī túi chājcat enna, Dios ā wēican caá. Jáanit panihnit, túi chāj nit nī jumú. ³ Wā naáwát dih nī jwíih joyátjidih nī túi jwáub náhninaá. Pánih náhnit, wā weñat pínahdih nī túi chājaá. Túat nūmnít, nī yéej chājat dih cádahna, túiniboodīh nī chājaá. Weém wā níijátji pah nī chājchah, nī náhnicah, nūmní cáac nūmúdíh ā juibiát pah, yeebdīh peéh chājadih wā bejbipna caá. *

⁴ ‘Obohjeéhtih, biqúina yeéboó yeejép chāj nit nihcan, quei wíhcani yégueh ðuonít panihnit nī jumna caá. Pánih jumna, túi baabní yégueh ðuonít, wājeéh nī jibbipna caá. ⁵ Det wā naáwát dih cádahcannit, queét pah túi baabní yégueh ðuonít Ī jumbipna caá. Weemdīh jepah nit wátnadih wā bíbohni papélah tólihdih íih wátnadih daácna, wā jwáub wio yohcan níit. * Wājeéh páantjeh Ī jumbipna caá. Wā íp ā enechah, ángelwābut Ī enechah, “Nín wīih caá”, wā níj naóhbipna caá. *

⁶ ‘Ī Det molít jumna, wīihwādih Túini Espírítu ā naáwáchah, Ī joyoó naáh! ma níj daác wahaá’, Jesucristo weemdīh ā niijíp be.

* **2:23** Sal 7.9; Jer 17.10 * **2:23** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * **2:26-27** Sal 2.8-9 * **3:3** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15 * **3:5** Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12 * **3:5** Mt 10.32; Lc 12.8

Filadelfia tutchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tútat

7 Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúub níj naáwáp be: “Filadelfia tutchidih moón wíhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Weém yeejat wihcanni, túi yoobópdih naóhni wā jumna caá. Jon jātih maáh Davidji cáacwādh ā wutat pah weembát wā wutbipna caá. Pánih jumna, jéc panihnidih weém wā wātachah, bitaboó ĩ jéih nemcan níit. Wā nemechah, bita ĩ jéih wātcan níit. * 8 Nihat yeéb ñi chājatdih wā jéihna caá. Ñi pebh jéc panihnidih wā wātāt túttimah, bitaboó yeebdíh ĩ jéih nemcan níit. Baini túi jenah joiná yuhna, wā naáwát dih, weemdíhbut ñi cádahcap be.

9 ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáihwā caá. “Jwiit judíowā, Dioíhwā caá”, niijná yuhna, wíhwā nihcan caá. Pánihna, queétdih ñi pebh bódicha caj yoh ñajat túttnit, “Yeebdíh Dios yoobópdih át oi tagaá”, wā niiját tútbipna caá. * 10 Wíih táini doonádh yeebdíh wā cádahcat tútuchah joinit, ñi túi jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácdih jumnit nihāt cáacwā yeejép ĩ yapachah, yeebdíh wā wapbipna caá. Caán láa queétdih tabit yeejép yapat túttnit, ded pah ĩ jumatdih wā jéihyabipna caá. 11 Ñi pebhna wā jwúub dei bejat pínah bahni jeh ā judhna caá. Pánihna, wíih táini doonádh ñi joyátjidih ñi quíib buádcá bojoó. Pánih quíib buádcán, weemdíh páantjeh ñi jepahachah, ñi túi chājatji jíb pínahdih bitaboó ĩ jéih dáuc waícan níit.

12 ‘Wíih táini doonádh cádahcannitdih wā íp pebhboó wā jumāt tútbipna caá. Jagáp nahna pah túi wép ñuhnit panihnit jumna, ā pebhboó páantjeh ĩ jumbipna caá. Á pebhboó ĩ jumachah, wā ípíh wútdih, áih jáap tútchi wútdihbut queétdih wā daácbipna caá, “Nin Dioíh caá”, ā niiját pínah niijná. Áih jáap tútchi Jáap Jerusalén wút jumni tútchi ā jumbipna caá. Caán tútchi Dios ā jumapmant ā dei jáóh bípna caá. Caán láa weembát jáap wāt bíbohna, caán wútdihbut queétdih wā daácbipna caá.*

13 ‘¡Det molít jumna, Táini Espíritu wíhwādh ā naáwáchah, ĩ joyoó naáh!’ ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ā niijíp be.

Laodicea tutchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tútat

14 Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúub níj naáwáp be: “Laodicea tutchidih moón wíhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Weém yeecanni, wā íp ded pah ā jumatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ā chājatjidih Maáh wā jumna caá. * 15 Ded pah ñi jumatdih wā túi jéihna caá. Weemdíh jenah joinit jumna yuhna, bainíjeh ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jumap: Maatápdih mah chúud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi chāhñibut nihcan caá. Pánihni mahdih ñi wéicat pah, túi jenah joicá buágnit ñi jumachah, weembát yeebdíh wā wéican caá. Weemdíh ñi túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh, nump yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ñi jepahachah, chah yeejép caá. 16 Pánihnit ñi jumachah enna, búdí wā iiná caá. Yeejép mahdih wā éeg yohat pah yeéb weemdíh tac yoobjéh jepahnitdihbut wā yohbipna caá.

17 Nin pah ñi níj jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bíí dée bíbohni caá. Dedé judhdāt wihcan caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant

* 3:7 Is 22.22; Job 12.14 * 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14 * 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2 * 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

niijná yahna, Dios ã enechah, moh yéejnit, yégueh wihcannit, jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihcan caá. ¹⁸ Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdih wã niij naóhna caá: Orodih ñi jib chãjat pah, ñi yéej chãjatdih wã yohat pínahdih ñi uúbú. Yégueh wihcannit ñi tícat pah, Dios ã enechah, ñi yéej chãjatdih tícat caá náahap. Pánihna, weemdih jepahnit, táí baabní yégueh panihni wã túyatdih wã wãhachah, ñi ubuú. Túini yégueh ðonít ï tíccat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ã enechah, yeebbát ñi tíccan niit. Quib cohahdih ñi jib chãjat pah, wã teo wáacat pínahdih ñi uúbú, jéih ennit panihnit Diosdih táí jenah joyát túut niijná. ¹⁹ Nihat wã oinitdih wã túut ñumát túutna caá.* Pánihna, wã oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodih yoobópdi ñi túut ñumá. ²⁰ Weemdih ñi joyoó. Ñijeéh jumihna, ñíih jêc nemni panihnidih ej ñuhna caá wã chãjar. Páant wã ezechah joinit, ‘Ma waád jüúwú’, weemdih ñi niiji. Páant ñi waadát túutuchah, bícdih numah jeemát pah ñijeéh wã jumbipna caá. ²¹ Wã boo pud jüúwát túttimah, wã íip bícdih weembát wã watna caá. Pánihat pah yeebbát yéejatdih ñi yap yohat túttimah, wã pehbhoó wãjeéh bícdih wã wutat túutbipna caá.*

²² ‘Det molit jumna, Túini Espiritu wíihwãdih ã naáwáchah, ï joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijp be.

4

Jeámant moón Diosdih bódicha caj yoh ñajnit, ï weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jêc wãtñi panihnidih wã enep be. Póojat nah búdí ã yáaat pah bóo wã joyóchah, weemdih jwíih wéheni áí wéhenap be, páant mantih: “Ninna ma púuh laáb jüúwú. Túttimah bóo láa ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã júutbipna caá. Wã niiját pahjeh tigaá páant ã yapbipna caá”, ã niijp be.

² Páant ã niijichah joinit, Túini Espiritu ã wêpat weemdih búdí ã jumachah, caanná wã púuh laáb juibinap be. Caanná púuh laáb juibina, Maáh chúndnidih wã enep be. ³ Táí ðuu jêlep yeh iigni, jaih jêlepni júda tac yoób ã chúndap be.* ⁴ ã chúndap pehb veinticuatro maáta chúnd púuda bojnitdihbut wã enep be. Táí baabní yégueh chóonadih ðonít, maáta ï ðuwát oro júdanadih ï ðuwáp be. ⁵ Wã jwíih enni ã chúndapmant úum náah jumni wedoát, énoh bícdihbut páantjeh yáana ã chãjar be. Á en boj chúndapdih siete jiiát dahna Túini Espiritu búdí ã wêpatdih júatni ã jumap be.* ⁶ ã en chúndap pehb búdí muj pah jigohni táí jêlepni ã jumap be.

Á chúndap pehb chéneña míc ángelwã yahna, mácah jigohnit, nihat íih bácahna dawá quíibna jumnit ï jumap be.* ⁷ Jwíih jumni jíó ðuuni pah ã jigohop be. Caán túttimah, momo jiwí pah ã jigohop be. Caán túttimah, cãaquíh móot pah jumni ã jumap be. Caán túttimah, jiijni jao pah ã jigohop be.* ⁸ Queét chéneña míc dawá quíibna jumnit, seis muj wãpanabat bíbohnit ï jumap be. Íih muj wãpana chahmant, numantbut dawá quíibna ã jumap be.* Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut páantjeh Diosdih búdí wéi naóhna ï chãjar be. Nin pah ï niijp be:

* **3:19** Pr 3.12; He 12.6 * **3:21** Jn 16.33; Ap 5.5 * **4:3** Ez 1.26-28; 10.1 * **4:5** Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 * **4:6** Ez 1.22 * **4:7** Ez 1.5-10; 10.14 * **4:8** Ez 1.18; 10.12

“Túini, túini, túini, Dios jwĩ Maáh chah wēpni caá ã jumap.* Caán jon jãtĩh ãtãt jumap jĩ. Bũubut ã jumna caá. Tãttimah, ã jwũub jũõhbiƨna caá”, ĩ niijĩp be.

⁹ Pãant niij wēina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijnã ĩ chãjap be. ¹⁰ Pãant ĩ weñat pah mũntih, veinticuatro maátabut Maáh ã chũudup pebh juibĩ bõdicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih ĩ weñep be. Pãnih wēina, ĩ maáta jumna dũwãt júdanadih ã chũudup pebh ĩ cádah jwejep be. Pãnih cádah jwejni, nin pah ĩ niijĩp be:

¹¹ “Meemdĩh búdí jwĩ wēini caá. Jwĩ Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadĩh chãjni ma jumna caá. Pãnihna, meemdĩh búdí weñat caá náahap”, Diosdih ĩ niij wēi naawãp be.

5

Daác pinni quiit, Oveja Wũũhbut

¹ Tãttimah, jwũub enna, Dios ã jéhiyemant bóo téhiyamant chénaoó daác pinni quiitdih ã bíboh chũuduchah, wã enep be.* Siete láa wĩdahatjĩh ã néeh teoni quiit ã jumap be. ² Wēpni ángeldihbut wã enechah, nin pah ã wēp niij naawãp be: “¿Ded tigaá con quiitdih ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiitdih ã jéih watbipna caá”, ã niijĩp be.

³ Pãant ã niijĩchah yuhna, caán quiitdih watni pínah, yéejat wihcannidih ĩ jéih bid juaicãp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhnit, wũnnitbut caán quiitdih ĩ jéih watcap be. Caán quiitdih en naõhni pínah ã wihcap be. ⁴ Caán quiitdih wat en naõhni pínahdih ĩ bid juaicãh ennit, weém búdí wã juũup be. ⁵ Pãant wã juũuchah ennit, bíic veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdĩh ã niijĩp be: “Ma juaicã bojoó. Con quiitdih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã juimenã poõmpdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jiõ dũuni”, ĩ niijnĩ, maáh Davidji juima ã jumna caá. Caandih enĩhcannidih yap yohni jumna, con quiitdih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ã niijĩp be.*

⁶ Pãant ã niijĩchah joinã, Maáh ã chũudup pebh Oveja Wũũhdih wã enep be. Chéna míc dawã quíibna jumnit, veinticuatro maátabut ĩ cãtĩh ã ñũhup be. Caán ĩ maoniji pah ã jígohop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ã jumap be. ãih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jumadĩh júatna ã chãjap be. ãih siete quíibna nihat nin baácboó Túini Espiritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedããdih júatna ã chãjap be.* ⁷ Caán Oveja Wũũh Maáh pebh juibĩnit, Dios ã jéhiyemant bóo téhiyamant ã bíbohni quiitdih ã ubup be. ⁸ Pãant ã ubuchah ennit, chéna míc dawã quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wũũh pebh bõdicha caj yoh ñajnit, caandih ĩ weñep be. Queét nihat maáta bíitat dahna árpas ĩ niijnĩdih bíbohni, oro pamapnadĩhbut ĩ bíbohup be. Caán oro pamapna díitdih túi chej jumni cáwat pínah ã jumap be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioĩhwã caandih ĩ wũbãt panihni ã jumap be.* ⁹ Pãnih Oveja Wũũhdih wēina, nin jáap ewatjĩh ĩ niij ewep be.*

“Meém ĩ mao yohniji jumna, míih meépjĩh cãacwã ĩ yéejatdih ma yoh wũhup be, Diosjeéh ĩ túi jumãt pínah niijnã. Nihat cãacwã poõmp jumãt pah, nihat máach wehenit, nihat baácđih moón meemdĩh jepahnitdihjeh míih meépdih yohnit, ĩ yéejatdih ma yohup be.

* **4:8** Is 6.2-3 * **5:1** Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * **5:5** Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * **5:6** Is 53.7; Zac 4.10 * **5:8** Sal 141.2; Ap 8.3 * **5:9** Sal 33.3; 98.1; Is 42.10

¹⁰ Dioihwã ī jumat pínah, caandíh wēi wábh wáhnit pínahbut niijná, queétdih ñionit, nihat baácdih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ã daácsi quiútdih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ī niijíp be.

¹¹ Páant ī niij eo péanachah, jwúub enna, dawá yoobát ángelwã ī ewatdih wã joyóp be, páant muntih. Maáh chúadnidih, chénena míic dawá quíib jumnidih, veinticuatro maátadihbut ángelwã ī tái júud ñuh páuda bojop be. Queét ángelwã tabit ī wēp ewechah, wã joyóp be.* ¹² Nin pah queét ī niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wúáh, ī mao yohniji nihat cáacwádih wətni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwã ī yéejat jíb ī mao yohniji ma jumachah enna, meemdíh jwí wēina caá. ‘Chah túini caá’, meemdíh niij weñat caá náahap”, ī niijíp be.*

¹³ Túttimah, bitabat ī wēi ewechah, wã joyóp be. Nihat Dios ã chājnitji japmant moón, nin baácdih moón, búdi mujdih moonbút, báadhnit, wənnitbut, nihat bíicdih nin pah ī niij wēi ewep be:

“Meém jwí Maáhdih, Oveja Wúáhdihbut yeéb chénewádh jwí tái wēi eona caá. ‘Túinit yoobát caá. Chah wēpni caá’, jwí niijná caá. Yeebdíh páantjeh niij wēi naáwát caá náahap”, ī niijíp be.

¹⁴ Páant ī niij wēi ewechah joiná, queét chénena míic dawá quíibna jumnit “Páant tíi, ī niij wēi ewe naáh”, ī niijíp be. Queét veinticuatro maátaboó bódicah caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wúáhdihbut búdi ī weñep be.

6

Daác pinni quiútdih Oveja Wúáh ã jwíh watat

¹ Túttimah, caán daác pinni quiútdih Dios ã jwíh néeh tewatjidih Oveja Wúáh ã watap be. Páant ã watat túttimah, bíic dawá quíibna jumniboó, búdi énoh yáaat pah bóo “Ma júúwá”, ã niij ejep be. ² Páant ã niij ejat túttimah, tái baabni cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúadni ñúapat tuu bíbohndih maáta ī dúwat júdudih Dios ã wúhap be. Páant ã wúhat túttimah, caánboó caandíh en jáihndih míic mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

³ Túttimah, Oveja Wúáh bíih néeh tewatjidih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watat túttimah, bíih dawá quíibna jumni “Ma júúwá”, ã niij ejep be. ⁴ Páant ã niij ejat túttimah, bíih caballo túi dūni ã júúwáchah, wã enep be.* Caán dūni caballojih chúadnidih nin baácdih moondíh míic mawat tútat pínah wēpatdih, búdi íbat naadíhbut Dios ã wúhap be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

⁵ Túttimah, chenedih wat péaniji bíihdih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watachah, bíih dawá quíibna jumni “Ma júúwá”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat túttimah, bíih caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúadni chodat ī jenah enatdih ã bíbohoh be. ⁶ Caandíh wã enechah, dawá quíibna jumnit cátih chúadnihoó nin pah ã niijíp be: “Nuúgúp láa bíic yeó jáap ī tewat jíbjiñ bíic kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih ī jéih jíb chájipna

* **5:10** Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * **5:11** Dn 7.10 * **5:12** Jn 1.29; 1Co 5.7 * **6:2** Zac 1.8; 6.3,6 * **6:4** Zac 1.8; 6.2 * **6:5** Zac 6.2,6

caá. Obohjeéhtih, chénat pahdih í jéih jíb chäj buájacán níit. Trigo, cebadabut bainí jíb jumni yahna, búdí á jíb jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chäjat yíi, jiwá iguúh mac bíicdih páantjeh á jumna naáh”, á níijíp be.

Cuarto á néeh tewatjidih á watat

⁷ Túttimah, bíic peihcannidih wat péaniji biíhdih á jwáub watap be, páant muntih. Páant á watachah, péeni dawá quíibna jumni, “Ma júúwá”, á níij éjep be. ⁸ Páant á níij éjat túttimah, bíih caballo wánnitih bácah pah jíghnidih wá enep be. Caanjíh chúudni “Wunat tútuni”, wüt jumni á jumap be. Caán túttimah júóhni “Iguúpna bejat tútuni”, á wüt jumap be. Pániha, queétdih nin baácđih moondih mao yohat wépat pínahdih Dios á wáhap be. Míc mawat tútuni, nuugúpjñh wunat tútuni, jiadih moón nuúpwáđih tac behanit, túi daocá buágnítjeh cáacwáđih Dios á mao yohat tútuni be.*

Quinto á néeh tewatjidih á watat

⁹ Túttimah, chénena míc á néeh tewatjidih wat péaniji biíh biúhdih á watap be, páant muntih. Páant á watachah, Diosdih cáo wüh cáagat naa námp Jesúhwháđih í maonit caolihjidih wá enep be. Dios naáwáđih naóhna, “Weém Jesúh caá”, í níijátji jíb queétdih ít mawap tají. ¹⁰ Diosdih nin pah queé í níij éjep be: “Maá, yéejat wíhcanni, yeeatbut wíhcanni, ma níiját pah yooópđih chájni caá. ¿Nin baácđih moón jwiútdih maonitjidih débólih tigaa ma peéh chäjbi?” í níijíp be. ¹¹ Páant í níijíchah joinít, Dios queétdih túi baabní yégueh chóodih wáhnit, nin pah á níij jepahap be: “Ni choo jwáhuá. Bitá ñi déewá paníhñit Jesúhwhá, í mao yohñit pínah, yeéb táini doonáđih ñi naáwátji pah queétdih bohé jwáhuá caá í chäjap. Yeebđih í mawatji pah queétdihbut í mao beedáát pínah á jwáhuá caá. Pániha, queétdih í mawat pínah jätih, bainí ñi choo jwáhuá”, á níijíp be.

Sexto á néeh tewatjidih á watat

¹² Túttimah, bíicđih bóo téihya á néeh tewatjidih wat péaniji, biíhdih á watap be, páant muntih. Caandíh á watachah, búdí baác méméat á jumap be.* Pánihichah, yeó á dupááh bejep be.* Widhbut meép paníhni á duuah bejep be.* ¹³ Máa cáca máa quehedih á boloh yoh jéena bojat pah cáiwábut í yúug jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábut á buáđah bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat qewanabut á túut nuumáp be.* ¹⁵ Páant á yapachah ennit, nin baácđih moón í maéta jeé íit díitna í jweí waadáp be. Soldadown í maéta, búdí bíí dée bíbohñit, wépnit, nihat queétdih teo wáhnit, teo wáhnit nihcannitbut caanná míc í jweí waadáp yah be. Bitabut jeé cáťih í jweyép be.* ¹⁶ Pánih jweinít, jap bóo jeenáđih, jee dáhnadihbut nin pah í níijíp be: “Jwiútdih ma jäh júúwá.* Con Maáh chúudnidih, Oveja Wúúhdihbut búdí jwí úmna caá. Pániha, jwiútdih ma jáhaá, Oveja Wúúhdih jwí yap yohatji jíb á peéh chäjcat pínah níijná. ¹⁷ Caandih yap yohñitdih á peéh chäjat pínah yeó jáap wáát jumna caá. Caán á peéh chäjat pínahdih ded pah jwí jéih jweicán níit”, í níijíp be.*

* **6:8** Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21 * **6:12** Ap 11.13; 16.18 * **6:12** Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * **6:12** Jl 2.31 * **6:14** Is 34.4 * **6:14** Ap 16.20 * **6:15** Is 2.19,21 * **6:16** Os 10.8; Lc 23.30 * **6:17** Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2

7

144 mil Dioíhwã ã wãt búudhnit

¹ Pánihat túttimah, chéneña míic ángelwãdih wã enep be. Queét nihat pebhboó ì bejep be. Jwíih waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni bíih chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb jüúwápboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejnit, ì bejepmant jüóhni johlitnadih ì jãhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí mujdihbat johlit ã johcap be. Dedé bíic máa nahdih ã joh jãhacap be.* ² Pánihat túttimah, bíih ángel yeó aáb jüúwápmant ã jüúwáchah, wã jwúub enep be. Dios páantjeh jumníih wãt áihwãdih búudhdudih jüóhna ã chãjap be. Pánih jüóhnit, bita chéneña míic bejnitboó, nin baácduh, búdí mujdihbat Dios ã yéjeat tútnit pínah ángelwãdih wêpép ã ejep be. ³ “Judh jwuhna caá. Dioíhwãdih ìih móot juúhndih ã wãtdih wã búudh jwuhat tút caá. Pánih wãt búudhdat pínah jãtíh nin baácduh, búdí mujdih, máanadihbat ñi yéjea jwuhca bojóó”, queét chéneña míic ángelwãdih ã níij ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioíh wãtjìh ìih móot juúhdih búudhnit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã juimená ì jumna caá”, caán ángel ã níijíchah, wã joyóp be. ⁵ Doce mil Judá juimená jumnit ã wãt búudhnit ì jumap be. Bita doce mil Rubén juimená, bita doce mil Gad juimená ã wãt búudhnit ì jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser juimená, bita doce mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés juimená ã wãt búudhnit ì jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón juimená, bita doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar juimená ã wãt búudhnit ì jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulon juimená, bita doce mil José juimená, bita doce mil Benjamín juimená ã wãt búudhnit ì jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wãt búudhnit ì jumap be.

Dawá baabní yégueh ðuonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cãacwãdih wã enep be. Nihat baácduh moón, nihat cãacwã poómp mácah wéhenit Cristodih jepahnitji caanjìh míic wáac ñuhndih wã enep be. Dawá cãacwã, jenah enna, buájaca naáh, Maáh ã cháudup, Oveja Wúúh pehbhat ì ñuhap be. Túi baabní yégueh ðuonít, táam núonadihbat ì bíbohob be. ¹⁰ Queét nihat nin pah ì níij wêi ejep be: “Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wúúhbat jwiítidih túi ubnit caá”, ì níijp be.

¹¹ Queét dawá ángelwã Maáh ã cháudupdih, veinticuatro maátadih, chéneña míic dawá quíibna jumndihbat ì ñuh púuda bojop be. Pánih ñuhnit, cãacwã ì wêi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandíh queébtat nin pah ì wêi naáwáp be:

¹² “Páant tigaá. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wêpni caá. Ma wêpatjìh nihatdih chãjni caá. Pánihni ma jumuchah, ‘Túina caá’, páantjeh níjãt caá náahap. Meemdíh búdí jwí wêina caá”, ì níijp be.

¹³ Túttimah, bíic maáh nin pah weemdíh ã níij wábh joyóp be: “¿Nit túi baabní yégueh ðuonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ìt jüóh?” ã níijp be. ¹⁴ “Weém wã jéihcan caá. Meémboó queétdih ma jéihna nacaá”, caandíh wã níij jepahap be. “Nihat cãacwã tubit yeejép yap láa, Diosdih ì cádahcat jíib ì mao yohnitji caá.* ìih yéguehdih ã chocat pah, Oveja Wúúh áih meépdih yohna, ì yéjeatdih ã yohnit ì jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodih ì ðuoná caá.*

* 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6 * 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7

- 15 “Pánih daonít jumna, Dios ã chũudup pebh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbat caandih páantjeh ĩ wēi naóhna caá. Dios ĩjeéh jumna, queétdih ã wapbipna caá.
- 16 Chéneji nuugáp ĩ jwúub wuncan niít. Taca jootátbut ã jwúub wihcan niít. Yeó ã wihcāh, tabit chāhat ã wihcan niít.*
- 17 Maáh pebh ñahni Oveja Wúuh ovejawādih táí en daoní ã en dawát pah, queétdih ã en daobípna caá.* Ovejawādih en daoní ã waawát pah, meo waócáhna queétdih ã ñumah bejbipna caá, báadhdat tútni mahdih ĩ babhbat pínah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wēina, chéneji ĩ jüicán niít”,* weemdih ã niijp be.

8

Seis ã néh tewatjidih wat péanit, péenidih ã watat

1 Seis ã néh tewatjidih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã wat-achah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat ĩ yayáh bejep be. 2 Túttimah, Dios pebh ñahnit siete ángelwādih wā enep be. Biíh queétdih siete póojat nahnadih ã wāhup be. 3 Biíh ángelbat orojih ĩ chājni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wāhna ĩ cáagat naa pébh ã juí ñahup be.* Búdí chej jumni cáwat pínahdih caandih ĩ wāhup be, nihat Dioíhwā ĩ uúbat bícdih widnit, Dios ã chũudup pebh jumni oro naajih ã cáo wūhat pínah niijná.* 4 Páant ã cáo wāhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwā ĩ uúbat bícdih Dios pebh ã chao ñah bejep be. 5 Páant ã cáo wūhat túttimah, caán naadih bóo tuu tǎóhdih caan pámapna náo yac péanit, baácboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh bícdih tabit ã yeéj yáanachah, baác ã méménap be.*

6 Túttimah, queét siete ángelwā ĩ bíbohni póojat nahnadih póojat túut ĩ chājap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

7 Biíc ángel ã jwíh póoj waawáchah, mah cámahni dahna, iigní tuu tǎóhna bícdih, meép wid jumni, baácboó ã yúug jéenep be. Páant ã yúug jéenechah, tacdih yoób dée buwájeh baác ã iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, yílipbat, ã iigáh bejep be.*

8 Caán túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí jee páh bóo, iigní dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdí mujna ã buúg báahap be. Páant ã buúg báahachah, búdí muj tacdih yoób dée meépjeh ã túut nuumúp be.* 9 Caán ã buúg báahapboó búdí mujdih moón queejwā ĩ wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnábúat ã daabáh bejep be.

10 Caán túttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí yuyú iigát pah bóo iigní cáí, jeámant buúg jéen bejnit, biquí mujna buúg báahnit, meo waócáhnadibúat ã chũúup be.* 11 Páant ã buúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túut nuumúp be. Páant ã óonachah, dawá cáacwā caán mahdih babhna, ĩ wunup be. Caán cáí “Óoni”, ã wūt jumup be.*

* 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15

¹² Biíc peihcannit ángelwā ī póojat túttimah, biíh ángel jwuh ā póojop be. Páant ā póojochah, yeó, widh, cúiwābut tacdih yoób déejeħ ī yeh iigát ā buudáh bejep be. Pániħna, chéneħa míc hora pohba yeó ā chāħcap be. Cheibut chéneħa míc hora pohba widh, cúiwā ī yeh iigáp be.*

¹³ Queét chéneħa míc ī póojat túttimah, jwúb enna, búdí jao jiiñdih wā enep be. Caán ā niĵ ñaacáchah, wā joyóp be. “Ķyeejép pohba! Ķyeejép pohba! Ķyeejép pohba! Wēpép ángelwā buu jwuh póojat túat caá ī chāĵap. Páant ī póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih ĵumnit ī yapbipna caá”, ā niĵ ñaacáp be.

9

Quinto póojat nah

¹ Queét chéneħa míc ángelwā ī póojat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, cúĵ pah iigú ángel ĵapmant ā buúĵ jéen ĵúuwáchah, wā enep be. Numah bóo íitna dei beĵnit, ā wátat pínah niĵná, Dios llavedih caandih ā wūħp be. ² Caanná dei ĵuĵbínit, ā wátachah, búdí tau ĵeĵ ā bac ĵúuwáp be. Caán ĵeĵ ñahna, yeodih, ĵeádihbut ā ĵahachah, niħat ā đurúáh bejep be.* ³ Caán ĵeĵ cáťh ĵumnit díĵuipwā pah ĵíĵohnit baácboó ī beĵ peét bejep be. Dáo ā tuúbát panihnidih bíbohni, cáacwádih tuúbhna, búdí tubanit pínah Ķ ĵumħp be.* ⁴ Páant cáacwádih yeejép Ķ chāĵachah yuhna, yĵlipdih, máadiħ, biíh Ķ momnidihbut Dios ā yéĵaat túutcap be. Caán ā wát búudħca naáhwádihĵeh ā yéĵaat túutħp be.* ⁵ Pániħ yéĵaat túutna yuhna, ā mao yohat túutcap be. Cinco widh pohba yeejép ā tuúbát túutħp be. ⁶ Páant Ķ tuúbáchah, tubit tubanit, cáacwā Ķ wanat pínahđih búdí Ķ bidbipna caá. Páant Ķ bidichah yuhna, queédđih Dios ā wanat túutcan niĵ.*

⁷ Queét díĵuipwā míc maonit pínah caballowā pah Ķ ĵíĵohop be. Maáta Ķ đuwát oro ĵúđunadiħ Ķ đuwáp be. Ķħ móot cáaquĵ móotna pah ā ĵíĵohop be.* ⁸ Ķħ yoócnabut yaádih waó yoóc pah bóo maátني Ķ đuwáp be. Ķħ maobát ĵíóħ maoná pah ā ĵíĵohop be.* ⁹ Ķħ tacadiħ Ķtah chóona Ķ đuwáp be, Ķħ bácađih ĵāhat pínah niĵná. Ķħ mĵ ĵwāpana ā yáaat, dawá caballowā pátáni chónadiħ wáinit, míc mawadiħ beĵna, Ķ ıáwat pah ā yáanap be.* ¹⁰ Ķħ doomántbut tuúbát doóbhna ā ĵumħp be. Pániħna, cinco widh pohba Ķ tuúbáchah, cáacwā búdí Ķ tubanap be. ¹¹ Numħ bóo tóliħđih moón Ķ maáh ángel queét díĵuipwádihbut wutni ā ĵumħp be. Hebreo wéheatĵħ caán Abadón ā wát ĵumħp be. Griego wéheatĵħ Apolión ā wát ĵumħp be. Páant niĵná, “Yéĵea Beedáni”, niĵná Ķ chāĵap be.

¹² Díĵuipwā cáacwádih yeejép Ķ tubúp chūúát túttimah, Ķ ĵwíħ yeejép yapatĵi ā péanap be. Caán túttimah, chéne lāa cáacwā yeejép Ķ ĵwúb yapbipna caá, páant mantih.

Sexto póojat nah

¹³ Biícĵħ bóo téħya ángelwā ī póojat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, Dios pebh ĵumni oro naá yapatna ĵumni mona cáťh, wéheat ā yá bacap be.* ¹⁴ Pániħ wéħena, caán póojni

* **8:12** Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * **9:2** Gn 19.28 * **9:3** Ex 10.12-15 * **9:4** Ez 9.4 * **9:6** Job 3.21; Jer 8.3 * **9:7** Jl 2.4 * **9:8** Jl 1.6 * **9:9** Jl 2.5 * **9:13** Ex 30.1-3

ángeldih nin pah ā niŷ naáwáp be: “Éufrates wāt jumni muŷ jwéejboó queét chéneha míc chéonitŷ ángelwādh ma wataá”, ā niŷjíp be. ¹⁵ Páant ā niŷjíchah joinít, caán ángel queét chéneha míc ā watat túatnitdh ā watap be, dawá cācwādh ŷ mawat pínah niŷjná. Queét ángelwā Dios ā chājat túatni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh pāina ŷ chājap be. Pánihna, ŷ pāini hora ā juyúchah, nihāt cācwādh tac yoób déejeh mawat túat caá ŷ chājap. ¹⁶ ŷih soldadowādh jenah ennit, “Dos cientos millones caballowājh chūdnit soldadowā ŷ jumna caá”, ŷ niŷjíchah, wā joyóp be.

¹⁷ Caballowādh, queétjh chūdnitdhbut wā enechah, nin pah ŷ jígohop be. Queétjh chūdnitíh bácah jāhat ŷtah chóona, chod dūni, jeá jaihni, búo jumni chóona dūonít dh wā enep be. Caballowāh waó, jió waoná pah ā jígohop be. ŷih jacmant tūu iigát, ŷtah chej jum wŷijni, tūu jei biíc dh ā bacap be. ¹⁸ Pánihna, caballowā jacmant bacniŷh tacdh yoób dée cācwādh ŷ mawap be. ¹⁹ Queét caballowā ŷih jacmant, ŷih pŷjmantbut cācwādh ŷ mawap be. ŷih pŷj mai pah jígohni jumna, caanŷh cācwādh ŷ chācáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá ŷ mao judhntboó búdi yeejép ŷ yapachah enna yuhna, ŷ yéej chājatdh ŷ cádahcap be. Nemépdh ŷ wēi cádahcap be. Orojŷh, platajŷh, bronce wāt jumni ŷtahjŷh, jeejŷh, máajŷh ŷ chājnidh “Dios caá”, ŷ niŷ jenah joyátdh ŷ wēi cádahcap be. Caán ŷ pāpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumachah yuhna, caandíh ŷ wēi cádahcap be.* ²¹ Biíh ŷ yéej chājatdhbut ŷ cádahcap be. Cācwādh ŷ mawat, ŷ weha máha nihcannitŷh ŷ yéej chājat, ŷ nuumát, ŷ jiwátdhbut ŷ cádahcap be. Pánih cádahcan, ŷ túat nuumcáp be.*

10

Bainí papélah quiítbitdh ángel ā ub jūwát

¹ Túttimah, biíh wēpép ángel mah tólih díitna ŷuhni japmant ā dei jūwáchah, wā enep be. Áih wao cháh maí pahni júdu ā jumap be. Áih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Áih wiona máa iigni pah ā jígohop be. ² Bainí papélah quiít dh watni ā tewep be. Áih jéihyepmant bóo wio nah búdi mujna chūi ŷuh, wáyámant bóo nah jiaboó ā chūi ŷuhap be. ³ Pánih ŷuhnit, búdi úum náah jumni ā wēp ejep be. Páant ā ejat túttimah, siete láa énoh ā ŷuún puñat pah bóo jepahatdh wā joyóp be. ⁴ Páant ā jepahachah joinít, wā daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacát túat chājachah, jeámant weemdíh nin pah ái niŷjíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ā niŷjátjdh ma daacca bojóo”, ā niŷjíp be.

⁵ Páant ā niŷját túttimah, búdi mujdh, jiadhbut chūi ŷuhni ángel áih jéihyepmant bóo muj nahjŷh ā júut ŷahanap be. ⁶ Pánih júut ŷahanit, nin pah ā niŷjíp be: “Dios ā enechah, túi yoobópdh wā naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdh chājni ā jumna caá. Japmant moondíh, nin baácdh, nin baácdh moondíhbut, búdi mujdh, búdi mujdh moondíhbut chājni caá. Būu páant bóojeh tigaá ā páñat. ⁷ Péeni ángel áih póojat nahdh ā póojochah, ‘Nin pah wā chājbipna caá’, Dios ā niŷjátj pah ā yapbipna caá. Jon jāth cācwādh naóhcan yuhna, ā naáwát dh naóh yapanitboodíh át túi naóh beedánap wāt jŷ. Páant ā niŷj naáwátjdh būu jwuh ā chājbipna caá”, caán ángel ā niŷjíp be.*

* **9:20** Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 * **9:21** Ex 8.15,19 * **10:7** Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am

8 Páant ã niiját túttimah, weemdíh daacát tútcanniji ã jwáub naáwáp be, páant muntih. Nin pah ái niijíp be: “Búdí mujdih jiaboó chái ñuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná jwáubnit, ã bíbohni papélah quiítbitdih ma ubúú”, ã niijíp be. 9 Páant ã niijíchah joiná, ã pebhna bejnit, caán quiítbitdih wá wáubáp be. Páant wá wáubáchah joinít, nin pah weemdíh ã niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíih jeéméchah, belo mac pah ã túi núum jwáubipna caá. Obohjeéhtih, ma wutat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ã jéóhbirna caá”, ã niijíp be.

10 Páant ã niijíchah joinít, caán quiítbitdih ubnit, wá jeémép be. Páant ã niijátji biíc yoobó, belo mac pah ã túi núum jwáubap be. Obohjeéhtih, wá jeémát túttimah, nema bijat panihat ã jwáwáp be.* 11 Caandíh wá jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdíh ái jwáub niijíp be, páant muntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ã maátabut, túttimah ded pah ã yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ã niijíp be.

11

Dios naáwátidih chénewā naóh yapanit

1 Túttimah, jenah enat pínah dii doóbhdih ángel weemdíh ã wáuhap be. Caán doóbhdih ã wáuhachahjeh, nin pah Dios ái niijíp be: “Wíih muúdih ma jenah enbi jwáuhúú. Caán muúdih jwáubí jenah ennit, weemdíh ã cáo wáhat naadíh, weemdíh wéinitdihbut ma jenah eneé.* 2 Obohjeéhtih, caán muú jóocmant bóo jwáuhdih ma jenah enca bojóo. Caán jwáuh judíowá nihcannidih wáuhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíih tútchidih, caán tútchidih moondihbut túbit yeejép ã chájbirna caá.* 3 Wíih doonádih ã naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíihwáidih wá wahbirna caá. Páant wá wahachah, jwáubíná dawát chóonadih duonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ã naóhbirna caá”, ã niijíp be.

4 Queét naóh yapanit chéne olivo wát jumni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbut ã jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ã ñahna caá.* 5 Det queétdih en jwáuhnit ã yeej chájhichah, ñih jacmant bóo tau iigát panihatjñh queétdih ã maobirna caá. 6 Queét chénewā ã naóh yapaat pah bóo mah ã bwaágcát pínah wépat ã bíbohbirna caá.* Mujdih meép mujnajeh túut nuumát pínah wépatbut ã bíbohbirna caá.* Nin baácdih moondíh judhcabit wunatna ã wáhat pínah wépatdihbut ã bíbohbirna caá. Pánihna, ã náahat pah bóo ã chájbirna caá.*

7 Páant ã naóh yapa péanachah, nump bóo tólihboó jumni Namó bac jwáuhnit,* naóh yapanitjñh múic maonit, queétdih ã mao yohbirna caá.* 8 Páant ã mawat túttimah, Jesúsdiñh ã péoh dodh mao yohniji búdí tútchidih bóo namáboó ñih bácahnaji ã ñajbirna caá. Caán tútchidih moón túbit yeejépwā caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbút ã nihat pah ã jumna caá.* 9 Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biñh yeó jáap tac yoób ñih bácahnaji ã ñajbirna caá. Páant bóo yeó jáap ã ñajachah, nihat baácdih moón ã wéi enat pínah niijná, ñih bácahnajidih ã yohat tútcan níit. 10 Queét chénewā, cáacwáidih moh

* 10:10 Ez 2.8-3.3 * 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2 * 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * 11:4 Zac 4.3,11-14

* 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * 11:7 Dn

7.21 * 11:8 Is 1.9-10

yéjanitji ī wunuchah ennit, nihat baácdih moón bádí ī wēibipna caá. Pánih wēina, queét mícicjeh bíí déedih ī míc wāhbiipna caá.

¹¹ Īih bácahnaji bíic peihcanni yeó jáap túi űaj, bíih yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih ā jwūub boobipna caá. Páant ī boo pūd jūúwáchah ennit, nihat cāacwā queétdih ī en wáhi bejbipna caá.* ¹² Pánihat túttimah, jeámant wéheat bádí ā yáanachah, ī joibipna caá. Queét chénewādh nin pah ā niijbipna caá: “Ninboó űi pūuh laáb jūúwá”, ā niijbipna caá. Páant ā niijíchah joinít, queétdih jūihnitji ī enechah, mah tólihjīh ī pūuh laab béjbipna caá.* ¹³ Páant ī pūuh laab béjchah, baác bádí ā mémébiipna caá. Páant ā méménachah, caán tútchidih bóo dawá mūuná ā buugúchah, siete mil cāacwā ī wunbipna caá. Bitā wuncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wēpni caá”, ī niijbipna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna, chéneji cāacwā yeejép ī yapap be. Páant ī yapat túttimahbitjeh, bíic láa yeejép ī jwūub yapbipna caá, páant mūntih.

Péeni nahdih ā póojat

¹⁵ Túttimah, péeni ángel jwuh ā bíbohni nahdih ā póojop be. Páant ā póojochah, jeámant ī wēp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah íí niij wēi naáwáp be:

“Jwí íip Dios, ā wūáh Cristo bíicdih nin baácdih moondih ī wutuchah, buu jwuh nihatdih ī jepahat túutna caá. Dios ā maáh jumat ā buudcán níit”, ī niijip be.*

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Dios pebh chāudnit veinticuatro maátabut, páah yoh űajnit, caandih ī wēnep be.

¹⁷ “Maá, meém caá chah wēpni. Jon jātih meém matát jumap tají. Wuubut ma jumna caá. Buu jwuh nihatdih ma wutuchah, ma wēpatjīh ma jepahat túutbipna caá. Páant ma chājachah ennit, ‘Túina caá’, meemdih jwí niijná caá.

¹⁸ Nin baácdih moón meemdih jepahcannitboó, ī íijip yah jī. Páant ī jepahcatji jīb, buu meémboó queétdih bádí íjnit, peéh chājat túut caá ma chājap.* Wannitjidih ma peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, míhwhā ī túi chājatji jīb, queétbodydh ma túi chājbipna caá. Ma naáwátdih naóh yapanitji bitā míhwhā bíicdih majeéh jumnit, ī túi wēibipna caá. Maátadh, moh yéjnitdihbut míhwhā ī jumuchah, ma túi chājbipna caá.* Nin baácdih moondih yéjanitdih buu yohat túut caá ma chājap”, ī niijip be.

¹⁹ Páant ī niiját túttimah, jeáboó jumni Dioíh muú jēc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú díitna, Dios cāacwādh teo wácat túut niijná, ā naóh daácsi naaná ā űuhat paihdihbut wā enep be. Caandih wā enechah, bádí úm náah jumni wedóat énoh ā yáanachah, baác méméat bíicdih, mah cámahni dahnabut ā joh buugúp be.*

12

Yad wili, Maí Dūunibut

¹ Páant úm náah jumni ā yapat túttimah, nin baácboó ded pah ā yapat pínahdih Dios jeáboó ā júutap be. Pánih júutni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumuchah, wā jwíih enep be. Míih yégueh yeo páh ā yeh iiguíp be.

* **11:11** Ez 37.5.10 * **11:12** 2R 2.11 * **11:13** Ap 6.12; 16.18 * **11:15** Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14.27

* **11:18** Sal 2.5; 110.5 * **11:18** Sal 115.13 * **11:19** Ap 8.5; 16.18-21

Caánt widhdih mi cháï ñuhup be. Maáta ī dawát júdu dée, doce cúiwā jumni júduhdih mi dawáp be. ² Caánt mi weép jáaana, tubit mi ñaacáp be.*

³ Túttimah, jeáboó jwáub ennit, búdí maí dunnidih wā enep be. Caán siete waó jumni ā jumup be. Waó jummat pah maáta ī dawát júdanadih ā dawáp be. Diez mona jumni ā jumup be.* ⁴ Áih píjñh cúiwādih tacdih yoób dée ā ub pui yoh jéenanap be. Pániha, yad wili weép jáaanachah ennit, mi wúúhdih jóo jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ā páñap be.* ⁵ Páant ā páñachah, newé weépdih mi túuhup be.* Caán wébít nihat baácđih moón ī maáh pínah ā jumup be. Páant Maáh chah wēpni ā jumuchah, cāacwā caandih ī jéih yap yohcan níit. Páant ā cāac jumuchahjeh, Dios ā pebhna caanbítđih ā ub ñah bejep be.* ⁶ Páant mi wúúhdih ā ub bejat túttimah, cāac wihcapboó, Dios ā ámoh jwejepina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántđih ā en dawáp be.

⁷ Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ī míic mawachah, wā enep be. Miguel áih ángelwā bíicđih jūóhñit, Maí Dūni áihwā bíicđih ī jumupna míic mawadih ī juibínap be.* ⁸ Pánih míic maonit, Miguelwáboó Maí Dūniwādih yap yohñit, jeáboó ī jwáub jummat túatcap be. ⁹ Pánih yap yohna, caán Maí Dūni, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumnidih, áihwā bíicđih nin baácna ā yohop be. Nihat baácđih moonđih yeeni caá ā jumup.* ¹⁰ Túttimah, jeámant nin pah biñ ā wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Buu jwuh jwí íp cāacwādih ā túi ubna caá, buca. Jwí íp ā wutatđih yap yohñit ī wihcan caá. Á wahní Cristodihbut det yap yohñit ī wihcan caá. Nemépwā ī maáh jeáboó jumnijidih baácboó ā yoh jéenanap be. Caán nemépwā ī maáh yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut jwí déewā paníhñit Jesúhwādih ‘Nít yeejépwā caá’, jwí ípdih níj naóh yacna ā cháï jwuhup jī.*

¹¹ Queét Jesúhwā Oveja Wúuh meépdih túi jenah joinit, nemépwā ī maáhdih ī yap yohop be. ‘Jesucristo wan wúha, jwí yeejatđih ā yoh wúhup jī’, niijnit, nemépwā ī maáhdih yap yohñit ī jumna caá. Páant túini doonáđih ī naáwát peéh, bita queéđđih ī mawíhichah yuhna, Cristoíh doonáđih ī naóh cáđahcap be.

¹² Nemépwā ī maáh baácboó yoh jéenani ā jumuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit ñi weñéé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jumnit, búdí mujboó jumnitbut moh yeejnit ñi jumbipna caá. Pániha, caandih peéh chájat pínah tóah júwáchah jéihna, nemépwā ī maáh búdí ā íjna caá. Pánih íjnit, ñi pébhna juibína, yeebđih ā moh yeejabipna caá”, áí niijíp be.

¹³ Miguel caandih ā yohatđih jéihñit, Maí Dūni wébít líndih ā ñuun béjep be. ¹⁴ Obohjeéhtih, Dios caántđih búdí jawíh muj jwápa pah bóo ā wúhup be, cāac wihcapboó mi jíj jwei béjat pínah niijná. Caanná mi juibíát túttimah, bíic peihcanni jópchi túi beéd, bíih jópchi tac yoób Dios caántđih ā en daobípna caá, Maí Dūni caántđih ā yeejacat pínah niijná.* ¹⁵ Caanná mi bejehchah, caántđih daabáát túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Dūni ā éeguep be. ¹⁶ Páant ā éeguechah ennit, caántđih wapat túut niijná, baácboó ā dúuc bejep be, ā éegniji mah caán íitboó ā nooj yác bejat pínah niijná. ¹⁷ Páant ā nooj yác

* 12:2 Mí 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7

bejehchah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dũũni búdí ã ïjijp be. Pánih ïjnit, caántdih bũũjácãn, mi jũimená, Dios ã wũtatdih jepahnit, Jesúh tũini doonádih jepahnitdih míic mawadĩh ã bejep be. ¹⁸ Pánihna, Maí Dũũni búdí mũj jwẽejdih bóo óondih ã jũibĩ ñũhũp be.

13

Búdí mũjmant aáb jũóhni Namó

¹ Páant caán óondih Maí Dũũni ã jũĩ ñũhũchah, caán búdí mũjmant Namó jwũh, pah jũinít, ã aáb jũúwũchah, wã enep be.* Caán Namó queét chénewã Dios naáwátidih naóh yapanitjidih maonijeh mũntih ã jũmũp be. Caán siete waó jũmni, diez mona jũmni ã jũmũp be. Æih mona jũmat pah maáta ï dũwát júdnadĩh ã dũwũp be. Æih waonádihbut wũt daácni ã jũmũp be. Caán wãtna “WEÉM CHAH WËPNI CAÁ”, ã niú daacátidih enna, Dios búdí ã ïjna caá.* ² Caán Namó jío daacá, wẽpép bejni, tac behni pah ã jũmũp be. Búdí jitcha jũmni, búdí téih chóabut jũmni, wẽpép ã jũmũp be. Æih jac búdí jío jac pah bóo ã jũmũp be.* Maí Dũũniboó Namó ã wũtat pínah wẽpatdih ã wũhũp be. Pánih wũhna, queét chénat pah nihát cãacwãdih wũtat túut niijná, caandĩh maáh ã waadãnap be. ³ Caán Namodih mao yohĩhna, bíic wao dáhdih ï búh baacátji jwũb ñũmni ã jũmũp be. Pánihna, caán ã jwũb ñũmátjidih ennit, nihát cãacwã en wũhi bejnit, Namó queétdih ã wũtũchah, ï jepahap be. Nihat Æihwã ï jũmũp be. ⁴ Namó ã wũtat wẽpat pínahdih Maí Dũũni ã wũhũchah enna, cãacwãboó bóidicha caj yoh ñajnit, caandĩh ï weñep be. Namodihbut ï weñep be. Pánih wẽina, nin pah Namodih ï niú weñep be: “Bíih meém ma wẽpat panihni ã wihcan caá. Det meemdih míic maona, ï jéih yap yohcan niit”, ï niújp be.

⁵ “Chah wẽpni caá”, Namodih niujnit, Diosdih yeejép ï wéhenachah yũhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjeh maáh ã jũmat túutũp be. ⁶ Caán Namó Diosdih, Æih wũtdih, ã jũmũpdih, jeáboó jũmnitdihbut yeejép ã wéhenap be.* ⁷ Dioĩhwãdih míic maonit, queétdih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah yũhna, Dios ã enah bojop be. Páant caandĩh Dios ã wũtcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihát cãacwã poómp jũmat pah, nihát mácah wéhenit, nihát baácdih moondih Namó maáh ã jũm jwũhũp be.* ⁸ Nihat Diosdih jepahcannit míicjeh Namó pebh jũibĩ bóidicha caj yoh ñajnit, caandĩh ï weñep be. Dios nin baácdih ã chãjat pínah jãtih, Æihwã pínah ï wũtnadih átãt daacáp wut jĩ. Caán ã daácni tólih Oveja Wũúh ï maoniũh tólih caá. Pánihna, caán tólihndih ï wũtdih daácca naáhwã míicjeh Namodih ï weñep be.*

⁹ jDet molít jũmna, ï joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat mũũboó nemnit pínahdih ï nembipna caá. Det jwãag maonit pínahdihbut ï jwãag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiit Dioĩhwã yeejép yapna yũhna, caandĩh tái jenah jói cádahcat caá náahap.*

Baác dũtmant jũóhni Namó

¹¹ Túttimah, bíih Namó baácmant ã bac jũúwũchah, wã enep be. Oveja wũúh chéne jáap mona jũóhñibit pah jígohni úum náah ã wihcap yũh be. Obohjeéhtih,

* **13:1** Dn 7.3 * **13:1** Ap 17.3-12 * **13:2** Dn 7.4-6 * **13:6** Dn 7.8,25; 11.36 * **13:7** Dn 7.21

* **13:8** Sal 69.28; Ap 3.5 * **13:10** Jer 15.2; 43.11

ã wéheat úum náah jumni ã yáanap be. ¹² Pánihna, mujmant jüóhni Namoboó, baácmant jüóhndih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácdih moondih mujmant jüóhni Namó, búuh baácnjidih ã weñat túutap be. ¹³ Baácmant jüóhni Namó ã wēpatdih júutnit, búdí iigát déedih jeámant ã búug jéen júúwát túutap be, cáacwā caandih en wáhi bejnit, í jepahat pínah niijná. ¹⁴ Mujmant jüóhni ã wutachah, baácmant jüóhniiboó ã wēpatjñh cáacwādh ã yeenap be. Pánih yeena, jwíh jumni pah jígohndih ã pāpat túutap be. Caán jwíh jumni íibat naajñh í búuh baác yohniji yuhna, ã jwúub boonap be. Páant í chājachah enna yuhna, Dios páantjeh ã enah boj jwuhap be.* ¹⁵ Baácmant jüóhni Namoboó mujmant jüóhni pah jígohni í pāpnjidih caolih ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán pāpnidih í wēicat enna, ã mao yohat túutap be. Diosboó caandih páantjeh ã chāj jwuhat túutap be. ¹⁶ Caán baácmant jüóhni Namó nihat cáacwādh biguína ñih jéihyemant bóo téihya páhanadh, bitadh ñih móot jüúhndadh ã daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohñit, moh yéejnit, teo wáhnit, teo wáhcannitdih, nihat bííc yoobó ã daacát túutap be. ¹⁷ Caán jwíh jumni Namó biguínadh ãih wütadh, bitadh ãih númeroadh daácca naáhwādh ã jñib chājat túutap be.

¹⁸ Caán daacátadh táí jéihyat caá náahap. Dios ã teo wáacatjñh jéihnit jumna, Namódh daacátadh ñi táí beh enbipna caá. Caán número newéih wüt ã jumna caá. ãih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wúúh, ã ñlonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wüt jumni jeejñh ñuhni Oveja Wúúhdih wā enep be. Ájeéh dawá, 144 mil cáacwā í jumap be. Queét ãih wütadh, ã ípíh wütadhbut ñih móot jüúhndadh daácnit í jumap be.* ² Queétdih wā joyóchah, jeámant ãi yáanap be. Búdí dóo ã yáaat pah, búdí énoh ã yáaat pahbut ãi yáanap be. Árpas í niijní bítat dahna ã yáaat pahbut ãi yáanap be. ³ Caanjñh maáh ã cháuhbut pebh, chéneña míic dawá quíibna jumnit ángelwā, veinticuatro maáta pehbbut, queét 144 mil cáacwā í ñuhap be. Caanjñh ñuhñit, jáap ewatdh eona í chājap be. Nin baácdih jumnitji yéejat yohñit, ã táí ubñit jumna, queétjeh caán jáap ewatdh í jéihyep be. ⁴ Queét í weha mána yaádh ñihcannitjñh yéej chājannit jumna, Oveja Wúúhdihjeh táí péenit í jumap be. Yeejépwájéeh jumnitjidih Diosboó áihwā pínah ã ubap be. Queétboó áihwā pínah, Oveja Wúúh pínahbut, táí jepahñit í jumap be.* ⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míic í jumap be.*

Bííc peihcannit ángelwā í naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump bíih ángel ã jñijichah, wā enep be. Dioíh táini dooná páantjeh jumnidih nihat cáacwā poómp jumat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondih naóhni ã jumap be. ⁷ Caán ángel wēp naóhna, nin pah ã niij jéenanap be: “Diosdih ñi úumá. Buu jwuh cáacwādh peéh chājat túut caá ã chājap. Pánihna, caandih ñi wēi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baácboó jumnidihbut chājni caá. Pánih wēpni ã jumachah jéihna, caandih bódhica caj yoh ñajnit, ñi weñéé”, ã niijíp be.

* **13:14** Mt 24.24; 2Ts 2.9-10 * **14:1** Ez 9.4; Ap 7.3 * **14:4** Ex 23.19; Stg 1.18 * **14:5** Sof 3.13

⁸ Páant ã niiját táttimah, biih ángel jwuh nin pah ã niij jéenanap be: “¡Ni joyoó! Babilonia wát jamni búdí táтчidih moón wēpnit ī jumuchah yahna, queétdih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadih ī yéej chājat táutap be. Máihnit, bitadih ī wáuhchah, queétdih biic yoobó tabit yeejép ī chājap be. Pánih chājna, ‘Dios caá’, ī niij pāpnidih ī weñechah, queétdih ī en yacap be”, ã niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwā ī niiját táttimah, biih ángel jwuh, nin pah ã niij jéenanap be: “Det Namodih, ã pāpat táutnidihbut wēinit, īih móotdih, téihyadih áih wát daácnitdih Dios ã peéh chājipna caá. Dios queétdih búdí ījnit, iiguípna ã wahbipna caá. Caán dūbcanni iiguípboó jamna, queét tabit tabana, moh yéej náah jamnit, tabit ī ñaácbipna caá. Áih ángelwā, Oveja Wáuhbut ī enechah, yeejép ī yapbipna caá.* ¹¹ Caán iigát tau jei ã yaicán niit.* Queét tabit jīgah náah jamnit páantjeh ī jumbipna caá. Nihat cācwā Namodih bódcicha caj yoh ñaj wēinitdih, yeejép tabat páantjeh ã jumbipna caá. Yeó jáap jumat pah, chei jumat pah biic yoobó ī tababipna caá. Á pāpat táutnidih wēinit, áih wát daácnitdihbut páant yeejép ī yapbipna caá”, ã niijíp be.

¹² Páant yeejép ī yapachah ennit, jwiit Dioihwāboó ã watatdih jepahnit, Jesúsdi cādahcat caá náahap.

¹³ Táttimah, jeámant ã jwáub wéhenachah, wā joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesúsdih wā caandih cādahcannit jamna, ī wnat táttimah, búdí ī wēibipna caá’”, áī niijíp be.

Páant ã niiját táttimah, Táini Espiritu jwuh nin pah ã niijíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdí ī tewatdih péanit, ī choobípna caá. Dios pebhboó ī páuh laáb juibínachah, ī túi chājatjidih jéihnit, queétdih ã túi chājipna caá. Pániha, queét caanná juibínit, búdí ī wēibipna caá”, ã niijíp be.

Dios cācwādih ã ñiwat

¹⁴ Táttimah, túi baabni mah tólihdih wā enep be. Caán mah tólihjih nihát cācwā úud jeñé ã chúudap be.* Caán chúudni maáta ī dawát oro júudih ã dawúp be. Biic íbat túi eeép, pácahidih ī bóodat naá déedih ã bíbohó be.

¹⁵ Táttimah, biih ángel Dios ã jumupmant ã bac jūáwúp be. Pánih bac jūóhnit, mah tólihjih chúudnidih ã wēp ejep be: “Buu jwuh Dios, ã jenahat láa ã jainá caá. Pániha, míh pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajih míh cācwādih ma ub beedá bojó”, ã niijíp be.* ¹⁶ Páant ã niijíchah joinit, mah tólihjih chúudni ã bíbohni íbat naajih nin baácdih bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

¹⁷ Táttimah, biih ángel jwuh Dios ã jumupmant ã bac jūáwúp be. Caanbút mah tólihjih chúudni ã bíbohni dée íbat naa mántih ã bíbohó be. ¹⁸ Táttimah, biih ángel jwuh Diosdih cáo wáhat naa pébh jamni ã bac jūáwúp be. Caánboó caán naadh bóo tau iigátdih en daoni jamna, nin baácbóo iig beedáat pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac jūóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácdih bóo jamni jiwá iguíha panihni ã túi ei beedná caá. Pániha, ma bíbohni íbat naajih caandih ma bóod ub beedánaá”, ã niijíp be. ¹⁹ Páant ã niijíchah joinit, caán ángel nin baácdih bóo iguíh pihanadih ã bóod ub beedánap be. Páant ã bóod ub beedánit, caán iguíh pihanadih ī búuh chuñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pahjeh tigaá, caandih náahcannitdih Dios

* **14:8** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2 * **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19

* **14:11** Is 34.10 * **14:14** Dn 7.13 * **14:15** Jl 3.13

búdí íjnit, queédih peéh chājna, ā yohbipna caá. ²⁰ Pánih yohna, caán tátchi jwéejdih í búuh chuñat júádih iguñh pihanadih í búuh chuñat dée pah yeejép cāacwādih ā mao yohat túutap be. * Caanjñh í mao yohochah, ñih meép ā nooj bāc bejep be. Caán meép muj pah ā jumap be. Tres cientos kilómetros ā nooj béjep be. Pánih nooj bėjna, chéne metros dée ā numahap be.

15

Cāacwā yeejép í yapat pínahdih siete ángelwā í bíbohāt

¹ Táltimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baáčboó ded pah ā yapat pínahdih weemdíh ā júutap be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jíghatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumap be. Cāacwā í yéejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túutnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwādih í peéh chājat pínah niijná, queédih wahat túat ā chāhap be.

² Queét ángelwādih wā enat táltimah, búdí mujdih wā enep be. Caan múj túi jélepni tūu iigátñh widni ā jumap be. Namodih, ā pāpat túutnidih, áñh número dih ā daacát túutatdihbut jepahcannitji caán muj jwéejdih í ñuhchah, wā enep be. Caanjñh ñuhnit, Dios ā wáñni árpas í niijní bítat dahnadih í bíbohōp be. ³ Dios ā yap yohatjidih jenah joinít, Diosdih teo wáñni Moisés ā chājatjidih eona, * Oveja Wúuh ā chājatjidihbut wēi eona, nin pah í niij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihat baáčdih moón í maáta chah maáh caá. Yoobópdih chājni caá.

⁴ Nihat cāacwā meemdíh úumnit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbípna caá. * Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baáčdih moón yoobópdih ma chājatdih enna, ma pebh juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, meemdíh í wēibipna caá”, í niijp be.*

⁵ Táltimah, jeáboó jwáub ennit, Dioñ muú jęc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú díitna, Dios cāacwādih teo wāacat túut niijná, ā naóh daádni naaná ā ñuhāt paihdih ā ñajat tólihdihbut wā enep be.* ⁶ Caán muú díh wā enechah, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túutnit pínah caán muú díitna jumnit, í yoób bac jūúwáp be, bāca. Túi baabní yeh iigní yéguēh chóona duonít, oro tōpjñh jóoh poómp yoób juí wái chéonit múic í jumap be. ⁷ Páant í bac jūúwáchah, biíc dawá quibna jumni ángelboó queét siete ángelwādih í yoobó oro pamapnadih ā wūhap be. Caan pámap díitdih cāacwā í yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdí íjna, ā peéh chājat pínah túi yáoni ā jumap be. ⁸ Páant ā wūhchahjeh, Dioñ muú díitna ā yeh iigát, ā wēpatbut jumna, tūu jeí ā jum peét bejep be. Pánihna, Dios ā wēpat búdí jumna, queét siete ángelwā í peéh chājat pónih, tūu jeí meujéh ā jumuchah, ded biíc ā jéh waadcáp be.*

16

Dios cāacwādih ā peéh chājat jumni siete pamapna

¹ Táltimah, Dios áñh muumánt ā wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwādih nin pah áñ niij naawáp be: “Wā niijátji pahjeh, buu baáčdih

* **14:20** Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * **15:3** Ex 15.1-18 * **15:4** Jer 10.7 * **15:4** Sal 86.9

* **15:5** Ex 38.21 * **15:8** Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

moondih peéh chājat tūt caá wā chājap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diítboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi p̄oh jéenabií”, ã niijip be.

² Páant ã niijichah joinit, biíc ángel ã bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diítboó jumnidih baácboó ã p̄oh jéena bojop be. Páant ã p̄oh jéenanachah, Namoih cāacwā yeejép yaohna jumnit i jumap be. Queét ãih wāt daonit miícjeh, caan pah jigohnidih i p̄pnidih wēinit i jumap be. Páant i chājatji jīb, queétdih ã peéh chājachah, niहत iih bácahnadih dawá yahwitna ã jumachah, queét tabit yeejép i tubanap be.*

³ Páant ã p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih bádí mujboó ã p̄oh báaha bojop be. Páant ã p̄oh báahanachah, caan múj meépjeh ã jumah bejep be. Wunniih meép pah ã jigohop be. Páant yeejép meép ã jumachah, caan mújboó jumnit niहत queejwā i tui wun beedáh bejep be.

⁴ Chénewā i p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih niहत mujnaboó, meo waócáhnadibut ã p̄oh báahani ã chūúup be. Páant ã chūúuchah, meép mujna miícjeh ã tūt nuám beedáh bejep be.* ⁵ Páant ã tūt nuámachah ennit, biih ángel mujnadih en daoní, nin pah ãi niijip be:

“Dios, meém yeejat wihcanni caá. Jon jātih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cāacwā yeejép i chājachah enna, queétdih peéh chājna, meép mujna chājat yooópdiht tīgáa.

⁶ Namoihwāboó mihwādh maona, meép i yohop be. Páant i mawatji jīb, queétdih meépdihjeh ma babhbat tūtut yooópdiht caá. Páant ma chājatdih tibeé queét i náahap be”, ã niijip be.

⁷ Páant ã niiját túttimah, Diosdih cáo wūhat naajéh ã wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tīgáa. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yooópdiht tīgáa ma peéh chājap be”, ãi niijip be.

⁸ Biíc peihcannit i p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih yeodih ã p̄oh jāhanap be. Páant ã p̄oh jāhanachah, cāacwādh ã tehaat pínah niijná, Dios yeodih tabit ã chāhaat tūtutap be.

⁹ Pánihna, cāacwā tabit wun tehna, Dios queétdih ã peéh chājatdih jéihnit, caandih yeejép i jāihñap be. Yeejép yapna yuhna, i yeejatdih jigahcan, i noón cádahcap be. “Dios túini caá”, i niij wēi naóhcap be.

¹⁰ Chénena miíc i p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Namó ã chūudapboó ã p̄oh jéenanap be. Páant ã p̄oh jéenaat túttimah, ã maáh jumapboó ã dupáah bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tabit tubana, iih nuácđih i néeh chāacáp be. ¹¹ Dios queétdih ã yaoh chājachah jéihna, caandih yeejép i jāihñap be. Queét tabit tubana yuhna, yeejép yahwitna daoná yuhna, i yeejép chājatdih jigahcan, i noón cádahcap be.

¹² Biícjīh bóo téihya ángelwā i p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Éufrates wāt jumni mujna ã p̄oh báahanap be. Páant ã p̄oh báahanachah, caan múj ã jōpah bejep be, yeó aáb jūúwúpmant moón maáta iih cāacwā biícđih i chūuhāt pínah niijná.*

¹³ Túttimah, biíc peihcannit nemépwā buúwā pah jigohnitdih wā enep be. Biíc Maí Dūniih jacmant ã bac jūúwúp be. Biih mujmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwúp be. Biih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwúp be. ¹⁴ Queét biíc peihcannit

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44

* 16:10 Ex 10.21

* 16:12 Is 11.15

nemépwā cāacwā ī jéih chājca naáhdih chāj júutnit pínah ī jumap be. Nihat baácđih moón ī maáta íih cāacwāđihbut ī míc mawat tútup be. Páant ī míc mawat pínah yeó jáap Dios chah wēpni nihat cāacwāđih watni jumna, pée míc mawat yeó jáap ā jumachah, caandih enihcannitdih Dios ā yap yohbipna caá.

¹⁵ Caandih wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh āi níj naáwáp be: “**¡Ni joyoó! Nuumni cāac īi náhnica, nuumúđih ā juibíat pah, weembát īi náhnica, wā dei bejbipna caá.**” Pánihna, yégueh duonít ī tíccat pah, táinidih chājnit, wā jwuh dei juibínachah, īi tíccan níit. Páant wā dei juibíat pínahđih túi páinit, **búđi īi wēibipna caá**”, ā níijp be.

¹⁶ Queét bíc peihcannit nemépwā nihat baácđih moón ī maátadih míc mawat tút níjná, ī yoób míc wáacat tútup be. Hebreo wéheatjłh “Ar-magedón”, wāt jumapboó ī míc wáacap be.*

¹⁷ Seis ángelwā ī puoh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumapboó ā puoh yohop be. Páant ā puhwuchahjeh, áih muumánt Dios wēpép āi níijp be: “**¡Páant bóojeh tigaá, bucal!**” ā níijp be. ¹⁸ Páant ā níijchahjeh, um náah jumni yoobát énoh wedoát bícđih pái, baác búđi ā méménap be.* Jon játih páant bóo pohba baác āpī mémécan jíi. Buh caá chah baác méméat ā yoób jumap. ¹⁹ Páant ā baác méménachah, caán búđi tútchí, dúuc peét bejna, bíc peihcanni tútchina pah ā chāwáp be. Nihat bíih tútchinabut ā boto jéen beedáh bejep be. Caán búđi tútchí, Babilonia wāt jumni tútchidih moón túbít yeejép ī chājatjidih náhnina, búđi íjnit, Dios queéđih búđi ā peéh chājap be.* ²⁰ Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábút ā boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabút ā noón wihcap be.* ²¹ Dahwani cámahni mah dahna cāacwāđih ā buug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumap be. Pánihna, queéđih ā buug lájachah, cāacwāđih túbít ā peéh chājachah ennit, Diosđih yeejép ī juihñup be.

17

Túbít yeejép chājat túttnih

¹ Túttimah, siete pamapnadih bíbohniť ángelwājeéh jumni wā pebh juitnit, nin pah weemđih ā níj naáwáp be: “Ma en júuwú. Dawá mujna chah cháudnih dawá cāacwāđih túbít yeejép mi chājat tútat peéh, Dios ā peéh chājat pínahđih meemđih wā júutbipna caá.* ² Nihat baácđih moón ī maátadih mi watna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh ī yéej chājap be. Páant ī chājachah, nihat cāacwābut bíc yoobó ī yéej chājap be”, ā níijp be.*

³ Páant ā níjút túttimah, Túini Espíritu ā wēpat weemđih búđi ā jumachah, cāac wihcapboó ángel weemđih ā ub bejep be. Ā ub juibínachah, duuni Namojih yad wili mi cháuduchah, wā enep be. Caán Namo wā jwíih ennijeh mantih ā jumap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ā jumap be. Āih waonáđih dawá wút yee daácní ā jumachah ennit, Dios búđi ā íjna caá.* ⁴ Caanjíh cháudnihboó maáta ī dawát chóodih mi dawáp be. Caán chóona chod duuni, ñunép mac pah chítah jumni, dawá oro, búđi jíib jumni jeé túbna, perlas wūt jumni túbna bícđih ī wíd búđhni ā jumap be. Oro pamapđihbut

* **16:15** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * **16:16** Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11

* **16:18** Ap 8.5; 11.13,19 * **16:19** Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * **16:20** Ap 6.14 * **16:21** Ex

9.23; Ap 11.19 * **17:1** Jer 51.13 * **17:2** Is 23.17; Jer 51.7 * **17:3** Ap 13.1

mi bíbohob be. * Caán pámap táí jígohni jumna yahna, caán díitboó búdí yeejép mi chájat ā jumap be. ⁵ Caánt yeejép wili míh móot juúhdih mi wāt daácsi ā jumap be. Caan wátdih bita ī táí jéihcan caá. Nin caá mi wāt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WŪT JŪMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉJ CHÁJATDIH NINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁAHAT TÚTTCANNI CAÁ”, niij daác búhdhnih mi jumap be. ⁶ Dawá Jesúhwádhíh míc maonit, íih meép ī yohochah enna, máihnih pah búdí mi weŕep be. Jesúsdih ī cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wā en wáhi bejep be. ⁷ Páant wā en wáhi bejehah ennit, ángel weemdíh nin pah ā niijíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi chúndni Namó siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namó játih jumni ā jumap be. Obohjeéhtih, bũũ ā wih jwhancan caá. Túttimah, caán numah bóo íitmant jumni ā bac jũóhbipna yah caá. * Páant ā bac juúwát túttimah, iiguípna ā bejbipna caá. Nin baác ā jumap pínah játih Dios áihwā pínah ī wátdih áih papélah tólihdih ā daacáp jĩ. * Pánihna, ā daácca naáhwāboó caán Namó ā jwáub jígohochah, ī en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Bũũ wā naáwátdih jéihíhna, ñi táí joyoó. Namóih siete waoná, siete jeená panihni ā jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chúndap be. Caán siete jeená siete maátadih mi wátnit ā jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta ī maáh jumati jíantjeh ā bũúdhah bejep be. Bíih queét túttimah, bũũ maáh ā jumna caá. Bíihboó caán túttimah maáh waadnít, bahnijuh ā jumbipna caá. ¹¹ Namoboó játih jumni, bũũ wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwáub jumna, maáh ā waadípna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna ā bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namóih mona, diez maáta panihnit ī jumna caá. * Dawá cāacwā ī chah maáta pínah ī jumna caá. Obohjeéhtih, queétdi boó maáta ī waad jwáhcancan caá. Queét diez maáta bíic yoobó jenah joinit, Namóihwā ī jumbipna caá. Pánihna, íih baácdih moón ī chah maáh Namodih ī waadábipna caá. ¹⁴ Queét diez maáta Namó bíicdih bejnit, Oveja Wúúh ā ñionit, caandíh cádahcannit bíicdih ī jumapna, míc mawadhíh ī jũibipna caá. Páant ī míc mawachah yahna, Oveja Wúúh áihwā bíicdih queétdi boódhíh ī yap yohbipna caá. Caán Oveja Wúúh nihat cāacwā ī maáta chah Maáh caá ā jumap. Pánih chah wēpni jumna, queétdih ā yap yohbipna caá”, ángel ā niijíp be. *

¹⁵ Caanjéh muntih nin pah ā jwáub niijíp be: “Bũũ caánt yeejép chájnih dawá mujna chah chúndnih ded pah mi jumati dih wā naóhbipna caá. Caan mujna nin baácdih moón, dawá cāacwā ī jumap pah caá. ¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajíh yeejép chájnihdih ī eníhcan níit. Pánihna, queétdi boó míh bíi déedih, míh túini yéguhdihbut dáuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi chāóbipna caá. Míih déepdihbut ī jeémpbipna caá. Páant ī jeémp judhndihbut ī cáo yoh beedábipna caá. ¹⁷ Dios yeejép chájnihdih yohat túut niijná, queét diez maátadih bíic yoobó ā jenah joyát túutap be, Namodih íih baácdih moón chah maáh ā jumap pínah niijná. Jon játih Dios ā niijátji pah ā yap beedéchahjeh, Namoboódhíh ā yohbipna caá. ¹⁸ Caánt ma ennihi nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wāt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihat baácdih moondíh yeejép wátnit ī jumna caá”, ángel ā niijíp be.

* 17:4 Jer 51.7 * 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7 * 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8 * 17:12-13 Dn 7.24

* 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16

18

Babilonia tútchi yohni ã jummat

¹ Túttimah, biñh ángel, Dios pebh jumni ã dei jüúwáchah, wã enep be. Búdí wëpni jumna, ã yeh iigát nihat baácboó ã táí baabáp be. ² Páñih dei junínit, caán ángel tabít ã wëp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wëpëp Babilonia tútchidih moondíh Dios jáantjeh ã yoh beedánap be.* Buu dawá nemépwã, yeejép jwébehwã, cãacwã ï en iinít míicjeh ï jumna caá.*

³ Nihat baácđih moón, ï maáta bíicđih, caán tútchidih moón yeejép ï chãjachah, ï en yacap be. Páant yeejép ï chãjatdih en yacnit, Namodíh wëñit, ï jepahap be. Queét nihat dawá bíí déedihbut ï en ñinahap be. Páant yeejép ï chãjatji jíib Diosboó caán tútchidih moondíh ã yoh beedánap be”, ã niijíp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah áí niijíp be:

“Wíihwãá, caán tútchidih moón bíicđih yéej chãjcat táut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queéđdih wã peéh chãjachah, yeebđihbut ã chãúhñipna caá.

⁵ ï yéej chãjat caánt yeejép chãjniñ mi yéej chãjatji pah, búdí yoobát ã jumna caá.* Páñihna, weémboó mi yéej chãjatjidih wã quíib buúdcán caá.

⁶ Páñih quíib buúdcán, caántdih búdí wã peéh chãjat tútñipna caá. Cãacwãđih yeejép mi chãjat tútñitji pah, caántboodíh yeejép yoobát wã peéh chãjat tútñipna caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, táiníh caá. Éemp wunníh ï moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemđíh ã wihcan níit’, mi níij jenah joyóp yuh be. Páant níij jenah joiná, búdí jíib jumnidíh mi bíbohóp be. Páant búdí jíib jumnidíh mi bíbohóhñi pah muntíh, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi níij jenah joyóchah yuhna, náhnicañh caántdih peéh chãjat pínah ã jambipna caá. Caánt tabúp chãúh, wun jünínit, nuugúpñihñeh mi wunñipna caá. Páant mi wunuchah, caántdih ï cáo yohñipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wëpni jumna, caántdih wã niiját pah yoobópdih wã peéh chãjat tútñipna caá”, jeámant áí niijíp be.*

⁹ Páñihna, Dios caántdih peéh chãjna, ã cáo yohochah, caán jeidíh ennit, nin baácđih moón ï maáta búdí ï jüñipna caá. Queét mijeéh yeejép chãjñitji, caán tútchiboó táini bíí déedih jíib chãjadíh ïpñi jüñináp yuh be. ¹⁰ Páant búdí ã iiguíchah enna, queét maáta ñih tútchimant jumna, bíic yoobó peéh chãjat pínahđih éunnit, ï en wáñi beñipna caá. Caandíh en wáñi beñnit, nin pah ï niijbípna caá:

“Moh yéejni tútchi caá, Babilonia. Con búdí tútchi, chah wëpni tútchi ã jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicañ, con tútchidih Dios ã peéh chãjna caá”, ï niijbípna caá.*

¹¹ Nihat baácđih moón bíí dée jíib chãj jibñitboó, caán tútchi ã buúđúchah enna, bíí déedih jwáub jíib chãj wáñat pínah wihcat jéñnit, búdí ï jígahñipna caá.* ¹² Oro, plata, búdí jíib jumni jeé túbna, perlas wüt jumni túbnađihbut ï

* **18:2** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * **18:2** Is 13.21; Jer 50.39 * **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29 * **18:8** Is 47.7-9 * **18:10** Ez 26.16-17 * **18:11** Ez 27.31,36

jéih jíib chāj wāhcan níit. Bíih ī ub jūóhni túini yéguehna, maáta ī dawát jaihni yégueh chóona, seda wūt jumni túi itíni chóona, dauini yégueh chóonadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bíih ī ub jūóhni chej jumni máa nahna, marfil wāt jumnijīh ī chājnidih, búdí jíib jumni máajīh ī chājnidih, bronce wāt jumnijīh ī chājnidih, itahjíih ī chājnidih, mármol wāt jumni jeejíih ī chājnidihbut jíib chājnit ī wihcan caá. ¹³ Bíih ī ub jūóhni ī jeémátidih ī nuñaat pínah canela wāt jumni, bíih ī jeémátidih ī nuñaat pínahbut, chej jumni ī cáwat pínah, mirra wāt jumni chej jumni dahnadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bíih ī ub jūóhni ī jeémát pínah jiwá iguúh mac, jeémát chājat yíi, trigo oj, caán tíbnadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bitá jiwíwā, ovejawā, caballowā ī wáini pātúni chóona bíicdihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Queétdih teo wāhnnit pínahdih ī ub jūúwáchah yuhna, queétdih jíib chājnit pínah ī wihcan caá. Pánihna, jíib chājnit pínah ī wihcah enna, queétdih ub jūóhnnitjiboó búdí ī jīgahbipna caá. ¹⁴ Caán tátchidih moonjídih jáiná, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! ī moh yéejna caá. Nihat ī oiniji ā buúdáh bejep be. Nihat túini ī bíbohnnijibut ā buúdáh bejep be. Chéneji ā jwáub wihcan níit”, ī niijbípna caá.

¹⁵ Queétdih caán tátchidih moondíh bíi dée jíib chāj wāhna, búdí ī jíib tewep yuh be. Pánihna, caán tátchidih yuúpmah ī en boj behbipna caá, “Jwiútdihbut peéh chājná”, niijná. Páant níj en űhna, caán tátchidih búdí ī jīgahbipna caá. ¹⁶ Búdí jīgahnnit, nin pah ī niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tátchidih moonjí. Queétdih caánt yeejép chājnih mi nihat pah túinidih ī bíbohohp yuh be. Caántboó túi jaihni, túi dauini yégueh chóona, maáta ī dawát chóonadih mi dawúp yuh be. Oro, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wāt jumni tíbnadihbut búudhni yégueh chóonadih mi dawúp yuh be. Páant mi nihat pah con tátchidih moón ī jumap yuh be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhnicahjeh con tátchi ā buúdáh bejep be”, ī niijbípna caá.

Nihat dahwani jááj chóonadih moón, ī maáta, queétdih teo wāhnnit, bitá búdí mujboó teo jibnitbut, caán tátchidih yuúp ī enbipna caá. ¹⁸ Caanjīh enna, caán tátchi ā iguúchah ennit, nin pah ī níj űaácbipna caá: “Con tátchi nihat pah, bíih tátchina ā wihcan caá”, ī niijbípna caá. ¹⁹ Pánih búdí jīgah júnit, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! Con tátchidih moonjí moh yéejnit caá. Túini tátchi yuh jíi. Nihat jwiútdih dahwani jááj chóona bíbohnnit, búdí mujna jibnit, con tátchidih bóo bíi déejīh jwí jíib tewep yuh be. Obohjeéhtih, bíicmantjeh con tátchi ā buúdd beedáh bejep be”, ī niijbípna caá.*

²⁰ Caán tátchidih Dios ā yohochah ennit, yeébdih nihat, ángelwā, Jesuíhwā, áih túini doonádih naóh jibnit, naóh yapanit bíicdih, búdí űi weñeé.* Caán tátchidih moón yeebdíh búdí yeejép ī chājat tātutap be. Páant yeejép ī chājatjí jíib Dios ā peéh chājna caá, buca”, ī niijbípna caá.

²¹ Tálttimah, bíih wépép ángel búdí jee dáhdih ub űaha bojnit, búdí mujna ā yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ā niijp be:

“Nin jee dáh ā buúg báahat pah búdí Babilonia tátchi páantjeh buúdní ā jumna caá.* Páant ā buúdat tálttimah, caán tátchidih chéneji ī encan níit.*

* **18:13** Ez 27.12–13.22 * **18:15** Ez 27.31,36 * **18:17** Is 23.14; Ez 27.26–30 * **18:18** Ez 27.32

* **18:19** Ez 27.30–34 * **18:20** Dt 32.43; Jer 51.48 * **18:21** Jer 51.63–64 * **18:21** Ez 26.21

- 22 Caán tútchidih ī ewatji ā jwáub wihcan niít. Árpasdih ī blítatji, chíó nahnadiah ī póojatji, biíh póojat nahnadiahbut ī póojatjibut ā wihcan niít.* Caán tútchidih teonitji ī jwáub teocan niít. Jeémát chājna, jeé júdujīh ī úunat yáatbut ā laihcan niít.
- 23 Caán tútchi ā jwáub yeh iigcán niít. Téihya chéonit, ī wēi wéheatjibut ā jwáub laihcan niít.* Caán tútchidih moón bíí déedih jíib chāj jibnit biíh tútchinadiah moondíh ī en ñinahat túutap be. Pánih en ñinahat túutnit, Diosdih ī náahcat pínah niijná, queétdih ī yéjeanap be”, ángel ā niijíp be.
- 24 Caán tútchidih moón Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita áihwátdihbut yeejép ít mao yohop tajī. Nihat biíh tútchidih moonbát Jesúíhwátdih ī mao yohatdih ít en yacap tajī. Páant bádí meép ī yohatji jíib, Babilonia tútchidih moondíh Dios bádí ā peéh chājap be.*

19

- 1 Babilonia tútchi ded pah ā yapat pínahdih wā enat túttimah, jeámant dawá nin pah íí niij wēi ñaacáchah wā joyóp be:
¡Aleluya! Diosdih bádí jwí wēi naóh jíih. Dios jwiítdih túi ubni caá. Nihat cáacwátdih wátni, chah wēpní caá. Pánihna, caandih bádí wēi naáwát caá náahap.
- 2 Yeecan, yoobópdih peéh chājni caá. Yeejép chājnihdih en yacnit, nin baácđih moón yeejép ī chājap be. Pánihna, caántboodíh Dios bádí ā peéh chājap be. Áihwátdih mi mao yohat jíibbut, bádí ā peéh chājap be”, íí niijíp be.*
- 3 Túttimah, nin pah ī jwáub niij wēi ñaacáchah, wā joyóp be:
“¡Aleluya! Diosdih jwí túi wēi naóh jíih. Caán yeejép bádí tútchi iig beední jumna, chéneji ā jwáub jígochan niít”, íí niijíp be.*
- 4 Queét veinticuatro maáta, chéneña míic dawá quíibna jumnit ángelwá bíicđih bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah jwí Maáh Diosdih ī niij wēi ñaacáp be:
“Páant tigaá! ¡Aleluya!” ī niijíp be. 5 Túttimah, Maáh pebh ñuhní nin pah ái niijíp be:
“Jwí Maáh Diosdih ñi weñeé. Nihat caandih teo wáhnit, oboh jumnit, maátabut, nihat yeéb áihwā ñi túi weñeé”, ā niijíp be.*

Oveja Wáúh téihya chéona, ā numah jeémát

- 6 Túttimah, dawá cáacwá ī wēi naáwáchah, wā joyóp be. Bádí dóo, énoh ā yáat pah bóo ái yáanap be.*
“¡Aleluya! Diosdih bádí jwí wēi naóh jíih. Búu jwí Maáh yoobát caá ā jumap. Pánihna, jwí Maáh chah wēpnidih jwí wēi naóh jíih.*
- 7 Búu Oveja Wáúh téihya chéwat túut caá ā chājap. Á téihya chéonih pínah wili, túi míic ámoh péanah mi páina caá.
- 8 Túi baabní yéguéh quei wíhcanmi chóodih Dios caántdih ā wáhpap be. Caán túi baabní yéguéh Dioíhwā ī túi chājatdih ā júutna caá. Pánihna, ī téihya chéwat yeó jáap ā jumuchah, jwiít jwí wēi jíih”, íí niijíp be.*
- 9 Páant ī niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdíh ā jwáub niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wáúh téihya chéona, ā numah jeémátdih’ Dios

* 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7

* 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef

5.23-32; Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3

ã did bojnitboó, túi wēinit caá', ma niŷ daacá", ã niijíp be. Páant niijnákeh tih, nin pah ã jwáub ñuún niijíp be: "Túí yoobópdih tibeé wã naáwát. Dios weemdíh ã naáwát tūtup be", ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh weñat tūt wã chāŷap yuh be. Obohjeéhtih, páant wã chāŷachah ennit, weemdíh nin pah ã niijíp be: "Páant ma chāŷca bojo. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wāhni mun tigaá. Ma déewã Jesúh wã, nihat ãih túini doonádih cádahcannit ñihat pah weembát Diosdih teo wāhni mun tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap", ã niijíp be. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitboó Túini Espiritu ã wēpatjñh Jesúh túini doonádih jwí naóhna caá. Pánihna, jwiít nihat caandíh teo wāhñit mícjeh caá.

Baabní caballojih chūudni

¹¹ Táltimah, Dios ã jumupboó jęc pãa lajni pah ã jumuchah, wã enep be.* Caánboó baabní cabalodih wã enep be. Caanjíh chūudni "Yeecanni, yoobópdih chājni", ã wāt jumup be. Caandíh eníhcannit dih míc maonit, yoobópdih peéh chājni caá.* ¹² ãih quíibna tuu òpát panih jígohni be.* ãih wao dáhdih maáta ñ dūwát jádunadih dawá ã dūwáp be. Biíh wātbut ã dūwáp be. Caán wātdih caanjéh ã jéihyep be. Bitá ñ jéihcap be. ¹³ ãih yégueh, búdí meép chūuhni chóodih ã dūwáp be. Caanjéh yuhna, biíh wāt jumna, "Dios ã jenah joyát dih naóhni", ã wāt jumup be.* ¹⁴ ãih soldadowã jeámant moón caandíh ñ péenap be. Baabní caballowājih chūudnit, túi quei wíhcanni baabní yégueh chóonadih dūonít míc ñ jumup be. ¹⁵ Chénaboó jaco jumni íbat naadih ã chāác tewep be. Caán naá nin baác dih moondíh ã yap yohat pínah naá ã jumup be. ã wēpatjñh ã wutuchah, biíc caandíh ã jéih yap yohcaniít.* Dios chah wēpni nin baác dih moón tabit ñ yéé chājatjidih búdí ã íjna caá. Páant ã íjichah, caballojih chūudniboó queétdih búdí ã peéh chājbipna caá.* ¹⁶ ãih yégueh chóo máijih ãih biíh wāt daácni ã jumup be, nihat ñ jéih enat pínah niijná. "NIHAT CĀACWĀ ñ MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ", ã niŷ daácni ã jumup be.*

Namodih ã yap yohat

¹⁷ Táltimah, yeojíh ñuhni ángeldih wã enep be. Nihat jóopwādih nin pah ã niŷ ej wáacap be: "Míc wáacnit, Dios ã wāhni jeémátdih ñi jeémp jūúwá. ¹⁸ Nihat baác dih moón Diosdih yap yohnitjñh bácahdih jeémát tūt niijná, ñi míc wáac jūúwá. ñ maáta, soldadowã ñ maáta, chah wēpni, caballowã, queétdih chūudnit, nihat bitá, queétdih teo wāhñit, teo wāhcannit, oboh jumñitbut, queétdih nihatñh bácahjidih jeémát tūt niijná, ñi pái jūúwá", jóopwādih ángel ã niijíp be.*

¹⁹ Táltimah, Namodih, nin baác dih moón chah maáta, ñih soldadowã biíc dih míc wáacnit, míc mawadih ñ bejchah, wã enep be. Pánihna, baabní caballojih chūudni, ãih soldadowã biíc dih ñ jumupna Namowã míc mawadih ñ juibínap be. ²⁰ Páant ñ míc mawachah, baabní caballojih chūudniboó Namodih yap yohnit, ã tewep be. Biíh Namó, "Dios naáwát dih naóh yapani caá", niŷ yeenidihbut yap yohnit, ã tewep be. Caán yeeniboó jwíh jūóhni Namodih nihat cāacwā ñ túi jenah joyát pínah niijná, cāacwā ñ jéih chājca naáhdih dawá chāj jéutni ã jumup be. Caán ñ jéutatjñh Namóih wāt dūonít dih,

* **19:11** Ez 1.1 * **19:11** Sal 96.13; Is 11.4 * **19:12** Dn 10.6 * **19:13** Jn 1.1,14 * **19:15** Sal 2.9 * **19:15** Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * **19:16** Dt 10.17; Ap 17.14 * **19:18** Ez 39.17-20

āih pāpnidih wēinitdihbut ā yeenap be.* Queét chénewādh yap yohnit ā chéwat tātímah, queét báadhnitdihjeh iiguípna ā yohop be. Caán iiguípnaoó bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iig dūbcapboó ā jumap be. ²¹ Bitā ījeéh jumnitjidih baabni caballojih cháudniboó ā chāác teoni íbat naajīh ā mawap be. Páant ā mawat tātímah, queét jóopwāboó īih bācahjidih jeēmpnit, bádí ī wad jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo āihwājeéh ā maáh jumat

¹ Tātímah, biih ángel jeámant ā dei jūúwúchah, wā enep be. Numah bóo ítidih bóo llavedih, bádí ítah tōpdihbut ā bibohop be. ² Pānih dei jūinít, Maí Dūunidih ā tewep be. Caán Maí Dūuni jon jātih bóo maí chóo dūoníji, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumni ā jumap be.* Caandíh teonit, mil jópchi pohba yeejép ā chācat pínah niijná, ā ub dei jūóhni ítah tōpīh ā chéwep be. ³ Pānih chéo péanit, ā bac jūóhniiji íitboojéh muntih yohnit, ā nemep be, baácdih moondíh mil jópchi pohba ā yecat pínah niijná. Mil jópchi tātímah, caandíh ā jwúub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ā jum jwúhat pínah niijná.

⁴ Tātímah, dawá maáta cháudnitdih wā enep be. Cāacwā ī yéejatji jíib, ī peéh chājat pínah wēpatdih queét maátadh Cristoboó átāt wáhp tabe.* Bitadhbut wā enep be. Queétboó Jesúih táini doonádh, Dios naáwádhbut ī naáwátji jíib waó bóod yohnitji jwúub boonit ī jumap be.* Namodih, āih pāpnidihbut, bódicha caj yoh űaj wēicannit, īih móot juéhnadh īih téihyanadhbut, āih wátdih ī daacát tātup be.* Bitā queétdih ī mao yohat tātímah, ī jwúub boo pud jūúwúp be, páant muntih. Pānih jwúub boo pud jūúwát tātímah, queét mil jópchi Cristo bícdih maáta ā jumat tātup be. ⁵ Cristoíhwā ī maonitji, wānnitjibut, ī jwíih boo pud jūúwúp be. Obohjeéhtih, bitā wānnitjiboó ī boo pud jūóh jwúhcap be. Jesúíhwā mil jópchi maáta ī jumat tātímah, queét jwúh ī boo pud jūóhbiipna caá. ⁶ Pānihna, ā jwíih boonitboó yéejat wihcannit bádí wēinit ī jumap be. Queét iiguípna bejcan, ī jwúub wāncan níit. Diosdh, Cristodihbut wēi wúbh wāhntit jumna, ājeéh ī wutbiipna caá.*

Cristo nemépwā ī maádhīh ā yap yohat

⁷ Mil jópchi tātímah, Satanásdh, numah bóo íitboó Dios ā chéo yohat tātupniiji jwúub wātni ā jumbipna caá. ⁸ Pānih bacniiji nin baácdih moondíh ā jwúub yeebipna caá. Gog wūt jumnitdih, Magog wūt jumnitdihbut ā yeebipna caá.* Pānihna, queét ā yeeatdh joinít, míic mawadh bejat tātup niijná, īih soldadowādh ī míic wāacbiipna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah ī jumbipna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwā ā oinit ī jumapna ī űah púud bejbipna caá. Páant ī űah púud bejchah, Dios jeámant iigát wāhntit, queétdih ā cáo beedábiipna caá. ¹⁰ Páant ā cáwat tātímah, queétdih yeeni nemépwā ī maádhīh iiguípna ā yohbiipna caá. Namodih, “Dios naáwádh naóh yapani caá”, níij yeenidihbut ā yohopjiboo mántih ī maáh Satanásdhbut ā yohbiipna caá. Caán iigát bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iig dūbcapboó ā jumap be. Caanjīh páantjeh yeejép ī tababipna caá.

* 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9

* 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15

Dios caandih jephacannitjidih ã yoób peéh chãjat

11 Túttimah, táí baabní búdí chúúdatdih Dios ã chúúduchah, wã enep be. Nin baác, jeábut buúdná, ã jígohcap be, buca. ¹²⁻¹³ Oboh jumntiji, í maátabut wunnitji jwúub boonit, Maáh pebh í ñuhuchah, wã enep be. Búdí majboó buúdnitji, baácboó buúdnitjibut boo pud jáóhñit queét ñuhñit í jumup be. Caanjih í ñuhuchah, caán Maáhboó ã daácniyi papélah tólihñadih ã watap be. Caán tólihna cáacwã ded pah í chãjatjidih átát daáci taga. Túttimah, bíih tólihñihbut ã watap be. Caán tólihboó Jesúsdiñ jephahñitjiñ wãtnadih ã daácni ã jumup be.* Pánihna, caán tólihnamant en péanit, ded pah í chãjatji jíib ã peéh chãjap be.* ¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwãdih ã wãt daácni tólihboó det íih wãt wihcannitdih peéh chãjnit, iiguípna ã yohop be. Páant iiguípna ã yohñitboó jwúub wannit panihñit í jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wanat ã wihcan niít, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

1 Túttimah, jáap jeá, jáap baácñihbut wã enep be.* Jwíih jumni jeá, baác, búdí majbut átát buúdáñ bejep be. Páant ã buúduchah, nihát yéejatbut átát buúdáñ bejep be.

2 Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebhmant ã dei jüúwúchah, wã enep be.* Téihya chéonih pínah táini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwááadíh jüúwát dée pah táí jígoñni ã jumup be.* ³ Caandih wã enechah, Maáh ã chúúdupmant nin pah áí níij wëp naáwáp be: “Ñi eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwãjeéh jumna caá ã chãjap, buca. Íjeéh jumna, áihwã yoobát í jumuchah, caanjéh í Maáh ã jumvipna caá.* ⁴ Queétdih ã weñanachah, jígahatbut ã wihcan niít. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, í jwúub wuncan niít. Tuba juñát wihcah, wan juñátbut ã wihcan niít. Nihat jon játih yeejép ã jumatji ã buúdáñ bejep be”, ã níijip be.*

5 Túttimah, caán chúúdni nin pah ã jwúub níijip be: “Ñi eneé. Nihatdih jáap míicjeh wã chãjna caá”, ã níijip be. Páant níijnít, nin pah weemdíh ã jwúub níijip be: “Buutéh wã níiját táí yoobópdiñ jumna, wã níijátji pahjeh bíic yoobó ã yapvipna caá. Páant wã níijátjidih joinít, ma daacá”, ã níijip be.

6 Túttimah, nin pah ã jwúub níijip be, páant muntih: “Páant bóojeh tigaá. Weém bíihmah jumni caá. Nihat wã chãjñidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumvipna caá. Det taca jóotnit, mahdíh í babhbíhichah, táini mahdíh jíib náahcanjeh, queétdih wã wãhvipna caá. Caán mahdíh babhñitboó jwúub wuncan, páantjeh wãjeéh í jumvipna caá.* ⁷ Det yeejépdih yap yohñitdih nin pah wã táí chãjvipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí í wëbipna caá. Pánihna, weém íih Dios yoobát wã jumuchah, queétdiñ wã weh í jumvipna caá.* ⁸ Oboñjeéhtih, det úumna, weemdíh cádahñit, weemdíh náahcannit, yeejép chãjnit, cáacwãdih mao yohñit, í weha mána nihcannitjiñ yéej chãjnit, jíóhñit, í pápnidih wëñit, nihát yeenit yuh buca iiguípna í bejvipna

* **20:12-13** Sal 69.28; Ap 3.5 * **20:12-13** Dn 7.9-10 * **20:14-15** Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * **21:1** Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * **21:2** Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * **21:2** Is 61.10; Ap 19.7-8 * **21:3** Lv 26.11,12; Ez 37.27 * **21:4** Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * **21:6** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **21:7** 2S 7.14; Sal 89.26-27

caá. Caán iiguírhoó búdei mui pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dabcapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah i bejna caá”, ã niijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Táltimah, biic ángel, siete pamapna bíbohniit ã peéh chājat tútnit ángelwājeéh jumni, wā pebh ã juyap be.* Pánih juiñit, nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma en jūwá. Oveja Wūáh ã jáap áa jumnihdih meemdih wā juitipna caá”, ã niijíp be. ¹⁰ Pánihna, Táini Espiritu jap bóo jeejina weemdih ã numah pūuh laab béjep be. Páant ã numah pūuh laab juiñinachah, japmant Dioih títchi, Jáap Jerusalén, ã dei jūwáchah, weemdih ã juitap be.* Nin pah caán títchi ã jíghop be: ¹¹ Dios ã yeh iigátjih táí yeh iigni títchi ã jumap be. Búdi jib jumni jeé túi jēlepni, itah naadih jwī táí en yabaca bojat pah, caán títchi ã jumap be. ¹² Caán títchi yehmant wáihyat júdu, búdi wūupni jap bóo yoobát ã jumap be. Caán wáihyat júdu dice jēcna ã jumap be. Caan jēcna jumap pah biquína ángelwā i wapap be. Caan jēcna jumap pah Israel juiñená doce poómp iih wātna daáci ã jumap be. ¹³ Yeó aab jūwúpmant biic peihcanni jēcna ã jumap be. Yeó dei bejepboobát biic peihcanni jēcna ã jumap be. Nin chóop yapatboobát biic peihcanni jēcna ã jumap be. Bíih chóop yapatboobát biic peihcanni jēcna ã jumap be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ã lajap be. Caán jeé jumap pah Oveja Wūáh jwiit doce ã naawát tútnitji, jwíih wātna daáci ã jumap be.*

¹⁵ Weemdih naóhni ángel ã jenah enat pínah oro nahdih ã bíbohni be. Caán títchidih, wáihyat júdu, jēcnadibut jenah enat túnt ã chājap be.* ¹⁶ Pánihna, caán títchi ãih maatát, ãih japat, ãih bawábut, nihat biic yoojó múic ã jumap be. Caán ángel ã bíbohni jenah enat nahjīh caán títchidih ã jenah enechah, doce estadio i niijni, dos mil doscientos kilómetros maáti ã jumap be. ¹⁷ Caandih jenah en pēanit, caán wáihyat júdu ã wūupatdih ã jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos i niijni, sesenta y cinco metros wūupni júdu ã jumap be. Jwiit cācwā jwī jenah enat pah, caán ángel jenah enna ã chājap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jēlepni jeejīh ã chājni júdu ã jumap be. Caán títchiboó, orojih ã chājni títchi ã jumap be. Caán oro quei wíhcanni táí en yabacaat ã jumap be. ¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdi jib jumni ã jumap be. Jwíih jumni jaspe wūt jumni jeé ã jumap be. Caán táltimah zafiro, ágata wūt jumni jeé ã jumap be. Caán biic peihcanni jeé táltimah, esmeralda, ²⁰ ónice, cornalina wūt jumni jeé ã jumap be. Caán seis jeé táltimah, crisólito, berilo, topacio wūt jumni jeé ã jumap be. Caán nueve jeé táltimah, crisoprosa, jacinto, amatista wūt jumni jeé ã jumap be. ²¹ Caán doce jēcna perla wūt jumni jēcna ã jumap be. Caan jēcna yoojó biic perla dahjeh ã jumap be. Caán títchidih bóo búdi namá quei wíhcanni táí en yabacaat oro namájuh ã jumap be.*

²² Caán títchidih Dioih muúdh wā en bidip yap be. Obohjeéhtih, ã wíhcan be. Caán títchidih nihat pebhboó jwī Maáh Dios chah wēpni, Oveja Wūáhbut i jumap be. Pánihna, nihat caán títchi Dioih muú yoobát be. ²³ Dios, Oveja Wūáh biicdih i yeh iigátjih caán títchi ã túi baabáp be. Pánihna, yeodih widhdibut

* **21:8** Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * **21:9** Ap 16.1 * **21:10** Ez 40.2 * **21:13** Ez 48.30-35 * **21:14** Ef 2.20 * **21:15** Ez 40.3 * **21:21** Is 54.11-12

ã náahcap be.* ²⁴ Nihat nin baácdih moonjí Dios ã yeh baabátna jumna, yoobópdih í túi jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón í maáta caán tútchina juibínit, nin pah Diosdih í niij wēi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwā weemdih búdí í weñep be. Pánihna, buu meemdih jwuh wā numah wēibipna caá”, í niijbipna caá. ²⁵ Caán tútchidih bóo jēcna pāa lajni ã jumbipna caá. Caanná dupúat wihcan, caan jēcnadih nemat ã wihcan niit. ²⁶ Nihat cáacwā Diosdih nin pah í niij wēi naóhbipna caá: “Meém chah táini, chah wēpni ma jumuchah, meemdih nihat weñat caá náahap”, í niijbipna caá.* ²⁷ Yeejépbodih caán tútchina í ub bejan niit.* Ded yéej chājnit, yeenitbut, caán tútchina í jéih waadcan niit. Oveja Wūúh ã bíbohni papélah tólihboó í wūtnadih daácnitjeh caán tútchina í waadbipna caá.

22

¹ Túttimah, báadhani mujdih caán ángel weemdih ã júutap be. Caan múj túi muj mac baabni,* Dios, Oveja Wūúhbut í chúudpant noój jááj júohni ã jumap be. ² Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoób ã noój jáájap be. Caan múj jwēejdih chénat pah buwá báadhdat túutni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jumat pah quehna, bíic jópchidih doce láa ã quehpe be. Caan náh néonabut cáacwā í booat pínah ã jumap be. ³ Caán tútchiboó “Caán ã túican caá”, Dios ã niijni ã wihcan niit.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wūúh bíicdih í chúudat ã jumbipna caá. Pánihna, nihat caán tútchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí í wēibipna caá. ⁴ Queét Diosdih í míic jwááh enbipna caá.* Íih móot juáhnadih áih wāt daácnit í jumbipna caá. ⁵ Caanná dupúat ã wihcah, jiiátdih í náahcan niit. Jwí Maáh Dios ã yeh ligátjeh ã jumuchah, yeó ã yeh ligátdihbut í náahcan niit.* Caán tútchidih moón páantjeh maáta í jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júúwát pínah bahnijeh ã judhdad

⁶ Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ã niij naáwáp be páant mantih: “Dios nihat nin ã naáwát yoobópdih caá. Æ niijátji bíic yoobó ã yapbipna caá. Jwí Maáh Dios ã naáwátdih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buu láa áih ángeldih ã wahap be, caandih teo wáhnitdih túttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niijná”, ã niijp be.

⁷ Túttimah, Jesús jwuh nin pah ã niijichah, wā joyóp be: “**¡Ni joyoó! Wá jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Det nin tólihboó ã daacátdih táij enah joí jepahnit, wēinit í jumbipna caá**”, ã niijp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihat wā daácnidih ennit, wā joyóp be. Caandih joinit, wā enat túttimah, weemdih júutni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wā chájap yuh be. ⁹ Páant wā chájachah enna, nin pah weemdih ã niijp be: “Páant ma chájca bojoó. Meém ma nihat pah, weembát Diosdih teo wūhni mun tigaá. Ma déewā Dios naáwátdih naóh yapanit, nihat cáacwā nin tólihdih bóo wúatdih jepahnitbut í jumat pah weembát bíic yoobó Diosdih teo wūhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niijp be.

* **21:23** Is 60.19-20; Jn 8.12 * **21:24** Is 60.3 * **21:26** Is 60.11 * **21:27** Is 52.1; Ez 44.9 * **22:1** Ez 47.1,12; Zac 14.8 * **22:2** Gn 2.9 * **22:3** Gn 3.17 * **22:4** Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * **22:5** Is 60.19; Ap 21.23 * **22:5** Dn 7.18

10 Páant niŷ péanit, nin pah ā jwáub niŷ naáwáp be: “Ma daácní tólih ded pah ā yapat pínahdih Dios ā naáwáp be. Páant ā yapat pínah bahni ā judhduchah, caán tólih ā naáwátdih ma jweéhca bojoó. ¹¹ Caán láa wā naáwátjī pah ā yapachah, det yéejnit páantjeh ī yéej chāj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioihwā táí chājnit, ī táí chāj cádahca bojo naáh”, ā niijíp be.*

12 Páant ā niiját túttimah, Jesúsboó nin pah ā jwáub niijíp be: “**¡Ñi joyoó! Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā judhna caá. Nihat cáacwādhīh ded pah ī chājatjī jīb wā wāhat pínahdih ub dei bejat tút caá wā chājap. Pánihna, wāihwā, túnidih ñi chājatjī jīb, yeebdíh wā táí chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitjīdih wā peéh chājbipna caá.** ¹³ **Weém biíh mah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá**”,* Jesús ā niijíp be.

14 Det quei wíhcanni yégueh duonít panihnit yéej chājatdih cádahnit, ma enni tútchina ī jéih waadbipna caá. Caán tútchidih bóo báadhdat túttni máa nah quehedih ī jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdí ī wēibipna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwā, jióhnit, ī weha mána nihcannitjīh yéej chājnit, cáacwādhīh mao yohnit, pāpnidih wēinit, yeenit yah buca, caán tútchina ī waadcán niít.

16 “**Weém, Jesús, yeéb wíhwādhīh ā naáwát pínah niijná wíh ángeldih wā wahap be. Weém maáh David jumna, daaat cáí panihnit wā jumna caá**”, Jesús ā niijíp be.*

17 Túini Espíritu “Ma jwáub dei jūúwá”, Jesúsdih ā niijná caá. Jesúsíhwā ā téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwáub dei jūúwá”, ī niijná caá. Nihat nin wā daacátdih joinítbut “Ma jwáub dei jūúwá”, Jesúsdih ī niijí naáh. Taca joótnit, mahdih ī babhbat pah, Jesúsdih ī jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túttni mah ā jumna caá. Pánihna, Jesúsdih jepahnitdih jīb náahcanjeh, jeáboó ájeéh páantjeh ā jummat tútbtipna caá.*

18 Weém, Juan, nin tólihboó wā daacátdih joinítidih nin pah wā wēp naóhna caá: Det nin bohéatdih biíh bohéatjīh wid naóhna, Diosdih ī yap yohna caá. Páant ī yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ā niiját pahjeh muntih queétdihbut ā peéh chājbipna caá. ¹⁹ Nin tólihboó daacátdih biquína naáwátdih náahcan, ī wio yohat pah, Diosdih ī yap yohna caá. Páant ī yap yohochah enna, báadhdat túttni máa nah quehedih jeémát tútcan, áih túini tútchinabut ā waadát tútcan niít. Caan náhdih, caán tútchidihbut nin tólihdih wā daacáp be.*

20 Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ā niijná caá: “**Páant tigaá. Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh caá ā judhdup**”, ā niijná caá.

Páant tíí ā jumna nah. Maá Jesús, ma jwáub dei jūúwá.

21 Jwí Maáh Jesús yeebdíh oinit, ā teo wáaca naáh, yeéb áihwā ñi táí jummat pínah niijná. Páant tíí ā jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Juan

* **22:11** Dn 12.10 * **22:12** Jer 17.10 * **22:13** Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * **22:14** Gn 2.9; 3.22 * **22:16** Is 11.1,10 * **22:17** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **22:19** Dt 4.2; 12.32